Juu^{3} tyʉ^{2} ’e gafaa’^{21} Dios tya’ tsá^{2}

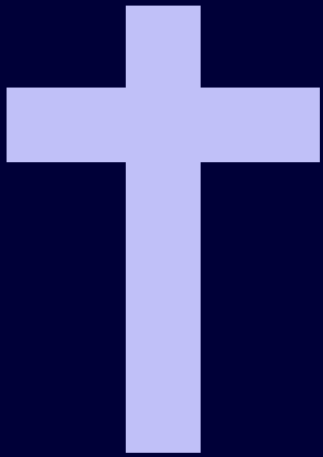

New Testament in Chinantec, Quiotepec (MX:chq:Chinantec, Quiotepec)

Juu^{3} tyʉ^{2} ʼe gafaaʼ^{21} Dios tyaʼ tsá^{2}

New Testament in Chinantec, Quiotepec (MX:chq:Chinantec, Quiotepec)

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Quiotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Quiotepec [chq], Mexico

Copyright Information

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Quiotepec

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
3808f8d2-c323-5477-a114-0f18fe74613e

Contents

SAN MATEO 1
SAN MARCOS 38
SAN LUCAS 61
SAN JUAN 99
HECHOS 129
ROMANOS 165
1 CORINTIOS 181
2 CORINTIOS 197
GÁLATAS 207
EFESIOS 213
FILIPENSES 219
COLOSENSES 223
1 TESALONICENSES 227
2 TESALONICENSES 230
1 TIMOTEO 232
2 TIMOTEO 237
TITO 240
FILEMÓN 242
HEBREOS 243
SANTIAGO 255
1 PEDRO 259
2 PEDRO 264
1 JUAN 267
2 JUAN 271
3 JUAN 272
JUDAS 273
APOCALIPSIS 275

Júu^{3} tyú^{2} 'e gajmaa^{1}a San Mateo

'Lii^{212} tsacøøi'^{13} tya' Jesucristo

1 'E lo-o coon^{21} jí^{2} 'e taai^{2} jileei'^{21} tsacøøi'^{13}
tya' Jesucristo, jaain^{21} jún^{2} tya' 'lii^{212} David
joongi tya' 'lii^{212} Abraham 'ii.
2 'In Abraham do jmii^{21} Isaac, joon Isaac
do jmii^{21} Jacob, Jacob do jmii^{21} Judá coon'^{13}
'in ruu'^{21}i catyaai^{2} do.
3 Judá do jmii^{21} Fares coon'^{13} Zara joon
sáa^{3}o sii^{21} Tamar. Joon 'in Fares do jmii^{21}
Esrom, Esrom do jmii^{21} Aram.
4 Aram do jmii^{21} Aminadab, Aminadab do
jmii^{21} Naasón, Naasón do jmii^{21} Salmón.
5 Salmón do jmii^{21} Booz joon sáa^{3}a sii^{21}
Rahab. Joon 'in Booz do jmii^{21} Obed joon
sáa^{3}a Obed sii^{21} Rut. Obed do jmii^{21} Isaí.
6 Isaí do jmii^{21} røøi^{13} David. Joon røøi^{13}
David do gasáa^{1}i Salomón coon'^{13} tsamí^{2} 'in
galí^{2} tsamí^{2} tya' Urías.
7 'In Salomón do jmii^{21} Roboam, Roboam
do jmii^{21} Abías, Abías do jmii^{21} Asa,
8 Asa do jmii^{21} Josafat, Josafat do jmii^{21}
Joram, Joram do jmii^{21} Uzías.
9 Uzías do jmii^{21} Jotam, Jotam do jmii^{21}
Acaz, Acaz do jmii^{21} Ezequías.
10 Ezequías do jmii^{21} Manasés, Manasés do
jmii^{21} Amón, Amón do jmii^{21} Josías.
11 Josías do jmii^{21} Jeconías coon'^{13}
tsaruu'^{21}i. 'Yiia'^{13} joon ngajée^{1}i tsá^{2} seein^{21}
Babilonia 'in tsá^{2} Israel si'ñúu^{1}mo fu goo^{1}o.
12 Joon mo taain^{212} tsá^{2} Israel Babilonia
Jeconías do gasáa^{1}i Salatiel. Joon 'in Salatiel
do jmii^{21} Zorobabel.
13 Zorobabel do jmii^{21} Abiud, Abiud do
jmii^{21} Eliaquim, Eliaquim do jmii^{21} Azor.
14 Azor do jmii^{21} Sadoc, Sadoc do jmii^{21}
Aquim, Aquim do jmii^{21} Eliud.
15 Eliud do jmii^{21} Eleazar, Eleazar do
jmii^{21} Matán, Matán do jmii^{21} Jacob.
16 Jacob do jmii^{21} José. José do gacu'^{2}mo
cwoo^{21}o María 'in lii^{1}i sáa^{3} Jesús 'in sii^{21}o jon
Cristo.
17 Joon mo galiseein^{21} 'lii^{212} Abraham
ca galiseein^{21} 'lii^{212} David galiseein^{21} day-
tyúuin^{2} jmii^{21} tsá^{2}. La joon jon galiseein^{21}
dyatyúuin^{2} jmii^{21} tsá^{2} ca mo galiseein^{21} 'lii^{212}
David ca ngalíin^{2} tsá^{2} Israel si'ñúu^{1}mo fu
Babilonia. Joon dyatyúuin^{2}gi jmii^{21} tsá^{2}
galiseein^{21} 'e la nu'gi 'e galiseein^{21} Cristo.

Mo galiseein^{21} Jesucristo

18 La no-o galí^{2} mo galiseein^{21} Jesucristo.
María, 'in ilíin^{2}in sáa^{3} Jesús, niganá^{1} júu^{3}
coon'^{13} Sé^{3}. Pe la nu'gi icwaa^{1}a caain^{21}
coon'^{13} Sé^{3} do gacáan^{1}in María yuun^{21}
coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyú^{2} tya' Dios.
19 Joon ñuu'^{1} tya'o Sé^{3} do, tsu jaain^{21} tsá^{2}
tyúi^{1} 'ii, jo gali'iin^{212}in 'e faa'^{21} tsá^{2} 'laa'^{21}
tya'a, jiin'^{13} 'iin^{212}in itíuu^{2}mo 'ido la jo ñii^{1}
tsá^{2} fuu^{21}.
20 Joon la 'ii^{212} 'i^{1}-tsi Sé^{3} jilaa'^{21} 'elo lawa'a
'e cii^{1}o gajnéi^{1} jaain^{21} ángel tya' Ña'ñu'^{1}u'
tyaníi^{1}i joon gajin'^{2}in:
—Sé^{3}, jún^{2} tya' 'lii^{212} David 'nu, 'ii'^{13}mo'o
María do lawa tsamí^{2} tyi'i. Jo jmaa^{2}'a 'goo'^{21}
tsu 'in yuun^{21} gacáan^{1}in do, 'ii'^{21} tya' Espíritu
Tyú^{2} tya' Dios do.
21 Iliseein^{21} jaain^{21} xuui^{212} tsañuu'^{1} tya'a
iunsii^{21}'i JESÚS. Ilisii^{21} la joon tsu 'wii'^{13}
ijmáa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2} tya'a jilaa'^{21} tsaa^{2} tya'a.
22 Jilaa'^{21} 'elo galí^{1} la joon 'e untsiin^{1}in júu^{3}
tya' Ña'ñu'^{1}u' 'e gafaa'^{21} tsá^{2} tya'a la mo jéei^{13}.
Gajin'^{2}o:
23 Jaain^{21} simí^{2} icáan^{2}in yuun^{21}, joon
iliseein^{21} yuun^{21} tsañuu'^{1} tya'a.
Joon iunsii^{21} 'ii Emanuel.
('E 'øø'^{21}tsi tsá^{2} 'e sii^{21}: Dios jee^{212} jna'.)
24 Joon mo gajná^{2}-tsi Sé^{3} do gajmaa^{1}a
jiin'^{13} la jin'^{2} ángel tya' Ña'ñu'^{1}u'. Joon
ga'ii'^{21}mo María lawa tsamí^{2} tya'o.
25 Pe jo 'ee gajmaa^{1}a coon'^{13} 'ido ca
galiseein^{21} 'in xuui^{212} tsañuu'^{1} nifu joon
gaunsii^{21} 'ii JESÚS.

2

Jalíin^{2} 'in 'øøi'^{21}-tsí li tyíin^{1} sáa^{3} Jesús

1 Jesús galiseein^{21} fu coon^{21} fuu^{21} sii^{21}
Belén 'e náa^{1} coon^{21} 'wó^{2} 'e sii^{21} Judea.
Herodes lii^{1}i røøi^{13} 'yiia'^{13} joon. Joon
gatyalíin^{2} 'inlii^{13} røøi^{13} magos, tsá^{2} jmii^{212}-tsi
'ii. Gatyalíin^{2} fu Jerusalén jalíin^{2} li 'yeei^{21} ñi'^{1}
do.
2 Joon gaunngii^{1}i 'in tsá^{2} do:
—¿Xiiafu tyíin^{1} 'in røøi^{13} 'in nigaliseein^{21}
tya' tsá^{2} Israel? Tsu jna'a naa^{21}a'a li' li 'yeei^{21}
ñi'^{1} joon ganee^{212}na'a núu^{1} tya'a. Joon ni-
jalii^{21}i'i jaun'goo^{21}o'o 'ii.
3 Joon mo ganúu^{2}un røøi^{13} Herodes 'elo lii^{1}
'láai^{2} ga'i^{1}-tsi 'áai^{1} coon'^{13} jileei'^{21} 'in néei^{1}
Jerusalén do.
4 Joon 'in røøi^{13} do gatø'^{1}ø jileei'^{21} 'in tyu'^{2}
to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} 'in tifo'^{2} tya' ley tya' 'in
tsá^{2} do. 'E 'iin^{212}in litsáai^{1}-tsi xiiafu iliseein^{21}
Cristo.
5 Joon 'in tsá^{2} do 'in gatø'^{1} røøi^{13} do
gajin'^{2}in:
—Fuu^{21} Belén joon iliseein^{21} Cristo. Tsu
'in tsá^{2} 'in gafaa'^{21} júu^{3} tya' Dios calii
gataan^{1}an ni jí^{2} 'elo:
6 Joon 'nu-u, fuu^{21} Belén 'e náa^{1} li roon^{1}on
'wó^{2} tya' Judá,
jo lii^{2}u'u 'in pi'^{3}gi la jee^{212} jileei'^{21} 'in tyu'^{2} to^{2}
'e 'wó^{2} lo;
tsu icwo'ii^{1}i jee^{212} lo jaain^{21} tsá^{2} feei'^{1} 'in tyu'^{2}
to^{2} tsá^{2} tyiia 'in seein^{21} Israel.

7 Joon gatø'1ø Herodes 'in tsá2 'øøi'21-tsi do 'uun21mo, gaunngɨɨ1ɨ coon'21 tún2 lɨɨ gan-goo1o ni'íi1in 'in nʉʉ1 do.
8 Joon gasii1 ni'2i 'in tsá2 'øøi'21-tsi do fu Belén. Joon jin'2in:
—Cwolíin2naa', cwo'nee'21naa' 'in xuui212 do. Joon mi tyee'1naa' 'ii joon jmáa13aa' jna júu3 iní3ii niun'goo21oo jon 'ii.
9 Joon mo ganúu2un 'in tsá2 'øøi'21-tsi do júu3 tya' róøi13 do ngalíin2mo joon no. Joon 'in nʉʉ1 do 'in ganíi2in 'in tsá2 'øøi'21-tsi fu lɨ née1i fu lɨ 'yeei21 ñi'1 ngóo1o nifugɨxʉ lɨ ngalíin2 'in tsá2 do. Ngoo21o ca ga'íɨ2 fu yʉ' lɨ raain1 'in xuui212 do.
10 Jløø'3mo 'áai1 'in tsá2 'øøi'21-tsi mo ganíi2in 'in nʉʉ1 do.
11 Joon mo gangatáa1i inʉʉ do gangaa1i yʉʉn21 do coon'13 sáa3a. Joon gasi'2i 'wojníi1i tyani 'in yʉʉn21 do joon gaun'goo21o 'ido. Joon ganá1 cwóo1 tya'a icwo'1o 'in yʉʉn21 do cwanáa1 coon'13 fuu212 sʉ́n2 coon'13 jmɨ'3 'mó2 jmafuu21 sii21 mirra.
12 Joon Dios gajmaa1a gacɨɨ1ɨ 'in tsá2 do 'e jo tsalíin2gɨ lɨ' lɨ tyíin1 Herodes do. Joon ngaliin1mo fuu21 goo1o fu1 lɨ' xiia'21.

Mo nangó1 yʉʉn21 Jesús fu Egipto

13 Mo ngayuui'13 ngaliin1 'in tsá2 'øøi'21-tsi do la 'ɨɨ212 cɨ́1 Sé3 gajné1i jaain21 ángel tya' Ña'ñʉ'1ʉ' gajin'2in sɨɨ'21ɨ Sé3 do:
—Ráan2u, jée1i yʉʉn21 coon'13 sáa3a cwolíin2naa' Egipto. Joon cwotaan212moo' do ca mi jmáa3aa júu3 tsʉ Herodes i'naa'21in 'in yʉʉn21 do ijnga'2mo.
14 Joon garoon1on Sé3 joon lɨ 'woo1 ngalíin2 jée1i yʉʉn21 do coon'13 sáa3a fu Egipto.
15 Do-o taan1in ca gajún1mo Herodes do. La lo-o galɨ́1 'e gatsín1 júu3 tya' tsá2 gafaa'21a júu3 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' la mo jéei1 'in gajin'2in: "Tø'3oo Yʉʉn21 Tyiia 'in taain212 fu Egipto."

Tyʉ'2 Herodes to2 'e júun2in jileei'21 yʉʉn21 seein21 fu Belén

16 Mo galili'3i Herodes 'e nigacon'2on 'in tsá2 'øøi'21-tsi 'ii tóo2, 'áa1mo gatsá2 'nii'21-tsi joon gatyʉ'2ʉ to2 júun2in jileei'21 yʉʉn21 tsañʉʉ'1 'in ni ngó1 tún2 jiin'1 lɨ la 'wó1. Jileei'21 yʉʉn21 tsañʉʉ'1 'in seein21 Belén joongɨ lɨ' caai1 Belén gatyʉ'2ʉ to2 júun2in. Tsʉ la joon gajin'2in 'in tsá2 'øøi'21-tsi do 'e nigangaa1i 'in nʉʉ1 do.
17 Joon coon'13 la joon ngatiin'13 júu3 tya' 'lɨɨ212 Jeremías 'in gacwo1 júu3 tya' Dios ca la mo jéei1. Gajin'2in:
18 'Áai1 'náa1 'goo21 fuu21 Ramá ci'2ɨ xuui212-tsi 'áai1 tsʉ Raquel ci'2ɨ cwáain1 tya' jóon1on.
Pe jo 'iin212in wa'a cwo'1 tsá2 'ii fo'feei'1 tsʉ najún1mo yʉʉn21 tya'a.
19 Pe mo gangɨɨ1in gajúin1 Herodes gacɨ́ɨ1ɨ Sé3 fu Egipto do joon gajnéi1 jaain21 ángel tya' Ña'ñʉ'1ʉ' 'in jin'2 sɨɨ'21ɨ 'ii:
20 —Ráan2un, cweei'1 tee1e xuui212 coon'13 sáa3a fu Israel tsʉ nijúun2mo 'in 'iin212in ijn-gaai'2 'ii.
21 Joon Sé3 do garoon1on joon gatøø1ø xuui212 do coon'13 sáa3a fu Israel.
22 Pe mo galili'3i Sé3 do 'e jóon1 Herodes sii21 Arquelao tyʉ'2ʉ to2 fu Judea 'goo'21o tsalíin2 do. Joon coon'13 'e cʉʉ1o gajmaa1a Dios 'ii júu3 wa tsalíin2 fu lɨ sii21 Galilea.
23 Joon mo gatyalíin2 lɨ sii21 Galilea joon ngacwaa21 coon21 fuu21 sii21 Nazaret. La joon galɨ́1 'e gatsín1 júu3 gafaa'21a tsá2 cwoo1o júu3 tyʉ́2 tya' Dios la mo féei1 'in jin'2in:
—Iunsii21 tsá2 'ii: tsá2 Nazaret.

3

Cwoo1o Wó3 saai21 tsá2 jmɨɨ21 júu3 tya' Dios coon21 lɨ jo 'iin tsá2 seein21

1 La jee212 tyíin1 Jesús Nazaret ga'láa2 Wó3 saai21 tsá2 jmɨɨ21 'wii212 cwoo1o júu3 tyʉ́2 tya' Dios lɨ jo 'in tsá2 seein21 coon21 lɨ sii21 Judea.
2 Joon gajin'2in:
—Cwojaa'21-'oo' coon'13 Dios tsʉ tɨ lɨ tyʉ'2 Dios to2 jee212 tsá2.
3 Jaain21 tsá2 'in gacwoo1o júu3 tya' Dios la mo jéei1 sii21 Isaías gafaa'21a cwáain1 tya' Wó3 do mo gajin'2in:
Tá2 coon21 ni 'oo1o jaain21 tsá2 fu coon21 lɨ jo 'in tsá2 seein21, jin'2in:
"'Ijó1 Ña'ñʉ'1ʉ'. Tyaa2aa' tyʉ́2 tyii' i'ii'13moo' 'ii, tsáa1mo-'oo' 'e tyú1moo'",
jin'2 Isaías.
4 Joon sɨin'3 Wó3 lɨ́1 jñʉ́2 camello, joon 'e 'ñʉʉ1 tu'2gɨ lɨ́1 coon'13 loo21. Joongɨ 'e gø'2ø jmaai'2 sɨnii'21 coon'13 to'2 sá2 moo'21.
5 Joon 'in néei1 ciudóo13 Jerusalén coon'13 'in néei1 la caain21 lɨ sii21 Judea coon'13 'in néei1 coo'13 lɨ ngɨ́ɨ1i jmɨɨ21 Jordán jalíin2 janʉʉ2un júu3 tya'a.
6 Joon la jee212 jmoo1o tyañii21 tya'a tyani Dios gasaa1i Wó3 'ii jmɨɨ21 tsi jmɨɨ21 Jordán.
7 Pe mo gacón2 Wó3 cwáain1 'e 'áai1 fúui1 tsá2 fariseos coon'13 tsá2 saduceos jalíin2 saa1i jmii21, gajin'21in:
—¡Tsá2 'in coon'21 tsá2 tóo2 'naa'! ¿'Iin nigasɨɨ'21ɨ 'naa' 'e laa212naa' yaanaa' jee212 coon21 wúu1 'e nijatyéein1?
8 Cwojmaa2aa' jiin'13 la tɨ́ɨ2i jmá1 'in niga-joo'21-tsi.
9 Joon jo 'ɨ1-'oo': "Jo 'e tsangɨɨ1na' tsʉ jún2 tya' 'lɨɨ212 Abraham jna'." Tsʉ fuu212uu 'naa' 'e ca 'e cuun212 roon1 lo lí2 jmá2 Dios ca jún2 tya' 'lɨɨ212 Abraham.
10 La lɨ́1 'mó2-o lɨ́ɨ1i tsá2 jon, joon Dios nityaa1 tyʉ́2 ñityí2 tya'a 'e tyʉ'2ʉ 'mó2 ca tɨ'2 jmóo3, joon jilaa'21 'mó2 'e jo cwo1 'oofuu21 tyʉ́2 tya'a ityʉ'2o joon ijún2 coon'13 jɨ́2.
11 'E la ja'2mo jna sáa3na 'naa' jiin'13 coon'13 jmɨɨ21 'e lɨ́1 lawa coon21 li2 'e nigajoo'21-'oo'. Pe 'in jó1 cɨɨin21gɨxʉ la jna isáa1i 'naa' jmɨɨ21

coon'13 Espíritu Tyú2 tya' Dios joon coon'13 jí2. Feei'1gɨ 'ii lagɨ jna ce jiin'13 jo tɨ́ɨ2na cón3oon mɨ́ɨ1ɨ.
12 Joon san'2o 'ido 'mó2 tyʉʉn'21 trigo tsʉ tɨ lí2 untyú2 trigo tya'a. Ijmáa1a coon'21 tyi1 tya' trigo do. I'má2 trigo fu lɨ 'má2 tsá2 trigo pe tyi1 do tya'a ijún2 coon'13 jí2 'e jo dyʉʉ1.

Mo gasaa1i Wó3 jmɨɨ21 Jesús

13 Joon gacwo'ɨ́ɨ1 Jesús lɨ sii21 Galilea joon gangóo1 fu lɨ taain212 Wó3 do tɨ'2 jmɨɨ21 Jordán. Gangóo1 'e saa1i Wó3 'ii jmɨɨ21.
14 Pe jo 'iin212in Wó3 saa1i Jesús jmɨɨ21. Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús:
—'Nʉ-ʉ 'ná1 sáa2u'u jna jmɨɨ21. ¿Tɨ ñi2'i 'e sáa13na 'nʉ jmɨɨ21?
15 Pe gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ii:
—Cwó2du'u lí2 jiin'13 la 'iin212na. Tsʉ tyú2-ʉ 'e jmoo21o' jilaa'21 jiin'13 la to2 tyʉ'2 Dios.
Joon Wó3 do gacwoo1o júu3.
16 Joon mo ngayuui'13 gasaa1i Wó3 jmɨɨ21 Jesús joon gacwo'ɨ́ɨ1 Jesús tsi jmɨɨ21 do. Joon tsifu joon ganó1 fu ñʉ'fú2 joon Jesús gangaa1i 'in Espíritu Tyú2 tya' Dios lɨ́ɨ1i maa212 gajngáa1i yʉ' lɨ siin'21 Jesús.
17 Joon ganúu2un coon21 júu3 fu ñʉ'fú2 'e jin'2:
—'In no-o yʉʉn21 tyiia 'in 'iin212na. Jløø'3moo 'áai1 coon'13on.

4

Mo gacón2 Satanás cwáain1 xiiala lɨ́ɨi1 Jesús

1 Tsifu joon gangajée1i 'in Espíritu Tyú2 tya' Dios Jesús fu coon21 lɨ jo 'in tsá2 seein21. Icón2 Satanás cwáain1 xiiala lɨ́ɨi1 Jesús.
2 Joon jee212 tunló1 jmɨɨ1 joon tunló1 'woo1 jo 'ee gø'2ø jiin'13 xʉ. Joon gatsá2 un'áa1i mo ngɨ́ɨi1 joon.
3 Joon Satanás gangatyéen1in lɨ sin'2 Jesús 'e 'iin212in cón2 cwáain1 xiiala lɨ́ɨi1 Jesús. Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ Jesús:
—Wana 'nʉ-ʉ jóon1 Dios tyʉʉ'13 to2 cwolí2 'iñi'1 'e cuun212 roon1on no.
4 Pe Jesús gañii1i:
—Ni jí2 tya' Dios jin'2in: "Jo taain212 tsá2 tyú2-ʉ fu juncwii21 lo jiin'13 coon'13 'e 'iñi'1 'e sá2 dø'2ø pe coon'13 jilaa'21 júu3 tyú2 'e gafaa'21 Dios Jmii21."
5 Joon ngajée1i Satanás Jesús ngalíin2 'e fuu21 nicwaai'3 Jerusalén. Joon gasáa1i Jesús fu yʉ' cwo'1 fee'1 si'2 do.
6 Joon gajin'2 Satanás sɨɨ'21ɨ Jesús:
—Wana 'nʉ-ʉ jóon1 Dios, cwó2 cwotee'21'u tsʉ ni jí2 tya' Dios 'e jin'2:
Ityʉ'2 Dios to2 'e 'áa1i 'nʉ ángeles tya'a.
Isáa1i 'nʉ coon'13 cwoo21o la coon'21 jo tyʉʉn'21 cuun212 tɨ́ɨ13'ɨ.
7 Joon gañii1i Jesús:
—Jin'2o jon ni jí2 tya' Dios: "Jo untsáai1-'o'o xiiala lɨ́ɨ1i Ña'ñʉ'1ʉ' Dios tyi'i."
8 Xiia'21gɨ tún2 ngajée1i Satanás Jesús fu yʉ' moo'21 ñíi1 'áai1. Joon ga'e'2e Jesús jilaa'21 fuu21 náa1 la 'ui juncwii21 coon'13 jilaa'21 'e 'ya'2gɨ tya'a.
9 Joon gajin'2in:
—Cwóo3-oo jilaa'21 'elo tyi'i wana sii'13'i wojní2'i tyaní3ii 'e un'goo2'o jna.
10 Joon jin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ii:
—Cwei'2, Satanás, tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2: "Un'goo2'o Ña'ñʉ'1ʉ' Dios tyi'i; joon jmoo2'o jiin'13 to2 tyʉ'2 'ii."
11 Joon Satanás do gajeen'21mo coon'13 Jesús. Joon gatyalíin2 ángeles 'e unjíi2in Jesús.

'Láa2 Jesús 'wii212 jmoo1o to2 tya'a fu lɨ sii21 Galilea

12 Joon mo ganúu2un Jesús 'e Wó3 do 'yúu1i 'nʉñí3 gangóo1on fu lɨ sii21 Galilea.
13 Pe jo gajaan1 fuu21 Nazaret, gangacwaa21a fu Capernaum, coon21 fuu21 náa1 tɨ' tyíia1 do. 'Wó2 tya' 'lɨɨ212 tsacøøi'13 Zabulón coon'13 Neftalí.
14 La joon galí1 'e gatsín1 júu3 tya' jaain21 tsá2 sii21 Isaías. 'Ii jaain21 'in gafaa'21 júu3 tya' Dios la mo jéei1. Joon gataan1an ni jí2 júu3 'e jin'2:
15 'Wó2 tya' Zabulón coon'13 Neftalí 'e roon1 lɨ' caai1 tyíia1, lɨ' caai1 lɨ 'yee21i ñi'1 jmɨɨ21 Jordán lɨ sii21 Galilea, lɨ néei1 tsá2 'in jo seein21 Israel.
16 'In tsá2 'in néei1 lɨ 'íi1 nʉʉ21 ganii21i coon21 jí2 fee'1.
Joon nigajná2 joo'21 tya' 'in tsá2 'in tói1 'mó1 do.
17 Joon ga'láa2 Jesús 'wii212 cwoo1o júu3 tyú2, jin'2in:
—Cwojaa'21-'oo' coon'13 Dios tsʉ tɨ lɨ tyʉ'2 Dios to2 jee212 tsá2.

Tø'2ø Jesús tyúuin2 tsá2 'in jmoo1o to2 saain'21 joo'21 taai212 jmɨɨ21

18 La 'ɨɨ212 ngóo1o Jesús tɨ' tyíia1 Galilea gangaa1i gái1 tsá2 taain212 to2 pii21i 'mó1 tsi tyíia1 do. Tsʉ joon to2 tya'a. La 'oo'21 ruu'21mo 'in tsá2 gái2 do. Jaain21 sii21 Simón 'in sii21o jon Tú3, 'in jaain21gɨ sii21 Dɨ́ɨ3.
19 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ido:
—Moo21o' coon'13 jna joon jmée3na 'naa' tsá2 jmoo1o to2 saain'21 tsá2 'in líin2 tsá2 tyiia.
20 Tsifu joon gatʉʉ21ʉ 'mó1 tya'a joon ngalíin2mo coon'13 Jesús.
21 Xʉʉ ngó1xʉ joon mo gangaa1i gái1gɨ tsaruu'21i. Jaain21 sii21 Jacobo, 'in jaain21gɨ sii21 Wó3. Jóon1on Zebedeo 'ii. Táa1i tsi barco coon'13 jmii21 'míi1i nʉʉ3. Joon gatø'2ø Jesús 'ii.
22 Joon tsifu joon ga'woo21mo 'e barco do. Do-o gatíuu2mo jmii21 joon ngalíin2mo coon'13 Jesús.

'E'2e Jesús tsá2 fúui1

23 Joon gangó¹ Jesús la caain²¹ lɨ sii²¹
Galilea 'e'²e tsá² inɯɯ cwo'¹ tya' tsá² Israel
sii²¹ sinagoga. Ga'e'²e tsá² xiiala ilí² mi tyɯ'²
Dios to² tsá² joon gaun'láa¹i Jesús tsatsaa'¹³
'in tyán¹an jilaa'²¹ nii² jmoowúu¹.
24 Joon galicwii¹mo tsá² Jesús la caain²¹
lɨ sii²¹ Siria joon gangajée¹i tsatsaa'¹³ 'in
tyán¹an jmoowúu¹ 'láai² 'ii'¹³. Seein²¹ 'in
taai² tyí². Seen²¹mo 'inlɨ́ii¹³ 'in taai² 'in'lɨii'³
alma tya'a, seen²¹mo 'inlɨ́i¹i jmoo²¹ wúu¹
jooinñiii'¹, seen²¹mo jon 'in sɨtsɯɯ'¹³ cwoo²¹
tɨɨ²ɨ. Joon gaun'láa²mo Jesús 'ii.
25 Joon fúu¹mo tsá² néei¹ Galilea
ngalíin²mo coon'¹³ Jesús. Ngalíin²mo
jon 'inlɨ́ii¹³ tsá² néei¹ Decápolis, coon'¹³
Jerusalén. Seen²¹mo jon 'in ningalíin²
coon'¹³ fu lɨ sii²¹ Judea joongɨ fu cwoo'¹³
roon¹on lɨ' caai¹ lɨ 'yeei²¹ ñi'¹ jmɨɨ²¹ Jordán.

5

Cwoo¹o Jesús júu³ tyɯ́² tsaa'² moo'²¹

1 Joon mo gangaa¹i Jesús 'in tsá² fúui¹ lɨ¹
gasoo¹o coon²¹ moo'²¹ joon do-o gacwó²o.
Joon gangatyéein¹ tsá² tya'a cu' lɨ' lɨ tyíin¹in,
2 joon ga'laa²¹ Jesús 'wii²¹² 'e'²e 'in tsá² do,
jin'²in:

'Iin 'in tsá² jløøi'³

3 —Jløø'³mo 'in ñí²i 'e 'ná¹ licwii¹in Dios, tsɯ
tyɯ'² Dios to² 'ii.
4 'Jløø'³mo 'in néi¹ fa'í³ tsɯ icwo'¹o Dios 'ii
fo'feei'¹ tya'a.
5 'Jløø'³mo 'in 'wo²-tsi 'áai¹ tsɯ i'ii'²¹mo 'e
juncwii²¹ 'múui².
6 'Jløø'³mo 'in 'iin²¹²in 'áai¹ jmá¹a la to² tyɯ'²
Dios, tsɯ Dios iuncoon'¹³on 'ii 'e jmoo¹o jiin'¹³
la 'iin²¹²in.
7 'Jløø'³mo 'in feei'¹-tsi tya' tsá² xeei'²¹ tsɯ
ilifeei'¹-tsi Dios coon'²¹ túnˀ² tya'a.
8 'Jløø'³mo 'in jo tóin¹ júu³ tya'a tsɯ 'ii-o
inii²i Dios.
9 'Jløø'³mo 'in jmoo¹o 'e seein²¹ tsá² tyɯ́² la
'oo'²¹ 'ii tsɯ ilii¹in jóon¹ Dios.
10 'Jløø'³mo 'in ní²i wúu¹ tsɯ 'wii'¹³ jmoo¹o
la to² tyɯ'² Dios tsɯ Dios tyɯ'²ɯ to² 'ii.
11 'Jløø'³mo 'naa' mo jíi²in tsá² 'naa' joon
jmaai'²¹ tsá² 'naa' joon faa'²¹a tsá² júu³
tajuu²¹ gó² tyi'naa' 'wii'¹³ cwáain¹ tyiia.
12 Jmaa²aa' jløø'³naa' jo cwolii¹innaa'
caain'²¹ tsɯ i'ii'¹³naa' coon²¹ 'e tyɯ́² 'áai¹ tyii'
fu ñɯ'fú². Tsɯ la joon jon gajmaa¹a tsá² tya'
'in nigacwoo¹o júu³ tyɯ́² tya' Dios ca la mo
jéei¹, ga'ǿø¹mo tsá² 'ii.

'Naa' lɨ́ii¹naa' lawa ñi² joongɨ lawa coon²¹ jɨ́¹ 'e coo²¹ tyani tsá² taain²¹² juncwii²¹

13 "Naa' lɨ́i¹naa' lawa ñi² jee²¹² tsá² taain²¹²
juncwii²¹ lo. Pe wana jo jmaai'²¹gɨ to² ñi²
tya'a, jo li ñi²gɨ 'uunñi² tya'a. Jo lí² liñi²gɨ
túnˀ¹. Jo jmeei¹gɨ to² jiin'¹³ 'e dya'² tsá² tya'i
fu¹ 'ø'¹ tsá² joon.
14 "Naa', 'in lɨ́ii¹ tsá² tyiia, lɨ́ii¹naa' lawa
coon²¹ jɨ́² 'e coo²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹.
Wana ná¹ coon²¹ fuu²¹ yɯ' moo'²¹ jo lí²
'meei'²¹ 'ña'a.
15 La joon jon jiin'¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² 'úi¹ jɨ́²
coon²¹ jɨ́² coo²¹o joon sii'²¹i nɯ' coon²¹ 'mó²
'ii'²¹ cwuu²¹. Pe xɯ joon isii'²¹i lɨ yɯ'gɨ do joon
lí² jnee¹i jleei'²¹ 'in néei¹ tsi inɯɯ do.
16 Joon la joon 'naa' jmaa²aa' 'e tyɯ́² 'e
tɨɨ́²naa' joon coon'¹³ la joon icón² tsá² cwáain¹
'e tyɯ́² jmoo²oo' joon iun'goo²¹o tsá² Dios
Jmii²¹ tyii' tyíin¹ nɯ'fú².

'E'²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' ley

17 'Jo cwolíi²naa' gacwéi¹na 'a jmáa³aa 'e
jo 'ee to² tí¹gɨ ley tya' 'lɨɨ²¹² Moisés coon'¹³
júu³ ga'ee¹ 'in nigacwoo¹o júu³ tya' Dios la
mo jéei¹. Jon'on gagóo³oo jmáa³aa la joon,
gagóo³oo jmaa'¹³aa tsá² júu³ 'ee 'øøi'²¹-tsi tsá²
'e júu³ do.
18 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa' la 'ɨɨ²¹² roon¹on
ñɯ'fú² coon'¹³ cwoo'¹³ juncwii²¹ jiin'¹³ ca
pii'³ wa'a lí¹ 'e jo 'ee to² tí¹ 'e ley do.
Jmaa²¹mogɨ to² ca gatsín¹ jilaa'²¹ 'e 'ná² lí¹.
19 Joon doñi'iin wana jo jmoo¹o la to² tyɯ'²
ley do, xɯfiin'¹³ 'e 'wéi¹gɨ 'e ley do, joon 'e'²e
tsá² 'e jmáa¹a tsá² la joon, xaai²¹gɨ 'in tsá² do
la jee²¹² jileei'²¹ lɨ tyɯ'² Dios to². Pe 'in jmoo¹o
jiin'¹³ la tí² to² tyɯ'²ɯ joon 'e'²e tsá² 'e jmáa¹a
la joon, tsafee'¹mo ilii¹in lɨ tyɯ'² Dios to².
20 Tsɯ fuu²¹²uu 'naa' wana jo 'øøi'²¹gɨ-'oo'
joon wana jo jmaa²gɨɨ' jiin'¹³ la 'iin²¹²in Dios
jmá¹ tsá² lagɨ 'in tɨfo'² tya' ley coon'¹³ 'in tsá²
fariseos jo jmɨɨ²¹² cwotáan²naa' lɨ tyɯ'² Dios
to².

'E'²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' 'nii'²¹-tsi tsá²

21 'Nanɯɯ²ɯɯn' júu³ tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³
jin'²: "Jo jngaa'¹²naa' tsá², tsɯ 'ná¹-a lisá² 'ii'²¹
tya' 'in jngaai'¹² tsá²."
22 Pe fuu²¹²uu 'naa', doñi'iin 'in tya'nii'²¹-tsi
coon'¹³ ruu'²¹i ilisá² 'ii'²¹ tya' 'ii. Joon tya'
jileei'²¹ 'in jíi²in ruu'²¹i 'in tsacøøi'¹³ jee²¹² 'in
tyɯ'² to nifu ijmáa¹a 'ii'²¹ tya' 'ii. Joon 'in
unsii²¹ ruui'²¹: "Tsá² caai²¹ 'nɯ." 'Áai¹ tyan'
'íi¹ fo'² lɨ sɨtyɯ́² 'in jin'² la joon.
23 "Wii'¹³ joon wa 'iin²¹²u'u cwo'²'o Dios
coon²¹ 'e 'yaai¹-'o'o inɯɯ cwo'¹ pe la jee²¹²
siin'¹³'in tyani altar do wa'a gatɨɨ'²¹-'o'o 'e
'ee'¹mo ruu'²¹'u 'nɯ,
24 tɯ́² 'e cwo'²'o Dios 'e 'yaai¹-'o'o do tyani
altar. Joon cweei'², cwojmaa'¹³'a júu³ røø²¹
coon'¹³ ruu'²¹'u. Joongɨ ñi²'i ñicwo'²'o 'e
'yaai¹-'o'o do.
25 'Joon wana 'iin²¹²in tsajée¹i 'nɯ tyani
tsaa'to² 'e cwo'¹o 'nɯ tsaa², síin¹³ coon'¹³on
júu³ røø²¹ tya'i fu lɨ cwolíin²naa' coon'¹³on
joon coon'¹³ la joon jo tsajée¹i 'nɯ tyani
tsaa'to². Tsɯ wana gajée¹i 'nɯ tyani tsaa'to²
do, joon ityɯ'²ɯ to² 'ii'¹³ tya'a tsajéei¹ 'nɯ
'nɯñí³.

26 Joon 'e la ja'²mo fuu²¹²uu 'nʉ jo lí² júu¹³'u 'nʉñí³ do ca cí²'ɨ coonti 'e cuu² do.

'E'²e Jesús tsá² 'e jo feei'¹ tsá² tsamɨ́²

27 "Nanʉʉ²ʉʉn' júu³ tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ 'e jin'²: "Jo foo¹u'u tsamɨ́² tya' tsá² xeei'²¹."

28 Pe fuu²¹²uu 'naa' doñi'iin 'in jøø²i jaain²¹ tsamɨ́² joon wana sooin²¹ tsá² 'ii lawa'a 'e niga'laa²¹o coon'¹³ 'ido.

29 'Wana unní²'i tsáa¹ jmoo¹ 'le'²u, tyí²ta, pí²ta wíin² tsʉ tyʉ́²gɨ wa'a tsa'ɨ́ɨ¹ unní²'i do lagɨ wa cwoo'¹³'o lɨ 'ii²¹ la tøø²¹u'u.

30 Sɨna cwoo¹'o tsáa¹ jmoo¹ 'le'²u tyʉʉ'¹³'ʉ, pí²ta wíin² tsʉ tyʉ́²gɨ tyi'i tsa'ɨ́ɨ¹ cwoo¹'o lagɨ wa cwoo'¹³'o lɨ 'ii²¹ la tøø²¹u'u.

'E'²e Jesús tsá² wa'a túui² tsá² tsamɨ́² tya'a

31 'Gajin'²in tsá² la mo jéei¹: "Wana tíui² tsá² tsamɨ́² tya'a 'ná¹ cwo'¹o coon²¹ mo'jí² jin'²in 'e nigatíu¹mo 'oo²¹²o."

32 Pe fuu²¹²uu 'naa' wa gatíui² tsá² 'oo²¹²o, wana jo mo 'láa¹a coon'¹³ tsañʉʉ'¹ xeei'²¹, 'in tsañʉʉ'¹ do jmoo¹o 'e 'lee'²¹i 'in tsamɨ́² do wa cuu'²¹i cwoo²¹o tún¹ coon'¹³ tsá² xeei'²¹. La joon jon doñi'iin tsañʉʉ'¹ 'in cuui'²¹ cwoo²¹o coon'¹³ jaain²¹ tsamɨ́² 'in nigatíui² nʉʉ'¹ tya'a i'noo¹o 'in tsañʉʉ'¹ do tsaa² lawa'a fee'²¹i tsamɨ́² tya' tsá² xee'²¹mo.

'E'²e Jesús tsá² 'e jo 'é¹ tsá² Dios

33 'Nanʉʉ²ʉʉn' júu³ tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ 'e jin'²: "Jo cuu'¹³'u júu³ tyi'i 'e niga'é¹u tyani Ña'ñʉ'¹ʉ'."

34 Pe fuu²¹²uu 'naa' jo 'é¹u'u tyani tsá² coonti. Jo 'é¹u'u coon'¹³ ñʉ'fú² tsʉ joon si'² lɨ sɨlɨɨ²¹² tya' Dios.

35 Jon'gɨ'ɨ 'é¹u'u coon'¹³ cwoo'¹³ juncwii²¹ tsʉ do-o 'ø'²ø Dios. Jon'gɨ'ɨ coon'¹³ Jerusalén tsʉ do-o fuu²¹ tya' røøi¹³ 'in feei'¹.

36 Jo 'é¹u'u Dios coon'¹³ po'tyi²'i tsʉ jo lí² litaa²¹ sɨ 'wii'¹ 'ee jiin'¹³ coon²¹ jnʉ́¹ tyi'i.

37 Jiin'¹³ fóo¹³'o "joon" sɨ "'ún³" 'ee. Wana foo'²¹gɨ'ɨ 'áai¹ lawa 'e faa'²¹a 'in 'lɨɨi'³.

'E'²e Jesús tsá² 'e jo coon¹on tsá² tya'a

38 'Nanʉʉ²ʉʉn' júu³ tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ 'e jin'²: "Wana gatyí²'i coon²¹ mɨ'² unní² tsá² la joon jon tyí¹ tsá² mɨ'² unní²'i. Joon wana gatyí²'i moojon² tsá² la joon tyí¹ tsá² moojón²'on."

39 Pe fuu²¹²uu 'naa': Jo tɨ́ɨ¹³u'u coon'¹³ 'in gó². Lɨ' cɨ́ɨ'¹³'ɨ jmaa²'a. Wana gatyʉʉn¹ʉn tsá² ju'²'u cataain²¹² pe cwóo¹³'o lɨ' cataain²¹gɨ ju'²'u cwotyʉʉn¹ʉn.

40 Wana 'in 'iin²¹²in tsajée¹i 'nʉ tyani tsaa'to² 'e 'iin²¹²in tyí¹i 'mɨ'² tyii'¹³'i. Cwoo¹³'o 'mɨ'² tyii'¹³'i, cwóo¹³'o jon 'mɨ'³ jnʉ́¹ yʉ lúu¹³'u.

41 Joon wana 'in jin'² cwocón²'on láa¹a coon²¹ kilometro cwocón²'on coon²¹gɨ lɨ́ɨ¹. Joon wana 'in mɨɨ'¹³ 'nʉ cwoo'¹³'o 'ee mɨɨ¹ɨ do.

42 Joon mo 'iin²¹² tsá² 'e tyí² tyi'i cwoo'¹³ta.

'E'²e Jesús tsá² 'e 'ná¹-a 'e li'iin²¹²in tsá² 'in 'eei'¹ 'ii

43 'Nanʉʉ²oo' jon júu³ tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ 'e jin'²: "Cwoli'iin²¹²mo'o tsá² 'in seen²¹u'u tyʉ́² coon'¹³on joon 'ee'¹mo'o 'in 'eei'¹ 'nʉ."

44 Pe jna-gɨɨ fuu²¹²uu 'naa', —gajin'² Jesús— cwoli'née¹moo' 'in 'eei'¹ 'naa', fáa¹³aa' tyʉ́² tya' 'in faa'²¹a 'laa'²¹ tyii', jmaa²aa' jmaai'² 'e tyʉ́² tya' 'in 'eei'¹ 'naa', fáa¹³aa' júu³ tyʉ́² tya' 'in jíi²in 'naa' joon tya' 'in jmaai'²¹ 'naa'.

45 Joon coon'¹³ la joon ilii²naa' jóon¹ Dios ñʉ²ʉʉ' 'in tyíin¹ ñʉ'fú². Tsʉ Dios jmoo¹ 'yeei²¹ ñi'¹ tya' tsá² gó² la joon jon tya' tsá² tyúi¹, jmoo¹o jon 'e tsáa¹ jmɨ́¹ jee²¹² tsá² jmoo¹o la to² tyʉ'²ʉ la joon jon jee²¹² 'in tsá² 'in jo jmoo¹o la to² tyʉ'².

46 ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e tɨ́²-tsi Dios tyii' wa'a 'iin²¹²naa' jiin'¹³ 'in 'iin²¹²in 'naa'? Tsʉ 'in cón²on 'laa'¹³ tya' lɨ 'nɨɨ¹ tsá² jmoo¹o la joon.

47 ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e tyʉ́² jmoo²oo' mo foo'¹³naa' 'e tyʉ́² tya' jiin'¹³ 'in tyʉ́² seen²¹naa' coon'¹³on? Ca 'in jo cwii¹in Dios jmoo¹o la joon.

48 Tsʉ 'wii'¹³ joon jmaa²aa' tyʉ́² tya' jileei'²¹ tsá² la jmoo¹o Dios tyíin¹ ñʉ'fú² tyʉ́² tya' jileei'²¹ tsá².

6

'E'²e Jesús tsá² tya' to² tyʉ́² 'e jmoo¹o tsá²

1 'Jo jmaa²aa' 'e tyʉ́² tya' tsá² jiin'¹³ la ní²i tsá² xeei'²¹, tsʉ wana jmoo²oo' la joon jo 'ii'¹³naa' tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios tyii' 'in tyíin¹ ñʉ'fú² jiin'¹³xʉ tya' 'e tyʉ́² 'e nigajmaa²aa' do.

2 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo fu'²'u tsá² mo 'e cwo'²'o tsá² sityéein¹³ jmɨɨ²¹². Tsʉ seein²¹ tsá² 'in sɨsɨ́ɨ²i 'ɨ¹-tsi 'e jmoo¹o inʉʉ cwo'¹ sinagagas joon jee²¹² 'nʉ¹ 'in jmoo¹o 'e tyʉ́² tya' 'in sityéein¹³ jmɨɨ²¹² pe jiin'¹³ 'e ní²i tsá². Joon faa'²¹ tsá² tyʉ́² tya'a. Pe 'e la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', coon'¹³ 'e tyʉ́² do 'e nigafaa'²¹ tsá² tya'a ga'ii'²¹mo 'ido jiin'¹³ i'ii'²¹i 'e gatɨ́ɨ²i.

3-4 Pe mo cwo'²'o 'e 'in sityéein¹³ jmɨɨ²¹², 'uun²¹mo cwo'²'o, ce jiin'¹³ 'in seein²¹ tyʉ́² coon'¹³on jo ñii¹i. Joon Ña'ñʉ'¹ʉ' tyi'i 'in ni¹ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'uuin²¹ icwo'¹o 'nʉ 'e gatɨ́ɨ²u.

'E'²e Jesús tsá² xiiala lí² faa'²¹ tsá² júu³ tyʉ́²

5 'Joon mo foo²oo' júu³ tyʉ́² jo jmaa²aa' la jmoo¹o 'in tsá² 'in sɨsɨ́ɨ²i 'ɨ¹-tsi 'e jmoo¹o. 'In tsá² do tɨ́²-tsi téen²in inʉʉ cwo'¹ sinagogas joon lɨ lɨ́¹ tyʉʉ'¹³ jee²¹² 'nʉ́¹ téen²in faa'²¹a júu³ tyʉ́² tya'a lɨ ni¹ tsá². Pe 'e la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa': niga'ii'²¹mo 'in tsá² do 'e gatɨ́ɨ²i.

6 Pe mi fo'²'o júu³ tyʉ́² tyi'i joon 'ú¹'u tsi inʉʉ joon jnɨ²'ɨ 'ñʉ¹ do joon mɨ²'ɨ 'uuin²¹ tyani Ñʉ'²'ʉ. Joon Ñʉ'²'ʉ 'in ni¹o jilaa'²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'uuin²¹ icwo'¹o nʉ 'e gatɨ́ɨ²u.

7 'Joon mo fó^{2}oo' júu^{3} tyú^{2} jo jmaa^{2}aa' la
jmoo^{1}o 'in jo cwii^{1}in Dios Jmii^{21}, tsá^{2} 'in
faa'^{21}a júu^{3} 'e jo 'ee to^{2} tí^{2} 'ii. Joon 'ɨ^{1}-tsi 'e
nuu^{1}un dios tya'a wa faa'^{21}a 'láai^{2} naa' júu^{3}
tyú^{2} tya'a.

8 Jo jmaa^{2}aa' la jmoo^{1}o 'ino tsʉ Ñú^{2}ʉʉ' nii^{1}o
jilaa'^{21} 'e 'naa^{2}aa' la nʉ'gɨ 'e mí^{2}ii'.

9 Tsʉ 'wii'^{13} joon mo fó^{2}oo' júu^{3} tyú^{2} joon
fo^{2}oo' la no:
Nʉ'^{1}ʉ' tyíin^{1} ñʉ'fú^{2},
cwoun'goo^{21}o tsá^{2} jiin'^{13} 'nʉ-ʉ.

10 Cwolí^{2} 'e tyʉ'^{2}'ʉ to^{2} jee^{212} tsá^{2}.
Cwojmaa^{1}a tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} jiin'^{13} la
'iin^{212}u'un la jmoo^{1}o 'in taai^{2} ñʉ'fú^{2}.

11 Cwoo'^{13} jna'a 'uunñi^{2} tyii'i jmɨɨ^{212} no jiin'^{13}
la 'naa^{21}a'a.

12 Jmaa^{2}'a fee'^{1}-'o'o 'wii^{212} tyii'i jilaa'^{21} 'e gó^{2}
'e nigajmoo^{2}o'o.

Tsʉ la joon jna'a nigajmoo^{21}o'o fee'^{1}-tsii'i 'e
gó^{2} 'e nigajmaa^{1}a tsá^{2} tyii'i.

13 Jo cwo'^{2}'o wa'a 'e 'naa^{21}a'a tsaa^{2}; 'láa^{2}i jna'a
jee^{212} jilaa'^{21} 'e gó^{2}.

Tsʉ tyi'nʉ-ʉ jilaa'^{21} to^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'ii'^{21}
coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ coon^{21} tøø^{2}mo.
Amén.

14 'Tsʉ wana 'naa' jmoo^{2}oo' feei'^{1}-'oo' tya'
'in nigajmaa^{1}a 'e gó^{2} tyii' la joon jon Ñú^{2}ʉʉ'
'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2} ijmáa^{1}a feei'^{1}-tsi 'wii^{212} tyii'.

15 Pe wana jo jmoo^{2}oo' feei'^{1}-'oo' tya' tsá^{2}
xeei'^{21} la joon jon 'Ñú^{2}ʉʉ' jo ijmáa^{1}a feei'^{1}-tsi
'wii^{212} tsaa^{2} tyii'.

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} cwáain^{1} tya' mo gø'^{2} tsá^{2} tyiiañi'^{1}

16 'Joon mo cøø^{2}øø' tyiiañi'^{1} jo jmaa^{2}aa'
fa'í^{3} lɨɨ^{2}naa' la jmoo^{1}o 'in sisɨɨ^{2}i 'e 'ɨ^{1}-tsí 'e
jmoo^{1}o. Tsʉ 'iin^{212}in 'in tsá^{2} do 'e iñí^{2} tsá^{2}
'e gø'^{2}ø tyiiañi'^{1}. 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa'
niga'ii'^{21}mo jilaa'^{21} itɨɨ^{2}i.

17-18 Pe mo cøø'^{13}'ø tyiiañi'^{1} roon'^{13}'un ní^{2}'i
joon xaai^{212} tyí^{2}'i wuu'^{21} 'e jo liñí^{2}i tsá^{2} 'e
cøø'^{13}'ø tyiiañi'^{1}. Wa cøø'^{13}'ø tyiiañi'^{1} 'uuin^{21}
'e liñii^{1}o Ñʉ'^{2}'ʉ joon 'ii icwo'^{1}o 'nʉ 'e gatɨɨ^{2}u.

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} xiiala lí^{2} sáa^{1}i 'e tyú^{2} tya'a fu ñʉ'fú^{2}

19 'Jo saa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e tyú^{2} tyii' fu ni
cwoo'^{13} juncwii^{21} tsʉ fu ni cwoo'^{13} juncwii^{21}
joo'fu^{2} cuu'^{21}u, sɨ ili'oo^{2} 'ee sɨ itsataai^{2} 'uun^{21}
icón^{2} 'ee.

20 'Áa^{1}mo tyú^{2}gɨ tyii' wa saa^{2}aa' 'e tyú^{2} tyii'
fu ñʉ'fú^{2} lɨ jo icuu'^{21}u joo'fu^{2} jon'gɨ ili'oo^{2}
joon jo lí^{2} tsataai^{2} 'uun^{21} icón^{2}.

21 Joon doñilɨɨ' 'e sáai^{1} tsá^{2} 'e tyú^{2} tya'a do-o
jon 'iin^{212}in cwá^{2}a —jin'^{2} Jesús.

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} xiiala ilí^{2} ngɨ^{1}i coon^{21} tsáa^{1}

Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:

22 —La 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} la joon ingí^{1}. Joon wana
canii^{2} 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} coon^{21} tsáa^{1} ingí^{1} la ngí^{1} tsá^{2}
mo jmɨɨ^{1}.

23 Pe wana gó^{2} 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} jo ñii^{1}i xiiafu
tsáa^{1}a la mo ngí^{1} tsá^{2} mo 'woo^{1}. Joon wa lɨɨ^{2}i
tsá^{2} 'e ngɨɨ^{1}ɨ mo jmɨɨ^{1} pe 'e gó^{2}o 'ɨ^{1}-tsi 'áa^{1}mo
'íi^{1} nʉʉ^{21} lɨ ngɨɨ^{1}ɨ.

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} 'e 'ná^{1}-a 'iin^{212}in jiin'^{13} Dios Jmii^{21}

24 'Jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} jo lí^{2} jmáa^{1}a la to^{2} tyʉ'^{2}
gái^{1} ñi'fii^{212}. Tsʉ ili'ee'^{1}i 'in jaain^{21} joongɨ
'in jaain^{21}gɨ ili'iin^{212}mo. Joon wana ijmáa^{1}a
la to^{2} tyʉ'^{2}ʉ jaain^{21} 'e jo 'ee ilitsáai^{1}-tsi 'in
jaain^{21} do. Joon jo lí^{2} jmá^{1}a tsá^{2} la to^{2} tyʉ'^{2}
cuu^{2} la 'ɨɨ^{212} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios.

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} 'e 'aa^{1}mo Dios Jmii^{21} 'in tsaa'^{1}-tsi 'ii

25 'Tsʉ 'wii'^{13} joon fuu^{212}uu 'naa', jo
cuu'^{13}-'oo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e cøø^{2}øø' coon'^{13}
'e 'uu^{2}uu' 'e taan^{212}naa' juncwii^{21} jon'gɨ tya'
'mɨ'^{2} tyi^{2}ii'. Tsʉ tyiin^{2}gɨ juncwii^{21} tya' tsá^{2}
lagɨ 'e gø'^{2} tsá^{2} joon tyiin^{2}gɨ cuerpo tya' tsá^{2}
lagɨ 'mɨ'^{2} 'e tyi'^{2}i.

26 Coon^{2}oon' cwáain^{1} tya' ton^{1} 'øø^{1}i
tya'cwí^{2} tsʉ jo 'ee jñii^{1}i, jon'gɨ 'ee roo^{21} tya'a
'e coon^{1}on, jon'gɨ 'e coon^{1}on wa 'máa^{1}a tsi
tyʉʉ^{2}, xʉ lɨ'ɨ Ñʉ'^{2}oo' 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2} cwoo^{1}o 'e
gø'^{2}ø 'ido. Joon tyiin^{2}gɨ 'naa' lagɨ ton^{1}.

27 Jiin'^{13} jaain^{21} jee^{212} 'naa' lí^{2} jmé^{1}i 'ña'a
ca'no'^{3} metro lɨ níi^{1}gɨ coon'^{13} jilaa'^{21} 'e
cu'^{2}-tsi lɨɨ^{2}i.

28 '¿'Ee lɨ' cu'^{2}-'oo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'mɨ'^{2}
tyii^{2}ii'? Tyaan^{2}aan' cwáain^{1} lí^{3} cartu'^{2} 'e
cwaain^{21} jiin'^{13} lɨ cwii'^{21}. 'E lí^{3} do jo jmoo^{1}o
to^{2} jon'gɨ 'mii^{1}i 'mɨ'^{2}

29 pe fuu^{212}uu 'naa', ca 'lɨɨ^{212} róøi^{13} Sa-
lomón coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a jo lɨ la lɨ
'e lí^{3} do.

30 Joon wana gajmaa^{1}a Dios jilaa'^{21} lí^{3}
'ya'^{2}gɨ 'e taa'^{21} coon^{21} jmɨɨ^{212} joon coo^{21}o
coon'^{13} jɨ^{2}, cwoliñí^{2} 'naa' icwo'^{1} Dios 'naa'
jilaa'^{21} sɨin'^{13}ɨin'. ¡Tsá^{2} 'in cu'^{2}-tsi coon'^{13}
Dios 'naa'!

31 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo cwotaan^{2}naa' cu'^{2}-'oo'
coon'^{13} Dios. Jo 'ɨ^{1}-'oo' 'ee icøø^{2}øø' jon'gɨ tya'
i'uu^{2}uu' jon'gɨ tya' 'mɨ'^{2} ityíi^{13}ii'.

32 'Áa^{1}mo 'ɨ^{1}-tsi 'in jo cwii^{1}in Dios tya' ji-
laa'^{21} 'e júu^{3} lo, pe Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2}
ñii^{1}o jilaa'^{21} 'e 'ná^{1} jméi^{1} to^{2} tyii'.

33 Pe cwoo'^{13}-'oo' 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'naa'
joon jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la 'iin^{212}in. Joon wana
jmoo^{2}oo' la joon i'ii'^{13}naa' jilaa'^{21} 'e catyiia^{2}
do.

34 Jo 'ɨ^{1}-'oo' jmɨɨ^{212} nano tya' fa'í^{3} ilisá^{2}
tsa'oo^{21} tsʉ fa'í^{3} ilisá^{2} tsa'oo^{21} 'e tya'
tsa'oo^{21}-o joon. 'E fa'í^{3} 'e sá^{2} la coon^{21} jmɨɨ^{212}
líin^{2}mo tya' jmɨɨ^{212} joon.

7

Jo jmaa^{2}aa' 'ii'^{21} tya' tsá^{2} xeei'^{21}

1 'Jo jmaa^{2}aa' 'ii'^{21} tya' tsá^{2} xeei'^{21} joon jo
ijmá^{1}a Dios 'ii'^{21} tyii'.

2 Tsʉ Dios ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tyii' jiin'^{13} la nigajmaa^{2}aa' do. Coon'^{13} 'ii'^{21} 'e gatyiin^{2}aan' tya' tsá^{2} coon'^{13} 'ii'^{21} joon icoon^{1}on Dios 'ii'^{21} tyi'naa'.

3 Tyʉ́^{2} jøø^{2}'ø 'e tyi^{1} pi'^{3} 'yʉ unní^{2} tsaruu'^{21}'u pe jo cón^{2}'on cwáain^{1} coon^{21} po'^{3} 'mó^{2} 'yʉ unni^{2}'i 'wo'o.

4 ¿'Ee lɨ' fu'^{2}'u tsaruu'^{21}'u: "Cwó^{2} tyíi^{3}ii tyi^{1} 'yʉ unni^{2}'i", pe joongɨ 'yʉ coon^{21} po'^{3} 'mó^{2} 'yʉ unni^{2}'i?

5 ¡'In sɨsɨɨ^{1}i 'ɨ^{1}-tsi 'e jmoo^{1}o 'naa'! Tyi^{1}du' po'^{3} 'mó^{2} 'yʉ unni^{2}'i jéei^{1} joongɨ lí^{2} tyi^{2}'i tyi^{1} 'yʉ unní^{2} tsaruu'^{21}'u.

6 'Jo cwoo^{2}oo' 'e júu^{3} cwaai'^{3} tya' Dios tya' tsá^{2} 'in lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́ɨ^{1}i tsii^{21}, 'in jo tsí^{1} tsa'goo^{1}o, jo 'ee ilinʉʉ'^{13}ʉ jiin'^{13} ijmee'^{21}mo 'naa'. La joon jon jo cwoo^{2}oo' jilaa'^{21} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa', 'e lɨ la lɨ perlas tyii', tya' 'in tsá^{2} 'in lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́ɨ^{1}i ñí^{1} tsʉ jiin'^{13} i'ø'^{1}o 'e júu^{3} do —jin'^{2} Jesús.

Cwoo'^{13}-'oo' 'e cwo'^{1} Dios 'naa' 'e tyʉ́^{2} tya'a

Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:

7 —Mɨ́^{2}ɨɨ' joon icwo'^{1} Dios 'naa'; joon wana 'naa'^{21}naa' Dios joon ityee'^{21}moo' 'ii; joon wana pó^{2}oo' 'ooca'nʉ́^{1}, Dios i'ná^{2} tyii'.

8 Tsʉ tya' jileei'^{21} 'in mɨ́^{1}ɨ, i'ii'^{21}mo; joon jileei'^{21} 'in 'noo'^{1}o ityii'^{13}a; joon 'in pó^{2} 'ooca'nʉ́^{1} 'e 'náa^{1}a i'ná^{1} tya'o.

9 'Jiin'^{13} jaain^{21} jee^{212} 'naa' jo icwoo^{2}oo' yʉʉn^{21} tyii' coon^{21} cuun^{212} wa'a gamɨɨ^{1}ɨ coon^{21} 'iñi'^{1}.

10 Jon'gɨ cwoo'^{13}naa' jaain^{21} mɨɨ'^{21} wa'a gamuu^{1}i jaain^{21} joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{21}.

11 Joon wana 'naa', 'in lɨ́ii^{1} 'in gó^{2}, ñí^{2}oo' 'e cwoo^{2}oo' 'e tyʉ́^{2} tya' yʉʉn^{21} tyii', fee'^{1}gɨ 'áai^{1} icwo'^{1} Dios 'e tyʉ́^{2} tya' 'in mɨ́^{1}ɨ.

12 'Tsʉ 'wii'^{13} joon jmaa^{2}aa' tya' tsá^{2} xeei'^{21} jiin'^{13} la 'iin^{212}naa' jmaa^{1}a tsá^{2} xeei'^{21} tyii'. Coon'^{13} la joon itiin'^{13}moo' 'e ley tya' Moisés coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3} tya' 'in tsá^{2} 'in gacwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios ca la mo jéei^{1}.

Cwoo'^{13}-'oo' 'íi^{1} 'naa' 'ooca'nʉ́^{1} cu'^{2} áai^{1}

13 "Ii^{1} 'naa' 'ooca'nʉ́^{1} cu'^{2} 'áai^{1} tsʉ 'ú^{2} 'áai^{1} 'e 'ooca'nʉ́^{1} si'^{2} lɨ 'ii^{21} joon 'e fu^{1} 'e tsá^{1}a lɨ 'ii^{21} 'áa^{1}mo 'ú^{2} 'e fu^{1} joon. Joon fúu^{1}mo tsá^{2} tsalíin^{2} fu^{1} joon.

14 Pe cu'^{2} áai^{1} 'e 'ooca'nʉ́^{1} tyi^{2} fu ñʉ'fú^{2} joon tii^{2} 'e fu^{1} 'e ngo'^{2} fu ñʉ'fú^{2}. Joon xʉ tsá^{2} 'in tsaa'^{21} 'e fu^{1} 'e tsá^{1}a ñʉ'fú^{2}.

Cwii^{1}i tsá^{2} 'mó^{2} 'oofuu^{21} coon'^{13} 'oofuu^{21} tya'

15 'Un'øø'^{1}naa' yaanaa' coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in jin'^{2} 'e faa'^{21}a cwáain^{1} tya' Dios pe jo jo'^{1}. Jalíin^{2}mo jee^{212} 'naa' lawa joo'saa'^{21} xuui^{212} 'in 'wo^{2}-tsi 'áai^{1} pe 'yiia'^{1} tsiinuu^{21} 'in 'lɨɨ'^{3}mo 'ii.

16 Lí^{2}-i licwii^{21}naa' 'ii coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o tsʉ jo cún^{1} tsá^{2} mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} 'mó^{2} tóon^{1}, jon'gɨ cún^{1} tsá^{2} mɨ'^{3} cwaríi^{3} 'mó^{2} tóon^{1} náa^{2}.

17 La joon jon coon^{21} 'mó^{2} 'oofuu^{21} tyʉ́^{2} cwoo^{1}o jiin'^{13} 'oofuu^{21} tyʉ́^{2}-ʉ. Coon^{21} 'mó^{2} 'e gó^{2} cwó^{1}o jmaai'^{2} 'oofuu^{21} 'e gó^{2}-o.

18 Coon^{21} 'mó^{2} 'oofuu^{21} tyʉ́^{2} jo lí^{2} cwo^{1} 'oofuu^{21} gó^{2} jon'gɨ lí^{2} cwo^{1}o coon^{21} 'mó^{2} 'oofuu^{21} gó^{2} 'oofuu^{21} tyʉ́^{2}.

19 Joon jilaa'^{21} 'mó^{2} 'oofuu^{21} 'e jo cwo^{1}o 'oofuu^{21} tyʉ́^{2} 'ná^{1} 'wiin'^{21}in joon coo^{1}o.

20 Iliñí^{2} 'naa' xiiala lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o.

Jo jileei'^{21} i'ii'^{21}i lɨ tyíin^{1} Dios Jmii^{21}

21 'Jo jileei'^{21} itsataai^{2} lɨ tyíin^{1} Dios Jmii^{21}, 'in nigasɨɨ'^{21}ɨ jna jin'^{2}in: "Ña'ñʉ'^{1}ʉ', Ña'ñʉ'^{1}ʉ'." Jiin'^{13} 'in nigajmaa^{1}a la to^{2} tyʉ'^{2} Ñʉ'^{3}oo itsataai^{2} lɨ tyíin^{1}in ñʉ'fú^{2}.

22 Joon mi tyé^{1} jmɨɨ^{212} joon fúu^{1}mo 'in jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jna: "Ña'ñʉ'^{1}ʉ', nigafaa'^{21} jna'a coon'^{13} 'e sii^{21} 'nʉ, joon coon'^{13} 'e sii^{21} 'nʉ niga'wóo^{3}na'a 'in 'lɨɨi'^{3} taai^{2} 'alma tya' tsá^{2}, la joon jon nigajmoo^{21}o'o milagros fee'^{1} 'láai^{2} tya' tsá^{2}."

23 Pe joon ifuu^{212}uu 'ii: "Jo mo galicwíi^{3}na 'naa', jeen'^{13}naa' tyaní^{3}ii jileei'^{21}naa' 'in nigajmaa^{1}a 'e gó^{2}" —jin'^{2} Jesús.

Tún^{2} 'ii'^{13} tɨɨfuu^{21} jmoo^{1}o tsá^{2}

Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:

24 —Jileei'^{21} tsá^{2} 'in nuu^{1}un joon jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2}ʉʉ lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́ɨi^{1} tsá^{2} 'in 'øøi'^{21}-tsi, 'in jmoo'^{13} 'nʉ́^{1} ni cuun^{212}.

25 Joon mi jó^{1} jmɨ́^{1} mɨɨ'^{21}, joon galifee'^{1} jmɨɨ^{21}, joon 'la'^{1} tyí^{2} 'e 'nʉ́^{1} do pe jo gacɨɨi'^{2} tsʉ si'^{2} ni cuun^{212}.

26 Pe 'in nuu^{1}un joon jo jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2}ʉʉ lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́ɨi^{1} tsá^{2} 'in bái^{1} 'in gajmaa'^{13} 'nʉ́^{1} ni too'^{13}.

27 Joon mo najó^{2} jmɨ́^{1} joon galifee'^{1} jmɨɨ^{21}, ga'la'^{2} tyí^{2} 'e 'nʉ́^{1} do. Joon gacɨ'^{2}mo 'e 'nʉ́^{1} do coonti.

28 Joon mo gauntyeei^{1} Jesús júu^{3} tyaa^{1}a do 'áai^{1} tsa'goo'^{21}-tsi jileei'^{21} coon'^{13} 'e ga'ee^{1}e Jesús do.

29 Tsʉ ga'e'^{2}e Jesús tsá^{2} lawa 'in 'oo^{1}o to^{2} jo 'ee^{1} la 'é^{1} 'in tɨfo'^{2} tya' ley tya' Moisés.

8

Un'láai^{2} Jesús jaain^{21} tsá^{2} 'in lɨ́ɨi^{1} jmoowúu^{1} 'e jgoo'^{21} tya'

1 Mo gajngáa^{1}i Jesús 'e moo'^{21} do fúu^{1}mo tsá^{2} ngalíin^{2} caluu.

2 Joon gangatyéen^{1}in jaain^{21} tsá^{2} 'in lɨ́ɨi^{1} jmoowúu^{1} 'e jgoo'^{21} tya' coo'^{13} lɨ ngaai'^{1} Jesús. Joon 'in tsá^{2} do gasii'^{21}i wojníi^{1}i tyani Jesús joon jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Tsañʉʉ'^{1}, feei'^{1}du'-'o'o, wana 'iin^{212}u'un lí^{2}-i un'láa^{2}u jna.

3 Joon gataan^{1}an Jesús cwoo^{21}o tya' 'ido joon jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—'Iin^{212}moo jon. Un'láa^{2}moo 'nʉ.

Joon tsifu joon ga'láa^{2}mo 'e jmoowúu^{1} 'e jgoo'^{21} 'e lɨɨ^{1}i.

4 Joon jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jo 'in fu'^{2}'u jiin'^{13} jaain^{21}. Jiin'^{13} cwoo'^{13}'o cwo'eei'^{13} 'wo'o untsá^{2}. Joon cwocwoo^{2}'o fa'^{1} tya' Dios jiin'^{13} la to^{2} gatyʉ'^{2} ley tya' Moisés. Joon coon'^{13} la joon liñi^{1} tsá^{2} 'e niga'láa^{2}mo'o.

Gaun'láai^{2} Jesús tsa'leei'^{13} tya' 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2}

5 Joon mo ga'í^{2} Jesús fuu^{21} Capernaum joon gangatyéen^{1}in jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} Roma co' lɨ siin'^{12} Jesús

6 joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}i 'ii:

—Tsañʉʉ'^{1}, jmaa^{2}'a feei'^{1}-'o'o 'wii^{212} tyiia tsʉ jaain^{21} tsa'leei'^{13} tyiia raain^{1} tsaa'^{13}a coo'^{13} 'mó^{2} fu tyiia. 'Áai^{1} jó^{1} tsaa'^{13}a cuu'^{13} 'áai^{1}.

7 Joon Jesús gajin'^{2}in:

—Inií^{3}oo, niun'láa^{2}na.

8 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do gañii^{1}i:

—Tsañʉʉ'^{1}, jo tɨɨ^{2}na 'e 'u'^{2}'u inʉʉ tyiia, jiin'^{13} tyʉ'^{2}'ʉ to^{2} 'e un'láa^{2}mo tsa'leei'^{13} tyiia joon i'láa^{2}mo.

9 Seen^{21}mo jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} jna; jna-a jon tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2} 'láa^{2}. Joon mo tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2} 'láa^{2} tyiia 'e tsáa^{1}a, tsaa^{21}o. Joon wa fuu^{212}uu, "na^{1}" joon joo^{21}-o. Joon wana tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2} tsa'leei'^{13} tyiia 'ee jmáa^{1}a, jmaa^{1}o.

10 Joon mo ganúu^{2}un Jesús 'e júu^{3} lo joon ganga'goo^{21}-tsi, joon jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in ngalíin^{2} caluu:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jo mo gatsee'^{21}na jiin'^{13} jaain^{21} jee^{212} tsá^{2} Israel 'in jo'^{1} lɨɨ^{2}i la jo'^{1} lɨɨi^{2} 'ino.

11 Fuu^{212}uu 'naa' 'e fúu^{1}mo jalíin^{2} lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1}, jalíin^{2}mo jon lɨ' lɨ yooi'^{13} ñi'^{1} jaa'^{13}i 'í^{1} coon'^{13} Abraham, coon'^{13} Isaac coon'^{13} Jacob fu lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} ñʉ'fú^{2}.

12 Pe i'woo^{21}mo Dios fu caluu 'in nanáa^{1} tyʉ́^{2} tya' 'e dø'^{1} do. I'woo^{21}mo fu caluu lɨ 'íi^{1} nʉʉ^{21}. Joon ityi'^{2}i, joon cuu'^{21}i moojóon^{1}on —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} fúui^{1} do.

13 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do:

—Cwei'^{1} fu tyi'i, 'e jo'^{1} ni galɨɨ^{2}u'u ilí^{2} tyi'i.

Joon 'in tsa'leei'^{13} tya'a tsifu joon ga'láa^{2}mo.

Gaun'láa^{2}mo Jesús 'yiiaunsáa^{3} Tʉ́^{3}

14 Joon gangó^{1}o Jesús fu lɨ tyíin^{1} Tʉ́^{3}, joon do-o gangaa^{1}i 'yiiaunsáa^{3} Tʉ́^{3} taain^{1} yʉ tyíí^{2}.

15 Joon gason'^{1} Jesús cwoo^{21}o joon tsifu gacwó^{2} tyíí^{2}. Joon tsifu joon garoon^{1}on joon gatyaa^{1} tyʉ́^{2} 'e idø'^{1} Jesús coon'^{13} 'in catyaai^{2} do.

Gaun'láai^{2} Jesús tsá^{2} fúui^{1}

16 Joon mo gatséi^{1} ñi'^{1} gangajée^{1}i tsá^{2} 'in taai^{212} 'in 'lɨii'^{3} alma tya'a lɨ sin'^{2} Jesús. Joon mo gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} 'e 'wé^{1}i 'in 'lɨii'^{3} do joon ga'woo^{21}mo. Joon Jesús gaun'láai^{2} ce jileei'^{21} 'in tsatsaa'^{13} do.

17 La joon galí^{1} 'e gatsín^{1} júu^{3} ga'ɨɨ^{2} 'in tsá^{2} gacwoo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} sii^{21} Isaías mo gajin'^{2}in: "Gajeen'^{13}mo 'e jo pí^{3}-tsi', joon ga'wo'^{2}o jmoowúu^{1} 'e lee^{2}e'."

Lawa 'in 'iin^{212}in ngɨ́^{2} coon'^{13} Jesús

18 Joon mo gangó^{1} Jesús 'áai^{1} fúui^{1} tsá^{2} niteen^{1}in ce cu' lɨ' lɨ siin'^{12}in, joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} wa'a tsalíin^{2} tsá^{2} tya'a lɨ' ngoo'^{13} lɨ náa^{1} tyíia^{1} do.

19 Joon jaain^{21} jee^{212} 'in tɨfo'^{2} tya' ley do gangatyéen^{1}in lɨ sin'^{2} Jesús joon jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Tɨfo'^{2}, 'iin^{212}na níi^{3}ii coon'^{13} 'nʉ doñixiia' cwoo'^{13}'o.

20 Joon Jesús do gañii^{1}i:

—'In cwii^{1} sá^{2} too^{21} tya'a tɨɨ^{2} xá^{1} joon 'in ton^{1} sá^{2} sɨɨ^{2}ɨ pe 'in Ruu'^{21}i Tsá^{2} jo sá^{2} tya'a lɨ ján^{3}.

21 Jaain^{21}gɨ 'in lɨɨ^{1}i tsá^{2} tya'a gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', 'iin^{212}na níi^{3}ii coon'^{13} 'nʉ pe cwo'^{2}'o ni'áai^{13}duu ñʉ'^{3}ʉʉ jéei^{1} nifu.

22 Joon Jesús do gañii^{1}i:

—Na^{1} coon'^{13} jna. Cwolí^{2} cwo'aai^{1} 'in jo cwii^{1}in Dios 'in 'lɨɨ^{212} do.

Jmoo^{1}o Jesús 'ɨɨ^{1}ɨ tii^{2} tyí^{2}

23 Joon ga'í^{2} Jesús tsi barco coon'^{13} tsá^{2} tya'a 'in ngalíin^{2} coon'^{13}.

24 Joon garóon^{2} coon^{21} tyí^{2} tá^{2} lɨɨlí^{1} ca ganga'ó^{2} jmɨɨ^{21} tsi barco do. Joon cwuu^{21}mo Jesús la jee^{212} do.

25 Joon tsá^{2} tya'a ngalíin^{2} ngaunjnaa^{1}-tsi 'ido. Joon gajin'^{2}in:

—¡Ña'ñʉ'^{1}ʉ'! Laai^{212} jna'a. Tɨ lɨ te^{2}moo'o.

26 Joon Jesús do gañii^{1}i:

—¿'Ee lɨ' 'goo'^{21}oo' 'áai^{1}? ¡'Áai^{1} xʉ jai'^{2} lɨɨ^{2}naa'!

Joon garóon^{2} Jesús joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e tyí^{2} do coon'^{13} jmɨɨ^{21} do 'e ján^{2} tii^{2}. Joon coonti gajaan^{1}an tii^{2}.

27 'Áai^{1} tsa'goo^{21}-tsi 'in tsá^{2} do joon gajin'^{2}in:

—¿'Iin-gɨ 'in tsañʉʉ'^{1} no? Ca tyí^{2} coon'^{13} jmɨɨ^{21} nʉʉ'^{13}ʉ to^{2} tyʉ'^{2} 'ino.

Lawa gái^{1} tsá^{2} Gadara 'in taai^{2} 'in 'lɨii'^{3} 'alma tya'a

28 Joon mo gatyíi^{1}a Jesús lɨ' ngóo'^{13} tyíia^{1} cataain^{21} do lɨ roon^{1} cwoo'^{13} 'wó^{2} tya' tsá^{2} seein^{21} Gadara gái^{1} tsañʉʉ'^{1} 'in taai^{2} 'in 'lɨii'^{3} alma tya'a ga'woo^{21}i lɨ taa'^{13} 'áan^{3} tya' 'lɨɨ^{212}. 'In gái^{1} do 'in 'lɨɨ'^{3}mo ca jo lí^{2} ngɨ́i^{1} tsá^{2} lɨ' co' lɨ táa^{1}i. Joon gangatyéen^{1}in lɨ sin'^{2} Jesús.

29 Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} 'oo^{1}o gajin'^{2}in:

—¿'Ee to^{2} ñi'^{2}'i jee^{212} jna'a, Jesús? Jóon^{1} Dios 'nʉ. ¿Tɨ ñi'^{2}'i 'e 'e'^{2}'e jna'a wúu^{1} la nʉ'gɨ ijó^{1} 'ii'^{21}?

30 Joon coo'^{13} joon taain^{212} ca poo^{212} ñí^{1}
fúui^{1} lɨɨlí^{1} gø'^{2}ø.
31 Joon 'in 'lɨɨi'^{3} taai^{2} tya' 'in tsá^{2} do gamɨɨ^{1}ɨ
tyani Jesús jin'^{2}in:
—Wana 'woo^{21}o'o jna'a wa'a cwo'^{2}'o
tsatoo^{21}o'o alma tya' 'in ñí^{1} no.
32 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in 'lɨɨi'^{3} do:
—Cwolíin^{2}naa'.
Joon 'in 'lɨɨi'^{3} taai^{2} alma tya' 'in tsá^{2} gái^{1}
do ga'woo^{21}mo joon ngataa^{212}ɨ alma tya' 'in
ñí^{1} do. Joon tsifu joon 'in ñí^{1} do ngalíin^{2}
cwiin^{1}in lɨ' sɨjí^{2} joon gaxuu'^{21}ɨ tsi tyíia^{1} do,
joon gajgoo'^{21} jmɨɨ^{21} do.
33 Joon 'in 'aai^{1} ñí^{1} do ngalíin^{2} cwiin^{1}in
'goo'^{21}o fu ifuu^{21} gajmaa'^{13}a tsá^{2} júu^{3} xiiala
galí^{1} tya' 'in tsá^{2} 'in taai^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'.
34 Joon jileei'^{21} tsá^{2} néei^{1} 'e fuu^{21} do
ngalíin^{2} ngajøø^{2}ɨ Jesús. Joon mo gangaai^{1} 'in
tsá^{2} do Jesús gamɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús wa cwo'ɨɨ^{1}ɨ
'ido fu goo^{1}o.

9

Gaun'láa^{2}ɨ Jesús jaain^{21} tsá^{2} 'in 'ii'^{13} tá^{2} cwoo^{21} tɨɨ^{2}ɨ

1 Joon ga'í^{2} Jesús tsi barco do joon gangɨɨ^{1}ɨ
lɨ' cataain^{21} caai^{1} tyíia^{1} do. Joon gatyee'^{12}ɨ
fuu^{21} lɨ taain^{1}.
2 Joon gajée^{1}ɨ tsá^{2} jaain^{21} tsá^{2} 'in 'ii'^{13}
tá^{2} cwoo^{21} tɨɨ^{2}ɨ 'yuui^{2} coon^{21} jmoo^{21}. Joon
mo ganí^{2} Jesús xiiala jo'^{1} lɨɨ^{2}ɨ 'in jalíin^{2} do
gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsatsaa'^{13} do:
—Tya^{1}-'o'o yú^{2}, ni'iin^{2}moo tsaa^{2} tyi'i.
3 Joon 'inlɨɨi^{13} tɨfo'^{2} tya' ley 'in taai^{2} do
niga'ɨ^{1}-tsi: "'In tsá^{2} lo faa'^{21}a 'laa'^{21} tya' Dios
coon'^{13} júu^{3} tya'a."
4 Joon galiñii^{1}ɨ Jesús 'ee 'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} do
joon gaunngɨɨ^{1}ɨ, jin'^{2}in:
—¿'Ee lɨ 'ɨ^{1}-'oo' 'e gó^{2}?
5 ¿No-o jo taai^{212}gɨ fuu^{212}uu 'in tsá^{2}
no: "Ni'iin^{2}moo tsaa^{2} tyi'i", sɨ fuu^{212}uu 'e:
"Ráan^{2}un ngí^{2} tɨɨ^{13}'ɨ"?
6 Pe 'e liñí^{2} 'naa' 'e Ruu'^{21}ɨ Tsá^{2} 'oo^{1}o 'ii'^{21}
ili'iin^{2}in tsaa^{2} tya' tsá^{2} mo taain^{212} juncwii^{21},
jøø^{2}øø' 'elo.
Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsatsaa'^{13} dó^{2}:
—Ráan^{2}un no; pé^{1} jmoo^{21} tyi'i no, cwei'^{1} fu
tyi'i.
7 Tsifu joon garoon^{1}on 'in tsá^{2} do joon
nga'^{2}mo fu tya'a.
8 Joon gafoo'^{13}mo 'in tsá^{2} néei^{1} do mo ganí^{2}
'elo, joon gaun'goo^{21}o Dios 'e nigacwo'^{1}o
Dios 'ii'^{21} 'e li 'iin^{2} tsá^{2} tsaa^{2} tya' tsá^{2}.

Mo gatø'^{1}ø Jesús Mateo

9 Joon mo gacwo'ɨɨ^{1}ɨ Jesús fu lɨ taain^{1} do
gangaa^{1}ɨ jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Mateo tyíin^{1}in cón^{2}
'laa'^{13} 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2}. Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ
Mateo do:
—Na^{1} coon'^{13} jna.
Joon 'in Mateo do garóon^{2}on lɨ tyíin^{1}in joon
gangó^{1} coon'^{13} Jesús.
10 Joon ga'í^{2} Jesús coon^{21} inɨɨɨ. Gøø'^{21}ø
'íi^{1}i. Joon gatyalíin^{2} fúui^{1} 'in cón^{2} 'laa'^{13} lɨ
'nɨɨ^{1} tsá^{2} coon'^{13} fúu^{1}mogɨ 'in røøi^{21} tsaa^{2}.
Coon^{21} caan^{2}mo néei^{1} gø'^{2}ø coon'^{13} Jesús
joongɨ coon'^{13} tsá^{2} tya'a.
11 Joon mo gangó^{1} tsá^{2} fariseos 'e tyíin^{1}
Jesús gø'^{2}ø coon'^{13} 'in cón^{2} 'laa'^{13} do gajin'^{2}in
sɨɨ'^{21} tsá^{2} tya' Jesús:
—¿'Ee lɨ' tyíin^{1} tɨfo'^{2} tyii' gø'^{2}ø coon'^{13} 'in
cón^{2} 'laa'^{13} joongɨ coon'^{13} 'in tsá^{2} røøi^{21}
tsaa^{2}?
12 Joon nuu^{1}un Jesús 'e jin'^{2} 'in tsá^{2} do joon
gajin'^{2}in:
—'In tsá^{2} tyúi^{1} coon'^{13} 'in tsá^{2} tyú^{2} sɨ'ɨí^{1}-tsi
jo 'néi^{1} tɨmí^{1} tya'a, jiin'^{13} tsatsaa'^{13} 'néi^{1} tɨmí^{1}
tya'a.
13 Cwolíin^{2}naa', cwolitɨí^{2}moo' 'ee 'øøi'^{21}-tsi
tsá^{2} 'e júu^{3} tya' Dios 'e jin'^{2}: "'Iin^{212}gɨɨ 'e jmá^{1}a
tsá^{2} fee'^{1}-tsi tya' tsá^{2} xeei'^{21} lagɨ'ɨ cwo'^{1}o jna
fa'^{1}." Tsɨ jo gagoo^{212}oo wa'a tǿ^{3}øø 'in tsá^{2}
tyúi^{1}, gagoo^{212}oo 'e tǿ^{3}øø 'in røøi^{21} tsaa^{2} wa'a
ijaa'^{21}-tsi.

Gaungɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} Jesús cwáain^{1} tya' 'e gø'^{2} tsá^{2} tyiiañi'^{1}

14 Joon gangatyéen^{1}in 'in tsá^{2} 'in ngí^{1}
coon'^{13} Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21} co'^{2} lɨ tyíin^{1} Jesús
joon gaungɨɨ^{1}ɨ:
—'In tsá^{2} fariseos la joon jon jna'a tyé^{2}e'e
tyiiañi'^{1}. ¿Ee lɨ jo gø'^{2}ø tsá^{2} tyi'i tyiiañi'^{1}?
15 Joon gañii^{1}ɨ Jesús:
—Jo jmoo^{1}o tsá^{2} fa'í^{3} mo tsáa^{1}a lɨ cuui'^{13}
cwoo^{21} tsá^{2} la 'ɨɨ^{212} tyíin^{1} 'in tsá^{2} cuui'^{13}
cwoo^{21} do. Pe ijó^{1}-o coon^{21} jmɨɨ^{212} mo
jo tyíin^{1}gɨ 'in nigacuui'^{13} cwoo^{21} do joongɨ
idø'^{2}ø tyiiañi'^{1}.
16 'Jiin'^{13} jaain^{21} jo toon'^{13} 'mɨ'^{2} fiin^{21}
coon^{21} 'mɨ'^{2} natsáai^{2} tsɨ mi ron'^{2} tsá^{2} itsɨɨɨ'^{2}
'e 'mɨ'^{2} fiin^{21} do joon ilifee'^{2}gɨ lɨ 'gɨɨ^{1}ɨ.
17 La joon jon jo tyiia'^{21} tsá^{2} jmɨ'^{3} móo^{1} tsi
loo^{21} tsáai^{2} tsɨ wana jmoo^{1}o tsá^{2} la joon i'gɨɨ^{1}ɨ
'e loo^{21} tsáai^{2} do joon tsa'ɨɨ^{1}ɨ 'e jmɨ'^{3} móo^{1}
do coon'^{13} loo^{21}. Tsɨ 'wii'^{13} joon tyiia'^{21} tsá^{2}
jmɨ'^{3} móo^{1} tsi loo^{21} 'mɨí^{2} joon tyú^{2} jee^{212} tún^{2}
do.

Lawa jamɨí^{1} Jairo coon'^{13} 'in tsamɨí^{2} 'in gason'^{2} sɨɨn'^{3} Jesús

18 La jee^{212} tyíin^{1} Jesús faa'^{21}a 'e júu^{3} do
gatyía^{1} jaain^{21} tsá^{2} feei'^{1} tya' tsá^{2} Israel. Joon
gasi'^{2}ɨ wojníi^{1}ɨ tyani Jesús joon gajin'^{2}in:
—La ngayuui'^{13} júun^{2}mogɨ yɨɨn^{21} tyiia. Pe
wana cwoo'^{13}'o cwotaan'^{13}'an cwoo^{1}'o tya'a
joon ijiin'^{1}in tún^{1}.
19 Joon garóon^{2}on Jesús gangóo^{1}o coon'^{13}
'ido coon'^{13} tsá^{2} tya'a.
20-21 Joon lɨ ningóo^{1}o 'yuui fu^{1} gason'^{2}on
jaain^{21} tsamɨí^{2} tsaa'^{13} tɨ' sɨɨn'^{3}. Dyatun^{1} jiin^{21}
ningó^{1} 'e tuuin^{21} 'in tsamɨí^{2} do. Ga'ɨ^{1}-tsi
'in tsamɨí^{2} do: "Xɨɨfiin'^{13} coon'^{21} son'^{3}oon

sɨɨn'3 'ido in'láa2moo.” Tsʉ 'wii'13 joon gan-gatyéen1in caluu lɨ ngó1 Jesús gason'2on sɨɨn'3ɨn.

22 Joon gajiin1in 'ña'a Jesús gajøø2i 'in tsamɨ́2 do joon gajin'2in:

—Tya1-'o'o yú2. Tsʉ niga'láa2mo'o tsʉ 'wii'13i jo'1o galɨɨ2u'u.

Joon tsifu joon ga'láa2mo 'in tsamɨ́2 do.

23 La jee212 joon gatyía1 Jesús tya' 'in tsafeei'1 do. Joon mo gangoo1o nataai2 tɨ́2 'e tɨ lɨ tsa'áa1mo 'ido joon ganaa212 'goo1 'áai1.

24 Joon gajin'2 Jesús:

—'Wóo2naa', tsʉ jo mo 'lɨɨi212 'in sɨmɨ́2 no lɨ' cwuu21mo 'ino.

Joon 'in tsá2 do gacoo'21 ngɨ́ɨ2 tya' Jesús.

25 Mo ga'wóo2i 'in tsá2 do ga'í2 Jesús lɨ raain1 'in sɨmɨ́2 do joon gason'2on cwoo21o 'ido. Joon garóon2o 'ido.

26 Joon galiñi1 tsá2 'in néei1 la caain21 fuu21 taa'13 do jilaa'21 'e nigalí1.

Mo gaun'láa2i Jesús gaí1 tsá2 tiui2

27 Mo gacwo'ɨ́ɨ1 Jesús tsi inʉʉ do gái1 tsá2 tiui2 ngalíin2 caluu Jesús 'oo1o tá2 jin'2in:

—¡Fúu2 cwolii1u jna'a, Jóon1 David!

28 Joon mo gatyee'12i Jesús fu tya'a 'in tsá2 tiui2 do gangatyéen1in joon gaungɨɨ1ɨ Jesús 'ii:

—¿Tɨ la jai'2 lɨɨ2naa' 'e liun'láa2na 'naa'?

Joon gañii1i 'in tsá2 do:

—Jo'1o lɨɨi2 jna'a, Ña'ñʉ'1ʉ'.

29 Joon gataan1an Jesús cwoo21o unni2 tsá2 tiui2 do joon jin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:

—Cwolí2 jiin'13 la jo'1 lɨɨ2naa'.

30 Joon ga'lóo2o unníi1i. Joon Jesús ga'ɨ́ɨ2ɨ júu3 jin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:

—Xúun2 fú2uu' jiin'13 jaain21 'e niga'lóo2o unní2ii'.

31 Pe xʉʉ joon xʉʉ 'wóo2i xʉ do joon gajma'2a júu3 jileei'21 'in néei1 do jilaa'21 'e nigajmaa1a Jesús tya'a.

Mo gaun'láa2i Jesús jaain21 tsá2 'in jo lí2 faa'21a

32 Joon mo ga'wóo2i 'in gái1 do joon 'in xeei'21gɨ ngataai2 jée1i jaain21gɨ tsá2 'in jo lí2 faa'21a lɨ tyíin1 Jesús. 'In 'lɨɨ'3mo 'yuui2 alma tya'a.

33 Joon mo gatyii1in Jesús 'in 'lɨɨi'3 'yuui2 alma tya'a do tsifu joon ga'láa2 'in tsá2 do 'wii212 faa'21a. 'Áa1mo tsa'goo21-tsi 'in tsá2 taai2 do joon gajin'2in:

—Jiin'13 cafu jo mo nee21e' fu goo21o' Israel la lɨ́1 'e ganee21e' nano.

34 Pe 'in tsá2 tya' fariseos do gajin'2in:

—'In tsañʉʉ'1 no 'woo21i 'in 'lɨɨi'3 taai2 alma tya' tsá2 coon'13 'ii'21 tya' 'in tyʉ'2 to2 'ii.

Feei'1-tsi Jesús tya' tsá2

35 Ngóo1 Jesús la caain21 fuu21 coon'13 fuu21 pi'3 náa1 do. Tsi inʉʉ cwo'1 sinagogas gacwo1 júu3 tyʉ́2 tya' mi li tyʉ'2 Dios to2 tsá2. Joon gaun'láa2i jileei'21 tsatsaa'13 'in tyaan1an 'láai2 nii2 jmoowúu1.

36 Joon mo gajøø2i Jesús 'in tsá2 do fúu2 galɨɨ2i ni'i 'ido tsʉ 'in tsá2 do lɨɨ1i la lɨɨi1 joo'saa'21 'in jo seein21 'in 'aa1i 'ii, 'woo'21o joon caain'21 lɨɨ1i.

37 Joon Jesús jin'2in sɨɨ'21ɨ tsá2 tya'a:

—'E la ja'2mo, fee'1 'áai1 'e sá2 'e roo1 pe xʉʉ tsa'leei'13 seein21 'in jmaa1a to2.

38 Tsʉ 'wii'13 joon mɨ́2ii' tyani Fii212 'in cwó1 'e roo1 'e sá2 'e síi1in tsa'leei'13 tya'a jee to2 'e cóon1on 'e garoo1o do.

10

Tø'2ø Jesús dyatooin1 tsá2 tya'a 'in sii21 apóstoles

1 Joon gatø'2ø Jesús dyatooin1 tsá2 tya'a joon gacwo'1o Jesús 'in tsá2 do 'ii'21 'e lí2 'wóo2i 'ido 'in 'lɨɨi'3 taai2 alma tya' tsá2 joon 'e lí2 un'láa2i tsá2 jilaa'21 jmoowúu1 'e lɨ́ɨi1 tsá2.

2 'Elo-o 'e sii21 'in dyatooin1 tsá2 tya'a ilíi2in apóstoles: 'in nifu sii21 Simón, sii21o jon Tʉ́3; coon'13 ruu'21i Dɨ́ɨ3. Joon gái1 jóon1 Zebedeo 'in sii21 Jacobo coon'13 Wó3.

3 Seein21 jon Lii212 coon'13 Bartolomé coon'13 Tomóo13 coon'13 Untøø2, 'in gacón2 'laa'13 tya' 'e 'nɨɨ1ɨ tsá2 la mo jéei1. Joon seein21 Jacobo, jóon1 Alfeo; joon seein21 jon Lebeo, 'in sii21o jon Tadeo.

4 Joon jaain21 jee212 'ido sii21 Simón, jaain21 tsá2 tya' tsá2 coon21 poo212 sii21 cananistas. Joon seein21 jon Judas Iscariote, 'in ga'nɨɨ1i Jesús mo lɨ cɨɨin1gɨ.

Sii1in Jesús jɨ dyatooin1 apóstoles tya'a 'e cwoo1o júu3 tyʉ́2

5 Joon Jesús gasii1in 'in dyatooin1 tsá2 tya'a do joon gatyʉ'2ʉ to2 jin'2in:

—Jo cwolíin2naa' lɨ néei1 'in tsá2 'in jo seein21 Israel, joon jo cwotaan2naa' fuu21 náa1 lɨ sii21 Samaria.

6 Tyʉ́2gɨ wa'a cwolíin2naa' tya' jiin'13 tsá2 Israel 'in lɨ́ɨi1 la lɨ́ɨi1 joo'saa'21 'in nituu1i.

7 Cwolíin2naa', cwocwoo2oo' júu3 'e tɨ lɨ tyʉ'2 Dios to2 tsá2.

8 Un'láa2naa' 'in tsatsaa'13 joon 'in tsá2 lɨ́ɨi1 jmoowúu1 'e jgoo'21 tya'a. Jmaa2aa' jiin'1 'in najúin1. 'Wóo2naa' caluu 'in 'lɨɨi'3 taai2 alma tya' tsá2. 'Naa' niga'ii'13'naa' 'e 'ii'21 lo 'e jo 'ee gacɨɨin1 tyii' la joon jo 'ee 'laa'13 cón2oon'.

9 'Jo cwotyaan2aan' cuu2 cwanáa1 jon'gɨ cuu2 cwataa21 jon'gɨ cuu2 yʉ́ʉn2

10 jon'gɨ tulóo13oo'. Coon21 'mɨ'2 cwaa21 cwotyíi13ii' joon jo cón2oon' mɨ́ɨ13ɨɨ' jon'gɨ soon2oon' 'mo'u2. Tsʉ 'in jmoo1o to2 tɨ́ɨ2i 'ii'21i 'e dø'2ø.

11 'Mi tyalíin2naa' coon21 fuu21 sɨ coon21 fuu21 pi'3 'ee, 'naa'13naa' jaain21 tsá2 tyúi1 joon do-o jón2oon' ca 'wóo2naa' do.

12 Joon mi cwotaa^{2}naa' in~~ʉʉ~~ joon fú^{2}uu': 'Aa^{212}moo' tyʉ́^{2}-~~ʉ~~ si'ɨ́^{1}-'oo'.
13 Joon wana ga'ii'^{21}i tyʉ́^{2} 'e 'aa^{212}i do iliseein^{21} tyʉ́^{2}-~~ʉ~~. Pe wa jo ga'ii'^{21}i júu^{3} tyii' tyiin^{1}aan' 'e 'aa^{212}i nigasíi^{13}ii' do.
14 Joon wana jo 'ii'^{21}i jon'gɨ jo 'iin^{212}in núu^{1}un júu^{3} tyii' cwo'wóo^{2}naa' 'e 'nʉ́^{1} do sɨ fuu^{21} do 'ee joon x~~ʉʉ~~^{2}~~ʉʉ~~' 'laa^{21} toon^{212} tɨ́ɨ^{13}ɨɨ'.
15 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' 'áai^{2}gɨ iní^{2} wúu^{1} 'in tsá^{2} néei^{1} 'e fuu^{21} do mi cwá^{1} jmɨɨ^{212} ijmá^{1} Dios 'ii'^{21} tya' tsá^{2} lagɨ 'in tsá^{2} néei^{1} fuu^{21} Sodoma coon'^{13} Gomorra.

I'ǿ^{1}mo tsá^{2} 'naa'

16 'Tyan^{2}duu' cwáain^{1}, sɨ́ɨ^{3}na 'naa' lawa joo'saa'^{21} 'e cwolíin^{2}naa' jee^{212} tsiinuu^{21}. Ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} joon jmaa^{2}aa' lí^{3}ii' la jmoo^{1}o mɨɨ'^{21} li'^{3}i pe seein^{21}naa' 'wo^{2}-'oo' lawa jaain^{21} maa^{212}.
17 Lí^{3}ii' jmaa^{2}aa' tya' tsá^{2} ts~~ʉ~~ tsajée^{1}i 'naa' tyani tsaa'to^{2} joon ipóo^{1}i 'naa' tsi in~~ʉʉ~~ cwo'^{1} sinagogas.
18 Joon 'wii'^{13} jna ijéi^{1} tsá^{2} 'naa' tyani tsaa'to^{2} tsacøøi'^{13} joongɨ tyani røøi^{13}. Joon coon'^{13} la joon lí^{2} fó^{3}oo' 'wii^{212} tyiia tyaníi^{1}i joongɨ tyani 'in jo tsáa^{1}-tsi Dios.
19 Joon mi jéi^{1} tsá^{2} 'naa' tyani tsaa'to^{2} jo cuu'^{13}-'oo' 'ee ifó^{3}oo' tyani tsaa'to^{2} do ts~~ʉ~~ mi tɨ 'ii'^{21} ifó^{3}oo' Dios icwo'^{1}o 'naa' 'ee ifó^{3}oo' do.
20 Jon' 'naa' 'in faa'^{21}a do pe 'in Espíritu Tyʉ́ tya' Ñ~~ʉ~~'^{2}~~ʉʉ~~' Dios Jmii^{21} 'in faa'^{21}a coon'^{13} 'naa'.
21 'La 'oo'^{21} ruu'^{21}i tsajée^{1}i ruu'^{21}i tyani tsaa'to^{2} ijngaa'^{13}i la joon jon tsacøøi'^{13} tsajée^{1}i jóon^{1}on. La joon ijmá^{1} jóon^{1}on coon'^{13} sáa^{3} jmii^{21} itsajée^{1}i tyani tsaa'to^{2} ijngaa'^{13}i tsá^{2} 'ii.
22 Jileei'^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} ili'ee'^{1}i 'naa' ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}naa' cwáain^{1} tyia-jna. Pe jileei'^{21} 'in jmaa^{1}a taa'^{21} ca lɨ tyéi^{1} itiin'^{13}mo.
23 Mo ga'øi^{1} tsá^{2} 'naa' coon^{21} fuu^{21} cwíin^{13}iin' fuu^{21} lɨ xiia'^{21}gɨ. Ts~~ʉ~~ 'e la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' 'in Ruui'^{21} Tsá^{2} ijó^{1} la n~~ʉ~~'gɨ icwíin^{13}iin' la caain^{21} fuu^{21} lɨ néei^{1} tsá^{2} Israel.
24 'Jiin'^{13} jaain^{21} 'in untsáa^{1}a ilifeei'^{1}gɨ lagɨ tɨfo'^{2} tya'a, jon'gɨ ilifeei'^{1}gɨ tsa'leei'^{13} lagɨ ñi'fii^{212}i.
25 'Ná^{1}-a 'yaai^{1}-tsi 'in untsáa^{1}a 'e 'yee'^{1}i jiin'^{13} la tɨfo'^{2} tya'a do, joon 'in tsa'leei'^{13} do 'e 'yee'^{1}i jiin'^{13} la ñi'fii^{212}i. Joon wana gaunsii^{21} tsá^{2} 'in ty~~ʉ~~'^{2} to^{2} in~~ʉʉ~~ do Beelzebú, ¿'ee iunsii^{21} 'in tsá^{2} taai^{2} in~~ʉʉ~~ do? (Wana gasɨɨ'^{21}ɨ jna 'e gó^{2} x~~ʉ~~foo'^{3} 'naa'gɨ jo sɨɨ'^{21}ɨ 'e gó^{2}.)

'Iin tɨ́ɨ^{2}i jmá^{1} 'gó^{2}oo'

26 'Ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} joon jo jmaa^{2}aa' 'goo'^{21} tyani tsá^{2}. Jo 'e sá^{2} jiin'^{13} coon^{21} júu^{3} 'e 'uuin^{21} wa' jo 'in liñi^{1}. Joon jiin'^{13} coon^{21} 'e sɨ'mó^{1} wa'a jo lijná^{2} nii^{2}i.
27 Jilaa'^{21} júu^{3} 'e fuu^{212}uu 'naa' coon'^{21} cwofáa^{13}aa' jee^{212} lɨ nuu^{1}un tsá^{2}. Joon ji-laa'^{21} 'e fuu^{212}uu 'naa' lɨ 'uuin^{21} ca y~~ʉ~~' 'nʉ́^{1} cwo'oo^{2}oo'.
28 Jo jmaa^{2}aa' 'gøø'^{21}naa' 'in jngaai'^{12} tsá^{2} pe jo lí^{2} jngaai'^{12} alma tya' tsá^{2}. Jmaa^{2}aa' 'gøø'^{21}naa' 'in lí^{2} 'iin^{2} cuerpo coon'^{13} alma tya' tsá^{2} fu lɨ 'ii^{21}.
29 'X~~ʉ~~fiin'^{13} gái^{1} ton^{1} tyíin^{1} coon^{21} cuu^{2} pe jiin'^{13} jaain^{21} ton^{1} do ijúun^{2}in wa jo cwo^{1} Dios Ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' 'ii'^{21} tya'a.
30 Joon ca jñʉ́^{2} tyi'naa' sɨ'í^{3} tɨ ca mɨ'^{2} ce jilaa'^{21}.
31 Ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} tyiin^{2}mo 'naa' lagɨ ton^{1} fúui^{1} jo jmaa^{2}aa' 'goo'^{21}oo'.

'Ná^{1}-a jmaa^{2}aa' júu^{3} tyani tsá^{2} 'e cwii^{1}naa' Jesucristo

32 'Jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o júu^{3} tyani tsá^{2} 'e cwii^{1}in jna la joon jon jna ijmáa^{3}aa júu^{3} 'e cwii^{1}na 'ii tyani Ñ~~ʉ~~'^{3}oo 'in tyíin^{1} ñ~~ʉ~~'fú^{2}.
33 Pe tya' jileei'^{21} 'in jo rǿø^{1}i 'e cwii^{1}in jna tyani tsá^{2} la joon jon jna ifo'^{3}oo 'e jo cwii^{1}na 'ido tyani Ñ~~ʉ~~'^{3}~~ʉʉ~~ tyíin^{1} ñ~~ʉ~~'fú^{2}.

'Wii'^{13} cwáain^{1} tya' Jesús ijmá^{1}a tsá^{2} tɨ' coon^{21} poo^{212}

34 'Jo cwolíin^{2}naa' 'e gagó^{3}oo 'e jmáa^{3}aa 'ii'^{21} 'e liseein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2} coon'^{13} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}. Gagó^{3}oo 'e 'wiin^{21} mɨɨ'^{13} jee^{212} tsá^{2} jon' wa' liseein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2} coon'^{13} tsá^{2}.
35 Nigagó^{3}oo ilisá^{2} mɨɨ'^{13} jee^{212} tsá^{2} coon'^{13} jmii^{21}. La joon jon ilisá^{2} mɨɨ'^{13} jee^{212} sɨmí^{2} coon'^{13} sáa^{3}a. Ilisá^{2} mɨɨ'^{13} jee^{212} unloo^{212} tya'a coon'^{13} 'yiiaunsáa^{3}a.
36 La joon 'in tsá^{2} la 'oo'^{21} in~~ʉʉ~~ tya'a ili'ee'^{1}mo ruu'^{21}i in~~ʉʉ~~ tya'a.
37 'Jileei'^{21} 'in 'iin^{212}gɨ sáa^{3} jmii^{21} lagɨ jna jo tɨɨ^{2}i ilíin^{2} tsá^{2} tyiia. Joon wana 'iin^{212}gɨ tsá^{2} jóon^{1}on lagɨ jna jo tɨɨ^{2}i ilíin^{2} tsá^{2} tyiia.
38 Joon wa jo 'iin^{212}in júun^{2}in 'wii'^{13} tyiia jo tɨɨ^{2}i ilíin^{2} tsá^{2} tyiia.
39 Joon 'in 'iin^{212}in intiin'^{13} juncwii^{21} tya'a icaa^{1}mo juncwii^{21} tya'a. Pe 'in caa^{1}mo juncwii^{21} tya'a ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} cwáain^{1} tyiajna, intiin'^{13} juncwii^{21} tya'a.

'E tyʉ́^{2} ijmáa^{1}a Dios tya' tsá^{2}

40 'Joon mi 'ii'^{21} tsá^{2} 'naa' in~~ʉʉ~~ tya'a ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} lɨ́ɨ^{2}naa' tsá^{2} tyiia lawa'a 'e 'ii'^{21} 'in tsá^{2} do jna ñiia'oo. Joon mo 'ii'^{21} tsá^{2} jna lawa'a 'e 'ii'^{21} tsá^{2} N~~ʉ~~'^{3}oo 'in gasii^{1}in jna.
41 Joon doñi'iin tsá^{2} 'in 'ii'^{21}i jaain^{21} tsá^{2} 'in cwoo^{1} júu^{3} tya' Dios in~~ʉʉ~~ tya'a i'ii'^{21}i 'in tsá^{2} do coon^{21} røø^{21} 'e la 'ii'^{21} 'in tsá^{2} cwoo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} do ts~~ʉ~~ ga'iin'^{21} ni 'ido ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} tsá^{2} cwoo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} 'ido. Joon doñi'iin tsá^{2} 'in 'ii'^{21}i jaain^{21} tsá^{2} tyúi^{1} ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} 'in tyú^{1}mo 'ii i'ii'^{21} 'in tsá^{2} do jon coon^{21} røø^{21} la in'ii'^{21} 'in tsá^{2} tyúi^{1} do.
42 Joon doñi'iin tsá^{2} 'in cwo'^{1} tsá^{2} tyiia xaai^{1}gɨ doñiee coon^{21} 'e pi'^{3}, 'e la ja'^{2}mo

fuu^{212}uu 'naa', xʉfiin'^{13} coon^{21} vaso jmɨɨ^{21} cwii'^{21} gacwo'^{1}o 'ido, i'ii'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do coon^{21} 'e tyʉ́^{2} tya' Dios.

11

Mo jalíin^{2} tsá^{2} tya' Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21} jafee'^{13}ɨ Jesús

1 Joon mo ngayuui'^{13} gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} 'in dyatooin^{1} tsá^{2} tya'a jilaa'^{21} 'e 'ná^{1} jmáa^{1}a joon gacwa'ɨ́ɨ^{1}ɨ do ganga'e'^{2}e tsá^{2} joon gacwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} la caain^{21} fuu^{21} náa^{1} do.

2 Yiia'^{13} joon 'nʉñí^{3} yuui^{2} Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21}. Joon mo galiñi^{1} xiiala jmoo^{1}o Cristo do, joon gasii^{1}in Wó^{3} tsá^{2} tya'a tsajøø^{2}i Jesús.

3 Ngaunngɨɨ^{1}ɨ:

—¿Tɨ 'nʉ-ʉ 'in Cristo 'in ijó^{1} sɨ sɨjeen^{2}na'a 'in xeei'^{21} 'ee?

4 Joon Jesús do gañii^{1}i:

—Cwolíin^{2}naa' cwosíi^{13}ii' Wó^{3} do jilaa'^{21} 'e niganí^{2}ii' joongi 'e niganʉʉ^{2}ʉʉ'.

5 Cwojmáa^{13}aa' Wó^{3} júu^{3} xiiala nigalɨjnaa'^{21} 'in tsá^{2} tiui^{2}. Joon 'in jluui'^{13} nigangɨɨ^{1}ɨ, joon niga'láa^{2}mo 'in tsá^{2} jgøøi'^{21}, joon ganá^{1} loocwóo^{1}o tya' 'in tsá^{2} jo nuu^{1}un, joon 'in najúin^{1} gajiin'^{1}o. Joon tya' 'in tsá^{2} tañíi^{2} niganuu^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios.

6 Joon jløø'^{3}mo 'in jo cu'^{2}-tsi coon'^{13} jna.

7 Joon ngaliin^{1}mo 'in tsá^{2} do joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} tyaa^{1} júu^{2} cwáain^{1} tya' Wó^{3} coon'^{13} 'in tsá^{2} taai^{2} do. Gajin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ' tyalíin^{2}naa' tyajøø^{2}øø' fu lɨ jo 'iin tsá^{2} seein^{21}? ¿Tɨ tyalíin^{2}naa' tyajøø^{2}øø' coon^{21} tó^{2} 'e si'^{2} jøø'^{21} lɨ 'ɨ́ɨ^{2}ɨ tyí^{2}?

8 Wa jo la joon ¿'ee lɨ' tyalíin^{2}naa'? ¿Tɨ tyalíin^{2}naa' tyajøø^{2}naa' jaain^{21} tsá^{2} tyi'^{3} 'mɨ'^{2} 'ya'^{2}gɨ? Niñí^{2} 'naa' 'in tsá^{2} 'in tyi'^{3} 'mɨ'^{2} 'ya'^{2}gɨ néei^{1} fu lɨ tyíin^{1}in róøi^{13}.

9 'Naa' tyalíin^{2}naa' tyajøø^{2}naa' jaain^{21} tsá^{2} 'in cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Pe 'e la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' nigajøø^{2}naa' jaain^{21} feei'^{1}gɨ lagɨ 'in gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios la mo jéei^{1}.

10 Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2} cwáain^{1} tya' Wó^{3} do:

Sɨ́ɨ^{3}na jaain^{21} tsá^{2} tyiia 'e tsáa^{1}a tyaní^{2}'ɨ.

Joon ityaa^{1} tyʉ́^{2} coon^{21} fu^{1} lɨ ngɨ́^{2}'ɨ.

11 Pe 'e la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' jiin'^{13} jaain^{21} jee^{212} tsá^{2} taai^{2} juncwii^{21} jo seein^{21} 'in feei'^{1}gɨ lagɨ Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21}. Pe feei'^{1}gɨ lagɨ Wó^{3} do doñi'iin 'in xaai^{21}gɨ 'in 'í^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}.

12 'Ca mo 'láa^{2} 'wii^{212} cwó^{2} Wó^{3} júu^{3} tyʉ́^{2} la ca nano jo ga'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} røø^{21} xiiala ilí^{2} 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}. Joon tyitsaa^{1}mo 'iin^{212}in ilí^{2} jiin'^{13} la 'ɨ^{1}-tsi yaamo.

13 Jileei'^{21} 'in gafaa'^{21}a júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} ley tya' Moisés faa'^{21}a cwáain^{1} tya' xiiala tyʉ'^{2} Dios to^{2} ca mi jó^{1} Wó^{3}.

14 Joon wana lí^{2} jai'^{2} ilíi^{2}naa' 'in Wó^{3} no lɨ́ɨ^{1}i Elías 'in 'ná^{1} jó^{1} tún^{1} jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios. Ii jaain^{21} 'in gacwo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1}.

15 Joon jileei'^{21} 'naa' 'in nuu^{1}un, nʉʉ^{2}ʉʉ'.

16 '¿'Ee 'ii'^{21} ilijmá^{1}a tsá^{2} tya' 'in tsá^{2} no ilí^{2} coon^{21} røø^{2}i? Lɨ́ɨ^{1}ɨ la lɨ́ɨ^{1} xuui^{212} taai^{212} to^{2} coo^{1}o lɨ lɨ' 'moo'^{13} joon 'oo^{1}o jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ ruu'^{21}ɨ:

17 "Xʉʉ^{21}ʉ' lúu^{1} tyi' jmoo^{21}o' sóoin^{13} pe jo 'in gatséen^{1}en. Joon ga'øø^{21}ø' sóoin^{13} tya' lɨ raan^{1}in 'lɨɨ^{212} pe jo 'in gatyi'^{2} jiin'^{13} jaain^{21}."

18 Tsʉ gajó^{2} 'in Wó^{3} do jo 'ee gø'^{2} jon'gɨ 'ee 'uun'^{21}un joon 'naa' foo^{2}oo' 'e 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a.

19 Mi yuui'^{13} joon jna-gɨ lɨ́ɨ^{1}na Ruu'^{21}ɨ Tsá^{2} gagoo^{212}oo joon gagu'^{3}uu joongɨ gagø'^{1}oo, joon 'naa' foo^{2}oo' 'e lɨ́ɨ^{1}na tsá^{2} jlo^{2} tu'^{2}'u. Joongɨ lɨ́ɨ^{1}na tsá^{2} 'uun'^{21} vino 'áai^{1}, jaain^{21} tsá^{2} 'in tyʉ́^{2} seein^{21} coon'^{13} tsá^{2} 'in røø^{2}i tsaa^{2} joongɨ coon'^{13} 'in tsá^{2} cón^{2} 'laa'^{13} lɨ 'nɨɨ^{1} tsá^{2}. Tsʉ xiiala cwo'ɨ́ɨ^{1} 'e jmoo^{1}o tsá^{2} jmoo^{1}o júu^{3} xiiala 'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} do sɨ tyʉ́^{2} sɨ 'e gó^{2} 'ee.

Cwáain^{1} tya' tsá^{2} fuu^{21} 'in jo gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}

20 Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} 'gáa^{2}i sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} fuu^{21} lɨ gajmaa^{1}a 'láai^{2} 'ii'^{13} milagros tya'a tsʉ 'in tsá^{2} néei^{1} 'e fuu^{21} do jo gajoo'^{21}-tsi. Jin'^{2} Jesús:

21 —¡Fúu^{2} 'naa' 'in néei^{1} Corazín! ¡Fúu^{2} jon 'naa' 'in néei^{1} Betsaida! Wana nigalí^{1} milagros fee'^{1} jee^{212} fuu^{21} Tiro coon'^{13} fuu^{21} Sidón la nigalí^{1} jee^{212} 'naa' 'e nigajoo'^{21}-tsi 'in tsá^{2} do jmoono. Joon i'e'^{2}e tsá^{2} 'e nigajoo'^{21}-tsi 'e ci'^{2}ɨ 'mɨ'^{2} lí^{1} tyiia^{212} joon 'ee^{1}e fó^{2} tyíi^{1}ɨ.

22 Joon fuu^{212}uu 'naa' xʉgɨ wúu^{1} iní^{2} 'in tsá^{2} Tiro coon'^{13} Sidón lagɨ 'naa' mi tí^{2} jmɨɨ^{212} ijmá^{1}a Dios 'ii'^{21} tya' tsá^{2}.

23 La joon jon 'naa' tsá^{2} néei^{1} Capernaum, ¿tɨ lɨ́ɨ^{2}naa' 'e cwolíin^{2}naa' fu ñʉ'fú^{2}? Xʉ joon, ¡cwolíin^{2}naa' fu lɨ 'ii^{21}! Tsʉ wana nigalí^{1} fuu^{21} Sodoma milagros fee'^{1} la nigalí^{1} jee^{212} 'naa' 'e taa'^{21}a 'e fuu^{21} do ca nano.

24 Pe 'e fuu^{212}uu 'naa' mi tí^{2} jmɨɨ^{212} 'e jmá^{1}a Dios 'ii'^{21} tya' tsá^{2} imoo^{2}gɨɨ' wúu^{1} lagɨ 'in tsá^{2} néei^{1} Sodoma do.

I'ii'^{1} 'woo'^{21}o jileei'^{21} 'in jalíin^{2} coon'^{13} jna

25 'Yiia'^{13} joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ Jmii^{21}:

—Cwo'^{3}oo 'nʉ 'maai'^{13}, Ñʉ'^{2}. 'Nʉ-ʉ fii^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} coon'^{13} ñʉ'fú^{2}. Cwo'^{3}oo 'nʉ 'máa^{2}u'u tsʉ niga'ma'^{2}'a 'e júu^{3} lo 'e jo lí^{2} 'øøi'^{21}-tsi 'in jmɨɨ^{212}-tsi, 'in 'øøi'^{21}-tsi joon ga'ee'^{13}'e tya' 'in 'wói^{1}gɨ.

26 Tyʉ́^{2}-ʉ, Ñʉ'^{2}, tsʉ la joon gali'iin^{212}u'un.

27 Faa'^{21}gɨ Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} taain^{212} do:

—Ñʉ'^{3}ʉʉ nigacwo'^{1}o jna jilaa'^{21}. Joon jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} licwii^{1}in 'in Jóon^{1} Dios wa'a jo cwo^{1} Jmii^{21}. La joon jon jo lí^{2} licwii^{1}in jiin'^{13} jaain^{21} 'in Jmii^{21} do wa'a jo

cwo^{1} Jóon^{1} Dios. Joon cwo^{1} 'in Jóon^{1} do jiin'^{13} 'in 'iin^{212}in ilicwii^{1}in Jmii^{21}.

28 Ñilíin^{2}naa' tyaní^{3}ii jileei'^{21} 'naa' 'in 'woo'^{21} coon'^{13} to^{2} 'e jmoo^{2}oo' joon coon'^{13} laa^{212} tyán^{2}aan'. Joon jna-a icwóo^{3}oo 'e 'ii'^{21} 'woo^{21}oo'.

29 'Ii'^{13}naa' júu^{3} tyɨ^{2} tyiia joon cwolicwii^{1}moo' jna, jmoo^{2}oo' la to^{2} tyʉ'^{3}ʉʉ. 'E to^{2} tyʉ'^{3}ʉʉ do ilí^{1} la lí^{1} coon^{21} 'motsityi^{2} tyii'. Pe 'wo^{2}-tsíi^{3}oo joon jo tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2} 'ii^{21}. Joon alma tyii' i'ii'^{21}i 'woo'^{21}.

30 'E 'motsityi^{2} 'e cwo'^{3}oo 'naa' jo tyan^{1} to^{2} cón^{2}oon' joon 'e laa^{212} cwo'^{3}oo 'naa' jo 'áai^{1} 'ii^{21}.

12

Lawa mo gacúun^{1}un tsá^{2} tya' Jesús 'mɨ'^{3} trigo mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}

1 La jee^{212} joon gangóo^{1} Jesús fu lɨ jñi^{1} tsá^{2} trigo coon^{21} jmɨɨ^{212} mo 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}. Joon gatsá^{2} un'áa^{1}i tsá^{2} tya'a joon ga'láa^{2} 'wii^{212} cúun^{1}un 'e 'mɨ'^{3} trigo do. Gauntyʉ́^{2} coon'^{13} ja'cwoo^{21}o joon gagøø'^{21}o.

2 Joon mo ganí^{2} tsá^{2} fariseos 'e jmoo^{1}o 'ido gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Jøø^{2}, jmoo^{1}o tsá^{2} tyi'i to^{2} 'e jo tíɨ^{2}i jmá^{1} tsá^{2} mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.

3 Pe 'i-gɨ gajin'^{2}in:

—Ñí^{2} 'naa' xiiala gajmaa^{1}a 'lɨɨ^{212} David. Coon^{21} jmɨɨ^{212} mo gatsá^{2} un'áa^{1}i coon'^{13} tsá^{2} tya'a ngatáa^{1}i tsi inʉʉ tya' Dios

4 joon gagøø'^{21}o 'e 'iñi'^{1} nicwaai'^{3} do 'e jiin'^{13} untsá^{2} do tíɨ^{2}i dø'^{3}ø. 'Lɨɨ^{212} David do jo tíɨ^{2}i dø'^{2}ø jon'gɨ tsá^{2} tya'a.

5 Ñí^{2} 'naa' jon 'e ni ley tya' Moisés tyʉ'^{2}ʉ to^{2} untsá^{2} 'e jmoo^{1}o to^{2} inʉʉ cwo'^{1} do jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}, joon jo 'nóo^{1}o tsaa^{2}.

6 Joon fuu^{212}uu 'naa' jaain^{21} 'in feei'^{1}gɨ lagɨ 'e cwo'^{1} do nacwéi^{1} lo.

7 Gajin'^{2} Dios ni jí^{2} tya'a: "'Iin^{212}moo 'e seein^{21}naa' 'née^{2}in ruu'^{21}naa' lagɨ ijn-gaa'^{13}naa' joo'^{21} joon cwoo^{2}oo' jna fa'^{1}." Wana niga'øøi'^{21}-'oo' 'e júu^{3} no jo 'nɨɨ^{2}naa' 'in jo 'e tsaa^{2} røø^{21}i.

8 Tsʉ jna-a, 'in Ruu'^{21}i Tsá^{2}, tyʉ'^{2}ʉ to^{2} jon jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.

Un'láa^{2}i Jesús jaain^{21} tsá^{2} sɨtsʉʉ'^{13} cwoo^{21}o

9 Joon gacwo'íɨ^{1}ɨ Jesús fu do joon ga'í^{2} inʉʉ cwo'^{1} sinagoga.

10 Joon inʉʉ cwo'^{1} do ni'yuui^{2} jaain^{21} tsá^{2} sɨtsʉʉ'^{13} cwoo^{21}o. Joon tsʉ 'wii'^{13} 'iin^{212}in 'in tsá^{2} do i'nɨɨ^{2}i Jesús gaunngɨɨ^{1}i:

—¿Tɨ tsaa^{2} fee'^{1} 'e un'láa^{2}o jaain^{21} tsat-saa'^{13} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}?

11 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—Doñi'iin jee^{212} 'naa' wa gatøø'^{21}i tsi too^{21} jaain^{21} joo'saa'^{21} tyii' ityíi^{2}moo' xʉfiin'^{13} jmɨɨ^{212} mo 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.

12 Pe 'áai^{1}gɨ tyiin^{2} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} lagɨ jaain^{21} joo'saa'^{21}. La joon, lí^{2}-i jmá^{1} tsá^{2} 'e tyʉ́^{2} mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.

13 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} sɨtsʉʉ'^{13} cwoo^{21}o:

—Nii'^{13} cwoo^{1}'o.

Joon mo ganii'^{13} 'in tsá^{2} do cwoo^{21}o, joon ga'lóo^{2}o, galí^{2}-ɨ la lí^{1} 'e cwoo^{21}o coon^{21}.

14 Joon ga'wóo^{2}mo tsá^{2} fariseos do fu inʉʉ cwo'^{1} do joon ga'láa^{2} 'wii^{212} ga'noo'^{13}o xiiala ijngaa'^{13}i Jesús.

Coon^{21} júu^{3} 'e gafaa'^{21}a jaain^{21} tsá^{2} 'in gacwo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{13} cwáain^{1} tya' Jesús

15 Joon mo galiñii^{1} Jesús 'e 'iin^{212}in tsá^{2} jnga'^{1}mo 'ii joon gacwo'íɨ^{1}o do joon fúu^{1}mo tsá^{2} gangalíin^{2}mo coon'^{13}on. Joon gaun'láa^{2}mo Jesús jileei'^{21} tsatsaa'^{13}.

16 Joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} 'e jo jma'^{1} 'ido júu^{3} tsá^{2} 'iin 'ii.

17 Coon'^{13} la joon gatséi^{1} júu^{3} ga'íɨ^{2}i 'in tsá^{2} gacwo^{1} júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} sii^{21} Isaías mo gajin'^{2}in:

18 'Ino 'in tsá^{2} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{3}ʉʉ, 'in gatyi'^{3}na.

'Áa^{1}mo 'iin^{212}na 'ii joon 'áa^{1}mo jløø'^{3}na 'wii^{212} tya'a.

Icwóo^{13}moo Espíritu Tyʉ́^{2} tyiia tya'a, joon 'ii 'in jma'^{2}a tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} júu^{3} xiiala jmóo^{3}oo 'ii'^{21}.

19 'E jo jmá^{2}a 'ido mɨɨ'^{13}, jon'gɨ 'óo^{1}o jon'gɨ inuu^{1}un tsá^{2} faa'^{21}a jee^{212} 'nʉ́^{1}.

20 Joon jileei'^{21} tsá^{2} seein^{21} fa'í^{3} iuncoon'^{13}o joon jileei'^{21} 'in jo 'e wa'^{2} pí^{2} 'oo^{1}o icwo'^{1}o 'ido wa'^{2} pí^{2} tya' ca mi tyʉ'^{2} 'ii to^{2} coon'^{13} 'ii'^{21} røø^{21}.

21 Joon ilitsáai^{1}-tsi tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'ii.

Cwo'^{1} tsá^{2} Jesús tsaa^{2} 'e 'oo^{1}o 'ii'^{21} tya' 'in 'lɨɨl'^{3}

22 Joon 'in tsá^{2} do ngajée^{1}i tyani Jesús jaain^{21} tsá^{2} tiui^{2} 'in jo faa'^{21}a joon 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a. Joon gaun'láa^{2}mo Jesús 'in tsá^{2} do galí^{2}-ɨ jøø^{2}ø joon ga'láa^{2} 'wii^{212} faa'^{21}o.

23 Joon 'áai^{1} ganga'goo^{21}-tsi tsá^{2} joon gajin'^{2}in ino wa'a jon'on jóon^{1} 'lɨɨ^{212} David 'in tsá^{2} no.

24 Pe mo ganúu^{2}un 'in tsá^{2} fariseos 'e jin'^{2} tsá^{2} la do gajin'^{2}in:

—'In tsañʉʉ'^{1} no 'woo^{1}i 'in 'lɨɨi'^{3} taai^{2} alma tya' tsá^{2} coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Beelzebú 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'in 'lɨɨi'^{3}.

25 Joon ñii^{1} Jesús 'ee 'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} do joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Wana 'in gobierno lí^{1} 'láai^{2} poo^{212} 'ii joon tíin^{1}in la 'oo'^{21} 'ii joon 'in gobierno do jo taa'^{21}a. La joon jon wana coon^{21} fuu^{21} sɨ la 'oo'^{21} ruu'^{21}i 'ee jmoo^{1}o mɨɨ'^{13} jo wóo^{2} taa'^{21}a.

26 Joon wana Satanás 'woo^{1}i Satanás 'ña'a
túnˀ 'ii'^{13} lɨ́ɨ^{1}i. ¿Xiiala li taa'^{21}a 'ido wa lɨ́ɨ^{1}i la
joon?
27 'Naa' fóˀoo' 'e 'wóoˀna 'in 'lɨɨi'^{3} taaiˀ
alma tya' tsáˀ coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Beelzebú joon
wana la joon, ¿'Iin cwo^{1}o 'ii'^{21} tya' tsáˀ tyii' 'e
'woo^{1}i 'in 'lɨɨi'^{3} taaiˀ alma tya' tsáˀ? Coon'^{13} 'e
jmoo^{1}o tsáˀ tyii' liñíˀii' 'e lɨ' cɨɨ'^{2}ɨ 'ɨ^{1}-'oo'.
28 Pe 'wóoˀna 'in 'lɨɨi'^{3} taaiˀ alma tya' tsáˀ
coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyúˀ tya' Dios joon
wana jmóo^{3}oo la joon gatíˀ 'ii'^{21} 'e tyɯ'^{2} Dios
toˀ jee^{212} 'naa'.
29 'Jo líˀ tsataaiˀ tsáˀ inɯɯ tya' tsáˀ píˀ-tsi
'e 'wo'^{1} tsáˀ 'e sáˀ tya'a wa jo jéei^{1} 'núɯ^{1}i. La
joon líˀ 'wóˀo 'e sáˀ tya'a.
30 'Jileei'^{21} 'in jo seein^{21} tyúˀ coon'^{13} jna
'ee'^{1}mo jna joon jileei'^{21} 'in jo uncaain^{21} tsáˀ
ilíinˀ tsáˀ tya' Dios coon'^{13} jna 'øø^{1}mo tsáˀ
wíinˀ.
31 'Tsɯ 'wii'^{13} joon fuu^{212}uu 'naa' doñi'ee
tsaaˀ 'e 'nooˀo tsáˀ sɨ doñi'ee júu^{3} 'laa'^{21} 'e
faa'^{21} tsáˀ líˀ-i 'iinˀ Dios tsaaˀ tya'a pe wana
faa'^{21}a tsáˀ 'laa'^{21} tya' Espíritu Tyúˀ tya' Dios
jo 'iinˀgɨ tsaaˀ tya' 'ii.
32 Joon doñi'ee júu^{3} 'laa'^{21} 'e faa'^{21} tsáˀ
tya' Ruu'^{21}i Tsáˀ líˀ-i 'iinˀ Dios tsaaˀ tya'a pe
wana faa'^{21}a tsáˀ 'laa'^{21} tya' Espíritu Tyúˀ tya'
Dios jo 'iinˀgɨ tsaaˀ tya'a 'e juncwii^{21} lo la
joon jon lɨ' cataain^{212}.

Cwii^{1}i tsáˀ 'móˀ 'oofuu^{21} coon'^{13} 'oofuu^{21} 'e tsíˀ

33 'Wana tyúˀ coon^{21} 'móˀ 'oofuu^{21} cwo^{1}o
'oofuu^{21} 'e tyúˀ joon wana góˀ 'e 'móˀ do
góˀo jon 'e 'oofuu^{21} 'e i'í^{1}ɨ. Tsɯ coon^{21} 'móˀ
'oofuu^{21} cwii^{1}i tsáˀ coon'^{13} 'oofuu^{21} 'e tsíˀ.
34 ¡Xuui^{212} tya' 'in 'lɨɨi'^{3} 'naa! ¿Xiiala líˀ fóˀoo'
'naa' júu^{3} tyúˀ joon yaamoo' 'lɨɨi'^{3} 'naa'? Tsɯ
faa'^{21}a tsáˀ jiin'^{13} la 'ɨ^{1}-tsio.
35 'In tsáˀ tyúi^{1} faa'^{21}o 'e tyúˀ 'e tyúˀɯ 'ɨ^{1}-tsi.
La joon jon 'in tsáˀ góˀ faa'^{21}o 'e góˀ tsɯ 'wii'^{13}
'e góˀ 'ɨ^{1}-tsi.
36 Joon fuu^{212}uu 'naa', mi tíˀ jmɨɨ^{212} ijmá^{1}a
Dios 'ii'^{21} tya' tsáˀ icoon^{1}on tya'a tya' jilaa'^{21}
júu^{3} 'e nigasɨ́ɨiˀ tsáˀ 'e jo 'ee toˀ tíˀ.
37 Tsɯ 'e 'ii'^{21} ijmá^{1}a Dios tya' tsáˀ ilíˀ jiin'^{13}
la júu^{3} 'e nigafaa'^{21}a tsáˀ. Coon'^{13} júu^{3} tya'a
icwo'ɨ́ɨ^{1}i 'in tyúi^{1} sɨ 'in góˀ 'ee.

'In tsáˀ góˀ do mɨɨ^{1}ɨ coon^{21} liˀ milagro

38 Joon 'in lɨ́ɨi^{13} tsáˀ fariseos coon'^{13} tifo'^{2}
tya' ley gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Tifo'^{2}, 'ii^{212}i'i 'e 'e'^{1}'e jna'a coon^{21} liˀ mi-
lagro.
39 Joon gañii^{1}i Jesús:
—'In tsáˀ góˀ 'in jo tsáa^{1}-tsi Dios mɨɨ^{1}ɨ liˀ
milagro pe i'ii'^{21}i jiin'^{13} 'e liˀ gacwo^{1}o 'in tsáˀ
cwo^{1} júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} sii^{21} Jonás.
40 Tsɯ Jonás do ga'íˀ nɯ' tu'^{2} joo'^{21} taaiˀ
jmɨɨ^{21} 'niˀ^{1} jmɨɨ^{212} 'niˀ^{1}gɨ núɯ^{1} la joon jon 'in
Ruu'^{21}i Tsáˀ tsa'ii^{21} 'niˀ^{1} jmɨɨ^{212} 'niˀ^{1}gɨ núɯ^{1} lɨ
taaiˀ tsáˀ 'in najúin^{1}.
41 Joon mi jmá^{1}a Dios 'ii'^{21} tya' tsáˀ 'in
tsáˀ 'in née^{1}i Nínive i'nɨ́ɨ^{1}i ni 'in tsáˀ seein^{21}
nano tsɯ gajoo'^{21}o-tsi 'in tsáˀ née^{1}i Nínive mo
gangó^{1} Jonás ngacwoo^{1}o júu^{3} tyúˀ tya' Dios.
Joon gacwéi^{1} jaain^{21} 'in feei'^{1}gɨ lagɨ Jonás no.
42 Joon 'in tsamíˀ 'in tyɯ'^{2} toˀ cwoo'^{13}
roon^{1}on lɨ cwoo^{21} tsáaˀ lɨ' 'yee^{21}e ñi'^{1} i'nɨ́ɨ^{1}i ni
'in tsáˀ seein^{21} nano tsɯ 'in tsamíˀ do gajóˀ
janúɯˀɯn júu^{3} 'e jmɨɨ^{212}-tsi tya' Salomón.
Gajóˀ lɨ wíinˀgɨ la jee^{212} jilaa'^{21} fuu^{21} 'e sáˀ la
'ui juncwii^{21}. Joon gacwéi^{1} jaain^{21} 'in feei'^{1}gɨ
lagɨ Salomón —jin'^{2} Jesús.

Lawa mo cɨɨ'^{13} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya' tsáˀ

Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:
43 —Mo gacwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya' jaain^{21}
tsañɯɯ'^{1} ngɨɨ^{1}ɨ la caain^{21} lɨ tyɯɯn^{21} 'noo'^{1}o
lɨ 'ii'^{21} 'woo'^{21}o. Joon mo jo tyii'^{21}a lɨ 'ii'^{21}
'woo'^{21}o i'ɨ^{1}-tsi:
44 "Nii'^{13}moo lɨ gajú^{3}uu." Joon mi cɨɨ'^{13}ɨ túnˀ
ityee'^{21}i 'in tsáˀ do lawa coon^{21} 'núˀ 'e jøˀ 'e
tyúˀ sɨ 'ya'^{2} joon lɨ tyúˀ.
45 Joon 'in 'lɨɨi'^{3} do 'e tsatee^{1}e dyái^{1} 'in
'lɨɨi'^{3}gɨ lagɨ 'ii 'e tsataaˀi tsi alma tya'a. Joon lɨ
gatsɨ́i^{1} 'e góˀgɨ tya'a lagɨ lɨ ga'láaˀ 'wii^{212}. La
joon ilíˀ tya' 'in tsáˀ góˀ 'in seein^{21} nano.

Jalíinˀ ruu'^{21}i coon'^{13} sáa^{3}a jafee'^{13}i Jesús

46 La 'ɨɨ^{212} faa'^{21}gɨ Jesús coon'^{13} 'in tsáˀ do
gatyalíinˀ ruu'^{21}i coon'^{13} sáa^{3}a. Caluu ga-
jaan^{1}an 'iin^{212}in fee'^{21}i Jesús.
47 Joon jaain^{21} tsáˀ gajma'^{2}a Jesús júu^{3}
jin'^{2}in:
—Saa^{2}'a coon'^{13} ruu'^{21}'u téen^{2}in caluu no
'iin^{212}in fee'^{21}i 'nɯ.
48 Pe Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsáˀ gajma'^{2}a júu^{3} 'ii
jin'^{2}in:
—¿'Iin sáa^{3}aa joongɨ 'iin ruu'^{21}na?
49 Joon ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ cwoo^{21}o la caain^{21} lɨ née^{1}i
tsáˀ tya'a joon gajin'^{2}in:
—'Inlo-o sáa^{3}aa joongɨ ruu'^{21}na.
50 Tsɯ doñi'iin 'in jmoo^{1}o la toˀ tyɯ'^{2} Ñɯ'^{3}ɯɯ
tyíin^{13} ñɯ'fúˀ 'ii ruu'^{21}na tsañɯɯ'^{1}, joongɨ 'ii
ruu'^{21}na tsamíˀ, joongɨ 'ii sáa^{3}aa —jin'^{2} Jesús.

13

Lawa jaain^{21} tsáˀ 'in gajñii^{1} mɨ'^{3} trigo

1 'E jmɨɨ^{212} joon gacwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ Jesús inɯɯ tya'a
joon gangacwaa^{1}a tɨ' tyíia^{1}.
2 Joon galicaain^{21} tsáˀ fúui^{1} lɨ tyíin^{1} Jesús
do. Joon ga'íˀ Jesús tsi barco 'íi^{1} tɨ' jmɨɨ^{21}
do joon do-o gacwoo^{21}o. Joon 'in tsáˀ do
gajaan^{1}an ni tsaaˀ do.
3 Joon ga'e'^{2}e Jesús 'in tsáˀ do coon'^{13} 'láaiˀ
júu^{3} cwáain^{1} gajin'^{2}in:
—Lawa jaain^{21} tsáˀ gajñii^{1} mɨ'^{3} trigo.
4 La 'ɨɨ^{212} ngóo^{1} dya'^{2}a 'e mɨ'^{3} do 'elɨ́ɨi^{13} mɨ'^{3}
trigo do gaxɯɯ'^{21}ɯ tya'i fu^{1} joon gatyalíinˀ
ton^{1} gagɨɨ'^{21}ɨ mɨ'^{3} trigo do.

5 'Elɨ́ɨi^{13}gɨ mɨ'^{3} do gaxʉʉ'^{21}ʉ ni cuun^{212} lɨ jo
'náa^{1} cwoo'^{13} 'láai^{2}. Tyú^{2}-ʉ ganii'^{13} mɨ'^{3} trigo
do jo 'o'^{2} 'náa^{1} cwoo'^{13} do.
6 Pe mo ga'yee^{21} ñi'^{1} gacó^{3}o coon'^{13} 'yiia^{21}.
Joon tsʉ 'wii'^{13} jo jmóo^{3} tya'a sá^{2} galityʉʉn^{21}.
7 Joon 'elɨ́ɨi^{13}gɨ mɨ'^{3} gaxʉʉ'^{21}ʉ jee^{212}
'motóon^{1}. Joon 'e tóon^{1} do gacwaan^{21}mo joon
gajlɨɨ^{21} 'e trigo do.
8 Pe 'elɨ́ɨi^{13}gɨ mɨ'^{3} do gaxʉʉ'^{21}ʉ jee^{212}
cwoo'^{13} 'oo'^{3} joon tyú^{2}-ʉ gacwaain^{21}. 'Elɨ́ɨi^{13}
mɨ'^{3} jún^{2} do gacwo^{1} coon^{21} ciein^{13} mɨ'^{3},
'elɨ́ɨi^{13}gɨ gacwo^{1} sesenta mɨ'^{3}, 'elɨ́ɨi^{13}gɨ gacwo^{1}
dyadya^{1} mɨ'^{3}.
9 Jileei'^{21} 'naa' 'in nuu^{1}un, nʉʉ^{2}ʉʉn'.

Yʉ^{3} to^{2} 'e'^{2}e Jesús tsá^{2} jmai'^{2} coon'^{13} júu^{3} cwáan^{1}mo

10 Joon gangatyéen^{1}in tsá^{2} tya' Jesús co' lɨ
siin'^{13}in joon gaunngɨɨ^{1}ɨ:
—¿'Ee lɨ' 'e'^{2}'e tsá^{2} coon'^{13} jmai'^{2} júu^{3}
cwáan^{1}mo?
11 Joon gañii^{1}i:
—Dios gacwo'^{1}o 'naa' 'e 'øø'^{21}mo-'oo' 'e júu^{3}
'uuin^{21} tya' xiiala ityʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}, pe 'in
catyaai^{2} do jo cwei^{2} wa' 'øøi'^{21}-tsi.
12 Joon 'in 'øøi'^{21}-tsi, icwo'^{1}o Dios 'ii
i'øøi'^{21}-tsi tyú^{2}gɨ 'áai^{1}. Pe 'in jo ga'øøi'^{21}-tsi
i'wo'^{2}o 'e xʉ 'e 'øøi'^{21}-tsi do.
13 'Wii'^{13} joon tyíi^{3}aa júu^{3} tya' 'in tsá^{2} lo
coon'^{13} jmai'^{2} júu^{3} cwáan^{1}mo. 'In tsá^{2} lo ñi^{2}o
jilaa'^{21} 'e jmó^{3}oo pe tsalíin^{2}mo lawa jo 'ee
gañí^{2}o. Joon nuu^{1}o júu^{3} tyiia pe jo 'øøi'^{21}-tsi
lawa jo 'ee ganuu^{1}o.
14 La joon gatsín^{1} júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2}ɨ 'lɨɨ^{212} Isaías,
'in gacwo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} mo
gajin'^{2}in:
'E la ja'^{2}mo, inúu^{2} 'naa' joon jo i'øøi'^{21}-'oo'.
'E la ja'^{2}mo, ijøø^{2} 'naa' pe jo iunjii^{2}ii'.
15 Tsʉ nigali'wa'^{2}a-tsi 'in tsá^{2} no jo 'iin^{212}gɨ
nuu^{1}un joon gajnɨ^{1} unníi^{1}i yʉ^{2} to^{2} 'e
jo lí^{2}gɨ jnaa'^{21}a, jon'gɨ li núu^{1}gɨ coon'^{13}
loocwóo^{1}o.
Coon'^{13} la joon jo lí^{2}gɨ i'øøi'^{21}-tsi 'e cɨɨ'^{13}ɨ
coon'^{13} jna 'e un'láa^{2}na 'ii,
jin'^{2} Isaías do.
16 'Pe jløø'^{3}mo 'naa' tsʉ jøø^{2}øø' coon'^{13}
unní^{2}iin' joon nuu^{2}uun' coon'^{13} loocwoo^{1}oo'.
17 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' fúu^{1}mo 'in
gacwo^{1}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} coon'^{13} tsá^{2}
'in tyúi^{1} nigali'iin^{212}in jøø^{2}ø jilaa'^{21} 'e jøø^{2}
'naa' pe jo ganí^{2}i. Nigali'iin^{212}in 'in tsá^{2} do
núu^{1}un jilaa'^{21} 'e nuu^{2} 'naa' pe jo ganúu^{2}un.

Jmo'^{2}o Jesús tsá^{2} tya'a júu^{3} 'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e cwáain^{1} tya' tsá^{2} jñii^{1} mɨ'^{3} trigo

18 Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:
—Tyaan^{2}aan' cwáain^{1} 'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e
cwáain^{1} tya' 'in tsá^{2} gajñii^{1} mɨ'^{3} trigo.
19 'In tsá^{2} 'in nuu^{1}un júu^{3} tya' xiiala tyʉ'^{2}
Dios to^{2} tsá^{2} pe jo 'øøi'^{21}-tsi lɨ́ɨ^{1}ɨ la lɨ mɨ'^{3} trigo
'e xʉʉ'^{21}ʉ tya'ɨ fu^{1}. Gajó^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} gatyii^{21} júu^{3}
ganúu^{2}un 'in tsá^{2} do.
20 'E mɨ'^{3} trigo gaxʉʉ'^{21} jee^{212} cuun^{212} lɨ
la lɨ́ɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} ganúu^{2}un júu^{3} tya' Dios joon
ga'ii'^{21}ɨ jløø'^{3}mo,
21 pe jo jmóo^{3} jée^{1}ɨ. Joon mo nii^{212} wúu^{1}
sɨ 'øø^{1}ɨ tsá^{2} 'ii 'ee 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' júu^{3} do
tsifu joon tʉʉ^{21} 'e júu^{3} do.
22 'E mɨ'^{3} trigo gaxʉʉ'^{21} jee^{212} 'motóon^{1}
lɨ la lɨ́ɨ^{1} 'in tsá^{2} 'in ganúu^{2}un júu^{3} do pe
cu'^{2}-tsi coon'^{13} jilaa'^{21} 'e sá^{2} juncwii^{21}. Cuu^{2}
gacoon^{21} 'ido tóo^{2} joon jo untsín^{1} to^{2} tya' júu^{3}
tya' Dios coon'^{13} juncwii^{21} tya' 'in tsá^{2} do.
23 Pe 'e mɨ'^{3} trigo do 'e gaxʉʉ'^{21} jee^{212}
cwoo'^{13} 'oo'^{3} lɨ la lɨ́ɨ^{1} tsá^{2} 'in ganúu^{2}un
júu^{3} tya' Dios do joon gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn.
Gajmee^{1}mo to^{2} 'e júu^{3} do tya'a. 'Inlɨ́ɨi^{1} la lɨ
'e mɨ'^{3} trigo 'e gacwo^{1} coon^{21} ciein^{13} mɨ'^{3},
'inlɨ́ɨi^{13}gɨ lɨ́ɨi^{1} la lɨ 'e mɨ'^{3} trigo 'e gacwo^{1}
sesenta mɨ'^{3}, 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ lɨ́ɨi^{1} la lɨ 'e mɨ'^{3} trigo 'e
gacwo^{1} dyadya^{1} mɨ'^{3}.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' 'in gajñii^{1} tóon^{1} ñii^{21} jee^{212} trigo

24 Joon gatyaa^{1}a Jesús 'e júu^{3} cwáain^{1} lo tya'
'in tsá^{2} do jin'^{2}in:
—'E tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} lɨ la lɨ mo gajñii^{1}
jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} jún^{2} trigo tyú^{2} 'wó^{2} tya'a.
25 Pe la 'ɨɨ^{212} cwuu^{21}mo 'in tsá^{2} do joon ga'í^{2}
jaain^{21} tsá^{2} 'in 'eei'^{1} 'ii joon gajñii^{1} jún^{2} tóon^{1}
ñii^{21} jee^{212} trigo do joon nga'^{2}mo mi yuui'^{13}
joon.
26 Joon mo ganii'^{13} mɨ'^{3} trigo do joon gal-
isá^{2} mɨ'^{3} tya'a ga'yee'^{21}mo joon 'e tóon^{1} ñii^{21}
do.
27 Joon 'in tsa'leei'^{13} do gangóo^{1}o gan-
gasii'^{13}ɨ ñi'fii^{212}ɨ: "Patróoin^{13}, tyú^{2}-ʉ jún^{2}
gajñii^{21}ɨ' lɨ 'wó^{2} do, ¿xiialɨ'ɨ ga'yee'^{21} tóon^{1}
ñii^{21} do?"
28 Joon 'in ñi'fii^{212} do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:
"Jaain^{21} tsá^{2} 'in 'eei'^{21} jna gajmaa^{1}a 'yee'^{21}
tóon^{1} ñii^{21} no", jin'^{2}in. Joon 'in tsa'leei'^{13}
do gaunngɨɨ^{1}ɨ: "¿Tɨ 'iin^{212}u'un wa'a tsaa^{21}a'a
tsasé^{2}e'e 'e tóon^{1} ñii^{21} do?" jin'^{2}in.
29 Pe ñi'fii^{212}ɨ do gajin'^{2}in: "'Ún^{2}, jo søø^{2}øø'
tsʉ wana gacwotøø'^{13} 'e tóon^{1} ñii^{21} do 'ná^{1}
cwotøø'^{13} jon 'e trigo do.
30 Tyú^{2}gɨ cwocwáain^{21} caan^{21}mo ce roo^{21}o.
Joon ityʉ'^{3}ʉʉ to^{2} tsa'leei'^{13} tsalíin^{2} tsasee'^{1}e
jéei^{1} 'e tóon^{1} ñii^{21} do joon jmáa^{1}a la catsi^{1}
joon coo^{1}o. Joon mi yuui'^{13} joon isø'^{2}ø 'e
trigo do to'^{1}o inʉʉ tyiia", jin'^{2} fii^{212}ɨ —jin'^{2}
Jesús.

Juu^{3} cwáain^{1} tya' coon^{21} jún^{2} mostaza

31 Tyaa^{1}a Jesús jon 'e júu^{3} cwáain^{1} lo jin'^{2}in:
—'E tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} lɨ la lɨ coon^{21} jún^{2}
mostaza 'e gajñii^{1} tsá^{2} 'wó^{2} tya'a.
32 Pi'^{3}gɨ jún^{2} tya' la jee^{212} jilaa'^{21} jún^{2} tya'
nuu^{21} pe mi nii'^{13} joon cwaain^{21} fee'^{1}gɨ 'mó^{2}
tya' lagɨ nuu^{21} catyiia^{2} ca tɨ la ti coon^{21} 'mó^{2}.
Fee'^{1} 'áai^{1} ca jalíin^{2} ton^{1} jmáa^{1}a sɨɨ^{2}ɨ jee^{212}
cwáa^{1} tya'a.

Júu³ cwáain¹ tya' tyiian'³

33 Tyaa¹a Jesús jon 'e júu³ cwáain¹ lo jin'²in:
—'E tyʉ'² Dios to² tsá² lɨ la lɨ tyiian'³ 'e
gacaai'²¹ jaain²¹ tsamí² 'nɨ¹ 'ii'¹³ fu² 'iñi'¹ joon
garoon²on jilaa'²¹.

Júu³ cwáain¹ gatyaa¹a Jesús gauntsiin¹ júu³ ga'ɨ́ɨ²ɨ 'lɨɨ²¹² tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyʉ́² la mo jéei¹

34 Jmai'² coon'¹³ júu³ cwáan¹mo gasɨɨ'²¹ɨ
Jesús 'in tsá² do.
35 Coon'¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ tya'
jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyʉ́² tya' Dios la
mo jéei¹ mo gajin'²in:
Jmai'² coon'¹³ júu³ cwáain¹ ifo'³oo;
ifo'³oo júu³ 'uuin²¹ 'e sɨ'mo² ca mo gajmaa¹a
Dios juncwii²¹.

Jmo'²o Jesús tsá² júu³ 'ee 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya' mo jñii¹ tsá² jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo

36 Joon Jesús ga'ɨ́ɨ²ɨ júu³ tya' 'in tsá² do joon
ga'í² inʉʉ. Joon tsá² tya'a gangatyéen¹in lɨ
tyíin¹ Jesús joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—Jmaa'¹³ jna'a júu³, 'ee 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e
júu³ cwáain¹ 'e gatya²'a mo jñii¹ tsá² jún²
tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo.
37 Joon gajin'²in Jesús:
—'In tsá² do 'in gajñii¹ 'e jún² trigo tyʉ́² lɨ́ii¹
Ruu'²¹ɨ Tsá²,
38 joon 'wó² tya'a do lɨ ni cwoo'¹³ juncwii²¹.
Joon 'e jún² trigo tyʉ́² lɨ la lɨ́ii¹ 'in tsá² jmoo¹o
la to² tyʉ'² Dios. Joon 'e jún² tya' tóon¹ ñii²¹ lɨ
la lɨ́ii¹ 'in tsá² jmoo¹o la to² tyʉ'² 'in 'lɨii'³.
39 Joon 'in gajñii¹ 'e jún² tya' tóon¹ ñii²¹ do
'in 'lɨɨ'³mo 'i. Joon mo gasø'²ø 'e trigo do lɨ la
lɨ mi tyéi¹ juncwii²¹. Joon 'in tsa'leei'¹³ do 'in
gasø'² 'e trigo do lɨ́ii¹ la lɨ́ii¹ ángeles tya' Dios.
40 Joon la gasø'²ø 'in tsa'leei'¹³ do 'e tóon¹
ñii²¹ gadya'²a ni jí² la joon ilí² lɨ tyéi¹
juncwii²¹.
41 'In Ruu'²¹ɨ Tsá² ityʉ'²ʉ to² ángeles tya'a
iuncaain²¹ jileei'²¹ 'in jmoo¹o 'leei'²¹ tsá²
coon'¹³ jileei'²¹ 'in ga'noo¹o tsaa² 'e 'wóo²mo
'ido fu lɨ tyʉ'²ʉ 'ii to².
42 Joon ipí²in 'in tsá² do lɨ 'ii²¹. Joon ityi'²ɨ
'áai¹ joon cuu'¹ɨ moojóon¹on.
43 Joon jileei'²¹ 'in jmoo¹o la to² tyʉ'² Dios
ilijɨɨi'¹ la jɨɨi'¹ ñi'¹ fu lɨ tyʉ'² Jmii²¹ to². Jileei'²¹
'naa' 'in nuu¹un, nʉʉ²ʉʉ'.

Júu³ cwáain¹ tya' cuu² sɨ'mo²

44 "E tyʉ'² Dios to² tsá² lɨ la lɨ cuu² sɨ'mo² nʉ'
'wó². Joon mo gatsaa'²¹a jaain²¹ tsá² 'e cuu²
sɨ'mo² do ga'maa¹a tún¹. Galijløø'³ɨ 'áai¹ joon
gangaa'¹³ɨ nga'nɨ́ɨ²ɨ jilaa'²¹ 'e sá² tya'a joon
galó¹o 'e 'wó² do lɨ taa'¹³ cuu² do.

Júu³ cwáain¹ tya' perla 'e 'moo'³ 'áai¹

45 'La joon jon 'e tyʉ'² Dios to² tsá² lɨ la lɨ́ii¹
jaain²¹ tsá² 'in ló¹o 'e 'nɨ́ɨ²ɨ. 'In tsá² do ngɨɨ¹
to² 'noo'¹o perlas tyʉ́².

46 Joon mo gatsaa'²¹a coon²¹ 'e tyíin¹ 'áai¹
joon tsa'nɨ́ɨ²ɨ jilaa'²¹ 'e sá² tya'a joon galó¹o 'e
perla do.

Júu³ cwáain¹ tya' nʉʉ́³

47 'La joon jon 'e tyʉ'² Dios to² tsá² lɨ la lɨ
coon²¹ nʉʉ́³ 'e 'ɨɨ¹ɨ tsá² tsi jmii²¹ joon tsataa²ɨ
jilaa'²¹ nii² joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹ do.
48 Joon mo garǿ¹ɨ 'e nʉʉ³ do 'in tsá² do
unron'²on fu ni tsaa² joon cwa¹a in tyii'¹³in
'in joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹ do. Joon 'in joo'²¹ tyúi¹
do taa'¹ɨ tsi motó² joon 'in joo'²¹ jo tyúi¹ do
dyee'¹³mo.
49 La joon ilí² lɨ tyéi¹ juncwii²¹. Joon ijalíin²
'in ángeles 'in jmáa¹a coon'²¹ 'in tyúi² coon'¹³
'in gó².
50 Joon 'in gó² idyee'¹³ɨ lɨ 'ii²¹ joon do-o
ityi'²ɨ joon cuu'¹ɨ moojóon¹on.

Júu³ 'e tyíin¹ 'e tsáai² coon'¹³ júu³ 'e tyíin¹ 'e 'múui²

51 Joon jin'²in Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:
—¿Tɨ 'øø'²¹mo-'oo' jilaa'²¹ 'elo?
Joon gañii¹ɨ tsá² tya'a jin'²in:
—Joon, 'øø'²¹mo-tsii'i.
52 Joon gajin'² Jesús:
—Jaain²¹ tɨfo'² tya' ley 'in gauntsáa¹ xiiala
ityʉ'² Dios to² tsá² lɨ́ii¹ la lɨ́ii¹ tsá² fii²¹² 'nʉ́¹
'in lí² tyi'² 'e 'mɨ́ɨ² coon'¹³ 'e tsáai² jee²¹² 'e sá²
tya'a. Lí²-i 'e'²e 'in tɨfo'² do tsá² 'e júu³ 'múui²
joongɨ júu³ 'e tsáai².

Mo gangaa'¹²ɨ Jesús fuu²¹ Nazaret

53 Joon mo ngayuui'¹³ ga'ɨ́ɨ²ɨ Jesús 'e júu³
cwáain¹ lo
54 joon gangaa'¹mo fu cwoo'¹³ goo¹o. Joon
do-o ga'láa² 'wii²¹² 'e'²e tsá² inʉʉ cwo'¹
sinagoga tya'a. Joon 'in tsá² goo¹o do
ganga'goo²¹o-tsi, jin'²in:
—¿Xiiafu lɨ' galitɨɨ²¹ɨ 'in tsañʉʉ'¹ no 'e júu³
faa'²¹a? ¿Xiiala 'e galɨ́² jmoo¹o ino milagros
la no?
55 Tsʉ jóon¹on tɨ'mó² ino joon sáa³a sii²¹
María. Joon ruu'²¹mo Jacobo, coon'¹³ José,
coon'¹³ Simón coon'¹³ Judas.
56 Joongɨ 'in ruu'²¹ɨ tsamí² seein²¹ jee²¹²
jna' jon. ¿Xiialɨ' galiñii¹ɨ jilaa'²¹ 'eno?
57 Tsʉ 'wii'¹³ joon ga'aa¹a tsii²¹² wúu¹ tya'
Jesús jo ganúu²un júu³ tya'. Pe Jesús gajin'²in
sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do:
—Un'goo²¹o tsá² jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyʉ́²
tya' Dios pe jiin'¹³ tsá² goo¹o coon'¹³ tsá² inʉʉ
tya'a jo un'goo²¹o 'ii.
58 Joon jo 'ee milagros gajmaa¹a Jesús
jee²¹² 'in tsá² goo¹o do tsʉ jo jai'² galɨ́ii² 'ido
'ii.

14

Mo gajúin¹ Wó³ saai¹ tsá² jmɨɨ²¹

1 'Yiia'¹³ joon 'in tyʉ'² to² lɨ sii²¹ Galilea, 'in
sii²¹ Herodes, nigaliñii¹ɨ xiiala jmoo¹o Jesús.

2 Joon gasɨɨ'21ɨ 'in née1i coon'13on cwáain1 tya' Jesús:
—Wó3 saai1 tsá2 jmɨɨ21 ino 'in nigajiin'1in jee212 'lɨɨ212. 'Wii'13 joon lí2 jmáa1a milagros do.
3 Ga'ɨ1-tsi Herodes la joon tsʉ nigataan'13in 'nʉñí3 Wó3 do. Herodes iliseein21 tyʉ́2 coon'13 Herodías gatyʉ'2ʉ to2 i'ñʉ́1ʉ cadenas cwoo21o Wó3 lɨ' 'yuu2i 'nʉñí3. Herodes do nigacán1mo Herodías 'in lɨ́ɨi1 tsamɨ́2 tya' ruu'21i 'in sii21 Lii212.
4 Joon Wó3 do gasɨɨ'21ɨ Herodes 'e jo tɨ́ɨ2i jmáa1a la no.
5 'Iin212in Herodes jngaa'13i Wó3 pe 'gøø'21mo tsá2. Tsʉ jilee'21mo tsá2 'e ñii1i 'e faa'21 Wó3 cwáain1 tya' Dios.
6 Joon mo gatséi1 jiin21 tya' Herodes gajmaa1a jmɨɨ212. Joon ga'í2 jamɨ́2 Herodías gatséen1in lɨ taai2 tsá2 lɨ náa1 jmɨɨ212 do. Joon 'áa1mo gatɨ́2-tsi Herodes lagɨ tséen1in 'in sɨmɨ́2 do.
7 Joon gajin'2in ga'ée1i Dios gasɨɨ'21ɨ 'in sɨmɨ́2 do:
—Cwóo3oo doñi'ee mɨ́2'ɨ.
8 Joon 'in sɨmɨ́2 do mo ngayuui'13 gafee'21i sáa3a jin'2in sɨɨ'21ɨ Herodes:
—Cwoo'13 jna lo mootyi2 Wó3 saai1 tsá2 jmɨɨ21 'e 'yʉ2 coon21 tsi wúun1.
9 Galixuu212mo-tsi Herodes pe jo lí2 un'naa1i júu3 tya'a 'e niga'ée1i Dios lɨ nuu1un 'in tsá2 taai2 do. Gatyʉ'2ʉ to2 'e lí2 la joon.
10 Gasii1in tsá2 gangatʉ́2 luu212u Wó3 lɨ' 'yuui2 'nʉñí3 do.
11 Joon gacóon1on ton'2on coon21 tsi wúun1 gacwo'1o 'in sɨmɨ́2 do. Joon 'ii-gɨ gacwo'1o sáa3a.
12 Joon tyalíin2 'inlɨ́ɨi13 tsá2 tya' Wó3 do gacoon1 cuerpo tya'a 'a tsa'áa1i. Joon ngalíin2mo ngajmaa'13a Jesús júu3 xiiala galɨ́1.

Mo gacwo'1o Jesús 'ñá2 mil tsá2 'e dø'1ø

13 Joon mo galiñi1 Jesús xiiala gangɨ́i1 Wó3 do ga'í2 tsi coon21 barco joon gangóo1 coon'21 coon'13 tsá2 tya'a fu coon21 lɨ jo 'in tsá2 seein21. Pe galiñi1 tsá2 née1i la caain21 fuu21 náa1 do joon ngalíin2mo ngɨɨ1ɨ tɨɨ2ɨ.
14 Joon mo gacwo'ɨ́1 Jesús 'e barco do gangaa1i tsá2 fúui1. Joon galifee'1mo-tsi 'wii212 tya' 'ido. Joon gaun'láa2mo tsatsaa'13 jée1i 'in tsá2 do.
15 Joon nangó1 xʉʉ jnaa1 tyalíin2 tsá2 tya' Jesús sɨɨ'21ɨ 'ii:
—Nixʉʉ jnaa1 lo. 'Í2 júu3 'in tsá2 no tsʉ jo 'in seein21 'e 'nɨɨ1 'e dø'1 'ino. Síi13'i wa tsalíin2 fuu21 pi'3 taa'13 co' no 'e ló1xʉ 'e dø'1ø.
16 Joon Jesús gajin'2in:
—Jo 'ná2 tsalíin2 'ino. 'Naa', cwó2xʉʉ' 'e dø'1 'ino.
17 Joon gajin'2 tsá2 tya'a:
—Jo 'ee 'oo2gɨɨ'ɨ jiin'13 'ñá2 'iñi'1 coon'13 gái1 joo'21 taai2 jmɨɨ21.
18 Jesús gañii1i:
—Cwooi2duu' fu lo.
19 Joon gatyʉ'2 Jesús to2 wa'a cwá2 'in tsá2 fúui1 do jee212 ñii21 do. Joon gason'2on 'e 'ñá2 'iñi'1 do coon'13 'in gái1 joo'21 taai2 jmɨɨ21. Joon gajøø2ø fu ñʉ'fú2, gacwoo1 'maai'12 Dios. Gajmaa1a 'no'3 'e 'iñi'1 do joon gacwo'1o tsá2 tya'a. Joon 'in tsá2 tya'a do gajmaa1a jmai'2xʉ jee212 'in tsá2 fúui1 do.
20 Jilee'21mo gagøø'21ø joon jløø'3mo. Joon gauncaain21 jilaa'21 'e gasái1gɨ, joon garøi1 dyatun1 'motó2.
21 Joon 'in tsá2 'in gagøø'21ø do tí2 'ñá2 mil jmai'2 tsañʉʉ'1 jo sɨ'ii2in tsamɨ́2 coon'13 xuui212.

Ngɨɨ1 Jesús ni jmɨɨ21

22 Mo ngayuui'13 joon gatyʉ'2 Jesús to2 tsá2 tya'a wa' tsalíin2 lɨ' ngoo'13 tyíia1 cataain21 do jéei1gɨ lagɨ 'ii la 'ɨɨ212 'ɨɨ1gɨ júu3 'in tsá2 do.
23 Joon mo ngayuui'13 ga'ɨɨ1 Jesús júu3 'in tsá2 do gasoo21o 'ña'a coon21 moo'21 ngafee'13i Dios. Joon mo ga'í2 nʉʉ3 do-o táain2 Jesús 'ña'o.
24 Joon 'e barco do tya' tsá2 tya'a ngó1 tún2 tsa' ni tyíia1 do. 'Áai1 jnóo1 jmɨɨ21 tsaa'1 barco do tsʉ 'áai1 'ɨɨ1 tyí2 lɨ' cɨɨ'13.
25 Joon niiu21mogɨ mo ngatyéen1in Jesús lɨ 'íi1 barco do ngɨɨ1 tɨɨ2o ni jmɨɨ21 ngóo1o.
26 Joon mo gango1 tsá2 tya'a ngóo1on ngɨɨ1 tɨɨ2ɨ ni jmɨɨ21 do gafoo'1mo 'áai1 joon ga'oo1o gajin'2in:
—Jaain21 tsá2 'mootyí2 'in jó1 no.
27 Pe Jesús gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do:
—Tá2 téen1-'oo', jna-a lo; jo foo'13naa'.
28 Joon Tʉ́3 gasɨɨ'21ɨ 'ii jin'2in:
—Wana 'nʉ no, Ña'ñʉ'1ʉ', tyʉʉ'13 to2 góo3oo tɨ lɨ síin13u'un no.
29 Joon Jesús gajin'2in:
—Na1 joon.
Joon tsifu-u gajngái2 Tʉ́3 lɨ' caai21 barco do joon ga'láa2 'wii212 ngɨɨ1 ni jmɨɨ21 fu lɨ siin'12 Jesús do.
30 Pe gafoo'13mo mo gacón2 cwáain1 xiiala 'ɨɨ1 tyí2 joon tɨ'xʉ-ʉ ganga'aa'13i jmɨɨ21 do. Joon ga'oo1o gajin'2in:
—¡Jmáa2 tiin'13na, Ña'ñʉ'1ʉ'!
31 Tsifu joon gason'2on Jesús cwoo21o gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:
—'Áai1 xʉʉ jo'1 lɨ́ɨ2'u. ¿'Ee lɨ' gacu'2-'o'o coon'13 jna?
32 Joon mo gangatáa1i tsi barco do tsifu gaján1 'ɨɨ1 tyí2.
33 Joon 'in tsá2 taai212 tsi barco do gasii'21i wojnií1i tyani Jesús joon gajin'2in:
—'E la ja'2mo, Jóon1 Dios 'nʉ.

Un'láai2 Jesús tsatsaa'13 fu Genesaret

34 Mo gatáan1in lɨ' ngoo'13 cataain212 lɨ roon1 'wó2 tya' tsá2 Genesaret.

35 Joon mo galicwii^{1}in 'in tsá^{2} néei^{1} do
Jesús tsifu joon ganii'^{13} júu^{3} la caain^{21} 'in
fuu^{21} joon ngajée^{1}i tsatsaa'^{13} lɨ tyíin^{1} Jesús.
36 Gamɨɨ^{1}ɨ wa'a cwo^{1}o lii'^{21} 'ido tɨ' sɨɨn'^{13}ɨn
joon jileei'^{21} 'in galii'^{21} sɨɨn'^{3} 'ido ga'láa^{2}mo.

15

Jilaa'^{21} 'e 'leei'^{21} tsá^{2}

1 Joon gangatyéen^{1}in 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseos
coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley lɨ siin'^{1} Jesús. Jalíin^{2}
Jerusalén. Joon gaunngɨɨ^{1}i:
2 —¿'Ee lɨ' jo jmoo^{1}o tsá^{2} tyi'i la tɨɨ^{2} 'e si'^{2}
tya' 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi'? Jo untsiin^{1}in jiin'^{13}
la tɨɨsi'^{2} 'e ruun'^{13} tsá^{2} cwoo^{21}o mo gø'^{2}ø.
3 Pe Jesús do gaunngɨɨ^{1}i:
—Joon 'naa', ¿'ee lɨ' jo jmoo^{2}oo' núʉ^{13}ʉʉ' la
to^{2} tyʉ'^{2} Dios mo jmoo^{2}oo' la tɨɨ^{2} 'e si'^{2} tyii'?
4 Tsʉ Dios gatyʉ'^{2} to^{2} jin'^{2}in: "Un'goo^{2}'o
saa^{2}'a ñʉ'^{2}'ʉ." Joon gajin'^{2}in: "'Ná^{1} júun^{2}mo
jileei'^{21} 'in faa'^{21} 'laa'^{21} tya' sáa^{3} jmii^{21}."
5 Pe 'naa'gɨɨ' fó^{2}oo' 'e lí^{2} sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} sáa^{3}
jmii^{21}: "Jo lí^{2} uncoon'^{13}gɨɨ 'nʉ tsʉ jilaa'^{21} 'e
'oo^{21}oo nigacwo'^{3}oo Dios."
6 Joon wana jin'^{2} la joon jo 'ná^{1} uncoon'^{13}gɨ
sáa^{3}a jmii^{21}. Joon coon'^{13} la joon tʉʉ'^{13}naa'
to^{2} tyʉ'^{2} Dios lawa' jo 'e to^{2} 'íin^{3}gɨ 'e jmaa^{2}aa'
jiin'^{13} la tɨɨ^{2} 'e si'^{2} tyii'.
7 ¡Tsá^{2} sɨsɨɨ^{1}i 'e 'ɨ^{1}-tsi la jmoo^{1}o 'naa'! Tyʉ́^{2}-ʉ
gataan^{1} ni jí^{2} cwáain^{1} tyii' 'in tsá^{2} gacwoo^{1}o
júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} sii^{21} Isaías mo
gajin'^{2}in cwáain^{1} tya' Dios:
8 'In tsá^{2} lo untyú^{1}i jna coon'^{13} 'oo^{2}o
pe 'wíin^{2} sɨ'ɨ́ɨ^{1} 'a 'ɨ^{1}-tsi coon'^{13} jna.
9 Jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in 'e un'goo^{21}o jna^{2}.
Jilaa'^{21} la 'ee^{1}e jmai'^{2} 'e tyʉ'^{2}ʉ to^{2} tsá^{2}-a,
jin'^{2} Dios.
10 Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2}
néei^{1} lɨ' co' do jin'^{2}in:
—Nʉʉ^{2}ʉʉn' joon cwo'øøi'^{21}-'oo'.
11 Jilaa'^{21} 'e to'^{2} tsá^{2} 'oo^{2}o jo 'leei'^{21} tsá^{2}
coon'^{13} 'e joon. 'E 'yee'^{2} 'oo^{2}o tsá^{2} 'e joon 'e
'lee'^{21}i.
12 Joon gangatyéen^{1}in tsá^{2} tya'a joon
gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—¿Tɨ ñí^{2}'i, jo gatɨ́^{2}-tsi tsá^{2} fariseos do júu^{3}
tyi'i no?
13 Pe Jesús gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:
—Jilaa'^{21} 'mó^{2} 'e jo gajnii^{1} Ñʉ'^{3}ʉʉ 'in sø'^{1}o
la tyan^{1} jmóo^{3}.
14 Jo cuu'^{13}-'oo' coon'^{13} 'in tsá^{2} no tsʉ lawa
tsá^{2} tiui^{2} 'in soon'^{21} 'mo'u^{2} tya' tsá^{2} tiui^{2}
ruu'^{21}i 'ino. Wana tsá^{2} tiui^{2} 'méei^{1} ruu'^{21}i la
'oo'^{21} tsá^{2} tiui^{2} joon jee^{212} waai^{21} do xuu'^{21}i
tsi too^{21}.
15 Joon Tʉ́^{3} do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—Jmaa'^{13} jna'a júu^{3}, ¿'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e
júu^{3} cwáain^{1} lo?
16 Jesús-gɨ gajin'^{2}in:
—¿Tɨ jo 'øøi'^{21}-'oo' 'naa' jon?
17 ¿Tɨ jo 'øøi'^{21}-'oo' 'e jilaa'^{21} 'e gøø'^{21} tsá^{2}
tsatoo'^{13} nʉ' tu'^{2} tsá^{2} joon 'woo^{2}o túu^{1}n?
18 Pe jilaa'^{21} 'e 'yee'^{21}i 'oo^{2}o tsá^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2}
'e joon. 'E joon 'e 'leei'^{21} tsá^{2}.
19 Tsʉ la 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} la joon lɨɨ^{1}i joon. 'ɨ^{1}-tsi
tsá^{2} 'e gó^{2} tsʉ 'in gó^{2}o 'ii. 'I jngaa'^{13}i tsá^{2}
la joon 'e ga'ɨ^{1}-tsio. Fee'^{21}i tsá^{2} tsamɨ́^{2} tya'
tsá^{2} xeei'^{21} tsʉ ni ga'ɨ^{1}-tsi la joon. 'Láa^{1}a
tsamɨ́^{2} coon'^{13} tsañʉʉ'^{1} jiin'^{13} la niga'ɨ^{1}-tsi.
La joon jon jmoo^{1}o tsá^{2} 'uun^{21}, faa'^{21}a tsá^{2}
júu^{3} tajuu^{21}, faa'^{21}a tsá^{2} júu^{3} 'atsaa^{21}.
20 Coon'^{13} jilaa'^{21} 'elo un'leei'^{21} tsá^{2} yaai.
Pe wana gøø'^{21}ø tsá^{2} la jo mo roon'^{21}on
cwoo^{21}o la tɨɨ^{2} 'e si'^{2} jo mo ga'lee'^{21}i.

Ja'^{2}mo galɨɨ^{2}i jaain^{21} 'yiia^{212} tsamɨ^{2} cananea Jesús

21 Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1} Jesús fu do joon gangó^{1} fu
lɨ tyʉ'^{2} to^{2} fuu^{21} Tiro coon'^{13} fuu^{21} Sidón.
22 Joon gajó^{2} jaain^{21} tsamí^{2} cananea 'in
néei^{1} do fu lɨ siin'^{13} Jesús joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in:
—¡Ña'ñʉ'^{1}ʉ', Jóon^{1} David, fúu^{2} cwolíi^{2}u jna!
'In 'lɨɨi'^{3} 'úui^{2} alma tya' sɨmɨ́^{2} tyiia. Joon 'áai^{1}
wúu^{1} nigangóo^{1}.
23 Pe Jesús jo gañii^{1}i jiin'^{13}xʉ. Joon tsá^{2}
tya'a gamɨɨ^{1}ɨ tyaníi^{1}i wa 'a sɨɨ'^{21} Jesús 'in
tsamɨ́^{2} do wa'a tsee'^{1}i tsʉ lɨɨ^{1} to'^{2}o mɨɨ'^{13} jó^{1}
caluu lɨ ngalíin^{2} do.
24 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsamɨ́^{2} do:
—Dios gasii^{21}in jna jiin'^{13} 'e 'naa'^{3}na 'in tsá^{2}
sɨtuui^{1} tya' tsá^{2} Israel.
25 Pe 'in tsamɨ́^{2} do gangatyéen^{1}in lɨ siin'^{2}
Jesús, gasii'^{21}i wojníi^{1}i tyaníi^{1}i joon gajin'^{2}in:
—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', uncoon'^{13} jna.
26 Joon Jesús gañii^{1}i:
—Jo tyʉ́^{2} wa'a tyi'^{2} tsá^{2} 'iñi'^{1} tya' xuui^{212}
cwo'^{1}o tsii^{21}.
27 Pe 'in tsamɨ́^{2} do gajin'^{2}in:
—Jo'^{1}o Ña'ñʉ'^{1}ʉ'; pe ca tsii^{21} téein^{2} nʉ' mesa
lí^{2}-i dø'^{2}ø 'no'^{3} xʉʉ'^{21} lɨ gøø'^{21}ø fii^{212} 'nʉ́^{1} do.
28 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii:
—¡'Áai^{1} fee'^{1} jai'^{2} lɨɨ^{2}u, rán^{3}! Cwolí^{2} jiin'^{13} la
'iin^{212}u'un.
Joon tsifu joon ga'láa^{2}mo jamɨ́ɨ^{1}ɨ 'in tsamɨ́^{2}
do.

Un'láai^{2} Jesús fúui^{1} tsatsaa'^{13}

29 Gacwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ Jesús do joon gangɨɨ^{1}i lɨ' co'
tyíia^{1} Galilea. Joon gasóo^{2}o coon^{21} moo'^{21} si'^{2}
do joon do-o gacwoo^{21}o.
30 Fúu^{1}mo tsá^{2} gatyalíin^{2} lɨ tyíin^{1} joon jée^{1}i
tsatsaa'^{13} 'in lɨɨ^{2}i 'láai^{2} nii^{2} jmoowúu^{1}. Jée^{1}mo
tsá^{2} jluui'^{13}, tsá^{2} tiui^{2} coon'^{13} 'in jo faa'^{21}a.
Jée^{1}mo jon tsá^{2} poo'^{13} cwoo^{21} tɨɨ^{2}. Joon
gatyéei^{1} ni'i 'ido lɨ' 'wii^{212} tɨɨ^{2} Jesús joon
gaun'láa^{2}mo Jesús 'ido.
31 'Áai^{1} ganga'goo^{21}o-tsi tsá^{2} do mo ganí^{2}
'in tsá^{2} do nafaa'^{21}a 'in tsá^{2} jo mo to^{2} faa'^{21}
joon 'in tsá^{2} poo'^{13} cwoo^{21} tɨɨ^{2} na'láa^{2}mo joon
tsá^{2} jluui'^{13} tyʉ́^{2}-ʉ ningɨɨ^{1} joon tsá^{2} tiui^{2} nij-
naa'^{21}o. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} cwoo^{1}o 'maai'^{13}
Dios tya' tsá^{2} Israel.

Cwo'1o Jesús tyán2 mil tsá2 'e dø'2ø

32 Joon gatø'2ø Jesús tsá2 tya'a joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:

—Fúu2 líɨ2na 'in tsá2 no tsʉ ningó1 'nɨ1 jmɨɨ212 táan1in coon'13 jna lo joon jo 'e 'oo1o 'e dø'2ø. Jo 'iin212na sɨɨ'13na fu tya'a la jo 'ee mo gøø'21ø sɨ no xiia'21 ga'woo'21o tya'i fu1.

33 Joon tsá2 tya'a gajin'2in:

—¿Xiialɨ ijíin2 jna'a 'e dø'2ø 'in tsá2 fúui1 no tsʉ jo 'in tsá2 taain212 lo?

34 Joon Jesús gaunngɨɨ1ɨ:

—¿Joo' 'iñi'1 'oo2gɨɨ'?

Joon ganii1i:

—'Oo2gɨɨ'ɨ dyía1 'iñi'1 coon'13 jaain21 gái1 joo'21 taai2 jmɨɨ21 pi'3.

35 Joon gatyʉ'2 Jesús to2 wa' cwá2 tsá2 ni 'wó2.

36 Joon gason'2on 'e dyía1 'iñi'1 coon'13 'in joo'21 taai2 jmɨɨ21 joon gacwo'1o 'maai'13 Dios. Joon gajmaa1a 'no'3 joon gacwo'1o tsá2 tya'a 'e jmáa1a jmai'2xʉ jee212 'in tsá2 do.

37 Jilee'21mo gagøø'21ø ca galijløø'3mo. Joon garǿø2i dyía1 'motó2gɨ 'e 'no'3 'e gasái1.

38 Joon 'in gagøø'21 do ti tyán2 mil jmai'2 tsañʉʉ'1 jo 'e 'ii21in tsamí2 coon'13 xuui212.

39 Mo ngayuui'13 joon ga'ɨ́ɨ2ɨ Jesús 'in tsá2 do júu3. Ga'í2 Jesús tsi coon21 barco joon gangó1 cwoo'13 lɨ sii21 Magdala.

16

Tsá2 fariseos coon'13 tsá2 saduceos mɨɨ1ɨ coon21 milagro wa jmá1a Jesús tya'a

1 Gatyalíin2 'in tsá2 fariseos coon'13 'in tsá2 saduceos fu lɨ siin'13 Jesús. Joon 'e 'iin212in lawa lɨ 'íi1 goon21 lá2 wa'a iteei'21 Jesús gamɨɨ1ɨ 'in tsá2 do wa jmá1a coon21 li2 jó1 fu ñʉ'fú2.

2 Pe Jesús gañii1i:

—'Naa' mo jøø2øø' coo21 jníi1 mo xʉʉ jnáa2 fó2oo': "'E tyʉ́2 ijmá1a tsʉ coo21 jníi1."

3 Joon mo coo21 jníi1 mo 'aa21 fó2oo': "Gó2xʉ jmá1a no tsʉ coo21 'e jníi1 roon1on." Tsá2 'in sisɨɨ1i 'ɨ1-tsi 'e jmoo1o 'naa'. Ñii21 'naa' xiiala ilí2 mo coo21 jníi1 mo 'áa21 coon'13 mo xʉʉ jnáa2 pe jo ñí2ii' 'e 'øøi'21-tsi 'e li2 'e sá2 nano.

4 Tsá2 gó2 coon'13 tsá2 'in nigatiui2 Dios 'iin212in coon21 li2 pe jo ilisá2 li2 tya'a. Il-isá2gon li2 jiin'13 lagɨ lisá2 li2 tya' Jonás.

Joon gatiu2mo Jesús 'in tsá2 do joon gan-gaa21o.

Tyiian'3 tya' tsá2 fariseos

5 Mo gangalíin tsá2 tya' Jesús lɨ' ngoo'13 tyíia1 lɨ' ca taain212 do niga'iin2mo-tsi coon21on 'iñi'1.

6 Joon Jesús gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:

—Tyán2duu' cwáain1, un'øø'13naa' yaanaa' tya' tyiian'3 tya' tsá2 fariseos coon'13 tsá2 saduceos.

7 Joon ga'láa2 tsá2 tya'a do 'wii212 sɨ́ɨ1i la 'oo'21 jee212 'ii:

—'Wii'13 jo ga'lee21e' 'iñi'1 'e joon 'e jin'2 la joon.

8 Joon mo galili'3i Jesús 'ee 'ɨ1-tsi 'ii joon gajin'2in:

—Laa'13 'áai1 xʉ jo'1 líɨ2naa'. ¿'E lɨ' 'ɨ1-'oo' 'e jo 'iñi'1 tyán2aan'?

9 ¿Tɨ jo mo ga'øø'21mogɨ-'oo', tɨ jo tɨɨ'13-'oo' xiiala mo gajmáa3aa tyíia3 'a 'iñi'1 'ñá2 do jee212 'ñá2 mil tsañʉʉ'1? ¿Joo' 'motó2 'no'3 'iñi'1 'e gasái1gɨ?

10 ¿Tɨ jo tɨɨ'13-'oo' mo gajmáa3aa tyíia3 'e 'iñi'1 dyía1 do jee212 tyún2 mil tsá2? ¿Joo' 'motó2 'no'3 'e gasái1gɨ?

11 'Áai1 jo mo ga'øøi'21-'oo' 'e jon'on fuu212uu 'naa' cwáain1 tya' 'iñi'1 mo fuu212uu 'naa' 'e un'øøi'13 yaanaa' coon'13 tyiian'3 tya' tsá2 fariseos coon'13 tsá2 saduceos.

12 Joon gali'øøi'21-tsi tsá2 tya' Jesús 'e jon'on cwáain1 tya' tyiian'3 tya' 'iñi'1 jin'2 Jesús pe cwáain1 tya' júu2 'ee1 tsá2 fariseos coon'13 tsá2 saduceos.

Jmoo1o Tʉ́3 júu3 'e Cristo Jesús

13 Mo gatyía1 Jesús coon'13 tsá2 tya'a coon21 lɨ tyʉ'2 to2 fuu21 Cesarea tya' Filipo gaunngɨɨ1ɨ Jesús tsá2 tya'a jin'2in:

—¿'Iin jna, Ruu'21i Tsá2, jin'2 tsá2?

14 Joon gañii1i tsá2 tya'a:

—'Inlɨ́ɨi13 jin'2in 'e Wó3 saai1 tsá2 jmɨɨ21 'nʉ. 'Inlɨ́ɨi13gɨ jin'2in 'e Elías 'nʉ. Joon tsá2 xeei'21 jin'2in 'e Jeremías 'nʉ sɨ jaain21 'in nigacwo1 júu3 tya' Dios la mo jéei1 'ee 'nʉ.

15 Joon gaunngɨɨ1ɨ Jesús 'ii:

—'Naa', ¿'iin jna fó2oo' 'naa'?

16 Joon Simón Pedro do gajin'2in:

—'Nʉ-ʉ Cristo 'in gasii1in Dios. Jóon1 Dios 'in jiin'1 'nʉ.

17 Joon Jesús gajin'2in:

—Jløø'3mo 'nʉ, Simón, jóon1 Jonás, tsʉ jon' tsá2 ga'e'2 'nʉ 'e júu3 lo. Pe Ñʉ'3oo 'in tyíin1 ñʉ'fú2 ga'e'2e 'nʉ.

18 Joon fuu212uu 'nʉ, 'e sii21 'nʉ Tʉ́3, joon júu3 tyi'i 'e foo21'o 'e líɨ1na Cristo, 'in gasii1in Dios, ilɨ la lɨ coon21 cuun212 fee'1 'e jo jøøi'21 tya' 'in jai'2 líɨ2i jna tsʉ jileei'21 'in jmoo1o la to2 tyʉ'2 Dios líɨ1i la joon. Joon ca 'mó1 jo lí2 lii'1i 'e júu3 do.

19 Joon cwo'3oo 'nʉ jonñí3 tya' lɨ tyʉ'2 Dios to2 tsá2. Jilaa'21 'e untsaa'13u fu juncwii21 lo nigalɨuntsaa'12a fu ñʉ'fú2. Joon jilaa'21 icwo'2'o lí2 juncwii21 lo la joon galí2 fu ñʉ'fú2 jon.

20 Joon gatyʉ'2 Jesús to2 tsá2 tya'a 'e jo 'in jma1a 'ido júu3 jiin'13 jaain21 'e Cristo ii.

Jmoo1o Jesús júu3 ijúun2in

21 Joon 'yiia'13 joon ga'láa2 Jesús 'wii212 jmo'2o tsá2 tya'a júu3 'e 'ná1 tsáa1a Jerusalén joon do-o i'e'2e tsacøøi'13 coon'13 'in tyʉ'2 to2

untsá² coon'¹³ tɨfo'² tya' ley 'ii wúu¹. Joon ijnga'²mo 'ido 'ii pe ijiin'¹o túnˈ mi tɨ 'nɨ¹ jmii²¹².

22 Joon Tɨ́³ do ngajée¹i lɨ coon'²¹ joon gasɨɨ'²¹ɨ Tɨ́³ Jesús júu³ wúu¹ jin'²in:

—¡Jo icwó² Dios 'e lí² la joon, Ña'ñɨ'¹ɨ'! ¡Jo lí² wa' itsangɨɨ¹i 'nɨ la joon!

23 Joon gajiin'¹³ Jesús níi¹i joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Tɨ́³ do:

—Jeein'¹³ coon'¹³ jna, Satanás, tsɨ ijnɨɨ'¹³moo coon'¹³ júu³ tyi'i. Jo 'ɨ¹-'o'o la 'ɨ¹-tsi Dios. La 'ɨ¹-tsi tsá²-a 'ɨ¹-'o'o.

24 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:

—Wa 'iin²¹²in tsá² ngí¹ coon'¹³ jna 'ná¹ tɨɨ²¹ 'e 'ɨ¹-tsi tya' 'ña'a, 'ná¹ tyá²a tyɨ́² tya'a ijúun²in la ijúuin³ jna. Joon jó¹ coon'¹³ jna.

25 Tsɨ jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in láa¹i juncwii²¹ tya'a 'ña'a incaa²¹mo juncwii²¹ tya'a fu lɨ 'ii²¹ pe jileei'²¹ 'in caai²¹ juncwii²¹ tya'a 'wii'¹³ jna pe intii'¹³mo juncwii²¹ tya'a.

26 ¿'Ee to² 'íi³ tya' tsá² wa'a li'³i jilaa'²¹ 'e sá² la tøøi² ni cwoo'¹³ juncwii²¹ pe caa¹mo alma tya'a? ¿'Ee coon'¹³ lí² tyí² tsá² tya' alma tya'a?

27 Tsɨ 'in Ruu'²¹i Tsá² ijó¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya' Jmii²¹ coon'¹³ ángeles tya'a joon ityí³ tya' jileei'²¹ tsá² tɨ jaain²¹ tɨ jaain²¹ jiin'¹³ la nigajmaa¹a.

28 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', seein²¹ 'inlɨ́ii¹³ 'in teein² lo 'in jo ijúun²in ca mi jøø²i 'in Ruu'²¹i Tsá² jó¹ ityɨ'²ɨ to².

17

Jesús gaunsɨ́ɨ²i 'e lɨɨ¹i tyani gaai²¹ tsá² tya'a

1 Joon mo gangɨ́ii¹ jnɨɨ² jmɨɨ²¹² ngajéei¹ Jesús Tɨ́³ coon'¹³ Jacobo coon'¹³ Wó³ ruu'²¹i Jacobo do fu yɨ' coon²¹ moo'²¹ ñíi¹ la jee²¹² tyúuin² do.

2 Joon do-o gaunsɨ́ɨ²i 'e lɨɨ¹i tyani 'in tsá² do. Joon níi¹i galijɨɨ'¹ la jɨɨi'¹ ñi'¹, sɨɨn'³gɨ galitaa²¹ la taa²¹ 'yiia²¹ tya' ñi'¹.

3 Joon tsifu joon gangaa¹in Moisés coon'¹³ Elías teen¹in tyaa¹ júu³ coon'¹³ Jesús.

4 Joon gajin'² Tɨ́³ sɨɨ'²¹ɨ Jesús:

—Ña'ñɨ'¹ɨ', ¡'áai¹ tyɨ́² 'e toon²¹o'on lo! Wana 'iin²¹²u'u, jmoo²¹o'o 'nɨ¹ 'nɨ́¹ pi'³: coon²¹ tyi'nɨ, coon²¹ tya' Moisés joongɨ coon²¹ tya' Elías.

5 La jee²¹² faa'²¹a Tɨ́³ do gajgó¹ coon²¹ jníi¹ taa²¹ jɨɨ'¹ lɨ teein¹. Joon ganúu²un coon²¹ júu³ jee²¹² jníi¹ do 'e jin'²in:

—'In lo-o yɨɨn²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na, 'áa¹mo jløø'³na 'wii'¹³ tya'a. Nɨɨ²ɨɨ' 'e jin'².

6 Joon mo ganúu²un 'e júu³ do gafoo'¹mo 'áai¹ joon gatyii²¹a li' rɨ'íi²in ni 'wó².

7 Joon Jesús gangatyéen¹in lɨ teei'¹³ tsá² tya'a joon gataan¹an cwoo²¹o tya' 'ido, sɨɨ'²¹ɨ:

—Ráan²naa'; jo foo'¹³naa'.

8 Joon mo gajøø²ø jo 'in gangaai¹gɨ jiin'¹³ 'ña'a Jesús siin'¹²gɨ.

9 Joon mo gajgáa¹i 'e moo'²¹ do ga'ɨɨ́²ɨ Jesús júu³ tsá² tya'a jin'²in:

—Jo 'e fú²uu', jiin'¹³ jaain²¹, ca mi yuui'¹³ jiin'¹ 'in Ruu'²¹i Tsá² jee²¹² 'lɨɨ²¹².

10 Joon gaunngɨɨ¹ɨ tsá² tya'a:

—¿'Ee li' jin'²in 'in tɨfo'² tya' ley 'e 'ná¹ jó¹ Elías nifu?

11 Jesús-gɨ gañii¹i:

—'E la ja'²mo 'ná¹ jó¹ Elías joon 'e tyá² tyɨ́² jilaa'²¹.

12 Pe fuu²¹²uu 'naa' 'e najó²-o Elías joon jo galicwii¹in 'in tɨfo'² tya' ley do 'ii, lɨ jiin'¹³ gajmaa¹a jiin'¹³ la 'iin²¹²in tya' 'ido. La joon jon i'e'²e wúu¹ 'in Ruu'²¹i Tsá².

13 Joon ga'øø'²¹mo-tsi tsá² tya' Jesús 'e faa'²¹a Jesús cwáain¹ tya' Wó³ saai¹ tsá² jmɨɨ²¹.

Un'láa²i Jesús jaain²¹ xuui²¹² júuin² ñii'¹

14 Joon mo gatyía¹ Jesús lɨ taai² tsá² gangatyéein¹ jaain²¹ tsá² lɨ siin'¹² Jesús joon gasii'²¹i wojní¹i tyani Jesús joon gajin'²in:

15 —Jmaa²'a feei'¹-'o'o 'wii'¹³ tyiia. Fúu² cwolíi²u xuui²¹² tyiia tsɨ júuin² ñii'¹ tsɨ 'áai¹ wúu¹ ní²i. Cɨɨ'¹³i ni jɨ́² sɨ tsi jmii²¹ 'ee 'láai² naa'¹³.

16 Ningajée¹moo xuui²¹² tyiia fu lɨ néei¹ tsá² tyi'i pe jo galɨ'²ɨ gaun'láa² ni'i lo.

17 Jesús gañii¹i:

—¡Tsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'; sɨcaai'¹³ 'ɨ¹-'oo'! ¿Tɨ wóo²gɨ 'áai¹ 'ná¹ taan²¹²na coon'¹³ 'naa'? ¿Tɨ wóo²gɨ 'áai¹ 'ná¹ lifeei'¹-tsii 'wii'¹³ tyii'? Ñijeei¹duu' xuui²¹² do fu lo.

18 Joon gatyɨ'² Jesús to² 'in 'lɨɨi'³ 'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do joon ga'wóo²mo. Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in xuui²¹² do joon.

19 Joon coon²¹ lɨ néei¹ Jesús coon'²¹ la 'oo'²¹ tsá² tya'a joon gaunngɨɨ¹ɨ tsá² tya'a:

—¿'Ee li'ɨ jo galɨ'²ɨ'ɨ tyí² jna'a 'in 'lɨɨi'³ 'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do?

20 Joon Jesús gajin'²in:

—Jo galɨ́²ɨɨ' gatyí² 'naa' 'ido tsɨ 'wii'¹³ xɨ jai'² lɨɨ²naa'. 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa' wana jai'² lɨɨ²naa', fiin'¹³ coon'¹³ coon²¹ 'e pii'³, lí²-i fú²uu' 'e moo'²¹ si'² dó²: "Jiin'¹³ lo; cwó² lɨ' lɨ xiia'²¹." Joon ijeen'²¹mo 'e moo'²¹ do. Jilaa'²¹ ilí² tya' 'in jai'² lɨɨ²i.

21 Pe 'in 'lɨɨi'³ la no 'wóo²mo jiin'¹³ wa'a faa'²¹a tsá² júu³ tyɨ́² joongɨ gøø'²¹ tsá² tyi-iañi'¹.

Tɨ tún² naa'¹³ 'e jmoo¹o Jesús júu³ ijúun²in

22 Joon mo taan²¹²in caain²¹ fu lɨ sii²¹ Galilea gajma'²a Jesús tsá² tya'a júu³ 'e tsá²-a i'nɨɨ́¹i Ruu'²i Tsá².

23 Joon ijngaa'¹³mo 'ido 'ii. Pe mi tɨ 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² ijiin'¹o túnˈ. Joon 'áai¹ ga'aa¹a fa'í³ 'e ganúu²un 'e júu³ do.

Cuu² 'e cɨ¹ tsá² tya' cwo'¹

24 Joon mo gatyalíin² Jesús coon'¹³ tsá² tya'a fuu²¹ Capernaum 'in tsá² 'in cón² 'laa'¹³ tya' cwo'¹ gafee'²¹i Tɨ́³, gaunngɨɨ¹ɨ:
—¿Tɨ jo tyí² tɨfo'² tyii' 'laa'¹³ cwo'¹?
25 Joon Tɨ́³ gajin'²in:
—Tyí²o 'ino.
Joon mo ga'í² Tɨ́³ inɨɨɨ tsifu gajin'²in Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—¿'Ee 'ɨ¹-'o'o, Simón? ¿'Iin tyí² 'laa'¹³ tya' røøi¹³ taain²¹² juncwii²¹, tɨ tsá² tya'a sɨ tsá² coon²¹ fuu²¹ 'ee?
26 Joon Tɨ́³ do gañii¹i:
—Tsá² coon²¹ fuu²¹ tyí².
Joon Jesús gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Tɨ́³ do:
—Wana la joon jna jo 'ná¹ cɨ́ɨ³ɨɨ 'laa'¹³ tya' cwo'¹.
27 Pe la coon'²¹ 'e jo 'e ifaa'²¹a 'in tsá² no 'laa'²¹ tyi', cwó² fu tɨ' tyíia¹ cwo'i'²'ɨ moocuu². Joon 'in joo'²¹ in téen¹u'u nifu ityii'¹'a coon²¹ cuu² nɨɨ' 'oo²¹²o. Joon 'e cuu² do ilíin²mo 'e cɨ²'ɨ 'laa'¹³ tyi'i coon'¹³ tyiajna. Cwocón² tya' 'in tsá² cón² 'laa'¹³ do.

18

Iin 'in tyiin²gɨ

1 'Yiia'¹³ joon gangatyéen¹in tsá² tya' Jesús fu lɨ tyíin¹in joon gaunngɨɨ¹ɨ:
—¿'Iin 'in tyiin²gɨ lɨ tyɨ'² Dios to² tsá²?
2 Joon gatø'² Jesús jaain²¹ xuui²¹² 'e jmáa¹a siin'¹²in tuntsa' jee²¹² 'in tsá² do,
3 joon gajin'²in:
—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', wa jo unsɨ́ɨ²naa' 'e 'ɨ¹-'oo' joon líin²naa' la lɨ́ɨ¹i 'in xuui²¹² no jo cwotaan²naa' fu lɨ tyɨ'² Dios to² tsá².
4 'E coon'¹³ la joon 'in tyiin²gɨ fu lɨ tyɨ'² Dios to² tsá² ilíin² la 'in xuui²¹² no 'in jo jmaa'²i jloo'³ 'ña'a.
5 Joon doñi'iin 'in 'ii'²¹ jaain²¹ xuui²¹² coon'¹³ 'e sii²¹ jna la 'ino, joon 'ii'²¹mo jna jon.

'A tsaai'¹³ i'noo¹o tsá² tsaa²

6 'Wa seein²¹ tsá² itɨlí² jmáa¹a 'e 'noo¹o xuui²¹² 'in jo'² lɨ́ɨ²i jna tsaa², tyɨ́²gɨ tya'a wa'a jéei¹gɨ 'ñɨ́¹ɨ tsá² luu²¹²u coon'¹³ coon²¹ too¹ fee¹ joon pii¹in tsá² 'ii tsi jmɨ'ñi'³ lɨ 'o'².
7 ¡'Áa¹mo gó² 'e sá² 'e 'leei'²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹! Joon la joon 'e 'ná¹ ilí² pe fúu² 'in tsá² 'in jmoo¹o 'e un'leei'²¹ tsá² yaai.
8 'Tsɨ 'wii'¹³ joon wa gajmaa¹a cwoo¹'o sɨ tɨ́ɨ¹³'ɨ 'ee 'lee'²¹'u, cwotɨ́ɨ¹nu'u joon cwopíi¹nu'u lɨ wíin². Tsɨ tyɨ́²gɨ tyi'i 'e seen²¹un juncwii²¹ tsá² pooi'¹³ sɨ tsá² jluui'¹³ 'ee lagɨ cwoo'¹³'o lɨ 'ii²¹ lɨ coo²¹ coon²¹ tøø²mo coon'¹³ je tún² cwoo¹'o sɨ jé² tún² tɨ́ɨ¹³'ɨ 'ee.
9 Joon wa unní²'ɨ jmoo¹o 'e 'nóo²'o tsaa², tyii²'i, píi¹nu'u lɨ wíin² tsɨ tyɨ́²gɨ tyi'i 'e seen²¹mo'o coon'¹³ coon²¹ unní²'ɨ lagɨ cwoo'¹³'o lɨ 'ii²¹ lɨ coo²¹ coon²¹ tøø²mo.

Lawa jaain²¹ joo'saa'²¹ 'in sɨtuui¹

10 'Jo jmaa²aa' wa' jo tsáai¹-'oo' xuui²¹² no. Tsɨ fuu²¹²uu 'naa', 'in ángeles tya'a taa²i tyani Nɨ'³ɨɨ 'in tyíin¹ ñɨ'fú².
11 In Ruui'²¹ Tsá² gajó² juncwii²¹ jmáa¹a tiin'¹³ tsá² 'in ngí² sɨtuui¹.
12 '¿Xiiala lɨ́ɨ²naa'? Wa' jaain²¹ tsá² 'aa¹i coon²¹ cíein¹³ joo'saa'²¹ joon wa gatuui¹ jaain²¹, itiu²mo 'in noventa y nueve jee²¹² moo'²¹ joon 'e tsa'nee'¹³i 'in sɨtuui¹ do.
13 Joon wa gatsee'²¹i joon ilijløøi'³gɨ tya' 'in joo'saa'²¹ gatsee'²¹i do lagɨ 'in noventa y nueve do 'in jo ituui¹ do.
14 La joon jon 'Ñɨ́²ɨɨ', 'in tyíin¹ ñɨ'fú², jo 'iin²¹²in wa' 'e ngí² sɨtuui¹ jiin'¹³ jaain²¹ jee²¹² 'in xuui²¹² pi'³.

Xiiala 'ná² jmá¹ tsá² fee'¹-tsi tya' tsaruu'²¹i

15 'Wa ga'láa²a ruu'²¹'u tyi'i sii'¹³du' la 'oo'²¹ gáa¹naa' joon jmaa²'a júu³ xiiala ga'láa¹a. Joon wana gajmaa¹a nɨɨ'¹³ɨn júu³ tyi'i joon lɨ'²ɨ 'e seen²¹naa' tyɨ́² coon'¹³.
16 Pe wa jo gajmaa¹a nɨɨ'¹³ɨn te'² jaain²¹ gaí¹gɨ tsá² 'e núu¹un 'e sɨ́ɨ¹³naa' ilíi²in tsá² jmoo¹o júu³ jai'² 'in tsá² do.
17 Joon wana jo gajmaa¹a ruu'²¹'u nɨɨ'¹³ɨn tyani 'in tsá² jmoo¹o júu³ jai'² do joon cwo-jee¹u 'in ruu'²¹'u do tyani lɨ sɨcaain²¹ jileei'²¹ 'in tsaa'¹-tsi Dios. Joon wana jo galinɨɨ'¹³ɨn tún¹ tyani 'in tsá² fúui¹ 'in tsaa'¹-tsi Dios joon lɨ́ɨ²in 'in ruu'²¹'u do lawa jaain²¹ 'in jo tsaa'¹-tsi Dios sɨ lawa jaain²¹ 'in cón² 'laa'¹³ tya' 'e 'nɨɨ¹ɨ tsá² 'ee.
18 "E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', 'e jilaa'²¹ 'e untsaa'¹³naa' fu juncwii²¹ lo la joon jon 'e lí² tsaai'¹³ fu ñɨ'fú². Joon jilaa'²¹ 'e cwó²oo' lí² fu juncwii²¹ lo la joon ilí² fu ñɨ'fú² jon.
19 'Fuu²¹²uu 'naa' jon, wana ti gáa¹naa' 'in cwoo²oo' júu³ ruu'²¹naa' coon'¹³ coon²¹ júu³ tyɨ́² 'e mɨ́²ɨɨ', Ñɨ'³ɨɨ 'in tyíin¹ ñɨ'fú² icwo'¹o 'naa' 'e gamɨ́²ɨɨ' do.
20 Mo natí² fiin'¹³ gaí¹ gaai²¹ tsá² 'in sɨcaain²¹ iun'goo²¹o jna siin'¹³moo jee²¹² 'ii²¹ —jin'² Jesús.
21 Joon Tɨ́³ do gangóo¹ ngafee'¹³i Jesús jin'²in:
—Ña'ñɨ'¹ɨ', wa gajmaa¹a ruu'²¹na 'e gó² tyiia ¿joo' naa'¹³ 'ná¹ jmáa³aa feei'¹-tsii 'wii²¹² tya'a? ¿Tɨ ca tɨ́² dyía¹ naa'¹³?
22 Joon gañii¹i Jesús:
—Jo fuu²¹²uu 'nɨ ca tɨ́² dyía¹ naa'¹³ pe fuu²¹²uu 'nɨ ca gatyía¹ setenta naa'¹³ 'e ga-fuu²¹²uu 'nɨ dyía¹ naa'¹³.

Lawa jaain²¹ tsa'leei'¹³ 'in jo gali'iin²¹²in jmá¹a feei'¹-tsi

23 'Tsɨ 'wii'¹³ joon 'e tyɨ'¹ Dios to² tsá² lɨ la lɨ́ɨ¹i jaain²¹ røøi¹³ 'in gali'iin²¹²in jmaa'¹³a cwáain¹ tya' tsa'leei'¹³ tya'a.

24 Joon mo ga'láa² 'wii²¹² gatø'¹ø 'in róøi² do tsá² tya'a joon gatyía¹ jaain²¹ 'in róøi² tya'a 'láai¹ 'áai¹.
25 Joon 'in tsa'leei'¹³ do jo 'e 'oo¹o wa'a tyí² tya'a. Joon 'in róøi¹³ do gatyʉ'²ʉ to² tsa'leei'¹³ tya'a wa' 'nʉ¹ ni 'ido coon'¹³ 'oo² 'ido coon'¹³ jóon¹on coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sá² tya'a 'e tyí² 'e róøi² do.
26 Pe 'in tsa'leei'¹³ do gasii'²¹i wojníi¹i tyani ñi'fii²¹²i joon gamii¹i tyani 'ido 'áai¹: "Ñi'fí²i' cwolifee'¹mo-'o'o 'wii²¹² tyiia joon icíi³oo jilaa'²¹ 'e róø²na tyi'i."
27 Joon ñi'fii²¹²i do galifee'¹mo-tsi 'wii²¹² tya' jilaa'²¹ 'e róøi² joon galáa²mo 'ido 'ii.
28 Joon tsifu cwo'íi¹i tya' ñi'fii²¹²i do joon xʉ ngai'²xʉ mo gajiin'¹in jaain²¹ tsañʉʉ'¹ 'in nirróøi²xʉ coon²¹ tún² 'ii'²¹ cuu². Joon tsifu gason'²on luu²¹² 'ido sii'²¹i: "¡Tyí² gon 'e róø²u tyiia do la no la!"
29 Joon gasii'²¹ 'in tsá² do wojníi¹i tyaníi¹i joon gamii¹: "Cwolifee'¹mo-'o'o 'wii²¹² tyiia joon icíi³oo jilaa'²¹ 'e róø²na tyi'i."
30 Pe 'ii-gi jo galifeei'¹-tsi 'wii²¹² tya' 'in tsá² do. Joon gatan'²ni'i 'ido 'nʉñi'³ ca tyí² jilaa'²¹ 'e róøi².
31 Pe mo ganí²i 'in tsa'leei'¹³ catyaai² do xiiala gajmaa¹a 'in tsá² do galixuu²¹²mo-tsi joon ngalíin² ngajmaa'¹³a júu³ ñi'fii²¹²i jilaa'²¹ 'e nigalí².
32 Joon 'in ñi'fii²¹² do gatyʉ'²ʉ to² tsa'leei'¹³ tya'a wa'a tsate'¹e 'in tsá² do. Joon mo gatyía¹ 'in tsá² do gajin'² róøi¹³ sii'²¹i 'ido: "¡Tsa'leei'¹³ 'in gó² 'nʉ! Ga'iin²moo 'e róø²u tyiia 'wii'¹³i gamí²'i tyaní³ii.
33 'Ná¹-a jon jmaa²'a feei'¹-'o'o 'wii²¹² tya' tsaruu'²¹'u jiin'¹³ la nigajmáa³aa feei'¹-tsii 'wii²¹² tyi'i."
34 Joon gatsá² 'nii'²¹-tsi ñi'fii²¹²i do tya'a 'áai¹gi. Joon gatyʉ'²ʉ to² i'e'²e tsá² 'ido wúu¹ ca mi tyí² jilaa'²¹ 'e róøi².
35 'La joon jon ijmá¹a Ñʉ'³ʉʉ, 'in tyíin¹ ñʉ'fú², coon'¹³ 'naa' wa jo jmaa²aa' feei'¹-'oo' 'wii²¹² tya' tsaruu'²¹naa' 'e 'yaai²¹²-'oo' —jin'² Jesús do.

19

'E'²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' mo tiui² tsá² tsamí² tya'a

1 Mo ngayuui'¹³ gajin'² Jesús jilaa'²¹ 'e júu³ lo gacwo'íi¹i li sii²¹ Galilea joon gangó¹o li roon¹on coon²¹ 'wó² li sii²¹ Judea 'e roon¹on li' ngoo'¹³ jmii²¹ Jordán li' li 'yeei²¹ ñi'¹.
2 Fúu¹mo tsá² gangalíin² coon'¹³on. Joon gaun'láa²mo Jesús 'in tsá² do.
3 Joon 'inlíii¹³ tsá² fariseos gangatyéen¹in li ngó¹o Jesús 'e 'iin²¹²in 'e teei'²¹ Jesús lawa coon²¹ nilá² joon gaunngii¹i:
—¿Ja ilí² tiui² tsá² tsamí² tya' coon'¹³ doñi'ee cwáain¹?
4 Joon gañii¹i 'ii:
—Ñí² 'naa' 'ee jin'² júu³ tyú² tya' Dios 'e mo 'láa² 'wii²¹² gajmee¹i Dios tsañʉʉ'¹ coon'¹³ tsamí².
5 Jin'²o jon: "Tsʉ 'wii'¹³ joon itiu²mo tsá² sáa³ jmii²¹ ilicaain²¹ coon'¹³ 'oo²o joon jee²¹² gáa¹i do ilíi²in lawa jaan²¹mo."
6 Joon jo líii¹gi gáa¹i jaan²¹mo galíi¹i joon. Tsʉ 'wii'¹³ joon jo lí² xee¹i tsá² 'in gaun-caain²¹ Dios.
7 Joon gaunngii¹i 'in tsá² do:
—Wa la joon, ¿'ee li'i gatyʉ'²ʉ 'lii²¹² Moisés to² wa lí² cwo'¹ tsá² 'oo²o coon²¹ mo'jí² 'e lí² tiui² tsá² 'ii? Joon coon'¹³ la joon tiu²mo 'ido.
8 Joon gajin'² Jesús sii'²¹i 'in tsá² do:
—Galí²-i la joon tsʉ 'wii'¹³ 'áai¹ sóo²-'oo' 'naa'. Tsʉ jo la joon lí² la mo 'wiin²¹².
9 Jna fuu²¹²uu 'naa', wana tiui² tsá² 'oo²o wa mo jo mo 'láa¹a coon'¹³ tsañʉʉ'¹ xeei'²¹ joon cuu'²¹i cwoo²¹o coon'¹³ jaain²¹gi tsamí² 'noo¹on tsaa² coon'¹³ 'in tsamí² do. Joon wana cuu'²¹i tsá² cwoo²¹o coon'¹³ jaain²¹ tsamí² 'in natiui² ñʉʉ'¹ tya'a joon 'noo¹on tsá² tsaa² 'e la joon.
10 Joon gajin'² tsá² tya'a sii'²¹i Jesús:
—Wana la joon jmoo¹o tsañʉʉ'¹ coon'¹³ 'oo²o tsáai¹gi-tsi wa jo cuu'²¹mo cwoo²¹o.
11 Jesús-gi gajin'²in:
—Jo jileei'²¹ lí² 'øøi'²¹-tsi 'elo. Li jiin'¹³ 'in nityii'¹³in Dios ilí² 'øøi'²¹-tsi.
12 'Láa²mo 'ii'¹³ 'e sá² 'e jo lí² cui'² cwoo²¹o tsá². 'Inlíii¹³ jo 'íi¹in 'e cui'² cwoo²¹o ca mi liseen²¹mo. 'Inlíii¹³gi tsá² jo cwó² tsá² jon cui'² cwoo²¹o. 'Inlíii¹³gi tsá² jo 'iin²¹²in cui'² cwoo²¹o tsʉ 'wii'¹³ cwáain¹ tya' li tyʉ'² Dios to². Jileei'²¹ 'in lí² jmá¹ 'elo, cwojmaa¹a.

Uncwaai'³ Jesús xuui²¹² tya' tsá²

13 Joon gangajée¹i tsá² xuui²¹² tya'a li sin'² Jesús wa'a taan¹an Jesús cwoo²¹o tya' 'ido joon faa'²¹a júu³ tyú². Pe tsá² tya'a ga'láa² 'wii²¹² jíi² ni'i 'in tsá² jée¹i xuui²¹² do.
14 Pe Jesús gajin'²in:
—Cwó²duu', cwojalíin² xuui²¹² no tyaní³ii joon jo untsaa'¹³naa' tsʉ jiin'¹³ 'in líii¹i la no-o tsataai² li tyʉ'² Dios to².
15 Joon gataan¹an cwoo²¹o tya' 'in xuui²¹² do. Joon mo ngayuui'¹³ joon gacwo'íi¹o do.

Jaain²¹ simii'²¹ 'in sá² cuu² tyaa¹ júu³ coon'¹³ Jesús

16 Joon gatyía¹ jaain²¹gi tsá² 'in gaunngii¹i gajin'²in sii'²¹i Jesús:
—Tifo'² tyúi¹, ¿'ee 'e tyú² 'ná¹ jmáa³aa 'e liseen²¹na tyú² coon²¹ tøøi²?
17 Jesús gajin'²in:
—¿'Ee li'i fu'²'u jna 'in tyúi¹? Jaan²¹mo 'in seein²¹ 'in tyúi¹ jiin'¹³ 'ña'a Dios. Pe wana 'iin²¹²u'u liseen²¹mo'o tyú² jmaa²'a la to² tyʉ'² Dios.
18 Joon gajin'² 'in simii'²¹ do:
—¿Noo to² tyʉ'² Dios?

Joon Jesús ganii¹i:

—Jo jngá¹u'u tsá²; jo 'laa²¹²'a coon'¹³ tsamí²
tya' tsá² xeei'²¹; jo jmaa²'a 'uun²¹; jo fu'²'u
júu³ tajuu²¹ jiin'¹³ jaain²¹;
19 un'goo²'o nɯ'²'ɯ coon'¹³ saa²'a;
cwoli'iin²¹²u'u tsaruu'²¹'u lawa 'wo'o.
20 Joon gañii¹i 'in simii'²¹ do:

—Jilaa'²¹ la no nigajmáa³aa jiin'¹³ la mo
xuu²¹²na. ¿'Ɛe 'ná¹ jmáa³gii?
21 Joon Jesús gajin'²in:

—Wana 'iin²¹²u'un 'e jo 'e si'naai²¹gi 'e
'naa²¹ cwo'nii²¹²'i 'e 'oo²¹²'o joon cwo'²'o tsá²
tañíi² joon lisá² 'láai²gi tyi'i fu ñɯ'fú². Mi
yuui'¹³ joon na¹, ngi'²'i coon'¹³ jna.
22 Pe mo ngayuui'¹³ ganúu²un 'e júu³ lo
gangaa'¹³i fa'í³ 'áai¹ tsɯ 'áa¹mo sá² cuu² tya'a.
23 Joon gajin'² Jesús sii'²¹i tsá² tya'a:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', 'áai¹ wúui¹
cwói¹ yaai tsá² sá² cuu² tyɯ'²ɯ Dios to² 'ii.
24 Fuu²¹²uu 'naa' túnˈ, tyan²gi to² wa'a
tsa'í² jaain²¹ tsá² sá² cuu² li tyɯ'² Dios to²
tsá² lagi wa' ngíi¹ camello coon²¹ too²¹ tya'
moocuu².
25 'Áai¹ tsa'goo²¹o-tsi tsá² tya'a mo
ganúu²un 'elo. Joon gaunngii¹i la 'oo'²¹ yaai:

—¿'Iin lí² tsataai² li tyɯ'² Dios to² tsá²?
26 Joon gajøø²i Jesús 'ii joon gajin'²in:

—Jo lí² jmá¹a tsá² 'elo pe jilaa'²¹ lí² jmá¹a
Dios.
27 Joon gajin'² Tɯ³ sii'²¹i Jesús:

—Ña'ñɯ'¹ɯ', nigatɯɯ²¹oo'o 'e 'oo²¹o'o joon
nigangí²i'i coon'¹³ 'nɯ. ¿'Ɛe ilí² tyii'i?
28 Joon gañii¹i Jesús:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', mi li'múui²
jilaa'²¹ 'e sá² joon 'in Ruu'²¹i Tsá² tyíin¹ li
silii²¹² tya'a coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gi tya'a joon
'naa' 'in nigangí¹ coon'¹³ jna iní²ii' dyatun¹
li silii²¹² tyii'. Joon ityú²ɯɯ' to² 'in dyatun¹
poo²¹² tsá² Israel.
29 La joon jon jileei'²¹ 'in nigatú² 'nú¹ si
nigatiui¹ ruu'²¹i tsañɯɯ'¹ si ruu'²¹i tsamí² 'ee
si nigatiui² sáa³ jmii²¹ 'ee si tsamí² tya'a si
jóon¹on 'ee si nigatú² 'wó² tya'a tsɯ 'wii'¹³
jna-a; i'ii'²¹mo cíein¹³ lii¹gi joon i'ii'²¹mo jon
juncwii²¹ tya'a 'e taa'²¹a coon²¹ tøø²mo.
30 Pe fúu¹mo tsá² 'in seein²¹ nano 'in lii¹i
nifu 'ii-i litséi¹ ciiin²¹gi. Joon fúu¹mo 'in litséi¹
nano joon 'ii-i nifu ciiin²¹gi —jin'² Jesús sii'²¹i
'in tsá² do.

20

Lawa tsa'leei'¹³ 'in gajmaa¹a to²

1 Faa'²¹gi Jesús jin'²in:

—'E tyɯ'² Dios to² li la lii¹i jaain²¹ ñi'fii²¹²
tsá² li náa¹ to². Joon mo 'aa²¹ tsáa¹a tsa'néee¹i
tsa'leei'¹³ tya' 'in cún² mi'³ wuunjøø'³ tya'a.
2 Joon jin'²in xiiati tyí² la coon²¹ jmii²¹².
Joon gasii¹in 'in tsá² do jee²¹² to² tya'a.
3 Joon la 'iin² ñú² gangó¹ li li' 'moo'¹³ joon
gatsee'²¹i tsá² 'in jøøi².
4 Joon gajin'²in: "¿Ja cwolíin²naa' cwoj-
maa²aa' to² tyiia joon icwóo³oo 'e tii²naa'?"
Joon gangalíin²mo 'in tsá² do.
5 Joon mo gatí² tyiiañi'¹ coon'¹³ la 'iin²¹ 'ni¹
ca 'loo¹ gangó¹o 'in ñi'¹ do li li' 'moo'¹³ do
'náa²i tsa'leei'¹³ tya'a.
6 Joon la 'iin² 'ñá² ca'loo¹ gatsee'²¹i 'inlíii¹³
'in jøøi², joon gajin'²in: "¿'Ɛe li' néee¹³naa' lo
tøøi² jmii²¹² jo 'ee to² jmoo²oo'?"
7 'Ido-gi gañii¹i: "Tsɯ jo 'iin²¹²mo galí²
'neei²¹ jna'a 'e jmoo²¹o'o to²." Joon gajin'² in
ñi'¹ do: "Cwolíin²naa' cwojmaa²aa' to² 'wó²
tyiia joon iciii³ii 'lee'¹³naa' jiin'¹³ la gatíii²."
8 Joon la xɯɯ jnaa² gatyɯ'² ñi'¹ do
to² tsa'leei'¹³ tya'a 'in tyɯ'² to² gajin'²in:
"Cwote²du' tsa'leei'¹³ do joon cwo'¹o 'leei'¹³,
joon 'láa² 'wii²¹² cwo'¹o 'leei'¹³ 'in ngataai²
li tséi¹ do. Joon 'in ngataai² jee²¹² to² nifu
cwo'¹o 'leei'¹³ li gatséi¹."
9 Joon 'in ngataai² jee²¹² to² la 'iin² 'ñá²
ca'loo¹ ga'ii'²¹mo 'lee'¹³i tya' la tøøi² jmii²¹².
10 Joon mo ga'ii'²¹i 'in ngataai² nifu
do 'lee'¹³i lii²i i'ii'²¹ 'láai²gi 'lee'¹³i lagi 'in
ngataai² ca'loo¹ do. Pe xɯ joon coon²¹ røø²
ga'ii'²¹i 'lee'¹³i coon'¹³ 'ido.
11 Joon mo ga'ii'²¹i 'e 'leei'¹³ do ga'láa²
'wii²¹² jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i coon'¹³ ñi'fii²¹²i
do
12 jin'²in: "'In gacwolíin² li tséi¹ røø²
ga'ii'¹³na'a 'lee'¹³na'a coon'¹³ 'ido joongi
coon²¹ hora gajmaa¹a 'ido to² joon jna'gii'i
tøøi² jmii²¹² taan²¹a'an jee²¹² 'yiia²¹."
13 Pe 'in tsá² fii²¹² do gañii¹i jin'²in sii'²¹i
jaain²¹ 'in tsá² do: "Tsaru'¹u', jo jmóo³oo 'e
gó² tyi'naa'. ¿Ti jo gajmoo²¹o' júu³ xiiati 'e
'lée¹³'u tya' coon²¹ jmii²¹²?
14 Con'²'on jiin'¹³ 'lée¹³'u 'e gatíii²u joon
cweei'². Iin²¹²na cwo'³oo 'in ngataai² jee²¹²
to² li tséi¹ do jiin'¹³ la cwo'³oo 'nɯ.
15 Lí²-i tyɯ'³ɯɯ to² cúu³uu jiin'¹³ la 'iin²¹²na.
¿Ti ga'aa²¹²'a tsiiwúu¹ tsɯ tsá² tyú¹mo jna?
16 La joon lí¹, 'in li tséi¹ 'ii 'in nifu, joon 'in
nifu 'ii 'in li tyéi¹. Tsɯ itø'²ø Dios fúui¹ tsá² pe
xɯɯ 'in gacwai'² jmáa¹a."

Xiiagi tún¹ jmo'¹o Jesús tsá² tya'a júu³ ijúun²in

17 Mo ngó¹ Jesús fu Jerusalén 'yúu²i fu¹
joon gajée¹i coon'²¹ ji dyatúuin² tsá² tya'a
joon gajin'²in:
18 —Tyán²duu' cwáain¹. 'E ningalii²¹i' lo
fu Jerusalén. Joon do-o i'ní¹ tsá² 'in Ruui'²¹
Tsá² ja'cwoo²¹o 'in tyɯ'² to² untsá² coon'¹³ 'in
tifo'² tya' ley. Joon ityɯ'² to² ijúun²in 'ido.
19 Joon ijaan'¹³mo 'ido tya' tsá² jo seein²¹
Israel, joon iungøø¹ni'i 'ido, ipoo¹ni'i joongi
itéen¹in tsaa'² crúu¹³. Pe mi ti jmii²¹² 'ni¹
ijiin'¹o tún¹ jee²¹² 'lii²¹².

Mii¹i sáa³ Jacobo coon'¹³ Wó³ jmii'aa²¹²

20 Joon gangatyéen¹in Jacobo jóon¹ Zebe-
deo coon'¹³ ruu'²¹i Wó³ coon'¹³ sáa³a fu

lɨ siin'13 Jesús joon gaun'goo21o Jesús tsʉ sáa3 Jacobo coon'13 Wó3 galí'iin212in mɨɨ1ɨ jmɨɨ'aa212.

21 Joon gaunngɨɨ1ɨ Jesús 'ii:

—¿'E 'iin212u'un jmáa3aa tyi'i?

Joon sáa3 'ido gajin'2in:

—Mi tyé1u'u lɨ tyu'2'ʉ to2 joon cwo'2'o cwá2a 'in yʉʉn21 tyiia gái2 lo, jaain21 lɨ' cwoo1'o tsáa1 jaain21gɨ lɨ' cwoo1'o tooin212.

22 Pe Jesús gañii1i:

—Jo ñí2 'naa' 'ee mɨ́2ɨɨ'. ¿Tɨ lí2 taa21aa' moo2oo' wúu1 la wúu1 imóo3 jna? Joon, ¿tɨ lí2 ijúun2naa' la ijúuin2 jna?

'Ii-gɨ gajin'2in:

—Lí2-i.

23 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ii:

—Ja'2mo, imoo2oo' wúu1 la wúu1 imóo3 jna joon ijúun2naa' la ijúuin2 jna pe jo tɨɨ2na cwóo3oo ní2ii' jaan21naa' lɨ' cwóo3oo tsáa1 jaain21gɨ lɨ' cwóo3oo tooin212. 'E joon 'e tya' tsá2 'in nigatyá1a Ñʉ'3ʉʉ tyʉ́2.

24 Joon mo ganúu2un 'in dyéi1 tsá2 tya'a catyaai2 do gatsá2 'nii'21-tsi tya' 'in gái1 ruu'21i do.

25 Pe Jesús gatø'2ø 'ii gajin'2in:

—Jiin'13 la ñí2 'naa', 'in tsá2 tyʉ'2 to2 juncwii21 tyʉ'2ʉ to2 'ii21, joon 'in tsá2 'in tyʉ'2 to2 'in tyiin2 jee212 'in tyʉ'2 to2 do gøø'13gɨ to2 tyʉ'2ʉ.

26 Pe jo lí2 la joon jee212 'naa'. Tsʉ 'in 'iin212in jmá1 feei'1gɨ jee212 'naa', 'ii 'ná1 unjíi2in 'in catyaai2gɨ.

27 Joon 'in 'iin212in líi2in nifu 'ná1 jmá1 la to2 'e tyʉ'2 'in catyaai2gɨ do.

28 Tsʉ jna-a, 'in Ruu'21na Tsá2, jo gagoo212oo 'e unjíi2in tsá2 jna pe gagoo212oo wa'a unjíi3na tsá2. Gagoo212oo 'e cwó3oo juncwii21 tyiia la wa' 'e 'laa'13 ilí2 tiin'13 tsá2 fúui1.

Un'láa2i Jesús gái1 tsá2 tiui2

29 Joon mo gacwo'ɨ́ɨ1ɨ Jesús fuu21 Jericó do fúu1mo tsá2 ngalíin2 coon'13 Jesús.

30 Joon lɨ' caai21 fu1 lɨ ngó1o Jesús néei1 gái1 tsá2 tiui2. Joon mo galili'3i ingɨ́i1 Jesús lɨ née1i do joon ga'oo1o jin'2in:

—¡Ña'ñʉ'1ʉ', Jóon1 'lɨɨ212 David, fúu2 cwolii1u jna'a!

31 'In tsá2 'in ngalíin2 do sɨɨ'21ɨ 'ido wa'a jo to'2o lɨ́ɨ1 'ido mɨɨ'13. Pe xʉ joon lɨ́1 lɨɨ1gɨ tá2 ga'oo1o jin'2in:

—¡Ña'ñʉ'1ʉ', Jóon1 'lɨɨ212 David, fúu2 cwolii1u jna'a!

32 Joon Jesús gajaan1an lɨ ngóo1 joon gatø'2ø 'in tsá2 tiui2 do joon gaunngɨɨ1ɨ:

—¿'Ee 'iin212naa' ijmáa3aa tyii'?

33 Joon gañii1i 'ido:

—¡Ña'ñʉ'1ʉ', 'e 'iin212na'a jǿ2ø'ø!

34 Joon fúu2 galɨ́ɨ2i Jesús 'ii, joon ga'lii'21i unní1 'ido. Tsifu joon galɨ́1 jøø2ø 'in tsá2 tiui2 do joon ngalíin2mo coon'13 Jesús.

21

Mo ga'í2i Jesús Jerusalén

1 Joon mo xʉ 'ná1gɨ tyía1 Jesús fuu21 Jerusalén, joon gatyalíin2 coon21 fuu21 sii21 Betfagé, fuu21 náa1 caai21 moo'21 sii21 Olivos.

2 Joon Jesús gatyʉ'2ʉ to2 gái1 tsá2 tya'a jin'2in:

—Cwolíin2naa' 'e fuu21 pi'3 náa1 tyani no. Joon do-o ityee'13naa' jaain21 bu'3 'yiia212 sɨ'ñúu1i coon'13 yʉʉn21 tya'a. Joon sɨɨ'13ɨɨ' 'nii212 tya'a joon jøø212naa' fu lo.

3 Wa' 'in sɨɨ'21ɨ 'naa' cwáain1 tya' bu'3 do joon fú2uu': "Ña'ñʉ'1oo'o 'né1 ni'i 'inlo joon nacun'un jajaa212na'a."

4 Joon la lo galɨ́1 'e gatsín1 júu3 gataan1an ni mo'jí2 jaain21 'in gacwo1o júu3 tya' Dios la mo jéei1 'e jin'2:

5 Síi13ii' 'e fuu21 do sii21 Sión:
"Jøø2øø', Røøi13 tyii' jó1 lawa
tsá2 'wói1 tyíin1in jaain21 bu'3,
jaain21 bu'3 xuui212, 'in lɨ́ɨ1i jóon1on
jaain21 joo'núu3 tyaan1 laa212."

6 Joon 'in tsá2 tya' Jesús do ngalíin2mo nga-jmaa1a la to2 tyʉ'2 Jesús.

7 Ngatee1e bu'3 do joon gaunfuu1u sɨɨn'13ɨn moo'wó1o bu'3 do. Joon gacwó2 Jesús 'in bu'3 do.

8 Joon 'in tsá2 fúui1 do ganii'12i sɨɨn'13ɨn tya'i fu1 lɨ ngó1 Jesús. Joon 'inlɨ́ɨi13 gatyʉ'2ʉ nii212 moo21 joon gatyaa1a tya'i fu1.

9 Joon 'in tsá2 'in ngalíin2 nifu lagɨ 'in jalíin2 lɨ' caluu 'oo1o jin'2in:

—¡Cwoseein21 Jóon1 'lɨɨ212 røøi13 David wóo2! ¡In cwa'3mo 'i 'in jó1 coon'13 'e sii21 Ña'ñʉ'1ʉ'! ¡Un'goo21oo' Dios!

10 Joon mo ga'í2 Jesús fuu21 Jerusalén joon ganáa1 'goo21 'áai1 joon fúu1mo gaunngɨɨ1ɨ gajin'2in:

—¿'Iin-gɨ 'ino?

11 Joon tsá2 gañii1i:

—Jaain21 tsá2 'in cwo1 júu3 tya' Dios 'in sii21 Jesús 'ino. 'In jó1 fuu21 Nazaret 'e náa1 lɨ sii21 Galilea no.

Ga'woo21mo Jesús tsá2 'in taai2 inʉʉ cwo'1 fee'1 do 'e tyaan1 'e 'nɨɨ1ɨ 'e ló2 tsá2

12 Mo ngayuui'13 joon ga'í2 Jesús inʉʉ cwo'1 fee'1 tya' Dios sii'21 do. Joon ga'øø12mo jileei'21 'in taai2 do fu caluu. Lagɨ 'in taai2 ló1 do la joon jon 'in taai2 'nɨɨ1ɨ ga'øø12mo. Gajiin21 Jesús mesa lɨ taa'13 cuu2 tya' tsá2 'in unsɨɨ21ɨ cuu2 tya' tsá2. Gajiin21mo jon 'mosíi13 lɨ néei1 'in 'nɨɨ1i maa212.

13 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ido:

—Ni jí2 tya' Dios jin'2in: "'E 'nʉ́3ʉʉ lo iun-sii21 tsá2 coon21 lɨ faa'21a tsá2 júu3 tyʉ́2", pe 'naa' nigajmaa2aa' lo lawa coon21 too21 lɨ taai212 'uun21.

14 Joon tsi inʉʉ cwo'1 do gangatyéen1in 'inlɨ́ɨi13 tsá2 tiui2 coon'13 'inlɨ́ɨi13 tsá2 jluui'13 lɨ siin'21 Jesús joon gaun'láa2mo Jesús 'ido.

15 Taai² jon inʉʉ cwo'¹ do 'inlɨ́ii¹³ xuui²¹² 'in ga'oo¹o gajin'²in: “¡Cwoseein²¹ Jóon¹ 'lii²¹² røøi¹³ David wóo²!” Joon mo ganí² 'in tsá² tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in tɨfo'² tya' ley jilaa'²¹ milagro gajmaa¹a Jesús joon mo ganúu²un 'e 'oo¹o 'in xuui²¹² do gatsá² 'nii'²¹-tsi.

16 Joon gajin'²in gasii'²¹i Jesús:

—¿Tɨ jo nuu²'un 'ee 'e jin'² 'in xuui²¹² no?

Joon gañii¹i Jesús:

—Núu³oo. ¿Tɨ jo mo gauntsaa'¹³naa' 'ee 'e jin'² jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'elo? Jin'²o la no:

'E 'øø¹ø xuui²¹² coon'¹³ yʉʉn²¹ pi'³ iuntyúi¹ jna-a joon.

17 Joon gacwo'ii¹o do, gatúu²mo 'in tsá² do joon gangó¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betania. Joon do-o gajaan¹an canúʉ¹.

'Ii²i Jesús tsiifú² tya' 'mó² cwarį́i³

18 Mo gajná² joon gacii'¹³i Jesús fu Jerusalén joon gatsá² un'aa²¹²i.

19 Joon gango¹o si'² li' caai²¹ fu¹ coon²¹ 'mó² cwarį́i³. Joon gangatyéen¹in co' li si'²i pe jo 'e gatsaa'²¹a jiin'¹³ coon²¹ 'oofuu²¹ tya'a. Jmaai'² mo'²o tsí². Joon Jesús gajin'²in sii'²¹i 'e 'mó² cwarį́i³ do:

—¡Jiin'¹³ coon²¹ naa'¹³ jo 'ee 'oofuu²¹ 'íi¹gi 'nʉ!

Joon tsifu joon lityʉʉn²¹ 'e 'mó² cwarį́i³ do.

20 Joon mo ganí¹i tsá² tya' Jesús 'elo ganga'goo²¹o-tsi 'áai¹ joon gajin'²in:

—¡Laa'¹³ liilí¹ jmoono galityʉʉn²¹ 'e 'mó² cwarį́i³ no!

21 Joon gajin'² Jesús:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', wana jo'¹ lɨ́ii²naa' joon jo tóin¹ júu³ tyii' lɨ́ii¹gi lijmaa²aa' lagi jmaa²¹²aa tya' 'e 'mó² cwarį́i³ no. Lí²-i fú²uu' 'e moo'²¹ si'² do: “Jiin'¹³ lo, cwó², cwoté²u'u tsi jmi'ñi'³”, joon la joon ilí².

22 Joon jilaa'²¹ imɨ́²ii' coon'¹³ júu³ tyú² tyii' i'ii'¹³naa' wa jo'² lɨ́ii²naa'.

To² 'oo¹o Jesús

23 Joon ga'í² Jesús inʉʉ cwo'¹ fee'¹ do joon la 'ii²¹² siin'²¹ 'e'²e tsá² joon gangatyéen¹in 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in tsacøøi'¹³ tya' tsá² Israel joon gaunngii¹i:

—¿'Ee to² 'oo²'o 'e jmoo²'o la no? ¿'Iin gacwo¹o 'e to² no?

24 Joon Jesús gañii¹i:

—Joongi iunngɨ́ii³duu 'naa' joon wana ñí²ii' la joon jon jna ifuu²¹²uu 'naa' 'iin gacwo¹o to² jmóo³oo.

25 ¿'Iin gatyʉ'² to² saa¹i Wó³ tsá² jmii²¹? ¿Tɨ Dios 'e wa tsá² 'ee?

Pe 'in tsá² jo cwo'¹o júu³ la 'oo'²¹ ruu'²¹i jin'²in:

—Wana fá²a' Dios gatyʉ'² to² 'in Wó³ do ijin'² 'ino: “¿'Ee li' jo gajo'¹ galɨ́ii²naa' júu³ tya' 'ido?”

26 Joon wana fá²a' 'e tsá²-a gatyʉ'¹ to² Wó³ do ijme'¹mo tsá² jna' tsʉ jilee'²¹mo tsá² lɨ́ii²i 'e faa'²¹a Wó³ do cwáain¹ tya' Dios.

27 Tsʉ 'wii'¹³ joon gasii'²¹i 'in tsá² do Jesús jin'²in:

—Jo né² jna'a.

Joon gajin'²in Jesús:

—La² joon jon jna jo fuu²¹²uu 'naa' 'in gacwo'¹o jna to² 'e 'óo³oo.

Lawa jaain²¹ tsá² 'in seein²¹ gái¹ jóon¹on

28 Joon Jesús gasii'²¹i 'in tsá² do jin'²in:

—¿'Ee 'i¹-'oo'? Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in seein²¹ gái¹ jóon¹on. Joon gajin'²in sii'²¹i 'in jaain²¹ do: “Yʉʉn²¹ tyi', cwoo²'o cwocun'²'un mi'³ wuunjøø'³ tyiia no.”

29 Joon 'in jóon¹ do gañii¹i: “Jo níi³ jna.” Pe mo li cɨin²¹gixʉ gajoo'²¹o-tsi joon gango¹-o, ngajmaa²¹a to².

30 Joon gangó¹o jmii²¹ do ngajøø²ø 'in jaain²¹ dogi. Joon la do-o gajin'²in. Joon 'in jaain²¹ do gajin'²in: “Tyú²-ʉ, ñʉ'³, níi³oo.” Pe jo gangóo¹o. ¿'Ee 'i¹-'oo'?

31 ¿'Iin jee²¹² 'in gái¹ do gajmaa¹a la 'iin²¹²in jmii²¹ do?

Joon gañii¹i 'in tsá² do:

—'In nifu do-o.

Joon gajin'²in Jesús:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsá² 'in cón² 'laa'¹³ 'e 'nii¹i tsá² coon'¹³ 'in 'yiiatsangó¹ itsataa²i li tyʉ'² Dios to² jéei¹gi lagi 'naa'.

32 Tsʉ Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹ gajó² gajma'¹ 'naa' júu³ xiiala 'ná¹ taan²¹²naa' joon jo gajo'¹ galɨ́ii²naa'. Pe 'in tsá² 'in cón² 'laa'¹³ 'e 'nii¹i tsá² coon'¹³ 'in 'yiiatsangó¹ jo'¹o galɨ́ii²i. Pe 'naa' fiin'¹³ gañí²oo' 'elo jo gajoo'²¹-'oo' wa' jai'² lɨ́ii²naa' —jin'² Jesús.

Lawa 'in lɨ́ii¹ tsa'leei'¹³ 'in gó²

33 —Núʉ²duu' coon²¹gi júu³ —gajin'² Jesús— lawa jaain²¹ tsá² fii²¹² 'wó² 'in gajñi¹i wuunjøø'³ jee²¹² 'wó² tya'a joon gajmaa'¹³a coon²¹ 'yá² la caain²¹ ti' tyiia²¹ tya'a. Joon gajmaa'¹³a coon²¹ li niui² mi'³ wuunjøø'³ do. Gajmaa'¹³o jon coon²¹ po' ñíi¹ i'á¹a 'wó² do.

'Mo ngayuui'¹³ joon gacwo'¹o tsá² iní² do. Joon gangóo¹o coon²¹ cwoo'¹³ li wíin².

34 Joon mo gatí² liroo²¹ mi'³ wuunjøø'³ do 'in fii²¹² 'wó² do gasii²¹in jaain²¹ gaí¹ tsa'leei'¹³ tya'a wa tsatyíin²an 'e tyáa¹ 'e gatɨ́i²i 'e garoo²¹ 'wó² do.

35 Pe 'in tsá² taain²¹² ní² do gasan'²mo 'in tsa'leei'¹³ 'in gatyalíin² do, jaain²¹ gapoo²¹i, jaain²¹gi gajngaa'¹³mo, joon gatyuu'¹³i cuun²¹² 'in jaain²¹gi do.

36 'In fii²¹² 'wó² do gasiin²¹gi tsa'leei'¹³ tya'a fúui¹gi pe la do-o tún¹ gajmaa¹a 'in ní² 'wó² do.

37 'Joon li gatséi¹ gasii²¹in jóon¹on ga'i¹-tsi: “Fowa ili'gii'²¹mo yʉʉn²¹ tyiia”, lɨ́i²i.

38 Pe mo gangaa¹i jóon² 'in tsá² fii²¹² 'wó²
do 'in gatyí¹a do gasɨ́ɨ²i la 'oo'²¹ 'ii: "'Ino-o 'in
lí² tya'a 'e 'wó² no, joon wa jngaa'¹²mo' 'ino
joon ilí² tyi' 'e 'wó² no."
39 La joon gasaan'²¹mo 'ido, joon gapii²in lɨ
co' 'yá² do joon gajngaa'¹²mo.
40 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Jesús 'in tsá² teein²¹ co'
lɨ siin'¹²in do jin'²in:
—Mi tyía¹ 'in fii²¹² 'wó² do, ¿'ee ijmáa¹a tya'
'in tsá² taain²¹² 'wó² tya'a do lɨ́ɨ²naa'?
41 Joon gañii¹i 'in tsá² do:
—Ijngaa'¹²mo 'in tsá² gó² do jo 'ee fúu²
lɨ́ɨi²gɨ 'ido. Joon icwo'¹o tsá² xee'²¹mo 'e 'wó²
do joon 'in tsá² do ityáa¹ cwoo²¹o 'in fii²¹²
'wó² do itɨ́ɨ²i 'e garoo²¹ do.
42 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do:
'Naa' niganɨɨɨ²ɨɨɨn' júu³ tya' Dios 'e jin'²in:
'E cuun²¹² 'e gadya'²a 'in tsá² jmoo'¹³o 'nɨ́¹ lɨ'
caaj²¹ lawa jo 'ee²¹² to² 'íí³.
'E cuun²¹² joon galí¹ cuun²¹² nifu.
Gajmaa¹a Ña'ñɨ'¹ɨ' 'elo.
Joon ganga'goo²¹-tsi tsá² 'áai¹ 'in ganí² 'elo.
43 Wii'¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jo ityɨ'²gɨ Dios
to² 'naa' joon ityɨ'² to² tsá² xeei'²¹ 'in lí² jmá¹a
jiin'¹³ la to² tyɨ'²ɨ do.
44 Joon cwáain¹ tya' 'e cuun²¹² nifu do,
doñi'iin 'in ciii'² ni cuun²¹² do ilitɨɨ'¹³ 'ii
coonti joon wana 'iin gatsiin¹in 'e cuun²¹² do
joon lí² fu² 'ii coonti.
45 Joon mo ganúu²un 'in tsá² tyɨ'² to² tya'
untsá² coon'¹³ 'in tsá² fariseos do 'e júu³
cwáain¹ gatyaa¹ Jesús do galili'³o 'e faa'²¹a
'wii'¹³ tya' 'ii-o.
46 Gali'iin²¹²in 'e teen'¹³mo 'ido pe gøø'²¹mo
tsá² tsɨ 'in tsá² do 'ɨ¹-tsi 'e Jesús do faa'²¹a
cwáain¹ tya' Dios.

22

Júu³ cwáain¹ tya' mo cui'² cwoo²¹ tsá²

1 Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e tyaa¹ jmai'²
júu³ cwáain¹ tya' 'in tsá² do gajin'²in:
2 —'E tyɨ'² Dios to² tsá² lɨ la lɨ mo gajmaa¹a
jaain²¹ róøi¹³ jmii²¹² mo gacui'² cwoo²¹
jóon¹on.
3 'In róøi¹³ do gasii²¹in tsa'leei'¹³ tya'a wa'a
tsate'²e 'in tsá² nigatø'²ø itsalíin² jmii²¹² do.
Pe 'in tsá² nigatø'²ø do jo 'iin²¹²in tsalíin².
4 Joon gasii²¹in 'in xeei'²¹gɨ tún¹ tsa'leei'¹³
tya'a joon gasii'²¹ɨ 'ido: "Cwosii'¹³duu' 'in
tsá² nigatø'²ø do, niná¹ tyɨ́² 'uunñi² tyiia
no. Nigajúin¹ joo'tsáa² coon'¹³ 'in catyaai² 'in
'ooin'¹³. Joon jilaa'²¹ niná¹ tyɨ́² tya'a jin'²in
fu'²u. Cwolíin²moo' lɨ ná¹ jmii²¹² do."
5 Pe 'in tsá² do jo gaunjíi²i tún¹. Jaain²¹
jee²¹² 'in tsá² jo gangalíin² lɨ ná¹ jmii²¹²
do gangó¹o ngajøø²ø 'wó² tya'a. Jaain²¹gɨ
gangó¹o nga'nii¹xɨ 'e 'oo¹o.
6 'Inlɨ́ɨi¹³gɨ gajmee'²¹mo 'in tsa'leei'¹³ tya'
róøi'³ 'in gangate'² 'ii ce gajngaa'¹²mo 'ido.
7 Joon 'in róøi¹³ do gatí² 'nii'²¹-tsi joon
gatyɨ'²ɨ to² 'láa² tya'a wa tsalíin² tsajn-
gaa'¹²mo 'in tsá² do 'in gajngaai'¹² tsa'leei'¹³
tya'a joon i'úi¹ jí² goo¹o 'ido.
8 Mo ngayuui'¹³ joon 'in róøi¹³ do gasii'²¹ɨ
tsa'leei'¹³ tya'a jin'²in: "Jilaa'²¹ niná¹ tyɨ́² tya'
icwui'² cwoo²¹ xuui²¹² tyiia pe jo tɨ́ɨ²i jalíin²
'in nigatøø²øø' do.
9 Cwolíin²naa' jon fu la caain²¹ tyɨɨ'¹³
jee²¹² 'nɨ́¹ joon tǿ²øø' doñi'iin tsá² 'in
máa¹³naa' ijalíin² li tí² jmii²¹² lo."
10 Joon ngalíin²mo 'in tsa'leei'¹³ do jee²¹²
'nɨ́¹ do joon galicaain²¹ jileei'²¹ tsá² 'in gat-
see'²¹i 'in tyúi¹ coon'¹³ 'in gó². Joon coon'¹³
la joon garói¹ inɨɨ tya' 'in róøi¹³ do.
11 'Joon 'in róøi¹³ do ga'í² inɨɨ lɨ nataai²¹²
'in tsá² gatø'²ø do. Joon gangaa¹i jaain²¹
tsañɨɨ'¹ 'in jo tyi'² 'mi'² 'a la tyi'² tsá² 'in
taai²¹² lɨ cui'² cwoo²¹ tsá².
12 Joon gajin'²in sii'²¹ɨ 'ido: "Tsaru'¹u', ¿'ee lɨ
jo tyii'¹³ɨ 'mɨ'² 'e la tyi'² 'in catyaai² no?" Joon
'in tsá² do gajaan¹an tii².
13 Joon 'in róøi¹³ do gatyɨ'² to² tsa'leei'¹³
tya'a jin'²in: "Cwo'nɨɨ²ɨɨ' cwoo²¹ tɨɨ² 'ino
joon cwopíin¹naa' fu caluu lɨ nɨɨ²¹." Do-o
ityi'²i tsá² joon icuu'²¹i moojóon¹on.
14 Tsɨ itø'²ø Dios fúu¹mo tsá² pe xɨɨ 'in
cwai'³ jee²¹² do-o jmáa¹a.

Unngɨɨ¹ɨ tsá² Jesús cwáain¹ tya' cuu² cɨ́¹ tsá² tya' tsaa'to² tyíin¹ Roma

15 Joon 'in tsá² fariseos gasii²¹i la 'oo'²¹ yaai
xiiala lí² 'nɨ́ɨ²i Jesús coon'¹³ júu³ tya'a.
16 To² joon gasii²¹in tsá² fariseos 'inlɨ́ɨi¹³
tsá² tya'a caan²¹mo coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² tya'
Herodes 'e sii'²¹ɨ Jesús, joon gajin'²in:
—Tɨfo'², né³oo'o 'e fo'²'o jmai'² 'e la jai'².
Joon 'e'²'e tsá² fu¹ tya' Dios la jai'² jo 'ee
unjii²'i jilaa'²¹ 'e faa'²¹a tsá². Tsɨ jo jmoo²'o
'ii'²¹ jiin'¹³ la 'ɨ¹-tsi tsá².
17 Sii'¹³ jna'a, ¿ti² tyɨ́² wa tyí² tsá² cuu² tya'
'in tsaa'to² tyíin¹ Roma 'owa jo tyí² tsá² 'ee?
18 Pe Jesús ñi¹o 'ee 'e gó² 'ɨ¹-tsi 'in tsá² do
joon gajin'²in:
—Tsá² 'in sisɨ́ɨ²i 'e 'ɨ¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'. ¿'Ee
lɨ' 'iin²¹²naa' tøø'¹³naa' jna nilá²?
19 'Ee'¹³duu' jna coon²¹ cuu² 'e cɨ́²ii' tya'
róøi¹³ do.
Joon gacwo'¹o coon²¹ cuu² yɨɨn²¹.
20 Mo ganí²i Jesús 'e cuu² do gaunngɨɨ¹ɨ:
—¿'Iin ni² 'e toon¹on ni cuu² lo? Joon, ¿'iingɨ
coon'¹³ 'e toon¹on 'e sii²¹ ni cuu² lo?
21 Joon 'in tsá² do gañii¹i:
—Ni² 'in tyɨ'² to² do-o no.
Joon gajin'² Jesús:
—Cwoo²oo' jon 'in tyɨ'² to² Roma jiin'¹³ 'e
gatɨ́ɨ²i, la joon jon cwoo²oo' jon Dios 'e gatɨ́ɨ²i.
22 Joon mo ganúu²un 'in tsá² do júu³ tya'
Jesús do ganga'goo²¹-tsi. Gatiu²mo 'ido 'ii jon
gangaliin¹mo.

Gaunngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} Jesús cwáain^{1} tya' mi jiin'^{1}in tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}

23 Jmɨɨ^{212} joon gangalíin^{2} 'inlɨ́ɨɨi^{13} tsá^{2} saduceos, 'in jin'^{2} 'e jo jiin'^{1}in tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}, ngaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús 'e júu^{3} lo:

24 —Tɨfo'^{2}, Moisés gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} jna' wana gajúin^{1} tsá^{2} mo nasɨcui'^{2} cwoo^{21}o joon jo xuui^{212} tya'a liseein^{21} ná^{1} cu'^{2}mo cwoo^{21} 'in ruui'^{21} 'in 'lɨɨ^{212} nijúin^{1} do 'in 'yiia'nɨ́ɨ^{2}. Joon iliseein^{21} xuui^{212} tya' 'in ruu'^{21}i najúin^{1} do.

25 Joon galiseein^{21} dyái^{1} tsañʉʉ'^{1} la 'oo'^{21} ruu'^{21}i. Joon 'in nifu do gacu'^{2}mo cwoo^{21}o joon gajúun^{1}mo joon jo xuui^{212} tya'a galiseein^{21}. Joon 'in ruu'^{21}i lɨ gatɨ́^{2} gái^{1} do gacu'^{2}mo cwoo^{21}o jon coon'^{13} 'in 'yiia'nɨ́ɨ^{2} do.

26 La galɨ́^{1} tya' 'in nifu do la joon galɨ́^{1} tya' 'in gatɨ́^{2} gái^{1} do. La joon tya' 'in gatɨ́^{2} gaai^{21} jon. La joon galɨ́^{1} tya' jɨ dyáa^{1}i do.

27 Joon mo gangɨ́ɨ^{2}i joon, joon gajún^{1}mo jon 'in tsamɨ́^{2} do.

28 Joon mi jiin'^{1}in tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}, ¿'iin jee^{212} 'in dyái^{1} tsaruu'^{21}i do ilíi^{2}in nʉʉ'^{1} tya' 'in tsamɨ́^{2} do tsʉ jilee'^{21}mo do gacu'^{2}mo cwoo^{21}o coon'^{13}?

29 Joon gañii^{1}i Jesús:

—Lɨ' cɨɨ'^{12}ɨ 'ɨ^{1}-'oo' 'naa' tsʉ jo ñí^{2}ii' 'ee jin'^{2} júu^{3} tya'a Dios jon'gɨ ñí^{2}ii' 'ii'^{21} tya' Dios.

30 Tsʉ mi jiin'^{1}in 'lɨɨ^{212} jo cui'^{2}gɨ cwoo^{21}o tsañʉʉ'^{1} jon'gɨ tsamɨ́^{2}. Ilíi^{2}in lawa ángeles tya' Dios 'in taai^{212} ñʉ'fú^{2}.

31 Pe cwáain^{1} tya' 'e jiin'^{1}in tsá^{2}, ¿tɨ jo mo gauntsáa^{13} 'naa' xiiala nigajin'^{2} Dios 'ña'a? La joon gajin'^{2}in:

32 "Jna-a Dios tya' Abraham, joongɨ tya' Isaac, joongɨ tya' Jacob." 'In Dios Jmii^{21} do jon' Dios tya' 'in nijuin^{1}, Dios tya' tsá^{2} jiin'^{1} 'ii.

33 'Áai^{1} ganga'goo^{21}-tsi 'in tsá^{2} fúui^{1} taai^{2} do mo ganúu^{2}un júu^{3} ga'ee^{1} Jesús.

'E júu^{3} 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'e tyiin^{2}gɨ

34 Joon mo galiñi^{1} tsá^{2} fariseos 'e Jesús nigalɨ'^{1}o tsá^{2} saduceos do joon gauncaain^{21} yaai 'in tsá^{2} fariseos lɨ siin'^{21} Jesús.

35 Joon 'e 'iin^{212}in wa iliñii^{1} 'ee 'ɨ^{1}-tsi Jesús joon jaain^{21} tɨfo'^{2} tya' ley jee^{212} 'ii gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús jin'^{2}in:

36 —Tɨfo'^{2}, ¿'ee júu^{3} 'e ga'ɨɨ^{2}ɨ 'lɨɨ^{212} Moisés to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'e tyiin^{2}gɨ?

37 Joon Jesús gajin'^{2}in:

—Cwoli'iin^{212}mo'o Dios tyi'i jiin'^{13} la'a 'e seen^{21}un, joon jiin'^{13} la'a 'e 'ɨ^{1}-'o'o. Jo 'iin^{212}gɨ'ɨ jiin'^{13}xʉ fee'^{1}gɨ lagɨ 'iin^{212}u'un Dios tyi'i.

38 'E loo^{1} 'e júu^{3} 'e tyiin^{2}gɨ nifu la jee^{212} jilaa'^{21}.

39 Joon la joon lɨ júu^{3} lɨ gatɨ́^{2} tún^{2} 'e jin'^{2}: "Cwoli'iin^{212}mo'o jileei'^{21} tsaruu'^{21}'u lawa 'wo'o."

40 Tsʉ 'e júu^{3} tún^{2} lo 'e tyʉ'^{2} to^{2} tya' jilaa'^{21} júu^{3} 'e catyiia^{2} tya' Moisés coon'^{13} jilaa'^{21} 'e ga'e^{1} 'in tsá^{2} gacwoo^{21}o júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1}.

¿'Iin-gɨ jóon^{1} 'in Cristo no?

41 La jee^{212} téen^{2}mogɨ tsá^{2} fariseos coon'^{13} Jesús

42 joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús 'ii:

—¿'Ee 'ɨ^{1}-'oo' cwáain^{1} tya' Cristo? ¿'Iin-gɨ jóon^{1} no?

'Ido-gɨ gañii^{1}i:

—Jóon^{1} David 'ino.

43 Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Wa'a la joon, ¿'ee lɨ' gaunsii^{21}in David Ña'ñʉ'^{1}ʉ' coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyú^{2} tya' Dios? Tsʉ David do gajin'^{2}in:

44 Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' tyiia:
"Ní^{2} lɨ' cwóo^{3}oo tsáa^{1} ca mi tyée^{13}na 'in 'eei'^{1} 'nʉ 'wii^{212} tɨɨ^{13}'ɨ."

45 Wana gajin'^{2} 'in David do "Ña'ñʉ'^{1}ʉ'" mo nagafaa'^{21}a cwáain^{1} tya' Cristo, ¿xiiala 'e lí^{2} 'e líi^{2}in jóon^{1} David 'in Cristo no?

46 Joon jiin'^{13} jaain^{21} jo galɨ'^{2}ɨ gañii^{1}i jiin'^{13}xʉ. Joon ca jmɨɨ^{212} joon lɨ ngó^{1}gɨ jo gata'^{2}gɨ tsá^{2} wa'a 'e unngɨɨ^{1}gɨ Jesús.

23

Cwo'^{1}o Jesús tsaa^{2} 'in tsá^{2} fariseos coon'^{13} 'in tɨfo'^{2} tya' ley

1 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} fúui^{1} téein^{2} do coon'^{13} tsá^{2} tya'a:

2 —'In tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} 'in tsá^{2} fariseos née^{1}i 'áan^{3} tya' Moisés.

3 Joon 'naa' jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉ' ce jilaa'^{21} 'e jin'^{2}in pe jo jmaa^{2}aa' la jmoo^{1}o tsʉ jo jmoo^{1}o jiin'^{13} la jin'^{2}in.

4 Tsʉ coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jin'^{2}in 'e lɨ la lɨ coon^{21} laa^{212} 'e 'ii^{21} 'áai^{1} ce jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} roon'^{21}, joon 'ii tyʉ'^{2}ʉ to^{2} cón^{2} tsá^{2} 'e laa^{212} do pe 'ii-gɨ jo 'ee uncoon'^{13}on jiin'^{13}xʉ.

5 'Yʉ to^{2} jmoo^{1}o jilaa'^{21} 'e jøø^{2} tsá^{2}. Tɨ́^{2}-tsi 'in tsá^{2} do ngɨɨ^{1}ɨ sɨ'ñʉʉ^{13} tuloo^{21} pi'^{3} 'e taa'^{13} mo'jí^{2} 'e toon^{212} júu^{3} tya' Dios tya'tyí^{1}. Sɨ'ñʉʉ^{13} jon 'e tuloo^{21} pi'^{3} do cwáa^{1}a. Pe 'in tsá^{2} do coo'^{13}gɨ tuloo^{21} pi'^{3} tya'a lagɨ 'in catyaai^{2} do. Joongɨ tɨ́^{2}-tsi jmoo^{1}o cwaa^{21} po'^{3} ñi^{1} sɨ'ɨ́^{13} 'ée^{2} siin'^{13}in.

6 Joon 'iin^{212}in 'in tsá^{2} do cwá^{2}a jmai'^{2} lɨ tyú^{2}-ʉ mo née^{1}i gøø'^{21}ø coon'^{13} tsá^{2}. 'Iin^{212}in jon cwá^{1}a ni 'mosíi^{1} 'e tyiin^{2} nifú^{2} 'e sá^{2} inʉʉ cwo'^{1} sinagoga.

7 'Iin^{212}in 'e fee'^{21} tsá^{2} 'ii coon'tun mo jiin'^{1} tsá^{2} 'ii jee^{212} 'nú^{1}, 'e sɨɨ'^{21} tsá^{2} 'ii: "Rabbi", 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2}, tɨfo'^{2} tyi' —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} fúui^{1} do.

8 Joon faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—'Naa' jo cweei^{1} sɨɨ'^{21} tsá^{2} 'naa': "Tɨfo'^{2} tyi'", tsʉ 'naa' lɨɨ^{1}naa' tsaruui'^{21} tsá^{2} joon jaan^{21}mo tɨfo'^{2} tyii' seein^{21} jiin'^{13} Cristo.

9 Joon jo fú^{2}uu' jiin'^{13} jaain^{21}: “Ñʉ'^{1}ʉ'”, ni
cwoo'^{13} juncwii^{21} tsʉ jaan^{21}mo Jmii^{21} tsá^{2}
seein^{21} 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2}.
10 Jo cweei^{1} sɨɨ'^{21} tsá^{2} 'naa': “Ñi'fii^{21}i'”, tsʉ
jiin'^{13} Cristo lɨ́ɨ^{1}i fii^{212} tsá^{2}.
11 Tsʉ jee^{212} 'naa' 'in unjíi^{2}in 'in catyaai^{2}gɨ,
'ii 'in feei'^{1}gɨ.
12 Tsʉ jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o cøøi'^{13}gɨ yaai 'ii 'in
pi'^{3}gɨ tyani Ña'ñʉ'^{1}ʉ' pe 'in jmoo^{1}o pi'^{3}gɨ yaai
'ii 'in cøøi'^{13}gɨ —jin'^{2} Jesús.
13 Joon gajøø^{2}ø Jesús lɨ téein^{2} tɨfo'^{2} tya' ley
coon'^{13} tsá^{2} fariseos joon gajin'^{2}in:
—¡Fúu^{2} 'naa', tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} 'naa'
tsá^{2} fariseos, tsá^{2} 'in sɨsɨ́ɨ^{2}i 'e 'ɨ^{1}-tsi la jmoo^{1}
'naa'!, tsʉ jnɨɨ'^{13}moo' wa tsataai^{212} tsá^{2} lɨ tyʉ'^{2}
Dios to^{2} tsá^{2}. Pe tyíin^{3} 'naa' jo cwotáan^{2}naa'
lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} jon'gɨ cwoo^{2}oo' tsataai^{212} 'in
catyaai^{2}gɨ 'in 'iin^{212}in tsataai^{2}.
14 '¡Fúu^{2} 'naa', tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} 'naa'
tsá^{2} fariseos, tsá^{2} 'in sɨsɨ́ɨ^{2}i 'e 'ɨ^{1}-tsi la jmoo^{1}
'naa'! Tsʉ 'woo'^{13}naa' 'nʉ́^{1} 'yiia'nɨ́ɨ^{2} joongɨ
fó^{2}oo' júu^{3} tyʉ́^{2} 'e cwaa^{21} lɨ́ɨ^{1} wa iun'goo^{21} tsá^{2}
'naa'. Tsʉ 'wii'^{13} joon imoo^{2}oo' wúu^{1} 'áai^{1}gɨ.
15 '¡Fúu^{2} 'naa', tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} 'naa'
tsá^{2} fariseos, tsá^{2} 'in sɨsɨ́ɨ^{2}i 'ɨ^{1}-tsi la 'e jmoo^{1}
'naa'! Tsʉ 'naa' cwolíin^{2}naa' 'naa'^{21}naa'
xʉfiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} 'in lí^{2} nuu^{1}un júu^{3}
tyʉ́^{2} tyii' 'e xiiala un'goo^{21} 'naa' Dios tyii'.
Cwolíin^{2}naa' la caain^{21} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}
'naa'^{21}naa' 'in tsá^{2} do, joon mi tyeei^{1} 'naa'
jaain^{21} 'in nuu^{1}un júu^{3} tyii' jmée^{13}naa' 'in tsá^{2}
do tún^{2} 'ii'^{13}gɨ lɨ́ɨ^{1}i jóon^{1} 'in 'lɨɨ'^{3} lagɨ 'naa'.
16 '¡Fúu^{2} 'naa', tsá^{2} 'in coon'^{21} tóo^{2} yaanaa'!,
'naa' fó^{2}oo': “Wa 'ɨ^{1}ɨ tsá^{2} júu^{3} 'ée^{1} tsá^{2} cwo'^{1}
fee'^{1} si' Jerusalén jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in 'e júu^{3} joon
fó^{2}oo' 'naa'. Pe wana 'ɨ^{1}ɨ tsá^{2} júu^{3} 'ée^{1} tsá^{2}
cwanáa^{1} 'e sá^{2} in~~uu~~ cwo'^{1} do 'e joon 'ná^{1}
untsín^{1} tsá^{2} júu^{3} do fó^{2}oo' 'naa'.”
17 ¡Tsá^{2} bón^{1} 'naa' joongɨ tiuu^{2} 'naa'! ¿'Ee
'e tyiin^{2}gɨ: 'e cwanáa^{1} do owa 'e cwo'^{1} 'e si'^{2}
jmoo^{1}o cwaai'^{3} 'e cwanáa^{1} do?
18 Joongɨ fó^{2}oo' 'naa': “Wa 'ɨ^{1}ɨ tsá^{2} júu^{3} 'ée^{1}
tsá^{2} altar, jo tséin^{1} 'e júu^{3} joon, pe wana 'ɨ^{1}ɨ
tsá^{2} júu^{3} 'ée^{1} tsá^{2} 'e roon^{1}on ni altar do 'e joon
'ná^{1} untsín^{2} tsá^{2} 'e júu^{3} do.”
19 ¡Tsá^{2} bón^{1} 'naa' joongɨ tiuu^{2} 'naa'! ¿'Ee 'e
tyiin^{2}gɨ: owa 'e roon^{1}on ni altar do owa 'ña'a
altar do 'ee 'e jmoo^{1}o licwaai'^{3} 'e roon^{1}on ni
do?
20 Tsʉ jileei'^{21} 'in 'e^{1} altar do 'e^{1}o jon jilaa'^{21}
'e ná^{1}a ni do.
21 La joon jon 'in 'e^{1} cwo'^{1} do 'ée^{1}mo
jon Dios Jmii^{21} 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2}, 'in jmoo^{1}o
cwaai'^{3} 'e cwo'^{1} do.
22 Joon jileei'^{21} 'in 'e^{1} ñʉ'fú^{2} 'ee^{1}o jon lɨ
sɨlɨɨ^{212} tya' Dios 'ée^{1}mo jon Dios 'in tyíin^{1} do.
23 '¡Fúu^{2} 'naa', tɨfo'^{2} tya' ley joon 'naa' tsá^{2}
fariseos! ¡Tsá^{2} 'in sɨsɨ́ɨ^{2}i 'e 'ɨ^{1}-tsi 'e jmoo^{1}o
'naa'! Cwó^{2} 'naa' Dios ca'ii'^{13} jee^{212} dyá^{2} 'ii'^{13}
tya' jilaa'^{21} 'oo^{2} tya' 'uunñi^{2} pe jo coon^{2}oon'
cwáain^{1} 'e júu^{3} 'e tyiin^{2}gɨ lagɨ 'e jmaa^{2}aa' 'ii'^{21}
røø^{21}, joon lagɨ jmaa^{2}aa' feei'^{1}-'oo' tya' tsá^{2},
lagɨ 'e tsáai^{1}-'oo' Dios. 'Ná^{1}-a jmaa^{2}aa' jilaa'^{21}
'elo joon jo 'iin^{2}-'oo' jmaa^{2}aa' 'e catyiia^{2} do.
24 ¡Tsá^{2} 'in coon'^{21} tóo^{2} yaamo 'naa'! ¡Tyíi^{13}
'naa' lu^{1} mo 'yuu^{2}i 'e 'uu^{2}uu' pe jo lí^{2}ii'
'nɨɨ'^{13}naa' jaain^{21} camello!
25 '¡Fúu^{2} 'naa', tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} 'naa'
tsá^{2} fariseos! ¡Tsá^{2} 'in sɨsɨ́ɨ^{2}i 'e 'ɨ^{1}-tsi 'e jmoo^{1}o
'naa'! 'Naa' rúun^{13}uun' 'naa' tyʉ́^{2} lɨ' caluu
vaso coon'^{13} jilaa'^{21} wúun^{1} 'e jmaa'^{13}naa'
to^{2} pe coon'^{13} jilaa'^{21} 'e niga'uun^{212}uun' sɨ
røø^{2}mo tsi do. Sɨrøø^{2}mo jon jiin'^{13} coon'^{13} 'e
'yaa^{1}-'oo'.
26 Tsá^{2} tiui^{2} 'naa', tsá^{2} fariseo: 'Ná^{1}
rúu^{13}naa' vasos coon'^{13} wúun^{1} tyii' lɨ tsi nifu,
joon coon'^{13} la joon ilityʉ́^{2}-u lɨ' caluu jon.
27 '¡Fúu^{2} 'naa', tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} 'naa'
tsá^{2} fariseos! ¡Tsá^{2} 'in sɨsɨ́ɨ^{2}i 'e 'ɨ^{1}-tsi 'e jmoo^{1}o
'naa'! Lɨ́ɨ^{1}naa' la lɨ 'nʉ́^{1} pi'^{3} lɨ sɨ'aai^{212} 'lɨɨ^{212} 'e
gasuun^{1} tsá^{2} loo^{212} jnéei^{1} taa^{21} 'ya'^{2}gɨ pe lɨ tsi
jmai'^{2} moo^{1} tya' 'lɨɨ^{212} taa'^{13} tsi.
28 La joon jon 'naa' tyʉ́^{2}-~~ʉ~~ jnée^{1}naa' lɨ caluu
jøø^{2}i tsá^{2} 'naa' pe lɨ' tsi alma tyii' sɨrøøi^{2} tóo^{2}
'e coon^{2}oon' tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} nii^{212} 'e gó^{2}.
29 '¡Fúu^{2} 'naa', tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} 'naa'
tsá^{2} fariseos! ¡Tsá^{2} 'in sɨsɨ́ɨ^{2}i 'e 'ɨ^{1}-tsi 'e
jmoo^{1}o 'naa'! Jmaa^{2}aa' 'nʉ́^{1} pi'^{3} tya' tsá^{2} 'in
najúin^{1}, 'in gacwó^{2} júu^{3} Dios la mo jéei^{1}, joon
jmaa^{2}aa' 'ya'^{2}gɨ lɨ sɨ'aai^{212} 'in tsá^{2} tyúi^{1}.
30 Joon fó^{2}oo' 'naa': “Wa mo'o ni'i sáan^{2}a'an
mo nigaliseein^{21} 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyii'i jo
gajngaa'^{13}na'a 'in tsá^{2} 'in gacwó^{2} júu^{3} tya'
Dios la nigajngaai'^{12} tsacøøi'^{13} tyii'i.”
31 Joon coon'^{13} la joon jmóo'^{13}naa' júu^{3} 'e
lɨ́ɨ^{1}naa' jún^{2} tya' 'in tsá^{2} 'in nigajngaai'^{12} 'in
tsá^{2} 'in nigacwó^{2} júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1}.
32 ¡Untséin^{1}naa' jiin'^{13} la niga'láa^{2} tsacøøi'^{13}
tyii' 'wii^{212} jmaa^{1}a!
33 'Jóon^{1} mɨɨ'^{21} 'lɨɨ'^{3}mo 'naa'. Coonti jo
ilaa^{21}naa' 'e wúu^{1} ní^{2} tsá^{2} lɨ 'ii^{21}.
34 Tsʉ 'wii'^{13} joon isɨ́ɨ^{3}na tsá^{2} 'in cwo'^{1} 'naa'
júu^{3} tyʉ́^{2} tyiia coon'^{13} tsá^{2} jmɨɨ^{212}-tsi coon'^{13}
tɨfo'^{2} 'in 'e'^{2} 'naa' júu^{3} tyʉ́^{2} tyiia. Pe 'naa'
ijngaa'^{13}naa' 'inlɨ́ɨi^{13} joon 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ taa^{13}naa'
tsaa'^{2} crúu^{13}. Joon 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ ipoo^{212}naa'
in~~uu~~ cwo'^{1} sinagogas tyii', icwolíin^{2}naa'
cwo'øø^{21}naa' la coon^{21} fuu^{21} lɨ tsalíin^{2} 'ido.
35 Coon'^{13} la joon ilí^{2} tsaa^{2} tyii' tya' jilaa'^{21}
jmɨ^{1} 'e nigatuun^{21}un tya' 'in tsá^{2} tyúi^{1} 'in
nigajngaai'^{12} tsá^{2}. Ilí^{2} tsaa^{2} tyii' tya' jileei'^{21}
'in najúin^{1} joon 'láa^{2} 'wii^{212} coon'^{13} Abel, 'in
tsá^{2} tyúi^{1} 'in gajngaa'^{12}i nifu, ca Zacarías,
jóon^{1} Berequías, 'in gajngaai'^{12} tsá^{2} Israel
tyani cwo'^{1} lɨ si'^{2} altar.
36 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jilaa'^{21} 'elo ilí^{2}
tsaa^{2} tya' 'in tsá^{2} seein^{21} nano.

Gatyi'^{2}i Jesús xuui^{212}-tsi 'wii^{212} tya' Jerusalén

Joon gajin'^{2}in Jesús:

37 —¡'Áai[1] xuui[212]-tsii tyii' tsá[2] seein[21]
Jerusalén! Tsʉ nigajngaa'[12]naa' 'in tsá[2] cwó[2]
júu[3] tyú[2] tya' Dios la mo jéei[1] joongɨ ni-
gatyuu'[13]naa' cuun[212] 'in tsá[2] 'in gasii[21]in
Dios tyan[1] júu[3] tya'a. ¡'Áai gali'iin[212]na il-
icaan[21]naa' coon'[13] jna 'láai[2] naa'[13] la un-
caain[21] tui'yiia[212] jóon[1]on nʉ' cwáa[1]a pe jo
gali'iin[212]naa'!

38 Pe nano nigatúʉ[2] Dios fuu[21] goo[2]oo' joon
lí[2] jmaa[2]aa' jiin'[13] la 'iin[212]naa'.

39 Tsʉ fuu[212]uu 'naa' jo máai[13]gɨɨ' jna no ca
mi fó[2]oo': "Nicwaa'[3]mo 'in nijó[1] no coon'[13] 'e
sii[21] Ña'ñʉ'[1]ʉ'."

24

Jmoo[1]o Jesús júu[3] 'e tɨ lɨ fíin[2]mo tsá[2] 'e cwo'[1] fee'[1] si'[2] do

1 Joon gacwo'ɨ́ɨ[1]ɨ Jesús 'e cwo'[1] fee'[1] do joon
lɨ nangaa'[13]i 'yuui fu[1] gangatyéen[1]in tsá[2] tya'
lɨ ngóo[1]o joon ga'láa[2] tsá[2] tya'a 'wii[212] jin'[2]in
xiiala 'ya'[2]gɨ 'e cwo'[1] do.

2 Pe Jesús gañii[1]i jin'[2]in:

—Jøø[2]øø' jilaa'[21] 'elo. 'E la ja'[2]mo fuu[212]uu
'naa', Ce jiin'[13] coon[21] cuun[212] wa' ián[2]an
sɨfúui[1]gɨ do, i'iin[2]mo tsá[2] coonti.

Jmoo[1]o Jesús júu[3] 'e lisá[2] 'láai[2] 'ii'[13] li[2] la nʉ'gɨ i'iin[2] juncwii[21]

3 Joon gangalíin[2]mo fu moo'[21] sii[21] Olivos.
Joon do-o gacwó[2] Jesús joon tsá[2] tya'a la
'oo'[21] yaai gatyalíin[2] lɨ tyíin[1] Jesús joon
gajin'[2]in:

—'Ii[212]i'i fu'[2]'u jna'a lɨ́ɨ[13]gɨ ilí[2] jilaa'[21] 'elo.
¿'Ee li[2] ilisá[2] 'e line[2]e'e mi ñí[2]'i joongɨ mi tɨ́[2]
i'iin[2] juncwii[21]?

4 Joon gajin'[2] Jesús sɨɨ'[21]ɨ tsá[2] tya'a:

—Jo cwoo[2]oo' wa'a coon'[21] tsá[2] 'naa' tóo[2].

5 Tsʉ fúu[1]mo 'in jalíin[2] coon'[13] 'e sii[21] jna
ijin'[2]in: "Jna-a Cristo joon, Dios gasii[1]in jna 'e
jmáa[3]aa tiin'[13]naa'." Joon icoon'[21] 'in tsá[2] do
tóo[2] tsá[2] fúui[1] 'áai[1].

6 Imoo[2]oo' ico'[2] tsá[2] 'nii[21] joon, inʉʉ[2]ʉʉn'
'e faa'[21]a tsá[2] tya' 'nii[21] pe jo foo'[13]naa' tsʉ
jilaa'[21] 'elo 'ná[1] ilí[2], pe jo mo tí[2]gɨ lɨ tyéi[1] mi
lí[2] 'elo.

7 Tsʉ coon[21] nación intíin[1]in coon'[13] coon[21]
nación xiia'[21], la joon jon fuu[21] intíin[1]in
coon'[13] fuu[21] xiia'[21]. Joon la caain[21] lí[2] 'í[2]
'oo[2], joongɨ lí[2] 'í[2] jmoowúu[1] joon injøø'[21]
'wó[2] 'áai[1].

8 Pe coon'[13] la joon i'láa[2] 'wiin[212] wúu[1] iní[2]
tsá[2].

9 'Joon ijaain'[21] tsá[2] 'naa' tyani tsaa'to[2]
ijmee'[21]i 'naa' joon ijngaa'[12]mo 'inlɨ́ɨ[13]. Joon
ili'eei'[1] jileei'[21] tsá[2] taain[21] juncwii[21] 'naa'
'wii'[13] cwáain[1] tyiajna.

10 Joon mi ngɨ́ɨ[1] joon fúu[1]mo tsá[2] 'in tiu[2]mo
jna joon ili'eei'[1] tsaruu'[21]i, i'nɨ́ɨ[1]i la jaain[21] la
jaain[21].

11 Fúu[1]mo tsá[2] tajuui[21] ijalíin[2] jin'[2]in 'e
faa'[21]a cwáain[1] tya' Dios joon icoon'[21] tsá[2]
tóo[2] fúui[1] 'áai[1].

12 Joon jo 'ee li'iin[212]gɨ tsaruu'[21]i la jaain[21]
la jaain[21] tsʉ 'áai[1]gɨ ilisá[2] jilaa'[21] 'e gó[2].

13 Pe jileei'[21] 'in jmá[1]a taa'[21] ca lɨ tyéi[1]
itiin'[13]mo 'i.

14 Joon ingí[1] tsá[2] la caain[21] juncwii[21]
icwó[2]o júu[3] tyú[2] tya' xiiala ityʉ'[2] Dios to[2] tsá[2]
'e iliñí[2] jileei'[21] tsá[2]. Joon mi yuui'[13] joon
ityé[1]mo.

15 'Joon mi moo[2]oo' siin'[12] lɨ jo tɨ́ɨ[2]i siin'[13]in
'in un'lɨɨ'[3], siin'[13]in lɨ cwaai'[3] jiin'[13] lagɨ jin'[2]in
'in tsá[2] Dañiel do 'in gacwó[2] júu[3] tya' Dios
la mo jéei[1] —cwo'øøi'[21]-tsi 'in nuu[1]un 'e júu[3]
lo—,

16 jileei'[21] 'naa' tsá[2] seein[21] Judea 'ná[1]
cwiin[2]iin' fu moo'[21].

17 Joon mi tí[2] jmɨɨ[212] joon wa téein[1] tsá[2] yʉ'ʉ
'núʉ[1]ʉ jo[1] litiin[1] tsataai[212] tsá[2] inʉʉ tya'a 'e
wó[1]o tsá[2] 'e sá[2] tya'a.

18 Joon 'in jmoo[1]o to[2] jee[212] tyiia[21] jo litiin[1]
tsatyiian[1] sɨin'[13]in.

19 ¡Fúu[2] 'in tsamí[2] tyéen[1]in yʉʉn[21] mi tɨ́[2]
jmɨɨ[212] joon! ¡Fúu[2] jon 'in tsamí[2] 'in nijéei[1]
yʉʉn[21] cuu'[21] tuu'[21]!

20 Mɨ́ɨ[13]ɨ' tyani Dios wa jo tsatiin'[13]
cwiin[2]iin' mi tɨ́[2] jiin[21] cwíi[2] sɨ jmɨɨ[212] 'ii'[21]
woo'[21] tsá[2] 'ee.

21 Tsʉ ilisá[2] goon[21] wúu[1] iní[2]i tsá[2] 'e
'øøi'[13]gɨ 'áai[1] lagɨ nilisá[2] la jéei[1], 'øøi'[13]gɨ
'áai[1] jon lagɨ ilisá[2] mi li cɨɨin[2]gɨ.

22 Joon wana jo tyuu'[13]i Dios 'e ní[2] tsá[2]
wúu[1] do jiin'[13] jaain[21] jo taa'[21] 'e wúu[1] ní[2]
tsá[2] do ilí[2] itiin'[13]in. Pe tsʉ 'wii'[13] 'iin[212]mo
Dios 'in nigatyii'[13]in ityuu'[13]mo 'e wúu[1] iní[2]
tsá[2] do.

23 'Tsʉ 'wii'[13] joon wana sɨɨ'[21]ɨ tsá[2] 'naa'
jin'[2]in: "Jøø[2]øø', no siin'[21] Cristo, 'in gasii[1]in
Dios 'e jmaa[1]a tiin'[13] tsá[2]" sɨ jin'[2]in 'ee:
"Jøø[2]øø', do-o siin'[21]in", jo jai'[2] cwolíi[2]naa'.

24 Tsʉ iliseein[21] tsá[2] 'in lɨ́ɨ[1]i la lɨ́ɨ[1]i Cristo pe
jo jo'[1], iliseein[21] jon tsá[2] ijin'[2]in 'e lɨ́ɨ[1]i tsá[2]
'in cwó[2] júu[3] tya' Dios pe jo jo'[1]. Joon 'in
tsá[2] do ijmáa[1]a li[2] 'e coo'[13] 'áai[1] joon coon'[13]
milagros tya'a icoon'[21] tsá[2] tóo[2]. Ca 'in ni-
gatyii'[13]in Dios 'iin[212]in coon'[21] tóo[2] wu xʉ'ʉ
lii'[1]i.

25 Nigajmaa'[13]oo 'naa' júu[3] jéei[1]gɨ

26 tsʉ 'wii'[13] joon wa sɨɨ'[21]ɨ tsá[2] 'naa': "Do-o
taain[2] lɨ' cwoo'[13] tyʉʉn[21] lɨ jo 'in tsá[2] néei[1]", jo
cwolíin[2]naa' do, sɨ wa jin'[2]in tsá[2] sɨɨ'[21]ɨ 'naa'
'ee; "lo tyíin[1] 'in cristo do tsi inʉʉ", jo jai'[2]
cwolíin[2]naa'.

27 Tsʉ mi cwéi[1]na 'e lɨ la lɨ coon[21] jí[2]
cwaain'ñá[3] 'e jná[2] joo'[21] ca tɨ' lɨ 'yeei[21] ñi'[1]
joongɨ ca tɨ' lɨ yooi'[13] ñi'[1]. La joon ilí[2] mi
cwéei[2]na 'in Ruui'[21] Tsá[2].

28 Lɨ raain[1] 'lɨɨ[212] do-o sɨcaain[21] tuu'[1] —jin'[2]
Jesús.

Xiiala ilí² mi jó¹ 'in Ruui'²¹ Tsá²

Faa'²¹gɨ Jesús jin'²in:

29 —Joon tsifu mi ngɨɨi¹ 'e jmɨɨ²¹² 'e ní² tsá² wúu¹ do i'ɨɨ¹ɨ nɨɨ²¹ lɨ 'ii²¹ ñi'¹ joon jo 'yiia²¹ sɨɨ'²¹ sá²gɨ. Ixuu'²¹mo núɨ¹ fu ñɨ'fú² joon jilaa'²¹ 'e sá² tya'cwii²¹ ilisɨ́ɨ²i.

30 Joon iní² tsá² yɨ' juncwii²¹ li² 'e tɨ lí² jó¹ 'in Ruui'²¹ Tsá². Joon jileei'²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ityi'²i xuui²¹²-tsi joon iní²mo jna, 'in Ruui'²¹ Tsá², goo²¹²oo jee²¹² jníi¹ tya'cwii²¹ joon fee'¹ 'ii'²¹ i'óo³oo joon 'ya'²gɨ 'áai¹ ijnée²na.

31 Joon mi 'íin²in lúu¹ tá² lɨɨlɨ¹ ityɨ'³ɨɨ to² ángeles tyiia 'e tsauncaain²¹ jileei'²¹ 'in gatiin'¹³in, 'in néei¹ la caain²¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹.

32 'Tyaan²aan' cwáain¹ 'e júu³ jmoo¹o 'mó² cwaríi³: Mo 'yeei'²¹ 'nii²¹² sii'²¹ tya'a joon nii'¹³ mo'³ tya'a joon ñii²¹oo'²¹ 'e tɨ li tɨ́² jiin²¹ 'yiia²¹.

33 Coon'¹³ la joon jon mi moo²oo' ngɨ́ɨ¹ jilaa'²¹ 'e gafuu²¹²uu 'naa' lí² iñí²ii' la joon 'e tɨ lɨ tyé¹mo juncwii²¹.

34 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', Jilaa'²¹ 'elo ilí² la jéei¹gɨ ijúuin² 'in tsá² taain²¹² nicwoo'¹³ juncwii²¹.

35 Iyuun'¹³mo yɨ' juncwii²¹ coon'¹³ ni'wó² pe jiin'¹³ coon²¹ júu³ tyiia wa jo tsatiin'¹³ ilí².

36 'Pe jo 'in ñí² jiin'¹³ jaain²¹ 'ee 'ii'²¹ sɨ 'ee jmɨɨ²¹² 'ee ijó¹ 'ido. 'In ángeles néei¹ ñɨ'fú² jo ñii¹i, jon'gɨ ñi¹ jon 'in Ruui'²¹ Tsá² do. Jiin'¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹ ñii¹i.

37 'La gajmaa¹a tsá² mo galiseein²¹ Noé la joon jon ilí² mi jó¹ 'in Ruui'²¹ Tsá².

38 Mo galiseein²¹ Noé la nɨ'gɨ ijó¹ jmɨ́¹ 'in tsá² seein²¹ yiia'¹³ joon²¹ taain²¹² 'uun'²¹, gøø'²¹ø, joon cui'²cwoo²¹o joon cuu'¹³mo cwoo²¹o jóon¹on jon ca jmɨɨ²¹² mo ngataai² Noé coon'¹³ familia tya'a tsi arca do.

39 Jo gaunjíi²in 'in tsá² do ca mo gangó¹ jmɨ́¹ 'áai¹ joon nigajúun¹mo jilee'²¹mo.

40 Joon mi jó¹ 'in Ruui'²¹ Tsá², gái¹ 'in taain²¹² jee²¹² tyiia²¹ joon jaan²¹mo 'in tøø¹ø joon 'in jaain²¹ do injaan²¹o do-o.

41 Joon gái¹ tsamɨ́² 'in taai² tsí¹, joon jaan²¹mo 'in tøø¹ø jaain²¹gɨ 'in ján².

42 'Cwoseen²¹naa' tsá² 'in ñii²¹²-tsi tsɨ jo ñí² 'naa' 'ee 'ii'²¹ ijó¹ Ña'ñɨ'¹ɨ'.

43 Tsɨ ñí² 'naa' wana niliñí² jaain²¹ fii²¹² 'nɨ́¹ 'ee 'ii'²¹ ijó¹ jaain²¹ 'uun²¹ mo 'woo¹ li'²o jmoo¹o jo cwó¹ tsataai² 'in 'uun²¹ do.

44 Tsɨ 'wii'¹³ joon 'ná¹ niná¹ tyɨ́² tyii' tsɨ mo jo 'in 'ɨ¹-tsi ijó¹ Ruui'²¹ Tsá² coon²¹ 'in cwéei¹ la no-o —jin'² Jesús.

Lawa jaain²¹ tsa'leei'¹³ 'in tyúi¹ coon'¹³ jaain²¹ tsa'leei'¹³ 'in gó²

Faa'²¹gɨ Jesús jin'²in:

45 —Wa tyɨ'² jaain²¹ ñi'fii²¹² to² jaain²¹ tsa'leei'¹³ tya'a 'e cwo'¹o 'in catyaai² do 'í¹ 'e dø'²ø mi tɨ 'ii'²¹ 'e dø'² tsá², ¿'ee ijmoo¹o jaain²¹ tsa'leei'¹³ 'in tyúi¹ joon 'in 'øøi'²¹-tsi?

46 Jløø'³mo 'in tsa'leei'¹³ do wa tyee'¹i ñi'fii²¹²i nigajmaa¹a jiin'¹³ la to² nigatyɨ'²ɨ 'ido.

47 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in ñi'fii²¹² do icwo'¹ 'in tsa'leei'¹³ tyúi¹ do 'e tyɨ'² to² jilaa'²¹ 'e 'oo¹o.

48 Pe wana 'in tsa'leei'¹³ do 'in gó² 'ii joon in'ɨ¹-tsi 'e ili'ɨɨ²¹²mogɨ ñi'fii²¹²i

49 joon i'láa² 'wii²¹² jmee'²¹mo 'in catyaai² do joon 'in 'uun'²¹un dø'¹ø coon'¹³ tsá² 'íin¹.

50 Pe xɨ coon²¹ jmɨɨ²¹² mo jo gajéen¹ ni 'in ñi'fii²¹²i do, jmɨɨ²¹² joon gacwée¹mo 'ido.

51 Joon i'e'²e 'ido 'ii wúu¹ 'áai¹gɨ. Ipíi²in 'in ñi'fii²¹² do 'ii lɨ taai²¹² 'in sisɨ́ɨ²i 'e 'ɨ¹-tsi 'e jmoo¹o. Joon do-o ityi'²o lixuui²¹²-tsi 'áai¹ joon icuu'²¹i moojóon¹on —jin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a.

25

Lawa dyéi¹ simɨ́²

1 Faa'²¹gɨ Jesús jin'²in:

—Joon 'e tyɨ'² Dios to² tsá² lɨ la lɨ́ɨi¹ dyéi¹ sɨmɨ́² 'in ngalíin² lɨ cui'² cwoo²¹o tsá². Joon la jaain²¹ 'in sɨmɨ́² do tyaan¹an jmaai'² coon²¹ candi'³ lɨ sɨ'o² aceite 'e coo²¹. Itsalíin² tsajéen¹in 'in tsá² cui'² cwoo²¹o do.

2 Pe 'ñéei² 'in sɨmɨ́² do jo tsáa¹-tsi pe 'in 'ñéei² do ñíi²mo-tsi 'áai¹.

3 'In 'ñéei² 'in jo tsáa¹-tsi do tyaan¹an candi'³ tya'a pe jo 'e aceite nityaan¹gɨ lɨ́ɨ².

4 'In 'ñéei² do ñíi²gɨ-tsi 'áai¹ tyaan¹an candi'³ tya'a joon tyaan¹gɨxɨ aceite 'e lɨ́ɨ¹gɨxɨ.

5 Pe gali'ɨɨ²¹²mo 'in tsá² cui'² cwoo²¹o do joon gatsá² jalicwúu²i jilee'²¹mo. Joon gacwúu²mota.

6 Joon mo gatɨ́² tyiianúu¹ joon ganúu²un ga'oo¹o tsá² jin'²in: "'Woo²¹naa', cwoun-jiin'¹naa' tsɨ no-o ni jalíin² 'in tsá² 'in cui'² cwoo²¹o do."

7 Joon garoon¹o jileei'²¹ do gatyaa¹ tyɨ́² candi'³ tya'a.

8 Joon 'in 'ñéei² 'in jo tsáa¹-tsi jin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in catyaai² do: "Láa¹³ 'guu¹u candi'³ tyii'i, cwó²xɨɨ' aceite tyii' 'ná²a'a."

9 Pe 'e catyaai² do gañii¹i jin'²in: "'Esa lí² tsɨ jo líin² 'elo tyijna'a. Cwolíin²naa' lɨ 'nɨɨ¹ɨ, joon ló²xɨɨ' 'e tyii'."

10 Pe la 'ɨɨ²¹² ngalíin² ngalá¹ aceite tya'a do gatyalíin² 'in tsá² 'in cui'² cwoo²¹o do. Joon 'in sɨmɨ́² 'in naná¹ tyɨ́² tya'a gangatáa²i inɨɨ coon'¹³ 'in tsá² 'in cui'² cwoo²¹o do. Joon gajnii¹o 'ooca'nɨ́¹ do.

11 Mi yuui'¹³ joon gatyalíin² 'in sɨmɨ́² catyaai² do gajin'²in: "¡'Náa¹ 'ooca'nɨ́¹ lo tsa-taai²¹² fu tsi!"

12 Pe 'in tsá² 'in cui'² cwoo²¹o gañii¹i: "'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa' jo cwíi³na 'naa'."

13 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:
—Cwoseen^{21}naa' ñí^{2}-'oo' tsʉ jo ñí^{2}ii' 'ee
jmɨɨ^{212} sɨ 'ee 'ii'^{21} 'ee mi jó^{1} 'in Ruui'^{21} Tsá^{2}.

Júu^{3} cwáain^{1} 'e ga'e'^{2}e Jesús tsá^{2} tya' cuu^{2}
'e 'oo^{1}o tsá^{2}

14 "E tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} 'e lɨ la lɨ́ii^{1} jaain^{21}
tsá^{2} 'e tɨ lɨ cwo'ɨ́ɨ^{1} fuu^{21} goo^{1}o joon gatø'^{2}ø
tsa'leei'^{13} tya'a gacwo'^{1}o cuu^{2}.

15 'Jaain^{21} gacwo'^{1}o 'ná^{2} mil cuu^{2} joon
'in jaain^{21} dogɨ gacwo'^{1}o túnˀ mil. 'In lɨ
gatɨ́^{2} gaai^{21} do gacwo'^{1}o coon^{21} mil cuu^{2}.
Gacwo'^{1}o la jaain^{21} jiin'^{13} la lí^{1} lii'^{1}i 'ido
jmaa^{1}a to^{2}. Mo ngayuui'^{13} joon ngoo^{21}o 'in
tsá^{2} fii^{212} cuu^{2} do lɨ wíin^{2}.

16 Joon 'in tsa'leei'^{13} do 'in ga'ii'^{21} 'ñá^{2}
mil cuu^{2} galó^{1} 'e 'nɨɨ^{1}ɨ coon'^{13} cuu^{2} do joon
gauntsi^{1} 'ñá^{2} mil tya'a.

17 La joon jon 'in ga'ii'^{21} túnˀ mil cuu^{2} do
gauntsi^{1} jon túnˀ mil.

18 Pe 'in ga'ii'^{21} coon^{21} mil cuu^{2} do joon
gangóo^{1}on gangataan'^{1}an nʉ' 'wó^{2} 'edo.

19 'Wóo^{2}xʉ ningó^{1} mo gatyei'^{2} fii^{212} cuu^{2}
do. Joon gajmaa'^{13}a cwáain^{1} coon'^{13} 'in tsá^{2}
'in cwo'^{1}o cuu^{2} do.

20 Nifu gatyía^{1} 'in gacwo'^{1}o 'ñá^{2} mil cuu^{2}
do joon gajon'^{2}on 'ido 'e 'ñá^{2} mil 'e gauntsi^{1}
'ido. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ fii^{212}i: "Ñi'fí^{2}i', gac-
woo^{13}'o jna 'ñá^{2} mil cuu^{2} joon saan'^{13}'an 'ñá^{2}
mil-gɨ 'e galɨ'^{2}ɨ gauntsi^{1}."

21 Joon fii^{212} do gajin'^{2}in: "Tyʉ́^{2}-ʉ, jaain^{21}
tsa'leei'^{13} 'in tyú^{1}mo 'nʉ, jo cu'^{2}-tsii coon'^{13}
'nʉ. Joon tsʉ 'wii'^{13} gajmaa^{2}'a røø^{21} coon'^{13} 'e
xʉ gacwo'^{3}oo 'nʉ icwo'^{3}oo 'nʉ lɨ́ii^{1}gɨ. Ngɨɨi^{212} fu
lɨ tyíin^{13}na joon jmaa^{2}'a jløø'^{3}u coon'^{13} jna."

22 Mo ngayuui'^{13} joon gatyía^{1} 'in tsa'leei'^{13}
lɨ gatɨ́^{2} gái^{2} 'in ga'ii'^{21} túnˀ mil cuu^{2} joon
gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ fii^{212} do: "Ñi'fí^{2}i', gacwoo^{13}'o
jna túnˀ mil cuu^{2} joon saan'^{13}'an túnˀ mil-gɨ
'e galɨ'^{2}ɨ gauntsi^{1}."

23 Ñi'fii^{212} gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido: "Tyʉ́^{2}-ʉ,
jaain^{21} tsa'leei'^{13} 'in tyú^{1}mo 'nʉ, jo cu'^{2}-tsii
coon'^{13} 'nʉ. Joon tsʉ 'wii'^{13} gajmaa^{2}'a røø^{21}
coon'^{13} 'e xʉ gacwo'^{3}oo 'nʉ icwo'^{3}oo 'nʉ
lɨ́ii^{1}gɨ. Ngɨɨi^{212} lɨ tyíin^{13}na joon jmaa^{2}'a jløø'^{3}u
coon'^{13} jna."

24 Pe mo gatyía^{1} 'in ga'ii'^{21} coon^{21} mil cuu^{2}
do. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ ñi'fii^{212}i: "Ñi'fii^{212}i',
ñí^{2}oo 'e jaain^{21} tsá^{2} 'wa'^{2}-tsi 'nʉ. Wuu^{2}'u
cwuu^{21} lɨ jo gajñi^{2}'i joongɨ coon^{2}'on lɨ jo 'ee
to^{2} gajmaa^{2}'a.

25 Tsʉ 'wii'^{13} joon gafoo'^{13}moo joon
gato'^{1}oo 'e cuu^{2} do nʉ' 'wó^{2}. Lo náa^{1} 'e
gatɨ́ɨ^{2}u."

26 Joon gañii^{1}i 'in ñi'fii^{212} do gajin'^{2}in:
"Tsa'leei'^{13} 'in gó^{2} 'nʉ, fu'^{2}mo 'nʉ. Nañí^{2}o'o 'e
wúu^{3}na cwuu^{21} lɨ jo gajñii^{3}ii joon cóon^{13}oon lɨ
jo 'ee to^{2} gajmáa^{3}aa.

27 Tsʉ 'wii'^{13} joon wa mo gata'^{2}a cuu^{2} lɨ
cwáain^{2} tsi^{1} joon lisá^{2} lɨ́ɨ^{1}gɨ tyiia."

28 Joon gajin'^{2}in fii^{212} cuu^{2} sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2}
téein^{2} do: "Tyi^{2} 'e coon^{21} mil cuu^{2} do joon
cwo'^{2}oo' 'in 'oo^{1}o dyá^{2} mil do.

29 Tsʉ 'in 'oo^{1}o 'láai^{2}gɨ iñíi^{2}i ca sái^{1} tya'a, pe
'iin 'in jo 'e 'oo^{1}o 'e 'woo^{1}gɨ 'e xʉ 'e 'oo^{1}o do.

30 Joon 'in tsa'leei'^{13} 'in jo 'e to^{2} 'íin^{3} píi^{2}naa'
fu caluu lɨ nʉʉ^{21} joon do-o ityi'^{2}i 'áai^{1} joongɨ
icuu'^{21}i moojóon^{1}on", jin'^{2} røøi^{13} do —jin'^{2}
Jesús.

Mi jó^{1} Jesús ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' tsá^{2}

Faa'^{21}gɨ Jesús jin'^{2}in:

31 —Joon mi jó^{1} 'in Ruui'^{21} Tsá^{2} ijó^{1} lawa
Røøi^{1} tyíin^{1} lɨ sɨlɨi^{212} 'ya'^{2}gɨ 'áai^{1} joon la cu'^{2} lɨ'
lɨ tyíin^{1}in do inéei^{1} ángeles tya'a.

32 Joon jileei'^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} ili-
caain^{21} tyaníi^{1}i. Joon 'in Røøi^{13} do injmáa^{1}a
túnˀ poo^{212} 'in tsá^{2} do. Injmáa^{1}a la jmoo^{1}o
tsá^{2} 'in 'aa^{1}i joo'saa'^{21}, ijmáa^{1}a coon'^{21} 'in
joo'saa'^{21} coon'^{13} 'in joo'^{21} chivo

33 joon isiin'^{13}in 'in joo'saa'^{21} do lɨ' caai^{21}
tsáa^{1} joon 'in joo'^{21} chivo do-gɨ isiin'^{13}in lɨ'
caai^{21} tooi^{212}.

34 Joon 'in Røøi^{13} Tsá^{2} do ijin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in
téein^{2} lɨ' cwoo^{21}o tsáa^{1} do: "Ñilíin^{2}naa' jileei'^{21}
'naa' 'in nigauncwaai'^{3} Ñʉ'^{3}ʉʉ. Ngɨɨ^{212}naa'
lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} lɨ naná^{1} tyʉ́^{2} tyi'naa' ca mo
garón^{2} juncwii^{21}.

35 Tsʉ mo gatsá^{2} un'áa^{3}na, 'naa' gacwoo^{2}oo'
jna 'e gagø'^{1}øø, la joon jon mo gatsá^{2}
unjmɨɨ^{21}na, 'naa'a jon gacwoo^{2}oo' jna 'e
gagu'^{1}uu. Joon mo gangɨ́^{3}ii 'e jo cwíi^{2}naa' jna
gatee^{2}oo' jna inʉʉ tyii'.

36 Joon mo gangɨ́^{3}ii jo sɨn'^{3}ɨin sá^{2} gacwó^{2}oo'
jna. Joon mo galitsaa'^{13}aa gañifee'^{13}moo' jna.
Joon mo 'ú^{3}uu 'nʉñí^{3} ñijøø^{212}moo' jna jon."

37 Joon 'in tsá^{2} tyúi^{1} 'in téein^{2} lɨ' cwoo^{21}o
Røøi^{13} do tsáa^{1} ijin'^{2}in: "Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿lɨɨgɨ ga-
nee^{212}na'a 'nʉ 'e un'aa^{2}u'u joon gacwóo^{13}o'o
'nʉ 'e gatyee'^{2}'e? Joon, ¿lɨɨgɨ ganee^{212}na'a
'nʉ 'e unjmɨɨ^{21}u'un 'e gacwóo^{13}o'o 'nʉ 'e
ga'iin'^{2}'in?

38 La joon jon, ¿lɨɨgɨ ganee^{212}na'a 'nʉ 'e jo
cwii^{1}na'a 'nʉ joon gatee^{2}e'e 'nʉ fu tyii'i sɨ
jo sɨin'^{21}'in 'oo^{2}'o 'ee joon gacwóo^{13}o'o 'nʉ
sɨin'^{21}'in?

39 ¿Lɨɨgɨ jon nigalitsaa'^{13} 'nʉ sɨ ni'u'^{2}u 'nʉñí^{3}
'ee 'e ningafee'^{13}na'a 'nʉ?"

40 Joon iñí^{1}i 'in Røøi^{13} do: "'E la ja'^{2}mo
fuu^{212}uu 'naa', doñi'ee 'e tyʉ́^{2} 'e nigajmaa^{2}aa'
tya' ruu'^{21}na, xʉfiin'^{13}, 'in 'wéei^{1}gɨ, lawa'a
gajmaa^{2}aa' tyiia", gajin'^{2} Røøi^{13} do.

41 'Joon injin'^{2} 'in Røøi^{13} do sɨɨ'^{21}ɨ 'in
tsá^{2} téein^{2} lɨ' cwoo^{21}o tooin^{212}: "Jeen'^{13}naa'
coon'^{13} jna jileei'^{21} 'in 'eei'^{1} Dios.
Cwolíin^{2}naa' lɨ 'ii'^{21} lɨ nigatyaa^{1}a Dios tyʉ́^{2} tya'
'in 'lɨɨi'^{3} coon'^{13} 'ɨɨ'^{13} tya'a lɨ coo^{21} jɨ́^{2} coon^{21}
tøø^{2}mo jon.

42 Gatsá^{2} un'áa^{3}na pe 'naa' jo 'ee gacwó^{1}oo'
jna joon gatsá^{2} unjmɨɨ^{21}na jon'gɨ'ɨ 'e joon
gacwó^{2}oo' jna jon.

43 Joon mo gangí³ii 'e jo cwíi²naa' jna pe 'naa'gii' jo gatee²ee' jna fu inuu tyii'. Gali'náa³aa sin'³iin pe 'naa' jo 'ee gacwó²oo' jna. Galitsaa'¹³aa joongi ga'uu²¹²uu 'nuñí³ pe 'naa'gii' jo 'ee ñifee'¹³naa' jna.

44 Joon 'in tsá² do injin'²in: "Ña'ñu'¹u', ¿liigi ganee²¹²na'a 'nu 'e un'aa²u'u si 'e unjmii²¹u'un 'ee si gangi'¹¹i 'e jo cwíi²na'a 'nu si jo siin'²¹'iin sá² 'ee, si tsaa'¹³'a 'ee si ga'u²'u 'nuñí³ 'ee joon jo gauncoon'¹³ jna'a 'nu?"

45 Joon iñí¹i 'in Røøi¹³ do: "E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi'ee 'e tyú² 'e jo nigajmaa²aa' tya' 'in tsá² 'wéei¹ lo lawa'a jo 'ee tyú² gajmaa²aa' tya' jna-a jon."

46 Joon 'in gó² do itsalíin² li ní²i wúu¹ coon²¹ tøø²mo joon 'in tsá² tyúi¹ do tsataai² li seein²¹ tyú² coon²¹ tøø²mo.

26

Cwó² tsá² júu³ ruu'²¹i xiiala ilí² li'³i Jesús

1 Joon mo gatséi¹ faa'²¹a Jesús 'e júu³ lo gajin'²in sii'²¹i tsá² tya'a:

2 —Niñí²oo' jee²¹² tún² jmii²¹² ití² jmii²¹² cwaa'²¹ jmii²¹² 'e unsii²¹ tsá² Israel, pascua. Joon ijaan'²¹mo tsá² jna, 'e líi¹na Ruu'²¹na Tsá², itéen¹in tsá² jna tsaa'¹ crúu¹³.

3 Joon 'in tyu'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in tifo'² tya' ley coon'¹³ tsacøøi'¹³ tya' tsá² Israel gauncaain²¹ yaai tyani 'nú¹ li tyíin¹ Caifás 'in tyú² to² nifu tya' untsá² do.

4 Joon do-o gasii²i xiiala ijmáa¹a insaan'¹an Jesús coon'¹³ júu³ tajuu²¹ joon ijnga'²mo 'ido.

5 —Pe jo lí² jee²¹² jmii²¹² jee²¹² —gajin'²in— tsu ito'² tsá² mii'¹³ 'áai¹.

Jaain²¹ tsamí² gaduu'¹u jmii²¹ jmafuu²¹ tya' Jesús

6 Joon la 'ii²¹² taain¹ Jesús fuu²¹ Betania tyíin¹in tya' Simón, 'in nigacón² jmoowúu¹ 'e jgoo'²¹ tya'a.

7 Joon ga'í²i jaain²¹ tsamí² 'in tyán¹an coon²¹ sí² li cuun²¹² alabastro si'o² jmii²¹ jmafuu²¹. Joon 'e jmii²¹ jmafuu²¹ do 'áai¹ tyíin¹ cuu². Ga'í² 'in tsamí² do tya' Simón. Joon la jee²¹² tyíin¹ Jesús li si'² mesa joon ga'ee²e 'in tsamí² do 'e jmii²¹ jmafuu²¹ do yu' tyi² Jesús.

8 Joon mo ganí² tsá² tya' Jesús 'elo gatsá² 'nii'²¹-tsi gajin'²in:

—¿'Ee gali'²i 'e un'íi¹i 'in tsamí² no 'e jmii²¹ jmafuu²¹ no?

9 Li²-i tsa'nii²¹i' no, líi¹ incíin¹ 'e no. Joon lí²-i cwoo¹³o' tsá² tañíi².

10 Joon mo galili'³i Jesús xiiala sii²i 'ido joon gajin'²in:

—¿'Ee li' untyíi² 'naa' 'in tsamí² lo? 'E nigajmaa¹a no 'e tyú²-u no tyiia.

11 Coon²¹ tøø²mo taan²¹²naa' coon'¹³ 'in tañíi² pe jna jo tyíin¹³na jee²¹² 'naa' coon²¹ tøøi².

12 'A nisuun¹un 'in tsamí² no 'e jmii²¹ jmafuu²¹ lo tyiia lawa 'e tyaa¹ tyú² 'e ti li 'á¹moo.

13 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', doñixiia' la 'úui¹ juncwii²¹ 'e cwó¹ tsá² júu³ tyú² tya' xiiala itiin'¹³ tsá² joongi ityá²a tsá² júu³ la li' 'e gajmaa¹a 'in tsamí² lo. Joon iti'²-tsi tsá² 'ii —jin'² Jesús

Gajmaa¹a Judas júu³ røø²¹ coon'¹³ tsá² i'ní¹i Jesús

14 Joon jaain²¹ jee²¹² 'in dyatooin¹ tsá² tya' Jesús, 'in sii²¹ Judas Iscariote, gangó¹o ngafee'¹³i 'in tyu'² to² tya' untsá²

15 joon gajin'²in:

—¿Xiiati cuu² cwoo²oo' wa' jaan'¹³na Jesús do tyii'?

Joon 'in tsá² do gacwo'¹o Judas dyadya¹ cuu² cwataa²¹.

16 Joon tsifu joon ga'láa² Judas 'wii²¹² 'noo'¹o xiiala lí² jaan'²¹in Jesús.

Mo gagøø'²¹ø Jesús coon'¹³ tsá² tya'a li gatséi¹

17 Joon mo ga'láa² 'wii²¹² jmii²¹² coon²¹ tya' 'e jmii²¹² gatí² do mo gøø'²¹ø tsá² 'iñi'¹ 'e jo tyiian'³ jeei¹, 'in tsá² tya' Jesús gangatyéen¹in li tyíin¹ Jesús joon gaunngii¹i:

—¿Xiia 'iin²¹²u'un ityaa²¹a'a tyú² ityee²e' tya' jmii²¹² pascua lo?

18 Joon gañii¹i:

—Cwolíin²naa' li náa¹ fuu²¹ no joon cwosii'¹³duu' jaain²¹ tsá² tyíin¹ do joon fú²uu': "Tifó² tyi' jin'²in: 'E ti li tí² 'ii'²¹ tya'a joon fu tyi'i 'iin²¹²in jmaa'¹³a jmii²¹² pascua coon'¹³ tsá² tya'a."

19 Joon 'in tsá² tya' Jesús do gajmaa¹a la to² tyu'²u joon gatyaa¹ tyú² idø'²ø tya' jmii²¹² pascua do.

20 Joon mo canuu²¹ jmii²¹² joon nanéei¹ Jesús coon'¹³ dyatooin¹ tsá² tya'a idø'²ø.

21 Joon la jee²¹² li néei¹ gøø'²¹ø gajin'²in Jesús:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', jmoo²¹ joon jaain²¹ jee²¹² 'naa' in'níi¹³naa' jna².

22 Joon tsifu joon gajmaa¹a tsá² tya'a fa'í³ 'áai¹. Joon garóon²on ti' jaain²¹ ti' jaain²¹ gaunngii¹i Jesús:

—Ña'ñu'¹u', ¿ti jna-a 'i?

23 Joon gañii¹i Jesús gajin'²in:

—'In tyé³e'e coon²¹ wúu¹ coon'¹³, 'i-i 'i in'ní¹i jna.

24 'Ná¹-a tsín¹ jiin'¹³ la jin'² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'in Ruui'²¹ Tsá² pe ifúu² 'in 'ní¹i Ruui'²¹ Tsá² do. Tyú²gi tya'a wa mo'o jo galiseen²¹mo.

25 Joon Judas, 'in ti li 'ní¹i 'ii, gajin'²in sii'²¹i Jesús:

—Tifo'² tyi', ¿ti jna-a 'i?

Joon Jesús gañii¹i gasii'²¹i Judas jin'²in:

—Jiin'¹³ la joon niga'i¹-'o'o 'nu.

26 Joon la jee^{212} gøø'^{21}ø gatɨɨ^{21}i Jesús coon^{21} 'iñi'^{1}, gacwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios, joon gajmaa^{1}a jmai'^{2}xʉ jee^{212} tsá^{2} tya'a joon gajin'^{2}in:

—Tyee^{2}ee', tsʉ la lɨ ngú^{1} taan^{2}moo lo.

27 Mo ngayuui'^{13} joon gatɨɨ^{21}i coon^{21} po'^{3}xʉ lɨ si'ó^{1}o jmɨ'^{3} wuunjøø'^{3} joon gacwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios. Mo ngayuui'^{13} joon gacwo'^{1}o tsá^{2} tya'a gajin'^{2}in:

—'Iin^{21}iin' 'elo jileei'^{21} 'naa',

28 tsʉ 'e lɨ la lɨ jmɨ^{1} 'ǿø^{3}moo lo 'e tɨ li tʉ́n^{1}ʉn joon coon'^{13} 'elo itsín^{1} 'e júu^{3} 'múui^{2}. Joon 'e jmɨ^{1} 'ǿø^{3}na itʉ́n^{1}ʉn lo i'iin^{2} tsaa^{2} tya' tsá^{2} fúui^{1}.

29 Pe fuu^{212}uu 'naa' jo 'e i'né^{3}e'gɨ' caain^{21} 'e jmɨ'^{3} wuunjøø'^{3} lo coon'^{13} 'naa' ca mi tɨ jmɨɨ^{212} ityʉ'^{2} Ñʉ'^{3}ʉʉ tó^{2} tsá^{2}, joon jmɨɨ^{212} joon i'né^{3}e' tún^{1} coon'^{13} 'naa'.

Jmo'^{2} Jesús júu^{3} Tʉ́^{3} 'e ijin'^{2}in 'e jo cwii^{1}in Jesús

30 Joon mo ngayuui'^{13} ga'øø^{1}ø coon^{21} Salmo joon ngalíin^{2}mo coon'^{13} tsá^{2} tya'a fu yʉ' moo'^{21} Olivos.

31 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a do:

—'E 'woo^{1} no jilee'^{21}naa' ixée^{1}mo-'oo' coon'^{13} jna tsʉ ni jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}in: "Ijngaa'^{12}moo 'in 'aa^{1}i joo'saa'^{21} joon ixée^{2}i joo'saa'^{21} tya'a."

32 Pe mi yuui'^{13} injmá^{1}a Dios injiin'^{1}in jna inÍí^{3}ii jéei^{13}gɨ lagɨ 'naa' fu lɨ sii^{21} Galilea.

33 Pe jin'^{2} Tʉ́^{3} gañii^{1}i:

—Xʉfiin'^{13} jileei'^{21} 'in catyaai^{2} no ixée^{2}i-tsi coon'^{13} 'nʉ pe jna lo jo jmɨɨ^{212} xée^{2}i-tsii coon'^{13} 'nʉ.

34 Pe Jesús gajin'^{2}in gasɨɨ'^{21}ɨ Tʉ́^{3} do:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'nʉ, 'nɨ^{1} naa'^{13} ifoo^{13}'o 'e jo cwii^{1}un jna la nʉ'gɨ i'oo^{1}o tu-uitsáa^{2}.

35 Pe Tʉ́^{3} do-gɨ gajin'^{2}in tún^{1}:

—Xʉfiin'^{13} júun^{3}moo coon'^{13} 'nʉ pe jo fo'^{3}oo wa'a jo cwii^{1}na 'nʉ.

Joon la joon jon gajin'^{2} 'in catyaai^{2} do jon.

Faa'^{21}a Jesús júu^{3} tyʉ́^{2} fu lɨ sii^{21} Getsemaní

36 Joon gatyalíin^{2} Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a coon^{21} lɨ sii^{21} Getsemaní joon Jesús gajin'^{2}in:

—Ní^{2}duu' lo la 'ɨɨ^{212} níi^{3}ii nifo'^{3}oo júu^{3} tyʉ́^{2} lɨ'do.

37 Joon gajée^{1}mo Tʉ́^{3} coon'^{13} 'in gái^{1} jóon^{1} Zebedeo ngalíin^{2} coon'^{13}. Joon Jesús gatsá^{2} goon^{21} 'e fa'í^{3} lɨ́ɨ^{2}i 'áai^{1} joongɨ gajmaa^{1}a cu'^{2}-tsi 'ña'a 'áai^{1}.

38 Joon gajin'^{2}in:

—'E fa'í^{3} 'e seen^{2}na lo 'e lɨ'ɨ ijúun^{2}moo. Ján^{2}duu' lo joon jmaa^{2}aa' lí^{2}ii' coon'^{13} jna.

39 Joon gangó^{1}o Jesús capi'^{3} nifugixʉ joon gatyíi^{2}a lɨ' ri'íi^{2}in ni 'wó^{2} gamɨɨ^{1}ɨ tyani Dios jin'^{2}in:

—Ñʉ'^{3}, wa xʉ'ʉ lí^{2} 'e jo móo^{3}oo ilí^{2}no pe jo cwolí^{2} jiin'^{13} la 'iin^{212} jna, cwolí^{2} jiin'^{13} la 'iin^{212} 'nʉ-ʉ.

40 Joon ganga'^{2}mo tún^{1} fu lɨ néei^{1} 'in gaai^{21} tsá^{2} tya'a joon nateei'^{13} 'ido cwuu^{21}mo. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Tʉ́^{3}:

—¿Tɨ jo nilii^{1}i 'naa' 'e jo cwuu^{21}naa' coon'^{13} jna coon^{21} hora?

41 Jmaa^{2}aa' lí^{2}ii' joon faa^{2}aa' júu^{3} tyʉ́^{2} 'e jo xuu'^{21}naa' ja'cwoo^{21} 'in 'lɨɨi'^{3}. 'E la ja'^{2}mo 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} jmáa^{1}a 'e tyʉ́^{2} pe^{2} ngʉ́^{1} taain^{212} jo cwo^{1}.

42 Gangó^{1} Jesús tún^{1} ngafee'^{13}i Dios jin'^{2}in:

—Ñʉ'^{3}, wana jo lí^{2} 'e cuu'^{13}u imóo^{3}oo wúu^{1} no pe cwolí^{2} jiin'^{13} la niga'ɨ^{1}-o'o^{2} 'nʉ.

43 Joon ganga'^{2}mo tún^{1} joon, joon nateei'^{13} 'ido cwuu^{21}mo tún^{1} tsʉ 'áai^{1} jlɨɨ^{1}ɨ unníí^{1}i.

44 Joon jo gatø'^{2}gɨ 'ido gango^{1}o tún^{1} ngafaa'^{12}a júu^{3} tyʉ́^{2} lɨ gatí^{2} 'nɨ^{1} naa'^{13} do. Gajin'^{2}in la nigajin' do tún^{1}.

45 Joon ganga'^{2}mo tún^{1} lɨ tee'^{1}i 'in gaai^{21} tsá^{2} tya' do joon gajin'^{2}in:

—Cwocwuu^{21}mogɨɨ', cwo'ii'^{1}xʉ 'wó^{2}oo'. Tsʉ gatí^{2} 'ii'^{21} ijaain'^{1} tsá^{2} 'in Ruui'^{21} Tsá^{2} ja'cwoo^{21}o 'in tsá^{2} røøi^{21} tsaa^{2}.

46 Raan^{21}naa' no, moo^{21}o' tsʉ no-o nijó^{1} 'in 'nɨ́ɨi^{1} jna do.

Joon itøø^{2} tsá^{2} Jesús 'e sɨ'ñú^{1}mo

47 La jee^{212} faa'^{21}gɨ Jesús siin'^{13}in gatyía^{1} Judas, 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya'a jee^{212} 'in dyatooin^{1} do, coon'^{13} tsá^{2} fúui^{1} lɨɨ^{1}. Joon 'in tsá^{2} do tyaan^{1}an ñí^{3} espadas tyaan^{1}an jon 'no'^{3} 'mó^{2} gatyalíin^{2} to^{2} gatyʉ'^{2} 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2} coon'^{13} 'in tsacøøi'^{13} tya' tsá^{2} Israel.

48 Joon Judas do, 'in i'nɨ́ɨ^{1}i Jesús, ni gasɨ́ɨ^{2}i júu^{3} coon'^{13} 'in tsá^{2} do xiiala li^{2} ijmáa^{1}a gajin'^{2}in:

—'In jun'^{3}uun caain^{21} ju'^{2} 'ii do. 'I-i 'in saan'^{13}naa'.

49 Joon gangatyéen^{1}in lɨ siin'^{12} Jesús joon gajin'^{2}in:

—¡'Aa^{212}mo'o, tɨfo'^{2} tyi'!

Joon gajun'^{2}un caain^{21} ju'^{2} 'ido.

50 Jesús gañii^{1}i:

—Ru'^{1}u', ¿'ee to^{2} ñí^{2}'i?

Joon tsifu joon gasan'^{2}mo 'in tsá^{2} do Jesús joon gatøø^{2}o 'ido sɨ'ñú^{1}mo.

51 Joon jaain^{21} jee^{212} 'in tsá^{2} tya'a do gasø'^{2}ø ñí^{3} tya'a joon gatyʉ'^{2}ʉ cataain^{212} loocwóo^{1}o jaain^{21} tsa'leei'^{13} tya' 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} nifu.

52 Pe Jesús gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Taan'^{1} ñí^{3} tyi'i tsi 'nʉ́^{1} tya'a. Tsʉ jileei'^{21} 'in jngaai'^{12} tsá^{2} coon'^{13} ñí^{3} coon'^{13} 'ñí^{3}-i jon ijúun^{2}in.

53 ¿Tɨ jo ñí^{2}'i, lí^{2}-i fuu^{212} jna Ñʉ'^{3}ʉʉ joon 'ii tsifu insii^{1}in setenta mil ángeles iun'øø^{1}i jna?

54 Pe wa'a lí^{2} la joon, ¿xiiala itsín^{1} jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios, xiiala 'ná^{1} ilí^{2}?

55 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} fúui^{1} do:

—¿'Ee lɨ' ñilíin^{2}naa' saan'^{13}aan' 'no'^{3} 'mó^{2} coon'^{13} ñí^{3} itøø^{2}øø' jna lawa jaain^{21} 'uun^{21}? Tsʉ la coon^{21} jmɨɨ^{212} tyíin^{1}na inʉʉ cwo'^{1}

fee'1 do 'e'3ee 'naa' júu3 tyú2 joon jo mo gaseen'21naa' jna.

56 Pe la lo-o galí2 'e gatsín1 júu3 tya' Dios 'e gataan1an ni mo'jí2 'in tsá2 cwo1 júu3 tya' Dios la mo jéei1.

Joon 'in tsá2 tya' Jesús do gacwiin1o gatiu2mo Jesús 'ña'a do.

Jesús nasiin'1in tyani jileei'13 'in tyʉ'2 to2 tya' tsá2 Israel

57 Joon 'in tsá2 fúui1 do 'in gasain'2 Jesús joon gangajaa212 ni'i 'ido tyani Caifás, 'i-i 'in nifu 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2. Joon do-o nisɨcaain21 tsacøøi'13 coon'13 tɨfo'2 tya' ley.

58 Pe Tú3 do gangaa'13i ćɨin2mo caluu do joon gatyee'13i tya'i tyi1 lɨ si'2 'nú1 lɨ néei1 'in tyʉ'2 to2 nifu do. Joon do-o gacwó2 Tú3 caluu do coon'13 'in 'ɨɨ'13 tya' 'in tsá2 tyʉ'2 to2 do. 'E 'iin212in jøø2ø xiiala itsangɨɨ1i Jesús.

59 Joon 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 do coon'13 'in tsacøøi'13 coon'13 jileei'21 'in catyaai2gɨ 'in tyʉ'2 to2, 'in sii21 Junta Suprema, ga'noo'1on 'ee tsaa2 ilijmáa1a tya' Jesús, fiin'13 coon'13 júu3 tajuu21 joon ilí2 jnga'1ni 'ido.

60 Pe jo 'ee tsaa2 tya' Jesús gatsaa'1a jiin'13 coon21 joongɨ lɨilí1 fúui1 tsá2 taai2 jmoo1o júu3 tajuu21. Pe mo ga'yá2 gatsín1 garoon1on gái1 tajuui21,

61 'in gajin'2in:

—Niganʉʉ21ʉ'ʉ jin'2 'in tsañʉʉ'1 no: "Jna-a lí2 fiin1na 'e cwo'1 fee'1 tya' Dios no, joon jee212 'ni1 jmɨɨ212 lí2 jmaa'13aa tún1."

62 Joon 'in nifu 'in tyʉ'2 to2 jee212 untsá2 garoon1on, joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ Jesús:

—¿'Tɨ jo ngɨɨ2'ɨ coonti? ¿'Ee 'e tsaa2 jmoo1o 'in tsá2 no tyi'i?

63 Pe Jesús-gɨ gajaan1an tii2. Joon 'in nifu 'in tyʉ'2 to2 jee212 untsá2 do gajin'2in tún1 gasɨɨ'21ɨ Jesús:

—Tyani Dios, 'in jiin'1, sii'13 jna'a, ¿tɨ 'nʉ-ʉ Cristo Jóon1 Dios?

64 Joon Jesús gañii1i gajin'2in:

—'Ii-gɨ jna jiin'13 la foo'21 'nʉ. Joongɨ fuu212uu 'naa' imoo2oo' 'in Ruui'21 Tsá2 tyíin1in lɨ' cwoo21o Dios tsáa1. Joon 'in Dios do lí2 jmáa1a jilaa'21 'e 'iin212in. Imoo2oo' 'in Ruui'21 Tsá2 do ijó1 jee212 jníi1 tya'cwii21.

65 Joon Caifás do ga'gɨɨ1ɨ sɨin'13ɨn joon gajin'2in:

—'In tsañʉʉ'1 lo nigafaa'21a 'e lawa Dios 'ii. Jo 'néi1-gɨ tsá2 'in jmá1 júu3 røø21. Jileei'21 'naa' niganúʉ13ʉʉ' jilaa'21 júu3 gó2 'e gafaa'21a.

66 ¿Xiiagɨ la 'ɨ1-'oo' 'naa'?

Joon 'in tsá2 néei1 do gajin'2in:

—'Ná1 júun2mo 'ino 'wii'13 tsaa2 tya'a.

67 Joon ga'ñíi1 'in tsá2 do ni2 Jesús joongɨ gajmee'21mo 'ido joongɨ gajnáa1a ni2 Jesús.

68 Joon gajin'2in 'in tsá2 do:

—'Ñʉ-ʉ líɨ1u'u Cristo 'in gasiin1 Dios, laa'13 jmaa2'a júu3, ¿'iin gatyuun1in 'nʉ?

Jo 'iin212in Tú3 jmáa1a júu3 'e cwii1in Jesús

69 Joon la jee212 siin'12 Jesús tyani 'in tsá2 do Tú3-gɨ tyíin1in fu caluu tya'i tyi1. Joon jaain21 'yiia212 'in jmoo1o 'e gø'2 Caifás do gangatyéen1in lɨ tyíin1 Tú3 joon gajin'2 'in tsamí2 do:

—'Nʉ jon 'in ngɨ1 coon'13 Jesús 'in jó2 Galilea.

70 Pe Tú3 do-gɨ jo garøø1i tyani 'in tsá2 fúui1 néei1 do, gajin'2in:

—Jo ñí3ii 'ee 'e foo'21'o no.

71 Joon gajeein'21gɨxʉ Tú3 lɨ tyíin1in do joon gangó1 tyan'gɨxʉ lɨ tyí3 'oo2 'yá2 lɨ 'wooi21 tsá2. Joon jaain21gɨ 'in gangaa1i 'ii joon gasɨɨ'21ɨ 'in téein2 do:

—'In tsañʉʉ'1 no ngɨɨ1o 'ino jon coon'13 Jesús tsá2 Nazaret.

72 Joon xiia'21gɨ túnʼ1 jo garøø1i Tú3 túnʼ1 ga'íi1i Dios gajin'2in:

—Jo cwii1na 'in tsañʉʉ'1 no.

73 Joon xʉʉ lɨ'ɨɨi212xʉ joon mo gangatyéen1in 'in néei1 do lɨ siin'12 Tú3 joon gajin'2in:

—'E la ja'2mo, 'nʉ líɨ1u'u jaain21 jee212 'ino tsʉ no li2 la faa'21 'ido-o foo'21 'nʉ.

74 Joon 'láa2 Tú3 'wii212 ga'íi1i Dios jin'2in:

—Wa jo fo'3oo 'e la jai'2 ijmee'21mo Dios jna, jo cwii1na 'in tsañʉʉ'1 no.

Joon tsifu joon ga'oo1o jaain21 tuuitsáa2.

75 Joon gatɨ'2-tsi Tú3 jiin'13 la nigajin'2 Jesús gasɨɨ'21ɨ 'ii mo gajin'2in: "La nʉ'gɨ i'óo1o tuuitsáa2, 'ni1 naa'13 nifaa'13'a 'e jo cwii1u'u jna." Joon mo gatɨ'2-tsi Tú3 'e júu3 do gacwo'íi1o fu jee212 'nú1 joon gatyi'2o xuui212-tsi 'áai1.

27

Gangajée13i tsá2 Jesús tyani Pilato

1 Joon mo gajná2 do joon gasíi2i røø21 jileei'21 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 'in tsacøøi'13 tya' tsá2 Israel xiiala ilijúuin2 Jesús.

2 Joon gangajée13mo Jesús sɨ'ñúu1mo tyani Poncio Pilato 'in líɨ1i to2 gobernador.

Mo gajúuin2 Judas

3 Joon mo galiñii1i Judas, 'in ga'nɨɨi1 Jesús, 'e nisɨɨ21i tsá2 røø21 xiiala ijúuin2 Jesús gajoo'21o-tsi 'áai1 joon ngajoon'13o 'ido 'e dyadya1 cuu2 cwataa21 tya' 'in tsá2 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 joongɨ tya' 'in tsacøøi'13 do.

4 Joon gajin'2 Judas sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do:

—Jna-a niga'noo212oo tsaa2 mo ga'ní3na jaain21 tsañʉʉ'1 'in jo 'ee tsaa2 tya'a sá2.

'In tsá2 do-gɨ gañii1i:

—Jo 'ee cwáain1 tyijna'a 'e joon 'e cwáain1 jon 'e tyi'nʉ 'woo'o joon.

5 Joon Judas coon21 gadya'2 goon21 la no-o 'e cuu2 do ni 'wó2 inʉʉ cwo'1 fee'1 do. Joon gacwo'íi1o do joon nga'nʉʉ21ʉ 'nii212 luu212u 'ña'a, joon coon'13 la joon gajngaa'12mo 'ña'a.

6 Joon 'in tsá² 'in tyʉ'² to² tya' untsá² do
gataa'¹³i, gauntɨɨ'¹i 'e cuu² do. Joon gajin'²in:
—Jo tɨɨ²¹i taa'¹³ jna' 'e cuu² lo tsi lɨ taa'¹³
cuu² tya' cwo'¹ tsʉ cuu² gacɨɨn¹in tya' ijúuin²
tsá²-a no.
7 Joon tsifu joon gasɨɨ²¹i 'in tsá² do røø²¹
iló² coon'¹³ sii'¹³ 'wó² coon'¹³ 'e cuu² do. 'E
coon'²¹ sii'¹³ 'wó² do sii²¹ 'Wó² tya' Tɨtu'².
Galó¹ 'e 'wó² ilisá² coon²¹ lí² ái¹ tsá² jalíin² lɨ'
xiia'²¹ 'in júun²in fuu²¹ do.
8 Tsʉ 'wii'¹³ joon sii²¹ 'e 'wó² do ca jmɨɨ²¹²
no, 'Wó² tya' Jmɨ¹.
9 Joon coon'¹³ la joon gatsín¹ júu³ tya'
Jeremías, jaain²¹ 'in gacwó¹ júu³ tya' Dios
la mo jéei¹ 'in gajin'²in: "Tsá² Israel gajin'²
icɨɨn¹in 'in tsá² do dyadya¹ cuu² cwataa²¹.
10 Joon coon'¹³ 'e cuu² do galó¹ coon'²¹
sii'¹³ 'wó² tya' tɨtu'² jíin'¹³ la to² 'e nigatyʉ'²
Ña'ñʉ'¹ʉ'."

Jesús siin'¹²in tyani Pilato

11 Gajée¹mo tsá² Jesús tyani 'in gober-
nador joon 'ido gaunngɨɨ¹ɨ 'ii:
—¿Tɨ 'nʉ-ʉ RØØi¹³ tya' tsá² Israel?
Joon Jesús gajin'²in:
—Jiin'¹³ la nigafaa'¹³'a no, 'e joon 'e jo'¹.
12 Joon mo ga'nɨ́ɨ¹i 'in tyʉ'² to² tya' untsá²
coon'¹³ 'in tsacøøi'¹³ do lɨ coon²¹ gaján¹ Jesús
tii².
13 Joon Pilato gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—¿Tɨ jo nuu²'un jilaa'²¹ 'e gó² faa'²¹ 'ido
tyi'i?
14 Joon jo 'ee gañii¹i Jesús coonti. 'Wii'¹³
joon ganga'goo²¹-tsi 'in gobernador do 'áai¹.

Pilato tyʉ'²ʉ to² ijúuin² Jesús

15 Jiin'¹³ la tɨɨsi'² mo gatí² jmɨɨ²¹² 'e gatí²
'in gobernador do 'ná¹ láa¹i jaain²¹ tsá² taai²
'nʉñí³ tya' 'in tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do.
16 Joon jee²¹² jmɨɨ²¹² joon 'yuui² jaain²¹
tsá² 'nʉñí³ do 'in sii²¹ Barrabás. Tyú²-ʉ
cwii¹mo tsá² 'ii.
17 Joon la jee²¹² sɨcaain²¹ 'in tsá² do
gaunngɨɨ¹ɨ Pilato 'in tsá² do:
—¿'Iin-in 'iin²¹²naa' ilaa²¹²na tyii'? ¿Tɨ
'iin²¹²naa' laa²¹²na Barrabás sɨ Jesús 'in sii²¹
Cristo 'ee?
18 Tsʉ galili'³o Pilato 'e 'wii'¹³ tsiiwúu¹mo 'e
gajaan'²¹ ni 'ido ja'cwoo²¹o.
19 La jee²¹² tyíin¹ Pilato lɨ jmoo¹o 'ii'²¹ do
gasiin²¹ tsamí² tya'a coon²¹ júu³ 'e jin'²: "Jo
cɨɨn'¹³ 'wo'²o 'áai¹ 'e cwáain¹ tya' 'in tsá² tyúi¹
no tsʉ lɨɨli¹ caain'²¹ 'e gací³ɨɨ cwáain¹ tya' 'ino
coon²¹ 'e canʉʉ²¹."
20 Pe 'in tsá² tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in
tsacøøi'¹³ do gasɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² fúui¹ 'in téein² do
wa' ilí² laa¹i Barrabás joon ijúun²mo Jesús.
Joon gatɨɨ'² júu³ tya'a 'e laa¹i 'ii.
21 Joon gafeei'¹ 'in gobernador do tún¹ 'in
tsá² do joon gaunngɨɨ¹ɨ:
—¿'Iin jee²¹² 'in gái¹ no 'in 'iin²¹²naa' lá²i?
Joon gañii¹i 'in tsá² do:
—'Iin²¹²moo'o lá²i Barrabás.
22 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Pilato tún¹:
—¿'Ee-gɨ ijmáa³aa tya' 'in Jesús no, 'in sii²¹
Cristo?
Jilee'²¹mo gañii¹i joon:
—¡Cwotéen¹in tsaa' crúu¹³ 'ino!
23 Joon gañii¹i Pilato tún¹:
—¿'Ee 'e gó² 'e nigajmaa¹a 'ino tyii'?
Pe 'in tsá² do xʉjoon ga'oo¹o tá² lɨ́ɨ¹gɨ
gajin'²in:
—¡Cwotéen¹in tsaa' crúu¹³ 'ino!
24 Joon mo galili'³ Pilato 'e jo lí² tɨɨ'² júu³
tya'a pe lɨɨli¹ gato'² 'in tsá² do mɨɨ'¹³ joon
gatyʉ'² 'in Pilato do to² 'e jó¹ coon²¹ wúun¹
si'ó¹ jmɨɨ²¹ joon garun'²un cwoo²¹o tyani 'in
tsá² taai²¹² do joon gajin'²in:
—Jo tsaa² tyiia ijúuin² 'in tsañʉʉ'¹ 'in tyúi¹
lo, tsaa² tyi'naa' no.
25 Joon jileei'²¹ 'in tsá² do gañii¹i:
—Tsaa² tyijna'a coon'¹³ xuui²¹² tyioo'o
ijúin¹ 'ino.
26 Joon Pilato do galáa²mo Barrabás joon
gatyʉ'²ʉ to² ipóo²i 'nii²¹² Jesús joon gajan'² ni
'ido ja'cwoo²¹ 'in tsatéen¹in 'ido tsaa' crúu¹³.
27 Mo ngayuui'¹³ joon gatǿ¹ø 'láa² Jesús tsi
inʉʉ lɨ née¹i joon gauncaain²¹ jileei'²¹ 'in 'láa²
taain² do lɨ siin'¹² Jesús.
28 Joon gatyii²¹ sɨɨn'³ 'ido joon gapaa'²¹ ni
'ido coon²¹ 'mɨ'² yúʉn².
29 Joon gajmaa¹a coon²¹ corona lí¹ tóon¹
gaton'²on tyi² 'ido. Joon gacwo'¹o 'ido coon²¹
sɨɨ²¹ 'e son'² 'ido coon'¹³ cwoo²¹o tsáa¹. Joon
gasi'²i 'wojnii¹i tyani 'ido joon ungøø¹ ni 'ido.
Gajin'²in:
—¡Wóo² cwoseein²¹ 'in rØØi¹³ tya' tsá² Is-
rael!
30 Joon ga'ñii¹i ni 'ido. Joon coon'¹³ sɨɨ²¹ 'e
san'²an do gapó²o 'in 'láa² do tyíi¹i.
31 Joon ngayuui'¹³ gaungøøi¹ 'in 'láa² do
'ii joon gatyii²¹o 'e sɨɨn'³ yúʉn² do joon
gatyin'²in Jesús 'e sɨɨn'¹³ɨn do tún¹.

Mo táain² Jesús tsaa'² crúu¹³

32 Joon mo gangalíin² itsatéen¹in Jesús
tsaa' crúu¹³ joon gajiin'¹in jaain²¹ tsañʉʉ'¹ lɨ
ningalíin² do. Joon 'in 'láa² do gatyʉ'²ʉ to² 'in
tsañʉʉ'¹ do sii²¹ Simón, jaain²¹ tsá² Cirene, 'e
cón²on crúu¹³ tya' Jesús.
33 Joon gatyalíin² coon²¹ lɨ sii²¹ Gólgota,
'øøi'²¹-tsi tsá² sii²¹, Cwoon'¹ Po'³ Mootyi²
'Lɨɨ²¹².
34 Joon do gacwo'¹o Jesús vino 'e sɨcaai'¹³
jmɨ'³ tsi'³ tya' joo'²¹. Joon mo gatii¹i 'óo¹o 'e
vino do sɨcaai'¹³ 'e tyi'¹ joon jo ga'un'²un.
35 Joon mo ngayuui'¹³ gatéen¹in Jesús tsaa'
crúu¹³ gacoo¹o 'in 'láa² do mɨ'³ 'iin inli'¹ sɨɨn'³
Jesús. Joon coon'¹³ la joon gatsín¹ júu³ tya' 'in
gacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹ mo gajin'²in:
"Icóo¹o sɨɨn'¹³ɨɨn, ijmáa¹a jmai'²xʉ 'iin inli'¹."
36 Joon do-o gacwó²o 'aa¹ ni 'ido.

37 Joon yʉ' tyíi[1]i gataan[1]an 'e tsaa[2] tya' Jesús 'e jin'[2]: "'In no-o Jesús, Røøi[13] tya' tsá[2] Israel."

38 Joon gatéein[2] jon gái[1] 'uun[21] jmai'[2] coon[21] crúu[13] tya'a coon'[13] Jesús, jaain[21] lɨ cwoo[21]o Jesús tsáa[1] joongɨ jaain[21] lɨ' cwoo[21]o tooin[212].

39 Joon 'in tsá[2] 'in la coon[21] gangɨ́i[1] la jee[212] taain[1] Jesús tsaa' crúu[13] joon gajaan[1] jøøi[2] Jesús gajíi[2]in, gajø'[2]ø mootyíi[1]i

40 gajin'[2]in:

—'Ñʉ-ʉ, 'in fín[1] cwo'[1] fee'[1] do joon jmaa'[13]'a jee[212] 'nɨ[1] jmɨɨ[212] tún[1], laai[212] 'wo'o no. Wana Jóon[1] Dios 'nʉ cwúui[1] tsaa' crúu[13] no.

41 La joon jon gaungøø[1]i 'in tyʉ'[2] to[2] tya' untsá[2] coon'[13] 'in tɨfo'[2] tya' ley coon'[13] tsá[2] fariseos coon'[13] tsacøøi'[13]. Joon sɨ́ɨ[2]i la 'oo'[21] 'ii jin'[2]in:

42 —Gaun'láai[2] 'ino tsá[2] xeei'[21] pe jo lí[2] láa[1]i 'ña'a. Wana la jai'[2] 'ii Røøi[13] tya' tsá[2] Israel cwoxáa[1]i tsaa' crúu[13] no joon iun'goo[2]o' 'ii.

43 Tsaa'[1]-tsi 'in tsañʉʉ'[1] no Dios jin'[2]in, né[2]du' wana 'iin[212]in Dios 'ii joon 'e láa[1]i 'ido 'ii tsʉ gajin'[2]in 'e Jóon[1] Dios 'ii.

44 Joon ca 'in 'uun[21] 'in taan[1]in coon'[13]on do gajíi[2]in 'ii jon.

Mo gajúun[2]mo Jesús

45 Joon ga'ɨɨ[2] nʉʉ[21] la caain[21] juncwii[21] mo gatɨ́[2] tyiiañi'[1] ca 'iin[2] 'nɨ[1] ca'loo[1].

46 Joon mo gatɨ́[2] 'e 'ii'[21] joon ga'oo[1]o Jesús tá[2] gajin'[2]in:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? ('E 'øøi'[21]-tsi tsá[2] gajin'[2]in: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee lɨ'[2]ɨ nigatiu[2]mo'o jna?)

47 'Inlɨ́ɨi[13] 'in teein[1] do ganúu[2]un joon gajin'[2]in:

—'In tsañʉʉ'[1] no tø'[1]ø Elías 'in nigacwo[1] júu[3] tya' Dios la mo jéei[1].

48 Joon tsifu joon jaain[21] 'in teein[1] do gangó[1] cwiin[1] ngatyaan[1] coon[21] esponja joon gaun'lá[2]a esponja do coon'[13] vino tiin'[21] joon gauntyii[1] nii[212] sɨɨ[21] joon saa'[13]a do 'e la mo cwo'[1]o Jesús i'un'[2]un 'e do.

49 Pe 'in catyaai[2] do gajin'[2]in:

—Cwoján[1]du'; né[1]du' wa ijó[1] Elías jalaa[212] ni 'ino.

50 Joon Jesús ga'oo[1]o tún[1] tá[2] joon gajúun[2]mo mo ngayuui'[13] jon.

51 Joon tsifu joon ga'gɨɨ[1]ɨ 'e 'mɨ'[2] 'í[1]i inʉʉ cwo'[1] fee'[1] do ca tɨ' yʉ' ca tɨ' 'wii[212]. Joongɨ gajøø'[21] 'wó[2] joongɨ cuun[212] gajlɨ'[2].

52 Joon ganó[2] 'aan[21] lɨ si'aai[212] 'lɨɨ[212] joon fúu[1]mo 'in najúin[1] 'in nigatsaa'[1]-tsi Dios gajiin'[1]in.

53 Joon mo ngayuui'[13] gajiin'[1]in Jesús ga'wóo[2]mo 'in tsá[2] do 'aan[1] tya'a ngatáa[1]i 'e fuu[21] nacwai'[3] Jerusalén joon fúu[1]mo tsá[2] gangaa[1]i 'ii.

54 Joon mo ganí[2] fii[212] 'láa[2] coon'[13] 'in 'láa[2] catyaai[2] do 'in 'aai[1] Jesús xiiala gajøø'[21] 'wó[2] joon jilaa'[21] 'e nigangó[1] gafoo'[1]mo 'áai[1] joon gajin'[2]in:

—'E la ja'[2]mo Jóon[1] Dios 'in tsañʉʉ'[1] no.

55 Do-o teein[1] tsamɨ́[2] fúui[1] wíin[2]gɨxʉ jøø[2]ø. Nigangɨ[1] 'in tsamɨ́[2] do coon'[13] Jesús fu Galilea joon nigaunjíi[2]in Jesús.

56 Joon jee[212] do sin'[2] María Magdalena coon'[13] María sáa[3] Jacobo coon'[13] José. Sin'[2]mo jon in sáa[3] jóon[1] Zebedeo do.

Teen[1]mo tsá[2] ga'áa[2]mo Jesús

57-58 Capii'[3] teein[1]gɨ jmɨɨ[212] joon mo gangó[1] jaain[21] tsá[2] sá[2] cuu[2] seein[21] fuu[21] Arimatea 'in sii[21] Sé[3]. Gango[1] 'ido tyani Pilato, ngamɨɨ[1]ɨ cuerpo tya' Jesús. 'Ii jaain[21] tsá[2] 'in tsaa'[1]-tsi Jesús.

59 Joon gaxíia[2] cuerpo tya' Jesús joon gacɨin'[13]in coon[21] 'mɨ'[2] taa[21] 'e tyʉ́[2].

60 'In Sé[3] do natyʉ'[2] to[2] 'e nalɨ́[1] coon[21] 'aan[1] tya'a tsaa' xá[1] 'e tsa'ii[21] mi júun[2]in pe gatan'[2]mo Sé[3] Jesús tsi 'aan[1] 'mɨ́ɨ[2] do. Joon[2] mo ngayuui'[13] gataan'[1]in Jesús do joon gajnii[2]o 'oo[21] too[21] 'aan[1] do coon'[13] coon[21] cuun[212] fee'[1] 'áai[1]. Joon gangaa'[13]mo mo ngayuui'[13] do.

61 Pe do-o née[1]i María Magdalena coon'[13] 'in María jaain[21]gɨ do co' do.

Ngalíin[2] 'láa[2] nga'aa[2]a 'aan[1] tya' Jesús

62 Mo ngayuui'[13] jmɨɨ[212] 'e gatyaa[1] tsá[2] tyʉ́[2] tya' 'e gatɨ́[2] jmɨɨ[212] do 'in tsá[2] 'in tyʉ'[2] to[2] tya' untsá[2] coon'[13] 'in tsá[2] fariseos do ngalíin[2] ngafee'[13]ɨ Pilato

63 gajin'[2]in:

—Tsaa'to[2] tyi', tɨɨ'[12]-tsii'i la gajin'[2] 'in tajuui[21] do la mo jiin'[1]gɨ ijiin'[1]in mi tɨ́[2] 'nɨ[1] jmɨɨ[212] 'e gajúun[2]in.

64 Tsʉ 'wii'[13] joon siin[1]u'un 'láa[2] tsa'áa[2] 'aan[1] do ca mi tsín[1] 'nɨ[1] jmɨɨ[212] tsɨ 'neei'[2] tsalíin[2] tsá[2] tya'a tsatyíi[1] ni 'ido la 'woo[1] joon la joon ilí[2] jin'[2]in 'e gajiin'[1] 'ido jee[212] 'lɨɨ[212]. Tsʉ la joon 'e ilifee'[1]gɨ 'e tajuu[21]ɨ lagɨ mo 'wiin[212] do.

65 Joon Pilato do gajin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ 'in tsá[2] do:

—Cwolíin[2]naa' coon'[13] 'láa[2] joon cwoun'øø'[1]naa' 'aan[1] do jiin'[13] la cwéei[1].

66 Joon ngalíin[2]mo jon lɨ roon[1]on 'aan[1] do. Joon gajníi[1]i tyʉ́[2] 'e 'oo[21] too[21] 'aan[1] do. Gataan[1]an sello tya' cuun[212] 'e sijnɨɨ[1] do joon gajaan[1]an 'láa[2] i'áa[1]a 'aan[1] do.

28

Mo gajiin'[1] Jesús

1 Joon mo gangɨ́[1]i jmɨɨ[212] 'ii'[21] 'woo'[21] tya' 'in tsá[2] do, mo tɨ li jná[2] domingo, 'in María Magdalena coon'[13] 'in María catyaai[2] do ngalíin[2] ngajøø[2] lɨ roon[1]on 'e 'aan[1] do.

2 Joon gajøø'[21] 'wó[2] 'áai[1]. Joon jaain[21] ángel tya' Ña'ñʉ'[1]ʉ' gajgáa[1]i fu ñʉ'fú[2] joon gajiin[1]in

'e cuun^{212} do 'e sɨjnɨ^{1} 'oo^{21} too^{21} 'aan^{1} do. Joon gacwó^{1}o ni cuun^{212} do.

3 Jɨɨ'^{1}i 'áai^{1} la jɨɨ'^{1} jɨ́^{2} cwaain'ñá^{3}. Joon sɨɨn'^{13}in taa^{21} la taa^{21} 'moo^{21}.

4 Joon mo ganí^{2} 'in 'láa^{2} do lo gafoo'^{1}i joongɨ gajlée^{1}i 'áai^{1} joon gacɨɨ'^{13}i lawa'a 'lɨɨ^{212}mo coonti.

5 Joon 'in ángel do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsamɨ́^{2} do:

—Jo foo'^{13}naa'. Ñí^{2}oo 'e 'naa'^{21}naa' Jesús 'in gateen^{1}in tsá^{2} tsaa' crúu^{13}.

6 Pe jo 'yuui^{2}gɨ lo, nigajiin'^{1}o jiin'^{13} la nigajin'^{2}in. Ñilíin^{2}naa', jøø^{2}duu' lɨ ga'í^{2}.

7 Cwoliin^{1}naa' la jmoono cwojmaa^{2}aa' tsá^{2} tya'a júu^{3} 'e nigajiin'^{1}o 'ido. Joon itsáa^{1}a 'ido nifugɨ lagɨ 'ii fu Galilea. Joon do-o iníi^{2}in. Jiin'^{13} joon 'e 'ná^{1} fuu^{212}uu 'naa'.

8 Joon ngalíin^{1}mo 'in tsamɨ́^{2} do la jmoono, 'goo'^{21} 'áai^{1} joongɨ jløø'^{3}i. Ngaliin^{1} cwiin^{1}in ngajmaa^{1}a júu^{3} tsá^{2} tya' Jesús.

9 Joon la jee^{212} taa^{2}i fu^{1} 'in tsamɨ́^{2} do gajnéi^{1} Jesús lɨ ngaliin^{1} joon gafee'^{1}i 'ido 'ii. Joon gangatyéen^{1}in lɨ siin'^{12} Jesús joon gasoon'^{1}on tɨɨ^{2} Jesús gaun'goo^{21}o 'áai^{1}.

10 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Jo foo'^{13}naa', cwojmáa^{2}aa' tsaruu'^{21}na júu^{3} 'e 'ná^{1} tsalíin^{2} Galilea joon do-o iníi^{2}in jna.

Gatyaa^{1} 'láa^{2} júu^{3} xiiala nigalɨ́^{2}

11 La jee^{212} ngaliin^{1} 'in tsamɨ́^{2} do joon 'in 'láa^{2} 'in 'oo^{1} 'aan^{1} tya' Jesús ngalíin^{2}in jaain^{21} gáa^{1}i ngajmaa'^{13}a 'in tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2} júu^{3} jilaa'^{2} 'e nigalí^{2}.

12 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} do-gɨ ngalíin^{2} ngafee'^{13}i tsacøøi'^{13} isíin^{1}in røø^{21}. Joon gacwo'^{2}-o 'in 'láa^{2} do cuu^{2} 'áai^{1}

13 joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in 'láa^{2} do:

—'Naa' foo^{2}oo': "'E tsá^{2} tya' Jesús gangatyíi^{1}i cuerpo tya' Jesús la 'woo^{1} la jee^{212} nigacwuu^{2}taa'a."

14 Joon wa mi liñi^{1} gobernador 'e nigacwuu^{2}moo', jna'oo'o tyaa^{21}a'a júu^{3} coon'^{13}on tsʉ joon jo jngaa'^{12}i 'naa'.

15 Joon 'in 'láa^{2} do ga'ii'^{21}mo 'e cuu^{2} gacwo^{1} 'in tyʉ'^{2} to^{2} do joon ngaliin^{1}mo joon gajmaa^{1}a jiin'^{13} la júu^{3} gasɨ́ɨ^{2}i coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} do. Joon 'in tsá^{2} Israel ca jmɨɨ^{212} no jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}i jiin'^{13} la júu^{3} tajuu^{21} gatyá^{1} 'láa^{2} do.

Gasiin^{1}in Jesús tsá^{2} tya'a wa tsalíin^{2} tsacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a la 'ui juncwii^{21}

16 Joon 'in dyajaain^{21} tsá^{2} tya' Jesús ngalíin^{2} fu Galilea fu yuui'^{13} moo'^{21} jiin'^{13} la nigajin'^{2} Jesús.

17 Joon mo gangaai^{1} Jesús gaun'goo^{21}o 'ido 'áai^{1}. Pe 'inlɨ́ɨi^{13} gacu'^{2}xʉ-tsi lɨ́ɨ^{2}i jon'on ñí^{2} tɨ 'i 'ino.

18 Joon gangatyéen^{1}in Jesús lɨ téein^{2} tsá^{2} tya'a joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Nigacwo'^{1}o Dios jna jilaa'^{21} 'ii'^{21} 'e sá^{2} ñʉ'fú^{2} coon'^{13} 'ii'^{21} 'e sá^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

19 Tsʉ 'wii'^{13} joon cwolíin^{2}naa' la 'ui juncwii^{21} cwo'ne'^{2}naa' tsá^{2} 'e líin^{2} tsá^{2} tyiia. Cwosáa^{1}naa' 'ido jmɨɨ^{21} coon'^{13} 'e sii^{21} Ñʉ'^{1}ʉ' joongɨ coon'^{13} 'e sii^{21} Jóon^{1}on joongɨ coon'^{13} 'e sii^{21} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios.

20 Joon 'ee^{2}ee' 'ido 'e jmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉ jilaa'^{21} to^{2} 'e nigatyʉ'^{1}ʉʉ 'naa'. Joon niñii^{21}oo' 'e ngɨ́ɨ^{3} jna coon'^{13} 'naa' la coon^{21} jmɨɨ^{212} ca mi tyéi^{1} juncwii^{21}. Amén.

Júu^{3} tyʉ́^{2} 'e gajmaa^{1}a San Marcos

Cwoo^{1}o Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}

1 La lo ga'láa^{2} 'wii^{212} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Jesucristo, Jóon^{1} Dios 'ii.

2 La lɨ́^{2} 'e gajin'^{2} Isaías, 'ii jaain^{21} tsá^{2} 'in gafaa'^{21} júu^{3} tya' Dios calɨɨ lɨɨlɨ^{1}:
Dios sii^{1}in jaain^{21} tsá^{2} 'in tyan^{1} júu^{3} tya'a.
'Ii tsáa^{1} jéei^{1}gɨ lagɨ 'nʉ.
'Ii tsajmaa^{1} júu^{3} xiiala tya^{1} tsá^{2} tyʉ́^{2} tya'a mi ñi'^{21}i.

3 Tá^{2} ni'oo^{1}o jaain^{21} tsá^{2} coon^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}. Jin'^{2}in:
"Nʉʉ^{2}duu' nijó^{2} Cristo. 'Ná^{1}-a tyaa^{21}aa' tyʉ́^{2} tyii'. Tsáa^{2}mo-'oo' 'e tyú^{1}-moo'", jin'^{2}in.

4 La joon mo gajó^{2} Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21} gajin'^{2}in:
—'Ná^{1}-a unsɨɨ^{2}naa' 'e 'ɨ^{1}-'oo' joongɨ 'ná^{1} saa^{1}naa' jmɨɨ^{21}. Joon 'ín^{2}mo Dios tsaa^{2} tyii'.

5 Jileei'^{21} tsá^{2} 'in néei^{1} coon^{21} lɨ sii^{21} Judea joongɨ 'in néei^{1} fuu^{21} Jerusalén tsalíin^{2} tsanʉʉ^{21} júu^{3} tya' Wó^{3} do. Joon la 'ɨɨ^{212} jmoo^{1}o 'in tsá^{2} do tyañii^{21} tya'a tyani Dios gasaa^{1}mo Wó^{3} 'ii jmɨɨ^{21} tɨ' jmɨɨ^{21} cwo^{2} Jordán.

6 Sɨɨn'^{3} Wó^{3} lɨ́^{1} coon'^{13} jñʉ́^{2} camello. 'E 'ñʉʉ^{1} tu'^{2}gɨ lɨ́^{1} coon'^{13} loo^{21}. Joon 'e gø'^{2}ø jmai'^{2} sɨnii'^{21} coon'^{13} to'^{2} sá^{2} moo'^{21}.

7 Feei'^{21} Wó^{3} tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2} joon gajin'^{2}in:
—Mi yuui'^{13} jna joon 'injó^{1} jaain^{21} tsá^{2} feei'^{1}. 'Ii feei'^{1}gɨ lagɨ jna jiin'^{13} jo tɨ́ɨ^{2}na juu'^{13}na wojníi^{3}ii sɨɨ'^{3}ɨɨ loo^{21} tsi mɨ́ɨ^{1}ɨ.

8 Jna-a saa^{21}na 'naa' jiin'^{13} coon'^{13} jmɨɨ^{21} pe 'ii-gɨ nicwo'^{2}o 'naa' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios 'e ngɨ^{1} coon'^{13} 'naa'.

Wó^{3} saa^{1}i Jesús jmɨɨ^{21}

9 Jiin'^{13} jee^{212} jmɨɨ^{212} joon cwa'ɨ́ɨ^{1} Jesús fuu^{21} Nazaret náa^{1} lɨ sii^{21} Galilea. Joon gasaa^{1}mo Wó^{3} Jesús jmɨɨ^{21} tsi jmɨɨ^{21} cwo^{2} Jordán.

10 Mo gacwa'ɨ́ɨ^{1} Jesús tsi jmɨɨ^{21} do joon ganii^{21} nó^{1} 'oo^{2} ñʉ'fú^{2}. Joon nii^{21} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios lɨ́ɨi^{1} maa^{212} jgaa^{1}i fu lɨ siin'^{12}in. Joongɨ gajaan^{1}an fu yʉ' tyíi^{1}i.

11 Joon ganúu^{2}un coon^{21} júu^{3} jó^{2} fu ñʉ'fú^{2} jin'^{2}:
—Yʉʉn^{21} tyiia-oo 'nʉ 'in nee^{1}na. 'Áai^{1} lɨ́^{1} jløø'^{3}na 'wii'^{13} 'nʉ.

Tyaan^{1} Satanás cwáain^{1} 'ee lɨ́ɨi^{1} Jesús

12 Tsifu joon gangajéei^{1} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios Jesús fu coon^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}gɨ.

13 Joon do-o gateen^{1}in Jesús ca tséin^{1} tunló^{1} jmɨɨ^{212} jee^{212} joo'^{21} nuu^{21}. Joon Satanás gacón^{2}on cwáain^{1} xiiala lɨ́ɨi^{1} Jesús. Mi yuui'^{13} joon gatyalíin^{2} ángeles tya' Dios gaunjíi^{2}mo Jesús.

'Láa^{2} Jesús 'wii^{212} to^{2} tya'a coon^{21} lɨ sii^{21} Galilea

14 Mo lɨciiin^{21} 'e ga'í^{2} Wó^{3} 'nʉñí^{3} joon gangóo^{1}o Jesús coon^{21} lɨ sii^{21} Galilea. Cwoo^{1}o Jesús júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios.

15 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2}:
—Gatyii^{21}a, gatɨ́^{2} 'ii'^{21}. Xʉʉ 'ná^{1}gɨ 'e tɨ́^{2} jiin^{21} wa'a tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}. Unsɨ́ɨ^{2}naa' 'e 'ɨ^{1}-'oo' joon la ja'^{2}mo 'ɨ^{1}-'oo' 'e júu^{3} tya' xiiala 'itiin'^{13} tsá^{2} —jin'^{2} Jesús.

Tøø'^{21} Jesús tyʉʉin^{2} tsá^{2} 'in saain'^{21} joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{21}

16 Ngoo^{21}o Jesús tɨ'^{1} tyíia^{1} Galilea mo ganíi^{2}in Simón coon'^{13} ruu'^{21}i sii^{21} Dɨ́ɨ^{3} 'in saain'^{21} joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{21} do. Taain^{212} to^{2} pii^{21} 'mó^{1} tsi jmɨɨ^{21}.

17 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Ñilíin^{2}duu' coon'^{13} jna. Joon ijmée^{1}na 'naa' tsá^{2} 'in jée^{1}i tsá^{2} 'e licwii^{1}in Dios.

18 Tsifu joon gatʉʉ^{21}ʉ 'mó^{1} tya'a joon gangaliin^{1}mo coon'^{13} Jesús.

19 Joon xʉ ngoo^{21}gɨ Jesús mo ganíi^{2}in Jacobo coon'^{13} ruu'^{21}i Wó^{3} jóon^{1} Zebedeo. Táa^{1}i tsi coon^{21} barco 'mii^{1} 'nʉʉ^{3} tya'a.

20 Joon gatø'^{1} Jesús 'ii. Do-o gatiui^{21} jmii^{21}. Do-o gajaan^{1} Zebedeo coon'^{13} tsa'leei'^{13} tya'a. Joon Jacobo coon'^{13} Wó^{3} ngalíin^{2}mo coon'^{13} Jesús.

Jaain^{21} tsá^{2} 'in 'yui 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a

21 Tyaliin^{1} Jesús coon'^{13} 'in ngɨ^{1} coon'^{13}on coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Capernaum. Joon mo gatɨ́^{2} jmɨɨ^{212} 'e 'ii'^{2} 'woo'^{21} tsá^{2} Israel ga'í^{2} Jesús 'e cwo'^{1} sinagoga do. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}.

22 Lɨ́ɨ^{1} tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2} jilaa'^{21} 'e jin'^{2} Jesús tsʉ 'wii'^{13} ga'e'^{2}e Jesús tsá^{2} lawa jaain^{21} tsá^{2} feei'^{1} jon'on la lɨ́ɨi^{1} 'in tɨfo'^{2} tya' ley tya' Moisés.

23 Joon tsi inʉʉ cwo'^{1} do 'yui jaain^{21} tsá^{2} 'in 'yui 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a. Joon gafaa'^{21} 'in tsá^{2} do cwáain^{1} tya' 'in 'lɨɨi'^{3} do joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

24 —¿'Ee lɨ 'u'^{2}'u jee^{212} jna'a Jesús tsá^{2} Nazaret? ¿Tɨ gañi'^{1}'i 'e untyee^{1}u'u jna'a? Cwii^{1}moo 'nʉ. Jóon^{1} Dios 'nʉ. 'In tyú^{1}mo 'nʉ —gajin'^{2} 'in tsá^{2} do cwáain^{1} tya' 'in 'lɨɨi'^{3} 'yui alma tya'a.

25 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in 'lɨɨi'^{3} 'yui alma tya' 'ido:
—Jo too'^{21} mɨ́ɨ'^{13}. Tiui^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} no.

26 Joon 'in 'lɨɨi'^{3} do gajmaa^{1}a cɨi'^{1} 'in tsañʉʉ'^{1} do. Joon mi yuui'^{13} ga'oo^{1}o joon gacwa'ɨ́ɨ^{1}ɨ 'in 'lɨɨi'^{3} 'yui alma tya' 'ido.

27 Jilee'^{21}mo ganga'goo^{21}-tsi lɨɨlɨ^{1}. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ la 'oo'^{3} ruu'^{21}i:
—¿'Ee-gɨ lo no? ¿'Ee-gɨ júu^{3} 'múui^{2} lo no? ¿'Iin-gɨ 'in tsañʉʉ'^{1} lo? Tyʉ'^{2} to^{2} ca jileei'^{21}, ca

'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' tsá² nɨɨ'¹²ɨ to² tyɨ'² 'ino.

28 Jmoono-o galicwii¹in tsá² seein²¹ la caain²¹ Galilea Jesús.

Un'láai² Jesús 'yiiaunsáa³ Simón

29 Ga'woo²¹i Jesús 'e cwo'¹ sinagoga do joon ngalíin¹ fu tya' Simón coon'¹³ ruu'²¹i Dɨ́ɨ³. Ngoo²¹o Jacobo coon'¹³ Wó³ coon'¹³on.

30 'Yiiaunsáa³ Simón do raan²¹mo lɨ́ɨ¹i tsaa²¹² tyíi². Joon gasɨɨ'²¹ɨ tsá² Jesús:

—Tsaa'¹²a 'ino.

31 Joon gangatyéen¹in Jesús lɨ raain¹ 'in tsatsaa'¹³ do. Joon gason'¹on cwoo²¹o 'ido. Joon mo saa'¹²a cwoo²¹o, tsifu joon gajaan¹ 'e lɨ́ɨ¹i 'ido. Joon garóon²on 'ido joon gacwoo¹o 'e dø'¹ø 'ido.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa'¹³

32 Mo galicɨin²¹gɨ joon mo gayoin'² ñi'¹ joongɨ mi canɨɨ²¹xɨ joon gajajéei¹³ tsá² jileei'²¹ tsatsaa'¹³ lɨ siin'¹² Jesús. Joongɨ jajéei¹ tsá² jileei'²¹ 'in taai² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a.

33 La tøøi² fuu²¹ gangatyéein¹ 'ooca'nú¹ lɨ tyíin¹ Jesús.

34 Fúu¹mo 'in gaun'láai² Jesús. 'Láai² nii² jmoowúu¹ lɨ́ɨi¹ 'in tsá² do. Joongɨ fúu¹mo 'in 'lɨɨi'³ ga'woo¹i Jesús alma tya' tsá². Pe Jesús do jo gacwoo¹o faa'²¹ 'in 'lɨɨi'³ do tsɨ ñi¹ 'ido 'iin 'i.

Jesús cwoo¹o júu³ tyú² lɨ sii²¹ Galilea

35 Coon²¹ jmɨɨ²¹² jéei¹, nɨɨ²¹mogɨ jiin'¹³ jo røø²mo jnáa¹gɨ garóon² Jesús. Joongɨ gacwa'ɨ́ɨ¹ɨ 'e fuu²¹ do. Ngoo²¹o tɨ' fuu²¹ lɨ jo 'in tsá² seein²¹gɨ. Ngafee'¹³i Dios.

36 Simón coon'¹³ 'in catyaai²gɨ gangalíin² nga'nee'¹³ɨ Jesús.

37 Joon mo gatsee'²¹i 'ido joon gajin'²in:

—Jilee'²¹mo 'néei'² 'nɨ.

38 Pe 'ii-gɨ gañii¹i:

—Moo²¹o' lɨ caain²¹ fuu²¹ lɨ' tyan'¹. Joongɨ do-o jon 'ná¹ cwóo³oo júu³ tyú² tsɨ 'wii'¹³ joon 'e gajúu³uu —jin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do.

39 Joon la joon gacwo¹ Jesús júu³ tyú² tya' Dios la caain²¹ lɨ tyɨ'² to² Galilea. Tsi inɨɨ cwo'¹ tya' tsá² Israel gacwoo¹o júu³ tyú². Joongɨ ga'woo²¹i jileei'²¹ 'in 'lɨɨi'³ alma tya' tsá².

Un'láai² Jesús jaain²¹ 'in lɨ́ɨi¹ jgoo'²¹

40 Gangatyéein¹ jaain²¹ tsañɨɨ'¹ 'in nijgøøi'²¹ lɨ siin'¹² Jesús. Gajuu'²¹i 'wojníi¹i tyani Jesús joon gajin'²in:

—Lí²o'o un'láa²mo'o jna wana 'iin²¹²u'un.

41 Joon galifee'¹mo-tsi Jesús 'wii²¹² tya'a. Joon ganii'¹³o cwoo²¹o gasɨɨ²¹ tya'a. Joon gajin'²o:

—'Iin²¹²moo 'láa²mo'o. Cwo'láa²modu'u.

42 Mo gajin'²in 'elo joon tsifu gajeen'²¹mo 'e jngøø'¹i. Joon ga'láa²mo coonti.

43 Tsifu ga'ɨ́ɨ² Jesús júu³ pe lɨ¹ ga'ɨ́ɨ² júu³. Joon gajin'²in:

44 —Jo 'in fu'³'u coonti jiin'¹³ jaain²¹ pe cwoo'³mo'o; cwo'eei'¹³du'u untsá² 'woo'²'o 'e ga'láa²mo'o. Joon cwo'²'o Dios la gatyɨ'² Moisés to² wii'¹³ 'e galityú¹mo'o.

45 Pe tsifu joon ngai'² 'in tsañɨɨ'¹ do ga'láa² 'wii²¹² jmo'²o tsá² júu³ 'ee galí². 'Wii'¹³ joon Jesús jo lí²gɨ 'ii²¹ jiin'¹³ coon²¹ fuu²¹ la jøø² tsá². Ngɨɨ²¹o la caain²¹ caluu lɨ jo 'in tsá² seein²¹. Pe la caan²¹mo jalíin² tsá² 'iin²¹²in jøøi² 'ii.

2

Jesús un'láai² jaain²¹ tsá² 'waa'²¹ cwoo²¹o tɨɨ²ɨ

1-2 Ningóo¹³xɨ tún² mo ga'í² Jesús fuu²¹ Capernaum. Joon mo galiñii¹ tsá² tyíin¹in coon²¹ inɨɨ galicaain²¹ tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹. Gacuui'¹ tsá² jiin'¹³ jo 'í²gɨ inɨɨ. Jo 'í²gɨ tsá² 'ooca'nú¹. Joon Jesús gacwoo¹ júu³ tyú² tya' Dios.

3 La 'ɨɨ²¹² joon tyaliin¹in tyúuin² tsañɨɨ'¹. Jée¹i jaain²¹ tsá² sɨtsɨɨ'¹³. Jo lí²gɨ nii'¹²i cwoo²¹o tɨɨ²ɨ.

4 Pe jo lí² tyaliin¹ ca tɨ lɨ siin'¹² Jesús 'wii'¹³ fúui¹ lɨɨlɨ¹ tsá² taai² inɨɨ do. Joon ganáa¹ coon²¹ too²¹ lɨ 'yɨ' 'nú¹. Náa¹a 'yɨ' lɨ tyíin¹ Jesús. Joon lɨ ganáa¹ do-o, joon gaxiia²¹ 'in tsatsaa'¹³ do tsíin² ni tyi¹.

5 Mo ganí² Jesús 'e jo'¹o lɨ́ɨ²i 'in tsá² tyúuin² do. Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsatsaa'¹³ do:

—Yɨɨn²¹ tyiia, 'íin¹³moo tsaa² tyi'i.

6 Pe 'inlɨ́ɨi¹³ tɨfo'² tya' ley 'in néei¹ do ga'ɨ¹-tsi:

7 "¿'Ee lɨ 'e faa'²¹ 'in tsañɨɨ'¹ lo la no? Júu³ 'laa'²¹ tya' Dios faa'²¹ 'ino. Jiin'¹³ jaain²¹ jo lí² 'íin² tsaa² tya' tsá². Jiin'¹³ 'ña'a Dios lí² 'íin² tsaa² tya' tsá²".

8 Ñi¹ Jesús 'ee 'ɨ¹-tsi 'in tɨfo'² joon gajin'²in:

—¿'Ee lɨ 'ɨ¹-'oo' la no?

9 ¿Noo 'e jo taai²¹gɨ fuu²¹²uu 'in tsatsaa'¹³ no: "'Íin¹³moo tsaa² tyi'i", sɨ fuu²¹²uu 'ee; "Ráan²un no, saa'¹³ tyi¹ raan¹un ni no joon ngɨ² no"?

10 Pe joon cwolini²ii' 'e jna-a 'in Ruu'²¹na Tsá² mo taan¹na fu juncwii²¹ lii'²¹oo 'íi¹³na tsaa² tya' tsá². Ñíi²duu' 'elo —jin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ tɨfo'² do.

Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsatsaa'¹³ do:

11 —'Nɨ-ɨ fuu²¹²uu, ráan²un no, saa'¹³ tyi¹ raan'un no, joon cweei'² fu tyi'i.

12 Tsifu joon 'in tsatsaa'¹³ garóon²on 'a lɨ raain¹ do. Joon saa'¹²a tyi¹ tya'a do joon gacwo'ɨ́ɨ¹ɨ la jøø² jileei'²¹ 'in taai² do. 'Wii'¹³ joon jilee'²¹mo ganga'goo²¹-tsi. Joon gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios joon gajin'²in:

—Jiin'¹³ coon²¹ 'naa'¹³ jo mo nee²¹e' 'e la no.

Tø'¹ Jesús Leví

13 Mi la cɨɨin21 túnˡ ngóoˡ Jesús tɨ' tyíiaˡ do. Joon jileei'21 tsá2 ngalíin2 lɨ siin'12in. 'E'2e Jesús 'ido.

14 La 'ɨɨ212 mo ngɨɨˡ Jesús do ganíi2in Leví jóonˡ Alfeo. Leví do coon21 'laa'13 lɨ cɨˡ tsá2 'laa'13. Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ido:

—Moo21o' coon'13 jna.

Joon garóon2 Leví fu lɨ tyíinˡin joon ngoo21o coon'13on. Joon líɨˡ fúuiˡ 'in coon21 'laa'13 coon'13 'in 'oo2 tsaa2 ngaliinˡ coon'13on.

15 Joon gatø'ˡ Leví Jesús ngaa'12in coon'13 'ido fu tya'a. Joon fúuˡmo 'in cón2 'laa'13 coon'13 'in 'oo2 tsaa2 tyaliinˡ lɨ néeiˡ Jesús. Caa21mo néeiˡ coon'13 Jesús joon coon'13 tsá2 tya'a.

16 Ganí2 tɨfo'2 tya' ley coon'13 tsá2 coon21 poo212 sii21 fariseos 'e néeiˡ gø'2ø 'uun'21un jilee'21mo coon'13 Jesús. Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 ngɨˡ coon'13 Jesús do:

—¿'Ee lɨ' tyíinˡ tɨfo'2 tyii' gø'2ø 'uun'21un coon'13 'in cón2 'laa'13 coon'13 'in 'oo2 tsaa2 tyiˡ?

17 Mo ganúu2un Jesús 'elo joon gajin'2in:

—Jileei'21 'in tyúiˡ jo 'neeiˡ tɨmíˡ tya' 'i. Pe jileei'21 'in tsaa'13 'ii 'neeiˡ tɨmíˡ tya'a. Jo goo212 jna wa'a tø'3øø 'in tyúiˡ, gagoo212oo wa'a tø'3øø 'in 'oo2 tsaa2 —jin'2 Jesús.

Unngɨɨˡɨ tsá2 Jesús cwáain1 tya' 'e gø'2 tsá2 tyiiañi'1

18 Mo líɨi13 gajmaaˡa tsá2 tya' Wó3 taa'21a tyani Dios joon jo gagøø'21ø. Coon21 'naa'13 mo jmaaˡa la joon coon'13 tsá2 fariseos 'inlíɨi13 tsá2 ngaliinˡ lɨ siin'12 Jesús. Joon gajin'2 'in tsá2 do sɨɨ'21ɨ Jesús:

—Jmooˡo tsá2 tya' Wó3 coon'13 fariseos taa'21a tyani Dios. Jo gøø'21ø. ¿'Ee lɨ jo jmooˡo tsá2 tyi'nɨ-gɨ la no?

19 Joon gañiiˡi Jesús:

—Mo tsalíin2 tsá2 coon21 lɨ cui'2 cwoo21 tsá2 'e gó jmooˡo wa'a jo gø'2 mo gø'2 'in tsá2 gacui'2 cwoo21 do. Jo lí2 wa'a jo gø'2ø.

20 Pe coon21 jmɨɨ212 jéeiˡ 'e jo taain212gɨ 'in tsá2 cui'2 cwoo21 do joon lí2 jmáaˡa tsá2 taa'21a tyani Dios joon jo dø'1ø.

21 'Jiin'13 jaain21 jo toon'1 'mɨ'2 sɨɨin'13 coon'13 ca 'no'3 'mɨ'2 'míɨ2. Wa'a jmooˡo tsá2 la joon mo tsɨ'2 'e 'no'3 'mɨ'2 'míɨ2 do joon ilifee'1gɨ 'e 'gɨɨ21 do.

22 Joongɨ jiin'13 jaain21 jo tyii'21a jmɨ'3 móoˡ tsi loo21 tsáai2. Wana jmooˡo tsá2 la joon, joon mo 'ya'2 jmɨ'3 móoˡ do joon idyiiˡi 'e loo21 tsáai2 do. 'Láa2mo jmɨ'3 móoˡ itsa'íɨˡ. Joongɨ tsa'íɨˡ 'e loo21 do. 'Wii'13 joon tyiia'21 tsá2 jmɨ'3 móoˡ do tsi loo21 'míɨ2 —jin'2 Jesús.

Cuunˡ tsá2 tya'a mɨ'3 trigo mo jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2

23 Coon21 jmɨɨ212 mo 'ii'21 'woo'21 tsá2 ngaliinˡ Jesús coon'13 tsá2 tya'a jee212 coon21 lɨ injná2 trigo. Pe 'in tsá2 tya'a do ga'láa2 'wii212 cuunˡun mi'3 trigo la 'ɨɨ212 gangíɨˡi.

24 Joon gajin'2 tsá2 fariseos sɨɨ'21ɨ Jesús:

—Jøø2, ¿'ee lɨ' jmooˡo tsá2 tyi'i la no? Jo tíɨi2 jmáaˡa to2 mo jmɨɨ212 mo 'ii'21 'woo'21 tsá2.

25-26 Pe 'ɨ-gɨ gajin'2in:

—'Naa'-a, ñii2oo' la lɨ 'e gajmaaˡa 'lɨɨ212 David. David do coon'13 tsá2 tya'a gauntyéen2in jmɨɨ212 joon gatsaun'aai2. Jaain21 tsá2 sii Abiatar tyɨ'2ɨ to2 tya' jileei'21 untsá2 yiia'13 joon. Joon David ga'ii21 tsi inɨɨɨ tya' Dios. Joon gagøø'21ø 'e 'iñi'1 nicwaai'3 do. Pe jiin'13 untsá2 tíɨ2i dø'1ø 'e 'iñi'1 do. Joongɨ gacwo'2 David 'e 'iñi'1 do ca 'in tsá2 ngɨˡ coon'13on do.

27 'Gajmaaˡa Dios jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2. 'E jmɨɨ212 do gajmaaˡa Dios 'e uncoon'13on tsá2 jon'on gajmeeˡi Dios tsá2 wa'a 'e uncoon'13on 'e jmɨɨ212 do.

28 Wii'13 joon 'in Ruu'21na Tsá2 lí2-i tyɨ'2 to2 tya' jmɨɨ212 mo 'ii'21 'woo'21 tsá2 —jin'2 Jesús.

3

Jaain21 tsá2 tuu'21 cwoo21o

1 Ga'ii21 túnˡ Jesús 'e cwo'1 tya' tsá2 Israel. Mo gatyiia21 do joon tyíinˡ jaain21 tsá2 'in tuu'21 cwoo21.

2 Joon gacón2 tsá2 fariseos cwáainˡ wana un'láa2i Jesús 'ii mo jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2. Joon 'e ilí2 xiia'la i'níɨˡi Jesús.

3 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 tuu'21 cwoo21o do:

—Ráan2un no; jmaa2 siin'12u'un túnˡ tsa'1 lo.

4 Joon gaunngɨɨˡɨ Jesús 'in tsá2 catyaai2 do:

—¿'Ee tíɨ2na' jmoo21o' mo jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2, 'e tyɨ́2 sɨ 'e gó2 'ee? ¿Tɨ lí2 un'láa2na' tsá2 sɨ 'e jngaa'12na' tsá2 'ee? —gajin'2 Jesús.

Pe 'in catyaai2 do lɨgoon gajaanˡ tii2.

5 Joon gajøøi2 Jesús 'in néeiˡ do. Nii'21-tsi Jesús tya'a. Joon fa'í3 líɨi2 'wii'13 jo 'iin212in 'ido 'øøi'21-tsi. Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'in tsatsaa'13 do:

—Nii'13 cwoo1'o no.

Joon ganii'12in 'ido cwoo21o. Joon ga'lóo2 cwoo21o coonti.

6 Joon ga'woo21mo jileei'21 tsá2 fariseos joon gasíɨ2i coon'13 tsá2 tya' Herodes xiiala ilí2 jngaa'12mo Jesús.

Fúuiˡ tsá2 téeinˡ2 lɨ' tɨ' tyíiaˡ do

7 Joon gangalíin2 Jesús coon'13 tsá2 tya'a tɨ' tyíiaˡ. Joon lɨɨlɨˡ fúuiˡ tsá2 seein21 Galilea ngalíin2 caluu Jesús.

8 Mo galiñiˡ tsá2 jilaa'21 'e jmooˡo Jesús líɨˡ fúuiˡ tsá2 seein21 Judea ngalíin2 ngajøøi2 Jesús. Joongɨ jalíin2 tsá2 seein21 Jerusalén coon'13 tsá2 seein21 Idumea, joongɨ coon'13 tsá2 seein21 lɨ' ngoo'13 jmɨɨ21 Jordán jalíin2. Joon jalíin2 tsá2 ca tíɨ2 lɨ tyɨ'2 to2 fuu21 Tiro

coon'^{13} 'in jalíin^{2} ca tɨ́^{2} lɨ tyʉ'^{2} to^{2} fuu^{21} Sidón. Jileei'^{21} tsá^{2} lo ngalíin^{2} ngajøøi^{2} Jesús.

9 'Wii'^{13} fúui^{1} lɨɨlɨ^{1} tsá^{2} seein^{21} joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—Tyaa^{2}aa' tyú^{2} coon^{21} barco joon jo lí^{2} 'la'^{2}a 'in tsá^{2} fúui^{1} lɨɨlɨ^{1} no.

10 Lɨɨlɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} nigaun'láai^{2} Jesús. Joon jilee'^{21}mo tsatsaa'^{13} leei'^{12} ruu'^{21}i 'iin^{212}in soon'^{21} tya' Jesús.

11 Joon mo ní^{2} jileei'^{21} tsá^{2} 'in taai^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a joon gasii'^{21}i 'wojníi^{1}i tyani Jesús joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in:

—Jóon^{1} Dios 'nʉ.

12 Pe Jesús tyʉ'^{2} to^{2} sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jo fó^{3}oo' coonti 'iin jna.

Jesús tyii'^{13}in jɨ dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a

13 Mo gangayuui'^{13} joon gasóo^{2}o Jesús coon^{21} moo'^{21}. Joon gatø'^{1} Jesús jiin'^{13} 'in 'iin^{212}in. Joon ngalíin^{2} 'in tsá^{2} do lɨ siin'^{12}in.

14 Joon gajmaa^{1}a Jesús coon^{21} poo^{212} ti dyatuuin^{1}. 'Ii ingɨ^{1} coon'^{13}on. Joongɨ sii^{1}in 'ido tsacwoo^{1} júu^{3} tyú^{2} tya' Dios.

15 Joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} 'e un'láai^{2} tsatsaa'^{13} joongɨ 'wooi^{21} jileei'^{21} 'in 'lɨɨi'^{3} taai^{2} alma tya' tsá^{2}.

16 'In lo-o jee^{212} 'in dyatuuin^{1} do: Simón, 'in sii^{21}o jon Tú^{3}.

17 Jacobo coon'^{13} ruu'^{21}i Wó^{3}, 'in jóon^{1} Zebedeo. Jacobo coon'^{13} Wó^{3} do gaunsii^{21} Boanerges. 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e taain^{1} sii^{21} 'Óon^{2} Cwaain'ña^{3} 'wii'^{13} tsifu li'nii'^{21}-tsi.

18 'In catyaai^{2} do sii^{21} Díɨ^{3}, Lii^{212}, Bartolomé, Untøø^{2}, Tomóo^{13}, Jacobo jóon^{1} Alfeo, Tadeo, Simóoi^{13} tsá^{2} tya' coon^{21} poo^{212} sii^{21} cananistas,

19 coon'^{13} Judas Iscariote 'in gajaain'^{13} Jesús mo galɨciiin^{21}gɨ.

Cwo'^{1} tsá^{2} tsaa^{2} Jesús 'e 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a

Mo galɨciiin^{21} joon ga'ii^{21} Jesús coon^{21} tsi inʉʉ coon'^{13} tsá^{2} tya'a.

20 Joon galicaain^{21} tsá^{2} fúui^{1} lɨɨlɨ^{1} jiin'^{13} jo jøø^{2}i dø'^{1}ø.

21 Mo galiñi^{1} ruu'^{21}i Jesús joon jin'^{2}in 'e nicaa^{212}mo Jesús. Joon gajalíin^{2} 'iin^{212}in tøø^{1}ø tyitsaa^{21}mo 'ido.

22 Joongɨ 'in tɨfo'^{2} tya' ley 'in jalíin^{2} tɨ' Jerusalén gajin'^{2}in:

—Beelzebú 'yuui^{2} alma tya' 'ino. 'Wii'^{13} joon lí^{2}-i 'woo^{2}i 'in 'lɨɨi'^{3} taai^{2} alma tya' tsá^{2} —gajin'^{2} 'in tsá^{2} do. (Beelzebú sii^{21} 'in 'lɨɨi'^{3} 'in tyʉ^{2} to^{2} tya' 'in 'lɨɨi'^{3} catyaai^{2}.)

23 Joon gatø'^{1} Jesús 'in tɨfo'^{2} tya' ley do. Joon ga'e'^{2}e 'ido coon'^{13} coon^{21} cwáain^{1} do jin'^{2}in:

—¿Xiiala lɨ Satanás tyíi^{1}in 'ña'a?

24 Wana jee^{212} gobierno tya' tsá^{2} téein^{1} la 'oo'^{21} 'ii, 'e gobierno do jo itaa'^{21}a.

25 Wana la 'oo'^{21} tsá^{2} inʉʉ tya' tsá^{2} tɨɨ^{1}i pe 'in tsá^{2} inʉʉ do jo itaa'^{21}a.

26 Joon wana 'in 'lɨɨi'^{3} 'in tyʉ'^{2} Beelzebú to' jmoo^{1}o 'nii^{21} la 'oo'^{21} jee^{212} 'ii joon jo itaa'^{21}a. Jéei^{1}gɨxʉ 'ii-o ityée^{1}mo coonti.

27 'Jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} 'ii^{21} coon^{21} lɨ tyíin^{1} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} gøøi'^{13} wana jo jéei^{1}gɨ 'ñuui^{2} tsá^{2} 'ii. Pe wana jéei^{1}gɨ 'ñuui^{2} tsá^{2} 'ii joon lí^{2}-i 'woo^{2} tsá^{2} jilaa'^{21} 'e 'oo^{1}o.

28 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa'. Jileei'^{21} tsá^{2} 'in 'oo^{1}o tsaa^{2} lí^{2}-i 'ín^{2}in Dios tsaa^{2} tya' 'ii coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e faa'^{21}a.

29 Pe jileei'^{21} 'in faa'^{21}a 'e gó^{2} tya' 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios coonti jo 'ín^{2} Dios tsaa^{2} tya' 'i. Tsaa^{2} tya'a taa'^{21}a coon^{21} tøø^{2}mo.

30 La joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido 'wii'^{13} gajin'^{2}in tsá^{2} do 'e 'ii-o 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a.

Sáa^{3}a coon'^{13} ruu'^{21}i Jesús jalíin^{2}

31 Mo lɨciiin^{21}gɨ joon gatyalíin^{2} sáa^{3} Jesús coon'^{13} ruu'^{21}i. Joon gajaan^{1}an caluu. Joon gatø'^{1}ø Jesús.

32 Jileei'^{21} 'in néei^{1} co' lɨ tyíin^{1} Jesús gajin'^{2}in:

—Saa^{2}'a coon'^{13} ruu'^{21}'u no-o natéein^{2} ca'nú^{1} 'naa'^{1}i 'nʉ.

33 Pe joon Jesús gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—¿'Iin sáa^{3}aa joon 'iin ruu'^{21}na?

34 Joon gajøø^{2}ø Jesús la 'ui. Jøø^{2}mo jilee'^{21}mo 'in néei^{1} coon'^{13}on joon gajin'^{2}in:

—Jileei'^{21} 'in néei^{1} coon'^{13} jna lo 'ii sáa^{3}aa joongɨ 'ii ruu'^{21}na.

35 Tsʉ la jaain^{21} 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'ii ruu'^{21}na joongɨ 'ii sáa^{3}aa —jin'^{2} Jesús.

4

Cwáain^{1} tya' tsá^{2} jñi^{1} jún^{2}

1 Coongɨ tún^{1} ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} 'e 'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} tyú^{2} 'a tɨ' tyíia^{1} do. Lɨɨlɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} galicaain^{21}. 'Wii'^{13} joon ga'í^{2}i Jesús tsi coon^{21} barco 'í^{1} ni jmɨɨ^{21} joon do-o gacwoo^{21}. Pe jilee'^{21}mo tsá^{2} gajaan^{1} tɨ' jmɨɨ^{21} do.

2 Gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'in tsá^{2} do 'láai^{2} cwáain^{1}. Joon mo 'e'^{2} Jesús 'in tsá^{2} do joon gajin'^{2}in:

3 —'Nʉʉ^{2}duu' 'elo. Lawa jaain^{21} tsá^{2} 'in ngó^{1} gangajñi^{1} trigo.

4 Mo gadya'^{2}xʉ 'e trigo do joon gaxʉʉ'^{21}xʉ mɨ'^{3} trigo do tɨ' fu^{1}. Joon tsifu gatyalíin^{2} ton^{1} joon gagøø'^{21}o 'edo.

5 'Elɨ́ɨi^{13}gɨ mɨ'^{3} do gaxʉʉ'^{21} jee^{212} cuun^{212} lɨ jo 'e cwoo'^{13} náa^{1} 'láai^{2}. Joon 'e trigo do tsifu ga'yiia^{21} 'wii'^{13} jo 'láai^{2} cwoo'^{13} náa^{1} lɨ gaxʉʉ'^{21} do.

6 Joon mo ga'yeei^{21} ñi'^{1} galifin'^{3}in 'wii'^{13} jo jmóo^{3} 'láai^{2} sá^{2}. Joon galityʉʉn^{21}.

7 'Elɨ́ɨi^{13}gɨ mɨ'^{3} gaxʉʉ'^{21} jee^{212} 'motóon^{1}. Pe 'motóon^{1} do jmoonogɨ gacwaain^{21}. Joon galipii'^{3} 'e trigo do. La do-o jon jo lí^{2} cwo^{1} mi'^{3} tya'a.

8 Joon 'elɨ́ɨi^{13}gɨ mɨ'^{3} gaxʉʉ'^{21} jee^{212} cwoo'^{13} 'oo'^{3}. Joon mo ga'yiia^{1} joon gacwáan^{1}mo tyú^{2}. Tsifu gacwo^{1} mɨ'^{3} tya'a. 'Elɨ́ɨi^{13} mɨ'^{3}

do gacwo¹ dyadya¹ mɨ'². 'Elɨ́ii¹³gɨ gacwo¹ sesente mɨ'³. 'Elɨ́ii¹³gɨ ca cíein¹³ mɨ'³ gacwo¹ 'e trigo do.

9 Joongɨ jin'² Jesús:

—Wana sá² loocwoo¹oo', nɨ́ʉʉ²duu'.

'Ee to² 'íin³ 'e cwáain¹ do

10 Mo ngayuui'¹³ joon gatuui¹ Jesús yaai. Jiin'¹³ 'in téein²gɨ co' lɨ siin'¹²in joongɨ jiin'¹³ dyatuuin² tsá² tya'o gajaan¹gɨ coon'¹³on. Joon gaunngɨɨ¹ɨ 'ii:

—¿'Ee 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e júu³ gatya'²'a do?

11 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Ca jiin'¹³ 'naa' nigacwoo¹o Dios 'e 'øøi'²¹-'oo' júu³ 'uuin²¹ tya'a tya' xiiala tyʉ'² Dios to² tsá². Pe jileei'²¹ 'in catyaai² do jmaai'¹³ coon'¹³ cwáan¹mo nuu¹un.

12 Lí²-i jøø² 'ido pe jo ñi¹-i 'ee jnéei². Nuu¹o pe jo 'øøi'²¹-tsi. Pe wana tsáai¹-tsi 'e jnéei² joongɨ 'øøi'²¹-tsi 'ee nuu¹un fowa'a niunsɨɨ²mo 'e 'ɨ¹-tsi joongɨ fowa'a 'íin²mo Dios tsaa² tya'a.

Jesús faa'²¹a xiiala 'øøi'²¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' tsá² jna² trigo do

13 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—¿Xiiagɨla 'øøi'²¹-'oo' 'e cwáain¹ catyiia² do wa jo 'øøi'²¹-'oo' 'e cwáain¹ lo?

14 'Iin gajñi¹ jún² trigo do lɨ́ii¹ lawa'a 'in tsá² 'in 'e¹ júu³ tyʉ́².

15 Joon 'inlɨ́ii¹³ tsá² lɨ́ii¹ la lɨ 'e jún² trigo 'e gatoo'²¹ co' fu¹. Nuu¹o júu³ tyʉ́² pe mo galicɨɨin²¹ 'a ganúu²un do joon jó² Satanás tyii²¹ túnˈ 'e júu³ tyʉ́² do 'e nataa'¹³ alma tya' tsá².

16 'Inlɨɨi¹³gɨ lɨ́ii¹ la lɨ jún² 'e gangajna² jee²¹² cuun²¹². Nuu¹o 'ido júu³ tyʉ́² joon 'ii'²¹mo røø²¹.

17 Pe jo gatoo'¹³ jmóo³ 'láai² joon jo taa'²¹a. Ce tsifu 'e gatoo'¹³ fa'í³ tya'a sɨ 'e 'in 'eei'¹ 'ii 'wii'¹³ núu²un júu³ tyʉ́² joon tʉʉ²o júu³ tyʉ́². Jo seein'¹ tá².

18 'Inlɨ́ii¹³gɨ lɨ́ii¹ la lɨ jún² 'e gangajna² jee²¹² 'motóon¹. Nuu¹o 'ido júu³ tyʉ́².

19 Pe lɨ́ɨ¹ 'ɨ¹-tsi jilaa'²¹ 'e sá² fu juncwii²¹. 'ɨ¹-tsi 'e lisá² cuu², joon cuu² do coon'²¹ 'ii tóo². Joon 'iin²¹²in jilaa'²¹ 'e catyiia². Jilaa'²¹ 'elo lɨ¹ 'ɨ¹-tsi tsá² jiin'¹³ jo jøøi²gɨ wa'a 'ɨ¹-tsi júu³ tyʉ́². Joon jo nʉʉ'¹³gɨ.

20 Pe 'inlɨ́ii¹³gɨ núu²o joon 'ii'²¹mo júu³ tya' Dios. Joon jmaa¹o la to² tyʉ'² Dios. 'Ii lɨ́ii¹ la lɨ jún² 'e gangajna² lɨ cwoo'¹³ 'oo'³. 'Inlɨ́ii¹³ lɨ́ii¹ la lɨ jún² 'e gacwo¹ dyadya¹ mɨ'³. 'Inlɨ́ii¹³gɨ lɨ́ii¹ la lɨ jún² 'e gacwo¹ sesenta mɨ'³ sɨ la lɨ 'e gacwo¹ cíein¹³ mi'³ do 'ee.

Coon júu³ cwáain¹ tya' jí² coo²¹

21 Joon gajin'²o jon Jesús:

—Wana tyan¹ tsá² coon²¹ jí² coo²¹, ¿tɨ sii'²¹ɨ tsi cajóoi¹³ sɨ nʉ' coo'mó² 'ee? Jo jmoo¹o tsá² la joon. Lɨ yʉ' 'íɨ² tsá² jí² coo²¹ do joon coon'¹³ la joon jnée²mo tsá².

22 Jilaa'²¹ 'e sɨ'mo² nano 'ná¹-a jnéei² mi lɨcɨɨin²¹gɨ. Joon jiin'¹³ coon²¹ júu³ 'uuin²¹ ilisá² wa'a jo liñi¹ tsá².

23 Wana sá² loocwoo¹oo', nɨ́ʉʉ²duu'.

24 Joongɨ jin'² Jesús:

—Tyán²duu' cwáain¹ jilaa'²¹ 'e nuu²uun'. Jileei'²¹ 'in núu²unxʉ, xʉ jon i'øøi'²¹-tsi. Pe jileei'²¹ 'in núu²un coon'²¹ ce túnˈ joon tyʉ́²-ʉ 'øøi'²¹-tsi.

25 Joongɨ jileei'²¹ 'in tyʉ́² 'øøi'²¹-tsi joon i'øøi'²¹gɨ-tsi. Pe jileei'²¹ 'in xʉ 'øøi'²¹-tsi joon 'íin²mo-tsi jiin'¹³ 'e xʉ 'øøi'²¹-tsi do.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tya' jún² 'e cwaain²¹

26 Faa'³¹gɨ Jesús jin'²in:

—La tyʉ'² Dios to² la joon lí¹ mo jaain²¹ tsañʉʉ'¹ gajnii¹ jún² ni 'wó².

27 Mi ngayuui'¹³ joon tsacwuu²¹mo. Mi lɨ cɨɨin²¹xʉ túnˈ joon róon²o. Joon 'láa²mo jmɨɨ¹ coon'¹³ 'woo¹ gangɨ́ii¹³. 'A jún² do nii'¹³ɨ joon cwaain²¹ pe jo ñi¹ tsá² xiiala cwaain²¹.

28 Coon'¹³ 'ña'a cwoo'¹³ do cwaain²¹ do. Nifu 'yeei'²¹ mo'² tya' joongɨ tóon¹ tya'a joongɨ tsatoo'¹³ mɨ'³ tya'a.

29 Mo naróo² mɨ'³ tya'a joon tsatyʉʉ'²¹ tsá², tsatyiian¹ tsá² tsʉ gatí² tiempo 'e garoo²¹.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tya' jún² mostaza

30 Joon gajin' Jesús:

—'E júu³ lo lɨ la lɨ 'e cwáain¹ fuu²¹²uu 'naa'.

31 Lawa coon²¹ mɨ'³ jún² tya' mostaza 'e jñí² tsá² ni 'wó². 'E joon jún² 'e pii'³gɨ la jee²¹² jilaa'²¹ jún² 'e sá² ni cwoo'¹³ juncwii²¹.

32 Pe mi jñí² tsá² joon cwaain²¹ coo'¹³gɨ lagɨ jilaa'²¹ 'oonuu²¹. Tsí³ cwáa¹ coo'¹³ ca ton¹ 'in 'ɨɨ¹ lɨ' yʉ' lí²-i cwaa²¹ nʉ' 'iin'³ tya'a.

Coon²¹ 'e gajmaa¹a Jesús tya' coon²¹ júu³ cwáain¹

33 La joon ga'e'² Jesús tsá² júu³ tyʉ́² coon'¹³ 'láai² cwáain¹ la lí¹ 'elo. Ga'e'² Jesús tsá² ca jiin'¹³ tɨ lí² 'øøi'²¹-tsi tsá².

34 Jiin'¹³ coon'¹³ jmaai'¹³ cwáan¹mo sɨɨ'²¹ɨ Jesús tsá². Jo jmaa'¹³a tsá² fúui¹ júu³ xiiala lí², jiin'¹³ tsá² tya'o gajma'²a júu³ xiiala lí².

Jesús jmoo¹o 'e jon¹ tyí² coon'¹³ 'e jnóo¹ jmɨɨ²¹

35 Jmɨɨ²¹² joon mo ga'i² nʉʉ²¹ joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús tsá² tya'a:

—Moo²¹o' lɨ' ngoo'¹³ tyíia¹ no.

36 Joon natáa¹i tsá² tya' Jesús tsi barco lɨ tyíin¹ Jesús. Joon do-o gatiui²¹ jilee'²¹mo tsá² téein² tɨ' tyíia¹ do. Joon ngaliin¹gɨxʉ barcos 'elɨ́ii¹³ coon'¹³on.

37 Pe joon garoon¹on coon²¹ tyí² tá² lɨɨlɨ¹. Joon gajnáa¹ jmɨɨ²¹ ca tsi barco do. La do-o garøøi¹ jmɨɨ²¹ tsi barco tya'a.

38 Joon raain¹ Jesús cwuu²¹ɨ ca tí² tʉ'mɨɨ² barco do. Cwuu²¹ɨ tsín² mootyíi¹ɨ coon²¹

ni tu'mɨ'²xʉ. Joon gaunjnaa¹-tsi tsá². Joon gajin'²in gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—¡Tɨfo'² tyii'i! ¿Tɨ jo cwáain¹ tyi'i 'e júun²mo'?

39 Joon garóon²on Jesús. Joon gatyuu'¹³mo 'e tyí² do. Joon gasɨɨ'²¹ɨ jmɨɨ²¹:

—Jo too'²¹ mɨɨ'¹³, catii².

Joon tsifu gajaan¹ 'e tyí² do. Jilaa'²¹ ga'ɨ́ɨ² tii².

40 Joon gasɨɨ'²¹ɨ Jesús tsá² tya'a:

—¿'Ee lɨ' 'goo'²¹ 'lɨɨ'²¹? ¿'Ee lɨ' jo jai'² lɨ́ɨi²gɨɨ' Dios?

41 Jileei'²¹ tsá² tya'a gafoo'¹i lɨɨlɨ¹ joon sɨ́ɨ²i jee²¹² 'ii:

—¿'Iin-gɨ lo no? Jilaa'²¹ tyí² joon jilaa'²¹ jmɨɨ²¹ nʉʉ'¹³ʉn to² tyʉ'² 'ino.

5

Tsá² Gadara 'in 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a

1 Mo gatyalíin² lɨ' ngoo'¹³ tyíia¹ cataain²¹ do lɨ seein²¹ tsá² Gadara.

2 Mo gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús tsi barco do joon gajó² jaain²¹ tsá² 'in 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a. Jee²¹² 'aan¹ tya' 'lɨɨ²¹² cwo'ɨ́ɨ¹i 'in tsá² do.

3 Tsʉ jee²¹² 'aan¹ tya' 'lɨɨ²¹² do ni taain¹ 'in tsá² do. Jiin'¹³ jaain²¹ jo lí² 'ñúu¹i. Jon'on coon'¹³ ñí³ lí² 'ñúu¹i.

4 Lɨ́ɨ¹ 'láai² naa'¹³ niga'ñúui¹ tsá² 'ii coon'¹³ ñí³. Ni'ñúu² tsá² tɨɨ² cwoo²¹ pe joon tsifu 'gɨɨ¹o 'e 'ñúu¹ cwoo²¹. Joon jmoo¹o 'no'³ 'e 'ñúu¹ tɨ́ɨ¹ɨ. Jo 'e lí² 'woo¹-tsi.

5 Lɨ' jmɨɨ¹ tiin'¹³ lɨ' 'woo¹ ngɨɨ¹ la caain²¹ moo'²¹ joon la caain²¹ jee²¹² 'aan¹ tya' 'lɨɨ²¹² 'oo¹o taa²¹ lɨɨlɨ¹. Joongɨ tyuu'¹²i 'ña'a cuun²¹².

6 Pe joon wíin²gɨ mo ganíi² Jesús. Joon tsifu cwiin¹ ngóo¹o ngasii'¹i 'wojníi¹i tyani Jesús.

7-8 Mi yuui'¹³ joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in 'lɨɨi'³ 'yuui² alma tya'a:

—Tíui¹ 'in tsañʉʉ'¹ no.

Joon ga'oo¹o tá² lɨɨlɨ¹ 'in 'lɨɨi'³ do 'in 'yuui² alma tya' 'in tsañʉʉ'¹ do jin'²in:

—¿'Ee 'ná¹ jmáa³aa coon'¹³ 'nʉ? Jóon¹ Dios 'in tyíin¹ ñʉ'fú² 'nʉ. Mɨ́³ɨɨ tyani'i tyani Dios jo jmáa¹u'un jna.

9 Joon gaunngɨɨ¹ Jesús 'ii:

—¿Xiiala sii²¹ 'nʉ?

Joon gañii¹i 'in 'lɨɨi'³ do:

—Región sii²¹ jna'a 'wii'¹³ lɨɨlɨ¹ fúu²u'u saan²¹a'an joon sii²¹ jna'a la joon.

10 Lɨ́ɨ¹ gamɨɨ¹ 'in 'lɨɨi'³ do tyani Jesús 'a jo 'øøi¹ 'ido 'ii.

11 Joon lɨɨlɨ¹ fúui¹ ñí¹ taain²¹² gøø'²¹ coon²¹ tsa'² moo'²¹ do.

12 Joon 'in 'lɨɨi'³ do gasɨɨ'²¹ɨ Jesús jin'²in:

—Siin¹ jna'a fu lɨ taain²¹² ñí³ do. Cwo'²'o júu³ wa'a tsatoo²o'o alma tya' ñí¹ do.

13 Joon gacwoo¹ Jesús 'ii júu³. Tsifu gacwo'ɨ́ɨ¹ 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya' 'in tsañʉʉ'¹ do joon gangataa²i alma tya' ñí¹ do. Taain²¹² jiin'¹³ tún² mil ñí¹ 'a tsa'² moo'²¹ do. Gacwiin¹in 'in ñí¹ do gaxuui'²¹ yaai tyisɨɨ² joon gaxuu'²¹i fu tsi tyía¹ do. Joon gajgoo'²¹o jmɨɨ²¹.

14 'In taain²¹² 'aai²¹ ñí¹ do ngaliin¹ 'e fuu²¹ do joongɨ ngaliin¹ la caain²¹ lɨ taain²¹² tsá². Ngajmaa'¹³a tsá² júu³ 'ee-gɨ lɨ́ɨi¹ ñí³ tya'a. Joon gangalíin² tsá² ngajøø² 'ee galɨ́².

15 Joon gatyalíin² tsá² fúui¹ lɨ siin'¹² Jesús. Joon ganí² 'in tsañʉʉ'¹ 'in mo ta 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a do. Joon nityíin¹in tyi'²i sɨɨn'¹³in røø²¹ jo caai²¹²gɨ. Ni'láa²mo. Joon lɨ́ɨ¹ gafoo'¹i 'in tsá² tyalíin² do.

16 Joon jileei'²¹ tsá² 'in niganí² 'ee galɨ́² tyaa¹ tsá² júu³ 'in tsá² tyalíin² do xiiala galɨ́ɨi¹ 'in tsañʉʉ'¹ 'in mo ta 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a. Tyaa¹o júu³ jon la lɨ́² 'e gangangɨ́ɨ¹i 'in ñí¹ do.

17 Joon gamɨɨ¹ tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ do tyani Jesús wa'a cwo'ɨ́ɨ¹ 'ido fuu²¹ goo¹o.

18 Ga'ii²¹ Jesús tsi barco do. Joon 'in tsá² 'in mo ta 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a gasɨɨ'²¹ɨ Jesús wa'a tsalíin² coon'¹³ 'ido.

19 Pe jo gacwo¹ Jesús júu³. Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Cwei'² fu tyi'i. Cwojmaa'¹³du' júu³ ruu'²¹'u 'e fee'¹ lɨɨlɨ¹ 'e nigajmaa¹a Dios 'wii'¹³ tyi'i. Joongɨ lɨɨlɨ¹ nagalifeei'¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi'i.

20 Joon gangaa'¹³mo 'in tsañʉʉ'¹ do. Joon ga'láa² 'wii²¹² jmo'²o tsá² júu³ la caain²¹ fuu²¹ taa'¹³ Decápolis. Gajmaa¹a júu³ 'e fee'¹ lɨɨlɨ¹ 'e nigajmaa¹a Jesús 'wii'¹³ 'ii. Joon jilee'²¹mo tsá² tsa'goo'¹-tsi lɨɨlɨ¹.

Xuui²¹² tya' Jairo coon'¹³ 'in tsamɨ́² 'in gason'¹ sɨɨn'³ Jesús

21 Gatyiia²¹ Jesús lɨ ngoo'¹³ tyíia¹ lɨ cataain²¹ do. Joon gatyalíin² tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ lɨ siin'¹²in. Joon tɨ' tyíia¹ do-o gajaan¹.

22 Joon gajó² jaain²¹ tsá² 'in tyʉ'² to² cwo'¹ sinagoga. Jairo sii²¹ 'ido. Mo ganí²i Jairo Jesús joon gatyíia² 'wii²¹² tɨɨ² Jesús.

23 Joon gamɨɨ¹i tyani Jesús jin'²in:

—Ijúun²mo xuui²¹² tsamɨ́² tyiia. Jmaa² feei'¹-'o'o 'wii²¹² tyiia. Ñí²'in; ñitaan'¹²'an cwoo¹'o tya'a. Joon cwo'láai², cwoseen²¹mo.

24 Joon gangóo¹ Jesús coon'¹³ 'in tsañʉʉ'¹ do. Pe lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² ngalíin² coon'¹³on. Joon lɨɨlɨ¹ cuu'¹³ lɨ ngóo¹ do.

25 Joon jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do ningóo¹ jaain²¹ tsamɨ́² tsaa'¹³. Ningóo¹ jiin'¹³ dyatun¹ jiin²¹ 'e tooin²¹ jmɨ¹.

26 Niganii²¹ wúu¹ lɨɨlɨ¹ 'a lɨ́² mɨ² tya'a. Joon na'íin² jilaa'²¹ 'e 'oo¹xʉ pe jo mo gajaan¹ 'e lɨ́ɨ¹i 'ido coonti, xʉ lɨ' 'e ngafuu'¹gɨ.

27-28 Mo ganúu²un 'in tsamɨ́² do jilaa'²¹ 'e jmoo¹o Jesús ga'ɨ¹-tsi: "Wana gason'¹oon sɨɨn'³ 'ino joon i'láa²moo." Joon gangatyéen¹in lɨ caluu Jesús joon gason'¹on sɨɨn'³ 'ido.

29 Mo gason'1on sɨɨn'3 Jesús tsifu gajaan1 'e tooin21 jmɨ1 do. Joon galili'3ɨ 'e ga'láa2mo coonti.
30 Joon mo galili'3ɨ Jesús 'a naga'láa2mo jaain21 tsá2 coon'13 'ii'21 tya'a joon gajøø2 lɨ' caluu jee212 tsá2 fúui1 do. Joon gaunngɨɨ1ɨ:
—¿'Iin gason'1 sɨn'3ɨɨn?
31 Joon gajin'2 tsá2 tya'a sɨɨ'21ɨ 'ii:
—Moo21o'o lɨɨlɨ1 'la'2 tsá2 tyi'ɨ xiiala lí2 unngɨ́ɨ1u'un: "¿'Iin gason'1 sɨn'3ɨɨn?"
32 Pe jøø2 Jesús la cataain21 caai21 'iin212in 'in gason'1 sɨɨn'3 do.
33 Joon 'in tsamɨ́2 do jlee1e joongɨ 'goo'21o lɨɨlɨ1 ñi1o 'ee 'e galɨ́2 do. Joon ngoo21o lɨ siin'12 Jesús. Joon gasii'21ɨ 'wojníɨ1ɨ tyani 'ido. Gajin'2o la ja'2mo ce jilaa'21 'e galɨ́2.
34 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsamɨ́2 do:
—Yɨɨn21 tyiia, ga'láa2mo'o 'wii'13 jo'1o lɨ́ɨ2u. Cwei'2 júu3 røø21. 'Láa2mo'o coonti jmoowúu1 lɨ́ɨ1u'u.
35 Faa'21gɨ Jesús siin'12in mo gatyalíin2 tsá2. Jalíin2 tya' 'in tyɨ'2 to2 cwo'1 do. Joon gajin'2 'in tsá2 tyalíin2 do sɨɨ'21ɨ jmii21 'in xuui212 tsaa'13 do:
—Najúun2mo yɨɨn21 tyi'i. Jo untyíi2in-gɨ'ɨ 'in tɨfo'2 no.
36 Pe Jesús, mo ganúu2un 'e faa'21 'in tsá2 tyalíin2 do joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 tyɨ'2 to2 cwo'1 do:
—Jo foo'13'o, jiin'13 jo'1o cwolíi2naa'.
37 Joon jo 'in cwo1gɨ Jesús tsalíin2 coon'13on, jiin'13 Tɨ́3, coon'13 Jacobo coon'13 Wó3 ruu'21ɨ Jacobo.
38 Joon mo gatyalíin2 tya' 'in tsá2 tyɨ'2 to2 cwo'1 do joon ganí2in Jesús tsá2 fúui1 lɨɨlɨ1. In cɨ'2 to'2 mɨɨ'13 lɨɨlɨ1.
39 Joon ga'í2ɨ Jesús joon jin'2in:
—¿'Ee lɨ' to'2 lɨ1 mɨɨ'13? ¿'Ee lɨ'cɨ'2 lɨ'? Jo mo júuin2 'in xuui212 no lɨ'ɨ cwuu21mo 'ino.
40 Pe 'in tsá2 do gaungøø1mo Jesús. Joon ga'wooi21 Jesús tsá2 ce jilee'21mo. Joon gatø'1ø jiin'13 jmii21 coon'13 sáa3 xuui212 tsaa'13 do, joongɨ fiin'13 coon'13 'in ngaliin1 coon'13on do. Joon ga'í2ɨ lɨ raain1 'in xuui212 do.
41 Gason'1 Jesús cwoo21 'ido joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ xuui212 do coon'13 jmíɨ1 tya'a:
—Talita cumi. ('E 'øøɨ'21-tsi tsá2 jin'2in: 'Nɨ fuu212uu mí2, ráan2un no.)
42 Tsifu joon garóon2on 'in xuui212 tsamɨ́2 do. Joon gangɨɨ1o. Joon dyatun1 jiin'2gɨ ngóo1o. Jileei'21 tsá2 do ganga'goo21-tsi.
43 Pe joon ga'ɨ́ɨ2 Jesús júu3 sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 taai2 tsi inɨɨ do:
—Jo 'iin fu'2uu' ce jiin'13 jaain21.
Joon gatyɨ'2ɨ to2 wa'a dø'1 'in xuui212 tsamɨ́2 'in najiin'1 do.

6

Mo ngóo1on Jesús fu Nazaret

1 Mo ngayuui'13 gaun'láai2 Jesús 'in xuui212 tsamɨ́2 tsaa'13 do joon gangaliin1mo fu goo1o Nazaret coon'13 tsá2 tya'a.
2 Mo tɨ́2 jmɨɨ212 'ii'21 woo'21 tsá2 ga'láa2 Jesús 'wii212 'e 'e'2e tsá2 júu3 tyɨ́2 tsi inɨɨ cwo'1 sinagoga si'2 do. Joon fúu1mo 'in núu2un 'e faa'21 'ido. Joon lɨ́ɨ1 tsa'goo21-tsi tsá2 joon jin'2 'in tsagoo1o do:
—¿Xiiala galitɨ́ɨ2ɨ 'in tsañɨɨ'1 no 'e faa'21 no? ¿'Ee júu3 lo 'e1 'ino? ¿Xiiala jmoo1o jilaa'21 milagro lo?
3 'In tsañɨɨ'1 lo jaain21 tɨ'mó2 'ii. Jóon1 María, joon ruu'21mo Jacobo coon'13 Sé3 coon13 Judas coon'13 Simóoi13. Joongɨ ruu'21ɨ tsamɨ́2 seen21mo jee212 jna' lo.
La joon gajin'2 tsá2 Nazaret 'wii'13 joon jo jo'1 lɨ́ɨ2ɨ Jesús.
4 Pe joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'ii:
—Jilee'21mo jmoo1o nɨɨ'13ɨn jaain21 tsá2 'in faa'21a júu3 tyɨ́2 tya' Dios pe tsagoo1o coon'13 ruu'21ɨ 'in seein21 inɨɨ tya'a jo cón2on cwáain1.
5 'Wii'13 joon jiin'13 coon21 milagro jo gajmaa1a do. Xɨ tsá2 gaun'láai2.
6 Lɨ́ɨ1 ganga'goo21-tsi Jesús 'wii'13 jo jo'1 galɨ́ɨ2ɨ tsagoo1o 'ii. Joon mo galɨcɨɨin21gɨ gangó1 Jesús ga'e'2e tsá2 la caain21 fuu21 pi'3 taa'13 lɨ tyan' Nazaret do. Joon ga'e'2 Jesús 'in tsá2 do júu3 tyɨ́2.

Jesús sɨ́ɨ2ɨ jɨ dyatuuin1 tsá2 tya'a tsacwo1 júu3 tyɨ́2

7 Joon gatø'1 Jesús jiin'13 dyatuuin1 tsá2 tya'a joon gasii1in 'ido tɨ' ngái1. Joon gacwoo1 júu3 'e lí2 'wooi2 'ido 'in 'lɨɨi'3 taai2 alma tya' tsá2.
8 Joon gatyɨ'2 to2 wa'a jo 'e coon21 'ido jiin'13 'mo'u2 soon'21on. Jo lí2 coon21 jiin'13 coon21 'iñi'1 jon'gɨ tu'mɨ'2 jon'gɨ cuu2 lí2 coon21.
9 'Ná1 'ø'1ø mɨɨ21 saa'13 joon tyi'1ɨ coon21 'mɨ'tyi'2 jon'on la túnˀ.
10 Joongɨ gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 tya'a do:
—Mi cwotaa2naa' coon21 inɨɨ do-o jón2oo' ca mi 'woo21naa' 'e fuu21 do.
11 Wana jo 'iin212in 'in tsá2 do 'ii'21 'naa' xiiali' cwolíin2naa' sɨ jo núu2un tsá2 júu3 tyii' 'ee joon cwo'woo21moo' do. Joon xɨɨ2ɨɨ' 'laa21 toon1 tɨ́ɨ13ɨɨ' lawa coon21 li2 'e jmaa2aa' tya'a. 'E la ja'2mo fuu212uu 'naa': mi tɨ 'e 'íin2 fu juncwii21 iwúu1 ní2 tsá2 seein21 Sodoma coon'13 tsá2 seein21 Gomorra. 'In tsá2 fuu21 do-o jo ga'ii'21ɨ júu3 tya' Dios mo ganúu2un. Pe wúu1gɨ iní2 tsá2 'in jo 'ii'21 'naa' lɨ cwolíin2naa' la coon'21gɨ tsá2 seein21 Sodoma coon'13 Gomorra.
12 Joon ga'woo21mo 'in tsá2 tya' Jesús do tsacwoo1 júu3 tyɨ́2. Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ tsá2 lɨ gatyalíin2 'ido:
—'Ná1 unsɨɨ21moo' 'e 'ɨ1-'oo' —jin'2in.

13 Joongɨ lɨ́ɨɨ[1] fúui[1] 'in 'lɨɨɨ'[3] ga'woo[1]i almas tya' tsá[2]. Joon gasoon[21]on aceite tya' tsatsaa'[13] joon coon'[13] la joon ga'láa[2]mo.

Najúun[2]mo Wó[3] saai[21] tsá[2] jmɨɨ[21]

14 Galitsáa[1]mo-tsi róøi[13] Herodes jilaa'[21] 'elo tsʉ jilee'[21]mo tsá[2] niñii[1] 'e jmoo[1]o Jesús. Pe jin'[2]in tsá[2] 'e nigajiin'[1]in tún[1] Wó[3] saai[21] tsá[2] jmɨɨ[21], 'wii'[13] joon lɨɨlɨ[1] 'oo[1] Jesús milagro. 'ɨ[1]-tsi tsá[2] 'e Jesús jmoo[1]o milagro coon'[13] júu[3] tya' Wó[3].

15 Pe seen[21]mo 'in gajin'[2]in:

—Elías no.

'Inlɨ́ɨɨ[13]gɨ gajin'[2]in:

—'In faa'[21]a júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios la lɨ́ɨɨ[1] 'in gafaa'[21] júu[3] tya' Dios calɨɨ 'ino.

16 Joon mo ganúu[2]un Herodes 'elo joon gajin'[2]in:

—Wó[3]-o 'ino, joon jna-a gatyʉ'[1]ʉʉ to[2] wiin'[21] luu[212]u. Nigajiin'[1]o 'ino tún[1] —jin'[2] Herodes.

17-20 Herodes do nigacáan[1]in 'in tsamɨ́[2] sii[21] Herodías. 'In Herodías lo lɨ́ɨɨ[1] 'oo[212]o Lii[212] ruui'[21] Herodes. Joon Wó[3] do nigasɨɨ'[21]ɨ Herodes:

—Jo lí[2] caan[21]u'un 'oo[212] ruu'[21]'u tsʉ́ seen[21]mogɨ.

Joon 'wii'[13] joon gali'ee'[1]mo 'in tsamɨ́ do Wó[3]. Joon Herodes tyʉ'[2]ʉ to[2] 'e tsa'í[2] Wó[3] 'nʉñí[3] 'wii'[13] Herodías. 'Iin[212]in Herodías wa'a júun[2]in Wó[3] pe jo cwo[1] róøi[13] Herodes júu[3] 'wii'[13] gøø'[21]mo Wó[3]. Joon ñi[1] Herodes 'e Wó[3] jaain[21] tsañʉʉ'[1] 'in tyúi[1] joongɨ jaain[21] tsá[2] 'in ñi[1] júu[3] tya' Dios. Coon[21]o Herodes cwáain[1] coon'[13] ce tún[2] jilaa'[21] 'e faa'[21] Wó[3] fiin'[13] jo tyʉ́[2] 'øøi'[21]-tsi.

21 Joon galɨ́[2] 'e gajmaa'[12]a Herodes jmɨɨ[212] 'e tsín[1] jiin'[21]in. Gacwoo[1]o 'ee dø'[2] tsacøøi'[13] tya'a coon'[13] 'in tyʉ'[2] to[2] 'láa[2] coon'[13] jileei'[21] tsá[2] tyiin[2] seein[21] lɨ sii[21] Galilea do. Joon Herodías gatsaa'[21]o xiia' la ijmáa[1]a.

22 'In jamɨ́[2] Herodías do ga'í[2] jee[212] lɨ néei[1] 'in tsá[2] gøø'[21] do. Joon gatséen[1]in. Joon lɨ́ɨ[1] gatɨ́[2]-tsi Herodes coon'[13] 'in tsá[2] néei[1] gøø'[21] coon'[13] 'ido la gatseein[1] 'in sɨmɨ́[2] do. Joon gajin'[2] róøi[13] sɨɨ'[21]ɨ 'in sɨmɨ́[2] do:

—Mɨ́[2]'ɨ doñi'ee 'iin[212]mo'o joon cwo'[3]oo 'nʉ.

23 Joon ga'ee[21] 'in róøi[13] do tyani Dios 'e cwoo[1]o doñi'ee gamɨɨ[1]ɨ 'in sɨmɨ́[2] do fiin'[13] ca coon'[21] tsa'[1] 'a to[2] lɨ́ɨ[1]i 'ido.

24 Joon gacwo'ɨ́ɨ[1]i 'in sɨmɨ́[2] do joon gasɨɨ'[21]ɨ sáa[3]a:

—¿'Ee mɨ́[3]ɨɨ tya' 'ino?

Joon sáa[3]gɨ gajin'[2]:

—Sii'[12]'i cwocwoo[1] mootyi[2] Wó[3] saai[21] tsá[2] jmɨɨ[21].

25 Joon tsifu ga'í[2] tún[2] 'in sɨmɨ́[2] do lɨ tyíin[1] róøi[13] joon ngasii'[12]i 'ido:

—La lo-o 'iin[212]na: cwo'[2]'o coon[21] wúun[1] 'yʉ mootyi[2] Wó[3] saai[21] tsá[2] jmɨɨ[21].

26 Joon gajaan[1] 'in róøi[13] do fa'í[3]. Pe jo 'ee futyigɨ tsʉ nigali'ee'[2]mo Dios icwo[1] doñi'ee mɨɨ[1]ɨ. Joon niganúu[2]un jileei'[21] 'in néei[1] coon'[13]on do. Jo gatyuui'[12]gɨ to[2] 'e mɨɨ[1]ɨ 'in sɨmɨ́[2] do.

27 Tsifu gatyʉ'[2] róøi[13] to[2] jaain[21] 'láa[2] 'e tsatyíian[1] mootyi[2] Wó[3].

28 Joon gangó[1] 'in 'láa[2] do fu 'nʉñí[3] lɨ 'yuui Wó[3] 'e tsatyʉʉ'[12]ʉ mootyi[2] 'ido. Joon gacóon[1]on 'yʉ tsi coon[21] wúun[1]. Joon gacwo'[1]o 'in sɨmɨ́[2] do. Joon 'idogɨ gacwo'[1]o sáa[3]o.

29 Mo galiñii[1] tsá[2] tya' Wó[3] 'e najúun[2]mo joon gangatyiian[1]o mootaai[2] Wó[3] joon ganga'áa[1]mo.

Cwo'[1]o Jesús 'ñá[2] mil tsá[2] 'e dø'[1]ø

30 Mo galɨcɨɨin[21] joon galicaain[21] dyatuuin[1] tsá[2] tya' Jesús coon'[13] Jesús. Joon gajma'[2]a júu[3] Jesús jilaa'[21] 'e nigajmaa[1]a joon jilaa'[21] 'e niga'e'[2]e tsá[2].

31 'Wii'[13] tsataai[2] tsá[2] joongɨ jalíin[2] tsá[2] fúui[1] lɨɨlɨ[1] jiin'[13] jo cwo[1] 'ido dø'[1]ø joon gasɨɨ'[21]ɨ Jesús tsá[2] tya'a:

—Ñilíin[2]duu' coon'[13] jna. Moo[21]o', 'yii[21]a' ta' tɨ catá[2] lɨ jo 'in tsá[2] seein[21].

32 Joon ngalíin[2]mo Jesús coon'[13] tsá[2] tya'a joon yaamo gataai[2] tsi coon[21] barco. 'Iin[212]in tsalíin[2] coon[21] lɨ jo 'in tsá[2] seein[21].

33 Pe fúu[1]mo 'in ganí[2] 'ii lɨ ngaliin[1] do. Joon galicwii[1]mo tsá[2] Jesús. Joon gangalíin[2] cwiin[1]in coon'[13] tɨɨ[2]o jilee'[21]mo 'in seein[21] la coon[21] fuu[21]. Joongɨ tyalíin[2] jée[1]gɨ lɨ ngó[1] Jesús.

34 Mo gacwo'ɨ́ɨ[1] Jesús tsi barco gangaa[1]mo tsá[2] fúui[1] lɨɨlɨ[1]. Joon galɨfee'[1]mo-tsi 'wii'[13] tya' 'ido. Téen[1]in la téein[1] joo'saa'[21] jo 'in fii[212] seen[21]mo. Joon ga'láa[2] Jesús 'wii[212] 'e'[2]e 'ido júu[3] 'láai[2] lɨɨlɨ[1].

35 Joon ni ca'lóo[2] jalíin[2] tsá[2] tya'a lɨ siin'[12]in joon sɨɨ'[21] 'ido 'ii:

—Ca'lóo[2] lo joongɨ jo 'in taain[212] lo coonti.

36 'I'[2] júu[3] 'in tsá[2] no wa'a cwotyalíin[2]mo la caain[21] fuu[21] tyan' lɨ taain[212] tsá[2] cwoláa[1]a 'iñi'[1] dø'[1]ø, tsʉ jo 'ee sá[2] 'e dø'[1] 'ino.

37 Joon gañii[1]i Jesús:

—Cwoo'[13] 'naa' 'e dø'[1] 'ino.

Joon 'in tsá[2] tya'a do gajin'[2]in:

—Jo liin[1] wa'a tsalaa[21]a'a coon[21] mil tsi catyuui'[13] 'iñi'[1] 'e cwoo[1]o'o 'ino 'e dø'[1]ø.

38 Joon gajin'[2] Jesús sɨɨ'[21]ɨ 'ido:

—¿Joo' 'iñi'[1] 'oo[2]gɨɨ'? Cwojøø[2]duu'.

Mo galiñi[1]i joon gajin'[2]in:

—'Ñá[2] 'iñi'[1] sá[2]gɨ tyi' coon'[13] gái[1]gɨ joo'[21] taai[2] jmɨɨ[21].

39 Joon gatyʉ'[2] Jesús to[2] wa'a cwó[2] 'in tsá[2] do jmaai'[13] coon'[13] poo[212] jee[212] ñii[21] røø'[21] do.

40 Joon gacwó[2] tsá[2] tɨ' cíein[13] joongɨ tɨ' cincuenta.

41 Joon gason'[1] Jesús 'e 'iñi'[1] 'ñá[2] do joongɨ jiin'[13] gái[1] 'in joo'[21] taai[2] jmɨɨ[212] do. Joon

gajøø² li' ñʉ'fú² joon gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios
tya' 'e 'iñi'¹ do. Joon gajmaa¹a 'no'³ 'e 'iñi'¹
do. Joon gacwo'¹o tsá² tya'a wa'a jmáa¹a
tyíia³ 'e 'iñi'¹ do jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do. Joongɨ
gajmaa¹a tyíia³ 'in joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹ gái¹ do.
42 Garǿ¹mo tu'² jileei'²¹ 'in gagøø'²¹ do.
43 Joongɨ garǿ¹mogɨ dyatun¹ 'motó² coon'¹³
'no'³ 'iñi'¹ coon'¹³ 'no'³ 'in joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹
do.
44 Gagøø'²¹ 'ná² mil tsañʉʉ'¹ 'e 'iñi'¹ do.

Ngɨɨ¹ Jesús tɨɨ²ɨ ni jmɨɨ²¹

45 Joon gatyʉ'² Jesús to² 'e tsataai² tsá²
tya'a tsi barco. Joon tsalíin² 'ido jéei¹gɨ lagɨ
'ña'a lɨ ngoo'¹³ tyíia¹ do. Joon 'iin²¹²in tsalíin²
coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betsaida la 'ɨɨ²¹² 'ɨ'² Jesús
tsá² júu³.
46 Joon mo ngayuui'¹³ joon gangó¹ Jesús fu
moo'²¹ ngafee'¹²ɨ Dios Jmii²¹.
47 Nicanʉʉ²¹ mo ganii²¹ Jesús 'e barco do.
'Ii²¹ ca tún² tsa'¹ ni tyíia¹ do. Pe Jesús-gɨ
siin'¹²in ca tsaa'¹ moo'²¹ do 'ña'a.
48 Joon ganí² Jesús 'e jo lí² ngɨɨ¹gɨ barco tya'
tsá² tya'a 'wii'¹³ lɨɨlɨ¹ 'ɨɨ¹ tyí² li' cɨɨ'¹³. Ta'aa²¹
góo¹ mo gangó¹ Jesús lɨ ngalíin² tsá² tya'a.
Gangó¹o ngɨɨ¹ tɨɨ²o ni jmɨɨ²¹ do. 'Iin²¹²mo
ngɨɨ¹ɨ lɨ' caai²¹ lɨ ngaliin¹mo 'ido.
49 Ganíi²in tsá² tya'a 'ii jó¹ ngɨɨ¹ ni jmɨɨ²¹.
Galɨɨ¹ɨ 'e tsamoojɨɨ'¹ jó¹. Joon ga'oo¹ lɨɨlɨ¹.
50 Jilee'²¹mo ganíi² 'ii. Joon gafoo'²mo 'ii. Pe
joon gafee'²¹mo Jesús 'ii gajin'²in:
—¡Tá² téein¹-'oo'! ¡Jna-a lo, jo foo'¹³naa'!
51 Joon ga'ii²¹o tsi barco lɨ taai² tsá² tya'a.
Joon gaján² 'ɨɨ² tyí² do.
52 'Áai¹ 'waa'²¹a-tsi tsá² tya' Jesʉs tsʉ jo mo
toon¹-tsi 'e júu³ tya' 'e 'iñi'¹ do 'wii'¹³ joon lɨɨ¹
ganga'goo²¹-tsi.

Un'láai² Jesús tsatsaa'¹³ seein²¹ lɨ sii²¹ Genesaret

53 Mo gatyalíin² lɨ ngoo'¹³ tyíia¹ ga'ñúu²
barco tya'a coon²¹ tɨ' tyíia¹ lɨ sii²¹ Genesaret.
54 Mo cwo'ɨɨ¹ɨ 'ido tsi barco tsifu joon gal-
icwii¹in tsá² 'ii.
55 Joon 'in tsá² do gangalíin¹ cwiin¹in la
caain²¹ joon ga'láa² 'wii²¹² jajée¹ɨ tsatsaa'¹³
'in tsíin² 'mó² fu lɨ siin'¹² Jesús.
56 La caain²¹ fuu²¹ pi'³ sɨ fuu²¹ fee'¹ 'ee
sɨ tɨ' fuu²¹ 'ee lɨ tsáa¹ Jesús gatyía¹ tsá² tsat-
saa'¹³ tya'a tya'i fu¹ lɨ ngɨɨ¹ɨ Jesús joon gamɨɨ¹ɨ
tyani Jesús wa'a cwo¹ Jesús jiin'¹³ tɨ' sɨɨn'¹³in
soon'²¹on. Joon jileei'²¹ 'in gason'¹ sɨɨn'³ Jesús
ga'láa²mo 'i.

7

'E un'lɨɨ'³ tsá² tyani Dios

1 Joon galicaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹²
sii²¹ fariseos coon'¹³ 'inlɨɨ¹³ tɨfo'² tya' ley lɨ
siin'¹² Jesús. 'In tɨfo'² do jalíin² Jerusalén.
2 Joon 'in tsá² lo gacón² cwáain¹ 'e 'in
tsá² tya' Jesús néei¹ gø'¹ø joon 'lɨɨ'² cwoo²¹o.
'øøi'²¹-tsi tsá² 'e jo mo jngɨɨ² cwoo²¹ la tɨɨsi'²,
'wii'¹³ joon gafaa'²¹a 'láai².
3 Jileei'²¹ fariseos coon'¹³ tsá² seein²¹ Is-
rael jmoo¹o la lí² gajmaa¹a 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³.
Jo dø'¹ tsá wana jo jngɨɨ² cwoo²¹ la tɨɨsi'² mo
jéei¹.
4 Mo jalíin² 'moo'¹³ jo dø'¹ø wana jo mo
run'²un cwoo²¹ la tɨɨsi'². Joongɨ lɨɨ¹ 'láai²
jilaa'²¹ tɨɨsi'² 'e sá² calɨɨ jmoo¹o. Jmoo¹o tsá²
la tɨɨsi'² run'²un tasa 'un'²un jmɨɨ²¹ joon tsʉʉ²
coon'¹³ jilaa'²¹ nii² 'e jmaai'²¹ to² mo gø'²ø.
5 Joon 'in fariseos do coon'¹³ tɨfo'² tya' ley
do gaunngɨɨ¹ɨ Jesús jin'²in:
—¿'Ee lɨ' jo jmoo¹o tsá² tyi'i la lɨ' gajmaa¹a
'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyi'? Gø'²ø pe jo mo run'¹un
cwoo²¹o la tɨɨsi'².
6 Joon gañii¹i Jesús:
—Calɨɨ 'in gafaa'²¹a júu³ tya' Dios sii²¹
Isaías gajmaa¹a coon²¹ jí². Joon tsi jí² do
gafaa'²¹o xiiala lɨɨ²naa' tsá² 'in jo tiin'¹³ 'e 'e'²e
tsá² xeei'²¹. Gajin'²in ni jí² do:
'In tsá² lo untyúi¹ Dios jiin'¹³ coon'¹³ 'e faa'²¹a
pe jo tí²-tsi jiin'¹³ la to² tyʉ'² Dios.
7 Jo 'e to² 'íi³ 'e un'goo²¹o jna. Jilaa'²¹a 'e 'e'²e
tsá² jiin'¹³ lɨ' to² tyʉ'² tsá², jin'² Isaías.
8 Faa'²¹gɨ Jesús jin'²in:
—Ga'íin²mo-'oo' jilaa'²¹ to² tyʉ'² Dios, pe
coon'²¹ tún² jmoo²oo' la tɨɨsi'² 'e jmoo¹o tsá²
la mo jéei¹ la rúun¹³uun' tsʉʉ² joongɨ tasa
'uun'²¹un jmɨɨ²¹. Joongɨ 'láa²mo 'e lɨ la lɨ 'elo
jmoo²oo' la jmoo¹o tsá².
9 La joongɨ gajin'² Jesús:
—'Iin²¹² 'naa' núu³gɨɨ' la to² tyʉ'² 'lɨɨ²¹²
tsacøøi'¹³ jon'gɨ la to² tyʉ'² Dios la no.
10 La lɨ gajin'² Moisés calɨɨ mo gacwo'¹o
tsá² ley: "Un'gøø'²¹mo'o ñʉ'²'ʉ coon'¹³ saa²¹a."
Joon gajin'²in: "'In sɨɨ'²¹ júu³ 'laa'²¹ jmii²¹ sɨ
sáa³a 'ee 'ná¹ jnga'²mo tsá² 'ii."
11 Pe joon, 'naa'gɨɨ', jo cwoo²oo' júu³ 'e
uncoon'¹³ tsá² jmii²¹ sɨ sáa³a 'ee wana gajin'²:
"Jilaa'²¹ 'e sá² tyiia 'e lí² uncoon'¹³ jna 'nʉ lí
Corbán." ('øøi'²¹-tsi tsá² jin'²in: nigacwo'³oo
Dios.)
12 Wa'a jin'² tsá² la no, joon 'naa'gɨɨ' jo
cwoo²oo' wa'a uncoon'¹³on sáa³ jmii²¹.
13 Mo jmoo² 'naa' la joon tʉ¹oo' júu³ tya'
Dios lawa'a jo 'e tyiin²mo. 'Iin²¹²gɨɨ' jmoo²oo'
tɨɨsi'² 'e gacwo'¹ tsá² 'naa' lagɨ júu³ tya' Dios.
Joongɨ lɨɨ¹ 'láai² tɨɨsi'² 'e jmoo²oo' la lí¹ 'elo
—jin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² fariseos coon'¹³
tɨfo'² tya' ley.
14 Joon gatø'¹ Jesús 'in tsá² fúui¹ taain²¹² do
joon gajin'²in:
—Nʉʉ²duu' jilaa'²¹ 'e fo'²oo lo. Joon
cwo'øøi'²¹-'oo'.
15 Jilaa'²¹ 'e gø'² tsá² jo lí² un'lɨɨi'³ 'ii la joon.
Jiin'¹³ 'e 'woo²¹ tsi tsá² 'e jmoo¹o 'e faa'²¹ tsá²
'e joon un'lɨɨi'³ tsá².
16 Wana sá² loocwoo¹oo' núu²duu'.

17 Mo gatíui² Jesús tsá² joon ga'í² coon²¹ inʉʉ joon gaunngɨɨ¹ tsá² tya'a 'ee 'e júu³ gatyaa¹ do.
18 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—¿Tɨ jon'gɨ 'naa' 'øøi'²¹-'oo'? Ní²-i 'naa' 'e jilaa'²¹ 'e gø'² tsá² jo tsatoo'¹³ tsi alma tya' tsá² pe jiin'¹³ tu'²o.
19 Joon mi yuui'¹³ joon 'woo²¹o fu caluu túⁿ¹. 'Wii'¹² joon jo lí² unʼlɨɨi'³ tsá² tyani Dios.
'Wii'¹³ jiin'¹³ coon'¹³ júu³ la joon jin'² Jesús 'e lí²-i dø'¹ tsá² doñi'ee.
20 Jin'²o jon Jesús:
—'E 'woo²¹ lɨ tsi alma tya' tsá² 'e joon unʼlɨɨi'³ tsá² tyani Dios.
21 Tsʉ lɨ tsi alma tya' tsá² 'øøi'²¹-tsi 'e 'øøi'²¹-tsi tsá². Lɨ' alma tya' tsá² 'woo²¹ jilaa'²¹ 'e gó² 'e 'ɨ¹-tsi tsá². Do-o 'ɨ¹-tsi 'e lí² feei'² tsamí² tsá² xeei'²¹ sɨ doñi'ee 'e gó² 'ɨ¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' tsamí² sɨ tsañʉʉ'¹ 'ee. Do-o 'ɨ¹-tsi tsá² wa'a jngaa'¹²i tsá²
22 sɨ jmoo¹o 'uun²¹ 'ee. Tsi alma tya'a galiʼiin²¹²in tsá² jilaa'²¹ 'e sá² tya' tsá² xeei'²¹; 'aa'¹a tsii²¹² wúu¹i; jmoo¹o júu³ 'atsaa²¹; 'ɨ¹-tsi jiin'¹³ tya' 'ña'a. Jo li'³i 'e jmáa¹a.
23 'Wii'¹³ 'ɨ¹-tsi tsá² jilaa'²¹ 'elo, 'wii'¹³ joon 'in 'lɨɨ'³mo 'ii tyani Dios.

Jaain²¹ 'yiia²¹² tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in jo'¹ galɨɨi² júu³ tya' Jesús

24 Joon gangó¹ Jesús fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiro coon'¹³ Sidón. Joon ga'í² coon²¹ inʉʉ. Joon jo 'iin²¹²in wa'a liñi¹ tsá² coonti pe jo galɨ'²ɨ jiin'¹³ la galiʼiin²¹²in.
25 Joon tsifu galiñi¹ jaain²¹ tsamí². Joon 'in xuui²¹² tya' 'in tsamí² lo 'yuui² 'in 'lɨɨi'³ alma tya'a. Joon gajó² 'in tsamí² do gasii'²¹ɨ 'wojníi¹ɨ wii²¹² tɨɨ² Jesús.
26 'In tsamí² lo galiseein²¹ Sirofenicia, jon' tsagoo¹ tsá² seein²¹ Israel. Pe gajó² jamɨɨ¹ɨ tyani Jesús wa'a tyii²in 'ido 'in 'lɨɨi'³ 'yuui alma tya' jóon¹on.
27 Pe Jesús gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—Cwo²du'u jéei¹ wa'a dø'¹ xuui²¹² lagɨ tsii²¹ tsʉ jo tseein²¹ tyii²¹i' 'no'³ gø'² xuui²¹² joon cwóo¹³o' tsii²¹.
28 Pe joon gañii¹i 'in tsamí² do jin'²in:
—Jo'¹o, pe cagɨ tsii²¹ 'in tee'¹² nʉ' mesa gø'²o 'no'³ xʉʉ'²¹ mo gø'² xuui²¹².
29 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsamí² do:
—Tyʉ́²-ʉ la gafa'²'a. Lí²-i cwoo'²mo'o no nicwo'ɨɨ¹ɨ 'in 'lɨɨi'³ 'yuui² alma tya' xuui²¹² tyi'i.
30 Joon mo gatyee'¹²i tya'a gatsee'²¹ɨ xuui²¹² tya'a raain¹ ni coo'mó². Nicwo'ɨɨ¹ɨ 'in 'lɨɨi'³ 'yuui² alma tya' 'ido.

Unʼláai² Jesús jaain²¹ tsá² cwuui²¹² jo faa'²¹

31 Gacwo'ɨɨ¹ Jesús co' fuu²¹ Tiro gangɨɨ¹i Sidón joon ngɨɨ¹i fu lɨ' co' Decápolis, joon gatyía¹ tɨ' jmɨɨ²¹ tyíia¹ Galilea.
32 Joon mo gatyía¹ do joon gangajée¹i tsá² jaain²¹ tsá² cwuui²¹² 'yʉcaai²¹² jo faa'²¹. Joon gamɨɨ¹ wa'a taan¹ Jesús cwoo²¹o tya' 'ido.
33 Joon gangajéei¹ Jesús 'ii coon²¹ lɨ jo 'in tsá² jøø². Joon gafoo'²¹ Jesús uniicwoo²¹o tsi loocwoo²¹ 'ido. Joon ga'ñíi¹i joongɨ galii'²¹ɨ uniisɨɨ'¹³ 'ido.
34 Joon gajøø² lɨ' ñʉ'fú² gasaai²¹-tsi joon gajin'²in:
—¡'Efata! ('øøi'²¹-tsi jin'²in: ¡Néei² 'wo'o!)
35 La joon ganó¹ loocwóo¹o. Sɨɨ'¹³ɨ galí² tyʉ́²-ʉ joon galí²-ɨ faa'²¹a røø²¹.
36 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² 'in gajée¹i 'in jo faa'²¹ do:
—Jo 'in fuu²uu' ce jiin'¹³ jaain²¹.
Pe lɨ' tyʉ'²gɨ to² 'e sɨɨ'²¹o tsá².
37 Lɨɨ¹ tsa'goo²¹-tsi tsá², joon jin'²in:
—Jilaa'²¹ 'e jmoo¹o 'ino 'e tyʉ́² tsʉ ca 'in cwuu²¹² jmoo¹-o núu²un joongɨ 'in jo faa'²¹a jmoo¹-o 'e faa'²¹ 'ido.

8

Cwo'¹o Jesús tyʉ́n² mil tsá² 'e gø'²ø

1 Jee²¹² jmɨɨ²¹² lo galicaain²¹ tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹. Jo 'ee sá² dø'¹ coonti. Joon gatø'¹ Jesús tsá² tya'a joon gasɨɨ'²¹ɨ 'ido:
2 —Lɨɨ¹ fúu² lɨɨ²na 'in tsá² lo 'wii'¹³ ningó¹ 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² 'e taain²¹² coon'¹³ jna lo. Joon jo 'ee sá²gɨ dø'¹ø coonti.
3 Wa'a 'ɨɨ³ɨɨ júu³ fu tya'a la jo mo gø'²ø joon jo li píin³ ngɨ¹. 'Inlɨɨi¹³ jalíin² wíin².
4 Joon gañii¹i tsá² tya'a:
—¿Xiiala lí² cwóo¹³o' 'ino 'e dø'¹ø? Jo 'in seein²¹ waa'a 'nɨ¹ coonti.
5 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Jesús:
—¿Joo' 'iñi'¹ 'oo²gɨ 'naa'?
'Ii-gɨ gajin'²in:
—Dyía¹ tigɨ.
6 Joon gatyʉ'² Jesús to² wa'a cwó² ni 'wó² do joon gason'¹on 'e 'iñi'¹ dyía¹ do joon gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios. Joon gajmaa¹a 'no'³ 'e 'iñi'¹ do gacwo'¹o tsá² tya'a 'e tsajmaa¹a tyíia³ jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do.
7 Joongɨ ni'aa¹mogɨ jaain²¹ gái¹ joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹ pi'³. Joon gacwo'¹o Jesús 'maai'¹³ Dios tya' 'in joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹ pi'³ do joon gatyʉ'²ʉ to² jmaa¹a tsá² tya'a tyíia³ 'in joo'²¹ do.
8 Tyʉ́²-ʉ gagøø'²¹ø jilee'²¹mo. Joongɨ tɨɨ²¹gɨ dyía¹ 'motó² røøi¹ 'e gasái¹.
9 Xʉʉ jogɨ tí¹ tyʉ́n² mil tsá² 'in gagøø'²¹ø do. Joon ga'ɨɨ² Jesús 'in tsá² do júu³.
10 Joon 'ña'gɨ ga'í² tsi coon²¹ barco coon'¹³ tsá² tya'a. Joon ngaliin¹ fu coon²¹ lɨ sii²¹ Dalmanuta.

Mɨɨ¹ɨ tsá² fariseos coon²¹ li²

11 Joon jee²¹² jmɨɨ²¹² joon gajalíin² 'inlɨɨi¹³ tsá² fariseos joon ga'láa² 'wii²¹² jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹ɨ coon¹³ Jesús. 'Iin²¹²in 'in tsá²

fariseos do tyaan^{1} cwáain^{1} xiiala lɨ́ɨ^{1} Jesús, 'wii'^{13} joon gamɨɨ^{1}ɨ waa'a 'e'^{2} Jesús 'ido coon^{21} li^{2} tya' ñʉ'fú^{2}.

12 Pe gasaai^{21}-tsi Jesús lɨɨli^{1} joon gajin'^{2}in:

—'In tsá^{2} lo jo tsáai^{1}-tsi Dios mo mɨɨ^{1}ɨ coon^{21} milagro. 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jiin'^{13} coon^{21} li^{2} tya' milagro jo cwo'^{3}oo 'in tsá^{2} lo.

13 Joon gatúʉ^{2}mo Jesús 'in tsá^{2} do. Ngatáa^{1}i tsi barco joon gangó^{1} fu lɨ' ngoo'^{13} tyíia^{1} cataain do tún^{1}.

Tyiian'^{3} tya' fariseos

14 'In tsá^{2} tya' Jesús do niga'íin^{1}mo-tsi 'e coon^{21} 'ee dø'^{1}ø. Jɨ tɨɨi^{2} coon^{21} 'iñi'^{1} nityaan^{1} tsi barco do.

15 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—Ñíi^{2}duu, tɨ́ɨ^{1}moo' coon'^{13} tyiian'^{3} tya' fariseos joongɨ tɨ́ɨ^{1}moo' coon'^{13} tyiian'^{3} tya' tsá^{2} tya' røøi^{13} Herodes.

16 Joon tsá^{2} tya'gɨ ga'láa^{2} 'wii^{212} sɨ́ɨ^{2}i la 'oo'^{21} jee^{212} yaai jin'^{2}in:

—'Wii'^{13} jo 'e 'iñi'^{2} lee^{2}o' 'e joon 'e gajin'^{2}in la no.

17 Ñii^{1} Jesús 'ee 'e sɨ́ɨ^{2}i 'ido joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—¿'Ee lɨ' foo'^{21} 'naa' 'e jo 'oo^{2}oo' 'iñi'^{1}? ¿Tɨ jo mo 'øøi'^{21}-'oo'? ¿Tɨ jo mo lilii^{2}ii'? ¿Tɨ 'áai^{1} ni 'waa'^{21} tyi^{2} 'naa'?

18 ¿Tɨ jo jøø^{2}øø' coon'^{13} unní^{2}ii'? ¿Tɨ jo nuu^{2}uun' coon'^{13} loocwoo^{2}oo'? ¿Tɨ jo tɨɨ'^{2}-'oo'?

19 Mo gajmáa^{3}aa tyíia^{3} 'e 'iñi'^{1} 'ñá^{2} do jee^{212} 'ñá^{2} mil tsá^{2}, ¿joo'gɨ 'motó^{2} 'e garøøi^{1} do?

Joon gajin'^{2} tsá^{2} tya'a:

—Dyatun^{1}gɨ gatɨ́^{2}.

20 —Joon mo gajmáa^{3}gɨɨ tyíia^{3} dyía^{1} 'iñi'^{1} jee^{212} tyʉ́n^{2} mil tsá^{2} —jin'^{2} Jesús— ¿joo' 'motó^{2} røøi^{1} 'e gatyiian^{21}gɨɨ'?

Joon gajin'^{2}in tún^{1} tsá^{2} tya'a:

—Dyía^{1}gɨ gatɨ́^{2}.

21 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—¿Tɨ jo mo 'øø'^{21}mogɨ-'oo'?

Un'láai^{2} Jesús jaain^{21} tsatiui^{2} fu Betsaida

22 Mo gatyalíin^{2} Jesús fuu^{21} Betsaida gangajée^{1}i tsá^{2} jaain^{21} tsatiui^{2} lɨ siin'^{12} Jesús. Gamɨɨ^{1}ɨ wa'a soon'^{21} Jesús tya'a.

23 Joon gason'^{1} Jesús cwoo^{21} 'in tsatiui^{2} do. Gangajée^{1}i lɨ' tɨ' fuu^{21}. Joon gasúun^{2} jmɨɨ'e'^{2}e unni^{2} 'ido. Joongɨ gataan^{1} cwoo^{21}o tya' 'ido. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ wana nijnéei^{2}xʉ.

24 Gajøø^{2} 'in tsatiui^{2} do joon jin'^{2}in:

—Jøø^{3}moo tsá^{2}. Jøø^{2}na tsá^{2} 'in lɨ́ɨi^{1} la lɨ 'mó^{2} pe ngɨɨ^{1}o.

25 Joon gataan^{1} tún^{1} Jesús cwoo^{21}o unní^{2} 'ido. 'In tsatiui^{2} do gajøø^{2}ø coon'^{13} ce tún^{2} joon ga'láa^{2}mo coonti. Najøø^{2}o jilaa'^{21} røø^{21}.

26 Joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} 'a tsei'^{2} 'ido fu tya'o. Joon gajin'^{2}in:

—Jo ngɨɨ^{21}un 'e fuu^{21} do, jogɨ 'in fu'^{2}'u coonti jilaa'^{21} 'e nigalɨ́^{2} tyi'i.

Tʉ́^{3} jmoo^{1}o júu^{3} 'e Dios gasii^{1}in Jesús 'e jmoo^{1}o tiin'^{13} tsá^{2}

27 Mo galicɨ́ɨin^{2}gɨ ngalíin^{2} Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a fu la caain^{21} fuu^{21} pi'^{3} náa^{1} co' Cesarea de Filipo. Lɨ ngalíin^{2} tya'i fu^{1} gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—¿'Iin jna jin'^{2} tsá^{2}?

28 Joon gañii^{1}i tsá^{2} tya'a:

—'Inlɨ́ɨi^{13} jin'^{2} 'e Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21} 'nʉ. 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ jin'^{2} 'e Elías 'nʉ. Joon 'in catyaai^{2}gɨ jin'^{2} 'e jaain^{21} 'in gafaa'^{21} júu^{3} tya' Dios calɨɨ 'nʉ.

29 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús tsá^{2} tya'a:

—'Naa'gɨɨ', ¿'iin jna fáa^{13}aa'?

Joon gajin'^{2} Tʉ́^{3}:

—'Nʉ Cristo, 'in gasii^{1}in Dios 'nʉ.

30 Pe gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} 'e jo 'in sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a ce jiin'^{13} jaain^{21} 'e Cristo 'ii, 'in gasii^{1}in Dios.

'Ɨɨ^{1} Jesús júu^{3} ijúun^{2}in

31 Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} 'e'^{2}e tsá^{2} tya'a do jin'^{2}in:

—Jna-a 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}. Joon 'ná^{1}-a móo^{3}oo wúu^{1} lɨɨli^{1}. Jileei'^{21} tsacøøi'^{13} coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley 'ee'^{1}mo jna. Joon 'ii ijngaa'^{12}mo jna pe jiin'^{1}oo tún^{1} mi tɨ́^{2} 'nɨ^{1} jmɨɨ^{212} 'e gajúun^{2}na.

32 Gafaa'^{21}a coon^{21} júu^{3} coon^{21} tsáa^{1}gɨ. Joon gatø'^{1} Tʉ́^{3} Jesús coon^{21} lɨ gái^{1}. Joon gajin'^{2} Tʉ́^{2} sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Jo foo'^{3}gɨ'ɨ la no.

33 Pe gajiin'^{12} Jesús níi^{1}i, gajøøi^{2} tsá^{2} tya'a joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Tʉ́^{3} do:

—Jeein'^{13} coon'^{13} jna. Satanás 'nʉ tsʉ jo 'ɨ^{1}-'o' 'nʉ júu^{3} tya' Dios. Jiin'^{13} jmaai'^{13} júu^{3} tya' tsá^{2}-a 'ɨ^{1}-'o' 'nʉ.

34 Joon gatø'^{1} tún^{1} Jesús tsá^{2} tya'a coon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} taain^{212} coon'^{13}on joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Wana 'in 'iin^{212}in jalíin^{2} coon'^{13} jna 'ná^{1}-a cwo'íin^{2}mo-tsi 'wii^{212} tya' 'ña'o joon 'ná^{1} tyaa^{1} tyʉ́^{2} 'ña'a 'e júun^{2}in lagɨ ijúun^{2}na. Joon 'ná^{1} cwojmaa^{1}a la to^{2} tyʉ'^{2} jna.

35 Tsʉ jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in tiin'^{13} juncwii^{21} tya' yaai 'e joon i'íin^{2}mo juncwii^{21} tya'a. Pe jileei'^{21}gɨ 'in 'íin^{2}in juncwii^{21} tya'a 'wii'^{13} jna, joongɨ 'wii'^{13} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios joon tiin'^{13}mo 'i juncwii^{21} tya'a.

36 Jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in tya' tsá^{2} wa'a jnaa'^{21}a la tøøi^{2} cwoo'^{13} fu juncwii^{21} pe caa^{21}mo alma tya'a lɨ 'ii^{21}.

37 Jo lí^{2} tyii^{21} tsá^{2} coon'^{13} cuu^{2} alma tya'a.

38 Wa jaain^{21} 'oo^{1}o fa'ɨɨ'^{21} 'wii'^{13} jna joongɨ 'wii'^{13} júu^{3} tyiia jee^{212} 'in tsá^{2} jo 'naai'^{2} Dios joongɨ jee^{212} 'in 'oo^{1}o tsaa^{2} tyi^{1} joon jna-a jon, 'in Ruui'^{21} Tsá^{2}, in'óo^{3}oo fa'ɨɨ'^{21} 'wii'^{13} tya' 'ii mi yíi^{3}aa coon'^{13} ángeles tyúi^{1} joon ungoo^{21} tsá^{2} jna la ungoo^{21} tsá^{2} Dios Jmii^{21} nano —gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2}.

9

1 Joon gajin'2 Jesús:
—'E la ja'2mo fuu212uu 'naa' 'inlɨ́ɨi13 jee212 'in téein2 lo jo ijúun2in ca iliñii1 xiiala tyʉ'2 Dios to2 tsá2.

Jesús unsɨ́ɨ2i 'e lɨ́ɨ1i

2 Jnúu2 jmɨɨ212 'e gangɨ́ɨi1 joon gajée1i Jesús Tʉ́3 coon'13 Jacobo coon'13 Wó3. Joon ngalíin2 coon'13 'ido coon21 ni moo'21 ñíi1. Joon do-o gaunsɨ́ɨ2i Jesús 'e lɨ́ɨi1 tyani 'in catyaai2 do.
3 Siin'13in galijɨɨ'1 lɨɨli1. Jnéei1 taa21 ca la taa21 'moo21 ce jiin'13 jaain21 taain212 ni cwoo'13 juncwii21 mo run'2un sɨɨn'3 jo lí2 ta' taa21.
4 Joon gajnéi1 'lɨɨ212 Elías coon'13 'lɨɨ212 Moisés 'e lɨ téein2 do. Joon gasɨ́ɨ2i coon'13 Jesús
5 Joon gajin'2 Tʉ́3 sɨɨ'21ɨ Jesús:
—Tɨfo'2 tyii'i, ¡lɨ́ɨ1 tyʉ́2 'e toon21o'on lo! Jmóo13o'o 'nɨ1 'nʉ́1 pi'3. Coon21 tyi'nʉ coongɨ tya' Moisés coongɨ tya' Elías.
6 Pe Tʉ́3-gɨ do jo ñii1 'ee faa'21a, lɨ' faa'21a 'goo'21o. Joon 'goo'21o jon 'in tsá2 gái1 do.
7 Joon gajgó1 coon21 jníi1 yʉ lɨ téein2 joon ga'ɨ́ɨ2 'iin'3 tya' lɨ téein2 'ido. Joon jee212 'e jníi1 do ganúu2un coon21 júu3 'e jin'2:
—'In lo-o yʉʉn21 tyiia 'in 'iin212na. Tyaan21duu' cwáain1 'e jin'2in.
8 Tsifu joon mo gajøø2ø la 'ui jo 'in ganíi2gɨ jiin'13 jaain21, jiin'13 'ña'a Jesús ganíi2gɨ.
9 Mo gajgaai21 'e moo'21 do joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'in tsá2 gaai21 do 'e jo 'in sɨɨ'21ɨ 'ido jiin'13 jaain21 jilaa'21 'e ganíi2 do ca mi jiin'1in tún1.
10 'Wii'13 joon ga'maa21o 'e júu3 do jee212 'ii. Joon gaunngɨɨ1ɨ jee212 ruu'21i 'ee 'øøi'21-tsi tsá2 mo gajin'2 Jesús: "Ijiin'1o tún1 Ruu'21i Tsá2."
11 Joon gaunngɨɨ1ɨ tsá2 tya' Jesús:
—¿'Ee lɨ' jin'2 tɨfo'2 tya' ley 'e 'lɨɨ212 Elías 'ná1 jó1 nifu?
12 Joon gañii1i Jesús sɨɨ'21ɨ 'ido:
—'E ja'2mo Elías jó1 nifu. Joon tyaa1o tyʉ́2 jilaa'21. Júu3 la ja'2mo gajin'2 jí2 tya' Dios tya' Ruu'21i Tsá2 mo jin'2 'e inii21 wúu1. Joongɨ jin'2 jí2 tya' Dios 'e jo 'iin212in tsacøøi'13 tsáai1gɨ-tsi 'ii.
13 'E ja'2mo fo'3gɨɨ —jin'2 Jesús— Elías najó1 joon 'inlɨ́ɨi13 tsá2 gajmee'21mo 'ii jilaa'21 'e 'iin212in jiin'13 la gajin'2 ni jí2 tya' Dios ilí2.

Un'láai2 Jesús jaain21 xuui212 'in 'yuui2 'in 'lɨɨi'3 alma tya'a

14 Joon mo ngayuui'13 joon ngaliin1 lɨ néei1 'in tsá2 tya'a catyaai2gɨ do. Joon ganíi2in tsá2 fúui1 lɨ1 taain212 cu' lɨ' lɨ tyíin1 'in tsá2 tya'a catyaai2 do. Joon coon'13 tɨfo'2 tya' ley téein2 jo cwo'1o júu3 ruu'21i.
15 Joon tsifu mo gajnée1i Jesús jilee'21mo ganga'goo21-tsi. Joon ngaliin1 cwiin1in ngaunjiin'1in Jesús.
16 Joon gaunngɨɨ1ɨ Jesús tsá2 tya'a:
—¿'Ee júu3 jo cwoo2oo' ruu'21naa' coon'13 'ido?
17 Joon jaain21 'in tsá2 téein2 do gañii1i:
—Tɨfo'2, lo jee2na yʉʉn21 tyiia 'in 'yuui2 'in 'lɨɨi'3 alma tya'a. Joon jo cwoo21 faa'21 'inlo.
18 Joon doñixiia' siin'12mo 'in 'lɨɨi'3 lo jmoo1o saain'1 cɨɨ'13i ni'wó2 joon 'yee'21 jon1 moo'oo2o joongɨ cuu'21i moojóon1on. 'Wii'13 joon 'wo2 ga'ɨ́ɨ2-tsi. Namɨ́3oo tya' tsá2 tyi'i wa'a 'e tyii2in 'in 'lɨɨi'3 do pe jo galɨ'1ɨ.
19 Joon gañii1i Jesús sɨɨ'21ɨ 'ido:
—'Naa' lɨ́ɨ1naa' tsá2 'in jo jo'1 lɨ́ɨ2i. ¿Tɨ wóo2gɨ 'áai1 'ná1 taan212na coon'13 'naa'? ¿Tɨ wóo2gɨ 'áai1 'ná1 lifeei'1-tsii 'wii'13 tyii'? Nijee21duu' 'in xuui212 do fu lo.
20 Joon ngajée1mo 'in xuui212 do. Mo ganíi2in 'in 'lɨɨi'3 'yuui2 alma tya' 'in xuui212 do Jesús joon gajmaa1a júuin2 ñi'1 'in xuui212 do. Joon gacɨɨ'21i 'in xuui212 do ni 'wó2, 'yee'21 jon1 moo'oo2o.
21 Joon gaunngɨɨ1ɨ Jesús jmii21 xuui212 do:
—¿Xiiati ningóo1 'e lɨ́ɨ1i la no?
Joon gajin' jmii21 xuui212 do:
—Ca mo xuui212 pi'3 'ii.
22 Joon lɨ́ɨ1 'láai2 naa'13 nipii1in ni jí2 joongɨ tsi jmɨɨ21 'e 'iin212in jngaa'13mo 'ino. 'Wii'13 joon wana 'e lii'2'i fúu2 cwoliin1un jna'a joon uncoon'13'on jna'a.
23 Gasɨɨ'21ɨ Jesús 'ii:
—Wa lijai'2 lɨ́ɨ2u, jilaa'21 ilí2 tya' 'in jai'2 lɨ́ɨi2.
24 Joon ga'oo1o 'in jmii21 xuui212 do:
—¡Jo'1o lɨ́ɨ2na! ¡Uncoon'13 'nʉ jna 'e ilí2 jai'2gɨ lɨ́ɨ2na!
25 Mo ganí2 Jesús 'e lɨ́ɨ1 fúui1 tsá2 galicaain21 gasɨɨ'21ɨ 'in 'lɨɨi'3 do:
—'Nʉ-ʉ 'in jo cwo'1o faa'21 'in xuui212 lo jogɨ cwo'1o núu2un, jna-a tyʉ'3ʉʉ to2 'e juu'12'u, tíui1 'in xuui212 no. Jo 'ú2gɨ'ɨ alma tya'a.
26 Joon ga'oo1o 'in 'lɨɨi'3 do joon gajmaa1a júuin2 ñi'1 tún1 'in xuui212 do. Joon gacwo'ɨ́ɨ1ɨ. Gatiui2 'in xuui212 do lawa jaain21 'lɨɨ212. 'E joon gajin'2 'in tsá2 fúui1 do 'e 'lɨɨ212mo 'ido.
27 Pe joon gason'1 Jesús cwoo21 xuui212 do joon gasaa'13a joon gasiin'12mo 'in xuui212 do.
28 Joon mo ga'í2 Jesús tsi coon21 inʉʉ joon gaunngɨɨ1ɨ tsá2 tya' 'ii:
—¿'Ee lɨ' jo galɨ'2 jna'a 'e tyí2 jna'a 'in 'lɨɨi'3 do?
29 Jesús-gɨ gajin'2in sɨɨ'21ɨ tsá2 tya'a:
—Jiin'13 mo jmoo1o tsá2 taa'21 tyani Dios joon jo dø'1ø joongɨ feei'1 tsá2 Dios, jiin'13 la joon cwo'ɨ́ɨ1ɨ 'in 'lɨɨi'3 la no.

'Ɨɨ2 Jesús júu3 tún1 ijúun2in

30-31 Mo gangalíin2 'ido gangɨ́ɨ1i fu Galilea. Joon jo gali'iin212in Jesús 'e liñii1 jiin'13 jaain21 'wii'13 'e'2o jiin'13 tsá2 tya'a. Gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ii 'e isaan'1mo tsá2 'in Ruu'21i Tsá2 jaan'12in ja'cwoo21 tsá2 joongɨ ijngaa'12mo 'ii.

Pe mi tsín[1] 'nɨ[1] jmɨɨ[212] ijúun[2]in joon ijiin'[1]o tún[1].

32 Pe 'in tsá[2] tya'a do jo 'øøi'[21]-tsi 'e sɨɨ'[21] 'ido 'ii. Joongɨ 'goo'[21]-o wa' unngɨɨ[1]gɨ.

'Iin 'in tyiin[2]gɨ

33 Joon gatyalíin[2] fuu[21] Capernaum. Mo ngataai[2] Jesús coon[21] inɯɯ joon gaunngɨɨ[1]ɨ tsá[2] tya'a:

—¿'Ee júu[3] jo cwoo[2]oo' ñilíin[2]naa' tya'i fu[1] do?

34 Pe joon lɨ coon[21] gajaan[1] tii[2] 'wii'[13] lɨ jalíin[2] do nasɨ́[2]i jo cwo'[1] júu[3] ruu'[21]i 'e 'iin 'in tyiin[2]gɨ jee[212] 'ii.

35 Joon gacwó[2] Jesús. Joon gatø'[1]ø jiin'[13] dyatuuin[1] tsá[2] tya'a joon gasɨɨ'[21]ɨ:

—Wana in 'iin[212]in jmaa[1]a to[2] nifu jee[212] 'naa' 'ná[1] jméi[1] 'ña'a lawa'a tsá[2] 'wéi[1] joon unjíi[2]o jon jilee'[21]mo 'in catyaai[2] do.

36 Joon gatɨɨi[21] Jesús jaain[21] xuui[212] gatyéei[1] tún[2] tsá'[1] jee[212] lɨ née[1]i. Joon gataan'[12]in cwáa[1]a 'ido joon gajin'[2]in:

37 —Wana 'ii'[21] tsá[2] xuui[212] la lɨ́ii[1] 'ino cwáain[1] tyiia, 'ii'[21]mo jon 'ido jna. Joon 'in 'ii'[21] jna do pe jon'on jiin'[13] jna 'in 'ii'[21] 'ido joongɨ 'ii'[21]mo jon 'in gasii[1]in jna do.

'In jo 'eei'[1] jna' 'neei[1] jna'

38 Joon gajin'[2] Wó[3] sɨɨ'[21]ɨ Jesús:

—Tɨfo'[2], ganee[212]moo'o jaain[21] 'in jin'[2] 'e 'wooi[21] 'in 'lɨɨi'[3] taai[2] alma tya' tsá[2]. Joon mo 'wooi[21] 'in 'lɨɨi'[3] do joon jin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ 'in lɨɨi'[3] do: "Jesús tyɯ'[2]ɯ to[2] 'e 'woo[21]moo'." Pe jo ngɨɨ[1]ɨ 'ido coon'[13] jna' 'wii'[13] joon gatyuu'[13]moo'o.

39 Pe gajin'[2] Jesús:

—Jo untsaa'[13]naa'. Jiin'[13] jaain[21] lí[2] faa'[21] 'e gó[2] 'wii'[13] tyiajna joongɨ jmaa[1]a coon[21] milagro coon'[13] to[2] 'e 'óo[3]oo.

40 'In jo 'eei'[1] jna' 'ii jon 'nee[1]mo jna'.

41 Doñi'iin 'in 'iin[212]in uncoon'[13] jna joon cwo'[1]o 'naa' fiin'[13] coon[21] vasa jmɨɨ[21] 'wii'[13] tsá[2] tya' Cristo 'naa' la ja'[2]mo sá[2] 'lee'[12]i.

'Áai[1] gó[2] tya' 'in 'noo[1] tsaa[2]

42 Faa'[21]gɨ Jesús jin'[2]in:

—'Áai[1] gó[2] tya' doñi'iin 'in jmá[1] 'e lí[2] 'oo[1]o tsaa[2] 'in xuui[212] 'in jo'[1] lɨ́ii[2] jna. 'E tyú[2]gɨ tya'a wa'a 'nɯɯ[1] tsá[2] luu[212]u coon[21] too[1] fee'[1] joon pii[1]in tsá[2] 'ii fu tsi jmɨ'ñi'[3].

43 Wana coon'[13] cwoo[1]'o jmoo[1] lí[2] 'óo[12]'o tsaa[2] tyú[2]gɨ tyi'i wa'a tyɯɯ'[3]o'o. Tsɯ tyú[2]gɨ wa'a taan[2]u'un juncwii[21] coon'[13] coon[21] cwoo[1]'o lagɨ 'a cwóo[13]'o lɨ 'ii[21] coon'[13] jɨ tún[2] cwoo[1]'o. Tsɯ lɨ 'ii[21] do jo lí[2] dyɯɯ[1] tsá[2] jí[2] tya'a coonti

44 joon jo júuin[2] joo'[13] jogɨ guu[1] jɨ́[2] coonti.

45 Joongɨ wana tɨɨ[13]'ɨ jmaa[1] ga'aa[1]'a tsaa[2] tyɯɯ'[3]o'o jon. Tsɯ tyú[2]gɨ tyi'i wa'a jmaa[2]'a to[2] tyɯ'[2] Dios mo taan[2]un juncwii[21] jluu'[13]mo'o lagɨ tɨɨ[1]u'u fu lɨ 'ii[21] coon'[13] jɨ tún[2] tɨɨ[13]'ɨ. Tsɯ fu lɨ 'ii[21] do jo lí[2] dyɯɯ[1] tsá[2] jí[2] tya'a

46 joon jo júuin[2] joo'[13] joon jogɨ guu[1] jɨ́[2] tya'a.

47 Wana unní[2]'i jmoo[1]o 'e lí[2] 'oo[2]'o tsaa[2] tyí[2]du'u coonti tsɯ tyú[2]gɨ tyi'i 'e 'uu[1]u'u coon'[13] coon[21] unní[2]'i lɨ tyɯ'[2] Dios to[2] lagɨ coon'[13] jɨ tún[2] unní[2]'i cwóo[13]'o lɨ 'ii[21].

48 Tsɯ lɨ 'ii[21] do jo júuin[2] joo'[13] jo'gɨ jɨ́[2] coonti.

49 'Tsɯ jilee'[21]mo liñii[1]mo coon'[13] jí[2]. Joon 'ná[1] caai'[21] tsá[2] ñi[2] jilaa'[21] fa'[1] 'e cwo'[1] tsá[2] Dios.

50 'E tyú[2]-ɯ ñi[2] pe wana ga'ín[1] jmá[2] tya', ¿'ee coon'[13] iliñi[3]gɨ tún[1]? Cwolɨ́i[1]naa' la lɨ́[1] ñi[2] tyú[2] joon cwolisein[21]moo' 'e tyú[2] coon'[13] la jaain[21] la jaain[21].

10

Jesús 'e'[2]e tsá[2] tya' 'e xeei[21] tsá[2] tsamɨ́[2] tya'a

1 Gacwo'ɨ́i[1] Jesús fuu[21] Capernaum. Gangóo[1] li sii[21] Judea. Gangóo[1] lɨ' ngoo'[13] jmɨɨ[21] Jordán lɨ 'yeei[21] ñi'[1]. Do-o galicaain[21] tsá[2] fúui[1] lɨɨli[1] 'e lɨ siin'[12]in do. 'E'[2]e Jesús tsá[2] tún[1] la lɨ 'e gatɨ́i[2]i.

2 Joon gangatyéen[1]in tsá[2] coon[21] poo[212] sii[21] fariseos lɨ siin'[12] Jesús. 'In fariseos do 'iin[212]in jmáa[1]a 'e tøø'[21] Jesús coon[21] tsaa[2] tya'a. Joon gaunngɨɨ[1]ɨ:

—¿Tɨ cwo[1] ley tya' Moisés júu[3] wa'a xeei[1] tsá[2] 'in gacui'[2] cwoo[21] coon'[13]?

3 Joon gañii[1]i Jesús:

—¿'Ee to[2] gatyɯ'[2] Moisés?

4 'Ii-gɨ gajin'[2]in:

—Moisés gacwo'o tsá[2] júu[3] 'e cwo'[1] tsañɯɯ'[1] 'in tsamɨ́[2] do coon[21] mo'jí[2] 'e tíu[2]mo 'ii. Joon coon'[13] mo'jí[2] do lí[2]-i xeei[1] tsá[2] 'in gacui'[2] cwoo[21] coon'[13].

5 Jesús-gɨ gajin'[2]in:

—Moisés gacwo[1] júu[3] 'e joon tsɯ 'wii'[13] 'e soo[21]-'oo' 'naa' yaamoo'.

6 Pe mo gajmaa[1] Dios la jilaa'[21] 'e sá[2] gajmeei[1] Dios tsañɯɯ'[1] coon'[13] tsamɨ́[2].

7 'Wii'[13] joon ilí[2] tíui[2] tsañɯɯ'[1] jmii[21] coon'[13] sáa[3]a joon licaain[21] coon'[13] tsamɨ́[2] tya'a.

8 Jee[212] 'in gái[1] do liin[1] lawa jaain[21] tsá[2]. La joon jo tigɨ gái[1]. Joon galɨ́i[1]i jaan[21]mo.

9 'Wii'[13] joon jo lí[2]gɨ xeei[1] tsá[2] 'e gaun-caain[21] Dios.

10 Mo ngataai[2] coon[21] inɯɯ joon gaunngɨɨ[1]ɨ tún[1] tsá[2] tya'a 'ee 'øøi'[21]-tsi tsá[2] 'e júu[3] do.

11 Joon gasɨɨ'[21]ɨ Jesús 'ii:

—'In tsá[2] 'in tíui[2] tsamɨ́[2] tya'a joon cui'[2] cwoo[21] coon'[13] 'in xeei'[21] unrøøi[1] 'ña'a tsaa[2].

12 Wana tsamɨ́[2] tíui[2] ñɯɯ'[1] tya'a joon cui'[2] cwoo[21] coon'[13] 'in xeei'[21]gɨ 'e unrøøi[1] 'ña'a tsaa[2].

Uncwaai'[3] Jesús xuui[212]

13 Joon gangajée[1]i tsá[2] jaain[21] gái[1] xuui[212] tyani Jesús joon 'iin[212]in wa'a son'[1] Jesús tya'

'ido. Pe 'in tsá^{2} tya'a do gajíi^{2}mo 'in tsá^{2} ngajéei^{1} xuui^{212} do.

14 Mo ganí^{2} Jesús galí^{2} 'nii'^{21}-tsi joon gajin'^{2}in:

—Cwoo^{2}oo' cwojalíin^{2} 'in xuui^{212} no lɨ siin'^{12}na. Jo jnɨɨ'^{13}naa' tsʉ la líɨi^{1} 'in xuui^{212} no líɨ^{1}i 'in tyʉ'^{2} Dios to^{2}.

15 La ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' 'in tsá^{2} 'in jo 'ii'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Dios lawa jaain^{21} xuui^{212}, 'ii jo 'e itsa'ii^{21} coonti lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}.

16 Joon tíɨ^{2}i Jesús 'in xuui^{212} do, gataan'^{12}in cwáa^{1}a 'ido joon mo gataan^{1}an cwoo^{21} tya' 'ido joon gauncwaa'^{3}i.

Jaain^{21} sɨmii'^{21} sá^{2} cuu^{2} jafee'^{12}i Jesús

17 Lɨ ningóo^{1} Jesús tún^{1} gajó^{2} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} cwiin^{1}in gasii'^{21}i 'wojníi^{1}i tyani Jesús. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Tɨfo'^{2} tyúi^{1}, ¿'ee 'ná^{1} jmáa^{3}aa 'e tiin'^{13}moo juncwii^{21} tyiia?

18 Joon gajin'^{2} Jesús:

—¿'Ee lɨ' fu'^{2}'u jna 'in tyúi^{1}? Jaan^{21}mo 'in tyúi^{1} joon Dios 'i.

19 Ñí^{3}o'o to^{2} tyʉ'^{2} ley tya' Dios: "Jo foo'^{13}'o tsamíɨ^{2}. Jo jngáa'^{13}mo'o tsá^{2}. Jo jmaa^{2}'a 'uun^{21}. Jo fu'^{2}'u júu^{3} tajuu^{21} jiin'^{13} jaain^{21}. Jo cón^{2}'on tsá^{2} tóo^{2}. Cwoli'gɨɨ^{21}mo'o ñʉ'^{2}'ʉ coon'^{13} saa^{2}'a."

20 Joon gañii^{1}i 'in tsañʉʉ'^{1} do:

—Tɨfo'^{2}, jilaa'^{21} 'elo galinʉʉ'^{13}oo ca mo galixuu^{212}moo.

21 Joon gajøøi^{2} Jesús 'ii 'e 'neei^{21} ni 'ido. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Coon^{21} 'e 'ná^{1}gɨ tyi'i: cwo'nɨɨ^{212} jilaa'^{21} 'e 'oo^{212}'o. Cwo'^{2}'o jileei'^{21} tsá^{2} tañíi^{2} joon lí^{2} 'oo^{212}'o 'láai^{2}gɨ ñʉ'fú^{2}. Joon uncaan^{21}un coon'^{13} jna fiin'^{13} ca júun^{2}mo'o tsaa'^{1} crúu^{13}.

22 Pe mo ganúu^{2}un 'elo líɨ^{1} gajmaa^{1}a fa'í^{3} joon nga'^{2}mo 'wii'^{13} líɨ^{1} galisá^{2} cúu^{1}u.

23 Joon gajøø^{2} Jesús cu' lɨ' lɨ siin'^{12}in joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—'Áai^{1} tyan^{1} to^{2} wa'a cwói^{1} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} 'ña'a tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'ii.

24 Tsá^{2} tya'a do líɨ^{1} ganga'goo^{21}-tsi 'e gajin'^{2} Jesús do. Pe Jesús gafaa'^{21}a tún^{1}:

—Yʉʉn^{21} tyiia, líɨ^{1} tyan^{1} to^{2} tsa'í^{2} jaain^{21} tsá^{2} 'in tsáai^{1}-tsi 'e sá^{2} cuu^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}.

25 Tyan^{1}gɨ to^{2} 'e tsa'í^{2} jaain^{21} 'in sá^{2} cuu^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} lagɨ jaain^{21} camello ngɨɨ^{1} jee^{212} too^{21} tya' moocuu^{2}.

26 Mo ganúu^{2}un tsá^{2} tya'a 'elo lɨɨlɨ^{1} ganga'goo^{21}-tsi. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ la 'oo'^{21} ruu'^{21}i:

—¿'Iin inlitiin'^{13}mo wa la joon?

27 Joon gajøøi^{2} Jesús 'ii. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jo lí^{2} jmá^{1} tsá^{2} tiin'^{13} 'ña'a pe lii'^{21}i Dios, tsʉ 'e tya' Dios jiin'^{13} coon^{21} 'e sá^{2} wa'a jo lí^{2} jmáa^{1}a.

28 Joon ga'láa^{2} Tʉ́^{3} 'wii^{212} faa'^{21}a jin'^{2}in:

—Nigatʉʉ^{212} jna'a jilaa'^{21} 'e 'oo^{2}o'o joongɨ nigajalíi^{2}oo'o coon'^{13} 'nʉ.

29 Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', doñi'iin 'in gatú^{2} 'nʉ́^{1} sɨ gatíui^{2} ruu'^{21}i 'ee sɨ jmii^{21} sɨ sáa^{3} 'ee sɨ 'oo^{212}o sɨ jóon^{1}on 'ee sɨ tʉ́^{2}o 'wó^{2} tya'a 'ee 'wii'^{13} jna-a sɨ 'wii'^{13} júu^{3} tya' xiiala itiin'^{13} tsá^{2} 'ee;

30 'in jmoo^{1}o la joon i'ii'^{21}mo cíein^{13} líɨ^{2}gɨ 'in taain^{212} fu juncwii^{21} lo. I'ii'^{21}mo 'nʉ́^{1}, ruu'^{21}i, sáa^{3}a, jóon^{1}on, 'wó^{2} tya'a fiin'^{13} wúu^{1} iní^{2}. Joongɨ itiin'^{13}mo mi 'íin^{2} juncwii^{21}.

31 Pe fúu^{1}mo 'in líɨi^{1} tsá^{2} tyiin^{2}mo nano pe mi tíɨ^{2} jmɨɨ^{212} joon tsá^{2} 'wéi^{1} iliin^{1}. Joon fúu^{1}mo 'in tsá^{2} 'wéi^{1} nano iliin^{1} tsá^{2} tyiin^{2} mi tíɨ^{2} jmɨɨ^{212} joon.

Xiia'gɨ tún^{1} jmoo^{1}o Jesús júu^{3} ijúun^{2}in

32 Ngalíin^{2} Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a soo^{21}o fu Jerusalén joon gangó^{1} Jesús nifu. Li'^{3}i tsá^{2} tya'a 'e tsáa^{1}a 'ido fu Jerusalén 'wii'^{13} joon líɨ^{1} tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2} tya'a. Joon 'in catyaai^{2} do gangalíin^{2} 'goo'^{21}o. Joon gatø'^{1} tún^{1} Jesús jiin'^{13} 'in dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a jilaa'^{21} 'e 'noogɨ 'e tsangíɨ^{2}i.

33 Gajin'^{2}in:

—Ñíi^{2}duu' la ngalii^{21}i' lo fu Jerusalén. Joon do-o injaan'^{13}in tsá^{2} jna, 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}, tyani 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} 'in tɨfo'^{2} tya' ley. Joon 'ii ityʉ'^{2} to^{2} ijúun^{2}na. Joon injaan'^{13}in jna ja'cwoo^{21} tsá^{2} coon^{21} fuu^{21}.

34 Joon 'in tsá^{2} do iungøø^{1}i jna joongɨ ipóo^{2}i jna joongɨ i'ñíi^{1}i ní^{3}ii joongɨ ijngaa'^{12}in jna. Pe mi tsín^{1} 'nɨ^{1} jmɨɨ^{212} ijiin'^{1}oo tún^{1}.

Jacobo coon'^{13} Wó^{3} mɨɨ^{1}ɨ coon^{21} favor

35 Joon gangatyéen^{1}in Jacobo coon'^{13} Wó^{3} jóon^{1} Zebedeo lɨ siin'^{12} Jesús. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ:

—Tɨfo'^{2}, 'iin^{212}moo'o 'e jmaa^{2}o'o coon^{21} 'e mɨɨ^{21}ɨ'ɨ.

36 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús:

—¿'Ee 'e 'iin^{212}naa' ilí^{2} tyii'?

37 'Ii-gɨ gajin'^{2}in:

—Cwo'^{3}'o jna'a wa'a yii^{21}a'a jmaai'^{13} la cataain^{21} caa^{1}o'o. Jaain^{21} lɨ' tsáa^{1} jaain^{21}gɨ lɨ' tooin^{212} mi tyʉʉ'^{13}'ʉ to^{2}.

38 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii:

—Jo ñí^{3} 'naa' 'ee 'e míɨ^{2}ɨɨ' no. ¿Tɨ taa'^{21} wúu^{1} la lɨ 'e wúu^{1} 'e tsangíɨ^{2}na? ¿Tɨ lí^{2} júun^{2}naa' la ijúun^{2}na?

39 'Ii-gɨ gañii^{1}i:

—Li'^{3}oo'o —jin'^{2}in.

Pe Jesús-gɨ gajin'^{2}in:

—Ja'^{2}mo, 'naa' 'ná^{1} moo^{2}oo' wúu^{1} la imó^{3} jna joon 'ná^{1} júun^{2}moo' la ijúun^{2}na.

40 Pe 'e cwaa^{21} tsá^{2} caa^{1}na lɨ' tsáa^{1} tiin'^{13} lɨ' tooin^{212} jo tɨɨ^{21}na cwó^{3}oo 'e joon. Pe 'e tɨɨi^{21} ñii^{21} jiin'^{13} 'in ninaa^{1} tyʉ́^{2} tya'o. 'E lo-o tya' 'e 'iin^{212}in Dios.

41 Joon mo ganúu^{2}un 'in tsá^{2} tya'a dyéi^{1} do gatsa'nii'^{21}-tsi tya' Jacobo coon'^{13} Wó^{3}.

42 Pe joon gatø'^{1} Jesús 'ii joon gajin'^{2}in:

—La lɨ' 'e ñí² 'naa', 'in tsá² 'in 'oo¹o to² tya' nacíoi¹³ fu juncwii²¹ tyʉ'²o to² 'ii²¹. Joongɨ jileei'¹³ tsacøøi'¹³ jee²¹² 'ii tyʉ'²ʉ to² ce tyíi².
43 Pe jo lí² la joon jee²¹¹² 'naa'. Lɨ' cɨɨ'¹³ɨ ilí². 'In 'iin²¹²in jméi¹ 'ña'a tsafeei'¹ jee²¹² 'naa', 'ii 'in tɨɨi²¹ uncoon'¹³o 'in catyaai²gɨ do.
44 Joon doñi'iin jee²¹² 'naa' 'in tyʉ'² to² nifu, 'ii 'in uncoon'¹³ jileei'²¹.
45 Jo mo cwéei¹ 'in Ruu'²¹i Tsá² wa'a uncoon'¹³ tsá² 'ii. 'Ii-o gacwée¹i 'e uncoon'¹³o tsá². Joongɨ gacwée¹i 'e cwoo¹ juncwii²¹ tya'a lawa 'e 'laa'¹³ 'e jmaa¹ tiin'¹³ tsá² fúui¹.

Un'láai² Jesús 'in tsatíui² Bartimeo

46 Joon gatyalíin² Jericó. Joon mo ga'wooi²¹ Jesús coon'¹³ tsá² tya'a coon'¹³ tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ 'a fuu²¹ do, do-o nityíin¹in jaain²¹ tsatíui² sii²¹ Bartimeo, jóon¹ Timeo, co' fu¹. Mɨɨ¹ɨ caridad.
47 Mo ganúu²un 'e gangɨ́i¹ Jesús tsá² Nazaret 'in tsatíui² do ga'láa² 'wii²¹² 'oo¹o jin'²in:
—¡Jesús, jóon¹ David, fúu² cwoliin¹un jna!
48 Fúu¹mo gajíi²mo 'ii jin'²in:
—Jo to'²'o mɨɨ'¹³.
Pe 'ii-gɨ gatǿ² tá²gɨ:
—¡Jóon¹ David, fúu² cwoliin¹un jna!
49 Joon gajaan¹ Jesús. Joon gajin'²in:
—Te'duu' lo.
Joon gangalíin² 'in gasɨɨ'²¹ 'in tsatíui² do:
—Tya²-'o'o. Ráan²un no tsʉ do tø'¹ø 'nʉ.
50 Joon tsifu gatʉʉ²¹ 'mɨ'jnɨ́³ 'yaa'²¹i joon ga'ɨ́ɨ²i 'e ngatyéen¹in lɨ siin'¹² Jesús.
51 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Jesús 'ii:
—¿'Ee 'iin²¹²un 'e lí² tyi'i?
In tsatíui² do gañii¹i:
—Tɨfo'², 'iin²¹²na jøø³øø.
52 Jesús-gɨ gajin'²in:
—Lí²-i cwoo'²'o. Ni'láa²mo'o 'wii'¹³ jo'¹o lɨɨ²u'u.
Tsifu joon 'in tsatíui² do galí²-ɨ jøø². Joon gangoo²¹o la caain²¹ tya'i fu lɨ ngóo¹ Jesús.

11

'Í² Jesús Jerusalén

1 Mo gatyalíin² tyan' Jerusalén co' fuu²¹ Betfagé coon'¹³ Betania joon gatyalíin² tsaa'¹ moo'²¹ sii²¹ moo'²¹ Olivos. Joon gasii¹in Jesús gái¹ tsá² tya'a.
2 Gasɨɨ'²¹ɨ:
—Cwolíin²duu' 'e fuu²¹ pi'³ náa¹ do. Mi tyalíin²naa' joon imáa¹naa' jaain²¹ bu'³ siin'¹² 'neei²¹². Jaain²¹ bu'³ 'in jo mo cwó² jiin'¹³ jaain²¹. Joon laa²¹²naa' joon tǿ²øø' fu lo.
3 Wana 'in jin'²in: "'Ee lɨ' jmoo²oo' la no", joon fuu²uu': "Fii²¹²oo'o 'néi¹ta 'in bu'³ lo. Joon tsifu yajaa²¹²na'a 'inlo."
4 Joon gangalíin²mo joon gatsee'²¹mo 'in bu'³ do siin'¹² 'neei²¹² coon²¹ tya'i fu¹ tyan' coon²¹ 'ooca'nɨ́¹. Joon gasi'²i 'nii²¹² tya' 'ido.
5 'Inlɨ́ɨi¹³ 'in teein¹ do gajin'²in:
—¿'Ee jmoo²oo'? ¿'Ee lɨ' síi¹³ii' 'nii²¹² tya' 'in bu' no?
6 'Ii-gɨ gañii¹i la to² nigatyʉ'² Jesús 'e jin'²in. Joon gacwoo¹ 'ido ngaliin¹.
7 Tsifu gatøø¹³o 'in bu' do lɨ siin'¹² Jesús. Joon gaunfuu²¹ sɨɨ'¹³in moo'wóo¹ bu'³ do. Joon gacwó² Jesús.
8 Lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in ganii'¹³ sɨɨn'³ tya'i fu¹. 'Inlɨ́ɨi¹³ gatyʉ'²ʉ nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹a nifu lɨ ngóo¹ Jesús.
9 La 'in ngalíin² nifu lagɨ 'in jalíin² lɨ caluu 'oo¹o. Jløø'³mo 'oo¹o jin'²in:
—¡Viva tsá² cwaa'³mo 'in nigasii¹in Dios!
10 ¡Lɨ́ɨ¹ tyɨ́² mi tyʉ'² 'ii to² la to² 'e gatyʉ'² 'lɨɨ²¹² røøi'¹³ David! ¡Ña'ñʉ'¹ʉ' uncoon'¹³ jna'a! —jin'² tsá² do.
11 La joon ga'í² Jesús Jerusalén. Joongɨ ga'í² iyíia² cwo'¹ do. Mo ngayuui'¹³ gajøø² ce jilaa'²¹ 'e sá² la 'ui joon gangaa'¹³in fu Betania túnʉ coon'¹³ jiin'¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a tsʉ joon nica'lóo².

'Ɨ² Jesús tsiifú² tya' 'mó² cwarí³

12 Mo ca jná² túnʉ mo ga'wooi²¹ Jesús Betania joon galili'³i un'aa²i.
13 Joon wíin² ganii²¹ coon²¹ 'mó² cwarí³ tsi mo'³. Joon ngajøø²ø wana tsi cwarí³ 'e 'mó² do pe jiin'¹³ mo'³o ganii²¹ mo tyíia² tsʉ jo mo tí² jiin'²¹ 'e sá² do.
14 Joon gasɨɨ'²¹ Jesús 'e 'mó² cwarí³ do. Joon gajin'²in:
—Ce jiin'¹³ jaain²¹ jo 'in dø'¹ 'oofuu²¹ tyi'nʉ coonti —jin'² Jesús.
Joon ganúu²un tsá² tya'a 'e jin'²in do.

Jesús 'woo¹i tsá² 'in néei¹ i'yíia² cwo'¹ 'in 'nɨɨ¹ɨ

15 Mo lɨcɨɨin²¹ joon tyalíin² Jerusalén. Mo ga'í² Jesús fu i'yíia² cwo'¹ feei'¹ si'² do ga'láa² 'wii²¹² 'woo¹i jileei'²¹ 'in 'nɨɨ¹ coon'¹³ 'in ló². Gajiin¹mo mesa lɨ néei¹ 'in unfuui²¹² cuu² joongɨ lɨ néei¹ 'in 'nɨɨl¹ maa²¹².
16 Joon jo cwoo¹ Jesús 'in ngɨ́ii¹ tyan¹ jiin'¹³ coon²¹ laa²¹² lɨ' tsi i'yíia² cwo'¹ do.
17 Joon gajin'²in:
—Ni jí² tya' Dios jin'²:
'Nɨ́³ʉʉ lo ilisii²¹ 'nɨ́¹ tya' júu³ tyɨ́² tya' la tøøi² cwoo'¹³ juncwii²¹.
Pe 'naa'gɨɨ' najmaa²aa' lawa coon²¹ tsi too²¹ tya' 'uun²¹ do.
18 Joon jileei'¹³ 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ 'in tɨfo'² tya' ley ganúu²un. Joon 'wii'¹³ ninga'goo²¹-tsi tsá² jilaa'²¹ 'e 'ee¹ Jesús 'gøø'²¹mo 'in tsacøøi'¹³ do coon'¹³ tɨfo'² tya' ley. 'Wii'¹³ joon ga'noo'¹²on xiiala ijngaa'¹²i Jesús.
19 Pe mo ga'í² nɨ́ʉ³ gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús coon'¹³ tsá² tya'a 'e fuu²¹ do.

Galityʉʉn²¹ 'e 'mó² cwarí³

20 Mo gajná² 'áa³gɨ gangí̵ɨ¹i tya'i fu¹ li si'² 'e
'mó² cwarí̵i³ do. Joon ganí²i 'e 'mó² cwarí̵i³
do nigality~~uun~~²¹ ca tí̵² jmóo³.
21 Joon gatɨ'²-tsi Tɨ́³ joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—Tɨfo'², jøø²du', nigality~~uu~~²¹ 'e 'mó²
cwarí̵i³ do 'e ga'ii²'i tsiifú² tya'a do.
22 Joon gañii¹i Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a:
—Jo cuu'¹³-'oo' coon'¹³ Dios.
23 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi'iin 'in
gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'e moo'²¹ lo: "Jiin'¹³ joon 'u'²'u
fu tsi jmɨ'ñi'¹." Wana jo toin² 'ɨ¹-tsi joon jo'¹o
lí̵ii² 'e tsatiin'¹³mo 'e la lí̵² 'e nigajin'²in do,
joon la joon ilí².
24 'Wii'¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jilaa'²¹ 'e
mí̵²ii' 'naa' coon'¹³ júu³ tyɨ́² wana jo'¹o lí̵ii²naa'
'e 'ii'¹³naa' joon la joon ilí².
25 Mo foo'¹³naa' Dios joon seein²¹ jaain²¹
'in 'eei'¹ 'naa' jmaa²aa' feei'¹-'oo' tsaa² tya'a.
Joon la joon i'íin²mo Ñɨ'¹ɨ' tyíin¹ ñɨ'fú² tsaa²
tyi'naa'.
26 Wana 'naa' jo 'íin²naa' tsaa² tya' tsá² joon
la joon Ñɨ'¹ɨ' 'in tyíin¹ ñɨ'fú² jo 'íin² tsaa²
tyi'naa'.

To² 'e 'oo¹o Jesús

27 Joon gangalíin² tún¹ fu Jerusalén. La
'ii²¹² ngii¹ Jesús i'yíia² cwo'¹ do joon gan-
gatyéen¹in 'in tyɨ'² to² tya' untsá² coon'¹³
tɨfo'² tya' ley joongɨ coon'¹³ tsacøøi'¹³.
28 Joon gaunngii¹ɨ 'ido 'ii:
—¿'Iin tyɨ'² to² 'e jmoo²'o la no? ¿'Iin
gatyɨ'² to² 'e jmaa²'a la no?
29 Jesús-gɨ gañii¹i sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—Jna-gɨ iunngii²duu. Wana gañii²ii' tyiia
joongɨ ifo'³oo 'naa' 'in tyɨ'² to² 'e jmóo³oo 'elo.
30 ¿'Iin gasii¹in Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹? ¿Tɨ
Dios owa tsá² 'ee? Ñii²duu' jna.
31-32 Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² jo cwo'¹o
júu³ ruu'²¹i, jin'²in:
—¿'Ee sí̵i¹³i'?
Jo lí̵² jin'²in 'e Dios gasii¹in 'i, jon'gɨ lí̵² jin'²in
'e tsá² gasii¹in 'i 'wii'¹³ 'goo'²¹o. Wana gajin'²:
"Dios gasii¹in 'ii", joon 'ɨ¹-tsi ijin'²in Jesús:
¿'Ee lɨ' jo jo'¹ lí̵ii²naa' 'ii? Pe wana gajin'²in:
"Tsá²-a gasii¹in 'ii", ityá² 'nii'²¹-tsi jileei'²¹
tsá² 'wii²¹² jilee'²¹mo 'ɨ¹-tsi 'e la ja'²mo Wó³ do
cwoo¹ júu³ tyɨ́² tya' Dios.
33 'Wii'¹³ joon gasii'²¹ɨ 'in tsá² do Jesús:
—Jo ne² jna'a.
Jesús-gɨ gasii'²¹ɨ 'ii:
—Jon'gɨ jna fo'³oo 'naa' 'in tyɨ'² to² 'e
jmóo³oo la no.

12

Júu³ cwáain¹ tya' tsá² 'in jmoo¹o to² 'e gó²

1 Ga'láa² Jesús 'wii²¹² gatyaa¹ júu³ cwáain¹
ejemplo. Joongɨ gasii'²¹ɨ tsá²:
—Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in gajñii¹ 'mó²
wuunjøø'³. Coon²¹ tyiia²¹ fee'¹ ngajna².
Joon gajmaa'¹²a coon²¹ 'yá² joongɨ gajmaa¹a
coon²¹ lɨ 'woo²¹ jmɨ'³ mɨ'³ wuunjøø'³ do.
Gajmaa¹o jon coon²¹ po'³ ní̵i¹ lɨ tsaun'øø'¹i
tyiia²¹ tya'a.
'Mi yuui'¹³ joon gatyaa¹a cwoo²¹ 'in xeei'²¹
'wó² tya'a do. Joon 'ña'gɨ gangóo¹ wí̵in².
2 Mo gatí̵² jiin²¹ 'e gafuu²¹ mɨ'³ wuunjøø'³
do joon gasii¹in jaain²¹ tsa'leei'¹³ tya'a 'e cón²
'ido jiin'¹³ mɨ'³ wuunjøø'³ 'e tsí̵i²i.
3 Pe 'in tsá² ní̵² 'wó² do gasaan'¹²in 'in
tsa'leei'¹³ tya' fii²¹² 'wó² do. Gajmee'²¹i joon
gasiin'¹in ni 'ido jo 'e tyiian¹ coonti.
4 Joon 'in tsá² fii²¹² 'wó² do gasii¹in
jaain²¹gɨ tsa'leei'¹³ tya'a. Pe 'inlo-gɨ
ga'øøi¹ 'in ní̵² 'wó² do. Coon'¹³ cuun²¹²
gauncwuu'²¹i 'in tsá² do, galiwúui¹
mootyí̵i¹i. Joongɨ gají̵i²mo.
5 Pe gasii¹mo tún¹ jaain²¹gɨ. 'Ii-gɨ
gajngaa'¹²mo. Mo lɨcɨɨin²¹ gasii¹in fúui¹gɨ
pe 'inlí̵ii¹³ gajmee'²¹i joon 'inlí̵ii¹³gɨ gajn-
gaa'¹²mo.
6 'Joon jaain²¹ jóon¹on 'ña'a 'in seein²¹
tya' fii²¹² 'wó² do 'in 'iin²¹²in 'áai¹. Joon lɨ'
tséi¹ gasii¹in 'ii ga'ɨ¹-tsi: "'Ná¹-a ili'gøø'²¹mo
y~~uun~~²¹ tyiia lo."
7 Pe 'in tsá² gajmaa¹a to² do gasí̵i²i jee²¹²
'ii: "'Inlo-o 'in 'ii'²¹ jilaa'²¹ 'e 'oo¹o jmii²¹ mi
júun²in 'ido. Cwojngaa'¹²na' 'ino joon ilí²
tyijna'o' jilaa'²¹ 'e 'oo¹o lo."
8 La joon gasaan'¹²in joon gajngaa'¹²mo 'in
jóon¹ fii²¹² 'wó² do. Gatyii²mo 'ido lɨ tɨ' tyiia²¹
do.
9 'Joon, ¿'ee ijmá¹ 'in fii²¹² 'wó² do? Ijó¹
tsifu joon ijngaa'¹²mo jileei'²¹ 'in gajmaa¹a
to² do. Joon icwo'¹o 'in xeei'²¹ 'e 'wó² do.
10 '¿Tɨ jo mo gauntsáa¹ 'naa' 'e jin'² ni jí̵²
tya' Dios?
'E cuun²¹² 'e gapii²¹ 'in jmoo'¹³o 'nú¹ lɨ' co'
lawaa' jo tseein²¹.
Pe 'e joon cuun²¹² nifu.
11 'Elo-o gajmaa¹a Ña'ñɨ'¹ɨ' joon 'áa¹mo
'ya'²gɨ lí̵ii²na'.
12 'Wii'¹³ ñii¹ 'in tsá² do 'e faa'²¹a Jesús
'e júu³ cwáain¹ tya'a joon 'iin²¹²in saan'¹mo.
Pe 'wii'¹³ 'gøø'²¹mo tsá² gatúu²mo 'ido. Joon
ngaliin¹mo.

Júu³ tya' 'e 'nii¹ tsá²

13 Mo galicɨin²¹ gasii¹in tsacøøi'¹³ 'inlí̵ii¹³
tsá² fariseos coon'¹³ tsá² tya' Herodes lɨ
siin'¹² Jesús. 'Iin²¹²in jmá¹ xiiala ili'ní̵i¹i Jesús
coon'¹³ júu³ tya'a.
14 Joon gangalí̵in² 'inlo gasii'²¹ɨ Jesús:
—Tɨfo'², ne² jna'a 'e 'nɨ-ɨ fo'²'o 'e la jai'²
joon jo nɨɨ'¹³'ɨn 'ee jin'² jiin'¹³ jaain²¹ tsá²,
'wii'¹³ joon jo jmoo²'o la lí̵ii¹ tsá². Jiin'¹³ fu²
tyɨ́² tya' Dios 'e'²o'o. Fu'²'u jna'a, ¿tɨ 'ná¹
tyii²¹²i' cuu² tya' tsaa'to² César tyíin¹ Roma
owa'a jo tyii²¹²i' 'ee? ¿Tyii²¹²i' sɨ jo tyii²¹²i'
'ee?
15 Pe li'³i Jesús 'e gó² 'e faa'²¹ 'ido. Joon
gajin'²in:

—¿'Ee lɨ' 'iin^{212}naa' 'e tee'^{21} jna? Cwotyi-ian^{1}duu' coon^{21} cuu^{2} joon jøø^{3}duu.

16 Gangatyíian^{1}o joon mo ganii^{21} Jesús joon gaunngɨɨ^{1}ɨ:

—¿'Iin ni^{2} 'elo joongɨ 'iin 'e sii^{21} 'e toon^{1} lo? 'Ii-gɨ gañii^{1}i:

—Tya' César 'edo.

17 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii:

—Cwoo^{2}oo' jon 'in tyʉ'^{2} to^{2} Roma jiin'^{13} 'e gatɨ́ɨ^{2}i, la joon jon cwoo^{2}oo' jon Dios 'e gatɨ́ɨ^{2}i.

Unngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} Jesús cwáain^{1} tya' 'e jiin'^{1} tsá^{2} tún^{1}

18 Joon gangalíin^{2} lɨ siin'^{12} Jesús 'inlɨ́ɨɨ^{13} tsá^{2} coon^{21} poo^{212} sii^{21} saduceos. 'In tsá^{2} do 'ɨ^{1}-tsi 'e jo jiin'^{1}gɨ tsá^{2} mi júun^{2}in. Joon gajin'^{2} 'in tsá^{2} do sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

19 —Tɨfo'^{2}, gatyʉ'^{2} Moisés to^{2} jna' wana júin^{1} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} joon jo xuui^{212} seein^{21} tya' tsamɨ́^{2} tya'a 'in ruui'^{21} 'in najúin^{1} do 'ná^{1} cu'^{2}mo cwoo^{21}o coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} 'nɨ́ɨ^{2} do. Joon liseein^{21} yʉʉn^{21} tya' 'in ruui'^{21} najúin^{1} do.

20 Galɨ́^{2} 'e galiseein^{21} dyái^{1} sɨmii'^{21} la 'oo'^{21} ruu'^{21}i. Joon 'in feei'^{1}gɨ do gacui'^{2} cwoo^{21}o. Pe gajún^{1}mo jo jóon^{1}on gasái^{1}.

21 'In lɨ tɨ́^{2} ngái^{1} do joon gacui'^{2} cwoo^{21}o coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} 'nɨ́ɨ^{2} do. Jún^{1}mo jon pe jo 'in jóon^{1}on 'e gasáa^{1}i. La joon jon galɨ́^{2} coon'^{13} 'in lɨ gatɨ́^{2} ngaai^{21} do.

22 La joon gacui'^{2} cwoo^{21}o la jɨ dyái^{1} do coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} jaain^{21} do. Pe jiin'^{13} jaain^{21} jo gasáai^{1} jóon^{1}on. Coon^{21} mo gajún^{1}mo jon 'in tsamɨ́^{2} do.

23 Galɨ́^{2}-ɨ la joon, joon nano fu'^{2}'u jna'a, mi jiin'^{1}in tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}, ¿'naai jee 'in dyái^{1} do iliin^{1} tsamɨ́^{2} tya'a? Tsʉ jɨ dyái^{1} do gacu'^{2}mo cwoo^{21}o coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} do.

24 Joon gañii^{1}i Jesús tya'a:

—Jo joon, lɨ' cɨɨ'^{12}ɨ 'ɨ^{1}-'oo'naa' 'wii'^{13} jo cwii^{1}ii' jí^{2} tya' Dios jon'gɨ 'ii'^{21} tya' Dios.

25 Tsʉ mi jiin'^{1} 'in najúin^{1} jon'on tsañʉʉ'^{1} tiin'^{13} jon'on tsamɨ́^{2} lɨ́^{2}gɨ cui'^{2} cwoo^{21}o. Iliin^{1} la lɨ́ɨi^{1} ángeles taai^{2} ñʉ'fú^{2}.

26 Joon fo'^{3}gɨɨ júu^{3} xiia' cwáain^{1} tya' mi jiin'^{1} tsá^{2} tún^{1}. ¿Tɨ jo mo ñíi^{2} 'naa' ni jí^{2} tya' Moisés 'e gafaa'^{21} Dios coon^{21} jee^{212} 'mó^{2} 'e coo^{21}? Gajin'^{2}o la lo: "Jna-a Dios tya' Abraham, joongɨ tya' Isaac, joongɨ Dios tya' Jacob", jin'^{2} Dios.

27 Coon'^{13} la joon 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e Dios jon'on Dios tya' 'lɨɨ^{212} 'i pe Dios tya' 'in ni-jiin'^{1}in. 'Wii'^{13} joon jo la joon 'e 'ɨ^{1}-'oo' no tsʉ jiin'^{1}in tsá^{2} tún^{1}.

'E to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'e tyiin^{2}gɨ

28 Joon gatyiia^{21} jaain^{21} tɨfo'^{2} tya' ley. 'Ido-gɨ ganúu^{2}un 'e sɨ́ii^{1} Jesús coon'^{13} 'in saduceo do. Joon 'wii'^{13} ñii^{1}o 'e nigañii^{1}i Jesús 'e la ja'^{2}mo joon gaunngɨɨ^{1}ɨ jin'^{2}in:

—¿'Noo 'e nifu tya' jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Dios?

29 Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—'Elo-o nifu tya' jilaa'^{21} 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2}: "Nʉʉ^{2}duu' tsá^{2} Israel, 'in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios jaan^{21}mo 'i seein^{21}.

30 Cwoli'iin^{212}naa' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios tyii' ce caain^{21}-'oo'. Joon cwoli'iin^{212}naa' 'ii coon'^{13} jilaa'^{21} alma tyii' joongɨ coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-'oo' joongɨ coon'^{13} jilaa'^{21} wa'^{2} pí^{3} tyii'. 'Elo-o 'e nifu to^{2} tyʉ'^{2} Dios."

31 Joon 'e lɨ tɨ́^{2} tún^{2} lɨ la lɨ 'elo-o jon: "Cwoli'iin^{212}naa' jileei'^{21} tsá^{2} xeei'^{21} lawa yaamoo'." Jo 'e sá^{2} 'e to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'e tyiin^{2}gɨ lagɨ 'elo.

32 Joon gajin'^{2} 'in tɨfo'^{2} tya' ley do:

—Tɨfo'^{2}, ja'^{2}mo júu^{3} tyi'i. Jo'^{1}o 'e fo'^{2} 'nʉ no. Jaan^{21}mo Dios seein^{21}. Jo 'in xeei'^{21}gɨ seein^{21} jiin'^{13} 'ii-o.

33 Tyiin^{2}gɨ 'e li'iin^{212}na' Dios ce caain^{21}-tsi' joongɨ 'e 'iin^{212}na' 'ii coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi' joongɨ coon'^{13} jilaa'^{21} alma tyi' joongɨ coon'^{13} jilaa'^{21} wa'^{2} pí^{3} tyi' joongɨ un'néei^{1}na' jileei'^{21} tsá^{2} xeei'^{21} lawa yiia-o'. Tyiin^{2}gɨ 'elo lagɨ jilaa'^{21} fa'^{1} 'e cwo'^{1} tsá^{2} Dios coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jún^{1} tsá^{2} ni altar.

34 Mo ganí^{2} Jesús 'e gañii^{1}i 'ido røø^{21} tiin'^{13} la ja'^{2}mo ce jilaa'^{21} joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii:

—Xʉʉ 'ná^{1}gɨ 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'nʉ —jin'^{2} Jesús.

Joon jiin'^{13} jaain^{21}gɨ jo tá^{2}gɨ-tsi 'e unngɨɨ^{1}gɨ.

Jóon^{1} David Cristo

35 Joon tyíin^{1} Jesús fu i'yíia^{2} cwo'^{1} 'e'^{2}e tsá^{2} joon jin'^{2}in:

—¿Xiiala lɨ 'e jin'^{2} tɨfo'^{2} tya' ley 'e Cristo jóon^{1} David 'i?

36 Tsʉ 'lɨɨ^{212} David 'ña'o gajin'^{2}in coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios:

Dios Jmii^{21} gasɨɨ'^{21}ɨ Señor tyiia:

"Ní^{2}'i caa^{1}na tsáa^{1} ca mi lii'^{2}oo jileei'^{21} 'in 'eei'^{1} 'nʉ, joongɨ núu^{2}o jilaa'^{21} to^{2} 'e tyʉ'^{2}'ʉ."

37 ¿Pe xiiala lɨ́^{2} 'e jóon^{1} David Cristo? Tsʉ 'wii'^{13} David do gaunsii^{21} 'ii Señor tyiia —gajin'^{2} Jesús.

Joon fúu^{1}mo 'in tsá^{2} taain^{212} do núu^{2}o jløø'^{3}mo. Núu^{2}o coon'^{13} ce tún^{2} jilaa'^{21} 'e jin'^{2} Jesús.

'Nɨɨ^{1}i Jesús tɨfo'^{2} tya' ley

38 La jee^{212} 'e'^{2}e Jesús tsá^{2} gajin'^{2}o:

—Tɨ́ɨ^{1}moo' coon'^{13} 'in tɨfo'^{2} tya' ley 'in 'iin^{212}in ngɨ^{1} jee^{212} 'nʉ́^{1} coon'^{13} 'mɨ'^{2} cwaa^{21} joon sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} 'aa^{212}u coon'^{21} tún^{2}.

39 'Ii 'noo'^{1}o lɨ tyiin^{2}gɨ icwá^{2} inʉʉ cwo'^{1} sinagogas joongɨ lɨ tyʉ́^{2}gɨ lɨ gø'^{2} tsá^{2}.

40 Joongɨ ngɨɨ^{1}o to^{2} 'uun^{21} 'e sá^{2} tya' tsamɨ́^{2} 'nɨ́ɨi^{2} joon wa'a jo lɨ li'^{3} tsá^{2} jmoo^{1}-o cwaa^{21} lɨɨlɨ júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a. Pe 'ii-gɨ inii^{21} wúu^{1}gɨ.

Cwáain^{1} tya' cuu^{2} 'e gacwo^{1} jaain^{21} tsamɨ́^{2} 'nɨ́ɨi^{2}

41 Joon galí²-ɨ cafu mo tyíin¹ Jesús fu i'yíia² cwo'¹ do co' lɨ si' caja to'² tsá² cuu². Jøø² Jesús xiiala to'² tsá² cuu² do. Joon lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in sá² cuu² gato'¹o 'láai²gɨ.

42 Jee²¹² lo-o gatyiia²¹ jaain²¹ tsamɨ́² 'nɨ́ii², jaain²¹ 'yiia'nɨ́ɨ² tañíi² 'áai¹. Joon gato'¹o 'in tsamɨ́² 'nɨ́ii² lo tsi caja tún² centavo pi'³ ñí³ yúun², 'e tyíin¹xʉ lɨɨlɨ¹.

43 Joon gatø'¹ Jesús tsá² tya'a joon gasɨɨ'²¹ɨ:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsamɨ́² 'nɨ́ii² lo nigacwoo¹ 'láai²gɨ tyani Dios la jee²¹² jileei'²¹ 'in nigato'¹ cuu² 'e caja lo.

44 Tsʉ 'in catyaai² do nigacwoo¹ jiin'¹³ 'e nigasái¹ tya'a pe 'in tañíi² lo nigacwoo¹ jilaa'²¹ 'e 'oo¹o tya' 'e taain¹ fu juncwii²¹.

13

Ifín¹ tsá² 'e cwo'¹ fee'¹ do

1 Mo gacwo'ɨ́ɨ¹ Jesús fu i'yíia² cwo'¹ fee'¹ do jaain²¹ tsá² tya'a gasɨɨ'²¹ɨ 'ii jin'²in:

—Tɨfo'², ¡jøø²du'u 'e cuun²¹² lo joon jøø²du'u 'e 'nʉ́¹ coo'¹³ lɨɨlɨ¹ no! ¡Lɨ́ɨ¹ 'ya'²gɨ jilaa'²¹ 'elo!

2 Pe Jesús-gɨ gañii¹i:

—Nano jøø¹³'ø 'e 'nʉ́¹ coo'¹³ lɨɨlɨ¹. Pe jée¹gɨxʉ jo ián² jiin'¹³ coon²¹ cuun²¹² 'e sɨfúui¹gɨ. Jilaa'²¹a ixée²mo.

Li² ilí² la nʉ'gɨ i'íin² juncwii²¹

3 Joon ngalíin² fu moo' Olivos 'e si'² tyani 'e cwo'¹ fee'¹ do. Coon²¹ lɨ tyíin¹ Jesús coon'¹³ Tʉ́³ coon'¹³ Jacobo coon'¹³ Wó³ coon'¹³ Dɨ́ɨ³ gasɨɨ'²¹ɨ 'ii Jesús 'uun²¹mo:

4 —'Ii²¹²i'i 'e fuu²¹du'u jna'a, ¿lɨɨ ilí² 'e nafaa'¹³'a do? ¿Noo 'e li² jmáa¹a 'e jin'² jilaa'²¹ 'elo mi lí²?

5 Jesús-gɨ gañii¹i:

—Tɨ́ɨ¹moo' 'e ce jiin'¹³ jaain²¹ jo 'in coon'²¹ 'naa' tóo².

6 Tsʉ lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in jalíin² coon'¹³ 'e sii²¹ jna. Joon ijin'²in: "Jna-a Cristo." Joon coon'¹³ la joon icoon'¹on tsá² fúui¹ lɨɨlɨ¹ tóo².

7 'Pe mi núu³uun' 'e faa'²¹ tsá² 'nii²¹ jmoo¹o tsá² sɨ ijmáa¹a tsá² 'ee jo foo'¹³naa' tsʉ la joon ilí² pe jon'on mo tsée¹mogɨ joon.

8 La coon²¹ la coon²¹ nacíoi¹³ itéen²mo jon, joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsaa'to² itéen²mo jon. Joongɨ ijøø'²¹ 'wó² lɨɨlɨ¹ la caain²¹ juncwii²¹. Joon iliun'aai² tsá² joon ito'¹ tsá² mɨɨ'¹³. Joon jiin'¹³ coon'¹³ 'elo-o i'láa² 'wii²¹² 'e wúu¹ ijó¹.

9 'Pe lí'³ii' jmaa²aa', un'øø'²naa' yaanaa' tsʉ ijaain'²¹ tsá² naa' tyani tsacøøi'¹³ nisicaain²¹. Joon do-o i'nɨ́ɨ¹i 'naa' joongɨ ipóo²i 'naa' tsi inʉʉ cwo'¹ sinagogas. Ilitɨɨ²¹moo' cwolíin²naa' tyani tsaa'to² tsafeei'¹ joongɨ tyani røøi¹³ 'wii'¹³ tyiajna-a. Joon tyani 'in tsá² do ifoo²oo' cwáain¹ tyiia.

10 Joon la nʉ'gɨ ityéi¹ juncwii²¹ 'ná¹-a tyá² tsá² júu³ tya' xiiala ijmá¹ Dios tiin'¹³ tsá² tyani jileei'²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.

11 Joon mi tsajée¹i tsá² 'naa' tyani tsaa'to² jo cuu'¹³-'oo' 'e isɨɨ'²¹naa'. Jo 'e 'ɨ¹-'oo', jiin'¹³ cwosíi¹³ii' 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios 'naa' tsʉ jon' 'naa' 'in faa'²¹ do pe 'in Espíritu do faa'²¹a.

12 Ruu'²¹mo ijaan'²¹i ruu'²¹i ijúun²in, joon jmii²¹gɨ ijaan'²¹i jóon¹on. Jileei'²¹gɨ jóon¹on ili'ee'¹mo jmii²¹ joongɨ ijngaa'¹²mo.

13 'Wii'¹³ jna-a jilee'²¹mo ili'ee'¹mo 'naa' pe tya' jileei'²¹ 'in jmoo¹o taa'²¹ coon'¹³ jna ca mi tyei¹ joon itiin'¹³mo 'ii.

14 "Lɨɨ²¹² Daniel, 'in gacwoo¹ júu³ tyʉ́² tya' Dios, gataan¹an ni mo'jí² cwáain¹ tya' jileei'²¹ 'in un'lɨɨi'³ tsá² joongɨ 'in jmoo¹o caai'²¹ tsá². Joon mi moo²oo' 'inlo taain¹ lɨ jo tɨ́ɨ²i taain¹ ('in núu²un, cwo'øø'²¹mo-'o'o) joon 'in néei¹ Israel 'ná¹ cwiin¹in fu moo'²¹.

15 Mi tɨ́² jmɨɨ²¹² joon wana teen¹in caluu 'nʉ́¹ jo lí² wa'a tsatáa¹i i'woo²¹ 'e sá² tya'a.

16 Joongɨ wa mo 'in taain²¹² jmoo¹o to² jo lí² cwotyaliin¹ wa'a tsatyiian²¹ sɨɨ'¹³in.

17 'Áai¹ gó² tya' tsamɨ́² 'in tyéin¹ yʉʉn²¹. Joongɨ lɨ́ɨ¹ fúu² 'in seein²¹ yʉʉn²¹ cuu'²¹ tʉʉ'²¹ mi tɨ́² 'e jmɨɨ²¹² joon.

18 Mɨ́²ɨɨ' tyani Dios wa'a jo 'ná¹ cwiin²iin' mi tɨ́² jiin²¹ cwíi².

19 Lɨ́ɨ¹ lisá² wúu¹ jee²¹² jmɨɨ²¹² joon. Coon²¹ wúu¹ 'e jo mo ñii¹ tsá² ca la mo gajmaa¹a Dios juncwii²¹. Joongɨ jo lisá²gɨ mi lɨciiin²¹.

20 Joon wana jo unxʉ²gɨ Ña'ñʉ'¹ʉ' 'e jmɨɨ²¹² joon jo 'in taa'²¹ ce jiin'¹³ jaain²¹. Pe tsʉ 'wii'¹³ 'iin²¹²mo Dios 'áai¹ 'in tsá² do 'in gatyii'¹³in nigalixʉ²gɨ 'e jmɨɨ²¹² do.

21 'Joon wana 'in sɨɨ'²¹ 'naa' jin'²in: "Jøø²øø', lo siin'¹² Cristo" sɨ jin'²in 'ee: "Jøø²øø', do-o siin'¹² 'i", jo jo'¹ cwoliin¹naa'.

22 Jo jo'¹ cwoliin¹naa' júu³ tya'a tsʉ ijalíin² tsá² 'in jin'² 'e Cristo 'ii sɨ 'in jin'² 'ee 'e cwoo¹ júu³ tyʉ́² tya' Dios pe jo jo'¹. Jalíin² jajmaa¹a li² milagro 'a coon'²¹on tóo² ca 'in gatyii'¹³in Dios wa' ilí².

23 Pe gafuu²¹²uu 'naa' jilaa'²¹ 'elo jée¹gɨ 'e 'naa' jmaa²aa' li'³-'oo'.

Xiiala ilí² mi cwéei¹ 'in Ruu'²¹i Tsá²

24 Faa'²¹gɨ Jesús jin'in:

—Pe jee²¹² jmɨɨ²¹² joon, mi yuui'¹³ iní² tsá² wúu¹ ilinʉʉ²¹ lɨ 'íi¹ ñi'¹ jon'gɨ sɨɨ'²¹ ijnéei²gɨ.

25 Joongɨ nʉ́ʉ¹ ixuu'²¹mo 'i. Joongɨ jilaa'²¹ 'e sá² lɨ' yʉ' juncwii²¹ ijlee¹.

26 Joon imáa¹naa' jna, 'in Ruui'²¹ Tsá², igóo³oo jee²¹² jníi¹. Joon ityʉ'³ʉʉ to² joon 'ya'²gɨ jilaa'²¹ 'e sá² tyiia.

27 Joon isɨ́ɨ³na ángeles tyiia 'e uncaain²¹ jileei'²¹ 'in gatyi'³na la jee²¹² la tøøi² cwoo'¹³ juncwii²¹.

28 ''Nʉʉ²duu' 'e júu³ cwáain¹ tya' 'mó² cwaríi³. Mo sii'²¹ cwáa¹a tya' joon nii'¹³ mo'³ joon ñi¹ tsá² 'e nijó¹ jiin²¹ tya' jmɨ¹.

29 La joon jon mi móo³ 'naa' 'e lí² la 'e fuu²¹²uu 'naa' no liñí²ii' 'e najó² tyan'an, 'e nijatyéen¹³in.

30 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', ilí²-i 'elo la nʉ'gɨ ijúun²in tsá² seein²¹ nano.

31 I'íin²mo juncwii²¹ joongɨ i'íin²mo ni 'wó² pe júu³ tyiia jo 'íin² coonti.

32 'Pe jo ñii¹ jiin'¹³ jaain²¹ tsá² 'ee 'ii'²¹ sɨ 'ee jmɨɨ²¹² ilí² jilaa'²¹ 'elo. Jon'on ángeles taa²i ñʉ'fú² ñii¹i. Jon'gɨ ñii¹ 'in Jóon¹ Dios, jiin'¹³ la 'ña'a Dios Jmii²¹ ñii¹i.

33 ''Wii'¹³ joon tyee²moo' tyʉ́² yaanaa', tyaan²aan' cwáain¹ coon'¹³ ce tún². Fee'¹³naa' Dios tsʉ jo 'in ñi¹ mi cwá² hora joon.

34 'E lɨ la lɨ lawa jaain²¹ tsañʉʉ'¹ gacwo'ɨ́ɨ¹. Ngóo¹ wíin². La jee²¹² icwo'ɨ́ɨ¹ do joon gatyʉ'²ʉ to² tsaleei'¹³. Gacwo'¹o la jaain²¹ to² jmáa¹a. Joon gasɨɨ'²¹ɨ jaain²¹ wa'a tsa'áa¹i 'ido.

35 Gajin'²in: Tyee²moo' tyʉ́² yaanaa' tsʉ jo ñíi³ii' lɨɨ icwaai'² 'in fii²¹² do. Jo ñíi³ii' sɨ cwaa'²i mi 'íi¹ nʉʉ³ sɨ la 'woo¹ tyíia² nʉʉ¹ 'ee sɨ mi 'oo¹ tuuitsáa² 'ee sɨ 'e 'aa²¹ 'ee.

36 Tyán²duu' cwáain¹ 'e joon 'e tyee²moo' tyʉ́² yaanaa' mi yíi³aa —jin'² Jesús.

37 Jin'²gɨ jon Jesús:

—'E fuu²¹²uu 'naa 'e fuu²¹²uu jon jilee'²¹mo: Tyee²naa' tyʉ́² yaanaa'.

14

'Noo'¹ tsá² xiiala ilí² saan'¹in Jesús

1 Túnˀ jmɨɨ²¹² 'nˀ¹gɨ wa'a tɨ́² pascua tya' tsá² Israel coon'¹³ jmɨɨ²¹² tya' 'e gø'² tsá² Israel 'iñi'¹ jo tyiian'³ jéei¹. Jileei'²¹ 'in tyʉ'² to² untsá² coon'¹³ tɨfo'² tya' ley 'noo'¹o xiiala ilí² saan'¹in Jesús coon'¹³ 'e coon²¹ tóo². Joon ijngaa'¹²mo 'ido.

2 Pe jin'²in:

—Jo lí² jmoo²¹o' jiin'¹³ la tɨ́² jmɨɨ²¹² lo tsʉ lɨɨlɨ¹ ito'² tsá² mɨɨ'¹³.

Jaain²¹ tsamɨ́² súun²un jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ tya' Jesús

3 Taain¹ Jesús fu Betania tsi inʉʉ tya' Simon 'in jngøøi'²¹. La 'ɨɨ²¹² tyíin¹in coon²¹ lɨ si'² mesa gatyii²a jaain²¹ tsamɨ́² tyaan¹ coon²¹ sí² sɨ'o² jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ sii²¹ nardo. 'Moo'³ tyíin¹ 'e nardo do. Joon 'in tsamɨ́² do gajaa¹a luu²¹² 'e sɨ́³ do joon ga'íi²in 'e jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ do mootyi² Jesús.

4 Joon 'inlɨ́ɨi¹³ 'in néei¹ do gali'nii'²¹i-tsi joon gasɨ́ɨ²i jee²¹² 'ii:

—¿'Ee lɨ' ganga'ɨ́ɨ¹ 'e jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ lo?

5 Tsʉ ilí² tsa'nɨɨ²¹² do coon'¹³ coon²¹ mil tsi ca 'no'³ cuu². Joon li cwo'¹o tsá² tañíi².

Joon gali'ee'¹mo 'in tsamɨ́² do.

6 Pe gajin'²in Jesús:

—Jo 'ee fuu'²¹gɨɨ' 'ino. ¿'Ee lɨ' untyíi²naa' 'ino? Coon²¹ 'e tyʉ́²-ʉ gajmaa¹a 'ino tyiia.

7 Tsʉ 'in tañíi² ngɨ¹ coon'¹³ 'naa' coon²¹ tøø²mo pe jna-gɨ jo seen²¹na coon'¹³ 'naa' coon²¹ tøøi².

8 'In tsamɨ́² lo gajmaa¹o jiin'¹³ 'e li'³i, nigaya'²o jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ cuerpo tyiia tya' mi 'á¹na.

9 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', doñixiia' 'e licwá² júu³ tya' xiiala itiin'¹³ tsá² la caain²¹ juncwii²¹ ityá² tsá² júu³ 'e gajmaa¹a 'in tsamɨ́² lo. Joon untii'¹³-tsi tsá² 'ii.

'Nɨɨ¹i Judas Jesús

10 Joon Judas Iscariote, jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a, gangóo¹ ngasíin¹in coon'¹³ 'in tyʉ'² to² tya' untsá² xiiala lí² jaan'²¹in Jesús ja'cwoo²¹o 'ido.

11 Joon mo ganúu²un 'ido 'elo joon galijløø'³mo lɨɨlɨ¹. Joon gasɨɨ'²¹ɨ Judas 'e cwo'¹o 'ido cuu². Coon'¹³ la joon ga'noo'¹²on Judas xiiala jaan'²¹in Jesús. Joon ga'noo'¹²on 'ee hora 'e ilí² jaan'²¹in.

Gø'² Jesús coon'¹³ tsá² tya'a

12 Gacwaa²¹ jmɨɨ²¹² joon ga'láa² 'wii²¹² jmɨɨ²¹² 'e gø'² tsá² Israel 'iñi'¹ jo tyiian'³ jeei¹. Mo jmoo¹o tsá² Israel jmɨɨ²¹² cwaa'²¹ jmɨɨ²¹² tya'a 'e joon jngaai'¹² tsá² joo'saa'²¹ tya' 'e jmɨɨ²¹² joon. Joon gaunngɨɨ¹ɨ tsá² tya' Jesús 'ii:

—¿Xiiafu 'iin²¹²u'un tsatyaa²¹a'a tyʉ́² 'e tyee²e' tya' jmɨɨ²¹² pascua 'e gatɨ́²?

13 Joon gasii¹in Jesús gái¹ tsá² tya'a sɨɨ'²¹ɨ:

—Cwolíin²naa' 'e fuu²¹ fee'¹ joon do-o imáa¹naa' jaain²¹ tsañʉʉ'¹ tyan¹ coon²¹ tsʉʉ² sɨ'o² jmɨɨ²¹. Joon cwolíin²moo' xiiafu lɨ tsee'¹²i.

14 Joon lɨ 'íi¹ do-o jon fú²uu' 'in tsá² fii²¹² 'nʉ́¹ do: "Gajin'²o Tɨfo'²: ¿Xiia cuarto lɨ ityee²e'e coon'¹³ tsá² tyiia tya' jmɨɨ²¹² 'e gatɨ́²?"

15 Joon i'e'²e 'naa' coon²¹ cuarto fee'¹ 'e nilɨ́² tyʉ́² lɨ' yʉ'. Do-o tyá²aa' tyʉ́² 'e tyee²e'.

16 Ga'woo²¹mo 'in tsá² tya'a do. Gangalíin²mo 'e fuu²¹ fee'¹ do joon galɨ́²-ɨ jilaa'²¹ jiin'¹³ la gajin'² Jesús do. Joon do-o gatya¹ tyʉ́² 'ee dø'¹ø tya' jmɨɨ²¹² do.

17 Mo ga'í¹ nʉʉ³ joon gatyii²¹a Jesús coon'¹³ jiin'¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a.

18 Joon la 'ɨɨ²¹² néei¹ gø'²ø gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a do:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in néei¹ gø'² coon'¹³ jna lo ijaan'²¹mo jna.

19 Gatoo'²¹ fa'í³ tya' 'in catyaai² do. Joon gaunngɨɨ¹ɨ tɨ' jaain²¹, jin'²in:

—¿Tɨ jna-a 'i?

Joon jaain²¹gɨ gajin'²in:

—¿Tɨ jna-a 'i?

20 Jesús-gɨ gañii¹i tya' tsá² tya'a:

—'Ii jaain21 jee212 'in dyatuuin 'naa' lo. 'In
gø'2 coon'13 jna coon'13 coon21 wúun1 'ii 'i.
21 La joon ijúuin2 'in Ruu'21i Tsá2 jiin'13 la
jin'2 ni jí2 tya' Dios pe fúu2 'in jaain'21 'ii
do. Tyɨ́2-gɨ tya' 'in jaain'21 'ii do wa mo'o jo
galiseen21mo.
22 La 'ɨɨ212 néei1 Jesús gø'2ø joon gatøø1i
coon21 'iñi'1, gason'1on joon gacwo'1o
'maai'13 Dios joon gafiin1in, joon cwo'1o
jileei'21 tsá2 tya'a jin'2in:
—Tyé2ee' 'e lo tsʉ cuerpo tyiia-oo lo.
23 Mi yuui'13 joon gaunrøø1i coon21
vaso vino. Joon mo ngayuui'13 gacwo'1o
'maai'13 Dios joon gajmaa1a jmai'xʉ 'uun'21
jilee'21mo.
24 Mo ngayuui'13 joon gasɨɨ'21ɨ tsá2 tya'a:
—'Elo-o jmí3ɨɨ tya' coon21 júu3 'e 'mɨ́ɨ2 'e
nigacwóo3-oo tuun21 'wii'13 tya' 'in fúui1 lɨɨli1.
25 'E la ja'2mo fuu212uu 'naa', jo 'e duu'13gɨɨ
e jmɨ'3 'mi'3 wuunjøø'3 ca mi cwá2 jmɨɨ212
mi tyʉ'2 Dios to2. Joongɨ lí2-ɨ duu'13uu vino
'múui2 tún1.

Jmoo1o Jesús júu3 'e jo irǿ1mo Tʉ́3 'ii

26 Mo ngayuui'13 ga'øø1ø joon ngalíin2mo
fu moo'21 sii21 moo'21 Olivos.
27 Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús tsá2 tya'a:
—Jilee'naa' 'e jo litsáai1-'oo' jna 'e woo1
no tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2in: "Ijngaa'13moo
'in 'aai1 joo'saa'21 joon ingɨ1 sɨtuu1mo 'in
joo'saa'21 do."
28 Pe mi yuui'13 'e gajiin'1 jna iní3ii nifugɨ
la 'naa' fu Galilea.
29 Joon gasɨɨ'21ɨ Tʉ́3 'ii:
—Fiin'13 jilee'21mo jo litsáai1-tsi 'nʉ pe
jna-a jo lɨ́ɨ1na la joon.
30 Pe Jesús-gɨ gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—'E la ja'2mo fuu212uu 'nʉ, 'e 'woo1 no
la jée1gɨ 'i'oo1o tún2 naa'13 'in tuuitsáa2, 'nɨ1
naa'13 jo røø21u 'e cwii1u'un jna.
31 Pe 'ii-gɨ jo gacwoo1 júu3 jin'2in:
—Fiin'13 júun2moo coon'13 'nʉ jo fo'3oo 'e jo
cwii1na 'nʉ.
Joongɨ jilee'21mo jin'2in la do-o jon.

Faa'21a Jesús júu3 tyʉ́2 coon21 lɨ sii21 Getsamení

32 Joon mo gatyalíin2 coon21 lɨ sii21 Getsemaní joon gasɨɨ'21ɨ Jesús tsá2 tya'a:
—Ní2duu' lo la 'ɨɨ212 ní3ii nifoo'13na Dios.
33 Joon gajée1i jiin'13 Tʉ́3 coon'13 Jacobo
coon'13 Wó3. Joon ga'láa2 'wii212 lí2
xuui212-tsi joongɨ 'áai1 fa'í3 lɨ́ɨ2i.
34 Joon gajin'2 Jesús:
—Lɨ́ɨ1 fa'í3 lɨ́ɨ2na ca la lí2 ijúun2moo, jan2duu'
lo jo cwocwuui21du'naa'.
35 Joon gangó1 Jesús ca nifugɨxʉ. Joon
gatyii21a ni 'wó2 joon gamɨɨ1ɨ tyani Dios
Jmii21 wa'a ilí2 sɨ'nee'13mo 'e jo nii21 wúu1 la
lí2 ilí2 'e hora joon.
36 La jee212 faa'21a fo'2 do joon gajin'2in:
—Ñʉ'2, tyi'nʉ-ʉ jilaa'21a ilí2, jo cwo'2'o 'e
mó3oo wúu1 la lí2 'elo. Pe jo cwo'2'o lí2 la lɨ́ɨi2
jna, cwolí2-i la lɨ́ɨ2i 'nʉ-ʉ.
37 Mo ngayuui'13 do joon gacwéi1 túnɨ1 lɨ
néei1 tsá2 tya'a joon mo gatyee'12i joon nitee'12i 'ido cwuu21mo. Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús Tʉ́3:
—Simón, ¿Tɨ cwuu21mo'o? ¿Tɨ jo galɨ́2 'e jo
cwuu21mo'o jiin'13 coon21 hora?
38 Unjnaa'21-'oo' joon fee'13naa' Dios joon
jo coon'21 Satanás 'naa' tóo2. 'E la ja'2mo, náa1
tyʉ́2 tya' alma tyii' 'e 'iin212mo pe cuerpo-gɨ
'wo2 sɨ'ɨɨ1-tsi.
39 Joon gangó1 Jesús tún1, ngafee'13i Dios
tún1 joon jin'2in 'e nafaa'21a do tún1.
40 Joon gacwéi1 tún1 joon gatsee'21i tsá2
tya'a tee'12i cwuu21mo tún1 'wii'13 unníi1i do
jnɨɨ1 jalicwuu21i. Joon jo ñíi1i 'ee ñii1i.
41 Gangó1 Jesús gatí2 'nɨ1 naa' joon mo
gacwéi1 tún1 gajin'2in:
—Cwocwuu21moo' no. Cwo'ii'21 'woo'21oo'.
Naliin1mo jiin'13 la no 'wii'13 nigacwá2 hora.
Ijaan'21in 'in Ruu'21i Tsá2 ja'cwoo21o 'in 'oo1o
tsaa2.
42 Raan2naa' no, moo21o' no. Ni joo1-o 'in
jaain'21 jna —gajin'2 Jesús.

Tee1 tsá2 tyitsaai212 Jesús

43 Faa'21gɨ Jesús siin'12in mo gacwéi1 Judas,
'ii jaain21 jee212 'in dyatuuin1 tsá2 tya'a. Joon
jalíin2 coon'13on 'in tsá2 fúui1 lɨɨli1 'in tyan1
ñí2 espadas coon'13 'in san'1 'no'3 'mó2. Jalíin2
to2 tyʉ'3 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 joongɨ to2
tyʉ'2 jileei'21 tsacøøi'13.
44 Joon 'in Judas do, 'in gajaain'21 Jesús,
nigacwoo1 coon21 li2 jin'2in:
—'In cu'3uu ju'2 do 'ii 'i. Seen'12naa' tá2,
ñʉʉ2ʉʉ' tyʉ́2 lɨɨli1.
45 Joon mo gatyii21a Judas joon gangatyéen1in lɨ siin'12 Jesús joon gasɨɨ21ɨ:
—Tɨfo'2, Tɨfo'2.
Joon gacuu'21u ju'2 'ido.
46 Joon tsifu gasaan'12in 'in nitéein1 do
Jesús. Joon gatøø1ø tyitsaa212mo Jesús
47 Pe jaain21 'in téein2 do gasø'1ø ñí3 espada tya'a joon gatyʉ'2ʉ cataain21 loocwoo2
tsa'leei'13 tya' 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 nifu do.
48 Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'in catyaai2 do:
—¿Tɨ niga'woo21naa' coon'12 ñí3 espada
coon'13 'no'3 'mó2 wa'a saan'12naa' jna lawa
jaain21 'uun21?
49 La coon21 jmɨɨ212 siin'12na coon'13 'naa'
fu i'yíia2 cwo'1 do joon jo-gɨ mo seen'12naa'
jna. Pe 'elo-o ilí2 joon itsín1 jiin'13 la jin'2 ni
jí2 tya' Dios.
50 Joon tsifu joon gacwiin1in 'in tsá2 tya'a
'goo'21o. Joon Jesús do gajaan1o.

Gacwiin1in jaain21 sɨmii'21

51 Pe jaain21 sɨmii'21 'in paai'21 'mɨ'2 taa21
ngóo1 caluu lɨ ngóo1 Jesús. Joon gasan'2mo
tsá2 'ii.

52 Joon tsifu joon gatú² 'ido 'e 'mɨ'² taa²¹ do joon gacwiin¹o tɨ' ringúu¹i coonti.

Jesús tyani tsacøøi'¹³

53 Joon gangajée¹i 'in tsá² do Jesús tyani 'in tyʉ'² to² nifu tya' untsá² coon'¹³ 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ tsacøøi'¹³ coon'¹³ tɨfo'² tya' ley lɨ sɨcaain²¹.

54 Joon wíin²gɨxʉ ngóo¹ Tʉ́³ caluu joon gatyii²¹a 'ii tyi¹ ca'nʉ tya' 'in tyʉ'² to² nifu tya' untsá². Joon do-o gacwó²o coon'¹³ 'láa² 'in néei¹ do untyaa'¹i yaai co' jí².

55 'In tyʉ'² to² untsá² coon¹³ jileei'²¹ tsacøøi'¹³ néei¹ do 'noo'¹o coon²¹ tsaa² tya' Jesús 'e 'nɨɨ¹i joon lisá² júu³ ijngaa'¹²mo 'ido. Pe jo gatsaa'²¹a jiin'¹³ coon²¹.

56 Tsʉ lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in faa'²¹a júu³ tajuu²¹ tya' Jesús pe jo coon²¹ røø²¹ faa'²¹a la jaain²¹.

57 'Inlɨ́ɨ¹³ garóon²on 'nɨɨ¹i 'ido coon'¹³ júu³ tajuu²¹ jin'²in:

58 —Jna'a ninʉʉ²¹ʉ'ʉ 'e jin'² 'ino: "Jna ifíin³na 'e cwo'¹ fee'¹ no 'e nigajmaa'¹² tsá² joon jee²¹² 'ni¹ jmɨɨ²¹² isaa'¹³aa coon²¹ cwo'¹ jon'on jma'² tsá²." Júu³ joon ganʉʉ²¹ʉ'ʉ tya' 'in tsá² no —jin'² 'in tsá² tajuui²¹ do.

59 Pe jiin'¹³ coon²¹ júu³ 'e tyaa¹ lo jo røø²¹ sɨ́ɨ¹i.

60 Joon garóon²on jee²¹² 'in tsá² do 'in tyʉ'² to² nifu tya' untsá² joon gaunngɨɨ¹ɨ Jesús:

—¿Tɨ jo 'ee ngɨɨ²'ɨ coonti? ¿'Ee fo'²'o 'wii²¹² tyi'i no?

61 Pe lɨ goon²¹ gajaan¹ tii² Jesús. Jo 'ee gañii¹i coonti. 'In tyʉ'² to² nifu tya' untsá² do gaunngɨɨ¹ɨ tún¹ jin'²in:

—¿Tɨ 'nʉ-ʉ Cristo, 'in Jóon¹ Dios nicwaai'³?

62 Jesús-gɨ gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—Jna-gɨ 'i. Joon imáa¹naa' 'in Ruui'²¹ Tsá² tyíin¹ lɨ' caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹. Joongɨ ijó¹ jee²¹² jníi¹ lɨ' yʉ'.

63 Tsifu joon ga'gɨ́ɨ¹ɨ sɨ́ɨn'¹³ɨn 'in tyʉ'² to² untsá² do joon gajin'²in:

—Jo 'néi¹gɨ' 'in jmá² júu³ røø²¹ no.

64 Ganʉʉ²¹o' jilee'²¹na' xiiala nigaungøøi¹ 'ino Dios coon'¹³ júu³ tya'a. ¿'Ee lɨ́ɨ²naa' 'e jmoo²¹o' coon'¹³ 'ino?

Joon jilee'²¹mo gajin'²in 'e 'ná¹ júun²mo Jesús.

65 Joon 'inlɨ́ɨi¹³ ga'láa² 'wii²¹² 'ñíi¹i Jesús. Gajnii¹i unni² 'ido joongɨ poo¹i Jesús joon sɨɨ'²¹ɨ 'ido jin'²in:

—Faa'¹³du'u, ¿'iin 'in gapooi¹ 'nʉ?

Joon ga'láa² 'wii²¹² 'ɨɨ'¹³ jnóo¹o mooni² Jesús.

Jo røø¹i Tʉ́³ 'e cwii¹mo Jesús

66 Ca tɨ́² 'wii²¹² 'iityi¹ siin'¹² Tʉ́³. Joon gatyii²¹a jaain²¹ jee²¹² 'in jmoo¹o 'ee gø'² 'in tyʉ'² to² nifu tya' untsá² do.

67 Joon mo ganí²i Tʉ́³ 'e siin'¹²in do untyaai'² 'ña'a co' jí² joon gajaan¹ jøø²i joon gajin'²in:

—Ngɨ́² 'nʉ jon coon'¹³ Jesús tsá² Nazaret.

68 Pe Tʉ́³gɨ jo garøøi²¹ jin'²in:

—Jo cwii¹na 'ino. Jo ñí³ii 'ee 'e fo'²'o no.

Joongɨ gacwo'ɨ́ɨ¹o lɨ' 'oo¹ lɨ tsataai² tsá². Joon ga'oo¹o tuuitsáa².

69 'In tsamí² do gajøø²i Tʉ́³ tún¹ joon gasɨɨ'²¹ɨ tún¹ 'in téein² do:

—Jaain²¹ tsá² tya' 'ido-o 'in tsañʉʉ'¹ lo.

70 Pe jo garøø¹i Tʉ́³ tún¹. Jee²¹² catá²-a tún¹ 'in téein² do gasɨɨ'²¹ɨ tún¹ Tʉ́³:

—La ja'²mo, 'nʉ-ʉ jaain²¹ 'in tya' 'ido tsʉ 'in seein²¹ Galilea 'nʉ, joongɨ la faa'²¹ 'ido-o la joon foo'²¹ 'nʉ.

71 Joon ga'láa² Tʉ́³ 'wii²¹² faa'²¹a 'laa'²¹ 'ée¹i Dios jin'²in:

—Ni Dios jo cwii¹na 'in tsañʉʉ'¹ no 'in 'ée¹naa' no.

72 Joon tsifu gatí² tún² naa'¹³ ga'oo¹o tuuitsáa². Joon gatɨ'²-tsi Tʉ́³ do 'ee nigasɨɨ'²¹ɨ Jesús 'ii: "La jo-gɨ mo 'oo¹o tún² naa'¹³ tuuitsáa² jo røø²¹u 'e cwii¹u jna 'nɨ¹ naa'¹³." Joon mo gatɨ'²-tsi Tʉ́³ 'elo joon gatyi'²o.

15

Jesús tyani Pilato

1 Mo gajná² joon, joon 'in tyʉ'² to² tya' untsá² galicaain²¹ tún¹ coon'¹³ jileei'¹³ tsacøøi'¹³ coon'¹³ 'in tɨfo'² tya' ley coon' jileei'²¹ tsacøøi'¹³ 'in tyiin²gɨ. Joon ngajée¹i Jesús siñuu¹mo joon gangajaan'¹²in tyani Pilato.

2 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Pilato Jesús:

—¿Tɨ 'nʉ røøi¹³ tya' tsá² Israel?

Jesús-gɨ gañii¹i:

—'E joon foo'²¹gɨ 'nʉ.

3 Jileei'²¹ 'in tyʉ'² to² tya' untsá² ga'nɨɨ¹i Jesús lɨɨlɨ¹.

4 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Pilato Jesús tún¹ jin'²in:

—¿Tɨ jo 'ee ngɨ́ɨ¹²'ɨ coonti? Jøø²du'u xiiala 'nɨ́ɨ¹i 'nʉ lɨɨlɨ¹.

5 Pe jo gañii¹i Jesús coonti. 'Wii'¹³ joon lɨ́ɨ¹ tsa'goo²¹-tsi Pilato.

Sii¹in tsacøøi'¹³ ijúun²mo Jesús

6 La nitɨ́ɨ²i Pilato 'e láa²i jaain²¹ 'in 'yuui² 'nʉñí³ la jee²¹² 'e tɨ́² jmɨɨ²¹² joon. Joon galáa²mo jaain²¹ 'in muui¹ 'in tsá² do.

7 Joon 'yuui² 'nʉñí³ jaain²¹ 'in sii²¹ Barrabás, 'ii jee²¹² 'in nigajngaai'¹²gɨ tsá² coon²¹ lɨ nigatíin¹in coon'¹³ tsaa'to².

8 Joon gangalíin² tsá² joon gamɨɨ¹ɨ tyani Pilato 'e jmá¹ 'ido 'e la tɨɨsi'².

9 Pilato-gɨ gañii¹i:

—¿Tɨ 'iin²¹²naa' 'e láa²na Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

10 Jin'² Pilato la no 'wii'¹³ li'³o 'e gajaan'¹²in 'in tyʉ'² to² tya' untsá² Jesús 'wii'¹³ tsiiwúu¹mo tya' Jesús.

11 Pe 'in tyʉ'² to² tya' untsá² do nigasɨɨ'²¹o Pilato 'e tyʉ²gɨ wa'a láa¹i 'ido Barrabás.

12 Joon gaunngɨɨ¹ɨ tún¹ Pilato:

—¿'Ee 'iin212naa' lí2 coon'13 'in sii21 Rööi13 tya' tsá2 Israel lo?

13 Joon gañii1i tsá2, 'oo1o tá2 lɨɨli1 jin'2in:

—¡Téen1in 'ido tsaa' crúu13 no!

14 Gasɨɨ'21 Pilato tún1 'in tsá2 do jin'2in:

—¿'Ee gó2 nigajmaa1a 'inlo?

Pe 'in tsá2 do gañii1i tún1 tá2 lɨɨli1 jin'2in:

—¡Téen1in 'ido tsaa' crúu13 no!

15 Joon 'wii'13 'iin212in Pilato ján2 rəə21 coon'13 'in tsá1 do joon galáa2mo Barrabás joongɨ gatyʉ'2ʉ to2 póo2i Jesús joon gajaan'12in 'ido wa'a téen1in tsaa' crúu13.

16 Mo ngayuui'13 joon, joon gatyii1mo 'láa2 Jesús tyani Pilato joon gangajée1i 'ii tyi1 tya' rööi13 lɨ sii21 Pretoria. Joon gauncaain21 ce jileei'21 'láa2.

17 Joon tyii'21i Jesús coon21 'mɨ'2 yóoin2 nʉʉ'2 la lí1 'e tyi'2 rööi13. Coon21gɨ corona lí2 jmaai'2 tóon1 gaton'1 mootyi2 Jesús. Coon'13 la joon ga'láa2 'wii212 lʉʉ'21i Jesús.

18 Joon ga'láa2 tsá2 do 'wii212 'aa'21i Jesús jin'2in:

—¡Viva Rööi13 tya' tsá2 Israel! ¡Wóo2-o cwoseein21!

19 Joon coon'13 'no'3 sɨɨ2 cwaa21 gapó2 mootyi2 Jesús joon ga'ñíi1i Jesús.

20 Mo ngayuui'13 gaungəəi1 la no joon gatyíi3o 'a 'mɨ'2 yóoin2 nʉʉ'2 do joon gaci'1ɨ tún1 Jesús sɨɨn'3in do-o. Tsifu joon gatyii1mo Jesús itéen1in 'ido crúu13.

Taain1 tsá2 Jesús tsaa' crúu13

21 Jaain21 tsá2 seein21 Cirene sii21 Simón, jmii21 Alejandro coon'13 Rufo, najaa'12i lɨ tsajmaa1a to2. Joon mo gangɨɨ1i do 'in 'láa2 do gatyʉ'2ʉ to2 'ido wa'a coon21 crúu13 tya' Jesús.

22 Joon gangajée1i Jesús fu coon21 lɨ sii21 Gólgota, coon21 lɨ 'ööi'21-tsi tsá2 sii21 Mootyi2 'Lɨɨ212.

23 Joon gacwo'1o 'ido Jesús vino caai'13 jmɨ'3 'mó2 sii21 mirra pe Jesús-gɨ jo ga'un'2un 'edo.

24 Joon gateen1in tsaa' crúu13 do. Joon 'in 'láa2 do gajmaa1a jmaai'2xʉ sɨɨn'3 Jesús. Gacoo1o 'iin lii'1i la jaain21 do.

25 'Iin2 ñú3 ningóo1 mo gateen1in Jesús tsaa' crúu13.

26 Joon gataan1an coon21 júu3 yʉ' tyi2 Jesús 'e faa'21a 'e ga'nɨɨ1i Jesús. Faa'21a la lo: "Rööi13 tya' tsá2 Israel 'ino."

27 Caan21mo gataain1 Jesús tsaa' crúu13 coon'13 gái1 'uun21, jaain21 lɨ' caai tsáa1 jaain21gɨ lɨ' caai21 tooin212.

28 La joon 'e gatsín1 'e jin'2 ni jí2 tya' Dios: "Gaun'íi3in tsá2 'ii jee212 'in gó2."

29 Jileei'21 'in ngɨɨ1i do gajíi2mo Jesús joon gajəə'21ə mootyíi1i jin'2in:

—'Nʉ-ʉ 'in ifiin1 cwo'1 do joon jee212 'nɨ1 jmɨɨ212 ijmáa3o'o tún1,

30 laai212 'wo'o no. Cwúui1 tsaa' crúu13 no.

31 La joon jon 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 tifo' tya' ley gaungəəi1 Jesús sɨɨ'21ɨ ruu'21i:

—Galáa2mo 'in xeei'21 joon 'ña'gɨ jo lí2 lái1 'ña'a.

32 Wana ganee21e' gajngaa1i tsaa' crúu13 tya'a 'ña'a joongɨ lí2 jo'1o lɨɨ2na' 'e 'ii-o Cristo, Rööi13 tya' tsá2 Israel.

Joon cagɨ 'in gataain1 crúu13 coon'13 Jesús gajíi2mo 'ii.

Jún1mo Jesús

33 Mo gatí2 tyiiañi'1 galinʉʉ21 coonti ca 'iin2 'nɨ1 ca'lóo2.

34 Mo gatí2 'e hora joon ga'oo1o Jesús jin'2in:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? ('E 'ööi'21-tsi jin'2in: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee lɨ' nigatíiu13'u jna?)

35 'Inlɨɨi13 'in téein2 do niganúu2un joon gajin'2in:

—Nʉʉ2duu', nitø'1ø Elías.

36 Joon gangó1 jaain21 cwiin1in. Mo ngayuui'13 gaun'laa21 coon21 esponja coon'13 vino tiin'21 joon gauntyii21 coon nii212 sɨɨ2 gacwo'1o Jesús. Joon gajin'2in:

—Jaan2duu', nee2du' wana jó1 Elías jaxáa1i 'ino.

37 Tsifu joon ga'oo1o Jesús coon21 naa'13 tá2 lɨɨli1 joon gajún1mo.

38 Joon coon21 'mɨ'2 'íi1 inʉʉ cwo'1 fee'1 do ga'gɨɨ21 coonti tún2 fóo13. Tí2 yʉ' joongɨ ca tí2 'wii212 ga'gɨɨ21.

39 Joon 'in tyʉ'2 to2 'láa2 romano 'in siin'12 tyani lɨ taain1 Jesús do mo ganii21 xiiala ga'oo1o Jesús joongɨ xiiala gajúin1 'ido joon gajin'2in:

—'E la ja'2mo, 'in tsañʉʉ'1 lo Jóon1 Dios 'i.

40 Coon21 lɨ téein2 tsamí2 wíin2gɨ gajøø2ø. Jee212 'ii siin'12 María Magdalena joongɨ María sáa3 Jacobo 'in xuui212gɨ Sé3. Joongɨ siin'12 Salomé do.

41 'In tsamí2 lo nigangɨɨ1 coon'13 Jesús. Joongɨ nigajmaa1a 'e dø'1 'ido la 'ɨɨ212 gangɨɨ1 Jesús Galilea. Joongɨ fúu1mo tsamí2 'in téein2 do 'in gangalíin2 coon'13 Jesús Jerusalén.

Ga'á1mo Jesús

42 Joon la xʉʉ tiin1xʉ 'wii'13 'e jmɨɨ212 tya' 'e tyaa1 tyʉ́2 ('ööi'21-tsi tsá2 cwoon'1 'ló1 jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2)

43 joon gajó2 Sé3, tsá2 seein21 coon fuu21 sii21 Arimatea. 'In Sé3 no jaain21 jee212 tsacəəi'13 joon jaain21 tsá2 'in sɨján1an jmɨɨ212 mi tyʉ'2 Dios to2. Jo 'goo'21o coonti. Ga'í1 'ido tyani Pilato joon gamɨɨ1o cuerpo tya' Jesús.

44 Pilato do ganga'goo21-tsi 'e najún1mo Jesús jmoono. Joon gatø'1ø 'in tyʉ'2 to2 'láa2 do gaunngɨɨ1ɨ wa'a jo'1o gajúun2in.

45 Mo gajin'2 'in tyʉ'2 to2 'láa2 do 'e jo'1o gajúun2in joon gacwoo1 Pilato cuerpo tya' Jesús 'e cón2 Sé3 do.

46 Tsifu joon galó^{2} Sé^{3} do coon^{21} 'mɨ$^{'2}$ taa^{21} tyʉ́^{2}. Joon gaxíia^{2} cuerpo tya' Jesús joon gacɨn$^{'1}$ɨn 'e 'mɨ$^{'2}$ taa^{21} do. Joon gataan$^{'12}$in coon^{21} tsi 'aan^{1} lɨ^{2} coon^{21} tsaa' xá^{1}. Joon gasii$^{'21}$ɨ coon^{21} cuun^{212} 'ootoo^{21} 'aan^{1} do.

47 Joon ganii^{21} María Magdalena coon$^{'13}$ María sáa^{3} Sé^{3} lɨ ga'ái^{1} Jesús do.

16

Mo gajiin$^{'1}$in tún^{1} Jesús

1 Mo gangɨɨ^{1}i jmɨɨ^{212} 'ii$^{'21}$ 'woo$^{'21}$ tsá^{2} joon María Magdalena coon$^{'13}$ Salomé coon$^{'13}$ María sáa^{3} Jacobo galó^{2} jmɨɨ^{21} jmafuu^{21} 'e tsaxee^{1}i tya' Jesús.

2 Joon 'áa^{3} jmɨɨ^{212} 'láa^{2} 'wii^{212} semóo^{13}, mo ga'yeei^{21} ñi$^{'1}$, tyalíin^{2} lɨ ga'ái^{1} Jesús.

3 Sɨɨ$^{'21}$ɨ ruu$^{'21}$i:

—¿'Iin 'in jan$^{'1}$ 'e cuun^{212} 'e jnɨ^{1} 'oo'aan^{1} do? —sɨ́ɨ^{2}i.

4 Pe mo ganii^{21} jo 'e cuun^{212} fee$^{'1}$ lɨ do. Jo si$^{'2}$gɨ 'áan^{3} tya'.

5 Mo gangatáa^{1}i tsi too^{21} 'aan^{1} do ganii^{21}i jaain^{21} sɨmii$^{'21}$, taa^{21} sɨɨn$^{'3}$ lɨɨlɨ^{1}, tyíin^{1}in lɨ' caai^{21} 'aan^{1} tsáa^{1} do. Joon gafoo$^{'1}$mo 'in tsamɨ́^{2} do.

6 Pe 'in sɨmii$^{'21}$ dogɨ gasɨɨ$^{'21}$ɨ 'ii:

—Jo foo$^{'13}$naa'. 'Naa$^{'21}$naa' Jesús tsá^{2} Nazaret 'in gateein^{1} tsá^{2} tsaa' crúu^{1} do. Pe nigajiin$^{'1}$o. Jo 'yuui^{2}gɨ lo. Jøø^{2}duu' lɨ ga'ii^{21} do.

7 Cwolíin^{2}naa', cwosíi^{13}ii' tsá^{2} tya'a coon$^{'13}$ Tʉ́^{3} 'e tsáa^{1}a Jesús nifugɨ tyii' fu Galilea. Joon do-o imáa^{1}naa' 'i jiin$^{'13}$ la nigajin$^{'2}$in.

8 Joon gangalíin^{2}mo cwiin^{1}in lɨ roon^{1} 'aan^{1} do 'wii$^{'13}$ jleei^{1} gafoo$^{'21}$i lɨɨlɨ^{1}. Jo 'iin gasɨɨ$^{'21}$ coonti jiin$^{'13}$ jaain^{21} 'wii$^{'13}$ gafoo$^{'21}$i lɨɨlɨ^{1}.

Jesús gajnee^{1}in tyani María Magdalena

9 Mo ngayuui$^{'13}$ joon 'e gajiin$^{'1}$ Jesús, mo gajná^{2} 'e ga'láa^{2} 'wii^{212} semóo^{1} do joon gajnée^{1}in Jesús 'láa^{2} 'wii^{212} tyani María Magdalena, jaain^{21} tsamɨ́^{2} 'in ga'woo^{1}i Jesús dyái^{1} 'in 'lɨɨi' alma tya'a.

10 Joon 'ido-o gangóo^{1} ngasii$^{'12}$i 'in nigangɨ^{1} coon$^{'13}$ Jesús. Joon do-o taai^{1} xuui^{212}-tsi joon ci$^{'2}$o.

11 Joon mo ganúu^{2}un 'ii 'e seen^{21}mogɨ Jesús joongɨ 'e niganii^{21}mo 'in tsamɨ́^{2} do 'ii jo gajo$^{'1}$ galɨ́ɨ^{2}i 'e jin$^{'2}$ 'in tsamɨ́^{2} do.

Gajnée^{1}in tyani gái^{1} tsá^{2} tya'a

12 Mo ngayuui$^{'13}$ joon gajnée^{1}in Jesús xiia$^{'21}$gɨ lɨ́ɨ^{1}i tyani gái^{1} tsá^{2} 'in ngaliin^{1} coon^{21} tya'i fu^{1}.

13 'Ii-gɨ ngalíin^{2}mo ngasii$^{'12}$i tsá^{2} tya' Jesús pe jon'gɨ júu^{3} tya' 'ii jo$^{'1}$ galɨ́ɨ^{2}i.

Sɨɨ^{1}i Jesús jɨ dyajaain^{21} tsá^{2} tya'a

14 Mo lɨcɨɨin^{21}xʉ joon gajnée^{1}in tún^{1} Jesús coon^{21} lɨ néei^{1} 'in dyajaain^{21} tsá^{2} tya'a gø$^{'2}$ø. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} tya'a do xiiala lɨ' 'e jo jo$^{'1}$ lɨ́ɨi^{2} 'ido, joongɨ 'waa$^{'21}$-tsi 'ido tsʉ 'wii$^{'13}$ jo jo$^{'1}$ galɨ́ɨi^{2} la jileei$^{'21}$ 'in gasɨɨ$^{'21}$ɨ 'ii 'e nijiin$^{'1}$ Jesús.

15 Joon gajin' Jesús sɨɨ$^{'21}$ɨ tsá^{2} tya'a:

—Cwolíin^{2}naa' la 'ui fu juncwii^{21}. Síi^{13}ii' jileei$^{'21}$ tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' xiiala itiin$^{'13}$ tsá^{2} tyani Dios.

16 Joon jileei$^{'21}$ 'in jo$^{'1}$ lɨ́ɨi^{2} 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do joon 'in sáai^{2} jmɨɨ^{21} itiin$^{'13}$mo 'i. Pe 'in jo jo$^{'1}$ lɨ́ɨi^{2} lɨ 'lɨɨ$^{'3}$ itsáa^{1}a.

17 Joon 'in jo$^{'1}$ lɨ́ɨi^{2} ijmáa^{1}a 'e li^{2} lo: Coon$^{'13}$ 'ii$^{'21}$ tyiajna i'wooi^{21} jileei$^{'21}$ 'in 'lɨɨi$^{'3}$ taai^{2} almas tya' tsá^{2}. Joon ifaa$^{'21}$o jmíi^{1} xiia$^{'21}$.

18 Joongɨ isaan$^{'21}$in coon$^{'13}$ cwoo^{21}o mɨɨ$^{'21}$ pe jo ijmá^{1} 'nii$^{'21}$ tya'a. Joongɨ wana 'uun$^{'21}$ 'ootyíi^{2} jo ijmá^{1} 'ii$^{'21}$. Joongɨ táan^{1}an cwoo^{21}o tya' 'in tsatsaa$^{'13}$ joon 'láa^{2}mo 'i.

Mo gasoo^{1}o Jesús fu ñʉ'fú^{2}

19 Mo ngayuui$^{'13}$ gafee$^{'21}$i Jesús tsá^{2} tya'a do joon ganga'^{2}mo Ña'ñʉ$^{'1}$ʉ' Jesús fu ñʉ'fú^{2}. Joon do-o gangacwaa^{21} lɨ' caai^{21} Dios Jmii^{21} tsáa^{1}.

20 Joon ga'woo^{21}mo tsá^{2} tya'a ngasii$^{'12}$i tsá^{2} xiiala itiin$^{'13}$ tsá^{2} la caan^{21}mo. Joon coon$^{'13}$ 'ña'a Jesús 'e uncoon$^{'13}$on. Joon coon$^{'13}$ milagro 'e jmoo^{1}o tsá^{2} tya'a litsáai^{1}-tsi tsá^{2} 'e jo$^{'1}$o júu^{3} tya' Jesús. Amén.

Júu^{3} tyʉ^{2} 'e gajmaa^{1}a San Lucas

Prólogo

1 Fúu^{1}mo tsá^{2} nigataan^{1}an ni mo'jí^{2} la galɨ^{2}
jilaa'^{21} 'e nigalɨ^{2} jee^{212} jna'.
2 Joon 'in tsá^{2} 'in niga'e'^{1}e jna' niganii^{21}o ca
la mo 'wiin^{212} joon gatyaa^{1}o júu^{3}.
3 La joon jon jna nigacoon^{21}oo cwáain^{1}
coon'^{21} tún^{2} ca la mo 'wiin^{212}. 'Wii'^{12} joon
lɨ́i^{2}na 'e tyʉ́^{2}-ʉ 'e tóon^{13}oon ni mo'jí^{2} jilaa'^{21} la
lɨ́^{2} 'e nigalɨ́^{2}.
4 La joon jmáa^{3}aan tsá^{2} tyúi^{1} Teófilo 'e
litsáai^{1}-'o'o 'e la ja'^{2}mo jilaa'^{21} júu^{3} 'e niga'e'^{2}
tsá^{2} 'nʉ.

Jaain^{21} ángel jmoo^{1}o júu^{3} iliseein^{21} Wó^{3} saa^{1}i tsá^{2} jmɨɨ^{21}

5 La jee^{212} lɨ́i^{1}i Herodes róøi^{13} fu lɨ sii^{21}
Judea seein^{21} jaain^{21} tsá^{2} Israel 'in sii^{21}
Zacarías. Lɨ́i^{1}i tsá^{2} coon^{21} poo^{212} sii^{21} Abías.
Tsamɨ́^{2} tya'a sii^{21} Elisabet. Jaain^{21} jún^{2} tya'
'lɨɨ^{212} Aarón 'ii.
6 Jiwáa^{2}mo do tyú^{1}mo tyani Dios i. Joongɨ
jmaa^{1}a jilaa'^{21} tɨisi'^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2}
Dios. Jo 'e tsaa^{2} tya'a sá^{2}.
7 Jo 'in xuui^{212} tya'a seein^{21} tsʉ 'wii'^{13} Elis-
abet do jo lí^{2} tsatyéen^{1}in. Joongɨ nitsáa^{2}mo
jiwáa^{2}mo.
8-9 Cafu mo lɨ́i^{1}i Zacarías untsá^{2} tyani
Dios gatɨ́ii^{2} tsajiin^{21} fuusún^{2} ni altar tya'
Dios. Gatɨ́ii^{2} tsajmaa^{1}a 'elo jiin'^{13} la tɨi^{2}si'^{2} 'e
jmoo^{1}o untsá^{2} do. Gacoo^{1}o untsá^{2} 'iin^{212}in
litsáai^{1}-tsi 'ee to^{2} ijmáa^{1}a. Joon mo gatɨ́^{2} 'ii'^{21}
ga'í^{2} Zacarías cwo'^{1} tya' Dios do 'e tsajiin^{21}
fuusún^{2}.
10 Jileei'^{21} 'in catyaai^{2}gɨ do gajaan^{1}an caluu
faa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2}.
11 La tsifu joon gajnéi^{1} jaain^{21} ángel tya'
Dios Jmii^{21} siin'^{13}in lɨ' tsáa^{1} 'e lɨ juun^{1}un
fuusún^{2}.
12 Mo gajnéi^{1} 'in ángel do 'áa^{1}mo gafooi'^{21}
Zacarías jiin'^{13} jo ñii^{1} 'ee jmáa^{1}a.
13 Joon 'in ángel do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:
—Jo foo'^{13}'o, Zacarías, tsʉ Dios niganúu^{2}o
júu^{3} tyʉ́^{2} tyi'i. Itsatyéen^{13}mo tsamí^{2} tyi'i
jaain^{21} yʉʉn^{21}. Joon unsii^{21}o'o Wó^{2} 'ii.
14 Lɨ́i^{1} tyuu'^{13}'u jløø'^{3}mo'o 'wii^{212} tya'a.
Fúu^{1}mo 'in jløø'^{3}mo 'e galiseein^{21}.
15 Tsʉ 'in yʉʉn^{21} tyi'i do 'in lityú^{1}mo tyani
Dios. Jo 'e 'uun'^{21}un coonti jon' vino jon'gɨ
máa^{1}. Joon ca la mi liseen^{21}mo un'øø'^{2}mo
Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios 'ii.
16 Joon coon'^{12} júu^{2} tya'o fúu^{1}mo tsá^{2}
seein^{21} Israel icɨ'^{2}o coon'^{13} 'Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios
tya'a.
17 'In Wó^{3} no tsáa^{1}a jée'^{1}gɨ lagɨ Ña'ñʉ'^{1}ʉ'
ijmáa^{1}a la gajmaa^{1}a Elías. Joon 'ii'^{21} tya'
'ii ijmáa^{1}a 'e jileei'^{21} tsá^{2} coon'^{13} jóon^{1}on
iliseein^{2} mo tyʉ́^{2}. Joon 'in jo mo nʉʉ'^{13}
ninuu^{1}o júu^{2} røø^{21}. Joon la joon tyaa^{1} tyʉ́^{2}
tya'a tsá^{2} i'ii'^{21}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' —jin'^{2} ángel do.
18 Joon Zacarías do gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in ángel do:
—Xiiala ijmáa^{2}aa 'e iun'øø'^{12}na 'elo tsʉ
'áa^{1}mo nitsaa^{1}moo la joon tsaamí^{2} tyiia jon.
19 'In ángel do gañii^{1}i:
—Jna-a Gabriel. Siin'^{13}moo tyani Dios. 'Ii
gasii^{1}in jna 'e fuu^{212}uu 'nʉ. Joongɨ 'e jmáa^{3}aa
'nʉ júu^{3} jilaa'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} lo.
20 Pe nano jo lí^{2} foo'^{13}gɨ'ɨ ca gatsín^{1} jilaa'^{21}
júu^{3} lo tsʉ jo gajo'^{1} lɨ́i^{2}u'u júu^{3} tyiia. 'E júu^{3} lo
'ná^{1} tsín^{1} mo gatí^{2} 'ii'^{21} tya'a.
21 La 'ɨɨ^{212} joon 'in tsá^{2} catyaai^{2} téein^{2}
caluu^{212}-u sɨjéen^{13}mo Zacarías. Lɨ́i^{1}
tsa'goo^{1}-tsi 'wii'^{13} lɨ́i^{1} gali'ɨɨ^{212}i inʉʉ cwo'^{1} do.
22 Pe galili'^{2}o 'e nigajøø^{2} coon^{21} li^{2} tsʉ
'wii'^{13} mo gacwa'ɨ́ɨ^{1}ɨ jo lí^{2} faa'^{21}gɨ. Joon gaj-
maa^{1}a li^{2} coon'^{13} cwoo^{21}o tsʉ jo lí^{2} faa'^{21}gɨ.
23 La tsifu joon mo gatsín^{1} to^{2} tya'a 'e cwo'^{1}
do ganga'^{2}mo fu tya'a.
24 Mo gangɨ́ii^{1}giʉ jmɨɨ^{212} joon gacán^{1}mo
tsamí^{2} tya'a yʉʉn^{21}. Joon gajaan^{1}o inʉʉ, jo
gacwa'ɨɨ^{1}ɨ ce gatsín^{1} 'ñéei^{2} sɨɨ'^{21}. Gajin'^{2}in:
25 —Ña'ñʉ'^{1}o' nigajmaa^{1}a coon^{21} 'e tyʉ́^{2}
tyiia joon nigatyíi^{3}o fa'ɨɨ'^{21} tyiia tyani tsá^{2}.

Jaain^{21} ángel jmoo^{1}o júu^{2} iliseein^{21} Jesús

26 Ningóo^{1} jnúui^{2} sɨɨ'^{21} 'e tyéein^{1} Elisabet do
yʉʉn^{21} mo gasii^{1}in Dios 'in ángel Gabriel do
fu coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Nazaret lɨ náa^{1} Galilea.
27 Ngafee'^{13}i jaain^{21} sɨmí^{2} sii^{21} María.
'Ido-o náa^{1} júu^{3} tya'a coon'^{13} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1}
sii^{21} Sé^{3}. Sé^{3} do jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} David 'ii.
28 'In ángel do gangatyéein^{1} lɨ tyíin^{1}in 'in
sɨmí^{2} do. Joon gajin'^{2}in:
—¡'Aa^{212}mo'o fuu^{212}uu 'nʉ! Nigauncwai'^{2}
Dios 'nʉ lɨ́i^{1}gɨ lagɨ jileei'^{21} tsamí^{2} —jin'^{2} ángel
do.
29 Mo ganii^{21} María 'in ángel do lɨ́i^{1}
ganga'goo^{21}-tsi. Joon ga'ɨ́^{1}-tsi 'ee 'øøi'^{21}-tsi
'e júu^{3} do.
30 Joon 'in ángel do gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:
—Jo foo'^{13}'o, María. Nigajmaa^{1}a Dios
coon^{21} 'e tyʉ́^{2}-ʉ tyi'i.
31 Cwoliñi'^{2}'in icaan^{212}mo'o yʉʉn^{21} joon
liliseein^{21} jaain^{21} yʉʉn^{21} tyi'i 'e unsii^{21}o'o
JESÚS.
32 'In lifee'^{1}mo 'ii. Ilisii^{21} Jóon^{1} Dios 'in
feei'^{1}gɨ. Joon Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} icwo'^{2}o 'ii
'án^{3} lɨ gatyʉ'^{2} jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} yʉʉ'^{13} tya'a David
to^{2}.
33 Ilíin^{2}in róøi^{13} tya' jileei'^{21} tsá^{2} Israel
coon^{21} tøø^{2}mo. Jo tyee^{21} 'ii'^{21} tya'a coonti.
34 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ María 'in ángel do:
—¿Xiiala ilí^{2} 'elo, tsʉ jo 'in ñʉʉ'^{1} tyiia
seein^{21}?

35 'In ángel do gajin'²in:
—Ijoo²¹o Espíritu Tyú² tya' Dios tyi'i. Joon
coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Dios, 'in feei'¹gɨ, icaan²¹un
yɯɯn²¹, tsɯ 'wii'¹³ joon ilicwaa'³mo 'in yɯɯn²¹
do. Joon ilisii²¹ Jóon¹ Dios.
36 Iliseen²¹mo jon jaain²¹ yɯɯn²¹ tya'
ruu'²¹'u Elisabet fiin'¹³ nitsáa¹mo. Jin'² tsá² 'e
jo lí² caain²¹ yɯɯn²¹ pe nano ningóo¹ jnúui²
sɨɨ'²¹ 'e tyéein¹in yɯɯn²¹.
37 Tsɯ 'wii'¹³ Dios ce jilaa'²¹-a lii'¹i —jin'² 'in
ángel do.
38 María do gajin'²in:
—Lo-o siin'¹³na 'e jmáa³oo jilaa'²¹ to² 'e
tyɯ'² Ña'ñɯ'¹ɯ'. Cwalí²-i la lí¹ 'e nigasɨɨ'²¹'ɨ jna.
Mo ngayuui'¹³ joon gatúɯ²mo 'in ángel do
'ii.

Tsafeei'¹³ María ruu'²¹i Elisabet

39 Jee²¹² jmɨɨ²¹² joon María do gangóo¹
la jmoono coon²¹ fuu²¹ ná¹ jee²¹² moo'²¹.
Coon²¹ fuu²¹ náa¹ cwoo'¹³ 'wó² sii²¹ Judea.
40 Mo gatyíi¹a tya' Zacarías do gafee'¹i Elis-
abet.
41 Joon mo ganúu² Elisabet do júu³ tya'
María do joon 'in yɯɯn²¹ 'yuui tu'²u gajøø'²i.
42 Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios ga'ii²¹
Elisabet do. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa'²¹a
coon'¹³ júu³ tá²xɯ, jin'²in:
—Nigauncwaai'³ Dios 'nɯ lɨɨ¹gɨ lagɨ jileei'²¹
tsamɨ́². Joongɨ nigauncwaai'³ Dios yɯɯn²¹ 'in
tyéen²un.
43 ¿'Iin jna wa'a jó¹ sáa³ 'Ña'ñɯ'¹o' jafee'¹³i
jna?
44 La tsifu mo ganúu³uun júu³ tyi'i 'in
yɯɯn²¹ tyiia lo gajøø'²¹i jløø'³mo nɯ' tu'³uu.
45 Jløø'³mo'o 'e nigalitsáa¹mo-'o'o 'e tyú²-ɯ
'ii'²¹ tya' Ña'ñɯ'¹ɯ' 'e nigajin'²in.
46 Joon María do gajin'²in:
Fee'¹mo Ña'ñɯ'¹ɯ' 'áai¹.
47 Joon jløø'³moo coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o
Dios 'in jmoo¹o tiin'¹³na.
48 Dios nigacón² cwáain¹ 'e tañíi² jna.
Tsɯ fúu² nigalɨ́ɨ¹i jna 'in jmoo¹o to² tyɯ'²ɯ.
Pe jilaa'²¹ jmɨɨ²¹² lɨ ngóo¹gɨ jilee'²¹mo tsá²
iuntyú¹mo jna.
49 Tsɯ Dios 'in jmɨɨ²¹²gɨ-tsi nigajmaa¹a coon²¹
to² fee'¹ tyiia.
Jiin'¹³ 'ii-o 'in tyú¹mo.
50 'Woo²¹-tsio tya' ce jileei'²¹ 'in un'goo²¹ 'ii
la tsá² seein²¹ nano lagɨ tsá² 'in nogɨ
iliseein²¹.
51 Jilaa'²¹ to² fee'¹ jmoo¹o Dios.
'In jmaa¹ jløøi'³ yaai tyaníi¹³i ga'aa¹o fa'ɨɨ'²¹.
52 Ga'woo¹mo Dios tsá² 'in tyíin² 'án³ tya'a.
Joon jileei'²¹ 'in tsá² 'wói¹ gasaa'²¹mo.
53 'In sɨtyéein¹³ jmɨɨ²¹² gaunrøø²¹mo Dios 'ii
coon'¹² 'e tyú²-ɯ.
Pe 'in tsá² sá² cuu² gasii'¹in lɨ́ɨ²mo.
54 Gauncoon'¹³o tsá² Israel 'in jmoo¹o to²
tyɯ'²ɯ.
55 Fúu² galɨ́ɨ²i 'in jo ga'ín¹-tsi júu³ ga'ɨɨ¹
'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyi' Abraham coon'¹³
jileei'²¹ jún² tya'a coon²¹ tøø²mo
—jin'² María do.
56 Gaai²¹ sɨɨ'²¹gɨ gajan¹ María coon'¹³ Elis-
abet do. Mo ngayuui'¹³ joon ganga'²mo fu
tya'a.

Galiseein²¹ Wó² saai¹ tsá² jmɨɨ²¹²

57 Mo gatsín¹ jmɨɨ²¹² 'e Elisabet do 'ná¹-a
liseein²¹ jóon¹on. Joon galiseen²¹mo.
58 Joon lɨ́ɨ¹ jløøi'³ jileei'²¹ tsá² néei¹ tyan'
coon'¹³ jileei'²¹ ruu'²¹i mo ganúu² 'e tyú²-ɯ 'e
nigajmaa¹a Ña'ñɯ'¹ɯ' tya'a.
59 Mo gatɨ́² jñá² jmɨɨ²¹² gatɨ́² 'ii'²¹ i'ii'²¹in
'in yɯɯn²¹ do lí² jiin'¹³ la tɨɨsi'². Jmɨɨ²¹² joon
'in tsá² jalíin² tí² jmɨɨ²¹² gali'iin²¹²in lisii²¹ 'in
yɯɯn²¹ do la sii²¹ jmɨɨ²¹.
60 Pe sáa³o gajin'²in:
—Jon' la joon, 'ná¹-a lisii²¹ Wó³-o.
61 'In catyaai² do jo cwoo¹ júu³, jin'²in:
—Pe jiin'¹³ jaain²¹ tsacøøi'¹² tyi'i jo sii²¹ la
joon —jin'².
62 Joon gajmaa¹a li² coon'¹³ cwoo²¹o tya'
jmii²¹ yɯɯn²¹ do 'ee 'iin²¹²in lisii²¹ yɯɯn²¹ do.
63 'I-igɨ gamɨɨ¹ɨ coon²¹ mo'jí². Joon
gataan¹an ni do 'e lisii²¹o Wó³.
Ganga'goo²¹-tsi jilee'²¹mo. La tsifu joon
galɨ́²-ɨ gafaa'²¹ Zacarías do.
64 Joon gacwo'²o 'maai'¹³ Dios.
65 Coon'¹³ 'e lo-o gafoo'¹mo jileei'²¹ 'in néei¹
la 'ui tsaa' moo'²¹ lɨ sii²¹ Judea do. Tyaa¹ júu³
jee²¹² 'ii jilaa'²¹ 'e nigalɨ́².
66 Jileei'²¹ 'in nuu¹un 'elo gacón² cwáain¹.
Joon gajin'²in:
—¿'Ee ilíin² 'in xuui²¹² no? Tsɯ 'e la ja'²mo
uncoon'¹³ Ña'ñɯ'¹ɯ' 'ii.

Júu³ gafaa'²¹ Zacarías

67 Joon Zacarías, jmii²¹ 'in Wó³ do, røøi¹
Espíritu Tyú² tya' Dios gafaa'²¹a júu² tya'
Dios. Jin'²in:
68 Untyú¹moo Ña'ñɯ'¹ɯ' Dios Jmii²¹ tya' tsá²
Israel.
Tsɯ nigauncoon'¹³ tsá² tya'a joon gaun-
tiin'¹³mo jna'.
69 'Lɨɨ²¹² David gajmaa¹a la to² tyɯ'²ɯ joon
nigatyii'¹²mo Dios jaain²¹ jún² tya'a 'in
píin²gɨ 'e ijmáa¹a tiin'¹³ jna'.
70 La joon júu³ ga'ɨ́ɨ² 'wii²¹² tya' tsá² tyúi¹ 'in
gacwo¹ júu³ tyú² ca lɨɨ²¹².
71 Ga'ɨ́ɨ² júu³ itiin'¹³ jna' tya' jileei'²¹ 'in 'eei'¹
jna'.
Joon i'wóo¹i jna' ja'cwoo²o jileei'²¹ 'in
'iin²¹²in jmeei'²¹ jna' jilaa'²¹ 'e gó².
72 Dios ga'ɨ́ɨ²o júu³ tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹² tyi' 'e
fúu² iliin¹ Dios 'ii.
Jo 'íin²-tsi 'e júu³ tyiin² do 'e nigajmaa¹a
coon'¹³.
73 La lo-o 'e júu³ ga'ɨ́ɨ² Dios tya' 'lɨɨ²¹² yɯɯ'¹³ tyi'
Abraham:

74 Gacwo'²o 'ii'²¹ 'e tiin'¹³na' 'e lí²-i
tsáa¹mo-tsi' 'ii.
Jo cu'²-tsi' coon'¹³ 'in 'eei'¹ jna'.
75 Joon lí²-i jmoo²¹o' jilaa'²¹ to² tyʉ'²ʉ coon'¹³
jilaa'²¹ 'e tyʉ́²-ʉ la 'ɨɨ²¹² sáan³an'.
76 Joon 'nʉ-ʉ, yʉʉn²¹ tyiia, iunsii²¹ tsá² 'nʉ
jaain²¹ tsá² 'in cwó¹ júu³ tya' Dios 'in
feei'¹.
Joon' 'nʉ-ʉ icwoo'²'o nifu itya'²'a tyʉ́'² tsá²
i'ii'²¹mo Ña'ñʉ'¹ʉ'.
77 Joon la joon litsáai¹-tsi tsá² tya'a xiiala
itiin'¹³ Dios tsá² mi 'íin²in tsaa² tya'a.
78 'Wii'¹³ fúu² lɨ́ii² Dios jna' joon gasii¹in
jóon¹on 'in nigajmaa¹a jná² joo'²¹ ni
cwoo'¹³ juncwii²¹ lɨ ngɨɨ²¹ɨ'.
79 Nigajná² joo'²¹ tya' jileei'²¹ 'in néei¹ lɨ
nʉʉ²¹,
joongɨ 'in néei¹ lɨ 'íi¹ foo'¹³ 'mó¹.
Joon lí²-i linee²¹e' xiiala ngɨɨ²¹ɨ' 'e tyʉ́²-ʉ tyani
Ña'ñʉ'¹ʉ',
jin'² Zacarías do.
80 Joon 'in xuui²¹² Wó³ do gacwán¹mo.
Joon gali'øø'²¹mo-tsi 'áai¹ jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²in
Dios. Joon gatéein² coon²¹ lɨ jo 'in tsá² seein²¹
ca gatsín¹ jmɨɨ²¹² 'e 'ná¹ licwii¹in tsá² Israel
'ii.

2

Galiseein²¹ Jesús

1 Jee²¹² jmɨɨ²¹² joon 'in tsaa'to² tyíin¹ Roma
sii²¹ Augusto. Joon 'in Augusto do gatyʉ'²ʉ
to² 'e tsataai² tsá² ni jí² ce jileei'²¹ tsá² 'in
seein²¹ coonti.
2 'E jí² lo nifu ga'láa² 'wii²¹² gajmaa¹a mo
lɨ́ii¹i Cerenio to² fu lɨ sii²¹ Siria.
3 Jilee'²¹mo tsá² 'ná¹-a tsalíin² fu goo¹o 'e
tsataai² ni jí².
4 'Wii'¹³ joon gacwo'ɨ́ɨ¹ Sé³ fuu²¹ Nazaret
náa¹ lɨ sii²¹ Galilea. Joon gangóo¹ fuu²¹
Belén, coon²¹ fuu²¹ náa¹ lɨ sii²¹ Judea. Do-o lɨ
galiseein²¹ 'lɨɨ²¹² David tsʉ Sé³ do jaain²¹ jún²
'lɨɨ²¹² David.
5 Ngóo¹ fu Belén caan²¹mo coon'¹³ María 'e
tsataai² ni jí². Nináa¹³a júu³ tya'a 'e tɨ́² lɨ cui'²
cwoo²¹o. Joongɨ nityéen²mo yʉʉn²¹.
6 Joon galɨ́² la 'ɨɨ²¹² taain²¹² fu Belén joon
do-o lɨ galiseein²¹ jóon¹ María.
7 'Ido-o jóon¹on 'láa² 'wii²¹². Joon gapaa'²¹
ni 'ido coon²¹ 'mɨ'². Joon gatyaa¹i coon²¹ tsi
momóo¹ tsʉ jo sá² 'ná¹ lɨ ján³.

*Jaain²¹ ángel jafee'¹³i tsá² 'in 'aai¹
joo'saa'²¹*

8 Tyan'¹ fuu²¹ Belén ningɨ¹ coon²¹ poo²¹²
tsá² 'in 'aai¹ joo'saa'²¹. Do-o nijoon¹o la
coon²¹ 'woo¹ 'aa¹mo joo'saa'²¹ tya'a.
9 La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya'
Ña'ñʉ'¹ʉ'. Joon la tøøi² 'oo² ñʉ'fú² tya'
Ña'ñʉ'¹ʉ' gajná² joo'²¹ la cu'² lɨ' lɨ née¹i.
10 Joon lɨ́ii¹ gafoo'²¹i pe 'in ángel-gɨ do
gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—Jo foo'¹³naa' tsʉ coon²¹ júu³ tyʉ́²-ʉ 'e
tyaan² 'e fuu²¹²uu 'naa' ilijløøi'³ jilee'²¹mo
tsá².
11 Nano galiseein²¹ fuu²¹ goo¹o David
jaain²¹ 'in jmá¹ tiin'¹³ 'naa' 'in sii²¹ CRISTO.
Ña'ñʉ'¹ʉ' 'ii.
12 Lawa coon²¹ li² imáa¹³naa' 'in yʉʉn²¹
do raain¹ coon²¹ tsi momóo¹ sɨpaa'²¹i 'mɨ'²
—jin'² 'in ángel do.
13 La tsifu joon co' lɨ siin'¹³ 'in ángel do joon
gajnéi¹ fúui¹gɨ ángeles. Joon cwoo¹ 'maai'¹³
Dios. Joon jin'²in:
14 ¡Cwocwoo¹ 'maai'¹³ Dios jileei'²¹ 'in néei¹
ñʉ'fú²!
La joon jon ni 'wó² cwolisá² 'ii'²¹ tya' tsá² 'in
jløøi'³ 'wii²¹² tya'a.
15 Joon mo ngalíin²in 'in ángeles do fu
ñʉ'fú² 'in tsá² 'aai¹ joo'saa'²¹ do ga'láa² 'wii²¹²
gasɨɨ'²¹ɨ ruu'²¹i:
—Moo²¹o'. Mojøø²¹ø' fu Belén jilaa'²¹ 'e
nigalɨ́² lo. Mojøø²¹ø' jilaa'²¹ 'e nigajin'²
Ña'ñʉ'¹ʉ'.
16 Joon ngalíin²mo jmoono lɨ́¹. Joon mo
gatyalíin²in gatsee'²¹mo María coon'¹³ Sé³
joongɨ 'in yʉʉn²¹ do raain¹ tsi momóo¹.
17 Mo gatsee'²¹i gatya¹o júu³ jilaa'²¹ 'e niga-
jin'² 'in ángel do cwáain¹ tya' 'in yʉʉn²¹ do.
18 Joon jileei'²¹ 'in ganúu² lɨ́ii¹ tsa'goo²¹-tsi
jilaa'²¹ júu³ tya' 'ido.
19 Joon María tɨɨ'¹³ɨ-tsi jilaa'²¹ 'elo. Joon
ga'ɨ¹-tsi 'wii²¹² tya'a.
20 Joon 'in tsá² 'aai¹ joo'saa'²¹ do
ngalíin²mo jløø'³mo cwáain¹ tya'a.
Ngalíin²mo un'goo²¹o Dios. Cwoo¹o 'maai'¹³
Dios jilaa'²¹ 'e niganúu² joongɨ 'e niganii²¹.
Tsʉ 'wii'¹³ jilaa'²¹-a nigalɨ́² la nigajin'² 'in
ángel do sɨɨ'²¹ɨ 'ii.

*Tsacøøi'¹³ tya' Jesús tyaa¹a cwoo²¹ Dios
Jmii²¹ 'in yʉʉn²¹ Jesús*

21 Mo gatɨ́² jñá² jmɨɨ²¹² 'e galiseein²¹ Jesús
gajmaa¹a tsacøøi'¹³ tya'a li² 'ii. Joon gaun-
sii²¹ JESÚS jiin'¹³ la 'e nigajin'² 'in ángel do
nigasɨɨ'²¹ɨ María la nʉ'gɨ 'e gacaain²¹ María
Jesús.
22 Mo gatsiin¹ jmɨɨ²¹² 'e gauntyú¹-i jiin'¹² 'in
la tɨɨsi'² tya' Moisés gangajée¹³mo Jesús fu
Jerusalén 'e tyá² cwoo²¹o Dios.
23 La lo-o gajmaa¹a tsʉ 'wii'¹³ ni jí² tya'
Ña'ñʉ'¹ʉ' jin'²: "Jileei'²¹ yʉʉn²¹ tsañʉʉ'¹
'in liseein²¹ nifu jmaa¹a tsá² coon'²¹ tya'
Ña'ñʉ'¹ʉ'."
24 Gangalíin²mo gacwo'²o Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios
jiin'¹³ la to² tyʉ'² ni jí² tya'a. 'E jin'² jí² do 'e
'ná² cwóo¹i tsá² canéei¹ posɨɨ²¹² sɨ gái¹ maa²¹²
'ee lawa coon²¹ fa'¹.
25 Jee²¹² jmɨɨ²¹² joon niseein²¹ Jerusalén
jaain²¹ tsañʉʉ'¹ sii²¹ Simeón. 'Ii jaain²¹
tsañʉʉ'¹ 'in tyúi¹ coon'¹³ Dios. Lɨ́ii¹ un'goo²¹
'ii Dios. Joongɨ sɨjan²o mi jó¹ 'in jmá² tiin'¹³

tsá² Israel. Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios siin'¹³mo coon'¹³ Simeón do.

26 Nigajin'²in Espíritu tya' Dios 'e jo ijúuin² jiin'¹³ la jo mo nii²¹ Cristo 'in siin¹in Ña'ñʉ'¹ʉ'.

27 'In tsañʉʉ'¹ lo gangó¹ fu cwo'¹ fee'¹ si'² Jerusalén to² tyʉ'² Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon mo gajalíin²in tsacøøi'¹³ tya' Jesús coon'¹³on fu cwo'¹ 'e jmáa¹a jiin'¹³ la to² tyʉ'² ley.

28 Joon garɨɨin¹ 'in Simeón do 'in yʉʉn²¹ do. Joon gacwo'²o 'maai'¹³ Dios. Jin'²in:

29 Ña'ñʉ'¹ʉ', lí²-i cwo'³'o júun²moo 'e tyú²-ʉ, tsʉ nigauntsiin¹mo 'ii'²¹ 'e gajmaa²'a coon'¹³ tsá² tyi'i.

30 Nigamá¹moo coon'¹³ unníi³oo 'in jmá² tiin'¹³ tsá²,

31 'in nigasíin²un tyani jileei'²¹ tsá².

32 Joon 'ino-o lɨ́ɨ¹i lawa coon²¹ jɨ́² 'e jnéei² tya' jileei'²¹ 'in jo seein²¹ Israel.

Joon coon²¹ 'e tyú²-ʉ tya' tsá² tyi'i 'in seein²¹ Israel.

33 Sé³ coon'¹³ sáa³ Jesús lɨ́ɨ¹ ganga'goo²¹-tsi jilaa'²¹ 'e gajin'² Simeón cwáain¹ tya' xuui²¹² do.

34 La 'ɨɨ²¹² joon gataain'² Simeón cwa'³ 'ii. Joon gajin'²in siɨ'²¹ɨ María, sáa³ Jesús:

—'In yʉʉn²¹ lo 'yuui 'ii'²¹ 'e jmáa¹a 'e ciɨ'¹²i tsá² Israel sɨxʉ 'e róon²on 'ee. 'E joon lawa coon²¹ li² 'e lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in faa'²¹ 'laa'²¹ tya'a.

35 Coon'¹³ 'e la joon 'e nilí² xiiala 'ɨ¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon 'e tyi'nʉ-ʉ jilaa'²¹ 'elo lawa coon²¹ ñí³ 'e ga'í² tsi alma tyi'i —jin'² Simeón do.

36 Do-o jon 'yuu²i jaain²¹ tsamɨ́² 'in nisii²¹ Ana. Jamɨ́ɨ¹ɨ jaain²¹ tsañʉʉ'¹ sii²¹ Fanuel. 'Ido-o lɨ́ɨ¹i tsá² tya' coon²¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel 'in¹ nisii²¹ Aser. Ana do-o tɨ́ɨ²i cwoo¹o júu³ tya' Dios. Lɨ́ɨ¹ natsáai² tsʉ sɨmɨɨ²¹²gɨ 'ii la mo gacui'² cwoo²¹o. Joon dyía¹ jiin²¹ nigacwoo²¹ coon'¹³ ñʉʉ'¹ tya'a.

37 Joon nano ningóo¹ dyajñúʉ² jiin²¹ 'ná¹gɨ itsín¹ coon²¹ cíein¹³ jiin'²¹in. Jo ga'woo²i 'e cwo'¹ do. 'Yuu²i cwo'¹ la 'woo¹ tiin'¹³ la jmɨɨ¹ 'e untyú¹i Ña'ñʉ'¹ʉ'. Faa'²¹o júu³ tyú² joongɨ jo gøø'²¹ø la tɨɨ² si'².

38 'In tsamɨ́² do gangatyéein¹ la tsifu joon. Joon mo ngayuui'¹³ gacwo'²o 'maai'¹³ Dios ga'láa² 'wii²¹² gafee'²¹i tsá² cwáain¹ tya' 'in yʉʉn²¹ Jesús do. Fee'²¹i jilee'²¹mo 'in siján² 'ii'²¹ iláa²mo 'in seein²¹ Jerusalén.

Nga'²mo Jesús fu Nazaret

39 Mo ngayuui'¹³ gauntsiin¹ jilaa'²¹ 'e tyʉ'² to² ni jí² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' gangaliin¹mo fu Galilea. Gangalíin¹in fu goo¹o Nazaret.

40 Joon 'in yʉʉn²¹ do gacwán¹mo. Lɨ́¹gɨ pí²-tsi joongɨ lɨ́¹gɨ 'øøi'²¹gɨ-tsi. Joon lɨ́ɨ¹ gauncwai'³ Dios 'ii.

Xuui²¹² Jesús 'yuui² cwo'¹ fee'¹ sii'² Jerusalén

41 Joon tsacøøi'¹³ tya'a la coon²¹ jiin²¹ tsalíin² Jerusalén 'e tsajøø² jmɨɨ²¹² sii²¹ pascua mo tii'¹³-tsi tsá² Israel mo gacwa'woo²¹i tsacøøi'¹³ tya'a Egipto.

42 Mo gatsín¹ Jesús dyatun¹ jiin'¹in ngalíin²mo coon'¹³ tsacøøi'¹³ tya'a fu Jerusalén jiin'¹³ la tɨɨsi'² 'e tɨ́² jmɨɨ²¹² do.

43 Mo gacɨɨ'¹²ɨ jaliin¹mo gatséi¹ jmɨɨ²¹² do 'in xuui²¹² Jesús do gajaan¹o fu cwo'¹ fee'¹ Jerusalén. Ce jiin'¹³ jo galili'³ tsacøøi'¹³ tya'a.

44 Ga'ɨ¹-tsi 'e jaa'¹³mo Jesús jee²¹² tsá² fúui¹ lɨɨlɨ́¹ do. La joon ngatáai² fu² coon²¹ jmɨɨ²¹². Joon ga'naa'¹²i jee²¹² tsaruu'²¹i coon'¹³ jileei'²¹ 'in cwii¹ingɨ.

45 Pe jo gatsee'²¹i. Joon ngalíin²mo tún¹ fu Jerusalén 'e tsa'nee'¹³i 'ido fu joon.

46 Joon mo gatsín¹ 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² joongɨ gatsee'²¹i 'ido fu inʉʉ cwo'¹ do. Tyíin¹³in jee²¹² tɨfo'² tya' ley nuu¹u joongɨ ungɨɨ¹ɨ 'ido.

47 Jileei'²¹ 'in nuu¹u júu² tya'a lɨ́ɨ¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa'²¹ júu³ cwáain¹ cwoo¹ Jesús coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'øøi'²¹-tsi.

48 Mo ganí²i tsacøøi'¹³ tya'a 'ii lɨ́ɨ¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gajin'² sáa³a:

—Yʉʉn²¹ tyiia, ¿'ee lɨ' gacwoo'¹³'o jna'a fa'í³ la no? Ñʉ'²'ʉ coon'¹³ jna lɨ́ɨ¹ cu'²-tsii'i naga'nee'¹³na'a 'nʉ.

49 Joon gasɨɨ'²¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee lɨ' 'naa'²¹naa' jna? ¿Tɨ jo ñí²ii' 'e 'ná²a jmá³aa jilaa'²¹ to² 'e nicwo¹ Ñʉ'³ʉʉ jmáa³aa?

50 Pe tsacøøi'¹³ tya'a jo ga'øøi'²¹-tsi 'e gajin'² Jesús gasɨɨ'²¹ɨ 'ii.

51 Joon gangaliin¹mo coon'¹³ Jesús fu Nazaret. La joon galinʉʉ'¹³ʉ to² tyʉ'²ʉ. Pe sáa³o jo ga'ín¹-tsi jilaa'²¹ 'elo.

52 La joon Jesús lɨ́ɨ¹ tyú² gacwáan¹in. Joongɨ 'øøi'²¹gɨ-tsi. 'Yaa¹mo-tsi Dios coon'¹³ Jesús. La joon jon 'yaa¹mo-tsi jileei'²¹ tsá² coon'¹³ Jesús.

3

Cwoo¹ júu³ Wó³ saai¹ tsá² jmɨɨ²¹ lɨ jo 'in tsá² seein²¹

1 Ningóo¹ dya'ñá² jiin²¹ 'e Tiberio 'in tyíin¹³ Roma lɨ́ɨ¹i tsaa'to² nifu. Joon Poncio Pilato-gɨ lɨ́ɨi¹ tsaa'to² fu Judea. Joon Herodes-gɨ lɨ́ɨi¹ tsaa'to² fu Galilea. Joon ruu'²¹i dogɨ sii²¹ Lii²¹² tyʉ'²ʉ to² fu Iturea coon'¹³ lɨ sii²¹ Traconite. Joon Lisanias lɨ́ɨi¹ tsaa'to² fu Abilinia.

2 Joon Anás coon'¹³ Caifás lɨ́ɨi¹ untsá² 'in tyíin¹gɨ nifu. La 'ɨɨ²¹² joon taain²¹² Wó³ jóon¹ Zacarías coon²¹ lɨ jo 'in tsá² seein²¹. Joon gacwo'²o Dios 'ii coon²¹ júu³ 'e tya¹ tsá².

3 Joon Wó³ gangɨ́ɨ¹i la caain²¹ co' tɨ' jmɨɨ²¹ Jordán 'e sɨɨ'²¹ɨ tsá² 'e 'ná²-a unsɨɨ¹i 'e 'ɨ¹-tsi

jilaa'^{21} 'e gó^{2} joon 'ná^{2}-a saai^{21} jmɨɨ^{21}. Joon
la joon 'íín^{2}mo tsaa^{2} tya'a.
4 'Elo-o gauntiin'^{13}mo jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} 'e
gajmaa^{1}a 'in gacwo^{1} júu^{2} tyʉ́^{2} ca lɨɨ^{212} 'in sii^{21}
Isaías:
Tá^{2} coon^{21} ni'oo^{1}o jaain^{21} tsá^{2} fu coon^{21} lɨ jo
'in tsá^{2} seein^{21}. Nijin'^{2}in:
"'Ijó^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Tyaa^{2}aa' tyʉ́^{2} tyii' i'ii'^{21}moo'
'ii.
Tsáa^{1}mo-'oo' 'e tyú^{1}moo'.
Jmáa^{2}aa' fu uncwii^{21} tyii' lawa coon^{21} fu^{1}
coon^{21} tsáa^{1}.
5 Unrøø^{1}moo' jilaa'^{21} juu'^{13} cwó^{2}.
'E unrøø^{21}moo' jilaa'^{21} po'^{3} moo'^{21}.
Joongɨ fu^{1} tuu'^{21} nijmaa^{2}aa' tsáa^{1}.
Jilaa'^{21} fu^{1} gó^{2} 'ná^{2} lí^{2} røø^{21}.
6 Joon jileei'^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} ni ní^{2}o
xiiala tiin'^{13} Dios tsá^{2}."
Jin'^{2} jí^{2} tya' Dios do.
7 Mo tsalíin^{2} tsá^{2} 'e saai^{1} Wó^{3} 'ii jmɨɨ^{21} joon
jin'^{2}in Wó^{3}:
—¡Tsá^{2} 'in coon'^{21} tsá^{2} to^{2} 'naa'! ¿'Iin
nigasɨɨ'^{13} 'naa' 'e laa^{212}naa' yaanaa' jee^{212}
coon^{21} wúu^{1} 'e nijatyéein^{1}?
8 Cwojmáa^{2}aa' jiin'^{13} la tɨ́ii^{2} jmá^{1} 'in ni-
gajo'^{2}-tsi. Joon jo 'ɨ^{1}-'oo': "Jo 'e tsangɨɨ^{1}na' tsʉ
jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} Abraham jna'", tsʉ fuu^{212}uu
'naa' 'e ca 'e cuun^{212} roon^{1} lo lí^{2} jmá^{2} Dios
jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} Abraham.
9 Dios nityaa^{1} tyʉ́^{2} ñityí^{2} tya'a 'e tyʉ'^{2}ʉ
'mó^{2}, joon jilaa'^{21} 'mó^{2} 'e jo cwó^{2} 'oofuu^{21}
tyʉ́^{2} tya'a ityʉ'^{2}o joon ijún^{2} coon'^{13} jí^{2} —jin'^{2}
Wó^{2}.
10 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do 'ii jin'^{2}in:
—¿'Ee-gɨ 'ná^{2} jmoo^{21}o'on jon?
11 Wó^{2}gɨ gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Jileei'^{21} 'in 'oo^{1}o tún^{2} 'mɨ'tyi'^{2} 'ná^{2}-a
cwo'^{1}o coon^{21} tya' 'in jo 'oo^{1}o coon^{21} tí^{2}.
12 Gajalíin^{2}mo jon 'inlɨ́ii^{13} 'in cón^{2} 'laa'^{13}
tya' 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2} wa'a 'e saai^{21} jmɨɨ^{21}. Joon
gaunngɨɨ^{1}ɨ, jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Wó^{2}:
—Tɨfo'^{2}, ¿'ee 'ná^{1} jmó^{3} jna'a?
13 Joon gajin'^{2} Wó^{3}:
—Jo mí^{2}ii' lɨɨ^{1}gɨ jiin'^{13} la 'ii'^{21} na tyan^{1}.
14 'Inlɨ́ii^{13}gɨ 'láa^{2} gaungɨɨ^{1}ɨ 'ii jin'^{2}in:
—Jna'gɨɨ'ɨ, ¿'ee-gɨ 'ná^{2} jmoo^{21}o'o?
Joon gajin'^{2} Wó^{3}:
—Jo ti' tyíi^{2}ii' coon^{21} tí^{2} tya' doñi'iin ty-
itsaai^{212}, jogɨ tyíi^{2}ii' cuu^{2} coon'^{13} tajúu^{3}.
Cwoli'yaa^{1}mo-'oo' jiin'^{13} la 'lee'^{13}naa'.
15 'In tsá^{2} do téein^{2} 'áai^{1} sijáan^{13}an. Joon
'ɨ^{1}-tsi wana jon' Wó^{2} no lɨ́ii^{2} Cristo 'in sín^{1}
Dios.
16 Pe Wó^{3} dogɨ gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jileei'^{21}:
—Jna-a, 'e la ja'^{2}mo jiin'^{13} coon'^{13} jmɨɨ^{21}
saa^{2}na 'naa' jmɨɨ^{21}. Pe jó^{1}-o jaain^{21} 'in cwói^{1}
Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios 'in ngɨ́^{1} coon'^{13} 'naa'.
Joon iuntyú^{1}mo 'naa' coon'^{13} coon^{21} lawa
coon^{21} jí^{2}. Joon 'oo^{1}gɨ 'ii'^{21} lagɨ jna ce jiin'^{13}
jo tɨ́ɨ^{2}na 'e sii'^{13}ii loo^{21} tsi mɨɨ^{212}ɨ.
17 'Ijó^{1}o ijmáa^{1}a la jmoo^{1} tsá^{2} mi untyʉʉ^{21}
trigo. Mo untyʉʉ^{21} trigo do tyii'^{13}o jilaa'^{21}
jún^{2} tyʉ́^{2} joon coon^{1}o fu tya'a. Pe jilaa'^{21}gɨ
tyi^{1} dya'^{2}o ni jí^{2} lɨ jo guu^{21}.
18 Coon'^{13} láai^{2}gɨ júu^{3} la lo-o ga'e'^{2} Wó^{3} tsá^{2}
júu^{3} tyʉ́^{2}.
19 Joon ca-gɨ tsaa'to^{2} Herodes gajíin^{2}mo tsʉ
'wii'^{13} Herodes do tyíin^{13}in coon'^{13} Herodías
tsamɨ́^{2} tya' ruu'^{21}i Lii^{212} lawa tsamɨ́^{2} tya'o.
Gajíin^{2}mo jon 'wii'^{13} jilaa'^{21}gɨ 'e gó^{2} nigaj-
maa^{1}a.
20 Joon coon'^{13} jilaa'^{21} 'elo-o gajmaa^{1}a 'e
gó^{2}gɨ ca gataan'^{12}in Wó^{3} 'nʉñí^{3}.

Saai^{1} Wó^{3} Jesús jmɨɨ^{21}

21 La nʉ'gɨ 'e lí^{2} jilaa'^{21} 'elo mo gangɨ^{1}
Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21} joon gasaa^{1}mo jon Jesús
jmɨɨ^{21}. Joon la 'ɨɨ^{212} cwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios
ganó^{1} 'ooñʉ'fú^{2}.
22 Joon 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios gajngáa^{1}i
lɨ́ii^{1} maa^{212} fu lɨ siin'^{13} Jesús. Joon ganúu^{2}
coon^{21} júu^{3} jó^{1} fu ñʉ'fú^{2} 'e jin'^{2}:
—'Nʉ-ʉ yʉʉn^{21} tyiia 'in 'iin^{212}na.

Jileei'^{21} 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tya' Jesucristo

23 Ningóo^{1} Jesús jiin'^{13} dyadya^{1} jiin'^{1}in
xʉlɨ́^{1} xʉxaai^{1} la mo ga'láa^{2} 'wii^{212} cwoo^{1}o
júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Jiin'^{13} la 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e
'ii jóon^{1}on Sé^{3}. Sé^{3} do-gɨ jóon^{1}on Elí.
24 Elí do-gɨ jóon^{1}on Matat. Matat do-gɨ
jóon^{1}on Leví. Leví do-gɨ jóon^{1}on Melqui.
Melqui do-gɨ jóon^{1}on Jana. Jana do-gɨ jóon^{1}on
Sé^{3}.
25 Sé^{3} do-gɨ jóon^{1}on Matatías. Matatías
do-gɨ jóon^{1}on Amós. Amós do-gɨ jóon^{1}on
Nahum. Nahum do-gɨ jóon^{1}on Esli. Esli do-gɨ
jóon^{1}on Nagai.
26 Nagai do-gɨ jóon^{1}on Maat. Maat do-gɨ
jóon^{1}on Matatías. Matatías do-gɨ jóon^{1}on Se-
mei. Semei do-gɨ jóon^{1}on Sé^{3}. Sé^{3} do-gɨ
jóon^{1}on Judá.
27 Judá do-gɨ jóon^{1}on Joana. Joana do-gɨ
jóon^{1}on Resa. Resa do-gɨ jóon^{1}on Zorobabel.
Zorobabel do-gɨ jóon^{1}on Saltiel. Saltiel do-gɨ
jóon^{1}on Neri.
28 Neri do-gɨ jóon^{1}on Melqui. Melqui do-gɨ
jóon^{1}on Adi. Adi do-gɨ jóon^{1}on Cosam. Cosam
do-gɨ jóon^{1}on Elmodam. Elmodam do-gɨ
jóon^{1}on Er.
29 Er do-gɨ jóon^{1}on Josué. Josué do-gɨ
jóon^{1}on Eliezer. Eliezer do-gɨ jóon^{1}on Jorim.
Jorim do-gɨ jóon^{1}on Matat.
30 Matat do-gɨ jóon^{1}on Leví. Leví do-gɨ
jóon^{1}on Simeón. Simeón do-gɨ jóon^{1}on Judá.
Judá do-gɨ jóon^{1}on Sé^{3}. Sé^{3} do-gɨ jóon^{1}on
Jonán. Jonán do-gɨ jóon^{1}on Eliaquim.
31 Eliaquim do-gɨ jóon^{1}on Melea. Melea
do-gɨ jóon^{1}on Mainán. Mainán do-gɨ jóon^{1}on
Matata. Matata do-gɨ jóon^{1}on Natán.
32 Natán do-gɨ jóon^{1}on David. David do-gɨ
jóon^{1}on Isaí. Isaí do-gɨ jóon^{1}on Obed. Obed

do-gɨ jóon^{1}on Booz. Booz do-gɨ jóon^{1}on
Salmón. Salmón do-gɨ jóon^{1}on Naasón.
33 Naasón do-gɨ jóon^{1}on Aminadab. Am-
inadab do-gɨ jóon^{1}on Aram. Aram do-gɨ
jóon^{1}on Esrom. Esrom do-gɨ jóon^{1}on Fares.
Fares do-gɨ jóon^{1}on Judá.
34 Judá do-gɨ jóon^{1}on Jacob. Jacob do-gɨ
jóon^{1}on Isaac. Isaac do-gɨ jóon^{1}on Abraham.
Abraham do-gɨ jóon^{1}on Taré. Taré do-gɨ
jóon^{1}on Nacor.
35 Nacor do-gɨ jóon^{1}on Serug. Serug do-gɨ
jóon^{1}on Ragau. Ragau do-gɨ jóon^{1}on Peleg.
Peleg do-gɨ jóon^{1}on Heber. Heber do-gɨ
jóon^{1}on Sala.
36 Sala do-gɨ jóon^{1}on Cainán. Cainán do-gɨ
jóon^{1}on Arfaxad. Arfaxad do-gɨ jóon^{1}on Sem.
Sem do-gɨ jóon^{1}on Noé. Noé do-gɨ jóon^{1}on
Lamec.
37 Lamec do-gɨ jóon^{1}on Matusalén. Ma-
tusalén do-gɨ jóon^{1}on Enoc. Enoc do-gɨ
jóon^{1}on Jared. Jared do-gɨ jóon^{1}on Maha-
laleel. Mahalaleel do-gɨ jóon^{1}on Cainán.
38 Cainán do-gɨ jóon^{1}on Enós. Enós do-gɨ
jóon^{1}on Set. Set do-gɨ jóon^{1}on Adán. Joon 'in
Adán do jóon^{1}on Dios 'ii.

4

Satanás coon^{21}on cwáain^{1} 'e jmoo^{1}o Jesús coon^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}

1 Jesús røø^{21}mo 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios
gacɨi'^{12}ɨ fu tɨ' jmɨɨ^{21} Jordán. Joon 'in Espíritu
do-o gangajéei^{1} 'ii coon^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}.
2 Do-o gateen^{1}in tunló^{1} jmɨɨ^{212}. Jo 'ee
gagøø'^{21}ø jiin'^{13}xʉ. Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon gat-
saa^{212} un'aa^{2}i. Joon Satanás do gacón^{2}du
cwáain^{1} xiiala lɨ́ɨi^{2} Jesús.
3 Joon gajin'^{2} Satanás do gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:
—Wana Jóon^{1} Dios 'nʉ jmaa^{2}'a 'e cuun^{212}
lo lɨ́^{1} 'iñi'^{1}.
4 Pe Jesús-gɨ gañii^{1}i:
—Jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: "Jon'^{1} jiin'^{13} coon'^{13}
'iñi'^{1} 'e seein^{21} tsá^{2}, ca-gɨ jilaa'^{21} júu^{3} tya' Dios
seein^{21} tsá^{2}."
5 Joon gangajéei Satanás do Jesús coon^{21}
moo'^{21} ñíi^{1} lí^{2}. Joon ga'e'^{2}e Jesús coon^{21} catá^{2}
la tøøi^{2} fuu^{21} 'e sá^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
6 Joon gajin'^{2}:
—Nicwo'^{3}oo 'nʉ jilaa'^{21} 'ii'^{21} tya' jilaa'^{21} 'e
fuu^{21} lo coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{3}gɨ tya'a. Tsʉ jna
niga'ii'^{13}na jilaa'^{21} 'elo. Joon cwo'^{3}oo doñi'iin
'in 'yaai^{1}-tsii.
7 Cwo'^{3}oo 'nʉ wana sii'^{13}'i 'wojni'^{2}'i tyaní^{3}ii
joongɨ mɨ'^{3}'ɨ tyaní^{3}ii.
8 Pe Jesús-gɨ gañii^{1}i:
—Jeen'^{13}mo'o coon'^{21}on coon'^{13} jna. Sa-
tanás 'nʉ. Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}: "Un'goo^{21}
'naa' jiin'^{13} 'ña'-o Dios. Joon untiin'^{13}moo'
jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} 'ii."
9 Mo ngayuui'^{12} joon Satanás do gan-
gajéei^{1} Jesús fu Jerusalén. Joon gasaa^{1}i tɨ yʉ'
cwo'^{1} fee'^{1} do. Joon gajin'^{2} Satanás gasɨɨ'^{21}ɨ
Jesús:
—Wana Jóon^{1} Dios 'nʉ cwó^{2} cwotee'^{2}'u ni
'wó^{2}
10 tsʉ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}:
Dios cwoo^{21} 'ii'^{21} 'e jalíin^{2} ángeles tya'a 'e 'aa^{1}i
'nʉ.
11 Nisaan'^{21}in 'nʉ coon'^{13} cwoo^{21}o. Joon jo
liwúui^{1} tɨɨ'^{13}'ɨ coon'^{13} cuun^{212}.
12 Jesús-gɨ gajin'^{2}in:
—Jin'^{2}in jon ni jí^{2} tya' Dios: "Jo jmaa^{2}'a
litsáai^{1}-'o'o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios."
13 Mo jo gatsaa'^{21}a Satanás 'e jmaa^{21}gɨ
coon'^{13} Jesús gangawíin^{2}mo coon'^{13} Jesús
coon'^{21} sii'^{13}.

Jesús 'láa^{2} 'wii^{212} to^{2} tya'a fu Galilea

14 Jesús do nga'^{2}mo fu Galilea røø^{21}mo 'in
Espíritu Tyú^{2} tya' Dios. Joon líí^{1} faa'^{21} tsá^{2}
'wii^{212} tya'a la caan^{21}mo co' do.
15 Joon Jesús ga'e'^{3}e tsá^{2} tsi inʉʉ la
caan^{21}mo cwo'^{1} sinagoga. Joon jilee'^{21}mo
untyúi^{1} 'ii la caan^{21}mo do.

Jesús ngaa'^{12}i fu Nazaret

16 Joon gangai'^{2} Jesús fu Nazaret. Fuu^{21}
do-o lɨ gacwáan^{1}in. Joon mo gatí^{2} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21}
'woo'^{21} tsá^{2} ngaa'^{13}ɨ fu cwo'^{1} sinagoga tya'
tsá^{2} Israel si'^{2} do jiin'^{13} la tɨisi'^{2} tya'a. Joon
gajmaa^{1}a siin'^{12}in 'e faa'^{21}a jí^{2} taa'^{13} júu^{3} tyú^{2}
tya' Dios.
17 Joon gacwo'^{2} tsá^{2} 'ii coon^{21} jí^{2} tya' 'in
gafaa'^{21} júu^{3} tyú^{2} ca lɨɨ^{212} sii^{21} Isaías; joon mo
ganá^{1} joon gatsaa'^{21}a coon^{21} lɨ jin'^{2} la lo:
18 In Espíritu Tyú^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' ngɨɨ^{1} coon'^{13} jna
tsʉ nigauntyú^{1}mo jna 'e cwó^{2}oo júu^{3} tyú^{2}
tya'a tya' jileei'^{21} tsá^{2} tañíí^{2}.
Joongɨ 'e jmáa^{3}aa júu^{3} xiiala iláa^{2}mo jileei'^{21}
'in sɨjnɨ́ɨi^{13}.
Joongɨ unjnaa^{1} unni^{2} jileei'^{21} tsá^{2} 'in tíuui^{2}.
Joongɨ jmáa^{3}aa tiin'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} 'in jmaai'^{21}
tsá^{2}.
19 La joon lisá^{2}-a júu^{3} 'e gacwaa^{212} jiin^{21} mo
jmoo^{1}o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'e tyú^{2}-ʉ tya' tsá^{2}.
20 Mo ngayuui'^{12} joon gajni^{1} Jesús 'e jí^{2}
do joon gacwo'^{2}o 'in tsá^{2} 'in uncoon'^{13} 'in
tyʉ'^{2} to^{2} cwo'^{1} do. Joon gacwoo^{21}-o. Joon
jilee'^{21}mo 'in tsá^{2} taai^{2} cwo'^{1} do jøøi^{2} Jesús
'áai^{1}.
21 Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} gafaa'^{21}a jin'^{2}in:
—Nano-o nigatsín^{1}mo 'e jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios
lo tyaní^{2}ii' —jin'^{2} Jesús.
22 Jilee'^{21}mo tsá^{2} faa'^{21} a tyú^{2} tya' Jesús.
Joongɨ lɨ́ɨ^{1} tsa'goo^{21}tsi júu^{3} 'ya'^{2} 'e sɨɨ'^{21} Jesús
'ii. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ la 'oo'^{21} jee^{212} 'ii. Jin'^{2}in:
—¿Tɨ jon' 'in lo-o 'in jóon^{1} Sé^{3} do?
23 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii:
—'E la ja'^{2}mo ifu'^{3}naa' jna 'e júu^{3} lo: "Tɨmí^{1},
un'láai^{2} 'wo'o." Joongɨ 'e fú^{2}uu' jna: "Jilaa'^{21}
'e ganʉʉ^{21}ʉ'ʉ 'e gajmaa^{2}'a fu Capernaum
jmaa^{2}'a jon fuu^{21} góo^{2}'o lo."

24 Joon gafaa'^{21}gɨ Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', ce jiin'^{13}
jaain^{21} tsá^{2} 'in gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} jo faa'^{21} tsa-
goo^{1}o tyʉ́^{2} tya'a.
25 'E ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' 'e fúui^{1} 'yiia'nɨ́ɨ^{2}
'in seein^{21} fu Israel mo gacwo^{1} jaain^{21} tsá^{2}
sii^{21} Elías júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Joon jo gajó^{2}
jmɨ́^{1} 'nɨ^{1} jiin^{21} tsi ca'no'^{3}. Joon lɨ́ɨ^{1} galisá^{2} 'oo^{2}
la caain^{21} fuu^{21}.
26 Pe Dios jo gasii^{1}in Elías tya' jiin'^{13} jaain^{21}
'yiia'nɨ́ɨ^{2} 'in néei^{1} fu Israel do. Gasii^{1}mo Dios
'ii tya' jaain^{21} 'yiia'nɨ́ɨ^{2} 'in seein^{21} fu lɨ sii^{21}
Sarepta tyan' co' fuu^{21} Sidón.
27 Lɨ́ɨ^{1} jon seein^{21} tsatsaa'^{13} jgøøi'^{13} fu Is-
rael jee^{212} jmɨɨ^{212} tya' tsá^{2} gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2}
sii^{21} Eliseo. Pe jiin'^{13} jaain^{21} jo ga'láai^{2}. Jiin'^{13}
Naamán 'in seein^{21} lɨ tyʉ'^{2} to^{2} Siria gaun'láai^{2}
Eliseo —jin'^{2} Jesús.
28 Mo ganúu^{2} jileei'^{2} 'in tsá^{2} táai^{2} cwo'^{1} do
jilaa'^{21} 'elo lɨ́ɨ^{1} gatí^{2} 'nii'^{21}-tsi.
29 Joon garóon^{2}. Joon gatyii^{1}mo Jesús fu
caluu^{212} fuu^{21} do. Joon gangajée^{13}i Jesús fu
coon^{21} yʉ' moo'^{21} lɨ náa^{1} fuu^{21} do. Do-o la mo
'iin^{212}in 'e 'lee'^{12}ɨ Jesús fu tyi^{2} xá^{2} do.
30 Pe Jesús-gɨ gangɨ́ɨ^{1}i tún^{2} tsa'^{1} jee^{212} 'ii.
Joon ganga'^{1}mo.

Jesús un'láai^{2} jaain^{21} tsá^{2} 'in 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a

31 Joon gangó^{1} Jesús fuu^{21} Capernaum,
coon^{21} fuu^{21} náa^{1} lɨ sii^{21} Galilea. Joon do-o
gajaan^{1}an 'e'^{2}e tsá^{2} fu inʉʉ cwo'^{1} sinagoga
mo tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.
32 Lɨ́ɨ^{1} tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2} jilaa'^{21} 'e 'ee^{1}e tsʉ
'wii'^{13} faa'^{21}a lawa jaain^{21} 'in 'oo^{1}o to^{2}.
33 Cwo'^{1} do-o 'yuui jaain^{21} tsá^{2} 'in 'yuui^{2} 'in
'lɨɨi'^{3} alma tya'a. Joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in:
34 —Tʉ́ʉʉi^{1} jna'a. ¿'Ee lɨ' 'u'^{1}'u jee^{212} jna'a,
Jesús tsá^{2} Nazaret? ¿Tɨ ñi'^{2}'i 'e untyee^{1}u
jna'a? Ñí^{2}oo 'iin 'nʉ. 'In tyú^{1}mo tya' Dios 'nʉ
—jin'^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} do.
35 Pe Jesús gajíí^{2}in 'in espíritu gó^{2} do. Joon
gajin'^{2}in:
—¡Ca tii^{2}! ¡Tiuui^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} lo!
Joon 'in espíritu gó^{2} do gajmaa^{1}a cɨɨ'^{21}mo
'in tsañʉʉ'^{1} do ni 'wó^{2} tyani jileei'^{21} 'in táai^{2}
do. Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1}o 'in espíritu gó^{2} 'ii. Ce
jiin'^{13} coon^{21} 'e gó^{2} jo gajmee'^{21}i.
36 Joon jilee'^{21}mo gafoo'i^{1}. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ
ruu'^{21}i:
—¿'Ee-gɨ júu^{3} 'elo? ¿'Ee to^{2} 'oo^{1}o 'in tsañʉʉ'^{1}
lo? ¡Jøø^{2} xiiala tyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'in espíritu gó^{2} do,
gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'woo^{1}i, joon ga'woo^{1}mo!
37 Joon lɨ́ɨ^{1} faa'^{21} tsá^{2} tya' Jesús la caan^{21}mo
co' do.

Un'láai^{2} Jesús 'yiiaunsáa^{3} Simóoi^{13}, 'in sii^{21}o jon Tʉ́^{3}

38 Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1} Jesús fu cwo'^{1} do.
Joon gangaa'^{12}i fu tya' Simóoi^{13}. Joon 'in
'yiiaunsáa^{3} Simóoi^{13} nitsaa'^{13}o joongɨ 'yʉ
tyíi^{2}mo. Joon gamɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús 'wii^{212} tya'
'ido.
39 Joon gangatyéen^{1} Jesús tyani lɨ raain^{1}
'ido. Joon ga'wó^{2} 'e tyíi^{2}in do. Joon
gajeen'^{21}mo. La tsifu joon garóon^{2}o joon
ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e unjíi^{1}mo 'in tsá^{2} do.

Un'láai^{2} Jesús fúui^{1} tsatsaa'^{13}

40 Mo gayoin'^{2} ñi'^{1} jileei'^{21} 'in 'aai^{1}
tsatsaa'^{13}, coon'^{13} 'láai^{2} nii^{2} jmoowúu^{1} 'e
tyaan^{1} tsá^{2} gangajée^{13}i lɨ siin'^{13} Jesús. Joon
gauntsii^{1}i Jesús cwoo^{21}o tya' 'ido. Joon
gaun'láa^{2}mo fúu^{1}mo tsatsaa'^{13}.
41 Joongɨ ga'wooi^{1} 'in 'lɨii'^{3} taai^{2} alma tya'
tsá^{2}. Joon mo ga'woo^{1}i gajin'^{2}in:
—Jóon^{1} Dios 'nʉ.
Pe Jesús-gɨ gajii^{2}mo 'ido, jo gacwo^{1}gɨ faa'^{21}
'ido tsʉ ñii^{21} 'in 'lɨii'^{3} do 'e 'ii-o Cristo.

Jesús cwoo^{1} júu^{3} fu Galilea

42 Mo gajná^{2} jmɨɨ^{212} Jesús do gacwo'ɨ́ɨ^{1}o 'e
fuu^{21} do. Joon gangóo^{1} coon^{21} lɨ 'ña'a. Pe
'in tsá^{2} do ga'na'^{2}mo 'ii. Joon gatyalíin^{2}mo lɨ
siin'^{12} Jesús. 'Iin^{212}in jnii'^{21}i wa'a jo tsáa^{1}a.
43 Pe Jesús-gɨ gajin'^{2}in:
—'Ná^{2}-a cwóo^{3}oo júu^{3} tyʉ́^{2} tya' xiiala tyʉ'^{2}
Dios to^{2} tsá^{2} ce jilaa'^{21} fuu^{21} tsʉ 'wii'^{13}
cwáain^{1} la lo-o gagoo^{212}oo.
44 La joon gangɨ́^{1} Jesús cwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} la
caain^{21} cwo'^{1} sinagoga lɨ san'^{2} Galilea.

5

Tsá^{2} saain'^{2} joo'^{21} jmɨɨ^{21} coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Jesús

1 Coon'^{21} naa'^{13} galɨ́^{2} siin'^{13} Jesús tɨ' jmɨɨ^{21}
tyíia^{1} lɨ sii^{21} Genesaret. Joon lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2}
gatyalíin^{2}. Joon lɨ' cuu'^{12} lɨ' lɨ siin'^{21} Jesús tsʉ
'iin^{212}in núu^{1}un júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios.
2 Joon ganí^{2} Jesús tún^{2} barco lɨɨi^{2} sɨ'ɨ́ɨ^{13} co'
do. Jo 'in tsafii^{212} do seein^{21}. Ni'woo^{21}mo
caluu^{212} run'^{2}un nʉʉ^{3} tya'a^{1}.
3 Joon ga'í^{2} Jesús tsi coon^{21} barco do 'e
nitya' Simóoi^{13}. Joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} nga'ii^{21}
'ido ga'la'^{2}gɨxʉ 'e barco do tɨ tsigɨ jmɨɨ^{21}. Joon
gacwó^{1} Jesús tsi barco do. Joon ga'láa^{2} wii^{212}
'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2} tɨ lɨ tyíin^{1}in do.
4 Mo ngayuui'^{13} ga'e'^{2}e tsá^{2}, joon gasɨɨ'^{21}ɨ
Simóoi^{13}:
—Tyán^{2} barco lo tɨ lɨ 'o'^{2} jmɨɨ^{21}. Joon 'ɨ́ɨ^{3}ɨɨ'
nʉʉ^{3} tyii'. Joon saan'^{13}naa' joo'^{21} jmɨɨ^{21}.
5 Simóoi^{13}gɨ gañii^{1}i:
—Tɨfo'^{2}, la tøøi^{2} 'woo^{1} nigajmoo^{21}o'o to^{2}
saain'^{21} joo'^{21} pe coonti jo 'in mo taan'^{13}na'a.
Pe nano 'wii'^{13} tyʉ'^{2}gɨ'ɨ to^{2} 'ɨ́ɨ^{3}duu nʉʉ^{3} tyiia.
6 Mo ngayuui'^{13} gajmaa^{1}a la joon lɨ́ɨ^{1} fúui^{1}
joo'^{21} jmɨɨ^{21} galɨ'^{1}ɨ ca ga'gɨɨ^{21} nʉʉ^{3} do.
7 Joon gajmaa^{1}a lɨ' gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} ngɨ^{1}
coon'^{13}on do, 'in taai^{2} barco coon^{21} do 'e
tsaliin^{2} tsauncoon'^{13}on. Gajalíin^{2}mo. Joon
gaunrøø^{1}mo la jɨ tún^{2} barco ca xʉʉ jo gatá^{2}.

8 Mo ngayuui'13 'elo Simóoi13 Tú3 gasii'21ɨ wojníi1ɨ tyani Jesús. Joon gajin'2in:
—Túui2 jna Ña'ñɨ'1ɨ' tsɨ jaain21 'in 'oo1o tsaa2 jna.
9 Simóoi13 do líɨ1 ganga'goo21-tsi coon'13 'in catyaai2gɨ 'in téein2 coon'13 do mo ganii2 jileei'21 joo'21 jmɨɨ21 do.
10 Líɨ1 joon ganga'goo21-tsi Jacobo coon'13 Wó3 jóon1 Zebedeo. 'Ii jmoo1o to2 caain21 coon'13 Simóoi13 do. Pe joon gasɨɨ'21 Jesús Simóoi13 do:
—Jo foo'13naa'. La mo jée1 jmoo2oo' to2 saain'21 joo'21 jmɨɨ21 pe nano jmáa3aa' to2 tyiia saan'13naa' tsá2.
11 Joon gatyii21 barco do fu tɨ' jmɨɨ21. Do-o gasáa1a coon'21 tyaa1. Joon ngalíin2mo coon'13 Jesús.

Un'láai Jesús jaain21 tsá2 líɨi1 jgøøi'21

12 Gatyía1 Jesús coon21 fuu21. Joon ganíi2 jaain21 tsañɨɨ'1 líɨi1 jgøøi'21 'ii. Joon gasii'21ɨ moojníi1ɨ ca ni 'wó2 tyani Jesús. Joon gamɨɨ1ɨ tyani Jesús, gajin'2in:
—Ña'ñɨ'1ɨ', wa' 'iin212u'un lí2-i un'láa2u jna.
13 Joon gason'1 Jesús tya' 'ido. Gajin'2in:
—'Iin212moo un'láa2na 'nɨ. Jmáa3oo 'láa2-o —jin'2 Jesús.
La tsifu mo gajin'2in 'elo gajeen'21mo 'e jgoo'21 do tya'a.
14 Joon gatyɨ'2 Jesús to2 'e jo 'in sɨɨ'21ɨ ce jiin'13 jaain21. Gasɨɨ'21o 'ido:
—Cwoo2'o jiin'13 tyani untsá2. Joon untyúi1 'wo'o coon'13 to2 'e nigatyɨ'2 Moisés. Coon'13 'e la joon liñí2 tsá2 'e niga'láa2mo'o.
15 Jin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 do la do, pe jilaa'21 'e tyú2 'e jmoo1 Jesús 'áai1gɨ gafaa'21 tsá2 tya'a. Joon fúui1gɨ tsá2 licaain21 janúɨ2 júu3 tya'a, joongɨ 'e un'láa2ɨ Jesús 'ii coon'13 jmoowúu1 'e tyaan1an.
16 Pe Jesús gatyíin1mo 'ña'a coon21 lɨ jo 'in tsá2 seein21. Joon do-o ngafee'13ɨ Dios.

Un'láai2 Jesús jaain21 tsá2 sɨtsɨɨ'13 cwoo21 tɨɨ2

17 Coon21 jmɨɨ212 'yuui Jesús coon21 tsi inɨɨ 'e'2e tsá2. Joon néei1 'in líɨi13 tsá2 fariseo coon'13 tifo'2 tya' ley 'in nijalíin2 la caain21 co' Galilea coon'13 Judea coon'13 Jerusalén. Coon'13 'ii'21 tya' Dios jmoo1o Jesús un'láai2 jileei'21 tsatsaa'13.
18 La 'ɨɨ212 joon gatyalíin2 jaain21 gái1 tsañɨɨ'1 jée1ɨ jaain21 tsá2 sɨtsɨɨ'13 cwoo21 tɨɨ2 'in raan1in coon21 nityi1. La 'iin212mo taan'1in inɨɨ do joon tyáai1 tyani Jesús.
19 Pe jo gatsaa'21a xiia' fu tsataai2 tsɨ líɨ1 fúui1 tsá2 taai2. Joon gasoo21o fu yɨ 'nú1 do. Joon gajan'2an coon'21 sii'13 teja. Joon gaxáai2 'in tsatsaa'13 do tsiin1in nityi1 do jee212 tsá2 fúui1 do tyani lɨ siin'13 Jesús do.
20 Mo ganí2 Jesús 'e tsáa1mo-tsi 'ido joon gasɨɨ'21ɨ 'in tsatsaa'13 do:
—Tsañɨɨ'1, niga'íin2mo tsaa2 tyi'i.
21 Joon 'in tɨfo'2 tya' ley coon'13 tsá2 fariseo do ga'láa2 'wii212 'ɨ1-tsi. Jin'2in:
—'In tsañɨɨ'1 lo faa'21a 'laa'21 tya' Dios coon'13 júu3 tya'a. Ce jiin'13 jaain21 jo 'in lí2 'íin2 tsaa2 tya' tsá2 ce jiin'13 'ña'a Dios.
22 Tsɨ nii2 Jesús jilaa'21 'e 'ɨ1-tsi 'in tsá2 do joon gajin'2in:
—¿'Ee lɨ'ɨ 'ɨ1-'oo' la no?
23 ¿Noo 'e jogɨ tyan1 to2 fuu212uu 'in tsá2 lo: "Jo 'ee tsaa2 røøi21gɨ'ɨ", owa fuu212uu 'ee: "Ráan2un no, ngɨ2 no"?
24 Pe nano ijmáa3aa tyaní2ii' 'e tsáa1mo-'oo' 'e Ruu'21ɨ Tsá2 tɨíi2 'íin2 tsaa2 tya' tsá2 mo taain1 fu juncwii21.
Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 'in sɨtsɨɨ'13 cwoo21 tɨɨ2 do:
—'Nɨ-ɨ, fuu212uu. Ráan2un, saa'13 tyi1 tyi'i, cwee'21 fu tyi'i —jin'2 Jesús.
25 La tsifu joon 'in tsá2 sɨtsɨɨ'13 cwoo21 tɨɨ2 do garoon1on tyani jileei'21 'in tsá2 do. Joon gasaa'13a tyi1 tya'a lɨ raan1in. Joon gangaa'12ɨ fu tya'a cwo'2o 'maai'13 Dios.
26 Jilee'21mo ganga'goo21-tsi. Joon gacwo'2o 'maai'13 Dios. 'Goo'21o lɨɨlɨ1 gajin'2in:
—Nano niganee21e' coon21 'e fee'1 'áai1.

Tøø'21 Jesús Leví

27 Mo ngayuui'13 jilaa'21 'elo gacwo'íɨ1 Jesús. Joon ganíi2 jaain21 'in cón2 'laa'13 'e 'nɨɨ1 tsá2 sii21 Leví. Tyíin13in coon21 lɨ cí1 tsá2 'laa'13 tya' jilaa'21 'e 'nɨɨ1ɨ. Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'ido, jin'2in:
—Ná1 coon'13 jna.
28 Joon garóon2 Leví do. Gatú2o jilaa'21. Joon gangóo1 coon'13 Jesús.
29 Mo lɨ ciiin21gɨxɨ joon gajmaa1a Leví coon21 jmɨɨ212 fee'1 lɨ fu tya'a tya' Jesús. Joon líɨ1 fúui1 'in cón2 'laa'13 tya' 'e 'nɨɨ1 tsá2 taai2 coon'13. 'In líɨi13gɨ tsá2 néei1 coon'13.
30 Pe tsá2 fariseo coon'13 'in tɨfo'2 tya' ley ga'láa2 'wii212 sɨɨ'21ɨ tsá2 tya' Jesús, jin'2in:
—¿'Ee lɨ'ɨ có2øø' joongɨ 'ú2uu' coon'13 'in cón2 'laa'13 tya' 'e 'nɨɨ1 tsá2 coon'13 'in catyaai2gɨ 'in røøi21 tsaa2?
31 Jesús-gɨ gasɨɨ'21ɨ 'ido:
—Jo 'néi1 tɨmí1 tya' jileei'21 'in tyúi1. 'Né1mo jiin'13 tya' tsatsaa'13.
32 Jo mo gagoo212oo wa'a tø'3øø jileei'21 'in tyúi1. Tø'3oo jiin'13 'in røøi21 tsaa2 'e jaa'21a-tsi.

Ungɨɨ1ɨ tsá2 Jesús xiiala jmoo1 tsá2 taa'21a jo gøø'21ø

33 Joon gaungɨɨ1ɨ 'in tsá2 do Jesús jin'2in:
—¿'Ee lɨ' jmoo1 'in tsá2 ngɨ1 coon'13 Wó3 taa'21a jo gøø'21ø joongɨ faa'21a júu3 tyú2? Joon la joon jon jmoo1 tsá2 fariseo. Pe tsá2 tyi'gɨ'ɨ gø'2o joongɨ 'un'2o —jin'2 'in tsá2 do.
34 Joon gajin'2 Jesús:

—'Goo^{21} wa'a jo dø'^{1} tsá^{2} mi tyalíin^{2} coon^{21} lɨ gacui'^{2} cwoo^{21} tsá^{2} la 'ɨɨ^{212} tyíin^{13} 'in tsá^{2} gacui'^{2} cwoo^{21} do gø'^{2}ø.

35 Pe ijó^{2} coon^{21} jmɨɨ^{212} mo jo seein^{21}gɨ 'in tsá^{2} gacui'^{2} cwoo^{21} do jee^{212} 'naa'. Joon jmɨɨ^{212} joon lí^{2}-i jmá^{1} tsá^{2} taa'^{21}a jo døø'^{21}ø.

36 Gajin'^{2}in jon Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido 'e cwáain^{1} lo:

—Jin'^{2}in tsá^{2} 'e jo tyʉ^{2} wa'a tyʉ'^{2} tsá^{2} ca'no'^{3} sɨin'^{13} 'mɨ́ɨ^{2} joon taan'^{12}an coon'^{13} sɨin'^{3} tsáai^{2}. Wana gajmaa^{1} tsá^{2} la joon tsa'ɨ́ɨ^{13}ɨ sɨin'^{3} 'mɨ́ɨ^{2} joon jo jnee^{1}in røø^{2} coon'^{13} sɨin'^{3} tsáai^{2} do.

37 Joongɨ tún^{2} jo lí^{3} wa'a tyiia'^{21} tsá^{2} jmɨ'móo^{1} 'mɨ́ɨ^{2} tsi loo^{21} tsáai^{2} tsʉ wana gajmaa^{1} tsá^{2} la joon 'e jmɨ'móo^{1} do mo 'yá^{2} joon 'gɨ́^{1}o 'e loo^{21} tsáai^{2} do. Joon la joon 'e tsa'ɨ́ɨ^{13} jmɨ'móo^{1} coon'^{13} 'e loo^{21} do.

38 Tsʉ 'ná^{2}-a tyiia'^{21} tsá^{2} jmɨ'móo^{1} 'mɨ́ɨ^{2} coon^{21} tsi loo^{21} 'mɨ́ɨ^{2}. Joon la joon røø^{21} tsatiin'^{13}.

39 Jo 'iin^{212}in tsá^{2} 'uun'^{2}un vino 'múui^{2} tsifu mo ngayuui'^{13} gaun'^{1} tsá^{2} vino tsáai^{2} tsʉ jin'^{2} tsá^{2} 'e jmá^{2}gɨ vino tsáai^{2}.

6

Tsá^{2} tya' Jesús cuun^{1} mɨ'^{2} trigo mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}

1 Coon^{21} jmɨɨ^{212} galɨ́^{2} mo gatɨ́^{2} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} ngóo^{1} Jesús coon^{21} jee^{212} lɨ sɨjna^{2} trigo. Joon tsá^{2} tya'a ngalíin^{2} cuun^{1}un mɨ'^{2} trigo do. Joon untyʉʉ^{21} coon'^{13} cwoo^{21}o. Joon gø'^{2}ø mɨ'^{2} tya'.

2 Joon 'in lɨ́ɨɨ^{13} tsá^{2} fariseo gaunngɨɨ^{1}ɨ sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—¿'Ee lɨ' jmoo^{2}oo' to^{2} 'e jo tɨ́ɨɨ^{2} jmoo^{1} tsá^{2} mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{2} tsá^{2}?

3-4 Jesús-gɨ gañɨɨ^{1}ɨ:

—Tyʉ́^{2}-ʉ ñí^{3} 'naa' 'e gajmaa^{1} 'lɨɨ^{212} David. Coon^{21} jmɨɨ^{212} ga'ii^{21} coon'^{13} tsá^{2} seein^{21} tyʉ́^{2} coon'^{13} mo gatsá^{2} un'áai^{2} fu tsi inʉʉ cwo'^{1} tya' Dios. Joon gagøø'^{21}ø 'e 'iñɨ'^{1} ni cwaai'^{3} fiin'^{13} jiin'^{13} untsá^{2} tɨ́ɨ^{2} gø'^{1}ø 'e 'iñɨ'^{1} do.

5 La joon jon Ruu'^{21}ɨ Tsá^{2} tɨ́ɨ^{2}mo tyʉ'^{2}ʉ to^{2} mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.

Un'láai^{2} Jesús jaain^{21} tsá^{2} tyʉʉn^{21} cwoo^{21}o

6 Mo gatɨ́^{2} coon^{21}gɨ jmɨɨ^{212} 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} Jesús nga'ii^{21} fu inʉʉ cwo'^{1}. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e'^{2}e tsá^{2}. Joon do-o 'yúui^{2} jaain^{21} tsá^{2} 'in tyʉʉn^{21} cwoo^{21} tsáa^{1}.

7 Joon 'in tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} tsá^{2} fariseo jøø^{2}ɨ Jesús. Gacón^{2} cwáain^{1} wana iun'láai^{2} Jesús 'in tsá^{2} do mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}. Coon'^{13} 'e la joon lí^{2}-i jmáa^{1}a tsaa^{2} tya' Jesús.

8 Pe Jesús ñi^{1}o 'e 'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} do. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} tyʉʉn^{21} cwoo^{21} do:

—Ráan^{2}un. Jmáa^{2} siin'^{13}u'un tún^{2} tsa'^{2} no.

Joon garóon^{2} 'in tsá^{2} do. Joon gajmaa^{1} siin'^{12}in.

9 Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} catyaai^{2} do:

—Niunngɨɨ^{2}duu 'naa', ¿'ee 'e tɨ́ɨɨ^{2} jmaa^{1} tsá^{2} mo 'e jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}, tɨ 'e tyʉ́^{2} owa 'e gó^{2} 'ee? ¿Tɨ 'e jmá^{1} tsá^{2} tiin'^{13} tsá^{2} owa 'e jóoin^{2} tsá^{2} 'ee?

10 Joon gajøø^{2}ɨ Jesús jileei'^{21} 'in téein^{2} co' lɨ siin'^{13}in. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsañʉʉ'^{1} do:

—Nii'^{13} cwoo^{1}'o.

Joon gajmaa^{1} 'in tsá^{2} do. Joon ga'lóo^{2} cwoo^{21}.

11 Pe 'in catyaai^{2}gɨ do gatsá^{2} 'nii'^{21}-tsio. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} unngɨɨ^{1}ɨ la 'oo'^{21} jee^{212} 'ii 'ee ijmáa^{1}a 'e gó^{2} tya' Jesús.

Tyii'^{13}in Jesús jɨ dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a

12 Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon gangó^{1} Jesús fu coon^{21} moo'^{21}. Ngafaa'^{12}a júu^{3} tyʉ́^{2}. Joon do-o gajaan^{1} la tøø^{2}mo 'woo^{1} fee'^{1}ɨ Dios.

13 Joon mo gajná^{2} joon gatø'^{2} Jesús tsá^{2} tya'a 'in ngɨ́^{1} coon'^{13}. Joon gatyii'^{13}in dyatuuin^{1} jee^{212} 'ii. 'Ii 'in galisii^{21} apóstol. ('øøi'^{21}-tsi tsá^{2}: tsá^{2} tya'a 'in gasii^{1}in.)

14 'In lo do 'in sii^{21} Simóoi^{13}, 'in gaunsii^{21}o jon Tʉ́^{3}. Jaain^{21}gɨ 'in sii^{21} Dɨ́ɨ^{3}, ruu'^{21}ɨ Simóoi^{13}. 'In catyaai^{2}gɨ do sii^{21} Jacobo coon'^{13} Wó^{3} coon'^{13} Lii^{212} joongɨ coon'^{13} Bartolomé coon'^{13}

15 Untøø^{3} coon'^{13} Tomóo^{13}. Joongɨ coon'^{13} Jacobo jóon^{1} Alfeo coon'^{13} Simóoi^{13}, jaain^{21} tsá^{2} tya' coon^{21} poo^{212} sii^{21} cananista.

16 Coon'^{13} Judas ruu'^{21}ɨ Jacobo coon'^{13} Judas Iscariote, 'in mo lɨcɨɨin^{21} ga'nɨɨi^{1} Jesús.

Ga'e'^{2} Jesús tsá^{2} fúui^{1}

17 Jesús gajgáai^{1} fu moo'^{21} do coon'^{13} 'in tsá^{2} ngɨɨ^{1} coon'^{13}. Joon gajaan^{1} coon^{21} ni mí^{3} coon'^{13} 'in ngɨɨ^{1} coon'^{13}. Joon lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} seein^{21}. 'In tsá^{2} do nijalíin^{2} la caain^{21} lɨ san'^{2} Judea coon'^{13} Jerusalén coon'^{13} lɨ tyʉ'^{2} to^{2} Tiro coon'^{13} Sidón. 'In tsá^{2} lo nijalíin^{2} 'e janʉ́ʉ^{2} júu^{3} tya' Jesús. Joongɨ jalíin^{2} wa'a un'láai^{2} Jesús 'ii jilaa'^{21} jmoowúu^{1} 'e tyaan^{1}.

18 Joongɨ jileei'^{21} 'in ní^{2} wúu^{1} coon'^{13} espíritu gó^{2} un'láa^{2}mo.

19 Jileei'^{21}mo tsá^{2} 'iin^{212}in 'in soon'^{21}on tya' Jesús tsʉ tyʉ́^{2} jmoo^{1}o mɨ́ɨ^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} 'ii'^{21} tya'o. Joon ga'láa^{2}mo jileei'^{21}.

Cwoo^{1} Jesús júu^{3} xiiala seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2}

20 Joon gajøøi^{2} Jesús tsá^{2} ngɨɨ^{1} coon'^{13}. Joon gajin'^{2}in:

—Tyʉ́^{2}-ʉ si'ɨ́ɨ^{13}-'oo' tsá^{2} tañíi^{2} 'naa', tsʉ ityʉ'^{2} Dios to^{2} 'naa'.

21 'Tyʉ́^{2}-ʉ si'ɨ́ɨ^{13}-'oo' 'naa' 'in un'aai^{2} no, tsʉ mi lɨ cɨɨin^{21} nirø^{1}mo tu^{1}uu'.

'Tyʉ́^{2}-ʉ si'ɨ́ɨ^{13}-'oo', 'naa' 'in cɨ'^{2} nano, tsʉ mi lɨ cɨɨin^{21}gɨ nilijløø'^{3}moo'.

22 'Tyʉ́^{2}-ʉ si'ɨ́ɨ^{13}-'oo' jileei'^{21} 'naa' mo 'eei'^{1} tsá^{2} 'naa', joongɨ mo 'wooi^{1} tsá^{2} 'naa' fu caluu, mo faa'^{21}a tsá^{2} 'laa'^{21} tyii', mo faa'^{21}

tsá² gó² 'wii'¹³ tyii' tsʉ 'wii'¹³ ngɨɨ¹ɨɨ' coon'¹³ 'in Ruu'²¹ᵢ Tsá².

23 Unjlววɨ'³ 'yaanaa' coon'¹³ 'e jmɨɨ²¹² joon tsʉ lɨ́ɨ¹ fee'¹gɨ tyii' mo tyalíin²naa' ñʉ'fú². La joon jon gajmaa¹ₐ 'in 'lɨɨ²¹² tsacววɨ'¹³ tya' 'in tsá² no, gajmee'²¹ᵢ 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyʉ́² calɨɨ.

24 'Lɨ́ɨ¹ fúu² 'naa' tsá² sá² cuu² tsʉ nigali'óo²ₒₒ' 'e tyʉ́² seen²¹ₙₐₐ'.

25 'Lɨ́ɨ¹ fúu² jileei'²¹ 'in seein²¹ tyʉ́² nano tsʉ mi lɨ cɨɨin²¹gɨxʉ nityaa²¹² un'aa²ₙₐₐ'.

'Lɨ́ɨ¹ fúu² 'naa' 'in jlววɨ'³ nano tsʉ mi lɨ cɨɨin²¹gɨxʉ 'incɨɨ'³ₒₒ' coon'¹³ jilaa'²¹ fa'í².

26 'Lɨ́ɨ¹ fúu² 'naa' jileei'²¹ 'in faa'²¹ tsá² tyʉ́² tyii' nano tsʉ la joon gajmaa¹ₐ 'lɨɨ²¹² tsacววɨ'¹³ tya'a coon'¹³ 'in gacwo¹ júu³ gó² lawa júu³ tyʉ́².

'E'² Jesús tsá² 'e 'ná² 'iin²¹² tsá² 'in 'eei'¹ 'ii

Faa'²¹gɨ Jesús jin'²ᵢₙ:

27 —Pe jilee'²¹ₙₐₐ' 'in nuu¹ᵤ júu³ tyiia fuu²¹²ᵤᵤ 'elo: Cwoli'iin²¹²ₘₒₒ' jileei'²¹ 'in 'eei'¹ 'naa'. Joongɨ jmaa²ₐₐ' jilaa'²¹ 'e tyʉ́² tya'a.

28 Cwauncwaa'³ₙₐₐ' jileei'²¹ 'in un'lɨɨi'³ 'naa'. Mɨ́²ɨɨ' 'wii²¹² tya'a tyani Dios jileei'²¹ 'in cwo¹ tsaa² 'naa'.

29 Wana 'in gapó² cataain²¹ ni'¹'ᵢ, cwoo'¹³'ₒ wa'a pó² 'e cataain²¹gɨ do. Wana 'in gatyí² 'mɨ'² tyíiₐ² tyi'i cwoo'¹³'ₒ cwotyaan²¹ jon 'e 'mɨ'² tyii'¹³'ᵢ.

30 Cwoo'¹³ doñi'ᵢᵢₙ 'in gamɨ́¹. Wana 'in gacón² 'e 'óo²-o'o jo mɨ́ɨ²gɨ'ᵢ.

31 Jmaa²ₐₐ' tya' tsá² xeei'²¹ ce jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²ₙₐₐ' 'e jmá¹ tsá² tyii'.

32 'Jmaa²ₐₐ' 'e tyʉ́² jon' jiin'¹³ tya' 'in tsá² 'in 'néei¹ 'naa' tsʉ tsá² gó² jmoo¹ₒ 'e tyʉ́² tya' jiin'¹³ 'in 'iin²¹²ₘₒ.

33 Jo jmaa²ₐₐ' 'e tyʉ́² wana jmoo²ₒₒ' tyʉ́²-ʉ jiin'¹³ tya' 'in tyúᵢ¹ coon'¹³ 'naa' tsʉ cagɨ 'in jo tyú¹ₘₒ jmoo¹ₒ la joon.

34 Joongɨ jo jmaa²ₐₐ' 'e tyʉ́² wana tyíi²ₒₒ' jiin'¹³ coon'¹³ 'e lɨ́ɨ² 'naa' 'e joon'¹³ₒₙ jilaa'²¹ túnᵢ¹ tsʉ la joon jon 'in gó² tyí²ₒ tya' 'in gó². 'ᵢ¹-tsi 'e 'ii'²¹ₘₒ jilaa'²¹ túnᵢ¹ tya' 'ido.

35 Pe 'naa' 'ná¹ un'nee²¹ₙₐₐ' ce jileei'²¹ 'in 'eei'²¹ 'naa'. 'Ná¹-a jmaa²ₐₐ' jilaa'²¹ 'e tyʉ́¹ tya'a. 'Ná²-a tyí²ₒₒ' tya'a. Cwoo²ₒₒ', jo 'e 'ᵢ¹gɨ-'oo' 'e có²gɨɨ' túnᵢ¹ jiin'¹³ xʉ. Tsʉ la joon jon lí² lifee'¹gɨ jilaa'²¹ 'e cwo'¹ Dios 'naa'. Joon la joon líin²ₙₐₐ' jóonᵢ¹ Dios 'in Ñíi¹gɨ. Tsʉ 'in feei'¹-tsi 'ii coon'¹³ jileei'²¹ 'in jo cwoo'²¹ 'maa'¹³ᵢ 'ii coon'¹³ jileei'²¹ 'in gó².

36 Cwoli'woo¹-'oo' jon la 'woo¹-tsi Ñʉ'¹ʉ'.

Jo jmaa²ₐₐ' tsaa² tya' tsaruu'²¹ₙₐₐ'

'E'²gɨ Jesús tsá² gajin'²ᵢₙ:

37 —Jo cwó²ₒₒ' tsaa² tya' tsaruu'²¹ₙₐₐ' la joon jon Dios jo icwó¹ tsaa² tyii'. Jo piin²¹²ₙₐₐ' tsá² xeei'²¹ la joon jon Dios jo píin² 'naa'.

38 Cwoo'¹³gɨɨ' tsá² xeei'²¹ 'e tyʉ́² la joon jon cwo'²gɨ Dios 'naa' 'e tyʉ́². Mo tyaa¹ 'ii'²¹ tyii' coon'¹³ 'mó² 'ii'²¹ cwuu²¹ rววɨ²gɨ tó²ₒₒ'. Tá²gɨ táa²ₐₐ'. Nijmaa¹ Dios 'ii'²¹ tyii' coon'¹³ 'ii'²¹ 'e 'naa' gajmee'¹³ 'naa' to² coon'¹³ tsá² xeei'²¹.

39 Jesús gasɨɨ'²¹gɨ tsá² cwáain¹ lo:

—Jo lii'¹ᵢ jaain²¹ tsatiuui² 'méei² jaain²¹gɨ tsatiuui² tsʉ la jiwáa²ₘₒ ixuu'²¹ᵢ coon²¹ tsi too²¹.

40 Xʉfiin'¹³ cwo'²-tsi 'áai¹ 'in untsáa¹ do pe jo lí² tɨ́ii²gɨ jiin'¹³ la tɨ́ii² tɨfo'² tya'a. Pe mo natɨ́ii² tyʉ́²-ʉ itɨ́ii² la tɨ́ii² tɨfo'² tya'a.

41 'Áai¹ jo tyan¹ to² lí² jววɨ'³ววɨ coon²¹ tyi¹ 'yʉ unni² ruu'²¹'u. Pe joon jo mo tyaan²ₐₐₙ'u cwáain¹ coon²¹ po'mó² sɨcu'³ unni'²'ᵢ 'wo'o.

42 ¿Xiiala tá²-'o'o fu'³'u ruu'²¹'u?: "Ru'¹u' cwodu' tyíi³ii tyi¹ 'yʉ unni'²'ᵢ." Pe jo mo tyan¹ₐₐₙ'u cwáain¹ xiiala lɨ́¹ po'mó² 'yʉ unni'²'ᵢ 'wo'o. ¡Tsá² tajuui²¹ 'nʉ! Tyi²du' jéei¹ po'mó² 'yʉ unni'²ᵢ joongɨ lí² jววɨ'³ววɨ 'e lí² tyi'³'ᵢ tyi¹ 'yʉ unni² ruu'²¹u —gajin'² Jesús.

Cwii¹ tsá² 'mó² 'oofuu²¹ 'e 'oofuu²¹ sɨ́ɨ́ɨ¹

43 Faa'²¹gɨ Jesús jin'²ᵢₙ:

—Jo sá² 'mó² 'oofuu²¹ tyʉ́² 'e cwo¹ 'oofuu²¹ gó² jon'gɨ sá² 'mó² 'oofuu²¹ gó² 'e cwo¹ 'oofuu²¹ tyʉ́².

44 Cwii¹ tsá² 'mó² 'e 'ɨ́ɨ¹ 'oofuu²¹ coon'¹³ 'oofuu²¹ sɨ'ɨ́ɨ¹. Jo cun¹ tsá² mɨ'³ cworíi³ 'e tsi wuu²¹ tóonᵢ¹ fii'¹.

45 Jileei'²¹ tsá² tyúi¹ faa'²¹ₒ jilaa'²¹ 'e tyʉ́²-ʉ tsʉ tsi alma tya'o náa¹ jilaa'²¹ 'e tyʉ́². Jileei'²¹gɨ tsá² gó² faa'²¹ₒ jilaa'²¹ 'e go tsʉ tsi alma tya'o náa¹ jilaa'²¹ 'e gó². Ce jilaa'²¹ 'e gafaa'²¹ tsá² coon'¹³ 'oo²ₒ 'e jalí² tsi alma tya'a tsá² joon.

Tún² nii² tɨɨfuu²¹ 'e jmoo¹ₒ tsá²

46 Jesús jin'²ᵢₙ:

—'Naa' fuu'²¹ jna: "Ña'ñʉ'¹ʉ'." Pe jogɨ jmoo²ₒₒ' la to² tyʉ'³ʉʉ.

47 Fú³duu 'naa' xiiala lɨ́ɨi² jileei'²¹ 'in jalíin² janʉ́ʉ² júu³ tyiia, joongɨ jmoo¹ₒ la to² tyʉ'³ʉʉ.

48 Lɨ́ɨ¹ᵢ lawa jaain²¹ tsañʉʉ'¹ 'in gajmaa'¹² coon²¹ 'nʉ́¹. Pe nifu ga'iin¹ᵢₙ 'o'² lɨɨli¹. Joongɨ gajmaa¹ₐ tɨɨfuu²¹ ni cuun²¹² do. Joon la joon mo gali'láai² jmɨɨ²¹ do lɨ́ɨ¹ ga'la'²ₐ 'e 'nʉ́¹ do. Pe jo galɨ'²ᵢ gatyíian² tsʉ 'wii'¹³ ni cuun²¹² lɨ́¹ tɨɨfuu²¹ do.

49 Pe jileei'²¹ 'in nuu¹ᵤₙ joon jo jmoo¹ₒ la to² tyʉ'³ʉʉ lɨ́ɨi² lawa jaain²¹ tsañʉʉ'¹ 'in gajmaa'¹²ₐ 'nʉ́¹ ni 'wó². Jo 'ee tɨɨfuu²¹ gasii'²¹ᵢ. Joon mo gali'láai² jmɨɨ²¹ joon gatyíian²ₒ 'e 'nʉ́¹ do. Joon gacɨ'²ₘₒ. Joon nga'ɨ́ɨ¹ coonti —jin'² Jesús.

7

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsa'leei'¹² tya' jaain²¹ 'láa² tya' Roma

1 Mo ngayuui'¹³ gatséi¹ gafeei'²¹ Jesús 'in tsá² do joon gangóo¹ fu Capernaum.

2 Do-o ni seein^{21} jaain^{21} 'in tyʉ$'^{2}$ to^{2} cíein^{13}
'láa^{2} tya' Roma. Joon ni'áa^{1}ɨ jaain^{21} tsá^{2} tya'a
'in ni'iin^{212}in lɨɨlí^{1}. Niraain^{1} tɨ lɨ júun^{2}mo.
3 Mo ganúu^{2} 'in tyʉ$'^{2}$ to^{2} 'láa^{2} do 'e faa'^{21}
tsá^{2} tya' Jesús joon gasii^{1}in jaain^{21} gái^{1}
tsacøøi'^{13} jee^{212} tsá^{2} Israel 'e tsamɨɨ^{1}ɨ tyanii^{1}i
wa'a jó^{1} jaun'láai^{2} tsá^{2} tya'a.
4 Joon gangatyéein^{1} 'in tsá^{2} do tyani Jesús.
Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} gamɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús, jin'^{2}in:
—'In tyʉ$'^{2}$ to^{2} 'láa^{2} do tɨ́ɨ^{2}mo 'e uncoon'^{13}on
5 tsʉ lɨ́ɨ^{1} fee'^{1}-tsi tya' fuu^{21} goo^{21}o'. Joon 'i-o
tyʉ$'^{2}$ to^{2} lɨɨ^{1}ɨ cwo'^{1} tyii'i.
6 Joon gangó^{1} Jesús coon'^{13}on. Pe mo
gatyíia^{1} tyan' co' lɨ si'^{2} nʉ́^{1} do joon 'in tyʉ$'^{2}$
to^{2} 'láa^{2} do gasii^{1}in jaain^{21} tsá^{2} seein^{21} tyʉ́^{2}
coon'^{13} 'e tsasii'^{13}i Jesús:
—Ñi'fii^{21}i', jo untyíin^{2}gɨ 'wo'o, tsʉ jo tɨ́ɨ^{2}na
'u'^{2}'u 'inʉʉ tyiia.
7 'Wii'^{13} joon jo gatá^{2}-tsii ga'nee'^{21}na 'nʉ. Lɨ
goon foo'^{21}o'o joon la joon i'láa^{2}mo tsá^{2} tyiia.
8 Lawa'a jna 'ii'^{13}moo to^{2} tyʉ$'^{2}$ tsá^{2} xeei'^{21}
joongɨ tyʉ$'^{3}$oo to^{2} tsá^{2}. Joon mo tyʉ$'^{3}$ʉʉ to^{2} 'e
tsalíin^{2} tsá^{2}, tsalíin^{2}mo jon. Joongɨ motyʉ$'^{3}$ʉʉ
jó^{1}, jó^{1}-o. Joongɨ mo tyʉ$'^{3}$ʉʉ to^{2} tsá^{2} tyiia
jilaa'^{21}a jmoo^{1}-o.
9 Joon mo ganúu^{2} Jesús 'elo lɨ́ɨ^{1}
ganga'goo^{21}-tsi. Joon gajøøi^{2} jileei'^{13} tsá^{2}
jalíin^{2} coon'^{13} do. Joon gajin'^{2}in:
—'E la ja'^{2}mo, jiin'^{13} jaain^{21} jee^{212} tsá^{2} Is-
rael jo mo gatsee'^{21}na 'in tsáai^{1}-tsi la tsáai^{1}-tsi
'in tsañʉʉ'^{1} lo.
10 Joon mo gangaliin^{1}in 'in tsá^{2} gasii^{1}in do
gatsee'^{21}i 'in tsá^{2} do nityú^{1}mo.

Gajmaa^{1}a Jesús gajiin'^{1} jóon^{1} jaain^{21} 'yiia'nɨɨ^{2}

11 Mo ngayuui'^{13} jilaa'^{21} 'elo Jesús ngóo^{1}
fu coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Naín. Joon ngalíin^{2}mo
coon'^{13} tsá^{2} ngɨ^{1} coon'^{13}on coon'^{13} fúui^{1}gɨ tsá^{2}
xeei'^{21}.
12 Joon mo gatyíia^{1} co' fuu^{21} do ganii^{21} jéei^{1}
tsá^{2} jaain^{21} 'lɨɨ^{212} itsa'áa^{13}i. Jiin'^{3} 'in do-o
jóon^{1} 'yiia'ñɨɨ^{2} 'in niseein^{21}. Lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2}
seein^{21} fuu^{21} do ngalíin^{2} coon'^{13}on.
13 Mo ganíi^{1}in Jesús 'ii fúu^{2} galɨ́ɨi^{2} 'ido. Joon
gajin'^{2}in gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Jo cɨɨ'^{21}ɨ.
14 Joon gangatyéein^{1} Jesús. Joon gasʉʉ^{21} 'e
cwóo^{1} do. Joon 'in tyan^{1} cwóo^{1} do gajan^{1}o.
Joon gasɨɨ'^{21} Jesús 'in 'lɨɨ^{212} do:
—Sɨmii'^{21}, jna-a fuu^{212}uu 'nʉ: ¡Raan^{2}un no!
15 Joon 'in tsá^{2} nigajúin^{1} do nigacwoo^{21}-o.
Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} faa'^{21}a. Joon Jesús ga-
jaan'^{21}mo sáa^{3}o 'ido.
16 Mo ganii^{21} 'in tsá^{2} taain^{212} do jilaa'^{21}
'elo jmai'^{2} 'in gafoo'^{21}mo. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212}
cwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios. Jin'^{2}in:
—Jaain^{21} tsá^{2} feei'^{1} 'in cwo^{1} júu^{2} tyʉ́^{2} niga-
jnéi^{1} jee^{212} jna'.
Jin'^{2}o jon:
—Dios nigajó^{2} 'e uncoon'^{13}on fuu^{21}
goo^{21}o'.
17 La tøøi^{2} Judea coon'^{13} la cu' lɨ' lɨ san'^{2}
galiñii^{1} tsá^{2} 'e nigajmaa^{1}a Jesús.

Tsá^{2} 'in gasii^{1}in Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21}

18 'In tsá^{2} ngɨɨ^{1} coon'^{13} Wó^{3} gajma'^{2}o júu^{3}
jilaa'^{21} 'e nigalí^{2}. Mo galiñí^{2} Wó^{3} 'elo joon
gatø'^{2}ø ngái^{1} jee^{212} 'ii.
19 Joon gasii^{1}in tyani Jesús 'e tsasii'^{13}i
wana jo'^{2}o 'i-o Cristo 'in 'ná^{2} jó^{1} owa'a
sɨjéen^{1}in 'in xee'^{21}mo 'ee.
20 'In tsá^{2} gasii^{1}in Wó^{3} do gangatyéen^{1}mo lɨ
siin'^{12} Jesús. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21} nigasii^{1}in jna'a 'e
unngɨɨ^{2}ɨ'ɨ 'nʉ wana 'nʉ-ʉ Cristo 'in 'ná^{2} jó^{1}
owa 'ná^{2}-a jeen^{2}na'a 'in xee'^{21}mo 'ee.
21 La tsifu joon mo gatyalíin^{2} 'in
tsá^{2} do, Jesús gaun'láai^{2} fúui^{1} tsatsaa'^{13}
coon'^{13} jmoowúu^{1} tsáai^{2} coon'^{13} 'láai^{2} nii^{2}gɨ
jmoowúu^{1}. Ga'wooi^{1} 'in 'lɨɨ'^{3} táai^{2} alma tya'
tsá^{2}. Lɨ́ɨ^{1} jon fúui^{1} tsatiuui^{2} gaun'láai^{2}.
22 La joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'in tsá^{2} do:
—Cwolíin^{2}naa', joon cwosíi^{2}ii' Wó^{3} la lɨ 'e
nigañíi^{2}ii' joongɨ ninúʉ^{2}ʉʉ'. Cwosíi^{2}ii' xiiala
la lí^{2} jøø^{2} tsatiuui^{2}. Joongɨ tsajluui'^{13} lí^{2}-i
ngɨ́^{3}. Joongɨ tsá^{2} jgøøi'^{21} ga'láa^{2}mo. Joongɨ
tsá^{2} cwuui^{212} nuu^{1}o. Joongɨ 'lɨɨ^{212} gajiin'^{21}o.
Joongɨ tsá^{2} tañíi^{2} nuu^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya' 'e tiin'^{13}
tsá^{2}.
23 Jløø'^{3}mo 'áai^{1} jileei'^{21} 'in jo cu'^{2}-tsi
coon'^{13} jna.
24 Mo ngayuui'^{13} gangalíin^{2} 'in tsá^{2} gasii^{1}in
Wó^{3} Jesús ga'láa^{2} 'wii^{212} gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} cwáain^{1}
tya' Wó^{3}, jin'^{2}in:
—'Naa' jo mo tyalíin^{2}naa' tyajøø^{2}oo' lɨ jo 'in
tsá^{2} seein^{21} coon^{21} tó^{2} 'e jøø'^{21} coon'^{13} tyí^{2}.
25 Jon'gɨ mo tyajøøi'^{21} 'naa' jaain^{21} tsá^{2} 'in
tyi'^{2} 'mɨ'^{2} tyʉ́^{2}. Niñíi^{3} 'naa' jileei'^{21} 'in tyi'^{3}
'mɨ'^{2} tyʉ́^{2} 'in seein^{21} tyʉ́^{2} 'ii néei^{1} lacaain^{21}
tya' røø^{13}mo.
26 'Naa' nigatyajøø^{212}naa' jaain^{21} tsá^{2} 'in
cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2}. Joon la joon gañíi^{2}ii'. La joon
fo'^{2}oo 'e 'ido-o 'in tyíin^{2}gɨ la jee^{212} jileei'^{21} 'in
nigacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2}.
27 Tsʉ cwáain^{1} tya' 'ii la mo gajin'^{2} ni jí^{2} tya'
Dios la lo:
Sɨ́ɨ^{3}na tsá^{2} tyan^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} nifugɨ lɨ cwóo^{2}'o.
Joon 'e tyáa^{2} tyʉ́^{2} tsá^{2} i'ii'^{21}mo 'nʉ.
28 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jee^{212} jileei'^{21}
tsá^{2} jo mo cwai'^{2} jaain^{21} tsá^{2} 'in cwo^{1} júu^{3}
tyʉ́^{2} 'in feei'^{1}gɨ lagɨ Wó^{3} sai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21}. Pe
doñi'iin 'in 'wói^{1}gɨ 'in seein^{21} lɨ tyʉ$'^{2}$ Dios to^{2}
'ido 'in feei^{1}gɨ lagɨ Wó^{3}.
29 Mo ganuu^{1}un jileei'^{21} tsá^{2} 'elo coon'^{13}
'in cón^{2} 'laa'^{13} tya' jilaa'^{21} 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2} 'in
nigasaai^{1} Wó^{3} jmɨɨ^{21} gajin'^{2}o 'e ja'^{2}mo Dios.
30 Pe 'in tsá^{2} fariseo coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley
'in cwói^{1} yaai 'e saai^{1} Wó^{3} 'ii jmɨɨ jo ga'ii'^{21}ɨ
jilaa'^{21} 'e la mo 'iin^{212} Dios jmáa^{1}a 'wii^{212}
tya'a.
31 Gajin'^{2}gɨ Jesús:

—Nanogɨ cóon^{3}duu cwáain^{1} xiiala lɨ́ii^{1} tsá^{2} 'in seein^{21} nano. Fo'^{3}duu xiiala lɨ́ii^{1}.

32 Lɨ́ii^{1} la lɨ́ii^{1} xuui^{212} 'in néei^{1} to^{2} coo^{1}o la caain^{21} fu 'moo'^{13}. Tøø'^{21}ø xuui^{212} ngii^{1} coon'^{13} jin'^{2}in: "X~~uu~~^{21}~~u~~'~~u~~ lúu^{1} pe jo tseen^{212}naa'. 'øø^{21}ø'ø coon^{21} júu^{3} fa'í^{3} tyii' pe jo cɨ́^{2}ii'."

33 Gajó^{2} Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmii^{21} joon jo 'ee gø'^{2}ø 'iñi'^{1} jon'gɨ vino 'uun'^{21}un. Joon 'naa'gii' foo'^{21}oo' 'e tyaan^{1} coon^{21} espíritu gó^{2}.

34 Joon mo ngayuui'^{13} joongɨ gagó^{2} jna 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}. Gø'^{3}oo joongɨ gu'^{3}oo. Joongɨ foo'^{21}oo' 'e jlo^{2} tu'^{3}uu, 'e gø'^{3}øø joongɨ gu'^{3}uu lɨ́i^{1}gɨ. Joongɨ foo'^{21}oo' 'e seen^{21}na tyú^{2} coon'^{13} jileei'^{21} 'in røøi^{21} tsaa^{2} coon'^{13} 'in cón^{2} 'laa'^{13} tya' 'e 'nii^{1} tsá^{2}.

35 Iliñi^{1} tsá^{2} 'e jmii^{1}-tsi Dios coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmoo^{1} 'in jai'^{2} lɨ́i^{2}i 'ii.

Tyíin^{13}in Jesús fu tya' jaain^{21} tsá^{2} fariseo sii^{21} Simóoi^{13}

36 Jaain^{21} tsá^{2} fariseo gatø'^{1}ø Jesús 'e tsa'ee'^{21}e 'í^{1} fu tya'a. Joon gangó^{1} Jesús fu tya'a. Joon jiin'^{13} la tiisi'^{2} gacwoo^{21} Jesús caai^{1} mesa.

37 Joon galiñi^{1} jaain^{21} tsamɨ́^{2} 'in nirøøi^{21} tsaa^{2} 'in seein^{21} 'e fuu^{21} do 'e nigangó^{1} Jesús nga'ee'^{21} 'í^{1} fu tya' 'in fariseo do. Joon gatyíi^{1}a 'in tsamɨ́^{2} do tyaan^{1} coon^{21} ts~~uu~~^{2} lɨ́^{1} c~~uu~~n^{212} alabastro sɨ'^{2}o jmii^{21} jmafuu^{21}.

38 Joon liili^{1} cɨ'^{2}ɨ xuui^{212}-tsi. Gatyíi^{1}a caluu lɨ tyíin^{12} Jesús. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} garun'^{2}un tii^{2} Jesús coon'^{13} jmii^{21} toon^{21} uníi^{1}i. Mo ngayuui'^{13} joon gauntyu~~un~~^{21} coon'^{13} jñ~~u~~tyíi^{1}i. Joon gajun'^{1}un tii^{2} Jesús. Joongɨ ga'íí^{2} jmii^{21} jmafuu^{21} tii^{2} Jesús.

39 Joon mo ganí^{2} 'in tsá^{2} fariseo 'in nigatø'^{1} Jesús do joon ga'ɨ^{1}-tsi: "Wana 'in tsañ~~uu~~'^{1} no 'e la jai'^{2} jaain^{21} tsá^{2} cwo^{1} júu^{3} tyú^{2} nilili'^{3}o 'iin 'in sú^{2} tya'a.

40 Joongɨ nilili'^{3}o xiiala lɨ́ii^{1} 'in tsamɨ́^{2} do. Ts~~u~~ jaain^{21} tsamɨ́^{2} 'in røøi^{21} tsaa^{2} no." Joon gasii'^{21}ɨ Jesús 'in tsá^{2} fariseo do:

—Simóoi^{13}, sá^{2} coon^{21} 'e fuu^{212}uu 'n~~u~~.

Joon gañii^{1}i 'in tsá^{2} fariseo do:

—Faa'^{13}du', tɨfo'^{2}.

41 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Lawa gái^{1} tsañ~~uu~~'^{1} nirøøi^{21} cuu^{2} tya' jaain^{21} tsañ~~uu~~'^{1} 'in tyí^{2} cuu^{2}. Jaain^{21} 'ido nirøøi^{21} 'ñá^{2} cíein^{13} cuu^{2}. 'In jaain^{21} dogɨ nirøøi^{21} ca'no'^{3} cíein^{13}.

42 Joon jo nii^{21} 'e ityí^{2}gɨ 'e røøi^{21} tya' 'ido. Joon 'in tsá^{2} tyí^{2} cuu^{2} do galifee'^{1}mo-tsi 'e røøi^{21} 'ido tya' la jiwaa^{2}mo. Joon nano jmáa^{2}du' júu^{3}, ¿'iin jee^{212} ngái^{1} do 'in gali'iin^{212}gɨ 'in tsá^{2} tyí^{2} cuu^{2} do?

43 Joon gañii^{1}i Simóoi^{13}:

—Lɨ́i^{2}na 'in tsañ~~uu~~'^{1} 'in garøøi^{21}gɨ lɨ́i^{1}gɨ.

Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jo'^{2}o júu^{3} tyi'i.

44 Joon gajøøi^{2} Jesús 'in tsamɨ́^{2} do. Joon gasii'^{21}ɨ Simóoi^{13}:

—Jøøi^{212}du' 'in tsamɨ́^{2} lo. Ga'uu^{212}uu fu tyi'i. Joon jo gacwo'^{2}o jmii^{21} 'e ruun'^{13}uun tɨ́i^{3}ii, pe 'in tsamɨ́^{2} logɨ garun'^{2}un tɨ́i^{3}ii coon'^{13} jmii^{21} toon^{21} unníi^{1}i. Joon gauntyu~~un~~^{21} coon'^{13} jñ~~u~~tyíi^{1}i.

45 Jo gajiin'^{1}'in tyiia pe 'in tsamɨ́^{2} logɨ jo mo jan^{1} jun'^{2}o tɨ́i^{3}ii jiin'^{13} la ga'uu^{21} tyi'i.

46 Jo ga'ee^{2}'e aceite mootyíi^{3}ii, pe 'i-gɨ ni-gaxéi^{2} jmii^{21} jmafuu^{21} tɨ́i^{3}ii.

47 'Wii'^{13} joon fo'^{3}oo: Liili^{1} røøi^{21} tsaa^{2} pe 'ee^{21}o xiiala 'íin^{2}na tsaa^{2} tya'a ts~~u~~ 'wii'^{13} lɨ́i^{1} gali'iin^{212} jna. Pe jileei'^{21} tsá^{2} 'in x~~uu~~ tsaa^{2} 'íin^{2}na tya'a 'e joon x~~uu~~ 'e 'iin^{212}in jna —jin'^{2} Jesús.

48 Joon gajin'^{2}in sii'^{21}ɨ 'in tsamɨ́^{2} do:

—Niga'íin^{1}moo tsaa^{2} tyi'i.

49 Joon jileei'^{21} tsá^{2} 'in nijalíin^{2} néei^{1} do coon'^{13} 'i ga'láa^{2} 'wii^{212} sɨ́i^{1}i jee^{212} 'ii:

—¿'Iin 'in tsañ~~uu~~'^{1} lo 'e ca jɨgɨ tsaa^{2} tya' tsá^{2} 'íin^{2}in?

50 Pe Jesús-gɨ gasii'^{21}ɨ 'in tsamɨ́^{2} do:

—Nigajmaa^{212}aa tiin'^{13}mo'o ts~~u~~ 'wii'^{13} ja'^{2}mo galɨ́i^{2}u. Jløø'^{3}mo'o cwoo'^{2}mo'o.

8

Tsamɨ́^{2} 'in gauncoon'^{13} Jesús coon'^{13} 'e jmaa'^{21}ɨ to^{2}

1 Mo ngayuui'^{13} jilaa'^{21} 'elo Jesús ngii^{1} la caan^{21}mo fuu^{21} coo'^{13} coon'^{13} fuu^{21} pi'^{3} do. Cwoo^{1}o júu^{3} tyú^{2} joongɨ 'e'^{2}e tsá^{2} xiiala ty~~u~~'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}. Ngalíin^{2}mo coon'^{13} jɨ dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a.

2 Ngalíin^{2}mo jon 'in lɨ́ii^{13}gɨ tsamɨ́^{2} 'in niga'wooi^{1} 'in 'liii'^{3} taai^{2} alma tya'a coon'^{13} 'láai^{2} nii^{2}gɨ jmoowúu^{1}. Jee^{212} 'ii ngóo^{1} María 'in sii^{21} Magdalena. 'Ido-o niga'wooi^{1} dyái^{1} 'in 'liii'^{3} taai^{2} alma tya'a.

3 Do-o jon ngóo^{1} Yawuun^{2}, tsamɨ́^{2} tya' jaain^{21} tsañ~~uu~~'^{1} sii^{21} Chuza 'in lɨ́ii^{1} to^{2} tya' Herodes. Do-o jon ngóo^{1} Susana coon'^{13} 'in lɨ́ii^{13}gɨ tsamɨ́^{2} 'in uncoon'^{13} Jesús coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmaa'^{21}i to^{2}.

Tyaa^{1} Jesús júu^{3} cwáain^{1} tya' jaain^{21} tsá^{2} jñí^{2} mɨ'^{3} jún^{2}

4 Lɨ́i^{1} fúui^{1} tsá^{2} ga'wooi^{21} la caain^{21} fuu^{21} do 'e tsajøøi^{212} Jesús. Joon mo galicaain^{21} tsá^{2} fúui^{1} liili^{1} joon gafaa'^{21} Jesús coon'^{13} coon^{21} cwáain^{1}. Gajin'^{2}in:

5 —Lawa jaain^{21} tsá^{2} gacwo'ɨ́i^{1} ijñí^{2} mɨ'^{3} jún^{2}. La 'ii^{212} ngóo^{1} dya'^{2}a 'e mɨ'^{3} jún^{2} do 'e lɨ́ii^{13} mɨ'^{3} jún^{2} do gax~~uu~~'^{21} tya'i fu. Joon ga'ø'^{2}ø tsá^{2} joongɨ gagøø'^{21}ø tón^{1}-on 'e mɨ'^{3} do.

6 Joon 'e lɨ́ii^{13}gɨ gax~~uu~~'^{21} jee^{212} cuun^{212}. Joon mo ga'yiia^{1} ñi'^{1} gality~~uu~~n^{21} ts~~u~~ jo 'ee cwoo'^{13} sá^{2}.

7 'E lɨ́ɨi^{13}gɨ gaxʉʉ'^{21} jee^{212} tóon^{1}. Joon gajgoo'^{21}o coon'^{13} 'e tóon^{1} ga'yiia^{1} caain^{21} coon'^{13} do.

8 Pe 'e lɨ́ɨi^{12}gɨ mɨ'^{3} jún^{2} do gaxʉʉ'^{21} jee^{212} cwoo'^{13} lɨ tyʉ́^{2}. Joon mo gacwáin^{1} tyʉ́^{2}ʉ gacwo^{1}. Ca cíein^{13} mɨ'^{3} lɨ́ɨ^{1}gɨ la ca mɨ'^{3} gacwo^{1}.

Mo ngayuui'^{13} gafaa'^{21} Jesús 'elo joon gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} coon'^{13} coon^{21} júu^{3} tá^{2} lɨɨlɨ^{1}:

—Wa'a sá^{2} loocwoo^{1}oo', nʉʉ^{2}duu'.

'Ee lo 'íi^{3} 'e cwáain^{1} do

9 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} tya'a:

—¿'Ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e júu^{3} cwáain^{1} tya' jún^{2} do?

10 Joon gasɨɨ'^{21} Jesús 'ii:

—Dios ijmáa^{1}a 'e liñí^{2} 'naa' coon^{21} júu^{3} 'uuin^{21} tya'a. Coon^{21} júu^{3} tya' xiiala ityʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}. Pe 'in catyaai^{2}gɨ fuu^{212}uu coon'^{13} jmai'^{2} júu^{3} cwáan^{1}mo. Tsʉ joon mo jøø^{2} jan^{2}o lawa'a jo jøø^{2}o. Joongɨ mo ganúu^{2}o ján^{2} lawa'a jo 'ee ga'øøi'^{21}-tsio.

Jesús faa'^{21}a xiiala 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e júu^{3} cwáain^{1} tya' tsá^{2} jñí^{2} mɨ'^{3}

11 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—'Elo-o 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e júu^{3} cwáain^{1} lo: 'E mɨ'^{3} jún^{2} do lɨ la lɨ júu^{3} tya' Dios.

12 Joon mo gaxʉʉ'^{21} 'e jún^{2} tya'i fu do 'e gagøø'^{21} ton^{1} 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} la lɨ mo ganúu^{2} tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}. Joon 'in 'lɨɨi'^{3} jóo^{1}o joon tyí^{2}o júu^{3} tyʉ́^{2} do yʉ tsi alma tya'a. Joon jo lí^{2}-in litsáai^{1}-tsi 'e tiin'^{13}in.

13 Joon mo gaxʉʉ'^{21} jún^{2} do jee^{212} cuun^{212} 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} lɨ la lɨ mo ganúu^{2} tsá^{2} júu^{2} tyʉ́^{2}. Yaa^{1}mo-tsi ga'ii'^{21}i 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do. Pe mi tɨ 'ii'^{21} inii^{2}in wúu^{1} 'wii'^{13} tya' 'e júu^{3} do ilicoon'^{21}on. Lɨ́ɨi^{1} la lɨ coon^{21} sa'^{3} 'mó^{2} 'e jo jmóo^{3} 'láai^{2} sá^{2}. Jo ta'^{21}a.

14 Mo gaxʉʉ'^{21} 'e mɨ'^{3} jún^{2} jee^{212} tóon^{1} do 'øøi'^{21}-tsi lawa'a mo ganúu^{2} tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}. Nuu^{1}o pe ngalíin^{2}mo jiin'^{13} la fu^{1} taai^{2}. Jiin'^{13} la gajgoo'^{21} 'e sa'^{3} do jee^{212} tóon^{1} do lawa la joon jon jileei'^{21} 'in ngɨ́^{1} cu'^{2}-tsi coon'^{13} jilaa'^{21} 'e tyíin^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2} seein^{21}. Jo 'ee garoo^{21} mi'^{3} tya'a.

15 Joon mo gaxʉʉ'^{21} jún^{2} do jee^{212} cwoo'^{13} 'oo'^{3} 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} mo ganúu^{2} tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2} do. Nuu^{1}o joon cón^{2}o cwáain^{1} 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do. Joon jmoo^{1}-o taa'^{21}a. Joon 'e la joon garoo^{21} 'láai^{2}gɨ.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' po'^{3} jɨ́^{2} coo^{21}

16 Jin'^{2}gɨ Jesús:

—Ce jiin'^{13} jaain^{21} jo 'iin dyi'^{2} coon^{21} jɨ́^{2} joon mi yuui'^{13} joon jlɨɨ^{21} sɨ sii'^{21}ɨ nʉ' coo'mó^{2} 'ee. Mo dyi'^{2} tsá^{2} jɨ́^{2} lɨ' yʉ'ʉ sii'^{21} tsá^{2} joon jnéei^{2} tya' jileei'^{21} 'in tsá^{2} taai^{212}.

17 Ce jiin'^{13} coon^{21} 'e sɨ'mo^{2} jo lí^{2} wa'a jo lí^{2} jneei^{1}. Jon'gɨ sá^{2} coon^{21} júu^{3} 'uuin^{21} wa'a 'e jo liñi^{1} tsá^{2}. Joon nilisá^{2} júu^{3}.

18 'La joon nʉʉ^{2}duu' tyʉ́^{2} tsʉ jileei'^{21} 'in 'ii'^{21}mo júu^{3} tyʉ́^{2} do cwo^{2} Dios 'e 'øøi'^{21}-tsi tyʉ́^{2}gɨ. Pe jileei'^{21} 'in jo 'ii'^{21} 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do cwo^{2} Dios 'e jo 'øøi'^{21}-tsi coonti.

Sáa^{3} Jesús coon'^{21} ruu'^{21}i

19 Joon gatyalíin^{2} ruu'^{21}i Jesús coon'^{13} sáa^{3}a lɨ siin'^{12} Jesús. Pe jo lí^{2} tsatyéein^{1} tyan'^{1} tsʉ lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} taai^{212}.

20 Pe 'in lɨ́ɨi^{13} tsá^{2} gasɨɨ'^{21}o Jesús:

—Saa^{2}'a coon'^{13} ruu'^{21}'u téein^{2} caluu. Joon 'iin^{212}in jøøi^{2} 'nʉ.

21 Pe joon gajin'^{2} Jesús:

—Jileei'^{21} 'in nuu^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios joongɨ cón^{2}du cwáain^{1} coon'^{21} tún^{2} 'ii sáa^{3}aa joongɨ 'ii ruu'^{21}na.

Un'woo^{2} Jesús tyí^{2} 'íi^{1} ni jmɨɨ^{21}

22 Coon^{21} jmɨɨ^{212} galí^{2} nga'í^{2} Jesús tsi coon barco coon'^{13} tsá^{2} tya'a. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ:

—Tsaa^{21}a' lɨ' tɨ cataain^{2} tyíia^{1} no.

Joon ngalíin^{2}mo.

23 Joon la 'ɨɨ^{212} ngalíin^{2} ni jmɨɨ^{21} do-o gacwuu^{21}mo Jesús. Joon galí^{2} lɨ ngalíin^{2} do ga'ɨɨ^{2} coon^{21} tyí^{2} tá^{2} lɨ' 'e ni jmɨɨ^{21} do. Joon ga'láa^{1} 'wii^{212} garó^{1}mo jmɨɨ^{21} tsi barco do. Joon ga'íi^{1} fo'^{2}-tsi lɨ táai^{2} do itá^{2}.

24 Joon ngalíin^{2} gaunjnaa^{1}-tsi Jesús. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—¡Tɨfo'^{2}! ¡Tɨfo'^{2}! ¡Nitee^{2}mo'!

Joon garóon^{2} Jesús. Joon ga'woo^{1} 'e tyí^{2} do coon'^{13} 'e jnóo^{1} jmɨɨ^{21} do coon'^{13} júu^{3} tya'a. Joon coon^{21} ga'ɨɨ^{2} tii^{2}.

25 Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—¿'Ee lɨ' jo tsáai^{1}-'oo'?

Pe 'ido-gɨ gafoo'^{21}mo. Joon tsa'goo^{21}-tsi. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ ruu'^{21}i la jaain^{21} la jaain^{21}:

—¿'Iin 'in tsañʉʉ'^{1} lo 'e tyʉ'^{2}o to^{2} tyí^{2} coon'^{13} jmɨɨ^{212} joon nʉʉ'^{13}o?

Tsá^{2} 'in 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a 'in seein^{21} fu Gadara

26 Pe gatyalíin^{2}mo fu cwoo'^{13} sii^{21} Gadara. 'E náa^{1} lɨ' ngoo'^{13} tyíia^{1} do tyani Galilea.

27 Mo gacwo'ɨɨ^{1} Jesús fu tsi barco do gangatyéein^{1} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} seein^{1} fuu^{21} do. Lɨɨ^{212} 'áai^{1} ningóo^{1} 'in tsañʉʉ'^{1} do 'yuui jaain^{21} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a. Jo tyi'^{2}gɨ 'mɨ'^{2}. Jon'gɨ jon^{1}gɨ inʉʉ. Jee^{212} 'aan^{1} tya' 'lɨɨ^{212} joon^{1}on.

28 Mo ganii^{1}in Jesús joon gasii'^{21}ɨ 'wojníi^{1}ɨ tyani Jesús. Joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in:

—¿'Ee jmaa^{2}'a tyiia, Jesús? Jóon^{1} Dios 'in ñíi^{1}mo 'nʉ. Mí^{3}ɨɨ tyaní^{2}'ɨ 'e jo 'e'^{2}'e wúu^{1} jna.

29 La lo-o gajin'^{2}in tsʉ 'wii'^{13} Jesús nigatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'in espíritu taai^{2} alma tya' 'ido 'e 'woo^{21}mo. Lɨ́ɨ^{1} 'láai^{2} fu 'in espíritu gó^{2} do nigasaan'^{1}in 'in tsá^{2} do. Joon niga'ñúʉ^{2} tsá^{2} cwoo^{21} tɨɨ^{2}. Niga'ñúʉ^{2} coon'^{13} cadena joon jo laai^{21}gɨ. Pe 'gɨɨ^{1}o cadena do. Joon 'in espíritu gó^{2} taai^{2} jmoo^{1}o cwiin^{1} 'ido tɨ lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}.

30 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús 'ii:

—¿Xiiala sii^{21} 'nʉ?

'Ido-gɨ gañii^{1}i:

—Legiόn-mo sii^{21} jna.

'E lo-o gajin'^{2}in tsʉ 'wii'^{13} lí̵i^{1} fúui^{1} espíritu gó^{2} 'in nigataai^{2} alma tya'a.

31 Joon 'in espíritu do gami'^{2}ɨ Jesús 'e jo sii'^{12}in 'ii lɨ 'lii'^{3}.

32 Joon lí̵i^{1} fúui^{1} ñí^{1} taai^{2} gø'^{2}ø co'^{2} do. Joon 'in espíritu gó^{2} do gami'^{2}ɨ Jesús 'e cwoo^{21} tsataai^{2} tu'^{2} 'in ñí^{1} do. Joon gacwóo^{1}o Jesús 'ii'^{21}.

33 Joon 'in espíritu do ga'woo^{21}mo tya' 'in tsañʉʉ'^{1} do. Joon ngataai^{2} tu'^{2} 'in ñí^{1} do. Joon 'in ñí^{1} do gacwiin^{1}in lɨ sijí^{2} joon gapée^{1}i xuu'^{21}i tsi tyíia^{1} do. Joon do-o gajgoo'^{21}o jmii^{21}.

34 Mo ganí^{2} jileei'^{21} 'in 'aai^{1} ñí^{1} do jlaa'^{21} 'e galí̵^{2} gafoo'^{1}mo 'áai^{1} joon gacwiin^{1}o. Joon gangaliin^{1} ngajmaa'^{12}a júu^{3} tsá^{2} fuu^{21} coon'^{13} la caain^{21}gɨ lɨ taain^{212} tsá^{2}.

35 Joon ga'woo^{21}mo 'in tsá^{2} seein^{21} do ngajøø^{2}ø jilaa'^{21} 'e nigalí^{2}. Mo gatyalíin^{2} tɨ lɨ siin'^{12} Jesús gatsee'^{21}mo 'in tsañʉʉ'^{1} 'in niga'wooi^{21} espíritu gó^{2} alma tya' 'ido. Tyíin^{13}in 'wii^{212} tii^{2} Jesús. Tyi'^{2}i 'mɨ'^{2} joon niga'ɨ'^{2}ɨ-tsi. Joon gafo'^{1}mo 'in tsá^{2} do.

36 Joon jileei'^{21} 'in niganí^{2} gatya^{1}o júu^{3} xiiala niga'láai^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} 'yuui 'in 'liii'^{3} alma tya' do.

37 Coon'^{13} cwáain^{1} lo-o jileei'^{21} tsá^{2} seein^{21} lɨ sii^{21} Gadara do ga'láa^{2} 'wii^{212} mii^{1}ɨ tyani Jesús 'e cwo'íi^{1}o 'e fuu^{21} do, tsʉ lí̵i^{1} 'goo'^{21}o. La joon nga'í^{2} Jesús tsi barco. Joon ganga'^{2}mo.

38 La nʉ'gɨ 'e tsee'^{2}i, 'in tsañʉʉ'^{1} 'in ga'wooi^{21} 'in 'liii'^{3} alma tya' do gamii^{1}ɨ tyani Jesús 'e tse'^{2}mo coon'^{13}on. Pe Jesús-gɨ gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e ján^{2}o. Joon gasii'^{21}ɨ 'ido:

39 —Cweei'^{1} fu tyi'i joon cwotya^{2}'a júu^{3} jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a Dios coon'^{13} 'nʉ.

Joon ganga'^{2}mo 'in tsañʉʉ'^{1} do. Joon gatya^{1}o júu^{3} la jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a Jesús 'wii^{212} tya'a.

Jamí̵i^{1}ɨ Jairo coon'^{13} tsamí̵^{2} 'in gasú̵^{2} siin'^{3} Jesús

40 Mo gacii'^{12} Jesús fu 'ngoo'^{13} jmii^{21} do ga'ii'^{21}mo tsá^{2} 'ii jløø'^{3}mo tsʉ jilee'^{21}mo sijéen^{13}in 'ii.

41 Joon gacwéi^{1} jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Jairo. 'Ii 'in tyʉ'^{2} to^{2} cwo'^{1}. 'In tsañʉʉ'^{1} lo gasii'^{21}i 'wojníi^{1}i 'wii^{212} tii^{2} Jesús joon gamii^{1} tyani Jesús 'e tsáa^{1}a fu tya'a.

42 Jaan^{21}mo jóon^{1} seein^{21} 'in ngóo^{1} dyatun^{1} jiin'^{1}. 'In raain^{1} tɨ lɨ júun^{2}mo. Mo gangó^{1} Jesús lí̵i^{1} fúui^{1} tsá^{2} ngalíin^{2} coon'^{13}on. 'Áa^{1}mo cuu'^{12} lɨ ngalíin^{2} do.

43 Joon jee^{212} 'ii ngóo^{1} jaain^{21} tsamí̵^{2} tsaa'^{13}. Ningóo^{1} dyatun^{1} jiin^{21} 'e niganii^{21} wúu^{1} 'áai^{1} coon'^{13} 'e jmoowúu^{1} tuuin^{21} do. Joon 'áa^{1}mo niga'íin^{2} cuu^{2} coon'^{13} tɨmí̵^{1}. Nigatsaa^{212} jilaa'^{21} 'e 'oo^{1}o pe jo mo ga'láai^{2}.

44 Joon gangatyéen^{1}in lɨ caluu Jesús. Joon gasʉʉ^{21} tɨ' siin'^{3} 'ido. Joon la tsifu joon gawuun'^{13}mo tuuin^{21}.

45 Joon gaunngii^{1}ɨ Jesús:

—¿'Iin gasú̵^{2} sin'^{3}iin?

Jilee'^{21}mo tsá^{2} jo júu^{3} gatyaa^{1}a. Joon Tʉ́^{3} coon'^{13} 'in catyaai^{2}gɨ do gajin'^{2}in:

—Tɨfo'^{2}, lí̵i^{1} cuui'^{21} tsá^{2} 'nʉ joongɨ 'lee'^{12}i tsá^{2} 'nʉ. Joon unngii^{2}'i: "¿'Iin gason'^{1} tyi'i?"

46 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Lí̵i^{13}moo la li'ɨ seein^{21} 'in gasú̵^{2} tyiia tsʉ galili'^{3}oo gaun'láa^{2}moo jaain^{21} tsá^{2} coon'^{13} 'ii'^{21} tyiia.

47 Mo galili'^{3}i 'in tsamí̵^{2} do 'e galili'^{2}i Jesús 'e niga'láa^{2}mo joon gajó^{2} jlee^{1}i. Joon gasii'^{21}i 'wojníi^{1}i tyani Jesús. Joon gatyaa^{1}a júu^{3} tyani jileei'^{21} tsá^{2} do 'ee cwáain^{1} nigason'^{1}on siin'^{13}in joon xiiala niga'láa^{2}mo coon'^{13} jmoowúu^{1} 'e tyaan^{1}.

48 Joon gasii'^{21} Jesús 'ii:

—Niga'láa^{2}mo'o, 'mí^{2}, tsʉ 'wii'^{13} nigalitsáa^{1}mo-'o'o jna. Jløø'^{3}mo'o icwoo'^{2}mo'o.

49 Siin'^{12}mogɨ Jesús faa'^{21}gɨ mo gatyía^{1} jaain^{21} 'in jó^{1} fu tya' Jairo, 'in tyʉ'^{2} to^{2} cwo'^{1} do. Joon gasii'^{21}ɨ Jairo jin'^{2}in:

—Najuun^{21}mo yʉʉn^{21} tyi'i. Jo untyíin^{2}gɨ'ɨ 'in tɨfo'^{2} no.

50 Pe ganúu^{2} Jesús joon gajin'^{2}in:

—Jo jmaa^{2}'a 'goo'^{21}o canii^{2} jmáa^{2} tsáai^{1}-'o'o. Joon i'láa^{2}mo yʉʉn^{21} tyi'i.

51 Mo gatyía^{1} Jesús 'a inʉʉ do joon jo gacwoo^{1} ngatáai^{2} jiin'^{13} jaain^{21} 'in catyáai^{2}. Jiin'^{13} Tʉ́^{3}-ʉ nga'í^{2} coon'^{13} Jacobo coon'^{13} Wó^{3}. Joongɨ jiin'^{13} jmii^{21} 'in yʉʉn^{21} do coon'^{13} jiin'^{13} sáa^{3}o nga'í^{2}.

52 Jilee'^{21}mo tsá^{2} ci'^{2}ɨ xuui^{212}-tsi tya' 'ido. Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jo cí̵^{2}ii' tsʉ jo mo júuin^{1} 'in yʉʉn^{21} no jiin'^{13} lɨ' 'e cwuu^{21}mo.

53 Pe jmai'^{2} 'in gangí̵i^{3}ɨ tsʉ ñi^{1}o 'e najuun^{21}mo 'ido.

54 Joon gason'^{1} Jesús cwoo^{21}o tya' 'in najóin^{1} do. Joon gafaa'^{21}a coon'^{13} coon^{21} júu^{3} tá^{2} lí̵^{2}, jin'^{2}in:

—Simí̵^{2}, ráan^{1}un.

55 Joon gajiin'^{1}o 'ido túu^{1}. Joon la tsifu joon garóon^{2}. Joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} 'in tsá^{2} do 'e cwoo^{21}xʉ 'e dø'^{1} 'ido.

56 Joon lí̵i^{1} tsa'goo^{21}-tsi tsacøøi'^{13} tya'a. Pe joon gatyʉ'^{2} Jesús to^{2} 'e jo 'in sii'^{21}ɨ ce jiin'^{13} jaain^{21} jilaa'^{21} 'e nigalí̵^{1} do.

9

Sii'^{21}ɨ Jesús jɨ dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a 'e tsacwo^{1} júu^{3} tyú̵^{2}

1 Jesús gauncaain^{21} jɨ dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a joon gacwo'^{2}o 'ido 'ii'^{21} to^{2} jmáa^{1}a 'e 'wooi^{21} 'ido jileei'^{21} nii^{2} espíritu gó^{2} taai^{2} alma tya' tsá^{2} joongɨ un'láai^{2} tsatsaa'^{13}:

2 —Sɨ́ɨ^{3}na 'naa', jin'^{2}in, 'e cwolíin^{2}naa cwocwó^{2}oo' tsá^{2} júu^{3} tyɨ́^{2} tya' xiiala tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} joongɨ un'láa^{2}naa tsatsaa'^{13}.

3 Joongɨ sɨɨ'^{21} Jesús 'ii:

—Jo 'ee cón^{2}oon' coonti tya' tya'i fu lɨ cwolíin^{2}naa'. Jo són^{2}oo' 'mo'u^{2} jon'gɨ cón^{2}oon' mora'^{2}. Jon'gɨ cón^{2}oon' 'iñi'^{1} jon'gɨ cuu^{2} cón^{2}oon'. Tyaan^{1}aan' jmai'^{2} coon^{21} 'mɨ'^{2} tyí^{2}ii' jo cón^{2}oon' tún^{2}.

4 Joon jmoo^{3} joon^{3} coon^{21} 'nɨ́^{1} lɨ tyalíin^{2}naa', do-o jon^{2}oon' jiin'^{13} la i'woo^{21}naa' 'e fuu^{21} do.

5 Joon doñixiia' lɨ jo 'iin^{212}in tsá^{2} 'ii'^{21} 'naa' joon xɨ́^{2}~~ʉʉ~~' 'laa^{21} toon^{212} tɨ́ɨ^{13}ɨɨ' lawa coon^{21} li^{2} 'e jmá^{2}aa' cwáain^{1} tya'a.

6 Joon ga'woo^{21}mo. Joon ngalíin^{2} lacaain^{21} lɨ san'^{2} do ngacwoo^{1} júu^{3} tyɨ́^{2} tya' xiiala tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}. Joongɨ gaun'láai^{2} jileei'^{21} tsatsaa'^{13} 'in seein^{21} lacaain^{21} do.

Mo gajúin^{1} Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21}

7 Tsaa'to^{2} Herodes mo galiñii^{1} jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o Jesús jiin'^{13} jo ñii^{1} 'ee 'í-tsi tsʉ 'wii'^{13} 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} jin'^{2}in 'e Wó^{3}-o nigajiin'^{1}in jee^{212} 'lɨɨ^{212}.

8 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ tsá^{2} jin'^{2}in 'e nigajnéi^{1} jaain^{21} tsá^{2} nigacwo^{1} júu^{3} tyɨ́^{2} sii^{21} Elías. 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ jin'^{2}in 'e nigajiin'^{1}in jaain^{21} tsá^{2} 'in nigacwo^{1} júu^{3} tyɨ́^{2} calɨɨ.

9 Pe joon gajin'^{2} Herodes:

—Jna-a tsai' gatyʉ'^{3}~~ʉʉ~~ to^{2} gawuun'^{21} mootyi^{2} Wó^{3}. ¿'Iingɨ 'in lo 'in núu^{3}uu faa'^{21} tsá^{2} lɨɨlɨ^{1}?

'Áai^{1} lɨ́^{1} gajóoin^{2}-tsi Herodes wa'a tyii'^{12}a xiiala nii^{1}in Jesús.

Cwoo^{1} Jesús 'e gø'^{2} 'ñá^{2} mil tsá^{2}

10 Mo gatyaliin^{1}in tsá^{2} tya' Jesús joon gasɨɨ'^{21}o jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a. Joon gajée^{1}i Jesús 'ii 'e gangalíin^{2} coon^{21} co'^{2} fuu^{21} Betsaida.

11 Joon mo galiñi^{1} tsá^{2} joon ngalíin^{2}mo jon. Joon ga'ii'^{21} Jesús 'ii. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido xiiala mo tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}. Joon gaun'láai^{2} tsatsaa'^{13}.

12 Ningóo^{1} nica'lóo^{2}xʉ. Joon gangatyéen^{1}in tsá^{2} tya' Jesús. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—'I'^{2} júu^{3} tsá^{2} 'e cwotyalíin^{2} 'ii'^{21}xʉ 'woo'^{21}o. Joongɨ tsa'naa'^{21}xʉ 'e dø'^{1}ø 'e lɨ tyan' no tsʉ 'e lɨ toon^{212}on' lo jo 'ee sá^{2} coonti.

13 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Cwoo'^{13}xʉ 'naa' 'ino 'e dø'^{1}ø.

Joon gajin'^{2} tsá^{2} tya'a do:

—Jo 'ee sá^{2} coonti. Lɨ́ɨ^{2}mo jiin'^{13} 'ñá^{2} 'iñi'^{1} joongɨ gá^{1}mo joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{21}. Joon xiiala lí^{2} laa^{21}na'a 'e dø'^{1} jileei'^{21} 'in tsá^{2} lo.

14 Tsʉ tii^{2} la coon'^{21} 'ñá^{2} mil 'in tsá^{2} do. Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—Sii'^{13} tsá^{2} cwocwaa^{1} tɨ' coon'^{21} 'iin'^{13} ca'no'^{3} cíein^{13}.

15 La joon gajmaa^{1}a. Gacwó^{2} jilee'^{21}mo.

16 Joon gason'^{1} Jesús jɨ 'ñá^{2} 'iñi'^{1} do coon'^{13} 'in gái^{1} joo'^{21} taai^{2} jmɨɨ^{21} do. Joon gajøø^{2} fu yʉ' fu uncwii^{21}. Joon gacwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios tya' 'e dø'^{1}ø do. Joon mo ngayuui'^{13} gajmaa^{1}a 'no'^{3} joon gacwo'^{2}o tsá^{2} tya'a 'e jmaa^{1}a jmai'^{2}xʉ jee^{212} tsá^{2} do.

17 Jilee'^{21}mo tsá^{2} gagøø'^{21}ø ce ganeei'^{13} tyɨ́^{2}-tsi. Joon mo ngayuui'^{13} joon jilaa'^{21} 'no'^{3} 'e gasái^{1} garøø^{2}mogɨ dyatun^{1} 'motó^{2}gɨ.

Jmaa^{1} Tɨ́^{3} júu^{3} 'e Jesús lɨ́ɨ^{1}i Cristo

18 Coon^{21} jmɨɨ^{212} mo gafaa'^{21}a Jesús júu^{3} tyɨ́^{2} coon^{21} lɨ yaa-i joon téen^{2}mo tsá^{2} tya'a coon'^{13}on. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús:

—¿'Iin jna jin'^{2} tsá^{2}?

19 'Idogɨ gañii^{1}, jin'^{2}in:

—'Inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} jin'^{2}in 'e 'nʉ-ʉ Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21}. 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ tsá^{2} jin'^{2} in 'e 'nʉ-ʉ Elías. Pe 'inlɨ́ɨi^{13} jin'^{2}in 'e 'nʉ-ʉ jaain^{21} tsá^{2} 'in nigacwo^{1} júu^{3} tyɨ́^{2} calɨɨ 'in nigajiin'^{1} tún^{1}.

20 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tún^{1} Jesús:

—¿'Naa'gɨɨ', 'ee fó^{2}oo' 'in jna?

Joon gañii^{1} Tɨ́^{3} do jin'^{2}in:

—'Nʉ-ʉ Cristo Jóon^{1} Dios.

Jesús jmoo^{1}o júu^{3} xiiala mi júun^{2}in

21 Pe Jesús lɨ́ɨ^{1} ga'ɨɨ^{1} júu^{3} joongɨ gauntsaa'^{12}i 'e jo 'in sɨɨ'^{21} tsá^{2} tya'a 'elo ce jiin'^{13} jaain^{21}.

22 Joon gajin'^{2}in:

—'In Tsá^{2} Ruu'^{21}mo tsá^{2} noogɨ iní^{2} wúu^{1} lɨɨlɨ^{1}. Joongɨ jo i'ii'^{21} tsacøøi'^{13} 'ii. Caan^{21}mo coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley ijaan'^{21}in injnga'^{2}mo 'i. Pe mo tɨ 'nɨ^{1} jmɨɨ^{212} ijmáa^{1}a jiin'^{1}o tún^{1}.

23 Mo ngayuui'^{13} joon gasɨɨ'^{21}ɨ jileei'^{21}:

—Wana 'in 'iin^{212}in jó^{1} coon'^{13} jna cwojmaa^{1}a 'íin^{2}-tsi jilaa'^{21} 'e 'oo^{1}o. 'Ná^{2}-a cwotyaan^{1}an crúu^{13} tya'a la coon^{21} jmɨɨ^{212} joon cwojaa^{1} coon'^{13} jna.

24 Tsʉ jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in lái^{1} yaai icaa^{21}mo fu juncwii^{21} tya'a. Pe jileei'^{21} 'in caai^{21} fu juncwii^{21} tya' 'wii^{212} tyiia 'in tiin'^{13}mo 'ii.

25 Jo 'ee to^{2} 'íi^{3} tya' tsá^{2} wa'a 'e galí^{2} tya'a la tøøi^{2} fu juncwii^{21} joon caa^{21}mo fu juncwii^{21} tya'a 'ña'a.

26 Tsʉ wana 'in ga'aa^{1} fa'ɨɨ'^{21} 'wii^{212} tyiia coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3} tya' xiiala mo tyʉ'^{2} Dios to^{2} la joon jon jna, 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}, ni 'aa^{21}oo fa'ɨɨ'^{21} 'wii^{212} tya'a mi yíi^{3}aa lawa Røøi^{13} coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' coon'^{13} jileei'^{21} ángeles tya'a.

27 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' 'inlɨ́ɨi^{13} jee^{212} 'in téein^{2} lo nano jo ijúun^{2}in nʉ'gɨ la jo mo gatyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}.

Unsɨ́ɨi^{2} Jesús la lɨ́ɨ^{1}i

28 Mo gatí^{2} jñá^{2} jmɨɨ^{212} 'e gafaa'^{21} Jesús 'elo joon gasoo^{1}o coon^{21} moo'^{21} 'e tsafaa'^{12}a júu^{3} tyɨ́^{2}. Ngoo^{21}-o coon'^{13} Tɨ́^{3} coon'^{13} Jacobo coon'^{13} Wó^{3}.

29 Joon la 'ɨɨ^{212} faa'^{21} Jesús júu^{3} tyú^{2} la tøøi^{2} níí^{1}i coonti coon^{21} galisíɨ^{2}mo la 'ɨɨ^{1}. Joongɨ siɨn'^{13}in galɨ taa^{21} jɨɨ'^{1} lɨɨlɨ^{1}.

30 Joon gajnéi^{1} gái^{1} tsañɨɨɨ'^{1} co' lɨ siin'^{12}in. Gajná^{2} joo'^{21} la 'ui lɨ siin'^{13}in. Jaain^{21} sii^{21} Moisés, jaain^{21}gɨ sii^{21} Elías.

31 Téein^{2} coon'^{13} Jesús síɨ^{1}i xiiala mi jóon^{2}in. 'E 'ná^{2} nii^{21} wúu^{1} fu Jerusalén.

32 Líɨ^{1} jalicwuu^{1}i Tú^{3} coon'^{13} 'in tsá^{2} catyaai^{21}gɨ do. Pe jo gacwuu^{21}i. Joon ganii^{21}o jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Jesús. Joon ganíi^{2}in jɨ gái^{1} tsañɨɨɨ'^{1} do 'in téein^{2} coon'^{13}on.

33 Mo gangalíin^{2} 'in tsá^{2} do co' lɨ siin'^{12} Jesús joon gajin'^{2} Tú^{3} do:

—Tɨfo'^{2}, ¡líɨ^{1} tyú^{2} 'e toon^{21}o'on lo! Jmoo^{21}o'o 'nɨ^{1} 'nú^{1} lo; coon^{21} 'nú^{2}'ɨ coongɨ tya' Moisés coongɨ tya' Elías.

Pe Tú^{3} do coonti jo ñi^{1} jilaa'^{21} 'e faa'^{21}a.

34 La 'ɨɨ^{212} faa'^{21}a do-o gajó^{2} coon^{21} jníí^{1} 'e gacɨin'^{13}in. Joon gafoo'^{1}mo mo gatáai^{2} jee^{212} jníí^{1} do.

35 Joon ganuu^{1} coon^{21} júu^{3} jee^{212} jníí^{1} do 'e gajin'^{2} 'elo:

—Yɨɨn^{21} tyiia 'in 'iin^{212}na lo. Nɨɨ^{2}ɨɨ' júu^{3} tya'a.

36 Mo ngayuui'^{13} gafaa'^{21}a 'e júu^{3} do joon ganíi^{2}mo jiin'^{13} 'ña'a Jesús. Jo 'ee gajin'^{2}in coonti jon'gɨ gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} ce jilaa'^{21} 'e niganí^{2}i.

Gaun'láai^{2} Jesús jaain^{21} sɨmii'^{21} 'in 'yuui 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a

37 Mo gajná^{2} jmɨɨ^{212} do coon^{21} gajgáa^{1}i 'e moo'^{21} do joon líɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} ngaunjiin'^{21}in Jesús.

38 Joon jaain^{21} tsañɨɨ'^{1} 'in ngó^{1} jee^{212} tsá^{2} do gasɨɨ'^{21}ɨ coon^{21} júu^{3} tá^{2} lɨ^{1}, jin'^{3}in:

—Tɨfo'^{2}, jmaa^{2}'a feei'^{1}-'o'o jøøi^{212}du' yɨɨn^{21} tyiia lo tsɨ camuui'^{13} 'in no seein^{21} tyiia.

39 'Yuui jaain^{21} espíritu gó^{2} 'e jmoo^{1} 'e 'oo^{1}o joongɨ joon^{21}in ñii'^{1}i. Joongɨ 'yee'^{21} jon^{1} moo'oo^{2}o. Joongɨ 'e'^{2}e wúu^{1}. Jo 'iin^{212}in túu^{1}i.

40 Nigamí^{3}oo tyani tsá^{2} tyi'i 'e tyíi^{2}mo 'in 'lɨɨi'^{3} 'yuui alma tya'a pe jo mo galɨ'^{2}ɨ.

41 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} fúui^{1} do:

—¡Tsá^{2} 'in jo tsáai^{1}-tsi 'naa'! Jiin'^{13} 'e gó^{2} 'øøi'^{21}-'oo'. Jo ní^{3}ii lɨɨ'^{21} 'e 'ná^{2}-a 'e siin'^{13}na coon'^{13} 'naa' joongɨ jmáa^{3}aa taa'^{21}a 'wii^{212} tyii'.

Joon jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ jmii^{21} xuui^{212} do:

—Ñijee^{1}du' yɨɨn^{21} tyi'i fu lo.

42 Pe mo gangatyéen^{1} 'in sɨmii'^{21} do 'in espíritu gó^{2} do gapíin^{2} 'ii ni 'wó^{2}. Gajmaa^{1}a 'e gajooin^{21} ñii'^{1}i 'ido tún^{1}. Pe Jesús gatyɨ'^{2} to^{2} 'in espíritu do wa'a cwo'íɨ^{1}ɨ. Joon gaun'láa^{2}mo 'in sɨmii'^{21} do. Joon gajaan'^{1}mo 'ido jmii^{21}.

43 Jilee'^{21}mo tsá^{2} ganga'goo^{21}-tsi jilaa'^{21} 'e jmɨɨ^{212} cɨɨ'^{13} Dios jmaa^{1}a.

Jmoo^{1} Jesús júu^{2} xiiala mi júun^{2}in

La 'ɨɨ^{212} jmoo^{1}o tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e faa'^{21} Jesús joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús tsá^{2} tya'a:

44 —Nɨɨu^{2}duu' coon'^{21} tún^{2} 'elo. Joon jo cwa'iin'^{13}-'oo'. Jna-a 'e Ruu'^{21}na Tsá^{2}. Pe 'ná^{2}-a ijaain'^{21} tsá^{2} jna ja'cwoo^{21} tsá^{2}.

45 Pe tsá^{2} tya' Jesús do jo ga'øøi'^{21}-tsi jilaa'^{21} 'e sɨɨ'^{21}ɨ 'ii tsɨ jo mo galisá^{2} 'ii'^{21} wa'a 'øøi'^{21}-tsi. Joon 'goo'^{21}-o wa'a mɨɨ'^{21}ɨ Jesús wa 'e nijin'^{2}in la lɨ 'e najin'^{2}in.

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} 'iin 'in tyíin^{13}gɨ ni fu

46 Joon tsá^{2} tya'a ga'láa^{2} 'wii^{212} jo cwo'^{2}o júu^{3} ruu'^{21}i 'iin jee^{212} 'ii 'in tyíin^{13}gɨ.

47 Pe Jesús galili'^{3}o jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi 'ido. Joon gasaan'^{12}in jaain^{21} xuui^{212} joon gasiin'^{21}in jee^{212} 'ii.

48 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jileei'^{21} 'in 'ii'^{21} 'in xuui^{212} lo coon'^{13} 'e sii^{21} jna 'ii'^{21}mo jon jna. Joon jileei'^{21} 'in 'ii'^{21} jna 'ii'^{21}mo jon 'in gasii^{21}in jna. Jileei'^{21} 'in 'woi^{1}gɨ jee^{212} 'naa' 'ii 'in tyíin^{13}gɨ la jee^{212} jileei'^{21}.

'In jo jmoo^{1} 'e gó^{2} tyi' 'ii 'in tyúi^{1} coon'^{13} jna'

49 Joon gajin'^{2} Wó^{3} gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Tɨfo'^{2}, nigajøø^{21}ø'ø jaain^{21} 'in ngí^{1} to^{2} 'wooi^{1} espíritu gó^{2} coon'^{13} 'e sii^{21} 'nɨ. Joon gauntsaa'^{13}moo'o tsɨ jo ngɨɨ^{1} coon'^{13} jna'.

50 Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jo untsaa'^{13}naa' tsɨ jileei'^{21} 'in jo jmoo^{1}o 'e gó^{2} tyi' 'ii 'in uncaain^{21} coon'^{13} jna'.

Jíin^{2}mo Jesús Jacobo coon'^{13} Wó^{3}

51 Mo gatí^{2} li tsei'^{2} Jesús fu ñɨfú^{2} ga'ii^{21}o fu^{1} tsáa^{1}a fu Jerusalén tá^{2}-a taain^{2}-tsi.

52 Joon gasii^{1}in tsá^{2} tya'a nifugɨ. Joon ngalíin^{2} coon^{21} fuu^{21} 'e náa^{1} co' Samaria gamɨɨ^{1}ɨ lɨ ján^{2}.

53 Pe tsá^{2} seein^{21} Samaria do jo ga'ii'^{21}i Jesús tsɨ galili'^{3}o 'e tsáa^{1} 'ido fu Jerusalén.

54 Mo ganí^{2} tsá^{2} tya'a Jacobo coon'^{13} Wó^{3} 'elo joon gasɨɨ'^{21}ɨ:

—Ña'ñɨ'^{1}ɨ', ¿ja 'iin^{212}u'un wa'a siin^{21}na'a júu^{3} 'e xii^{1}a goon^{21} po'^{3} jí^{2} fu yɨ' fu juncwii^{2} tya'a? Joon ityee^{21}mo coon'^{21} tya' jilee'^{21}i 'in tsá^{2} no la gajmaa^{1}a jaain^{21} tsá^{2} 'in gacwo^{1} júu^{3} tyú^{2} calɨɨ 'in sii^{21} Elías.

55 Joon gajøøi^{2} Jesús 'ii joon gajin'^{2}in:

—'Naa'a jo ñí^{2}ii' coonti xiiala líɨi^{1} espíritu jeei^{13} 'naa'.

56 Jna-a, 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}, jo góo^{3}oo wa'a 'e 'iin^{212}na fu juncwii^{21} tya' tsá^{2} xɨɨlɨ'ɨ jmáa^{3}aa tiin'^{13}mo tsá^{2}.

Joon gangalíin^{2} coon fuu^{21} pi'^{3} lɨ xiia'.

'Ee 'ná^{2} jmaa^{1}a wa'a 'iin^{212} tsá^{2} ngí^{1} coon'^{13} Jesús

57 Mo gangalíin^{2} fu^{1} táai^{2} jaain^{21} tsañɨɨ'^{1} nijin'^{2} gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—'Iin^{212}na ní^{3}ii coon'^{13} 'nɨ doñixiia' ca cwoo'^{2}'o.

58 Joon gañii¹ Jesús:
—Jileei'²¹ cwii¹ sá² tóo²-o tsa' xá² joongɨ
jileei'²¹gɨ ton¹ sá² sɨ́ɨ²-ɨ pe jna-a Ruu'²¹na Tsá²
jo 'óo³oo xiia' lɨ cwuu²¹na.
59 Joon gajin'² Jesús gasɨɨ'²¹ɨ jaain²¹gɨ:
—Na¹ coon'¹³ jna.
Pe 'idogɨ gajin'²in:
—Cwó³du'u cata ní³ii jéei¹ ni'áai¹duu
ñʉ'³ʉʉ.
60 Joon gajin'² Jesús:
—Já¹du' cwo'aa¹i 'in jo tsáai¹-tsi jna 'in
'lɨɨ²¹² do. Pe 'nʉ-ʉ cwoo²du'u, cwocwo'²'o júu³
tyʉ́² tya' xiiala mi tyʉ'² Dios to² tsá².
61 'In xeei'²¹gɨ gajin'²in:
—Ña'ñʉ'¹ʉ' 'iin²¹²na ní³ii coon'¹³ 'nʉ pe jéei¹
cwoo²du'u ni'i'³ii júu³ tsá² néei¹ inʉʉ tyiia.
62 Pe Jesús gajin'²in:
—Tsʉ lawa jaain²¹ tsá² 'in ga'láa² 'wii²¹²
núu²un júu³ tya' Dios pe jo gacón² cwáain¹
coon²¹ tún². Jo tɨ́ɨ²i 'ii'²¹ Dios 'ii lɨ tyʉ'² Dios
to².

10

Sii¹in Jesús setenta tsá² 'e tsacwo¹ júu³ tyʉ́²

1 Mo ngayuui'¹³ jilaa'²¹ 'elo joon gatyiin'¹² Jesús coon²¹gɨ setenta tsá² tún¹. Joon gasii¹in tɨ' gái¹ tɨ' gái¹ tyanií¹i 'e tsacwoo¹ júu³ tyʉ́² la caain²¹ fuu²¹ lɨ 'ná² tsáa¹a.
2 Joon gasɨɨ'²¹ɨ:
—'E la ja'²mo, lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² seein²¹ 'in 'ná²gɨ núu² júu³ 'e 'iin²¹²mo Dios tsá². Pe xʉ tsá² seein²¹ 'e lí² tsalíin² tsajmáa² júu³. 'Wii'¹³ joon mí²ɨɨ' tyani Dios 'in 'iin²¹²in tsá² wa'a sín¹gɨ tsá² 'in cwó¹gɨ 'e júu³ lo.
3 Cwolíin²naa'. Tyán²aan' cwáain¹ tsʉ sɨ́ɨ³na 'naa' lawa joo'saa'²¹ yʉʉn²¹ jee²¹² 'yiia'¹ tsi-inuu²¹.
4 Jo 'ee cón²oon' jon' mora'² jon'gɨ tuloo²¹ taa'¹³ cuu² jon'gɨ mɨ́ɨ¹³ɨɨ'. Joon jo un'ɨɨi²¹² yaanaa' foo'¹³naa' tsá² tya'i fu¹.
5 Mi cwotaa²¹naa' tsi inʉʉ jée¹ foo'²¹oo' 'in tsá² do: "Mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyani Dios 'e uncwaa'³i inʉʉlo."
6 Wana 'in tsá² do røø²¹ 'ii'²¹ tya'a i'ii'²¹mo coon²¹ 'e tyʉ́² la lɨ 'e nuu¹. Wana jo la joon jo tɨ́ɨi² 'e júu³ tyʉ́² do.
7 Do-o jóon¹³oo', dogɨ jon cøø²øø' joongɨ 'úu²uu' jilaa'²¹ 'e cwoo¹ 'naa' tsʉ jileei'²¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tɨ́ɨ²mo 'e 'uun'²¹un dø'¹ø. Jo ngɨ́²ɨɨ' la tyi 'nʉ́¹.
8 Wana xiia' fu lɨ gatyalíin²naa' 'ii'²¹ tsá² 'naa' cø²øø' jilaa'²¹ 'e cwo'²o 'naa'.
9 Un'láa²naa' tsatsaa'¹³ 'in seein²¹ do. Joon síi¹³ii': "Tya'an nijó¹ 'e tyʉ'² Dios to² 'naa'."
10 Pe wana gatyalíin²naa' coon²¹ fuu²¹ lɨ jo 'ii'²¹i tsá² 'naa' cwo'woo²¹naa' tya'i fu¹ joon fóo¹³oo' la lo:
11 "Cagɨ 'laa²¹ sá² góo²oo' lo 'e taa'¹³ mɨɨ²¹ɨ'ɨ xʉʉ²ʉ'ʉ lo lawa coon²¹ li² 'e jmoo²¹o'o tya' 'e gó² tyii'. Pe cwoliñí²ii' 'áa¹mo nijatyéen¹in 'e tyʉ'² Dios to² 'naa'."
12 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa' —jin'² Jesús—, mi 'íin² fu juncwii²¹ lɨ́ɨ¹gɨ wúu¹ iní² 'in tsá² seein²¹ fuu²¹ do lagɨ tya' tsá² seein²¹ fuu²¹ Sodoma.

Tsá² néei¹ fuu²¹ 'e jo nʉʉ'¹³

13 'Fuu²¹²uu 'naa' tsá² néei¹ Corazin. Fuu²¹²uu 'naa' jon tsá² néei¹ Betsaida. Wa'a la caain²¹ fuu²¹ Tiro coon'¹³ Sidón wa galɨ́² coon²¹ milagro 'e nigalɨ́² jee²¹² 'naa' ca la mo jéei¹ la mo 'iin²¹²in unsɨ́ɨi² 'e 'ɨ¹-tsi. Joongɨ 'e tyii¹ coon²¹ 'mɨ'² lí¹ tyiia²¹² joon ga'ɨ́ɨ²i fó² mootyíi¹i lawa coon²¹ li² 'e gajo'²o-tsi.
14 Pe mi 'íin²in fu juncwii²¹ 'naa'²¹a lɨ́ɨ¹ wúu¹gɨ móo³'naa' lagɨ 'in tsá² néei¹ Tiro coon'¹³ Sidón.
15 Joongɨ 'naa'a 'in néei¹ Capernaum, ¿tɨ lɨ́ɨ²naa' isaa'²¹ 'naa' fu 'ñʉ'fú²? Xʉjoon ixaa²¹moo' fu lɨ 'ii²¹.
16 Jileei'²¹ 'in nuu¹u júu³ tyii' —jin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a—, nuu¹o jon júu³ tyiia. Jileei'²¹ 'in jo 'ii'¹² 'naa' la joon jon jo 'ii'¹i jna. 'In jo 'ii'¹³ jna la joon jon jo 'ii'¹i 'in gasii¹in jna.
Joon mi yuui'¹³ gajin'² Jesús 'elo gan-galíin²mo tsá² tya'a do.

Gacwolíin²mo tsá² 'in gasii¹in Jesús

17 Joon gacwolíin²mo 'in setenta tsá² do jløø'³mo jin'²in:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', cagɨ espíritu gó² galɨnʉʉ'¹³o to² tyʉʉ'¹³ jna'a coon'¹³ 'e sii²¹ 'nʉ.
18 Joon gajin'² Jesús:
—Jo'²o. Gamóo³oo xiiala mo gatøø'²¹i Satanás fu yʉ' fu juncwii²¹ lawa coon²¹ jɨ́² cwaain²¹ 'ñá².
19 Jna gacwo'²oo 'naa' 'ii'²¹ 'e 'øø¹³øø' moo'woo²¹ mɨɨ'²¹ coon'¹³ tɨcún³ joongɨ ilii'²¹oo' jilaa'²¹ wa' pí³ tya' tsá² 'lɨɨi'³. Joon jo tɨ́² 'nii'²¹ tyii'.
20 Mo tyʉ́'²ʉʉ' to² 'in 'wói¹ 'in 'lɨɨi'³ taai² alma tya'a tsá² joon 'woo²¹mo jon pe jo jmaa²aa' jløø'³naa' 'wii'¹³ joon, pe jmáa²aa' jløø'³naa' tsʉ 'wii'¹³ nigatyii'¹³mo Dios 'naa' 'e cwolíin²naa' ñʉ'fú².

Jløø'³mo Jesús

21 La tsifu joon gajmaa¹ 'in Esíritu Tyʉ́² tya' Dios galijløø'³mo Jesús. Joon gajin'²in:
—Cwóo³oo 'maai'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ'. 'Nʉ-ʉ fii²¹² ni 'wó² joongɨ fu juncwii²¹. Cwóo³oo 'maai'¹³ tsʉ niga'máa²o'o jilaa'²¹ júu³ tyi'i 'e jo ñí² tsá² jmɨɨ¹-tsi coon'¹³ 'in tsá² 'øøi'²¹-tsi. Joon niga'ee'¹²o'o tyani tsá² 'woi¹ 'in lɨ́ɨi¹ la lɨ́ɨi¹ xuui²¹² 'in jo mo gauntsáa¹. Tsʉ la joon Ña'ñʉ'¹ʉ' nigali'iin²¹²mo'o.
22 'Ñʉ'²oo nigacwo'²o jna jilaa'²¹. Ce jiin'¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² licwii¹in Jóon¹ Dios jiin'¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹ cwii¹in 'ii. La joongɨ jon ce

jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} licwii^{1}in Dios Jmii^{21} jiin'^{13} 'ña'a Jóon^{1}on licwii^{1}in 'i coon'^{13} jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in 'in Jóon^{1}-o 'e licwii^{1}in 'ii.

23 Joon gajøøi^{2} Jesús tsá^{2} tya'a. Joon jin'^{2}in gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jløø'^{3}mo ce jileei'^{21} 'in jøø^{2} jilaa'^{21} coon'^{13} unníi^{1}i 'e jøø^{2} 'naa'.

24 Tsʉ 'ela ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} 'in gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} calɨɨ coon'^{13} jileei'^{21} røøi^{13} nigali'iin^{212}in jøø^{2} jilaa'^{21} 'e jøø^{2} 'naa' nano. Pe jo gangoo^{1}o. Nigali'iin^{212}in núu^{2}un ce jilaa'^{21} 'e núu^{2}uu' nano. Pe jo ganúu^{2}un.

Lawa jaain^{21} tsá^{2} Samaria

25 Joon garoon^{1} jaain^{21} tɨfo'^{2} tya' ley. Joon gangasii'^{12}i Jesús. 'Iin^{212}in jøø^{2}do xiiala lɨ́ii^{1} Jesús. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ:

—Tɨfo'^{2}, ¿'ee 'ná^{1} jmáa^{3}aa itiin'^{13}na fu juncwii^{21} tyiia?

26 Joon gañii^{1} Jesús:

—¿'Ee to^{2} tyʉ'^{2} ni jí^{2} tya' ley? ¿Xiiala gafaa'^{12}a 'e ley do lɨ́ɨ^{2}u?

27 Joon gañii^{1}i 'in tɨfo'^{2} tya' ley do:

—"Cwoli'née^{1}mo'o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios tyi'i la tøøi^{2} alma tyi'i, joongɨ coon'^{13} la tøøi^{2} 'waa'^{21} pí^{2} tyi'i, joongɨ coon'^{13} la tøøi^{2} 'e 'ɨ^{1}-'o'o. Joongɨ cwoli'née^{1}mo'o tsagóo^{2}'o lawa'a woo^{2}o'o" —jin'^{2} tɨfo'^{2} tya' ley do.

28 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Tyʉ́^{2}-ʉ nigafaa'^{13}'a. Wana gajmaa'^{13}'a jilaa'^{21} 'elo tiin'^{13}mo'o.

29 Pe 'in tɨfo'^{2} tya' ley do 'iin^{212}in untyú^{1}mo 'ña'a joon gajin'^{2}in gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—¿'Iin tsagóo^{3}oo?

30 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Lawa jaain^{21} tsá^{2} gajgáa^{1}i fu^{1} tya'i fu Jerusalén 'e tsáa^{1}a fu Jericó. Joon gasain'^{2} 'uun^{21} 'ii. Joon ga'uun^{21}o ce jilaa'^{21}a cagɨ sɨɨn'^{13}ɨn. Joongɨ gajmee'^{21}i lɨɨlɨ^{1} coon^{21} xʉʉ jo gajnga'^{2}mo.

31 La coon^{21} jo ngaa^{21}mo joon jaain^{21} untsá^{2} gajgáa^{1}i 'e fu^{1} do-o jon. Pe mo ganí^{2} 'ido lɨ' tɨ' gangɨ́ɨ^{1}i.

32 La joon jon jaain^{21}gɨ tsá^{2} levita gangɨ́ɨ^{1}i fu do. Joongɨ coon^{21} tsáa^{1} joon gangɨ́ɨ^{1}i mo ganí^{2}i.

33 Pe jaain^{21} tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} 'in seein^{21} Samaria 'in gangɨ́ɨ^{1}i fu do-o jon. Joon mo ganí^{2} 'ido joon fúu^{2} galɨ́ɨ^{1}i.

34 Joon gangatyée^{n1}in lɨ ráain^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} do. Joon gajmaa^{1}o mɨ́^{1} lɨ sɨcwuu'^{21} tya' 'ido. Gasuun^{21} aceite coon'^{13} vino. Joon gapaa'^{21}a 'mɨ'^{2} lɨ sɨcwuu'^{21} tya' 'ido. Joon gatyée^{1}mo 'ido bu'^{3} tya'a. Joon gangajée^{1}i 'ido coon^{21} lɨ cwói^{1} ján^{2}. Joon ga'aa^{1}i.

35 Mo gajná^{2} jmɨɨ^{212} do itsei'^{2} 'in tsá^{2} do joon gatyii^{21}xʉ cuu^{2} gacwo'^{2}o fii^{212} 'e 'nú^{1} do. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido: "Jøø^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} no. Jøø^{2}du' joon wana ga'íin^{1}gɨ'ɨ cuu^{2} no icɨ́ɨ^{3}oo tyi'i mi lɨ gaa'^{13}na."

36 Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tɨfo'^{3} tya' ley do:

—¿'Iin lɨ́ɨ^{2}u jee^{212} 'in gaai^{21} do galɨ́ɨ^{1}i lawa jaain^{21} tsagoo^{1}o 'in tsañʉʉ'^{1} 'in gajmeei'^{21} 'uun^{21} do? —jin'^{2} Jesús.

37 Joon gajin'^{2} tɨfo'^{2} tya' ley do:

—'In tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} do 'in fúu^{2} galɨ́ɨ^{1}i 'in tsá^{2} sɨcwuui'^{21} do.

Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Ngɨ́^{2}, cwajmáa^{2} ce tí^{2} la joon.

Jesús tyíin^{13}in tya' Marta coon'^{13} María

38 Joon ngoo^{212} Jesús la fu^{1} 'yúu^{2}i. Joon gatyíi^{1}a coon^{21} fuu^{21}. Joon do-o jaain^{21} tsamí^{2} sii^{21} Marta gatøø^{1}ø fu tya'a.

39 Joon Marta do seein^{21} jaain^{21} ruu'^{21}i sii^{21} María. Joon 'ido-o gacwoo^{21} 'wii^{212} tɨɨ^{2} Jesús 'e 'iin^{212}in núu^{2} jilaa'^{21} 'e jin'^{2} Jesús.

40 Pe Marta do lɨ́ɨ^{1} cwo'^{2}-tsi coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} jmoo^{1}o. Joon gangatyée^{n13}in lɨ tyíin^{1} Jesús joon gasɨɨ'^{21}ɨ:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿tɨ jo cu'^{2}xʉ-'o'o coonti 'in ruu'^{21}na no coonti tuui^{1} jna 'ñii'a coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} jmóo^{3}oo? Sii'^{13}'i cwouncoon'^{13}xʉ jna.

41 Joon gañii^{1} Jesús:

—Marta, ¿'ee lɨ' cu'^{2}-'o'o coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} 'e jmoo^{2}'o?

42 Pe coon^{21} 'e sá^{2} 'e tyiin^{2}gɨ. María lo nigatyii'^{13}o coon^{21} 'e tyʉ́^{2}gɨ. Joon ce jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in cwooi^{21} tyí^{2} tya'a.

11

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} tya'a xiiala faa'^{21} tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}

1 Cafu mo galɨ́^{2} gafaa'^{21} Jesús júu^{3} tyʉ́^{2} joon mo ngayuuí'^{13} gafaa'^{21}a joon jaain^{21} jee^{212} tsá^{2} tya'a gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', e'^{2}'e jna'a xiiala faa'^{13}a'a júu^{3} tyʉ́^{2} la ga'e'^{2} Wó^{3} tsá^{2} tya'a.

2 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Mi fó^{2}oo' júu^{3} tyʉ́^{2} tyii' fá^{2}aa' la lo:

Ña'ñʉ'^{1}ʉ' tyín^{1}u'un ñʉ'fú^{2} tyi'i.

Jiin'^{13} 'nʉ-ʉ 'in tyúi^{1} la jee^{212} jileei'^{21} 'in seein^{21}.

Tyʉʉ'^{21} to^{2} jna'a.

Fu ñʉ'fú^{2} jilaa'^{21} ilɨ́^{2} jiin'^{13} la 'iin^{212}u'un.

Jmáa^{2} jon ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

3 Cwo'^{3}'o jna'a 'e liin^{1} 'e tyée^{3}e'e jmɨɨ^{212} no.

4 Joon 'íin^{1}u'un tsaa^{2} tyii'i tsʉ la joon jon jna'a 'íin^{2}moo'o tsaa^{2} tya' jileei'^{21} 'in gajmaa^{1}a 'e gó^{2} tyii'i.

Un'øø^{1}u'u jna'a 'e jo 'naa'^{13}a'a tsaa^{2}.

5 Gajin'^{2}in jon Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jmoo'^{13}du' cwáain^{1} lawa jaain^{21} jee^{212} 'naa' 'in 'aa^{1}i jaain^{21} tsá^{2} seein^{21} tyʉ́^{2} coon'^{13}. Joon la 'woo^{1} tyíia^{2} nʉʉ^{1} ngóo^{1}-o fu tya' 'ido. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido: "Jmáa^{2} fee'^{1}-'o'o, tyí^{3}ta'a 'nɨ^{1} 'iñi^{1} 'ná^{3}aa.

6 Tsʉ jaain21 tsá2 seen2'na tyú2 coon'13 sá2
coon21 lɨ jaa'12i. Joon gacwaa'12i fu tyiia joon
jo 'ee 'óo3oo coonti wa'a 'e cwo'3oo."
7 Joon 'in dogɨ gajin'2in ca tɨ tsi inʉʉ li
raain21: "Jo untyíi2u jna tsʉ sijnɨɨ1 'nú3ʉʉ.
Joongɨ yʉʉn21 tyiia tee'13mo coon'13 jna
cwuu21mo ni coo'mó2. Jo lí2 raan21na wa'a
'e lí2 cwo'3oo 'nʉ coonti."
8 'E la ja'2mo fo'3oo —jin'2 Jesús— fiin'13 jo
roon1on 'e cwo'2o 'ido tsʉ 'wii'13 tsá2 seein21
tyú2 coon'13on do ilí2 roon1on cwo'2xʉ 'ido la
coon'21 'e jo untyíi2gɨ 'ido 'ii. Joon cwo'1o
jiin'13 'e 'ná1xʉ.
9 'E la joon fuu212uu 'naa', mí2ɨɨ' tyani Dios
tsʉ joon cwo'2o 'naa'. 'Nee'13naa' tsʉ joon
tyee'21moo'. Pó2oo' 'ooca'nú1 tsʉ joon inaa21o.
10 Tsʉ jileei'21 'in mɨ1 'ii'21mo. Joongɨ
jileei'21 'in 'noo'2 tyiia'13o. Joongɨ jileei'21 'in
pó2 'ooca'nú1 naa21o tya' 'i.
11 'Jmoo2 joon2 jaain21 'naa' lɨ́ɨi1naa'
tsacóøi'13, ¿tɨ cwó2oo' yʉʉn21 tyii' coon21
cuun212 wa mo gamɨɨ1ɨ 'iñi'1? ¿Tɨ cwoo'13naa'
jaain21 mɨɨ'21 wa mo móo1i joo'21 taai2 jmɨɨ21,
12 owa cwoo'13naa' 'ee jaain21 tɨcún3 wa mo
gamɨɨ1ɨ coon21 mootú2?
13 Pe wana 'naa', 'in jo tyú1naa' cwó2oo'
yúʉn2 tyii' 'e tyú2 xiiati lɨ́ɨ1gɨ icwo'2o Ña'ñʉ'1ʉ'
tyíin1 ñʉ'fú2 'in Espíritu Tyú2 tya'a tya'
jileei'21 'in mɨ1.

*Cwo'2 tsá2 tsaa2 Jesús 'e coon'13 'ii'21 tya'
'in 'lɨɨi'3 jmoo1o*

14 Seein21 jaain21 tsá2 'in ga'í2 'in 'lɨɨi'3 alma
tya'a. Joon jo cwo1 faa'21 'ido. Mo gatyii1
Jesús 'in 'lɨɨi'3 'yuui alma tya'a galɨ́2-ɨ faa'21o.
Joon lɨɨlɨ1 ganga'goo21-tsi tsá2 'elo.
15 Pe 'in lɨ́ɨi13gɨ gajin'2in:
—'In tsañʉʉ'1 lo 'wooi1 'in 'lɨɨi'3 coon'13 'ii'21
tya' Beelzebú 'in tyʉ'2 to2 'ii.
16 'In xeei'21gɨ gali'iin212in coon21du
cwáain1 xiiala lɨ́ɨi1 Jesús joon gamɨɨ1ɨ coon21
milagro.
17 Pe ñii1 Jesús 'ee 'ɨ1-tsi 'in tsá2 do. Joon
gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—Lawa coon21 fuu21 'e túnʼ2 'ii'13 lɨ́ɨi2 joon
tɨ́ɨ1ɨ jee212 yaa-i. 'E fuu21 do jo taa'21a. Joon
wana tɨ́ɨi1 tsá2 la 'oo'21 ruu'21ɨ tsi inʉʉ jo
taa'21a.
18 ¿Xiiala ilí2 tyʉ'2 Satanás to2 wa'a téen1in
jiin'13 la 'ña'a? Pe 'naa' fó2oo' 'e 'wóo3na 'in
'lɨɨi'3 coon'13 'ii'21 tya' Beelzebú.
19 Wana jmáa3aa la joon, ¿'iin coon'21 cwo1
'ii'21 tsagoo2oo' wa'a 'wooi1 'ido 'in 'lɨɨi'3 taai2
alma tya' tsá2? Coon'13 to2 'e jmoo1 'ii-o
cwoliñi1 tsá2 'e lɨ' cɨɨ'12 fó2oo'.
20 Coon'13 'ii'21 tya' Dios 'wóo3na espíritu
gó2 —jin'2 Jesús—, joon coon'13 'e joon
'øøi'21-tsi tsá2 'e nigacwa'1 'ii'21 tya' Dios
jee212 'naa'.
21 'Lawa jaain21 tsañʉʉ'1 pí2-tsi joongɨ
'oo1o ñí3 wa'a un'øøi1 'ña'a joon jøø2o tya'a.
Jilaa'21 'e sɨ'móo1 tya'a jo lí2 coon1 tsá2 coonti.
22 Pe wana tyíia1 jaain21 'in pí2gɨ-tsi lagɨ 'ii
joon lii'1i 'ii. Joon 'woo21-o jilaa'21 ñí3 tya'a 'e
gajmaa1 'e jo cu'2-tsi. Joon gajmaa1 mai'2xʉ
ce jilaa'21 'e ga'wo'2o tya' 'ido.
23 'Jileei'21 'in jo faa'21 tyú2 tyiia 'laa'21a
faa'21a tyiia. Joongɨ jileei'21 'in jo jéei1 tsá2 'e
uncaain21 coon'13 jna jmaa1a 'e 'eei'1 tsá2 jna.

'Ee'13 Jesús tsá2 xiiala lɨ́ɨi2 espíritu gó2

24 Faa'21gɨ Jesús jin'2in:
—Mo cwo'ɨ́1 espíritu gó2 tya' tsá2 ngɨ1o la
caain21 cwoo'13 tyʉʉn21 'noo'21o lɨ ján2. Joon
mo jo tyii'1a joon 'ɨ1-tsi: "Nii'13moo fu tyiia lɨ
gajúu3uu."
25 Mo gatyee'12i joon ní2in 'in tsañʉʉ'1 do
lawa coon21 'nú1 'e lɨ́ɨi2 joongɨ sii'1i tyú2.
26 Joon tsaa21o tsate'2e dyái1gɨ espíritu 'in
'lɨɨi'3gɨ. Joon jilee'21mo itsataa2i tya' 'in
tsañʉʉ'1 do. Joon lɨ́ɨ1 galɨgoo21gɨ seein21 'in
tsañʉʉ'1 nano lagɨ mo jéei1.

'E jløø'3mo la jai'2

27 La 'ɨɨ212 siin'12 Jesús faa'21a 'elo jaain21
tsamɨ́2 jee212 'in tsá2 do ga'oo1o jin'2in:
—¡Lɨ́ɨ1 tyú1-i 'in ningatyéein1 'nʉ joongɨ 'in
gacwo1 tʉʉ'21 cu'2'u!
28 Jesús-gɨ gajin'2in:
—¡Pe lɨ́ɨ1gɨ tyúi1 'in ganúu2 joongɨ nʉʉ'13o
júu3 tya' Dios!

Tsá2 gó2 mɨɨ1ɨ coon21 milagro

29 La 'ɨɨ212 joon lɨ́ɨ1 ngafúui1 tsá2 la cu'2
lɨ' lɨ siin'12 Jesús joon ga'láa2 Jesús 'wii212
gafaa'21a sɨɨ'21ɨ 'ido:
—Tsá2 gó2 'in seein21 nano mɨɨ1ɨ coon21 li2
milagro. Pe jiin'13 coon21 li2 ilisá2 tya' 'in
tsá2 no jiin'13 la li2 gacwoo1 jaain21 tsá2 'in
gacwo1 júu3 tyú2 calɨɨ sii21 Jonás.
30 Lawa Jonás, 'ii jaain21 lawa coon21 li2 'e
galɨ́2 tya' tsá2 seein21 Nínive. La joongɨ jna 'in
Ruu'21na Tsá2, jna-a lawa coon21 li2 tya' tsá2
seein21 nano.
31 Mi 'íin2 fu juncwii2 ilí2 'ii'21 tya' tsá2
seein21 nano jaain21 'in tyʉ'2 to2 coon21 fuu21
náa1 lɨ' cwoo21 tooin212 lɨ' yuui'2 ñi'1 niroon21
nijmáa1a 'ii'21 tya'a tsʉ 'ii gajó2 lɨ wiingɨ ni
cwoo'13 fu juncwii21 'e janúu2du jilaa'21 'e
jmɨɨ1-tsi Salomón. Joon 'elo seen21mo jaain21
'in feei'1gɨ lagɨ Salomón.
32 Jileei'21 tsá2 seein21 fuu21 Nínive do mi
'iin2 fu juncwii21 niroon21 mi jmáa1 Dios 'ii'21
tya' tsá2 seein21 nano. Joon icwoo1 tsaa2
tya'a. Tsʉ tsá2 seein21 Nínive do gaunsɨɨ21mo
'e 'ɨ1-tsi mo ga'ɨ́ɨ2 Jonás do júu3 tyú2 tya' Dios.
Joon nano lo-o seein21 jaain21 'in tyúi1gɨ lagɨ
Jonás.

Jɨ2 coo21 tya' tsá2

33 'Ce jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in dyi'^{2} coon^{21} jí^{2} joon sii'^{21}i coon^{21} li 'uuin^{21} jon'gi nɯ' coon^{21} cwóo^{1}. Sii'^{21}i tsá^{2} coon^{21} yɯ'-ɯ joon jnéei^{2} tya' tsá^{2} 'in taai^{2}.

34 Unni^{2} tsá^{2} 'e lí lawa coon^{21} jí^{2} coo^{21} tya' tsá^{2} wana tyú^{2} unni^{2} tsá^{2} la joon jon róøi^{3} coon'^{13} 'e tyú^{2} la tøøi^{2}. Joon ngii^{1} li jná^{2}. Pe wana gó^{2} unni^{2} tsá^{2} la joon jon gó^{2} la tøøi^{2}. Ngii^{1}o li nɯɯ^{21}.

35 Tíi^{2}mo'o ñí^{2}'i 'e tyú^{2} 'e jo ngí^{2}'i li nɯɯ^{21}.

36 Wana røø^{21}u coon'^{13} 'e jí^{2} do jiin'^{13} capi'^{2} jo 'ii^{21}gi nɯɯ^{21} la joon jon nijøø^{2}o'o coon'^{21} tyaa^{2} lawa mo coo^{21} jí^{2} jnéei^{2} tyi'i.

Jíi^{2}mo Jesús tsá^{2} fariseo

37 Mo gatséi^{1} gafaa'^{21} Jesús 'elo jaain^{21} tsá^{2} fariseo gatøø^{1}o Jesús fu tya'a 'e dø'^{2}ø. Ga'í^{2} Jesús joon gacwoo^{21} ti' mesa.

38 Ganga'goo^{21}-tsi tsá^{2} fariseo do mo ganí^{2}i 'e jo gauntiin'^{12}in Jesús 'e run'^{2}un cwoo^{21} jiin'^{13} la tiisi'^{2} la nɯ'gi dø'^{2}ø.

39 Pe joon gajin'^{2} Jesús:

—'Naa', tsá^{2} fariseo, ruun'^{13}naa' jiin'^{13} li' caluu coon^{21} vaso coon'^{13} wúun^{1} pe 'naa'gii' li' tsi sirøø^{21}moo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e niga'uun^{212}uun' joongi coon'^{13} jilaa'^{21} 'e nigatyáa^{2}aa' coon'^{13} 'e gó^{2}.

40 ¡Tsá^{2} bón^{1} 'naa'! ¿Ti jo ñí^{2}ii' 'in gajmaa^{1} li' caluu 'ii-gi jon gajmaa^{1} li' tsi?

41 La joon cwoo^{21}xɯɯ' tsá^{2} tañíi^{2} 'e dø'^{2}ø 'uunñi^{2} tyii' la joon jilaa'^{21}a nilí^{2} tyú^{2} tyii'.

42 'Fúu^{2} 'naa' tsá^{2} fariseo, cwo'^{2}naa' Dios diesmo tya' jilaa'^{21} 'oosee^{212} coon'^{13} jilaa'^{21} 'oo^{2} ruda coon'^{13} jilaa'^{21} nii^{2}gi 'oonuu^{21}, pe coonti jo unjíi^{2} 'naa' 'e jmaa^{2}aa' 'e tyú^{2} tya' tsá^{2} jon'gi 'iin^{212}naa' Dios. 'Elo-ogi 'ná^{1} jmaa^{2}aa' la jéei^{1}gi. Pe la joon jon jo 'íin^{2}-'oo' 'e jmaa^{2}aa' 'e xiia'^{21}gi do.

43 '¡Fúu^{2} 'naa' tsá^{2} fariseo, 'iin^{212}naa' ní^{2}ii' li tíii^{2} cwa^{2} 'in tyíin^{2}mo inɯɯ cwo'^{1} tyii' sii^{21} sinagogas! Joongi 'iin^{212}naa' 'e li'gøø'^{2}mo tsá^{2} 'naa' mo ngí^{2}ii' jee^{212} 'nú^{1}.

44 '¡Fúu^{2} 'naa' tifo'^{2} tya' ley coon'^{13} 'naa' tsá^{2} fariseo! Li' ciī'^{12}i jmoo^{2}oo' 'e 'é^{2}ee' tsá^{2} no. Lí^{1}naa' la li 'e 'aan^{1} roon^{1} jo jnée^{3}in do-o. Jilee'^{21}mo tsá^{2} ngii^{1}mo li ni do-o mo jo li'^{2}i.

45 Joon gañii^{1}i jaain^{21} tifo'^{2} tya' ley jin'^{2}in:

—Tifo'^{2}, jilaa'^{21} 'e fó^{2}'o no lawa'a 'e fu'^{2}'u jna'oo'o.

46 Joon gajin'^{2} Jesús:

—¡Fúu^{2} 'naa' jon tifo'^{2} tya' ley! Coon'^{13} tiisi'^{2} tyii' cwó^{2}oo' tsá^{2} coon^{21} laa^{212} 'e jo roon'^{21} jiin'^{13} jaain^{21}. Joon jogi 'iin^{212}naa' uncóon^{13}oon' jiin'^{13}xɯ.

47 '¡Fúu^{2} 'naa', jmoo'^{21}oon' ni'aan^{1} tya' tsá^{2} 'in nigacwo^{2} júu^{3} tyú^{2} calii 'in nigangaai'^{12} 'lii^{212} tsacøøi'^{13} tyii' calii!

48 La no-o 'øøi'^{21}-tsi 'e røø^{21} síi^{13}naa' coon'^{13} 'e gajmaa^{1} 'lii^{212} tsacøøi'^{13} tyii'. 'Ii-o nigajngaa'^{12}i joon 'naa'gii' jmoo'^{21}oo' ni'aan^{1} tya'o.

49 'Joon ñí^{2} Dios mo nigajin'^{2}in: "Síi^{3}na tsá^{2} cwo^{2} júu^{3} tyú^{2} tyiia coon'^{13} 'in líii^{13}gi tsá^{2} tya'a joon 'in líii^{13} ijnga'^{2}mo 'in líii^{13}gi 'øø^{1}mo."

50 'Wii'^{13} joon tsá^{2} seein^{21} nano nityii^{21}o cwáain^{1} tya' tsá^{2} 'in nigacwó^{2} júu^{3} tyú^{2} tya' Dios 'in nigajúin^{1} ca mo nigaroon^{1} cwoo'^{13} juncwii^{21}.

51 Ityi^{2} jmi^{1} 'øøi^{2} ca Abel joongi ca tí^{2} Zacarías 'in nigajngaa'^{13}i 'oo^{2} cwo'^{1} do. 'Wii'^{13} joon fo'^{3}oo icoon^{1} Dios cwáain^{1} tya' 'in nigajúin^{1} la joon 'in seein^{2} nano icoon^{1} cwáain^{1} tya'a.

52 '¡Fúu^{2} 'naa' tifo'^{2} tya' ley! Tsɯ ñí^{2} 'naa' xiiala li cwii^{1}in tsá^{2} Dios pe yaaigii' jo mo jmaa^{2}aa' jogi cwó^{2}oo' 'e licwii^{1}in 'in xeei'^{21} Dios.

53 Mo gasii'^{21} Jesús 'ii 'elo 'in tifo'^{2} tya' ley do coon'^{13} tsá^{2} fariseo líi^{1} gatí^{2} 'nii'^{21}-tsi 'ido tya'a. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} gauntyíi^{2} coon'^{13} júu^{3} 'láai^{2} liili^{1}.

54 Coon^{21} cwáain^{1} wa'a isá^{2} coon^{21} júu^{3} 'e xiiala i'nii^{1} ni do.

12

'E'^{2}e Jesús tsá^{2} 'e jo jmoo^{1}o la jmoo^{1}o tsá^{2} tajuui^{21}

1 La jee^{212} joon galicaain^{21} tsá^{2} fúui^{1} liili^{1} ca 'øøi'^{21} tsaruu'^{21}i la jaain^{21} la jaain^{21}. Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} sii'^{21}i tsá^{2} tya'a:

—Lii'^{3} jmaa^{2}aa' coon'^{21} tún^{2} 'e 'i^{1}-tsi tsá^{2} fariseo no. Jmoo^{1}-o lawa 'in tyú^{1}mo 'ii.

2 Tsɯ jiin'^{13} coon^{21} júu^{3} 'uuin^{21} 'e sá^{2} wa'a jo liñi^{1} tsa^{2}. Jon'gi jiin'^{13} coon^{21} 'e si'mó^{1} wa'a jo li sá^{2} júu^{3}.

3 Joongi la joon jon wa'a 'e nifaa'^{21} tsá^{2} linɯɯ^{21} inɯɯ joon lijmii^{212}. Joongi jilaa'^{21} 'e síii^{1} tsá^{2} 'uuin^{21} 'e jni^{1} 'nú^{1} inúu^{2} cayɯ' 'nú^{1}.

'In jo cwooi^{1} 'gøøi'^{21} tsá^{2}

4 Faa'^{21}gi Jesús:

—La lo-o fuu^{212}uu 'naa' 'wii'^{13} tyú^{2}-ɯ seen^{21}na coon'^{13} 'naa'. Jo foo'^{13}naa' 'in jngaai'^{13} tsá^{2} pe mi yɯɯi'^{13} joon jo 'e sá^{2}gi jmáa^{1}a.

5 Fuu^{212}oo 'naa' 'in cwooi^{1} jmaa^{2}aa' 'gøø'^{21}naa'. Jmaa^{2}oo' 'gøø'^{21}naa' 'in mi yuui'^{13} jngai'^{2} tsá^{2} tyɯ'^{2}o jon to^{2} 'e tsalíin^{2} li 'lii'^{3}. Jmaa^{2}oo' 'gøø'^{21}naa' 'ii.

6 '¿Ti jo 'niii^{1} tsá^{2} 'ñeei^{2} tón^{1} coon'^{13} jee^{212} tún^{2} wi'^{3}? Pe Dios-gi jo 'íin^{2}-tsi ce jiin'^{13} jaain^{21} tón^{1} do.

7 Ca jilaa'^{21} jñú^{2} tsí^{3} mootyí^{2}ii' nigaun'ii^{21} Dios la ca mi'^{3} la ca mi'^{3}-i. Jo jmaa^{2}aa' 'goo'^{21} tsɯ tyíin^{1}gi 'naa'a lagi tón^{1} fúui^{1}gi.

'Ná^{1}-a røøi^{1} tsá^{2} 'e cwii^{1}in Jesucristo tyani tsá^{2}

Faa'^{21}gi Jesús:

8 —'E fuu^{212}uu 'naa', jileei'^{21} 'in jin'^{2}in 'iin jna tyani tsá^{2}, jna-a jon, 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2},

ifo'^{3}oo jon 'e cwii^{1}na 'ii tyani ángeles tya' Dios Jmii^{21}.

9 Pe jileei'^{21} 'in jo røøi^{21} cwii^{1}in jna tyani tsá^{2} la joon jon jna jo røø^{1}na 'ii tyani ángeles tya' Dios.

10 'Doñi'iin 'in gafaa'^{21}a 'laa'^{21} tyiia 'e Ruu'^{21}na Tsá^{2}, lí^{2}-i 'íin^{2}mo tsaa^{2} do tya'a pe jileei'^{21} 'in faa'^{21} júu^{3} 'laa'^{21} tya' 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios jo lí^{2} 'íin^{2}gɨ 'e tsaa^{2} do tya'a.

11 'Mi tsajéei^{13} tsá^{2} 'naa' inʉʉ cwo'^{1} sɨ tyani 'in jmoo^{1} 'ii'^{21} 'ee sɨ tyani tsaa'to^{2} 'ee jo cuu'^{13}-'oo' xiiala ifó^{2}oo' sɨ xiiala ingí^{2}ɨɨ' 'ee.

12 Mi tí^{2} 'ii'^{21} joon i'ee^{212} 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios 'naa' xiiala 'ná^{2} fó^{2}oo'.

Fo' 'íɨ^{1} mo sá^{2} cuu^{2}

13 Jaain^{21} jee^{212} tsá^{2} do gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Tɨfo'^{2}, sii'^{13} ruu'^{21}na cwocwoo^{1}-o jiin'^{13} tyíia^{3} 'e gatɨ́ɨ^{2}na.

14 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Tsañʉʉ'^{1}, ¿'iin gajin'^{2} 'e lɨ́ɨ^{1}na tsaa'to^{2} sɨ 'in jmoo^{1} jmai'xʉ jee^{212} 'naa' 'ee?

15 Gajin'^{2}o jon:

—Tyaan^{2}duu' cwáain^{1} joongɨ un'øøi'^{13} yaanaa' wana caníi^{2} 'iin^{212}naa' cuu^{2} tsʉ fu juncwii^{21} tya' tsá^{2} jon' wa'a jilaa'^{21} 'e 'oo^{1} tsá^{2}.

16 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'e cwáain^{1} lo:

—Galiseein^{21} jaain^{21} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2}. Joon cwoo'^{13} 'wó^{2} tya'a lɨ́ɨ^{1} 'láai^{2} garoo^{21} 'e gajñii^{21} do.

17 Joon 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do ga'ɨ^{1}-tsi: "¿'Ee ijmáa^{3}aa coon'^{13} jilaa'^{21} 'e garoo^{21} tyiia lo? Jo 'óo^{3}gɨɨ xiia' lɨ to'^{3}oo."

18 Joon ga'ɨ^{1}-tsi jin'^{2}in: "Liñí^{3}oo xiiala ijmáa^{3}aa. Cɨɨ'^{13}moo jilaa'^{21} 'nú^{3}ʉʉ lo. Joon ij-maa'^{13}aa 'e fee'^{1}gɨ. Joon do-o i'máa^{3}aa jilaa'^{21} 'e roo^{21} tyiia coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'óo^{3}oo.

19 Joon ifuu^{212}uu 'ñii'a: Alma tyiia, cwo'i'^{2}i 'woo'^{21}o tsʉ 'láa^{2}mo 'e nisi'mo^{2}'o. Taa'^{21}o tya' 'láa^{2}mo jiin^{21}. 'Iin'^{21}in, tyee'^{21}. Unjløøi'^{3} 'wo'o."

20 Pe Dios gasɨɨ'^{21} 'ii: "Tsañʉʉ'^{1}, 'in jo 'øøi'^{21}-tsi 'nʉ. Nano-o ijuun^{21}mo'o. Joon jilaa'^{21} 'e 'oo^{2}o'o, ¿'iin lí^{2} tya'?"

21 La joon tsangɨɨ^{1}i 'in tsá^{2} 'in 'iin^{212} 'e sá^{2} tya' 'ña'a 'láai^{1} lɨɨlɨ^{1} pe joon tañíi^{2}mo tyani Dios 'i —jin'^{2} Jesús.

Un'øø'^{2}mo Dios jóon^{1}on

22 Mo ngayuui'^{13} joon^{21} gasɨɨ'^{21} Jesús tsá^{2} tya'a:

—'E joon fuu^{212}uu 'naa'. Jo cuu'^{13}-'oo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e cøø^{2}øø' taa^{212}naa' fu juncwii^{21} jon'gɨ coon'^{13} sɨɨn'^{2}ɨɨn' 'e cɨɨ^{2}ɨɨ'.

23 Fu juncwii^{21} tya' tsá^{2} 'e tyiin^{2}gɨ lagɨ 'e dø'^{2} tsá^{2}. Joongɨ 'e cuerpo tya' tsá^{2} tyiin^{2}gɨ lagɨ sɨɨn'^{3} tsá^{2} 'e tyi'^{2}i.

24 Tyaan^{2}duu' cwáain^{1} lawa jaain^{21} tyalaa'^{21} jo jñii^{1}i jon'gɨ roo^{1} tya'a jon'gɨ 'oo^{1} lɨ' 'má^{1} jon'gɨ tyʉʉ^{21} sá^{2} lɨ to'^{2}o. Pe Dios cwoo^{1} 'e gø'^{2}ø. Joon 'naa', tyiin^{2}gɨ 'naa' lagɨ ton^{1}.

25 ¿'Iin jee^{212} 'naa' 'e 'áai^{1}gɨ cu'^{2}-tsi gajmeei^{1} 'ña'a coon^{21} ñii^{2}gɨ coon'^{13} 'e cu'^{2}-tsi do?

26 Wa jo lí^{2} jmaa^{2}aa' ce jiin'^{13} 'e xʉgɨ coon'^{13} 'e cu'^{2}-'oo', ¿'ee lɨ' cu'^{2}-'oo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e fee'^{1}gɨ?

27 Tyaan^{2}duu' cwáain^{1} xiiala cwáain^{1} lí^{3} 'e jo 'ee to^{1} jmoo^{1}o. 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', ca 'lɨɨ^{212} røøi^{13} Salomón jo galisá^{2} sɨɨn'^{3} 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a lagɨ 'e lí^{3} do.

28 Wana ijmá^{1} Dios 'e 'ya'^{2}gɨ 'oonuu^{21} 'e sá^{2} nano jee^{212} tyiia^{21} joongɨ mi jná^{2} tsa'oo^{21} ijún^{2} coon'^{13} jí^{2} 'e ja'^{2}mo ityi'^{2} Dios 'naa' 'mɨ'^{2}. ¡Tsá^{2} 'in jo tsáai^{1}-tsi 'naa'!

29 Jo ngí^{2}ɨɨ' 'e cu'^{2}-'oo' 'e 'nó^{2}oo' 'e cøø^{2}øø' joongɨ 'e 'ú^{2}uu'.

30 Tsʉ tsá^{2} 'in jo tsái^{1}-tsi Dios 'in seein^{21} fu juncwii^{21} ngɨ^{1}o 'noo'^{21}o jilaa'^{21} 'elo, pe 'naa' seen^{21}mo jaain^{21} Ñú^{2}ʉʉ' 'in ñi^{1} jilaa'^{21} 'e 'ná^{2}gɨ tyii'.

31 'Áai^{1}gɨ tyú^{2} wa'a 'e cwooi'^{13}naa' yaanaa' 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'naa' joon i'ii'^{13}mo jilaa'^{21} 'elo.

Jilaa'^{21} 'e tyú^{2} fu ñʉ'fú^{2}

32 Faa'^{21}gɨ Jesús:

—Tsá^{2} tyiia, jo jmoo^{2}gɨɨ' 'goo'^{21}-'oo'. Tsʉ xʉʉ 'naa' pe Ñú^{2}ʉʉ' 'áa^{1}mo 'yáai^{2}-tsi cwo'^{1}o 'naa' to^{2} 'e 'oo^{1}o.

33 'Ñíɨ^{2}ɨɨ' jilaa'^{21} 'e sá^{2} tyii' joon cwó^{2}oo' 'in sɨtyéein^{1} jmɨɨ^{212}. Jmaa^{2}aa' la joon coon^{21} tuloo^{21} tyii' 'e jo litsáai^{1} joon 'áai^{1}gɨ ilisá^{2} tyii' fu ñʉ'fú^{2} 'e jo tya^{1}. Jileei'^{21} 'uun^{21} jo lí^{2} tsataai^{2} do jon'gɨ joo'^{13} fu^{2} lí^{2} ngɨ́ɨ^{1}.

34 Xiia' lɨ 'óo^{2}oo' jilaa'^{21} 'e 'yaai'^{21}-'oo' do-o jon i'ɨ^{1}-'oo'.

'Ná^{2}-a náa^{1} tyú^{2} tya' tsá^{2}

35 Faa'^{21}gɨ Jesús:

—'Ná^{2}-a tyá^{2}aa' tyú^{2} tyii'. 'Ná^{2}-a téen^{3}naa' coon'^{13} jí^{2} 'e coo^{21}.

36 Jmáa^{2}aa' lawa tsaleei'^{13} 'in sɨjéen^{13}in fii^{212}i. Mi cwaa'^{1}i fii^{212}i lɨ cui'^{2} cwoo^{21} tsá^{2} joon pó^{2} 'ooca'nú^{1} do tsifu lí^{2} no'^{2}o 'ooca'nú^{1}.

37 'Áa^{2}mo tyú^{2} 'ii^{21}-tsi 'in tsa'leei'^{13} do 'in jo cwuu^{21}i mi cwai'^{2} fii^{212}i. Tsʉ júu^{3} ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', 'in fii^{212}i do ityá^{2} tyú^{2} sɨɨn'^{3} 'ido joongɨ iunjíi^{2}mo 'ido. Joon ityʉ'^{2}ʉ to^{2} cwá^{1} tsá^{2} lɨ si'^{2} mesa 'e dø'^{2}ø. Joon cwaa^{21}o dø'^{2}ø.

38 Fiin'^{13} la 'woo^{21} tyiia^{2} nʉʉ^{1} cwaa'^{21}i sɨ la ngóo^{1} ca jná^{2} 'ee tyú^{2} 'ii^{21}-tsi tsa'leei'^{13} wana 'in jnaa^{1}-tsi mi tyee'^{13}i fii^{212}i do.

39 Joon cwoliñi^{2}ii' 'elo, wana jaain^{21} tsá^{2} fii^{212} 'nú^{1} ini^{1} 'ee 'ii'^{21} cwée^{1}i 'uun^{21} nijmaa^{1}o li'^{2}o. Joon jo ná^{1} 'nʉʉ^{1}ʉ 'e jmá^{2} 'ido 'uun^{21}.

40 La joon jon 'naa' cwotyá^{2}aa' tyú^{2} tyii' tsʉ coon^{21} wa jo 'ɨ^{1}-'oo' ijó^{1} 'in Ruu'^{21}i Tsá^{2} —jin'^{2} Jesús.

Lawa tsa'leei'^{13} 'in tyúi^{1} coon'^{13} 'in jo tyúi^{1}

41 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Tú^{3} sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'¹ʉ', ¿tɨ gafaa'¹³'a 'e cwáain¹ lo jiin'¹³ tyijna'a owa'a tya' ce jileei'²¹ tsá² 'ee?
42 Jin'² Jesús:
—¿'Iin tsa'leei'¹³ 'in tyúi¹ joongɨ 'in 'øøi'²¹-tsi mo tyʉ'² fii²¹²i to² 'e tyaa¹ cwoo²¹ jileei'²¹ tsá² taai² inʉʉ 'e cwoo¹ 'e dø'²ø mi tɨ́² 'ii'²¹?
43 'Áa¹mo tyúi¹ 'in tsa'leei'¹³ mi tyeei'¹² fii²¹²i tyee'¹³mo 'ido jmaa¹a la to² nigatyʉ'²ʉ.
44 'E la ja'²mo fo'³oo, 'in fii²¹² do nityaa¹o cwoo²¹ 'ido jilaa'²¹ 'e 'oo¹o 'e tyʉ'² 'ido to².
45 Pe wana 'in tsa'leei'¹³ do 'ɨ¹-tsi 'e li'ii²¹²mogɨ fii²¹²i do tyee'¹²i joon 'láa² 'wii²¹² jíi²in 'in tsa'leei'¹³ catyaai²¹ do. Joongɨ 'láa² 'wii²¹² gø'²ø joongɨ 'uun'²¹o. Joon li'íin²mo.
46 Joon 'in fii²¹² do ijó¹ coon²¹ jmii²¹² 'e jo sɨjée¹³in tsa'leei'¹³ tya'a do. Jon'gɨ ñi¹ 'ee 'ii'²¹. Joon lɨ́i¹ i'e'²e 'ido wúu¹. Joon idye'²mo 'ido fu lɨ 'ii²¹ coon'¹³ jileei'²¹ 'in jo nʉʉ'¹²ʉ.
47 'Jileei'²¹ tsa'leei'¹³ 'in ñii¹o jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²in fii²¹²i pe jo tyá² jon'gɨ unjíi²i i'e'²o wúu¹ joongɨ ijmee'¹³mo lɨilɨ¹.
48 Pe jileei'²¹ tsa'leei'¹³ 'in jo ñii¹ pe jmoo¹-o jiin'¹³ 'e tɨ́i²i xʉgɨ wúu¹ iní² 'ii. 'In nigacwo'²o Dios 'láai²gɨ imɨ́¹ jon Dios 'láai²gɨ. Joon 'in jo cu'²-tsi coon'¹³ lɨilɨ¹ imɨ́¹ 'ido 'láai¹gɨ.

Gajó¹ Jesús wa'a jmáa¹a tún² 'ii'¹³ tsá²

49 Joon faa'²¹gɨ Jesús:
—Gagoo²¹² jna ga'uu²na jí² ni cwoo'¹³ fu juncwii²¹. Joon tsei'² nisɨjaan¹oo wa'a icoo²¹.
50 'Ná²-a tsangɨ́i¹na coon²¹ 'e la jai'². Joon lí² móo³oo wúu¹ ca gatséi².
51 ¿Tɨ lɨ́i²naa' 'e gagoo²¹²oo 'e sín¹ tsá² røø² coon'¹³ tsaruu'²¹i nicwoo'¹³ fu juncwii²¹? Fo'³oo 'e jo la joon. Jiin'¹³ gagoo²¹²oo wa'a jmáa³aa 'ii'¹³ tya' tsá².
52 Tsʉ nano la ngóo¹ 'naai'¹³ 'in tsá² coon²¹ inʉʉ ilíin² tún² 'ii'¹³. Wana néei¹ 'ñéei² tsá² tsi coon²¹ inʉʉ gaai²¹ ili'ee'²¹i 'in gái¹ do, joon 'in gái¹ do ili'ee'²¹i 'in gaai²¹ do.
53 'In jmii²¹ do niseein²¹ gó² coon'¹³ jóon¹on. La joon gó² seein²¹ jóon¹on coon'¹³ jmii²¹. Joon sáa³gɨ seein²¹ gó² coon'¹³ jamɨ́i¹ɨ. Jamɨ́i¹ɨ la joon jon seein²¹ gó² coon'¹³ sáa³a. Joon 'yiiaunsáa³a niseein²¹ gó² coon'¹³ tsaunloo²¹ tya'a. Joon tsaunloo²¹ tya'gɨ niseein²¹ gó² coon'¹³ 'yiiaunsáa³a.

Tɨ́i²mo tsá² coon²¹ cwáain¹ xiiala ngóo¹ tiempo

54 Gasii'²¹ɨ jon Jesús tsá²:
—Mo moo²oo' róon² jníi¹ lɨ' li yuuin'¹² ñi'¹ joon jin'² tsá² ijó¹ jmɨ́¹. Joon 'e la joon lí².
55 Joon mo 'ii¹ tyí² li' tooin²¹² lɨ yuuin'¹³ ñi'¹ joon jin'² tsá² ilityíi² 'yiia²¹ no. Joon 'e la joon lí².
56 'Naa', ¡lɨ́i¹naa' tsá² 'in jo untiin'¹³ 'e 'é²ee' tsá²! Tyá²-ʉ nii'² 'naa' xiiala lí² juncwii²¹ joongɨ cwoo'¹³ fu juncwii²¹. ¿Xiiala jo ñí²ii' 'ee jiin²¹ taan²¹²naa'?

Cwoján² miɨ'¹³ 'e seen²¹un coon'¹³ tsá² 'in 'eei'¹ 'nʉ

57 Faa'²¹gɨ Jesús:
—¿'Ee lɨ' jo jmaa²aa' 'ii'²¹ la 'oo'²¹ yaanaa' coon'¹³ coon²¹ 'ii'²¹ 'e tyá²?
58 Wana 'in jmoo¹o tsaa² tyi'i joon cwóo²'o coon'¹³on tyani tsaa'to² pe 'nʉ-ʉ jmaa²'a coon'²¹ tún² coon'¹³on la 'ɨi²¹² cwolíin²naa' tya'i fu. Joon jo tsajéei¹ 'nʉ tyani 'in jmoo¹o 'ii'²¹. Tsʉ 'in jmoo¹o 'ii'²¹ dogɨ nijaan'²¹in 'nʉ miyóo¹³.
59 Joon miyóo¹³ dogɨ tsajéei¹ 'nʉ 'nʉñí³. 'E la ja'²mo fo'³oo jo júu¹³'u do ca gatyí²'i 'e røø²u tya'a joon gatsee²¹ coonti.

13

'E tyiin²gɨ 'e unsɨ́ii² tsá² 'e 'ɨ¹-tsi

1 Jee²¹² jmii²¹² joon gatyalíin² tsá² sii'²¹ɨ Jesús xiiala gajngaa'¹²i Pilato tsá² seein²¹ Galilea. Joongɨ xiiala gacaai'²¹ Pilato jmɨ¹ 'øø²i 'in tsá² do jmɨ¹ joo'²¹ núu³ 'e gajngaa'¹³i 'in tsá² do tya' 'e un'goo²¹ Dios.
2 Joon gajin'² Jesús:
—¿Tɨ 'ɨ¹-'oo' 'e jilaa'²¹ 'elo nigangɨ́ii¹ 'in tsá² seein²¹ Galilea do tsʉ 'áai¹gɨ røøi²¹ tsaa² lagɨ 'in tsá² ca tyaai²¹ do 'in seein²¹ Galilea?
3 Pe jna fo'³oo jon' la joon. Joon wana 'naa' jo unsɨ́i²naa' 'e 'ɨ¹-'oo' la joon jon ijuun²¹mo 'naa'.
4 ¿Tɨ lɨ́i²naa' 'e 'áai¹gɨ røøi²¹ tsaa² 'in dyajñéei² tsá² gajúin¹ do mo gacɨi'²¹ 'e po'² ñíi¹³ tya' Siloé? ¿Tɨ 'áai¹gɨ røøi²¹ tsaa² 'ido lagɨ jileei'²¹ 'in néei¹ Jerusalén?
5 Pe jna fo'³oo jon' la joon. Joon la joon wana 'naa' jo unsɨ́i²naa' 'e 'ɨ¹-'oo' la joon jon i'íin²mo 'naa'.

Júu³ tya' 'mocwaríi³ 'e jo 'oofuu²¹ tsí³

6 Joon gajin'² Jesús 'e cwáain¹ lo tya' 'in tsá² do:
—Jaain²¹ tsañʉʉ'¹ ni'oo¹o 'mocwaríi³ sɨjná² cwoo'¹³ 'wó² tya'a. Joon ngajøø²ø wana tsí³ cwaríi³. Pe jo 'ee gatsaa'²¹a ce jiin'¹³ coon²¹.
7 Joon gasii'²¹ɨ 'in tsá² jøø² cwoo'¹³ 'wó² tya'a do: "Jøø²du', ningóo¹ ni¹ jiin²¹ góo³oo ga'naa'¹³aa cwaríi³ 'e² 'mó² lo pe jo mo gatsaa'³aa. Tyʉʉ'¹³ coonti 'e 'mó² no tsʉ lɨ' tɨ' jmoo¹gɨ jín¹ cwoo'¹³ 'wó²."
8 Pe 'in tsá² jøø² cwoo'¹³ 'wó² do gañii¹i: "Ñi'fii²¹i', cwojan¹du' coon²¹ jiin²¹gɨ. Joon nogɨ tyí³aa jla'¹ cwoo'¹³ joon to'³oo 'oo'³.
9 Jongaa²¹mo wana nicwo¹, wana jo gacwo¹ joon tyʉ'³oo."

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsamɨ́² 'in tuu'²¹ moo'wó¹ mo jmii²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá²

10 Coon²¹ jmii²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² Jesús 'yuui cwo'¹ 'e'²e tsá².
11 Joon do-o 'yuui jaain²¹ tsamɨ́² ningóo¹ dyajñá² jiin²¹ 'e 'yuui jaain²¹ espíritu gó²

alma tya'a 'e nigajmaa^{1}a tuu'^{21} moo'wó^{1}.
Joon jo lí^{2} siin'^{12} 'ña'a røø^{21} coonti.
12 Mo ganí^{2} Jesús 'ii joon gatø$^{'2}$ø. Joon
gajin'^{2}in:
—Tsamí^{2}, ni'láa^{2}mo'o 'e jmoowúu^{1} tyán$^{2'}$an
no.
13 Joon gataan^{1} cwoo^{21}o tya' 'ido. Joon la
tsifu joon ganii'^{13}mo 'ña'a 'in tsamí^{2} do røø^{21}.
Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} cwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios.
14 Pe 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} cwo'^{1} sinagoga do
gatí^{2} 'nii'^{21}-tsi tsʉ 'wii'^{13} gaun'láai^{2} Jesús 'ido
mo jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}. Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2}
cwo'^{1} do gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2}:
—Sá^{2}-a jñúʉ^{2} jmɨɨ^{212} 'e lí^{2} to^{2}. Lí^{2}-i jalíin^{2}
tsá^{2} jee^{212} jmɨɨ^{212} joon ilí^{2} mí^{1} tya'a. Joon jo
jalíin^{2} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.
15 Joon gajin'^{2} Jesús:
—'Naa' lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} 'in jo untiin'^{13} jiin'^{13} 'e
'é^{2}ee' tsá^{2}. ¿Tɨ jo sɨɨi'^{13}naa' doñi'iin jee^{212} 'naa'
sɨ joo'^{21} sɨ bu'^{3} 'ee cwotya'iin'^{21}xʉ mo jmɨɨ^{212}
'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}?
16 Joongɨ 'in tsamí^{2} lo jún^{2} 'lɨɨ^{212} Abra-
ham-mo 'ii. Joon ningóo^{1} dyajna^{1} jiin^{21}
jmoo^{1} 'in 'lɨɨi'^{3} tsaa'^{13} 'in tsamí^{2} no. ¿Tɨ jo lí^{2}
un'láai^{2} coon^{21} jmoowúu^{1} tyaan^{1} mo jmɨɨ^{212}
'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}?
17 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2} Jesús 'elo jileei'^{21}
tsá^{2} 'in 'eei'^{1} 'ii ga'aa^{1}o fa'ii'^{21}. Pe jileei'^{21}gɨ
tsá^{2} jløø'^{3}i coon'^{13} jilaa'^{21} 'e fee'^{1} 'e gajmaa^{1}
Jesús.

Cwáain^{1} tya' jún^{2} jon'^{2} tasa

18 'E joon gajin'^{2} Jesús:
—¿Xiiala cwooi^{21} lí^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}? ¿Joon
'ee coon'^{13} 'e lí^{2} jmaa^{1} coon^{21} røøi^{21} coon'^{13}
joon?
19 'E lí^{2} la lí^{2} jún^{2} jon'^{2} tasa 'e jñí^{2} tsá^{2}
cwoo'^{13} 'wó^{2} tya'a. Joon do-o cwaain^{21} ca
galí^{2} 'mó^{2} fee'^{1}. Cagɨ ton^{1} jmaa^{1} sɨɨ^{2}ɨ ni cwáa^{1}
'mó^{2} do.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' tyiian'^{3}

20 Joon gajin'^{2} Jesús:
—¿Xiiala cwooi^{21} 'e jmáa^{3}aa 'e litsáai^{1}-tsi
tsá^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}?
21 'E lí^{2} lawa tyiian'^{3} 'e gacaai'^{21} tsamí^{2} 'nɨ^{1}
cwaa'^{13} fu^{2} 'iñi'^{1}. Joongɨ ca galí^{2} con^{2} 'e fu^{2}
'iñi'^{1} la tøøi^{21}.

Cwáain^{1} tya' 'ooca'nʉ́^{1} cuu'^{13}

22 Gangóo^{1}gɨ Jesús fu Jerusalén. Ngɨɨ^{1}ɨ
fuu^{21} coo'^{13} joongɨ fuu^{21} pi'^{3}. La caain^{21} joon
lɨ ga'ee^{1}e.
23 Joon gaunngɨɨ^{1}xʉ tsá^{2} 'ii:
—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿tɨ xʉ-ʉ 'in itiin'^{13}?
Joon gañii^{1}ɨ Jesús:
24 —Tyán^{2}duu' cwáain^{1} xiiala ngɨɨ^{212}naa'.
Tyán^{2}duu' cwáain^{1} 'e ngɨɨ^{212}naa' lɨ' 'ooca'nʉ́^{1}
lɨ cuu'^{13} tsʉ 'e la ja'^{2}mo fo'^{3}oo: lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2}
'iin^{212}in tsataai^{2} pe jo lí^{2}.
25 Tsʉ mi yuui'^{13} 'in tsafii^{212} 'nʉ́^{1} do iroon^{1}
jnii^{1}ɨ 'ooca'nʉ́^{1} joon 'naa' téen^{1}naa lɨ' caluu
pó^{2}oo' 'ooca'nʉ́^{2}. Joon ifó^{2}oo': "Na^{2} no,
tsañʉʉ'^{1}." Pe 'ii-gɨ iñii^{1}ɨ: "Jo ñí^{3}ii 'iin 'naa'."
26 Joon 'naa' ifó^{2}oo': "Niga'nee^{21}e', ni-
gatyee^{21}e' coon'^{13} 'nʉ. Joon 'nʉgɨ niga'e'$^{2'}$e
jna'a tya'i fu^{1} tyii'i."
27 Pe 'ido-gɨ niñii^{1}ɨ: "Jna fo'^{3}oo: jo ñí^{3}ii xiia
seen^{21}naa'. Tíuui^{1}duu' jna jileei'^{21} 'naa' 'in
jmoo^{2}oo' jilaa'^{21} 'e gó^{2}."
28 Do-o cwotyíi^{13}ii' joongɨ cwocuu'^{13}naa'
moojón^{2}oon' mi máa^{13}naa' Abraham coon'^{13}
Isaac coon'^{13} Jacob coon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} 'in
gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} calɨɨ. Do-o táa^{2}mo lɨ tyʉ'^{2}
Dios to^{2} joon 'naa'gɨɨ' taa^{212}naa' fu caluu.
29 Tsʉ ijalíin^{2}mo tsá^{2} fu lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1} joongɨ
fu lɨ' lɨ yuuin'^{13} ñi'^{1}. Joongɨ lɨ' caai^{21} tsáa^{1}
lɨ' lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1} joongɨ lɨ' caai^{21} tooin^{212} lɨ' lɨ
'yeei^{21} ñi'^{2} ijalíin^{2} tsá^{2}. Joon icwaa^{1} dø'^{2}ø lɨ
tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}.
30 Joon 'inlɨ́ɨi^{13} sɨcɨɨin^{21} nano 'ii ijmáa^{1}a
nifu, joongɨ 'inlɨ́ɨi^{13} 'in sɨjéei^{1} nano 'ii ijmáa^{1}a
lɨ cɨɨin^{21}.

Cɨ'^{2}ɨ Jesús 'wii^{212} tya' Jerusalén

31 Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon gatyalíin^{2} 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2}
fariseo. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{2}ɨ Jesús:
—Lo-o júu^{13}'u nano tsʉ Herodes 'iin^{212}in
jnga'^{2}mo 'nʉ.
32 Joon gañii^{1}ɨ Jesús:
—Cwolíin^{2}naa' joon cwosíi^{13}ii' 'in gó^{2} do:
"Jøø^{2}du' no. Jmɨɨ^{212} no joongɨ tsa'oo^{21}
'woo^{2}na espíritu gó^{2} alma tya' tsá^{2}. Joongɨ
un'láa^{2}na tsatsaa'^{13}. Joongɨ 'yíia^{1} untyée^{1}moo
to^{2} tyiia."
33 Joon níi^{3}oo jiin'^{13} la fu^{1} 'yúu^{3}na no
coon'^{13} tsa'oo^{21} joongɨ 'yíia^{1}. Tsʉ jiin'^{13} fu
Jerusalén lí^{2} júun^{2}in jaain^{21} tsá^{2} cwo^{1} júu^{3}
tyʉ́^{2}.
34 '¡Tsá^{2} Jerusalén, tsá^{2} Jerusalén, 'naa' jn-
gaa'^{13}naa' jileei'^{21} tsá^{2} cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} joongɨ
tyʉ́^{2}ʉʉ' cuun^{212} jileei'^{21} tsá^{2} 'in gasii^{1}in Dios
ijma'^{2}a 'naa' júu^{3} 'e fu^{1} táa^{2}naa'! ¡Joon jna-a
gali'iin^{212}na 'e uncaan^{21}na 'naa' la jmoo^{1}o
jaain^{21} tuiyʉ́^{2} 'e uncaain^{21} tuti'^{2} nʉ' cwáa^{1}a!
¡Pe jo gali'iin^{212}naa'!
35 Jøø^{2}du' 'naa' isiján^{1} 'naa' itʉʉ^{1}mo 'naa'.
Joon fuu^{212}uu 'naa' 'e jo jøøi^{2}gɨ 'naa' jna ca
mi gacwá^{2} jmɨɨ^{212} ifó^{2}oo': "Cwaa'^{3}mo 'in jó^{1}
coon'^{13} 'e sii^{21} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'."

14

Gaun'láai^{2} Jesús jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in lɨ́ɨi^{1} jmoowúu^{1} 'e yiian^{21} tya'a

1 Galí^{2} coon^{21} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'e
gangóo^{1} Jesús nga'ee'^{21}e fu tya' jaain^{21} 'in
tyʉ'^{2} to^{2} fariseo. Joon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseo
gacoon^{21} cwáain^{1} do.
2 Joon tyíin^{1} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} jee^{212} 'in tyan^{1}
jmoowúu^{1} 'e yiian^{21} tya'a.

3 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ tɨfo'2 tya' ley
coon'13 tsá2 fariseo:
—¿Tɨ cwooi1 un'láai2 tsá2 jaain21 tsatsaa'13
mo jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2 owa jo lí2 'ee?
4 Pe 'ido-gɨ gajoon1 tɨ-ɨ. Joon gataan1 Jesús
cwoo21o 'in tsatsaa'13 do joon gaun'láa2mo.
Joon gasɨɨ'21ɨ 'ido 'e tsee'21mo 'ido.
5 Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús tsá2 fariseo do:
—¿'Iin jee212 'naa' wana gatøøɨ'21 bu'3 tyii'
sɨ joo'tsáa2 'ee coon21 tsi too21, tɨ jo tyiin'13naa'
la tsifu fiin'13 jmɨɨ212 'ii'21 'woo'21 tsá2?
6 Joon 'in tsá2 do jo ñii2 'e ñii1gɨ jiin'13
coon21.

Tsá2 'in tøø'21ø tsá2 lɨ cuui'13 cwoo21 tsá2

7 Mo ganii21 Jesús jileei'21 tsá2 'in gatø'1
tsá2 lɨ cuui'13 cwoo21 tsá2 'noo'21o lɨ cwaa1a lɨ
tyiin2gɨ joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'e cwáain1 lo:
8 —Wana 'in gatø'1 'nɨɨ coon21 lɨ cuui'13
cwoo21 tsá2 jo ní2'ɨ 'e 'mosíi1 nifu tsɨɨ coon21
jo ngá1mo cwéei12 jaain21 'in tyíin2gɨ lagɨ 'nɨɨ.
9 Joon 'in gatø'1 'naa' cwee1ɨ sɨɨ'21ɨ 'nɨɨ:
"Cwóo13'o 'ino 'mosíi1 tyíin1u'un no." Joon la
joon ráan2un coon'13 fa'ɨɨ'21. Cwaní2'ɨ 'mosíi1
ca lɨ gatséi2.
10 Lɨ' cɨɨ'13ɨ jmaa2'a. Mo tø'1 tsá2 'nɨɨ coon21
lɨ cuui'13 cwoo21 tsá2 ní2'ɨ 'mosíi1 lɨ tséi2. La
coon'13 mi jó1 'in gatø'1 'nɨɨ sɨɨ'21ɨ 'nɨɨ: "Ngɨɨ212
ní2'ɨ 'e 'mosíi1 nifu do." La joon 'e tyɨ́2gɨ tyi'i
tyani 'in néei1 coon'13 'nɨɨ.
11 Tsɨɨ jileei'21 'in jmaai'21 cøøɨ'13 yaai, 'ii lɨ
tséi1 joon jileei'21 'in jmaai'21 yaai lɨ tséi2 'ii
nifu.
12 Gasɨɨ'21o joon 'in tsañɨɨɨ'1 'in nigatø'1
'ido:
—Mo 'iin212u'un tø'2'ø tsá2 cwo'2xɨɨ'ɨ 'e dø'1
'ido jo tø'2'ø 'in seein21un tyɨ́2 coon'13 jon'gɨ
ruu'21'u jon'gɨ tsá2 néei1 co' lɨ tyíin1u'un wa'
'in sá2 cuu2. Tsɨɨ icɨ'2o tún1 icwó2'o do.
13 Jo jmaa2'a la joon, pe mo 'ee coon21
jmɨɨ212 jmaa2'a tø'2'ø jileei'21 tsá2 tañíi2mo
coon'13 jileei'21 'in 'wo2 sɨ'ɨ́1-tsi coon'13
tsajluui'13 coon'13 tsatiui2.
14 La joon tyɨ́2-ɨ 'ɨ1-'o'o tsɨɨ 'ii jo lí2gɨ tyí2
tyi'i 'e cwo'2'o do. La joon ityii212 tyi'i mi
jiin'1 jileei'21 'in jo røøi21 tsaa2.

*Júu3 cwáain1 tya' coon21 jmɨɨ212 'e gajmaa1
jaain21 tsá2*

15 Mo ganúu2 jaain21 'in néei1 gøø'21
coon'13 Jesús 'e do joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ii:
—'In jløø'3mo 'in dø'1 'iñi'1 lɨ tyɨ'2 Dios to2
tsá2.
16 Joon gajin'2 Jesús:
—Jaain21 tsañɨɨɨ'1 gajmaa1a coon21 jmɨɨ212
lɨ gø'2 tsá2. Joon gatø'1 fúui1 tsá2 'e dø'1o do.
17 Joon mo gatɨ́2 'ii'21 'e dø'1 tsá2 gasii1in
tsa'leei'13 tya'a 'in ngajmaa'13a júu3 'in tsá2
nitø'1ø do. Jin'2in: "Naná1-a tyɨ́2."
18 Joon jilee'21mo ga'láa2 'wii212 mɨɨ1ɨ jmɨɨ212
'aa212. 'In ni fu do gajin'2in: "Jmáa2 feei'1-'o'o
jo níi3ii. No-o tá2gɨ galoo212oo coon21 cwoo'13
'wó2. Joon 'ná1 níi3ii nijøø2øø."
19 'In xeei'21gɨ jin'2: "Feei'1du-'o'o 'wii212
tyiia. Niløø2na 'néei2 jmuui1 joo'21. 'Ini-
jøø2duu wa'a tɨɨ2i jɨɨ1ɨ."
20 'In xeei'21gɨ jin'2: "La gangayuu'13mogɨ
cui'2 cwóo3oo joon jo lí2 níi3ii."
21 Joon mo gangai'2 'in tsa'leei'13 do, nga-
jmaa'12a júu3 ñi'fii212i do. Joon lɨ́ɨ1 gatɨ́2
'nii'21-tsi tsafii212 do. Joon gasɨɨ'21ɨ túɨn1 'ido:
"Jmoono cwoo'13'o jee212 'nɨɨ́1 'e fuu21 lo.
Cwotee2'e jileei'21 tsá2 tañíi2 coon'13 tsá2 'wo2
sɨ'ɨ́ɨ1-tsi coon'13 tsajluui'13 coon'13 tsatiui2."
22 Mo ca'loo1gɨxɨɨ joon gajin'2 'in tsa'leei'13
tya'a do: "Nigajmáa3oo to2 gatyɨɨ'2'ɨ do. Joon
sá2gɨ li cwá2 tsá2."
23 Joon gajin'2 'in tsafii212 do gasɨɨ'21ɨ túɨn1
tsa'leei'13 tya'a: "Cwoo'13'o tya'i fu1 ca tɨ́2
fuu21 coonti. Cwote'2'e tsá2 tyitsaai212 'in
xeei'21gɨ cwongɨ́ɨɨ1, tsɨɨ cworøøɨ21 tyiia lo
coonti.
24 Tsɨɨ fo'3oo ce jiin'13 jaain21 'in gatø'2oo
nifu jo idø'1gɨ jiin'13 coon21 'yɨɨ'oo2 'e 'uunñi2
sá2 tya' jmɨɨ212 tyiia lo," jin'2 'in tsafii212
—gajin'2 Jesús.

*Wa'a ingɨ́1 tsá2 coon'13 Jesús 'ná1 tɨɨɨ21
jilaa'21 'e 'oo1o*

25 Fúu1mo tsá2 ngalíin2 coon'13 Jesus. Joon
gajiin'13 Jesús níi1i joon gajin'2in:
26 —Wana 'in 'iin212in jó1 coon'13 jna 'ná1-a
li 'iin212in jna. Wana jo 'iin212in jna lɨ́ɨ1gɨ lagɨ
jmii21 joongɨ lagɨ sáa3a, lagɨ tsamɨ́2 tya'a, lagɨ
jóon1on, lagɨ ruu'21i, joongɨ ca fu juncwii21
tya'a 'ña'a jo lí2 líin2 'ido tsá2 tyiia.
27 Wa 'in jo náa1 tyɨ́2 tya'a júuin2 la ijúuin2
jna jo lí2 líin2 tsá2 tyiia.
28 Wana jaain21 jee212 'naa' 'iin212in
jmaa'12a coon 'nɨ́1, ¿tɨ jo jéei1 tyí1du cwáain1
xiiati jiin'12 i'íin2 wana 'yeei1?
29 Tsɨɨ wana jmoo'12o tɨɨfuu21 joongɨ gatsá2
cúu1u la jo mo 'yeei1 'nɨɨ́1ɨ joon i'láa2 tsá2
'wii212 ungøø2mo 'i.
30 Ijin'2in: "In tsañɨɨɨ'1 no ga'láa2 'wii212
jmaa'12a joon jo lí2 un'yeei1gɨ."
31 Wana jaain21 røøi13 'iin212in jmáa1a 'níi3
coon'13 jaain21gɨ røøi13, ¿tɨ jo cwá2a nifu joon
i'ɨ1-tsi wa'a ilíin2 dyái1 mil 'láa2 tya'a ilii'1ɨ 'in
dyáai2 mil 'láa2 tya' 'in róøi13 jaain21gɨ do?
32 Joon wana jo lí2, la 'ɨɨ212 'e taain212
wíin2gɨ 'in tsá2 røøi13 jaain21gɨ do joon
isín1mo tsá2 tya'a mɨɨ1ɨ júu2 røø21.
33 La joon jon jmoo21 joon jaain21 'naa' 'in
jo tɨɨɨ1 jilaa'21 'e 'oo1o jo lí2 líin2 tsá2 tyiia.

Mo jo ñi2gɨ ñi2

34 "Ee tyɨ́2-ɨ ñi2 pe wana jo ñi2gɨ xiiala
cwooi1 'e liñi2gɨ túɨn1.
35 Jo 'e to2 'íin3gɨ tya' cwoo'13 'wó2 jon'gɨ tya'
poo212 'oo'2. Lɨgon dya'2a tsá2. Jileei'21 'in
núu2 cwonɨɨɨ1o.

15

Júu3 cwáain1 tya' joo'saa'21 sɨ'iin212

1 Jileei'21 tsá2 cón2 'laa'13 'e 'nɨɨ1 tsá2 coon'13
tsá2 røøi21 tsaa2 gangatyéen1in lɨ siin'12 Jesús
'e núu2 júu3 tya'a.
2 'Wii'13 joon tsá2 fariseo coon'13 tɨfo'2 tya'
ley 'laa'21 gafaa'21a tya' Jesús jin'2in:
—'In tsañɨɨɨ'1 lo 'ii'21mo jileei'21 'in røøi21
tsaa2 joongɨ gøø'21o coon'13 'ido.
3 Joon gasɨɨ'21ɨ Jesús 'ii 'e cwáain1 lo:
4 —'Iin jee212 'naa' wana 'aa1i cíein13
joo'saa'21 joon tsa'iin212 jaain21 jee212 'ii, ¿tɨ
jo tiui21 'in catyaai2 do jee212 nuu21 joon
tsa'nee'12i 'in jaain21gɨ do ca gatsee'21i?
5 Joon mo gatsee'21i gauntseen1 yɨ' 'nóo1on
jløø'3mo.
6 Joon mo gatyee'12i tya'a gauncaain21 tsá2
seein21 tyú2 coon'13 coon'13 tsá2 néei1 co' lɨ
tyíin1in. Joon gasɨɨ'21ɨ: "Jløø'3naa' jmaa2aa'
coon'13 jna tsɨ nigatsee'3moo 'in joo'saa'21 'in
ga'ín1 tyiia do."
7 La joon jon fuu212uu 'naa' mo joo'21-tsi
jaain21 tsá2 røøi21 tsaa2 jløøi'13gɨ 'áai1 fu ñɨ'fu
'wii'13 'ii lagɨ 'in noventa y nueve tsá2 'in jo
'oo1o tsaa2, 'in jo 'ná2 jaa'21-tsi.

Júu3 cwáain1 tya' cuu2 sɨ'iin212

8 Faa'21gɨ Jesús:
—Wa' jaain21 tsamí2 'in 'oo1o dyá2 cuu2
joon ganga'ín1 coon21 cuu2 do, ¿tɨ jo dyi'1i
coon21 jí2 joon 'ya'1a inɨɨɨ do? Coon'21 túnɨ2
'noo'1o ca gatsaa'21a.
9 Joon mo gatsaa'21a joon uncaain21 tsá2
seein21 tyú2 coon'13on coon'13 tsá2 'in néei1
co' lɨ tyíin1in. Joon sɨɨ'21ɨ 'ido: "Jløø'3naa'
jmaa2aa' coon'13 jna tsɨ nigatsaa'21oo cuu 'e
nga'ín1."
10 La joon jon fuu212uu 'naa', jløø'3mo
ángeles tya' Dios mi jaa'21-tsi xɨfiin'13 jaain21
tsá2 'in røøi21 tsaa2.

Júu3 cwáain1 tya' jaain21 sɨmii'21 'in gatiui21 jmɨɨ21

11 Gajin'2in jon Jesús gasɨɨ'21ɨ tsá2:
—Lawa jaain21 tsañɨɨɨ'1 'aa1i gái1 sɨmii'21
tya'a.
12 Joon jaain21 'in xaai21gɨ do gasɨɨ'21ɨ
jmii21: "Ñɨ'2, cwo'2'o jna jiin'13 tyiia tya'
cwoo'13 'wó2 'e gatɨɨ2na." Joon gajmaa1a
jmii21 do jmai'2xɨ jee212 'ii jilaa'21.
13 Xɨ-ɨ ngoo21gɨ joon 'in xaai21gɨ do gaj-
maa'12 caain21 jilaa'21 'e 'oo1o. Joon gangóo1
coon21 fuu21 lɨ wíin2. Joon do-o ga'ín2 cúu1u
jilaa'21 coon'13 'e gó2.
14 Joon mo gatsá2 cúu2 do ga'í2 coon21 'oo2
'e fuu21 lɨ ngóo1on do. Joon gatsá2 un'aa2i.
15 Joon ganga'náa2 to2 jmáa1a coon'13
jaain21 tsá2 seein21 'e fuu21 do. Joon 'idogɨ
gasii1 ni 'ido lɨ roon1 'wó2 tya'a 'e tsa'áa1i ñí1.
16 Joon 'áa1mo gali'iin212in unrøø2i tu'2u
coon'13 jilaa'21 'e gø'2 ñí1 do. Pe jiin'13 jaain21
jo 'in cwo1.
17 Joon ga'ɨ1-tsi: "Jøøi'13 tsa'leei'13 'in
jmoo1o to2 tya' nɨ'3ɨɨ saai21gɨ 'e gø'2ø joon
jnagɨ fu lo júun3na 'oo2.
18 Nii'13moo fu lɨ tyíin1 ñɨ'3ɨɨ. Joon
fuu212uu: Ñɨ'3, fee'1 niga'lee'21na tyani Dios
joongɨ tyani'i.
19 Joon jo cwooi1 'e jmáa2gɨ'ɨ yɨɨn21 tyi'i
jna. Jmaa'13 cwáain1 lawa jaain21 tsa'leei'13
tyi'i jna."
20 Joon gangaa'13mo fu tya jmii21.

'Wíin2gɨ 'ná1 tyee'12i lɨ siin'12 jmii21 mo
ganíi2in jmii21 'ii. Galifeei'1mo-tsi 'wii212
tya'a. Joon gangóo1o cwiin1 ngajeen2 ni
'ido. Joon ga'ii'3mo 'ido. Joon garɨin1in joongɨ
gacu'1u 'oo2 'ido.
21 Joon gasɨɨ'21ɨ jóon1 'ii: "Ñɨ'3,
niga'lee'21moo tyani Dios joongɨ tyani'i. Jo
tɨɨi2gɨɨ 'e fo'2'o yɨɨn21 tyi'i jna."
22 Pe jmii21 dogɨ gasɨɨ'21ɨ tsa'leei'13 tya'a:
"Tyí2 goon' jmoono coon21 'mɨ'2 'e tyú2gɨ la
jee212 jilaa'21, joon tyiin'13goon' yɨɨn21 tyiia
lo. Joongɨ toon'21goon' ñí3 unnii212 cwoo21o.
Joongɨ 'øøi'13 goon' mɨɨ2ɨ.
23 Joon cwotée1ee' jaain21 joo'21 xuui212
'in na'ooin'13. Joon jngaa'13naa', cwotyé3e'
joongɨ cwojmoo21o' jmɨɨ212.
24 Tsɨ 'in yɨɨn21 tyiia lo lɨɨ2na 'e nijuun21mo
pe nano nigacwa'2mo túnɨ1. 'In ninga'íin13mo
pe gatsee'21moo'o túnɨ1." Joon ga'láa2 'wii212
jmaa1a jmɨɨ212.
25 'La jee212 joon 'in jóon1 'in nifeei'1gɨ
jee212 to2 taain1. Joon mo gatyee'12i tyan' co'
'núu1ɨ joon ganúu2 ninaa1 súuin13.
26 Joon gatø'1ø jaain21 'in tsá2 do joon
gaunngɨɨ1i 'ee jmɨɨ212 ninaa1.
27 Joon gajin'2 'in tsá2 do: "Nigacwa'2mo
ruu'21mo'o. Joon gatyɨ'2 ñɨ'2'ɨ to2 gajngaa'12i
jaain21 joo'21 'ooin'13 tsɨ gacwa'2mo tyú1mo
jo tsaa'13a."
28 Joon gatsá2 'nii'21-tsi 'in ruu'21i nifeei'1gɨ
do. Joon jo 'iin212in tsa'ii21 fu tsi. Joon
gacwo'íi1 jmii21 'e gamɨɨ1ɨ tyani 'ido 'e tsa'ii21.
29 Pe gajin'2 'in sɨmii'21 gasɨɨ'21ɨ jmii21:
"Niñii21o'o joo'13 jiin21 'e nigajmáa3aa to2
tyani'i. Pe jiin'13 coon21 'naa'13 jo mo
cwoo'13'o jna jiin'13 jaain21 chivo-pi' 'e
jmáa3aa jmɨɨ212 coon'13 tsá2 seein21na tyú2
coon'13.
30 Pe la no 'e gacwai'2 'in yɨɨn21 tyi'i
no. Nga'íin1in cúu2u coon'13 tsamí2. Joon
gajngáa13u'un 'in joo'21 'ooin'13gɨ no."
31 Joon gajin'2 jmii21 do: "Yɨɨn21 tyi',
coon21 tøø2mo tyíin1u'un coon'13 jna. Joon
jilaa'21 'e 'óo3oo lo 'e tyi-o'o.
32 Joon nano tyiin2mo jmoo21o' jmɨɨ212
joongɨ jløø'3na' tsɨ 'in ruu'21'u 'e lɨɨ2na
najuun21mo pe cwa'2mo túnɨ1. Lɨɨ2na 'e
ninga'íin2mo joon nigatsee'21moo'o túnɨ1."

16

Júu^{3} cwáain^{1} tya' tsa'leei'^{13} 'in gajmaa^{1}a 'e gó^{2}

1 Gajin'^{2}in jon Jesús sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—Galiseein^{21} jaain^{21} ñi'fii^{212} sá^{2} cuu^{2} joon seein^{21} jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsa'leei'^{13} tya'a. Joon gajma'^{2}a tsá^{2} 'in ñi'fii^{212} do júu^{3} 'e 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} do 'áai^{1} 'íin^{2}in cuu^{2} tya'a.

2 Joon 'in ñi'fii^{212} do gatø'^{1}ø 'ido. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ: “¿Tɨ jo'^{2} 'e sɨɨ'^{21} tsá^{2} jna cwáain^{1} tyi'i? Joon'^{12}du'u cwáain^{1} to^{2} jmoo^{2}'o tsʉ jo jmáa^{2}gi'ɨ to^{2} coon'^{13} jna. Jo cwooi tyʉ'^{2}gi'ɨ to^{2} tsa'leei'^{13} tyiia no.”

3 Joon ga'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} do: “¿'Ee ijmáa^{3}aa? Tyí^{1}mo ñi'fíi^{3}ii jna jee^{212} to^{2} tya'a. Jo 'waa'^{21} pí^{2} 'óo^{3}oo wa'a jmáa^{3}aa to^{2} jee^{212} tyiia^{21} joon 'óo^{3}oo fa'ɨɨ'^{21} wa'a mí^{3}ɨɨ caridad.

4 Ñíi^{3}oo 'ee jmáa^{3}aa 'e 'ii'^{21}mo tsá^{2} jna inʉʉ tya'a mo jo to^{2} 'óo^{3}gɨi.”

5 Joon gatø'^{1}ø tɨ' jaain^{21} tɨ' jaain^{21} 'in røøi^{21} tya' ñi'fii^{212}i. Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in nifu: “¿Xiiati røø^{21}u tya' ñi'fii^{21}i'?”

6 'Idogɨ jin'^{2}: “Røø^{21}moo cíein^{13} barril aceite.” Joon 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} do sɨɨ'^{21}ɨ 'ido: “Lo-o saan'^{13}aan mo'jí^{2} tyi'i. Ní^{2}du' jmoono joon jmáa^{2} coon^{21} 'e coon'^{21} tsa'^{2}gɨ.”

7 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in xeei'^{21}gɨ tún^{1}: “'Nʉgɨ, ¿xiiagɨ tɨ røø^{21}u?” 'Idogɨ jin'^{2}in: “Cíein^{13} 'motuu'^{1} trigo.” Joon gasɨɨ'^{21}ɨ: “Lo-o saan'^{13}aan mo'jí^{2} tyi'i. Jmáa^{2} coon^{21}gɨ jiin'^{13} ochenta.”

8 Pe galili'^{2}i ñi'fii^{212} do 'e lɨ́i^{1} 'øøi'^{21}-tsi 'in tyʉ'^{2} to^{2} do coon'^{13} 'e gajmaa^{1}a do. Tsʉ li'^{2}gɨ tsá^{2} 'in jo tsaa'^{2}-tsi Dios coon'^{13} 'e jmoo^{1}o la jaain^{21} la jaain^{21} lagɨ 'in tsaaa'^{2}-tsi Dios.

9 'Fuu^{212} jna 'naa' —jin'^{2} Jesús— jmáa^{2} 'naa' 'in liseein^{21} tyʉ́^{2} coon'^{13} 'naa' coon'^{13} 'e 'oo^{2}oo' fu juncwii^{21}. Joon mi tyá^{1} jilaa'^{21} 'e sá^{2} fu juncwii^{21} iseen^{21}mo 'in 'ii'^{21} 'naa'. In'ii'^{21} 'naa' lɨ taan^{212}naa' coon^{21} tøø^{2}mo.

10 'Wa jmoo^{1} tsá^{2} 'e tyʉ́^{2} fiin'^{13} capii'^{3} 'e 'oo^{1}o, ijmáa^{1}o 'e tyʉ́^{2} jon wa'a sá^{2} 'láai^{2}. Pe wana coon^{21} tóo^{2} tya' capii'^{3}, icoon^{21}o jon tóo^{2} tya' 'e 'láai^{2}.

11 Wana jo jmoo^{2}oo' tyʉ́^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e sá^{2} fu juncwii^{21} lo 'e jo tyiin^{2} xiiala lɨ́i^{2}naa' icwo'^{1}o Dios 'naa' 'e sá^{2} 'e tyiin^{2} la jai'^{2}.

12 Wana jo gajmaa^{2}aa' røø^{21} coon'^{13} 'e sá^{2} tya' 'inxeei'^{21} jo cwooi^{1} cwo'^{1}o 'naa' 'e tyii' yaanaa'.

13 'Ce jiin'^{13} jaain^{21} tsa'leei'^{13} jo lí^{2} jmaa^{1}a to^{2} tyʉ'^{2} gái^{1} ñi'fii^{212}. Tsʉ nili'ee'^{1}mo jaain^{21} joon 'in jaain^{21}gɨ do nili'nee^{21}mo sɨ ilɨtyúu^{1}mo coon'^{13} jaain^{21} joon coon'^{13} 'in jaain^{21}gɨ do gó^{2}o liseein^{21}. Jo lí^{2} 'iin^{212} tsá^{2} Dios la jee^{212} 'iin^{212}in cuu^{2}.

14 'In tsá^{2} fariseo do 'in lɨ́i^{1} 'iin^{212}in cuu^{2} núu^{2}o jilaa'^{21} 'elo. Joon gaungøø^{1}mo Jesús.

15 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Ngɨɨ^{21}naa' coon'^{13} 'e tyʉ́^{2} jee^{212} tsá^{2} pe ñi^{1} Dios 'ee lɨ́i^{2}naa'. Jilaa'^{21} 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e tyiin^{2} 'e joon 'e 'ee'^{1}mo Dios.

'Ná^{2} untsiin^{1} ley tya' Moisés

16 Jin'^{2} Jesús:

—Ca mo jó^{1} Wó^{3} gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e ley tya' Moisés coon'^{13} 'e júu^{3} tya' tsá^{2} cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} calɨɨ. Ca 'yiia'^{13} joon galisá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2} xiiala mi tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}. Joon jilee'^{21}mo cwoo^{1} pí^{2} tsataai^{212} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}.

17 'Tyan^{1}gɨ to^{2} jo tsín^{1} jiin'^{13} coon^{21} letra tya' ley la coon'^{21}gɨ 'íin^{2} coonti jilaa'^{21} yʉ' fu juncwii^{21} coon'^{13} cwoo'^{13} fu juncwii^{21}.

Jesús 'e'^{2}e tsá^{2} 'e tsaa^{2} fee'^{1} wa'a 'øøi^{1} tsá^{2} tsamí^{2} tya'a

18 'Wana jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'ee'^{1}mo tsamí^{2} tya'a joon cui'^{2} cwoo^{21} coon'^{13} 'in xeei'^{21} fee'^{1} tsaa^{2} 'noo^{1}on. Joon wana cui'^{2} tsá^{2} cwoo^{21} coon'^{13} 'in tsamí^{2} do la joon jon fee'^{1} tsaa^{2} 'noo^{1}on.

Cwáain^{1} tya' jaain^{21} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} coon'^{12} Lázaro

19 Gajin'^{2}in jon Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2}:

—Lawa jaain^{21} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} 'in tyi'^{1} jmaai'^{13} sɨin'^{3} tyʉ́^{2} joongɨ 'ya'^{2}gɨ. Joon la coon^{21} jmɨɨ^{212} jmaa^{1}a jmɨɨ^{212} coon'^{13} 'e 'ya'^{2}gɨ lɨɨlɨ^{1}.

20 Galiseen^{21}mo jon jaain^{21} tsá^{2} tañíi^{2} 'in sii^{21} La'^{2}. La tøøi^{2} ngúu^{1}u sɨrøøi^{21} 'mi'^{2}. Joon gacwó^{2}o ni wó^{2} 'ooca'nʉ́^{1} tya' 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do.

21 'In tsá^{2} tañíi^{2} do 'iin^{212}in røøi^{21} tu'^{2}u coon'^{13} jilaa'^{21} 'e xʉʉ'^{21} 'wii^{212} mesa lɨ gø'^{2} 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do. Joon cagɨ tsii^{21} jalíin^{2} lɨ tyíin^{1}in 'e 'lʉ'^{2}ʉ lɨ jgoo'^{21} tya'a.

22 Coon^{21} jmɨɨ^{212} gajuun^{21}mo 'in tsá^{2} tañíi^{2} do. Joon ángeles gatøø^{2}mo 'ii 'e cwaa^{1} coon'^{13} Abraham fu ñʉ'fú^{2}. La joon jon gajúun^{2}mo 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do. Joon ga'aa^{1}mo tsá^{2} 'ii.

23 'In tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do 'áai^{1} ganí^{2}in wúu^{1} lɨ tsalíin^{2} 'in najúin^{2}. Joon gasaa'^{13}a unníi^{1}i. Joon wíin^{2} ganí^{2}in Abraham coon'^{13} La'^{2}.

24 Joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in: “Nʉ'^{1}ʉ' Abraham, fúu^{2} cwolíin^{2}un jna. Síi^{2}in La'^{2} no cwoun'lá^{2}xʉ unniicwoo^{21}o coon'^{13} jmɨɨ^{21}. Joon cwojaa^{212}, cwouncwii'^{21}xʉ unniisɨɨ'^{13}ɨɨ tsʉ lɨ́i^{1} móo^{3}oo wúu^{1} jee^{212} jí^{2} lo.”

25 Pe joon gajin'^{2} Abraham: “Yʉʉn^{21} tyi', cwotii'^{13}du-'o'o 'áai^{1} tyʉ́^{2} 'íi^{1}-'o'o mo gateen^{212}un fu juncwii^{21}. Joon La'^{2} logɨ 'áai^{1} gó^{2} gangɨɨ^{1}. Joon nano tyʉ́^{2} seein^{21} lo. Joon 'nʉgɨ moo^{2}'o wúu^{1}.

26 Coon^{21}gɨ 'e sá^{2} lo. Sá^{2} goon^{21} juu'^{13} cwó^{2} jee^{212} jna'a coon'^{13} 'nʉ. Jíleei'^{21} 'in 'iin^{212}in tsalíin^{2} fu no jo lí^{2}. La joongɨ jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in jalíin^{2} lɨ' lo jo lí^{2}.”

27 Joon gajin'^{2} 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do: “Mɨ́i^{3}ɨɨ tyani'i jon, ñʉ'^{3} Abraham, sɨɨ^{21}u La'^{2} no fu tya' ñʉ'^{3}ʉʉ.

28 Seen^{21}mo 'ñéei^{2}gɨ ruu'^{21}na. Cwofee'^{1}i la
joon jon jo cwo'^{2}o wa'a jalíin^{2} lo 'a lɨ tyafo'^{2}
ní^{2} tsá^{2} wúu^{1}."
29 Pe joon gajin'^{2} Abraham gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
"'Oo^{1}-o 'ido jilaa'^{21} 'e nigajin'^{2} Moisés coon'^{13}
tsá^{2} cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2}. Lí^{2}-i unjii^{21}o 'ido júu^{3} tya'
'ii."
30 Joon gañii^{1} 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do: "'E
ja'^{2}mo, ñʉ'^{3} Abraham, pe wana tyíia^{1} jee^{212} 'ii
jaain^{21} 'in nigajúin^{2} ija'^{2}a-tsi."
31 Joon gajin'^{2} Abraham: "Wana jo 'iin^{212}in
núu^{3} júu^{3} tya' Moisés coon'^{13} tsá^{2} cwo^{1} júu^{3}
tyʉ́^{2} jon'gɨ inúu^{2}un júu^{3} tya' jaain^{21} 'in niga-
jiin'^{1} jee^{212} 'lɨɨ^{212}."

17

Tsaai'^{13} wa'a un'leei'^{21} tsá^{2} tsaruu'^{21}i

1 Gajin'^{2}in jon Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:
—'Láa^{2}mo sá^{2} 'e jmoo^{1} un'leei'^{21} tsá^{2} pe
fúu^{2} 'in tsá^{2} jmoo^{1} un'leei'^{21} 'in xeei'^{21} do.
2 'Áai^{1}gɨ tyʉ́^{2} tya'a wa'a 'ñʉʉ^{1} tsá^{2} coon^{21}
too^{1} lúu^{1}u joon píin^{1}in tsi jmɨ'ñi'^{3} la coon^{21} jo
jmáa^{1}a i'leei'^{21}gɨ 'in xuui^{212} lo.
3 Un'øøi'^{1}duu' yaanaa' coon'^{21} tún^{2}.
'Wana jmaa^{1}a ruu'^{21}'u 'e gó^{2} tyi'i joon
fu'^{2}'u: "Jo jmaa^{2}gɨ'ɨ." Joon wa gaunsɨ́ɨ^{2}i 'e
'ɨ^{1}-tsi jmáa^{2} feei'^{1}-'o'o 'wii^{212} tya'a.
4 Xʉfiin'^{13} dyía^{1} naa'^{13} la coon^{21} jmɨɨ^{212} gaj-
maa^{1}a 'ido 'e gó^{2} tyi'i pe joon dyía^{1} naa'^{13}
cwooi^{1} sɨɨ'^{21} 'nʉ: "Jo jmáa^{3}gɨɨ." Cwooi^{1}
jmaa^{2}o'o feei'^{1}-'o'o 'wii^{212} tya'a.

Xiiala ilitsáai^{1}gɨ-tsi tsá^{2}

5 Joon gajin'^{2} tsá^{2} tya' Jesús sɨɨ'^{21} 'ii:
—Jmáa^{2} 'e lijai'^{2}gɨ-tsii'i 'nʉ.
6 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Wuxʉ'ʉ tsáai^{1}du'-'oo' fiin'^{13} la ti camɨ'^{3}
jún^{2} jon'^{2} tasa lí^{2}-i fú^{2}uu' 'e 'mó^{2} fee'^{1} lo:
"Ráain^{2}du'u no cwojñí^{2}'i 'wo'o tsi jmɨ'ñi'^{3}."
Joon ninúu^{2}o 'e 'mó^{2} do júu^{3} tyii'.

Jilaa'^{21} 'e 'ná^{1} jmá^{2} tsá^{2} 'e tyiin^{2}

7 'Wana 'in jee^{212} 'naa' seein^{21} jaain^{21}
tsa'leei'^{13} tyii' 'in jaai'^{13} jee^{212} to^{2}, ngajii^{21}i
sɨ nga'aai^{1} joo'^{21} 'ee, xʉfo'o fú^{2}uu': "Ngɨɨi^{212},
ní^{2}'i, tyee'^{3} 'í^{1}."
8 Jon' la joon tɨ́ii^{2} faa'^{21} tsá^{2}. Tyʉ́^{2}gɨ isɨɨ'^{21}
tsá^{2} 'ii: "Tyá^{1} tyʉ́^{2} 'e døø'^{13}øø. Cwoo'^{13}-'o'o
tyá^{1} tyʉ́^{2} døø'^{13}øø joongɨ 'e duu'^{13}uu joon mi
yuui'^{13} joon 'uu'^{12}'u, cøø'^{12}'ø."
9 ¿Tɨ cwooi^{1} cwo'^{1}o 'maai'^{13} tsa'leei'^{13} tya'a
mo jmoo^{1}o jiin'^{13} to^{2} 'e tyʉ'^{2}ʉ?
10 La joon jon 'naa', mi yuui'^{13} jmaa^{2}aa'
jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'ná^{1} fó^{2}oo': "Tsa'leei'^{13}
tyio'o jna'a 'in jo 'ee to^{2} ti tsʉ nigajmoo^{21}o'o
jiin'^{13} 'e 'ná^{1} jmoo^{21}o'o."

Jesús un'láai^{2} dyéi^{1} tsá^{2} 'in lɨ́ii^{2} jmoowúu^{1} jgøøi'^{21}

11 Mo gangóo^{1} Jesús la fu^{1} 'yuui fu
Jerusalén. Gangɨ́ii^{1}in la caain^{21} lɨ sii^{21}
Samaria coon'^{13} Galilea.
12 Mo gatyíi^{1}a coon^{21} fuu^{21} pi'^{3}. Joon
ga'wooi^{21} dyéi^{1} tsá^{2} 'in lɨ́ii^{1} jmoowúu^{1}
jgøøi'^{21}. Pe wíin^{2} gajaan^{1} lɨ siin'^{12}in Jesús.
13 Joon ga'oo^{1}o jin'^{2}in:
—¡Jesús, Tɨfo'^{2}, fúu^{2} cwolíin^{2}un jna'a!
14 Joon mo gajøøi^{2} Jesús 'ii joon gajin'^{2}in:
—Cwolíin^{2}naa' cwo'ee'^{13}naa' untsá^{2}
yaanaa'.
Joon la 'ii^{212} ngalíin^{2} fu^{1} joon ga'láa^{2}mo.
15 Joon jaain^{21} jee^{212} 'ii do mo ganí^{2}i 'e
ga'láa^{2}mo joon gacii'^{13}o cwoo^{1}o 'maai'^{13} Dios
coon'^{13} júu^{3} tá^{2} lɨɨlɨ^{1}.
16 Joon gasii'^{21}i wojníi^{1}i tyani Jesús. Joon
gaxiia^{1} níi^{1}i gajun'^{2}un ca tɨ ni 'wó^{2} 'e cwoo^{1}o
'maai'^{13} Jesús. Joon 'in tsá^{2} lo seein^{21} lɨ sii^{21}
Samaria.
17 Joon gajin'^{2} Jesús:
—¿Tɨ jo ga'láai^{2} ce jɨ dyéi^{1} do? ¿'Náai^{13}gɨ 'in
ñúi^{2}gɨ do?
18 ¿Tɨ jiin'^{13} ino-o tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} ni-
gacii'^{13}o cwoo^{1}o 'maai'^{13} Dios?
19 Joon gasii'^{21}ɨ 'in tsañʉʉ'^{1} do:
—Ráan^{2}un no. Cwei'^{2}. Niga'láa^{2}mo'o tsʉ
jo'^{2}o galɨ́ɨ^{2}u'u.

'E'^{2} Jesús tsá^{2} xiiala mi cwá^{2} 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}

20 Tsá^{2} fariseo gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús lɨɨ^{212} mi
cwá^{2} 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2}. Joon gajin'^{2} Jesús:
—Mi cwá^{2} 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} joon'^{2} wa'a
coon^{21} 'e lí^{2} jøǿ^{2} tsá^{2}.
21 Jo lí^{2} wa'a jin'^{2} tsá^{2} 'elo sɨ 'e do-o 'ee. Tsʉ
nigalí^{2}-ɨ 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} jee^{212} 'naa'.
22 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús tsá^{2} tya'a:
—Nicwaa^{212} jmɨɨ^{212} mi li 'iin^{212}naa' jøø^{2}øø'
'e jmɨɨ^{212} 'e jna-a, 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}, 'láa^{2}
'wii^{212} tyʉ'^{2}ʉ to^{2}. Joon jo lí^{2} jøø^{2} 'naa'.
23 Joon isɨɨ'^{21} tsá^{2} 'naa': "Lo-o siin'^{12}in",
sɨ "Do-o siin'^{13}in", 'ee. Pe jo cwolíin^{2}naa'
coon'^{13}on.
24 Tsʉ lawa coon^{21} jí^{2} cwaain^{2} 'ñá^{3} 'e jná^{2}
joo'^{21} ca tɨ' cataain^{21} lɨ' caluu fu juncwii^{21} la
joon jon jna 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2} mi cwá^{2} jmɨɨ^{212}
tyiia.
25 Pe jéei^{1} nifu 'ná^{1} mó^{3}oo wúu^{1} lɨɨlɨ^{1}. Joon
tsá^{2} seein^{21} nano 'in jo 'e 'ii'^{21} jna.
26 Jiin'^{13} la galí^{2} jmɨɨ^{212} mo seein^{21} Noé la
joon jon ilí^{2} jmɨɨ^{212} mi gó^{2} jna 'in Ruu'^{21}na
Tsá^{2}.
27 'Gø'^{2}ø tsá^{2} joongɨ 'un'^{2} tsá^{2} joongɨ cui'^{2}
cwoo^{21} tsá^{2}. Joon gacwooi^{1} tsá^{2} jamɨ́ɨ^{1}ɨ
'e cui'^{2} cwoo^{21} ca jmɨɨ^{212} mo ga'í^{2} Noé fu
tsi barco do. Joon gajó^{2} coon^{21} jmɨ́^{1} joon
jilee'^{21}mo gajúun^{2}mo jon.
28 La joon galí^{2} mo seein^{21} jaain^{21} tsá^{2} sii^{21}
Lot. Gø'^{2}ø joongɨ 'un'^{2}un. Joon galó^{2} joongɨ
'nɨɨ^{1}ɨ. Jñii^{1} tsá^{2} joongɨ jmoo'^{13} tsá^{2} 'nʉ́^{1}.
29 Pe mo gacwo'ɨ́ɨ^{1} Lot 'e fuu^{21} Sodoma
Dios gasii^{1}in coon^{21} jmɨ́^{1} 'e lí^{2} jí^{2} caai'^{13}
cuun^{212} 'e coo^{21}. Joon gatsee^{21}mo jileei'^{21} 'in
néei^{1} fuu^{21} do.

30 La joon ilí² mi jnee²¹na 'in Ruu'²¹na Tsá².
31 'Mo tɨ jmɨɨ²¹² joon wana 'in téein² yʉ' 'nʉ́¹ joon 'oo¹o jilaa'²¹ si'mo² inʉʉ tya'a jo cwoxaai¹ ja'woo'¹²o. Joon wa' 'in téein²¹ jee²¹² tyiia²¹ jo cwojaa'²¹i fu tya'a.
32 Cwotii'¹³-'oo' 'e galí² tya' tsamí² tya' Lot.
33 Jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in tiin'¹³ fu juncwii²¹ tya'a i'íin²mo joon. Pe jileei'²¹ 'in 'íin² fu juncwii²¹ tya'a tiin'¹³mo joon.
34 "E la ja'²mo fo'³oo: 'E 'woo¹ joon wana teei'¹³ gái¹ tsá² ni coo'mó² yatée³ee jaain²¹, 'in jaain²¹gɨ jan¹.
35 Gái¹ tsamí² taai²¹² tsii¹i caain²¹, yatée³ee jaain²¹ 'in jaain²¹gɨ jan¹.
36 Gái¹ tsañʉʉ'¹ taain²¹² jee²¹² to² yatée³ee jaain²¹ 'in jaain²¹gɨ jan¹.
37 Mo ganúu² tsá² tya'a 'elo joon gaunngɨɨ¹ɨ:
—¿Xiiala lɨ ilí² 'elo, Ña'ñʉ'¹ʉ'?
Joon 'ii-gɨ gajin'²in:
—Jileei'²¹ 'in jo cwoi¹ 'ña'a 'e tyʉ'² Dios to² 'ii i'íin²mo.

18

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsamí² 'nɨ́ɨ² coon'¹³ tsá² jmoo¹ 'ii'²¹

1 Joon gasɨɨ'²¹ Jesús tsá² 'e cwáain¹ lo 'e 'ee¹ xiiala 'ná² faa'²¹a tsá² júu³ tyʉ́² joon jo cu'²-tsi coon'¹³ Dios.
2 Joon gajin'²in:
—Lawa coon²¹ fuu²¹ galiseein²¹ jaain²¹ tsá² jmoo¹o 'ii'²¹. Jo tsaa'²-tsi Dios jon'gɨ un'goo²¹ tsá².
3 Fuu²¹ do-o jon seein²¹ jaain²¹ 'yiia'nɨ́ɨ² 'e coon²¹ tøø²mo tsafee'¹²i 'in tsá² jmoo¹o 'ii'²¹ do. Tsamɨɨ²¹ 'e jmaa¹ 'ido 'ii'²¹ coon²¹ mɨɨ'¹³ 'e seein²¹ coon'¹³ 'in 'eei'¹ 'ii.
4 Wóo²-o 'áai¹ nangóo¹ 'e jo 'iin²¹²in 'in tsá² jmoo¹o 'ii'²¹ do 'e jmáa¹a 'ii'²¹. Joon mo galicɨɨin²¹gɨ ga'ɨ¹-tsi: "Jo tsaa'²-tsii Dios jon'gɨ tsá² un'góo³oo pe tsʉ 'wii'¹³ untyíi²in 'in tsamí² lo jna jmáa³oo 'ii'²¹ tya'a
5 la coon'²¹ jo untyíin²gɨ jna."
6 Joon gajin'² Jesús:
—Nʉʉ²duu' 'e 'øøi'²¹-tsi tsá² júu³ tya' 'in tsá² jmoo¹o 'ii'²¹ 'e gó² do.
7 ¿Tɨ lɨɨ²naa' 'e li'ɨɨ²¹²-i Dios un'øø'¹i tsá² tya'a, 'in nigatyii'¹²in, 'in nimɨɨ¹ɨ tyaníi¹i la 'woo¹ la jmɨɨ¹?
8 Fuu²¹²uu 'naa' 'e la jmoono-o ijmáa¹a 'ii'²¹ tya' 'ido. Pe jna-a, 'in Ruu'²¹na Tsá² mi yíi³aa, ¿tɨ liseein²¹gɨ tsá² ni cwoo'¹³ juncwii²¹ 'in tsaa'²gɨ-tsi jna?

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² fariseo coon'¹³ jaain²¹ 'in cón² 'laa'¹³ 'e 'nɨɨ¹ tsá²

9 Gasɨɨ'²¹ɨ jon Jesús coongɨ cwáain¹ tya' 'inlɨ́ɨi¹³ 'in jmaai'²¹ yaai 'e tyú¹-i joon un'woo¹i tsá² catyaai²gɨ. Joon jin'²in:
10 —Gái¹ tsañʉʉ'¹ ngalíin² fu cwo'¹. Ngafaa'¹³a júu³ tyʉ́². Jaain²¹ jee²¹² 'ii lɨɨ¹i tsá² fariseo, 'in jaain²¹ dogɨ lɨɨ¹i tsá² cón² 'laa'¹³ 'e 'nɨɨ¹ tsá².
11 'In tsá² fariseo do siin'¹²in, joon gafaa'²¹a la lo: "Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios, cwóo³oo 'maa²u'un tsʉ² jo lɨɨ¹na la lɨɨi¹ 'in tsá² catyaai² do. Jo lɨɨ¹na la 'in jmoo¹o 'uun²¹, lagɨ 'in jo nʉʉ'¹³. Jo lɨɨ¹na la lɨɨi¹ tsá² 'in fee'²¹i tsamí². Ce jiin'¹³ capii'³ jo lɨɨ¹na la lɨɨi¹ 'in cón² 'laa'¹³ 'e 'nɨɨ¹ tsá² lo.
12 Tún² fu 'gø'³øø tyiiañi'¹ la coon²¹ semóo¹³. Joon cwo'³oo 'nʉ coon²¹ 'e jee²¹² dyá² 'ii'¹³ 'e gajna'²aa."
13 Pe 'in tsá² cón² 'laa'¹³ 'e 'nɨɨ¹ tsá² do wíin² gajaan¹. Joon jo tá²-tsi saa'¹²a unníi¹i fu yʉ' juncwii²¹. Jiin'¹³ 'e gajmaa¹a tyʉʉn¹ nitsi¹-o. Joon gafaa'²¹a: "Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios, cwo-lifee'¹mo-'o'o 'wii²¹² tyiia tsʉ 'áa¹mo røø²¹na tsaa²."
14 'E la ja'²mo fo'³oo 'e nigauntyú¹mo Dios 'in tsá² cón² 'laa'¹³ tya' 'e 'nɨɨ¹ tsá² do pe 'in jaain²¹ do jiin'¹³ la lɨɨ²mo lɨɨ²i. Tsʉ jileei'²¹ 'in jmaa'²¹i yaai cøø'¹³gɨ xʉjoon li'weei²¹gɨ 'ii pe jileei'²¹ 'in un'weei²¹ yaai joon licøøi'¹³gɨ.

Uncwaa'³i Jesús xuui²¹²

15 Jajée¹mo tsá² xuui²¹² tya'a lɨ siin'¹² Jesús 'e taan¹ cwoo²¹ tya' 'ido. Pe joon mo ganí¹ tsá² tya'a ga'láa² 'wii²¹² 'øø¹³mo jileei'²¹ 'in jajéei¹ xuui²¹² do.
16 Joon gatø'¹ Jesús 'in xuui²¹² do. Joon gajin'²in:
—Cwóo²oo' cwojalíin² xuui²¹² tyaní³ii joon jo 'øø²¹²naa' tsʉ lɨ tyʉ'² Dios to² líin² jmai'² 'in líi¹in la 'ii-o jon.
17 'E la ja'²mo fo'³oo jileei'²¹ 'in jo cwooi¹ 'e tyʉ'² Dios to² 'ii lawa jaain²¹ xuui²¹² jo lí² tsataai² lɨ tyʉ'² Dios to².

Jaain²¹ tsá² sá² cuu² fee'²¹i Jesús

18 Jaain²¹ 'in tyʉ'² to² gaungɨɨ¹ɨ Jesús:
—Tɨfo'² tyúi¹, ¿'ee 'ná² jmáa³aa 'e tiin'¹³na juncwii²¹ tyiia?
19 Joon gasɨɨ'²¹ Jesús 'ii:
—¿'Ee lɨ'ɨ fu'²'u jna 'in tyúi¹? Jaan²¹mo 'in tyúi¹ seein²¹gɨ, jiin'¹³ 'ña'a Dios.
20 Ñí³o'o jiin'¹³ la to² tyʉ'² Moisés: "Jo foo'¹³'o tsamí². Jo jngáa¹u'un tsá². Jo jmaa²'a 'uun²¹. Jo jmaa²'a júu³ tajuu²¹. La joon jo con'²'on tsá² tóo² ce jiin'¹³ jaain²¹. Cwoli'gøø'²¹mo'o ñʉ'²'ʉ coon'¹³ saa²'a."
21 Joon gajin'² 'in tsañʉʉ'¹ do:
—Jilaa'²¹ 'elo nigalinʉʉ'¹³ʉʉ ca la mo xuu²¹²moo.
22 Moganúu² Jesús 'elo joon gajin'²in:
—Coon²¹gɨ 'e 'ná² jmaa²'a. 'Ní³'ɨ jilaa'²¹ 'e 'oo²-o'o joon cwo'²'o tsá² tañíi². Joon lɨɨ¹gɨ ili'oo²-o'o ñʉ'fú². Mi yuui'¹³ joon na¹ coon'¹³ jna.
23 Pe mo ganúu² 'in tsanʉʉ'¹ do 'elo 'áai¹ fa'í³ gajmaa¹a tsʉ 'áa¹mo sá² cuu² tya'a.
24 Mo ganí² Jesús xiiala fa'í³ jmaa¹a joon gajin'²in:

—¡'Áa^{1}mo tyan^{1} to^{2} cwóoi^{1} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} yaai wa'a tyʉ$^{'2}$ Dios to^{2} 'ii!

25 'Áai^{1}gɨ tyan^{1} to^{2} tya' jaain^{21} camello 'e ngɨ́ii^{1} too^{21} lɨ ngɨ́i^{1} ñi^{1} tya' moocúu^{3} lagɨ jaain^{21} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} tsa'ii^{1}in ñʉ'fú^{2}.

26 'In ganúu^{2} 'elo gajin'^{2}in:

—¿Xiiagɨ la itiin'^{13} tsá^{2}?

27 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jilaa'^{21} 'e jo lí^{2} jmaa^{1}a tsañʉʉ'^{1} lí^{2}-i jmá^{1} Dios.

28 Joon gajin'^{2} Tɨ́^{3}:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', jna'a nigatʉʉ^{212}oo'o jilaa'^{21} 'e 'oo^{21}o'o joon nijalii^{21}i'i coon'^{13} 'nʉ.

29 Joon gajin'^{2} Jesús:

—'E la ja'^{2}mo fo'^{3}oo, 'e doñi'iin sɨ tʉʉ^{21} 'núʉ^{1}ʉ sɨ tiui^{2} sáa^{3}a jmɨɨ^{21} 'ee sɨ ruu'^{21}i 'ee sɨ tsamí^{2} tya'a 'ee sɨ jóon^{1} 'ee 'wii^{212} tya' cwáain^{1} 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2}

30 lɨ́ɨ^{1}gɨ 'ii'^{21}i fu juncwii^{21} lo. Joon mi júun^{2}in 'ii'^{21}mo jon coon^{21} juncwii^{21} tya'a 'e ta'^{2}a coon^{21} tøø^{2}mo.

Jesús jmoo^{1}o júu^{3} 'e tɨ lɨ júun^{2}in

31 Jesús gatø'^{1}ø coon'^{21} jɨ dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Nano tsaa^{21}a' fu Jerusalén. Do-o lí^{2} tsín^{1} jilaa'^{21} 'e gafaa'^{21}a tsá^{2} gacwo^{1} júu^{3} tyɨ́^{2} calɨɨ cwáain^{1} tya' 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}.

32 Ijaan'^{21}in tsá^{2} 'ii tyani tsá^{2} jalíin^{2} wíin^{2}. Joongɨ niungøøi^{1} tsá^{2} 'ii. Joon ijmee'^{21}i tsá^{2} 'ii. Joongɨ i'ñí^{1} tsá^{2} tya'a.

33 Joongɨ ipóoi^{2} tsá^{2} 'ii. Mi yuui'^{13} joon ijnga'^{2}mo tsá^{2} 'ii. Pe mi tí^{2} 'nɨ^{1} jmɨɨ^{212} ijiin'^{1}o jee^{212} 'lɨɨ^{212}.

34 Pe 'idogɨ coonti jo ga'øøi'^{21}-tsi. Jo ñi^{1} 'ee 'e sɨɨ'^{21} Jesús 'ii. Lawa coon^{21} júu^{3} 'e jo ñi^{1} xiiala 'ee i'øøi'^{21}-tsi.

Un'láai^{2} Jesús jaain^{21} tsá^{2} tiui^{2} seein^{21} Jericó

35 Xʉʉ 'ná^{2}gɨ 'e tyíi^{1}a Jesús fuu^{21} Jericó. Jaain^{21} tsá^{2} tiui^{2} tyíin^{1}in caai^{1} fu^{1} mɨɨ^{1} caridad.

36 Mo ganúu^{2}un ningɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} fúui^{1} lɨɨlɨ^{1} joon gaunngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} 'ee-gɨ galí^{2}.

37 Joon gajin'^{2} tsá^{2} 'e Jesús tsá^{2} Nazaret 'in ngɨ́ɨ^{1}i no.

38 Joon ga'oo^{1}o 'in tsá^{2} do jin'^{2}in:

—¡Jesús, Jóon^{1} David, fúu^{2} cwolíin^{2}un jna!

39 Pe 'in tsá^{2} do 'in ngalíin^{2} nifu gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Ca tii^{2}, jo to'^{2}'o mɨɨ'^{13}.

Joon jo cwofaa'^{21}gɨ 'ido. Pe 'ii coon'^{21} 'ii'^{13}gɨ tá^{2} 'oo^{1}o:

—¡Jóon^{1} David, fúu^{2} cwolíin^{2}un jna!

40 Joon gajan^{1} Jesús joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e tsatee^{212} tsá^{2} 'ido. Joon mo gatyíi^{1}a tyan'^{2} joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús 'ii:

41 —¿'Ee 'iin^{212}u'un ijmáa^{3}aa tyi'i?

Joon gañi^{1} 'in tsá^{2} tiui^{2} do:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', 'iin^{212}na ijøø^{3}oo.

42 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jøø^{2}o'o tsʉ 'wii'^{13} nigalija'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}u.

43 Joon la tsifu joon 'in tsá^{2} tiui^{2} do gajøø^{2}o. Joon gangóo^{1}o coon'^{13} Jesús cwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios. Joon jileei'^{21} tsá^{2} 'in gajøø^{2} 'elo la joon jon gacwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios.

19

Jesús coon'^{13} Zaqueo

1 Joon ga'í^{2} Jesus fuu^{21} Jericó.

2 Joon do-o niseein^{21} jaain^{21} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} 'in ni sii^{21} Zaqueo. 'Ii tyʉ'^{2} to^{2} jileei'^{21} 'in cón^{2} 'laa'^{13} 'e 'nɨɨ^{1} tsá^{2}.

3 'In Zaqueo lo 'iin^{212}in jøø^{2}i Jesús. 'Iin^{212}in licwii^{1}in pe jo lí^{2} tsʉ lɨ́ɨ^{1} pi'^{3} 'ii. Joon lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} taai^{2}. La 'ii^{212} ngɨ́ɨ^{1}i Jesús 'e fuu^{21} do

4 joon gangóo^{1} Zaqueo do cwiin^{1}in nifugɨ 'e 'iin^{212}in jøøi^{2}. Joon gasoo^{2} coon^{21} yʉ' 'mó^{2} si'^{2} co'^{2} fu^{1} lɨ 'ná^{2} ngɨ́ɨ^{1}i Jesús.

5 Joon mo gangɨ́ɨ^{1}i 'ido joon gajøø^{2} fu yʉ'. Joon gajin'^{2}in:

—Zaqueo, cwúui^{1} jmoono tsʉ no 'ná^{1} níi^{3}ii nijáan^{3}aan fu tyio'o.

6 Joon gajngáa^{1}i Zaqueo jmoono. Joon lɨ́ɨ^{1} jløø'^{3}i ga'ii'^{21}i Jesús.

7 Mo ganí^{2} 'in tsá^{2} fariseo do jilaa'^{21} 'elo joon ga'láa^{2} 'wii^{212} gafaa'^{21}a 'laa'^{21} tya' Jesús joon jin'^{2}in 'e Jesús nigajaan^{1} tya' jaain^{21} tsá^{2} røøi^{2} tsaa^{2}.

8 Joon Zaqueo do gajmaa^{1}a siin'^{12}in joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Jøø^{2}dʉ, Ña'ñʉ'^{1}ʉ', cwo'^{3}oo tsá^{2} tañíi^{2} coon'^{13} tsa'^{2} jíin^{13} 'e 'óo^{3}oo. Joon wana nigajmáa^{3}aa 'uun^{21} coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21} nicɨ́ɨ^{3}oo tyɨ́n^{2} 'ii'^{13}gɨ lɨ́ɨ^{1}.

9 Joon gajin'^{2} Jesús:

—No-o gatyía^{1} 'e tiin'^{13} tsá^{2} taai^{2} inʉʉ lo. No-o ilíin^{2} 'in tsañʉʉ'^{1} lo jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} Abraham.

10 Tsʉ jna, 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}, gagoo^{212}oo 'e 'naa'^{21}na tsá^{2} joongɨ 'e jmóo^{3}oo tiin'^{13} tsá^{2} 'in røøi^{2} tsaa^{2}.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' dyá^{2} cuu^{2} cwanáa^{1}

11 La 'ii^{212} núu^{2}un tsá^{2} júu^{3} tya' Jesús faa'^{21}a 'e júu^{3} lo joon gasɨɨ'^{21}ɨ coon^{21} cwáain^{1} tsʉ tyan'^{1} niteein^{1} co' Jerusalén. Tsʉ 'in tsá^{2} fúui^{1} ngɨ́^{1} coon'^{13} Jesús do tya'i fu^{1} lɨ́ɨ^{2}i 'e 'e tɨ li tɨ́^{2} 'e tyʉ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}.

12 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ido:

—Lawa jaain^{21} tsá^{2} 'in lɨ́ɨ^{1} tsafeei'^{1}. Joon gangóo^{1} coon^{21} fuu^{21} wíin^{2} i'ii'^{21}i to^{2} røøi^{13} 'e fuu^{21} wíin^{2} do. Joon mi yuui'^{13} joon cɨɨ'^{12}ɨ fuu^{21} goo^{1}o.

13 Pe la nʉ'gɨ cwo'ɨ́ɨ^{1}ɨ gatø'^{1}ø dyéi^{1} tsa'leei'^{13} tya'a. Joon gajoon'^{21}o la jaain^{21} la jaain^{21} 'ido jmaai'^{13} coon^{21} cuu^{2} 'e tyíin^{2} lɨ́ɨ^{1}. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido: “Jmaa^{2}aa' to^{2} coon'^{13} 'e cuu^{2} lo ca mi cwaa'^{21}na.”

14 Pe tsagoo^{1}o do 'ee'^{1}mo 'ii. Joon gasii^{1}in
júu^{3} ca lɨ ngóo^{1}on 'e jin'^{2}: “Jo 'iin^{212}na'a wa'a
líin^{2} 'in tsañɯɯ'^{1} lo rééi^{13} tyii'i.”
15 Pe ga'ii'^{21}mo to^{2} rééi^{13} do. Joon
ganga'^{2}mo fu goo^{1}o. Joon mo gatyee'^{12}i joon
gatø'^{1}ø tsa'leei'^{13} tya'a 'in ngacwo'^{2}o cuu^{2} do.
'Iin^{212}in litsáai^{1}-tsi xiiati nigajna'^{2}a la jaain^{21}
'ido.
16 'In gatyía^{1} nifu gajin'^{2}in: “Ñi'fii^{21}i', 'e
cuu^{2} do nigacwáa^{1}mo dyá^{2}gɨ.”
17 Joon 'in rééi^{13} do gajin'^{2}in: “'Áa^{1}mo tyɯ́^{2}.
Jaain^{21} tsa'leei'^{13} tyú^{1}mo 'nɯ. Nano, 'wii'^{13}
'e nigalityú^{1}mo'o coon'^{13} 'e xɯɯ, cwóo^{3}oo 'e
tyɯɯ'^{12}'ɯ to^{2} jee^{212} dyá^{2} fuu^{21}.”
18 'In xeei'^{21}gɨ gatyía^{1} joon gajin'^{2}in:
“Ñi'fii^{21}i', 'e cuu^{2} do nigacwáan^{1}mo 'ñá^{2}gɨ.”
19 La joon jon gasii'^{21}ɨ 'in rééi^{13} do 'ii:
“'Nɯ-gɨ lí^{2} tyɯɯ'^{12}'ɯ to^{2} 'ñá^{2} fuu^{21}.”
20 Joon 'in xeei'^{21}gɨ gatyía^{1}. Joon gajin'^{2}in:
“Ñi'fii^{21}i', lo-o roon^{1} 'e cuu^{2} do. Ga'máa^{3}oo
gacɨ'^{1}ii coon^{21} póo^{1}.
21 Galɨ'gøø'^{21}moo 'nɯ tsɯ jaain^{21} tsá^{2}
'waa'^{21}-tsi 'nɯ. Joon ñí^{3}oo 'e cóon^{13}o'o 'e jo
gacwo'^{2}o. Joon coon'^{12}on lɨ jo gajñi'^{2}in.”
22 Joon gajin'^{2} rééi^{13} do: “Tsa'leei'^{13} 'in gó^{2}
'nɯ. Coon'^{13} júu^{3} tyiio'o jmoo^{2}o 'ii'^{21} tyi'i.
Ñí^{2}'i 'e lɨ́i^{1}na jaain^{21} tsá^{2} 'waa'^{21}-tsi. Joon
cón^{3}oon lɨ jo 'e gacwóo^{3}oo. Joongɨ cón^{3}oo
coon^{21} lɨ jo 'e gajñii^{212}ii.
23 ¿'Ee lɨ jo gata'^{2}a cuu^{2} banco joon lí^{2}
'ii'^{13}na láai^{2}gɨxɯ mi tyee'^{12}na tyiia?”
24 Joon gajin'^{2} rééi^{13} do sɨi'^{21}ɨ 'in téein^{2} do:
“Tyí^{2}ii' 'e cuu^{2} no. Joon cwó^{2}oo' 'in 'oo^{1} dyá^{2}
no.”
25 Joon gajin'^{2} 'in téein^{2} do: “Pe ñi'fii^{21}i',
ni'oo^{1}o 'ido dyá^{2} cuu^{2}.”
26 Joon gañii^{1}i 'in rééi^{13} do: “Fuu^{212}uu
'naa': jileei'^{21} 'in 'oo^{1}o lɨ́i^{1}gɨ, la joon lɨ́i^{1}gɨ
icwóo^{3}oo. Pe jileei'^{21} 'in jo 'oo^{1}o lɨ' 'woo'^{13}gɨi
'e ca pi'^{3} 'e 'oo^{1}o.
27 Joon jileei'^{21} 'in 'eei'^{1} jna, 'in jo 'iin^{212}in
jmáa^{3}aa rééi^{13} tya'a cwotee^{2}duu' lo joon jn-
gaa'^{13}naa' tyaní^{3}ii lo.”

Jesús tsa'ii^{21} fu Jerusalén

28 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2} Jesús 'elo joon
gangóo^{1} la fu 'yúu^{1}i fu Jerusalén.
29 Xɯɯ 'ná^{2}gɨ tyíi^{1}a fuu^{21} Betfagé coon'^{13}
Betania co' moo'^{21} sii Olivos. Joon gasii^{1}in
gái^{1} tsá^{2} tya'a.
30 Joon gasɨi'^{21}ɨ 'ido:
—Cwolíin^{2}naa' 'e fuu^{21} pi'^{3} náa^{1} tyan'^{2} do.
Joon mi tyalíin^{2}naa' joon ityee'^{2}naa' jaain^{21}
bu'^{3} neei^{212}. Ce jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in mo cwó^{2}.
Sii'^{13} 'nii^{212} tya'a joon tǿ^{2}øø' fu lo.
31 Joon wana 'in gajin'^{2}in: “¿'Ee lɨ'ɨ sii'^{13}ii'
'nii^{212} tya'a?” Joon fú^{2}uu': “'Néi^{2}ta cata
Ña'ñɯ'^{1}ɯ'.”
32 Joon ngalíin^{2}mo tsá^{2} tya'a. Joon gat-
see'^{21}mo jiin'^{13} la lɨ́^{2} 'e nigajin'^{2} Jesús.
33 Joon teen^{212}mo si'^{1}i 'nii^{212} tya' bu'^{3} do
joon gaunngɨi^{1}ɨ 'in tsá^{2} fii^{212} do:
—¿'Ee lɨ'ɨ sii'^{13}ii' 'nii^{212} tya' bu'^{3} no?
34 'Idogɨ gañii^{1}i:
—Ña'ñɯ'^{1}o' 'néi^{2}ta cata.
35 Joon gatøø^{21}o 'ido tyani Jesús. Joon
gaunfuu^{21} sɨin'^{13}ɨn moo'wóo^{1} bu'^{3} do. Joon
gatyée^{1}e Jesús moo'wóo^{1} bu'^{3} do.
36 La 'ɨi^{212} ningóo^{1} Jesús joon ganii'^{13} tsá^{2}
sɨin'^{13}in tya'i fu^{1}.
37 Mo gatí^{2} lixaai^{1} moo'^{21} Olivos jileei'^{21}
tsá^{2} jo'^{2} lɨ́ii^{2} 'in ngalíin^{2} coon'^{13}on ga'láa^{2}
'wii^{212} ga'oo^{1} jløø'^{3}i. Joongɨ gauntyúu^{1}i Dios
coon'^{13} jilaa'^{21} milagro 'e niganí^{2}i.
38 Joon jin'^{2}in:
—¡'In cwaa'^{3}mo Rééi^{13} 'in jó^{1} coon'^{13} júu^{3}
tya' Ña'ñɯ'^{1}ɯ'! ¡Tyɯ́^{2}-ɯ 'lí^{1} ñɯ'fú^{2}! ¡'In tyú^{1}mo
Dios!
39 Joon 'inlɨ́ii^{13} tsá^{2} fariseos 'in téein^{2} jee^{212}
'in tsá^{2} do gasɨi'^{21}ɨ 'ido:
—Sii'^{13} tsá^{2} ngɨ^{1} coon'^{13} 'nɯ 'e jo cwota'^{2}a lɨ́^{1}
mɨi'^{13}.
40 Joon gajin'^{2} Jesús:
—'E la ja'^{2}mo fo'^{3}oo, wana 'inlo 'e jo to'^{2}o
mii'^{13} cagɨ 'e cuun^{212} roon^{1} lo ito'^{2}o mɨi'^{13}.
41 Mo gatyíi^{1}a tyan'^{2} gajøø^{2}ø Jesús fuu^{21}
Jerusalén joon gatyi'^{2}i 'wii^{212} tya'a.
42 Jin'^{2}in:
—Wuxɯ'ɯ 'ééi'^{21}-'oo' fiin'^{13}xɯ. Jmɨi^{212} no-o
jmɨi^{212} tyii', 'in jmá^{1} 'ii'^{21} rééi^{2} tyii' nigacwéi^{1}.
Pe nano 'e sɨ'mo^{2}. Joon jo lí^{2} jøø^{2}øø'.
43 Pe ijó^{2} coon^{21} jmɨi^{212} 'e gó^{2} tyii' mi jalíin^{2}
tsá^{2} 'in 'eei'^{1} 'naa'. Joon ijmáa^{1}a coon^{21} po'^{3}
cwoo'^{13} ñíi^{1} cu'^{2} lɨ' lɨ née^{1}naa'. Joon nitsatáai^{2}
joon nijmeei'^{21} 'naa' la 'uui^{2}.
44 Joon ifíin^{2} 'e fuu^{21} lo tɨ ni'wó^{2}. Itsajn-
gaa'^{13}i tsá^{2} néei^{1} lɨ tsi joon jo isái^{2}gɨ jiin'^{13}
coon^{21} cuun^{212} 'e sɨfúui^{1} tsɯ jo galiñii^{2} 'naa'
mo gajó^{2} Dios itiin'^{13} 'naa'.

Untyɯ́^{2} Jesús 'e cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} do

45 Joon ga'ii^{21} Jesús tsi inɯɯ cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2}
Jerusalén do joon ga'láa^{2} 'wii^{212} ga'øø^{1}i 'in
'nɨi^{1} coon'^{13} jileei'^{21} 'in ló^{1}.
46 Joon gajin'^{2}in gasɨi'^{21}ɨ 'in taai^{2} do:
—Ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}: “'Nɯ^{3}ɯɯ 'elo lɨ tsalíin^{2}
tsá^{2} tsafee'^{13}i Dios pe 'naa'gɨi' nigajmaa^{2}aa'
lawa coon^{21} too^{21} xá^{2} tya' 'uun^{21}.”
47 La coon^{21} jmɨi^{212} ga'ee^{1} Jesús inɯɯ cwo'^{1}
fee'^{1} do. Pe tsá^{2} tyɯ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13}
tɨfo'^{2} tya' ley la joon jon 'in tyɯ'^{2} to^{2} fuu^{21} do
'noo'^{21}o xiiala ijngaa'^{13}i Jesús.
48 Pe jo 'e tyii'^{2}a xiiala ijmáa^{1}a tsɯ jilee'^{21}mo
tsá^{2} taai^{2} jløø'^{3}mo núu^{2}o.

20

To^{2} 'e 'oo^{1} Jesús

1 Coon^{21} jmɨi^{212} 'yuu^{2}i Jesús fu tsi inɯɯ
cwo'^{1} fee'^{1} 'e 'e'^{2}e tsá^{2}. Joon cwoo^{1} júu^{3} tyɯ́^{2}
tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2}. Joon gatyalíin^{2} 'in tyɯ'^{2}

to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley coon'^{13} tsacøøi'^{13}.

2 Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Jmáa^{2}du'u júu^{3}, ¿'ee coon'^{13} to^{2} 'e jmoo^{2}'o jilaa'^{21} 'elo? ¿'Iin gacwo'^{2} 'nʉ 'e to^{2} do?

3 Joon gañii^{1}i Jesús:

—La joon jon jna unngɨɨ^{1}duu 'naa'. Ñii^{2}duu':

4 ¿'Iin gasii^{1}in Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21}? ¿Tɨ gasii^{1}in Dios 'ii owa'a tsá^{2} 'ee?

5 Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} jo cwo'^{2}o júu^{3} ruu'^{21}i jee^{212} 'ii. Jin'^{2}in:

—¿'Ee faa^{2}a'? Wana faa^{2}a' 'e Dios gasii^{1}in, joon iñii^{1}i: "¿'Ee lɨ' jo 'ii'^{13}naa' júu^{3} tya'a?"

6 Joon wana faa^{2}a' 'e tsá^{2}-a jilee'^{21}mo tsá^{2} ityuu'^{12}i jna' cuun^{212} tsʉ tsáai^{1}-tsi tsá^{2} 'e faa'^{21} Wó^{3} do cwáain^{1} tya' Dios.

7 Joon gañii^{1}i jin'^{2}in:

—Jo nee^{2}e'e 'iin gasii^{2}in Wó^{3} saai^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{21}.

8 Joon gajin'^{2} Jesús:

—La joon jon jna jofo'^{3}oo 'ee coon'^{13} to^{2} 'e jmóo^{3}oo 'elo.

Júu^{3} cwáain^{1} tya' tsá^{2} jñi^{1} wuunjøø'^{3}

9 Joon ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} gafaa'^{21}a. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} 'e cwáain^{1} lo:

—Lawa jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in gajñi^{1} wuunjøø'^{3} cwoo'^{13} 'wó^{2} tya'a. Joon gacwo'^{2}o 'áai^{1} tsá^{2} xee'^{21}mo. Joon gangóo^{1} lɨ xiia'^{21}. Wóo^{2} galɨ'ɨɨ^{1}i.

10 Joon la jee^{212} joon gatɨ́^{2} jiin^{21} 'e garoo^{21} mɨ'^{2} wuunjøø'^{3} do. Joon gasii^{1}in jaain^{21} tsa'leei'^{13} tya'a 'e tsamɨɨ́^{1}ɨ tya' 'in jmoo^{1}o to^{2} do jiin'^{13} 'e gatɨ́ɨi^{2} tya' fii^{212} cwoo'^{13} 'wó^{2} do. Pe 'idogɨ gajmee'^{21}mo 'ido. Joon gasiin'^{13}mo 'ido tún^{1} jo 'ee gacwo'^{2}o coonti.

11 Joon 'in tsá^{2} fii^{212} do gasii^{1}in jaain^{21}gɨ tsa'leei'^{13} tya'a. La joon jon 'ido gajii^{2}i. Gajmee'^{21}mo 'ido. Joon gasiin'^{13}mo jon jo 'ee gacwo'^{2}o coonti.

12 Joon 'in tsá^{2} fii^{212} do gasii^{1}in 'in xeei'^{21}gɨ. Pe 'idogɨ la joon jon gajmee'^{21}i. Joon ga'wooi^{1} caluu.

13 'Mo gangɨ́ɨ^{1} 'elo 'in tsá^{2} fii^{212} 'wó^{2} do ga'ɨ^{1}-tsi: "¿'Ee jmáa^{3}aa no? Isɨ́ɨ^{3}na yʉʉn^{21} tyiia 'in 'iin^{212}na 'áai^{1}. Joon mi ní^{2}i yʉʉn^{21} tyiia foowa nijmaa^{1}o nʉʉ'^{13}ʉn."

14 Pe joon mo ganí^{2}i 'in tsá^{2} jmoo^{1}o to^{2} do 'ido joon gasɨɨ'^{21}ɨ ruu'^{21}i: "'In lo-o 'in 'ii'^{21} 'e sá^{2} tya' jmii^{21}. Cwojngaa'^{13}na' 'ii joon jna'o' ilíin^{2}na' fii^{212} 'wó^{2} do."

15 Joon gatyii^{1}mo caluu joon gajngaa'^{13}mo.

Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús:

—¿'Ee cwooi^{1} jmaa^{1}o 'in fii^{212} cwoo'^{13} 'wó^{2} do coon'^{13} 'in tsá^{2} do?

16 Itsaa^{1}o joon tsajngaa'^{13}i 'in tsá^{2} jmoo^{1}o to^{2} do. Joon cwo'^{2}o 'in xee'^{21}mo cwoo'^{13} 'wó^{2} do.

Mo ganúu^{2}un 'in tsá^{2} taai^{2} do 'elo joon gajin'^{2}in:

—¡Jo cwo^{1} Dios ingɨɨ^{1} 'elo!

17 Joon gajøø^{2}i Jesús 'ii. Joon gajin'^{2}in:

—¿'Ee cwooi^{1} 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e júu^{3} taa'^{13} jí^{2} tya' Dios? 'E jin'^{2}:

'E cuun^{212} 'e nigapí^{2} tsa^{2} jmoo'^{13} 'nʉ́^{1} 'e joon galɨ́^{2} cuun^{212} nifu.

18 Doñi'iin gatøøi'^{21} ni cuun^{212} do li'no'^{2}o 'ii. Joon wana gatoo'^{21} 'e cuun^{212} do tya' tsá^{2} fu^{2} ilíin^{2}.

Júu^{3} tya' cuu^{2} 'e cón^{2} tsá^{2} lɨ 'nɨɨ^{1}

19 'E jmɨɨ^{212} joon 'in tyʉ' to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley 'iin^{212}in saan'^{1}in Jesús do. Tsʉ nii^{1}o 'e cwáain^{1} 'e nagafaa'^{21} Jesús do cwáain^{1} tya' 'ii-o. Pe 'gøø'^{21}mo tsá^{2}.

20 Joon gasii^{1}in tsá^{2} lawa tsá^{2} tyúi^{1} 'e tsasii'^{13}i coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21} lawa júu^{3} jai'^{2} wa ilí^{2} cwoo^{1}o tsaa^{2} coon'^{13} júu^{3} tya'a. Joon ijaan'^{21}in tyani 'in 'oo^{1} to^{2}.

21 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ:

—Tɨfo'^{2}, ne^{2}oo'o 'e fo'^{2}'o joongɨ 'e'^{2}'e júu^{3} jo'^{2}. Jmoo^{2}'o 'ii'^{21} røø^{2}. Jo con'^{2}'on cwáain^{1} wa tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} sɨ tsá^{2} tañíi^{2} 'ee. Jiin'^{13} fu^{1} tyʉ́^{2} tya' Dios 'e'^{2}'e.

22 Sii'^{13} jna'a, ¿tɨ cwooi^{1} tyí^{2}i' 'laa'^{13} tya' tsaa'to^{2} tyíin^{1} Roma? ¿Cwooi^{1} owa jo cwooi^{1} 'ee?

23 Pe galili'^{3}i Jesús jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi 'ido. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—¿'Ee lɨ'ɨ jmaa^{2}aa' lawa coon^{21} nilá^{2} coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21}?

24 La 'ée^{1}duu' jna coon^{21} cuu^{2}, nee^{21}e'. ¿'Iin ni^{2} 'inlo? ¿'Ee tyan^{1} 'e sii^{21} 'in taai^{2} lo?

Joon gañii^{1}i 'in tsá^{2} do:

—Tya' tsaa'to^{2} tyíin^{1} Roma.

25 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Cwoo^{2}oo' tsaa'to^{2} jiin'^{13} 'e tɨ́ɨi^{2} joon cwoo^{2}oo' Dios jiin'^{13} 'e tya'o.

26 Joon jo galɨ'^{1}ɨ wa'a 'e teei'^{21} Jesús jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e faa'^{21}a jee^{212} tsá^{2}. Lɨ' cɨɨ'^{12}ɨ, ganga'goo^{21}o-tsi tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e faa'^{21}a. Joon gajaan^{1} tii^{2}.

Unngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} xiiala mi jiin'^{1} tsá^{2}

27 Mo ngayuui'^{13} joon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} saduceos gangaliin^{1} ngajøøi^{2} Jesús. Tsá^{2} saduceos jin'^{2}in 'e jo jo'^{2} jiin'^{1}gɨ tsá^{2} mo najúun^{2}in. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

28 —Tɨfo'^{2}, Moisés gataan^{1} ni jí^{2} tya'a 'e júu^{3} lo: "Wana jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} júun^{2}in joon gatúʉ^{2} tsamɨ́^{2} tya'a 'ña'a jiin'^{13} jaain^{21} jóon^{1} jo seein^{21}. Ruu'^{21}i 'in najóin^{1} 'ná^{2} cu'^{2}i cwoo^{21} coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} 'ña'a do. Joon liseein^{21} yʉʉn^{21} cwáain^{2} tya' ruu'^{21}i najóin^{1} do."

29 La joon galɨ́^{2} dyái^{1} ruu'^{21}i seein^{21}. 'In nifu gacu'^{2}mo cwoo^{21}. Joon jo 'in yʉʉn^{21} liseein^{21} tya'a. Gajúun^{1}mo 'ido.

30 Joon 'in tɨ́^{2} gái^{1} do gacu'^{2}mo cwoo^{21} coon'^{13} 'yiia'nɨ́ɨ^{2} do. La joon jon gajúun^{1}mo. Jo 'in yʉʉn^{21} seein^{21} tya'a.

31 Joon 'in gatí² gaai²¹ gacu'²mo cwoo²¹
coon'¹³ 'ido. La joon jɨ dyái¹ do gajúun¹mo.
Ce jiin'¹³ jaain²¹ yʉʉn²¹ jo lɨseein²¹gɨ tya'a.
32 La joon jon gajúun¹mo 'in tsamí² do.
33 Joon mi jiin'¹in, ¿'iin jee²¹² 'in dyái¹ do
icwaai'²¹ tsamí² tya' 'ido?
34 Joon gañii¹i Jesús:
—Mo taain²¹² tsá² 'e fu juncwii²¹ lo
tsañʉʉ'¹ coon'¹³ tsamí² cu'²mo cwoo²¹.
35 Pe jileei'²¹ 'in tyaliin¹ juncwii²¹
cataain²¹ joon jiin'¹in jee²¹² 'lɨɨ²¹² do jo
cuui'¹³gɨ cwoo²¹ ruu'²¹i jon'gɨ cwooi¹gɨ tsá²
jóon¹on wa'a icui'² cwoo²¹.
36 Jon'gɨ lí² juuin²¹gɨ tsʉ nalɨ́ɨ¹i lawa'a
ángeles. Jóon¹ Dios 'ii tsʉ 'wii'¹³ nigajiin'¹o.
37 Cagɨ Moisés 'ña'a gajmaa¹a júu³ 'e jiin'¹
'lɨɨ²¹². Mo gajøø² 'e 'mó² pi'³ 'e coo²¹ do gaun-
sii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios tya' Abraham coon'¹³ tya'
Isaac coon'¹³ tya' Jacob.
38 Pe Dios jon' Dios tya' 'lɨɨ²¹², Dios tya' tsá²
jiin'¹ 'ii tsʉ tyani Dios seen²¹mo jilee'²¹mo.
39 Joon 'inlɨ́ɨ¹³ tɨfo'² tya' ley gasɨɨ'²¹ɨ 'ii
jin'²in:
—'Áa¹mo tyʉ́² foo'²¹'o, Tɨfo'².
40 Joon jo gatá²gɨ-tsi 'e unngɨɨ¹gɨ.

¿Tɨ jún² tya' 'lɨɨ²¹² David Cristo?

41 Joon gajin'² Jesús:
—¿Xiiala lí² 'e jin'² tsá² 'e Cristo jún² tya'
'lɨɨ²¹² David?
42 'Ña'a David do gajin'²in jee²¹² jí² Salmo:
"Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Ña'ñʉ'¹ʉ': Ní² lɨ'
caa²¹na tsáa¹
43 ca mi tyée¹³na jileei'²¹ 'in 'eei'¹ 'nʉ 'wii²¹²
tɨ́ɨ¹³ɨ."
44 ¿Pe xiiala lí² Cristo ilí² jóon¹ David tsʉ
'ña'a David gaunsii²¹ 'ii Ña'ñʉ'¹ʉ'?

Jesús cwo'²o tɨfo'² tya' ley tsaa²

45 Jilee'²¹mo tsá² núu²un mo gasɨɨ'²¹ Jesús
tsá² tya'a:
46 —Tɨ́ɨ¹moo' coon'¹³ tɨfo'² tya' ley. Tɨ¹-tsi
ngɨɨ¹ coon'¹³ sɨɨn'³ cwaa²¹. Joon 'iin²¹²in 'e
feei'²¹ tsá² 'ii coon'²¹ tún². Joongɨ 'noo'¹o
'mosíi¹ si'² nifu icwaa²¹ fu tsi inʉʉ cwo'¹.
Joon 'iin²¹²in 'mosíi¹ tya' tsá² 'in tyíin²mo lɨ
gø'² tsá².
47 Joon tyii²¹o 'nʉ́¹ 'yiia'nɨ́ɨ² joon faa'²¹a
júu³ tyʉ́² 'e cwaa²¹ wa'a coon'²¹on tsá² tóo².
Pe 'ái¹gɨ wúu¹ inii²¹ 'ido.

21

Cuu² gacwo¹ 'yiia'nɨ́ɨ²

1 Tsi inʉʉ cwo'¹ ganí²i Jesús tsá² sá² cuu²
'in to'² cuu² tsi caja lɨ to'² tsá² cuu².
2 Ganí²mo jon jó¹ jaain²¹ 'yiia'nɨ́ɨ² tsá²
tañíí² 'áai¹ 'in gato'² tún² cuu² yʉʉn².
3 Joon gajin'² Jesús:
—'E la ja'²mo fo'²oo 'in 'yiia'nɨ́ɨ² tsá² tañíí²
lo nigacwoo¹o láai²gɨ la jee²¹² jileei'²¹.
4 Tsʉ jileei'²¹ 'in catyaai² do cwoo¹o jiin'¹³
'e sáai² tya'o. 'Inogɨ tañíí²mo 'áai¹ pe nigac-
woo¹o jiin'¹³ 'e sá² tya'a.

Jesús tyaa¹ júu³ i'ían² tsá² 'e cwo'¹ do

5 'In lɨ́ɨi¹³ tsá² sɨ́ɨ¹i jee²¹² yaai xiiala jnéei² 'e
cwo'¹ fee'¹ do tsʉ 'áai¹ 'ya'²gɨ jilaa'²¹ cuun²¹²
coon'¹³ jilaa'²¹ 'e cwoo¹ tsá² 'yaai¹-tsi. Joon
gajin'² Jesús:
6 —Nijøø³øø coon²¹ jmɨɨ²¹² mi fiin²¹ jilaa'²¹
'e jøø²øø'. Jiin'¹³ coon²¹ cuun²¹² jo 'e sá²gɨ ni
'e ruui'²¹ do.

Li² ilí² la nʉ'gɨ mi i'ían² juncwii²¹

7 Joon gaunngɨɨ¹i tsá² Jesús:
—Tɨfo'¹, ¿lɨɨ ilí² jilaa'²¹ 'elo? ¿Noo coon²¹ li²
mi lí² jilaa'²¹ 'elo?
8 Joon gajin'² Jesús:
—Tɨ́ɨ¹moo' jon. Jo cwóo¹³naa' yaanaa' 'in
coon'²¹ 'naa' tóo². Tsʉ lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in jaliin¹ 'in
jin'² sɨɨ'²¹ɨ 'naa': "Jna-a Cristo." Joongɨ jin'²in:
"Nano gatí² 'ii'²¹ ilí² sá² 'ii'²¹." Pe 'naa' jo
unjii²ii' júu³ tya'a.
9 Joon mi núu¹³uu' 'e faa'²¹ tsá² tya' 'nii²¹
joongɨ 'e tɨ́ɨ²i tsá² jee²¹² yaai jo foo'¹³naa'. Tsʉ
'e joon 'ná¹ ilí² nifu. Pe 'ná¹gɨ ityía¹ 'ii'²¹ ilí²
la joon.
10 Joon gafaa'²¹gɨ Jesús:
—Coon²¹ fuu²¹ itéen¹in coon'¹³ fuu²¹ xiia'.
Coongɨ fuu²¹ xiia' ijmáa¹a 'nii²¹ coon'¹³ fuu²¹
dogɨ.
11 Joongɨ ijøø'²¹ 'wó² lɨɨlí². Joon lɨ́ɨ¹ i'í² 'oo²
coon'¹³ jmoowúu¹ la caain²¹ coonti. Joongɨ
yʉ' juncwii²¹ imoo²oo' jilaa'²¹ 'e fo'² coon'¹³
li² 'e coo'¹³gɨ.
12 'Pe la nʉ'gɨ insaan'²mo tsá² 'naa'. Joon
'øø¹mo tsá² 'naa'. Joon tsajée¹i 'naa' lɨ lí² sá²
'ii'²¹ tyii' fu cwo'¹. Joon itaa'²¹i 'naa' 'nʉñí³.
Joon tsajéei¹ 'naa' tyani róøi¹³ coon'¹³ tsá²
'oo¹ to² tsʉ 'wii'¹³ jo'²o lɨ́ɨ²naa' jna.
13 Coon'¹³ 'e la joon lisá² coon²¹ 'ii'²¹ 'e
foo²oo' 'e tyʉ́² 'wii²¹² tyiia.
14 Tyá²-'oo' mi ngɨ́ɨi² joon, jo cuu'¹³-'oo' 'ee
ifoo²oo' cwáain¹ tyii-oo' la jéei¹.
15 Tsʉ jna-a icwóo³oo júu³ joongɨ 'e
jmɨɨ¹-'oo' ce jiin'¹³ jaain²¹ tsá² lí² lii'¹i 'naa'
jon'gɨ lí² faa'²¹ 'laa'²¹ tyii'.
16 Pe 'naa' i'nɨ́ɨ²mo tsá² 'naa'. Cagɨ 'ñʉ³ʉʉ'
coon'¹³ ruu'²¹naa' coon'¹³ tsá² seen²naa' tyʉ́²
coon'¹³ i'nɨ́ɨi² 'naa'. Ijnga'²mo tsá² 'inlɨ́ɨi¹³
'naa'.
17 Joon jilee'²¹mo tsá² seein²¹ ni cwoo'¹³
juncwii²¹ ni li 'eei'¹ 'naa' 'wii'¹³ jo'²o lɨ́ɨ²naa'
jna.
18 Pe jiin'¹³ coon²¹ jñʉ¹ tsi tyí²ii' i'íin².
19 'Wii'¹³ 'e taa'²¹-'oo' joon itiin'¹³naa'
juncwii²¹ tyii'.
20 'Mi jøø²naa' 'láa² la 'uui fuu²¹ Jerusalén
joon lí² ñii²¹oo' 'e tɨ lɨ 'íin²mo.
21 Joon jileei'²¹ 'in néei¹ fu Judea 'ná¹
cwiin²¹o fu moo'²¹. La joon jon jileei'²¹

'in néei¹ fuu²¹ Jerusalén 'ná¹ 'woo²¹mo do. Joongɨ jileei'²¹ 'in taain²¹² jee²¹² to² jo li jaliin¹in.

22 Tsʉ jmɨɨ²¹² joon jmɨɨ²¹² 'e ní² tsá² wúu¹. Jee²¹² jmɨɨ²¹² joon itséin¹ jiin'¹³ la jin'² ni jí² tya' Dios.

23 Lɨ́ɨ¹ fúu² tsamí² 'in tyéein¹ yʉʉn²¹ si 'in cuu'²¹ tʉʉ'²¹ 'ee. Tsʉ lɨ́ɨ¹ wúu¹ 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ do. Jmáa¹a Dios 'ii'²¹ tya' 'in tsá² do.

24 'Inlɨ́ɨi¹³ ijúun³in coon'¹³ ñí³. 'Inlɨ́ɨi¹³gɨ insaan'²mo tsá² joon tsajée¹i la caain²¹ fuu²¹ lɨ wíin². Joon tsá² jalíin² wíin² ityʉ'²ʉ to² Jerusalén ca mi tyeei¹ jmɨɨ²¹² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

Xiiala ilí² mi jó² 'in Ruu'²¹ɨ Tsá²

25 'Joon ñi'¹ coon'¹³ sɨɨ'²¹ coon'¹³ nʉ́ʉ¹ icwoo¹o li². Joon ni cwoo'¹³ 'wó² téein² tsá² 'goo²¹-tsi. Xéei²-tsi tsá² coon'¹³ 'e 'iin² jmɨ'ñi'³ coon'¹³ 'e jnóo¹ jmɨɨ²¹.

26 Joon nityʉ'²ʉ-tsi tsá² coon'¹³ 'e fo'² mi 'ɨ¹-tsi jilaa'²¹ 'e gó² ijó² fu juncwii²¹. Tsʉ jilaa'²¹ 'ii'²¹ tya' juncwii²¹ 'ii²¹ yʉ' ilí² jleei¹.

27 Mi yuui'¹³ joon imáa¹³naa' 'in Ruu'²¹ɨ Tsá² jó² jee²¹² jníi¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'ii'²¹ tya'a coon'¹³ jilaa'²¹ 'ya'²gɨ tya'a.

28 Joon mi 'láa² 'wii²¹² lí² jilaa'²¹ 'elo tyá²-'oo' joon sáa¹³aa' mootyí²ii' tsʉ jmoono itiin'¹³naa'.

29 Gasɨɨ'²¹o jon Jesús 'e cwáain¹ lo:

—Jøø²duu' jilaa'²¹ 'mó² cwarí³ coon'¹³ jilaa'²¹gɨ nii¹ 'mó².

30 Mo gañii²ii' ganii'¹³ 'mo'² 'mó² sii'²¹ ñii²oo' yaanaa' 'e nijatyéein¹ jiin²¹ jmɨ́¹.

31 La joon jon mi moo²oo' ilí² jilaa'²¹ 'elo niñii²oo' 'e nijatyéen¹mo 'e tyʉ'² Dios to².

32 "E la ja'²mo fo'³oo, jilaa'²¹ 'elo nilí² la nʉ'gɨ ijúun²in tsá² 'in seein²¹ nano.

33 Cwoo'¹³ 'wó² coon'¹³ juncwii²¹ 'ii²¹ yʉ'ityé²emo pe júu³ tyiia jo tyé²i coonti.

34 'Tɨ́ɨ¹moo', jo unbaan¹naa' yaanaa' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gó². Jo ngɨɨ²ɨɨ' to² 'íin¹. Jo unbaan¹naa' yaanaa' 'e 'ɨ¹-'oo' jmaai'¹³ 'e jmaai¹ to² tyii'. Tsʉ la joon jo xuu'²¹naa' lawa nilá² mi cwá² 'e jmɨɨ²¹² do.

35 Lawa coon²¹ nilá² lí¹ 'e jmɨɨ²¹² do 'e taain'¹³ jileei'²¹ tsá² 'in néei¹ la caain²¹ cwoo'¹³ juncwii²¹.

36 Tyaa²aa' tyʉ́² tyii'. Foo²oo' júu³ tyʉ́² coon²¹ tøø²mo. La ilí² lá²naa' ilí² lá²naa' jilaa'²¹ 'elo 'e 'ná² ilí². Joongɨ lí²-i tyalíin²naa' tyani 'in Ruu'²¹ɨ Tsá².

37 Mo jmɨɨ²¹² ga'ee¹ Jesús inʉʉ cwo'¹ joon mo 'woo¹ ngajáan¹an fu moo'²¹ sii²¹ Olivos.

38 Joon jileei'²¹ tsá² jaliin¹ la coon²¹ mo 'aa²¹ fu cwo'¹ fee'¹ 'a núu²un júu³ tya'a.

22

'Noo'² tsá² xiiala saan'²¹in Jesús

1 Nigajatyéen¹mo tyan'² jmɨɨ²¹² 'e gø'² tsá² 'iñi'¹ 'e jo tyiia'³ jeei¹. 'øøi'²¹-tsi tsá² jmɨɨ²¹² 'e sii²¹ pascua.

2 Joon 'in tyʉ'² to² tya' untsá² coon'¹³ tɨfo'² tya' ley 'noo'¹on xiiala ijngaa'¹³i Jesús pe 'gøø'²¹mo tsá².

3 Joon ga'í² Satanás alma tya' Judas, 'in sii²¹o jon Iscariote. Jaain²¹ jee²¹² dyatuuin¹ tsá² tya' Jesús 'ii.

4 'Ido ngóo¹o ngafee'¹³i 'in tyʉ'² to² untsá² coon'¹³ 'in tyʉ'² to² 'in jøø² inʉʉ cwo'¹ do. Joon ngafee'¹³i 'ido xiiala jmáa¹a cwáain¹ 'e 'í¹ Jesús ja'cwoo²¹.

5 'Idogɨ galijløø'³mo. Joon gaunrøø¹ júu³ 'e cwó² Judas cuu².

6 Joon ga'ii'²¹mo. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'noo'¹²on xiiala jaan'²in Jesús mo ga'ɨ́ɨ² tii², mo jo tsá² seein²¹.

Lɨ gatséi¹ gø'² Jesús coon'¹³ tsá² tya'a

7 Joon gatɨ́² jmɨɨ²¹² 'e gø'² tsá² 'iñi'¹ 'e jo tyiian'³ jeei¹. Joon jngaai'¹³ tsá² joo'saa'²¹ jiin'¹³ la tɨɨsi'².

8 Joon gasii¹in Jesús 'in sii²¹ Tʉ́³ coon'¹³ jaain²¹gɨ 'in sii²¹ Wó³ joon gasɨɨ'²¹ɨ 'ii²¹:

—Cwolíin²naa' joon cwotyá²aa' tyʉ́² 'e tyé³e' 'e gatɨ́² jmɨɨ²¹².

9 'Idogɨ gaunngɨɨ¹ɨ:

—¿Xiia 'iin²¹²u'un tsatyaa²¹a'a tyʉ́²? —gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Jesús.

10 Joon gajin'² Jesús:

—Mi cwotaa²¹naa' 'e fuu²¹ joon jiin'¹naa' jaain²¹ tsañʉʉ'¹ 'in tyiian¹ coon²¹ tsʉʉ² si'o² jmɨɨ²¹. Cwolíin²naa' caluu-u ca xiia'²¹ 'nʉ́¹ li 'í²i.

11 Joon fuu²uu' 'in fii²¹² 'nʉ́¹ do: "La lo-o jin'² tɨfo'² tyii'i sɨɨ'²¹ɨ 'nʉ: ¿Xiiali cwo'²'o yii²¹a'a tyee²e'e coon'¹³ tsá² tyiia tya' jmɨɨ²¹² 'e gatɨ́²?"

12 Joon ni'e'²e 'naa' coon²¹ tsi inʉʉ fee'¹ lɨ ñii². Do-o tyaa²aa' tyʉ́².

13 Joon ngalíin²mo. Joon galɨ́² jiin'¹³ la nigajin'² Jesús. Joon gatyaa¹ tyʉ́² 'e dø'¹ø mo gatɨ́² jmɨɨ²¹² do.

14 Mo gatɨ́² 'ii'²¹, joon gacwó²o Jesús coon'¹³ tsá² tya'a 'e dø'¹ø.

15 Joon gajin'² Jesús:

—¡'Áa¹mo nagali'iin²¹²na jmáa³aa coon'¹³ 'naa' 'e tyee²e' tya' 'e jmɨɨ²¹² lo la nʉ'gɨ ijúun²na!

16 Tsʉ fuu²¹²uu 'naa' 'e jo jmáa³gɨɨ ca mi tɨ́² 'ii'²¹ 'e tyʉ'² Dios to².

17 Joon gason'¹on coon²¹ wúun¹xʉ si'o² vino joon gacwo'²o 'maai'¹³ Dios joon gajin'²in:

—Jun'² 'elo, joon jmaa²aa' jmai'²xʉ jee²¹² 'naa'.

18 Tsʉ la lo-o fo'³oo, jo jmɨɨ²¹² yaai'¹³gɨɨ duu'¹³uu jmɨ'³ mɨ'³ wuunjøø'³ ca mi tyʉ'² Dios to².

19 Mo ngayuui'^{13} joon gason'^{1}on coon^{21} 'iñi'^{1}. Joon gacwo'^{2}o 'maai'^{13} Dios joon gajmaa^{1}a ca'no'^{3}. Joon gacwo'^{2}o tsá^{2} tya'a sɨɨ'^{21} 'ido:

—'E lo-o cuerpo tyiia ijoon'^{13}oo 'wii^{212} tyii'. Jmaa^{2}aa' 'elo joon itɨ'^{1}-'oo' jna.

20 La joon jon gajmaa^{1}a coon'^{13} coon^{21} wúun^{1}xʉ do mo ngayuu'^{13} gagøø'^{21}ø. Joon gajin'^{2}in:

—'E wúun^{1}xʉ lo lawa coon^{21} 'ii'^{21} 'e 'múui^{2}. Joon 'e jmɨ^{1} 'øø^{3}na lo 'e nitʉʉn^{21} 'wii^{212} tyii' 'e li^{2} tya' 'e 'ii'^{21} 'múui^{2} do.

21 'Pe nano cwoo^{21} tsá^{2} 'in i'nɨɨi^{1} jna roon^{1} coon'^{13} cwóo^{3}oo ni mesa lo.

22 Pe jna-a 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2} nilí^{2}-i jiin'^{13} la 'ii'^{21} nigalisá^{2}. Pe 'áa^{1}mo fúu^{2} 'in 'nɨɨi^{1} jna.

23 Joon ga'láa^{2} tsá^{2} tya'a 'wii^{212} gaunngɨɨ^{1}ɨ jee^{212} 'ii:

—¿'Iin jee^{212} jna' 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} lo?

Gasɨ́ɨ^{2}i jee^{212} 'ii 'iin 'in tyiin^{2}gɨ jee^{212} 'ii

24 Mo ngayuui'^{13} joon gasɨ́ɨ^{2}i jee^{212} 'ii 'iin 'in tyiin^{2}gɨ jee^{212} 'ii.

25 Joon gajin'^{2} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Jileei'^{21} røøi^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} tyʉ'^{2}o to^{2} ce caain^{21}-tsi. Joongɨ jileei'^{21} tsacøøi'^{13} tya' 'ii lawa 'ña'o sii^{21} tsá^{2} tyúi^{1}.

26 Pe 'naa'gɨɨ' jo tɨ́ɨ^{2}naa' jmaa^{2}aa' la joon. Lɨ'^{2} cɨɨ'^{12}ɨ jmoo^{2} 'naa'. Jileei'^{21} 'in tyiin^{2}gɨ jee^{212} 'naa' 'ná^{2} sɨ́ɨ^{13}naa' lawa 'in xuui^{212}gɨ. Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'naa' 'ná^{1} jmaa^{1}o la jmoo^{1}o tsa'leei'^{13}. Jo cwooi^{1} tyʉ'^{2}ʉ to^{2}.

27 ¿'Iin 'in tyiin^{2}gɨ awa 'in tyíin^{1} gø'^{2}ø sɨ 'in gatyáa^{1} tyʉ́^{2} 'ee? Pe jna-a 'yuu^{2}na jee^{212} 'naa' lawa jaain^{21} 'in tyaa^{1} tyʉ́^{2}.

28 ''Naa' nigangɨ^{2}ɨɨ' coon'^{13} jna coon^{21} tøøi^{2} la lɨ 'e móo^{3}oo wúu^{1}.

29 'E joon jna cwo'^{3}oo 'naa' coon^{21} lɨ ityʉʉ^{2}ʉʉ' to^{2} la lɨ́^{2} 'e gacwo'^{2} Ñʉ'^{3}ʉʉ jna.

30 'E joon ilí^{2} cøø^{2}øø' joongɨ 'uu^{2}uu' coon'^{13} jna mi tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2}. Joongɨ iní^{2}ii' 'áan^{3} tyii' lawa tsacøøi'^{13} 'e jmaa^{1}aa' 'ii'^{21} tya' 'in dyatun^{1} poo^{212} tsá^{2} seein^{21} Israel.

Jmoo^{1} Jesús júu^{3} 'e jo røø^{1}i Tʉ́^{3} 'e cwii^{1}in 'ii

31 Gajin'^{2}in jon Ña'ñʉ'^{1}ʉ':

—Simóoi^{13}, Satanás nigamóoi^{1} 'naa' 'e jøøi'^{12} 'naa' la mo untyʉ́^{2} tsá^{2} trigo 'e coon'^{21} cwáain^{1} 'naa'.

32 Pe jna nigamí^{3}ɨɨ tyani Dios 'wii^{212} tyi'i 'e jo tʉ́^{2}'ʉ 'e jo'^{2} cwolíin^{2}un. Joon mi jaa'^{21}-o'o cwotyii'^{12}a-tsi 'in tsaruu'^{21}'u.

33 Joon gajin'^{2} Simóoi^{13} do:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', naná^{1}a tyʉ́^{2} tyiia 'e ní^{3}ii 'nʉñí^{3} coon'^{13} 'nʉ ca xʉfiin'^{13} jún^{1}moo coon'^{13} 'nʉ.

34 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Tʉ́^{3}, fuu^{212}uu 'nʉ 'e jmɨɨ^{212} no-o la nʉ'gɨ i'ó^{1} tuuitsáa^{2} jo røø^{1}u 'e cwii^{1}un jna 'nɨ^{1} naa'^{13}.

Ityée^{1}mo júu^{3} tya' Jesús

35 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús:

—Gasɨ́ɨ^{3}na 'naa' jo 'ee tʉloo^{21} tyán^{2}aan', jon'gɨ cuu^{2} tyán^{2}aan', jon'on mɨ́ɨ^{13}ɨɨ' ga'øø^{13}øø', ¿tɨ 'ee galí'ná^{1}gɨ tyii'?

'Ido-gɨ gajin'^{2}in:

—Jiin'^{13} coon^{21} jo 'ee ga'naai^{21} tyi jna'a.

36 Joon gajin'^{2} Jesús:

—E ningóo^{1} lɨ' cɨɨ'^{12}ɨ no joon jileei'^{21} 'in 'oo^{1} tuloo^{21} 'ná^{2} cwotyaan^{21}o. Joongɨ 'in 'oo^{1} cuu^{2} 'ná^{2} cwotyaan^{21}. Joongɨ jileei'^{21} 'in jo 'oo^{1} ñí^{3} 'ná^{2} cwo'nɨɨ^{1} 'mɨ'^{2} tyíia^{2} tya'a joon ló^{2} ñí^{3} tya'a.

37 Tsʉ la ja'^{2}mo fo'^{3}oo, 'ná^{2}-a tsangɨ́ɨ^{1}na jilaa'^{21} la lɨ 'e tyaan^{21} ni jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}: "Sɨ́ɨ^{2}i la jee^{212} yaai 'e tsá^{2} gó^{2} 'ii." Tɨ lɨ tsín^{1} jiin'^{13} la jin'^{2} jí^{2} cwáain^{1} tyiia.

38 Joon gajin'^{2} 'ido:

—Sá^{2} tún^{2} ñí^{3} lo.

Joon gañii^{1} Jesús:

—Naleen^{1}mo jon.

Ngó^{1} Jesús lɨ sii^{21} Getsemaní ngafee'^{12}i Dios

39 Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1} Jesús. Joon jiin'^{13} la tɨɨsi'^{2} tya'a gangóo^{1} fu moo'^{21} Olivos. Joon gangaliin^{1}mo tsá^{2} tya'a coon'^{12}on.

40 Mo gatyalíin^{2} do joon gasɨɨ'^{21}ɨ Jesús 'ii:

—Mɨ́^{2}ɨɨ' tyani Dios 'e jo xuu'^{21}naa'^{21} tsaa^{2} tyii'.

41 Joon gangawíin^{2} Jesús coon^{21} jiin'^{13} la wíin^{2} mo tyʉ'^{2} tsá^{2} cuun^{212}. Joon gasii'^{1}i wojníi^{1}i. Joon faa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2}.

42 Joon gajin'^{2}in:

—Ñʉ'^{2}, wana 'iin^{212}un un'øø^{21}u jna 'e jo móo^{3}oo wúu^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ná^{2} lí^{2}. Pe jo lí^{2} jiin'^{13} la 'iin^{212}na pe jiin'^{13} la 'ii'^{21} tyi'i.

43 Joon gajnéi^{1} jaain^{21} ángel jó^{1} fu ñʉ'fú^{2} joon gacwoo^{21}gɨ 'waa'^{21} pí^{2}.

44 Joon ga'í^{2} 'e nii^{21} wúu^{1} lɨɨli^{1}. Joon gamɨɨ^{1}ɨ 'wii^{212} tya'a coon'^{13} 'láai^{2}gɨ 'waa'^{21} pí^{2}. Joon ga'yá^{2} untyiia^{21} tya'a lɨ la lɨ jmɨ^{1} 'e xʉʉ'^{21} ni 'wó^{2}.

45 Mo róon^{2} joon ngaa'^{12}in lɨ téein^{2} tsá^{2} tya'a. Joon gatsee'^{21}i 'ido cwuu^{21}mo coon'^{13} jilaa'^{21} fa'í^{3}.

46 Joon gajin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ cwuu^{21}naa'? Ráan^{2}naa', fee'^{12}naa' Dios joon jo xuu'^{21}naa' tsaa^{2} tyii'.

Tøø^{1} tsá^{2} Jesús 'ñúu^{1}i

47 Faa'^{21}gɨ Jesús siin'^{12}in mo gacwolíin^{2} tsá^{2} fúui^{1}. Joon jaain^{21} jee^{212} jɨ dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a 'in sii^{21} Judas jó^{1} nifu tya' 'in tsá^{2} do. 'Ii ngatyeen^{1}in lɨ siin'^{12} Jesús ijun'^{2}un ju'^{2} Jesús.

48 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Judas, ¿tɨ ga'nɨɨ^{212}un jna, 'in Ruu'^{21}na Tsá^{2}, coon'^{13} 'e gajiin'^{1}'in ju'^{3}uu?

49 Jileei'^{21} 'in téein^{2} coon'^{13} Jesús mo ganí^{2}i jilaa'^{21} 'e lɨ́^{2} gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—¿Jatɨɨ^{2}ɨ' coon'^{13} ñí^{3} 'ee?

50 Joon jaain21 jee212 'ii gauncwuu'21ɨ jaain21 tsa'leei'13 tya' 'in tyʉ'2 to2 untsá2 nifú2. Gatyʉ'2ʉ cataain21 loocwo2 lɨ tsáa1.
51 Joon gajin'2 Jesús:
—Cwoján2xʉ la no. Jo caai'13gɨɨ' 'ino.
Joon gasúʉ2 Jesús loocwo2 'ido joon ga'láa2mo tsifu.
52 Joon gajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'in nijalíin2 'e tøø1 'ii. Sɨɨ'21ɨ 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 'in tyʉ'2 to2 'in jøø2 inʉʉ cwo' coon'13 tsacøøi'13:
—Nañilíin2naa' coon'13 ñí3 coon'13 'mó2 'e tøø2øø' jna lawa jaain21 'uun21.
53 La coon21 jmɨɨ212 'yuu2na jee212 'naa' tsi inʉʉ cwo'1 fee'1 do. Joon jo mo gaseen'2naa' jna coonti. Pe jiin'13 lo-o 'ii'21 tyii' mo ga'ɨ́ɨ2 nʉʉ21.

Jo røøi1 Tʉ́3 'e cwii1in Jesús

54 Joon gajée1i Jesús sɨ'ñúu1mo fu tya' 'in tyʉ'2 to2 untsá2 nifú2. Joon Tʉ́3 ngaa'13i caluu Jesús wíin2gɨxʉ.
55 Joon do-o gajiin'2 coon21 jɨ́2 túnˀ tsa'2 tya'i tyi1 do. Joon do-o gacwó2o cu' lɨ' lɨ coo21 jɨ́2 do. Tʉ́3-gɨ do-o jon tyíin1in.
56 Joon jaain21 tsamɨ́2 'in jmoo1o to2 inʉʉ do mo ganí2i tyíin1 Tʉ́3 co' jɨ́2 do joon gajaan1 jøøi2 'ido. Joon gajin'2in:
—Ngɨɨ1 jon 'in tsañʉʉ'1 lo coon'13 'ido.
57 Joon jo garøø1i Tʉ́3, gajin'2in:
—Tsamɨ́2, jo cwii1na 'ido.
58 Mo galɨ́2 cɨin21gɨxʉ joon 'in xee'21mo gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—'Nʉ-ʉ, jaain21 jee212 'ii.
Joon gajin'2 Tʉ́3:
—Jon' 'i jna, tsañʉʉ'1.
59 Coon21 hora ngóo1gɨxʉ mo gajin'2 'in xeei'21 gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—'E la ja'2mo ngɨɨ1 'in tsañʉʉ'1 lo coon'13on tsʉ 'in seein21 Galilea lo.
60 Joon gajin'2 Tʉ́3:
—Tsañʉʉ'1, jo ñí3ii 'ee 'e fo'2'o.
La tsifu joon, la 'ɨɨ212 faa'21gɨ Tʉ́3 ga'oo1 jaain21 tuuitsáa2.
61 Joon jiin'21 'ña'a Jesús níi1i gajøøi2 Tʉ́3. Joon gati'2-tsi Tʉ́3 jiin'13 la nigajin'2 Jesús sɨɨ'21ɨ 'ii: "La nʉ'gɨ i'oo1 tuuitsáa2 jo røø21u 'e cwii1u jna 'nɨ1 naa'13."
62 Joon gacwo'ɨ́ɨ1 Tʉ́3 joon gatyi'2o xuui212-tsi 'áai1.

Ungøøi1 tsá2 Jesús

63 Jileei'21 tsá2 do 'in 'aa1i Jesús gaungøøi1 'ii 'áai1 joongɨ gajmee'21mo lɨɨli1.
64 Gajnii1 unníi1i 'ido joon gapoo21 ni2 'ido joon gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—Faa'13du', ¿'iin pó2 tyi'i?
65 Joongɨ 'láai2 júu3 'laa'21 gafa'2o tya' Jesús.

Ngó1 Jesús tyani tsá2 'in tyiin2gɨ tya' tsá2 Israel

66 Mo gajná2 joon galicaain21 tsacøøi'13 tya' tsá2 Israel coon'13 'in tyʉ'2 to2 untsá2 coon'13 tɨfo'2 tya' ley. Joon gangajée1i Jesús lɨ sɨcaain21 tsá2 'in tyiin2gɨ do. Do-o gaunngɨɨ1ɨ:
67 —Sii'13 jna'a, ¿tɨ 'nʉ Cristo?
Joon gañii1i Jesús:
—Wana fo'3oo, jo jo'2 ilíin2naa' júu3 tyiia.
68 Joongɨ wa'a unngɨ́3ɨɨ 'naa' jo ñí2ii' jon'gɨ jo laa212naa' jna.
69 Pe ca nano-o ca li ngoo21gɨ jna-a, 'in Ruu'21na Tsá2, ninii212ii cáai1 Dios Jmii21 lɨ' tsáa1.
70 Joon jilee'21mo gaunngɨɨ1ɨ:
—¿Tɨ 'nʉ-ʉ Jóon1 Dios?
Joon gañii1i Jesús:
—Jnagɨɨ 'i jiin'13 la nafaa'13naa'.
71 Joon gajin'2in jee212 'ii do:
—Jo 'ee júu3 'ná1gɨ jna'. Yiiana' jon ninʉʉ21ʉ' júu3 tya'a.

23

Jesús tyani Pilato

1 Joon jilee'21mo garoon1 joon gangajée1i Jesús tyani Pilato.
2 Do-o ga'láa2 'wii212 jmoo1o tsaa2 tya' Jesús jin'2in:
—Nigatsee'21na'a 'in tsañʉʉ'1 lo 'e'1e tsá2 tyii'i 'e faa'21 'laa'21 tya' 'in tsaa'to2 tyíin1 Roma. Jin'2in 'e jo 'ná2 tyii2ii'i 'laa'13 'e 'nɨɨ1 tya' 'in tyʉ'2 to2 nifu tyíin1 Roma. Joongɨ jin'2in 'e 'ii Cristo, 'e 'øøi'21-tsi tsá2 'e jaain21 rééi13 'ii.
3 Joon gajin'2 Pilato:
—¿Tɨ 'nʉ-ʉ Rééi13 tya' tsá2 Israel?
Joon gajin'2 Jesús:
—La joon nigafaa'13gɨ'ɨ.
4 Joon gajin'2 Pilato sɨɨ'21ɨ 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 'in tsá2 catyaai2gɨ:
—Jiin'13 coon21 jo mo gatsaa'3aa tsaa2 tya' 'in tsañʉʉ'1 no.
5 Pe 'idogɨ gafaa'21a tá2gɨ jin'2in:
—Jileei'21 'in núu2un júu3 tya' 'ino 'iin212in to'2 mɨɨ'13. Joon ga'e'1o júu3 tya'a la caain21 Judea. Ga'láa2 'wii212 fu Galilea joon ca logɨ ga'ee1 júu3 tya'a.

Jesús tyani Herodes

6 Mo ganúu2un Pilato 'elo joon gaunngɨɨ1ɨ wana seein21 Jesús fu Galilea.
7 Joon mo gajin'2 tsá2 joon, joon gasii1in tyani Herodes 'in tyʉ'2 to2 Galilea. Joon jee212 jmɨɨ212 joon taain1 fu Jerusalén.
8 Mo ganí2i Herodes Jesús jløø'3mo 'áai1 tsʉ ningóo1 'e gali'iin212in jøøi2 Jesús. Ninuu1o faa'21 tsá2 cwáain1 tya'a. Joon ni'iin212in jøø2 coon21 milagro 'e jmá1 Jesús.
9 Lɨ́ɨ1 'láai2 'e gangɨɨ1ɨ pe Jesús coonti jo 'ee gañii1i.
10 Do-o jon téein2 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 tɨfo'2 tya' ley. 'Ii jmoo1o tsaa2 fee'1 tya'a coon'13 'láai2gɨ lɨɨli1.
11 Joon Herodes coon'13 'láa2 tya'a gatyii2mo Jesús joongɨ gaunngøø1mo. Joon

gatyii'21in Jesús coon21 'mɨ'2 jɨɨ'1 la lɨ sɨɨn'3 røøɨ13. Joon gasii'13mo túnˈ tyani Pilato.

12 Jmɨɨ212 joon røø21 gasɨ́ɨ2ɨ Pilato coon'13 Herodes tsʉ la mo jéei13 'ee'1mo ruu'21ɨ.

Nigalisá2 'ii'21 ijnga'2mo Jesús

13 Joon gauncaain21 Pilato 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 tsacøøɨ'13 joongɨ coon'13 jileeɨ'21 tsá2.

14 Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:

—'Naa'-a ñijee21naa' 'in tsañʉʉ'1 lo foo2oo' 'e jmoo1o 'ido to'2 tsá2 mɨɨ'13. Pe jna-a ga'no'3oo tsaa2 tya'a tyaní2ii' pe jo gatsaa'3aa. Joon jøø2oo' 'e jo 'ee tsaa2 sá2 tya'a coonti jiin'13 la tsaa2 jmoo2oo'.

15 La joon jon Herodes 'in nigasiin'12mo túnˈ fu lo jo nigatsaa'21a tsaa2 tya' 'ido. Nijøø2oo' 'e jo 'ee tsaa2 sá2 tya'a wa'a 'e tɨ́ɨ2 júun2in.

16 'E'3duu wúu1 joon mi yuui'13 joon láa2moo.

17 Pilato jiin'13 la tɨɨsi'2 'ná2 láai2 jaain21 tsá2 'yuui212 'nʉñí3 jiin'13 jee212 jmɨɨ212 joon.

18 Jilee'21mo ga'láa2 'wii212 ga'oo1. Jin'2in:

—¡Jngai'2ta 'ino! Cwolaai21 Barrabás.

19 'In Barrabás do nigataan'12in 'nʉñí3 'wii'13 nigajmaa1a 'e tsá2 fuu21 lo jmoo1o 'nii21 coon'13 tsaa'to2 tyíin1 Roma. Joon nigajnga'2mo tsá2.

20 Pilato do 'iin212in láai2 Jesús. Joon gasɨɨ'21ɨ tsá2 túnˈ.

21 Pe 'idogɨ ga'oo1 tá2gɨ gajin'2in:

—¡Táan1in tsaa' crúu13! ¡Táan1in tsaa' crúu13!

22 Joon mo gatɨ́2 'nɨ1 fu joon gajin'2 Pilato:

—¿'Ee 'e gó2 nigajmaa1a? Jna-a jo gatyii'3aa jiin'13 coon21 tsaa2 wa'a ijúun2in. 'E'3duu wúu1 joon mi yuui'13 joon iláa2moo.

23 Pe 'ido-gɨ gañii1ɨ tá2 lɨɨlɨ1. Gamɨɨ1ɨ wa'a táan1in tsaa' crúu13. Joon gatɨ'2 júu3 tya' 'in tsá2 do coon'13 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2.

24 Joon Pilato do gajmaa1a 'ii'21 jiin'13 la gali'iin212in 'in tsá2 do.

25 Joon galáa2mo jiin'13 Barrabás 'in 'yuui2 'nʉñí3 'wii'13 gajmaa1a 'nii21 joon gajngaa'13ɨ tsá2. Joon gajaan'21mo Jesús jiin'13 la nigamɨɨ1ɨ 'in tsá2 do.

Táan1in Jesús tsaa' crúu13

26 La 'ɨɨ212 ngalíin2 jée1ɨ Jesús 'e táan1in crúu13 gasaan'12in jaain21 tsañʉʉ'1 'e coon21 crúu13 tya' Jesús. Simóoɨ13 sii21 'in tsá2 do. Galiseein21 coon21 fuu21 sii21 Cirene. 'In jai'13 fu coon21 fuu21 pi'3 'e ná1 co' do. Joon joo21o caluu.

27 Joon fúu1mo tsá2 ngalíin2 coon'13on coon'13 tsamɨ́2 'in ngalíin2 cɨ'2. Joon 'oo1o tá2 coon'13 jilaa'21 fa'í3 'wii212 tya'a.

28 Joon gajøø2ɨ Jesús 'ii joon gasɨɨ'21ɨ 'ido:

—Tsamɨ́2 seein21 Jerusalén, jo cɨɨ2ɨɨ' 'wii212 tyiia. Tyíɨ13ii' 'wii212 tyii' yaanaa' joongɨ 'wii212 tya' yʉʉn21 tyii'.

29 Tsʉ nijó2 jmɨɨ212 mi jin'2 tsá2: "Tyúu1mo 'in jo galiseein21 jóon1on, joon 'in jiin'13 cafu jo gangatyéein1 yʉʉn21, 'in jiin'13 coon21 naa'13 jo gacuu'21 xuui212 tʉʉ'21 tya'a."

30 Mi tɨ́2 'ii'21 joon ni'láa2 tsá2 'wii212 faa'21a sɨɨ'21ɨ moo'21 coon'13 jilaa'21 tɨɨ'21: "Cwoxaa2o joon cwojlɨ́ɨ13u'u jna'a."

31 Tsʉ wana galɨ́2 jilaa'21 'elo coon'13 jna 'in jo røøɨ21 tsaa2, ¿'ee coon'13 ilí2 coon'13 tsá2 goo2oo' 'in røøɨ21 tsaa2 'áai1?

32 Jée1mo jon gái1gɨ 'in røøɨ21 tsaa2 ijngaa'13ɨ caain21 coon'13 Jesús.

33 Mo gatyalíin2 coon21 lɨ sii21 Mootyi2 'Lɨɨ212 joon do-o gateein1 Jesús tsaa'1 crúu13 coon'13 'in tsá2 gái1gɨ do. Jaain21 lɨ' tsáa1 jaain21gɨ lɨ' tuuin212.

34 Joon la 'ɨɨ212 taain1 Jesús tsaa'1 crúu13 joon gajin'2in:

—Ñʉ'3, feei'1 jmaa2-'o'o 'wii212 tya' 'in tsá2 no tsʉ joñɨ1ɨ 'ee 'e jmoo1o.

Joon 'in 'láa2 do gacoo1o xiiala ijmáa1a jmai'2xʉ jee212 'ii sɨɨn'3 Jesús.

35 Jileei'21 tsá2 téen2mo jøø2ø joon cagɨ tsacøøɨ'13 ungøøɨ1 Jesús jin'2in sɨɨ'21ɨ 'ido:

—Galáa2mo 'in xeei'21 'ii. Joon cwoláai2 'ña'a wana sɨ najai'2 'ii Cristo, 'in nityii'12in Dios.

36 La joon jon 'láa2 do ungøø1mo Jesús. Gangatyéen1in ca tyan'2 joon gacwo'2o Jesús vino tin'3.

37 Joon jin'2in:

—Wana 'nʉ Røøɨ13 tya' tsá2 Israel laai212 'wo'o.

38 Joon nigataan1 tsá2 coon21 júu3 yʉ' tyíɨ1ɨ 'e jin'2: "'Inlo-o Røøɨ13 tya' tsá2 Israel." 'E júu3 do lɨ́2 jmíɨ1 griego coon'13 jmíɨ1 latín coon'13 jmíɨ1 hebreo.

39 Jaain21 'in tsá2 røøɨ21 tsaa2 'in táain2 co' do gasɨɨ'21ɨ Jesús jin'2in:

—Wana 'nʉ Cristo laai212 'wo'o joongɨ laai212 jna'a.

40 Pe 'in jaain21gɨ do gatyuu'12ɨ júu3 tya' 'in jaain21 do. Joon gasɨɨ'21ɨ 'ido:

—Jmaa2 'gøø'21'u Dios tsʉ 'e røø21na' tsaa2.

41 Jna' 'e tɨɨ2mo' nee21e' wúu1 tsʉ tyii212 jna' tsaa2 tyii-o' 'e nigajmoo21o'. Pe 'in tsañʉʉ'1 lo jo 'ee gajmaa1a 'e gó2.

42 Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ Jesús:

—Cwotii'13-'o'o jna mi 'ii'13'u to2 'e gatɨɨ2u.

43 Joon gañii1ɨ Jesús:

—'E la ja'2mo fo'3oo, no-o tyalii21ɨ' caan21mo coon'13 jna fu ñʉ'fú2.

Júun2mo Jesús

44 Ningóo1 la tyiiañɨ'1 mo galinʉʉ21 ni cwoo'13 juncwii21 gata'2 ca gatɨ́2 'in2 'nɨ1 ca 'lóo2.

45 Joon ñi'[1] galiniui[21]. Joon inʉʉ cwo'[1] fee'[1]
si'[2] do lɨ 'íí[1] 'mɨ'[2], ga'gɨɨ[1] tún[2] tsa'[2] 'e 'mɨ'[2] 'íí[1]
do.
46 Joon ga'oo[1] Jesús jin'[2]in:
—Nʉ'[3], ja'cwoo[1]'o ityiia'[13] alma tyiia.
Joon mo ngayuui'[13] gajin'[2] 'elo joon
gajúun[1]mo.
47 Mo ganí[2]i 'in tyʉ'[2] to[2] fii[212] 'láa[2] do
jilaa'[21] 'e galí[2] joon gacwoo[1] 'maai'[13] Dios
jin'[2]in:
—'E la ja'[2]mo 'in tsañʉʉ'[1] lo 'in tyúui[1] 'áa[1]mo
no.
48 Jileei'[21] tsá[2] 'in téen[2]in jøø[2]ø jilaa'[21] 'e
galí[2] gangaliin[1] fa'í[3] tyʉʉn[1] ni tsí[2].
49 Pe jileei'[21] 'in cwii[1]in Jesús coon'[13]
tsamí[2] 'in nigangɨ[1] coon'[13]on tí[2] Galilea wíin[2]
jaan[1] jøø[2]ø jilaa'[21] 'elo.

Ga'á[2]mo tsá[2] Jesús

50 Niseen[21]mo jaain[21] tsañʉʉ'[1] tyúi[1], jo
tsaa[2] røøi[21], 'in nisii[21] Sé[2]. 'In seein[21] fuu[21]
sii[21] Arimatea lɨ tyʉ'[2] to[2] Judea 'ii. 'Ii jaain[21]
jee[212] tsacøøi'[13] 'in tyʉ'[2] to[2] tsá[2] Israel.
51 'In Sé[2] lo sɨjaan[1]o mi tyʉ'[2] Dios to[2]. La
joon jo røø[21] sɨ́ɨ[2]i coon'[13] jilaa'[21] 'e gajmaa[1]a
tsá[2] do.
52 'Wii'[13] joon gangajøøi[2] Pilato joon
gangamɨɨ[1]ɨ cuerpo tya' Jesús.
53 Mo ngayuui'[13] gaxaa[21]i Jesús tsaa'
crúu[13] joon gacɨɨn'[2]in coon'[13] 'mɨ'[2] taa[21]. Joon
ga'áa[2]mo tsi coon[21] aan[1] lí[2] tsaa' xá[1] lɨ jo 'in
mo ga'áai[2] jiin'[13] jaain[21].
54 'E jmɨɨ[212] no cwoun'ló[2] tya' jmɨɨ[212] 'e 'ii'[21]
woo'[21] tsá[2]. Joon tɨ lɨ 'láa[2] 'wii[212] 'e jmɨɨ[212] do.
55 'In tsamí[2] 'in ningɨɨ[1] coon'[13] Jesús fu
Galilea gangalíin[2] joon gajøø[2]o 'oo[2] too[21]
'aan[1] joongɨ xiiala roon[1] cuerpo tya' Jesús.
56 Joon mo ngaliin[1] fu tya'a joon gatyaa[1]
tyʉ́[2] jmɨɨ[21] jmafuu[21] coon'[13] noo[212]. Joon
gajaan[1]o jmɨɨ[212] 'ii'[21] 'woo'[21] tsá[2] jiin'[13] la to[2]
tyʉ'[2].

24

Gajiin'[1]in Jesús

1 Jmɨɨ[212] ga'láa[2] 'wii[212] semóo[1] 'in tsamí[2] do
gangalíin[2] 'áa[3] 'oo[21] too[21] 'aan[1] do. Tyaan[1]an
jmɨɨ[21] jmafuu[21] 'e nigatyaa[1] tyʉ́[2]. Joon
ngalíin[2]mo tsamí[2] catyaai[2]gɨ coon'[13]on.
2 Mo gatyalíin[2] joon gatsaa'[21] 'e cuun[212]
jnɨ[1] 'oo[21] too[21] 'aan[1] do jo si'[2]gɨ 'áan[3] tya'.
3 Joon ngataa[2]mo pe jo gatsaaa'[21]a cuerpo
tya' Ña'ñʉ'[1]ʉ' Jesús.
4 La 'ɨɨ[212] téein[2] jo ñi[1]i 'ee jmaa[1]a coon[21]
gagoo[1]-o téein[21] gái[1] tsañʉʉ'[1] 'in tyi'[2] 'mɨ'[2] jɨɨ'[1]
co' lɨ téein[2].
5 Joon gata'[2]a 'in tsamí[2] do níí[1]i ni 'wó[2]
gafoo'[2]i lɨɨlɨ[1]. Joon gajin'[2] 'in tsañʉʉ'[1] do:
—¿'Ee lɨ'ɨ 'naa'[21]naa' tsá[2] jiin'[1] jee[212] 'lɨɨ[212]?
6 Jo 'yuui[2]gɨ lo. Najiin'[1]o. Cwotii'[13]-'oo' la
gajin'[2]in mo gateein[1] Galilea.
7 Gajin'[2]in 'e 'in Ruu'[21]i Tsá[2] 'ná[2] tsee'[12]i
ja'cwoo[21] tsá[2] røøi[21] tsaa[2] 'e taan[2]in tsaa'
crúu[13]. Joon mi tí[2] 'ni[1] jmɨɨ[212] joon jiin'[1]o.
8 Joon gatɨ'[2]-tsi júu[3] tya' Jesús.
9 Joon mo ngayuui'[13] gacɨɨ'[12]ɨ 'a 'oo[21] too[21]
'aan[1] do joon gasɨɨ'[21]o jɨ dyajaain[21] tsá[2] tya'
Jesús do coon'[13] tsá[2] catyaai[2]gɨ 'e nigalí[2].
10 'In ngacoon[1] júu[3] tyani tsá[2] tya' Jesús do
sii[21] María Magdalena coon'[13] Juana coon'[13]
María sáa[3] Jacobo coon'[13] tsamí[2] catyaai[2]gɨ.
11 Pe tsá[2] tya' Jesús do galɨɨ[1]i 'e sɨxeei[212]-tsi
'in tsamí[2] no. Joon jo jo'[2] galɨɨ[2]i.
12 Pe gacwo'ɨɨ[1] Tʉ́[3] joon gangóo[1] cwiin[1]
fu 'oo[21] too[21] 'aan[1] do. Joon mo gajøø[2]ø
joon ganí[2]i 'e 'mɨ'[2] taa[21] do roon[1] lɨ' caai[21].
Joon ganga'[2]mo fu tya'a tsa'goo[21]-tsi jilaa'[21]
'e galí[2].

Tsalíin[2] tsá[2] Emaús

13 Jmɨɨ[212] joon gái[1] jee[212] 'ii do ngalíin[2]
coon[21] fuu[21] sii[21] Emaús 'e tɨ' jiin[13] dya-
coon[21] kilómetros jiin'[13] Jerusalén.
14 Ngalíin[2] tyaa[1] júu[3] jilaa'[21] 'e nigalí[2] do.
15 La 'ɨɨ[212] tyaa[1] júu[3] sɨ́ɨ[1]i 'e cwáain[1] do joon
gangatyéein[1] Jesús. Joon ga'láa[2] 'wii[212] ngɨɨ[1]
coon'[13]on.
16 Fiin'[13] jøø[2]o pe jo cwooi[1] licwii[1]in 'ido.
17 Joon gaunngɨɨ[1]ɨ Jesús 'ii:
—¿'Ee 'e sɨ́ɨ[13]naa' lɨ cwolíin[2]naa' no? ¿'Ee lɨ'ɨ
'e ngɨɨ[2]ɨɨn' jmoo[2]oo' fa'í[3]?
18 Jaain[21] jee[212] 'ii 'in sii[21] Cleofas gañii[1]i:
—La tóo[2]mo juncwii[21] ñi[1]i jilaa'[21] 'e nigalí[2]
Jerusalén jee[212] jmɨɨ[212] lo. ¿Tɨ jaain[21] 'nʉ-ʉ 'in
jó[1] fu do jo nagaliñí[3]'in?
19 Joon gajin'[2] Jesús:
—¿'Ee ngalí[2]?
Joon gasɨɨ'[21]ɨ 'ido:
—La lí[2] 'e galí[2] cwáain[1] tya' Jesús tsá[2]
Nazaret. Jaain[21] tsá[2] cwo[1] júu[3] tyʉ́[2] joon
to[2] fee'[1] gajmaa[1]a joon júu[3] 'gøøi'[12] gafaa'[21]a
tyani Dios coon'[13] tyani tsá[2] taain[212]
juncwii[21].
20 Joon 'in tyʉ'[2] to[2] tya' untsá[2] coon'[13]
tsacøøi'[13] tyi' gajaan'[21]mo 'ido 'e júun[2]mo 'ido
joongɨ taan[1]in tsaa' crúu[13].
21 Jna'oo'o mo lɨɨ[2]na'a 'e ijmáa[1]a tiin'[13] tsá[2]
seein[21] Israel. Joon no nangóo[1] 'nɨ[1] jmɨɨ[212] 'e
gajúun[1]in.
22 Joon 'inlɨ́ɨi[13] tsamí[2] nangalíin[2] 'áa[3] 'oo[21]
too[21] 'aan[1].
23 Joon jo gatsaa'[21]a cuerpo tya'a. Joon
gajaliin[1] jajmaa'[12]a jna'a júu[3] 'e niganii[21]
ángeles 'in gasɨɨ'[21] 'ii 'e gajiin'[1]in Jesús.
24 Joon 'inlɨ́ɨi[13]gɨ tsá[2] jna'a gangalíin[2]mo
'oo[21] too[21] 'aan[1] do. Joon jin'[2]o la lɨ 'e jin'[2] 'in
tsamí[2] do, pe jo gangaai[1] Jesús.
25 Joon gajin'[2] Jesús:

—¡Lɨ́ɨ¹ jo tsáai¹-'oo' 'naa'! 'Áai¹ un'ɨɨi²¹²gɨ yaanaa' 'e litsáai¹-'oo' la gajin'² tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyʉ́².

26 ¿Tɨ jo 'ná² nii²¹ Cristo wúu¹ la nʉ'gɨ i'ii'²¹ɨ to² tya'a ñʉ'fú²?

27 Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² tyaa¹ júu³ la jin'² ni jí² tya' Dios. Ga'láa² 'wii²¹² coon'¹³ jí² tya' Moisés joon mi yuui'¹³ joon gatyaa¹gɨ júu³ cwáain¹ tya' 'e jí² catyiia²gɨ tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyʉ́² calɨɨ. Gatyaa¹ júu³ jilaa'²¹a 'e faa'²¹ cwáain¹ tya' 'ña'a.

28 Mo gatyaliin¹ la fuu²¹ lɨ ngaliin¹ do joon gajmaa¹a Jesús 'e tsáa¹gɨ la fu¹ 'yúu²i.

29 Pe 'ido-gɨ gamɨɨ¹ 'e jaan¹ Jesús, jin'²in:

—Ján² coon'¹³ jna'a tsʉ nica'loo¹. Joongɨ tɨ lɨ́² lɨnʉʉ²¹.

Joon ga'ii'²¹ Jesús 'e jaan¹ coon'¹³on.

30 Joon nityíin¹in caain²¹ 'e dø'²ø 'íi¹i coon'¹³ 'ido. Joon gason'¹o 'iñi'¹ joon gauncwaa'³i. Joon gajmaa¹a 'no'³. Joon gacwo'¹o 'ido.

31 La tsifu joon ganó¹ unníi¹in 'in tsá² do. Joon galicwii¹mo Jesús. Pe coon²¹ gaguu¹mo.

32 Joon gasɨ́²i jee²¹² 'ii:

—'E la ja'²mo lɨ́ɨ¹ tyʉ́¹gɨ ga'ɨ́ɨ²-tsi' la jalii²¹i' sɨ́ɨ¹³ɨ' tya'i fu¹ 'e tyaa²¹a' júu³ cwáain¹ tya' jí² tya' Dios.

33 Joon jo 'ee gaun'ɨɨi²¹²gɨ. Tsifu joon gangatáa¹i fu¹ fu Jerusalén. Joon do-o gatsee'²¹i jɨ dyajaain²¹ tsá² tya' Jesús sɨcaain²¹ coon'¹³ tsá² catyaai².

34 Joon gasɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² néei¹ Jerusalén 'ii:

—'E la ja'²mo nagajiin'¹in Jesús. Joon niganii²¹mo Simóoi¹³.

35 Joon 'in tsá² gái¹ do gatyaa¹ júu³ 'e ningangɨɨi¹ tya'i fu¹ joon xiiala nigalicwii¹in Jesús mo gajmaa¹ Jesús tyíia³ 'e 'iñi'¹ do.

Jné¹mo Jesús jee²¹² tsá² tya'a

36 Téen²mogɨ faa'²¹a 'e cwáain¹ do mo gajnéi¹ Jesús jee²¹² 'ii lɨ téein². Joon gajin'²in:

—Tyʉ́²-ʉ 'íi¹ jee²¹² 'naa'.

37 'Ido-gɨ gafoo'²mo. Joon lɨ́ɨ¹ 'goo'²¹o. 'ɨ¹-tsi 'e jaain²¹ tsa'mootyí² níi²in.

38 Pe gajin'² Jesús:

—¿'Ee lɨ'ɨ jo tsáai¹-'oo' coon'¹³ almas tyii'?

39 Jøø²øø' cwóo³oo coon'¹³ tɨ́ɨ³ɨɨ. Tsei'² jna-a lo. Sʉʉ'¹³ joongɨ jøø²øø' tsʉ jaain²¹ tsa'mootyí² jo ngú¹ sá² jon'gɨ moo¹ taai² la 'óo³ jna.

40 Mo gajin'²in 'elo joon ga'ee¹ cwoo²¹o coon'¹³ tɨ́ɨ¹ɨ.

41 Pe 'ido-gɨ jo tsáa¹mogɨ-tsi coon'¹³ 'e jløø'³i coon'¹³ 'e tsa'goo²¹-tsi. Joon gasɨɨ'²¹ Jesús 'ii:

—¿Tɨ 'oo²xʉʉ' 'uunñi² 'e døø'¹³øø?

42 Joon gajin'²in:

—'E lo-o ca'no'³ joo'²¹ taai² jmɨɨ²¹ 'e too'² coon'¹³ ca'no'³xʉ wa' to'².

43 Joon ga'ii'²¹mo Jesús 'edo joon gagøø'²¹o tyani 'ido.

44 Joon gasɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—Jilaa'²¹ 'e nagangɨɨ¹na jiin'¹³ la nigafuu²¹²uu 'naa' mo gataain¹gɨɨ coon'¹³ 'naa'. Fuu²¹²uu 'naa' jilaa'²¹ 'ná¹ tséin¹ tyiia 'e taa'¹³ ni jí² tya' Moisés coon'¹³ jí² tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyʉ́² calɨɨ coon'¹³ 'e jí² sii²¹ salmos.

45 Joon gajmaa¹ Jesús 'e gangaai'²¹-tsi 'ido 'e jin'² ni jí² do.

46 Joon gasɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—La lo-o jin'² ni jí² tya' Dios 'e Cristo 'ná¹ nii²¹ wúu¹ joongɨ júun²in, joon mi tɨ́² jmɨɨ²¹² 'nɨ¹ 'ná¹ jiin'¹o jee²¹² 'lɨɨ²¹².

47 Joon coon'¹³ jiin'¹³ 'e sii²¹ 'ii 'ná¹ cwo¹ tsá² júu³ la tøøi² juncwii²¹. 'E 'láa² tsá² 'wii²¹² tɨ' Jerusalén 'e cwoo¹ júu³ 'e 'ná¹ ja'²a-tsi tsá² tyani Dios joon 'íin²mo tsaa² tya'a.

48 Joon 'naa' lɨ́ɨ¹naa' tsá² 'in jmaa¹a júu³ røø²¹ tya' 'e cwáain¹ lo.

49 Tyaa¹aa' cwáain¹, jna-a isɨ́ɨ³na jee²¹² 'naa' jiin'¹³ 'e gajin'² Ñʉ'³oo. Pe jan²duu' Jerusalén lo ca ga'ii'¹³naa' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios ijó¹ fu ñʉ'fú².

Nga'²mo Jesús fu ñʉ'fú²

50 Joon gangajée¹i Jesús 'ido fu lɨ ngɨ́ɨi¹ tɨ'² fuu²¹. Ca Betania ngalíin². Joon gasaa¹ Jesús cwoo²¹o. Joon gauncwaa'³i.

51 Joon mo ngayuui'¹³ gauncwaa'³i joon gatyii¹mo 'ña'a. Joon ganga'²mo fu ñʉ'fú².

52 Joon 'ido mo ngayuui'¹³ gaun'goo²¹ joon gangaliin¹mo fu Jerusalén jløø'³mo.

53 Gangataai² cwo'¹ fee'¹ do cwoo¹ 'maai'¹³ Dios. Amén.

Júu^{3} tyʉ́^{2} 'e jmaa^{1}a San Juan

'In Júu^{3} tya' Dios galɨ́ɨ^{1}i tsá^{2}

1 La mo jéei^{1} mo ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e sá^{2} 'e galɨsá^{2} seen^{21}mo jaain^{21} 'in sii^{21} Júu^{3} tya' Dios. Joon 'in Júu^{3} do tyíin^{1} coon'^{13} Dios Jmii^{21} la joon 'in Júu^{3} do lɨ́ɨ^{1}mo jon Dios Jmii^{21}.

2 La mo 'wiin^{212} 'ii-o siin'^{12}in coon'^{13} Dios Jmii^{21}.

3 Joon to^{2} tyʉ'^{2}ʉ Dios Jmii^{21} 'ii-o gajmaa^{1}a jilaa'^{21} 'e sá^{2}. Joon jiin'^{13} coon^{21} 'e sá^{2} jo sá^{2} wa jo gajmaa^{1}a 'ii.

4 'Ii-o cwoo^{1}o juncwii^{21} tya' tsá^{2}. Joon lawa jɨ́^{2} coo^{21} lɨ́ɨ^{1}i tsʉ coon'^{13} 'e jɨ́^{2} do-o jnéi^{1} tsá^{2} xiia'^{21} fu tsalíin^{2}.

5 Joon 'e jɨ́^{2} coo^{21} do cwoo^{1}o jɨ́^{2} tya'a lɨ 'íi^{1} nʉʉ^{21} joon 'e nʉʉ^{21} do jo mo lɨɨ'^{3}ɨ dʉʉ^{1}ʉ 'e jɨ́^{2} do.

6 Joon Dios gasii^{1}in jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Wó^{3}.

7 'In Wó^{3} do gajó^{2} fu juncwii^{21} ifaa'^{21}o cwáain^{1} tya' 'e jɨ́^{2} do 'e coon'^{13} la joon ilí^{2} ñi^{1} tsá^{2} 'e gacwa'^{2} 'e jɨ́^{2} tya' Dios, joon jo'^{1}o iliin^{1}in.

8 'In Wó^{3} do jo lɨ́ɨ^{1}i 'e jɨ́^{2} do jiin'^{13} 'e gasii^{1}in Dios 'ii 'e faa'^{21}a cwáain^{1} tya' 'e jɨ́^{2} do.

9 Joon 'e jɨ́^{2} 'e jai'^{2} do niga'láa^{2} 'wii^{212} cwoo^{1}o 'e jɨ́^{2} tya'a fu juncwii^{21} joon jnée^{2}mo tsá^{2} xiiala ngɨɨ^{1}ɨ tyani Dios.

10 Gateen^{1}in 'in Júu^{3} tya' Dios do fu juncwii^{21} joon xʉfiin'^{13} 'ii-o gajmaa^{1}a fu juncwii^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'in tsá^{2} taan^{212}in fu juncwii^{21} jo mo galicwii^{1}in.

11 Gacwaa'^{13}i fu ni cwoo'^{13} juncwii^{21} tya'a pe 'in tsagoo^{1}o jo ga'ii'^{21} 'ii.

12 Pe seen^{21}mo 'in ga'ii'^{21} 'ii joon jo'^{1}o galɨ́ɨ^{2}i. Joon tya' 'in tsá^{2} 'in jmoo^{1}o la joon cwói^{1} Dios 'ii iliin^{1} jóon^{1} Dios.

13 Joon 'in tsá^{2} 'in liin^{1} jóon^{1} Dios do jon'on galɨseein^{21} la lɨseein^{21} yʉʉn^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} jon'gɨ galɨseein^{21} to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2} jon'gɨ lɨseein^{21} la galɨseein^{21} jóon^{1} tsamɨ́^{2} coon'^{13} tsañʉʉ'^{1} tsʉ lɨ́ɨ^{1}i jóon^{1} Dios 'ii.

14 Joon 'in Júu^{3} tya' Dios 'in seein^{21} coon'^{13}on la mo 'wiin^{212} galɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} joon gacwoo^{21}o jee^{212} jna' coon^{21} sii'^{13}. Joon 'iin^{212}in tsá^{2} 'áai^{1} joon jmaai'^{2} júu^{3} ja'^{2}mo faa'^{21}a. Galee^{21}e' cwáain^{1} 'e lɨ́ɨ^{1}i to^{2} fee'^{1}gɨ joon 'e to^{2} 'e lɨ́ɨ^{1} do 'e tɨ́ɨ^{2}i jiin'^{13} 'ii-o tsʉ jiin'^{13} 'ii-o Jóon^{1} Dios Jmii^{21}.

15 Joon Wó^{3} gafaa'^{21}o 'wii^{212} tya' 'e Júu^{3} do joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} fúui^{1}:

—Mo gafuu^{212}uu 'naa': "Jaain^{21} 'in jó^{1} ciɨin^{21}gɨ lagɨ jna, 'ii 'in feei'^{1}gɨ lagɨ jna tsʉ naseen^{21}mo jéei^{1}gɨ lagɨ jna. 'Ino-o 'i" —jin'^{2} Wó^{3}.

16 Joon tsʉ 'wii'^{13} feei'^{1}-tsi 'áa^{1}mo ga'ii'^{13}mo' 'e tyʉ́^{2} tyi' la ca 'ii'^{13}.

17 Joon 'e ley do Moisés gacwo'^{1}o tsá^{2} to^{2} tyʉ'^{2} Dios pe 'e liñi^{1} tsá^{2} 'e 'iin^{212}in Dios 'ii joon jilaa'^{21} júu^{3} 'e jai'^{2} née^{3}e' tsʉ 'wii'^{13} gacwéi^{1} Jesucristo fu juncwii^{21}.

18 Jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} jo mo gangaa^{1}i Dios Jmii^{21} jiin'^{13} ca fu, pe 'in jaan^{21}mo Jóon^{1}on niga'e'^{2}mo jna' Dios Jmii^{21}. Joon tɨɨ^{21}i 'in Jóon^{1}on do 'e'^{2}mo jna' xiiala lɨ́ɨ^{1}i Dios tsʉ tyíin^{1}mo coon'^{13} Dios Jmii^{21}.

Wó^{3} saai^{21} tsá^{2} jmɨɨ^{21} faa'^{21}a 'wii^{212} tya' Jesucristo

19 Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon 'in tsá^{2} Israel née^{1}i Jerusalén gasii^{1}in 'inlɨ́ɨi^{13} untsá^{2} coon'^{13} 'inlɨ́ɨ^{13} tsá^{2} coon^{21} poo^{212} sii^{21} levitas 'e tsafeei'^{13} Wó^{3}. Joon mo gatyalíin^{2} lɨ taan^{1}in Wó^{3} do gaunngɨɨ^{1}ɨ:

—¿'Iin 'nʉ?

20 Joon coon'^{13} coon^{21} júu^{3} coon^{21} tsáa^{1} gañii^{1}i:

—Jon'on jna Cristo.

21 Joon gaunngɨɨ^{1}gɨ 'in tsá^{2} do:

—¿'Iin 'nʉ jon? ¿Tɨ 'nʉ-ʉ Elías, 'in tsá^{2} 'in gacwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios calɨɨ lɨ^{1}?

Joon Wó^{3} do gañii^{1}i:

—Jon'on jna 'i.

Joon tsifu gaunngɨɨ^{1}gɨ:

—'Áai^{1} tɨ lɨ jó^{1} jaain^{21} tsá^{2} 'e ijacwoo^{21} júu^{3} tya' Dios; ¿tɨ 'nʉ-ʉ 'i?

Joon gañii^{1}i Wó^{3}:

—Jon'on jna 'i.

22 'In tsá^{2} do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Wó^{3}:

—¿'Iin 'nʉ jon? tsʉ 'ná^{1}-a lee^{21}e'e júu^{3} tya' 'in tsá^{2} 'in gasii^{1}in jna'a. ¿Ee sii'^{13}i'i cwáain^{1} tyi'i?

23 Wó^{3} dogɨ gañii^{1}i:

—Jna jaain^{21} 'in ngɨ^{1} to^{2} 'oo^{1}o fu coon^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21}, jna fuu^{212}uu tsá^{2}: "'Ná^{2}-a ná^{3} coon^{21} fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'" —gajin'^{2} Wó^{3} do. La nigajin'^{2} 'in tsá^{2} 'in gacwo^{1} júu^{3} tya' Dios calɨɨ 'in sii^{21} Isaías.

24 'In tsá^{2} do 'in jalíin^{2} jafee'^{13}i Wó^{3} do jalíin^{2} to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2} coon^{21} poo^{212} sii^{21} fariseos.

25 Joon 'in tsá^{2} jaliin^{1} do gaunngɨɨ^{1}ɨ jin'^{2}in gasɨɨ'^{21}ɨ Wó^{3}:

—¿'Ee lɨ' saa^{1}u'u tsá^{2} jmɨɨ^{21} wa'a jon'on Cristo 'nʉ, jon'on Elías 'nʉ, jon'on 'in cwoo^{1}o júu^{3} tya' Dios 'nʉ?

26 Joon Wó^{3} do gañii^{1}i:

—Jna-a sáa^{13}na tsá^{2} jmɨɨ^{21} jiin'^{13} coon'^{13} jmɨɨ^{21}; pe seen^{21}mo jaain^{21} tsá^{2} jee^{212} 'naa' 'in jo cwii^{1}naa'.

27 Joon feei'^{1}gɨ 'ii lagɨ jna xʉfiin'^{13} ciɨin^{21}gɨxʉ lagɨ jna. Jo tɨ́ɨ^{2}na sɨɨ'^{13}ɨɨ loo^{21} tsi mɨ́ɨ^{1}ɨ.

28 Jilaa'^{21} 'elo 'e galɨ́^{2} coon^{21} lɨ sii^{21} Betábara lɨ 'ngoo'^{13} jmɨɨ^{21} Jordán lɨ 'yeei^{21} ñi'^{1}. Tsʉ do-o taan^{1}in Wó^{3} saa^{1}i tsá^{2} jmɨɨ^{21}.

Wó³ sɨɨ'²¹ɨ tsá² 'iin Jesús

29 Mo gajná² jmɨɨ²¹² joon Wó³ gangaa¹i
Jesús jatyéen¹in co' lɨ siin'¹³ Wó³. Joon Wó³
do gasɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² téen²in do:
—Tyaan²aan' cwáain¹. Ino-o 'in 'iin² tsaa²
tya' tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ 'in gasii¹in
Dios. Lɨ́ɨ¹i lawa joo'saa'²¹ 'in jngaai'¹³ tsá²
Israel coon'¹³ la joon 'iin²in tsaa² tya' tsá².
30 Nigafo'³oo cwáain¹ tya'a mo gafuu²¹²uu
'naa': "Cɨɨin²¹gɨ lagɨ jna ijó¹ jaain²¹gɨ 'in
feei'¹gɨ lagɨ jna tsʉ 'ii 'in seein²¹ jée¹gɨ lagɨ
jna."
31 Ce jiin'¹³ jna jo ñíi³ii 'iin 'i, pe gagoo²¹²oo
sáa¹³na tsá² jmɨɨ²¹ cwáain¹ 'e licwii¹in tsá²
seein²¹ Israel 'i.
32 Joon jin'²in Wó³ sɨɨ'²¹ɨ tsá²:
—Gamáa¹moo 'in Espíritu Tyʉ́² tya'
Ña'ñʉ'¹ʉ' lɨ́ɨ¹i maa²¹² jgáa¹i fu ñʉ'fú² joon
gajaan¹an coon'¹³ Jesús do.
33 Jo mo lɨcwii¹na pe 'in nigasii¹in jna 'e
sáa¹³na tsá² jmɨɨ²¹ sɨɨ'²¹ɨ jna: "Imáa¹mo'o 'in
Espíritu Tyʉ́² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' xáa¹i joon iján²
tya' jaain²¹ tsá². Joon 'in tsá² do-o isáa¹i tsá²
jmɨɨ²¹ coon'¹³ Espíritu Tyʉ́² tya' Dios."
34 Joon gamáa¹moo joon jmóo³oo júu³ jai'²
'e 'ido-o lɨ́ɨ¹i Jóon¹ Dios Jmii²¹.

'In tsá² tya'a Jesús gatø'²ø nifu

35 Mo gajná² joon, jon do-o tún¹ nisiin'¹²in
Wó³ coon'¹³ gái¹gɨ 'in ngɨ́² coon'¹³on.
36 Joon mo ganí²i Wó³ ngɨ́ɨ¹i Jesús, joon
gajin'²in:
—Jøøi²duu', 'ino-o 'in gasii¹in Dios ityí²i
tsaa² tya' tsá² lawa jaain²¹ joo'saa'²¹ xuui²¹²
'in jngaai'¹³ tsá² 'in tyí²i tsaa² tya'a.
37 Joon 'in gái¹ 'in ngɨ́² coon'¹³ Wó³ do mo
ganúu²un 'e faa'²¹a 'ido la do joon gangalíin²
coon'¹³ Jesús.
38 Joon gajiin'¹² Jesús níi¹i jøø²ø ni 'ido
'e ngalíin²mo 'ido coon'¹³on. Joon gajin'²in
sɨɨ'²¹ɨ 'ido:
—¿'Iin 'naa'²¹naa'?
Joon gañii¹i 'ido:
—Tɨfo'² tyii'i, ¿xiia tyi' 'nʉ?
39 Jesús gajin'²in:
—Ñiliin¹naa', cwojøø²duu'.
Joon gangaliin¹mo 'ido joon ganii²¹o xiia'
tya' Jesús. Joon ca'lóo² 'e jmɨɨ²¹² joon 'e
ningó¹ 'iin² tyʉ́n² ca'lóo² joon ganiuu'²mo.
40 Joon Andrés sii²¹ jaain²¹ jee²¹² 'in gái¹ do
'in ganúu²un júu³ tya' Wó³ joon ngaliin¹mo
coon'¹³ Jesús. Joon ruu'²¹i Dɨ́ɨ³ do tsá²
ngaa'¹³i coon'¹³ sii²¹ Simón Pedro.
41 Joon Dɨ́ɨ³ do tsifu nga'nee'¹³i Simóoi¹³
joon gasɨɨ'²¹ɨ:
—Nitsee'²¹moo'o Mesías (Mesías 'øøi'²¹-tsi
tsá² Cristo coon'¹³ jmíi¹ tya'a Dɨ́ɨ³ do.
Joon coon'¹³ jmíi¹ 'øøi'²¹-tsi tsá² Cristo 'in
gatyii'¹³in Dios Jmii²¹.)
42 Mo ngayuui'¹³ joon tø'²ø Dɨ́ɨ³ Simóoi¹³ fu
lɨ tyíin¹ Jesús. Joon mo ganí² Jesús 'ii joon
gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Tʉ́³:
—Simón sii²¹ 'nʉ, jóon¹ Jonás 'nʉ, pe
cɨɨin²¹gɨ 'ilisii²¹ 'nʉ Cefas ('e 'øøi'²¹-tsi tsá²
Pedro.)

Jesús tø'²ø Felipe coon'¹³ Natanael

43 Mo gajná² joon gali'iin²¹²in Jesús tsáa¹a
coon²¹ lɨ sii²¹ Galilea. Joon do-o gatsee'²¹i
jaain²¹ tsá² sii²¹ Felipe, joon gajin'²in:
—Moo²¹o' coon'¹³ jna.
44 Joon 'in Lii²¹² do tsagoo¹o Dɨ́ɨ³ coon'¹³
Tʉ́³ jaliin¹ coon²¹ fuu²¹ lɨ sii²¹ Betsaida.
45 Joon Lii²¹² do ngóo¹o nga'nee'¹³i
Natanael joon mo gatsee'²¹i joon sɨɨ'²¹ɨ:
—Ninee²¹²moo'o 'in tsañʉʉ'¹ do 'in faa'²¹a
Moisés ni jí² tya' 'e ley do, joon 'in faa'²¹a
'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹.
Jesús 'ii, 'in jóon¹ José 'in seein²¹ fuu²¹ lɨ sii²¹
Nazaret.
46 Joon gajin'²in Natanael:
—¿'Ee gon 'e tyʉ́² 'e cwo'ɨ́ɨi¹ Nazaret?
Joon gañii¹i Lii²¹² do:
—Ñijøø²du'.
47 Joon mo ganí²i Jesús jatyéen¹in
Natanael, joon gajin'²in:
—Logɨ nijó¹ jaain²¹ tsá² 'in la ja'²mo
seein²¹ Israel, jo tajuui²¹ lɨ́¹.
48 Joon gaunngɨɨ¹ɨ Natanael:
—¿Xiiala lɨ́² 'e cwii¹u jna?
Joon Jesús-gɨ gañii¹i:
—Nimáa¹moo 'nʉ 'wii²¹² 'mó² cworíi³
tyíin¹u'u la nʉ'gɨ itøø'²¹ Lii²¹² 'nʉ.
49 Joon gajin'² Natanael sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—Tɨfo'² tyii'i, 'nʉ Jóon¹ Dios Jmii²¹; 'nʉ
Røøi¹³ tya' tsá² Israel.
50 Joon gañii¹i Jesús:
—¿Tɨ jo'¹o lɨ́ɨ²u jna tsʉ 'wii'¹³ gafuu²¹²uu 'nʉ
'e gamáa¹na 'nʉ 'wii²¹² 'mó² cwarí³? Nogɨ
imóo³gɨ'ɨ 'e fee'¹gɨ lagɨ la lɨ́² 'e gañi'²i do.
51 La joon jón² gajin'² Jesús:
—'E ja'²mo 'e fo'³oo lo, 'naa'oo' imoo²oo'
ná¹ fu ñʉ'fú² joon imáa¹naa' ángeles tya' Dios
Jmii²¹ soo²¹o joongɨ jgaa²¹i lɨ siin'¹³in jna 'in
Ruu'²¹na Tsá².

2

Ngó¹o Jesús coon²¹ lɨ gacui'² cwoo²¹ tsá² fu lɨ sii²¹ Caná

1 'Nɨ́¹ jmɨɨ²¹² ningóo¹ joon gangó¹ sáa³ Jesús
coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Caná 'e ná¹ lɨ sii²¹ Galilea.
Ngajøø²ø coon²¹ lɨ cui'² cwoo²¹ tsá².
2 Ngó¹o jon Jesús coon'¹³ tsá² tya'a lɨ
gatø'²ø tsá² 'ii 'e lɨ cui'² cwoo²¹ tsá².
3 Joon la 'ɨɨ²¹² joon gatsá²-a 'e vino
'uun'²¹un tsá². Joon gajin'²in sáa³ Jesús sɨɨ'²¹ɨ
'ii:
—Jo sá²gɨ vino 'uun'²¹un tsá².
4 Pe joon gajin'²in Jesús:

—Saa^{212}, ¿'ee lɨ 'e fu'^{2}'u jna la joon? Jo mo tɨ́^{2} 'ii'^{21} tyiia.

5 Pe sáa^{3} Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} jmoo^{1}o tyíia^{3} taa^{2}i do:

—Jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e jin'^{2}in.

6 Joon do-o táan^{2} jnúu^{2} tu'^{2} 'e lɨ́^{1} cuun^{212} 'e nijmaai'^{21} 'in tsá^{2} do to^{2} jiin'^{13} la lɨ 'e nitɨɨ^{2}i run'^{2}un. La coon^{21} tu'^{2} do 'e ni'ó^{2} ochenta joongɨ 'e 'ó^{2} cíein^{13} litro jmɨɨ^{21}.

7 Jesús gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} jmoo^{1}o tyíia^{3} do:

—Tyíi^{13}aa' jmɨɨ^{21} la røøi^{1} tu'^{2} no.

Joon gaunrøø^{1}mo la tsijmuui^{21}.

8 Mo ngayuui'^{13} joon gajin'^{2}in Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—'Naa' natyiin^{2}xuu' capii'^{3} joon cwocwóo^{13}oo' 'in náa^{1} ni^{2} lɨ tɨ jmɨɨ^{212}.

La joon gajmaa^{1}a.

9 Joon 'in tsá^{2} náa^{1} ni^{2} lɨ tɨ jmɨɨ^{212} do ga'un'^{1}xu capi'^{3} 'e jmɨɨ^{21} do 'e galɨ́^{1} vino, pe jo nii^{1}i xiia fu sá^{2} 'edo. Jiin'^{13} la yaamo 'in jmoo^{1}o tyíia^{3} do ñii^{1}i. Tsu 'ii-o gatyiin^{1}in 'e jmɨɨ^{21} do tsi tu'^{2}. La joon 'in náa^{1} ni^{2} do gatø'^{2}o 'in tsá^{2} gacui'^{2} cwoo^{21}o.

10 Joon gajin'^{2}in:

—Jiin'^{13} joon tɨɨ^{2} 'e si'^{2} tya' tsá^{2} 'e cwo'^{1}o tsá^{2} vino tyú^{2}gɨ tya' jileei'^{21} 'in tsá^{2} taai^{2} do nifu joon mo ngayuui'^{13} ga'un'^{1}un 'láai^{2} joon cwo'^{1}o tsá^{2} vino 'wéi^{1}gɨ. Pe 'nu-u ga'ma'^{2}'a 'e vino tyú^{2}gɨ ca lɨ gatséi^{1}.

11 'Elo gajmaa^{1}a Jesús fu lɨ sii^{21} Caná lɨ tyu'^{2} to^{2} Galilea. 'E joon milagro 'e gajmaa^{1}a nifu 'e ga'ee^{1}e xiiala lɨ́ɨ^{1}i. Joon 'in tsá^{2} ngɨ́^{1}ɨ coon'^{13}on jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}i.

12 Mo ngɨ́ɨi^{1} 'e galɨ́^{2} la do gangóo^{1} coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Capernaum. Ngalíin^{2} coon'^{13} sáa^{3}a joongɨ coon'^{13} ruu'^{21}i joongɨ coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in ngɨ́^{2} coon'^{13}on. Joon do-o gajaan^{1}an coon^{21} tún^{2} jmɨɨ^{212}.

Jesús gauntyú^{2}o 'e cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} Jerusalén

13 Tsu najatyéein^{1} jmɨɨ^{212} pascua tya' tsá^{2} Israel gangó^{1} Jesús fu fuu^{21} lɨ sii^{21} Jerusalén.

14 Joon inuu cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} do gatsee'^{21}i tsá^{2} 'in 'nɨɨ^{1}i joo'^{21} joongɨ 'in 'nɨɨ^{1}i joo'saa'^{21} joongɨ 'in 'nɨɨ^{1}i maa^{212} joongɨ tsá^{2} 'in née^{1}i lɨ unsɨɨ^{21}i cuu^{2} tya' tsá^{2}.

15 Joon mo ganí^{2}i Jesús 'elo joon gajmaa^{1}a coon^{21} sɨɨ^{2} 'e tsí^{3} nii^{212} loo^{21} yu'. Joon ga'woo^{1}mo jileei'^{21} 'in taa^{2}i co' cwo'^{1} do fu caluu coon'^{13} jileei'^{21} 'in joo'saa'^{21} joongɨ coon'^{13} joo'^{21}. Joongɨ tya' 'in unsɨɨ^{21}i cuu^{2} do gadya'^{2}o cúu^{1}u ni'wó^{3} joongɨ gajiin^{1}mo mesa tya'a.

16 Joongɨ jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} 'nɨɨ^{21}i maa^{212}:

—¡Wooi^{2}naa' 'in no caluu! ¡Jo jmaa^{2}aa' 'moo'^{13} inuu tya' Ñu'^{3}uu!

17 Joon gatɨ'^{2}-tsi tsá^{2} ngɨ́^{1}ɨ coon'^{13}on 'e júu^{3} tyú^{2} taa'^{13} ni jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}: "Áa^{1}mo 'iin^{212}na 'nu'^{2}'u joon jo cwóo^{3}oo wa'a jmaa^{1}a tsá^{2} 'e gó^{2} tya'a."

18 Joon 'in tsá^{2} seein^{21} Israel do gaunngɨɨ^{1}ɨ 'ido:

—¿'Ee li^{2} lí^{2} jmaa^{2}'a jøø^{21}ø'ø 'e cwee^{1}i 'e tsáai^{1}-tsii'i 'e tɨɨ^{2}u jmaa^{2}'a 'elo?

19 Joon Jesús gajin'^{2}i sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—Xee^{2}naa' 'e cwo'^{1} lo joon jee^{212} 'nɨ^{1} jmɨɨ^{212} iun'yee^{1}moo tún^{1}.

20 Joongɨ gañii^{1}i 'in tsá^{2} Israel do:

—Tonló^{1} tsi jnúu^{2} jiin^{21} gala'ɨɨ^{212}i 'in gaj-maa'^{13}a 'e cwo'^{1} lo; ¿tɨ 'nugɨ lii'^{1}i jmaa'^{13}'a jee^{212} 'nɨ^{1} jmii^{212}?

21 Pe lɨ' jin'^{2} Jesús cwáain^{1} tya' 'e cwo'^{1} tsu cuerpo tya'a 'ña'o 'e 'ee^{1} do.

22 'Wii'^{13} cwáain^{1} la joon mo gajiin'^{1}in Jesús jee^{212} 'lɨɨ^{212} joon gatɨ'^{1}-tsi 'in tsá^{2} ngɨ́^{2} coon'^{13}on 'e la lɨ́^{2} 'e nijin'^{2}i do jo'^{1}o galɨɨ^{2}i 'e júu^{3} taa'^{13} ni jí^{2} tya' Dios coon'^{13} 'e júu^{3} 'e la lí^{2} 'e nijin'^{2} Jesús.

Jesús ñii^{1}o jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2}

23 La 'ɨɨ^{212} taan^{1}in Jesús fu Jerusalén do la 'ɨɨ^{212} joon gatɨ́^{2} jmɨɨ^{212} pascua joon fúu^{1}mo 'áai^{1} jo'^{1}o galɨɨ^{2}i 'ii. Jo'^{1}o galɨɨ^{2}i coon'^{13} jilaa'^{21} milagro nigajmaa^{1}a Jesús.

24 Pe cu'^{1}u-tsi Jesús coon'^{13} 'ido tsu goon'^{13} ñii^{1}o 'e 'ɨ^{1}-tsi 'ido.

25 Jo 'in tyéen^{1}in jmɨɨ^{212} wa' 'in jma'^{2} 'ii júu^{3} xiiala lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tsu 'ña'o niñii^{1}i jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2}.

3

Jafee'^{13}i Nicodemo Jesús

1 'Yiia'^{13} joon seein^{21} jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Nicodemo, lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} fariseo. 'Ii 'in jée^{1} jaain^{21} jee^{212} tsacøøi'^{13} 'in tyu'^{2}u to^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} Israel.

2 Joon 'in Nicodemo do ningóo^{1}o ngafee'^{13}i Jesús lɨ' canuu^{21}. Joon nigasɨɨ'^{21}ɨ:

—Tɨfo'^{2} tyii'i, nee^{2}oo'o 'e Dios gasii^{1}in 'nu i'e'^{2}'e jna'a tsu ce jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} jmá^{1} milagro la lɨ 'e lii'^{1} 'nu wa jo uncoon'^{13}on Dios 'nu.

3 Joon gajin'^{2}in Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—'E júu^{3} ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'nu, 'in jo lɨseein^{21} 'múui^{2} jo lí^{2} tsatáa^{1}i lɨ tyu'^{2} Dios to^{2}.

4 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Nicodemo:

—Pe ¿xiiala ilí^{2} 'e lɨseein^{21} 'múui^{2} jaain^{21} tsá^{2} feei'^{1}? ¿Tɨ lí^{2} tsa'ii^{1}i nu' tu'^{2}u sáa^{3}a wa'a liseein^{21} tún^{1}?

5 Joon Jesús-gɨ ganii^{1}i:

—'E júu^{3} ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'nu, 'in tsá^{2} 'in jo mo galiseein^{21} coon'^{13} jmɨɨ^{21} joongɨ coon'^{13} 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios jo lí^{2} tsatáa^{1}i lɨ tyu'^{2} Dios Jmii^{21} to^{2}.

6 Tsu tsá^{2}-a lɨ́ɨ^{1}i 'in galiseein^{21} saa^{3} jmii^{21} tsá^{2} pe jileei'^{21} 'in 'ii'^{21}i juncwii^{21} tya'a tya' 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios lawa'a coon^{21} juncwii^{21} 'e cwo^{1} Dios.

7 Jo tsa'goo'^{21}-'o'o 'e fuu^{212}uu 'nu: "Jilee'^{21}mo 'ná^{1} liseein^{21} 'múu^{2}i."

8 Coon[21] tyí[2] 'e 'íi[1] doñixiia' joon núu[2]un
tsá[2] pe jo ñi[1]i tsá[2] xiia' najó[2] sɨ xiia' tsáa[1]a 'ee.
La joon jon lɨ́ɨ[1]i 'in nigacwo[1] 'in Espíritu Tyʉ́[2]
tya' Dios juncwii[21] tya'a.
9 Joon gaunngɨɨ[1]ɨ Nicodemo tún[1]:
—¿Xiiala ilí[2] 'elo?
10 Joon Jesús-gɨ gañii[1]i:
—¿Tɨ 'nʉ-ʉ jaain[21] tɨfo'[2] jee[212] tsá[2] Israel 'in
tɨɨ[21]i 'áai[1] joon jo 'øøi'[21]-'o'o 'elo?
11 'E júu[3] ja'[2]mo fuu[212]uu 'nʉ, jna'a faa'[13]a'a
jiin'[13] 'e née[3]e'e. Joon júu[3] ja'[2]mo jmoo[21]o'o
jiin'[13] 'e niganee[21]e'e. Pe 'naa' jo jo'[1] lɨ́ɨ[2]naa'
'e sii'[13]i'i.
12 Wana jo jo'[1] lɨ́ɨ[2]naa' 'e fuu[212]uu 'naa'
cwáain[1] tya' 'e juncwii[21] lo, 'áai jo i'øøi'[21]-'oo'
cwáain[1] tya' ñʉ'fú[2] fuu[212]uu 'naa'.
13 'Ce jiin'[13] jaain[21] jo mo ngó[1]o fu ñʉ'fú[2]
jiin'[13] 'ii 'in nigajgái[1] fu ñʉ'fú[2]. Joon jiin'[13]
jna-a 'in Ruu'[21]na Tsá[2] 'in gacwo[2] ñʉ'fú[2] ni-
gajmaa[1]a la joon.
14 Joon la gasaa[1]i Moisés 'in mɨɨ'[21] lɨ́ɨ[1]i ñí[3]
tsaa' 'mó[2] 'e jøø[2]i tsá[2] 'ii fu lɨ jo 'in tsá[2] seein[21]
wa'a un'láai[2] Dios 'ii, la joon jon 'ná[1] saa[1]i
tsá[2] 'in Ruui'[21] Tsá[2] tsaa' 'mó[2].
15 Joon jileei'[21] 'in jai'[2] lɨ́ɨ[2]i 'ii jo tee'[21]i lɨ 'ii[21]
pe taa'[21]a juncwii[21] tya'a coon[21] tøø[2]mo.

'Iin[212]in Dios tsá[2] taain[212] fu juncwii[21]

16 'Tsʉ 'áa[1]mo gali'iin[212]in Dios tsá[2] taain[212]
fu juncwii[21], tsʉ 'wii'[13] joon gacwóo[1]i 'in
jaan[21]mo Jóon[1]on ijúun[2]in 'wii[212] tya' tsá[2]. 'E
tya' jileei'[21] 'in jai'[2] lɨ́ɨ[2] 'ii jo itsáa[1]a fu lɨ 'ii[21]
pe taa'[21]a juncwii[21] tya'a coon[21] tøø[2]mo.
17 Jo gasii[1]in Dios Jóon[1]on fu juncwii[21] wa'a
jmoo[1]o 'ii'[21] 'e júun[2]in tsá[2], gasii[1]mo wa'a
jmaa[1]a tiin'[13] tsá[2] 'wii'[13] 'ii-o.
18 'Jileei'[21] tsá[2] 'in jai'[2] lɨ́ɨ[2]i 'in Jóon[1] Dios do,
jo ijmaa[1]a Dios 'ii'[21] tya'a wa'a tsáa[1]a lɨ 'ii[21] pe
tya' jileei'[21] 'in jo jai'[2] lɨ́ɨ[2]i 'ii nigajmaa[1]a Dios
'ii'[21] tya'a itsáa[1]a lɨ 'ii[21] tsʉ jo mo galijai'[2] lɨ́ɨ[2]i
'in jaan[21]mo Jóon[1] Dios Jmii[21].
19 Nigajmaa[1]a Dios 'ii'[21] itsalíin[2] lɨ 'ii[21] 'in
jo jai'[2] lɨ́ɨ[2]i Jóon[1]on tsʉ 'in tsá[2] do jmoo[1]o 'e
gó[2]. Joon mo gajó[2] 'e jɨ́[2] 'e jai'[2] 'e cwo[1] tsá[2]
ñii[1]i xiiala ngɨɨ[1]ɨ tyani Dios jo ga'ii'[21]i 'in tsá[2]
do 'e jɨ́[2] do tsʉ tɨ́[2]gɨ-tsi ngɨɨ[1]ɨ lɨ nʉʉ[21] lagɨ lɨ sá[2]
jɨ́[2]. Joon tsʉ 'wii'[13] joon nigajmaa[1]a Dios 'ii'[21]
tya'a.
20 Jileei'[21] 'in jmoo[1]o 'e gó[2] 'aa'[1]o 'e jɨ́[2] do
joon jo tsatyéen[1]en co' 'e jɨ́[2] do tsʉ jo 'iin[212]in
'e liñii[1]i tsá[2] 'e gó[2] jmoo[1]o.
21 Pe tsatyéen[1]mo co' 'e jɨ́[2] do jileei'[21] 'in
tɨ́[2]-tsi jilaa'[21] 'e jai'[2] tsʉ 'iin[212]in liñii[1]i tsá[2] 'e
'yaai[1]-tsi Dios coon'[13] jilaa'[21] 'e jmoo[1]o.

'E faa'[21]a Wó[3] saai[21] tsá[2] jmɨɨ[21] cwáai[1] tya' Jesús

22 Mo ngayuui'[13] joon, ningalíin[2]mo Jesús
coon'[13] 'in tsá[2] ngɨ[1] coon'[13]on fu lɨ sii[21] Judea.
Joon do-o gajaan[1]an coon'[21] sii'[13]xʉ saa[1]i tsá[2]
jmɨɨ[21].
23 Taain[1] Wó[3] fu lɨ sii[21] Enón co' Salim.
Saa[1]i Wó[3] jon tsá[2] jmɨɨ[21] tsʉ 'áai[1] sá[2] jmɨɨ[21] do.
Joon do-o gajalíin[2]mo tsá[2] wa'a saa[1]i Wó[3] 'ii
jmɨɨ[21].
24 Jilaa'[21] 'elo galɨ́[2] la nʉ'gɨ gataain'[13] tsá[2]
Wó[3] 'nʉñí[3].
25 Joon 'inlɨ́ɨi[13] tsá[2] 'in ngɨɨ[1]ɨ coon'[13] Wó[3]
ga'láa[2] 'wii[212] jo cwo'[1]o júu[3] ruu'[21]i coon'[13]
'inlɨ́ɨi[13] tsá[2] Israel cwáain[1] tya' 'e run'[2]un tsá[2]
jiin'[13] la tɨisi'[2].
26 Joon ngalíin[2], ngafee'[13]i Wó[3] joon
gajin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ Wó[3] do:
—Tɨfo'[2] tyii'i, 'in taain[1] coon'[13] 'nʉ lɨ'
ngoo'[13] jmɨɨ[21] Jordán lɨ 'yee[21] 'ñi'[1] joon
gasii'[13]'i jna'a cwáain[1] tya'a; nano saa[1]i tsá[2]
jmɨɨ[21] joon jilee'[21]mo tsá[2] ngɨɨ[1]ɨ coon'[13]on.
27 Joon jin'[2] Wó[3] sɨɨ'[21]ɨ 'ido:
—Cwó[2] Dios jilaa'[21] 'e sá[2] tya' tsá[2]. Joon
jiin'[12]xʉ jo 'ee 'oo[1]o wana jo mo cwó[2] Dios.
28 'Naa' niganʉʉ[2]ʉʉn' júu[3] tyiia mo ga-
fuu[212]uu 'naa' júu[3] coon[21] tsáa[1] 'e jon'on jna
Cristo. Jna jaain[21] tsá[2] gasii'[1]in Dios ingɨ́[3]ɨɨ
tyaníi[1]in 'e jmoo'[13]oo tsá[2] júu[3] 'e tɨ́[2] lɨ jó[1]
Cristo.
29 Joon jløø'[3]moo 'e tsalíin[2] tsá[2] tsanúʉ[2]ʉn
júu[3] tya' 'ido. Jmóo[3]-oo la jmoo[1]o tsá[2] mo
tsalíin[2] fu lɨ cui'[2] cwoo[21] tsá[2]. Jløø'[3]mo 'in tsá[2]
do 'wii[212] tya' tsá[2] gacui'[2] cwoo[21]. Ga'ii'[21]mo
'in tsamɨ́[2] do 'ii. La joon jon jna jløø'[3]moo mo
'ii'[21]i tsá[2] 'in Cristo do.
30 'Ná[2]-a 'e lɨfeei'[1]gɨ 'ii joon jna ixaai[1]gɨɨ
—jin'[2] Wó[3] do cwáain[1] tya' Jesús.

Faa'[21]a tsá[2] jiin'[13] 'e ñii[1]i

Faa'[21]gɨ Wó[3] do jin'[2]in:
31 —'In gajgái[1] fu juncwii[21] feei'[1]gɨ 'ii[21] lagɨ
jileei'[21] tsá[2]. 'In tsá[2] taain[212] fu juncwii[21] lo
ñii[1]o jiin'[13] 'e sá[2] fu juncwii[21] lo, la joon sɨ́ɨ[1]i.
Pe 'in nicwa'ɨ́ɨ[1]ɨ ñʉ'fú[2] jgáa[1]i fu juncwii[21]
feei'[1]gɨ 'ii lagɨ jileei'[21] tsá[2],
32 joon jmoo[1]o júu[3] jai'[2] jilaa'[21] 'e ni-
ganii[212]in coon'[13] jilaa'[21] 'e niganúu[2]un. Pe
jiin'[13] jaain[21] jo 'in jo'[1] lɨ́ɨ[2]i júu[3] tya'a.
33 Pe jilee'[21] 'in 'ii'[21]i júu[3] tya'a jmo'[2]o tsá[2]
júu[3] 'e júu[3] jai'[2] 'e júu[3] tya' Dios do.
34 Joon 'ii 'in gasii[2]in Dios faa'[21]a jmai'[2] júu[3]
tya' Dios, tsʉ gacwóoi[1] Dios 'in Espíritu Tyʉ́[2]
tya'a 'e gasá[1]i.
35 Joon 'áa[1]mo 'iin[212]in Dios Jmii[21] Jóon[1]on
joon gajan'[2]an cwoo[21]o jilaa'[21] 'e sá[2].
36 Jileei'[21] 'in jai'[2] lɨ́ɨ[2]i 'in Jóon[1] Dios do
taa'[21]a juncwii[21] tya'a coon[21] tøø[2]mo. Pe 'e'[2]e
Dios wúu[1] 'áai[1] jileei'[21] 'in jo 'ii'[21]i Jóon[1]on.
Joon jo taa'[21]a juncwii[21] tya'a coon[21] tøø[2]mo.

4

Jesús jin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ jaain[21] tsamɨ́[2] cwáain[1] júu[3] tya' Dios

1 Galiñii[1] 'in tsá[2] fariseos 'e fúu[1]mo tsá[2]
gangalíin[2] coon'[13] Jesús lagɨ Wó[3]. La joon jon
fúu[1]mo 'in saai[1] jmɨɨ[21] lagɨ Wó[3].
2 Pe tsei'[2] jo saai[1] Jesús tsá[2] jmɨɨ[21] jiin'[13] 'in
ngɨ[1] coon'[13]o 'in saai[1] tsá[2] jmɨɨ[21].
3 Joon mo galiñii[1]i Jesús 'elo joon gacwo'ɨ́ɨ[1]ɨ
fu lɨ sii[21] Judea joon itsee'[13]i fu lɨ sii[21] Galilea.
4-8 Joon fu lɨ ngangɨ́ɨ[1]i 'ná[1] ngɨ́ɨ[1]i coon[21] lɨ
sii[21] Samaria. Joon náa[1] coon[21] fuu[21] sii[21]
Sicar. Joon co' joon roon[1]on coon[21] sii'[13]
'wó[2] 'e gacwo'[1] 'lɨɨ[212] Jacob jóon[1]on 'lɨɨ[212] Sé[2]
calɨɨ. Joon nityí[3] coon[21] too[21] lɨ nisá[2] jmɨɨ[21] 'e
sii[21] la sii[21] Jacob. Jesús tyaliin[1] coon'[13] tsá[2]
tya'a 'in ngɨɨ[1]ɨ coon'[13] 'e lɨ tyí[3] too[21] do mo tí[2]
tyiiañi'[1] joon ni'woo'[21]-o 'áai[1]. Joon tsá[2] tya'a
do nilíin[2] 'e fuu[21] ni náa[1] tyan' do ningalá[1] 'e
idø'[1]ø. Joon gacwó[2] Jesús caai[2] lɨ tyí[3] too[21]
do. La 'ɨɨ[212] tyíin[1]in joon tyía[1] jaan[21] tsamɨ́[2]
seein[21] Samaria tsacoon[1] jmɨɨ[21] 'e tsi too[21]
do. Joon gajin'[2] Jesús:
—Cwoo'[13]xʉ jna jmɨ́ɨ[13]'ɨ.
9 Joon 'in tsamɨ́[2] do nigajin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ Jesús:
—¿Xiiala 'e mɨɨ'[13] 'nʉ jna jmɨɨ[21], tsʉ tsá[2]
seein[21] Israel 'nʉ joon jnagɨ 'in seein[21] fu
Samaria?
(Joon gajin'[2]o la joon tsʉ jo tyʉ́[2] seein[1]
coon'[13] 'in tsá[2] seein[21] fuu[21] do.)
10 Joon gañii[1]i Jesús:
—Waxʉ' lɨ 'nʉ ñi[2]'i jilaa'[21] 'e cwo[1] Dios joon
'iin 'in mi[1] jmɨɨ[21] lɨ́ɨ[2]u, 'nʉ-ʉ nogɨ mɨ́ɨ[12]'ɨ jna-a
joon jnagɨɨ icwo'[2]oo 'nʉ jmɨɨ[21] 'e jiin'[1]in.
11 Joon gañii[1]i 'in tsamɨ́[2] do sɨɨ'[21]ɨ Jesús:
—Tsañʉʉ'[1] jo ñi[2]'i xiiala søø'[13]'ø jmɨɨ[21] 'e tsi
too[21] no jiin'[13] 'niɨ[212] jo tyan[2]'an tsʉ 'o'[2]o 'e tsi
too[21] no. ¿Xiiala icwo'[2]'o jna[2] jmɨɨ[21] 'e jiin'[1]?
12 'Lɨɨ[212] tsacøøi'[13] tyi' 'in ningɨɨ[1]i Jacob 'in
gasáa[1]a 'e too[21] sá[2] jmɨɨ[21] no tyi jna'a. Tsʉ
'e jmɨɨ[21] sá[2] noo jon ga'un'[1]un 'ña'a coon'[13]
jóon[1]on joongɨ coon'[13] joo'núu[3] tya'a. ¿Tɨ
joon lɨ́ɨ[2]u 'e feei'[1]gɨ 'nʉ lagɨ 'ii?
13 Joon gajin'[2]in Jesús:
—Jileei'[21] 'in 'uun'[21] 'e jmɨɨ[21] no 'in 'yá[2]
'unjmɨɨ[21]mo 'i tún[1].
14 Pe jileei'[21] 'in 'uun'[21] 'e jmɨɨ[21] cwóo[3]
jna jo jmɨɨ[212] 'ya'[2]gɨ 'unjmɨ́ɨ[1]i. Tsʉ jmɨɨ[21] 'e
cwóo[3] jna lɨ lawa coon[21] lɨ nii'[13] jmɨɨ[21] 'e lɨ tsi
alma tya'a. Joon 'e jmɨɨ[21] 'e nii'[13] do icwoo[1]o
juncwii[21] tya'a 'e seein[21] coon[21] tøø[2]mo.
15 Joon gajin'[2]in 'in tsamɨ́[2] do:
—Tsañʉʉ'[1], sɨ cwoo'[13] jna 'e jmɨɨ[21] no tsʉ
joon jo 'yá[2]gɨɨ unjmɨɨ[21]na. Joon jo 'ná[2]gɨɨ
yatyíin[3]aan jmɨɨ[21] 'e lɨ tyí[3] too[21] lo.
16 Joon gajin'[2]in Jesús:
—Cwooi'[2], cwotee[2]'e ñʉʉ'[1] tyi'i. Joon
ñiliin[1]naa' fu lo.
17 Joon ganii[1] 'in tsamɨ́[2] do:
—Jo seein[21] ñʉʉ'[1] tyiia.
Joon gajin'[2]in Jesús:
—Jo'[1]o júu[3] tyi'i 'e foo'[21]'o jo nʉʉ'[1] tyi'i
seein[21].
18 Tsʉ nigacu'[2]mo cwoo[1]'o 'ñá[2] naa'[13], joon
'in coon'[13]on la no jon'[1] ñʉʉ'[1] tyi'i 'i. 'E
nija'[2]mo 'e foo'[21]'o.
19 Mo ganúu[2]un 'in tsamɨ́[2] 'e júu[3] do joon
gajin'[2]in:
—Tsañʉʉ'[1], 'ɨ[1]-tsii 'e lɨ́ɨ[1]u'u jaain[21] tsá[2] 'in
cwo[1] júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios.
20 'Lɨɨ[212] tsacøøi'[13] tyii'i 'in galiseein[21]
Samaria gaun'goo[21]o Dios 'e moo'[21] lo. Pe
'naa', tsá[2] seein[21] Israel, foo'[21] 'naa' 'e jiin'[13]
fuu[21] lɨ sii[21] Jerusalén lɨ lí[2] un'goo[21]o tsá[2]
Dios.
21 Joon gañii[1] Jesús:
—Jo'[1] cwolii[1]un jna, yá[3], 'e nijatyéen[1]mo
tyan'[2]an 'e un'goo[2]oo' Ña'ñʉ'[1]ʉ' jo tyiin[2]
ñilíin[2]naa' 'e moo'[21] lo jogɨ tyiin[2] cwolíin[2]naa'
fu Jerusalén.
22 'Naa' tsá[2] seein[21] Samaria, jo ñii[2]ii' 'naa'
'iin 'in un'goo[2]oo'. Pe jna'a né[2]oo'o 'iin
'in un'goo[21]o'o, tsʉ Dios gacwo'[1]o jna'a tsá[2]
saan[21]a'an Israel 'e júu[3] tya' 'e tiin'[13] tsá[2].
23 Pe itɨ́[2]-ɨ 'ii'[21] joon 'ii'[21] joongɨ tɨ́[2] la
no wana 'e la jai'[2] 'e un'goo[21]o tsá[2] Ñʉ'[1]ʉ'
iun'goo[21]o 'ii jiin'[13] coon'[13] 'ii'[21] tya' 'in
Espíritu Tyʉ́[2] tya'a joongɨ coon'[13] 'e la jai'[2].
Tsʉ la joon 'iin[212]in Ñʉ'[1]ʉ' 'e un'goo[21]o tsá[2] 'ii.
24 Tsʉ Dios 'in Espíritu Tyʉ́[2] joon tsʉ 'wii'[13]
joon 'in un'goo[21]o 'ii 'ná[1] un'goo[21]o coon'[13]
'ii'[21] tya' 'in Espíritu Tyʉ́[2] tya'a joongɨ coon'[13]
'e la jai'[2].
25 Joon gajin'[2]in 'in tsamɨ́[2] do:
—Jna niñi[2]oo ijó[1] Mesías —'øøi'[21]-tsi tsá[2]
'e Cristo do—; joon mi cwee[1]i joongɨ ijin'[2]in
sɨɨ'[21]ɨ jna' jilaa'[21].
26 Jesús-gɨ gajin'[2]in:
—Jna-a 'in fee'[2]ee 'nʉ, jnagɨɨ jon fuu[212]uu
'nʉ. Jna-a 'i.
27 Tsifu joon gatyaliin[1] tsá[2] tya'a
gani'goo[21]o-tsi 'e Jesús do siin'[13]in fee'[21]i
jaain[21] tsamɨ́[2]. Pe jiin'[13] jaain[21] jo tá[2]-tsi wa
'e ungɨɨ[1]ɨ 'ee 'iin[212]in 'ido owa 'ee-gɨ júu[3] tyaa[1]
'ido.
28 Joon 'in tsamɨ́[2] do, do-o gatʉʉ[1]ʉ tsʉ́ʉ[1]ʉ
joon gangaa'[13]mo fu 'e fuu[21] 'ido-o. Joon
ganijmaa'[13]a tsá[2] júu[3]:
29 —Ñijøø[212]i duu' jaain[21] tsañʉʉ'[1] 'in ni-
gasɨɨ'[21]ɨ jna jilaa'[21] 'e nigajmáa[3]aa. ¿Wa jon'
'ino-o 'in Cristo?
30 Joon ga'woo[21]i 'e fuu[21] do joon ganilíin[2]
lɨ siin'[12]in Jesús.
31 La 'ɨɨ[212] joon 'in ngɨ́ɨ[1]ɨ coon'[13] Jesús do
gamɨɨ[1]ɨ tyani 'ido, gajin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ 'ido:
—Tɨfo'[2] tyii'i, cøø'[21]xʉ'ʉ.
32 Pe joon 'ii gajin'[2]in:
—'Óo[3]oo 'e døø'[13]øø lɨ 'naa' jo ñí[3]oo'.
33 Joon 'in ngɨ́ɨ[1]ɨ coon'[13] 'ido gacaain'[13]
'wii[212] unngɨɨ[1]ɨ ruu'[21]i:
—¿Xʉfoo' seen[21]in 'in nijacon[1]on 'e dø'[2]ø
'ino 'ee?
34 Pe joon gajin'[2]in Jesús sɨɨ'[21]ɨ 'ido:

—Mi jmáa^{3}aa jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in 'in gasii^{21}in jna joongɨ 'e tyee^{21} to^{2} tya'a 'e joon lawa unñi^{2} tyiia.

35 'Naa' foo^{21}oo': "'Ná^{2}gɨ tyúuin^{2} sɨɨ'^{21} 'e joongɨ ilee^{21}e' jilaa'^{21} 'e garoo^{21}'"; pe jna fuu^{212}uu 'naa': tyán^{2}duu' cwáain^{1} lɨ sɨjna^{2} la gatón^{1} náa^{2} nilii^{212} coon^{1}on tsá^{2}.

36 Joon jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o to^{2} joon coon^{1}o jilaa'^{21} 'e garoo^{1}o do 'e joon 'e nicí^{2} tya'a. Joon 'e garoo^{1}o do 'e coon^{1}on 'in tsá^{2} do lɨ la lɨɨ^{1}i 'in tsá^{2} 'in 'ii'^{21} juncwii^{21} tya'a 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo mo jai'^{2} lɨɨi^{2} 'e júu^{3} tya' Dios. Joon coon^{21} la joon jløø'^{3}mo coon^{21} caan^{21}mo 'in gajñí^{2}i coon'^{13} 'in gacón^{1}on do.

37 Tsɨ júu^{3} ja'^{2}mo 'e gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2}: "In gajní^{2}i do jmai'^{2} tyiin^{2}mo coon'^{13} 'in gacón^{1}on do."

38 Jna-a gasɨɨ^{2}na 'naa' 'e cwotyiin^{2}aan' 'e do lɨ jo 'e gajñí^{2}ii' do. In xee'^{21}mo gajmaa^{1}a to^{2} do joon 'naa'gɨɨ' coon'^{21} tyatyiin^{21}oo' 'e to^{2} nijmaa^{1}a 'ido —jin'^{2} Jesús do.

39 Joon fúu^{1}mo 'in tsá^{2} seen^{21}in 'e fuu^{21} do lɨ tyɨ'^{2} to^{2} Samaria jo'^{1}o galɨɨ^{2}i Jesús 'wii'^{13} 'e júu^{3} gatya^{1} 'in tsamí^{2} do mo gajin'^{2}in: "'In tsañɨɨɨ'^{1} no gajin'^{2}in jilaa'^{21} 'e nigajmáa^{3}aa."

40 Joon mo gajalíin^{2} 'in tsá^{2} seen^{21}in Samaria do gamɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús wa ián^{2}an 'ido coon'^{13}on. Joon Jesús gajaan^{1}an tún^{2} jmɨɨ^{212} coon'^{13} 'ido.

41 Joon fúui^{1} lí^{1} lɨɨ^{1}gɨ 'in jo'^{1} galɨɨ^{2}i mo ganúu^{2}un jilaa'^{21} 'e jin'^{2} Jesús.

42 Joon jin'^{2}in 'in tsá^{2} do sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsamí^{2} do:

—Nogɨ jo'^{1}o nilɨɨ^{2}i jna'a jon' wa'a jiin'^{13} júu^{3} 'e ni tya'^{3} 'nɨ pe jna'a ninɨ^{3}oo'o júu^{3} tya'a joon nee^{2}oo'o 'e ja'^{2}mo Cristo 'ii 'in jmoo^{1}o tiin'^{13} tsá^{2} taan^{212}in juncwii^{21}.

'Un'láai^{2} Jesús jóon^{1} jaain^{21} tsá^{2} 'in 'oo^{1}o to^{2}

43 Mo gangɨɨ^{1}i tún^{2} jmɨɨ^{212} joon gacwo'ɨɨ^{1} Jesús lɨ sii^{21} Samaria joon gangóo^{1}-o fu^{1} 'yúu^{2}i fu lɨ sii^{21} Galilea.

44 Jo gajaan^{1}an fuu^{21} lɨ sii^{21} Nazaret la lɨ 'e nigajin'^{2}in 'ña'a Jesús, "Jaain^{21} 'in tsacwo^{1}o júu^{3} tyɨ́ jo 'ii'^{21}i tsagoo^{1}o 'ii."

45 Joon mo gatyíi^{1}a lɨ sii^{21} Galilea joon 'in tsá^{2} seen^{21}in joon ga'ii'^{21}mo 'ido 'e tyɨ́^{2}-ɨ. Tsɨ 'in tsá^{2} do ni' nilíin^{2}mo lɨ tɨ jmɨɨ^{212} pascua fu Jerusalén. Joon do-o niganii^{21}i jilaa'^{21} 'e nijmaa^{1}a Jesús lɨ tɨ jmɨɨ^{212} do.

46 Joon gacɨɨ'^{13}ɨ Jesús, gangaa'^{13}i tún^{1} fuu^{21} Caná náa^{1} lɨ sii^{21} Galilea. Fuu^{21} joon lɨ nijmaa^{1}a jmɨɨ^{21} 'e galɨɨ^{1} vino. Joon tyíin^{1}in fuu^{21} Capernaum jaain^{21} 'in ni'oo^{1}o to^{2} fee'^{1} tyani^{2} røøi^{13}. Joon seen^{21}in jaain^{21} jóon^{1}on 'in nitsaa'^{13}.

47 Joon mo ganúu^{2}un 'in tsá^{2} 'oo^{1}o to^{2} do 'e nityía^{1} Jesús fu Galilea, jaa'^{13}i fu lɨ sii^{21}i Judea, joon gangó^{1}o 'in tsá^{2} do gangamɨɨ^{1}ɨ tyani Jesús wa 'ii'^{21}i 'ido itsáa^{1}a fu tya' 'in tsañɨɨɨ'^{1} do tsajmaa^{1}a mí^{1} tya' jóon^{1}on 'ido. Tsɨ tɨ li ijúun^{1}mo 'ido.

48 Joon Jesús do gajin'^{2}in gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—'Naa' jo jo'^{1} lɨɨ^{2}naa' wa jo jéei^{13} gañii^{2}ii' li^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} milagros.

49 Pe 'in tsá^{2} 'oo^{1}o to^{2} do gajin'^{2}in:

—Laa'^{13}xɨ'ɨ góo^{3}oo, lɨɨ^{3}na tɨ jo jmaa^{2}'a feei'^{1}-'o'o 'wii^{212} tyiia wa'a tsá^{2}a' cwojmaa'^{13}'a mí^{1} tya' yɨɨɨn^{21} tyiia la nɨ'gɨ ijúun^{2}in.

50 Joon gajin'^{2}in Jesús:

—Cwooi'^{13} fu tyi'i tsɨ yɨɨɨn^{21} tyi'i nityú^{1}mo.

Joon 'in tsañɨɨɨ'^{1} do jo'^{1}o lɨɨ^{2}i júu^{3} tya' Jesús joon ganga'^{2}mo.

51 Joon ngóo^{1}o gatye'^{2}mo tya'a mo ga'wooi^{21} tsa'leei'^{13} tya'a gangaunjiin'^{1} 'ii. Joon gajin'^{2}in 'in tsa'leei'^{13} tya'a do:

—Nityú^{1}mo yɨɨɨn^{21} tyi'i do.

52 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'ee 'ii'^{21} 'e ga'láa^{2}i 'in jóon^{1}on do. Joon gajin'^{2}in 'in tsa'leei'^{13} do:

—Ca mo tyíia^{2} la ngó^{1}o 'iin^{2} coon^{21} gacwó^{2} tyíi^{2}.

53 Joon galili'^{3} jmii^{21} 'in xuui^{212} do 'e 'ii'^{21} joon mo gajin'^{2} Jesús do: "Cwooi'^{13} fu tyi'i tsɨ yɨɨɨn^{21} tyi'i nityú^{1}mo." Joon 'ña'a 'in tsá^{2} 'oo^{1}o to^{2} do jo'^{1}o lɨɨ^{2}i Jesús coon'^{13} 'in tsá^{2} seein^{21} inɨɨɨ tya'a.

54 'Elo galí^{2} tɨ tún^{2} milagro 'e gajmaa^{1}a Jesús mo tyee'^{13}i Galilea jaa'^{13}i Judea.

5

Gaun'láa^{2}i Jesús jaain^{21} tsá^{2} 'ii'^{13} tá^{2} cwoo^{21}o tɨɨ^{2}ɨ co' lɨ si'^{2} pila Betesda

1 Mo ngayuui'^{13} 'elo joon gatí^{2} jmɨɨ^{212} tya' tsá^{2} seein^{21} Israel joon Jesús gangó^{1}o tún^{1} fu fuu^{21} lɨ sii^{21} Jerusalén.

2 Ce cu'^{2} jiin^{21} 'e fuu^{21} do lɨ goon^{21} 'yá^{2} lí^{2} cuun^{212} ñíí^{1} 'áai^{1}. Joon tyí^{3} coon^{21} 'ooca'nɨ́^{1} fee'^{1} 'e sii^{21} la sii^{21} Joo'saa'^{21}. Joon co' joon náa^{1} coon^{21} pila fee'^{1} 'e 'o^{2} jmɨɨ^{21} 'e sii^{21} Betesda coon'^{13} jmíi^{1} 'e sii^{21} hebreo. Joon cu' lɨ' do joon sá^{2} 'ñá^{2} 'ooca'nɨ́^{1} coo'^{13}.

3 Joon do-o teei'^{13} tsatsaa'^{13} fúui^{1} 'e ni 'wó^{2}. Tsá^{2} 'in tyan^{1} jilaa'^{21} nii^{2} jmoowúu^{1}. Seein^{21} 'in tíu^{1}i, joongɨ seein^{21} 'in jluui'^{13}, joongɨ seein^{21} 'in 'íi^{1} tá^{2} cwoo^{21}o tɨɨ^{2}ɨ. Joon 'in tsatsaa'^{13} do 'in jáan^{13}an ijøø'^{21} 'e jmɨɨ^{21} do.

4 Joongɨ la coon'^{21} naa'^{13} jgaa^{1}i jaain^{21} ángel lɨ náa^{1} pila do joon jø'^{1}ø jmɨɨ^{21} do. Joon 'in nifu 'in ga'í^{2} tsi jmɨɨ^{21} do joon ga'láa^{2}mo coon'^{13} 'e jmoowúu^{1} tyaan^{1}an do.

5 Joon do-o niraan^{1}in jaain^{21} tsá^{2} 'in ni'oo^{1}o dyadya^{1} tsi jná^{2} jiin^{21} 'e nitsaa'^{13}a.

6 Joon mo ganíi^{2}in Jesús 'indo 'e raan^{1}in joon galili'^{3} Jesús 'e lɨɨ^{1}-ɨ nitsaa'^{13}a 'ido joon nigajin'^{2}in Jesús:

—¿Tɨ 'iin^{212}un 'láa^{2}o?

7 Joon gañii^{1}i 'in tsatsaa'^{13} do:

—Tsañɨɨɨ'^{1}, jo 'in seein^{21} taan'^{2}i jna tsi pila no mo jøø'^{21} jmɨɨ^{21}. La coon^{21} naa'^{13} mo 'iin^{212}na 'úu^{3}uu 'in xee'^{21}mo tsa'í^{2} jéei^{1}gɨ lagɨ jna.

8 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsatsaa'^{13} do:

—Ráan^{2}un no, joon saa'^{13} tyi^{1} raan^{1}un, joon ngɨ^{2} no.

9 Joon tsifu joon ga'láa^{2}mo 'in tsañɯɯ'^{1} do. Joon gasaa'^{13} tyi^{1} tya'a joon ga'láa^{2} 'wii^{212} gangɨ^{1}ɨ. Pe 'e jmɨɨ^{212} joon jmɨɨ^{212} 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2},

10 joon gajin'^{2} 'in tsá^{2} seein^{21} Israel 'in taan^{212}in do sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} ga'láa^{2}i do:

—Jmɨɨ^{212} 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} no. Jo cwoo^{21}i ngɨ^{2}'ɨ, tyan^{2}'an tyi^{1} tyi'i.

11 Joon gañii^{1}i 'in tsañɯɯ'^{1} do:

—'In gaun'láa^{2}i jna joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jna: “Saa'^{13} tyi^{1} raan^{1}un tsíin^{2}un joon ngɨ^{2} no.”

12 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'ido jin'^{2}in:

—¿'Iin gasɨɨ'^{21}ɨ 'nɯ la joon 'e saa'^{13}'a tyi^{2} tyi'i joongɨ ngɨ^{2} no?

13 Pe 'in tsañɯɯ'^{1} do jo ñii^{1}i 'iin 'in gaun'láa^{2}i 'ii do tsɯ 'áa^{1}mo fúui^{1} tsá^{2} 'in taa^{2}i do, joon Jesús ni'ngaa'^{13}mo.

14 Mo ngɨ́ɨ^{2}i joon gajii^{2}in Jesús 'in tsañɯɯ'^{1} do co' cwo'^{1} fee'^{1} do. Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Ni'láa^{2}mo'o no, jo 'laa^{212}gɨ'ɨ sɨ no-o gacɨ'^{2} jo^{1}gɨ 'e mo lɨ́ɨ^{1}u'u do.

15 Joon ganga'^{2}mo 'in tsañɯɯ'^{1} do ganij-maa'^{13}a 'in tsá^{2} seein^{21} Israel júu^{3} 'e Jesús do-o 'in nigaun'láa^{2}i 'ii.

16 Joon tsɯ 'wii'^{13} gaun'láa^{2}i Jesús 'in tsá^{2} do jmɨɨ^{212} 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'e joon 'áai^{1} gauntyíi^{2}in 'in tsá^{2} seein^{21} Israel do Jesús, 'iin^{212}in jnga'^{2}mo 'ido.

17 Pe Jesús-gɨ gasii'^{21}ɨ 'ido:

—Ñɯ'^{3}ɯɯ gajmaa^{1}a to^{2} ca jmɨɨ^{212} no la joon jna jon jmóo^{3}oo to^{2}.

18 'Wii'^{13} joon 'in tsá^{2} seein^{21} Israel do 'áai^{1}gɨ gali'iin^{212}in jngaa'^{13}i 'ido. 'Iin^{212}in jngaa'^{13}i 'ido tsɯ jo gauntiin'^{13}in 'e ley tya' jmɨɨ^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}, joon mo gajin'^{2}in 'e Dios jmii^{21}i joon gajmee^{1}i 'ña'a coon^{21} røø^{21}mo coon'^{13} Dios Jmii^{21}.

To^{2} 'e 'oo^{1}o Jóon^{1} Dios

19 Joon gajin'^{2} Jesús:

—'E júu^{3} ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jo lí^{2} jmaa^{1}a 'in Jóon^{1} Dios jiin'^{13} coon^{21} wa'a 'ña'a. Jmoo^{1}-o jiin'^{13} 'e nii^{21}i jmoo^{1}o Jmii^{21} do. Jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o Jmii^{21} do jmoo^{1}-o jon 'in Jóon^{1}on do.

20 Joon Dios Jmii^{21} 'iin^{212}mo 'áai^{1} Jóon^{1}on joongɨ 'e'^{2}o jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o, joon nogɨ i'ee^{21}gɨ 'e fee'^{1}gɨ 'áai^{1} 'e itsa'goo^{21}-'oo'.

21 La jmoo^{1}o Dios Jmii^{21} 'e jiin'^{1} 'lɨɨ^{212} joon cwo'^{1}o juncwii^{21} tya'a, la joon jon 'in Jóon^{1}on cwoo^{1}o juncwii^{21} tya' jiin'^{13} 'in 'iin^{212}in cwo'^{1}o.

22 Joon 'in Jmii^{21} do jo jmoo^{1}o 'ii'^{21} tya' jiin'^{13} jaain^{21} pe jiin'^{13} Jóon^{1}on do nicwo'^{1}o 'ii'^{21} 'e lí^{2} jmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' jileei'^{21}.

23 'E coon'^{13} la joon ilitsáai^{1}-tsi tsá^{2} la tsáai^{1}-tsi tsá^{2} Dios Jmii^{21}. Wana jo tsáai^{1}-tsi tsá^{2} Jóon^{1}on Dios Jmii^{21} joon la joon jon jo tsáai^{1}-tsi tsá^{2} Dios Jmii^{21} tsɯ Dios Jmii^{21} gasii^{1}in Jóon^{1}on do.

24 'Tsɯ júu^{3} ja'^{2}mo 'e fuu^{212}uu 'naa': Jileei'^{21} 'in cón^{2} cwáain^{1} 'e fo'^{3}oo lo joongɨ ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}i 'in gasii^{1}in jna taa'^{21} juncwii^{21} tya'a coon^{21} tøø^{2}mo. Joon jo jmá^{1}a Dios 'ii'^{21} tya'a 'e tsáa^{1}a lɨ 'lɨɨ'^{3} tsɯ jo júuin^{2}gɨ, jiin'^{1}o coon^{21} tøø^{2}mo.

25 Tsɯ júu^{3} ja'^{2}mo 'e fuu^{212}uu 'naa', nogɨ ijó^{1}-o 'ii'^{21} joon jmɨɨ^{212} no-o do, inú^{1}un 'lɨɨ^{212} júu^{3} tya' Jóon^{1}on Dios joon jileei'^{21} 'in ganúu^{2}un seen^{21}mo coon^{21} tøø^{2}mo.

26 Tsɯ Dios Jmii^{21} cwo'^{1}o 'ña'a juncwii^{21} tya'a 'ña'a la joon jon Dios Jmii^{21} gacwo'^{1}o Jóon^{1}on 'ii'^{21} 'e lisá^{2} juncwii^{21} tya'a 'ña'a.

27 Joon Dios Jmii^{21} gacwo'^{1}o Jóon^{1}on to^{2} ijmáa^{1}a 'ido 'ii'^{21} tya' tsá^{2} tsɯ Ruu'^{21}mo Tsá^{2} 'ii.

28 Jo cwotya'goo^{21}-'oo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'elo —jin'^{2}in Jesús— tsɯ icwá^{2} 'ii'^{21} mi nú^{1}un jileei'^{21} 'lɨɨ^{212} júu^{3} tya'a

29 joon i'woo^{21}i tsi 'aan^{1} tya'a. Jileei'^{21} 'in nigajmaa^{1}a 'e tyú^{2} ijiin'^{1}o joon iseen^{21}mo coon^{21} tøø^{2}mo; pe jileei'^{21} 'in gajmaa^{1}a 'e gó^{2} ijiin'^{1}o 'e ilisá^{2} 'ii'^{21} tya'a joon tsaliin^{2} fu lɨ 'lɨɨ'^{3}.

To^{2} 'oo^{1}o Jesús

30 'Jna, jo li'^{1}ii jmáa^{3}aa cwáain^{1} tyiia 'ñii'a jiin'^{13}xɯ —jin'^{2}in Jesús—. Jmáa^{3}aa 'ii'^{21} jiin'^{13} la to^{2} nɯɯ'^{13}oo, joon røø^{21} 'ii'^{21} jmáa^{3}aa. La joon jo jmáa^{3}aa jiin'^{13} la 'iin^{212}na 'ñii'a 'ná^{1}-a jmáa^{3}aa jiin'^{13} la 'iin^{212}in Ñɯ'^{3}ɯɯ, 'in gasii^{21}in jna.

31 Jo lí^{2} fo'^{3}oo 'wii^{212} tyiia 'ñii'a tsɯ jo tyiin^{2}.

32 Seen^{21}mo jaain^{21}gɨ tsá^{2} xeei'^{21} 'in faa'^{21}a 'wii^{212} tyiia joon ñí^{3}oo 'e jin'^{2} 'ido 'e tyíin^{13}mo joon.

33 Joon 'naa' gasii^{21}naa' 'in ganiunngɨɨ^{1}ɨ Wó^{3} do cwáain^{1} tyiia joon 'e júu^{3} gafaa'^{21}a 'ido 'e ja'^{2}mo joon.

34 Jo 'ná^{1} 'ii'^{13}na júu^{3} 'e faa'^{21}a jaain^{21} tsá^{2} cwáain^{1} tyiia. Jiin'^{13} fo'^{3}oo la joon 'e ilí^{2} tiin'^{13}naa' 'wii'^{13} 'e júu^{3} tya^{1}a Wó^{3} cwáain^{1} tyiia.

35 Wó^{3} do lɨ́ɨ^{1}i lawa coon^{21} jɨ^{2} 'e coo^{21} joongɨ jná^{2} joo'^{21}. Joon 'naa'gɨɨ' galijløø'^{3}moo' coon^{21} sii'^{13}xɯ coon'^{13} 'e jɨ^{2} do.

36 Pe jilaa'^{21} 'e jmóo^{3}oo 'e tyú^{2}gɨ 'e joon lagɨ 'e júu^{3} tya^{1}a Wó^{3}. Joon jilaa'^{21} 'e jmóo^{3}oo 'e joon gajin'^{2}in Ñɯ'^{1}ɯ' 'e jmáa^{3}aa. Jilaa'^{21} 'elo 'e ja'^{2}mo 'e gasii^{1}in Ñɯ'^{1}ɯ' jna.

37 La joon jon 'in Ñɯ'^{1}ɯ' 'in gasii^{1}in jna faa'^{21}o 'wii^{212} tyiia xɯfiin'^{13} jo mo ganɯɯ^{2}ɯɯn' júu^{3} tya'a, jon'gɨ mo gañíi^{2} 'naa'.

38 Joon 'e júu^{3} tya'a jo mo ga'í^{2} tsi alma tyii' tsɯ jo jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}naa' Ñɯ'^{1}ɯ' do 'in gasii^{1}in jna.

39 'E la joon 'naa' untsáa^{13}oo' 'e Jí^{2} tya' Dios coon'^{21} ce tún^{2} 'áai^{1} tsɯ 'ɨ^{1}-'oo' jee^{212} joon ityii^{2}aa' juncwii^{21} tyii' itaa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo pe la jee^{212} joon gatí^{2} unní^{2}ii' lɨ faa'^{21}a cwáain^{1} tyiia.

40 Joon 'naa' jo 'iin^{212}naa' 'wa' iliin^{2}naa' jna
i'ii'^{13}naa' 'e juncwii^{21} do.
41 'Jna røø^{21} náa^{1} tyiia wana tsáai^{1}-tsi tsá^{2}
jna owa jo tsáai^{1}-tsi tsá^{2} jna 'ee.
42 Pe jna, cwii^{1}moo 'naa', joon ñí^{3}oo 'e jo
'iin^{212}naa' Dios Jmii^{21}.
43 Jna nigoo^{212}oo cwáain^{1} tya' Ñʉ'^{3}ʉʉ pe
'naa' jo ga'ii'^{13}naa' jna. Pe wa'a cwée^{1}i jaain^{21}
'in xeei'^{21} 'in jó^{1}o cwáain^{1} tya'a 'ña'a joon
'ii'^{13}moo' 'i.
44 ¿Xiiala jo'^{1} iliin^{1} 'naa' jiin'^{13} la 'e
tsáai^{1}-'oo' yaanaa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'?
Joon jo cón^{2} 'naa' cwáain^{1} wa'a jløø'^{3}mo Dios
cwáain^{1} tyi'naa'.
45 Jo jmáa^{3}aa tsaa^{2} tyii' tyani Ñʉ'^{3}ʉʉ.
Moisés, 'in jo cu'^{2}-'oo' coon'^{13}, 'ii 'in cwo'^{1}
'naa' tsaa^{2}.
46 Wana jai'^{2} lɨ́i^{2}naa' 'e gajin'^{2} Moisés, la
joon jon jo'^{1}o ilíin^{2}naa'^{21} jna tsʉ jí^{2} gajmaa^{1}a
Moisés do faa'^{21} a cwáain^{1} tyiajna.
47 Pe wa jo jo'^{1} lɨ́i^{2}naa' 'e jí^{2} gajmaa^{1}a
Moisés, ¿xiiagɨ la jo'^{1} ilíin^{2}naa' júu^{3} 'e fuu^{212}uu
'naa'?

6

Cwo'^{1}o Jesús 'ñá^{2} mil tsá^{2} 'e dø'^{1}ø

1 Mo gangii^{1}i 'elo gangóo^{1}o Jesús fu lɨ
'ngoo'^{13} tyíia^{1} sii^{21} Galilea, sii^{21} jon Tiberias.
2 Joon 'áai^{1} fúui^{1} tsá^{2} ngalíin^{2}in ciin^{21}gɨ
tsʉ goon'^{13} niní^{2} jilaa'^{21} milagro joongɨ
niun'láa^{2}i tsá^{2} 'in tsaa'^{13}.
3 Joon nigasóo^{2}o Jesús coon^{21} moo'^{21} joon
do-o gacwó^{2} coon'^{13} tsá^{2} 'in ngɨ^{1} coon'^{13}on.
4 Joon tɨ lɨ tí^{2} jmii^{212} pascua tya' tsá^{2} Israel.
5 Joon mo gajøø^{2} Jesús joon ganí^{2} tsá^{2} fúui^{1}
'in jalíin^{2} caluu joon gasii'^{21}ɨ Lii^{212}:
—¿Xiia 'e tsalaa^{212}a' 'e dø'^{1} 'in tsá^{2} fúui^{1} no?
6 Jesús gasii'^{21}ɨ Lii^{212} do la joon tsʉ 'iin^{212}in
litsáai^{1}-tsi 'ee ijin'^{2} Lii^{212}, tsʉ 'ña'a Jesús
niñii^{1}o xiiala ijmáa^{1}a.
7 Joon gajin'^{2} Lii^{212}:
—Jo leen^{21}in cuu^{2} jiin'^{13} 'e 'lee'^{13}i tsá^{2} tya'
jɨ́^{2} jñéi^{1} sii'^{21} wa 'e lɨ 'laa^{212}a' 'iñi'^{1} dø'^{1} 'in tsá^{2}
no fiin'^{13} jmai'^{2}xʉ-ʉ 'e tii^{2}xʉ la jaain^{21} tsá^{2}.
8 Joon jaain^{31} 'in ngɨ^{1} coon'^{13}on do, 'in sii^{21}i
Dɨ́i^{3}, ruu'^{21}i Simón Pedro, gajin'^{2}in:
9 —Lo-o siin'^{13} jaain^{21} xuui^{212} 'in san'^{2} 'ñá^{2}
'iñi'^{1} joon gái^{1}gɨ joo'^{21} taai^{2} jmii^{21}. Pe jo lɨ
tsanúu^{2}ʉn 'elo tya' 'in tsá^{2} fúui^{1} lo.
10 Joon gajin'^{2} Jesús sii'^{21}ɨ 'in tsá^{2} ngii^{1}ɨ
coon'^{13}:
—Síi^{13}ii' 'in tsá^{2} no cwocwaa^{21}a.
Joon 'áai^{1} sá^{2} ñii^{21} do joon gacwó^{2}o 'in 'ñá^{2}
mil tsá^{2}.
11 Joon ga'ii'^{21}i Jesús 'e 'iñi'^{1} do. Gacwo'^{1}o
'maai'^{13} Dios joon mo ngayuui'^{12} joon
gacwo'^{1}o 'in coon'^{13}on do. Joon 'in tsá^{2} do
gajmaa^{1}a jmai'^{2}xʉ cwo'^{1}o 'in tsá^{2} fúui^{1} 'in
née^{1}i do. Joon la joon jon gajmaa^{1}a jmai'^{2}xʉ
'in joo'^{21} taa^{2}i jmii^{21} do. Cwo'^{1}o jiin'^{13} la
'iin^{212}in do.
12 Joon mo garó^{1}i tu'^{2} 'ido joon gajin'^{2}in
Jesús sii'^{21}ɨ 'in ngii^{1}ɨ coon'^{13}on:
—Ngɨ́i^{13}ii' jee^{212} tsá^{2} no, tyiin^{2}aan' jilaa'^{21} 'e
gasá^{1}i joon jo tsa'ɨ́i^{1} jiin'^{13}xʉ.
13 Joon gacoon^{21}o, joon 'e 'no'^{2} 'e gasá^{1}i tya'
'e 'ñá^{2} 'iñi'^{1} do garó^{1}mo dyatún^{2} mii'tó^{3}.
14 Joon mo ganí^{2} 'in tsá^{2} do 'e milagro do 'e
gajmaa^{1}a Jesús, joon gajin'^{2}in:
—'In tsañʉʉ'^{1} no 'e la ja'^{2}mo 'in 'ná^{1} ijó^{1}o ni
cwoo'^{13} juncwii^{21} cwo^{1}o júu^{3} tyú^{2} tya' Dios.
15 Pe joon galili'^{3}i Jesús 'e 'iin^{212}in 'in tsá^{2}
do 'e tøø^{1}ø 'ido tyitsaa^{21}mo wa iliin^{1}in 'ido
róøi^{13} tya'o, joon gajeen'^{21}mo Jesús 'ña'o tún^{1}
jee^{212} moo'^{21}.

Ngii^{1}ɨ Jesús ni jmii^{21}

16 Joon mo canʉʉ^{21} 'in tsá^{2} 'in ngɨ^{1} coon'^{13}
Jesús gajgá^{1}mo fu lɨ náa^{1} tyíia^{1} do.
17 Joon gangatáa^{1}i tsi coon^{21} barco joon
gata'^{2}mo fu^{1} itáan^{1}in lɨ 'ngoo'^{13} tyíia^{1} do lɨ sii^{21}
Capernaum. Joon 'aa^{21} mo niniuu^{21}mogɨ
joon jo mo tyee'^{13}mogɨ Jesús.
18 Joon garóon^{2}on coon^{21} tyí^{2} tá^{2} 'áai^{1} joon
gajnáa^{1}a jmii^{21} tsaa' barco.
19 Joon mo ningó^{1}o jiin'^{13} 'ñá^{2} sɨ jnúu^{2}
kilómetro ni jmii^{21} joon ganíi^{2}mo Jesús 'e
nijó^{1}-o jatyéen^{1}in tyan' lɨ ngó^{1}on barco. Joon
gafoo'^{13}mo.
20 Pe Jesús gajin'^{2}in sii'^{21}ɨ 'ido:
—Jna-a lo. Jo jmoo^{1}oo' 'goo'^{21}oo'.
21 Joon jløø'^{3}mo 'in tsá^{2} do ga'ii'^{21}mo Jesús
tsi barco do. Joon la 'ii^{212} do-o tyalíin^{2}mo
'wó^{2} tyʉʉn^{21} lɨ 'ná^{2} lɨ nitsalíin^{2} do.

'Naa'^{2}i tsá^{2} Jesús

22 Mo gajná^{2} joon 'in tsá^{2} gajan^{1}an lɨ' la
'ngoo'^{13} tyíia^{1} do galili'^{2}i 'e 'in tsá^{2} ngɨ^{1}ɨ
coon'^{13}on do-o gacón^{2} 'e barco do tsʉ jiin'^{13}
do-o 'e barco 'e sá^{2}. Joon gañii^{1}i 'e jo
gangó^{1}on Jesús coon'^{13} 'ido.
23 La 'ii^{212} joon gatyalí^{2} barcos xiia'^{21} taa^{2}i
tsá^{2} 'in jalíin^{2} coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Tiberias
tyan'an lɨ gacwo'^{1} Jesús 'maai'^{13} Dios
cwáain^{1} tya' 'iñi'^{1} gagøø'^{21}ø 'in tsá^{2} do.
24 Joon mo galili'^{3} 'in tsá^{2} do 'e jo taan^{1}in
Jesús jon'gɨ tsá^{2} tya'a taan^{212}in joon gan-
gataa^{2}mo tsi barco do joon gangalíin^{2}mo jon
fuu^{21} lɨ sii^{21} Capernaum ganga'nee'^{13}i Jesús.

*Lawa 'í^{2} 'e gø'^{3} tsá^{2} cwo^{1}o waa'^{21} pí^{2} tya'
tsá^{2} la joon jon Jesús cwoo^{1}o fu juncwii^{21} tya'
tsá^{2} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo*

25 Joon mo gatyalíin^{2} lɨ 'ngoo'^{13} tyíia^{1} do
joon gatsee'^{21}i Jesús joon gaunngii^{1}ɨ:
—Tífo'^{2} tyii'i, ¿lɨigɨ gacwe^{2}o'o lo?
26 Pe Jesús-gɨ gajin'^{2}in:
—'E ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', 'naa'^{21}naa' jna
tsʉ gatyee'^{21}oo' ce rǿ^{1}i tuu^{1}uu' jon'gɨ wa
'wii'^{13} 'øøi'^{21}-'oo' 'e li^{2} milagro gajmáa^{3}aa do.
27 Jo jmaa^{2}aa' to^{2} wa 'ná^{1} 'e jnaa^{1}aa' 'e
cøø^{2}øø' 'e tyá^{2} jmoono pe jmaa^{2}aa' to^{2} tya'
'e jnaa^{1}aa' juncwii^{21} tyii' 'e taa'^{21} coon^{21}
tøø^{2}mo. Joon jna-a, Ruu'^{21}na Tsá^{2} cwó^{3}oo

'e juncwii^{21} do tsʉ coon'^{13} 'e li^{2} milagro
'e jmóo^{3}oo do jmaa^{1}a Dios Jmii^{21} júu^{3} 'e
jmoo^{3}oo to^{2} 'e tyʉ'^{2}ʉ.

28 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do:

—Wa'a jmó^{2}o'o to^{2} tya' Dios, ¿'eegɨ 'ná^{2}
jmaa^{21}a'a?

29 Joon gañii^{1}i Jesús:

—'E 'ná^{1} jmaa^{2}aa' to^{2} tya' Dios 'e jo'^{1}o
liin^{1}naa 'in gasii^{1}in Dios Jmii^{21}.

30 'I-gɨ gaunngɨɨ^{1}ɨ:

—¿'Ee li^{2} cwee^{1}i 'e jmaa^{2}'a jøø^{21}ø'ø tsʉ joon
jo'^{1} lii^{1}na'a 'nʉ? ¿'Ee 'e jmaa^{2}'a?

31 'Lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi' 'in ningɨɨ^{2} gagøø'^{21}ø
'e sii^{21} maná coon^{21} cwoo'^{13} lɨ tyʉʉn^{21}. Jiin'^{13}
la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: “Dios gacwo'^{1}o 'in tsá^{2}
do 'iñi'^{1} jó^{1}o fu ñʉ'fú^{2}.”

32 Joon gañii^{1}i Jesús:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa': Jon' Moisés
'in gacwo'^{1} 'naa' 'e 'iñi'^{1} jó^{1}o fu ñʉ'fú^{2}, pe
Ñʉ'^{3}oo 'in gacwo'^{1} 'naa' 'e 'iñi'^{1} la jai'^{2} 'e jó^{1}o
fu ñʉ'fú^{2}.

33 Tsʉ 'e 'iñi'^{1} 'e cwo^{1} Dios Jmii^{21} 'e gajgó^{1} fu
ñʉ'fú^{2} joon, 'e 'iñui'^{1} do-o 'e cwo^{1} fu juncwii^{21}
tya' tsá^{2}.

34 Joon 'in tsá^{2} do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Tsañʉʉ'^{1}, cwoo'^{13} jna'a coon^{21} tøø^{2}mo 'e
'iñi'^{1} no.

35 Joon Jesús-gɨ gajin'^{2}in:

—Jna-a 'e 'iñi'^{1} no 'e cwo^{1} juncwii^{21} tya'
tsá^{2}. Joon jileei'^{21} 'in uncaan^{21}in coon'^{13} jna
jo jmɨɨ^{212} 'yá^{2} un'áa^{1}i joongɨ 'in jo'^{1} lɨɨ^{2}i jna jo
jmɨɨ^{212} 'yá^{2} unjmúu^{1}i.

36 Pe jiin'^{13} la 'e nifuu^{212}uu 'naa', jo jo'^{1}
lɨɨ^{2}naa' jna xʉfiin'^{13} wa niñii^{1}ii'.

37 Jileei'^{21} 'in gacweei'^{12} 'Ñʉ'^{3}ʉʉ jna in-
uncaan^{21}in coon'^{13} jna joon jileei'^{21} in un-
caan^{21}in coon'^{13} jna jo 'woo^{2}na fu caluu.

38 Tsʉ jo gó^{2}oo ni cwoo'^{13} juncwii^{21} wa'a 'e
tyʉ'^{3}ʉʉ to^{2} 'ñii'a, gagó^{3}oo ni cwoo'^{13} juncwii^{21}
'e jmáa^{3}aa jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in 'in gasii^{1}in jna.

39 Joon 'e 'iin^{212}in Ñʉ'^{3}ʉʉ 'in gasii^{1}in jna 'e
jo tsa'ɨɨ^{1}i jiin'^{13} jaain^{21} 'in nigacwoo'^{13}i jna.
Iin^{212}in 'e jmáa^{3}aa jiin'^{1}in 'in tsá^{2} do mi tɨ
jmɨɨ^{212} lɨ gatséi^{1}.

40 Jiin'^{13} 'e 'iin^{212}in 'in gasii^{1}in jna 'e jileei'^{21}
'in jøø^{2}i jna, Jóon^{1}on Dios jna, joongɨ jo'^{1}o lɨɨ^{2}i
jna, itaa'^{21}a juncwii^{21} tya'a coon^{21} tøø^{2}mo.
Joongɨ jna-a jmáa^{3}aa ijiin'^{1}o mi tɨ jmɨɨ^{212} lɨ
gatséi^{1}.

41 Joon coon'^{13} 'e júu^{3} tya' Jesús lo ga'láa^{2}
'in tsá^{2} Israel do 'wii'^{212} gasɨɨ^{2}i cwáain^{1} tya'
Jesús 'e 'wii^{212} gajin'^{2}in: “Jna-a 'e 'iñi'^{1} 'e gajó^{2}
ñʉ'fú^{2}.”

42 Joon gajin'^{2}in 'in tsá^{2} do:

—Ino-o Jesús jóon^{1}on José. Cwii^{1}mo' jmii^{21}i
joongɨ cwii^{1}mo' sáa^{3}a. ¿Xiiala lɨ 'e jin'^{2}in 'e
gajgáa^{1}i ñʉ'fú^{2}?

43 Joon Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jo sɨɨ^{13}naa' jee^{212} yaanaa' cwáain^{1} tyia-
jna.

44 Jiin'^{13} jaain^{21} jo 'iin uncaan^{21}in coon'^{13}
jna wa jo 'iin cwoo'^{13}i Ñʉ'^{1}ʉ' jna. Joon jna-a
jmáa^{3}aa ijiin'^{1}in mi tɨ jmɨɨ^{212} lɨ gatséi^{1}.

45 Jee^{212} jí^{2} tya'a 'e gajmaa^{1}a 'in tsá^{2} cwo^{1}o
júu^{3} tyʉ^{2} tya' Dios calɨɨ 'e 'e jin'^{1}: “Dios i'e'^{2}e
jileei'^{21} tsá^{2}.” La joon jileei'^{21} 'in nuu^{1}u júu^{3}
tya' Ñʉ'^{1}ʉ' joon galicwii^{1}mo, joon 'ii 'in tsá^{2}
in uncaan^{21}in coon'^{13} jna^{2}.

46 'Jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} 'in taan^{212}in ni
cwoo'^{13} juncwii^{21} jo mo ganii^{1}in Dios Jmii^{21}.
Pe seein^{21} jaan^{21}mo 'in gajó^{2} fu ñʉ'fú^{2} jiin'^{13}
'ii niganii^{1}in Dios Jmii^{21}.

47 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa'; 'in jai'^{2} lɨɨ^{2}i jna
'oo^{1}o juncwii^{21} tya'a 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo.

48 Jna-a 'e 'iñi'^{1} 'e cwo^{1}o fu juncwii^{21} tya'
tsá^{2} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo.

49 'In 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyii' 'ii 'in gagøø'^{21}ø
'e sii^{21} maná fu cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} do joon jo
gasɨ'neei'^{13} gajún^{1}mo.

50 Pe jna fo'^{3}oo cwáain^{1} tya' 'e 'iñi'^{1} 'e gajó^{2}
fu ñʉ'fú^{2}, joon jileei'^{21} 'in gagøø'^{21}ø 'e 'iñi'^{1}
do jóun^{2}in.

51 Joon jna-a 'e 'iñi'^{1} do 'e cwo^{1}o juncwii^{21}
tya' tsá^{2} 'e gajó^{2} fu ñʉ'fú^{2}. Joon jileei'^{21} 'in
gø'^{2}ø 'e 'iñi'^{1} lo taa'^{21}a juncwii^{21} tya'a coon^{21}
tøø^{2}mo. Joon 'e 'iñi'^{1} icwóo^{3}oo lo, 'ñii'a lo.
Icwóo^{3}oo 'wii^{212} tya' jileei'^{21} 'in taan^{212}in ni
cwoo'^{13} fu juncwii^{21} 'e lí^{2} sá^{2} juncwii^{21} tya'a
—jin'^{2} Jesús.

52 Joon ga'láa^{2} 'in tsá^{2} Israel 'wii^{212} jo
cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i, jin'^{2}in:

—¿Xiiala icwo^{1}i 'ña'a ityee'^{3} jna' 'ii?

53 Joon gajin'^{2}in Jesús:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', wa'a jo
cøø^{13}øø' 'naa' 'iñi'^{1} ngú^{1} Ruu'^{21}i Tsá^{2}, joongɨ
wa'a jo 'úu^{13}uu' jmɨ^{1} 'øø^{2}i jo sá^{2} juncwii^{21}
tyii'.

54 Pe jileei'^{21} 'in gø'^{2} 'iñi'^{1} ngúu^{3}uu joongɨ
'in 'uun'^{21}un jmɨ^{1} 'øø^{2}na taa'^{21} juncwii^{21} tya'a
coon^{21} tøø^{2}mo. Joon jna-a jmáa^{3}aa ijiin'^{1}in mi
tɨ jmɨɨ^{212} lɨ gatséi^{1}.

55 Tsʉ ngú^{1} taan^{2}na joongɨ coon'^{13} jmɨ^{1}
'øø^{2}na 'e la ja'^{2}mo cwo^{1}o 'waa'^{21} pí^{2} tya' tsá^{2}.

56 Joon jileei'^{21} 'in gø'^{2} ngú^{1} taan^{2}na joongɨ
'uun'^{21}un jmɨ^{1} 'øø^{2}na incaan^{21}in coon'^{13} jna,
joongɨ jna coon'^{13} 'ii.

57 Joon Ñʉ'^{1}ʉ', 'in gasii^{21}in jna sá^{2}-a
juncwii^{21} tya'a, joon 'ii-o cwo'^{1}o jna
juncwii^{21} tyiia. La joon jon jna jileei'^{21} 'in
'ii'^{21} 'waa'^{21} pí^{2} tyiia cwo'^{2}oo juncwii^{21} tya'a
joon.

58 Fo'^{3}oo cwáain^{1} tya' 'e 'iñi'^{1} 'e gajó^{2} fu
ñʉ'fú^{2}. Joon 'e 'iñi'^{1} no jo lɨ la lɨ 'e sii^{21} maná
'e gagøø'^{21} 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyii' 'in ningɨɨ^{2}i,
gagøø'^{21}o 'e maná do pe jo gasɨ'neei'^{12}
jún^{1}mo. Pe 'in gø'^{2} 'e 'iñi'^{1} 'e fuu^{212}uu 'naa'
lo itaa'^{21} fu juncwii^{21} tya'a coon^{21} tøø^{2}mo 'i
—jin'^{2} Jesús.

59 Jesús ga'ee^{1}e 'e júu^{3} lo 'e la caan^{21}in tsá^{2}
inʉʉ cwo'^{1} sinagoga 'e si'^{2} coon^{21} fuu^{21} lɨ sii^{21}
Capernaum.

Júu^{3} tya' 'e seein^{21} tsá^{2} coon^{21} tøø^{2}i

60 Joon mo ganúu^{2}un tsá^{2} 'e júu^{3} lo joon fúu^{1}mo 'áai^{1} 'in ngɨ^{1} coon'^{13} Jesús jin'^{2}in:

—'Wúu^{1}mo 'áai^{1} i'ii'^{21} tsá^{2} 'e júu^{3} lo. ¿'Iin in unjíi^{2} 'e júu^{3} lo?

61 Joon galili'^{3} Jesús 'e júu^{3} sɨ́ɨ^{1}i 'in tsá^{2} do joon gaunngɨɨ^{1}ɨ sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—¿Tɨ jo tɨ́^{2}-'oo' 'e júu^{3} tyiia lo?

62 ¿'Ee i'ɨ^{1}-'oo' wa'a ñii^{1}ii' 'in Ruu'^{21}i Tsá^{2} sóo^{2}o fu ñʉ'fú^{2} lɨ mo tyíin^{1}in la jéei^{1}?

63 'E cuerpo tya' tsá^{2} jo to^{2} 'íi^{3}in 'e joon, jiin'^{13} espíritu tya' tsá^{2} 'e taa'^{21} juncwii^{21} tya' coon^{21} tøø^{2}mo. Joon 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios cwo'^{1}o juncwii^{21} tya' espíritu tya' tsá^{2}. Joon 'e júu^{3} fuu^{212}uu 'naa' lo cwáain^{1} tya' 'e espíritu do. Joon coon'^{13} 'e júu^{3} fo'^{3}oo lo lí^{2}-i cwo^{1}o juncwii^{21} tya' tsá^{2} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo.

64 Pe seen^{21}mo jee^{212} 'naa' 'in jo jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}i —jin'^{2} Jesús.

Tsʉ ñii^{1}i Jesús ca la mo 'wiin^{212} 'iin 'in jo jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}i 'ii joongɨ ñii^{1}o 'iin 'in 'nɨɨ^{1}i 'ii.

65 Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—'Wii'^{13} joon nifuu^{212}uu 'naa' 'e jiin'^{13} jaain^{21} jo lii'^{1} uncaa^{21}in coon'^{13} jna wa'a jo 'in mo cwóo^{1}i Ñʉ'^{1}ʉ' jna.

66 Mo ngɨ́ɨ^{2}i gajin'^{2} Jesús 'e júu^{3} lo, fúu^{1}mo 'in tsá^{2} 'in la mo ta ngɨ^{1}ɨ coon'^{13}on gatíuu^{2}mo 'ii, joon jo ngɨ^{1}gɨ 'ido coon'^{13}on.

67 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús sɨɨ'^{21}ɨ la jɨ dyatuuin^{1} tsá^{2} tya'a do:

—¿Tɨ 'iin^{212}naa' cwoliin^{1}naa' jon?

68 Pe joon gajin'^{2} Simón Pedro:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿'iin coon'^{13} tsaa^{21}a'a? Jiin'^{13} júu^{3} tyi'i no 'e cwo^{1} juncwii^{21} tya' tsá^{2} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo.

69 Joon jna'a jo'^{1}o nilí^{3}na'a 'nʉ joon ne^{2}oo'o 'e 'nʉ-ʉ Cristo, Jóon^{1}on Dios Jmii^{21} 'in seein^{21} coon^{21} tøø^{2}mo.

70 Joon Jesús gajin'^{2}in:

—Xʉfiin'^{13} 'ñiia'oo nigatyi'^{2}moo 'naa' jɨ dyatuuin^{1} 'naa' pe jaain^{21} 'naa' lɨ́ɨ^{1}i 'in 'lɨɨ'^{3}mo.

71 Faa'^{21}a Jesús cwáain^{1} tya' 'in sii^{21} Judas Iscariote, jóon^{1}on Simón, tsʉ 'ii in'nɨ́^{1}i Jesús cɨin^{21}gɨ. Ijmáa^{1}a la joon xʉfiin'^{13} lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya' Jesús jee^{212} 'in dyatuuin^{1} do.

7

Ruu'^{21}i Jesús jo jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i

1 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2} Jesús 'e júu^{3} lo joon gangɨɨ^{1}ɨ la caain^{21} Galilea. Jo 'iin^{212}in ján^{2} coon^{21} lɨ sii^{21} Judea tsʉ 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel 'iin^{212}in jnga'^{2}mo 'ido.

2 Joon tsʉ 'wii'^{13} tɨ lɨ tɨ jmɨɨ^{212} tya' tsá^{2} Israel 'e sii^{21} 'e jmɨɨ^{212} jon^{1} tsá^{2} tsi 'nʉ́^{1} nuu^{21},

3 'in ruu'^{21}i Jesús gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jo jon'^{3}on lo, cwoo'^{1}'i fu Judea 'e coon'^{13} la joon 'in ngɨ́^{1}ɨ coon'^{13} 'nʉ 'in taan^{212}in li-jøø^{2}ø jilaa'^{21} 'e jmoo^{2}'o.

4 Joon wana 'iin^{212}un 'e li cwii^{1}in tsá^{2} 'nʉ jo jmaa^{2}'a milagro tyi'i lɨ 'uuin^{21}. Jmaa^{2}'a lɨ jøø^{2}ø jileei'^{21} tsá^{2} wana ijmaa^{2}'a milagro.

5 Jin'^{2} ruu'^{21}i la joon tsʉ jo jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}i ruu'^{21}i 'ii.

6 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ^{21}ɨ 'ido:

—Jo mo tɨ 'ii'^{21} tyiia, pe tyi'naa' jmoo^{21} joon^{21} coon^{21} hora 'e tyʉ́^{2}-ʉ.

7 'In tsá^{2} taan^{212}in juncwii^{21} jo 'ee'^{1}i 'naa' pe 'ee'^{1}mo jna tsʉ jna-a jmóo^{3}oo júu^{3} røø^{21} 'e jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o jmai'^{2} 'e gó^{2}.

8 Cwolíin^{2}naa' fu lɨ tɨ jmɨɨ^{212} tsʉ jna jo ní^{3}ii tsʉ jo mo gatséi^{1} cwáain^{1} tya' 'ii'^{21} tyiia.

9 Joon mo ngayuui'^{13} gajin'^{2}in 'elo, gajan^{1}o coon^{21} lɨ sii^{21} Galilea.

Jesús 'e'^{2}e tsá^{2} lɨ tɨ jmɨɨ^{212} 'e sii^{21}i jmɨɨ^{212} 'e jon^{1}on tsá^{2} tsi 'nʉ́^{1} nuu^{21}

10 Pe mo ngayuui'^{13} gangalíin^{2}in ruu'^{21}i Jesús, Jesús gangó^{1}o cɨin^{21}mo fu lɨ tɨ jmɨɨ^{212} do. 'Uun^{21}mo tyíi^{1}a, jo gangɨɨ^{1}ɨ jee^{212} tsá^{2}.

11 Joon 'in tsá^{2} Israel do 'áa^{1}mo 'naa'^{1}i 'ido 'ii jee^{212} lɨ tɨ jmɨɨ^{212}. Jin'^{2}in:

—¿Xiiafu tyee'^{1}i 'in tsañʉʉ'^{1} no?

12 Joon jee^{212} 'in tsá^{2} taan^{212}in lɨ tɨ jmɨɨ^{212} do 'áa^{1}mo sɨ́ɨ^{1}i cwáain^{1} tya' Jesús do. 'Inlɨ́ɨɨ^{13} jin'^{2}in: "Jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in tyú^{1}mo 'ino." Pe 'inlɨ́ɨɨ^{13}gɨ jin'^{2}: "Jon'^{1} 'in tyúi^{1} no, tsʉ 'in coon'^{21}on tsá^{2} tóo^{2} 'ino."

13 Pe jiin'^{13} jaain^{21} jo faa'^{21}a jná^{2} nii^{2}in 'wii^{212} tya' 'ido, tsʉ 'wii'^{13} gøø'^{21}mo 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel do.

14 Joon jmɨɨ^{212} do ningó^{1}o coon^{21} tsa'^{1} mo ga'í^{2} Jesús inʉʉ cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} do, joon ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2}.

15 Joon 'áai^{1} ninga'goo^{21}-tsi 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} Israel do joon gajin'^{2}in:

—¿Xiiala lɨ 'e galitɨɨ^{21}i 'in tsañʉʉ'^{1} no jilaa'^{21} 'e jin'^{2}in no, tsʉ jo mo gauntsáa^{1}a?

16 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—Jilaa'^{21} 'e 'ée^{3}ee lo jon' 'e tyiia lo tsʉ 'e tya' 'in gasii^{1}in jna.

17 Joon wa 'iin^{212}in jaain^{21} tsá^{2} jmáa^{1}a la to^{2} tyʉ'^{2} Dios Jmii^{21}, joon iliñii^{1}i 'e 'ée^{3}ee lo júu^{3} tya' Dios sɨ 'e fo'^{3}oo la 'øøi'^{21}-tsii 'ñii'a 'ee.

18 'In faa'^{21}a jilaa'^{21} 'e 'øøi'^{21}-tsi yaai 'e la joon wa' 'e un'goo^{21}o tsá^{2} 'ii-o. Pe 'in faa'^{21}a 'wii^{212} tya' 'inxeei'^{21} 'e un'goo^{21}o tsá^{2} 'in gasii^{1}in 'ii-o infaa'^{21}a 'e la ja'^{2}mo jo júu^{3} tajuu^{21} lɨ́^{2}.

19 'Moisés gacwo'^{1} 'naa' 'e ley do, ¿ja jo'? Pe jiin'^{13} jaain^{21} 'naa' jo gauntiin'^{13}naa' 'e ley do. ¿'Ee lɨ' 'iin^{212}naa' jngaa'^{13}naa' jna?

20 Joon 'in tsá^{2} taan^{212}in do gañii^{1}i:

—'In 'lɨɨ'^{3}mo 'yuui^{2} alma tyi'i. ¿'Iin 'iin^{212}in jngai'^{2} 'nʉ?

21 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Gajmáa^{3}aa coon^{21} milagro jmɨɨ^{212} 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'e joon ni'goo^{21}-'oo' jilee'^{21}naa'.

22 Moisés do gacwo'^{1}o 'naa' 'e tɨɨ^{2} 'e nisii'^{21} jee^{212} 'naa' 'e sii^{21} circuncisión (pe jon' 'ña'a Moisés gasi'^{21}i tɨɨ^{2}, 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tya'a 'in

ningíɨ²mo gasii'²¹ 'e tɨɨ² do). Tsʉ 'wii'¹³ joon jmoo² 'naa' 'e tɨisi'² no mo jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá².

23 Joon 'naa' 'e untiin'¹³naa' 'e ley tya' Moisés jmoo²oo' li² xuui²¹² tsañʉʉ'¹ 'e sii²¹ circuncisión xʉfiin'¹³ jmɨɨ²¹² 'e 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá². Wa 'naa' jmoo²oo' la joon jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá², ¿'e lɨ' jmoo²oo' 'nii'²¹-'oo' tyiia 'wii'¹³ gaun'láa²na jaain²¹ tsañʉʉ'¹ jmoowúu¹ 'e tyaan¹an jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá²?

24 Jo cwojmaa²aa' 'ii'²¹ jiin'¹³ la 'øøi'²¹-'oo' yaanaa'. Mo jmoo²oo' 'ii'²¹, cwojmaa²aa' coon²¹ tsáa¹.

Jesús faa'²¹a xiiafu nijaa'¹³i

25 Joon 'inlɨ́ɨi¹³ 'in taan²¹²in Jerusalén do ga'láa² 'wii²¹² unngɨɨ¹ɨ, jin'²in:

—¿Tɨ jon' 'ino 'in 'naa'¹i 'ido 'e jngaa'¹³i?

26 No siin'¹³in faa'²¹a jee²¹² tsá² jná² nii²mo joon jiin'¹³ jaain²¹ jo 'in sɨɨ'²¹ 'ii. Xʉfoo'³ lɨ́ɨ²i tsaa'to² 'e 'ino-o Cristo 'in gasii¹in Dios Jmii²¹.

27 Pe jna' ne²o' xiiafu lɨ gajó² 'in tsañʉʉ'¹ no pe mi jó¹ Cristo jiin'¹³ jaain²¹ jo 'in ñi¹i xiiafu lɨ jó¹o, —jin'² 'in tsá² do.

28 Joon mo ganúu²un Jesús 'elo lɨ siin'¹³in 'e'²e tsá² júu³ tyʉ́² inʉʉ cwo'¹ fee'¹ do, joon gafaa'²¹a tá², jin'²in:

—¿Tɨ jo'¹ 'e cwii¹mo 'naa' jna? ¿Tɨ jo'¹ ñí²oo' xiia'fu lɨ gó³oo? Jo mo gó³oo 'wii²¹² tyiia 'ñii'a. Pe gó³oo to² tyʉ'² jaain²¹ 'in ja'²mo seein²¹, 'in jo cwii¹naa'.

29 Pe jna, cwii¹moo tsʉ gó³oo fu lɨ tyíin¹in joongɨ 'ii-o sii¹in jna —jin'² Jesús.

30 Joon 'iin²¹²in 'in tsá² do saan'¹mo 'ii tsajée¹i fu 'nʉñí³. Pe jiin'¹³ jaain²¹ jo gason'¹ tya'a tsʉ jo mo gatɨ́² 'ii'²¹ tya'a.

31 Pe fúu¹mo 'áai¹ 'in jo'¹o galɨ́ɨ² 'ii. Joon gafaa'²¹a 'ido jin'²in:

—'Láai² milagro jmaa¹a 'in tsañʉʉ'¹ no. ¿Tɨ 'ná¹ jmá¹a Cristo mi jó¹o 'láai²gɨ milagro lagɨ 'in tsañʉʉ'¹ no? Jo 'ná¹ líi²na'a. Lɨ́ɨ²na'a 'e Cristo 'ino.

Coon²¹ poo²¹² tsá² sii²¹ fariseo sii¹in 'ɨɨ'¹³ moyóo¹³ 'in taa²-i cwo'¹ fee'¹ do tsaseen'¹³in Jesús

32 Joon mo ganúu²un 'in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹i fariseo 'e faa'²¹a tsá² cwáain¹ tya' Jesús gasɨɨ¹i røø²¹ coon'¹³ 'in tyʉ'² to² untsá² do 'e sii¹in 'ɨɨ'¹³ moyóo¹³ 'in taa²i cwo'¹ fee'¹ do tsaseen'¹³in Jesús.

33 Joon gajin'²in Jesús:

—Taain²¹²taa coon'¹³ 'naa' coon²¹ ca tá² joon mi yuui'¹³ joon nii'¹³moo túnˡ fu lɨ tyíin¹in 'in gasii¹in jna.

34 Joon 'naa' i'naa'¹³moo' jna pe jo tyee'¹naa' jna tsʉ jo li tyalíin²naa' fu lɨ nii'¹³na.

35 Joon gacáin¹ unngɨɨ¹ɨ ruu'²¹i 'in tyʉ'² to² tsá² Israel do, jin'²in:

—¿Xiiafu lɨ tsei'² 'ino 'e jo tyee'¹na'? Wa jo tsáa¹a 'ino fu lɨ taan²¹²in tsá² Israel jee²¹² tsá² faa'²¹a jmíi¹ griego, joon i'e'²e 'in tsá² faa'²¹a jmíi¹ griego júu³ tya'a.

36 ¿'Ee 'øøi'²¹-tsi 'e gasɨɨ'²¹ɨ jna' 'e 'nee'¹³na' joon jo tyee'¹na' tsʉ jo li tsaa²¹a' xiiafu lɨ tsáa¹a?

Júu³ tyʉ́² tya' 'e juncwii²¹ icwo¹o Espíritu Tyʉ

37 'E jmɨɨ²¹² tyiin²gɨ la jee²¹² jilaa'²¹ 'e lɨ gatséi¹ 'e jmɨɨ²¹², joon jmɨɨ²¹² joon garoon¹on Jesús gafaa'²¹a tá², jin'²in:

—Wana 'in 'ɨ¹-tsi 'e lɨcwii¹in Dios Jmii²¹ lawa jaain²¹ tsá² 'in unjmuu²i 'áai¹ 'ɨ¹-tsi 'e tyee'¹³i lɨ sá² jmɨɨ²¹ 'ná¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²i jna. Joon lawa tsá² 'in ga'un'²un jmɨɨ²¹ tyʉ́²-ʉ 'ɨ́ɨ¹-tsi la joon jon 'in jai'² lɨ́ɨ²i jna tyʉ́² i'ɨ́ɨ¹-tsi 'e lɨcwii¹in Dios.

38 Tsʉ tya' jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ²i jna ilí² tya'a la lɨ́¹ 'e jin'² ni jí² taa'¹³ júu³ tyʉ́² tya' Dios 'e jin'²: "Alma tya' 'in jai'² lɨ́ɨ²i ilí² lawa coon²¹ jmɨɨ²¹ fee'¹ 'e nii'¹³ coon²¹ tøø²mo. Joon la cwaa¹a tɨ' jmɨɨ²¹ do 'e cwaan²¹mo jilaa'²¹ nuu²¹ la joon jon 'e jmɨɨ²¹ nii'¹³ alma tya' tsá² icwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa'²¹ coon²¹ tøø²mo."

39 Coon'¹³ 'e la joon 'øøi'²¹-tsi 'e faa'²¹ Jesús 'e i'ii'²¹i 'in tsá² jai'² lɨ́ɨ²i 'ii 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios. Tsʉ 'in Espíritu Tyʉ́² do jo mo ga'í¹i alma tya' 'in jai'² lɨ́ɨ²i 'ii tsʉ jo mo júin¹ Jesús wa' 'e 'ii'²¹i 'e 'ya'²gɨ tya'a 'e cwo'¹o Dios Jmii²¹ 'ii.

Jileei'²¹ tsá² jmai'² tyii²mo 'ɨ¹-tsi 'wii²¹² tya' Jesús

40 'Inlɨ́ɨi¹³ jee²¹² 'in tsá² do mo ganúu²un 'e júu³ lo, joon gajin'²in:

—'E ja'²mo 'ino 'in tsañʉʉ'¹ 'in 'ná¹ jó¹ cwo¹o júu³ tyʉ́².

41 'Inlɨ́ɨi¹³gɨ jin'²in:

—Cristo no.

Pe 'in xeei'²¹gɨ gañii¹i:

—¿Xiiala cwoo¹i 'e Galilea 'e jó¹ Cristo?

42 Ni jí² tya' Dios faa'²¹a 'e júnˡ² tya' 'lɨɨ²¹² røøi'³ David Cristo. Joon wa'a júnˡ² tya' David 'ná²-a liseein²¹ Belén lɨ galiseein²¹ David do.

43 La joon gaxé¹i tsá², galɨ́² tsá² coon²¹ túnˡ² poo²¹² 'wii²¹² tya' Jesús.

44 'Inlɨ́ɨi³ 'iin²¹²in tøø¹ø 'ido 'nʉñí³ pe jiin'¹³ jaain²¹ jo gasan'² nii 'ido.

'In tɨ́ɨ²i to² do jo jai'² lɨ́ɨ²i Jesús

45 Joon 'in 'ɨɨ'¹³ moyóo¹³ taai²¹² cwo'¹ fee'¹ ngalíin² túnˡ fu lɨ née¹i 'in fariseos do coon'¹³ 'in tsá² tyʉ'² to² untsá², joon 'in née¹i do sɨɨ'²¹ɨ 'ɨɨ'¹³ moyóo¹³:

—¿'Ee lɨ' jo té²ee' 'ido?

46 Joon gañii¹i 'in 'ɨɨ'¹³ moyóo¹³ do:

—¡Jiin'¹³ jaain²¹ jo mo gafaa'²¹a la lɨ́¹ 'e faa'²¹a 'in tsañʉʉ'¹ no!

47 Joon gajin'²in 'in tsá² fariseos do sɨɨ'²¹ɨ
'ɨɨ'¹³ moyóo¹³:
—¿Tɨ gacwoo²i yaanaa' con'² 'ido 'naa'
tóo²?
48 Ce jiin'¹³ jaain²¹ tsacøøi'¹³ 'in tyʉ'² to²
jna' jo jo'¹ mo galɨ́ɨ²i, jon'gɨ tsá² fariseos do
jo'¹ lɨ́ɨ²i.
49 Pe jiin'¹³ tsá² 'in jo cwii¹i 'e ley do ja'²mo
lɨ́ɨ²i, joon Dios ijmáa¹a 'ii'²¹ tya' 'ido.
50 Joon jaain²¹ tsá² 'in nityiin'¹³ jee²¹²
fariseos do 'in nisii²¹ Nicodemo, 'in ningó¹o
ngafee'¹³i Jesús lɨ can~~ʉʉ~~²¹. Joon nigasɨɨ'²¹ɨ 'in
catyaai² do:
51 —Jiin'¹³ la tyʉ'² to² ley tyi' jo li un'lɨ'³ɨ'
jmoo²¹o' 'ii'²¹ tya' jaain²¹ tsañ~~ʉʉ~~'¹ 'e jo mo
ganú²ʉ' nifu 'ee 'e gó² 'e nigajmaa¹a.
52 Joon gañii¹i 'in tsá² do sɨɨ'²¹ɨ Nicodemo:
—¿Tɨ 'in seen²¹in Galilea 'n~~ʉ~~ jon?
Untsáa¹³du' jí² tya' Dios joon liñí²'i ce jiin'¹³
jaain²¹ tsá² cwo¹o júu³ tya' Dios jo mo jó² fu
Galilea.

Tsamɨ́² 'in ga'leei'²¹

53 Joon la jaain²¹ la jaain²¹ ngaliin¹mo fu
tya'a.

8

1 Pe Jesús ngóo¹o fu coon²¹ moo'²¹ lɨ sii²¹
Olivos.
2 Mo jná² joon 'aa²¹a nga'²mo fu in~~ʉʉ~~ cwo'¹
fee'¹ si'² Jerusalén. Joon jileei'²¹ tsá² gan-
galíin² lɨ siin'¹³in Jesús. Joon gacwó² Jesús
joon ga'láa² 'wii²¹² ga'e'²e tsá² júu³ tyʉ́².
3 Joon 'in tɨfo'² tya' ley do joongɨ coon'¹³
tsá² fariseos nijée¹i jaain²¹ tsamɨ́² 'in gat-
see'²¹i 'in ngó¹o 'no'³ 'láa¹ coon'¹³ tsañ~~ʉʉ~~'¹.
Joon gasiin'¹in tún² tsa'² jee²¹² 'in tsá² taai²
do,
4 joon gasɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do Jesús:
—Tɨfo'² tyii'i, 'in tsamɨ́² lo ni-
gaseen'¹³moo'o lɨ ngó¹o 'no'³ 'láa¹a coon'¹³
tsañ~~ʉʉ~~'¹.
5 Joon 'e ley tya' Moisés tyʉ'²ʉ to² jna'a 'e
jngaa'¹³na'a coon'¹³ cuun²¹² jileei'²¹ 'in 'láa¹
la 'láa¹ 'in tsamɨ́² no. ¿'N~~ʉ~~-gɨ xiiala foo'²¹'o?
6 Jin'² 'in tsá² do la joon sɨɨ'²¹ɨ Jesús coon'¹³
'iin²¹²in tsáai¹-tsi 'ee ijin'² Jesús ts~~ʉ~~ la joon
wa iuntyifu¹ 'nɨ́ɨ¹i Jesús. Joon gajuu'²¹i Jesús
'ña'a joon ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹a letra ni 'wó².
7 Joon 'in tsá² do ngóo¹gɨ 'naai'¹³ 'e unngɨɨ¹ɨ.
Joon ganii'¹³i Jesús 'ña'a, joon gasɨɨ'²¹ɨ 'in tsá²
do:
—Jmoo²¹ joon²¹ jaain²¹ 'naa' 'in jo mo
ga'nóo²o tsaa² joon 'ii tyʉ'²ʉ 'e cuun²¹² do
nifu.
8 Joon gajmaa¹a 'in tuu'²¹i, gajmaa¹a letra
ni 'wó² tún¹.
9 Joon mo ganúu²un 'in tsá² do 'e júu³
lo joon ga'aa¹o fa'ɨɨ'²¹. Joon ga'woo²¹i tɨ'
jaan²¹mo, ga'láa² 'wii²¹² 'in y~~ʉʉ~~'¹³gɨ ga'woo²¹i
nifu lɨ tséɨ¹gɨ ga'woo²¹i 'in xaai¹gɨ. Joon
mo gatoo'¹ 'woo²¹i jileei'²¹ joon 'ña'a Jesús
gatuui¹gɨ coon'¹³ 'in tsamɨ́² do.
10 Joon ganii'¹³i Jesús 'ña'a, joon mo
gajøø²ø jo 'iin seein²¹ jiin'¹³ jaain²¹, jiin'¹²
tsamɨ́² do 'in tyíin¹gɨ, joon gasɨɨ'²¹ɨ 'in tsamɨ́²
do:
—Yá³, ¿'naaigɨ 'in jmoo¹o tsaa² tyi'i? ¿Tɨ
jiin'¹³ jaain²¹ jo 'iin gapíin² 'n~~ʉ~~?
11 Joon gajin'² 'in tsamɨ́² do:
—'Un², jiin'¹³ jaain²¹ jo 'iin cwo'¹o jna
tsaa².
Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ 'in tsamɨ́² do:
—Jon'gɨ jna píin²na 'n~~ʉ~~. Cwooi'¹³ no, jo
cwo'laa²¹²gɨ'ɨ.

Jesús lɨ́ɨ¹i 'yiia²¹ tɨ ni cwoo'¹³ fu juncwii²¹

12 Jesús sɨɨ'²¹ɨ tsá² tún¹, joon gajin'²in:
—Jna-a lɨ́ɨ¹na 'yiia²¹ tɨ ni cwoo'¹³ fu
juncwii²¹. La jnaa'²¹ tsá² coon'¹³ 'yiia²¹ tya'
ñi'¹ la joon jon ts~~ʉ~~ 'wii'¹³ jna iliñi¹i tsá² xiiala
'e ngɨ́²i tyani Dios. Joon 'in ngɨ¹ coon'¹³ jna
sá²-a 'yiia²¹ tya'a 'e cwo¹o juncwii²¹ tya'a.
Joon jo jmɨɨ²¹² ngɨ¹ lɨ n~~ʉʉ~~²¹.
13 Joon jin'² 'in tsá² fariseos do sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—'N~~ʉ~~ foo'²¹'o cwáain¹ tyi'i 'wo'o, 'e foo'²¹'o
do jo to² 'íi³in.
14 Joon Jesús-gɨ gañii¹i:
—Tyíin²mo júu³ tyiia x~~ʉ~~fiin'¹³ jna 'ñii'a
fo'³oo cwáain¹ tyiia. Pe 'ñiia'oo ñí³ii fu lɨ
gagoo²¹²oo joongɨ fu lɨ ní³ii. Pe 'naa'gɨɨ' jo
ñí²ii' xiiafu lɨ gagoo²¹²oo jon'gɨ fu lɨ ní³ii.
15 'Naa' jmoo²oo' 'ii'²¹ jiin'¹³ la 'ii'²¹ tya' tsá²
taan²¹²in juncwii²¹. Pe jna-a, jo 'in 'ii'²¹ tya'a
jmóo³oo.
16 Pe wa jmáa³aa 'ii'²¹ tya' tsá², jmáa³aa 'ii'²¹
røø²¹, ts~~ʉ~~ jo jmóo³oo 'ii'²¹ 'ñii'a, Ñ~~ʉ~~'³oo, 'in
gasii¹in jna jmóo³oo 'ii'²¹ caan²¹mo coon'¹³on.
17 Ni ley tyi'naa' faa'²¹a: wana seein²¹ gái¹
'in jmoo¹o júu³ røø²¹ faa'²¹a røø²¹, joon 'ná¹-a
'ii'¹³moo' júu³ tya'a.
18 Joon 'ñii'a fo'³oo 'wii²¹² tyiia 'e la goo²¹o'o
coon'¹³ Ñ~~ʉ~~'¹~~ʉ~~' 'in gasii¹in jna.
19 Joon gaunngɨɨ¹ɨ 'in tsá² do sɨɨ'²¹ɨ Jesús:
—¿Xiiafu tyíin¹ ñ~~ʉ~~'²'~~ʉ~~?
Joon gajin'²in Jesús:
—'Naa' jo cwii¹naa' jna jon'gɨ Ñ~~ʉ~~'³~~ʉʉ~~
cwii¹naa'. Ts~~ʉ~~ wa'a cwii¹naa' jna, cwii¹moo'
jon Ñ~~ʉ~~'³~~ʉʉ~~.
20 Jesús gajin'²in 'elo la 'ɨɨ²¹² 'ee¹e júu³ tyʉ́²
in~~ʉʉ~~ cwo'¹ fee'¹ do co' lɨ roon¹on cwóo¹ to'²
tsá² cuu². Pe ce jiin'¹³ jaain²¹ jo 'iin²¹ gasan'²
ni Jesús ts~~ʉ~~ jo mo tɨ 'ii'²¹ tya'a.

Xiiafu tsei'² Jesús

21 Jesús sɨɨ'²¹gɨ 'in tsá² do:
—Nii'¹³moo jna, joon 'naa'gɨɨ' 'naa'¹³moo'
jna pe mi júun²naa' røø²¹moo' tsaa². Joon fu
lɨ nii'¹³na jo lí² cwolíin²naa'.
22 Joon 'in tyʉ'² to² tsá² Israel do faa'²¹a,
¿wa jon' ijngai'² 'ino 'ña'o 'e sɨɨ'²¹ɨ jna' 'e jo lí²
tsaa²¹a' fu lɨ tsee'¹³i?

23 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:
—'Naa', 'in seein^{21} lɨ 'wii^{212} lo 'naa', pe jna
'in seein^{21} lɨ yʉ'^{3} do: 'naa' jiin'^{13} 'in niseein^{21}
fu juncwii^{21} lo-o pe jon' jiin'^{13} 'in seein^{21} fu
juncwii^{21} lo jna.
24 Tsʉ 'wii'^{13} joon fuu^{212}uu 'naa' mi
júun^{2}naa' røø^{21}moo' tsaa^{2}. Mi júun^{2}naa'
røø^{21}moo' tsaa^{2} tsʉ jo mo galijai'^{2} galɨ́ɨ^{2}naa'
jna jiin'^{13} la lɨ' 'e lɨ́ɨ^{1}na.
25 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do:
—¿'Iin-gɨ 'nʉ joon?
Joon gajin'^{2} Jesús:
—Ca la mo 'wii^{212}mo gafuu^{212}uu 'naa' 'iin
jna.
26 'Láa^{2}mo 'nogɨ 'e 'ná^{1} fuu^{212}uu 'naa' xiiala
lɨ́ɨ^{1}naa'. Pe fuu^{212}uu 'naa' tsá^{2} taan^{212}in
juncwii^{21} jiin'^{13} 'e ninúu^{3}oo faa'^{21}a 'in
gasii^{1}in jna joon jmai'^{2} 'e ja'^{2}mo faa'^{21}a 'ido.
27 Pe 'in tsá^{2} do jo mo ga'øøi'^{21}-tsi 'e faa'^{21}a
'ido cwáain^{1} tya' Ñʉ'^{1}ʉ'.
28 Tsʉ 'wii'^{13} joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ^{21}ɨ 'in tsá^{2}
do:
—Mi saa'^{13}naa' jna, 'in Ruu'^{21}i Tsá^{2}, joon
ilicwii^{1}naa' jna jiin'^{13} la lɨ́ɨ^{1}na. Joon iliñí^{2}ii' 'e
jo jmóo^{3}oo ce jiin'^{13} coon^{21} 'e 'øøi'^{21}-tsii 'ñii'a.
Pe jiin'^{13} 'e ga'e'^{2}e Ñʉ'^{1}ʉ' jna fuu^{212}uu 'naa'.
29 Tsʉ 'in gasii^{1}in jna 'ii-o ngɨ^{1}ɨ coon'^{13} jna.
Joon Ñʉ'^{3}ʉʉ jo mo gatíuu^{2}i jna 'ñii'a, tsʉ jna
jmóo^{3}oo jiin'^{13} 'e 'yaai^{1}-tsi.
30 Joon mo gajin'^{2} Jesús 'elo 'áa^{1}mo fúui^{1} 'in
jo'^{1} galɨ́ɨ^{1}i 'ii.

Xiiala lɨ́ɨ^{1}i jóon^{1}on Dios joongɨ 'in jo la lɨ́^{1}i coon'^{13} tsaa^{2} tya'a

31 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} Israel 'in
jo'^{1} galɨ́ɨ^{1}i 'ii:
—Wa gasii'^{13}naa' yaanaa' tá^{2}, jo tʉ́ʉ^{2}ʉʉ' 'e
nigafuu^{212}uu 'naa', nilíin^{2}naa' tsá^{2} tyiia 'e la
jai'^{2}.
32 Joon iliñí^{2}ii' la jai'^{2}, joon coon'^{13} 'e la jai'^{2}
do iláa^{2}moo'.
33 Joon gajin'^{2} 'in tsá^{2} do:
—Jún^{2} tya' Abraham-mo jna'a, joon ce
jiin'^{13} cafu jo mo gajmoo^{21}o'o to^{2} tya' 'in
seein^{21} fuu^{21} xiia' wa 'nogɨ 'e láa^{2}na'a. ¿'Ee lɨ'ɨ
'e fu'^{2}ʉ jna'a 'e láa^{2}na'a?
34 Joon gajin'^{2}in Jesús:
—'E júu^{3} ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' lo, jileei'^{21} 'in
'lá^{1}a tsaa^{2} tyí^{1} jo la tɨ́^{1}i coon'^{13} tsaa^{2} tya'a.
35 Jaain^{21} tsa'leei'^{13} jo jmɨɨ^{212} wa'a ilíin^{2}
tsá^{2} inʉʉ. Pe jaain^{21} jóon^{1}on tsá^{2} 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2}
inʉʉ coon^{21} tøø^{2}mo 'i.
36 Joon wana 'in Jóon^{1}on Dios jmaa^{1}a
láa^{2}naa', joon la joon 'e ja'^{2}mo 'e in láa^{2}naa'.
37 Niñíi^{3}oo 'e 'naa'oo' jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} Abra-
ham, pe 'iin^{212}naa' jngaa'^{13}moo' jna tsʉ jo
'ii'^{13}naa' 'e nifuu^{212}uu 'naa'.
38 Pe fo'^{3}oo jiin'^{13} 'e ni'e'^{2}e Ñʉ'^{3}ʉʉ jna joon
'naa' jmaa^{2}aa' jiin'^{13} 'e nijin'^{2} ñʉ'^{2}ʉʉ'.
39 Joon 'ii dogɨ gañii^{1}i:
—Abraham-mo ñʉ'^{1} jna'a.
Pe Jesús gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Waxʉ lɨ'ɨ 'e jai'^{2} 'e ñʉ'^{1} 'naa' Abraham
ijmáa^{13}naa' la lɨ' 'e gajmaa^{1}a.
40 Xʉfiin'^{13} wa'a fuu^{212}uu 'naa' 'e júu^{3} jai'^{2}
'e ga'e'^{2}e Dios jna, pe 'naa' 'iin^{212}naa' jn-
gaa'^{13}moo' jna. ¡Abraham jo gajmaa^{1}a la joon!
41 'Naa' 'ná^{1} jmaa^{2}aa' la joon la lɨ 'e gaj-
maa^{1}a ñʉ'^{2}ʉʉ'.
Joon 'ii dogɨ gajin'^{2}in:
—Jna'a jo lɨ́ɨ^{1}na'a tsá^{2} 'in jo jmii^{21} seein^{21}
tsʉ seein^{21} jaan^{21}o ñʉ'^{1}ʉ'ʉ 'in sii^{21} Dios 'i.
42 Jesús joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Waxʉ lɨ' 'e la jai'^{2} ñʉ'^{2}naa' Dios Jmii^{21} 'e
la 'iin^{212}moo' jna, tsʉ goo^{212}oo fu tyani Dios,
joon lo-o tyíin^{1}na. Jon' gagoo^{212}oo cwáain^{1}
tyiia 'ñii'a tsʉ Dios Jmii^{21} gasii^{1}in jna.
43 ¿'Ee lɨ'ɨ jo 'e 'øøi'^{21}-'oo' 'e fo'^{3}oo lo? Jo
'øøi'^{21}-'oo' tsʉ jo 'iin^{212}naa' núu^{3}oo' júu^{3} tyiia.
44 Joon ñʉ'^{2}naa' 'in 'lɨɨ'^{3}mo 'ii. Joon jóon^{1}on
'ii 'naa' 'e joon 'iin^{212}naa' jmaa^{2}aa' 'e 'iin^{212}in
'ii tsʉ ca la mo nifu gajngaa'^{13}i 'in 'lɨɨi'^{3} do
tsá^{2}. Ce jiin'^{13} cafu jo mo gajmaa^{1}a 'e jai'^{2} jogɨ
faa'^{21}a 'e jai'^{2}. Mo faa'^{21}a júu^{3} tajuu^{21} faa'^{21}a
jiin'^{13} la 'e lɨ́^{2} lɨ́ɨ^{1}i. Tajuu^{21}mo 'ii, joon jilaa'^{21}
júu^{3} tajuu^{21} 'e faa'^{21}a tsá^{2} 'in 'lɨɨ'^{3}mo jmii^{21}i 'e
júu^{3} tajuu^{21} joon.
45 Pe jna fo'^{3}oo 'e ja'^{2}mo, joon 'naa' jo jo'^{1}
lɨ́ɨ^{2}naa' jna.
46 ¿Tɨ seein^{21} jaain^{21} jee^{212} 'naa' 'in jmá^{1}a
júu^{3} røø^{21} 'e 'oo^{2} jna tsaa^{2} tyi^{1}? Joon wa'a
fuu^{212}uu 'naa' júu^{3} 'e jai'^{2}, ¿'ee lɨ' jo jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}naa'
jna?
47 Jileei'^{21} 'in jóon^{1}on Dios nuu^{1}o júu^{3} tya'
Dios, pe 'naa'gɨɨ' jon' jóon^{1}on Dios 'naa' tsʉ
'wii'^{13} joon jo 'iin^{212}naa' nuu^{2}uu' júu^{3} tya'
Dios —jin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel
do.

Cristo 'in niseein^{21} jéei^{1}gɨ lagɨ 'lɨɨ^{212} Abraham

48 Joon gajin'^{2} tsá^{2} Israel sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—'E ja'^{2}mo mo nigafaa'^{13}a'a 'e tsá^{2} seein^{21}
Samaria 'nʉ joongɨ 'e 'yuui^{2} 'in 'lɨɨ'^{3}mo alma
tyi'i.
49 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:
—Jo 'in 'lɨɨi'^{3} 'yuui^{2} alma tyiia. Jilaa'^{21} 'e
jmóo^{3}oo jmai'^{2} tya' 'e untyuu^{212}na Ñʉ'^{3}oo pe
'naa'gɨɨ' jmai'^{2} 'e un'lɨɨ'^{3}moo' jna.
50 Pe jna jo 'noo'^{13}oon wa' 'e untyuu^{212}i
tsá^{2} jna xʉfiin'^{13} seein^{21} jaain^{21} 'in 'noo'^{1}on
la joon, joon 'ii jmoo^{1}o 'ii'^{21}.
51 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}u 'naa', jileei'^{21} 'in
unjíi^{2}i júu^{3} tyiia 'e fo'^{3}oo lo, jo jmɨɨ^{212} ijúun^{2}in.
52 Joon gajin'^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel sɨɨ'^{21}ɨ
Jesús:
—Nogɨ tsei'^{2} 'e ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}na'a 'e 'yuui^{2} 'in
'lɨɨ'^{3}mo alma tyi'i. 'Lɨɨ^{212} Abraham joongɨ
jileei'^{21} 'in cwo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} 'in gajún^{1}mo 'i
joon 'nʉgɨ fu'^{2}ʉ jna'a: "'In unjíi^{2}i jilaa'^{21} 'e
fo'^{3}oo lo, jo jmɨɨ^{212} ijúun^{2}in."

53 ¿Tɨ lɨ́ɨ²u 'e feei'¹gɨ'ɨ la 'lɨɨ²¹² nʉ'¹ʉ' Abraham? Gajún²mo 'i la joon jon gajún²mo 'in gacwo¹o júu³ tyʉ́² la mo jéei¹. ¿'Iin 'nʉ lɨ́ɨ²u jon?

54 Jesús gajin'²in:

—Jo lí² untyuu²¹²na 'ñii'a, tsʉ wana untyuun²¹²na 'ñii'a jo to² 'íi³in. Pe 'in untyuu²¹²u jna Ñʉ'³oo 'i, tsʉ 'ii jon foo'²¹ 'naa' Dios tyii'.

55 Pe 'naa' jo cwii¹naa' 'ii. Pe jna cwii¹moo. Joon wa jna fo'³oo 'e jo cwii¹na 'ido joon jna tajuu²¹moo la lɨ́ɨi¹ 'naa'oo'. Pe la jai'² cwii¹moo joongɨ unjíi²oo 'e jin'²in.

56 'Lɨɨ²¹² tsafeei'¹ tyii' Abraham galijløøi'³ 'áa¹mo mo galɨñii¹i iní² jmɨɨ²¹² tyiia. Ganii²¹, joon galijløøi'³ 'áai¹.

57 Joon gajin'²in 'in tyʉ'² to² tsá² Israel do sɨɨ'²¹ɨ Jesús:

—Jo mo 'oo²gɨ'ɨ cincuenta jiin²¹. ¿Xiiala lɨ́² 'e foo'²¹'o 'e gañíi¹³u'u Abraham?

58 Joon gajin'² Jesús:

—'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', la nʉ'gɨ 'e la seein²¹ Abraham, niseen²¹mo jna —jin'² Jesús.

59 Joon 'in tsá² do gasaa'¹³a cuun²¹² ityuu'¹³i Jesús. Pe Jesús do ga'mée¹mo 'ña'a joon cwo'ɨ́ɨ¹o 'e cwo'¹ fee'¹ do. Joon gangɨ́ɨ¹i jee²¹² 'ido, ganga'²mo.

9

Un'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² tiui²

1 Joon lɨ gangɨ́ɨ¹i do nii²in jaain²¹ tsañʉʉ'¹ 'in nigangaai'¹³ tiui².

2 Joon 'in tsá² ngɨ¹ɨ coon'¹³on do nigaunngɨɨ¹ɨ 'ido, joon nigajin'²in:

—Tɨfo'² tyii'i, ¿'ee lɨ' gangaa'¹³i 'in tsañʉʉ'¹ tiui²? ¿xʉfo' røøi²¹ sáa³ jmɨɨ²¹ tsaa² 'ee si' røøi²¹ 'ña'a no tsaa² 'ee?

3 Joon gajin'² Jesús:

—Jo galɨ́² tiui² cwáain¹ tya' tsaa² tya'a 'ña'a jon'gɨ tsaa² tya' sáa³ jmii²¹; 'e galɨ́² tiui² 'wii'¹³ tya' coon'¹³ 'e la joon ilí² 'e'²e Dios tsá² jilaa'²¹ 'e lí² jmáa¹a.

4 Ná¹-a jmáa³aa to² tya' 'in gasii¹in jna mo jmɨɨ²¹² tsʉ najó²-o 'e lɨ nʉʉ²¹ joon jo 'iin lii'¹gɨ jmá¹ to².

5 La 'ɨɨ²¹² 'e taan¹na 'e fu juncwii²¹ lo lɨ́ɨ¹na jɨ́² coo²¹ 'e ni cwoo'¹³ juncwii²¹ lo.

6 Joon mo ngayuui'¹³ gajin'²in 'e júu³ lo Jesús gañíi¹³i ni 'wó² joon gajmaa¹a xʉ capiléen³ jiin¹ coon'¹³ jmɨɨ²¹ 'e'²e. Joon gasoon²¹on unni² 'in tsá² tiui² do.

7 Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² tiui² do:

—Cwó², cworuun'¹³un unní²'i coon'¹³ jmɨɨ²¹ 'in 'o² tsi pila sii²¹ Siloé —'øøi'²¹-tsi tsá² 'e sii²¹, 'in gasii¹in do, coon'¹³ jmíi¹.

Joon gangoo²¹-o 'in tsá² tiui² do, niruun'¹³un unníi¹in joon mo gacɨɨ'¹³ɨ joon nijnaa'²¹o.

8 Joon 'in tsá² née¹i tyan' lɨ tyíin¹in 'in tʉʉ² do coon'¹³ tsá² 'in niganíi²in 'in tiui do gajin'²in:

—¿Tɨ jon' 'ino 'in tsá² la mo tyíin¹in 'in mɨ¹ɨ caridad?

9 'Inlɨ́ɨi¹³ gajin'²in:

—'Inoo do.

'Inlɨ́ɨi¹³gɨ gajin'²in:

—Jon' 'ino do, pe coonti-i la joon jnée²i.

Pe 'ña'a 'in tsá² do 'e noo²¹²ta tiui² gajin'²in:

—Jna-a 'in tsá² ta tiui² do.

10 Joon gaunngɨɨ¹ɨ 'in tsá² do:

—¿Xiiala lɨ 'e nijnaa'²¹o'o?

11 Joon ganii¹i 'in tsá² ta tiui² do:

—Jaain²¹ tsañʉʉ'¹ sii²¹ Jesús 'in gajmaa¹xʉ jiin¹ gasúun²un unní³ii, joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna²: "Cwó² fu lɨ náa¹ pila sii²¹i Siloé, joon roon'¹³'on unní²'i." Joon gangoo²¹²oon joon mo garuun'¹³uun unní³ii do joon galɨ́² jnaa'²¹oo.

12 Joon gaunngɨɨ¹ɨ 'in tsá² do sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² ta tiui² do:

—¿Náai¹³gɨ 'in tsañʉʉ'¹ do?

Joon gajin'² 'in tsá² ta tiui² do:

—Jo ñii²ii naai¹.

'In tsá² fariseos unngɨɨ¹ɨ 'in tsá² ta tiui² do xiiala galɨ́¹ jnaa'²¹a

13 Joon 'in tsá² taai² do nijaa²¹²mo 'in tsá² ta tiui² do tyani tsá² fariseo.

14 Pe jmɨɨ²¹² 'ii'¹ 'woo'²¹ tsá² 'e jmɨɨ²¹² 'e gaun'láa²i Jesús 'in tsá² tiui² do.

15 'Wii'¹³ joon gaunngɨɨ¹ɨ 'in fariseos do 'in tsá² ta tiui² do xiiala galɨ́² 'e la no nilí²-i jøø²ø. Joon gajin'²in 'ido:

—Jiin¹in gasúun²un 'ido unní³ii mo ngayuui'¹³ joon joon garuun'¹³oo, 'wii'¹³ joon nijnaa'²¹oo la no.

16 Joon 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² fariseo jin'²in:

—'In tsañʉʉ'¹ 'in gajmaa¹a 'elo jo gajmaa¹a 'ii'²¹ tya' Dios tsʉ jo tsáai¹-tsi jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá².

Pe 'inlɨ́ɨi¹³gɨ gajin'²in:

—¿Xiiala lí² jmáa¹a 'e li² milagro no wa'a røøi²¹ tsaa² tyi¹?

Coon'¹³ la joon galɨ́² túnʼ poo²¹² 'ii.

17 Joon gaunngɨɨ¹ɨ túnʼ¹ 'in tsañʉʉ'¹ ta tiui² do:

—'Nʉ-gɨ, ¿xiiala foo'²¹'o cwáain¹ tya' 'in tsañʉʉ'¹ 'in gacwo¹o unní²'i do?

Joon 'i-gɨ gajin'²in:

—Jna fo'³oo, jaain²¹ tsá² 'in cwo¹o júu³ tyʉ́² tya' Dios 'ido.

18 Pe 'in tyʉ'² to² tsá² Israel jo jo'¹ mo lɨ́ɨ²mogɨ 'e ta tiui² 'in tsañʉʉ'¹ do ce gatø'¹o 'in sáa³ jmii²¹ 'in tsá² ni'láa²i do.

19 Joon gaunngɨɨ¹ɨ tsacøøi'¹³ tya' 'in tsá² do:

—¿Tɨ 'ino-o yʉʉn²¹ tyii' 'in ca la mo gangaa'¹³mo 'e foo²oo' nitiuu²mo? ¿Xiiala lɨ 'e la no nijnaa'²¹o?

20 Joon tsacøøi'^{13} tya' 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do
gañii^{1}i:
—Ne^{2}oo'o 'e yɯɯn^{21} tyi-oo'o 'ino, joon ca la
mo gangaa'^{13}i tiuu^{2}mo.
21 Pe jo né^{2}e'e xiiala lɨ 'e la no nijnaa'^{21}o.
Jo mo la né^{2}e'e 'iin gaun'lá^{2} unníi^{1}i. Unngɨɨ^{1}
duu' 'ña'a no, tsɯ tsá^{2} 'in nifee'^{1}mo no. 'Ña'a
noo jmá^{1}a júu^{3} røø^{21}.
22 Jmii^{21}i gajin'^{2}in la joon tsɯ 'wii'^{13} 'e
'goo'^{21}-o. Tsɯ 'in tyɯ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel gasɨ́ɨ^{2}i
røø^{21} 'e jo cwo^{1}gɨ tsataa^{2}i inɯɯ cwo'^{1} sina-
goga jileei'^{21} 'in jin'^{2} 'e Cristo Jesús.
23 Tsu 'wii'^{13} joon gajin'^{2} tsacøøi'^{13} tya'^{1}a:
“Unngɨɨ^{1}duu' 'ña'a no, tsɯ tsá^{2} 'in nifee'^{1}mo
no.”
24 Joon gatø'^{1}ø 'in tyɯ'^{2}ɯ to^{2} tsá^{2} Israel do
'in tsañɯɯ'^{1} ta tiui^{2} do, joon gasɨɨ'^{21}ɨ:
—Sii'^{13} jna'a júu^{3} ja'^{2}mo tyani Dios. Jna'a
ne^{2}oo'o 'e tsá^{2} røøi^{21} tsaa^{2} tyi^{1} 'ino.
25 Joon gañii^{1}i 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do:
—Jo ñí^{3} jna tɨ røøi^{1} 'ino tsaa^{2} tyi^{1} sɨ jo røøi^{21}
'ee. Jiin'^{13} 'e ñí^{3}ii 'e jna-a tsá^{2} ta tiuu^{2}mo joon
la no nijnaa'^{21}oo.
26 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} do tún^{1}:
—¿'Ɛe gajmaa^{1}a tyi'i? ¿Xiiala jmaa^{1}a 'e
gacwo'^{1}o 'nɯ unni^{2}'i?
27 Joon 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do gajin'^{2}in:
—Nifuu^{212}gɨ jna 'naa' joon jogɨ unjii^{2}ii'.
¿'Ɛe lɨ' 'iin^{212}naa' 'e fo'^{3}oo tún^{1} 'e nifo'^{3}oo do?
¿Tɨ 'iin^{212}naa' líin^{2}naa' tsá^{2} tya'a?
28 Joon 'in tyɯ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel do gaun-
tyíi^{2}in 'ido joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—'Nɯ-ɯ, lɨ́ɨ^{2}u'u tsá^{2} tya' 'in tsañɯɯ'^{1} do pe
jna'gɨɨ'ɨ lɨ́ɨ^{2}na'a tsá^{2} tya' Moisés
29 tsɯ jna'a ne^{2}oo'o 'e Dios nigafee'^{21}mo
Moisés pe 'in tsañɯɯ'^{1} do jo né^{2}e'e xiia fu
seein^{21}.
30 Joon 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do gajin'^{2}in:
—¡'Áa^{1}i tsa'góo^{2}-tsii 'e foo'^{21} 'naa' 'e jo
ñí^{2}ii' xiia' seein^{21} 'ido pe 'ido nigacwo'^{1}o jna
unní^{3}ii!
31 Tyú^{2}-ɯ né^{2} jna' 'e jo unjíi^{2}i Dios júu^{3} tyú^{2}
'e faa'^{21}a tsá^{2} røøi^{21} tsaa^{2} tyi^{1}. Unjíi^{2}i Dios
jiin'^{13} júu^{3} tya' tsá^{2} 'in un'goo^{21}o 'ii joongɨ
jmoo^{1}o 'ido jiin'^{13} 'e 'iin^{212}in Dios.
32 Jo mo lɨ sá^{2} júu^{3} 'e galí jnaa'^{21}a jaain^{21}
tsañɯɯ'^{1} 'in tiui^{2} ca la mo gangaa'^{13}i.
33 Wa' 'in tsañɯɯ'^{1} no jo gasii^{1}in Dios 'ii jo 'e
lí^{2} jmáa^{1}a jiin'^{13} coon^{21}.
34 Joon 'in tyɯ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ
'in tsá^{2} ta tiui^{2} do:
—'Nɯ-ɯ, 'in gangaai'^{13} coon'^{13} tsaa^{2} tyi^{1},
joongɨ 'iin^{212}un 'e'^{3}'e jna'a júu^{3} tyú^{2}.
Joon gatyii^{1}mo 'in tsá^{2} ta tiui^{2} do jee^{212} 'ii.

Lawa jaain^{21} tsá^{2} tiuu^{2}mo 'in jo jmoo^{1}o jiin'^{13} la 'iin^{212}in Dios

35 Joon galiñii^{1}i Jesús 'e gatyii^{1}in tsá^{2} Israel
'in tsá^{2} ta tiui^{2} jee^{212} 'ii joon mo jiin'^{1}in Jesús
'in tsá^{2} ta tiui^{2} do joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—¿Tɨ jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}u Jóon^{1}on Dios?
36 Joon gajin'^{2} 'in tsañɯɯ'^{1} do:
—Sii'^{13} jna 'iin^{212} 'i tsɯ joon jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}na 'ii.
37 Joon gajin'^{2} Jesús:
—'In niñíi^{1}mo 'nɯ 'i. Jna-a 'i 'in sɨɨ'^{13}u
coon'^{13}on.
38 Joon 'in tsañɯɯ'^{1} do tsifu gasii'^{21}i moo-
jníi^{1}i tyani Jesús joon gajin'^{2}in:
—Jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}na 'nɯ, Ña'ñɯ'^{1}ɯ'.
Joon gaun'goo^{1}o Jesús.
39 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Jna goo^{212}oo ni cwoo'^{13} juncwii^{21} lo 'e
'ná^{1}-a lɨ sá^{2} 'ii'^{21} 'e lɨ jnaa'^{21} 'in tiui^{2} joon 'in
jnaa'^{21} ilitiuu^{2}mo cwáain^{1} tya' júu^{3} tyú^{2} tya'
Dios.
40 Joon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} fariseos 'in taai^{2} do
coon'^{13} Jesús mo ganúu^{2}un 'e júu^{3} do joon
gaunngɨɨ^{1}ɨ sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:
—¿Tɨ joon tsá^{2} tiuu^{2}mo jna'a jon?
41 Joon gajin'^{2} Jesús:
—Wa'a 'naa' 'e tiuu^{2}naa' jo 'e tsaa^{2}
røø^{21}naa' cwáain^{1} tya' tsaa^{2} tyi^{1}. Pe 'e foo^{2}oo'
'e jnaa'^{21}oo' joon 'oo^{2}oo' tsaa^{2} tyi^{1}.

10

Júu^{3} tya' lɨ náa^{1} 'yá^{2}

1 Faa'^{21}gɨ Jesús:
—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa' —jin'^{2} Jesús—
jileei'^{21} 'in jo tsataai^{2} lɨ 'oo^{2} 'yá^{2} lɨ taai^{2}
joo'saa'^{21} pe tsataai^{2} fu lɨ' lɨ xiia' 'uun^{21} 'i.
2 Pe 'in tsa'í^{2} lɨ 'oo^{2} 'yá^{2} do 'ii 'in tsá^{2} 'in ngɨ^{1}
to^{2} 'aai^{1} joo'saa'^{21} do.
3 Joon 'in tsá^{2} 'in ní^{2} 'oo^{2} 'yá^{2} do inó^{2} 'e 'oo^{2}
'yá^{2} do tya' 'in tsá^{2} 'in 'aai^{1} joo'saa'^{21} 'e tsa'í^{2}
'ido. Joon 'in joo'saa'^{21} do cwii^{1}o jmíi^{1} tya' 'in
'aa^{1}i 'ii. Joon 'in tsá^{2} 'aa^{1}i joo'saa'^{21} do ñii^{1}o
'ee sii^{21} 'ido la jaain^{21} la jaain^{21}. Joon 'woo^{1}
ni 'ido fu caluu.
4 Joon mo ngayuui'^{13} 'woo^{1} ni 'in joo'saa'^{21}
do jileei'^{21} joon 'in 'aai^{1} 'ii gangɨɨ^{1}i ngóo^{1}-o
nifugɨ lɨ ningalíin^{2} 'in joo'saa'^{21} do. Joon
'in joo'saa'^{21} do ngalíin^{2} caluu tsɯ cwii^{1}i 'ido
jmíi^{1} tya'a.
5 Pe jo tsalíin^{2} 'in joo'saa'^{21} do caluu 'in jo
cwii^{1}in xɯjoon 'e cwiin^{1}o, tsɯ jo cwii^{1}i jmíi^{1}i
tya' 'in tsá^{2} jo cwii^{1}in —jin'^{2} Jesús.
6 Jesús gatyaa^{1} 'e júu^{3} lo tya' 'e 'e'^{2}e tsá^{2} pe
'in tsá^{2} fariseos do jo ga'øøi'^{21}-tsi 'e cwoo^{1}i
'øøi'^{21}-tsi 'e júu^{3} do.

Jesús lɨ́ɨ^{1}i 'in 'aa^{1}i joo'saa'^{21} 'in tyúi^{1}

7 Joon gajin'^{2} Jesús tún^{1} sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:
—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa': Jiin'^{13} jna-a
lɨ́ɨ^{1}na 'oo^{2} 'yá^{2} do 'e lɨ tsataai^{2} joo'saa'^{21}, tsɯ la
taai^{2} joo'saa'^{21} tsi 'yá^{2} coon'^{13} 'oo^{2} 'yá^{2} do la
joon jon 'wii'^{13} jna-a lí^{2}-i tsataai^{2} tsá^{2} ñɯ'fú^{2}.
8 Jileei'^{21} 'in jalíin^{2} jée^{1}gɨ la jna 'uun^{21} 'i,
la jo unjíi^{2}in 'in joo'saa'^{21} do 'in jo cwii^{1}in la
joon jon jo unjíi^{2}in 'in tsá^{2} tsataai^{2} ñɯ'fú^{2} 'in
jalíin^{2} jée^{1}gɨ lagɨ jna.
9 Jna-a lɨ́ɨ^{1}na 'e 'oo^{2} 'yá^{2} do joon jileei'^{21} 'in
tsataai^{2} 'wii'^{13} jna itiin'^{13}mo 'ii. Lɨ́ɨ^{1}i lawa

joo'saa'^{21} 'in tsataai^{2} tsi 'yá^{2} joongɨ 'woo^{1}i seen^{21}in tyú^{2} sá^{2} 'e dø'^{1}ø.

10 'Pe 'in 'uun^{21} do canii^{2} jó^{2} jajmaa^{1}a 'uun^{21}, joongɨ jajngaa'^{13}i 'in joo'saa'^{21} do joongɨ tyaa^{1} cwiin'^{13}in. Pe jna nigoo^{212}oo 'e cwoo^{2}oo juncwii^{21} tya' tsá^{2} joon jna cwóo^{3}oo coon^{21} juncwii^{21} tya'a 'e tyú^{2} 'áa^{1}mo.

11 La 'in tsá^{2} tíi^{2}i tyú^{2} 'aa^{1}i joo'saa'^{21} la joon jon jna tíi^{2}moo tyú^{2} 'aa^{2}na tsá^{2}. 'In tsá^{2} 'in tíi^{2}i tyú^{2} 'aa^{1}i joo'saa'^{21} cwoo^{1}o juncwii^{21} tya'a 'wii^{212} tya' joo'saa'^{21} 'áa^{1}i.

12 Pe 'in ní^{2} joo'saa'^{21} 'e 'lee'^{13}mo jo jmoo^{1}o la joon tsʉ mo níi^{2}in jó^{1} jaain^{21} 'yiia'^{1} lobo joon gatíuu^{2}mo joo'saa'^{21} 'aa^{1}i, gacwiin^{1}o tsʉ jo 'née^{2}e 'in joo'saa'^{21} do tsʉ jon' joo'saa'^{21} tya'a. Joon 'in 'yiia'^{1} lobo do gasan'^{2}mo 'in joo'saa'^{21} do joon 'in catyaai^{2} do gaxé^{1}mo.

13 'In tsañʉʉ'^{1} do gacwiin^{1}o tsʉ jmoo^{1}o to^{2} 'lee'^{13}mo jo 'ee cwáain^{1} tya'a 'in joo'saa'^{21} do.

14-15 'Jna-a líi^{1}na tsá^{2} 'in tíi^{2}i tyú^{2} 'aa^{1}i joo'saa'^{21}. La cwii^{1}in Ñʉ'^{3}ʉʉ jna la joon jon cwii^{1}moo. La joon jon cwii^{1}moo tsá^{2} tyiia 'in jai'^{2} líi^{2}i jna 'in líi^{1}i lawa joo'saa'^{21} tyiia. Joon 'ido cwii^{1}mo jna jon. Joon cwó^{3}oo juncwii^{21} tyiia 'wii^{212} tya' 'in joo'saa'^{21} do.

16 Joon 'aa^{2}mogii joo'saa'^{21} xeei'^{21} 'in taa^{2}i tsi 'yá^{2} lɨ xiia' 'in jon' taai^{2} tsi 'yá^{2} lo, 'ná^{1} nitee^{2}oo jon. Joon ijmáa^{1}a nʉʉ'^{13}o júu^{3} tyiia joon jilee'^{21}mo tsataai^{2} coon^{21} 'yá^{2} tya'a joon jaan^{21}mo 'in 'aa^{1}i 'ii.

17 "Nee^{1}mo Ñʉ'^{3}ʉʉ jna tsʉ cwóo^{3}oo juncwii^{21} tyiia 'wii^{212} tya' tsá^{2} joon iñii^{1}moo tún^{1}.

18 Ce jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in jnga'^{2}i jna pe 'ñiia'oo cwó^{3}oo juncwii^{21} tyiia tsʉ jiin'^{13} la joon 'iin^{212}na. 'E tíi^{2}moo cwó^{3}oo joon coon'^{13} la joon iñii^{1}moo tún^{1}. Tsʉ 'ii'^{21} joon nijmaa^{1}a Nʉ'^{3}ʉʉ —jin'^{2} Jesús.

19 Joon mo ganúu^{2}un tsá^{2} Israel 'e júu^{3} lo joon gacoon^{21}gɨ tún^{2}-un gaxeei^{1} yaai.

20 Joon fúui^{1} tsá^{2} jee^{212} 'ii do gajin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ' 'e unjíi^{2}i' júu^{3} tya' 'in tsañʉʉ'^{1} no tsʉ 'in 'liɨ'^{3}mo 'in yuui^{2} alma tya' 'ino joongɨ yʉ caa^{212}mo 'ino?

21 Pe 'inlíi^{13}gɨ gajin'^{2}in:

—Wa'a 'yuui^{2} 'in 'liɨi'^{2} alma tya' tsá^{2} jo lí^{2} faa'^{21}a tsá^{2} la no. Jo lí^{2} cwó^{1}o espíritu gó^{2} unni^{2} tya' jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in tiui^{2}.

'In tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel untyíi^{2}in Jesús

22 Ningóo^{1}o jiin^{21} cwíi^{2} joon gatí^{2} jmɨi^{212} 'e unjmuu^{212}i tsá^{2} Israel cwo'^{1} fee'^{1} si'^{2} fu Jerusalén tɨi^{2} la joon nigasi'^{2} 'e unjmuu^{212}i tsá^{2} la coon^{21} jiin^{21} ca la mo niga'yee^{21}i.

23 Joon sá^{2} coon^{21} ni'ná^{1} fee'^{1} tya' cwo'^{1} do 'e sii^{21}i Salomón joon ni'ná^{1} joon ngɨ^{1}ɨ Jesús.

24 Joon 'in tsá^{2} seein^{21} Israel do gajmaa^{1}a coon^{21} lɨi^{21} ce cu'^{2} jiin^{1} lɨ siin'^{12}in Jesús joon gajin'^{2}in sɨi'^{21}ɨ 'ido:

—¿Lɨi ca 'e cwo'^{2}'o jna'a 'e la né^{2}e'e 'iin 'nʉ? Wana 'nʉ Cristo sii'^{13} jna' coonti júu^{3} coon^{21} tsáa^{1}.

25 Jesús gajin'^{2}in:

—Nifuu^{212} jna 'naa' pe 'naa' jo jo'^{1} líi^{2}naa' jna. Jilaa'^{21} 'e jmóo^{3}oo to^{2} tyʉ'^{2} Ñʉ'^{3}oo 'e ni'e'^{2}e 'naa' 'e Cristo jna.

26 Pe 'naa' jo jo'^{1} líi^{2}naa' tsʉ jo líi^{1}naa' joo'saa'^{21} tyiia jiin'^{13} la lɨ 'e nigafuu^{212}uu 'naa' la mo jée^{1}.

27 Tsʉ joo'saa'^{21} tyiia cwii^{1}o jmíi^{1} tyiia joongɨ cwii^{1}moo joon 'ii-gɨ jalíin^{2}mo coon'^{13} jna.

28 Joon jna icwó^{3}oo juncwii^{21} tya' 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo joon jo jmɨi^{212} 'iin^{2}gɨ. Joon jiin'^{13} jaain^{21} jo 'iin tyí^{2}in 'ido ja'cwóo^{3}oo.

29 Ñʉ'^{3}oo nicwoo'^{13}i jna joon 'ii-gɨ 'in feei'^{1}gɨ la jee^{212} jileei'^{21} joon jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in li'^{2} tyí^{2}in 'ido ja'cwoo^{21}o.

30 Jna-a coon'^{13} Ñʉ'^{1}ʉ', jaan^{21}mo jna'a líi^{1}na'a.

31 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel do son'^{2}on cuun^{212} la mo 'e tyuu'^{13}i Jesús.

32 Joon gajin'^{2}in Jesús sɨi'^{21}ɨ 'ido:

—'Láa^{2}mo 'e tyú^{2} nigajmáa^{3}aa tyani 'naa' coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Ñʉ'^{3}ʉʉ ¿noo 'e tyú^{2} lo 'e tyuu'^{13}naa' jna cuun^{212}?

33 Joon gajin'^{2}in 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} Israel do:

—Jo tyuu'^{13}na'a 'nʉ cuun^{212} cwáain^{1} tya' 'e tyú^{2} nigajmaa'^{13}'a pe cwáain^{1} 'e nigafaa'^{13}'a 'laa'^{21} tya' Dios coon'^{13} júu^{3} tyi'i. Tsʉ 'nʉ-ʉ jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in jmaa^{1}i 'ña'a Dios.

34 Joon gajin'^{2} Jesús sɨi'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—Ni jí^{2} ley tyi'naa' 'e faa'^{21}a 'e jin'^{2}in Dios: "'Naa' líi^{1}naa' dioses jon."

35 Né^{2}o' 'e jin'^{2} jí^{2} tya' Dios joon jo lí^{2} wa' jo røø^{212}na'. Joon Dios gaunsii^{21}i jna' 'in 'ii'^{21} júu^{3} tyú^{2} tya'a, "dioses."

36 Joon wa gatyii^{1}in Dios jna joongɨ sii^{1}in jna ni cwoo'^{13} fu juncwii^{21}, ¿xiiala lii'^{1}naa' 'e foo^{2}oo' 'e nifo'^{3}oo júu^{3} 'laa'^{21} mo gafo'^{3}oo Jóon^{1}on Dios jna?

37 Joon wa jo jmá^{3}aa jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o Ñʉ'^{3}ʉʉ joon jo 'ná^{1} jo'^{1} líi^{2}naa' jna.

38 Pe wa'a jmá^{3}aa, xʉfiin'^{13} jo jo'^{1} líi^{2}naa' jna, jo'^{1} cwolíin^{2}naa' jilaa'^{21} 'e jmóo^{3}oo 'e coon'^{13} la joon 'e liní^{2}ii' coonti 'e ngɨ^{1}ɨ Ñʉ'^{1}ʉ' coon'^{13} jna joongɨ jna ngɨi^{3}oo coon'^{13} Ñʉ'^{1}ʉ'.

39 Coongɨ tún^{1}-un 'iin^{212}in 'in tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2} Israel do saan'^{1}i pe Jesús galáa^{2}mo 'ña'a.

40 Joon Jesús gangaa'^{13}i fu lɨ 'ngoo'^{13} jmɨi^{21} sii^{21} Jordán lɨ' lɨ 'yeei'^{21} ñi'^{1}. Joon joon ga-jaan^{1}an lɨ mo ta natyíin^{1}in Wó^{3} nisaa^{1}i tsá^{2} jmɨi^{212} ca la jéei^{13}.

41 Joon fúu^{1}mo tsá^{2} 'in gangalíin^{2} ngajøøi^{2} Jesús. Joon jin'^{2} 'in tsá^{2} do cwáain^{1} tya' Jesús:

—'E la ja'^{2}mo xʉfiin'^{13} jo gajmaa^{1}a Wó^{3} do jiin'^{13} coon^{21} li^{2} milagro pe jilaa'^{21} 'e gajin'^{2}in 'wii^{212} cwáain^{1} 'in tsañʉʉ'^{1} no 'e nilaja'^{2}mo.

42 Joon fúui[1] 'áa[1]mo tsá[2] 'in jo'[1]o galɨ́ɨ[2]i Jesús lɨ taain[1] do.

11

Mo gajúin[1] Lázaro

1-2 Joon née[1]i gaai[21] la 'oo'[21] ruu'[21]i coon[21] fuu[21] lɨ sii[21] Betania, Lázaro coon'[13] María coon'[13] Marta. 'In María do, 'ii 'in nigaxée[2]i jmɨɨ[21] jmafuu[21] tɨɨ[2] Jesús joon gauntyʉʉn[21] tɨɨ[2] Jesús coon'[13] jnʉtyi[2]o. La 'ɨɨ[212] joon galɨtsaa'[13]a Lázaro do.

3 Joon gasii[1]in 'in gái[1] ruui'[21] Lázaro do júu[3] fu lɨ taain[2] Jesús, sɨɨ'[21]ɨ 'ido:

—'Áa[1]mo jo[1] tsaa'[13]a amigo tyi'i Lázaro.

4 Joon mo ganúu[2]un Jesús 'elo, joon gajin'[2]in:

—Jo ijúun[1]in coon'[13] 'e jmoowúu[1] do 'e 'íi[3]in to[2] tya' 'e 'e'[2]e tsá[2] jiin'[13] 'ii'[21] tya' Dios Jmii[21] joon coon'[13] la joon jon iliñi[1] tsá[2] 'ii'[21] tya' Jóon[1]on Dios.

5-6 Joon mo ganúu[2]un Jesús 'e júu[3] lo 'e tsaa'[13] Lázaro gajaan[1]o tún[2] jmɨɨ[212]gɨ fu lɨ taan[1]in xʉfiin'[13] 'áa[1]mo 'iin[212]in Marta coon'[13] ruu'[21]i Lázaro.

7 Mo ngayuui'[13] joon gajin'[2] Jesús sɨɨ'[21]ɨ tsá[2] 'in ngɨ[1]ɨ coon'[13]on:

—Tsaa[21]a' tún[1] fu Judea.

8 Joon gajin'[2] 'in ngɨ[1]ɨ coon'[13]on do:

—Tɨfo'[2] tyii'i, ¿tɨ coon[21]gɨ tún[1] 'iin[212]u'un cwoo'[13]'o? Jo 'áai[1] mo ngó[1] 'e 'iin[212]in 'in tsá[2] do jngaa'[12]i 'nʉ coon'[13] cuun[212].

9 Jesús do gajin'[2]in:

—Sá[2] dyatun[1] hora 'e tɨ 'yiia[21]. Wa 'e ngɨ[1] tsá[2] mo jmɨɨ[212] jo tyuin'[2] tsá[2] tsʉ sá[2]-a 'yiia[21] tya' juncwii[21] lo tya' 'e jnée[2]in jøø[2]ø tsá[2].

10 Pe wa ngɨ[1] tsá[2] mo canʉʉ[21], tyui'[2] tsá[2] tsʉ jo 'yiia[21] jnée[2]in.

11 Mo ngayuui'[13] joon gajin'[2] Jesús sɨɨ'[21]ɨ tsá[2] tya'a:

—Nicwuu[21]mo amigo tyi' Lázaro. Pe no cun'un ní[2]ii niunjnaa[1]-tsi.

12 Joon gajin'[2]in 'in tsá[2] ngɨ́[1] coon'[13]on do:

—Ña'ñʉ'[1]ʉ', wana jiin'[13] 'e nicwuu[1]i lí[2]-i un'láa[2]mo 'ña'a. Jo 'ná[1]gɨ cwoo'[13]'o.

13 Pe Jesús gajin'[2]in 'e 'øøi'[21]-tsi júu[3] tya'a 'e nijún[1]mo Lázaro joon ga'øøi'[21]-tsi 'in tsá[2] 'in ngɨ[1] coon'[13]on do 'e faa'[21]a Jesús 'e jiin'[13] 'e canii[2] 'e cwuu[1]mo 'ido.

14 Joongɨ gajin'[2] Jesús la tí[2]:

—Nijún[1]mo Lázaro.

15 Joon jløø'[2]moo 'e jo nitiin'[13] taan[1]na do tsʉ coon'[13] la joon 'e tyʉ́[2]gɨ tyii' tya' 'e ja'[2]mo lɨ́ɨ[2]naa'. Pe tsaa[21]a' tsajøø[212]na'.

16 Joon gajin'[2] Tomás, 'in nisii[21] jon Gemelo, sɨɨ'[21]ɨ 'in tsá[2] ngɨ[1] coon'[13]on Jesús catyaai[2] do:

—Tsaa[212] jna' jon, joon júun[2]na' caan[21]mo coon'[13]on.

Jesús unjiin'[1]in tsá[2] jee[212] 'lɨɨ[212]

17 Joon mo gatyía[1] Jesús Betania ningó[1]o tyʉ́n[2] jmɨɨ[212] jiin'[13] la ni'ái[1] Lázaro.

18 Joon tsʉ 'wii'[13] náa[1] tyan' Jerusalén Betania, tɨ tún[2] kilómetros tsi ca'no'[3]o,

19 joon 'áa[1]mo fúui[1] tsá[2] seein[21] Israel ningalíin[2] nifee'[13]i Marta coon'[13] María cwo'[1]o 'ido fo'feei'[1] cwáain[1] tya' 'e gajúin[1] ruui'[21] 'ido.

20 Joon mo galiñii[1] Marta 'e ngó[1]o jmoo[21] tye'[2]mo Jesús joon cwo'ɨ́ɨ[1]i Marta nijeen[2]en ni 'ido. Pe María-gɨ do gajaan[1]o inʉʉ.

21 Joon gajin'[2] Marta sɨɨ'[21]ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'[1]ʉ', wa mo'o tyíin[1]u'un jo gajúun[1]in ruu'[21]na do.

22 Pe jna ñí[3]oo 'e cwo'[1]o Dios 'nʉ jilaa'[21] 'e mɨ'[3]'ɨ.

23 Joon gajin'[2] Jesús sɨɨ'[21]ɨ Marta:

—Injiin'[1]in ruui'[21] 'nʉ tún[1].

24 Marta-gɨ gajin'[2]in:

—Jo'[1]o, jna ñí[3]oo 'e injiin'[1]o mi tɨ jmɨɨ[212] lɨ gatsé[1] mo jiin'[1]in 'lɨɨ[212].

25 Joon gajin'[2]in Jesús sɨɨ'[21]ɨ 'ido:

—Jna-a jon jmáa[3]aa 'e jiin'[1]in tsá[2] jee[212] 'lɨɨ[212], jna-a cwo'[3]oo tsá[2] juncwii[21] tya'a 'e taa'[21] coon[21] tøø[2]mo. 'In jo'[1] lɨ́ɨ[2]i jna xʉfiin'[13] júun[2]in, ijiin'[1]o tún[1].

26 Joon jileei'[21] 'in jiin'[1] 'in jo'[1] lɨ́ɨ[2]i jna jo júun[2]in. ¿Tɨ jo'[1] lɨ́ɨ[2]u 'e júu[3] lo?

27 Joon gajin'[2] 'in tsamí[2] do:

—Ña'ñʉ'[1]ʉ', jo'[1]o lɨ́ɨ[2]na 'e 'nʉ-ʉ Cristo, Jóon[1]on Dios Jmii[21] 'in 'ná[1] jó[1]o ni cwoo'[13] juncwii[21].

Jesús xuui[212]-tsi mo tyíi[1]a ni 'aan[1] tya' Lázaro

28 Joon mo ngayuui'[13] gajin'[2] Marta 'e júu[3] lo gangaté[2]e ruu'[21]i María sɨɨ'[21]ɨ 'ido 'uun[21]mo:

—Nicwa'[2]mo Tɨfo'[2] tyi' joon gajmaa[1]a júu[3] tøø'[21]ø 'nʉ.

29 Joon mo ganúu[2]un María 'e júu[2] do tsifuu garoon[1]on gangóo[1]o ngafee'[13]i Jesús.

30 Jo ga'í[1]in Jesús tɨ 'i fuu[21] do pe do-o tyíin[1]in lɨ gafee'[21]i Marta 'ii.

31 Joon mo ganí[2]i 'in tsá[2] Israel 'in taai[2] cwo'[1]o fo'feei'[1] María 'e garoon[1]on 'ido ce tyíi[2] cwo'ɨ́ɨ[1]ɨ 'ido fu caluu joon ngalíin[2] caluu María lɨ́ɨ[2]i 'e tsá[1] 'ido fu ni 'aa[1] do 'e ngatyii'[13]i 'ido.

32 Joon mo gatyía[1] María lɨ siin'[13]in Jesús, joon gasi'[21]i wojníi[1]i tyani Jesús joon jin'[2]in:

—Ña'ñʉ'[1]ʉ', wa mo'o tyíin[1]u'un jo gajúin[1] ruu'[21]na do.

33 Joon mo ganí[2] Jesús 'e ci'[2]ɨ María coon'[13] 'in tsá[2] Israel 'in ningalíin[2] coon'[13] María joon galili'[2]i Jesús fa'í[2]-i 'áai[1] joongɨ gangatyin'[2]-tsi.

34 Joon gaunngɨɨ[1]ɨ:

—¿Xiia lɨ' ga'áa[1]naa'?

Joon 'ido-gɨ gajin'[2]in:

—Ña'ñʉ'[1]ʉ', na[1] du' cwojøø[2]'ø.

35 Joon gatyi'[2]i Jesús.

36 Joon gajin'[2] 'in tsá[2] Israel do:

—Jøø²duu' áa¹mo ni 'iin²¹²in ni 'ido.

37 Pe 'inlɨ́ii¹³ jee²¹² 'in tsá² seein²¹ Israel do gajin'²in:

—In no-o 'in gacwo¹o unni² 'in tsá² tiui² do, ¿tɨ jo 'ee nilii'¹ɨ jmá¹xʉ tya' 'e jo júuin² Lázaro no?

Gajiin'¹in Lázaro

38 Joon Jesús ngatyin'²-tsi tún¹, joon gangatyéen¹in ni 'aa¹ do. Joon 'e 'aa¹ do nilí² too²¹ xá² joon ni injnɨ¹ coon'¹³ coon²¹ cuun²¹² fee'¹.

39 Joon gajin'² Jesús:

—Jan'² cuun²¹² 'e injnɨ¹ 'oo² no.

Joon Marta, ruui'²¹ 'in 'lɨɨ²¹² do gajin'²in:

—Ña'ñʉ'¹ʉ', wa jo nijmaa²¹a tsʉ ningóo¹on tyʉ́n² jmɨɨ²¹² jiin'¹³ la júin¹ Lázaro.

40 Pe joon gajin'²in Jesús:

—Nifuu²¹²oo 'nʉ wana jo'¹ lɨ́ɨ²u imóo³o'o xiiala 'e tsafee'¹mo Dios.

41 Joon gajan'²o cuun²¹² do joon gajøø²ø Jesús fu yʉ' joon faa'²¹a júu³ tyʉ́², jin'²in:

—Nʉ'³, cwo'³-oo 'nʉ maa'¹³mo'o tsʉ niganʉ́ʉ²o'o júu³ tyiia.

42 Jna ñí³oo 'e nuu²¹o'o júu³ tyiia coon²¹ tøø²mo. Foo'¹³na 'nʉ 'wii²¹² tya' 'e jøø²ø 'in tsá² no 'e ilitsáai¹-tsi 'e 'nʉ ~~-ʉ~~ gasii¹un jna.

43 Mo ngayuui'¹³ jin'²in la joon, joon ga'oo¹o tá², tøø'²¹ø Lázaro:

—¡Lázaro, júu¹ fu lo!

44 Joon 'in 'lɨɨ²¹² do gacwo'ɨ́ɨ¹o joon 'in paa'²¹ 'mɨ'²ɨ cwoo²¹o coon'¹³ tɨɨ²ɨ joon 'in jnɨ'² 'mɨ'²ɨ tsi níɨ¹ɨ. Joon gajin'²in Jesús:

—Sii'¹³ cwoo²¹o tɨɨ²ɨ cwotyee'²¹mo.

Sɨ́ɨ¹ɨ tsá² røø²¹ saan'¹in Jesús

45 Joon fúu¹mo tsá² Israel 'in ningalíin² coon'¹³ María joon ganí² 'e nigajmaa¹a Jesús jo'¹o lɨ́ɨ²ɨ.

46 Pe 'inlɨ́ii¹³ 'in tsá² do ngalíin² nijmaa'¹³a tsá² fariseos júu³ jilaa'²¹ 'e niganii²¹ɨ 'e gajmaa¹a Jesús.

47 Joon 'in tsá² fariseos do joongɨ coon'¹³ 'in tyʉ'² to² untsá² do gauncaain²¹ yaai coon'¹³ jileei'²¹ tsacøøi'¹³ joon gajin'²in:

—¿'Ee ijmoo²¹o'? 'In tsan~~ʉʉ~~'¹ no 'áa¹mo jmoo¹o li² milagro.

48 Wana tuu²¹²na' 'ino, jilee'²¹mo jo'¹o ilíin² 'ii. Joon 'in tsá² 'oo¹o to² Roma ijalíin² 'e jafiin²mo cwo'¹ fee'¹ tyi' joongɨ ija'iin²mo jna'.

49 Pe jaain²¹ jee²¹² 'ii do 'in sii²¹ Caifás 'in tyʉ'² to² fii²¹² untsá² jiin²¹ joon gajin'²in:

—'Naa' jo ñí²ii' jiin'¹³xʉ,

50 jon'gɨ li'²naa' 'e tyʉ́² tyi-o' 'e júuin² jaan²¹mo tsañ~~ʉʉ~~'¹ tya' goo²¹o' lagɨ 'e 'iin²in la tøøi² lɨ saan²¹an'.

51-52 Pe Caifás do jo gajin'²in jiin'¹³ 'e 'øøi'²¹-tsi 'ña'a, Dios gacwo'¹ 'ii 'e ga'øøi'²¹-tsi 'e faa'²¹a do 'e ijúuin² Jesús 'wii²¹² tya' jileei'²¹ 'in seein²¹ Israel. Jon' ijúuin² 'wii²¹² tya' jiin'¹³ tsá² 'in seein²¹ Israel pe ijúuin² tya' iuncaain²¹ jileei'²¹ jóon¹on Dios 'in née¹ɨ lɨ caain²¹ ni cwoo'¹³ fu juncwii²¹. 'E gacwo'¹o Dios 'ii 'e ga'øøi'²¹-tsi la do tsʉ 'wii'¹³ tsafeei'¹ tyʉ'² to² fii²¹² untsá² 'ii.

53 Ca jmɨɨ²¹² joon gasɨ́i²ɨ 'in tsá² 'oo¹o to² do seein²¹ Israel xiiala ijngaa'¹³ɨ Jesús.

54 Wii'¹³ joon jo lí² ngɨ¹gɨ Jesús jee²¹² tsá² seein²¹ Israel, joon gacwa'ɨ́ɨ¹o fu lɨ' Judea joon gangóo¹o co' coon²¹ cwoo'¹³ tyʉʉn²¹ fu lɨ sii²¹ Efraín. Joon do-o gajaan¹an coon'¹³ 'in ngɨ¹ɨ coon'¹³on.

55 Joon xʉ 'ná¹gɨ tɨ jmɨɨ²¹² pascua tya' tsá² Israel. Joon fúu¹mo tsá² 'in née¹ɨ 'e fuu²¹ náa¹ la caain²¹ co' Jerusalén ngalíin² fu Jerusalén nʉ'gɨ lagɨ itɨ́² jmɨɨ²¹² pascua 'e tsaruuin'¹³ yaai joon coon'¹³ la joon lɨtyúu¹ɨ.

56 'In tsá² jalíin²in Jerusalén ngɨɨ¹ɨ 'naa'²¹ɨ Jesús joon la 'ɨɨ²¹² taai² inʉʉ cwo'¹ fee'¹ do unngɨɨ¹ɨ ruu'²¹ɨ:

—Xiiala lɨ́ɨ²u, ¿tɨ ijó¹o lɨ tɨ jmɨɨ²¹² lo 'owa jo jó¹ 'ee?

57 Joon 'in tsá² fariseos coon'¹³ 'in tyʉ'² to² untsá² nityʉ'²ʉ to² wana 'in niñíi²in xiia' tyíin¹in Jesús joon 'ná¹ cwatyajmaa'¹³ 'ido 'ii júu³ tsʉ joon isaan'¹mo 'ido.

12

Jaain²¹ tsamɨ́² xée²ɨ Jesus jmɨɨ²¹ jmafuu²¹

1 Jñʉ́ʉ² jmɨɨ²¹²gɨ 'ná¹ tɨ jmɨɨ²¹² pascua gangó¹on Jesús fu Betania lɨ tyíin¹ Lázaro 'in gaunjiin'¹in Jesús jee²¹² 'lɨɨ²¹².

2 Joon do-o gatyaa¹ tyʉ́² 'e dø'²ø tsá² 'e jløø'³ɨ 'e tyíin¹ Jesús jee²¹² 'ii. Marta tyaa¹ 'uunñi² ni mesa la 'ɨɨ²¹² tyíin¹ Lázaro coon'¹³ Jesús gø'²ø.

3 La 'ɨɨ²¹² joon tyei'² María tyiin¹an jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ 'éein³ ti coon'²¹ tsa'² litro 'e tyíin¹ 'moo'³ 'áa¹mo. 'E jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ 'e sii²¹ nardo do gasóon²on tɨɨ² Jesús joon mo ngayuui'¹³ joon tsifu gasii²¹ɨ coon'¹³ jnʉ́² tyíi¹ɨ. Joon la caain²¹ tsi in~~ʉʉ~~ garǿ¹ɨ jma² tya' 'e jmɨɨ²¹ jmáfuu²¹ do.

4 Joon jaain²¹ 'in tsá² tya' Jesús 'in sii²¹ Judas Iscariote, jóon¹on Simón, 'in tɨ li 'nɨ́ɨ¹ɨ Jesús gajin'²in:

5 —¿'Ee lɨ' jo ga'nɨɨ²¹² 'e jmɨɨ²¹ jmafuu²¹ do 'e uncoon'¹³ tya' 'in taníi²in tsʉ tyíin¹ la ti 'e jnaa'¹a tsá² jee²¹² coon²¹ jiin²¹?

6 Pe Judas do jo gajin'²in wa' 'e jo'¹ 'nee¹ɨ tsá² tañíi²in, 'e gajin'²in la do tsʉ 'uun²¹ 'ii joongɨ tsʉ 'wii'¹³ 'e 'ii-o náa¹ cwoo²¹o tu'mɨ'² taa'¹³ cuu². Joon 'wo'²o 'e cuu² taa'¹³ tsi.

7 Joon gajin'² Jesús sɨɨ'²¹ɨ Judas do:

—Jo jnɨɨ'³ nu'u, tsʉ lawa 'e sóon²ɨ jna mi 'á¹na.

8 Coon²¹ tøø²mo seein²¹ tsá² taníi²in jee²¹² 'naa' 'e lí² uncóon¹³oon' pe jna jo coon²¹ tøøi² iseen²¹na jee²¹² 'naa'.

Sɨ́ɨ¹ɨ 'in tyʉ'² to² untsá² 'e jngaa'¹³mo Lázaro

9 Joon mo galiñii¹ tsá² Israel 'e tyíin¹ Jesús
fuu²¹ Betania joon 'áa²mo fúui¹ ngalíin² nga-
jøø²¹²i Jesús, jon' wa' jiin'¹³ 'e 'iin²¹²in níi²in
Jesús 'e 'iin²¹²in níi²mo jon Lázaro 'in gaj-
maa¹a Jesús gajiin'¹in jee²¹² 'lii²¹².
10 Joon gasíi¹i 'in tsá² tyɯ'² to² untsá² do
røø²¹ 'e jngaa'¹³mo jon Lázaro,
11 tsɯ 'wii²¹² tya' 'ido-o fúu¹mo tsá² Israel
jo'¹o galíi¹i Jesús joon gatuu²mo 'in untsá² do.

Mo ga'í² Jesús Jerusalén

12 Fúu¹mo 'áai¹ tsá² 'in gangalíin² Jerusalén
li ti jmii²¹² pascua. Mo jná² joon mo galiñi¹i
'in tsá² fúui¹ do ityíi¹a Jesús 'e fuu²¹ do,
13 joon ganga'naa'¹a ni moo²¹ joon
ga'woo²¹i ngajeen¹in Jesús, joon faa'²¹a tá¹,
jin'²i:
—¡'In tyú¹mo Dios! ¡'In cwaa'³mo 'in gajó²
cwáain¹ tya' Ña'ñɯ'¹ɯ'! ¡'In cwaa'³mo 'in
Røøi¹³ tya' tsá² Israel!
14 Joon Jesús gatsee'²¹i jaain²¹ bu'³ joon
gacwó²o 'ido jiin'¹³ la lí² 'e faa'²¹a ni jí² tya'
Dios:
15 Jo toon²oon' fo'²-'oo' tsá² seein²¹ fuu²¹ li
sii²¹ Sion.
Jøø²duu' no-o cwéi¹ Røøi¹³ tyii', tyíin¹ jaain²¹
bu'³.
16 La mo 'láa² 'wii²¹² jo 'øøi'²¹-tsi 'in tsá²
ngi¹i coon'¹³ Jesús jilaa'²¹ 'e nigalí². Pe mo
ngayuui'¹³ gangai'² Jesús fu ñɯ'fú² joongi
gati'²i-tsi 'e jilaa'²¹ 'elo 'e toon²¹² ni jí² 'e
faa'²¹a cwáain¹ tya' Jesús joon la joon nigaj-
maa¹a tya' 'ido.
17 'In tsá² 'in nitéen²in coon'¹³ Jesús la mo
gatø'²ø Jesús Lázaro 'oo² 'aan¹ joon gaun-
jiin'¹o jee²¹² 'lii²¹², 'in tsá² do 'áa¹mo tyaa¹a
júu³ cwáain¹ tya' jilaa'²¹ 'e ganí²i.
18 Tsɯ 'wii'¹³ 'e júu³ gatyaa¹a 'ido joon
ga'woo²¹i 'in tsá² fúui¹ do ngajéen²in Jesús.
19 Joon 'in tsá² fariseos síi¹i la jee²¹² yaai:
—Jøø²oo', jo jmé¹i tyi' jilaa'²¹ 'elo. Ñíi²duu',
jilee'²¹mo tsá² ngalíin² coon'¹³ 'ii.

'Inlíii¹³ tsá² faa'²¹a jmíi¹ griego 'naa'¹i Jesús

20 Jee²¹² 'in tsá² ngalíin² fu li gatí² jmii²¹²
Jerusalén seein²¹ 'inlíii¹³ 'in nifaa'²¹a jmíi¹
griego. 'E nijalíin² 'e un'goo²¹o Dios.
21 'In tsá² faa'²¹a jmíi¹ griego do gan-
gatyéen¹in co' li siin'¹²in Felipe 'in seein²¹
coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betsaida náa¹ cwoo'¹³
'wó² tya' Galilea. 'In tsá² griego do gamii¹i
tyani Lii²¹² do sii'²¹i 'ido:
—Tsañɯɯ'¹, 'iin²¹²na'a nee²¹²na'a Jesús.
22 'In Lii²¹² do ngajmaa'¹³a júu³ Andrés
joon mo ngayuui'¹³ joon ngalíin² mo je wáai²
do ngatyaa¹a júu³ coon'¹³ Jesús.
23 Joon gajin'²in Jesús:
—'E gatyíi¹a gatí²-i 'ii'²¹ 'e untyú²i Dios jna,
'in Ruui'²¹ Tsá², mi júun²na.
24 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', wa ca mi'²
trigo 'e jo jní²i tsá² ni 'wó² joon wa jo
júun²mo, joon la mo lii²¹² ca mi'²i. Pe wa
najúin¹ 'e ca mi'² do joon 'e iyii¹a 'láai²gi.
25 Jileei'²¹ 'in un'øøi'¹ juncwii²¹ tya'a
icaa²mo juncwii²¹ tya'a pe 'in jo tsáai¹-tsi
juncwii²¹ tya'a 'e ni cwoo'¹³ juncwii²¹ lo
iun'øø'¹i juncwii²¹ tya' 'e taa'²¹ coon²¹
tøø²mo.
26 Wana 'in 'iin²¹²in jmá¹a to² tyɯ'³ɯɯ 'ná²a
'e jo tiui² jna. Joon doñixiia' siin'¹³na joon
jon siin'¹²in 'in jmoo¹o to² tyɯ'³ɯɯ. Joon iun-
tyú¹mo Ñɯ'³ɯɯ 'ii.

Jesús jmoo¹o júu³ 'e ti li júuin²

27 'No no 'áai¹ ni'i¹-tsii tya' 'e tsangii¹na
—jin'²in Jesús—. ¿'Ee ifo'³oo? ¿'Ti lí² fo'³oo:
"Ñɯ'³, un'øøi'¹ jna wa'a jo cwotyangíi²na ji-
laa'²¹ 'e itsangíi²na?" Pe jo lí² fo'³oo la joon
tsɯ 'ii'²¹ joon 'yuu²na. Ifo'³oo:
28 "Ñɯ'³, 'ii²i 'wo'²o coon'¹³ 'e la joon
un'goo²¹o tsá² 'nɯ" —jin'² Jesús sii'²¹i Jmii²¹
tyíin¹ ñɯ'fú².
Joon ganuu¹un coon²¹ júu³ jó¹ fu nɯ'fú² 'e
nijin'²in:
—Ni'e²moo 'ñii'a joongi i'ée¹³moo 'ñii'a tún¹
tya' 'e un'goo²¹o tsá² jna.
29 'Inlíii¹³ 'in tsá² téen²in do jin'²i:
—Cwaain² 'ñá³ 'in niga'óon²on do.
'In líii¹³gi gajin'²in:
—Jaain²¹ ángel gafee'²¹i Jesús.
30 Joon gajin'² Jesús sii'²¹i 'in tsá² do:
—Jon' gafaa'²¹a 'e júu³ lo 'wii²¹² tyiajna, 'e
gafaa'²¹a 'wii²¹² tyi'naa'oo'.
31 Pe 'e la no-o gatí³ 'e jmá¹a Dios 'ii'²¹
tya' tsá² taain²¹² ni cwoo'¹³ juncwii²¹. Joon
la no i'wó¹mo Dios 'in tyɯ'² to² ni cwoo'¹³
juncwii²¹.
32 Joon mi sá¹i tsá² jna tsaa' 'mó² joon
ityiin'²¹an jna jileei'²¹ tsá² —jin'² Jesús.
33 Joon coon'¹³ la joon gajmaa¹a 'e
i'øøi'²¹-tsi tsá² xiiala mi júun²in.
34 Joon gañii¹i 'in tsá² do:
—Ninú³oo'o li faa'²¹a jí² tya' ley tyii'i 'e
Cristo seein²¹ coon²¹ tøø²mo. ¿Xiiala li 'e
foo'²¹o 'e 'ná¹-a sá¹i tsá² tsaa' 'mó² 'in Ruui'²¹
Tsá² no? ¿'Iin 'in Ruui'²¹ Tsá² no?
35 Joon gajin'² Jesús sii'²¹i 'in tsá² do:
—Joon jee²¹² 'naa' coo²¹gi jí² pe coon'²¹
catá²-a. Ngii²ii' la 'ii²¹² 'e jnée²mogii' coon'¹³ 'e
jí² lo tsɯ joon jó¹ liɯɯ²¹ li ngii²ii', tsɯ 'in ngi¹i
li nɯɯ²¹ jo ñii¹i xiiafu tsáa¹a.
36 Jo'¹ cwolíin²naa' 'e jí² lo la 'ii²¹² 'e 'oo²gii'
tsɯ coon'¹³ la joon ilíin²naa' tsá² tya' 'e jí² lo.
Joon mo ngayuui'¹³ gajin'²in 'e júu³ lo,
ganga'²mo Jesús, ganga'mée¹³mo 'ña'a tya' 'in
tsá² do.

'Inlíii¹³ tsá² Israel jo jo'¹ líi²i Jesús

37 Jesús gajmaa¹a 'láa²mo li² milagro 'e ni-
jøø²ø 'in tsá² do pe jo jo'¹ líi²mogi,

38 tsʉ 'ná¹gɨ 'e litiin'¹³ jiin'¹³ la lɨ 'e nigataan¹an ni jí² 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyʉ́² ca la jéei¹ 'in sii²¹ Isaías:
Ña'ñʉ'¹ʉ', ¿'iin 'in jo'¹ nilɨ́ii² júu³ tyʉ́² tyi'?
¿'In niga'e'² Ña'ñʉ'¹ʉ' 'ii'²¹ tya'a?
39 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo lí² jo'¹ lɨ́i²i 'in tsá² do. Joon gataan¹an Isaías ni jí² tya'a:
40 Dios 'e gajmaa¹a tiui² 'ido joongɨ gajmaa¹a 'e 'waa'²¹ alma tya' 'ido,
tsʉ joon jo cwolijøø²ø 'ido coon'¹³ unníi¹i joongɨ jo cwo'øøi'²¹-tsi coon'¹³ alma tya'a,
joongɨ jo cwojalíin² fu lɨ siin'¹³na wa 'e un'láa²na.
41 Isaías gajin'²in 'e júu³ lo tsʉ 'e gacɨɨ¹o 'e tyʉ́² tya' Jesús. Joongɨ 'e tya¹ 'ido júu³ 'wii²¹² tya'a.
42 Fúu¹mo 'in tsá² Israel jo'¹o lɨ́i²i Jesús pe jo faa'²¹a la joon jee²¹² tsá² tsʉ 'wii'¹³ 'gøø'²¹mo tsá² fariseos. Cagɨ tsacøøi'¹³ seein²¹ Israel jo'¹o lɨ́ɨ²i Jesús. Lɨ' 'goo'²¹o wa gatyii¹in tsá² 'ii fu caluu cwo'¹.
43 'In tsá² do 'iin²¹²in 'e seein²¹ tyʉ́²gɨ coon'¹³ tsá² lagɨ wa 'e iseein²¹ 'ido tyʉ́² coon'¹³ Dios.

Júu³ tya' Jesús faa'²¹a ijmáa¹a 'ii'²¹ tya' tsá²

44 Joon Jesús gafaa'²¹a tá², jin'²in:
—'In jo'¹ lɨ́ɨ²i jna jon' jiin'¹³ jna jo'¹ lɨ́ɨ²i, jo'¹o jon lɨ́ɨ²i Ñʉ'¹ʉ' 'in gasii¹in jna.
45 'In níi²in jna níi²mo jon 'in gasii¹in jna.
46 Gagoo²¹²oo ni cwoo'¹³ juncwii²¹ lawa coon²¹ jí² coo²¹ joon jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ²i jna jo ján¹ lɨ 'íi¹i nʉʉ²¹.
47 Wana seein²¹ 'inlɨ́ii¹³ nuu¹un júu³ tyiia, joon jogɨ unjíi²i, jon' jna jmá³a 'ii'²¹ tya'a tsee'¹³i lɨ 'lɨɨ'³, tsʉ jo gagoo²¹²oo 'e jmáa³aa 'ii'²¹ tya' tsá² 'e tsalíin² lɨ 'lɨɨ'³ 'in taain²¹² ni cwoo'¹³ juncwii²¹. Pe gagoo²¹²oo 'e jmáa³aa 'e tiin'¹³mo tsá².
48 'In jo tsáai¹-tsi jna joongɨ jo unjíi²i júu³ tyíia ni'oo¹o coon²¹ 'e 'lei'² 'ii lɨ 'lɨɨ'³. 'E júu³ nifo'³oo 'e joon 'e 'lei'² 'ii lɨ 'lɨɨ'³ jmɨɨ²¹² mi 'iin² juncwii²¹.
49 Tsʉ jo fo'³oo 'e 'øøi'²¹-tsii 'ñii'a, Ñʉ'¹ʉ', 'in gasii¹in jna-a, 'ii gacwo'¹o jna jilaa'²¹ 'e 'ná¹ fuu²¹²uu tsá² joongɨ 'e 'ná¹ 'e'³ee tsá².
50 Joon ñi³oo jilaa'²¹ to² tyʉ'² Ñʉ'³ʉʉ cwo'¹o tsá² juncwii²¹ tya'a 'e taa'²¹ coon²¹ tøøi². La joon 'e fo'³oo lo fo'²oo jiin'¹³ la to² tyʉ'² Ñʉ'¹ʉ' jna.

13

Jesús run'²un tɨɨ² tsá² tya'a

1 'Yiia'¹³ cwoun'ló¹ pascua galiñii¹i Jesús 'e gatí²-ɨ 'ii'²¹ 'e itiui² tsá² taain²¹² ni cwoo'¹³ juncwii²¹, joon itse'²mo fu lɨ tyíin¹ Jmii²¹i. 'Áa¹mo gali'iin²¹²in tsá² tya'a 'in taain²¹² ni cwoo'¹³ fu juncwii²¹. Joon la no i'é¹mo 'ña'a jiin'¹³ la ti 'e gali'iin²¹²in tsá².
2-4 'In 'lɨɨ'³mo ni'í³i alma tya' Judas Iscariote, jóon¹on Simón. Joon Judas do 'i¹-tsí 'nɨ́ɨ¹i Jesús. Pe Jesús niñii¹o 'e gajó²o lɨ tyíin¹³in Dios Jmii²¹ joongɨ joon itsee'¹³i tún¹. Joongɨ niñii¹o 'e Jmii²¹ do-o nigacwo'¹ 'ii to² 'e tyʉ'²o to² jileei'²¹. Tsʉ 'wii'¹³ joon la 'ɨɨ²¹² 'e tyíin¹³in gø'²ø 'í¹ canʉʉ²¹ coon'¹³ tsá² tya'a joon gajmaa¹a siin'¹²i lɨ si'² mesa joon gatyii¹o 'mɨ'² cwaa²¹ 'e tyi'²i. Joon ga'aa'²¹i coon²¹ 'mɨ'² toalla ñuu'²¹i.
5 Joon gatyii'²¹a jmɨɨ²¹ tsi coon²¹ 'ú¹ ñí³. Joon ga'láa² 'wii²¹² run'²un tɨɨ² tsá² tya'a, joon gauntyʉʉn²¹o coon'¹³ 'mɨ'² toalla 'e in'aai'¹³ 'ñuu'²¹i.
6 Joon mo gatí² irun'²un tɨɨ² Simón Pedro, joon gajin'²in 'ido:
—Ña'ñʉ'¹ʉ', ¿tɨ 'nʉ iruun'¹³'un tɨ́ɨ³ jna?
7 Joon gañii¹i Jesús:
—Jo 'øøi'²¹-'o'o la no 'e jmóo³oo pe cɨɨin²¹xʉ i'øø'²¹mo-'o'o.
8 Pe Tʉ́³ dogɨ gajin'²in:
—Jo jmɨɨ²¹² ruun'¹³'un tɨ́ɨ³ jna.
Joon gajin'²in Jesús:
—Wa jo ruun'¹³uun tɨ́ɨ¹³'ɨ jo lí² liin²u tsá² tyiia.
9 Joon gajin'² Simón Pedro:
—Wana 'e la joon, Ña'ñʉ'¹ʉ', jon' jiin'¹³ tɨ́ɨ³ɨɨ ruun'¹³'un, ruun'¹³o'o cwóo³oo joongɨ mootyíi³ii.
10 Pe gajin'²in Jesús sɨɨ²¹ɨ Tʉ́³ do:
—'In ningayuui'¹³ galo'¹o jo lɨ 'ná¹ idyii¹i tya'a jiin'¹³ tɨɨ²o 'ná¹ idyii¹i tsʉ nilo'¹o. Joon nilaa'¹naa' xʉfiin'¹³ jo jilee'²¹naa'.
11 Tsʉ niñii¹o Jesús 'iin in'nɨ́¹i 'ii 'wii'¹³ joon jin'²in: "Jo mo laa'¹naa' jilee'²¹naa'."
12 Joon mo ngayuui'¹³ garun'²un tɨɨ² 'ido jileei'²¹ joon gaci'¹o sɨɨn'¹³in 'mɨ'² cwaa²¹ do tún¹, joon gacwó²o tún¹ lɨ si'² mesa. Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ tsá² tya'a do:
—¿Tɨ 'øøi'²¹-'oo' 'e nijmá³aa?
13 'Naa' fuu²uu' jna: "Tɨfo'² tyi'." Joongɨ gasii²ii' jna: "Ña'ñʉ'¹ʉ'." Joon 'e tɨɨ²¹moo' fuu²uu' jna la joon tsʉ 'ii jna.
14 Joon wana jna garuun'¹³uun tɨ́ɨ¹³ɨɨ' joon lɨ́ɨ¹moo Tɨfo'² tyii' joongɨ Ña'ñʉʉ²ʉʉ', la joon jon 'naa' 'ná¹ jon rúun¹³uun' tɨɨ² ruu'²¹naa'.
15 Jna-a ni'e'²ee 'naa' xiiala 'e jmaa²aa' jiin'¹³ la lɨ 'e nigajmá¹ jna.
16 'E la ja'²mo fuu²¹²uu 'naa', ce jiin'¹³ jaain²¹ tsa'leei'¹³ jo fee'¹i la feei'¹ ñifii²¹²i. Ce jiin'¹³ jaain²¹ 'in sɨɨ¹i tsá² wa 'e feei'¹gɨ lagɨ 'in sii¹in 'ii.
17 Joon wana 'øøi'²¹-'oo' 'elo, jløø'³moo' wa' jmoo²oo'.
18 'Pe jo fo'²oo 'wii²¹² tyii' jilee'²¹naa'. Jna niñi²oo 'iin 'in nityi'³na. 'Ná¹-a untiin'¹³ la lɨ 'e faa'²¹a ni jí² tyaa'¹³ júu³ tyʉ́² tya' Dios 'e jin'²: "Jaain²¹ 'in gø'² coon'¹³ jna nijmaa¹a 'e gó² tyiajna."

19 Jmoo'^{13}oon 'naa' júu^{3} jéei^{1} tsʉ joon mi lí^{2} 'e ja'^{2}mo lɨ́i^{2}naa' 'e jna-a Cristo jiin'^{13} la lɨ 'e nifuu^{212}uu 'naa'.

20 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jileei'^{21} 'in 'ii'^{21}i 'in gasɨ́i^{2}na, 'ii'^{21}mo jon jna. Joon jileei'^{21} 'in 'ii'^{21}i jna 'ii'^{21}mo jon 'in gasii^{1}in jna.

Jesús tyaa^{1}a júu^{3} 'e Judas 'in 'nɨ́^{1}i 'ii

21 Joon mo ngayuui'^{13} gajin'^{2}in Jesús 'elo joon galɨtyin'^{2}-tsi 'áa^{1}mo alma tya'a joon gajin'^{2}in:

—'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', jaain^{212} jee^{212} 'naa' i'nɨ́^{1}mo jna.

22 Joon 'in tsá^{2} tya'a do ga'láa^{2} 'wii^{212} jøø^{2}i ruu'^{21}i la jaain^{21} la jaain^{21} jo ñii^{1}i naai^{1} 'in jin'^{2}in Jesús.

23 Jaain^{21} jee^{212} tsá^{2} tya'a do 'in 'nee^{1}i Jesús 'áai^{1} tyíin^{1}in gø'^{2}ø caai^{1} lɨ tyíin^{1} Jesús.

24 Joon Simón Pedro do gajmaa^{1}a li^{2} tya'a wa'a cwounngii^{1}ɨ 'iin 'in 'í^{1}i Jesús 'e faa'^{21}a la do.

25 Joon 'in tsá^{2} do 'in 'nee^{1}i Jesús joon ganityéen^{1}in tyan'gɨ joon jin'^{2}in:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿'Iin 'in 'ee^{1}u'u?

26 Joon gajin'^{2}i Jesús:

—'Oo'^{3}duu coon^{21} 'no'^{3} 'iñi'^{1} tsi 'uunñi^{2}, joon 'in cwo'^{3}oo do, 'ii do.

Joon mo ngayuui'^{13} gajin'^{2}in la joon, joon ga'oo'^{21}o 'no' 'iñi'^{1} do tsi 'uunñi^{2} joon gacwo'^{1}o Judas Iscariote, jóon^{1}on Simón.

27 Joon tsifuu mo gatɨ́i^{2}i Judas 'e 'iñi'^{1} do joon ga'í^{2}i 'in 'lɨii'^{3} alma tya'a. Joon gajin'^{2} Jesús sɨi'^{21}ɨ 'ido:

—'E 'nogɨ jmaa^{2}'a, jmaa^{2}'a jmoono.

28 Pe jiin'^{13} jaain^{21} 'in nee^{1}i gø'^{2}ø ni mesa do jo mo 'øø'^{21}mogɨ-tsi 'e 'wii^{212} 'e gajin'^{2}in 'ido la do.

29 Joon tsʉ 'wii'^{13} Judas do 'e 'in 'mo'^{3}o tu'mɨ'^{2} taa'^{13} cuu^{2}, 'inlɨ́ii^{13} ga'ɨ^{1}-tsi 'e Jesús sɨi'^{21}ɨ 'ido 'e tsalá^{1}a 'e 'ná^{2} tya' mi tɨ jmii^{212} sɨxʉ 'e cwo'^{1}xʉ tsá^{2} tanii^{2} cuu^{2}.

30 Joon mo ngayuui'^{13} gøø'^{21}ø Judas 'e 'no'^{3} 'iñi'^{1} do joon gacwo'ɨ́i^{1}o tsifu tsʉ canʉʉ^{21}.

Jesús tyʉ'^{2} to^{2} 'e 'ná^{1} 'nee^{1}mo tsaruu'^{21}i

31 Mo ngayuui'^{13} cwo'ɨ́i^{1} Judas, joon gajin'^{2} Jesús sɨi'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a:

—La no iní^{2}i tsá^{2} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' 'in Ruui'^{21} Tsá^{2}. Joon 'wii'^{13}o iní^{2}i tsá^{2} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Dios Jmii^{21}.

32 Joon wana 'in Ruui'^{21} Tsá^{2} do 'é^{2}e 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Dios Jmii^{21}, joon Dios Jmii^{21} i'é^{2}o jon 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Jóon^{1}on. Joon la jmoono ijmáa^{1}a.

33 Tsaru'^{1}u', jo taain^{212}gii coon'^{13} 'naa' 'wóo^{2}. 'Naa' i'naa'^{13}moo' jna, pe la lɨ 'e gafuu^{212}uu 'in tsá^{2} Israel do la joon fuu^{212}uu 'naa': Jo lí^{2} cwolíin^{2}naa' fu lɨ nii'^{13} jna.

34 Icwo'^{3}oo 'naa' 'e júu^{3} 'múui^{2} lo 'e jmaa^{2}aa': 'e un'nee^{1}naa' ruu'^{21}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'. La 'nee^{1}na 'naa' la joon jon 'ná^{1} 'e 'nee^{1}naa' ruu'^{21}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'.

35 Sɨ na 'nee^{1}mo ruu'^{21}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' jilee'^{21}mo tsá^{2} seein^{21} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} ilili'^{3}o 'e 'naa'oo' lɨ́i^{1}naa' tsá^{2} tyiia.

Jesús jmoo^{1}o júu^{3} 'e Pedro jo røø^{1}i cwíi^{1}in Jesús

36 Joon Simón Pedro gaunngii^{1}ɨ sɨi'^{21}ɨ Jesús:

—¿Xiiafu cwoo'^{2}u, Ña'ñʉ'^{1}ʉ'?

Joon gajin'^{2} Jesús:

—Fu lɨ nii'^{13} jna jo lí^{2} cwoo'^{2}u la no coon'^{13} jna pe cɨin^{21}gɨ ñíi^{13}u'un.

37 Joon gajin'^{2} Tʉ^{3}:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿'Ee lɨ' jo lí^{2} tsaa^{21}a' caain^{21}? La no ninaa^{1} tyʉ́^{2} tyiia 'e júun^{2}na 'wii^{212} tyi'i.

38 Joon gajin'^{2} Jesús:

—¿Tɨ jo'^{1} ninaa^{1} tyʉ́^{2} tyi'i 'e júun^{2}mo'o 'wii^{212} tyiia? 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'nʉ, pe joon 'e ifo'^{2}o 'nɨ^{1} naa'^{13} 'e jo cwii^{1}u jna la nʉ'gɨ i'ó^{1}o tuitsáa^{2}.

14

Jesús lɨ́i^{1}i fu^{1} 'e ngoo'^{13} fu lɨ tyíin^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21}

1 Faa'^{21}gɨ Jesús:

—Jo cwotaan^{212}naa' cu'^{2}-'oo'. Jo jmaa^{2}aa' cuu'^{13}-'oo' coon'^{13} Dios jon'gɨ cuu'^{13}-'oo' coon'^{13} jna jon.

2 Fu lɨ tyíin^{1} Nʉ'^{3}ʉʉ joo^{21} 'áa^{1}mo lɨ cwá^{2}a tsá^{2}. Wa jo la joon lí^{2} nifuu^{212}oo 'naa'. Joon inii'^{13}na nityíi^{3}aa tyʉ́^{2} coon^{21} lɨ ní^{3}ii'.

3 Nii'^{13}na nityíi^{3}aa tyʉ́^{2} joon mi yuui'^{13} joon yíia^{3}oo tún^{1}, yatee^{2}ee 'naa', tsaa^{21}a' coon'^{13} jna. Joon coon'^{13} la joon ili'yii^{21}a' coon'^{13} jna lɨ tyíin^{13}na.

4 Ñí^{3}ii' 'naa' fu lɨ nii'^{13}na joongɨ niñii^{2}oo' fu^{1} lɨ' lɨ nii'^{13}na.

5 Joon gajin'^{2} Tomás sɨi'^{21}ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', jo ne^{2} jna'a xiia fu cwoo'^{2}'o, ¿xiiala 'e la ne^{2}e'e fu^{1} lɨ' lɨ cwoo'^{2}u?

6 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jiin'^{13} jna-a 'e fu^{1} do, joongɨ jiin'^{13} jna-a 'e júu^{3} jai'^{2}, joongɨ jiin'^{13} jna-a cwó^{3}oo juncwii^{21} tya' tsá^{2}. Jiin'^{13} 'wii'^{13} jna-a 'e lí^{2} tyaliin^{1}in tsá^{2} lɨ tyíin^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21}.

7 Joon wana galicwii^{1}moo' jna joon ilicwii^{1}moo' joon Ñʉ'^{3}ʉʉ. Ca lano joongɨ lɨ ngóo^{1}gɨ cwii^{1}moo' Ñʉ'^{3}ʉʉ joon nijøø^{2}moo'.

8 Joon gajin'^{2} Felipe sɨi'^{21}ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', cwoo'^{13}du' jna'a 'e nee^{212}na'a Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21}, coon'^{13} la joon líin^{2}mo tyii'i.

9 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—Ningóo^{1} 'áai^{1} 'e taan^{2}na jee^{212} 'naa' Felipe, ¿tɨ joon jo mo cwii^{1}mogɨ'ɨ jna? Tsʉ 'in ní^{2} jna níi^{2}mo jon Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21}, ¿'ee lɨ'ɨ 'e mɨ^{2}'ɨ 'e 'ee'^{13}na 'naa' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21}?

10 ¿Tɨ jo jo'^{1} lɨ́i^{2}u 'e ngii^{1}ɨ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} coon'^{13} jna joongɨ jna ngɨ́i^{3}oo coon'^{13}

'ii? Jilaa'^{21} 'e fo'^{2}oo jo fo'^{2}oo 'e 'ɨ^{1}-tsii 'ñii'a. Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} 'in ngɨɨ^{1}ɨ coon'^{13} jna, 'ii-o 'in jmoo^{1}o 'e to^{2} tya'a lo.

11 Jo'^{1} cwolíin^{2}naa' jna 'e fuu^{212}uu 'naa' 'e jna-a ngɨɨ^{2}ɨɨ coon'^{13} Ña'ñʉ'ʉ' Dios Jmii^{21} joongɨ 'ii ngɨɨ^{1}o jon coon'^{13} jna. Joon wa jo jo'^{1} líɨ^{2}naa' jna 'wii^{212} júu^{3} tyiia jo'^{1}o cwolíin^{2}naa' jna 'wii^{212} tya' jilaa'^{21} to^{2} 'e jmóo^{3}oo.

12 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', 'in jo'^{1} líɨ^{2}i jna ijmá^{1}o jon la jmóo^{3}oo joongɨ ijmáa^{1}a 'e fee'^{1}gɨ lagɨ jna tsʉ nii'^{13}moo fu lɨ tyíin^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21}.

13 Joon jilaa'^{21} 'e mí^{2} 'naa' coon'^{13} 'e la sii^{21} jna, jna ijmáa^{3}oo tyii' tsʉ coon'^{13} la joon 'í^{1}i Jóon^{1}on Dios 'ña'a jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Jmii^{21}.

14 Jna-a ijmáa^{3}aa doñi'ee 'e mí^{2} 'naa' coon'^{13} 'e la sii^{21} jna.

Jesús cwoo^{1}o júu^{3} tya'a isíi^{1}in 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios Jmii^{21}

15 'Sɨno 'naa' 'nee^{1}moo' jna ijmaa^{2}aa' to^{2} tyʉ'^{3}ʉʉ.

16 Joon imɨ́ɨ^{3}ɨɨ tyani Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios 'e síi^{1}in jaain^{21}gɨ 'in cwo'^{1} 'naa' fo'feei'^{1} in sii^{21} Espíritu tya' 'e jai'^{2}. Joon 'ii ingí^{1} coon'^{13} 'naa' coon^{21} tøøi^{2}.

17 'In tsá^{2} taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}, 'in jo cwii^{1}in Dios, jo lí^{2} 'ii'^{21}in tsʉ jo lí^{2} jøø^{3}i jogɨ lí^{2} licwii^{1}in. Pe 'naa' nicwii^{1}moo' tsʉ ngɨɨ^{1}o coon'^{13} 'naa' joongɨ i'ii^{21}mo alma tyii' joon 'e 'yuu^{2}i coon^{21} tøø^{2}mo.

18 Jo tuu^{2}na 'naa' lawa xuui^{212} 'nɨɨi^{2}, tsʉ yíia^{3}oo itaan^{212}na coon'^{13} 'naa'.

19 Ciiin^{21}gixʉ tsá^{2} taan^{212}in ni cwoo'^{13} juncwii^{21} jo níí^{2}gɨ jna pe 'naa' máa^{1}moo' jna. Joon tsʉ 'wii'^{13} ijiin'^{1}i jna 'wii'^{13} joon ijiin'^{1} 'naa' jon.

20 Joon mi tɨ jmɨɨ^{212} joon, joon iliñí^{3} 'naa' 'e 'yuu^{2}na alma tya' Ñʉ'^{3}oo joon 'naa'gɨɨ' taa^{2}naa' alma tyiajna-a joon jna-gɨ 'yuu^{2}na alma tyi'naa'oo'.

21 Jileei'^{21} 'in ñi^{1}i joongɨ 'in ijmáa^{1}a to^{2} tyʉ'^{2}ʉʉ 'in 'íí^{1}i yaai 'e ja'^{2}mo 'nee^{1}i jna. Joongɨ Ñʉ'^{3}ʉʉ ili'nee^{1}mo jon 'ii, joon jna 'nee^{1}moo jon. Joon 'íí^{1}moo jon 'ñii'a 'ii —jin'^{2} Jesús.

22 Joon Judas (jon' Iscariote 'ii) gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿'ee lɨ' i'íí^{1}i 'wo'o jna'a pe jo 'íí^{1}i 'wo'o tsá^{2} taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}?

23 Joon gajin'^{2} Jesús:

—'In 'nee^{1}i jna unjíi^{2}o 'e fo'^{2}oo joon ili'nee^{1}mo Ñʉ'^{3}ʉʉ 'ii. Joongɨ Ñʉ'^{3}ʉʉ ijá^{2}oo'o coon'^{13}on 'e toon^{212}o'on alma tya'a.

24 Joon 'in jo 'nee^{1}i jna jo unjíi^{2}i 'e fo'^{2}oo. 'E júu^{3} tyʉ́^{2} 'e nuu^{21} 'naa' jon' 'e tyiajna, 'e tya' Ñʉ'^{1}o' in gasii^{1}in jna.

25 'Fuu^{212}uu 'naa' jilaa'^{21} 'elo la 'ɨɨ^{212} 'e taan^{1}na coon'^{13} 'naa'.

26 Pe Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios isíi^{1}in 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a coon'^{13} 'e la sii^{21} jna 'e cwo'^{3}oo 'naa' fo'feei'^{1}. Joon 'in Espíritu do i'e'^{2} 'naa' jilaa'^{21} joongɨ 'e untii'^{13}-'oo' jilaa'^{21} 'e nifuu^{212}uu 'naa'.

27 'Coon^{21} 'e tyʉ́^{2} cwóo^{3}oo 'naa' 'e tyʉ́^{2} sɨ'ɨ́ɨ^{1}-'oo' la tyʉ́^{2} 'íí^{1}-tsii. Joon jo lɨ la lɨ 'e tyʉ́^{2} 'in 'ɨ́ɨ^{1}-tsi tsá^{2} taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}. Jo cu'^{2}-'oo' jogɨ jmaa^{2}aa' 'goo^{21}oo'.

28 Ninúu^{2}oo' 'e nifo'^{2}oo 'e nii'^{13}moo joongɨ 'e yíia^{3}oo 'e taan^{212}na coon'^{13} 'naa' tún^{1}. Joon wana jo'^{1} 'nee^{1}naa' jna ilijløø'^{3}moo' mi liñí^{2}ii' 'e nii'^{13}na lɨ tyíiin^{1} Ñʉ'^{1}ʉ', tsʉ 'in feei'^{1}gɨ 'i lagɨ jna.

29 Fuu^{212}uu 'naa' 'elo jéei^{1}gɨ tsʉ mi lí^{2} joon jo'^{1} ilíin^{2}naa'.

30 'Jo fú^{3}gɨɨ 'láai^{2} 'áai^{1} 'naa' tsʉ nijó^{1}-o 'in tyʉ'^{2} to^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} lo. Joon xʉfiin'^{13} jo to^{2} cwooi^{1} tyʉ'^{2} jna

31 la joon 'ná^{1} lí^{2} tsʉ coon'^{13} la joon il-iñí^{2} tsá^{2} taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} 'e 'nee^{1}mo Ñʉ'^{1}ʉ' joongɨ jmóo^{3}oo jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2}ʉ. Téen^{2}naa' jmaa^{2}aa'. Moo'^{21}na.

15

Cwáain^{1} tya' wuunjøø'^{3}

1 'E'^{2}gɨ Jesús tsá^{2} tya'a jin'^{2}in:

—Coon^{21} wuunjøø'^{3} lɨ^{2} 'mó^{2} 'ñá'^{2} coon'^{13} jilaa'^{13} cwáa^{1} tya'a. Joon seen^{21}mo jaain^{21} 'in un'øøi'^{1} sa'^{3} do. Joon jna-a líɨ^{2}na lawa 'mó^{2} 'ña'^{2} wuunjøø'^{3} joon 'naa' 'in jai'^{2} líɨ^{2}i jna líɨ^{1}naa' lawa cwáa^{1} do. Joon 'e tyʉ́^{2} seein^{21} 'in jai'^{2} líɨ^{2}i Dios lɨ la lɨ 'oofuu^{21} 'in'ɨ́ɨ^{13} tya'a. Joon Ñʉ'^{3}ʉʉ líɨ^{1}i lawa 'in un'øøi'^{1} sa'^{3} do.

2 Joon 'in un'øøi'^{1} wuunjøø'^{3} tyʉ'^{1}o jilaa'^{21} cwáa^{1} 'e jo cwoo^{1}o 'oofuu^{21} pe jɨ'^{2}ɨ to^{2} tya' jilaa'^{21} cwáa^{1} 'e cwoo^{1}o 'oofuu^{21} 'e joon cwoo^{1}o 'láai^{2}gɨ. La joon jmoo^{1}o Ñʉ'^{3}ʉʉ, tyuu'^{13}i jileei'^{21} 'in jo 'in'ɨ́ɨ^{13} 'oofuu^{21} tya'a. Pe jileei'^{21} 'in 'in'ɨ́ɨ^{13} 'oofuu^{21} tya'a untyúu^{1}i Dios 'ii wa'a sɨ'ɨ́ɨ^{13} 'láai^{2}gɨ 'oofuu^{21}.

3 Coon'^{13} júu^{3} tyiia 'e ga'e'^{2}ee 'naa' nigali-tyúu^{1}moo'.

4 Joon la sɨseen'^{13} cwáa^{1} wuunjøø'^{3} 'mó^{2} 'ña'^{2}, la joon jon 'naa' 'ná^{1} seen^{21}naa' 'in caan^{21}naa' coon'^{13} jna la 'in caan^{21}na coon'^{13} 'naa'. Coon^{21} cwáa^{1} wuunjøø'^{3} jo lí^{2} cwoo^{1}o 'oofuu^{21} tya'a wa jo sɨseen'^{13} 'mó^{2} 'ña'^{2} tya'a, la joon jon 'naa' jo lí^{2} cwoo^{2}oo' 'oofuu^{21} tyii' wa jo seen^{21}naa' 'in caan^{21}naa' coon'^{13} jna.

5 'Jna-a líɨ^{1}na 'mó^{2} 'ña'^{2} do joon 'naa' líɨ^{1}naa' cwáa^{1} do. Joon jileei'^{21} 'in ngí^{1} sɨcaaain^{21} coon'^{13} jna joongɨ jna sɨcan^{21}na coon'^{13} 'ido, 'láai^{2} 'oofuu^{21} 'in'ɨ́ɨ^{13} tya'a. Tsʉ 'naa' jo lí^{2} jmaa^{2}aa' jiin'^{13}xʉ wa'a jo uncoon'^{13} jna 'naa'.

6 Joon jilee'^{21} 'in jo jón^{2} sɨcaain^{21} coon'^{13} jna líɨ^{1}i la lɨ coon^{21} cwáa^{1} wuunjøø'^{3} 'e gapí^{2}

joon galityuun[21] joon tsuu'[13]u tsá[2] joon dya'[2] tsá[2] ni jí[2] 'e jún[1].

7 'Joon wana ján[2]naa' sicaan[21]naa' coon'[3] jna joon jo tuu[2]uu' júu[3] tyiia lí[2]-i mí[2]ii' doñi'ee 'iin[212]naa' joon cwo'[3]-oo 'naa'.

8 Mo si'íi[13] 'láai[2] 'oofuu[21] tyii' un'goo[21]o tsá[2] Ñu'[3]uu joon coon'[13] la joon 'ii[1] 'naa' yaanaa' 'e líin[2]naa' tsá[2] tyiia.

9 'Nee[1]moo 'naa' la 'nee[1]i Ñu'[1]u' jna, ngíi[13]ii', jmoo[2]oo' ce jilaa'[21] 'e 'iin[212]na.

10 Wa'a jmaa[2]aa' jilaa'[21] to[2] tyu'[3]uu ngíi[13]ii', jmoo[2]oo' 'e li'nee[1]moo 'naa'. Tsu jmóo[3]oo jilaa'[21] to[2] tyu'[2] Ñu'[3]uu joon ngii[3]ii, jmóo[3]oo 'e li'neemo jna.

11 'Fuu[212]uu 'naa' la joon 'e lí[2] jmaa[2]aa' jløø'[3]naa' coon'[13] jna joon jo 'nái[1] 'e jløø'[3]naa'.

12 Joon 'e to[2] tyu'[3]uu li la li 'elo: 'nee[1]naa' la jaain[21] la jaan[21]naa' jiin'[13] la 'nee[1]moo 'naa'.

13 Joon 'ii[1]i tsá[2] 'ña'a 'e 'nee[1]i 'in seein[21] tyú[2] coon'[13] mi júun[2]in 'wii[212] tya'o. Jo sá[2] 'e fee'[1]gi lijmáa[1]a.

14 Joon 'naa' líi[1]naa' tsá[2] seein[21] tyú[2] coon'[13] jna wa jmoo[2]oo' jilaa'[21] to[2] tyu'[2]uu.

15 Jo mo gafuu[212]uu 'naa' lawa tsa'leei'[13] tyiia pe gafuu[212]uu 'naa' lawa tsá[2] seein[21] tyú[2] coon'[13] jna, tsu 'in tsa'leei'[13] jo ñii[1]i 'e jmoo[1]o fii[212]i. Pe gafuu[212]uu 'naa' tsá[2] seein[21] tyú[2] coon'[13] jna tsu ni'e'[2]ee 'naa' jilaa'[21] 'e gasii'[21]i Ñu'[3]uu jna.

16 Jo gatyii'[13]naa' jna pe jna-gi gatyi'[2]na 'naa' 'e jmaa[2]aa' to[2] tya' Dios joon 'láa[2]mo 'oofuu[21] ilisá[2] tyii'. Joon 'iin[212]na 'e wóo[2] taa'[21] 'e 'oofuu[21] tyii' do. 'E la joon icwó[1] Ñu'[1]u' jilaa'[21] 'e mí[1]i tsá[2] coon'[13] la sii[21] jna.

17 Joon 'e lo-o to[2] tyu'[3]uu: 'nee[1]moo' la jaain[21] la jaan[21]naa'.

'Ee'[1]mo 'in tsá[2] 'in tí[2]-tsí jilaa'[21] 'e sá[2] juncwii[21] Jesús

18 Faa'[21]gi Jesús:

—Wa 'ee'[1]mo 'in tsá[2] 'in tí[2]-tsi jilaa'[21] 'e sá[2] juncwii[21] 'naa', cwoliñí[2]ii' 'e gali'ee'[2]mo 'ido jna nifu.

19 Joon wa'a 'iin[212]naa' jilaa'[21] 'e sá[2] juncwii[21] ili'nee[1]mo 'naa' jileei'[21] tsá[2] 'in tí[2]-tsi 'e sá[2] juncwii[21] la 'nee[1]mo 'in tsá[2] tya'a catyaai[2]. Pe jna-a ga'woo[21]moo 'naa' jee[212] 'in tsá[2] do 'in tí[2]-tsi 'e sá[2] juncwii[21] tsu 'wii'[13] joon 'ee'[1]mo 'in tsá[2] do 'naa' tsu jo líi[1]naa' tsá[2] 'in tí[2]-tsi 'e sá[2] juncwii[21].

20 Untii'[13]-'oo' 'e júu[3] gafuu[212]uu 'naa': "Jo fee'[1]gi jiin'[13] jaain[21] tsa'leei'[13] lagi fii[212]i." Wana ga'øø[1]i 'in tsá[2] do jna, la joon jon in'øøi[212] 'naa' jon. Joon wana gajmaa[1]a nuu'[13]un tsá[2] júu[3] tyiia la joon jon ijmá[1]a nuu'[13]un júu[3] tyii'.

21 Joon tsu 'wii'[13] jo cwii[1]in 'in tsá[2] do 'in gasii[1]in jna ijmáa[1]a jilaa'[21] 'elo tyi'naa' tsu líi[1]naa' tsá[2] tyiia.

22 'Joon wa mo'o jo gagoo[212]oo fuu[212]uu 'in tsá[2] do jo 'ee tsaa[2] sá[2] tya'a. Pe gagoo[212]oo joon nano jo tíi[2]igi 'noo'[1]o tsaa[2].

23 Joon jileei'[21] 'in 'ee'[1]i jna 'ee'[1]mo jon Ñu'[3]uu.

24 Joon wa mo'o jo gajmaa[3]aa jee[212] 'ido to[2] 'e jo gajmaa[1]a jiin'[13] jaain[21] jo 'ee tsaa[2] sá[2] tya'a. Pe ganí[2]i 'in tsá[2] do jilaa'[21] 'e gajmaa[3]aa. Joon xufiin'[13] ganí[2]i jilaa'[21] 'e gajmaa[3]aa, gali'ee'[1]mo 'in tsá[2] do jna, joon gali'ee'[1]mo Ñu'[3]uu.

25 Pe 'ná[1] lí[2] jilaa'[21] 'elo 'e coon'[13] la joon lí[2] untiin'[3]in 'e júu[3] taa'[13] ley tya'a 'e jin'[2]: "Xufiin'[13] jo tíi[2]i gali'ee'[1]mo 'in tsá[2] do jna."

26 'Síi[3]na 'naa' 'in Espíritu 'e la Jai'[2] 'in jai'[1] fu li tyíin[1] Ñu'[1]u', ijó[1]o cwáain[1] tya' Ñu'[1]u'. Joon mi jó[1] ifaa'[21]o 'wii[212] tyiia.

27 La joon jon 'naa' isii[212]naa' tsá[2] 'wii[212] tyiia tsu gangí[2]ii' coon'[13] jna ca mo 'wiin[212].

16

1 'Fuu[212]uu 'naa' jilaa'[21] 'elo 'e jo tiui[1]-'oo'.

2 I'woo[1]mo tsá[2] 'naa' caluu cwo'[1] sinagogas tya'a joon ti li tyíia[1] jmii[212] mo líi[2]i 'in tsá[2] 'in jngaa'[13]i 'naa' 'e jmoo[1]o to[2] tyu'[2] Dios.

3 Jmóo[1]o la joon tsu jo mo galicwii[1]in Ñu'[1]u' jon'gi galicwii[1]in jna.

4 Fuu[212]uu 'naa' jilaa'[21] 'elo joon mi lí[2] joon itisii'[13]-'oo' 'e gafuu[212]uu 'naa'[21] —jin'[2] Jesús.

'E jmoo[1]o 'in Espíritu Tyú[2] tya' Dios Jmii[21]

Faa'[21]gi Jesús:

—Jo gafuu[212]uu 'naa' 'elo mo 'wiin[212] tsu taan[2]na jee[212] 'naa'.

5 Pe nano nii'[13]moo fu li tyíin[1] 'in gasii[1]in jna. Joon jiin'[13] jaain[21] jee[212] 'naa' nigaunngii[1]i xiiafu nii'[13]na.

6 Li' jmoo[2]oo' fa'í[3] tsu 'wii'[13] fuu[212]uu 'naa' 'elo.

7 Pe fuu[212]uu 'naa' la jai': 'e tyú[2]gi tyii' 'e nii'[13]na, tsu wa'a jo nii'[13]na jo ijó[1] ingí[1] coon'[13] 'naa' 'in icwo'[1]o 'naa' fo'feei'[1]. Pe wa nii'[13]na isii[2]na 'ido.

8 Joon mi jó[1] 'ido 'in tsá[2] taain[212] juncwii[21] icoon[21] cwáain[1] 'ña'a 'e jo røø[21] 'i[1]-tsi cwáain[1] tya' 'e røøi[21] tsaa[2], jon'gi cwáain[1] tya' xiiala ngí[1] tsá[2] tyú[2] tyani Dios, jon'gi røø[21] 'i[1]-tsi cwáain[1] tya' ijmá[1]a Dios 'ii'[21] tya'a.

9 Røø[21]i tsaa[2] tsu jo jai'[2] líi[2]i jna.

10 Joon iliñi[1] 'e fu[1] coon[21] tsáa[1] tsu nii'[13]na fu li tyíin[1] Ñu'[1]u'. Joon jo móo[1]gii' jna.

11 Joon iliñi[1] 'in tsá[2] do ijmá[1]a Dios 'ii'[21] tya' tsá[2] tsu nigajmaa[1]a 'ii'[21] tya' 'in 'liii'[3] 'in tyu'[2] to[2] fu juncwii[21] lo.

12 "Áai[1] 'láai[2] jilaa'[21] 'e 'i[1]-tsii fuu[212]uu 'naa' pe nano 'naa' jo lii'[1]ii' 'ii'[13]naa'.

13 Pe mi jó[1] 'in Espíritu 'e la Jai'[2], 'ii 'in 'e'[2]e 'naa' jilaa'[21] 'e la jai'[2], tsu jo ifaa'[21]a 'in Espíritu do cwáain[1] tya' 'ña'a. Ifaa'[21]o jiin'[13]

jilaa'^{21} 'e ninúu^{2}un, joon isɨɨ'^{21}ɨ 'naa' jilaa'^{21} 'e 'ná^{1} lí^{2}.

14 Iuntyúu^{1}i jna tsʉ i'e'^{2}e 'naa' júu^{3} tyiia.

15 Joon jilaa'^{21} júu^{3} tya' Ñʉ'^{1}ʉ' la joon jon júu^{3} tyiia. Tsʉ 'wii'^{13} joon lí^{2}-i fuu^{212}uu 'naa' 'in Espíritu do i'e'^{2}e 'naa' júu^{3} tyiia.

Fa'í^{3} seen^{21}naa' pe ilijløø'^{3}moo'

16 ''E coon^{21} nogɨ jó^{1} 'e jo máa^{1}moo' jna pe jée'^{1}gɨxʉ joon imáa^{1}moo' jna tún^{1} tsʉ nii'^{13}na fu lɨ tyíin^{1} Ñʉ'^{1}ʉ' —jin'^{2} Jesús.

17 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in tsá^{2} tya'a do la jee^{212} 'ii:

—¿'Ee cwoo^{1}i 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e júu^{3} no 'e gatyaa^{1}a 'ido? Gafaa'^{21}a jna' 'e coon^{21} nogɨ jó^{1} 'e jo nee^{212}mo' pe mi lí^{2} cɨɨin^{21}gɨxʉ nee^{212}mo' tún^{1}. Joon jin'^{2}in 'e lí^{2} la joon tsʉ tse'^{3}mo lɨ tyíin^{1} Ñʉ'^{1}ʉ'.

18 ¿'Ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} júu^{3} tya'a 'e jin'^{2} "coon^{21} nogɨ jó^{1}"? Jo 'øøi'^{21}-tsi' 'ee faa'^{21}a 'ino.

19 Joon galiñi^{2}mo-tsi Jesús 'e 'in tsá^{2} do 'iin^{212}in unngɨɨ^{1}ɨ tsʉ 'wii'^{13} joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—Jna gafuu^{212}uu 'naa' 'e coon^{21} nogɨ jó^{1} 'e jo máa^{1}moo' jna, joon cɨɨin^{21}gɨxʉ imáa^{1}naa' jna tún^{1}. ¿Tɨ 'inoo júu^{3} tyiia 'e sɨ́ɨ^{13}ɨɨ' jee^{212} yaanaa'?

20 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa', icɨɨ^{2}ɨɨ' 'e joongɨ fa'í^{3} jmoo^{2}oo' pe 'in tsá^{2} 'in tí^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} lo, jløø'^{3}mo 'e seen^{21}in. Joon xʉfiin'^{13} fa'í^{3} jmoo^{2}oo', 'e fa'í^{3} do jmoo^{2}oo' ilisɨɨ^{2}i 'e seen^{21}moo' jløø'^{3}moo'.

21 'E lɨ la lɨ mo lɨseein^{21} yʉʉn^{21}. Wúu^{1} ni^{2} 'in sáa^{3}a yʉʉn^{21} do tsʉ gatí^{2} 'ii'^{21} ilɨseein^{21} yʉʉn^{21} tya'a. Pe mo galiseein^{21} yʉʉn^{21} do jo tɨ'^{2}gɨ-tsi sáa^{3}a 'e wúu^{1} ganii^{21}i do tsʉ jløø'^{3}mo 'áai^{1} 'e galɨseein^{21} jaain^{21} xuui^{212} tsañʉʉ'^{1}.

22 La joon jon 'naa' jmoo^{2}oo' fa'í^{3} nano pe la joon góo^{3}oo yajøø^{2}na 'naa' tún^{1} la joon jløøi'^{3} alma tyii' 'áai^{1}. Joon jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} tyii^{1}i 'e jløøi'^{3} yʉ alma tyii'.

23 'Joon mi tí^{2} jmɨɨ^{212} joon jo 'e iunngɨɨ^{1}ɨɨ' jna jiin'^{13}xʉ. 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'naa': Ñʉ'^{1}ʉ' icwo'^{1}o 'naa' jilaa'^{21} 'e mɨ́^{13}ɨɨ' coon'^{13} la sii^{21} jna.

24 Ca nano jo mo gamɨ́^{2}ɨɨ' coon'^{13} la sii^{21} jna jiin'^{13}xʉ. Mɨ́^{3} 'naa' joon i'ii'^{13}naa' 'e coon'^{13} la joon ilijløø'^{3}naa' 'áai^{1}.

'E nalɨ'^{2}ɨ Jesús 'e sá^{2} juncwii^{21}

25 'Nifuu^{212}uu 'naa' coon'^{13} júu^{3} jnɨɨ^{2}i pe tɨ lɨ tí^{2} 'ii'^{21} 'e jo fuu^{212}gɨɨ júu^{3} jnɨɨ^{2}i pe ifuu^{212}uu 'naa' cwáain^{1} tya' Ñʉ'^{3}ʉʉ coon'^{13} júu^{3} coon^{21} tsáa^{1}.

26 Joon mi tɨ' jmɨɨ^{212} joon imɨ́^{2}ɨɨ' coon'^{13} la sii^{21} jna pe jo 'ná^{1}gɨ mɨ́ɨ^{3}ɨɨ tyani Ñʉ'^{1}ʉ' 'wii^{212} 'naa'

27 tsʉ 'ña'a Ñʉ'^{1}ʉ' 'nee^{1}mo 'naa'. 'Nee^{1}mo Ñʉ'^{1}ʉ' 'naa' tsʉ 'wii'^{13} galɨ'nee^{1}moo' jna, joon jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}naa' 'e Dios gasii^{21}in jna.

28 Gajúu^{3}uu fu lɨ tyíin^{1} Ñʉ^{1}ʉ' joon gagoo^{212}oo 'e juncwii^{21} lo. Joon nano itʉ́^{3}ʉʉ 'e juncwii^{21} lo joon nii'^{13}moo tún^{1} fu lɨ tyíin^{1} Ñʉ'^{1}ʉ'.

29 Joon gajin'^{2}in tsá^{2} tya'a sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—Nano foo'^{21}gɨ'ɨ coon'^{13} júu^{3} coon^{21} tsáa^{1} jo foo'^{21}gɨ'ɨ coon'^{13} júu^{3} jnɨɨ^{2}i.

30 Ni lee^{21}e'e cwáain^{1} 'e ñi'^{2}i jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2}, joon jo 'ná^{1} wa'a unngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2} 'nʉ. Tsʉ 'wii'^{13} joon jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}na'a 'e gañi'^{2}i lɨ tyíin^{1} Dios Jmii^{21}.

31 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—¿Tɨ jo'^{1} jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}naa'?

32 Ijó^{1}o 'ii'^{21} joon 'ii'^{21} joon ixee^{21}moo', joon ituu^{2}moo' jna. Pe jo 'ñii'a 'e jóon^{3}oon tsʉ sii'^{13}mo Ñʉ'^{1}ʉ' coon'^{13} jna.

33 Fuu^{212}uu 'naa' jilaa'^{21} 'elo 'e jo cu'^{3}-'oo' coon'^{13} jna joon coon'^{13} la joon seen^{2}'naa' tyʉ́^{2}. La 'ɨɨ^{212} taan^{212}naa' jee^{212} tsá^{2} 'in tí^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} imoo^{2}oo' wúu^{1}. Pe tá^{2} taain^{212}-'oo' tsʉ nigalɨ'^{1}oo 'e sá^{2} juncwii^{21} —gajin'^{2} Jesús.

17

Faa'^{21}a Jesús júu^{3} tyʉ́^{2} tya' tsá^{2} tya'a

1 Joon mo ngayuui'^{13} gafaa'^{21}a Jesús 'e júu^{3} no joon gasaa'^{13}a níi^{1}i gajøø^{2}ø ñʉ'fú^{2} joon gafaa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2}, gajin'^{2}in:

—Ñʉ'^{3}, 'e gatí^{2} 'ii'^{21} tyiia. Untyúu^{13}'u yʉʉn^{21} tyi'i, joon coon'^{13} la joon jon iuntyúu^{1}i 'nʉ.

2 'Nʉ nigacwo'^{2}'o 'ii'^{21} yʉʉn^{21} tyi'i 'e lí^{2} tyʉ'^{2}o to^{2} jileei'^{21} tsá^{2}. Joon lí^{2} cwoo^{1}o coon^{21} juncwii^{21} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo jileei'^{21} 'in gacwoo'^{13}mo'o 'ido.

3 Joon 'e juncwii^{21} do 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo lɨ la lɨ 'e cwii^{1}mo 'in tsá^{2} do 'nʉ, 'in jaan^{21}mo Dios 'in jai'^{2} joongɨ 'e cwii^{1}mo jon Jesucristo 'in gasii^{1}un.

4 'Jna nigauntyúu^{1}moo 'nʉ jiin'^{13} la taan^{2}na fu juncwii^{21} lo, joon gajmáa^{3}oo jiin'^{13} la tí^{2} to^{2} gatyʉ'^{2}'ʉ jmáa^{3}aa

5 Joon nano, Ñʉ'^{3}, cwo'^{2}'o 'e siin'^{13}na tyani'i coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tyiia 'e ga'oo^{2}oo mo tyíin^{1}na coon'^{13} 'nʉ la nʉ'gɨ garón^{1} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

6 'Niga'e'^{2}ee 'in tsá^{2} 'in ga'woo^{2}u'u jee^{212} 'in tsá^{2} tí^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} xiiala lɨ́ɨ^{2}u. Ga'wóo^{2}u'u 'in tsá^{2} do wa'a cwoo'^{13}u jna. Tsá^{2} tyi'i 'ido joon gacwoo'^{13}u jna 'e liin^{1}mo tsá^{2} tyiia. Joon 'in tsá^{2} do gajmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn júu^{3} tyi'i.

7 Joon galiñii^{1}o 'e 'nʉ gacwo'^{2}'o jna jilaa'^{21} 'e sá^{2} tyiia.

8 Joon gacwo'^{3}oo 'in tsá^{2} do 'e júu^{3} tyi'i 'e nigacwoo'^{13}'o jna, joon ga'ii'^{1}mo. Gacón^{2}o cwáain^{1} 'e gagoo^{212}oo fu lɨ tyíin^{1}u'un joon ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}i 'e gasii^{1}un jna.

9 'Joon mɨ́^{3}ɨɨ tyani'i 'wii^{212} tya' 'in tsá^{2} do
'in gacwoo'^{13}u jna tsʉ tsá^{2} tyi'i 'ido. Jo mɨ́^{3}ɨɨ
'wii^{212} tya' 'in tsá^{2} 'in tɨ́^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21}.
10 Jileei'^{21} tsá^{2} tyiia lɨ́ɨ^{2}i jon tsá^{2} tyi'i. La
joon jon 'in tsá^{2} tyi'i lɨ́ɨ^{2}i jon tsá^{2} tyiia. Joon
'wii'^{13} jmoo^{1}o 'ido 'e tyʉ́^{2} faa'^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2} tyiia.
11 'Jo joon^{2}gɨɨ ni cwoo'^{13} juncwii^{21} tsʉ
nii'^{13}moo iní^{3}ii coon'^{13} 'nʉ pe 'in tsá^{2} tyi'i do
iján^{2}a fu juncwii^{21}. Ñʉ'^{3}, 'nʉ-ʉ jaain^{21} 'in
tyúi^{2} tyanii^{21}i'i, un'øø^{1}u'u coon'^{13} 'ii'^{21} tyi'i 'in
tsá^{2} do 'in gacwoo'^{13}u jna 'e coon'^{13} la joon 'e
coon^{21} júu^{3} sɨ́ɨ^{1}i lagɨ sɨɨ'^{13}ɨ'.
12 La 'ɨɨ^{212} taan^{2}na coon'^{13}on gaunjíi^{3}na
coon'^{13} 'ii'^{21} tyi'i 'in tsá^{2} do 'in gacwoo'^{13}u
jna joon ga'aa^{2}moo. Joon ce jiin'^{13} jaain^{21} jo
nga'iin^{2}, ga'iin^{2}mo jiin'^{13} 'in 'lɨɨi'^{3} do 'in 'ná^{1}
'iin^{2} 'e coon'^{13} la joon 'e tiin'^{13} jiin'^{13} la jin'^{2}
ni jí^{2} tya' Dios.
13 'Joon nano 'e nii'^{13}na lɨ tyíin^{1}u'un, pe la
'ɨɨ^{212} taain^{2}gɨɨ fu juncwii^{21} lo fuu^{212}uu 'e júu^{3}
lo 'e lijløø'^{3}mo 'ido 'áai^{1} coon'^{13} la jløø'^{3}na.
14 Gacwo'^{2}oo 'ido júu^{3} tyi'i, joon gali'ee'^{1}mo
'in tsá^{2} tɨ́^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} 'ii, tsʉ 'in tsá^{2}
tyi'i do jo lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} 'in tɨ́^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} la
jo lɨ́ɨ^{1}na jon.
15 Jo mɨ́^{3}ɨɨ tyani'i wa'a 'wóo^{2}u'u 'in tsá^{2} do
jee^{212} 'in tsá^{2} tɨ́^{2}-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21}, mɨ́^{3}ɨɨ
tyani'i wa'a jiin'^{13} 'aa^{2}mo'o 'e jo lii'^{1} 'in 'lɨɨi'^{3}
'ii.
16 La jo tɨ́^{2}-tsii jilaa'^{21} 'e sá^{2} fu juncwii^{21} la
joon jon 'in tsá^{2} do jo tɨ́^{2}-tsi.
17 Untyúu^{1}mo'o 'in tsá^{2} do coon'^{13} 'e jai'^{2}
lɨ́ɨ^{2}i 'e lí^{2} jmáa^{1}a to^{2} tyi'i. Joon júu^{3} tyi'i 'e la
ja'^{2}mo.
18 Joon la gasii^{1}un jna jee^{212} 'in tsá^{2} 'in
tɨ́^{2}gɨ-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} la joon jon jna sɨ́ɨ^{3}na
'in tsá^{2} no jee^{212} 'in tsá^{2} 'in tɨ́^{2}gɨ-tsi 'e sá^{2}
juncwii^{21}.
19 Joon 'wii'^{13} 'ii-o untyúu^{1}na 'ñii'a 'e
coon'^{13} la joon ilityúu^{1}i 'ido coon'^{13} 'e la jai'^{2}.
20 'Mɨ́^{3}ɨɨ tyani'i 'wii^{212} tya' 'ino joon jon'
jiin'^{13} tya' 'ino mɨ́^{3}ɨɨ tyani'i pe mɨ́^{3}ɨɨ jon 'wii^{212}
tya' jileei'^{21} 'in jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}i jna cɨɨin^{21}gɨ mi nuu^{1}un
júu^{3} tya' 'ido.
21 Mɨ́^{3}ɨɨ tyani'i 'e coon^{21} júu^{3} sɨ́ɨ^{1}i 'ido, 'e
seein^{21} caain^{21} coon'^{13} jna', la 'yúi^{1} 'nʉ alma
tyiia joon la joon jon 'yú^{1}na alma tyi'i. Mɨ́^{3}ɨɨ
tyani'i 'e coon^{21} júu^{3} sɨ́ɨ^{1}i 'e coon'^{13} la joon 'in
tsá^{2} 'in tɨ́^{2}gɨ-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} ilijo'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'e
gasii^{1}un jna.
22 Nigacwo'^{2}oo 'ido 'e 'ii'^{21} tyiia 'e gacwo'^{2}'o
jna 'e coon'^{13} la joon coon^{21} júu^{3} sɨ́ɨ^{1}i 'ido la
sɨɨ'^{13}ɨ'.
23 Jna 'yú^{1}na alma tya'a la joon jon 'nʉ-ʉ
'yú^{1}'u alma tyiia, la joon jon sɨ́ɨ^{1}i 'ido coon^{21}
júu^{3} joon 'in tsá^{2} 'in tɨ́^{2}gɨ-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21}
icoon^{21}on cwáain^{1} 'e gasii^{1}un jna. Joongɨ
icoon^{21}on cwáain^{1} 'e 'nee^{1}mo'o 'in tsá^{2} tyiia
jiin'^{13} la 'nee^{1}u' jna.
24 'Ñʉ'^{3}, 'nʉ-ʉ gacwoo'^{13}u 'in tsá^{2} do tyiia
joon 'iin^{212}na wa'a taan^{2}in fu lɨ tyíin^{1}na 'e
coon'^{13} la joon lí^{2} ñii^{1}o 'e 'ya'^{2}gɨ tyiia 'e
gacwo'^{3}'o jna. Gacwo'^{2}'o jna 'e 'ya'^{2}gɨ tyiia
do tsʉ 'wii'^{13} gali'nee^{1}mo'o jna la nʉ'gɨ ga-
roon^{1}on ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
25 Ñʉ'^{3}, røø^{21} 'ii'^{21} jmoo^{2}'o, joon xʉfiin'^{13} 'in
tsá^{2} 'in tɨ́^{2}gɨ-tsi 'e sá^{2} juncwii^{21} jo cwii^{1}in 'nʉ,
pe cwii^{1}moo 'nʉ. Joon galiñi^{2}i 'in tsá^{2} tyiia do
'e gasii^{1}un jna.
26 Joon gajmáa^{3}aa 'ido júu^{3} xiiala lɨ́ɨ^{2}u, joon
ijmáa^{3}oo jon. Ijmáa^{3}aa 'ido júu^{3} xiiala 'nee^{1}u
jna 'e coon'^{13} la joon lí^{2} 'nee^{1}e 'ido tsá^{2} la
'nee^{1}mo'o jna joon 'ñii'a 'yú^{1}na alma tya'a.

18

Jee^{1}mo tsá^{2} Jesús

1 Mo ngayuui'^{13} faa'^{21}a Jesús 'e júu^{3} lo
ga'wóo^{2}mo Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a joon
ngalíin^{2} lɨ ngoo'^{13} cwo^{2} 'e sii^{21} Cedrón. Joon
do-o ga'í^{2}i Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a coon^{21} lɨ
sɨjna^{2} 'mó^{2} olivos.
2 Joon ñii^{1}i Judas, 'in tɨ li'nɨ́ɨ^{1}i Jesús jee^{212}
'mó^{2} do tsʉ 'láai^{2} naa'^{13} ngóo^{1}o Jesús do
coon'^{13} tsá^{2} tya'a.
3 Joon do-o gatyíi^{1}a Judas, jee^{1}mo coon^{21}
poo^{212} 'láa^{2} coon'^{13} 'inlɨ́ɨi^{13} 'ɨɨ'^{13} tya' 'e cwo'^{1}
fee'^{1} do. Jalíin^{2} to^{2} tyʉ'^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2},
joongɨ to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2} fariseos. Joon san'^{1}an ñí^{3}
joongɨ san'^{1}an jí^{2} coon'^{13} 'no'^{3} cɨɨ^{1}.
4 Joon tsʉ 'wii'^{13} ñii^{1}o Jesús jilaa'^{21} 'e 'ná^{1}
ilí^{2} gacwo'ɨ́ɨ^{1}o joon gaunngɨɨ^{1}ɨ:
—¿'Iin 'naa'^{21}naa'?
5 Joon gañii^{1}i 'in tsá^{2} do:
—'Nee'^{13}na'a Jesús tsá^{2} Nazaret.
Joon gajin'^{2}i Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:
—Jna-a 'ii.
Joon Judas, 'in ga'nɨɨ^{1}i Jesús, siin'^{13}mo
jee^{212} 'ii do.
6 Joon mo gajin'^{2} Jesús: “Jna-a 'ii”, 'in tsá^{2}
fúui^{1} do gajiin^{1}in lɨ' caluu joon gacɨ'^{2}mo ni
'wó^{2}.
7 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús tún^{1}:
—¿'Iin 'naa'^{21}naa'?
Joon gajin'^{2} 'in tsá^{2} do:
—'Nee'^{13}na'a Jesús tsá^{2} Nazaret.
8 Joon Jesús-gɨ gajin'^{2}in:
—Gafuu^{212}uu 'naa' 'e jna-a 'ii. Joon wana
'naa'^{21}moo' jna cwo^{2}oo' wa'a cwolíin^{2}mo 'in
catyaai^{2} no.
9 Coon'^{13} la joon gatiin'^{13} júu^{3} tya' Jesús mo
gajin'^{2}in: “Jee^{212} jileei'^{21} 'in gacwoo'^{13}i Ñʉ'^{1}ʉ'
jna, jo ga'iin^{2} jiin'^{13} jaain^{21}.”
10 Joon Simón Pedro do, 'in 'oo^{1}o coon^{21}
ñí^{3}, gasø'^{1}o joon gatʉʉ^{1}ʉ loocwóo^{1}o tsáa^{1} tya'
jaain^{21} tsa'leei'^{13} tya' 'in tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2}.
Malco sii^{21} 'in tsa'leei'^{13} do.
11 Pe Jesús gatyʉ'^{2} Pedro to^{2} jin'^{2}in:

—Ton'^{2}-o'o ñí^{3} tyi'i 'nú^{1} tya'^{1}a, 'Ná^{2} móo^{3}oo jilaa'^{21} wúu^{1} icwo'^{2} Ñʉ'^{1}ʉ' jna.

Jesús tyani Anás

12 Joon 'in 'láa^{2} do coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'ii caan^{21}mo coon'^{13} 'in 'ɨɨ'^{13} tya' tsá^{2} Israel do gasan'^{2}mo Jesús, ga'ñʉʉ^{1}ʉ cwoo^{1}o 'ido.

13 Joon gatø^{1}o fu tya' Anás, tsajmii^{21} Caifás. Caifás do lɨɨ^{1}i 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu tya' untsá^{2} jiin^{21} no.

14 La mo jéei^{1} 'in Caifás do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} Israel 'e tyú^{2}gɨ tya'a wa'a júun^{2}in jiin'^{13} jaan^{21}mo tsá^{2} tya' goo^{1}o.

Jo røø^{21}i Tʉ́^{3} 'e cwii^{1}in Jesús

15 Simón Pedro coon'^{13} jaain^{21}gɨ tsá^{2} tya' Jesús ngalíin^{2} caluu Jesús. Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu tya' untsá^{2} galicwii^{1}mo 'in tsá^{2} jaain^{21} do, tsʉ 'wii'^{13} joon lɨ'^{1}o ga'íi^{1}i coon'^{13} Jesús tya'i tyi^{1} tya' 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu do.

16 Pe Tʉ́^{3} dogɨ gajaan^{1}an lɨ' caluu' 'ooca'nú^{1} do. Pe 'in jaain^{21} do 'in cwii^{1}in 'in tyʉ'^{2} to^{2} do gangó^{1}o, ngafee'^{13}i 'in tsamí^{2} 'in 'oo^{1}o 'ooca'nú^{1} do joon ga'íi^{1}mo jon Tʉ́^{3}.

17 Joon 'in tsamí^{2} do 'in 'oo^{1}o 'ooca'nú^{1} gajin'^{2}in, sɨɨ'^{21}ɨ Tʉ́^{3} do:

—¿Tɨ jon' 'nʉ-ʉ jaain^{21} tsá^{2} tya' 'ido?

Joon Tʉ́^{3}-gɨ ganii^{1}i:

—'Un^{2}, 'e wa jon' jna-a 'ii.

18 Joon tsʉ 'wii'^{13} cwii^{2} jmoo^{1}o 'in tsa'leei'^{13} coon'^{13} 'in 'ɨɨ'^{13} do gajmaa^{1}a coon^{21} jí^{2} lɨ tyaai'^{1} tsá^{2}. Joon do-o siin'^{13}in. Do-o joon siin'^{13}in Tʉ́^{3} untyaa'^{13}i 'ña'a.

Unngɨɨ^{1}i 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu Jesús

19 Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu untsá^{2} unngɨɨ^{1}ɨ Jesús cwáain^{1} tya' 'in tsá^{2} ngɨ^{1} coon'^{13}on joongɨ cwáain^{1} tya' 'e 'ee^{1}e do.

20 Joon Jesús do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Nigafuu^{212}uu tyani jileei'^{21} tsá^{2}. Ga'e'^{2}ee tsá^{2} inʉʉ cwo'^{1} sinagogas joongɨ inʉʉ 'e cwo'^{1} fee'^{1} lɨ lɨcaain^{21} tsá^{2} Israel, jiin'^{13} coon^{21} jo 'ee gafo'^{2}oo li 'uuin^{21}.

21 ¿'Ee lɨ unngɨɨ^{1}ɨɨ' jna? Cwounngɨɨ^{1}duu' 'in ganúu^{2}un júu^{3} tyiia tsʉ ñii^{1}o 'ido jilaa'^{21} 'e ga'é^{3}ee.

22 Mo gajin'^{2} Jesús 'elo jaain^{21} 'ɨɨ'^{13} tya' cwo'^{1} fee'^{1} do 'in sin'^{2} do 'e gajnáa^{1} ni^{2} Jesús, joon gajin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ' gañii^{1}'i 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu untsá^{2} la no?

23 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—Faa'^{21}du' 'e gó^{2} 'e gafo'^{2}oo wa gafo'^{2}oo 'e gó^{2}, pe wa gafo'^{2}oo 'e tyú^{2}-ʉ, ¿'ee lɨ' gajnaa^{1}'a ní^{3}ii?

24 Joon mi yuui'^{13} joon gasii^{1}in Anás Jesús, sɨ'ñuu^{1}mo, tyani Caifás 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu tya' untsá^{2}.

Jo røøi^{21} Tʉ́^{3} tún^{1} Jesús

25 La 'ɨɨ^{212} untyaa'^{1}i Tʉ́^{3} 'ña'a gajin'^{3} 'in tsá^{2} do sɨɨ'^{21}ɨ Tʉ́^{3} tún^{1}:

—¿Tɨ jon' 'nʉ-ʉ jaain^{21} tsá^{2} tya' 'ino?

Pe jo garói^{1} Tʉ́^{3}, joon gajin'^{2}in:

—'Un^{2}, 'e wa jon' jna-a 'ii.

26 Joon jaain^{21}gɨ tsa'leei'^{13} tya' 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu tya' untsá^{2} siin'^{13}in do. Ruu'^{21}mo 'in gatú^{2} Tʉ́^{3} loocwóo^{1}o. Joon 'in tsa'leei'^{13} no gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Tʉ́^{3}:

—¿Tɨ jon'on gamaa^{212}moo 'nʉ jee^{212} 'mó^{2} do coon'^{13} 'ido?

27 Joon jo garói^{1} Tʉ́^{3} túnʉ^{1}, joon tsifu joon ga'oo^{1}o jaain^{21} tuuitsáa^{2}.

Sin'^{1}mo Jesús tyani Pilato

28 Mi yuui'^{13} joon gatyii^{1}mo 'in tsá^{2} do Jesús tya' Caifás joon gajee^{1}mo tyani Pilato. 'In Pilato do lɨɨ^{1}i gobernado to^{2} tyʉ'^{2} Roma. La ngoo^{1}gɨ gataai^{2} 'wó^{2} ijná^{2} joon jo ga'íi^{1}i 'in tsá^{2} Israel do tyani gobernado tsʉ jo 'iin^{212}in un'lɨɨ'^{3}i yaai jiin'^{13} la tɨisi'^{2}. Tsʉ wa mo'o gaun'lɨɨi'^{3} yaai jo lí^{2} dø'^{1}ø 'uunñi^{2} tya' pascua.

29 Tsʉ 'wii'^{13} joon gacwo'ɨɨ^{1}ɨ Pilato ngafee'^{13}i 'in tsá^{2} do:

—¿'Ee tsaa^{2} cwo^{2}oo' 'ino? —jin'^{2}in.

30 Joon gañii^{1}i 'in tsá^{2} do jin'^{2}in:

—Wa jo 'lɨɨ'^{3}mo 'ino, jo lí^{2} jee^{212}na'a tyani'i.

31 Joon gajin'^{2} Pilato sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—'Ná^{1} jøø^{2}moo' 'ino, cwojmaa^{2}aa' 'ii'^{21} tya' 'ino jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} ley tyi'naa'.

Pe 'in tsá^{2} Israel do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Pilato:

—Pe jna'a, tsá^{2} Israel, jo tɨɨ^{21}na'a wa'a jngaa'^{13}na'a tsá^{2}.

32 Coon'^{13} la joon gauntiin'^{13}mo júu^{3} tya' Jesús 'e xiiala ijúun^{2}in.

33 Joon ga'í^{2} Pilato inʉʉ palacio tya'a joon gatø'^{1}ø Jesús joon gaunngɨɨ^{1}ɨ jin'^{2}in:

—¿Tɨ 'nʉ-ʉ 'in Røøi^{13} tya' tsá^{2} Israel?

34 Joon gajin'^{2} Jesús:

—¿Tɨ la 'ɨ^{1}-'o'o 'wo'o sɨ 'e gafee'^{1}i tsá^{2} 'nʉ cwáain^{1} tyiia 'ee?

35 Joon Pilato-gɨ gañii^{1}i:

—¿Tɨ lɨɨ^{2}u 'e tsá^{2} Israel jna? Tsá^{2} goo^{2}'o coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} untsá^{2} 'in gajajee^{1} 'nʉ tyaní^{3}ii. ¿Ee goon^{21} gó^{2} gajmaa^{2}'a tyani 'ido?

36 Joon gajin'^{2} Jesús:

—Jo lɨɨ^{1}na røøi^{13} fu juncwii^{21} lo. Wa'a lɨɨ^{1}na la joon 'e gatiin^{2}mo tsá^{2} tyiia 'e jo gataan'^{13}mo tsá^{2} Israel jna. Pe lɨɨ^{1}na røøi^{13} fu lɨ xiia'^{21}.

37 Joon gajin'^{2} Pilato:

—¿Tɨ joon røø^{13}mo 'nʉ?

Joon Jesús gañii^{1}i:

—Jna-a røøi^{13} jiin'^{13} la foo'^{21} 'nʉ-ʉ. Cwáain^{1} joon galiseen^{21}na, joon cwáain^{1} joon goo^{212}oo ni cwoo'^{13} juncwii^{21}. Gagoo^{212}oo gafo'^{2}oo júu^{3} 'e la ja'^{2}mo. Joon jileei'^{21} 'in galinʉʉ'^{13}, nuu^{1}o jilaa'^{21} 'e fo'^{2}oo.

38 Joon Pilato-do gajin'^{2}in:

—¿Noo 'e júu^{3} do 'e jai'^{2}?

Tyʉ'^{2} tsá^{2} to^{2} ijúun^{2}in Jesús

Mo ngayuui'^{13} gaunngɨɨ^{1}ɨ Pilato Jesús 'elo, gacwo'ɨ́ɨ^{1}i túnˡ, ngafee'^{13}i 'in tsá^{2} Israel do túnˡ. Jin'^{2}in:

—Jo gatsa'^{3}aa ce jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} tya' 'in tsañɨɨ'^{1} no.

39 Pe sá^{2} coon^{21} tɨɨsi'^{2} tyii' 'e láa^{2}na jaain^{21} tsá^{2} 'yuui^{2} 'nɨñí^{3} mi tɨ jmɨɨ^{212} pascua no. ¿Tɨ 'iin^{212}naa' wa'a láa^{2}na tyii' 'in Róói^{13} no tya' tsá^{2} Israel?

40 Joon 'in tsá^{2} do ga'oo^{1}o, jin'^{2}in:

—¡Jo láa^{2}u 'ino! ¡Cwoláa^{2}u'u Barrabás tyii'i! 'In Barrabás do 'uun^{21} 'i.

19

1 Joon 'in Pilato gatyɨ'^{2}ɨ to^{2} 'láa^{2} wa'a tsajée^{1}i ipóo^{2}i.

2 Joon 'in 'láa^{2} do gajmaa^{1}a coon^{21} corona lɨ jmai'^{2} tóon^{1}, joon gaton'^{1}on tyi^{2} Jesús. Joon gatyii'^{13}in 'in 'láa^{2} do Jesús coon'^{13} coon^{21} 'mɨ'^{2} nɨɨ'^{1}.

3 Joon gajatyéen^{1}in joon gaunlee^{1}i jin'^{2}in:

—¡Wóo^{2}o seein^{21} 'in Róói^{13} tya' tsá^{2} Israel!

Joon gajnáa^{1}a.

4 Joon gangó^{1}o Pilato caluu túnˡ ngafee'^{13}i tsá^{2} Israel, jin'^{2}in:

—Tyaan^{2}aan' cwáain^{1}, tyiin^{3}duu 'in tsañɨɨ'^{1} no 'e litsaa^{2}mo-'oo' 'e jo gatsa'^{3}aa tsaa^{2} tya'a jiin'^{13} coon^{21}.

5 Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1} Jesús 'e inɨɨ do 'e 'yɨ' tyíi^{1}i corona lɨ tóon^{1}, joon tyi'^{2}i 'mɨ'^{2} nɨɨ'^{1} do. Joon gajin'^{2} Pilato sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} Israel do:

—¡Lo-o siin'^{13}in 'in tsañɨɨ'^{1} do!

6 Joon mo ganii^{1}in 'in tyɨ'^{3} to^{2} untsá^{2} joongɨ 'in 'ɨɨ'^{13} do Jesús joon ga'láa^{2} 'wii^{212} 'oo^{1}o tá^{2}, jin'in:

—¡Cwotáan^{2}in tsaa' crúu^{13} 'ino! ¡Cwotáan^{2}in tsaa' crúu^{13} 'ino!

Joon gajin'^{2} Pilato sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—'Naa' jeei^{1}duu', joon cwotéen^{1}naa' 'ido tsaa' crúu^{13} yaanaa'. Pe jna-a cwáain^{1} tyiia jo gatsa'^{3}aa tsaa^{2} tya'a jiin'^{13} coon^{21}.

7 Pe 'in tsá^{2} Israel do gañii^{1}i:

—Sá^{2} coon^{21} ley tyii'i, joon 'e ley do jin'^{2}in 'e 'ná^{1} júun^{2}in 'ido tsɨ gajmee^{1}mo 'ña'a Jóon^{1}on Dios.

8 Joon mo ganúu^{2}un Pilato 'e júu^{3} lo 'goo'^{1}gɨ 'áai^{1}.

9 Joon ga'í^{2}i tún^{1} palacio tya'a joon gaunngɨɨ^{1}i, sɨɨ'^{21}ɨ Jesús:

—¿Xiiafu seen^{21}u?

Pe Jesús do jo gañii^{1}i jiin'^{13}xɨ.

10 Joon Pilato gajin'^{2}in:

—¿'Ee lɨ' jo ngɨ́ɨ^{13}'ɨ? ¿Tɨ jo ñí^{2}'i 'e tɨɨ^{21}moo tyɨ'^{2}ɨɨ to^{2} taan^{2}u tsaa' crúu^{13} sɨ laa^{212}moo 'nɨ 'ee?

11 Joon Jesús-gɨ gañii^{1}i:

—'Nɨ-ɨ jo lí^{2} tyɨ'^{2}'ɨ to^{2} jna wa'a jo cwoo'^{13}i Dios tyi'i. Tsɨ 'wii'^{13} joon fee'^{1}gɨ tsaa^{2} tya' 'in tsá^{2} 'in gajajée^{1}i jna tyani'i lagɨ tsaa^{2} tyi'i.

12 Tsifu joon ga'láa^{2} Pilato 'wii^{212} 'noo'^{1}on xiiala lí^{2} laai^{21} Jesús. Pe 'in tsá^{2} Israel do ga'oo^{1}o, jin'^{2}in:

—¡Wa'a láa^{2}u 'ino jo tyɨ́^{2} seen^{21}u coon'^{13} 'in tyɨ'^{2} to^{2} nifu tyíin^{1} Roma! ¡Doñi'iin 'in jmee^{1}i 'ña'a róói^{13} la jmoo^{1}o 'ido, faa'^{21}a 'laa'^{21} tya' 'in tyɨ'^{2} to^{2} nifu tyíin^{1} Roma!

13 Joon mo ganúu^{2}un Pilato júu^{3} tya'a, joon gatyɨ'^{2}ɨ to^{2} 'láa^{2} tsajée^{1}i Jesús fu lɨ jmoo^{1}o 'ii'^{21} tya' tsá^{2}. Joon do-o gacwoo^{1}o Pilato ni 'mosíi^{13} tya'a ijmáa^{1}a 'ii'. Ni 'wó^{2} do lɨ si'^{2} 'mosíi^{13} tya'a taa'^{13} jmai'^{2} cuun^{212} coo'^{13}. Joon do-o galisii^{21} tsá^{2} faa'^{21}a jmíi^{1} hebreo, Gabata.

14 Ningóo^{1}o itɨ́^{2} tyíia^{2} ñi'^{1} cwoun'ló^{1} jmɨɨ^{212} pascua. Joon gajin'^{2} Pilato sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} Israel do:

—¡Lo-o siin'^{13} róói^{13} tyi'naa'!

15 Pe 'idogɨ ga'oo^{1}o tá^{2}, jin'^{2}in:

—¡Cwojúun^{2}mo 'ino tsaa' crúu^{13} tya'a! ¡Cwojúun^{2}mo 'ino tsaa' crúu^{13} tya'a!

Pilato do gajin'^{2}in:

—¿Tɨ 'iin^{212}naa' wa'a jngaa'^{13}na róói^{13} tyii'?

Pe 'in tyɨ'^{2} to^{2} untsá^{2} do gajin'^{2}in:

—Jo róói^{13} xeei'gɨ seein^{21} tyijna'a jiin'^{13} 'in tyɨ'^{2} to^{2} nifu tyíin^{1} Roma lɨɨ^{1}i róói^{13} tyijna'a.

16 Lɨ gatséi^{1} gajoon'^{13} Pilato Jesús tya' 'in tsá^{2} do wa'a téen^{1}in 'ido tsaa' crúu^{13}. Joon 'in tsá^{2} do gajée^{1}mo Jesús.

Gateen^{1}in Jesús tsaa' crúu^{13}

17 Gacwo'ɨ́ɨ^{1} Jesús tyaan^{1}an crúu^{13} tya'a, tsalíin^{2} coon^{21} lɨ sii^{21} Mootyi^{2} 'Lɨɨ^{212}. Joon coon'^{13} jmíi^{1} hebreo sii^{21} Gólgota.

18 Joon do-o gateen^{1}in tsaa' crúu^{13} caan^{2}mo coon'^{13} gái^{1}gɨ tsañɨɨ'^{1}, jmai'^{2} jaain^{21} la cataain^{212} caai^{1} Jesús.

19 Joon gatyɨ'^{2}ɨ Pilato to^{2} 'e toon^{212}on tsá^{2} coon^{21} júu^{3} yɨɨ'^{13} tyi^{2} crúu^{13} tya' Jesús 'e jin'^{2}: "Jesús tsá^{2} Nazaret, Róói^{13} tya' tsá^{2} Israel."

20 Joon fúu^{1}mo tsá^{2} Israel gauntsáa^{1}a 'e júu^{3} do tsɨ 'e júu^{3} do lɨ 'ni^{1} 'ii'^{13} jmíi^{1}, jmíi^{1} hebreo, jmíi^{1} griego joongɨ jmíi^{1} latín. Joon lɨ tyan' ciudad do lɨ gateen^{1}in tsá^{2} Jesús tsaa' crúu^{13}.

21 Tsɨ 'wii'^{13} joon 'in tyɨ'^{2} to^{2} untsá^{2} tya' tsá^{2} Israel gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Pilato:

—Jo tóon^{13}'on 'e júu^{3} do 'e jin'^{2} "Róói^{13} tya' tsá^{2} Israel." 'E tyɨ́^{2}gɨ wa'a tóon^{13}'on: "'Iin 'in gajin'^{2}in 'e lɨ́ɨ^{1}i Róói^{13} tya' tsá^{2} Israel."

22 Pe gañii^{1}i Pilato:

—Jiin'^{13} la 'e tóon^{3}oon, la joon ilí^{2}.

23 Joon 'in tyúuin^{2} 'láa^{2} do 'in gateen^{1}in Jesús tsaa' crúu^{13} gajmaa^{1}a jmai'^{2}xɨ sɨɨn'^{3} Jesús la 'oo'^{21} yaai. Joon coon^{21}gɨ 'no'^{3} 'mɨ'^{2} 'e tyɨ́^{2} gasái^{1}. 'E 'mɨ'^{2} do lɨ́^{1} coon^{21} 'no'^{3} 'mɨ'^{2}.

24 Joon 'in 'láa^{2} do jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ la 'oo'^{21} 'ii:

—Jo dyii^{21}i' 'e 'mɨ'^{2} no, tsacoo^{21}o', joon jøø^{21}ø' 'iin 'in lii'^{1}i.

Joon coon'^{13} la joon gauntiin'^{13}in 'e júu^{3} taa'^{13} jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}: "Gajmaa^{1}a jmai'^{2}xɨ sɨn'^{3}ɨɨn jee^{212} 'ii, joon tya' sɨn'^{3}ɨɨn dya'^{1}a mɨ'^{3}." La joon gajmaa^{1}a 'in 'láa^{2} do.

25 Joon tyan' lɨ si'^{2} crúu^{13} tya' Jesús siin'^{13}in
sáa^{3} Jesús coon'^{13} tsamɨ́^{2} ruu'^{21}i sáa^{3}a,
coon'^{13} María tsamɨ́^{2} tya' Cleofas joongɨ
coon'^{13} María Magdelena.
26 Joon gajøø^{2}i Jesús sáa^{3}a joongɨ jaain^{21}
tsá^{2} tya'a 'in 'nee^{1}mo 'áai^{1} joon gajin'^{2} Jesús
sɨɨ'^{21}ɨ sáa^{3}a:
—Saa^{212}, jin'^{2}in —lo-o siin'^{12}in yɨɨn^{21} tyi'i.
27 Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a do:
—Lo-o siin'^{12} in saa^{2}'a.
Joon jmɨɨ^{212} joon ga'i'^{2}i 'in tsá^{2} tya' Jesús do
María, sáa^{3} Jesús, inɨɨu tya'a.

Júun^{2}mo Jesús

28 Noo^{212}xɨ mo galiñii^{1} Jesús 'e jilaa'^{21}
gauntiin'^{13}in, 'e untiin'^{13}in jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2}
tya' Dios, Jesús gajin'^{2}in:
—'Unjmɨɨ^{2}na.
29 Joon do-o si'^{2} coon^{21} tsɨɨu^{2} sɨ'oo^{1}o vino
tiin'^{21}. Joon 'in tsá^{2} do gauncwii'^{21}i coon^{21}
lawa joo^{21} 'e sii^{21} esponja coon'^{13} vino do.
Joon gatyin'^{2} 'e joo^{21} do nii^{212} sɨɨ^{2} 'mó^{2} sii^{21}
hisopo joon gasaa'^{13}a 'oo^{2}o Jesús.
30 Joon mo ngayuui'^{13} ga'un'^{1}un Jesús 'e
vino tiin'^{21} do joon gajin'^{2}in:
—Jilaa'^{21} 'e la tí^{2}-i lí^{2}.
Joon tsifu joon gajgó^{1} tyíi^{1}i joon
gajúun^{2}mo.

'Yaa^{21}a 'láa^{2} 'mosɨɨn'^{21} caa^{1}i Jesús

31 Cwoun'ló^{2} jmɨɨ^{212} no tya' pascua, joon
tsɨ 'wii'^{13} coon^{21} jmɨɨ^{212} fee'^{1} 'áai^{1} mi jná^{2}
joon jo 'iin^{212}in 'in tsá^{2} Israel wa'a taain^{2}gɨ
tsaa' crúu^{13} 'in tsá^{2} do mi tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} 'ii'^{21}
'woo'^{21} tsá^{2} ijó^{1}. Joon ngalíin^{2}mo 'in tsá^{2}
do tsamɨ́^{1}ɨ Pilato wa'a tyɨ'^{2}ɨ to^{2} fiin^{1}in
tsaa'mootɨɨ^{2}ɨ 'in tsá^{2} taan^{1}in crúu^{1} do. Joon
jmoono ijúun^{2}in joon lí^{2} xiia^{1} cuerpos tya'a.
32 Joon 'in 'láa^{2} ngalíin^{2} ngafíin^{1}in
tsaa'mootɨɨ^{2} tya' 'in nifu do joongɨ tya' 'in
jaain^{21}gɨ do 'in gateen^{1}in tsaa' crúu^{1} coon'^{13}
Jesús.
33 Pe mo ngalíin^{2} ngatyéen^{1}in caai^{21} Jesús
galili'^{3}i 'e najún^{1}mo Jesús tsɨ 'wii'^{13} joon jo
gafiin^{1}in tsaa'mootɨɨ^{2} 'ido.
34 Lɨ coon'^{21} ga'ya^{1}a 'in 'láa^{2} do 'mosɨɨn'^{21}
caai^{21} Jesús joon tsifu la joon gatuun^{21}un
jmɨ^{1} sɨcaai'^{13} jmɨɨ^{21}.
35 Joon 'iin 'in jmaa^{1}a júu^{3} lo 'e ganí^{2} joon
jmoo^{1}o júu^{3} jai'^{2}. Nii^{1}o 'e júu^{3} la ja'^{2}mo faa'^{21}a
joon jmaa^{1}a 'naa' júu^{3} 'e lí^{2} jo'^{1}o lɨɨ^{2}naa'.
36 Joon jilaa'^{21} 'elo galɨ́^{2} wa'a untiin'^{13}mo 'e
júu^{3} taa'^{13} ni jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}: “Ce jiin'^{13}
coon^{21} mootáa^{2}i ifíin^{13}in.”
37 Joon lɨ xiia' jin'^{2}in ni jí^{2} tya' Dios: “Ijøø^{2}i
tsá^{2} 'in niga'yá^{2} tya'a.”

'Aa^{1}mo tsá^{2} Jesús

38 Mo ngayuui'^{13} gajúun^{2}in Jesús jaain^{21} 'in
jai'^{2} lɨɨ^{2}i Jesús sii^{21} José ngamɨɨ^{1}ɨ Pilato wa'a
cwo^{1} 'ido cuerpo tya' Jesús. 'In Sé^{3} no ja'^{2}mo
coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Arimatea joon 'uun^{21}mo
ngɨɨ^{1} coon'^{13} Jesús tsɨ 'goo'^{21}o 'in tsá^{2} tyɨ'^{2} to^{2}
tya' Israel. Ga'ii'^{21}mo Pilato júu^{3} tya'a joon
gangó^{1}o Sé^{3} ngatyiin^{1}an cuerpo tya' Jesús.
39 Joon 'in Nicodemo, 'in ngafee'^{13}i Jesús
lɨ 'woo^{1}, gatyíi^{13}a tyaan^{1}an 'oo^{21} jmafuu^{21}
mirra coon'^{13} áloes ti dyadya^{1} kilo.
40 Je wáai^{2} do gapaa'^{13}i cuerpo tya' Jesús
coon'^{13} 'mɨ'^{2} caai'^{13} 'oo^{21} jmafuu^{21} do jiin'^{13}
la tɨɨsi'^{2} tya' tsá^{2} Israel mi 'áa^{13}i tsá^{2}.
41 Tyan' lɨ taan^{1}in Jesús tsaa' crúu^{13} sá^{2}
goon^{21} jee^{212} 'mó^{2}. Joon jee^{212} do sá^{2} goon^{21}
'aan^{1} tya' 'lɨɨ^{212} tsi too^{21} tsaa' xá^{2}. Jo mo
ga'aa^{1}i tsá^{2} tsá^{2} 'e tsi too^{21} do, jiin'^{13} jaain^{21}.
42 Tsi 'aan^{1} do-o ga'aa^{1}i cuerpo tya' Jesús
tsɨ tyan'an 'áai^{1}, joongɨ tɨ lɨ 'láa^{2} 'wii^{212} jmɨɨ^{212}
'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} Israel.

20

Mo gajiin'^{1} Jesús jee^{212} 'lɨɨ^{212}

1 'Aa^{21} jmɨɨ^{212} láa^{2} 'wii^{212} semóo^{13} ngóo^{1}o
María Magdalena fu lɨ niga'áai^{1} Jesús.
'Nɨɨu^{21}mogɨ. Joon ganii^{21}i 'e jo si'^{2}gɨ 'áan^{3} tya'a
'e cuun^{212} 'in jnɨ^{1} 'oo^{21} 'aan^{1} do.
2 Joon gangóo^{1} cwiin^{1}in fu lɨ taain^{21} Simón
Pedro coon'^{13} 'in jaain^{21}gɨ tsá^{2} tya' Jesús 'in
'nee^{1}i Jesús 'ái^{1}. Joon gajin'^{2} María do sɨɨ'^{21}ɨ
'ido:
—Nigatyii^{1}mo tsá^{2} Ña'ñɨ'^{1}ɨ' tsi 'aan^{1} joon
jo nee^{3}e'e xiiafu ngajée^{13}i.
3-4 Joon Tɨ́^{3} coon'^{13} 'in tsá^{2} tya' Jesús
catyaai^{2} ngalíin^{2}in cwiin^{1}in fu lɨ roon^{21}on
'aan^{1} do. Joon 'in jaain^{21} do, cwii^{21}gɨ
cwiin^{1}in lagɨ Tɨ́^{3} joon tyíi^{1}a 'aan^{1} do nifu.
Joon nga'ee^{212}e 'oo^{21} 'aan^{1} jøø^{2}ø.
5 Nii^{21}o 'e 'no'^{3} 'mɨ'^{2} roon^{1}on do pe jo ga'í^{2}i
'aan^{1} do.
6 Mi yuui'^{13} joon gatyíi^{1}a Simón Pedro
caluu joon ga'í^{2}o tsi 'aan^{1} do. Nii^{21}o jon 'e
'no'^{3} 'mɨ'^{2} roon^{1}on do.
7 Nii^{21}o jon 'e 'mɨ'^{2} 'e gapaa'^{21}i ni^{2} Jesús
jo roon^{1}on coon'^{13} 'e 'no'^{3} 'mɨ'^{2} 'e catyiia^{2} pe
ijuui'^{13} roon^{1}on coon'^{21}.
8 Joon ga'í^{2}i jon 'in tsá^{2} jaain^{21} do 'in
gatyíi^{1}a nifu 'aan^{1} do, joon ganii^{21}i jilaa'^{21} 'e
nigalí^{2} joon jo'^{1}o galɨ́ɨ^{2}i.
9 Joon jo mo ga'øøi'^{21}-tsí jiin'^{13} la nijin'^{2} ni
jí^{2} tya' Dios 'e 'ná^{1} jiin'^{1} Jesús jee^{212} 'lɨɨ^{212}.
10 Joon gangaa'^{13}mo 'in tsá^{2} tya'a do fu
tya'a.

Jné^{1}i Jesús tyani María Magdalena

11 Pe 'in María do gajaan^{1}an caluu 'oo^{21}
'aan^{1}, gatyi'^{2}i. La 'ɨɨ^{212} cɨ'^{2}ɨ do ga'íi^{1}i jøø^{2}ø tsi
'aan^{1} do.
12 Joon do-o gangoo^{21}o gái^{1} ángeles tyi'^{2}i
'mɨ'^{2} taa^{21}. Do-o née^{1}i lɨ garoon^{1}on cuerpo
tya' Jesús. Joon jaain^{21} tyíin^{1} yɨ' lɨ garoon^{1}on
tyíi^{1}i joon jaain^{21}gɨ tyíin^{1} 'ée^{2} tɨɨ^{2} Jesús.
13 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ 'in ángeles do 'ii:
—Tsamɨ́^{2}, ¿'ee lɨ cɨɨ'^{21}'i?
Joon gajin'^{2} 'in tsamɨ́^{2} do:

—Ci'^{2}oo tsʉ nigajee^{1}mo tsá^{2} Ñʉ'^{3} Fíí^{3}ii joon jo ñí^{3}ii xiiafu ngajée^{1}i.

14 Joon mo gajin'^{2}in 'elo gajiin'^{1}in níí^{1}i joon gangóo^{1}o Jesús siin'^{13}in do. Pe jo galili'^{3}i 'e Jesús 'ii.

15 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Tsamí^{2}, ¿'ee lɨ cɨɨ'^{21}'ɨ? ¿'Iin 'naai'^{21} 'nʉ?

Joon tsʉ 'wii'^{13} 'ɨ^{1}-tsi 'e 'in 'aa^{1}a 'wó^{2} do fee'^{13}i 'ii gajin'^{2}in:

—Tsañʉʉ'^{1}, owa gajee^{2}mo'o, foo'^{2}'o xiiafu gatʉʉ^{21}u'u joon jna-a nitee^{212}ee.

16 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsamí^{2} do:

—¡María!

Joon María do gajiin^{1}mo joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Jesús coon'^{13} jmíí^{1} hebreo:

—¡Raboni! —'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} jin'^{2}in: Tɨfo'^{2} tyi'.

17 Joon Jesús-gɨ gajin'^{2}in:

—Jo 'li^{2}u'u jna, tsʉ jo mo ngóo^{3}gɨɨ lɨ tyíin^{1} Ñʉ'^{3}ʉʉ. Pe cwoo'^{21}'o, cwosii'^{13}'i 'in ruu'^{21}na 'e nii'^{13}na lɨ tyíin^{1} Ñʉ'^{3}ʉʉ 'in lɨ́ɨ^{1}i Ñʉ^{2}ʉʉ' jon, lɨ tyíin^{1} Dios tyiia 'in lɨ́ɨ^{1}i jon Dios tyii'.

18 Joon gangóo^{1}o María Magdalena do ngajmaa^{1}a 'in tsá^{2} tya' Jesús júu^{3} 'e niganí^{2}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús joon 'e nigafee'^{21}i 'e júu^{3} do.

Jnéi^{2} Jesús tyani tsá^{2} tya'a

19 Canʉʉ^{21} jmɨɨ^{212} joon, jmɨɨ^{212} 'láa^{2} 'wii^{212} semóo^{13} 'in caan^{21}in tsá^{2} tya' Jesús. Joon tsʉ 'wii'^{13} 'gøø'^{1}mo tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} tya' Israel 'in jnɨɨ^{1}ɨ ca'nʉ́^{1}. Joon ga'í^{2}i Jesús tún^{2} tsa'^{2} jee^{212} 'ii joon ga'ɨ'^{1}ɨ júu^{3} jin'^{2}in:

—Tyʉ́^{2}-ʉ cwoseen^{21}naa'.

20 Mo ngayuui'^{13} joon ga'e'^{2}e Jesús tsá^{2} tya'a cwoo^{21}o, caa^{1}i. Joon 'in tsá^{2} tya'a do galijløø'^{3}mo 'áai^{1} mo jøø^{2}i Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús.

21 Mo ngayuui'^{13} joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido tún^{1}:

—Tyʉ́^{2}-ʉ cwoseen^{21}naa'. La gasii^{1}in Ñʉ'^{1}ʉ' jna la joon jon sɨɨ^{1}na 'naa'.

22 Joon gaxʉʉ^{1}ʉ ni^{2} 'ido joon gajin'^{2}in:

—Cwo'ii'^{13}naa' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios Jmii^{21}.

23 Wa'a 'naa' jmaa^{2}aa' feei'^{1}-'oo' tsaa^{2} tya' tsá^{2}, si'iin^{2}mo tsaa^{2} tya' 'ido. Pe joon wa'a jo jmaa^{2}aa' feei'^{1}-'oo' tsaa^{2} tya' tsá^{2} jo si'iin^{2}in tsaa^{2} tya' 'ido.

Tomás gangaa^{1}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ'

24 Pe jaain^{21} jee^{212} 'in apóstoles tya' Jesús 'in sii^{21}i Tomás jo tyíin^{1}in mi tyíí^{1}a Jesús. Suuin^{212} 'in Tomás do.

25 Joon 'in tsá^{2} tya'a catyaai^{2} gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Ganee^{212}moo'o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús.

Pe 'in Tomás do gajin'^{2}in:

—Jo ijai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na wa jo nijøø^{3}øø lɨ ga'yá^{2} cwotóon^{1} cwoo^{1}o, joon ngɨ́ɨ^{3}na unnicwóo^{3}oo lɨ ga'yá^{2} cwotóon^{1} do joongɨ ngɨ́ɨ^{3}na cwóo^{3}oo lɨ ga'yá^{2} 'mosʉʉn'^{21} caa^{1}i.

26 La coon^{21} dyía^{1} 'in caain^{21} tsá^{2} tya'a coon^{21} inʉʉ joon taan^{2}mo Tomás coon'^{13}on. Joon xʉfiin'^{13} tyʉ́^{2} injnɨ^{1} jnɨ'nʉ́^{1} ga'í^{2} Jesús joon gajmaa^{1}a siin'^{13}in tún^{2} tsa'^{2} jee^{212} 'ii. Joon ga'ɨ'^{1}ɨ júu^{3} jin'^{2}in:

—Tyʉ́^{2}-ʉ cwoseen^{21}naa'.

27 Mi yuui'^{13} joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Tomás:

—Ngɨɨ^{2}u unnicwoo^{2}'o lo joon jøø^{2}'ø lɨ ga'yá^{2} cwotóon^{1} cwóo^{3}oo. Xá^{2} cwoo^{2}'o joon taan'^{1} caa^{1}na. Jo ngɨɨ^{21}gɨ'ɨ 'e jo jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}u la joon cwolitsáa^{1}mo-'o'o.

28 Joon gañii^{1}i Tomás jin'^{2}in:

—¡Ñʉ'fii^{3}ii, joongɨ Dios tyiia 'nʉ!

29 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Tomás, jo'^{1}o galɨ́ɨ^{2}u'u jna tsʉ 'wii'^{13} gañi^{2}mo'o jna. Pe jløø'^{3}mo 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i jna xʉfiin'^{13} jo mo ngaa^{1}i jna.

'Yʉto^{2} tya' 'e jí^{2} lo

30 Lɨ́ɨ^{1} 'láai^{2}gɨ li^{2} milagro gajmaa^{1}a Jesús tyani tsá^{2} tya'a 'e jo taa'^{13} 'e jí^{2} lo.

31 Pe 'e jí^{2} lo taa'^{13} jilaa'^{21} 'e júu^{3} lo 'yʉto^{2} 'e lí^{2} jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa' 'e lɨ́ɨ^{1}i Jesús Cristo, Jóon^{1}on Dios. Joon tsʉ 'wii'^{13} jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}naa' Jesús 'e seen^{21}moo' coon^{21} tøø^{2}mo coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'e sii^{21} 'ii.

21

Jnéi^{1} Jesús tyani dyái^{1} tsá^{2} tya'a

1 Mo ngayuui'^{13} joon gajnéi^{2} Jesús tyani tsá^{2} tya'a coon^{21} fu lɨ tɨ'^{2} tyíia^{1} sii^{21} Tiberias. La no galí^{2}:

2 Dyái^{1} tsá^{2} tya' Jesús taain^{212} caan^{21}mo. 'In tsá^{2} do sii^{21} Simón Pedro, coon'^{13} Tomás suuin^{212}, coon'^{13} Natanael, joon jaain^{21} tsá^{2} seein^{21} Caná náa^{1} lɨ sii^{21} Galilea 'ii. Taain^{212} jon 'in gái^{1} jóon^{1}on Zebedeo coon'^{13} gái^{1}gɨ tsá^{2} tya' Jesús.

3 Joon Simón Pedro do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'in catyaai^{2} do:

—Níí^{3}ii, niseen'^{12}na joo'^{21} jmɨɨ^{21}.

Joon gajin'^{2} 'in catyaai^{2} do:

—Jna'a jon tsaa^{21}a' coon'^{13} 'nʉ.

Joon ngalíin^{2}mo, ngatáa^{1}i coon^{21} barco. La tøøi^{2} 'woo^{1} táa^{1}i 'naa'^{1}i joo'^{21} jmɨɨ^{21} pe jo gataan'^{13}in jiin'^{13} jaain^{21}.

4 Mo tɨ lɨ ngó^{1}o cajná^{2} gajnéi^{1} Jesús lɨ tɨ' tyíia^{1} do pe jo galicwii^{1}in tsá^{2} tya'a 'ii.

5 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} taai^{2} barco do:

—'Naa', ¿tɨ jo mo taan'^{13}naa'?

Joon 'in tsá^{2} do gañii^{1}i:

—'Un^{2}, jiin'^{13} jaain^{21}.

6 Joon gajin'^{2} Jesús sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Lɨ' tsáa^{1} caai^{21} barco do nii'^{13}ii' nʉʉ^{3}, joongɨ iteen'^{13}naa' joo'^{21}.

La joon gajmaa^{1}a, joon jo lí^{2} saa'^{13}a 'e nʉʉ^{3} tsi barco tsʉ røø^{1}mo joo'^{21} jmɨɨ^{21} do.

7 Joon 'in tsá^{2} tya' Jesús 'in 'nee^{1}i Jesús 'áai^{1} gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ Tʉ́^{3}:

—¡Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'ido!

Joon mo ganúu^{2}un Simón Pedro 'e jin'^{2}in: “Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'ido”, joon gaci'^{2}ɨ siin'^{13}in (tsʉ gatyii^{1}i 'e saan'^{1}in joo'^{21} jmii^{21}). Joon mo ngayuui'^{13} joon ga'ii^{2}i tsi jmii^{21} itsáa^{1}a li sin'^{2} Jesús.

8 Joon 'in tsá^{2} tya'a catyaai^{2} 'in taai^{2} barco do gatyalíin^{2}mo ti' jmii^{21} do jñʉʉ^{1}ʉ núʉ^{3} do røøi^{1} joo'^{21} jmii^{21}. Ga'ii^{21} barco do lɨ 'oo^{2} coon^{21} cíein^{13} metros 'e lɨ' tɨ' do.

9 Joon mo cwo'ii^{1} 'e barco do lɨ' cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} gajnée^{1}i coon^{21} jí^{2} lɨ coo^{21} jí^{2} joon ni jí^{2} do untyúun^{2}in jaain^{21} joo'^{21} jmii^{21}. Joon náa^{1} 'iñi'^{1} caai^{21} do.

10 Joon gajin'^{2} Jesús sii'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do:

—Cwotyiin^{2}naa' jaain^{21} gái^{1}gɨ joo'^{21} do 'in la ngayuui'^{13} gataan'^{13}naa' do.

11 Joon Simón Pedro ga'í^{2} tsi barco do joon gaun'øø^{1}i 'e núʉ^{3} do fu nitsaa^{2}. Røø^{1}mo 'e núʉ^{3} do joo'^{21} jmii^{21} cøøi'^{13}, ti jiin'^{13} coon^{21} cíein^{13} tsi ca'no'^{3} tsigɨ gaai^{21}. Joon xʉfiin'^{13} 'áa^{1}mo røøi^{1} 'e núʉ^{3} do jo ga'gii^{21}ɨ.

12 Joon gajin'^{2} Jesús sii'^{21}ɨ 'ido:

—Ñilíin^{2}naa', cøø'^{3}xʉʉ'.

Joon jo gatá^{2}-tsi jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} tya'a do wa'a unngii^{1}ɨ 'iin 'ii tsʉ ñi^{1}o 'e Ña'nʉ'^{1}ʉ' Jesús 'ii.

13 Joon gajatyéen^{1}mo Jesús joon gajmaa^{1}a jmai'^{2}xʉ 'e 'iñi'^{1} do jee^{212} 'ii. La joon gajmaa^{1}a coon'^{13} 'in joo'^{21} jmii^{21} do.

14 Ningóo^{1} 'ni^{1} naa'^{13} 'e gajné^{1}i Jesús tyani tsá^{2} tya'a mi yuui'^{13} gajiin'^{1}in jee^{212} 'lii^{212}.

Jesus sii^{1}i coon'^{13} Simón Pedro

15 Mo ngayuui'^{13} gagøø'^{21}ø gaunngii^{1}ɨ Jesus sii'^{21}ɨ Simón Pedro:

—Simón, jóon^{1}on Jonás ¿tɨ 'nee^{1}mo'o jna 'láai^{2}gɨ lagɨ 'in no?

Joon Tʉ^{3} do gañii^{1}i:

—Joon, Ña'nʉ'^{1}ʉ', ñi^{2}o'o 'e 'iin^{212}moo 'nʉ.

Jesús-gɨ gajin'^{2}in:

—Joon, cwo'^{2}'o 'e dø'^{2} joo'saa'^{21} xuui^{212} tyiia.

16 Joon gatí^{2} tún^{2} naa'^{13} 'e gaunngii^{1}ɨ jin'^{2}in:

—Simón, jóon^{1}on Jonás, ¿tɨ 'nee^{1}mo'o jna?

Joon gañii^{1}i Tʉ^{3} do:

—Joon, Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ñi^{2}o'o 'e 'iin^{212}moo 'nʉ.

Joon gajin'^{2} Jesús:

—Joon, 'aa^{2}mo'o joo'saa'^{21} tyiia.

17 Joon gatí^{2} 'ní^{1} naa'^{13} 'e gaunngii^{1}ɨ Jesús 'ii, jin'^{2}in:

—Simón, jóon^{1}on Jonás, ¿tɨ 'iin^{212}mo'o jna?

Joon Tʉ^{3} do gajmaa^{1}o fa'í^{3} tsʉ wii'^{13} Jesús nigaunngii^{1}ɨ 'ní^{1} naa'^{13} wa'a 'iin^{212}in Tʉ^{3} 'ii. Joon Tʉ^{3} gajin'^{2}in sii'^{21}ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ñi^{2}o'o jilaa'^{21}. Ñi^{2}o'o 'e 'iin^{212}moo 'nʉ.

Joon gajin'^{2} Jesús:

—Joon, cwo'^{2}'o 'e dø'^{2} joo'saa'^{21} tyiia.

18 'E la ja'^{2}mo fuu^{212}uu 'nʉ: mo lii^{1}u'u sɨmii'^{21} gatyii'^{1}'i siin'^{21}'in 'wo'o joon gatyii^{2}'a doñixiia' fu 'iin^{212}u'un. Pe mi lɨ yʉʉ'^{13} 'nʉ inii'^{13}'i cwaa^{1}'a joon tsá^{2} xee'^{21}mo ityii'^{13}i 'nʉ siin'^{21}'in joon ijee^{212}mo tsá^{2} 'nʉ xiia'lɨ jo 'iin^{212}u'un cwoo'^{13}'o.

19 Coon'^{13} 'e júu^{3} joon gajmaa^{1}a Jesús júu^{3} xiiala ijúun^{2}in Tʉ^{3} joongɨ xiiala iuntyúu^{1}i Dios. Mo ngayuui'^{13} joon gajin'^{2} Jesús sii'^{21}ɨ Tʉ^{3}:

—¡'Na^{1} coon'^{13} jna!

'In tsá^{2} 'in 'iin^{212}in Jesús

20 Joon gajiin'^{13}in Tʉ^{3} níi^{1}i joon gajøø^{2}i jaai'^{13} caluu 'in tsá^{2} tya' Jesús do 'in 'née^{1}i Jesús 'ido. 'In tsá^{2} do tyíin^{1}in caai^{1} Jesús mo gagøø'^{21}ø lɨ tséi^{1} do. Joon gaunngii^{1}ɨ Tʉ^{3} sii'^{21}ɨ Jesús: “Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿'iin 'in i'nii^{1}i 'nʉ?”

21 Joon mo gangaa^{21}i Tʉ^{3} 'ii, gajin'^{2}in sii'^{21}ɨ Jesús:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', coon'^{13} 'in no, ¿'ee 'ilí^{2}?

22 Joon Jesús do gañii^{1}i:

—Wa' 'iin^{212}na 'e seein^{21} 'ido ca mi gaa'^{13}na tún^{1}, ¿'ee cwáain^{1} tyi'nʉ? Jiin'^{13} cwáain^{1} tyi'i 'e 'na^{1} coon'^{13} jna.

23 Joon coon^{21} júu^{3} 'atsaa^{21} gasii^{1}i 'in tsá^{2} jai'^{2} lii^{2}i Jesús 'e jo ijúun^{2}in 'in tsá^{2} do tsʉ Jesus gajin'^{2}in: “Wa' 'iin^{212}na 'e seein^{21} 'ido ca mi gaa'^{13}na tún^{1}, ¿'ee cwáain^{1} tyi'nʉ?” Pe jo gajin'^{2}in 'e jo ijúun^{2}in, gajin'^{2}o: “Wa' 'iin^{212}na 'e seein^{21} 'ido ca mi gaa'^{13}na tún^{1}, ¿'ee cwáain^{1} tyi'nʉ?”

24 Joon 'in tsá^{2} tya' Jesus no, 'ii 'in nigataan^{1}an ni jí^{2} 'e júu^{3} lo. Joon 'ii jin'^{2}in 'e ja'^{2}mo júu^{3} tya'a. Joon nee^{21}e' 'e ja'^{2}mo júu^{3} tya'a.

25 Joon 'láai^{2}gɨ nigajmaa^{1}a Jesús. Joon wana to'^{2}o tsá^{2} ni jí^{2} jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a Jesús iunrøøi^{1} jí^{2} 'láai^{2} 'áai^{1}. Amén.

'E la gajmaa^{1}a tsá^{2} tya' Jesús

Dios icwó^{2} Espíritu Tyɯ́^{2} tya'a

1-2 Coon'^{13} jí^{3} tyiia la mo 'láa^{2} 'wii^{212} nifu, tsá^{2} tyúi^{1} Teofilo, gajmaa'^{13}aa 'nɯ júu^{2} ce jilaa'^{21} 'e ga'láa^{2} Jesús 'wii^{212} jmáa^{1}a joongɨ 'e ga'e'^{2}e tsá^{2} ca gangaa'^{12}i ñɯ'fú^{2}. La jo mo 'yaa^{1}i Jesús ñɯ'fú^{2} gauncoon'^{13} Espíritu Tyɯ́^{2} tya' Dios 'ii 'e icwo'^{1}o tsá^{2} tya'a, 'in gatyii'^{13}in, to^{2} 'e 'ná^{1} jmaa^{1}a.

3 Mo gangɨ́ii^{2} gajúin^{1} Jesús do gajné^{1}mo 'e jiin'^{1}o jee^{212} tsá^{2} tya'a. La jee^{212} tunlo^{1} jmii^{212} do jnée^{2}mo jee^{212} tsá^{2} tya'a. Joon gajmaa^{1}a 'láai^{2} nii^{2} to^{2} 'e 'ee^{1} 'e nigalija'^{2}mo 'e seen^{21}mogɨ, 'e jo lí^{2} jin'^{2} tsá^{2} 'e jo nijo'^{1}. Joongɨ gajin'^{2}o xiiala mi tyɯ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2}.

4 La jee^{212} ngɨ^{1}gɨ Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a ga'ɨ́i^{2} júu^{3} 'e jo mo 'woo^{21}duu' Jerusalén lo ca gatséin^{1} júu^{3} ga'ɨ́i^{2} Dios Jmii^{21}.

5 —'E ja'^{2}mo —jin'^{2} Jesús sii'^{21}ɨ tsá^{2} tya'a do—, Wó^{3}-o gasaai^{1} tsá^{2} jmii^{21} jiin'^{13} coon'^{13} jmii^{21} pe ciiin^{21}gɨxɯ icwoo'^{12}i Dios 'naa' 'in Espíritu Tyɯ́^{2} tya'a iuncoon'^{13} 'naa'.

Ngaai'^{12} Jesús fu ñɯ'fú^{2}

6 Cafu mo gaicaain^{21} Jesús coon'^{13} tsá^{2} tya'a gaunngii^{1}ɨ tsá^{2} tya'a 'ii:

—Ña'ñɯ'^{1}ɯ', ¿tɨ gatɨ́^{2} 'ii'^{21} 'e laa^{212}mo'o tsá^{2} Israel joon la joon lí^{2}-i tyɯ'^{1}ɯ to^{2} yaai?

7 Joon gañii^{1}i Jesús:

—Jo tɨ́ii^{2} 'naa' liñí^{3}ii' lii^{212} tsei'^{2} 'e ilí^{2} jilaa'^{21} 'elo. Jiin'^{13} 'ña'a Ña'ñɯ'^{1}ɯ' Dios Jmii^{21} tɨ́ii^{2} liñii^{1}i lii^{212} 'e ijmáa^{1}a 'elo.

8 Pe ijoo^{21}-o 'in Espíritu Tyɯ́^{2} tya' Dios joon 'ii ingí^{1} coon'^{13} 'naa'. Joon 'ii'^{21} tya' 'ii cwolíin^{2}naa' Jerusalén, joongɨ la caain^{21} lɨ san'^{2} Judea, joongɨ lɨ sii^{21} Samaria coon'^{13} la caain^{21} lɨ wíin^{2}gɨ ni cwoo'^{13} juncwii^{21}. Icwolíin^{2}naa' cwojmaa^{2}aa' júu^{3} 'iin jna.

9 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2} 'elo, la 'ii^{212} jøø^{2}mogɨ 'ido 'ii, joon gasaa^{1}mo Jesús. Ngaa'^{12}i fu yɯ'. Joon gajó^{2} coon^{21} jníi^{1} gacii'^{12}i Jesús. Joon jo jnéei^{2}gɨ.

10 Téen^{2}mogɨ 'ido jøø^{2}ø fu ñɯ'fú^{2} la 'ii^{212} ngaa'^{12}i Jesús. Joon gajnéi^{1} co' lɨ téein^{2} 'ido gái^{1} tsañɯɯ'^{1} taa^{21} siin'^{13}in.

11 Joon gajin'^{2}in sii'^{21}ɨ 'ido:

—Tsañɯɯ'^{1} seein^{21} Galilea jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in-gɨ téen^{2}naa' lo jøø^{2}øø' fu yɯ' juncwii^{21}. 'In Jesús no, 'in cwo'ɨ́i^{1} jee^{212} 'naa' ngaa'^{12}i fu yɯ' do coon^{21} røø^{21} 'ii la mo ngaa'^{12}i do, la joon jon ijó^{1} tún^{1}.

Tyii'^{13}in Matías 'a 'ii'^{21}in cwáain^{1} tya' Judas

12 Joon ngalíin^{2}mo 'a moo'^{21} sii^{21} Olivos do. Joon ngaliin^{1} tún^{1} Jerusalén 'e ná^{1} coon^{21} sii'^{13}xɯ jiin'^{13} la to^{2} gatyɯ'^{2} ley tya' Moisés 'e sá^{2} ngɨ^{1} tsá^{2} mo jmii^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2}.

13 Mo tyaliin^{1}in 'e fuu^{21} do gasóo^{2}o coon^{21} 'nú^{1} lɨ tɨ́^{2} tún^{2} fúi^{1}. 'In gatyaliin^{1}in do sii^{21} Tɯ́^{3} coon'^{13} Jacobo coon'^{13} Wó^{3} coon'^{13} Díi^{3} coon'^{13} Tomóo^{13} coon'^{13} Bartolomé coon'^{13} Untøø^{2} coon'^{13} Jacobo, jóon^{1} Alfeo, coon'^{13} Simóoi^{13}, jaain^{21} tsá^{2} tya' coon^{21} poo^{212} sii^{21} cananistas. Joon coon'^{13} Judas ruu'^{21}i Jacobo,

14 Jilee'^{21}mo 'in lɨ caain^{21} coon'^{13} ruu'^{21}i Jesús coon'^{13} María sáa^{3} Jesús coon'^{13} 'in tsamí^{2} catyaai^{2} do. Lɨcaain^{21} fee'^{21}i Dios.

15 Jiin'^{13} jee^{212} joon galicaain^{21} tsá^{2} jiin'^{13} coon^{21} cíein^{13} tsi dyáai^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2}. Joon gajmaa^{1}a Tɯ́^{3} siin'^{13}in jee^{212} tsaruu'^{21}i, joon gajin'^{2}in sii'^{21}ɨ 'in tsá^{2} catyaai^{2} do:

16 —Tsaru'^{1}u', 'ná^{1}-a tsín^{1} jiin'^{13} la gataan^{1}an 'lii^{212} yɯɯ'^{13} David ni jí^{2} tya' Dios coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyɯ́^{2} tya' Dios. David do gafaa'^{21}o xiiala 'e itsangɨ́ii^{2} Judas. 'Ii-o jee^{212} 'in gasaain'^{12} Jesús.

17 Judas jaain^{212} jee^{212} jna'a, joon tɨ́ii^{2}mo jmáa^{1}a to^{2} coon'^{13} jna'a.

18 Pe joon ngoo^{21}-o Judas ngala^{1} coon^{21} si'^{2} 'wó^{2} coon'^{13} 'e cuu^{2} gajna'^{1}an coon'^{13} 'e gó^{2} gajmaa^{1}a do. Tsifu joon gacii'^{12}i lɨ' sijiii^{2}. Joon ga'giii^{21}ɨ tu'^{2}u. Joon ga'woo^{21}o jilaa'^{21} 'un'mii^{2}ɨ.

19 Joon mo galiñi^{1} 'in seein^{21} Jerusalén do joon gaunsii^{21} 'e 'wó^{2} do Acéldama, 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} sii^{21} Coon^{21} Sii'^{13} Tyiia^{21} 'in 'O^{2} Jmɨ^{1}.

20 Tsɯ 'wii'^{13} ni Salmos jin'^{2} la no:

Cwosii'^{21}i 'núɯ^{1}ɯ sɨtuu^{1}mo.
Jo 'in seein^{21}gɨ 'in cwaa^{21}gɨ.
Joongɨ jin'^{2}in:
Cwocwoo^{2}oo' 'in xee'^{21}mo 'in jmá^{1} to^{2} jmoo^{1}o 'ido.

21 "Wii'^{13} joon tsajmoo^{21}o' 'elo —jin'^{2} Tɯ́^{3}—. Jee^{212} jna' jeei^{1} 'inlɨ́ii^{13} tsá^{2} 'in ningɨ^{1} coon'^{13} jna' la tøøi^{2} nigangii^{21}ɨ' coon'^{13} Jesús.

22 Ca la mo gasaa^{1}i Wó^{3} Ña'ñɯ'^{1}ɯ' Jesús jmii^{21} joon ca gangaa'^{12}i ñɯ'fú^{2}. Tyii'^{13}mo' jon jaain^{21} jee^{212} 'ii wa'a 'in licaain^{21} coon'^{13} jna'a 'e ijmáa^{1}a júu^{3} 'e nijiin'^{1}in Jesús —gajin'^{2} Tɯ́^{3}.

23 Joon ga'wooi^{21} gái^{1} tsá^{2} jee^{212} 'ii. Jaain^{21} 'in sii^{21} Sé^{3}, 'in sii^{21}o jon Barsabás, sii^{21}o jon Justo. 'In jain^{21}gɨ do sii^{21} Matías.

24-25 La 'ii^{212} fee'^{21}i Dios jin'^{2}in:

—Ña'ñɯ'^{1}ɯ', 'nɯ-ɯ jøø^{2}'ø jilaa'^{21} alma tya' tsá^{2}. 'Ee'^{13}du' jna'a 'naai^{212} 'in jee^{212} gái^{1} lo nityi^{1}u'u 'in jmá^{1} to^{2} tsá^{2} tya' Jesús cwáain^{1} tya' Judas. Gajaan^{1}an Judas do 'e to^{2} jmoo^{1}o 'wii'^{13} tsaa^{2} tya'o. Joon ngoo^{21}-o lɨ 'iin^{212}mo.

26 Joon gacoo^{1}o jee^{212} 'ii. Joon gatɨ́ii^{2}mo Tíi^{13}. Tsifu joon ga'í^{2} Tíi^{13} do cwáain^{1} tya' Judas jee^{212} 'in dyajaain^{21} tsá^{2} tya' Jesús.

2

Mo gajó^{2} Espíritu Tyɯ́^{2} tya' Dios

1 Mo gatsín[1] cincuenta jmɨɨ[212] mo gangɨ́ɨ[2]i
cwaa'[21] jmɨɨ[212] gatɨ[2] jmɨɨ[212] sii[21] Pentecostés.
Coon[21] lɨ sɨcaain[21] la jilee'[21]mo 'in jai'[2] lɨ́ɨɨ[2].
2 La 'ɨɨ[212] joon coon[21] ga'iin[2] lɨ' yʉ' lawa mo
'ɨɨ[1]ɨ tyí[2] tá[2] lɨɨlɨ[1]. Ga'iin[2] la tøøi[2] inʉʉ lɨ néei[1]
'ido.
3 Joon gajnéi[1] coon[21] 'e lɨ la lɨ sɨɨ'[13] jɨ́[2] lɨ néei[1]
la jaain[21].
4 Joon ga'í[2] 'in Espíritu Tyʉ́[2] tya' Dios almas
tya' ce jilee'[21]mo 'in néei[1] do. Joon ga'láa[2]
'wii[212] faa'[21] jmai'[2] jmíi[1] xiia'[21] 'e cwoo[1]o 'in
Espíritu Tyʉ́[2] do faa'[21]a.
5 Jee[212] jmɨɨ[212] lo fúu[1]mo tsá[2] Israel 'in
untiin'[13] to[2] tyʉ'[2] Dios sɨcaain[21]. Jalíin[2]
Jerusalén la caain[21] juncwii[21].
6 Mo ganúu[2]un 'e ga'iin[2] do joon gali-
caain[21] 'in tsá[2] do lɨ ga'iin[2]. Pe jo ñii[1] 'in tsá[2]
fúui[1] do 'ee nigalɨ́[2] mo ganúu[2]un la jaain[21] la
jaain[21] 'in tsá[2] tya' Jesús do faa'[21]a jmíi[1] tya'a.
7 Jmai'[2] 'in ganga'goo[21]-tsi. Joon jmai'[2] 'in
gafo'[2]mo joon sɨ́ɨ[1]i jee[212] 'ii:
—'Owa'a jon 'in seein[21] Galilea jileei'[21] 'in
faa'[21]a no.
8 ¿Xiiala lɨ́[1] 'e nʉʉ[21]ʉn' faa'[21]a jmíi[1] tyi jna'?
9-11 Lɨ́ɨ[1] fúui[1] tsá[2] seein[21] lo, 'in seein[21]
Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea,
Capadocia, Ponto, joon lɨ sii[21] Asia seein[21]
lo. Seen[21]mo jon 'in jalíin[2] Frigia, Pan-
filia, Egipto joongɨ Africa lɨ' ngoo'[13]gɨ lɨ'
Cirene. Joongɨ tsá[2] seein[21] Roma 'in seein[21]
lo. Caa'[12]mo 'inlɨ́ɨɨ[13] 'in seein[21] Israel ca
la mo galiseen[21]mo coon'[13] 'inlɨ́ɨɨ[13]gɨ 'in ni-
gatʉʉ[2]mo dioses tya'a 'in gajmeei[1] tsá[2] joon
niga'ii'[21]mo jon 'in Dios tya' tsá[2] Israel.
Caa'[12]mo tsá[2] seein[21] Creta coon'[13] Arabia pe
jilee'[21]mo' nʉʉ[21]ʉn' faa'[21]a coon'[13] jmíi[1] tyi-o'
júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios.
12 Jilee'[21]mo tsa'goo[21]-tsi pe joon jo
'øøi'[21]-tsi 'ee galɨ́[2]. Joon gaunngɨɨ[1]ɨ ruu'[21]ɨ:
—¿Ee 'øøi'[21]-tsi jilaa'[21] 'elo?
13 Pe 'inlɨ́ɨɨ[13]gɨ ungøø[1]i, jin'[2]in:
—Tsá[2] 'íin[1]mo no.

'E gasɨɨ'[21] Tʉ́[3] tsá[2]

14 Joon gajmaa[1]a Tʉ́[3] siin'[13]in coon'[13]
jɨ dyajaain[21] apóstoles catyaai[2] do joon
gafaa'[21]a tá[2] jin'[2]in:
—Tsá[2] seein[21] Israel, joongɨ coon'[13] tsá[2]
seein[21] Jerusalén, cwoliñí[2]ii' 'elo. Joongɨ
núu[2]duu' coon'[21] tún[2] 'e ifo'[3]oo lo.
15 'In tsañʉʉ'[1] lo jon' 'in 'íin[1] no la lɨ́[2] 'e
'ɨ[1]-'oo' tsʉ 'aa[21]gɨ lo. Jo mo tɨ́[2] 'ii'[21] wa'a ngɨ[1]
tsá[2] 'íin[1]. Jiin'[13] la 'iin[21] ñʉ́[2] ningóo[1].
16 'Elo-o gatsín[1] 'e gajin'[2] 'in gafaa'[21]a júu[3]
tya' Dios calɨɨ sii[21] Joel. Joel do gajin'[2]in:
17 La lo-o gajin'[2] Dios:
La nʉ'gɨ mi 'iin[2] juncwii[21] icwo'[3]oo Espíritu
Tyʉ́[2] tyiia la jileei'[21] 'in taain[212] fu
juncwii[21].
Yʉʉn[21] tyii'i tsañʉʉ'[1] coon'[13] yʉʉn[21] tyii'i
tsamɨ́[2] ifaa'[21]a cwáain[1] tyiia.
Joongɨ sɨmii'[21] sá[2] coon[21] inɨ́[2]i.
Joongɨ yʉʉ'[13] icwuu[21]mo ilisá[2] tyisáa[2] tya'a.
18 Nicwóo[3]oo 'in Espíritu Tyʉ́[2] tyiia 'e jmɨɨ[212]
joon tya' jileei'[21] 'in jmoo[1]o la to[2]
tyʉ'[3]ʉʉ la tsañʉʉ'[1] teen'[13] la tsamɨ́[2].
Joon ifaa'[21]o cwáain[1] tyiia.
19 Lɨ' yʉ' juncwii[21] 'ée[3]ee 'a tsa'goo[21]-'oo'.
Jmáa[3]oo jon li[2] lɨ ni 'wó[2].
Coon'[13] jmɨ[1], joongɨ coon'[13] jníi[1] tya' uñi[2]
ijmá[3]aa 'e li[2] do.
20 La nʉ'gɨ 'e icwá[1] jmɨɨ[212] tya' Ña'ñʉ'[1]ʉ' Jesús,
coon[21] jmɨɨ[212] fee'[1] joongɨ coon[21]
jmɨɨ[212] 'ya'[2]gɨ lɨɨlɨ[1], ilinʉʉ[21] lɨ 'íi[1]in ñi'[1].
Joongɨ sɨɨ'[21]gɨ iliin[1] la lɨ́[1] jmɨ[1].
21 Joon jilee'[21]mo 'in gamɨɨ[1]ɨ coon'[13] 'e sii[21]
Ña'ñʉ'[1]ʉ' itiin'[13]mo.
La joon júu[3] niga'ɨ́ɨ[2] Joel cwáain[1] tya' Dios
Jmii[21] —jin'[2] Tʉ́[3].
Faa'[21]gɨ Tʉ́[3] jin'[2]in:
22 —'Wii'[13] joon núu[2]duu', tsañʉʉ'[1] seein[21]
Israel, jilaa'[21] 'e ifuu[212]uu 'naa' lo —jin' Tʉ́[3]—.
Tyʉ́[2]-ʉ ñí[3]oo' jilaa'[21] milagro 'ya'[2]gɨ 'e gaj-
maa[1]a Jesús tsá[2] Nazaret coon'[13] 'ii'[21] tya'
Dios Jmii[21] jee[212] 'naa'. Joon coon'[13] jilaa'[21] 'e
gajmaa[1]a Jesús do gajmaa[1]a Dios júu[3] 'e Jesús
jaain[21] tsá[2] 'in 'iin[212]in.
23 Pe jo 'ee futyí[3] la mo gajaain'[21] tsá[2] 'ii
jee[212] 'naa' tsʉ 'yʉ to[2]-o 'e ni'ɨ[1]-tsi Dios ca
la mo jée[1]mo. 'Naa'gɨɨ' gaseen'[2]moo', joon
cwáain[1] tyi'naa'oo' gajngaa'[13]i tsá[2] gó[2] 'ii,
gateen[1]in tsaa' crúu[13].
24 Pe Dios Jmii[21] gajmaa[1]a jiin'[1]o tún[1]. Ni-
galáa[2]mo tsʉ feei'[1]gɨ 'ii lagɨ 'mó[1]. Jo lɨ́[2] tyʉ'[2]
'mó[1] 'ii to[2].
25 Joon 'lɨɨ[212] røøi[13] David gafaa'[21]a ni jí[2]
tya' Dios cwáain[1] tya' Jesús mo gajin'[2]in:
Máa[1]moo Ña'ñʉ'[1]ʉ' Dios coon[21] tøø[2]mo
tyaní[3]ii.
Lɨ caa[21]na tsáa[1] siin'[12]in joon jo 'ee jiin'[13]
coon[21] goo'[21]oo.
26 'Wii'[13] joon jløø'[3]mo alma tyiia.
Joon coon'[13] moo'óo[3]oo fo'[3]oo jmai'[2] júu[3]
tyʉ́[2]-ʉ.
'Wii'[13] joon mo 'ii'[21] 'woo'[21] cuerpo tyiia jo
'ee cu'[2]-tsii coonti.
27 Tsʉ ñí[3]oo 'e jo saa'[12]'a alma tyiia jee[212]
'lɨɨ[212].
Joongɨ jo cwo'[2]'o 'e ixiia'[21] cuerpo tya' 'in
gatyii'[13]'in.
28 Ga'ee'[13]o'o jna xiiala ngɨ́ɨ[3]ɨɨ coon[21] fu[1]
coon[21] tsáa[1] 'e cwo[1] juncwii[21] tya'
tsá[2].
Joon nigalijløø'[3]moo 'wii'[13] cwoo[21]'o coon'[13]
jna.
La joon gajin'[2] David cwáain[1] tya' Jesús.
29 'Tsaru'[1]u', tyʉ́[2]-ʉ ñii[21]i' 'e 'lɨɨ[212] tsafeei'[1]
tyi' David juun[21]mo. Joon ga'áa[2]mo tsá[2]
'ii. Joon 'aan[1] tya'a roon[1]gɨ coon'[13] jna' ca
jmɨɨ[212] no.
30 Pe David do jaain[21] 'in gafaa'[21]a júu[3] tyʉ́[2]
tya' Dios. Joon ñii[1]o David 'e gasɨɨ'[21]ɨ Dios

'ii 'e tyi'²mo jaain²¹ tyii²¹a 'in cwa¹ cwáain¹ tya'a.
31 La joon 'lɨɨ²¹² David do lawa jøø²o ca la jée¹mo 'a ijiin'¹in Cristo. Joon gajin'²in 'e jo ján² alma tya'a jee²¹² 'lɨɨ²¹². Jon'gɨ xiia'² moo¹ taa²i.
32 'Ña'a Dios Jmii²¹ gajmaa¹a jiin'¹ 'in Jesús no. Jilaa'²¹ 'elo ganee²¹e'e.
33 Joon gatø¹ Dios Jmii²¹ 'ii lɨ' cwoo²¹o tsáa¹. Joon gacwo'¹o Dios Jmii²¹ 'ii 'in Espíritu Tyú² tya'a la lɨ 'e nigajin'²in. Joon jilaa'²¹ 'e nigalí² nano, joongɨ nijøø²øø' joongɨ ninúu²uun' 'e gajmaa¹a 'ii-o joon.
34-35 Jon' David do 'in gangaai'¹³ fu ñu'fú² tsu 'ñaa'o gajin'²in:
Dios Jmii²¹ gasɨɨ'²¹ɨ Ña'ñu'¹u' jin'²in:
"Ní³'i caa¹na tsáa¹ ca mi jmáa³aa 'ii'²¹ 'e tyée¹na 'wii²¹² tɨɨ¹³'ɨ jileei'²¹ 'in 'eei'¹ 'nu."
36 'Jileei'²¹ tsá² Israel, cwoliñí³oo' 'e la ja'²mo 'in Jesús, 'in gatéen¹naa' tsaa' crúu¹³, Dios gajmee¹i 'e 'ii Ñi'fii²¹²i' joongɨ 'in jmaa¹a tiin'¹³naa' sii²¹ Cristo. La joon gajin'² Tú³ sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² fúui¹ do.
37 Joon mo ganúu²un 'in tsá² do 'elo joon ga'aa¹a fa'í³ joon gaunngɨɨ¹ɨ Tú³ coon'¹³ 'in tsá² tya' Jesús catyaai² do:
—Tsaru'¹u', ¿'ee 'ná¹ jmoo²¹o'o?
38 Joon gañii¹ Tú³:
—Cwojaa'²¹-'oo' coon'¹³ Dios joongɨ cwosaa²¹naa' jmɨɨ²¹ la jaan²¹naa' coon'¹³ la sii²¹ Jesucristo. Joon la joon 'iin²mo Dios tsaa² tyii'. La joon jon icwo'¹o Dios 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a.
39 'E júu³ lo 'e tyi'naa'oo' coon'¹³ yuun²¹ tyii'. Joongɨ tya' jileei'²¹ 'in seein²¹ wíin². Joongɨ tya' jileei'²¹ 'in tøø¹ø Ña'ñu'¹u' Dios Jmii²¹.
40 Coon'¹³ 'e júu³ lo gafaa'²¹a Tú³. Joon coon'¹³ láai²gɨ júu³ tyú² gafaa'²¹a jin'²in:
—Woo²¹naa' yaanaa' jee²¹² 'in tsá² gó² no.
41 Joon gasaa¹mo jmɨɨ²¹ jileei'²¹ 'in gacón² cwáain¹ júu³ tya'a. Jiin'¹³ jmɨɨ²¹² joon galicaan²¹mogɨ coon'¹³ 'in jai'² líɨi² ca 'ni¹ mil-gɨ tsá².
42 Joon coon'²¹ túnˡ-un gacón² cwáain¹ jilaa'²¹ 'e 'ee¹e 'in apóstoles tya' Jesús do. Tyú²-u seein²¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Joongɨ galicaain²¹ fee'²¹i Dios joongɨ gajmaa¹a jmai'²xu 'iñi'¹.

Xiiala nigajmaa¹a 'in jai'² líɨi² Jesús nifu

43 Joon líɨ¹ tsa'goo²¹-tsi tsá². Joon 'in tsá² tya' Jesús do líɨ¹ 'láai² milagro gajmaa¹a coon'¹³ jilaa'²¹ li².
44 Jileei'²¹ 'in nigajai'² líɨi² do líɨ¹ røø²¹ sɨɨ¹i. Jmaa'²¹i to² jmai'²xu jmai'²xu-u la jaain²¹ la jaain²¹ jilaa'²¹ 'e 'oo¹o.
45 Joongɨ ga'nɨɨ¹ɨ jilaa'²¹ 'e 'oo¹o. Joon jmoo¹o jmai'²xu cuu² coon'¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ xiia'ti sityéein¹³ jmɨɨ²¹² jee²¹² 'ii.
46 La coon²¹ jmɨɨ²¹² la coon²¹ jmɨɨ²¹² licaain²¹ inuu cwo'¹ fee'¹ tya' tsá² Israel. La caain²¹ inuu tya'a jmoo¹o jmai'²xu 'iñi'¹. Gø'²ø jløø'³mo coon'¹³ 'e 'yaai¹-tsi alma tya'a. Joon gacwoo¹-o 'maai'¹³ Dios.
47 Joon la jilee'²¹mo jin'²o 'e tsá² tyú²-tsi 'in tsá² jai'² líɨi². La coon²¹ jmɨɨ²¹² gajmaa¹a Ña'ñu'¹u' 'e ngafúu¹mo 'in jo'¹ líɨi². Joon 'in jai'² líɨi² do uncaan¹mo coon'¹³ 'in catyaai² do.

3

Ga'láa²mo jaain²¹ tsá² jluui'¹³

1 Coon²¹ jmɨɨ²¹² nica'lóo²xu, ngóo¹ 'iin² 'ni¹, mo gatí² 'ii'²¹ 'e faa'²¹a tsá² júu³ tyú². Joon Tú³ coon'¹³ Wó³ gasóo²o caan²¹mo fu inuu cwo'¹ fee'¹ tya' tsá² Israel.
2 Tsajée¹i tsá² jaain²¹ tsá² jluui'¹³ tyan' 'oo² cwo'¹ do lɨ ingɨɨ¹i. Jluu'¹³mo ca la mo galiseen²¹mo. Joon la coon²¹ jmɨɨ²¹² tsajée¹i tsá² 'ii fu coon²¹ 'oo² cwo'¹ do sii²¹ 'Ya'²gɨ 'e mɨɨ¹ɨ caridad jileei'²¹ 'in tsatáa¹i cwo'¹ do.
3 Mo ganí² 'in tsá² jluui'¹³ do itsataai² Tú³ coon'¹³ Wó³ inuu cwo'¹ do joon gamɨɨ¹ɨ coon²¹ caridad.
4 Joon gajøøi² Tú³ coon'¹³ Wó³ do 'ii. Joon gajin'² Tú³:
—Jøøi²¹²du' jna'a.
5 Joon gacon² 'in tsá² jluui'¹³ do cwáain¹ coon'²¹ túnˡ². 'E sá² 'ee cwo'¹o 'ido 'ii líɨi²i.
6 Joon gasɨɨ'²¹ɨ Tú³ 'ii:
—Jo 'óo³oo cwataa²¹ jon'gɨ cwanáa¹³ sá² tyiia pe jiin'¹³ 'e 'óo³oo lo cwo'³-oo 'nu. Coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'e sii²¹ Jesucristo tsá² Nazaret, ráan²un, ngɨ² no.
7 Joon gason'¹ Tú³ cwoo²¹o tsáa¹. Joon gauncoon'¹³on jmaa¹a siin'¹²in 'ido. La 'ɨɨ²¹² joon galipíin²mo moo¹ taa'¹³ luu²¹² tɨɨ²i.
8 Joon ga'ɨɨ²i 'in tsá² jluui'¹³ do fu yu'. Joon ga'láa² 'wii²¹² ngɨɨ¹ɨ tɨɨ²i. Joon ga'í² 'ɨɨ²i fu tsi inuu cwo'¹ do coon'¹³ Tú³ coon'¹³ Wó³. 'ɨɨ²ɨ jløø'³i lɨɨlɨ¹. Cwo'¹o 'maai'¹³ Dios.
9 Joon jilee'²¹mo tsá² 'in téein² do jøøi² 'ii ngɨɨ¹ɨ cwoo¹o 'maai'¹³ Dios.
10 Jmai'² 'in tsa'goo²¹-tsi 'e ganii²¹ do 'wii'¹³ ñi¹o 'e ido-o 'in tsá² jluui'¹³ 'in tyíin¹ 'oo²¹ cwo'¹ sii²¹ 'Ya'²gɨ mɨɨ¹ɨ caridad.

Júu³ gafaa'²¹a Tú³ coon²¹ ni'nú¹ fee'¹ sii²¹ Salomón

11 'In tsá² jluui'¹³ 'in ni'láai² do jo mo gatíui² Tú³ coon'¹³ Wó³ coonti. Joon jileei'²¹ tsá² 'in téein² 'in'yíia² cwo'¹ do ngalíin² cwiin¹in fu lɨ téein² Tú³ do. Téen²in coon²¹ ni'nú¹ fee'¹ 'e sii²¹ Salomón.
12 Mo ganí² Tú³ 'elo joon gasɨɨ'²¹ɨ tsá² 'in jalíin² do:
—Tsá² seein²¹ Israel, ¿'ee lɨ' tsa'goo²¹-'oo'? ¿'Ee lɨ' jøø²naa' jna'a lawa yiia-oo'o nigaun'láa²na'a 'in tsañuu'¹ lo? ¿Tɨ 'ɨ¹-'oo' 'e

nigangɨ[1] 'in tsá[2] lo coon'[13] 'ii'[21] tyijna'oo'o sɨ
'wii'[13]ɨ 'e tyúi[1] jna'a 'ee?
13 Jo lí[2] la joon, Dios, 'in gaun'goo[21]o 'lɨɨ[212]
tsacøøi'[13] tyi' Abraham coon'[13] Isaac coon'[13]
Jacob, nigacwóo[1]ɨ jóon[1]on Jesús, 'in feei'[1]gɨ
la jee[212] jileei'[21] pe 'naa' nigajaan'[13]moo' 'i
tyani 'in tyʉ'[2] to[2]. Joon mo gali'iin[212]mo
Pilato 'e ilá̈a[2]ɨ pe 'naa'gɨɨ' jo gali'iin[212]naa'.
14 'E 'íɨ[13] 'e mí[2]ɨɨ' láai[2] jaain[21] 'in tyúi[1], 'in
jo 'ee tsaa[2] røøi[21], naa'gɨɨ' gamí[2]ɨɨ' galáai[2]
jaain[21] tsá[2] gó[2] 'in røøi[21] tsaa[2].
15 La joon gajngaa'[13]moo' 'in cwo[1]
juncwii[21] tyi'. Pe Dios gajmaa[1]a gajiin'[1]o
túnʉ[1]. Joon jna'gɨɨ'ɨ faa'[13]a'a 'e ja'[2]mo jilaa'[21]
'elo.
16 Joon 'in tsañʉʉ'[1] lo, 'in cwii[1]moo', Dios
gaun'láa[2]mo tsʉ 'wii'[13] jo'[1]o lɨɨ[2] Jesús. Jmai'[2]
coon'[13] 'ii'[21] tya' 'e sii[21] Jesús nigalipíin[2]mo
tɨɨ[2]ɨ la lɨ nigañi[2]ii'.
17 'Niñí[3]oo, tsaru'[1]u', 'e 'naa'oo' coon'[13]
tsacøøi'[13] tyi' mo gajngaa'[13]naa' Jesús do gaj-
maa[2]aa' 'e jo 'øøi'[21]-'oo'.
18 Pe la joon gatsín[1] 'e nii[21] Cristo wúu[1]
jiin'[13] la gajin'[2] tsá[2] tyúi[1] coon'[13] 'in gacwo[1]
júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios la jéei[1]gɨ.
19 'Wii'[13] joon 'ná[1]-a jaa'[21]-'oo' joon
cɨɨ'[13]-'oo' coon'[13] Dios joon la joon 'iin[2]mo
tsaa[2] tyii'. Joon ijó[1]-o Ña'ñʉ'[1]ʉ' 'e untyúu[1]mo
'naa'.
20 La joon 'e isíi[1]in Dios Jesús, 'in sii[21] jon
Cristo, 'wii[212] tyi'naa'.
21 Fiin'[13] ca la mo ñʉ'fú[2] tyíin[1] Jesucristo ca
mi tyá[2] Dios tyʉ́[2] ce jilaa'[21]. La joon gajin'[2]
tsá[2] tyúi[1] 'in gacwo[1] júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios calɨɨ.
22 La joon gajin'[2] 'lɨɨ[212] Moisés sɨɨ'[21]ɨ
'lɨɨ[212] tsacøøi'[13] tyi'. Jin'[2]o: "Ña'ñʉ'[1]ʉ'
Dios 'e isíi[1]in jaain[21] 'in cwo[1] júu[3] tyʉ́[2]
jee[212] 'naa', tsaru'[1]u', jiin'[13] la gasii[1]in jna.
Cwolinʉʉ[13]ʉʉn' jilaa'[21] 'e jin'[2]in
23 tsʉ jileei'[21] 'in jo nʉʉ'[13] 'in cwo[1] júu[3]
tyʉ́[2] do 'e i'iin[2]mo 'i jee[212] tsagoo[1]o." La joon
gajin'[2] Moisés.
24 'Joon la joon jileei'[21] 'in gacwo[1] júu[3] tyʉ́[2]
tya' Dios ca Samuel nifu gafaa'[21] cwáain[13]
tya' 'e jmɨɨ[212] lo.
25 Joon jilaa'[21] júu[3] tyi'naa'oo' lo 'e ga'ɨɨ́[2]ɨ
Dios la mo jéei[1] coon'[13] tsá[2] 'in cwo[1] júu[3] tyʉ́[2]
tya'a. 'E tyʉ́[2] tyi-oo' mo ga'ɨɨ́[2] Dios coon[21] júu[3]
jéei[1]gɨ coon'[13] 'lɨɨ[212] tsacøøi'[13] tyi' mo gajin'[2]in
sɨɨ'[21]ɨ Abraham: "Jileei'[21] tsá[2] taain[212] fu
juncwii[21] ilicwaa'[3]mo mi jó[1] yʉʉn[21] tyi'i."
26 Mo gajmaa[1]a Dios jiin'[1] Jóon[1]on gasii[1]in
nifu tyani[2]ii' iuncwaa'[3]ɨ 'naa'. Joon la joon 'e
uncoon'[13]o 'naa' 'e tʉ́[2]oo' jilaa'[21] 'e gó[2].

4

Tʉ́[2] coon'[13] Wó[3] tyani 'in tyʉ'[2] to[2]

1 Faa'[21]gɨ Tʉ́[3] coon'[13] Wó[3] téen[2]in mo
gatyalíin[2] untsá[2] coon'[13] 'in tyʉ'[2] to[2] 'in tsá[2]
'in ní[2] inʉʉ cwo' fee'[1] do. Joongɨ ngaliin[2]
'inlɨ́ii[13] tsá[2] tya' coon[21] poo[212] sii[21] saduceos.
2 'Nii'[21]-tsi 'wii'[13] Tʉ́[3] coon'[13] Wó[3] 'e'[2]e tsá[2]
júu[3] tyʉ́[2] joongɨ 'wii'[13] jin'[2]in la mo gajiin'[1]
Jesús la joon jon ijiin'[1]in tsá[2].
3 Joon tsifu joon gasan'[2] ni 'ido. Joon
ngajée[1]i 'nʉñí[3] ca nʉʉ[1] tsʉ nica'lóo[2] do.
4 Pe fúu[1]mo 'in niganúu[2]un 'e júu[3] do jo'[1]o
lɨɨ[2]. Joon jileei'[21] 'in jai'[2] lɨɨ[2] tɨ[2] 'ñá[2] mil
jmai'[2] tsañʉʉ'[1].
5 Mo gajná[2] jmɨɨ[212] joon galicaain[21] fu
Jerusalén 'in tyʉ'[2] to[2] tya' tsá[2] Israel coon'[13]
tsacøøi'[13] coon'[13] tɨfo'[2] tya' ley.
6 Joongɨ néei[1] Anás 'in tyʉ'[2] to[2] tya' untsá[2],
coon'[13] Caifás coon'[13] Juan, coon'[13] Alejan-
dro. Joon gauncaain[21] jileei'[21] tsá[2] inʉʉ tya'
tsacøøi'[13] tya' untsá[2].
7 Joon gatyʉ'[2]ʉ to[2] gajalíin[2] Tʉ́[3] coon'[13]
Wó[3]. Joon gasiin'[12]in túnʉ[2] tsa'[2]. Joon
gaunngɨɨ[1]ɨ 'in tyʉ'[2] to[2] do 'ii:
—¿'Iin 'ii'[21] tya'a sɨ coon'[13] 'e sii[21] 'in
xeei'[21]gɨ 'ee gajmaa[2]aa' jilaa'[21] 'elo?
8 Joon Tʉ́[3] jin'[2]in coon'[13] 'ii'[21] tya' 'in
Espíritu Tyʉ́[2] tya' Dios:
—Tsacøøi'[13] 'e fuu[21] lo joongɨ tsacøøi'[13]
tya' tsá[2] Israel:
9 wana 'iin[212]naa' unngɨɨ[1]ɨɨ' jna'a coon[21] 'e
tyʉ́[2]-ʉ gajmoo[21]o'o tya' jaain[21] tsatsaa'[13] 'e
xiiala ga'láai[2].
10 Joon jna'a jmoo[21]o'o júu[3] tyaní[2]ii'.
Cwoliñí[3]ii' jileei'[21] tsá[2] Israel 'e 'in tsañʉʉ'[1]
'in siin'[12] tyaní[2]ii' lo nano niga'láai[2] coon'[13]
'e sii[21] Jesucristo tsá[2] Nazaret. 'Ii 'in
gatéen[1]naa' tsaa'[1] crúu[13] do. Joon Dios
gajmaa[1]a jiin'[1] túnʉ[1].
11 'In Jesús lo lɨɨ[1]ɨ lawa coon[21] cuun[212]
nifu pe 'naa'gɨɨ' lawa 'in jmoo[1]o to[2] do niga-
jaan[2]aan' lɨ' co'o.
12 Ce jiin'[13] jaain[21] 'in taain[212] juncwii[21] jo
lí[2] jmáa[1]a tiin'[13]naa' tsʉ[2] Dios nigacwoo[1]o 'e
jiin'[13] Jesús tɨɨ́[2]ɨ jmáa[1]a tiin'[13]naa' —jin'[2] Tʉ́[3]
do.
13 Mo ganí[2] jileei'[21] 'in tyʉ'[2] to[2] do xi-
iala jo 'goo'[21] Tʉ́[3] coon'[13] Wó[3] faa'[21]a joon
galili'[3]o 'e jo 'e jí[2] tɨɨ[21] 'ido jon'gɨ 'ee to[2]
'oo[1]o ganga'goo[21]-tsi. Joon galiñii[1]ɨ 'e 'ido-o
'e nigangɨ[1] coon'[13] Jesús.
14 Joongɨ 'in tsá[2] 'in niga'láai[2] do, do-o
siin'[12]in jee[212] 'ii-o. 'Wii'[13] joon jo 'ee sá[2] 'e
faa'[21]gɨ coonti.
15 Joon gatyʉ'[2]ʉ to[2] 'e 'woo[21]mo lɨ sɨcaain[21]
do. Joon gasɨɨ́[2]ɨ la jee[212] yaa-mo 'ee 'e 'ná[2]
jmáa[1]a.
16 Joon gajin'[2]in:
—¿'Ee jmoo[21]o' coon'[13] 'in tsá[2] do?
Jilee'[21]mo 'in seein[21] Jerusalén niñi[1]o jilaa'[21]
lɨ[2] nigajmaa[1]a 'in tsá[2] no. Coon[21] milagro
fee'[1] lɨɨlɨ[1] nigajmaa[1]a 'ido. Joon jo lí[2] faa'[13]a'
'e jon' la joon galɨ́[2].

17 Tsatáan^{13}an' fo'^{2}-tsi 'e jo faa'^{21}gɨ jiin'^{13}
jaain^{21} cwáain^{1} tya' Jesús. Joon coon'^{13} 'e la
joon jo núu^{2}gɨ tsá^{2}.
18 Joon 'in tsá^{2} do gatø'^{1}ø tún^{1} Tú^{3} coon'^{13}
Wó^{3}. Joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} la jo faa'^{21}gɨ 'ido
coonti, jon'gɨ 'e'^{2}gɨ tsá^{2} cwáain^{1} tya' Jesús.
19 Pe joon gañii^{1}i Tú^{3} coon'^{13} Wó^{3}:
—'Í^{2}du'-'oo' yaanaa' no. ¿Tɨ tyú^{2}gɨ tyani
Dios 'e jmoo^{21}o'o núʉ^{13}ʉ'ʉ to^{2} tyʉ'^{2} 'naa' lagɨ
to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'ee?
20 Tsʉ jna'a jo cwooi^{1} tʉʉ^{21}ʉ'ʉ 'e faa'^{13}a'a
jilaa'^{21} 'e ganee^{21}e'e joongɨ ganʉʉ^{21}ʉ'ʉ.
21 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} do gaton'^{1}on fo'^{2}-tsi pe
galáa^{2}mo 'ido. Jo gatsaa'^{21}a xiiala ijmeei'^{21} ni
'ido wúu^{1} tsʉ 'gøø'^{21}mo tsá^{2}. Jilee'^{21}mo tsá^{2}
cwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios jilaa'^{21} 'e nigalí^{2}.
22 'In tsá^{2} 'in ga'láai^{2} coon'^{13} milagro do
ningoo^{21}-o tunló^{2} jiin^{21} lɨ́i^{1}gɨxʉ.

Mɨɨ^{1}-o tyani Dios 'in jai'^{2} ĺɨɨ^{2} 'e jo cu'^{2}-tsi
joon 'e tá^{2}-a taain^{212}-tsi

23 Mo galáai^{2} Tú^{3} coon'^{13} Wó^{3} joon ni-
galíin^{2}mo fu li néei^{1} 'in tsaruu'^{21}i catyaai^{2} do.
Jooon gatyaa^{1} júu^{3} la jilaa'^{21} 'e nigajin'^{2} 'in
tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} do coon'^{13} tsacøøi'^{13} do.
24 Joon mo ganúu^{2}un, jilee'^{21}mo gamɨɨ^{1}ɨ
sɨɨ'^{21}ɨ Dios:
—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', 'nʉ-ʉ Dios 'in gajmaa^{1}a ñʉ'fú^{2}
joongɨ ni 'wó^{2}, joongɨ jmɨ'ñi'^{3} coon'^{13} ji-
laa'^{21}gɨ 'e sá^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
25 Joon 'lɨɨ^{212} tsafeei'^{1} tyii'i David, 'in gaj-
maa^{1}a jiin'^{13} la to^{2} gatyʉʉ'^{12}ʉ, gafaa'^{21}a
cwáain^{1} tyi'i mogajin'^{2}in coon'^{13} 'ii'^{21} tya'
Espíritu Tyú^{2} tyi'i:
¿'Ee lɨ' to'^{2} lɨ^{1} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} mɨɨ'^{13}?
Joongɨ 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} jmai'^{2} 'e jo 'ee to^{2} 'íɨ^{3}mo.
26 Jileei'^{21} tsaa'to^{2} garóon^{2}.
Joongɨ tsacøøi'^{13} 'e fuu^{21} galicaain^{21}.
Joon gajmaa^{1}a 'ee'^{1}i Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios joongɨ
coon'^{13} 'in gasii^{1}in Dios sii^{21} Cristo.
27 'Tsʉ ja'^{2}mo 'e fuu^{21} lo galicaain^{21}
Herodes coon'^{13} Poncio Pilato coon'^{13} tsá^{2}
seein^{21} lɨ xiia'gɨ coon'^{13} tsá^{2} Israel. Joon
galicaain^{21} 'e jmáa^{1}a 'e gó^{2} tya' yʉʉn^{21} tyi'i
Jesús 'in 'iin^{212}un.
28 Joon la jon gajmaa^{1}a jilaa'^{21} to^{2} 'e
nityʉʉ'^{12}ʉ 'e ilí^{2} joongɨ jilaa'^{21} 'e ni'ɨ^{1}-'o'o.
29 Joon la no coon^{21}du'u cwáain^{1} fo'^{2}
gaton'^{1}on. Cwoo'^{13} jna'a yʉʉn^{21} tyi'i 'e jo
ngɨɨ^{21}ɨ'ɨ cu'^{2}-tsii'i. La joon jo 'goo'^{21}-oo'o 'e
cwoo^{21}o'o júu^{3} tyú^{2} tyi'i.
30 Joon mɨɨ^{21}ɨ'ɨ tyaní^{2}'i 'e cwo'^{2}'o jna'a 'ii'^{21}
tyi-o'o 'e un'láa^{2}na'a jileei'^{21} tsatsaa'^{13} joongɨ
coon'^{13} 'e sii^{21} yʉʉn^{21} tyi'i Jesús jmoo^{21}o'o
jilaa'^{21} li^{2} coon'^{13} milagro fee'^{1}.
31 Mo ngayuui'^{13} gafaa'^{21}a júu^{3} tyú^{2} tya'a
'e lí^{2} lɨcaain^{21} do joon gajøø'^{21} 'wó^{2} tá^{2} lɨɨlɨ^{1}.
Tsifu joon galiseein^{21} waa'^{21} pí^{2} coon'^{13} 'ii'^{21}
tya' 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios. Joon jo
'goo'^{21}gɨ faa'^{21}a júu^{3} tyú^{2} tya' Dios.

Jilaa'^{21} 'e sá^{2} tya' jilee'^{21}mo 'in jai'^{2} ĺɨɨ^{2}

32 Ca nii^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi jileei'^{21} 'in nijo'^{1} lɨ́ii^{2}.
Joongɨ coon^{21} røø^{21} lɨ́ɨ^{1}i jilee'^{21}mo. Ce jiin'^{13}
jaain^{21} jo jin'^{2} wa'a 'e 'oo^{1}o tya'a 'ña'a. Jilaa'^{21}
jmai'^{2} tya' jilee'^{21}mo.
33 Faa'^{21}gɨ 'in apóstoles tya' Jesús do 'e ni-
gajiin'^{1}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús. Joon taain^{212} tá^{2}-tsi
lɨɨlɨ^{1}. Joon Dios gataa'^{13}i cwa'^{3} jilee'^{21}mo.
34 Jiin'^{13} jaain^{21} jo 'oo^{1}o fa'í^{3} 'wii'^{13}
jilee'^{21}mo 'in 'oo^{1}o 'wó^{2} sɨ 'nú^{1} 'ee ni'nɨɨ^{1}o.
35 Joon jilaa'^{21} 'e sá^{2} cwo'^{1}o tsá^{2} apóstoles.
Joon 'ii-gɨ gajmaa^{1}a jmai'^{2}xʉ la jaain^{21} la
jaain^{21} xiiala sɨtyéein^{1} tsá^{2} jmɨɨ^{212}.
36 Lawa la lo-o jmoo^{1}o jileei'^{21}. Seein^{21}
jee^{212} 'ii jaain^{21} jún^{2} Leví 'in sii^{21} Sé^{3}.
Galiseein^{21} coon^{21} 'wó^{2} roon^{1} ni jmɨɨ^{21} sii^{21}
Chipre. Joon 'in apóstoles do gaunsii^{21}o 'ii
Bernabé. ('øøi'^{21}-tsi tsá^{2} sii^{21}: 'in untyú^{2}-tsi
tsá^{2}.)
37 'In tsañʉʉ'^{1} lo ga'nɨɨ^{1}ɨ coon^{21} sii'^{13} 'wó^{2}
tya'a. Joon 'e cuu^{2} gatɨ́i^{2}i do ngacoon^{1}on joon
gacwo'^{1}o tya' apóstoles do.

5

Tsaa^{2} tya' Ananías coon'^{13} Safira

1 Pe jaain^{21}gɨ tsá^{2} sii^{21} Ananías coon'^{13}
'oo^{212}o 'in sii^{21} Safira ga'nɨɨ^{1}ɨ coon^{21} sii'^{13}
'wó^{2}.
2 'In tsá^{2} lo gasɨ́i^{2}i røø^{21} coon'^{13} 'oo^{212}o.
Joon gasáai^{13}gɨxʉ 'e cuu^{2} do tya'a. Joon ngac-
woo'^{21}o 'in apóstoles do lawa'a la jilaa'^{21}a.
3 Joon gajin'^{2} Tú^{3} sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:
—Ananías ¿'ee lɨ' niga'í^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tyi'i
'e gaungøø^{1}u 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios?
Gasaa^{212}gɨ'ɨ 'e cuu^{2} gatɨ́i^{2}u tya' 'wó^{2} do.
4 'Wó^{2} tyi-o'o do mo ga'nɨɨ^{212}naa'. Joon
'e cuu^{21} gatɨ́i^{2}u tyi-o'o jon, lí^{2}-i jmaa^{2}aa' la
'iin^{212}naa'. ¿'Ee lɨ' ga'ɨ^{1}-'oo' la joon? Ni-
gafáa^{13}'a coon^{21} júu^{3} tajuu^{21} tyani Dios jon'
tyani tsá^{2}.
5 Mo ganúu^{2}un Ananías 'elo tsifu joon
gacɨ'^{2}mo júnɨ^{1}mo. Jmai'^{2} tsá^{2} 'in gafoo'^{2}mo mo
ganúu^{2}un 'elo.
6 Joon gatyalíin^{2} jaain^{21} gái^{1} sɨmii'^{21} 'in
gapaai'^{21} 'ii' 'mɨ'^{2}. Joon ngajée^{1}i 'ido 'ii
nga'áa^{13}mo.
7 Jɨ 'nɨ^{1} hora gangɨ́ɨ^{2}i mo ngayuui'^{13} joon
jon ga'í^{2} 'oo^{212}o Ananías. Jo ñii^{1}i coonti 'ee
galí^{2}.
8 Joon gaunngɨɨ^{1}ɨ Tú^{3}:
—¿Tɨ la gajin'^{2}in do-o gacɨ́ɨin^{2} 'wó^{2}
ga'nɨɨ^{21}ɨin' do?
Joon gañii^{1}i:
—Jiin'^{13} la do-o gacɨ́ɨin^{2}.
9 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ Tú^{3} 'ii:
—¿'Ee lɨ' gasíin^{13}naa' røø^{21} 'e cóon^{13}oon' 'in
Espíritu Tyú^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios tóo^{2}? Caluu
no-o nijaliin^{1} 'in nga'áai^{13} ñʉʉ'^{1} tyi'i. Joon
'nʉ-gɨ 'injéi^{1} 'ino.
10 Tsifu joon cɨɨ'^{12}i 'wii^{212} tɨɨ^{2} Tú^{3}. Joon
mo ngataai^{2} 'in sɨmii'^{21} do joon gangaai^{1}

'in tsamí^{2} ni 'lɨɨ^{212}mo jon. Joon gatyii^{1}i, nga'aa^{2}mo caai^{1} lɨ sɨ'aai^{212} ñɯɯ'^{1} tya'a do.

11 Joon jilee'^{21}mo tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} Jesús coon'^{13} 'in galiñii^{1} jilaa'^{21} 'elo gafoo'^{2}i lɨɨlɨ^{1}.

Fúu^{1}mo 'in gaun'láai^{2} coon'^{13} milagro

12 'Láa^{1}mo lí^{2} coon'^{13} milagro gajmaa^{1}a apóstoles jee^{212} tsá^{2}. Joon galicaain^{21} tsá^{2} coon^{21} ni'nɯ́^{1} sii^{21} Salomón.

13 Fúu^{1}mo 'in catyaai^{2} do jo 'iin^{212}in uncaain^{21} coon'^{13} 'ii tsɯ 'wii'^{13} 'goo'^{21}-o. Pe jilee'^{21}mo tsá^{2} faa'^{21}a tyɯ́^{2}-ɯ tya'a.

14 Lɨ́ɨ^{1} fúui^{1} tsañɯɯ'^{1} coon'^{13} tsamí^{2} 'in nigalijai'^{2} lɨ́ii^{2} Ña'ñɯ'^{1}ɯ' Jesús.

15 Joon ga'wooi^{21} tsá^{2} 'in tsatsaa'^{13} tya'i fu^{1}. Tya'i fu^{1} tee'^{12}i coo'^{13} 'mó^{2} sɨ ni jmoo^{21} 'ee. Joon mo ngɨ́ɨ^{1}i Tɯ́^{3} fiin'^{13} jiin'^{13} tɨɨ'^{13} 'iin'^{3} tya'a joon 'láa^{2}mo.

16 Joon jileei'^{21} tsá^{2} 'in seein^{21} fuu^{21} co' Jerusalén do jajée^{1}i tsatsaa'^{13} tya'a sɨ 'in 'yuui^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a 'ee joon jilee'^{21}mo 'láa^{2}mo.

Gatain'^{2} tsá^{2} Tɯ́^{3} coon'^{13} Wó^{3} 'nɯñí^{3}

17 Joon ga'aa^{1}a tsiiwúu^{1} jileei'^{21} 'in tyɯ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} joongɨ tsá^{2} coon^{21} poo^{212} sii^{21} saduceos.

18 'Wii'^{13} joon gasan'^{2}mo tsá^{2} 'in apóstoles do joon gataan'^{12}in 'nɯñí^{3}.

19 Pe jaain^{21} ángel tya' Ña'ñɯ'^{1}ɯ' Dios ganá^{1} 'e 'nɯñí^{3} do la 'woo^{1}. Joon ga'woo^{1}mo 'ido. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in ángel do 'ii:

20 —Cwolíin^{2}naa' fu inɯɯ cwo'^{1} do. Cwojmaa^{2}aa' júu^{3} xiiala ngɨ^{1} tsá^{2} coon^{21} fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} tya' Dios.

21 Mo ganúu^{2}un 'elo joon ngatáa^{1}i fu cwo'^{1} do. 'Aa^{21} mo gajná^{2} ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e'^{2}e tsá^{2}.

La 'ɨɨ^{212} joon 'in tyɯ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} joongɨ 'in téein^{2} coon'^{13}on galicaain^{21} 'e Junta Suprema tya'a. ('ØØi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e licaain^{21} jileei'^{21} tsacØØ'^{13} tya' tsá^{2} Israel.) Joon gatyɯ'^{2}ɯ to^{2} gajalíin^{2} 'in apóstoles do 'in taai^{2} 'nɯñí^{3}.

22 Mo gatyalíin^{2} 'ɨɨ'^{13} tsi 'nɯñí^{3} do jo gatseei'^{21}gɨ jiin'^{13} jaain^{21}. Joon ngaliin^{1} tún^{1}.

23 Ngacoon^{1}on júu^{3} lɨ néei^{1} tsacØØi'^{13} do gajin'^{2}in:

—Mo gatyalii^{21}i'i 'nɯñí^{3} do gatsaa'^{21}a'a tyɯ́^{2} sijnɨ^{1}. Joongɨ 'ooca'nɯ́^{2} do téen^{2}mo 'láa^{2} 'aa^{1}a. Pe mo ganaa^{212}a'a jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in seein^{21}gɨ lɨ' tsi do.

24 Mo ganúu^{2}un tsacØØi'^{13} tya' untsá^{2} coon'^{13} 'in tyɯ'^{2} to^{2} 'in ní^{2} cwo'^{1} do jilaa'^{21} 'elo joon gaunngɨɨ^{1}ɨ ruu'^{21}i:

—Júu^{3} tya' fo'^{2}, ¿xiiala iján^{2} jilaa'^{21} 'elo?

25 La jee^{212} joon tyía^{1} jaain^{21} tsañɯɯ'^{1} jin'^{2}in:

—Inɯɯ cwo'^{1} do 'yuui^{2} 'in tsañɯɯ'^{1} 'in gatai'^{2} 'naa' 'nɯñí^{3} do. Do-o 'yuu^{2}i 'e'^{2}e tsá^{2} júu^{3} tyɯ́^{2}.

26 Joon ngalíin^{2} moyóo^{13} coon'^{13} 'ɨɨ'^{13} tya'a. Joon ngatee^{1} 'ido tún^{1}. Jo 'ee gajmee'^{21}i ni 'ido 'wii'^{13} 'goo'^{21}o wana gatyuui'^{12} tsá^{2} 'ii cuun^{212}.

27 Mo tyaliin^{1}in tee^{1}e ngajée^{1}i tyani tsacØØi'^{13}. Joon 'in tyɯ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} do gajin'^{2}in:

28 —Jna'a nigauntsaa'^{13}moo'o 'naa' coonti 'e jo 'e'^{2}gɨɨ júu^{3} tya' Jesús do. Pe 'naa'gɨɨ' lɨ' cɨɨ'^{13}ɨ nigajmaa^{2}aa'. NigarØØ^{1}mo la tØØi^{2} Jerusalén coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ee^{2}ee'. Joon 'naa'oo' 'iin^{212}naa' cwo'^{1} jna'a tsaa^{2} 'e gajúin^{1} 'in tsañɯɯ'^{1} do.

29 Joon gañii^{1}i Tɯ́^{3} coon'^{13} 'in apóstoles catyaai^{2} do:

—'E tɨ́ɨ^{2}mo jna'a jmoo^{21}o'o nɯɯ'^{13}ɯ'ɯn to^{2} tyɯ'^{2} Dios lagɨ to^{2} tyɯ'^{2} tsá^{2}.

30 Dios tya' 'lɨɨ^{212} tsacØØi'^{13} tyii'i 'ii gajmaa^{1}a jiin'^{1} Jesús 'in gajngaa'^{13}naa' tsaa' crúu^{13} do.

31 Joon Dios gasaa^{1}i 'ii 'e cwaa^{21} lɨ' cwoo^{21}o tsáa^{1}. Joongɨ nicwo'^{1}o to^{2} fee'^{1} joongɨ 'e jmaa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2}. Joon la joon lí^{2}-i jaa'^{21}-tsi jileei'^{21} tsá^{2} Israel. Joongɨ 'iin^{2}mo tsaa^{2} tya'a.

32 Faa'^{13} jna'a 'e la ja'^{2}mo jilaa'^{21} 'elo. Joongɨ 'in Espíritu Tyɯ́^{2} tya' Dios, 'in Dios cwóo^{1}i jilee'^{21} 'in nɯɯ'^{13} to^{2} tyɯ'^{2} Jesús, jmáa^{1}a júu^{3} 'e ja'^{2}mo jilaa'^{21} 'elo.

33 Mo núu^{2}un jilaa'^{21} 'elo lɨ́ɨ^{1} gatsá^{2} 'nii'^{21}-tsi. Joon la mo 'iin^{212}in jnga'^{2}mo 'ido.

34 Jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Gamaliel, 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya' fariseos, 'in tyíin^{1} lɨ sɨcaain^{21} 'ido. Lɨ́ɨ^{1}i tɨfo'^{2} tya' ley. 'Áa^{1}mo un'goo^{1} tsá^{2} 'ii. Joon garóon^{2} lɨ tyíin^{1}in, joon gatyɯ'^{2}ɯ to^{2} ga'wooi^{21} 'in apóstoles do.

35 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tyɯ'^{2} to^{2} do jin'^{2}in:

—Tsá^{2} Israel, tɨ́ɨ^{1}moo' 'e jmaa^{2}aa' coon'^{13} 'in tsañɯɯ'^{1} no.

36 Cwotii'^{13}du'-'oo' xɯgɨ mo ngóo^{1} ga'yeei'^{21} jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Teudas. Tsá^{2} tyiin^{2}mo 'ii gajin'^{2}in 'ña'a. Joon gajée^{1}i tyɯ́n^{2} ciein^{13} lɨ́ɨ^{1}gɨ tsá^{2} tya'a. Pe mo ngayuui'^{13} gajngaai'^{13} tsá^{2} 'ii jilee'^{21}mo tsá^{2} tya'a gasojØ^{1}mo. Joon gatsé^{1}mo jilaa'^{21}.

37 Mo galɨcɨɨin^{21}gɨxɯ joon, mo gatáin^{1} jilee'^{21} tsá^{2} jí^{2}, ga'yeei'^{21} jaain^{21} tsá^{2} seein^{21} Galilea sii^{21} Judas. Joon fúu^{1}mo tsá^{2} gajée^{1}i 'ii. Pe la joon jon gajngaa'^{13}mo tsá^{2} 'ii. Joon jilee'^{21}mo jon tsá^{2} tya'a sojØ^{1}mo.

38 'Wii'^{13} joon tɯ́ɯ^{1}naa' 'in tsañɯɯ'^{21} no. Joon jo untyíi^{2}naa' 'ii. Wana júu^{3} tya' 'in tsá^{2} lo jmai'^{2} júu^{3} tya' tsá^{2} joon tyee^{21}mo jon.

39 Pe wana júu^{3} tya' Dios jo lí^{2} 'iin^{2}naa'. Tɨ́ɨ^{1}moo', jo tɨ́ɨ^{13}naa' coon'^{13} Dios.

40 Joon gatɨɨ'^{12}ɨ júu^{3} tya' Gamaliel do joon galinɯɯ'^{12}ɯ jilee'^{21}mo. Joon gasɨɨ^{21}mo rØØ^{21}. Joon gatØ'^{1}Ø 'in apóstoles do tún^{1}. Joon gajmee'^{21}mo 'ido. Joongɨ gauntsaa'^{13}mo 'a jo faa'^{21}gɨ 'ido júu^{3} tya' Jesús. Joon galáa^{2}mo.

41 Joon ga'woo^{21}mo 'in apóstoles do tyani tsacØØi'^{13} do. JØØ'^{3}mo ngalíin^{2} 'wii'^{13} Dios gacwoo^{1}o wa'a ganii^{21} wúu^{1} 'wii'^{13} tya' Jesús.

42 Ca in~~uu~~ cwo'[1] lagɨ in~~uu~~ tya' tsá[2] jo gatú[2]gɨ 'e 'e'[2]e tsá[2] júu[3] tyú[2]. Joongɨ faa'[21]a cwáain[1] tya' Jesucristo la coon[21] jmii[212].

6

Gatyii'[12]in dyái[1] tsá[2] 'in uncoon'[13] apóstoles do

1 Jee[212] jmii[212] joon gangafúu[2]mo 'in jo'[1] líii[2]. Joon 'in faa'[21] jmíi[1] griego ga'láa[2] 'wii[212] jmoo[1]o tsaa[2] tya' 'in faa'[21] jmíi[1] tya' tsá[2] Israel. Jin'[2]o:

—Mo jmoo[1]o tsá[2] jmai'[2]x~~u~~ la coon[21] jmii[212] 'in 'yiia'níi[2] tyii'i x~~u~~gɨ tíi[2]i gø'[1]ø lagɨ 'in 'yiia'níi[2] catyaai[2].

2 Joon gaty~~u~~'[2] jɨ dyatuuin[1] apóstoles to[2] wa'a galicaain[21] ce jileei'[21] 'in jai'[2] líii[2] do. Joon gasii'[21]i:

—Jo tseein[21] wa'a t~~uu~~[21]~~u~~'~~u~~ 'e cwoo[21]o'o júu[3] tyú[2] tya' Dios 'e jmoo[21]o'o jmai'[2]x~~u~~ 'e dø'[1] tsá[2].

3 'Wii'[13] joon, tsaru'[1]u', 'nee'[1]naa' dyái[1] tsá[2] jee[212] 'naa' 'in jo cu'[2]-'oo' coon'[13], tsá[2] 'in 'øøi'[21]-tsi joon 'in 'oo[1]o 'ii'[21] tya' 'in Espíritu Tyú[2] tya' Dios. Joon cwóo[13]oo' 'ido-o 'e to[2] no cwojmaa[1]a jmai'[2]x~~u~~.

4 Pe jna'gii'i canii[2] 'e faa'[13]a'a fo'[2] joongɨ 'ee'[13]e'e jilaa'[21] júu[3] tyú[2] tya' Dios.

5 Røø[21] gasíi[2]i jilee'[21]mo. Joon gatyii'[13]in Tée[13], jaain[21] 'in tsá[2]-tsi Dios liili[1]. 'Áai[1] n~~uu~~'[13]~~un~~ to[2] ty~~u~~'[2] 'in Espíritu Tyú[2] tya' Dios. Jaain[21]gɨ 'in sii[21] Lii[212], coon'[13] Prócoro, coon'[13] Nicanor, coon'[13] Timón, coon'[13] Parmenas. Joongɨ jaain[21] 'in seein[21] fu Antioquía 'in sii[21] Culáa[13]. Culáa[13] do 'in niga'ii'[21] tiisi'[2] tya' tsá[2] Israel ca la mo jée[1]mo.

6 Joon ngajée[1]i tyani 'in apóstoles do. Joon 'ii-gɨ gafaa'[21]a júu[3] tyú[2] joongɨ gataan[1]an cwoo[21]o tya' 'ido.

7 Líi[1] nganii'[12]i 'e júu[3] ty~~u~~[2] tya' Dios do. Joongɨ 'in jai'[2] líii[2] 'in néei[1] Jerusalén líi[1] ngafúu[2]i. Joongɨ fúu[2]mo untsá[2] tya' tsá[2] Israel galija'[2]mo líii[2].

Gasain'[2] tsá[2] Tée[13]

8 'Áa[1]mo gauncoon'[13] Dios 'e 'iin[212]in Tée[13] tsá[2]. Jaain[21] 'in 'oo[1]o 'ii'[21] tya' Dios 'ii. 'Láai[2] li[2] coon'[13] milagro gajmaa[1]a jee[212] tsá[2] do.

9 Joon 'inlíii[13] tsá[2] tya' coon[21] cwo'[1] sinagoga 'e sii[21] Esclavos Libertados coon'[13] 'inlíii[13] tsá[2] seein[21] Cirene, coon'[13] tsá[2] Alejandría, coon'[13] tsá[2] Cilicia, coon'[13] 'inlíii[13] tsá[2] seein[21] Asia ga'láa[2] 'wii[212] jo cwo'[1] júu[3] ruu'[21]i coon'[13] Tée[13] do.

10 Pe jo lí[2] lii'[1]i 'in tsá[2] do coon'[13] 'e júu[3] røø[21] 'e faa'[21]a Tée[13] do. Jo lí[2] lii'[1]i ts~~u~~ Tée[13] do faa'[21]a 'ii'[21] tya' 'in Esíritu Tyú[2] tya' Dios.

11 Joon 'in tsá[2] do gatyii[21]o 'leei'[13] 'in gafaa'[21]a júu[3] tajuu[21] jin'[2]in:

—Niñ~~u~~[3]oo'o 'e faa'[21] 'ido 'laa'[21] tya' Moisés coon'[13] Dios.

12 Joon la joon gajmaa[1]a gatí[2] 'nii'[21]-tsi tsá[2], coon'[13] tsacøøi'[13], coon'[13] tifo'[2] tya' ley. Joon coon'[13] la joon gasaan'[2] ni Tée[13] do. Joon ngajée[1]i lɨ náa[1] Junta Suprema.

13 Joon ga'naa'[12]i 'inlíii[13] tsá[2] 'in jmá[2] júu[3] tajuu[21] jin'[2]in:

—'In tsañ~~uu~~'[1] lo jo mo t~~uu~~[21] faa'[21]a júu[3] 'laa'[21] tya' 'e cwo'[1] nacwai'[3] lo joongɨ tya' ley.

14 Nin~~uu~~[21]~~u~~'~~u~~n faa'[21]a 'e 'in Jesús tsá[2] Nazaret do 'e ifíin[1]mo 'e cwo'[1] lo. Joongɨ 'e iunsii[2]i jilaa'[21] tiisi'[2] tyi' 'e gacwo'[1]o Moisés jna'.

15 Joon 'in ty~~u~~'[2] to[2] do coon'[13] jileei'[21]gɨ 'in néei[1] do mo gajøø[2] ni[2] Tée[13] do ganii[21] lɨ níi[1]i la lɨ ni[2] ángel.

7

Faa'[21]a Tée[1] 'wii'[13] tya' 'ña'a

1 Joon 'in ty~~u~~'[2] to[2] tya' untsá[2] do gaunngii[1]ɨ Tée[13] jin'[2]in:

—¿Tɨ jo'[1]o jilaa'[21] 'elo?

2 Joon 'ii-gɨ gañii[1]i:

—Tsaru'[1]u' joongɨ jileei'[21] tsacøøi'[13] tyi', n~~uu~~[2]duu' 'e ifo'[3]oo lo. Ña'ñ~~u~~'[1]~~u~~' Dios 'in tyíin[1] ñ~~u~~'fú[2] ga'ee'[12]mo 'ña'a 'lii[212] tsafeei'[1] tyi' Abraham mo gacwó[2]gɨta fu Mesopotamia la n~~u~~'gɨ itsacwaa[1]a fu Harán.

3 Joon gajin'[2] Dios sii'[21]ɨ 'ii: "T~~u~~'[3]'~~u~~ goo[2]'o lo joongɨ jileei'[21] ruu'[21]'u. Joon cwoo'[21]'o coon[21] 'wó[2] lɨ i'é[3]ee lo."

4 Joon gacwo'íi[1] Abraham lɨ sii[21] Caldea. Joon gangacwaa[21] fu lɨ sii[21] Harán. Pe mo gajúin[1] jmii[21] joon jajée[1]mo Dios Abraham fu lɨ seen[21]naa' nano.

5 Pe jo 'ee gasáa[1]a coonti tya' 'ido fu lo. Jiin'[13] coon[21] sii'[13]x~~u~~ lɨ sii'[21]x~~u~~ tii[2]ɨ jo sá[2]. Jiin'[13] jo mo seen[21]mogɨ jóon[1]on, joon Dios ga'íi[2]ɨ júu[3] Abraham 'e cwo'[1]o jóon[1]on 'e 'wó[2] do.

6 Joon gajin'[2]in jon Dios sii'[21]ɨ Abraham 'e jileei'[21] tyíi[2]a 'e tsacwaa[21]a goo[1]o tsá[2] xeei'[21] ca gatsín[1] tyún[2] cíein[13] jiin[21]. Jin'[2]o jon inii[21] wúu[1]. Joon tsá[2] xee'[21]mo 'in ty~~u~~'[2] to[2] 'ii.

7 Pe joon gajin'[2] Dios: "Jna-a jmáa[3]aa 'ii'[21] tya' 'in ty~~u~~'[2] to[2] tyíi[2]a do. Mi yuui'[13] joon, joon i'woo[2]moo 'ido. Joon lo-o lí[2] ijmáa[1]a to tyiajna."

8 Dios gasii[2]i coon[21] júu[3] jai'[2] coon'[13] Abraham. Joon gaty~~u~~'[2]~~u~~ to[2] 'e jmá[2] 'ido li[2] circuncisión tya' jóon[1]on. 'E li[2] do coon'[13] 'e joon tɨ'[2]ɨ-tsi tsá[2] 'e júu[3] ga'íi[2] Dios do. 'Wii'[13] joon mo galiseein[21] jóon[1]on sii[21] Isaac, joon gajmaa[1]a Abraham 'e li[2] circuncisión do tya' jóon[1]on. Gaty~~uu~~[1]~~u~~ loo[21] y~~u~~' cúun[1] 'in xuui[212] tsañ~~uu~~'[1] do. Joon Isaac-gɨ gajmaa[1]o jon 'e li[2] do tya' jóon[1]on 'in sii[21] Jacob. Jacob-gɨ gajmaa[1]o jon 'e li[2] do tya' 'in dyatuuin[1] jóon[1]on 'in galiseein[21] tya'a. Joon 'in dyatuuin[1] do-o galíi[1]i tsacøøi'[13] tya' dyatun[1] poo[212] tya' tsá[2] Israel 'e sá[2] nano.

9 ''In xuui^{212} tya' Jacob do, 'in galí̈ii^{1} tsacøøi'^{13} tyi', ga'aa^{1}a tsiiwúu^{1} tya' ruu'^{21}i sii^{21} Sé^{3}. Joon ga'nii^{1}mo 'ido tya' tsá^{2} 'in tsalíin^{2} Egipto. Pe Dios gauncoon'^{13} Sé^{3} do.

10 Joon galáa^{2}mo coon'^{13} jilaa'^{21} fa'í^{3} tya' 'ido. Joon gajmaa^{1}a 'e jmii^{1}gi-tsi Sé^{3}. Joon gajmaa^{1}a 'e gali'iin^{212}in Faraón 'ii. Faraón sii^{21} 'in róøi^{13} tsá^{2} Egipto do. Joon 'in Faraón do gatyu̇'^{2}u̇ to^{2} 'e ga'í^{2} Sé^{3} tsaa'to^{2} tya'a. Joon gatyu̇'^{2}u̇ Sé^{3} to^{2} la tøøi^{2} Egipto, ca jilee'^{21} tsá^{2} néei^{1} in~~uu~~ tya' róøi^{13} do gatyu̇'^{2}u̇ Sé^{3} do to^{2}.

11 'Joon ga'í^{2}gon 'oo^{2} la Egipto coon'^{13} Canaán li néei^{1} 'lii^{212} tsacøøi'^{13} tyi'. Joon jo ñii^{1}gi 'ee dø'^{1}ø.

12 Pe mo galiñii^{1}i Jacob 'e sá^{2} trigo fu Egipto do joon gasii^{1}in jóon^{1}on 'in lí̈ii^{1} la lí̈ii^{1}i tsacøøi'^{13} tyi'. Do-gi ga'láa^{2} 'wii^{212} ngalíin^{2}.

13 Mo gatí̈^{2} tún^{2} naa'^{13} tyalíin^{2} do, 'in Sé^{3} do gajin'^{2}o 'e ruu'^{21}mo 'ido. Joon galiñii^{1}i 'in róøi^{13} tyíin^{1} Egipto do xiiala nilí̈i^{2}i tsacøøi'^{13} tya' Sé^{3}.

14 Joon gatyu̇'^{2} Sé^{3} to^{2} wa'a jalíin^{2} jmii^{21} coon'^{13} jileei'^{21} ruu'^{21}i. Gatí̈^{2}-i ca'no'^{3} cíein^{13} tsi dyiia'ñéei^{2} tsá^{2} coon'tya.

15 La joon galí̈^{2} gangó^{2}-o Jacob fu Egipto. Joon do-o li gajúun^{1}in coon'^{13} jileei'^{21} 'lii^{212} tsacøøi'^{13} tyi'.

16 Joon moo^{1} taai^{2} 'in Jacob do ngalii^{1}gixu̇ fu Siquem. Joon do-o ga'áa^{1}i coon^{21} tsi 'aan^{1} nigaló^{2} Abraham tya' 'lii^{212} tya'a. Hamor sii^{21} 'in ga'nii^{1}i 'e 'aan^{1} do.

17 'La do-o gangó^{1} ca gatsin^{1} júu^{3} jai'^{2} 'e gasí̈i^{2}i Dios coon'^{13} Abraham. Ti'x~~u̇-u~~ gangafúu^{2}mo tsá^{2} seein^{21} Israel li nanée^{1}i Egipto do.

18 Joon ga'í^{2} jaain^{21} róøi^{13} to^{2} Egipto do 'in jo cwii^{1}in 'lii^{212} Sé^{3} do.

19 'In røøi^{13} do gacon'^{1}on tóo^{2} 'lii^{212} tsacøøi'^{13} tyi'. Joongi ga'e'^{2}e wúu^{1}. Joon gatyu̇'^{2}u̇ to^{2} 'e tú~~u~~mo 'ido la jaain^{21} xuui^{212} tsañ~~uu~~^{1} tya'a mi liseein^{21}. Joon la joon júun^{2}mo 'ido.

20 Yiia'^{13} joon galiseein^{21} Moisés, 'ii jaain^{21} y~~uu~~n^{21} 'in gali'iin^{212}in Dios. Gaai^{21} sii'^{21} gauncwaain^{21} tsacøøi'^{13} tya'a in~~uu~~ tya'a.

21 Mo gatí̈^{2} 'ii'^{21} 'e gatíui^{2} sáa^{3}a 'ii la joon galí̈^{2} 'e 'ña'a 'in jamí̈i^{1}i røøi^{13} do gatøø^{1}o 'in y~~uu~~n^{21} do. Joon gauncwaain^{21} lawa jóon^{1}-o.

22 'Wii'^{13} joon gauntsáa^{1} Moisés jilaa'^{21} 'e tii^{21}i tsá^{2} Egipto. 'Wii'^{13} joon tyú^{2}-u̇ gatii^{21}i jilaa'^{21} 'e faa'^{21}a joongi jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o.

23 'Tunló^{1} jiin^{21} ningóo^{1} 'e seein^{21} mo gali'iin^{212}in tsafee'^{13}i tsagoo^{1}o.

24 Joon li ngóo^{1} do ganí^{2} jaain^{21} tsá^{2} Egipto taai^{2} tí̈i^{1}i coon'^{13} tsagoo^{1}o Israel. Joon 'iin^{212}in Moisés do un'øø'^{1}i tsagoo^{1}o. Joon gacoon^{21}-o tya'a, gajngaa'^{13}mo 'in tsá^{2} Egipto do.

25 Pe 'i^{1}-tsi Moisés 'e lí^{2} lii'^{1}i tsagoo^{1}o tsu̇ Dios nigasii^{1}in 'ii 'e tsaláai^{2} 'ido. Pe tsagoo^{1}o do jo lí̈i^{2}i la joon.

26 Mo gajná^{2} joon ganí^{2} Moisés taa^{2}i tsagoo^{1}o tí̈i^{1}i. Joon la mo 'iin^{212}in tyáai^{1} 'nii^{21} joon gasii'^{21}i: "La 'oo'^{21} ruu'^{21}moo' tí̈i^{13}naa'. ¿'Ee li' jmaai'^{13} ruu'^{21}naa' la no?"

27 Pe tsifu joon jaain^{21} 'in tí̈ii^{1} do ga'leei'^{13}gon Moisés. Joon gasii'^{21}i 'ii: "¿Iin gatyu̇'^{2} to^{2} 'e jmaa^{2}'a 'ii'^{21} tyii'i lawa tsaa'to^{2}?

28 ¿'Ti 'iin^{212}un jngaa'^{13}un jna la gajngaa'^{13}un 'in tsá^{2} Egipto do tyíia^{2}?"

29 Mo ganúu^{2}un Moisés 'elo gacwiin^{1}o. Ngoo^{21}-o li sii^{21} Madián. Do-o gateen^{1}in lawa tsá^{2} seein^{21} li wíin^{2}. Joon do-o galiseein^{21} gái^{1} jóon^{1}on.

30 'Ngó^{1} Moisés coon^{21} li jo 'in tsá^{2} seein^{21} co' coon^{21} moo'^{21} sii^{21} Sinaí. Do-o taain^{1} ningóo^{1} tunló^{1} jiin^{21} mo gajnéi^{1} jaain^{21} ángel. 'In ángel do 'yuui^{2} coon^{21} jee^{212} 'mó^{2} pi'^{3} 'e li la li 'e coo^{21} jí^{2}.

31 Joon lí̈i^{1} ganga'goo^{21}-tsi Moisés mo ganí^{2} 'edo. Joon gangatyéen^{1}in tyan'gi wa'a jøø^{2} tyú^{2}gi. Joon ganúu^{2}un coon^{21} júu^{3} tya' Ña'ñu̇'^{1}u̇' 'e jin'^{2}:

32 "Jna-a Dios tya' 'lii^{212} tsacøøi'^{13} tyi'i Abraham, coon'^{13} Isaac, coon'^{13} Jacob." Tsifu joon gajlé^{1}mo Moisés. 'Goo'^{21}-o. Jo tá^{2}gi-tsi jøø^{2}ø.

33 Joon gajin'^{2} Ña'ñu̇'^{1}u̇' sii'^{21}i 'ii: "Woo'^{13} mí̈i^{13}'i no, tsu̇ li 'øø'^{21}'ø no li cwaa'^{3}mo no.

34 Nimóo^{3}-oo 'e niganí^{2} y~~uu~~n^{21} tyiia wúu^{1} Egipto. Ganúu^{3}oo ci'^{2}i 'wii'^{13} joon gacwú^{1}na ilaa^{21}na 'ii. Na^{1}du' jon. Sí̈i^{2}na 'nu̇ fu Egipto." La joon jin'^{2} júu^{3} ganúu^{2}un Moisés.

35 'Coon'^{13} 'in ángel 'in ganéi^{1} tyani Moisés jee^{212} 'mó^{2} pi'^{3} 'e coo^{21} do gasii^{1}in Dios Moisés lawa jaain^{21} tsafeei'^{1} 'in jmaa^{1}a láa^{2}i tsagoo^{1}o. Fiin'^{13} la mo jéei^{1} 'in tsagoo^{1}o do jo mo ga'ii'^{21}i 'e tyu̇'^{2}u̇ to^{2} 'ii. Joon nigajin'^{2} tsagoo^{1}o sii'^{21}i 'ii: "¿Iin nigatain'^{2} 'nu̇ lawa tsaa'to^{2} si 'in jmoo^{1}o 'ii'^{21} 'ee?"

36 Moisés do ga'woo^{21}i 'lii^{212} tsacøøi'^{13} tyi' Egipto do. Joongi gajmaa^{1}a jilaa'^{21} milagro coon'^{13} li^{2} 'e fuu^{21} joon. Joongi li ganó^{1} coon^{21} jmi'ñi'^{3} sii^{21} Mar Rojo. Joongi gajmaa^{1}a milagro li caain^{21} li jo 'in tsá^{2} seein^{21} do la jee^{212} tunló^{1} jiin^{21}.

37 'In Moisés do gasii'^{21}i tsá^{2} Israel: "Dios ityii'^{13}in jaain^{21} la 'oo'^{21} jee^{212} ruu'^{21}naa' 'in cwo^{1} júu^{3} tyú^{2} tya'a jee^{212} 'naa'. Jiin'^{13} la 'ii'^{21} 'oo^{2} jna-a jon i'aa^{1}a."

38 Gateen^{1}in 'in Moisés lo coon'^{13} tsá^{2} Israel 'e li jo 'in tsá^{2} seein^{21} do. Mo gafee'^{1}i 'in ángel do Moisés li' moo'^{21} sii^{21} Sinaí, Moisés-gi gasii'^{21}i 'lii^{212} tsacøøi'^{13} tyi' 'e júu^{3} do ga'í̈i^{2}i tya' xiiala 'e téein^{2} tsá^{2} tyú^{2}. Coon'^{13} la joon ga'ii'^{13}naa' 'e júu^{3} do.

39 'Pe 'lii^{212} tsacøøi'^{13} tyi' jo gali'iin^{212}in núu^{2}un. Joon gajíi^{2}mo Moisés. Joon la mo

'iin^{212}in 'lɨɨ^{212} tsácøøi'^{13} tyi' tsaliin^{1} fu Egipto
túnˀ.

40 Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'in tsá^{2} do Aarón: "Ii^{21}i'i
jmee'^{12}un dioses tyii'i 'in tsalíin^{2} jee^{212}
jna'a. Tsʉ jo nee^{2}e'e 'ee galɨɨi^{1} 'in Moisés 'in
ga'wooi^{1} jna'a Egipto do."

41 Joon gajmee^{1}i jaain^{21} joo'^{21} xuui^{212} ilɨɨ^{1}i
la lɨɨi^{1} fii'^{212} tya'a. Joon gajngaa'^{13}i joo'núu^{3} 'e
cwooi'^{13} 'in fii'^{212} tya'a 'in lɨɨi^{1} joo'^{21} xuui^{212}
do. Joon gajmaa^{1}a jløø'^{3}i coon'^{13} 'e niga-
jmeei^{1} coon'^{13} cwoo^{21}o do.

42 Joon gatúʉ^{2}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios. Joon
ga'láa^{2} 'wii^{212} fee'^{1}i jiin'^{13} núʉ^{1} 'in 'ii'^{13} yʉ'
juncwii^{21}. La gajin'^{2} ni jí^{2} tya' 'in cwo^{1} júu^{3}
tyʉ^{2} tya' Dios:

'Naa', tsá^{2} Israel, jin'^{2} Dios: ¿Tɨ gac-
wooi'^{13}naa' jna 'in joo'núu^{3} 'in
nigajngaa'^{13}naa' do la 'ɨɨ^{212} taan^{212}naa'
tunló^{1} jiin^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21} do?

43 Jon'on la joon. Gatyii^{2}ii' capillas pi'^{3} tya'
dios tyii' 'in sii^{21} Moloc, joongɨ nʉʉ^{1}
tya' dios 'in sii^{21} Renfán.

'Ii gajmee^{212}naa' yaanaa' ifoo'^{13}naa'.
'Wii'^{13} joon i'woo^{2}moo 'naa' fu goo^{2}oo'.
Joon sɨɨ^{3}na 'naa' ca lɨ ngɨɨi^{1}gɨ fuu^{21} Babilonia.

44 'Mo gatéein^{2} 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi' 'e
cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} lɨ jo 'in tsá^{2} seein^{21} do
ga'oo^{1}o coon^{21} 'nʉ^{1} 'mɨ'^{2} 'e lɨ la lɨ cwo'^{1} tya'a
lɨ 'maa^{1}a jilaa'^{21} cuun^{212} toon^{212} ley. Moisés
gajmaa^{1}a 'e 'nʉ^{1} 'mɨ'^{2} do la lí^{2} 'e niganii^{21},
jiin'^{13} la nigatyʉ'^{2} Dios to^{2} 'e jmáa^{1}a.

45 'In 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyi' ga'ii'^{21}mo 'e 'nʉ^{1}
'mɨ'^{2} do. Joon gacoon^{21}-o mo galɨ'^{2}ɨ 'e 'wó^{2} do
coon'^{13} tsafeei'^{1} tya'a Josué. Dios ga'wooi^{21}
'in mo néei^{1} 'e 'wó^{2} do, joon gacwo'^{1}o 'ii-o.
La joon ngó^{1} ca la mo ga'í^{2} 'lɨɨ^{212} røøi^{13} David
to^{2}.

46 Dios gali'iin^{212}in David. Joon David-gɨ
gali'iin^{212}in jmaa'^{12}a coon^{21} cwo'^{1} lɨ seein^{21}
Dios tya' 'lɨɨ^{212} Jacob.

47 Pe jóon^{1} David sii^{21} Salomón^{2}-mo
gamaa'^{13}a 'e cwo'^{1} do cwáai^{1} tya' David.

48 Pe Dios, 'in fee'^{1}mo, jiin'^{13} ñʉ'fú^{2} tyíin^{1}in
jo tyíin^{1}in cwo'^{1} jmoo^{1}o tsá^{2}. Jiin'^{13} la gajin'^{2}
'in cwo^{1} júu^{3} tyʉ^{2} tya' Dios do:

49-50 Ñʉ'fú^{2}-u tyíin^{1}na jon, jin'^{2} Dios.

Jiin'^{13} coon^{21} 'nʉ^{1} jo lí^{2} jmaa'^{13}'a tyiia, jin'^{2}
Dios.

Jon'gɨ 'án^{3} lɨ 'ii'^{21} 'woo'^{21}oo 'ná^{2}-a,
tsʉ jilaa'^{21} 'e sá^{2} jna-a gajmáa^{3}aa.

51 'Pe 'naa'gɨɨ' —jin'^{2} Tée^{13} do— coon^{21}
tøø^{2}mo najmaa^{2}aa' 'waa'^{21}-'oo'. Sá^{2} looc-
woo^{1}oo' pe jo nuu^{2}uun' joon alma tyii' lawa'a
jo cwii^{1}naa' Dios. Jo nʉʉ'^{13}ʉʉn' jon'gɨ jmaa^{2}aa'
la to^{2} tyʉ'^{2} 'in Espíritu Tyʉ^{2} tya' Dios. Røø^{21}
lɨɨ^{1}naa' coon'^{13} 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyii'.

52 'Lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} tyii' do gamee'^{21}mo
jileei'^{21} 'in cwo^{1} júu^{3} tyʉ^{2} calɨɨ do. 'Ii-o gajn-
gaa'^{13}i 'in gajin'^{2} 'e ijó^{1} jaain^{21} 'in jmá^{1} 'ii'^{21}
røø^{21}. Joon mo gajó^{2} 'in jmá^{1} 'ii'^{21} røø^{21} do
'naa'gɨɨ' gajaan'^{13}moo' joongɨ gajngaa'^{13}moo'.

53 Fiin'^{13} niga'ii'^{13}naa' 'e ley do coon'^{13} 'ii'^{21}
tya' ángel pe jo galinʉʉ'^{13}ʉʉn'. Jilaa'^{21} 'elo
gajin'^{2} Tée^{13} do.

Jún^{1}mo Tée^{13}

54 Pe joon jileei'^{21} 'in néei^{1} do mo
ganúu^{2}un 'elo gatsá^{2} 'nii'^{21}-tsi. Joon gacuu'^{21}i
moojóon^{1}on lɨɨlɨ^{1}.

55 Pe Tée^{13} do røø^{21}mo 'in Espíritu Tyʉ^{2} tya'
Dios gajøø^{2}ø lɨ' yʉ'. Joon ganii^{21}o xiiala jná^{2}
joo'^{21} Dios. Joon do-o siin'^{12} Jesús lɨ' cwoo^{21}
Dios tsáa^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} 'ii'^{21} tya'a.

56 Joon gajin'^{2} Tée^{13}:

—¡Jøø^{2}duu'! Jøø^{3}oo sɨno^{2} 'oo^{2} ñʉ'fú^{2}.
Joon do-o máa^{1}moo Jesús, 'in Ruu'^{21}i Tsá^{2},
siin'^{13}mo lɨ' caai^{1} Dios Jmii^{21} tsáa^{1}.

57 Pe 'in tsá^{2} do jo taa'^{21}gɨ núu^{2}un. Joon
gajnii^{1}o loocwóo^{1}o joon ga'oo^{1}o tá^{2} lɨɨlɨ^{1}.
Canii^{2} ngalíin^{2} cwiin^{1}in gasan'^{2}mo 'ido.

58 Joon gatyii^{1}mo 'ido 'e fuu^{21} do. Joon
gatyuu'^{12}i cuun^{212} lɨɨlɨ^{1}. 'In gafaa'^{21}a 'laa'^{21}
tya' 'ido gasáa^{1}o sɨɨn'^{13}in 'e jøø^{2}ø jaain^{21}
tsañʉʉ'^{1} 'in sii^{21} Saulo.

59 Joon la 'ɨɨ^{212} tyuui'^{12} tsá^{2} 'ii cuun^{212} joon
gasɨɨ'^{21}ɨ Tée^{13} Jesús jin'^{2}in:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús, 'ii'^{13} alma tyiia.

60 Mo ngayuui'^{13} lo gasii'^{21}i wojníi^{1}i, joon
ga'oo^{1}o tá^{2} lɨɨlɨ^{1} jin'^{2}in:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', jo cwo'^{2}'o tsaa^{2} tya'a 'e jmoo^{1}o
lo.

Mo ngayuui'^{13} gafaa'^{21}a 'elo tsifu joon
júnˀmo.

8

Saulo jmaa'^{21}i 'in jai'^{2} lɨɨi^{2}

1-2 Røø^{21} gasɨɨ^{2}i Saulo 'e gajúin^{1} Tée^{13}
do. Joon 'inlɨɨi^{13} tsá^{2} 'in 'iin^{212}in Dios
ganga'áa^{12}mo Tée^{13} do. 'Áa^{1}mo galix-
uui^{212}-tsi tya' 'ido.

Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon ga'láa^{2} 'wii^{212} gajmee'^{21}i
tsá^{2} lɨɨlɨ^{1} jileei'^{21} 'in jo'^{1} lɨɨi^{2} néei^{1} Jerusalén.
Jilee'^{21}mo 'in jai'^{2} lɨɨi^{2} ga'woo^{21}mo Jerusalén.
Ngalíin^{2} la caain^{21} Judea coon'^{13} Samaria.
Jiin'^{13} apóstoles do gajan^{1}gɨ.

3 La 'ɨɨ^{212} joon 'øø^{1}mo Saulo jileei'^{21} 'in jai'^{2}
lɨɨi^{2}. Tsa'ii^{21} la coon^{21} 'nʉ^{1} la coon^{21} 'nʉ^{1}-ʉ
jnúu^{1}i la tsañʉʉ'^{1} tiin'^{13} la tsamí^{2}. 'Woo^{1}i
tsataa'^{12}i 'nʉñí^{3}.

Cwo^{1} tsá^{2} júu^{3} tyʉ^{2} lɨ sii^{21} Samaria

4 Pe 'in ga'woo^{21}i Jerusalén do gatya^{1}o júu^{3}
tya' xiiala 'e tiin'^{13} tsá^{2} doñixiia' tyalíin^{2}.

5 Jaain^{21} jee^{212} 'ii do, 'in sii^{21} Lii^{212},
gangóo^{1}on coon^{21} fuu^{21} náa^{1} lɨ sii^{21} Samaria.
Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} faa'^{21}a tya' Cristo do.

6 Fúu^{1}mo tsá^{2} galicaain^{21} nuu^{1}un coon'^{21}
túnˀ-un 'e faa'^{21}a Lii^{212} do. Joon gajøø^{2}o
jilaa'^{21} li^{2} 'e jmoo^{1}o coon'^{13} milagro.

7 Fúu^{1}mo 'in taai^{2} 'in 'lɨɨi'^{3} alma tya'a
'woo^{21}mo. Joon 'in 'lɨɨi'^{3} 'in 'wooi^{21} do ga'oo^{1}o

lɨɨlɨ1. Joongɨ fúu1mo 'in sɨtsʉʉ'13 cwoo21 tɨɨ2 coon'13 'in jluui'13 ga'láa2mo.
8 'Wii'13 joon jløø'3mo jilee'21mo 'in néei1 'e fuu21 do.
9 Pe seein21 jaan21 tsá2 'e fuu21 do 'in sii21 Simóoi13 'in gauntsáa1 júu3 loo1 ca la jéei1gɨ. Jin'2o 'ña'a jon 'e jaain21 tsá2 tyiin2mo 'ii.
10 Jilee'21mo nuu1un coon'13 tún2-un la tsacøøi'13 tiin'13 la 'in xuui212gɨ. Jin'2o 'e coon'13 'ii'21 fee'1 tya' Dios ngɨ1 'in tsalaai1 no.
11 Jo'1o lɨ́ɨi2 tsá2 'ii tsʉ 'wii'13 ningóo1o ungøø1i tsá2 coon'13 jilaa'21 júu3 loo1 tya'a.
12 Pe mo galɨ́ɨi2 tsá2 jo'1o júu3 tya' Lii212 do fúu1mo 'in gasaai1 jmɨɨ21 la tsañʉʉ'1 tiin'13 la tsamɨ́2. Cwoo1 Lii212 do júu3 tya' xiiala tyʉ'2 Dios to2 tsá2. Júu3 tyʉ́2 tya' Jesucristo cwoo1o.
13 Joon 'in Simóoi3 do jo'1o jon galɨ́ɨ2i. Joon gasaa1mo jmɨɨ21. Ga'láa2 'ido 'wii212 ngɨɨ1 coon'13 Lii212 do. Lɨ́ɨ1 tsa'goo21-tsi jilaa'21 milagro coon'13 li2 'e jmoo1o 'ido.
14 Mo galiñii1 'in apóstoles néei1 Jerusalén 'e ninúu2o júu3 tya' Dios 'in néei1 Samaria do joon gasii1in Tʉ́3 coon'13 Wó3.
15 Joon mo gatyalíin2 do gafee'21i Dios 'wii212 tya' 'in jo'1 lɨ́ɨ2i do 'e cwooi'13 Dios 'ii 'in Espíritu Tyʉ́2 tya'a.
16 Tsʉ jo mo 'í2gɨ Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios jiin'13 jaain21. Lɨ coon'21 nisaa1mo jmɨɨ21 jiin'13 coon'13 la sii21 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús-gɨ.
17 Joon gataan1an Tʉ́3 coon'13 Wó3 cwoo21o tya' 'ido. La joon ga'ii'21i Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios.
18-19 Mo ganí2 Simóoi13 'e ga'í2 Espíritu Tyʉ́2 tya' tsá2 mo gataan1an apóstoles cwoo21o joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ 'in tsá2 tya' Jesús do:
—Cwóo3-oo cuu2 wa'a cwoo2oo' jna 'ii'21 'e ilí2 jmáa3aa la no. Joon mi tón3oon cwóo3oo tya' doñi'iin joon 'ii'21mo jon 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios —gajin'2 Simóoi13 do.
20 Joon gajin'2 Tʉ́3 sɨɨ'21ɨ 'ii:
—Cwo'iin2mo cuu2'u la tyan 'wo'o coon'13 lɨ 'ii21 tsʉ 'wii'13 ga'ɨ1-'o'o 'e jilaa'21 'e cwo1 Dios lí2-i ló1 tsá2 coon'13 cuu2.
21 Jo tɨ́ɨi2 'nʉ coonti 'e to2 lo jon'gɨ lí2 jmáa3aa tsʉ jo tsáa1 'ɨ1-'o'o tyani Dios.
22 Cwojaa'21-'o'o 'e gó2 jmoo2'o no. Mɨ́2'ɨ tyani Dios wa'a i'iin2mo tsaa2 tyi'i jilaa'21 'e gó2 'ɨ1-'o'o no.
23 Galili'3oo 'e 'áai1 ngɨ́2'ɨ tsiiwúu1'u. 'Áa1mo røø21u tsaa2.
24 Joon gajin'2 Simóoi13 do:
—Mɨ́2ɨɨ' tyani Ña'ñʉ'1ʉ' 'wii212 tyiia 'e jo 'ee cwotyangɨ́ɨ1na coonti jilaa'21 'e nifáa13aa' no.
25 Mo ngayuui'13 gafaa'21a 'in tsá2 tya'Jesús do jilaa'21 'e ganii21 coon'13 jilaa'21 júu3 tyʉ́2 tya' Dios ngalíin2 la caain21 fuu21 pi'3 lɨ sii21 Samaria do. Ngacwoo1 júu3 tyʉ́2 tya' xiiala tiin'13 tsá2. Joon ngaliin1in tún1 fu Jerusalén.

Lii212 'e'2e jaain21 tsá2 seein21 Etiopía

26 Mo ngayuui'13 jilaa'21 'elo jaain21 ángel tya' Ña'ñʉ'1ʉ' gasɨɨ'21ɨ Lii212:
—Ráan2un no, cwó2 lɨ' tooin212 lɨ yooin'13 ñi'1. Cwoo'12'o fu1 ngóo1 Jerusalén tyíia13 fu Gaza.
'E fu1 do-o ngɨ́ɨi1 lɨ' cwoo'13 tyʉʉn21.
27 Garoon1on Lii212 joon ngó1-o. Joon 'yuu2i fu1 lɨ ngóo1 do joon gatsee'21i jaain21 tsá2 te'2 'in seein21 Etiopía. Jaain21 tsá2 tyiin2 'in 'má1 cuu2 tya' tsamɨ́2 sii21 Candace 'in tyʉ'2 to2 tyíin1 Etiopía lawa røøi13. Ngafee'12i Dios fu Jerusalén.
28 'In tsañʉʉ'1 lo ningaa'12i fu goo1o. 'Yuu2i coon21 tsi care'3 tya'a. Ngaa'12i untsáa1a júu3 tya' Dios 'e gataan1an 'lɨɨ212 Isaías ni mo'jí2. Isaías do-o jaain21 'in gacwo1 júu3 tya' Dios calɨɨ.
29 Joon gajin'2 Espíritu Tyʉ́2 do sɨɨ'21ɨ Lii212:
—Cwotyéen1'un lɨ si'2 care'3 do.
30 Joon mo ngatyéein1 Lii212 do joon ganúu2un 'e untsáa1 'ido jí2 tya' Isaías do. Joon gaunngɨɨ1ɨ 'ido:
—¿Tɨ 'øøi'21-'o'o 'e untsáa1'a no?
31 Joon gajin'2 'in tsañʉʉ'1 do:
—¿Xiiala lí2 'øøi'21-tsii mo jo seein21 wa'a 'in cwo'1 jna cwáain1? Wúu2 no, 'yii21a' coon'13 jna.
32 Jee212 jí2 tya' Dios lɨ untsáa1 do jin'2 la no:
Lawa jaain21 joo'saa'21 'in jéei1 tsá2 jngaa'13i sɨ 'in joo'saa'21 yʉʉn21 'in gajan1 tii2 tyani 'in tyʉ'2 jnʉ́2,
la joon jo 'ee gajin'2gɨ coonti.
33 Fiin'13 jo tsaa2 'oo1o pe ngoo21-o tyani 'in 'oo1o to2.
Pe jo 'ii'21 galisá2 tya'a.
¿Xiiala lí2 tyá2 tsá2 júu3 jilaa'21 'e gó2 gajmaa1a tsá2 goo1o tya'a?
Tsʉ gajngaa'13mo. Jo seein21gɨ juncwii21.
34 Joon 'in tsá2 tyiin2 do gaunngɨɨ1ɨ Lii212:
—Jmaa2 feei'1-'o'o sii'13du' jna, ¿'iin cwáain1 tya'a faa'21a 'in cwo1 júu3 tyʉ́2 lo? ¿Tɨ tya' 'ña'a sɨ tya' 'inxeei'21 'ee?
35 Joon ga'láa2 Lii212 doo 'wii212 faa'21a 'e lɨ untsáa1 do. Joon ga'e'2e jilaa'21 júu3 tya' Jesús.
36 Joon mo gangɨ́ɨ1i coon21 lɨ sá2 jmɨɨ21 'in tsá2 tyiin2 do gajin'2in:
—Lo-o sá2 jmɨɨ21. ¿Tɨ jo lí2 saa21na jmɨɨ21?
37 Lii212gɨ gasɨɨ'21ɨ 'ii:
—Wa jai'2 lɨ́ɨ2u ce caain21-'o'o, lí2-i.
Joon gañii1i 'in tsañʉʉ'1 do:
—Lɨ́ɨ2moo 'e Jóon1 Dios Jesucristo.
38 Joon gatyʉ'2ʉ to2 wa'a jan1 care'3 do. Joon gajngá1mo lɨ sá2 jmɨɨ21 do. Joon gasaa1i Lii212 'ii jmɨɨ21.
39 Mo ga'woo1i lɨ sá2 jmɨɨ21 do 'e gatøø21o 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' Lii212 do. Joon 'in tsá2 tyiin2 do jo ganíi2gɨ 'ii. Pe ngoo21-o la fu1 'yuu2mo. Tyʉ́2-ʉ ga'ɨ́ɨ2-tsi.
40 Coon21 fuu21 lɨ sii21 Azoto gajnéi1 Lii212 do. Ngoo21-o la coon21 fu1 'ee1e júu3 tya'

xiiala 'e tiin'13 tsá2 ca gatyíi1a coon21 fuu21 sii21 Cesarea.

9

Gajo'1o-tsi Saulo

1 La 'ii212 joon jo mo jan1 Saulo do toon'21on fo'2-tsi tsá2. 'Iin212in jnga'2mo 'in jo'1 lɨii2 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús.

2 'Wii'13 joon gamii1i coon21 jí2 tyani tsaa'to2 tya' untsá2. 'Iin212in tsáa1a coon21 fuu21 sii21 Damasco tsa'nee'12i 'in jai'2 lɨii2 tsi inʉʉ cwo'1 sinagogas si'2 'e fuu21 do. Tsatee2i taan'1in 'nʉñí3 fu Jerusalén do la tsañʉʉ'1 tiin'13 la tsamɨ2.

3 Pe la 'ii212 ngóo1 tya'i fu1 do li tí2 li tyíia1 fuu21 Damasco. Joon coon21 gajná2 joo'21 co' li ngóo1on. Coon21 'yiia21 jó2 fu ñʉ'fú2.

4 Joon gaci'2mo Saulo ni 'wó2. Joon ganúu2un coon21 júu3 'e jin'2:

—Saulo, ¿'ee li' 'øø21u jna?

5 Joon Saulo-gi gañii1i:

—¿'Iin 'nʉ, Señor?

Joon ganii1i 'e júu3 do:

—Jna-a Jesús 'in 'øø21u no. 'Woo21-'o'o jmaai'21 'wo'o la mo jmoo1o joo'21 jii1 mo 'ø'2ø nii212 'mó2 sʉʉn'21.

6 Saulo do-gi gajlée1i 'goo'21o. Gajin'2in:

—Ña'ñʉ'1ʉ', ¿'ee 'iin212un jmáa3aa?

Joon Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús gasii'21i 'ii:

—Ráan2un no. Cwoo'1'u 'e fuu21 do. Do-o ijin'2in 'ee 'ná1 jmaa2'a.

7 Jileei'21 'in tsañʉʉ'1 'in ngalíin2 coon'13 Saulo do lɨi1 gafoo'1i. Ganúu2un 'e júu3 do pe jo 'iin ganíi2in coonti.

8 Joon garóon2on túnʉ1 Saulo li raain1 ni 'wó2 do, pe mo gatyaa1i unníi1i jo lí2 jøø2gi. La joon ngóo1 fu Damasco san'2 tsá2 cwoo21o.

9 Do-o gateein1 'ni1 jmii212 tiui2. Jo 'ee gø'2ø jon'gi 'uun'21un coonti.

10 Fuu21 do-o seein21 jaain21 'in jo'1 lɨii2 sii21 Ananías. Joon ganéi1 Jesús tyaníi1i lawa tsaci1. Joon gasii'21i 'ii:

—¡Ananías!

Joon 'ii-gi gañii1i:

—Lo-o tyíin13na, Ña'nʉ'1ʉ'.

11 Joon Ña'ñʉ'1ʉ' gasii'21i 'ii:

—Ráan2un, cwó2 fu calle sii21 Coon21 Tsáa1 no. Joon mo tyii'12'a tya' jaain21 'in sii21 Judas fu'3'u wa'a tyíin1 jaain21 tsá2 Tarso sii21 Saulo. Do-o tyíin1in fee'1i Dios.

12 Lawa 'e ci1o niganíi2in jaain21 tsá2 sii21 Ananías ga'í2 li tyíin1in joon gataan1an cwoo21o tya'a 'e lí2-i jøø2 túnʉ1.

13 Mo ganúu2un Ananías 'elo gajin'2in:

—Ña'ñʉ'1ʉ', fúu1mo 'in nigatya1 júu3 tya' 'in tsañʉʉ'1 no. Joongi ninúu3oo jilaa'21 'e gó2 jmoo1o tya' 'in jai'2 lɨii2 'nʉ 'in néei1 Jerusalén.

14 'E joon gajó2 Saulo do la to2 tyʉ'2 untsá2 'e tøø1ø 'nʉñí3-i jileei'21 'in fee'1i 'nʉ.

15 Pe Ña'ñʉ'1ʉ' gasii'21i 'ii:

—Cwó2, tsʉ nityíi'13moo 'ido 'e cwoo1o júu3 tyiia tya' tsá2 seein21 fuu21 li xiia'gi, joongi tyani røøi1 coon'13 tsá2 Israel.

16 Jna-a jmáa3aa 'ii'21 xiiati wúu1 inii21 wii212 tyiia.

17 Joon ngóo1 Ananías fu li tyíin1 Saulo do. Mo gatan1an cwoo21o tya' 'ido joon gajin'2in:

—Ru'1u' Saulo, 'in Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús 'in gajnéi1 tya'i fu li ñi'1'i do, 'ii gasii1in jna ijmáa3aa 'e jøø2'ø túnʉ1 joongi 'e unrøø1i 'in Espíritu Tyʉ2 tya' Dios alma tyi'i.

18 Tsifu joon gaxʉʉ'21 'e li la li wii'3 joo'21 taai2 jmii21 unníi1i. Joon gajøø3o røø21 túnʉ1. Mo ngayuui'13 joon garoon1on joon gasaai1 jmii21.

19 Mo gøø'21ø 'íi1i joon gacoon21o waa'21 pí2 tya'a. Joon gajaan1gixʉ coon21 túnʉ2 jmii212gi coon'13 'in jai'2 lɨii2 néei1 Damasco do.

Cwoo1o Saulo júu3 tyʉ2 fu Damasco

20 Tsifu ga'láa2 Saulo 'wii212 cwoo1o júu3 tyʉ2 tya' Jesús la caain21 inʉʉ cwo' sinagoga tya' tsá2 Israel. 'Ee1o 'e Jóon1 Dios Jesús.

21 Lɨi1 tsa'goo21-tsi jileei'21 'in nuu1un júu3 tya'a. Joon sɨi1i:

—¿Ti jon' 'in no 'in gangi1 'øøi1 'in jai'2 lɨii2 Jesús 'in néei1 Jerusalén do? ¿Ti jon' 'in no-o 'in jó2 jatee1e tsá2 tsajaan'12in tyani tsaa'to2 tya' untsá2 do?

22 Pe coon'21 'ii'13gi jo 'goo'21 Saulo gacwoo1o júu3 tyʉ2. 'Ee1e 'e Jesús do-o 'e la jai'2 'ii 'in nigasii1in Dios 'e ijmáa1a tiin'13 tsá2. Lɨi1 gafaa'21a Saulo ca gaxéi1-tsi tsá2 Israel néei1 Damasco do.

Cwiin1in Saulo

23 Wóo2gixʉ ngó1 mo gasɨi2i tsá2 Israel røø21 'e ijnga'2mo Saulo.

24 La coon21 jmii1 la coon21 'woo1 tsajeen2 ni 'ido 'oo2 li suui21 'e fuu21 do 'e ijngaa'13mo 'ido. Pe 'indogi galiñii1o.

25 Pe 'in jai'2 lɨii2 do coon21 'woo1 gataan'13 ni 'ido coon21 tsi 'motó3. Joon la joon gaxáa2 ni 'ido li' coon21 tsaa' 'oo21 li injuun1 la 'ui ti' fuu21 do. Joon la joon galáa2mo Saulo do.

Taain1 Saulo Jerusalén

26 Mo gatyía1 Saulo Jerusalén joon 'iin212in uncaain21 coon'13 'in jo'1 lɨii2 do. Pe jilee'21mo tsá2 'gøø'21mo 'ii. Jo jo'1 lɨii2 'e nija'2mo lɨii2 'ido Jesús.

27 Joon gajée1mo Bernabé Saulo tyani 'in apóstoles do. Joon do-o gatya1o júu3 xiiala niganíi2 Saulo Ña'nʉ'1ʉ' Jesús tya'i fu1 do. Joongi xiiala nigasii'21 Jesús 'ii. Joon gajin'2o jon xiiala jo cu'2-tsi Saulo gacwoo1o júu3 tya' Jesús fu Damasco.

28 Mo ngayuui'13 joon gajaan1an Saulo Jerusalén do. Caan21mo gangii1i coon'13 'in jai'2 lɨii2 catyaai2 do.

29 Jo cu'2-tsi faa'21a júu3 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús. Tyaa1a júu3 joongɨ jo cwo'1o júu3 ruu'21i coon'13 tsá2 Israel 'in faa'21a jmíí1 griego. Pe 'ii-gɨ ga'noo'12on xiiala 'e ijngaa'13i 'ii.

30 Mo galiñii1i 'in jai'2 líii2 Jesús catyaai2 do ngajée1i Saulo coon21 fuu21 sii21 Cesarea. Joon do-gɨ ganga'2mo fu Tarso.

31 Jilee'21mo 'in jo'1 líii2 jo 'iin 'in untyíin2gɨ 'ii la caain21 Judea, coon'13 Galilea coon'13 Samaria. Tya1-tsi lɨɨlɨ1 'e lí2 jai'2gɨ líii2. Seein21 canii2 gøø'21mo Ña'nʉ'1ʉ' Jesús. Joon gauncoon'13 'in Espíritu Tyʉ́2 'ii 'e seen21mo jløø'3mo. Joon gangafúu2mo 'in jai'2 líii2.

Ga'láa2mo Eneas

32 La 'ii212 ngɨ1 Tʉ́3 fee'1i tsaru'1u' la caain21 joon ngóo1-o ngafee'12i 'in jai'2 líii2 néei1 Lida.

33 Joon do-o gatsee'21i jaain21 tsá2 sii21 Eneas. Jñá2 jiin21 ningóo1 raan1in coo'mó2 'wii'13 jleei1 sɨtsʉʉ'13 cwoo21o tɨɨ2ɨ.

34 Joon gajin'2 Tʉ́3 sɨɨ'21ɨ 'ii:

—Eneas, coon21 gaun'láa2mo Jesucristo 'nʉ. Ráan2un no. Tsʉʉ'13 'mɨ'jñʉ1'ʉ.

Tsifu joon garáan2mo Eneas do.

35 Joon jileei'21 'in néei1 fuu21 Lida coon'13 Sarón gajøø2mo 'ii. Joon gatʉʉ21o la tɨisi'2 goo1o la mo jée1. Joon galijai'2 galíí2i Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús.

Mo gajiin'1in Dorcas

36 'E jmii212joon jon galiseein21 jaain21 tsamíí2 'in jai'2 líii2 coon21 fuu21 sii21 Jope. 'In tsamíí2 lo sii21 Tabita. Pe coon'13 jmíí1 griego sɨɨ'21 tsá2 'ii Dorcas. 'In tsamíí2 lo jmoo1o jilaa'21 'e tyʉ́2 tya' tsá2. Uncoon'13o jileei'21 'in sɨtyéen13 jmii212.

37 Jee212 jmii212 joon gaton1 tsaa'13a 'in Dorcas do. Joon gajún1mo. Joon mo ngayuui'13 galaai'21 tsá2 'ii joon gatain'2 tsá2 'ii lɨ tí2 tún2 fúui1 'nú1.

38 Tyan'1an Lida náa1 fuu21 Jope lɨ taain212 Tʉ́3 do. Joon mo ganúu2un 'in tsá2 jai'2 líii2 do 'e Tʉ́3 taain1 Jope do gasii1in gái1 tsañʉʉ'1 'e tsasii'12i do:

—¡Jmaa2 feei'1-'o'o! ¡Un'ø'1'ø! Tsaa'3du' fu Jope do. ¡Jo un'ii212'u!

39 Joon ngoo21-o Tʉ́3 coon'13 'ii. Joon mo gatyíi1a do ngajéei1 tsá2 'ii lɨ raain1 'lii212 do. Joon jileei'21 tsamíí2 'níii2 néei1 cɨ'2ɨ. Xuui212-tsi 'áai1. Ga'e'2e Tʉ́3 jilaa'21 'mɨ'2 'e nigajmaa1a mo seein21.

40 Pe Tʉ́3-gɨ ga'woo1i jilee'21mo. Joon gasii'21i wojníí1i gafaa'21a júu3 tyʉ́2. Joon jøø2i 'in 'lii212 do joon gajin'2in:

—Ráan2un, Tabita.

Joon ganá1 'in tsamíí2 do unníí1i. Mo ganíí2 Tʉ́3 do joon garoon1on gacwó2.

41 Joon Tʉ́3-gɨ gason'2on cwoo21o gajmaa1a siin'12in. Mo ngayuui'13 joon gatø'1ø 'in tsaru'1u' catyaai2 do coon'13 'in tsamíí2 'níii2 do. Joon ga'e'2e 'ido 'e nijiin'1in.

42 Jilaa'21 'elo galiñii1i tsá2 seein21 Jope do. Joon fúu1mo gatsa'2-tsi Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús.

43 Joon 'láa2mo jmii212 gateein1 Tʉ́3 'e fuu21 do tya' jaain21 tɨloo21 sii21 Simóoi13.

10

Tʉ́3 cwo'1o Cornelio júu3 tyʉ́2

1 Fu Cesarea do-o seein21 jaain21 tsá2 sii21 Cornelio. Jaain21 'in tyʉ'2 to2 tya' coon21 cíein13 'láa2 jee212 coon21 poo212 'láa2 sii21 Italiano.

2 Tsaa'2-tsi coon'13 la tøøi2 tsá2 inʉʉ tya'a. Un'goo21o Dios. Joon cwo'1o cuu2 'e uncoon'13on tsá2 Israel. La coon21 jmii212 fee'1i Dios.

3 Coon21 jmii212 ningóo1 la 'iin21 'ni1 ca'lóo2 mo gajnéi1 jaain21 ángel tya' Dios lɨ tyíin1in. Joon gajin'2in:

—¡Cornelio!

4 Joon gafoo'12mo Cornelio. Joon gajaan1an jøø2i 'in ángel do. Joon gaunngii1ɨ:

—Señor, ¿'ee fú3xʉ'ʉ jna?

Joon 'in ángel do-gɨ gasii'21ɨ 'ii:

—Ninúu2 Dios júu3 tyʉ́2 tyi'i. Joongɨ ninii21o xiiala uncoon'13'on 'in 'oo1o fa'í3.

5 Sii21u tsá2 tyi'i 'e fuu21 Jope do 'e tsatee1e Simóoi13, 'in sii21o jon Tʉ́3.

6 Tyíin1in tya' jaain21 tɨloo21 'in sii21o jon Simóoi13. Sɨ'2 'núʉ1ʉ tyan' tɨ' jmɨ'ñi'3 do. 'Ii ijin'2 'ee 'ná2 jmaa2o'o no —gajin'2 'in ángel do.

7 Mo gangaa'12i 'in ángel do joon gatø'1ø Cornelio do gái1 tsá2 tya'a coon'13 jaain21 'láa2 'in tsaa'2-tsi Dios. Joongɨ jo cu'2-tsi coon'13on.

8 Gajma'2o 'ido júu3 jilaa'21 'ee galí2. Joon gasii1in fu Jope.

9 Mo gajná2 jmii212 joon taa2mogɨ fu1, tɨ lí2 tyalíin2 Jope. La 'ii212 joon Tʉ́3-gɨ gasoo2o yʉ' 'nʉ́1 lɨ lí2 tún2 fúui1. La tyíia2 ni'1i gasoo2o ngafee'12i Dios.

10 'Áa1mo niun'áa1i. 'Iin212in dø'1ø. Joon la 'ii212 náa1 tyʉ́2 'e dø'1ø joon ganii21 coon21 lawa 'e cɨɨ1ɨ.

11 Jøø2o lawa ganó2 fu yʉ' juncwii21. Joon ganii21 jó2 fu ni 'wó2 lawa coon 'mɨ'2 taa21 fee'1 lɨɨlɨ1. 'E sɨ'ñúʉ1ʉ jɨ tyʉ́n2 tyuui'13.

12 'E ni 'mɨ'2 do tsíin13 jileei'21 nii2 joo'nuu21 'in sá2 tyʉ́n2 tɨɨ2 coon'13 mɨɨ'21 coon'13 'in sá2 cwáa1.

13 Joon ganúu2un Tʉ́3 do coon21 júu3 'e jin'2:

—Nano Tʉ́3, jngaa'12'i joongɨ cuu'1'i 'in no.

14 Pe Tʉ́3-gɨ do gañii1i:

—'Un2, Ña'ñʉ'1ʉ', jo mo gø'1øø jilaa'21 'e gó2 'e jo tɨɨ1na.

15 Joon ganúu2un tún1 'e júu3 gajin'2:

—'E gauntyúi1 Dios jo foo'21'o 'e gó2.

16 'Nɨ1 naa'13 galí2 'elo. Mo ngayuui'13 joon gasoo2 tún1 'e 'mɨ'2 taa21 do fu yʉ'.

17 'In tsá² 'in gasii¹in Cornelio do nigajalíin²mo unngɨɨ¹ɨ tya' Simóoi¹³. La 'ɨɨ²¹² 'ɨ¹-tsi Tɤ́³ jilaa'²¹ 'e ganii²¹ do-o gatyalíin² 'in tsá² do 'ooca'nɤ́¹.
18 Tø'¹ø wa tyíin¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tɤ́³.
19 La 'ɨɨ²¹² 'ɨ¹gɨ-tsi Tɤ́³ 'e lawa'a gacɨɨ¹ do gasɨɨ'²¹ɨ 'in Espíritu Tyɤ́² tya' Dios 'ii:
—Ñíí², gaai²¹ tsañɨɨɨ'¹ 'naai'¹³ 'nɨɨ.
20 Cwúi¹ no, cwó² coon'¹³on jo 'ee 'ɨ¹gɨ-'o'o coonti tsɨɨ jna-a gasɨɨ²na 'ido.
21 Joon jgá¹mo Tɤ́³ lɨ teein¹ 'in tsá² gasii¹in Cornelio do. Joon gasɨɨ'²¹ɨ:
—Jna-a 'in 'naa'²¹naa' no. ¿'Ee to ñilíin²naa'?
22 'Ido-gɨ gañii¹i:
—Jalii²¹i'i to² tyɨɨ'² jaain²¹ fii²¹² 'láa² sii²¹ Cornelio, jaain²¹ tsá² tyúi¹ 'in tsaa'²-tsi Dios. Jileei'²¹ tsá² seein²¹ Israel jin'²in 'e tsá² tyú¹mo 'ii. Dios gasii¹in jaain²¹ ángel tya'a 'e jma'²a júu³ Cornelio do 'e tøø'²¹ø 'nɨɨ fu tya'a 'e núu¹un júu³ tyi'i.
23 Joon gacwo¹ Tɤ́³ gataa²mo inɨɨɨ. Joon do-o gajaan¹an canɤ́ɨɨ¹. Mo gajná² jmɨɨ²¹² joon ngaliin¹mo Tɤ́³ coon'¹³ 'ii. Ngalíin²mo jon 'in jai'² lɨ́ɨɨ² néei¹ Jope do.
24 Mo gajná² jmɨɨ²¹² joongɨ túnɨ¹ tyalíin² Cesarea lɨ sɨjéen¹in Cornelio 'ii. Sɨcaain²¹ coon'¹³ ruu'²¹ɨ coon'¹³ 'inlɨ́ɨɨ¹³ tsá² seein²¹ tyɤ́² coon'¹³ 'in nigatø'¹ Cornelio do.
25 Mo gatyía¹ Tɤ́³ do tsifu joon cwo'ɨ́ɨ¹ Cornelio ngajéein¹ 'ii. Joon gasii'²¹ɨ wojníí¹ɨ tyani Tɤ́³ 'e untyúui¹ 'ii.
26 Pe Tɤ́³ do-gɨ gasaa'¹³mo 'ii. Joon gajin'²in:
—Jmaa² siin'¹³un. Tsañɨɨɨ'¹ la 'nɨɨ jon jna.
27 La 'ɨɨ²¹² tyaa¹ júu³ ngataa²ɨ. Ga'ii²¹ lɨ fúui¹ tsá² néei¹.
28 Joon gajin'² Tɤ́³ sɨɨ'²¹ɨ 'ii:
—Ñii²¹ 'naa' 'e jo tɨ́ɨɨ² tsá² Israel 'e uncaain²¹ coon'¹³ tsá² seein²¹ lɨ xiia'. Jon'gɨ tsataai² inɨɨɨ tya'a. Pe Dios ni'e'²o jna 'e jo tɨ́ɨ²na fo'³oo 'e gó² 'e jiin'¹³ jaain²¹.
29 'Wii'¹³ joon tsifu gagó³oo 'e gate'²e jna do. Jo 'ee fo'³oo coonti. 'Iin²¹²na liñii² 'ee to² tǿ²øø' jna.
30 Joon gañii¹ Cornelio do:
—Tyɤ́n² jmɨɨ²¹² ningóo¹ jiin'¹³ la 'ii'²¹ nano tyíin¹na lo. Jmóo³oo taa'²¹ jo mo gøø'²¹øø 'í³ii. Foo'¹³na Dios la ca'loo. La jee²¹² joon gajnéi¹ jaain²¹ tsá² jɨɨ'¹ sɨɨn'³ lɨɨlɨ¹.
31 Joon gasɨɨ'²¹ɨ jna: "Cornelio, nanúu²un Dios júu³ tyɤ́² tyi'i. Joon nacón² cwáain¹ tya' jilaa'²¹ 'e nigauncoon'¹³'on jileei'²¹ 'in 'oo¹o fa'í³.
32 Sii¹in 'in tsalíin² 'e fuu²¹ Jope do. Tsatee¹e 'in sii²¹ Tɤ́³, 'in sii²¹o jon Simóoi¹³. Tyíin¹in tya' jaain²¹ tɨloo²¹ 'in sii²¹o jon Simóo¹³mo. Si'² 'nɤ́ɨɨ¹ɨ tyan' tɨ' jmɨ'ñi'³. Mo cwée¹i joon ityá² júu³ coon'¹³ 'nɨɨ."
33 Joon tsifu joon gasɨ́ɨ²na 'in ja'neei'¹³ 'nɨɨ. Tyɤ́²-ɨɨ nigajmaa'¹³'a gañi¹o'o. Joon lo-o náa¹oo'o tyani Dios. 'Ii²¹i'i nɨɨɨ²¹ɨɨ'ɨ jilaa'²¹ 'e nigatyɨ'² Ña'ñɨɨ'¹ɨ' to² 'e fu'³'u jna'a —jin'² Cornelio.

Júu³ gatyaa¹ Tɤ́³ inɨɨɨ tya' Cornelio

34 Joon ga'láa² Tɤ́³ 'wii²¹² faa'²¹a jin'²in:
—Niñí³oo no 'e tyani Dios jilee'²¹mo tsá² coon²¹ røø²¹mo.
35 Joon 'ii'²¹mo doñi'iin tsá² seein²¹ Israel tiin'¹³ 'in jo seein²¹ joon wa'a tsaa'²-tsi 'ii joon jmoo¹o 'e tyɤ́².
36 Dios gasii¹in Jesucristo jee²¹² tsá² Israel. 'Ii Ñɨɨ'¹ɨ' jilee'²¹o'. Joon gajmaa¹a júu³ xiiala tyia'²-tsi tsá² Dios 'e jo téen¹in coon'¹³on.
37 Tyɤ́²-ɨ ní²ii' 'e galí² goo¹o tsá² Israel. Ga'láa² 'wii²¹² Galilea mo ngayuui'¹³ gacwo¹ Wó³ júu³ tyɤ́² 'e 'ná² saai¹ tsá² jmɨɨ²¹.
38 Joon ñii²¹oo' xiiala gacwo'¹ Dios 'in Jesús tsá² Nazaret do 'in Espíritu Tyɤ́² tya'a. Joon gacwo'¹o 'ii'²¹ tya'a. La joon gangɨɨ¹ɨ lacaain²¹ jmoo¹o 'e tyɤ́². Joon un'láai² jileei'²¹ 'in ní² wúu¹ 'ii'²¹ tya' 'in 'lɨɨi'³. Jilaa'²¹ 'elo gajmaa¹a tsɨɨ ngɨ¹ Dios coon'¹³ 'ii.
39 Niganee²¹²oo'o jilaa'²¹ 'e lɨ². Jilaa'²¹ 'e gajmaa¹a Jesús lacaain²¹ Judea coon'¹³ 'e fuu²¹ Jerusalén. Mo gangɨ́ɨ² joon gajngaa'¹³mo tsá² 'ii. Gateen¹in tsá² 'ii tsaa' crúu¹³ do.
40 Pe Dios gajmaa¹a jiin'¹o mo tɨ́² 'nɨ¹ jmɨɨ²¹². Joon gajmaa¹a jné¹mo túnɨ¹ jee²¹² jna'a.
41 Pe jiin'¹³ coon'¹³ jna'oo'o gajnée¹i jon' jileei'²¹ tsá². Jiin'¹³ 'in gatyii'¹²in Dios la jée¹mo gajnée¹i 'e cón² cwáain¹ 'ii-o. Caan¹mo túnɨ¹ gatyée²e'e joongɨ née²e'e coon'¹³on mo gangɨ́ɨ² jiin'¹in do.
42 Joon gasii¹in jna'a sii'¹³i'i tsá² 'e Dios gatyée¹i 'in Jesús lo 'e jmá¹ 'ii'²¹ tya' tsá² jiin'¹ lagɨ 'in nijúin¹.
43 Joongɨ ca la jée¹mo jileei'²¹ 'in gacwo¹ júu³ tyɤ́² tya' Dios gajin'²o xiiala lɨ́ɨɨ¹ Jesús 'e jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨɨ² 'ii 'iin²mo tsaa² tya'a coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'e sii²¹o.

'Ii'²¹mo Espíritu Tyɤ́² la 'in jo seein²¹ Israel

44 Faa'²¹gɨ Tɤ́³ siin'¹²in mo gajó² 'in Espíritu Tyɤ́² tya' Dios 'e ga'í² almas tya' jileei'²¹ 'in nuu¹un júu³ tya'a do.
45 Lɨ́ɨ¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² Israel 'in jo'¹ lɨ́ɨɨ² 'in gajalíin² coon'¹³ Tɤ́³ do. La ga'í² Espíritu tya' Dios alma tya' tsá² Israel do-o la joon jon niga'í² Espíritu tya' Dios tya' 'in jo seein²¹ joon.
46 Nuu¹o faa'²¹ 'ido jmíí¹ xiia' joon gauntyúi¹ Dios jmai'² coon'¹³ júu³ tya'.
47 Joon gajin'² Tɤ́³:
—¿Tɨ lí² jo cwoo²¹o' saai¹ 'in tsá² lo jmii²¹ tsɨɨ niga'ii'²¹mogɨ Esíritu Tyɤ́² la ga'ii'¹³na'?
48 Joon gatyɨ'²ɨ to² gasaai¹ 'ido jmɨɨ²¹ coon'¹³ 'e sii²¹ Ña'ñɨɨ'¹ɨ' Jesús. Mo ngayuui'¹³

joon, joon gamɨ'²ɨ Tɨ́³ wa'a jaain²¹²ta 'ido coon²¹ túnˀ jmɨɨ²¹² coon'¹³on.

11

Jmaa'¹²a Tɨ́³ tsá² 'in jai'² lɨ́ɨ² néei¹ Jerɨsalén júu³ jilaa'²¹ 'e nigalí²

1 Ganúu²un 'in apóstoles coon'¹³ 'in tsaru'¹u' catyaai² néei¹ Judea 'e niga'ii'²¹mo júu³ tyɨ́² tya' Dios cagɨ 'in jo seein²¹ Israel.

2 Mo gacwai'² Tɨ́³ Jerusalén 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² Israel 'in jai'² lɨ́ɨi² ga'láa² 'wii²¹² unngɨɨ¹ɨ:

3 —¿'Ee lɨ' gatyíi²a tyatya'³'a júu³ coon'¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel? Joongɨ gatyatyee'²¹'e coon'¹³on.

4 Joon ga'láa² Tɨ́³ 'wii²¹² gatyaa¹ júu³ la jilaa'²¹a 'e nigalí² do ca la nifu. Joon gajin'²in:

5 —Do-o taan¹na Jope do. Joon la jiin'¹³ foo'¹³na Dios do-o gamóo³oo coon²¹ liˀ. Coon²¹ liˀ 'e lɨ la lɨ coon²¹ 'mɨ'² taa²¹. Gamóo³oo jgóˀ sɨ'ñɨ́ɨu¹ɨ jɨ tyɨ́n² tyuui'¹³. Joon gacwá² tí² tyaní³ii.

6 Mo gajøø³øø coon'²¹ túnˀ lɨ' tsi, joon gamáa¹na jileei'²¹ nii² joo'nuu²¹ 'in tyúi¹ tiin'¹³ 'in gó². Joongɨ máa¹na mɨɨ'²¹ coon'¹³ 'in sá² cwáa¹.

7 Joongɨ ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e jin'²: "Ráan²un, Tɨ́³. Jngaai'¹³ 'in joo'²¹ lo joongɨ cøø'²¹xɨ'ɨ."

8 Pe joon gafo'³oo: "Jo lí² døø'¹³øø 'elo, Ñɨ'², tsɨ jiin'¹³ cafu jo mo gatoo'¹³ 'óo³oo jilaa'²¹ 'e gó² 'e jo tɨ́ɨi² dø'¹ tsá² Israel."

9 Joon gajin'² 'e júu³ do sɨɨ'²¹ɨ jna túnˀ: "Jilaa'²¹ 'e untyúi¹ Dios jo foo'¹³'o 'e gó²."

10 La joon galɨ́² 'nɨ¹ naa'¹³. Joon mo ngayuui'¹³ joon gasoo² fu ñɨ'fú².

11 La 'ɨɨ²¹² joon gatyalíin² gaai²¹ tsañɨɨɨ'¹ 'in 'naai'¹ jna 'e 'nɨ́¹ lɨ tyíin¹na do. Nijalíin² fuu²¹ Cesarea.

12 Joon 'in Espíritu Tyɨ́² tya' Dios gasii¹mo jna 'e gangóo¹oo coon'¹³ 'in tsá² do jo cu'²-tsii. Joon ngalíin²mo jɨ jñúui² tsaru'¹u' no. Joon jile'¹oo'o ngatoo²¹o'o tsi inɨɨɨ tya' 'in tsá² do.

13 Joon 'in tsá² do gatyaa¹ júu³ la lɨ 'e ganii²¹ jaain²¹ ángel 'in siin'¹³ tyaníi¹i. Joon gasɨɨ'²¹ 'in ángel do 'ii: "Sii¹in jaain²¹ gái¹ tsá² tyi'i fu 'e fuu²¹ Jope do. Tsate'²du jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tɨ́³.

14 Joon 'ii 'in 'e'² 'naa' xiiala taan²¹²naa' coon'¹³ Dios coon'¹³ jileei'²¹ tsá² taai inɨɨɨ tyi'i."

15 Mo ga'láa² 'wii²¹² gafo'³na joon gajóˀ 'in Espíritu Tyɨ́² tya' Dios. Ga'íˀ lɨ lɨcaan²¹na'a do. Joon 'ii'²¹mo jileei'²¹ 'in néei¹ inɨɨɨ do la lɨ́² mo ga'ii'²¹in alma tyijna' la mo 'wiin²¹².

16 Joon gatɨ'²-tsi la lɨ́² 'e gajin'² Ña'ñɨ'¹ɨ': "'E jo'¹o 'e Wóˀ³-o gasaai¹ tsá² jmɨɨ²¹ jiin'¹³ coon'¹³ jmɨɨ²¹ pe Dios icwoo'¹²i 'naa'gɨɨ' 'in Espíritu Tyɨ́² tya'a wa'a ngɨ¹ coon'¹³ 'naa'."

17 Pe wana gacwo'¹ Dios 'ii la lɨ́² 'e nigacwo'¹o jna' 'in nigajo'¹ lɨ́ɨi² Ña'ñɨ'¹ɨ' Jesucristo, ¿'iin lɨ́ɨ¹na 'e fo'³oo 'laa'²¹ tya' Dios? —jin'² Tɨ́³.

18 Mo ganúu²un 'in tsá² jo'¹ lɨ́ɨi² néei¹ fu Jerusalén do gajaan¹an tii². Joon gacwo'¹o 'maai'¹³ Dios gajin'²in:

—¡Ca-gɨ 'in jo seein²¹ Israel Dios nigacwo'¹o coon²¹ 'ii'²¹ 'e lí² jaa'²¹a-tsi joon 'e tiin'¹³mo!

'In jai'² lɨ́ɨi² 'in seein²¹ Antioquía

19 Mo ngayuuui'¹³ gajngaa'¹³i tsá² Tée¹³ ga'láa² 'wii²¹² ga'øø¹i 'in catyaai²gɨ 'in tsáai¹-tsi Dios. Joon 'inlɨ́ɨi¹³ gacwiin¹in fu Fenicia. 'Inlɨ́ɨi¹³gɨ gacwiin¹in fu Chipre joongɨ Antioquía. Joon do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyɨ́² tya' Dios jiin'¹³ tsá² Israel.

20 Pe 'inlɨ́ɨi¹³ 'in jai'² lɨ́ɨi² tsá² seein²¹ Chipre coon'¹³ Cirene gangalíin² fu Antioquía. Do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyɨ́² tya' Ña'ñɨ'¹ɨ' Jesús.

21 Ca-gɨ 'in jo seein²¹ Israel gacwoo¹o. 'Áa¹mo gauncoon'¹³ Ña'ñɨ'¹ɨ' 'ii. Joon la joon fúu¹mo galijai'² lɨ́ɨi². Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² tsaa'¹-tsi Ña'ñɨ'¹ɨ'.

22 Mo ganúu²un 'in jo'¹ lɨ́ɨi² 'in néei¹ Jerusalén 'e júu³ lo gasii¹in jaain²¹ tsá² sii²¹ Bernabé 'in gangó¹ fu Antioquía.

23 Mo gatyía¹ Bernabé do gacón² cwáai¹ 'e Dios gajmaa¹a jilaa'²¹ 'e ganúu²un 'e galí² do. Joongɨ galijløø'³mo. Joon ga'íˀ² júu³ Bernabé jileei'²¹ 'in tsá² do cwotyia'²-tsi ce caain²¹-tsi Ña'ñɨ'¹ɨ'.

24 Tsá² tyú¹mo 'in Bernabé do. Ja'²mo lɨ́ɨi² Jesús. Joon galinɨɨ'¹³ɨn 'in Espíritu Tyɨ́² tya' Dios. Joon la joon lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² gatsa'²-tsi júu³ tya' Jesús.

25 Mo ngayuui'¹³ jon gangó¹ Bernabé fu Tarso. Nga'nee'¹³i jaain²¹ tsá² sii²¹ Saulo. Mo gatsee'²¹i joon gatøø¹ø fu Antioquía.

26 Joon do-o gateen¹-in la tøøi² coon²¹ jiin²¹ jee²¹² 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² do. Do-o ga'e'²e fúu¹mo tsá². Joon fu Antioquía do-o ga'láa² 'wii²¹² 'e galisii²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ² Cristo, cristianos.

27 Jee²¹² jmɨɨ²¹² lo-o 'inlɨ́ɨi¹³ 'in cwo¹ júu³ tyɨ́² tya' Dios ga'woo²i Jerusalén. Joon ngalíin² fu Antioquía.

28 Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii, 'in sii²¹ Agabo, gajmaa¹a siin'¹²in jee²¹² la 'oo'²¹ tsaru'¹u' néei¹ do. Joon coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyɨ́² tya' Dios gafaa'²¹a ijó¹ goon²¹ 'ooˀ la tøøi² ni cwoo'¹³ juncwii²¹. La joon galɨ́² jiin²¹ mo gatyɨ'² røøi¹³ Claudio toˀ.

29 Joon 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² 'in néei¹ fu Antioquía do gaun'ii'²¹i júu³ 'e uncoon'¹³on tsaru'¹u' 'in néei¹ Judea. Joon cwo'¹o la jaain²¹ la jaain²¹ jiin'¹³ ti lí² lii'¹i.

30 La joon gajmaa^{1}a. Joon gasiin'^{12}in 'e cuu^{2} do coon'^{13} Bernabé coon'^{13} Saulo.

12

Jngaa'^{12}mo tsá^{2} Jacobo joongɨ taain'^{1} tsá^{2} Tɨ́^{3} 'nɨñí^{3}

1 Jee^{212} jmɨɨ^{212} joon ga'láa^{2} Herodes 'wii^{212} ga'óø^{1}mo 'inlɨ́ɨi^{13} 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2}.

2 Joongɨ gatyɨ'^{2} to^{2} 'e gajngaai'^{12} tsá^{2} Jacobo ruu'^{21}i Wó^{3} coon'^{13} ñí^{3}.

3 Mo galili'^{3}i 'e gatí^{2}-tsi tsá^{2} Israel 'e gajmaa^{1}a do joon gasaan'^{12}in Tɨ́^{3}. Jilaa'^{21} 'elo galí^{2} la 'ɨɨ^{212} 'e gatí^{2} jmɨɨ^{212} mo gø'^{2} tsá^{2} 'iñi'^{1} 'e jo tyiian'^{2} jeei^{1}.

4 Joon gatyɨ'^{2} Herodes to^{2} 'e 'aa^{1}i tyɨ́n^{2} poo^{212} 'láa^{2} Tɨ́^{3} do. La coon^{21} poo^{212} tí^{1} tyúuin^{2} 'láa^{2} do. Joon gataan'^{1}in Tɨ́^{3} do 'nɨñí^{3}. Do-o ga'aai^{1} 'láa^{2} do 'ii. Lɨ́ɨi^{2}i Herodes itsajée^{1}i Tɨ́^{3} fu tyani tsá^{2} Israel mi ngɨ́ɨi^{2} cwaa'^{21} jmɨɨ^{212}.

5 La joon lɨ́ɨ^{1} tyɨ́^{2} sijnɨ́ɨi^{13} Tɨ́^{3} 'nɨñí^{3}. Pe 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} lɨ́ɨ^{1} fee'^{1}i Dios 'wii^{212} tya' Tɨ́^{3} do.

Dios tyii^{1}in Tɨ́^{3} 'nɨñí^{3}

6 'E 'woo^{1} joon la nɨ'gɨ jmɨɨ^{212} 'e ityii^{1}in Herodes Tɨ́^{3} 'e tsajée^{1}i tyani tsá^{2} Israel raan^{1}mo Tɨ́^{3} jee^{212} gái^{1} 'láa^{2} do. Do-o raan^{1}in cwuu^{21}i sɨ'ñúu^{13}mo coon'^{13} cadenas. Joon 'inlɨ́ɨ^{13}gɨ 'láa^{2} do téen^{2}mo 'oo^{2} 'nɨñí^{3} do.

7 La tsifu joon gajnéi^{1} jaain^{21} ángel 'in gasii^{1}in Dios. Joon gajná^{2} joo'^{21} tsi 'nɨñí^{3} do. Joon 'in ángel do ga'lii'^{21}i moo'wó^{1} Tɨ́^{3} do. Joon gaunjnaa^{1}a-tsi Tɨ́^{3} do. Joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jmoono ráan^{2}un.

Tsifu joon gaxɨɨ'^{21} cadena 'e 'ñúɨ^{1}ɨ cwoo^{21}o Tɨ́^{3} do.

8 Joon gajin'^{2} 'in ángel do:

—Jmoono 'nɨ́ɨ^{2} tuu'^{1}u. 'øø'^{13} mɨ́ɨ^{13}'ɨ no.

Mo ngayuui'^{13} gajmaa^{1}a Tɨ́^{3} jilaa'^{21} 'elo gajin'^{2} ángel sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—Jmoono tyán^{2} 'mɨ'jñɨ^{1}'ɨ joon na^{1} coon'^{13} jna.

9 Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1} Tɨ́^{3} caluu coon'^{13} 'in ángel do. Jiin'^{13} jon' lɨ́ɨi^{2} jo'^{1} jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a 'in ángel do. 'Áai^{1}gɨ galɨ́ɨ^{2}i 'e lawa'a coon^{21} 'e cɨɨ^{1}o.

10 Joon gangɨ́ɨ^{1}mo lɨ téen^{2}in 'in 'láa^{2} nifu. Joon la joon gangɨ́ɨ^{1}mo lɨ tɨ túnˀ. Joon la joon gatyalíin^{2}mo lɨ si'^{2} jnɨ'nɨ́^{1} do lɨ gasuui^{21} 'ooca'nɨ́^{1}. Joon 'e jnɨ'nɨ́^{1} do lí^{1} jmai'^{2} ñí^{3}. Joon mo gatyalíin^{2} 'ooca'nɨ́^{1} do, ña'a ganó^{1}. Joon ga'woo^{21}mo. Joon ngalíin^{2} caan^{21}mo coon^{21} sii'^{13}xɨ. Joon gatɨ́ɨ^{2}mo 'in ángel do 'ii.

11 Mo galili'^{3}i Tɨ́^{3} 'e la ja'^{2}mo jilaa'^{21} 'elo joon ga'ɨ^{1}-tsi:

—No-gɨ jo'^{1} lɨ́ɨ^{2}na 'e nigasii^{1}in Ña'ñɨ'^{1}ɨ' ángel tya'a 'e galaai^{1} jna tyani Herodes do joon jilaa'^{21}gɨ 'e la mo 'iin^{212}in tsá^{2} Israel jmee'^{21}i jna.

12 Jmai'^{2} 'edo-o 'ɨ^{1}-tsi Tɨ́^{3} gangaa'^{12}i fu tya' María sáa^{3} Wó^{3}, 'in sii^{21}o jon Marcos. Do-o lɨ lɨcaain^{21} jileei'^{21} 'in nigafaa'^{21} júu^{3} tyɨ́^{2} 'wii^{212} tya'a.

13 Mo gapoo^{21} 'ooca'nɨ́^{1} do joon gajó^{2} jaain^{21} sɨmí^{2} sii^{21} Rode. Ngajøø^{2} 'iin do.

14 Mo galicwii^{1}i jmíi^{1} tya' Tɨ́^{3} do jo ganá^{1} 'ooca'nɨ́^{1} do. Joon ga'ii^{21} jløø'^{3}mo cwiin^{1}in gajmaa'^{12}a tsá^{2} catyaai^{2}gɨ do júu^{3} 'e Tɨ́^{3}-ɨ siin'^{12}in 'ooca'nɨ́^{1} do.

15 Pe 'in tsá^{2} do gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—¡Tsá^{2} caa^{212}mo 'nɨ!

Pe la jin'^{2}o jin'^{2}in 'e jo'^{1}o siin'^{12} Tɨ́^{3}. Pe joon gajin'^{2} 'in tsá^{2} do:

—Jon' Tɨ́^{3} 'in siin'^{12} ca'nɨ́^{1} do. Ángel tya'o do.

16 La 'ɨɨ^{212} joon siin'^{12}o Tɨ́^{3} poo^{21} 'ooca'nɨ́^{1} do. Joon mo ganá^{1} 'ooca'nɨ́^{1} do joon gajøø^{2}mo gafoo'^{1}mo.

17 Pe Tɨ́^{3} do gajmaa^{1}a coon^{21} li^{2} coon'^{13} cwoo^{21}o 'e jo cwota'^{3} tsá^{2} do mɨɨ'^{13}. Joon gatyaa^{1} júu^{3} xiiala galaa^{1}i 'in ángel do 'ii tsi 'nɨñí^{3} do. Joon gajin'^{2}in:

—Sii'^{13} Jacobo coon'^{13} tsaru'^{1}u'.

Joon gacwo'ɨ́ɨ^{1} Tɨ́^{3}. Gangóo^{1} fu lɨ xii'a.

18 Mo gajná^{2} jmɨɨ^{212} do ganá^{1} 'goo^{21} jiin'^{13} la 'oo'^{21} jee^{212} 'in 'láa^{2} do tsɨ jo ñii^{1}i 'ee galí^{2} coon'^{13} Tɨ́^{3} do.

19 Joon gatyɨ'^{2} Herodes to^{2} 'e 'naa'^{21}mo 'ido. Pe mo jo gatsee'^{21}i gajmaa^{1}a cwáain^{1} tya' 'in 'láa^{2} do. Joon gatyɨ'^{2}ɨ to^{2} ijúun^{2}mo 'ido. Pe mo lɨ cɨin^{21}xɨ joon gacwo'ɨ́ɨ^{1}o Herodes coon^{21} lɨ sii^{21} Judea. Joon ngacwaa^{1}a coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Cesarea.

Xiiala mo gajú^{in1} Herodes

20 'In tsá^{2} seein^{21} Tiro coon'^{13} Sidón 'ná^{2}-a tsaláa^{1} 'e dø'^{1}ø fu lɨ tyɨ'^{2} Herodes to^{2}. Pe gatí^{2} 'nii'^{21}-tsi Herodes tya' 'in tsá^{2} do, 'wii'^{13} la joon 'iin^{212}in 'in tsá^{2} do ilisá^{2} 'ii'^{21} røø^{21}. Joon gajaan'^{21}an cuu^{2} tya' jaain^{21} tsá^{2} 'in 'oo^{1}o to^{2} tya' Herodes do 'e 'ido-o faa'^{21}o 'wii^{212} tya'a.

21 Joon tyɨ'^{2} Herodes do to^{2} 'in tsá^{2} do ilicaain^{21} coon^{21} jmɨɨ^{212}. Joon mo gatí^{2} 'e jmɨɨ^{212} joon, joon cɨ'^{1} Herodes sɨɨn'^{3} róøi^{13}. Joon gacwó^{2}o 'áan^{3} tya'a. Joon gacwo'^{1}o 'in tsá^{2} do cwú^{1}.

22 Joon ga'láa^{2} 'in tsá^{2} do 'wii^{212} faa'^{21}a tá^{2}:

—¡'In tsañɨɨ'^{1} 'in faa'^{21} no jon' tsá^{2} no, Dios no! —jin'^{2} 'in tsá^{2} do.

23 Joon 'wii'^{13} nigaunfee'^{1}mo 'ña'a tyani Dios, jo mo gauntyúi^{1} Dios, gajó^{2} jaain^{21} ángel tya' Dios Jmii^{21}. Joon gajmaa^{1}a galitsaa'^{12}a Herodes. Joon gajuun^{1}in Herodes do. Gagøø'^{21} joo'^{13} 'ii.

24 Joon la joon lɨ́ɨ^{1} nganii'^{13} júu^{3} tyɨ́^{2} tya' Dios.

25 Mo gatséi^{1} to^{2} tya' Bernabé coon'^{13} Saulo ga'woo^{21}mo Jerusalén do. Ngaliin^{1}mo túnˀ fu Antioquía coon'^{13} jaain^{21} 'in sii^{21} Wó^{3}. Sii^{21}o jon Marcos.

13

'Láa² Bernabé coon'¹³ Saulo 'wii²¹² tsalíin² tsacwoo¹ júu³ tyʉ́² tya' Jesús

1 Jee²¹² 'in jai'² lɨ́ii² néei¹ fu Antioquía
do-o seein²¹ 'inlɨ́ii¹³ 'in cwo¹ júu³ tyʉ́²
tya' Dios joongɨ 'e'²e tsá². Jaain²¹ jee²¹²
'ii sii²¹ Bernabé jaain²¹gɨ sii²¹ Simón, 'in
sii²¹o jon Negro. Jaain²¹gɨ sii²¹ Lu'³, 'in
seein²¹ fu Cirene. Jaain²¹gɨ sii²¹ Manaén,
'in gacwaain²¹ caain²¹ coon'¹³ Herodes.
(Herodes do-o gatyʉ'²ʉ to² coon²¹ lɨ sii²¹
Galilea.) Joon jaain²¹gɨ 'in sii²¹ Saulo.

2 Joon coon²¹ jmɨɨ²¹² la 'ɨɨ²¹² faa'²¹a 'in tsá²
do júu³ tyʉ́² jmoo¹o taa'²¹a jo mo gøø'²¹ø. La
'ɨɨ²¹² joon gajin'² Espíritu Tyʉ́² tya' Dios sɨɨ'²¹ɨ
'ii:

—Cwotyii'¹³naa' Bernabé coon'¹³ Saulo
ijmáa¹a to² la lɨ 'e nigafuu²¹²uu —jin'² 'in
ángel do.

3 Joon gajmaa¹-o taa'²¹a jo gagøø'²¹ø 'in
tsá² do ca mo ngayuui'¹³ gafaa'²¹a júu³ tyʉ́².
Joon 'in tsaru'¹u' do ga'ɨ́ɨ² cwoo²¹o mootyi²
Bernabé coon'¹³ Saulo. Joon coon'¹³ 'e la
joon ga'ɨ'¹o júu³ ruu'²¹i.

Cwo¹ apóstoles júu³ tyʉ́² tya' Jesús fu lɨ sii²¹ Chipre

4 La joon gasii¹in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios 'ii.
Ngalíin² fu Seleucia. Mo gatyalíin² do-o joon
ngatáa¹i tsi coon²¹ barco. Joon gatyalíin²
coon²¹ 'wó² roon¹ tún² tsa'¹ jmɨ'ñi'³ sii²¹
Chipre.

5 Mo gatyalíin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Salam-
ina ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyʉ́² tya' Dios
tsi inʉʉ cwo'¹ sinagoga si'² do. Joon ngóo¹
coon'¹³on jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³ 'e uncoon'¹³ 'ii.
Ngɨɨ¹-ɨ la caain²¹ do.

6 Joon gatyalíin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Pafos.
Joon do-o gatsee'²¹i jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹
Barjesús. Tɨɨ²i júu³ loo¹. Coon'²¹on tsá² tóo²,
gajin'²in 'e 'ii-o cwoo¹o júu³ tyʉ́² tya' Dios.

7 'In tsalaai¹ do tyíin¹in coon'¹³ jaain²¹
'in tyʉ'² to² sii²¹ Sergio Paulo. Jaain²¹ tsá²
jmɨɨ¹-tsi 'in Sergio do joon gatyʉ'²ʉ to² 'e
gajó² Bernabé coon'¹³ Saulo tsʉ 'iin²¹²in
nuu¹un júu³ tyʉ́² tya' Dios.

8 Pe 'in tsalaai¹ do sii²¹o jon Elimas.
('øøi'²¹-tsi tsá² sii²¹ Tsalaai¹.) Joon 'in
tsalaai¹ do gauntyíi²in Bernabé coon'¹³
Saulo tsʉ jo 'iin²¹²in 'e jo'¹ liin¹ Sergio do.

9 Joon 'in sii²¹ Saulo do, sii²¹o jon Poo²,
sɨrøøi²¹ Espíritu Tyʉ́² tya' Dios alma tya'a.
Joon gajøøi² coon'²¹ tún² lɨɨlɨ¹.

10 Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ Elimas do:

—ɨ'In coon'²¹ tsá² tóo² 'nʉ-ʉ! Joon 'in
'lɨɨ'³mo 'nʉ. 'In 'aa'¹ jilaa'²¹ 'e tyʉ́² 'nʉ, joon
jmoo²'o jilaa'²¹ 'egó². ¿'Ee lɨ' fu'²'u tsá² 'e júu³
gó² 'e júu³ tyʉ́² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'?

11 Pe la nano-o ilisá² coon²¹ 'ii'²¹ tyi'i icwó²
Ña'ñʉ'¹ʉ'. Ilitiuu²'u. Jo lí² jøø¹³'ø 'yiia²¹ 'íí¹
juncwii²¹ coon²¹ sii'¹³xʉ —jin'² Poo² do.

La tsifu joon galitʉʉ²mo. Jo jnaa'²¹gɨ
coonti. Joon ga'naa'¹²i jaain²¹ 'in tsajaa²¹²i
'ii.

12 Galija'²mo lɨ́ii² 'in Sergio do mo ganí²in
jilaa'²¹ 'elo. Lɨ́i¹ ganga'goo²¹-tsi jilaa'²¹ júu³
cwáain¹ tya' Jesús.

Poo² coon'¹³ Bernabé ngataa²i fu Antioquía lɨ san'² Pisidia

13 Poo² coon'¹³ tsá² coon'¹³on ngataa²i tsi
coon²¹ barco fu Pafos do. Joon ngaliin²
fu Perge 'e náa¹ lɨ sii²¹ Panfilia. Pe do-o
gatʉ́ʉ²mo Wó³ 'ii. Joon ganga'²mo fu
Jerusalén.

14 Mo lɨ cɨɨin²¹gɨ 'in catyaai² do-gɨ gangɨ́ɨ¹i
fu Perge. Joongɨ tyalíin² fu Antioquía náa¹
lɨ sii²¹ Pisidia. Mo jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá²
ngataa²i tsi inʉʉ cwo'¹ sinagoga tya' tsá²
Israel. Do-o gacwó²o.

15 Joon jaain²¹ tsá² do gauntsáa¹a coon'²¹
sii'¹³xʉ lɨ sii²¹ ley tya' Moisés. Jaain²¹gɨ
coon'²¹ sii'¹³ tya' jí² 'e gajmaa¹a 'in gafaa'²¹a
júu³ tyʉ́² tya' Dios calɨɨ. Mo ngayuui'¹³
joon 'in tsafeei'¹ tya' cwo'¹ do gatyʉ'²ʉ to²
gajin'²in:

—Tsaru'¹u', wana 'oo²oo' coon²¹ júu³ tyʉ́²
tya' 'in tsá² néei¹ no, lí²-i foo²oo' nano.

16 Joon garoon²on Poo² lɨ tyíin¹, gajmaa¹a
coon²¹ li² coon'¹³ cwoo²¹o 'e ján² tsá² tii².
Joon gajin'²in:

—Nʉʉ²duu' tsá² Israel joongɨ jileei'²¹ 'in
tsáai¹-tsi Dios.

17 Dios tya' tsá² Israel nigatyii'¹²in 'lɨɨ²¹²
tsacøøi'¹³ tyi'. Joon mo gateen¹in lɨ sii²¹
Egipto, do-o gangafúu²mo tsacøøi'¹³ tyi'
fiin'¹³ jo taain²¹²gɨ goo¹o. Mo la cɨɨin²¹ joon
Dios ga'woo²¹mo 'a Egipto do coon'¹³ 'ii'²¹
tya'a.

18 Joon gacwoo²¹o Dios 'in tsá² do jilaa'²¹ 'e
'ná¹ la 'ɨɨ²¹² gangɨɨ¹ɨ lɨ jo 'in tsá² seein²¹ jiin'¹³
la gatséi¹ tunló¹ jiin²¹.

19 Joon ga'in¹ ca la dyía¹ fuu²¹ náa¹ fu lɨ
sii²¹ Canaán do. Joon gacwo'¹o jɨ dyía¹ fuu²¹
do 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyi' 'e galí² tya'a.

20 Mo la cɨɨin²¹ joon²¹ gatyʉ² Dios to² 'e
liseein²¹ tsá² jmáa¹a 'ii'²¹ jee²¹² 'ii 'in tyʉ'² to²
'ii. La joon galí² ca gatséin¹ tyʉ́n² cíein¹³ tsi
ca'no'³gɨ cíein¹³ jiin²¹. Ca mo gasii¹in Dios
jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyʉ́² tya'a sii²¹ Samuel.

21 Mo ngayuui'¹³ joon gamúu¹i tsacøøi'¹³
tyi' jaain²¹ róøi¹³ 'in tyʉ'² to² 'ii. Joon
gacwóoi¹ Dios 'ii jaain²¹ róøi¹³ sii²¹ Saúl.
Jóon¹ Cis 'ii. Benjamín sii²¹ 'lɨɨ²¹² tsafeei'¹
tya'a. Tunló¹ jiin²¹ gatyʉ'² Saúl do to² lawa
røøi'¹³.

22 Mo la cɨɨin²¹ joon gatyii¹mo Dios 'ii 'e
jo 'ee to² tyʉ'²gɨ. Joon gacwo'¹o 'lɨɨ²¹² David
'e tyʉ'²ʉ to² cwáain¹ tya' Saúl. Joon gajin'²
Dios: "Ñíi³oo 'e David, jóon¹ Isaí do, jaain²¹
'in 'ɨ¹-tsi la 'ɨ¹-tsii. Joon 'e 'ii-o ijmáa¹a jilaa'²¹
to² 'e tyʉ'³ʉʉ."

23 Jaain[21] jún[2] tsaruu'[21]i 'lɨɨ[212] David do galisii[21] Jesús. Joon Dios gajmaa[1]a 'e Jesús do 'in jmaa[1]a tiin'[13] tsá[2] Israel. Jilaa'[21] 'elo nigajin'[2] Dios calɨɨ.

24 La nʉ'gɨ ijó[1] Jesús gajó[2] Wó[3] saai[1] tsá[2] jmɨɨ[21]. Joon gacwo'[1]o jileei'[21] tsá[2] Israel júu[3] tyʉ́ jin'[2]in: "'E 'ná[1]-a sáa[1]naa' jmɨɨ[21]. Joongɨ unsɨ́ɨ[2]naa' 'e 'ɨ[1]-'oo'."

25 Tɨ lɨ jatyéein[1] 'e tyéi[1] to[2] jmoo[1]o Wó[3] joon gajin'[2]in: "Tsá[2] xee'[21]mo jna jon' jna 'i 'in lɨɨ[2]naa'. Mi yuui'[13] jna ijó[1] jaain[21]gɨ 'e jiin'[13] jo tɨ́ɨ[2]na jmáa[3]aa sɨtuu'[21]na 'e sii'[13]ii loo[21] tsi mɨɨ[1]i" —jin'[2] Wó[3] saai[1] tsá[2] jmɨɨ[21].

26 Joon tyaa[1]gɨ Poo[2] júu[3]:

—Tsaru'[1]u', lɨ́ɨ[1]naa' jún[2] tya' 'lɨɨ[212] Abraham coon'[13] jileei'[21] 'in tsáai[1]-tsi Dios. Tyi'naa'oo' 'e júu[3] lo tya' xiiala 'e tiin'[13] tsá[2].

27 Jileei'[21] 'in galiseein[21] Jerusalén joongɨ tsacøøi'[13] tya'a jo ñii[1]i 'in Jesús do. Jon'gɨ 'øøi'[21]-tsi júu[3] tya' 'in gafaa'[21] júu[3] tya' Dios calɨɨ fiin'[13] untsáa[1]o júu[3] tya' 'ido la coon[21] mo sóo[1]. Joon 'in tsá[2] do mo ga'nɨɨi[1] Jesús do gauntsiin[1]in júu[3] tya' 'in gafaa'[21]a júu[3] tya' Dios calɨɨ.

28 Joon mo jo gatsaa'[21]a jiin'[13] coon[21] tsaa[2] tya' 'ido gamɨɨ'[1]ɨ Pilato wa'a ityʉ'[2]ʉ to[2] jnga'[2]mo.

29 Joon la joon mo gatsín[1] jilaa'[21] 'e jin'[2] ni jí[2] tya' Dios cwáain[1] tya' 'ii. Joon gaxíí[2]a tsá[2] cuerpo tya'a tsaa' crúu[13]. Joon ga'aa[1]mo tsá[2] 'ii.

30 Pe Dios gajmaa[1]o 'e gajiin'[1]o jee[212] 'lɨɨ[212].

31 Joon lɨ́ɨ[1] 'láai[2] jmɨɨ[212] gangɨ́ɨ[2]i 'in Jesús do gajnéi[1] tyani 'in ningalíin[2] coon'[13]on fu Galilea mo ngóo[1] fu Jerusalén. Joon la joon 'in tsá[2] do jmoo[1]o júu[3] jilaa'[21] 'e ganii[21] sɨɨ'[21]o tsá[2].

32 'Joon la joon jmoo'[13]o'o júu[3] 'naa' jilaa'[21] júu[3] tyʉ́[2] 'e nigacwo'[1]o Dios 'lɨɨ[212] tsacøøi'[13] tyi'.

33 Joon mo gaunjiin'[1]in Dios Jesús coon'[13] 'e joon nigauntsiin[1]mo 'ii'[21] tya'a la lɨ́[2] 'e nigajin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ 'lɨɨ[212] tsacøøi'[13] tyi'. Jilaa'[21] 'elo niganee[21]e'e. La lɨ́[2] 'e nigajin'[2] ni jí[2] tya' Dios. Nʉʉ́[2]ʉʉ' lɨ tɨ tún[2] salmo: "Ɣʉʉn[21] tyia-oo 'nʉ. Nano-o nicwóo[3]-oo juncwii[21] tyi'i", jin'[2] Dios Jmii[21].

34 Jin'[2]in jon júu[3] tya' Dios: "Icwo'[3]oo 'naa' 'e cwaai'[3] la lɨ 'ii'[21] 'e gafuu[212]uu 'lɨɨ[212] David." Coon'[13] 'e júu[3] lo-o ga'ɨ́ɨ[2] Dios Jmii[21] júu[3] 'e iunjiin'[1]o Jesús jee[212] 'lɨɨ[212]. Joon 'e jo ixiia'[21] cuerpo tya'a.

35 Jee[212] salmo xiia' jin'[2] David do sɨɨ'[21]ɨ Dios: "Jo icwoo[2]'o 'e ixiia'[21] cuerpo tya' tsá[2] tyi'i, 'in gatyii'[13]un."

36 Pe David do-o gauncoon'[13]on tsá[2] jiin'[13] la mo seein[21] la lɨ 'e gatyʉ'[2] Dios to[2]. Joon mo lɨ ciin[21] gajún[1]mo jon. Ga'aa[1]mo tsá[2] 'ii. Joon gajgoo'[21] cuerpo tya' 'ido.

37 Pe cuerpo 'e nigajmaa[1]a Dios gajiin'[1] do jo gajgoo'[21] 'e joon.

38 Tsaru'[1]u', 'ná[1]-a liñí[3]ii' 'e Dios lí[2]-i 'iin[2] tsaa[2] tya' tsá[2] 'wii[212] cwáain[1] tya' Jesús do.

39 'Wii[212] tya' 'ii-o jileei'[21] 'in tsáai[1]-tsi 'ii 'iin[2]mo tsaa[2] tya'a. Pe jilee'[21] 'in 'iin[212]in jmá[1] jiin'[13] la to[2] tyʉ'[2] Moisés jo 'iin[2]in tsaa[2] tya' 'ii.

40 Tɨ́ɨ[1]moo', un'øøi'[1] yaanaa'; xuun cwolí[2] la lɨ 'e gajin'[2] tsá[2] gafaa'[21]a júu[3] tya' Dios calɨɨ mo gajin'[2]in:

41 Jóo[2]duu' tsá[2] 'in un[2]gøøi[1] Dios, tsá[2] 'goo'[21]-'oo' joongɨ cwojuun[2]naa'.
Tsʉ jna-a Dios, joon jmóo[3]oo coon[21] to[2] fee'[1] 'e jo jai'[2] ilɨ́ɨ[2]naa' fiin'[13] jmoo'[13]o tsá[2] 'naa' júu[3].
La joon jin'[2] jí[2] tya' Dios jin'[2] Poo[2] do.

42 Mo gacwo'ɨ́ɨ[1] Poo[2] coon'[13] tsá[2] ngɨ[1] coon'[13] 'e cwo'[1] sinagoga do 'in tsá[2] jo seein[21] Israel gamɨɨ'[1]ɨ 'e cwo[1] Poo[2] 'e júu[3] do mi tɨ tún[2] jmɨɨ[212] 'ii'[21] 'woo'[21] tsá[2].

43 Mo ngayuui' gatséi[1] 'e sɨcaain[21] tsá[2] 'in taai[2] cwo'[1] do fúu[1]mo tsá[2] Israel gauncaain[21] coon'[13] Poo[2] joongɨ coon'[13] Bernabé. Joongɨ gauncaain[21] 'inlɨ́ɨi[13] tsá[2] 'in jo seein[21] joon pe niga'láa[2]o 'wii[212] tsáa[1]mo-tsi Dios la lɨ́ɨ[1]i tsá[2] seein[21] Israel. Joon Poo[2] coon'[13] Bernabé ga'ɨ́ɨ[2] júu[3] 'e jo 'iin[2]-tsi xiiala 'neei[1] Dios tsá[2].

44 Mo gatí[2] tún[2] jmɨɨ[212] 'ii'[21] 'woo'[21] tsá[2] do galicaain[21] jilee'[21]mo 'in tsá[2] seein[21] 'e fuu[21] do 'e janʉʉ́[2] júu[3] tya' Dios do.

45 Mo ganí[2]i 'in tsá[2] Israel do 'e lɨ́ɨ[1] fúui[1] tsá[2] galicaain[21] ga'aa[1]a tsiiwúu[1]. Joon ga'láa[2] 'wii[212] jo cwo'[1]o júu[3] ruu'[21]i coon'[13] Poo[2]. Joon ga'láa[2] 'wii[212] jíi[2]in Poo[2].

46 Joon Poo[2] coon'[13] Bernabé do jo 'goo'[21]o coonti gafaa'[21]a jin'[2]in:

—'Naa'-a tɨ́ɨ[2]naa' nuu[2]uu' júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios nifu tsʉ tsá[2] Israel 'naa'. Pe jogɨ 'iin[212]naa' cwolíin[2]naa' coon'[13] Dios coonti. Tsʉ la joon tsáa[3]oo'o tsacwoo[21]o'o júu[3] 'in jo seein[21] Israel do.

47 Tsʉ la joon nigatyʉ'[2] Ña'ñʉ'[1]ʉ' to[2] ni jí[2] tya'a 'e jin'[2]:

Nigajmé[1]na 'nʉ lawa jɨ́[2] 'e coo[21] tyani tsá[2] taain[212] fu juncwii[21].
'Ná[1]-a jmaa[2]'a júu[3] tya' xiiala 'e tiin'[13] tsá[2] la tøøi[2] ni cwoo'[13] juncwii[21].

48 Mo ganúu[2]un 'in tsá[2] jo seein[21] Israel do 'elo lɨ́ɨ[1] gatí[2]-tsi. Joon ga'láa[2] 'wii[212] gajin'[2]in 'e 'áa[1]mo tyʉ́[2] 'e júu[3] tya' Ña'ñʉ'[1]ʉ'. Joon galija'[2]mo lɨ́ɨi[2] jileei'[21] 'in nigatyiin'[13] Dios.

49 Joon la joon gafaa'[21]a tsá[2] júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios la caain[21] lɨ san'[2] 'e fuu[21] do.

50 Joon 'in tsá[2] seein[21] Israel do gasɨ́ɨ[2]i coon'[13] tsacøøi'[13] 'in tyiin[2]gɨ seein[21] 'e fuu[21] do coon'[13] 'inlɨ́ɨi[13] tsamɨ́[2] tyúi[1] 'in tsaa'[1]-tsi dioses tya'a 'áai[1] joon coon'[13] la joon ga'láa[2] 'wii[212] untyíi[2]in Poo[2] coon'[13] Bernabé. Joon gatyii[1]mo 'e fuu[21] do.

51 Pe Poo^{2} coon'^{13} Bernabé ga'wo'^{2}o mɨɨ^{2}ɨ. Joon gaxʉ'^{2}ʉ 'laa^{21} toon^{212} mɨɨ^{2}ɨ lawa coon^{21} li^{2} 'e fuu^{21} do 'e nigajmaa^{1}o coon^{21} 'e gó^{2}. Joon ngalíin^{2}mo fuu^{21} Iconio.

52 Pe 'in jai'^{2} líɨi^{2} 'in néei^{1} Antioquía do líɨ^{1} jløø'^{3}i, joon røø^{1}mo 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios.

14

Poo^{2} coon'^{13} Bernabé taain^{212} Iconio

1 Mo gatyalíin^{2} Poo^{2} fu Iconio gangataai^{2} caan^{21}mo fu cwo'^{1} sinagoga. Joon gafaa'^{21}a coon^{21} júu^{3} 'in sɨcaain^{21} do. Joon líɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} Israel do coon'^{13} tsá^{2} jo seein^{21} joon gaja'^{2}mo líɨi^{2}.

2 Pe 'in tsá^{2} Israel do 'in jo jo'^{1} líɨi^{2} gajmaa^{1}a 'e ga'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel do jilaa'^{21} 'e gó^{2} tya' 'in tsá^{2} jai'^{2} líɨi^{2} do.

3 'Wii'^{13} joon líɨ^{1} wóo^{2} gajaan^{1}an do. Jo 'goo'^{21}o. Gacwoo^{1}o júu^{3} 'wii'^{13} jo cu'^{2}-tsi coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Joon Ña'ñʉ'^{1}ʉ' gacwoo^{1}o li^{2} coon'^{13} milagro 'e jmoo^{1}o 'in tsá^{2} do. Coon'^{13} 'e la joon litsáa^{1}mo-tsi tsá^{2} 'e la ja'^{2}mo 'iin^{212}mo Dios tsá^{2} la lɨ^{2} 'e faa'^{21}a 'in tsá^{2} do.

4 Pe 'in tsá^{2} fuu^{21} do jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i. 'Inlɨ́ii^{13} tsá^{2} faa'^{21}a tyú^{2} tya' tsá^{2} Israel do joon 'inlɨ́ii^{13}gɨ faa'^{21}a tyú^{2} tya' tsá^{2} tya' Jesús do.

5 Joon 'in jo jo'^{1} líɨi^{2} seein^{21} Israel coon'^{13} 'in jo seein^{21} joon sɨ́ii^{2} røø^{21} coon'^{13} 'in tsaa'to^{2} do itsajíi^{1}i joongɨ itsatyuu'^{12}i cuun^{212} 'ido.

6 Pe mo galili'^{3}i Poo^{2} coon'^{13} Bernabé do gacwiin^{1}o fu Listra coon'^{13} Derbe 'e náa^{1} lɨ sii^{21} Licaonia coon'^{13} la cu' lɨ' joon.

7 Do-o jon nigacwoo^{1}o júu^{3} tyú^{2} tya' xiiala 'e tiin'^{13} tsá^{2}.

Tyuui'^{13} tsá^{2} cuun^{212} Poo^{2}

8 Fu Listra do galiseein^{21} jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} 'in jo lí^{2} ngɨ^{1}. Do-o tyíin^{1}in tsʉ tsá^{2} jluui'^{13} ca la mo lɨ seen^{21}mo. Jiin'^{13} coon^{21} naa'^{13} jo mo gangɨɨ^{1}ɨ.

9 Joon 'in tsañʉʉ'^{1} do nuu^{1}o jilaa'^{21} júu^{3} tya' Poo^{2} do. Joon gajøøi^{2} Poo^{2} do 'ii. Joon galili'^{3}i Poo^{2} do 'e 'ii-o jo'^{1}o líɨi^{2} Dios 'e 'láa^{2}mo.

10 Joon gajin'^{2} Poo^{2} coon'^{13} coon^{21} júu^{3} tá^{2} lɨɨlɨ^{1}:

—Røø^{21} sii'^{21} tɨ́ɨ^{13}'ɨ.

Joon 'in tsañʉʉ'^{1} do gasii'^{21}o tɨɨ^{2}ɨ. Coon^{21} ga'ɨ́^{2}i la no-o. Tsifu joon gangɨ^{1}o.

11 Mo ganí^{2}i 'in tsá^{2} fuu^{21} do jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a Poo^{2} do joon ga'láa^{2} 'wii^{212} ga'oo^{1}o coon'^{13} jmí^{1} tya' tsá^{2} seein^{21} Licaonia, jin'^{2}in:

—¡Dios 'in líɨi^{1} la líɨi^{1} tsá^{2}-a nigajgái^{1} fu lɨ saa^{212}an'!

12 Jin'^{2}in 'in tsá^{2} do 'e Bernabé do líɨ^{1}i dios tya'a 'in sii^{21} Júpiter joongɨ 'e Poo^{2} do líɨ^{1}i dios tya'a 'in sii^{21} Mercurio, tsʉ 'ii líɨ^{1}i 'in faa'^{21} do.

13 Joon 'e cwo'^{1} tya' Júpiter do si' tyan' tɨ' fuu^{21} do. Joon 'in untsá^{2} do gajajée^{1}i joo'^{21} joongɨ jilaa'^{21} lí^{3} 'ya'^{2}gɨ lɨ suui^{21} fuu^{21} do. 'I-i coon'^{13} 'in tsá^{2} do 'iin^{212}in un'goo^{21}o Poo^{2} coon'^{13} Bernabé do. Ijngaa'^{12}i 'in joo'^{21} do 'e un'goo^{21}o dios tya'a.

14 Pe mo ganúu^{2}un 'in tsá^{2} tya' Jesús do, Bernabé coon'^{13} Poo^{2}, jilaa'^{21} 'elo, ga'láa^{2} 'wii^{212} ga'gɨɨ^{21}ɨ sɨin'^{13}ɨn. Joon ngataai^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} do 'oo^{1}o jin'^{2}in:

15 —¡Tsañʉʉ'^{1}! ¿'Ee lɨ' jmoo^{2}oo' la no? ¡Tsá^{2} la 'naa'-a jna'a! Canii^{2} to^{2} nijalii^{21}ɨ'ɨ 'e sii'^{13}ɨ'ɨ 'naa' 'e júu^{3} tyú^{2} 'e tʉ́^{3}oo' jilaa'^{21} 'elo 'e jo 'ee to^{2} tí^{1}. Joon ngɨ́^{3}oo' coon'^{13} Dios, 'in seen^{21}mo, tsʉ 'ii gajmaa^{1}a juncwii^{21}. Joongɨ 'ii gajmaa^{1}a ni cwoo'^{13} coon'^{13} jmɨ'ñɨ'^{3} joongɨ jilaa'^{21} 'e sá^{2} jee^{212} 'ii.

16 La mo jéei^{1} gacwoo^{1}o 'e ngɨ^{1} jileei'^{21} tsá^{2} jiin'^{13} xiiala 'iin^{212}in.

17 Pe cwoo^{1}-o li^{2} 'e seen^{21}mo coon'^{13} jilaa'^{21} 'e tyú^{2} 'e jmoo^{1}o. No síí^{1}in jmɨ́^{1} lɨ saan^{212}an' roo^{21} jilaa'^{21} 'e jñii^{21}i'. Joon cwo'^{1}o jna' la líin^{2}mo 'e tyú^{1}na' —jin'^{2} Poo^{2}.

18 Pe fiin'^{13} gacwoo^{1}o Poo^{2} jilaa'^{21} 'e júu^{3} lo 'in tsá^{2} do 'iin^{212}mogɨ jngaa'^{12}in 'in joo'^{21} do. 'Iin^{212}in un'goo^{21}o 'in tsá^{2} do.

19 Joon gatyalíin^{2} jaain^{21} gái^{1} tsá^{2} Israel 'in néei^{1} fu Antioquía coon'^{13} 'in néei^{1} Iconio. Joon galɨ'^{1}o gasɨɨ'^{21}ɨ tsá^{2} 'e tyuu'^{13}mo cuun^{212} 'in Poo^{2} do. La joon gajñuu^{1}in lɨ' tɨ' fuu^{21} do. Líɨi^{2} 'e nijúun^{2}mo 'ido.

20 Pe joon mo galicaain^{21} jaain^{21} gái^{1} 'in jai'^{2} líɨi^{2} do cu' lɨ' lɨ raain^{1} Poo^{2} do joon garóon^{2}-o. Ga'í^{2}-o 'e fuu^{21} do tún^{1}. Mo gajná^{2} jmɨɨ^{212} joon ga'woo^{21}mo coon'^{13} Bernabé. Ngalíin^{2} fu Derbe.

21 Mo gacwoo^{1}o júu^{3} tyú^{2} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2} tya' 'in néei^{1} Derbe do líɨ^{1} fúui^{1} tsá^{2} gajai'^{2} líɨi^{2}. Mo ngayuui'^{13} joon ngaliin^{1} tún^{1} fu Listra coon'^{13} Iconio coon'^{13} Antioquía.

22 Do-o nigatyaa^{1}-tsi 'in nigajai'^{2} líɨi^{2} lɨ ningaliin^{1} do. Gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—'Ná^{1}-a jai'^{2}gɨ liin^{21}naa' júu^{3} tya' Jesús. 'Ná^{1}-a nee^{21}e' wúu^{1} jiin'^{13} la joon lí^{2}-i tsatoo^{2}o' lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} —gajin'^{2} Poo^{2} do.

23 Joongɨ gatyii'^{13}mo tsacøøi'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} jee^{212} 'in jai'^{2} líɨi^{2} la coon^{21} fuu^{21}. La jo mo gøø'^{21}ø gafaa'^{21}o júu^{3} tyú^{2} jin'^{2}in:

—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', uncoon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} lo tsʉ nigalija'^{2}mo líɨi^{2} 'nʉ.

Poo^{2} coon'^{13} Bernabé tsataai^{2} tún^{1} fu Antioquía 'e náa^{1} lɨ sii^{21} Siria

24 Mo ngayuui'^{13} gangɨ́ii^{1} fu lɨ sii^{21} Pisidia gatyaliin^{1} lɨ sii^{21} Panfilia.

25 Do-o gacwoo^{1}o júu^{3} tyú^{2} fuu^{21} sii^{21} Perge. Joongɨ tyaliin^{1} fu Atalia.

26 Do-o ngataai^{2} tsi barco. Joon ngaliin^{1} tún^{1} fu Antioquía lɨ ga'láa^{2} 'wii^{212} 'ee^{1} júu^{3} tyú^{2}. Mo ga'woo^{21}i 'e fuu^{21} do nifu jileei'^{21} 'in

jai'^{2} lí^{ii}i^{2} Dios do nigami'^{1}o Dios, 'in 'iin^{212}in tsá^{2}, 'e uncoon'^{13}on Poo^{2} coon'^{13} Bernabé jilaa'^{21} to^{2} 'e nigaun'yee^{1}mo nano.

27 Joon mo gatyaliin^{1} fu Antioquía do gauncaain^{21} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2}. Joon Poo^{2} coon'^{13} Bernabé gatyaa^{1} júu^{3} ce jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a Dios li ngalíin^{2}. Gajin'^{2}o xiiala gajmaa^{1}a Dios 'e gajo'^{1}o lí^{ii}^{2}i 'in jo seein^{21} Israel.

28 Joon Poo^{2} coon'^{13} Bernabé gajaan^{1}an coon^{21} sii'^{13} coon'^{13} 'in tsá^{2} jo'^{1} lí^{ii}i^{2} néei^{1} do.

15

Mo gangóo^{1} Poo^{2} li licaain^{21} tsaru'^{1}u' Jerusalén

1 Jee^{212} jm^{ii}^{212} joon 'inlí^{ii}i^{13} tsá^{2} ga'woo^{21}i fu Judea. Mo gatyalíin^{2} Antioquía do ga'láa^{2} 'wii^{212} 'e'^{2}e 'in jo'^{1} lí^{ii}i^{2} do 'e 'ná^{1} jmáa^{1}a 'ido jiin'^{13} la ti^{ii}si'^{2} to^{2} 'e nigaty^{u}'^{2} Moisés. Jiin'^{13} la joon lí^{2} tiin'^{13}mo tsá^{2}. Lí^{ii}^{1} jo cwo^{1} Poo^{2} coon'^{13} Bernabé júu^{3} ruu'^{21}i coon'^{13} 'in tsá^{2} do.

2 Pe Poo^{2} coon'^{13} Bernabé galisá^{2} 'ii'^{21} tya'a coon'^{13} 'in tsá^{2} do 'e 'ii-o coon'^{13} 'inlí^{ii}i^{13} catyaai^{2} do itsaliin^{1} Jerusalén tsafee'^{12}i 'in apóstoles néei^{1} do coon'^{13} 'in tsacøøi'^{13} tya' 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} do cwaain^{21} tya' 'e júu^{3} do.

3 Joon 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} fu Antioquía do ngóo^{1}o 'i^{i}^{1}i júu^{3} Poo^{2} coon'^{13} 'in catyaai^{2} do. Joon gangí^{ii}^{1}i la caain^{21} fuu^{21} náa^{1} li sii^{21} Fenicia coon'^{13} Samaria. Li ngalíin^{2} do gatyaa^{1} júu^{3} 'e xiiala nigat^{uu}^{21} 'in jo seein^{21} Israel ti^{ii}^{2} tsáai^{2} tya'a joon gatsa'^{2}a-tsi Dios. Joon jileei'^{21} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} lí^{ii}^{1} jløø'^{3}i mo ganúu^{2}un 'e cwáain^{1} lo.

4 Mo gatyalíin^{2} Poo^{2} coon'^{13} Bernabé fu Jerusalén 'in tsá^{2} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} néei^{1} do coon'^{13} apóstoles coon'^{13} tsacøøi'^{13} ga'ii'^{21}mo 'ii. Joon Poo^{2} coon'^{13} Bernabé do gatyaa^{1}o júu^{3} xiiala nigajmaa^{1}a Dios 'wii^{212} tya'a li ningalíin^{2} do.

5 Pe 'inlí^{ii}i^{13} tsá^{2} fariseos 'in nigajai'^{2} lí^{ii}i^{2} gajmaa^{1}a siin'^{12}in joon gajin'^{2}in:

—Jileei'^{21} 'in nijai'^{2} lí^{ii}i^{2} 'in jo seein^{21} Israel 'ná^{1}-a jmáa^{1}a jiin'^{13} la to^{2} ty^{u}'^{2} Moisés.

6 Joon galicaain^{21} jileei'^{21} apóstoles coon'^{13} tsacøøi'^{13} do 'e lí^{2} 'i^{1}du'-tsi 'e júu^{3} lo.

7 Mo ngayuui'^{13} gatyaa^{1} coon^{21} júu^{3} cwaa^{21} garóon^{2} Tú^{3} li tyíin^{1}in joon gajin'^{2}in:

—Tsaru'^{1}u', ñí^{2}-i 'naa' 'e ningóo^{1}on coon^{21} sii'^{13} mo gatyii'^{13}in Dios jna jee^{212} 'naa' 'e cwóo^{3}oo júu^{3} tya' xiiala 'e tiin'^{13} tsá^{2} tya' 'in jo seein^{21} Israel. Joon lí^{2} ja'^{2}mo lí^{ii}i^{2}.

8 Joon Dios, 'in ñi^{1} jilaa'^{21} 'e 'i^{1}-tsi tsá^{2} nigacwóo^{1}o li^{2} 'e niga'ii'^{21}mo 'in jo seein^{21} Israel. Nigacwo'^{1}o 'in Espíritu Ty^{u} tya'a la li 'e nigacwo'^{1}o jna'.

9 Coon^{21} røø^{21} lí^{ii}^{1}na' tyani Dios lagi 'ii. Gauntyú^{1}mo Dios 'ii mo galijai'^{2} lí^{ii}i^{2}.

10 Joon nano, ¿'ee li' jo jo'^{1} lí^{ii}^{2}naa' tsá^{2} Israel jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a Dios? Cwoo^{2}oo' coon^{21} to^{2} 'ii^{21} 'e jo lí^{2} jmáa^{1}a. Ca 'li^{ii}^{212} tsacøøi'^{13} tyi' coon'^{13} jna' jo mo gali'^{1}i'.

11 Li' ci^{ii}'^{12}i nitiin'^{13}mo' jiin'^{13} la lí^{2} 'e nigatiin'^{13} 'in tsá^{2} catyaai^{2} do. Jo 'ee gací^{ii}in^{2} tyi'. Untiin'^{13}mo Ña'ñ^{u}'^{1}^{u}' Jesucristo jna' ts^{u} 'wii'^{13} 'iin^{212}mo jna'.

12 Mo ngayuui'^{13} joon jmai'^{2} 'in gajaan^{1}an tii^{2}. Joon ganúu^{2}o la 'i^{ii}^{212} tyaa^{1} Bernabé coon'^{13} Poo^{2} júu^{3} jilaa'^{21} li^{2} coon'^{13} milagro 'e nigajmaa^{1}a Dios jee^{212} 'in jo seein^{21} Israel do.

13 Mo ngayuui'^{13} gafaa'^{21}a joon gajin'^{2} Jacobo si^{ii}'^{21}i 'in tsá^{2} sicaain^{21} do:

—Tsaru'^{1}u', n^{uu}^{2}duu' júu^{3} tyiia:

14 Simóoi^{13} T^{u}^{3} lo nigatyaa^{1}a coon^{21} júu^{3} xiiala nigatyii'^{13}in Dios nifu 'in jo seein^{21} Israel 'e galitsáa^{1}mo-tsi 'ii. La joon galí^{ii}^{1}mo tsá^{2} tya' Dios.

15 Jilaa'^{21} 'elo li la li 'e gatón^{1} mo'jí^{2} tya' 'in gafaa'^{21}a júu^{3} ty^{u}^{2} tya' Dios cali^{i}. La nigajin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios:

16 Yiia^{2}oo tún^{1} mi tyá^{2} jilaa'^{21} 'elo.
Jon jmaa'^{13}oo tún^{1} 'n^{u}^{1} David 'e nisiciii'^{13} no.
Un'mi^{i}'^{2}moo jilaa'^{21} 'e sá^{2}gi joon isaa'^{13}oo, jin'^{2} Dios.

17 Joon la joon jileei'^{21} 'in seein^{21}gi lí^{2}-i 'naa'^{21}i Ña'ñ^{u}'^{1}^{u}' Dios.
Joon jilee'^{21} tsá^{2} jo seein^{21} Israel 'in nityi'^{2}na lí^{2}-i fee'^{1}i jna.

18 Ca la mo jée^{2}mo Dios gajmaa^{1}a júu^{3} jilaa'^{21} ijmáa^{1}a.
Jin'^{2} jí^{2} tya' Dios jin'^{2} Jacobo.

19 Faa'^{21}gi Jacobo jin'^{2}in:

—'Wii'^{13} joon, tsaru'^{1}u', la lo-o lí^{ii}^{2}na: 'E ty^{u}^{2}gi wa'a jo untyíi^{2}ingi' 'in jo seein^{21} Israel 'in nigat^{u}^{2} ti^{i}^{2} tsáai^{2} tya'a joon nigatsáa^{1}-tsi Dios.

20 Liin^{1}mo wa'a jiin'^{13} 'e táan^{3}a' ni jí^{2} 'e jo lí^{2}-i dø'^{1}ø 'uunñi^{2} 'e nisii'^{21} tsá^{2} tyani dioses tya'a. Joongi jiin'^{13} coon'^{13} 'oo^{21}o lí^{2} cwuui^{21} tsá^{2}. La joongi 'oo^{21} tsá^{2} jiin'^{13} coon'^{13} ñ^{uu}'^{1} tya'a. Joongi jo lí^{2} dø'^{1}ø ngú^{1} joo'^{21} 'in nigawuuin'^{21} tyí^{2}, jon'gi jmi^{1} li^{2}-i dø'^{2} tsá^{2}.

21 Ts^{u} ca mo li^{i} la coon^{21} mo ti^{2} jm^{ii}^{212} 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'e'^{2}e tsá^{2} in^{uu} cwo'^{1} sinagoga la coon^{21} fuu^{21} jiin'^{13} ley tya' Moisés —jilaa'^{21} 'elo gajin'^{2} Jacobo.

22 Joon la joon 'in apóstoles coon'^{13} 'in tsacøøi'^{13} coon'^{13} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} do galisá^{2} 'ii'^{21} 'e tyii'^{13}in jaain^{21} gái^{1} jee^{212} 'ii 'e síi^{1}in fu Antioquía coon'^{13} Poo^{2} coon'^{13} Bernabé. Joon gatyii'^{3}in Judas 'in sii^{21}o jon Barsabás, coon'^{13} Silas. 'Ii jaain^{21} 'in tyiin^{2}gi jee^{212} 'in tsaru'^{1}u' do.

23 Joon coon'^{13} 'ii-o gasii^{1}in 'e jí^{2} do. 'E jí^{2} do jin'^{2} la lo:

"'Aa^{212}moo' faa'^{13} jna'a. Jna'a, apóstoles tya' Jesús, coon'^{13} tsacøøi'^{13}, coon'^{13} 'in jai'^{2} lí^{ii}i^{2} catyaai^{2}, 'aa^{212}moo' sii'^{13}i'i 'naa'^{21} jileei'^{21}

tsaru'1u' 'in jo seein21 Israel 'in néei1 Antioquía coon'13 'in seein21 li sii21 Siria coon'13 Cilicia.

24 Niganúu2oo'o 'e jaain21 gái1 tsá2 Israel 'in jai'2 líii2 néei1 Jerusalén nigacwalíin2 li seen21naa'. Joon nigauntyíi2in 'naa'. 'In tsá2 do jo gasii212na'a. Niganúu2oo'o 'e coon'13 júu3 tya'a nigaxé2mo-'oo'. Nigajin'2in 'e 'ná1 'ii'13naa' li2 'e nigacwo1 Moisés. Jin'2in jon 'e 'ná1 jmaa2oo'o jiin'13 la 'ii'21 tya'o.

25 Niga'i1-tsii'i jilaa'21 'elo. Joon røø21 gasii21i'i 'e tyú2 'e tyii'13na'a jaain21 gái1 jee212 jna'a 'in jalíin2 fu li seein21 'naa' coon'13 Bernabé coon'13 Poo2 'in 'iin212na'a.

26 'Ido-o nigalíin2 tóin1 'mó1 'wii212 tya' Ña'ñu'1u' Jesucristo.

27 Joon sii212na'a Judas coon'13 Silas ifee'1i 'naa' jilaa'21 'e faa'21 'e jí2 lo.

28 'In Espíritu Tyú2 tya' Dios niga'e'2e jna'a joon jna'a nigasii21i'i røø21 'e jo cwoo'13gii'i 'naa' coon21 to2 'e 'ii21-gi. Jiin'13 'e tyiin2gi la lí2 'elo.

29 Jo cøø2øø' jilaa'21 ngú1 'e nigasii'21 tsá2 tyani dioses tya'a. Jon'gi jmi1 cøø2øø'. Jon'gi cøø2øø' ngú1 joo'21 'in júuin2 wuuin'21 tyí2. Joongi jiin'13 coon'13 'oo212o lí2 cwuui21 tsá2 joon tsamí2 jiin'13 coon'13 ñuu'1 tya'a lí2 cwuui21. Wana 'má2aa' jilaa'21 'e júu3 lo canii2mo iliseen21naa'. Jiin'13 la joon júu3 tyii'i."

30 La joon ngataa2mo fu1 ngaliin1in fu Antioquía. Mo gatyaliin1in joon gauncaan21mo 'in tsá2 jo'1 liii2. Joon gacwo'1o 'e jí2 do.

31 Mo gajøø2ø 'in tsá2 jo'1 líii2 do 'e jí2 do líii1 jløø'3i jiin'13 cwáain1 'e cwo'1o 'in tsá2 do.

32 Judas coon'13 Silas do tii21mo 'e cwo1 júu3 tya' Dios 'wii'13 joon gacwoo1o júu3 'in tsá2 do. Joon líi1 fúui1 'in tsaru'1u' 'in gatyá1-tsi.

33 Mo gangii2i coon21 tún2 'ni1 jmii212 'in tsaru'1u' seein21 Antioquía do ga'ii2o júu3 'e ngaliin1mo fu li jalíin2.

34 Pe Silas do-gi gatyá1-tsi 'e ján2-o.

35 Poo2 coon'13 Bernabé gaján2o jon fu Antioquía do. 'Ii coon'13 'in catyaai2 do-gi ga'e'2o joongi gacwoo1o júu3 tyú2 tya' Dios.

Tsacwoo1 Poo2 tún1 júu3 tyú2 tya' Dios

36 Mo liciiin21 jmii212 joon gajin'2 Poo2 sii'21i Bernabé:

—Tsaa21a' tún1 tsafee'13na' jileei'21 tsaru'1u' 'in néei1 la caain21 fuu21 li ningalii21i' cwoo21o' júu3 tyú2 tya' Dios. Tsajøø21ø' xiiala seein21.

37 Pe Bernabé do 'iin212in jée1i Wó3, 'in sii21 jon Marcos.

38 Pe Poo2 do gajin'2in:

—'Áai1gi tyú2 wa'a jo jee212mo', tsu nigatúu2mo jna' Panfilia do. Jo gangóo1on coon'13 jna' li ngalii21i' do.

39 Líi1 gasíi2i 'e ca gajmaa1a tsá2 jmai'2 tyíin1 la jaain21 la jaain21. Bernabé do gatyii'13in Marcos joon coon'13 'ii ngataa2i tsi coon21 barco. Joon ngalíin2 fu Chipre.

40 La 'ii212 joon Poo2 do gatyii'13in Silas. Mo ngayuui'13 ga'ii2 tsaru'1u' júu3 gamii1i tyani Ña'ñu'1u' 'e ngii1o coon'13on, ga'woo21mo.

41 Joon gangii1i fu li' li sii21 Siria joongi Cilicia. Do-o gatya1-tsi 'in jo'1 líii2 li la caain21.

16

Timoteo gauncaain21 coon'13 Poo2 coon'13 Silas

1 Poo2 coon'13 Silas gatyalíin2 fuu21 sii21 Derbe coongi li sii Listra. Joon do-o gatsee'21i jaain21 'in jai'2 líii2 sii21 Timoteo. 'Ii jóon1 jaain21 tsamí2 'in niseein21 Israel. Pe jmii21gi jon' tsá2 Israel.

2 'In jai'2 líii2 seein21 fu Listra coon'13 Iconio tyú2 faa'21a tya' Timoteo do.

3 Joon gali'iin212in Poo2 wa'a 'e tsáa1a Timoteo coon'13on. Joon 'e jo faa'21gi tsá2 Israel 'laa'21 tya' Timoteo Poo2 do gatyu'2u to2 'e liin1 Timoteo 'e li2 circuncisión tya' tsá2 Israel, tsu ñii1i tsá2 'e tsá2 griego jmii21 'ii.

4 La caain21 fuu21 li ngalíin2 gajmaa1a júu3 jiin'13 la nigajin'2 jí2 tya' 'in apóstoles coon'13 'in tsacøøi'13 'in néei1 Jerusalén.

5 Joon gauntya1-tsi jileei'21 'in ni jai'2 líii2. La coon21 jmii212 gangafúu2mo 'in jai'2 líii2.

Jaain21 tsá2 seein21 Macedonia gajnéi1 tyani Poo2

6 'In Espíritu Tyú2 tya' Dios jo gacwoo1o 'e tsacwó2o Poo2 júu3 tyú2 tya' Dios fu co' li sii21 Asia. Joon la joon gangii1mo la caain21 li sii21 Frigia coon'13 li sii21 Galacia.

7-8 Joon gatyalíin2mo fu ti' Misia. 'i1-tsi 'e tsataa2i li sii21 Bitinia. Pe 'in Espíritu Tyú2 tya' Dios jo cwoo1o. 'Wii'13 joon gangii1mo coon21 tsáa1 co' li sii21 Misia. Joon gatyalíin2mo fu Troas coon21 fuu21 náa1 ti' jmi'ñi'3.

9 Joon do-o ganí2i Poo2 coon21 'e canuu21 coon21 li2. Ganii21 jaain21 tsañuu'1 'in seein21 li sii21 Macedonia. Siin'12in joon gamii1i tyani Poo2 gajin'2in:

—Na1 fu Macedonia. Na1, uncoon'13 jna'a.

10 Mo ngayuui'13 ganí2i Poo2 'e li2 lo, jna-a, Lucas gauncaan21na coon'13 Poo2 do. Joon gatyaa21a'a tyú2 tyii'i. Ngalii21i'i fu Macedonia. Tsáa1mo-tsii'i 'e la ja'2mo Dios nigasii1in jna'a tsacwoo21o'o júu3 tyú2 tya' 'e tiin'13 tsá2.

Poo2 coon'13 Silas gatyalíin2 fu Filipos

11 Ngatoo21o'o tsi coon21 barco fu Troas. Joon ngalii21i'i coon21 tsáa1 fu coon21 cwoo'13 tyuun21 roon1 ni jmii21 sii21 Samotracia. Joon mo gajná2 jmii212 joon gatyalii21i'i fu Neápolis.

12 Mo ngayuui'12 joon ga'woo21o'o gangalii21i'i fu Filipos. Coon21 fuu21 li tyu'2 to2 Roma. Coon21 fuu21 'e tyiin2gi la caain21

lɨ catyiia² Macedonia. Do-o gatoon²¹o'on coon²¹ túnˀ² 'nɨ¹ jmɨɨ²¹².

13 Coon²¹ mo sóo¹ jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² Israel ngalii²¹i'i lɨ gasuui²¹ fuu²¹ do. Coon²¹ lɨ ti' jmɨɨ²¹. Coon²¹ lɨ lɨcaain²¹ tsá² tsafaa'¹²a júu³ tyʉ́². Do-o gayii²¹a'a gacwóo¹³o'o júu³ tyʉ́² 'inlɨ́ii¹³ tsamɨ́² 'in nigalicaain²¹.

14 Jaain²¹ jee²¹² 'in tsamɨ́² do sii²¹ Lidia. Lidia do galiseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiatira. Joon jmoo¹o to² 'nɨɨ¹ɨ 'mɨ'² nʉʉ'¹ tyʉ́². Nitsáa¹-tsi Dios. La 'ii²¹² nuu¹un 'e júu³ tya' Poo² do Dios gajmaa¹a 'e ga'øøi'²¹-tsi.

15 Joon gasáa²mo jmɨɨ²¹ coon'¹³ la tøøi² inʉʉ tya'a, Mo ngayuui'¹³ joon gamɨɨ¹ɨ tyanii²¹i'i jin'²in:

—Jmaa² fee'¹-'oo' pe wana ja'²mo lɨ́ii²naa' 'e tsáa¹mo-tsii Dios, mo'¹o' fu tyiia —jin'² Lidia do.

Joon gajmaa¹a 'e tyitsaa²¹²mo 'e gajóon¹³o'on.

16 Cafu galɨ́² mo ngalii²¹i'i tɨ lɨ tsafaa'¹³a'a júu³ tyʉ́² gatseei'²¹na'a jaain²¹ sɨmɨ́² 'in 'oo¹o coon²¹ espíritu 'e jmoo'¹² júu³ tya' 'e unngɨɨ¹ɨ tsá². Joon lɨ́ii¹ jnaa'²¹ 'in ñi'fii²¹²i cuu² coon'¹³ 'e júu³ jmoo'¹²o do.

17 'In sɨmɨ́² lo ga'láa² 'wii²¹² gangɨɨ¹ɨ caluu Poo² joongɨ caluu²¹u'u. Ga'oo¹o tá² jin'²in:

—'In tsá² lo jmoo¹o la to² tyʉ'² Dios, 'in ñii²gɨ. Joongɨ tyaa¹ júu³ xiiala lí² tiin'¹³ tsá² —jin'² sɨmɨ́² do.

18 Jiin'¹³ la joon ngɨɨ¹ɨ faa'¹a la coon²¹ jmɨɨ²¹² ce jiin'¹³ do-o gata'¹gɨ Poo² nuu¹un júu³ tya' 'in tsamɨ́² do. Joon gajiin'¹³ níi¹i joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in espíritu 'yuui² alma tya' 'in sɨmɨ́² do:

—Coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'e sii²¹ Jesucristo, tyʉ'³ʉʉ to² 'e júu¹³'u alma tya' 'in sɨmɨ́² lo —jin'² Poo².

La tsifu joon gacwo'ɨɨ¹ɨ 'in espíritu gó¹ do.

19 Mo galiñi¹ jileei'²¹ ñi'fii²¹i 'in sɨmɨ́² do 'e jo lí²gɨ jnaa'¹a cuu² coon'¹³on joon gasaan'¹²in Poo² coon'¹³ Silas. Joon ngajée¹i tyani tsaa'to² lɨ 'moo'¹³ nifu.

20 La joon gatyalíin²mo tyani tsaa'to² 'in jmoo¹o 'ii'²¹ nifu. Joon gacwoo¹o tsaa² jin'²in:

—'In tsá² Israel lo ngɨɨ¹ɨ untyíi²in goo²¹²o'.

21 'Ee¹e jilaa'²¹ cwáain¹ 'e jo tɨɨ²¹na' jmoo²¹o' tsʉ tsá² Roma jna' —jin'² ñi'fii²¹² 'in sɨmɨ́² do.

22 Joon fúui¹gɨ tsá² ga'láa² 'wii²¹² faa'²¹a 'laa'²¹ tya' Poo² do. 'In tsaa'to² do gatyʉ'²ʉ to² 'e gacwó² sɨɨn'³ 'in tsá² do. Joon gapóo¹i coon'¹³ sɨɨ² 'ido.

23 Mo ngayuui'¹³ gapóo¹i lɨɨlɨ¹ gataa'¹i 'nʉñí³. Joon gatyʉ'²ʉ to² 'in tyʉ'² to² 'nʉní³ do 'e tsa'aa²i Poo² coon'²¹ túnˀ².

24 Mo ngayuui'¹³ ganúu²un 'in tyʉ'² to² 'nʉñí³ do jilaa'²¹ 'elo gangajée¹i Poo² coon'¹³ Silas tɨ tyan' tsi 'nʉñí³ do. Joon gato'¹o 'mó² luutɨɨ²ɨ 'ido.

25 La 'woo¹ tyianʉ́ʉ¹ Poo² coon'¹³ Silas do née¹i faa'²¹a júu³ tyʉ́² joon ga'øø¹ø 'e un'goo²¹o Dios. Jileei'²¹ 'in catyaai² do 'in taai² 'nʉñí³ do nuu¹o jilaa'²¹ 'elo.

26 La tsifu joon gajøø'²¹ goon 'wó² tá² lɨɨlɨ¹. Gadyeei'¹³ goon la tøøi² 'nʉñí³ do. Fuxʉ tsifu joon ganó¹ jilaa'²¹ 'oo² 'nʉñí³ do. Joon gaxʉʉ'²¹ʉ jilaa'²¹ cadena 'e 'ñʉ́ʉ¹ʉ cwoo²¹o 'in tsá² taai² do.

27 Mo gajná²-tsi 'in tyʉ'² to² 'nʉñí³ do ganii²¹ 'e niganó¹ jilaa'²¹ 'ooca'nʉ́¹ do. Lɨ́i²ɨ 'e niga'woo¹mo coon'²¹ tya¹. Joon gatyii¹ ñí³ tya'a 'e la mo ijngaai'¹³ 'ña'a.

28 Joon gafaa'²¹a Poo² tá² lɨɨlɨ¹ jin'²in:

—Xuun'¹³ jmeei'¹³ wo'o tsʉ lo-o taan² jna'a coon'²¹ tya¹.

29 Joon 'in tyʉ'² to² 'nʉñí³ do gamɨɨ¹ɨ coon²¹ jí² jneei². Joon ga'ii²¹ cwiin¹in jleei¹ 'goo'²¹o lɨɨlɨ¹. Joon gasii'²¹i 'wojníi¹i tyani Poo² coon'¹³ Silas.

30 Joon ga'woo²¹mo 'ido. Joon gaunngɨɨ¹ɨ sɨɨ'²¹ɨ 'ii:

—Tsañʉʉ'¹, ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa 'e itiin'¹³moo?

31 'Ido-gɨ gañii¹i:

—Cwotya¹-'o'o Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Joon la joon tiin'¹³mo'o coon'¹³ tsá² inʉʉ tyi'i.

32 Joon gacwo'¹o Poo² júu³ tyʉ́² tya' Jesús 'ido coon'¹³ jileei'²¹ 'in taai² inʉʉ tya' 'in tsá² do.

33 Joon 'woo¹ joon garun'²un 'in tyʉ'² to² 'nʉñí³ do moo'wó¹ Poo² coon'¹³ Silas lɨ icwuu'²¹. Joon 'ii coon'¹³ tsá² inʉʉ tya'a gasáa²mo jmɨɨ²¹.

34 Mo ngayuui'¹³ joon gató¹o fu tya'a. Do-o gacwoo¹o 'e gagøø'²¹ø Poo² coon'¹³ Silas. Joon jløø'³mo la tøøi² inʉʉ tya'a tsʉ nigatsáa¹mo-tsi Dios.

35 Mo gajná² 'aa²¹ 'in tsaa'to² nifu do gasii¹in 'ii'¹³ tya'a 'e tsa'woo²i 'in taai² 'nʉñí³ do.

36 Joon gajin'² 'in tyʉ'² to² 'nʉñí³ do sɨɨ'²¹ɨ Poo² do:

—Ningɨɨ¹mo 'ii'²¹ 'e laa²¹²moo 'naa'. La joon nilí²-i 'woo²¹naa' 'e tyʉ́²-ʉ.

37 Pe Poo²gɨ gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in 'ii'¹³ do:

—Cwosii'¹³du'u 'in tyʉ² to² do 'e tsá² Roma jna'a. Tyíia² do nigapóo²i jna'a tyani tsá² fuu²¹. Jo gacón²du 'ii'²¹ coon'²¹ túnˀ². Joongɨ gataa'¹²i jna'a 'nʉñí³. Joon nano-gɨ 'iin²¹²in laai¹ jna'a 'uuin²¹. 'Ee sa lí² la joon. Ce cwojalíin²du yaai do ja'woo²i jna'a.

38 'In 'ii'¹³ do ngatya¹ júu³ tyani 'in tsaa'to² nifu do. 'Ido-gɨ gafoo'¹mo mo ganúu²un 'e 'in tsá² Roma 'ii. Joon ngalíin²mo gamɨɨ¹ɨ wa'a jmáa¹a 'ido fee'¹-tsi.

39 Joon ga'woo¹mo 'ido fu 'nʉñí³. Joon gamɨɨ¹ɨ tyani Poo² coon'¹³ Silas wa'a 'wooi²¹ tsifu 'e fuu²¹ do.

40 Mo ga'woo²i 'nɯñí³ do ngalíin²mo fu tya' 'in tsamí² sii²¹ Lidia do. La nɯ'gɨ 'e tsalíin² ngajøø²¹i tsaru'¹u' joon gatya¹gɨ-tsi 'ido. Joon ngalíin²mo.

17

Gato'¹ tsá² mɨɨ'¹³ fu Tesalónica

1 La caain²¹ tya'i fu¹ lɨ ningalíin² Poo² coon'¹³ Silas gangɨ́ɨ¹i fuu²¹ 'e sii²¹ Anfípolis coon'¹³ Apolonia. Joon mo ngayuui'¹³ joon gatyalíin²mo fu lɨ sii²¹ Tesalónica. Do-o si'² coon²¹ cwo'¹ sinagoga tya' tsá² Israel.

2 La jee²¹² 'nɨ¹ semóo¹ Poo², jiin'¹³ la tɨɨ² nisi'² tya'a, ngóo¹ fu cwo'¹ do mo gatɨ́² jmɨɨ²¹² 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² Israel.

3 Ngatyaa¹a júu³ joon jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i coon'¹³on. Pe tyɯ́²-ɯ ga'e'²e tsá² xiiala jin'² jí² tya' Dios 'e Cristo 'ná¹-a nii²¹ wúu¹. Joon mi yuui'¹³ júun²in 'e 'ná¹-a jiin'¹in tún¹. Joon gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ 'in tsá² do:

—'In Jesús 'in fuu²¹²uu 'naa' lo, 'ii jon Cristo, 'in nigasii¹in Dios ijmá¹ tiin'¹³ tsá².

4 'Inlɨ́ɨi¹³ tsá² Israel do nigajo'¹ lɨɨ²i. Joon gauncaain²¹ coon'¹³ Poo² coon'¹³ Silas. Joon fúu¹mo 'in jo seein²¹ Israel jo'¹ galɨ́ɨ²i. Nitsáa¹mo-tsi Dios coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsamí² tyiin²gɨ.

5 Pe niga'aa¹a tsiiwúu¹ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² Israel 'in jo jo'¹ lɨɨ²i. Gauncaain²¹ 'ido 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² 'lɨɨi'³ soo²¹-tsi 'in ngɨ¹ jøøi² jee²¹² 'ná¹. Gajmaa'¹²a coon²¹ poo²¹² joon gatyaa¹ 'goo²¹ 'e fuu²¹ do. Gangɨɨ¹ɨ 'e fuu²¹ do 'naa'²¹i Poo² coon'¹³ Silas. Joon gangataa²i coon²¹ inɯɯ tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Jasón.

6 Pe mo jo gatsee'²¹i Poo² coon'¹³ Silas do gajñúu¹i 'in tsá² sii²¹ Jasón do coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² jo'¹ lɨɨ²i. Ngajée¹i tyani tsaa'to² do joon ga'oo¹o jin'²in:

—'In tsañɯɯ'¹, 'in nigauntyíi²in la tøøi² juncwii²¹ nigajalíin² lɨ' lo jon,

7 joon 'in Jasón lo niga'ii'²¹mo fu tya'a. Jilaa'²¹ 'e 'ee¹e 'in tsá² no faa'²¹a 'laa'²¹ tya' 'in tyɯ'² to² nifu 'in tyíin¹ Roma. Tsɯ jin'²in 'e seen²¹mo jaain²¹ røøi¹³ 'in sii²¹ Jesús 'in feei'¹gɨ lagɨ 'in tyɯ'² to² Roma.

8 Mo ganúu²un 'elo 'in tsá² do coon'¹³ 'in tsaa'to² ga'láa² 'wii²¹² to'²o mɨɨ'¹³.

9 Pe Jasón coon'¹³ 'in catyaai²gɨ do gacwoo¹o cuu² 'e tsáa¹mo-tsi 'in tsaa'to² do 'e i'woo²¹mo Poo² coon'¹³ Silas 'e fuu²¹ do. Joon galáa²mo 'ido.

Poo² coon'¹³ Silas tsalíin² Berea

10 La tsifu joon 'in tsaru'¹u' do ga'woo²¹mo Poo² coon'¹³ Silas coon²¹ 'e canɯɯ²¹. Ngalíin² fu Berea. Mo gatyalíin² do joon ngalíin² cwo'¹ sinagoga.

11 Wo²gɨ-tsi 'in tsá² néei¹ Berea do lagɨ 'in tsá² néei¹ Tesalónica. Joon lɨ́¹gɨ 'yaai¹-tsi ga'ii'²¹i júu³ tyɯ́². La coon²¹ jmɨɨ²¹² gauntsáa¹a júu³ tyɯ́² tya' Dios. Gacón²du cwáain¹ wana 'e jo'¹o 'e faa'²¹a 'in tsá² do.

12 'Wii'¹³ joon lɨ́ɨ¹ fúui¹ 'in gajo'¹ lɨɨ²i. Jee²¹² 'in nijai'² lɨɨ²i do seein²¹ tsamí² tyiin²gɨ 'in faa'²¹a jmíi¹ griego. Joon jo'¹o galɨ́ɨi² 'inlɨ́ɨi¹³ tsañɯɯ'¹.

13 Mo galiñi¹ tsá² Israel néei¹ Tesalónica 'e Poo² taan¹in fu Berea cwoo¹o júu³ tyɯ́² tya' Dios ngalíin² ngajmáa² mɨɨ'¹³.

14 Pe 'in tsá² jai'² lɨɨ²i seein²¹ do la tsifu joon gasii¹in Poo² lɨ ti' jmɨ'ñi'³. Pe joon Silas coon'¹³ Timoteo gajaan¹o fu Berea.

15 'In ningalíin² coon'¹³ Poo² ngajée¹i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Atenas. Joon cwoliin¹in tún¹ gatyaa¹ júu³ 'e Silas coon'¹³ Timoteo 'ná² tsalíin² tsauncaain²¹ coon'¹³ Poo la jmoono.

Mo taain¹ Poo² fu Atenas

16 La 'ɨɨ²¹² jáan¹in Poo² Silas coon'¹³ Timoteo fu Atenas do lɨ́ɨ¹ fa'í³ lɨɨ¹i. Tsɯ lɨ́ɨ¹ 'láai² nii² dioses 'in tsaa'²-tsi 'in tsá² do.

17 Tsɯ 'wii'¹³ joon ngafaa'¹²o fu cwo'¹ sinagoga joongɨ coon'¹³ 'in catyaai² 'in tsaa'²-tsi Dios. La coon²¹ jmɨɨ²¹² ngafaa'¹²o coon'¹³ jilee'²¹ 'in taa²i 'moo'¹³ do.

18 'Inlɨ́ɨi¹³ tsá² 'in untsáa¹ júu³ tya' coon²¹ poo²¹² 'e sii²¹ epicúreos coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³gɨ 'in niuntsáa¹ júu³ tya' coon²¹ poo²¹² 'e sii²¹ estoicos gatsee'²¹i Poo² joon ga'láa² 'wii²¹² gasɨ́ɨ²i:

—¿'Ee 'e jin'² 'in tsañɯɯ'¹ no? 'Áai¹ tyafo'² tyaa¹a 'goo²¹.

'Inlɨ́ɨi¹³gɨ jin'²in:

—La lɨ́ɨ¹i 'in tya¹ coon²¹gɨ júu³ tya' dioses 'in xee'²¹mo no.

La lo gajin'²in tsɯ 'wii'¹³ Poo² do tyaa¹ júu³ tya' Jesús joongɨ tya' xiiala galɨ́² mo gajiin'¹in.

19 Joon 'in tsá² do ngajée¹i Poo² fu coon²¹ lɨ sii²¹ Areópago. Do-o lɨ tɨɨi²¹ lɨcaain²¹ mo sá² jilaa'²¹ 'e sɨɨ¹i. Joon gasɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Lo-o 'ná² lɨ ñii²i'in jilaa'²¹ 'e 'múui² 'e tyá²'a 'e'²'e.

20 Fu'²'u jna'a coon²¹ júu³ 'e jo mo nɯɯ²¹ɯ'ɯ jiin'¹³ coon²¹ naa'¹³. 'Ii²¹²oo'o tsáai¹-tsii'i 'ee 'øøi'²¹-tsi 'e júu³ no —jin'² 'in tsá² do.

21 Tsɯ jileei'²¹ 'in seein²¹ Atenas coon'¹³ jileei'²¹ 'in jalíin² lɨ xiia' 'in néei¹ do canii² 'iin²¹²in 'e nuu¹un sɨ 'e faa'²¹a 'e jmai'² 'e 'múu²mo.

22 Joon gamaa¹a Poo² siin'¹²in jee²¹² 'in tsá² do 'e fu yɯ' moo'²¹ lɨ sii²¹ Areópago do. Joon gajin'²in:

—Nɯ́ɯ³duu' tsá² seein²¹ Atenas. Nicón³oo cwáain¹ 'e 'áai¹gɨ tsáai¹-'oo' jileei'²¹ dioses tyii'.

23 Tsɯ mo ningɨ́³ɨɨ jøø³øø la caain²¹ lɨ un'goo²oo' dioses tyii' joon gatsaa'³aa ni altar tyii' coon²¹ júu³ 'e jin'²: "Tya' 'in dios 'in jo mo galicwii¹naa'." Pe 'in dios 'in un'goo²oo' no

pe jo cwii[1]naa' no 'in lo-gɨ 'in Dios 'in foo'[13]na coon'[13] 'naa'.

24 "In Dios lo fii[212] juncwii[21] joongɨ ni cwoo'[13] juncwii[21] tsʉ nigajmaa[1]o juncwii[21] coon'[13] jilaa'[21] 'e sá[2]. Jo seein[21] 'ido tsi inʉʉ cwo'[1] 'e jmoo[1]o tsá[2].

25 Jon'gɨ sɨtyéen[1]in jmɨɨ[212] jilaa'[21] 'e jmá[1] tsá[2]. Tsʉ 'ii-o nigacwo'[1]o jna' jilaa'[21] juncwii[21] tyi'. 'Ii-o nicwoo[1]o tyi[2] 'e lee[21]e', coon'[13] jilaa'[21] 'e jmoo[21]o' jna' to[2].

26 'Coon'[13] coon[21] jmɨ[1] 'øø[2]mo gajmee[1]i jileei'[21] tsá[2] taain[212] juncwii[21]. Joon 'ii gatyʉ'[2] to[2] lɨ́[2]-ɨ liseein[21] tsá[2] joongɨ lɨ icwá[2] tsá[2].

27 'Iin[212]in Dios 'e 'naa'[21]mo tsá[2] 'ii. Coon'[13] la joon tyee'[13]mo tsá[2] 'ii tsʉ jo wíin[2] seein[21] Dios lɨ saan[21] jna' la jaan[21]na'.

28 Tsʉ 'ii'[21] tya' Dios saan[21]o' joongɨ ngɨɨ[21]ɨ'. Joongɨ jmoo[21]o' jilaa'[21]a. La gajin'[2] 'inlɨ́ɨɨ[13] poetas tyii': "Jóon[1] Dios jna'."

29 Wana jóon[1] Dios jna' jo 'ɨ[1]-tsi' 'e Dios lɨ́ɨ[1]i lawa jaain[21] fii[212] 'in gajmeei[1] tsá[2] 'ña'a 'in lɨ́ɨi[1] cwanáa[1] sɨ cwataa[21] 'ee sɨ cuun[212] 'ee.

30 La mo jéei[1] la jo mo ñi[1] tsá[2] jo mo gajmaa[1]a Dios jilaa'[21] 'e jmoo[1]o tsá[2]. Pe nano nityʉ'[2]ʉ to[2] 'e jileei'[21] 'in seein[21] doñixiia' 'e unsɨ́ɨ[2]mo 'e 'ɨ[1]-tsi.

31 Tsʉ nigatyii'[13] Dios coon[21] jmɨɨ[212] mi jmáa[1]a 'ii'[21] tya' tsá[2] seein[21] juncwii[21]. Joon coon[21] tsáa[1] 'ii'[21] tya'a. Joon ijmáa[1]a 'ii'[21] coon'[13] jaain[21] tsanʉʉ'[1] 'in nigatyii'[13]in. Joon la joon gacwo[1] Dios coon[21] li[2] mo gaunjiin'[1]in 'in Jesús do jee[212] 'lɨɨ[212] —jin'[2] Poo[2] do sɨɨ'[21]ɨ 'in tsá[2] do.

32 Joon mo ganúu[2]un júu[3] tya' 'e jiin'[1] tsá[2] jee[212] 'lɨɨ[212] 'inlɨ́ɨɨ[13] do gaungøø[1]mo Poo[2] do. 'Inlɨ́ɨ[13]gɨ gajin'[2]in:

—'E tyʉ́[2]gɨ wa'a nʉʉ[21]ʉ' 'e júu[3] lo mo coon'[21] tún[2].

33 Joon gatʉ́ʉ[2]mo Poo[2] 'ii.

34 Pe 'inlɨ́ɨ[13] tsá[2] do jo gatíui[2] Poo[2] do. Gajo'[1]o lɨ́ɨ[2]i. Jaain[21] jee[212] 'in jo'[1] galɨ́ɨi[2] do 'in sii[21] Dionisio. 'Ii jaain[21] 'in tyʉ'[2] to[2] Areópago do. Joongɨ jo'[1]o galɨ́ɨi[2] jaain[21] tsamɨ́[2] sii[21] Dámaris coon'[13] 'inlɨ́ɨi[13]gɨ.

18

Poo[2] taain[1] fu Corinto

1 Mo ngayuui'[13] joon gacwo'ɨ́ɨ[1]ɨ Poo[2] fuu[21] Atenas. Joon gangóo[1]on coon[21] fuu[21] sii[21] Corinto.

2 Joon do-o gatsee'[21]i jaain[21] tsá[2] Israel 'in sii[21] Aquila, 'in galiseein[21] coon[21] lɨ sii[21] Ponto. La mo jéei[1]gixʉ Aquila do coon'[13] 'oo[212]o, 'in sii[21] Priscila, ga'woo[21]i Italia gatyalíin[2] fu Corinto do. Ga'woo[21]mo do tsʉ 'in tyʉ'[2] to[2] nifu 'in sii[21] Claudio gatyʉ'[2]ʉ to[2] 'e 'woo[21]mo jilee'[21] tsá[2] Israel 'e Roma do. Joon ngafeei'[13] Poo[2] do 'ii.

3 Coon[21] to[2] 'e nijmoo[1]o coon'[13] Poo[2]. Jmoo[1]-o 'nʉ'mɨ'[2] tsʉ 'wii'[13] joon do-o gajaan[1]o joon gajmaa[1]o to[2] coon'[13]on.

4 La coon[21] jmɨɨ[212]mo 'ii'[21] 'woo'[21] tsá[2] Israel ngóo[1] Poo[2] fu cwo'[1] sinagoga. Do-o gacwoo[1]o júu[3] tya' Dios. 'Iin[212]in 'e litsáa[1]mo-tsi tsá[2] júu[3] tya' Jesús. Gacwo'[1]o júu[3] tsá[2] Israel joongɨ 'in jo seein[21] joon.

5 Mo gatyalíin[2] Silas coon'[13] Timoteo jalíin[2] fu Macedonia. Poo[2] canii[2] gajmaa[1]a gacwoo[1]o júu[3] tyʉ́[2]. Gasɨɨ'[21]ɨ júu[3] coon[21] tsáa[1] tya' tsá[2] Israel 'e Jesús do 'ii Cristo 'in sɨjéen[1]in.

6 Pe 'idogɨ gasɨɨ[2]i yaa-i ga'láa[2] 'wii[212] faa'[21]a 'laa'[21] tya' Poo[2]. Joon Poo[2] do gajø'[2]ø sɨin'[13]ɨn lawa coon[21] li[2] joon gajin'[2]in:

—Tsaa[2] tyii' yaamoo' 'ejo tiin'[13]gɨɨ'. Jo tsaa[2] tyiia tsʉ lɨ́ɨ[1] nigajmáa[3]oo júu[3]. La nano-o 'e níi[3]oo tya' tsá[2] 'in jo seein[21] Israel.

7 Joon gacwo'ɨ́ɨ[1]o 'e cwo'[1] do. Joon gangaa'[12]ɨ fu tya' jaain[21] tsá[2] sii[21] Justo. 'Ii jaain[21] 'in un'goo[21] Dios. Tyíin[1]in caai[1] cwo'[1] do.

8 Joon jaain[21] 'in sii[21] Crispo, 'in tyʉ'[2] to[2] cwo'[1] do, galitsáa[1]mo-tsi Ña'ñʉ'[1]ʉ' Jesús coon'[13] la tøøi[2] inʉʉ tya'a. La joon fúu[1]mo tsá[2] seein[21] Corinto do galitsáa[1]mo-tsi mo ganúu[2]un 'e júu[3] tyʉ́[2] do. Mo gajo'[1] lɨ́ɨi[2] gasáa[2]mo jmɨɨ[21].

9 Joon Dios gasɨɨ'[21]ɨ Poo[2] coon[21] lawa 'e cɨɨ[1] jin'[2]in:

—Jo jmáa[3]'a 'goo'[21]'o 'e cwo'[3]'o júu[3] tyʉ́[2]. Jo jón[3]'on tii[2]

10 tsʉ siin'[13]moo coon'[13] 'nʉ. Joon jo 'in cwéei[2] saain'[1] 'nʉ jmee'[21]i 'nʉ jilaa'[21] 'e gó[2]. Lɨ́ɨ[1] fúui[1] tsá[2] tyiia 'in seein[21] 'e fuu[21] lo —jin'[2] Dios.

11 La joon Poo[2] gajaan[1]o coon[21] jiin[21] tsi ca'no'[3] 'e fuu[21] Corinto do. 'Ee[1]e júu[3] tyʉ́[2] tya' Dios jee[212] 'in tsá[2] do.

12 Pe la jee[212] jmɨɨ[212] joon gatyʉ'[2] Galión to[2] lɨ sii[21] Acaya. Joon jee[212] jmɨɨ[212] joon 'in tsá[2] Israel do galicaain[21] gafaa'[21]a 'laa'[21] tya' Poo[3]. Joon ngajée[1]i Poo[2] tyani tsaa'to[2] 'in tyʉ'[2] to[2] do.

13 Joon 'in tsá[2] Israel do gacwoo[1]o Poo[2] tsaa[2] tyani 'in tyʉ'[2] to[2] do jin'[2]in:

—'In tsañʉʉ'[1] lo ngɨɨ[1] to[2] 'e'[2]e tsá[2] júu[3] 'e 'ná[1]-a tsá[2]-tsi tsá[2] Dios 'e jo 'ee tɨɨsi'[2].

14 Poo[2] ningóo[1] 'e faa'[21]o mo gajin'[2] Galión, 'in tyʉ[2] to[2] do, gasɨɨ'[21]ɨ tsá[2] Israel do:

—Tsá[2] Israel, nʉ́ʉ[2]duu' 'e ifo'[3]oo lo. Wana coon[21] 'e niga'lee'[21]i 'in tsá[2] lo sɨ coon[21] tsaa[2] fee'[1] inúu[3]oo coon'[21] tún[2] júu[3] tyii'.

15 Pe wana jiin'[13] coon[21] la tɨɨsi'[2] tyii' jiin'[13] la 'oo'[21] yaamoo' unrøø[21]oo' 'e júu[3] lo yaamoo'. Tsʉ jo 'iin[212]moo jmáa[3]aa 'ii'[21] jilaa'[21] 'e júu[3] lo.

16 Joon ga'woo[21]mo tyitsaa[212]mo fu caluu.

17 Joon jileei'[21] tsá[2] 'in faa'[21] jmíi[1] griego 'in jo seein[21] Israel gasaan'[12]in jaain[21] tsá[2]

sii^{21} Sóstenes 'in tyʉ$^{'2}$ to^{2} cwo$^{'1}$ do. Joon gajmee$^{'21}$i tyani 'in tsaa'to^{2} do. Pe coonti jo 'ee gaunjíi^{2}i Galión do.

Poo^{2} gangáa$^{'13}$i túnʼ fu Antioquía

18 Wóo^{2}gɨxʉ gajaan^{1} Poo^{2} do mo ngayuui$^{'13}$ jilaa$^{'21}$ 'elo. Mo lɨcɨɨin^{21} joon ga'íi^{2}o júu^{3} tsaru$^{'1}$u' do. Joon caan^{21}mo ngalíin^{2} coon$^{'13}$ Priscila coon$^{'13}$ Aquila. Joon fu Cencrea do nigauntsiin^{1}in Poo^{2} coon^{21} 'ii$^{'21}$ tya'a 'e nigamaa^{1}a joon gatyʉ$^{'2}$ʉ po'tyíi^{1}i. Mo ngayuui$^{'13}$ joon nga'ii^{21}o tsi coon^{21} barco. Joon ngalíin^{2}mo fu Siria. La nʉ'gɨ 'e tyalíin^{2} Siria tyalíin^{2}

19 coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Efeso. Do-o gatúu^{2}mo Poo^{2} Priscila coon$^{'13}$ Aquila. Joon ngoo^{21}-o cwo$^{'1}$ sinagoga. Do-o ngasiin^{1}in coon$^{'13}$ tsá^{2} Israel 'in lɨcaain^{21}.

20 Joon 'ido-gɨ gamɨɨ^{1}ɨ tyani Poo^{2} wa'a iján^{1} wóo^{2}gɨ pe jo gali'iin^{212}in.

21 Pe Poo^{2} ga'íi^{2}o júu^{3} 'ido gajin'^{2}in:

—'Ná^{1}-a taan^{1}na fu Jerusalén tsʉ 'ná^{1}-a jmaa$^{'13}$aa jmɨɨ^{212} 'e nijó^{1}. Pe wana cwo^{1} Dios 'ii$^{'21}$ yafoo$^{'13}$moo 'naa' túnʼ.

Joon nga'ii^{21}o tsi coon^{21} barco. Joon gacwo'íi^{1}o fu Efeso.

22 Mo gatyee$^{'12}$i fu Cesarea joon ngóo^{1} Poo^{2} fu Jerusalén. Do-o ngafee$^{'13}$i 'in jai$^{'2}$ líii^{2} néei^{1} do. Mo ngayuui$^{'13}$ joon ngoo^{21}-o fu Antioquía.

23 Do-o gajaan^{1}an coon^{21} sii$^{'13}$ cwaa^{21}xʉ. Mo ngayuui$^{'13}$ joon gangoo^{21}-o túnʼ, gangíi^{1}i la coon^{21} fuu^{21} lɨ sii^{21} Galacia coon$^{'13}$ Frigia. Do-o gatya^{1}gɨ-tsi 'in nijo$^{'1}$ líii^{2}.

Apolos cwoo^{1}o júu^{3} fu Efeso

24 La jee^{212} jmɨɨ^{212} joon gatyía^{1} fu Efeso jaain^{21} tsá^{2} Israel 'in sii^{21} Apolos. Nigaliseein^{21} coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Alejandría. Líi^{1} tyʉ^{2} tɨɨi^{21} cwoo^{1}o júu^{3} tyʉ^{2}. Joongɨ líi^{1} tyʉ^{2} cwii^{1}i jí^{2} tya' Dios.

25 Joon nigauntsáa^{1}o fu^{1} tya' Ña'nʉ$^{'1}$ʉ'. Mo faa$^{'21}$a yaai^{1}-tsi lɨɨli^{1}. Joon 'ee^{1}e la ti cwáain^{1} tya' Jesús fiin$^{'13}$ ñi^{1}o jiin$^{'13}$ la gasaai^{1} Wó^{3} tsá^{2} jmɨɨ^{21}.

26 Gatyaa^{1} Apolos do júu^{3} tsi cwo$^{'1}$ sinagoga. Jo cu$^{'2}$-tsi. Pe mo ganúu^{2}un Priscila coon$^{'13}$ Aquila júu^{3} tya'a gatøø^{1} Apolos do coon$^{'21}$. Joon gacwo$^{'1}$gɨ cwáain^{1} tya' Jesús tyʉ^{2}gɨ 'ido.

27 La mo 'iin^{212}in Apolos tsáa^{1}a fu lɨ sii^{21} Acaya 'in jai$^{'2}$ líii^{2} do gauncoon$^{'13}$on. Joon 'in tsaru$^{'1}$u' do gacwo$^{'1}$o Apolos coon^{21} jí^{2} 'a 'ii$^{'21}$mo 'in tsaru$^{'1}$u' néei^{1} lɨ tsáa^{1}a 'ii. Mo gatyíi^{1}a fu Acaya do líi^{1} tyʉ^{2} gauncoon$^{'13}$on 'in tsaru$^{'1}$u' 'in nigalijai$^{'2}$ líii^{2} 'wii$^{'13}$ fee$^{'1}$mo-tsi Dios tya'a.

28 Nigatyaa^{1} júu^{3} tyani jileei$^{'21}$ tsá^{2} xiiala nigacai$^{'2}$-tsi tsá^{2} Israel. Joon coon$^{'13}$ jí^{2} tya' Dios gajmaa^{1}a júu^{3} 'e Jesucristo 'in sɨjéen^{1}in do. Joon 'in tsá^{2} seein^{21} Israel do jo lí^{2} wa'a jo cwo$^{'1}$o júu^{3} ruu$^{'21}$i.

19

Poo^{2} taain^{1} Efeso

1 La 'ɨɨ^{212} taain^{1} Apolos fu Corinto do Poo^{2} gangíi^{1}i fu tsaa' moo$^{'21}$. Joon gajgáa^{1}i fu Efeso. Do-o gatsee$^{'21}$i 'inlíii^{13} 'in jai$^{'2}$ líii^{2}.

2 Joon gaunngɨɨ^{1}i:

—¿Tɨ niga'ii$^{'13}$naa' 'in Espíritu Tyʉ^{2} tya' Dios mo galitsáai^{1}-'oo'?

'Ido-gɨ gañii^{1}i:

—Coonti jo mo ganʉʉ^{21}ʉ'ʉ 'e seein^{21} Espíritu Tyʉ^{2} tya' Dios.

3 Joon gajin'^{2} Poo^{2} gasɨɨ$^{'21}$ɨ 'ido:

—¿Xiiala nigasáa^{2}naa' jmɨɨ^{21}?

'Ido-gɨ gañii^{1}i:

—Jiin$^{'13}$ la nigasaai^{1} Wó^{3} tsá^{2} jmɨɨ^{21}.

4 Poo^{2}-gɨ gajin'^{2}in:

—Mo gasaai^{1} Wó^{3} tsá^{2} jmɨɨ^{21} lawa'a coon^{21} li^{2} 'e unsíi^{2}mo tsá^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi. Pe gajin'^{2}o 'e 'ná^{1}-a tsáai^{1}-tsi tsá^{2} 'in jó^{1} cɨɨin^{21}gɨxʉ lagɨ 'ii. Joon 'ii Cristo.

5 Mo ganúu^{2}un 'elo jilee$^{'21}$mo gasáa^{2}mo jmɨɨ^{21} coon$^{'13}$ 'e sii^{21} Ña'nʉ$^{'1}$ʉ' Jesús.

6 Joon mo gataan^{1}an Poo^{2} cwoo^{1}o tya' 'in tsá^{2} do gajó^{2} 'in Espíritu Tyʉ^{2} lɨ téen^{2}in. Joon ga'láa^{2} 'wii^{212} gafaa$^{'21}$a jmíi^{1} xiia$^{'21}$. Joon gacwoo^{1}o júu^{3} 'e nigacwo^{1} Dios.

7 'In tsá^{2} do tí^{1} 'ii dyatuuin^{1} coon'tya.

8 La 'ɨɨ^{212} jiin$^{'13}$ la gatsín^{1} gaai^{21} sɨɨ$^{'21}$ Poo^{2} tsaa^{21}o fu cwo$^{'1}$ sinagoga. Joon ngacwoo^{1}o júu^{3} jo cu$^{'2}$-tsi. Joon lɨɨ$^{'21}$o tya^{1}-tsi tsá^{2} xiiala mi tyʉ$^{'2}$ Dios to^{2} tsá^{2}.

9 Pe 'inlíii^{13}gɨ gali'waa$^{'21}$-tsi. Joon jo jo$^{'1}$ galíii^{1}i lɨ' faa$^{'21}$gɨ 'laa$^{'21}$ tya' júu^{3} tyʉ^{2} do tyani tsá^{2}. Joon gatyii^{1}mo Poo^{2} 'ña'a jee^{212} 'in tsá^{2} do. Joon gatøø^{1}o jiin$^{'13}$ 'in nijai$^{'2}$ líii^{2} do coon$^{'21}$. Ngalíin^{2} coon^{21} lɨ untsáa^{1} tsá^{2} tya' jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Tiranno. Joon do-o gasíii^{2} la coon^{21} jmɨɨ^{212}.

10 La joon do-o gateen^{1}in ce gatsín^{1} túnʼ^{2} jiin^{21}. Joon jilee$^{'21}$mo 'in seein^{21} la caain^{21} lɨ sii^{21} Asia ganúu^{2}o júu^{3} tyʉ^{2} tya' Ña'ñʉ$^{'1}$ʉ' Jesús. Lagɨ 'in tsá^{2} Israel lagɨ 'in tsá^{2} jo seein^{21} joon ganúu^{2}o.

11 Dios nigajmaa^{1}a coon^{21} milagro fee$^{'1}$ 'wii$^{'13}$ cwáain^{1} tya' Poo^{2} do.

12 Cagɨ póo^{1} sɨ 'no$^{'3}$ 'mɨ$^{'2}$ 'ee 'e nigasoin^{21} Poo^{2} tsalii^{1} fu lɨ teei$^{'12}$ tsatsaa$^{'13}$ joon 'láa^{2}mo coon$^{'13}$ jmoowúu^{1} 'e tyaan^{1}. Joon jileei$^{'21}$ espíritu gó^{2} 'woo^{21}mo alma tya'a.

13 Pe 'inlíii^{13} tsá^{2} seein^{21} Israel do 'in jalíin^{2} lɨ xiia' 'in 'wooi^{1} espíritu gó^{2} tya' tsá^{2} gali'iin^{212}in 'wóo^{1}i espíritu gó^{2} coon$^{'13}$ 'e sii^{21} Ña'ñʉ$^{'1}$ʉ' Jesús. Joon gajin'^{2}in sɨɨ$^{'21}$ɨ 'in'lɨɨi$^{'3}$ 'yuui^{2} alma tya' tsá^{2}:

—Tyʉ$^{'3}$ʉʉ to^{2} 'woo^{21}naa' coon$^{'13}$ 'e sii^{21} Jesús, 'in Jesús 'in faa$^{'21}$a Poo^{2} júu^{3} tyʉ^{2} tya'a do.

14 La joon nigamaa[1]a dyái[1] jóon[1] tya' jaain[21] tsá[2] Israel 'in sii[21] Esceva, 'ii tsafeei'[1] 'in tyʉ'[2] to[2] untsá[2].
15 Pe mo gajmaa[1]a 'elo 'in'lɨɨi'[3] do gañii[1]i:
—Cwii[1]moo Jesús do. Cwii[1]mogɨɨ jon Poo[2]. ¿Pe 'iin-gɨ 'naa'?
16 Mo ngayuui'[13] joon 'in tsá[2] taai[2] 'in'lɨɨi'[3] alma tya'a do ga'ɨ́ɨ[2]i jee[212] 'in tsá[2] do. Coon'[13] waa'[21] pí[2] tya'a galɨ'[1]o jileei'[21] 'in tsá[2] do. Gajmee'[21]i 'ido lɨɨlɨ[1]. Ce gacwiin[1]in fu caluu tɨ' ringúu[1]i joongɨ sɨcwuu'[21]i.
17 Joon jileei'[21] 'in tsá[2] Israel coon'[13] 'in jo seein[21] joon 'in néei[1] Efeso do galiñi[1]i joon lɨ́ɨ[1] gafo'[1]i. Joon lɨ́ɨ[1] gaun'goo[21] tsá[2] Ña'ñʉ'[1]ʉ' Jesús.
18 Joon fúu[1]mo 'in nijo'[1] lɨ́ɨi[2] jalíin[2] jatyaa[1] júu[3] jilaa'[21] 'e gó[2] 'e nigajmaa[1]a la mo jéei[1].
19 Fúu[1]mo 'in nigauntsáa[1] júu[3] loo[1] tyaan[1] jí[2] tya'a. Joon gajún[2]o tyani tsá[2]. Mo gajmaa'[12]a cwáain[1] tya' 'e jí[2] lo gacɨ́ɨin[2] tún[2] cíein[13] tsi ca'no'[3] mil cuu[2].
20 La joon fúu[1]mogɨ tsá[2] ganúu[2]o júu[3] tya' Ña'ñʉ'[1]ʉ'. Joon gatsá[2]-tsi tsá[2] Dios mo nii[21] 'ii'[21] tya' Dios.
21 Mo ngayuui'[13] jilaa'[21] 'elo Poo[2] ga'ɨ[1]-tsi 'e tsafee'[12]i tsá[2] 'in néei[1] fu lɨ sii[21] Macedonia coon'[13] lɨ sii[21] Acaya. Joon ingɨ́[1]mogɨ ca tɨ' Jerusalén. Joon gajin'[2]in:
—Mi yuui'[13] níi[3]ii fu Jerusalén 'ná[1]-a jon níi[3]ii fu Roma.
22 La 'ɨɨ[212] jan[1] Poo[2] coon[21] sii'[13]gɨxʉ fu Asia gasii[1]mo Timoteo coon'[13] Erasto, 'in jmoo[1]o to[2] coon'[13]on, fu Macedonia.

To'[2] tsá[2] mɨɨ'[13] fu Efeso

23-24 La jee[212] jmɨɨ[212] joon jaain[21] tsá[2] sii[21] Demetrio gajmaa[1]a mɨɨ'[13] tya' cwáain[1] tyʉ́[2] tya' Jesús. Demetrio do-o jaain[21] 'in jmoo[1]o to[2] coon'[13] cwataa[21]. Jmoo[1]-o jilaa'[21] 'e 'ya'[2]gɨ tya' jaain[21] diosa tya'a 'in sii[21] Diana. Joon lɨ́ɨ[1] jnaa'[1]a cuu[2] coon'[13] jilaa'[21] 'e jmoo[1]o coon'[13] jileei'[21]gɨ 'in jmoo[1]o to[2] coon'[13]on.
25 Joon gauncaain[21] jileei'[21] 'in jmoo[1]o to[2] coon'[13]on coon'[13] jileei'[21] tsá[2] 'in jmoo[1]o to[2] la do. Joon gajin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ 'in tsá[2] do:
—Tsañʉʉ'[1], jnaa'[1]o' jilaa'[21] 'e tsangɨ́ɨ[2]na' 'e tyʉ́[2]-ʉ saan[2]an' coon'[13] jilaa'[21] to[2] 'e jmoo[21]o'.
26 Pe la lí[2] 'e jøø[21]ø' joongɨ nʉʉ[21]ʉ' la lɨ júu[3] tya[1] Poo[2] do ngɨɨ[1] jin'[2]in 'e jilee'[21] dioses 'in jmaai[1] tsá[2] jon' dioses 'i. Joon la joon fúu[1]mo 'in nigajai'[2] lɨ́ɨi[2] júu[3] tya'a. Jon' jiin'[13] lo-o pe la caain[21] lɨ sii[21] Asia.
27 'Áai[1] tyafo'[2] gó[2] tyi' tsʉ jilaa'[21] to[2] 'e jmoo[21]o' lo itsa'ɨ́[1]-ɨ. La joon intʉ́[2] tsá[2] cwo'[1] tya' diosa tyi' sii[21] Diana. Nee[2]o' 'e jilee'[13] tsá[2] Asia coon'[13] la tøøi[2] juncwii[21] un'goo[21]o 'ii. Pe nano 'áai[1] fo'[2] tya' diosa tyi' 'in fee'[1] wana jo 'in un'goo[21]gɨ 'ii —jin'[2] Demetrio do.
28 Mo ganúu[2]un jilaa'[21] 'elo lɨ́ɨ[1] gatsá[2] 'nii'[21]-tsi joon ga'oo[1]o:
—¡Fee'[1]mo diosa tyi'! ¡Fee'[1]mo Diana, diosa tya' 'in néei[1] Efeso!
29 Lɨ́ɨ[1] gatyaa[1]a 'in tsá[2] do 'goo[21]. Gasan'[2]mo jaain[21] tsá[2] sii[21] Gayo coon'[13] jaain[21]gɨ 'in sii[21] Aristarco. Gái[1] tsá[2] seein[21] Macedonia 'in ngɨ́[1] coon'[13] Poo[2] do. Tsifu joon gajñúu[1]in tɨ lɨ si'[2] 'nʉ́[1] lɨ lɨcaain[21] tsá[2] fuu[21] do.
30 Joon Poo[2] la mo 'iin[212]in tsa'ii[21] tsafee'[12]i 'in tsá[2] do pe 'in jai'[2] lɨ́ɨi[2] catyaai[2] do jo gacwoo[1]o.
31 Joon 'inlɨ́ɨi[13] tsacøøi'[13] seein[21] Asia do 'in seein[21] Poo[2] tyʉ́[2] coon'[13] gasii[1]in júu[3] 'e jo tsáa[1]a 'ii jee[212] do.
32 'Áai[1] sɨcaai'[13] 'e faa'[21]a tsá[2] do la jaain[21] la jaain[21] tsʉ jiin'[13] jo ñii[1]gɨ 'ee to[2] 'e nigalicaain[21] do.
33 Joon 'in tsá[2] Israel do gatyii'[13]in jaain[21] tsá[2] sii[21] Alejandro 'in gajmaa[1]a coon[21] lɨ[2] coon'[13] cwoo[21]o. 'Iin[212]in faa'[21]a cwáain[1] tya'a.
34 Pe mo galili'[3]i 'in tsá[2] fúui[1] do 'e tsá[2] Israel do joon ga'oo[1]o wóo[2] lɨɨlɨ[1]. Xʉʉ jogɨ gatɨ́[2] tún[2] hora ga'oo[1]o 'ido jin'[2]in:
—¡Fee'[1]mo Diana diosa tyi' 'in néei[1] Efeso!
35 Joon 'in tɨjí[2] tyiin[1] fuu[21] do mo galɨ'[1]ɨ 'ɨ́ɨ[2] tii[2] jee[212] 'in tsá[2] do gajin'[2]in:
—Tsá[2] seein[21] Efeso, la tøø[2]mo juncwii[21] ñii[1]i 'e fuu[21] Efeso lo 'e tɨ́ɨ[2]mo un'øø'[21]mo cwo'[1] tya' diosa 'in feei'[1] sii[21] Diana 'in nigatøøi'[21] fu yʉ' juncwii[21].
36 La joon jo cweei[1] faa'[21]a tsá[2] 'laa'[21]. Coon'tún[2]duu'. Jo jmaa[2]duu' jiin'[13] la jo mo tyaa[2]aa' cwáain[1].
37 Tsʉ 'in tsañʉʉ'[1] 'in jajéei[1] 'naa' lo jo 'ee mo gajmaa[1]a jon'gɨ mo gafaa'[21]a 'laa'[21] cwáain[1] tya' diosa tyii'.
38 Wana 'in Demetrio no coon'[13] jilee'[21] 'in jmoo[1]o to[2] coon'[13] sá[2] coon[21] tsaa[2] cwó[2] tya' doñi'iin, lí[2]-i tsalíin[2] tyani tsaa'to[2]. 'I-gɨ unrøø[21] júu[3] no.
39 Wana 'oo[2] 'naa' coon[21] júu[3] xiia'[21]gɨ lí[2]-i mɨ́[2]ɨɨ' 'e licaain[21] tsá[2] coon'[21] tya[1]. Joon sɨ́ɨ[13]oo' júu[3] ja'[2]mo.
40 Tsʉ 'ɨi[1]-i fo'[2] tyi' wana galiñi[1] tsaa'to[2] tyʉ'[2] to[2] fuu[21] lo la lí[2] 'e nigajmaa[2]aa' no. Jo 'ee lɨ́ɨ[13] cwáain[1] sá[2] cwoo[21]o' tya' 'e mɨɨ'[13] 'e nigalí[2] no.
41 Joon mo ngayuui'[13] gajin'[2] 'elo ga'ɨ'[1]ɨ júu[3] gajø'[2]mo tsá[2].

20

Poo[2] tsáa[1]a fu lɨ sii[21] Macedonia coon'[13] lɨ sii[21] Grecia

1 Mo gatséi[1] jilaa'[21] 'e mɨɨ'[13] do gatø'[1]ø Poo[2] jileei'[21] tsá[2] jo'[1] lɨ́ɨi[2]. Joon gacwo'[1]o cwáain[1] 'ido. Mo ngayuui'[13] joon ga'ɨ'[1]o júu[3] 'ido. Garøøn[1]in joon gangoo[21]o fu Macedonia.

2 Joon ngafee'12i jileei'21 'in néei1 la náa1 fuu21 do. Gatya1gɨ-tsi tsaru'1u' coon'13 júu3 tya'a. Mo ngayuui'13 joon gatyía1 fu lɨ sii21 Grecia.

3 Do-o gajaan1an gaai21 sɨɨ'21. Ni'yuui2 fu1 'e tsa'í2 barco 'e tsáa1a fu Siria mo galili'3i 'e 'in tsá2 Israel do 'iin212in saan'1mo 'ii. 'Wii'13 joon ga'ɨ1-tsi gajaa'12i fu lɨ' cwoo'13 tyɨɨn21. Joon gangɨɨ1i fu Macedonia tún1.

4 Gangalíin2 caan21mo coon'13 Sópater, jaain21 tsá2 seein21 Berea. Joongɨ coon'13 Aristarco coon'13 jaain21 tsá2 sii21 Segundo, 'in seein21 fu Tesalónica. Ngalíin2mo jon Gayo, 'in seein21 Derbe, coon'13 Timoteo. Joongɨ ngalíin2mo Tíquico coon'13 Trófimo 'in néei1 fu lɨ sii21 Asia.

5 'In tsaru'1u' no gangajée1mo joon ngajeen2in jna'a fuu21 sii21 Troas

6 Pe jna'gɨɨ'i ga'woo21o'o fu Filipos mo gangɨɨ2 jmɨɨ212 'e gø'2 tsá2 'iñi'1 'e jo jeei1 tyiian'3. Joon ngatoo2-oo'o tsi coon21 barco. Tya'1oo'o fu Troas mo gatɨ2 'ñá2 jmɨɨ212gɨ. Do-o gajoon21o'on dyía1 jmɨɨ212gɨ.

Taain1 Poo2 fu Troas

7 Mo gatɨ́2 domingo galicaain21 tsá2 'in jo'1 lɨ́ɨɨ2 ijmáa1a jmai'2xɨ 'iñi'1 'e untii'13-tsi 'e gajmaa1a Jesús. Joon Poo2-gɨ ga'ee1e júu3 tyɨ́2. Tsɨ 'wii'13 'ná1-a cwo'ɨ́ɨ1i mi jná2 jmɨɨ212 joon lɨ́ɨ1 cwaa21 gafaa'21a. Ca gatɨ́2 'woo1 tyianɨ́ɨ1 gafaa'21a.

8 Coon21 tsi inɨɨ ñíí1 lɨ sɨcaain21. Joon lɨ́ɨ1 'láai2 jɨcoo21 'in 'ɨ́ɨ13.

9 Joon jaain21 sɨmii'21 sii21 Eutico tyíin1in 'ootoo21 do. 'Wii'13 cwaa21xɨ júu3 'e gatyaa1 Poo2 do 'in sɨmii'21 do gatsá2-a jelicwuu21i. Joon la 'ɨɨ212 tyíin1 do gacwuu21mo. Joon do-o gatøø'21i tɨ yɨ lɨ tɨ́2 'nɨ1 fúui1 do. Mo gasaai'21 tsá2 'ii ni'lɨɨ212mo.

10 Joon gajgái1 Poo2 fu yɨ' do. Joon gatyaai1 'ña'a lɨ raain1 'in sɨmii'21 do. Joon garøøn1in 'ido. Joon gasɨɨ'21i 'in tsaru'1u' do:

—Jo foo'13naa' tsɨ 'in jiin'1 'ino.

11 Joon gasóo2o tún1 Poo2 lɨ' yɨ' lɨ sɨcaain21. Gajmaa1o jmai'2xɨ 'iñi' do 'e untii'13-tsi. Mo ngayuui'13 joon gagøø'21 'íi1i. Joon gafaa'21o tún1 ce gajná2. Joon gacwo'ɨ́ɨ1o.

12 Joon 'in sɨmii'21 do tee1o jiin'1. Jilee'21mo gatya1-tsi lɨɨlɨ1.

Tsá2 ngɨ́2 coon'13 Poo2 tsalíin2 fu Mileto

13 Gaunrøø21o júu3 jile'1oo'o la gajin'2 Poo2 'e tsajéen2na'a 'ii fu Asón. Jile'1oo'o ngatoo2o'o tsi coon21 barco. Jiin'13 Poo2 do gajaan1gɨ 'wii'13 'iin212in ngɨ1 tɨɨ2o. Joon ngalii2oo'o fu Asón. Do-o lɨ gajéen2na'a Poo2.

14 Mo galicaain21 coon'13 jna'a tsi barco do ngalii2oo'o fu Mitilene.

15 Ga'woo21-oo'o joon. Mo gajná2 joon gangɨɨ212moo'o fu coon21 lɨ sii21 Quío. Mo gajná2 jmɨɨ212 túnɨ2 gatyalii21i'i coon21 fuu21 sii21 Samos. Fu Trogilio gajóon13o'on catá2 pe mo gajná2 jmɨɨ212 joon gatyalii21i'i fu Mileto.

16 La joon gajmóo13o'o tsɨ Poo2 do jo 'iin212in ján2 wóo2 fu Asia do. Jo 'iin212in tsáa1a fu Efeso do tsɨ 'iin212in tyee'12i la jmoonogɨ fu Jerusalén. 'Iin212in wa'a ilí2 téen1in fu Jerusalén mo tɨ jmɨɨ212 sii21 Pentecostés.

Tyaa1a Poo2 júu3 coon'13 tsacøøi'13 néei1 Efeso

17 La 'ɨɨ212 taain1 Poo2 fu Mileto do gatyɨ'2ɨ to2 gajalíin2 tsacøøi'13 tya' 'in jo'1 lɨ́ɨi2 néei1 Efeso do.

18 Mo gatyalíin2 joon gasɨɨ'21ɨ Poo2 'ii:

—Ñí3oo' xiiala nigangɨ́3ɨɨ ca la mo 'láa2 'wii212 ngóo3oon fu lɨ sii21 Asia.

19 La coon21 jmɨɨ212 mo taan1na jee212 'naa' jmóo3oo jiin'13 la to2 tyɨ'2 Ña'ñɨ'1ɨ' Jesús. Jo mo gaunfee'1na 'ñii'a. Lɨɨlɨ1 xuui212-tsii. Joon la jee212 joon lɨ́ɨ1 gauntyíi2in tsá2 Israel jna.

20 Pe jo gatɨɨ212ɨɨ jilaa'21 'e ga'e'1ee 'naa' 'e tyɨ́2-ɨ tyi-oo'. Ga'ee212ee tyani tsá2 fúui1 joongɨ tsi inɨɨ tyii'.

21 Fúu1mo tsá2 Israel lagɨ 'in jo seein21 joon nigafuu212uu 'e jaa'21a-tsi coon'13 Dios joon cwotyaa212-tsi Ña'ñɨ'1ɨ' Jesucristo.

22 Nano ní3ii fu Jerusalén la nigatyɨ'2 to2 'in Espíritu Tyɨ́2 tya' Dios fiin'13 jo ñi2ii 'ee tsangɨɨ2na mi tyee'12na.

23 Canii2mo 'e ñi2ii doñi'ee fuu21 'e ní3ii 'in Espíritu Tyɨ́2 tya' Dios jma'2a jna júu3 'e mi tyee'12na do i'ú3uu 'nɨñí3. Joongɨ imóo3oo wúu1.

24 Pe jilaa'21 'elo jo 'ee cu'2-tsii. Jogɨ cu'2-tsii wana gajún1na. Jiin'13 canii2 'e 'iin212na 'e untyee1na to2 tyiia jløø'3moo. Untyee1moo to2 'e nigacwo'1o Ña'ñɨ'1ɨ' Jesús jna: 'e cwóo3oo júu3 tya' xiiala untiin'13 Dios tsá2.

25 'La mo jéei1 ngɨ́3ɨɨ jee212 'naa' gacwóo3oo júu3 tya' xiiala tyɨ'2 Dios to2 tsá2. Pe nano tsáa1mo-tsii 'e jiin'13 jaain21 jee212 'naa' 'e jo máai1gɨɨ' jna.

26 'Wii'13 joon fuu212u 'naa' nano jo tsaa2gɨ tyiia tya' jiin'13 jaain21.

27 Nigacwó3-oo jilaa'21 'ii'21 tya' Dios. Jiin'13xɨ jo 'uun21mo gajmáa3aa.

28 Nano un'øøi'1gɨxɨɨ' yaanaa'. Joongɨ un'øø'1naa' jilee'21 'in jai'2 lɨ́ɨi2. Tsɨ 'in Espíritu Tyɨ́2 tya' Dios nigatyée1i 'naa' 'e un'øø'1naa' jileei'21 'in nigajai'2 lɨ́ɨi2 Ña'ñɨ'1ɨ'. Coon'13 jmɨ1 'øø2i do niga'iin2mo tsaa2 tyii'.

29 Tsɨ ñi2oo mi nii'13na lo ijalíin2 tsá2 xee'21mo 'in xéi1-'oo'. Joon jo tyá2gɨ-'oo' Jesús. Jalíin2 'in tsá2 do lawa joo'21 'lɨɨi' iuntyee1mo joo'21 tyúi1.

30 Joon jee212 'naa'gɨɨ' seen21mo jaain21 gái1 i'e'2e tsá2 júu3 tajuu21 lagɨ júu3 jai'2. 'Iin212in 'e 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Jesús jo'1o liin1in júu3 tya'a.

31 Tí̵i̵1moo'. Cwotii'13-'oo' 'e 'ni̵1 jiin21 cwo'2oo 'naa' júu3. La jmi̵i̵212 tiin'13 la 'woo1 jo mo gatu̵u̵212u̵u xuui212-tsii nigacwo'2oo 'naa' cwáain1 la jaain21 la jaan21naa'.

32 'Nano, tsaru'1u', gatyaa1oo ja'cwoo21 Dios 'naa' joongi̵ 'e júu3 tya'a 'e 'e'2e jna' xi-iala 'iin212in Dios tsá2. 'E júu3 lo 'oo1-o waa'21 pí2 'áai1. Coon'13 'e júu3 joon jo tú̵2u̵u̵' fu1 tya' Jesús ca gatyalíin2naa' 'áan3 tyii' 'e Jesús nigajmaa1a tya' jileei'21 'in nigauntyúu1i.

33 Jo mo gali'iin212na jiin'13xu̵ cuu2 tsá2 si̵ si̵in'3 tsá2 'ee coonti.

34 Ní3 'naa' 'e nigajmáa3aa to2 coon'13 cwóo3oo 'e nigali'oo2-oo jilaa'21 'e tyiin2gi̵ tyiia coon'13 jileei'21 'in ngi̵1 coon'13 jna.

35 Lí̵i̵1 niga'e'2ee 'e 'ná1-a jmaa1a tsá2 to2 'e uncoon'13on jileei'21 'in 'oo1o fa'í3. Cwotii'13-'oo' júu3 tya' Ña'ñu̵'1u̵' Jesús la mo gajin'2in 'ña'a: "'Áai1gi̵ tyú̵2 si'i̵i̵1-tsi' mo uncoon'13on' tsá2 xeei'21 lagi̵ 'e uncoon13 tsá2 xeei'21 jna'."

36 Mo ngayuui'13 gajin'2 Poo2 jilaa'21 'elo gasii'21i wojníi1i. Joon gafaa'21a júu3 tyú̵2 coon'13 'in tsá2 do.

37 Joon jilee'21mo tsá2 do galixuui212-tsi. Joon garøøn1in Poo2 do. Joongi̵ gacuu'21u 'oo2o 'ido.

38 Joon lí̵i̵1 fa'í3 lí̵i̵1i tsu̵ 'e nigajin'2 Poo2 'e jo níi2gi̵ tsá2 do 'ii. Mo ngayuui'13 joon gangalíin2mo caain21 coon'13 Poo2 ca ti̵ li̵ 'íi1 barco do.

21

Poo2 tsáa1a fu Jerusalén

1 Mo gatu̵u̵212na'a 'in tsaru'1u' do joon nga-too21o'o coon21 barco. Joon ngalii21i'i coon21 tsá1 li̵ li̵ sii21 Cos. Mo gajná2 jmi̵i̵212 joongi̵ gatyalii21i'i fu Rodas. Mo ga'woo21o'o joon gatyalii21i'i ti̵ Pátara.

2 Pátara do-o gatsaa21a'a coon21 barco 'e tsá1 fu Fenicia. Joon ngatoo21o'o joon ngalii21oo'o.

3 Mo ngalii21i'i ganee21e'e coon21 cwoo'13 tyu̵u̵n21 'e roon1on ni jmi'ñi'3 'e sii21 Chipre. Roon1on li̵' cwoo21o'o tooin212. Ngalii21i'i Siria tsu̵ 'e barco do 'ná1-a saa'12a laa212 fu Tiro. Joon ngatoo21o'o.

4 Gatseei'21na'a 'in jai'2 lí̵i̵i̵2 néei1 Tiro do. Joon ga'yii21a'a dyía1 jmi̵i̵212 coon'13on. Joon 'in Espíritu Tyú̵2 tya' Dios gajmaa'12a júu3 tya' 'in tsá2 do cwáain1 tya' Poo2 joon gasi̵i̵'21i̵ Poo2 do wa'a jo tsáa1a 'ido fu Jerusalén.

5 Mo gatsín1 'e jmi̵i̵212 joon ga'woo21o'o. Joon 'in tsá2 do coon'13 'oo212o coon'13 xuui212 tya'a ngajée1i jna'a ti̵ li̵ suui21 fuu21 do. Do-o gasii'13i'i wojnii21i'i gafaa'13a'a júu3 tyú̵2.

6 Mo ngayuui'13 joon ga'ii'13oo'o júu3 la jaain21 la jaain21. Jna'oo'o ngatoo21o'o tsi barco do pe 'ii-gi̵ ngaliin1mo fu tya'o.

7 Ga'woo21o'o Tiro do joon gatyalii21i'i fu Tolemaida do. Do-o ngafee'13na'a 'in tsaru'1u' néei1 do. Joon gajoon1o'on coon21 jmi̵i̵212.

8 Mo gajná2 jmi̵i̵212 joon jile'1oo'o 'in ngi̵i̵21i̵'i̵ coon'13 Poo2 do ga'woo2o'o joon gatyalii21i'i fu Cesarea. Do-o ngatyalii21i'i fu li̵ tyíin1 Lii212. 'Ii cwo1 júu3 tyú̵2 tya' Dios. 'Ii jaain21 jee212 'in dyái1 tsá2 do 'in gajmaa1a jmai'2xu̵ 'uunñi2 fu Jerusalén. Do-o gajóon13o'on coon'13on.

9 Lii212 do seein21 tyúuin2 jamí̵i̵1i̵ 'in jo mo cuui'13 cwoo21. 'Ido-o 'ii'21i júu3 cwo1 Dios cwo'1o tsá2.

10 La 'i̵i̵212 toon21o'on do coon21 túnn2 jmi̵i̵212 cwéi1 jaain21 tsá2 sii21 Agabo, 'in nijó2 fu li̵ sii21 Judea. Gacwo'1 Dios 'ii júu3 'e noo212gi̵ ilí2.

11 Joon mo gacwée1i jee212 jna'a gatyii1 loo21 'nú̵u̵1 tyu̵'2 Poo2. Joon ga'ñu̵u̵2un cwoo21 ti̵i̵2 Poo2 do. Joon gajin'2in:

—La lo-o jin'2 Espíritu Tyú̵2 tya' Dios. "'In tsá2 Israel i'ñúu1i fii212 'e loo21 lo mi tyee'12i fu Jerusalén. Joon ijaan'21i tyani tsá2 'in jo seein21 Israel" —la joon gajin'2 Agabo do.

12 Mo gan̶u̵u̵21u̵'u̵ 'e júu3 lo jna'a coon'13 'in néei1 do gami̵i̵21i̵'i̵ tyani Poo2 wa'a jo tsáa1a fu Jerusalén.

13 Pe Poo2 dogi̵ gañii1i:

—¿'Ee li̵' ci̵2i̵i̵? ¿'Ee li̵' jmoo2oo' 'e jaa'21-tsii? Tsu̵ 'wii212 tya' Ña'ñu̵'1u̵' Jesús jna ninaa212aa tyú̵2 tyiia jon' jiin'13 'e 'ñuu2na pe cagi̵ 'e júun2na mi tyee'12na Jerusalén —jin'2 Poo2 si̵i̵'21i̵ tsá2 do.

14 Mo jo gali̵'1gi̵i̵'i̵ gajoon1o'on jo 'ee gasii'13gi̵i̵'i̵. Jiin'13 'e gasii'13i'i:

—Cwolí2-i jiin'13 la 'ii'21 tya' Ña'ñu̵'1u̵' Jesús.

15 Mo ngayuui'13 'elo gatyaa21o'o tyú̵2 tyii'i. Joon ngalii21i'i fu Jerusalén.

16 Joon ngalíin2mogi̵ coon'13 jna'a 'inlí̵i̵i̵13gi̵ 'in tsá2 jai'2 lí̵i̵i̵2 seein21 fu Cesarea. Jee212 'in tsá2 do ngóo1 jaain21 tsá2 seein21 Chipre sii21 Mnasón. Cali̵i̵, 'áa1mo ningóo1, 'e jai'2 lí̵i̵i̵2. Tya' 'ii gajoon2o'on mo tyalii21i'i.

Tsafeei'13 Poo2 Jacobo

17 Mo gatyalii21i'i fu Jerusalén do jløø'3mo tsaru'1u' do ga'ii'21mo jna'a.

18 Mo gajná2 jmi̵i̵212 joon gangóo1 Poo2 coon'13 jna'a 'e ngafee'13na'a Jacobo. Joon do-o jon néei1 jileei'21 tsacøøi'13 tya' 'in jai'2 lí̵i̵i̵2.

19 Joon Poo2 do gafee'1mo 'in tsá2 néei1 do. Ga'láa2 'wii212 tyaa1a júu3 la coon21 la coon21 'e nigajmaa1a Dios jee212 'in tsá2 jo seein21 Israel mo gacwoo1o júu3 tyú̵2 tya' Dios.

20 Mo ganúu2un 'in tsá2 do la jilaa'21 'e gajin'2 Poo2 do ga'láa2 'wii212 untyúu1i Dios. Joon 'in tsá2 do gasi̵i̵'21i̵ Poo2:

—Tyú²-ʉ, ru'¹u', pe nijøø²o'o joo'¹³ mil tí² tsá² Israel 'in nijo'¹ lɨ́ɨi². Joon 'in tsá² lo jin'²in 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² jilaa'²¹ to² tyʉ'² Moisés.

21 Joon ninúu²un 'in tsá² do 'e 'nʉ-ʉ niga'ee'¹³'e tsá² Israel 'in néei¹ fu lɨ wíin² 'e lí²-i tʉʉ² jiin'¹³ la to² tyʉ'² Moisés. Joon ninúu²un 'e niga'ee'¹³'u 'e jo 'ná¹ 'ii'²¹gɨ tsá² li² tya' Moisés jon'gɨ jmá¹gɨ la tɨisi'² tyi'.

22 ¿Xiiala ijmoo²¹o'? Tsʉ mi iñi¹ tsá² Israel 'e nicwéi¹o'o lo ilicaan²¹mo.

23 'Áai¹gɨ tyú² wa'a jmaa²'a jiin'¹³ la no: Seen²¹mo jee²¹² jna'a tyúuin² tsañʉʉ'¹ 'in 'ná¹ jmá¹ coon²¹ 'ii'²¹.

24 Jee¹i coon'¹³ 'nʉ joongɨ untyúi¹ 'wo'o coon'¹³on. Tyii²'i 'laa'¹³ cwáain¹ tya' 'in tsá² no. Tsʉ la joon lí²-i síi² tyíi¹i. Joon la joon cón²on tsá² cwáain¹ 'e jo jo'¹ 'e niganúu²un. Ilitsáa¹mo-tsi 'e jmoo²¹gi'ɨ to² tyʉ'² ley tya' Moisés.

25 Pe 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'in nigajai'² lɨ́ɨi² canii² 'ná¹ jmáa¹a jiin'¹³ la to² 'e nigatyʉʉ'¹³o'. Jo lí² dø'¹ø ngú¹ 'e nigasii'²¹ tsá² tyani dioses tya'a jon'gɨ jmɨ¹ jon'gɨ ngú¹ joo'²¹ 'in niwuuin'²¹ tyí² jo lí² dø'¹ø. Joongɨ jiin'¹³ coon'¹³ tsamɨ́² tya'a lí² cwuui²¹ tsá². La joongɨ tsamɨ́² jiin'¹³ coon'¹³ nʉʉ'¹ tya'o lí² cwuu²¹i.

Gasaan'²¹mo tsá² Poo² lɨ 'yuui² cwo'¹ fee'¹

26 Joon gajée¹mo Poo² jɨ 'in tyúuin² tsá² do. Mo gajná² jmɨɨ²¹² joon gauntyú¹mo 'ña'a jiin'¹³ la tɨisi'² coon'¹³ 'in tsá² do. Mo ngayuui'¹³ joon ga'ii²¹o fu cwo'¹ 'e gajmaa'¹²a tsá² júu³ lɨɨ²¹² itsín¹ jmɨɨ²¹² jiin'¹³ la tɨisi'² do. 'øøi'¹-tsi tsá² 'e la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'ná¹-a cwo'¹o Dios tya'a jiin'¹³ la tɨisi'².

27 Pe la 'ɨɨ²¹² taai² inʉʉ cwo'¹ do 'e tɨ́² litsín¹ dyía¹ jmɨɨ²¹² joon 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² Israel 'in néei¹ lɨ sii²¹ Asia ganii²¹ Poo² do. Joon ga'láa² jaain²¹ gái¹ 'in tsá² do 'wii²¹² to'²o mɨɨ'¹³. La joon jilee'²¹mo tsá² gato'²o mɨɨ'¹³. Joon gasan'²mo Poo².

28 Joon ga'oo¹o:

—¡Tsañʉʉ'¹ seein²¹ Israel, uncoon'¹³ jna'a! 'In lo-o 'in tsañʉʉ'¹ 'in ngɨ¹ la caain²¹ 'e'²e jileei'²¹ tsá² 'e gó² tya' goo²¹o' joongɨ tya' ley tya' Moisés. Joongɨ 'laa'²¹ faa'²¹a tya' cwo'¹ fee'¹ lo. Joongɨ nano nijée¹i tsi inʉʉ cwo'¹ lo 'inlɨ́ɨi¹³ 'in jo seein²¹ Israel. Joon nigaun'lɨɨ'³o 'e cwaai'³ lo —jin'² in tsá² do.

29 Jilaa'²¹ 'elo gajin'²in tsʉ 'wii'¹³ niganíi²mo 'e fuu²¹ do coon'¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Trófimo 'in seein²¹ Efeso. Joon 'ɨ¹-tsi 'e Poo² do nigajée¹mo 'ii fu cwo'¹ do.

30 Joon jileei'²¹ 'in tsá² do galicaain²¹ cwiin¹in. Joon gatyaa¹ 'goo²¹. Joon gasan'²mo Poo² do. Joon gajnúu¹in fu caluu cwo'¹ do. Tsifu joon gajni¹o 'ooca'nú¹ do.

31 La mo 'iin²¹²in jnga'²mo Poo² mo gacwá² júu³ tyani 'in tyʉ'² to² nifu 'láa² 'in néei¹ do. Gacwá² júu³ 'e jileei'²¹ tsá² seein²¹ Israel nigajmaa¹a mɨɨ'¹³.

32 Joon 'in tyʉ'² to² do gauncaain²¹ 'láa² tya'a coon'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ 'in tyʉ'²gɨ to². Joon gatyalíin² cwiin¹in lɨ téein² 'in tsá² to'² mɨɨ'¹³ do. 'In tsá² do gatúʉ²mo jo jmaai'²¹gɨ Poo² mo ganii²¹ 'in tyʉ'² to² do coon'¹³ 'láa² tya'a.

33 Joon 'in tyʉ'² to² do ngatyéen¹in lɨ siin'¹² Poo². Joon gasan'²mo 'ido. Joon gatyʉ'²ʉ to² wa'a ga'ñúu²in coon'¹³ túu² cadena. Mo ngayuui'¹³ joon gaunngɨɨ¹ɨ 'in tsá² 'in nigajmeei'²¹ Poo² do, ¿'iin 'i joongɨ 'ee-gɨ gó² nigajmaa¹a?

34 Pe 'in tsá² do ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹o sɨcaa'¹³mo. La coon'²¹ jo cwó² wa'a 'øøi'²¹-tsi 'in tyʉ'² to² do. Joon gatyʉ'²ʉ to² gangai'² Poo² fu lɨ taai² 'láa² do.

35 Mo gatyalíin² 'oojáain¹³ lɨ taai² 'láa² do 'in 'láa² do gasaa'¹i fu yʉ'ʉ Poo² do tsʉ lɨ́ɨi¹ to'² tsá² mɨɨ'¹³.

36 Jileei'²¹ 'in jalíin² caluu-u 'oo¹o jin'²in:

—¡Cwojúun²mo 'ino!

Poo² faa'²¹a 'wii²¹² tya'a tyani tsá²

37 La nʉ'gɨ itsa'ii²¹ Poo² lɨ taai² 'láa² do gasɨɨ'²¹ɨ coon'¹³ jmíi¹ griego 'in tyʉ'² to² 'láa² do:

—¿Ja ilí² fuu²¹²uu 'nʉ cajaan²¹²mo júu³?

'In tyʉ'² to² do gajin'²in:

—¿Tɨ lí² fo'²'o jmíi¹ griego?

38 ¿Tɨ jon' 'nʉ-gɨ 'in tsá² seein²¹ Egipto 'e ningóo¹xʉ 'e galicaain²¹ coon²¹ poo²¹² tsá² gajmaa¹a 'nii²¹ coon'¹³ tsaa'to²? ¿Tɨ jon' 'nʉ fii²¹² 'in jée¹i tyún² mil tsá² lɨ jo 'iin tsá² seein²¹ 'in gajmaa¹a 'nii²¹?

39 Joon gajin'² Poo² sɨɨ'²¹ɨ 'ido:

—Jna-a tsá² Israel. Galiseen²¹na coon²¹ fuu²¹ 'e sii²¹ Tarso. Tyíin¹moo coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gɨ lɨ san' Cilicia. Pe un'øø'²'ø jmaa²'a fee'¹-o'o cwo'²'o 'e foo'¹³na 'in tsá² lo —jin'² Poo².

40 Joon gacwo¹-o 'in tyʉ'² to² do 'ii. Poo² do gajmaa¹a siin'¹²in 'e yʉ 'oojáain¹³ do. Joon coon'¹³ cwoo²¹o gajmaa¹a li² 'e jo to'²gɨ tsá² mɨɨ'¹³. Mo ga'ɨ́ɨ² tii² joon gafaa'²¹o 'ido coon'¹³ jmíi¹ sii²¹ hebreo. Joon gajin'²in:

22

1 —Tsaru'¹u' coon'¹³ tsacøøi'¹³ tyi', núʉ²duu' jilaa'²¹ 'e ifo'³oo 'wii²¹² tyiia lo.

2 Mo ganúu²un 'e faa'²¹ Poo² jmíi¹ hebreo do lɨɨli¹gɨ tii² ga'ɨ́ɨ². Joon gajin'²gɨ Poo² do:

3 —Tsá² seein²¹ Israel jna. Galiseen²¹na fu Tarso lɨ san'² Cilicia. Pe gacwáan¹na fu Jerusalén lo. Tɨfo'² Gamaliel ga'e'²e jna. Gauntsáa¹oo jilaa'²¹ tɨɨ² 'e si'² tya' tsacøøi'¹³ tyi'. Joon jo mo tiui'²-tsii 'e jmóo³oo jilaa'²¹ to² tyʉ'² Dios la lɨ́² 'e jmoo²oo' jmɨɨ²¹² no.

4 La mo jéei¹ niga'øø¹moo 'in nijai'² lɨ́ɨi² Jesús. Ca nigajngaa'²¹moo 'inlɨ́ɨi¹³. 'Inlɨ́ɨi¹³gɨ gataa'²¹na 'nʉñí³ tsañʉʉ'¹ lagɨ tsamɨ́².

5 'In tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 jilee'21
tsacøøi'13 ñii1o joon lí2-i sɨɨ'21ɨ 'naa' 'e ni-
gacwo'1o jna coon21 jí2 'e tyáan3aan tya' tsa-
goo21o' 'in néei1 fu Damasco do. Ngóo1-oo fu
do. Nga'nee'21na 'in jai'2 líii2 Jesús 'e tø3øø
sɨ'ñúu1mo 'ido fu Jerusalén lo. Joon i'e'2ee
wúu1.

Poo2 tyaa1 júu3 xiiala nigajoo'21-tsi

6 'Pe la 'ɨɨ212 ngóo3oon tya'i fu1 do ityíia1
fu Damasco do la tyiiañi'1 mo gajná2 joo'21
ce cu' lɨ' lɨ ngóo3oo do. Coon21 'yiia21 jó2 fu
ñʉ'fú2.

7 La tsifu joon gacɨ'2na ni 'wó2. Joon
ganúu3uun coon21 júu3 'e gasɨɨ'21ɨ jna: "Saulo,
¿'ee lɨ 'øø1u'u jna?"

8 Joon gaunngɨɨ2ɨɨ: "¿Iin 'nʉ no, Señor?"
Joon gasɨɨ'21ɨ jna: "Jesús tsá2 Nazaret jna 'in
'øø1u no."

9 Joon 'in téein2 coon'13 jna ganii21o 'e
gajná2 joo'21 do joon gafoo'1mo 'áai1 pe jo
ganúu2un 'e júu3 'e gafaa'21 do.

10 Joon gafo'1oo: "¿'Ee 'ná2 jmáa3aa,
Ña'ñʉ'1ʉ'?" Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ jna:
"Raan2un, cwó2 fu Damasco. Do-o isɨɨ'21 tsá2
'nʉ 'ee 'ná1 jmaa2'a."

11 Coon'13 'e jí2 do galitʉʉ2moo. Joon 'in
tsá2 ngalii21i'i coon'13 do gason'1on cwóo3oo
ca gatyalii21i'i fu Damasco do.

12 'Do-o niseein21 jaain21 tsañʉʉ'1 'in nisii21
Ananías. Jiin'13 la tɨisi'2 tya' Moisés 'e nij-
moo1o. Joon jileei'21 tsá2 Israel néei1 Dam-
asco do líɨ1 tyɨ́2 faa'21a tya' 'ido.

13 Ananías do gacwée1i lɨ tyíin1na, joon
gasɨɨ'21ɨ jna: "Tsaru'1u' Saulo, cwolijnaa'21o'o
túu1." La tsifu joon gajøø2oo túu1. Joon
gajøø212moo 'ii.

14 Joon gajin'2in sɨɨ'21ɨ jna: "'In Dios tya'
tsacøøi'13 tyi' nigatyiin'12 'nʉ ca la mo jéei1
'e litsáa1mo-'o'o jilaa'21 'e 'yaa1mo-tsi. Joongɨ
ijøø2du'u Jesús, 'in tyúi1, 'e nuu2'un júu3 tya'o.

15 Tsʉ 'nʉ-ʉ ifoo'13'o tyani jileei'21 tsá2
'wii212 tya'a. Joongɨ itya'2'a júu3 jilaa'21 'e
niganʉʉ2'ʉn coon'13 jilaa'21 'e nigajøø2'ø.

16 Joon nano, ¿'ee lɨ'ɨ gaun'ɨɨ212'ɨ? Ráan2un
no. Cwoo'13'o saa1u jmɨɨ21. Cwolitsáa1mo-'o'o
jiin'13 'e sii21 Na'ñʉ'1ʉ' Jesús, coon'13 la joon
'iin2mo tsaa2 tyi'i." La joon jin'2 Ananías do
—jin'2 Poo2.

*Poo2 tyaa1 júu3 xiiala gasii1in Dios 'ii tya'
'in tsá2 jo seein21 Israel*

17 Jin'2gɨ Poo2 do:

—Mo ganga'2na fu Jerusalén túu1 la 'ɨɨ212
foo'13na Dios 'yuu2na cwo'1 fee'1 lo lawa'a 'e
cɨ́3oo gamá1na Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús.

18 Joon 'ii gasɨɨ'21ɨ jna: "Jmoono
cwoo'13-'o'o. Júu1 Jerusalén lo tsʉ jo 'ee unjíí2
'in tsá2 no jilaa'21a 'e foo'21'o 'wii212 tyiia no."

19 Joon gafuu21uu: "Ña'ñʉ'1ʉ' ñii1 'in tsá2
no 'e ningóo3oo la jilaa'21 cwo'1 tya' tsá2 Is-
rael ngajée2na 'nʉñí3 jileei'21 'in tsáai1-tsi 'nʉ.
Joongɨ gajmee'13na 'ii.

20 Joon la mo gatuun21 jmɨ1 'øøi2 tsá2 tyi'i
sii21 Tée13, 'in nigafaa'21 'wii212 tyi'i, jna-a
jon siin'12na do røø21 gasɨɨ13ɨ'ɨ 'e gajngaai'12
tsá2 'ii. Joon ga'maa21oo sɨin'13ɨn jileei'21 'in
gajngaai'12 'ii."

21 Pe Ña'ñʉ'1ʉ' do gasɨɨ'21ɨ jna: "Cwoo'21'o
tsʉ isɨɨ3na 'nʉ coon21 lɨ wíin2 tya' tsá2 jo
seein21 Israel."

Poo2 tyani 'in tyʉ'2 to2 fii212' láa2

22 Ce jiin'13 'e júu3 lo ganúu2gɨ 'in tsá2 do
joon ga'láa2 'wii212 faa'21a, ga'oo1o jin'2in:

—¡Cwojúuin2 'in tsañʉʉ'1 no! Jo tɨɨ2i
seein21gɨ 'ino.

23 Líɨ1 ga'oo1o 'in tsá2 do. Joon gajø'2ø
sɨin'13in joongɨ dya'2a 'laa21 fu yʉ'.

24 'In tyʉ'2 to2 fii212 'láa2 do gatyʉ'2ʉ to2 'e
tsa'í2 Poo2 lɨ taai2 'láa2 do. Joongɨ gatyʉ'2ʉ to2
ipoo2i. La joon ijmáa1a júu3 'ee lɨ' 'e to'2o 'in
tsá2 do mɨɨ'13 'wii212 tya'a.

25 La 'ɨɨ212 'ñuu1in Poo2 do ipoo2i joon
gajin'2in Poo2 sɨɨ'21ɨ 'in tyʉ'2 to2 'láa2 do:

—¿Tɨ sá2 'ii'21 ipoo212naa' jaain21 tsá2
seein21 lɨ tyʉ'2 to2 Roma jiin'13 la jo
gajmaa2aa' 'ii'21 røø21?

26 Mo ganúu2un 'in tyʉ'2 to2 'láa2 do jilaa'21
'elo joon gangasii'12i 'in tyʉ'2 to2 fii212'láa2 do
jin'2in:

—Tɨ́ɨ1mo coon'13 jilaa'21 ijmaa2'a tsʉ 'in tsá2
lo fuu21 Roma goo1o.

27 Joon 'in tyʉ'2 to2 fii212 'láa2 do gan-
gatyéen1in joon gaunngɨɨ1ɨ:

—¿Tɨ jo'1 fuu21 Roma goo2'o?

Joon gañii1i Poo2 gajin'2in:

—Jo'1-o.

28 Joon gajin'2 'in tyʉ' to2 fii212 'láa2 do:

—'Áa1mo nigacɨ́iin2 cuu2 tyiia 'e galí1na tsá2
seein21 Roma.

Joon gajin'2 Poo2 túu1:

—Jna líɨ1na ca la mo liseen21moo.

29 Joon 'in niga'núui1 Poo2 do galáa2mo
tsifu. Gafoo'1mo cagɨ 'in tyʉ'2 to2 fii212 'láa2 do
mo galili'3i 'e fuu21 Roma goo1 'ido tsʉ 'wii'13
niga'ñúu2mo Poo2 do.

*Poo2 tsáa1a tyani 'in tyiin2gɨ tsacøøi'13 'in
seein21 tya' tsá2 Israel*

30 Mo gajná2 jmɨɨ212 joon tsʉ 'wii'13 'iin212in
'in tyʉ'2 to2 fii212 'láa2 do litsáai1-tsi 'ee tsaa2
cwo'1 tsá2 Israel Poo2 do, joon gatyʉ'2ʉ to2
galicaain21 jileei'21 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2
coon'13 'in tyiin2gɨ. Joon gatyʉ'2ʉ to2 gajó2
Poo2 do tyaníi1i.

23

1 Poo2 gajøøi2 jileei'21 tsá2 tyiin2 'in néei1
do. Joon gajin'2in:

—Tsaru'^{1}u', nigataan^{212}na ca jmɨɨ^{212} no 'yaai^{1}-tsii. Jiin'^{13}xʉ jo 'óo^{3}oo fa'ii'^{21} tyani Dios.

2 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} nifu tya' untsá^{2}, 'in sii^{21} Ananías do, gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} gasɨɨ'^{21}ɨ 'in téein^{2} co' lɨ siin'^{12} Poo^{2} 'e jnáa^{1}a moo'oo^{2} Poo^{2} do.

3 Poo^{2} dogɨ gañii^{1}i:

—¡Ijmee'^{21}mo Dios 'nʉ! Lɨ́ɨ^{1}u'u lawa coon^{21} 'oo^{21} 'e gasuun^{2}un tsá^{2} jiinloo^{212} 'e jo jnéei^{2} tsá^{2} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e taa'^{13}. No-o tyíin^{1}u'un jmoo^{2}'o 'ii'^{21} tyiia la to^{2} tyʉ'^{2} ley. ¿'Ee lɨ' tyʉ'^{2}'ʉ to^{2} ijmeei'^{21} tsá^{2} jna la jo to^{2} tyʉ'^{2} ley?

4 Joon 'in téein^{2} do gasɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

—¿'Ee lɨ' foo'^{21}'o 'laa'^{21} tya' 'in tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2} nifu tya' untsá^{2} tya' Dios?

5 Joon gajin'^{2} Poo^{2}:

—Tsaru'^{1}u', jo mo galiñii^{1}ii 'e 'in no tyʉ'^{2}ʉ to^{2} tya' 'untsá^{2}. Tsʉ jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: "Jo cwooi^{1} faa'^{21} tsá^{2} 'laa'^{21} tya' jaain^{21} tsaa'to^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} fuu^{21} goo^{1}o."

6 Joon galili'^{3}i Poo^{2} 'e 'in tsá^{2} sɨcaain^{21} do tún^{2} 'ii'^{13} lɨ́ɨ^{1}i. 'Inlɨ́ɨi^{13} lɨ́ɨ^{1}i saduceos. 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ lɨ́ɨ^{1}i fariseos. Joon gafaa'^{21} Poo^{2} tá^{2}:

—Tsaru'^{1}u', tsá^{2} fariseo jna. Joon tsacøøi'^{13} tyiia lɨ́ɨ^{1}i fariseos. ¿'Ee lɨ' cwoo^{2}oo' jna tsaa^{2} 'wii'^{13} lɨ́ɨ^{2}na 'e jiin'^{1} tsá^{2} tún^{2}?

7 Mo ngayuui'^{13} gajin'^{2}in 'elo 'in tsá^{2} fariseos do coon'^{13} tsá^{2} saduceos ga'láa^{2} 'wii^{212} jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i. Joon galɨ́^{2} coon'^{21} tsá^{2} fariseo do coon'^{13} tsá^{2} saduceos

8 tsʉ 'in tsá^{2} saduceos do ga'ɨ^{1}-tsi 'e jo jiin'^{1}gɨ tsá^{2} tún^{1}. Joongɨ 'ɨ^{1}-tsi 'e jo jo'^{1} 'e seein^{21} ángeles jon'gɨ seein^{21} tsa'mootyí^{2}. Pe 'in tsá^{2} fariseos do jo'^{1}o lɨ́ɨi^{2} jilaa'^{21} 'elo.

9 Jilee'^{21}mo ga'oo^{1}o. Pe 'inlɨɨi'^{13} tɨfo'^{2} tya' ley 'in lɨ́ɨ^{1}i fariseo gajin'^{2}in:

—'In tsañʉʉ'^{1} lo jo 'ee 'e gó^{2} mo gajmaa^{1} 'ino. Wana nigafee'^{1}i tsa'mootyí^{2} sɨ ángel 'ee tɨɨ^{21}mo' wa jo faa'^{3}a' 'laa'^{21} tya' Dios.

10 Lɨ́ɨ^{1} jo gacwo'^{1} júu^{3} ruu'^{21}i cagɨ 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} do gafoo'^{1}mo wana gajmaa^{1}a 'no'^{3} Poo^{2}. La joon gatyʉ'^{2}o to^{2} 'láa^{2} 'e tsatyíi^{1}i Poo^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} do. Joon tsajée^{1}i fu lɨ taai^{2} 'láa^{2} do.

11 Joon 'woo^{1} joon ganéi^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' tyani Poo^{2}. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ:

—Tya^{2}-'o'o. La lɨ́^{2} 'e nigafaa'^{13}'a 'wii^{212} tyiia 'e Jerusalén lo, la joon jon ifoo'^{3}'o 'wii^{212} tyiia fu Roma.

'I^{1}-tsi tsá^{2} Israel ijngaa'^{21}mo Poo^{2}

12 Mo gajná^{2} jmɨɨ^{212} joon 'inlɨ́ɨi^{13} tsá^{2} Israel røø^{21} gasɨ́ɨ^{2}i wa'a ijngaa'^{21}mo Poo^{2}. Joon gamaa^{1}a 'ii'^{21} 'e jo 'ee dø'^{1}ø joon'gɨ 'ee 'uun'^{21}un jiin'^{13}xʉ ca galɨ'^{1}ɨ.

13 Tíi^{1} jiin'^{13} tunlái^{1} lɨ́ɨ^{1}gɨxʉ 'in tsañʉʉ'^{1} 'in nigacwo^{1} júu^{3} la joon.

14 Gangalíin^{2} tyani 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} coon'^{13} tsacøøi'^{13} tya' tsá^{2} Israel joon gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—Jna'a nigacwoo^{21}o'o júu^{3} joon nigajmoo^{21}o'o 'ii'^{21} 'e jo 'ee tyee^{21}e'e jiin'^{13} la ijngaa'^{13}na'a Poo^{2} do.

15 La joon 'naa' coon'^{13} 'in catyaai^{2} 'in 'oo^{1}o to^{2} jee^{212} 'in tyiin^{2}gɨ cwosii'^{13}ii' 'in tyú^{2} to^{2} tya' fii^{212} 'láa^{2} do 'e tsa'oo^{21}-o cwojajée^{1}i tyaní^{2}ii'. Cwosii'^{13}duu' 'e 'iin^{212}naa' núu^{3}gɨɨ' cwáain^{1} tya'a 'e liñí^{3}oo' 'e tyú^{2}gɨ. Joon la joon 'mee^{212}moo'o yiia'a tya'i fu^{1}. Joon ijngaa'^{12}moo'o la nʉ'gɨ icwée^{2}in.

16 Pe jaain^{21} jóon^{1} tsamí^{2} ruu'^{21}i Poo^{2} do galiñii^{1}i 'e júu^{3} do. Joon gangóo^{1} lɨ taai^{2} 'láa^{2} do. Gangajmaa'^{13}a Poo^{2} júu^{3}.

17 Mo ngayuui'^{13} joon gatø'^{1} Poo^{2} jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do gasɨɨ'^{21}ɨ:

—Jéei^{1}du' 'in xuui^{212} lo tyani 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} tsu sá^{2} 'e jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'ii.

18 'In tyʉ'^{2} to^{2} tya' 'láa^{2} do gangajée^{1}mo tyani 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2}. Joon gajin'^{2}in:

—'In Poo^{2} 'in 'yuui^{2} 'nʉñí^{3} do gatø'^{1}ø jna. Joon gamɨɨ^{1}ɨ 'e gajée^{2}na 'in xuui^{212} lo 'e sá^{2} coon^{21} 'e jin'^{2}in.

19 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} do gason'^{1}on cwoo^{21}o 'in xuui^{212} do. Joon ngajée^{1}i coon^{21} lɨ yaai. Joon gasɨɨ'^{21}ɨ 'ido:

—¿'Ee 'iin^{212}u'un fu'^{3}'u jna?

20 'In xuui^{212} dogɨ gajin'^{2}in:

—'In tsá^{2} Israel do røø^{21} nigasɨ́ɨ^{2}i ijngaa'^{13}i Poo^{2} tsa'oo^{21}. Coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21} imɨ'^{2}ɨ 'nʉ wa'a cwojee^{1}u tyani tsacøøi'^{13} 'in tyiin^{2}gɨ lawa'a 'e 'iin^{212}in litsáai^{1}gɨ-tsi cwáain^{1} tya' Poo^{2}.

21 Pe jo jo'^{1} cwolii^{1}u tsʉ tunlái^{1} lɨ́ɨ^{1}gɨxʉ tsá^{2} tya'a 'in nisɨ'maai^{2} tya'i fu^{1}. Joon 'in tsá^{2} do nigajmaa^{1}a 'ii'^{21} 'e jo 'ee dø'^{1}ø jon'gɨ 'e 'uun'^{21}un ca ijngaa'^{12}i Poo^{2}. Joon nano jiin'^{13} canii^{2} ijan^{2}gɨ jiin'^{13} júu^{3} tyi-o'o.

22 Joon 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} do ga'ɨ'^{1}o júu^{3} xuui^{212} 'e jo 'in sɨɨ'^{21}ɨ ce jiin'^{13} jaain^{21} 'e nigajmaa^{1}a júu^{3}.

Jaa'^{21}in Poo^{2} tyani 'in 'oo^{1}o to^{2} fee'^{1} 'in sii^{21} Fée^{13}

23 'In tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} do gatø'^{1}ø gái^{1} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} do. Joon gajmaa^{1}a 'ii'^{21} 'ii ityaa^{1} tyú^{2} cíein^{13} 'láa^{2} 'e ngɨ^{1} tɨɨ^{2} coon'^{13} sesenta-gɨ 'in cwá^{2} cwa^{2}. Joongɨ tún^{2} cíein^{13}gɨ 'in san'^{2} 'mosʉʉn'^{21} cwaa^{21}. 'Ido-o tsajée^{1}i Poo^{2} fu Cesarea la 'iin^{2} ñú^{1} canuu^{21}.

24 Joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e tyaa^{21} tyú^{2} jaain^{21} gái^{1} cwa^{2} cwá^{2} Poo^{2}. Joon gajmaa^{1}a 'ii'^{21} 'e tsajéei^{1} Poo^{2} tyú^{1}mo tyani 'in 'oo^{1}o to^{2} sii^{21} Fée^{13}.

25 Coon'^{13} 'láa^{2} do gasii^{1}in coon^{21} jí^{2} 'e jin'^{2}:

26 "'Aa^{212}mo'o fo'^{3}oo. Jna-a Claudio Lisias. 'Aa^{212}mo'o 'nʉ gobernador Fée^{13} 'in un'góo^{3} jna lɨɨlɨ^{1}.

27 'In tsá^{2} seein^{21} Israel lo nigasan'^{2}mo 'in tsañʉʉ'^{1} no. Joon la mo 'iin^{212}in jnga'^{2}mo. Pe mo galiñí^{3}ii 'e tsá^{2} Roma 'ii joon ngalii^{21}i'i coon'^{13} 'láa^{2} tyiia. Joon galaa^{212}moo.

28 Joon gatø'^{3}øø 'in tyiin^{2}gɨ jee^{212} tsá^{2}
seein^{21} Israel tsʉ gali'iin^{212}na liñí^{3}ii tsaa^{2}
tya'a.
29 Canii^{2} ga'nɨɨi^{1} jiin'^{13} cwáain^{1} tya' ley tya'
yaamo. Jo sá^{2} 'ii'^{21} wa'a ijúuin^{2} jon'gɨ wa'a
tsa'ii^{21} 'nʉñí^{3}.
30 Pe mo galili'^{3}ii 'e tsá^{2} Israel nigajmaa^{1}a
'ii'^{21} ijnga'^{2}mo 'wii'^{13} joon tsifu-u gasɨ́ɨ^{13}moo.
Joon nigamɨ́^{3}ɨɨ jileei'^{21} 'in cwo^{1} tsaa^{2} tya'a 'e
cwofaa'^{21}o tyani-o'o jilaa'^{21} 'laa'^{21} 'e faa'^{21}a.
Jiin'^{13} joon júu^{3} tyiia, feei'^{1}du'-'o'o."
31 La joon 'in 'láa^{2} do jiin'^{13} 'ii'^{21} 'e ni'oo^{1}o
ngajée^{1}mo Poo^{2}. 'Woo^{1} joon gatyalíin^{2}mo tɨ
coon^{21} fuu^{21} sii^{21} Antípatris.
32 Joon mo gajná^{2} jmɨɨ^{212} joon 'in 'láa^{2} ngɨ^{1}
tɨɨ^{2} do gajaliin^{1}mo fu lɨ taai^{2}. Joon 'in néei^{1}
cwa^{2} do gangalíin^{2}mo la fu^{1} taai^{2} coon'^{13}
Poo^{2}.
33 Joon mo gatyalíin^{2} fu Cesarea 'in tyʉ'^{2}
to^{2} 'láa^{2} do gacwo'^{1}o gobernador do 'e mo'jí^{2}
do. Joon do-o gajaan'^{21}mo Poo^{2}.
34 Mo gajøø^{2} gobernador 'e mo'jí^{2} do joon
gaunngɨɨ^{1}ɨ xiia goo^{1}o Poo^{2} do. Mo galiñii^{1}i 'e
goo^{1}o Poo^{2} sii^{21} Cilicia joon gajin'^{2}in:
35 —Mo cwolíin^{2} 'in jmoo^{1}o tsaa^{2} tyi'i
joongɨ inúu^{3}oo.
Joon gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} ga'í^{2} Poo^{2} palacio tya'
Herodes. Do-o ga'aa^{1}mo 'láa^{2} 'ii.

24

Poo^{2} faa'^{21}a 'wii^{212} tya'a tyani Fée^{13}

1 'Ñá^{2} jmɨɨ^{212}gɨ gangɨ́ɨi^{1} mo gatyía^{1} Ce-
sarea jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya' untsá^{2} sii^{21}
Ananías. Tyalíin^{2} coon'^{13} 'inlɨ́ɨi^{13} tsacøøi'^{13}
coon'^{13} jaain^{21} 'in faa'^{21} 'wii^{212} tya'a 'in sii^{21}
Tértulo. Gatyalíin^{2} tyani 'in tyʉ'^{2} to^{2} do 'e
jmáa^{1}a tsaa^{2} tya' Poo^{2}.
2 Mo gajajée^{1}i 'in tsá^{2} sii^{21} Tértulo ga'láa^{2}
'wii^{212} gajmaa^{1}a tsaa^{2} tya'a. Joon gain'^{2}in
sɨɨ'^{21}ɨ Fée^{13} do:
—Feei'^{1}du'-'o'o tsaa'to^{2} tyii'i. Cwáain^{1}
tyi-o'o 'e sá^{2} 'ii'^{21} 'e tyʉ́^{2}-ʉ la caain^{21} goo^{21}o'o.
Joon jo fa'í^{3} saan^{21}a'an.
3 La caain^{21} goo^{21}o'o nee^{2}e'e 'elo joon
cwo^{21}o'o 'maa'^{13}mo'o.
4 Pe lɨ la coon^{21} jo un'ɨɨi^{212}gɨɨ 'nʉ jmaa^{2}'a
feei'^{1}-'o'o núu^{3}du'u coon^{21} cata.
5 Nigatseei'^{21} jna'a 'in tsañʉʉ'^{1} lo ngɨɨ^{1}ɨ un-
tyíi^{2}in jna'a. Ngɨɨ^{1}ɨ coon'^{21}on tsá^{2} Israel tóo^{2}
la 'ui juncwii^{21}. 'In no-o jaain^{21} tsá^{2} nifu
tya' tsá^{2} 'in untsáa^{1}a júu^{3} tya' jaain^{21} tsá^{2}
Nazaret.
6 Joon gaun'lɨɨ'^{3}ɨ cwo'^{1} fee'^{1} tyii'i. 'Wii'^{13}
joon gaseen'^{13}moo'o ijmoo^{21}o'o 'ii'^{21} tya'a la
to^{2} tyʉ'^{2} to^{2} tyii'i.
7 Pe 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} do 'in sii^{21} Lisias
ga'ii^{21} jee^{212} jna'a coon'^{13} 'e gøø'^{12}i lɨɨlɨ^{1}. Joon
gatyii^{1}mo 'ido.
8 Joon gajin'^{2}in 'e jileei'^{21} 'in cwo^{1} tsaa^{2} 'ná^{2}
jalíin^{2} tyani'i. 'Nʉ-ʉ lí unngɨɨ^{2}du'u joon liñí^{2}'i
no-o júu^{3} jai'^{2} jilaa'^{21} 'e tsaa^{2} jmoo^{21}o'o tya'a
—jin'^{2} Tértulo do.
9 'E ja'^{2}mo júu^{3} tya'a jin'^{2} jilee'^{21} tsá^{2} Israel
téein^{2} co' do.
10 Joon 'in 'oo^{1}o to^{2} do gajmee'^{21}i Poo^{2}
coon^{21} li^{2} ifaa'^{21}a. Joon Poo^{2} do gajin'^{2}in:
—'Yaa^{1}mo-tsii jna 'e fo'^{3}oo 'wii^{212} tyiia
tyani'i tsʉ ñíí^{3}oo 'e ningóo^{1}xʉ 'áai^{1} 'e jmoo^{2}
'nʉ 'ii'^{21} 'e fuu^{21} lo.
11 'Nʉ-ʉ litsáai^{1}du-'o'o wana jo'^{1}. Ningóo^{1}
jiin'^{13} dyatun^{1} jmɨɨ^{212} 'e gatyíi^{3}aa Jerusalén 'e
un'goo^{1}o Dios.
12 Joon la 'ɨɨ^{212} 'yuu^{2}na cwo'^{1} fee'^{1} do sɨ
'yuu^{2}na cwo'^{1} pi'^{3} tya'a 'ee sɨ doñixiia' 'e fuu^{21}
do 'ee 'in tsañʉʉ'^{1} no jo mo gatsee'^{21}i jna
'e jɨ́ɨ^{13}na coon'^{13} jiin'^{13} jaain^{21}. Jon'gɨ mo
gatsee'^{21}i jna 'e cwo'^{2}oo tsá^{2} cwáain^{1} wa'a to'^{2}
mɨɨ'^{13}.
13 'In tsá^{2} lo jo lii'^{1}i jilaa'^{21} 'e tsaa^{2} cwo'^{1}o
jna no.
14 Pe jiin'^{13} canii^{2} 'e røø^{212}na tyani'i 'e
un'goo^{21} jna Dios tya' tsacøøi'^{13} tyiia coon'^{13}
coon^{21} júu^{3} 'múui^{2} 'e 'in tsá^{2} lo jin'^{2} 'e gó^{2}.
Pe jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}na jilaa'^{21} júu^{3} toon^{212} jí^{2} tya' ley
coon'^{13} júu^{3} tya' 'in gafaa'^{21}a 'wii^{212} tya' Dios
calɨɨ.
15 La lɨ́ɨ^{2}i 'ii-o jon lɨ́ɨ^{2}na 'e Dios ijmáa^{1}a jiin'^{1}
tsá^{2} la 'in tyúi^{1} tiin'^{13} la 'in gó^{2}.
16 'Wii'^{13} joon cwo'^{2}-tsii 'e jo li'óo^{3}oo tsaa^{2}
tyani Dios sɨ tyani tsá^{2} 'ee.
17 "Wóo^{2}xʉ ningóo^{1} 'e ngɨ́^{3}ɨɨ la caain^{21} lɨ
xiia' joon gatye'^{2}moo fu góo^{3}oo 'e gacwo'^{1}oo
cuu^{1} tsagóo^{3}oo 'in tañíi^{2}. Joongɨ gacwo'^{1}oo
'ñii'a 'maai'^{13} Dios.
18 La joon 'yuu^{2}na jmóo^{3}oo inʉʉ cwo'^{1} fee'^{1}
do mo ganíi^{2}mo jna jaain^{21} gái^{1} tsá^{2} Israel 'in
néei^{1} lɨ sii^{21} Asia. Do-o ganíi^{2}mo jna tsi inʉʉ
cwo'^{1} fee'^{1} do 'yuu^{2}na iuncwaa'^{3}na jiin'^{13} la
tɨɨsi^{2} do. Pe xʉʉ tsá^{2} seein^{21} coon'^{13} jna jon'gɨ
gato'^{2} tsá^{2} mɨɨ'^{13}.
19 Pe 'ii 'in 'na^{1} jalíin^{2} 'e jmáa^{1}a tsaa^{2} tyiia
wuxʉ'ʉ tsaa^{2} tyiia.
20 Wana jogɨ la joon cwojin'^{3}du 'in néei^{1}
lo wana gatsaa'^{21}a coon^{21} tsaa^{2} tyiia mo
gasiin'^{12}na tyani tsá^{2} tyiin^{2}gɨ tya' tsá^{2} Israel.
21 Jiin'^{13} 'e gafo'^{1}oo tá^{2} mo siin'^{12}na jee^{212}
'ii: "Tɨ jmɨɨ^{212} no jmoo^{2}oo' 'ii'^{21} tyiia tsʉ 'wii'^{13}
jo'^{1}o lɨ́ɨ^{2}na 'e jiin'^{1}in tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}" —jin'^{2}
Poo^{2}.
22 Mo ganúu^{2}un Fée^{13} do 'elo tsʉ 'wii'^{13}
røø^{21} ñii^{1}i cwáain^{1} tya' 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} Jesús
gatyuu'^{12}mo 'e júu^{3} do. Joon gajin'^{2}in:
—Mi cwee^{1}i 'in tyʉ'^{2} to^{2} fii^{212} 'láa^{2} do sii^{21}
Lisias joongɨ ityee^{1}mo júu^{3} 'e cwáain^{1} tyii' lo.
23 Joon Fée^{13} do gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} fii^{212}' láa^{2} do
'e jo mo láa^{2}mogɨ Poo^{2}. Pe gacwoo^{1}o 'ii'^{21}
'e tsalíin^{2} tsá^{2} seein^{21} Poo^{2} tyʉ́^{2} coon'^{13} 'e
tsafee'^{13}i 'ido. Joongɨ 'e cwo'^{1}o 'e dø'^{1} 'ido.
24 Mo gangɨ́ɨi^{2} coon^{21} tún^{2} jmɨɨ^{212}gɨ gatyía^{1}
Fée^{13} coon'^{13} 'in tsamɨ́^{2} tya'a 'in sii^{21} Drusila.

'Ii-i jaain21 tsamí2 'in seein21 Israel. Joon gatyʉ'2ʉ to2 gajó2 Poo2. 'Iin212in núu1un xiiala lí2 tsáai1-tsi tsá2 Jesucristo.

25 La 'ii212 mo faa'21a Poo2 xiiala ngi1 tsá2 fu1 coon21 tsáa1, joongi xiiala tyʉ'2 tsá2 to2 yaai, joongi xiiala mi jmáa1 Dios 'ii'21 tya' tsá2 gafoo'1mo Fée13 do. Joon gajin'2in:

—Cwoo'1mo nano. Joon mi jøøi2gii itø'3øø 'nʉ tún1.

26 'I1-tsi Fée13 icwo'1 Poo2 'ii cuu2 joon iláa2mo. 'Wii'13 joon líi1 'láai2 naa'13 nigatø'1ø Poo2 'e síin1in coon'13on.

27 La joon gangíi1i tún2 jiin21gi mo cwo'íi1 Fée13 'e to2 'oo1o do. Joon 'in tsá2 sii21 Porcio Festo ga'í2 cwaain21 tya'a. Tsʉ 'iin212in Fée13 do iliseein21 røø21 coon'13 tsá2 Israel jo galáai1 Poo2 do.

25

Poo2 tyani Festo

1 Gatyíi1a Festo ga'ii'21mo to2 tya' Fée13. Mo gatsín1 'ni1 jmii212 gacwo'íi1i Cesarea gangóo1 fu Jerusalén.

2 Mo gatí2 do-o 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 tsá2 Israel 'in tyiin2gi gacwoo1o coon21 tsaa2 tya' Poo2.

3 Joon gamii1i tyani 'ido lawa coon21 júu3 jai'2 'e siin'12in Poo2 fu Jerusalén. Pe 'ii'21 tya'a ijnga'2mo Poo2 tya'i fu1.

4 Pe gajin'2 Festo 'e fu Cesarea siin'12 Poo2 joon 'ii-o 'i1-tsi 'e tsáa1a fu do jmoo1 joon coon21 jmii212.

5 Joon gajin'2in:

—Doñi'iin jee212 'na' 'in 'oo1o to2 'ná1 cwolíin2naa' fu Cesarea coon'13 jna. Joon wana 'in tsañʉʉ'1 do niga'aa1 coon21 tsaa2 fee'1 lí2-i jmaa2aa' tsaa2 tya'a.

6 Líi2mo jñá2 si dyá2 jmii212 gajan1gi Festo fu Jerusalén do. Joon ganga'2mo fu Cesarea. Joon mo gajná2 jmii212 joon gacwó2 'áan3 tya'a li li tíii2 cwaa21. Joon gatyʉ'2ʉ to2 jó2 Poo2.

7 Joon mo ga'í2 Poo2 gajatyéen1in tsá2 Israel 'in nigatyalíin2 Jerusalén. Joon gajmaa1a 'láai2 tsaa2 tya' Poo2. Pe jiin'13 coon21 jo gali'1i.

8 Joon gafaa'21a Poo2 'wii212 tya'a:

—Jiin'13 coon21 tsaa2 jo 'ee mo 'nó3oo. Jo mo gafo'1oo 'laa'21 tya' ley tya' tsá2 Israel jon'gi tya' cwo'1 fee'1 tya'a. Jon'gi mo fo'1oo 'laa'21 tya' tsaa'to2 nifu tyíin1 Roma —jin'2 Poo2.

9 Tsʉ 'wii'13 'iin212in Festo jmaa1a tyú2-ʉ coon'13 tsá2 Israel joon gaunngii1i Poo2 do:

—¿Ja 'iin212u'un cwoo'3'o fu Jerusalén. Joon do-o ijmáa1a 'ii'21 tyi'i?

10 Joon gañii1i Poo2 do:

—Siin'12na tyani 'in 'oo1o to2 Roma li cwooi1 lisá2 'ii'21 tyiia. Tsʉ tyú2-ʉ ñí2'i 'e jo 'ee tsaa2 mo ga'nó3oo tya' tsá2 Israel.

11 Wana niga'nó3oo coon21 tsaa2 'e tii21moo júun2moo jo cwooi1 fo'1oo wa'a jo júun2na. Pe wana jogi sá2 coon21 júu3 jo'1 la li 'e tsaa2 cwoo'21 no jiin'13 jaain21 jo 'oo1o 'ii'21 'e jaa'21in jna tyaníi1i. Mí3oo 'e 'in 'oo1o to2 nifu do 'ña'o jmáa1a 'ii'21 tyiia —gajin'2 Poo2 do.

12 Joon mo ngayuui'13 gafaa'21a Festo coon'13 'in tyʉ'2 to2 coon'13on joon gajin'2in:

—Nigamí3'i 'e lisá2 'ii'21 tyi'i tyani 'in 'oo1o to2 nifu. Joon do-o icwoo'3'o.

Poo2 tyani róøi13 Agripa

13 Mo gangíii2 coon21 tún2 jmii212gi 'in róøi13 Agripa coon'13 Berenice tyalíin2 fu Cesarea. Tyalíin2 ngafee'12i Festo.

14 Do-o gajaan1an wóo2xʉ. Joon mo gatyaa1a Festo júu3 coon'13 'in róøi13 do cwáain1 tya' Poo2 gajin'2in:

—Lo-o 'yuui2 jaain21 tsanʉʉ'1 'nʉñí3 'in gasáai1 Fée13.

15 Mo gataan212na Jerusalén 'in tyʉ'2 to2 tya' untsá2 coon'13 tsacøøi'13 tya' tsá2 Israel gacwolíin2 gacwoo21 tsaa2 tya' 'ino. Gamii1i 'e jmáa3aa 'ii'21 tsaa2 tya'a.

16 Jna-gi gafuu212uu 'e jo lí2 tsʉ jo si'2 tii2 la joon tya' tsaa'to2 néei1 Roma. La nʉ'gi ilisá2 'ii'21 'e júuin2 jaain21 tsá2 'ná1-a téein2 'in cwo1 tsaa2 tyaníi1i la jaain21 la jaain21. Coon'13 la joon lí2-i un'øø'1mo yaai coon'13 tsaa2 'e cwoo1o fuu212uu.

17 La joon mo jalíin2 fu lo jo 'ee gaun'iii212gii 'ñii'a. Pe mo gajná2 joon ganí3ii 'áan3 tyiia li gatii21na. Joon gatyʉ'1ʉʉ to2 gajó2 'in tsañʉʉ'1.

18 Pe jileei'21 'in jalíin2mo gajmaa1a teen1in 'e cwoo1o tsaa2 tya'a jo 'ee gasíi2i 'laa'21 tya' 'ino la mo 'i1-tsii.

19 Líi2mo jiin'13 tsaa2 tya'a 'e cwoo1o jiin'13 tii2 'e si'2 tya'o coon'13 jaain21 tsá2 sii21 Jesús 'in gajúin1. Pe 'in Poo2 do jin'2in 'e nijiin'1o.

20 Joon jna-a tsʉ jo ñí3ii 'ee jmáa3aa jiin'13 'e cwáain1 lo gaunngii2ii Poo2 wa'a 'iin212in tsee'12i fu Jerusalén 'e lisá2 'ii'21 tya'a 'e cwáain1 lo.

21 Pe 'i-gi gami'2i jna 'e 'iin212in lisá2 'ii'21 tya'a tyani 'in tyʉ'2 to2 nifu 'in sii21 Augusto. 'Wii'13 joon gatyʉ'2ʉʉ to2 'e jo mo láa2mogi ca mi lí2 síi3na tyani 'in tyʉ'2 to2 nifu do —jin'2 Festo do.

22 Joon gajin'2 róøi13 Agripa do sii'21i Festo:

—'Iin212mo jna jon núu3duu júu3 tya' 'in tsañʉʉ'1 no.

Joon gajin'2 Festo:

—Tsa'oo21 inúu3du'u.

23 Mo gajná2 jmii212 joon ngataa2i Agripa coon'13 Berenice li2-i lii212 'ya'2gi 'áai1. Do-o ngataa2i tsi li sicaain21 tsá2 coon'13 'in tyʉ'2 to2 fii212 'láa2 coon'13 tsá2 tyiin2gi 'e fuu21 do. Joon Festo do gatyʉ'2ʉ to2 ijó1 Poo2.

24 Joon gajin'2in:

—Røøi13 Agripa, coon'13 tsá2 'in sicaain21
coon'13 jna'a, lo-o siin'12 'in tsanuu'1 no.
Fúu1mo tsá2 Israel nigasii'21i jna 'laa'21 tya'
'ino. La Jerusalén tiin'13 lagi lo jo mo gajan1
sii'21i jna 'e tíii2 júuin2 'in tsá2 lo.
25 Pe líi2na 'e jo 'ee mo gajmaa1a wa'a 'e tíii2
júun2in.
26 Pe jo mo galiñí3ii røø21 wa'a síi3na jí2
tyani fíi3ii. 'Wii'13 tya' joon tyu'3uu to2 jajée1i
tyaní2ii'. Joongi tyani 'nu u 'e tyiin2gi røøi13
Agripa. Jmaa2 fee'1-'o'o unngii2du'u wa'a
lisá2 coon21 júu3 'e sii'13na.
27 Tsu fa'ii'21i líi2na 'e sii'13na jaain21 tsá2
'yuui2 'nuñí3 la jo mo ñí3ii 'ee tsaa2 tya'a.

26

Poo2 faa'21a 'wii212 tya'a tyani røøi13 Agripa

1 Joon gajin'2 Agripa gasii'21i Poo2:
—Lí2-i foo'2'o cwáain1 tyi'i 'wo'o.
Joon Poo2 do gajmaa1a li2 coon'13 cwoo21o.
Joon gafaa'21a la lo:
2 —Líi1 jløø'3na 'e lí2-i fo'3oo tyani'i røøi13
Agripa 'e un'øø'21na 'ñii'a tya' jileei'21 tsá2
Israel 'in nigafaa'21 'laa'21 tyiia.
3 Tsu ñí3o'o la jilaa'21 tii2 'e si'2 tya' tsá2
Israel. Joon ñí3o'o jilaa'21 cwáain1 'e síi13i'.
'Wii'13 joon míi3ii 'e núu3du'u coon'21 tún2.

Tyaa1a Poo2 júu3 xiiala gangii1i la nu'gi gajoo'21-tsi

4 'Jilee'21mo tsá2 Israel ñi1o xiiala mo
gataan212na jee212 'ii fu góo3oo coon'13
Jerusalén ca la mo xuu212na.
5 Ñi1o joon lí2-i faa'21o wa' 'iin212in 'e líi1na
fariseo ca la mo simii'21moo. Joon 'in tsá2 'in
líi1i fariseo do cwo'1ogi-tsi jmoo1gi jilaa'21 tii2
'e si'2 tyii'i la jee212 jile'1i'i.
6 Pe nano cwo'1 'ido jna tsaa2 'wii'13
tsáai1-tsii 'e Dios jmáa1a jiin'1 'lii212 la li 'e ni-
gajin'2 'lii212 tsacøøi'13 tyii'i. Fiin'13 jilee'21mo
tsá2 Israel sijan1o mi tsín1 'e 'ii'21 do 'e júu3
niga'íi2 Dios.
7 La ji dyatún1 poo212 tsá2 goo21o'o la
jmii212 tiin'13 la 'woo1 sijan1o. Pe 'wii'13
sijaan2aan 'e joon, røøi13 Agripa, cwo'1 'ido
jna tsaa2 nano.
8 'Áai1 wúui1 'e jo'1 líi3u 'e jmoo1o Dios 'e
jiin'1 tsá2 tún1, ¿ja jo'1?

Tyaa1a Poo2 júu3 xiiala mo gangii1 gajmee'21i tsá2 'in jo'1 líii2 Jesús

9 "Ñii'a la mo jee1 ga'i1-tsii ijmee'13na tsá2
'in nigajo'1 líii2 Jesús tsá2 Nazaret.
10 La joon gajmáa3aa fu Jerusalén. Joon
coon'13 to2 'e tyu'2 'in tyu'2 to2 tya' untsá2
gataa'21na 'nuñí3 fúui1 liili1 'in nigajai'2 líii2.
Joon mo gajngaai'12 tsá2 'ii røø21 sii'13i'i.
11 Líi1 'láai2 fu ga'e'1ee tsá2 wúu1 mo jo
garøø1i jilaa'21 'e jo'1 líii2. Jilaa'21 'elo
gajmáa3aa la caain21 cwo'1 sinagogas. Líi1
gauntyíi2na 'ido cagi ganga'øø3na fu li wíiin2.

Tyaa1a Poo2 júu3 tún1 xiiala mo gajo'1-tsi

12 'Coon'13 cwáain1 la joon ngóo3oo fuu21
sii21 Damasco. Ngóo3oo tyaan2aan coon21 jí2
'e cwo'1o 'in tyu'2 to2 tya' untsá2. Coon'13 jí2
do-o isaan'13moo tsá2 jo'1 líii2.
13 Pe la joon galí2 tyiia tya'i fu1 li liingóo3oon do. Mo gatí2 tyiiañi'1 gamóo3oon
coon lawa 'yíia2 ñi'1 'e gajná2 joo'21 jó1 fu li'
yu'. Pe 'e 'øø'12gi lagi 'yíia2 ñi'1. Gajná2 cu' li'
li siin'13na coon'13 'in ngalii21i'i coon'13 do.
14 Joon jilee'21oo'o gacii'21na'a ni 'wó2. Joon
ganúu3uun coon21 júu3 'e gasii'21 jna coon'13
jmíi1 hebreo: "Saulo, ¿'ee li' 'øø1u jna? Tsu
'wo'o jmaai'13 'wo'o la mo jmoo1o joo'21 jii1
mo 'øø1ø mo 'yá2 fii212i sii2 suun'21 tya'a."
15 Joon gafo'1oo: "¿'Iin 'nu no, Señor?" Joon
gasii'21i Ña'ñu'1u' Jesús jna: "Jna-a Jesús, jna
'in 'øø1u no.
16 Pe ráan2un no. Jmaa2'a siin'12u'un tsu ni-
gajné1na tyani'i 'e jmaa2'a jilaa'21 to2 tyu'3uu.
Joongi ifoo'2'o jilaa'21 'e nigañii2'i coon'13 ji-
laa'21 imoo2o'o 'wii212 tyiia mi li ciiin21gi.
17 Iun'øø'21na 'nu tyani tsá2 Israel coon'13
jileei'21 tsá2 'in néei1 li wíin2. Joon jee212 'in
tsá2 néei1 wíin2 do síi3na 'nu nano icwoo3'o.
18 Cwooi'3du' jee212 'in tsá2 do tsu nano
ngii1i lawa tsá2 tiuu2mo. Joon ino'3'o unníi1i.
Síii3duu 'nu 'e cwosíii2du'u jilaa'21 'e gó2 'i1-tsi
ca 'e tyú2. Joon iláa2mo'o 'ido ja'cwoo21 'in
'liii'3 joon tsataa2mo ja'cwoo21 Dios. Joongi
ilija'2mo líin2 jna. Joon coon'13 'e la joon lí2-i
'iin2moo tsaa2 tya'a. Joon 'ii'21mo coon21 'áan3
tya'a 'e 'oo1o Dios tya' jileei'21 'in nigaun-
tyú1i."

Tyaa1a Poo2 júu3 xiiala gacwoo1o júu3 tyú2

19 'La joon, røøi13 Agripa, galinuu'13oo ji-
laa'21 júu3 'e gasii'21 Jesús jna fu yu ñu'fú2 do.
20 Ga'láa2 'wii212 cwóo3oo júu3 tyú2 nifu
'in néei1 Damasco. Mo ngayuui'13 joon
gacwóo3oo júu3 tyú2 tya' 'in néei1 Jerusalén
coon'13 la caain21 li sii21 Judea coon'13
jileei'21 'in jo seein21 Israel. Gafuu212uu 'e
'ná2 jaa'21-tsi joon lí2 tsáa1mo-tsi Dios. Joon
cwojmaa1o la jmoo1o tsá2 'in nigajo'2-tsi.
21 'Wii212 cwáain1 la lo-o gasain'2 tsá2 Is-
rael jna fu inuu cwo'1 fee'1 tya'a do. La mo
'iin212in jngaa'12i jna.
22 Pe coon'13 'e joon jo gajo'1-tsii tsu gaun-
coon'13 Dios jna ca nano. Cwo'3oo júu3 tyú2
tya' jileei'21 la 'in tañíi2 tiin'13 la tsacøøi'13 'in
tyiin2gi. Gafuu212uu jiin'13 la gajin'2 'in tsá2
gafaa'21 júu3 tya' Dios calii coon'13 la gajin'2
Moisés 'e 'ná1 ilí2.
23 Gajin'2o Moisés 'e Cristo 'ná1 nii21 wúu1.
Joon mi yuui'13 joon júun1mo. Joon 'ii-o nifu
ijiin'1in jee212 'lii212. Joon icwó2 júu3 coon'13
jna'a tsá2 Israel coon'13 tsá2 seein21 li xiia' 'e

jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨi2 'ii ijiin'1o túnˡ la gajiin'1in —jin'2 Poo2 do.

Poo2 tyá2-tsi Agripa 'e ijai'2 lɨ́ɨi2

24 Mo gafaa'21 Poo2 'elo 'wii212 tya'a joon 'in Festo do ga'ooˡo jin'2in:

—¡'Yʉ caa212mo'o, Poo2, coon'13 jilaa'1 'e nigauntsáa13'a nigalicaa212mo'o!

25 Pe Poo2 do gañiiˡi:

—Jmaa2'a fee'1-'o'o, Festo, pe jo 'yʉ caa212na. Li' cɨɨ'12ɨ lɨ́2. Júu3 røø21 jilaa'21 'elo. Jiin'13 júu3 ja'2mo fo'3oo.

26 Lo-o tyíinˡ røøi13 Agripa 'in cwiiˡi jilaa'21 'elo. 'Wii'13 joon jo cu'2-tsii fo'3oo tyaníiˡi tsʉ tsáaˡmo-tsii 'e ñiˡo jilaa'21 'elo. Jilaa'21 'elo jo gali'uuin21 —jin'2 Poo2 sɨɨ'21ɨ tsá2 do.

Joon gajin'2 Poo2 sɨɨ'21ɨ røøi13 Agripa:

27 —¿Tɨ jo'1 lɨ́ɨ2u, røøi13 Agripa, jilaa'21 júu3 'e gafaa'21 'in cwoˡ júu3 tyʉ́2 calɨɨ? Ñiˡoo 'e jo'ˡo lɨɨ2u.

28 Joon gajin'2 Agripa do:

—Coon21xʉ-ʉ jogɨ tyá2-'o'o jna 'e jo'1 lɨ́ɨ2na Cristo.

29 Joon gañiiˡi Poo2:

—Coon21xʉ lɨˡ sɨ 'e 'láai2 'ee 'áaiˡ 'ya'2gɨ wa'a icwó2 Dios ilitsáaˡmo-'o'o lawa jna. Pe jon' jiin'13 'nʉ 'wo'o pe ce jilee'21mo 'in nuuˡun júu3 tyiia la nano. Pe jo 'nʉ́ʉˡ cadena cwoo21o la 'nʉ́ʉˡ cwóo3oo lo.

30 Mo ngayuui'13 gajin'2 Poo2 jilaa'21 'elo garóon2 røøi13 coon'13 'in 'ooˡo to2 gobernador coon'13 Berenice coon'13 jileei'21gɨ 'in néeiˡ do.

31 Joon gangalíin2mo lɨ xiia' lɨ jo nuuˡun Poo2 lɨ ngatyaaˡ júu3 do. Ngasíinˡin 'e júu3 sɨ́ɨˡɨ jee212 'ii. Jin'2in sɨ́ɨˡɨ:

—'In tsañʉʉ'1 lo jo 'ee mo gajmaaˡa wa'a 'e tɨ́ɨi2 júuin2. Jiin'13 jo tɨ́ɨi2 'yuui2gɨ 'nʉñí3.

32 Joon gajin'2 Agripa gasɨɨ'21ɨ Festo:

—Lí2-i wuxʉ' nigaláa2mo'o 'in tsañʉʉ'1 lo wa'a jo 'ña'a mo gamɨɨˡɨ 'e ilisá2 'ii'21 tya'a tyani 'in tyʉ'2 to2 nifu tyíinˡ Roma.

27

Siiˡin Poo2 fu Roma

1 Mo gaun'ii'21ɨ júu3 'e siin'12in jna'a fu lɨ sii21 Italia joon gatyaaˡ 'ido Poo2 cwoo21 'in tyʉ'2 to2 cíein13 'láa2 'in sii21 Julio. Gatyaaˡ cwoo21 'inlɨ́ɨi13gɨ 'in taai2 'nʉñí3 coon'13 Poo2 do. 'In Julio do tyʉ'2 to2 cíein13 'láa2 jee212 coon21 poo212 'láa2 sii21 Augusto.

2 Gangatoo21o'o coon21 tsi barco 'e jóˡ coon21 fuu21 sii21 Adramitio. Jaain21 tsá2 sii21 Aristarco, 'in seein21 fu Tesalónica 'e náaˡ lɨ sii21 Macedonia ngoo21-o jon coon'13. 'E barco do itsá2 la caain21 lɨ sii21 Asia.

3 Mo gajná2 jmɨɨ212 joon gatyaliiˡ21ɨ'ɨ fuu21 Sidón. Do-o 'in Julio do gajmaaˡa feeiˡ-tsi tya' Poo2. Gacwooˡo 'ii'21 'e tsafeei'13 Poo2 jileei'21 'in seein21 tyʉ́2 coon'13 'e fuu21 do. 'Ido-gɨ gaunjíi2mo Poo2 do.

4 Mo ga'woo21o'o fu Sidón do gangɨɨ212na'a lɨ' caluu coon21 cwoo'13 rooonˡ ni jmɨɨ21 sii21 Chipre lɨ jo jnóoˡ tyí2 'áaiˡ. Ngaliiˡ21ɨ'ɨ la joon tsʉ 'wii'13 lɨ́ɨˡ ga'ɨ́ɨ2 tyí2 lɨ' lɨ ngaliiˡ21ɨ'ɨ do.

5 Gangɨɨ212na'a coon21 tsáaˡ tyani lɨ sii21 Cilicia coon'13 Panfilia. Joon gatyaliiˡ21ɨ'ɨ coon21 fuu21 sii21 Mira náaˡ lɨ sii21 Licia.

6 Do-o 'in tyʉ'2 to2 'láa2 do gatsaa'21a coon21 barco 'e jóˡ fu Alejandría 'e tsáaˡa fu Italia. Joon gatyʉ'2ʉ to2 ngatoo2o'o.

7 Láa2mo jmɨɨ212 ngatoo21o'o fuˡ. Waa212mo gangaliiˡ21ɨ'ɨ. Lɨ́ɨˡ tyanˡ to2 gatyaliiˡ21ɨ'ɨ tyani coon21 lɨ sii21 Gnido. Tyanˡ to2 'áaiˡ tsʉ lɨ́ɨˡ ga'ɨ́ɨ2 tyí2 lɨ' lɨ ngaliiˡ21ɨ'ɨ do. 'Wii'13 joon gangɨɨ212na'a tyani lɨ sii21 Salmón. Joon gangɨɨ21jna'a lɨ' cwoo21o'o tsáaˡ coon21 cwoo'13 rooonˡ ni jmɨɨ21 sii21 Creta lɨ jo 'ɨ́ɨ2 tyí2 'áaiˡ.

8 Gangɨɨ212moo'o tyanˡ to2 ca gatyaliiˡ21ɨ'ɨ coon21 'áa3 tyʉ́2 tya' barco. Tyan'an coon21 fuu21 sii21 Lasea.

9 'Áa2mo nigali'ɨɨ212na'a wóo2 'áaiˡ. Joon ni'íiˡ fo'2 'e tsatoo2gɨɨ'ɨ fuˡ ni jmɨɨ21 tsʉ ningɨ́ɨˡmo jmɨɨ212 'e gø'2 tsá2 Israel tyiiañi'1. Tyan'an nijóˡ jiin21 'e 'ɨ́ɨ2 tyí2 'áaiˡ. 'Wii'13 joon gacwóˡ Poo2 coon21 cwáain1.

10 Joon gajin'2in:

—Tsañʉʉ'1, lɨ́ɨ2na 'e lɨ́ɨˡ 'íiˡ fo'2 'e fuˡ ngaliiˡ21ɨ'ɨ no. Joon cu'2u-tsii 'e sɨ no-o ga'iin2 barco no coon'13 jilaa'21 laa212. Cagɨ jna' cweeiˡ júun2na'.

11 Pe 'in tyʉ'2 to2 'láa2 do lɨgɨ gaunjíi2ɨ tya' 'in fii212 barco do coon'13 'in tyʉ'2 to2 barco lagɨ Poo2.

12 Joon tsʉ 'wii'13 'e 'áan3 do lɨ' lɨ ngalíin2 do jo tseein21 wa'a ingɨ́ɨˡ mi tɨ jiin21 'ɨ́ɨ2 tyí2 xʉʉ jogɨ jilee'21mo ga'ɨˡ-tsi 'e 'áaiˡgɨ tyʉ́2 wa'a i'wooi21 do. 'Iin212in wa'a ilí2 tyalíin2 fu Fenice. Tsʉ Fenice do coon21 fuu21 náaˡ tɨ' jmɨɨ21 tyʉ'2 to2 Creta do. Joon rooonˡ 'e fuu21 lɨ jo tɨɨ'13 tyí2 'áai. Do-o itéenˡin jiin'13 la tɨ jiin21 'e jo 'ɨ́ɨ2gɨ tyí2.

'Áaiˡ 'íiˡ tyí2 ni jmɨ'ñi'3

13 Joon tɨ' xʉʉ mo ga'láa2 'wii212 'ɨ́ɨ2 tyí2 lɨ' caaiˡ tsá2 tooin212 lɨ yooin'12 ñi'1 lɨ́ɨi2 ilí2-i tsalíin2. Joon ga'woo21oo'o. Joon gangɨɨ212na'a co' tɨ' jmɨɨ21 Creta do.

14 Mo ngayuui'13xʉ joon gajnáaˡ coon21 tyí2 'gøøi'13 'áaˡ tsaa' barco do. 'E tyí2 joon sii21 Nordeste.

15 Joon ga'láa2 'wii212 ga'la'2a. Tsʉ 'wii'13 jo lii21ɨ'ɨ tsajéeˡgɨɨ'ɨ coon'13 tyí2 do gacwoo21o'o gajéeˡmo jna'a.

16 Gangɨɨ212na'a caluu coon21 cwoo'13 pi'3 rooonˡ ni jmɨɨ21 sii21 Clauda lɨ jo 'ɨ́ɨ2 tyí2 'áaiˡ. Lɨ́ɨˡ gacwoo21o'o to2 yiia'a galɨ'1oo'o gatyii21ɨ'ɨ móoˡ 'e jó2 caluu barco do.

17 Mo ngayuui'13 gasaaˡa'a móoˡ do joon gajmee'13na'a to2 'nii212 mɨ2 cu' lɨ' barco do.

Coon[21] 'e do-o cwo[1]gɨ pí[2]. Tsʉ 'wii'[13] 'goo'[21]o tsataai[2] jee[212] too'[13] 'e sii[21] Sirte gaxíia[1]o 'mɨ'[2] jnɨɨi'[13] tyí[2]. Joon cwo[1]-o wa'a gajée[1]mo tyí[2] 'ii.

18 Mo gajná[2] jmɨɨ[212] joon lɨ́ɨ[1] 'ɨ́ɨ[2] tyí[2]. Joon ga'láa[2] 'wii[212] gadya'[1]a laa[212] ni jmɨ'ñi'[3] do la coon[21] jo 'ii[21]gɨ.

19 Mo gatí[2] 'nɨ[1] jmɨɨ[212] coon'[13] cwoo[1]o'o gadyíí[13]a'a tsi jmɨɨ[21] jilaa'[21] 'e jmaai[1] to[2] tya' barco do.

20 Líɨ[1] 'láai[2] jmɨɨ[212] gangɨ́ɨ[1]i jo mo gajnée[1]i ñi'[1] jon'gɨ nʉʉ[1]. Coon'[13] jilaa'[21] tyí[2] 'e niga'ɨɨ[2] do ga'ɨ́[2]-tsii'i 'e jo lí[2] teein'[13]gɨɨ'ɨ coonti.

21 Líɨ[1] 'láai[2] jmɨɨ[212] ningóo[1] 'e jo mo tyée[3]e'e. Joon Poo[2] gajmaa[1]a siin'[12]in jee[212] 'in tsá[2] do. Joon gajin'[2]in:

—Tsañʉʉ'[1], tyʉ́[2]gɨ woxʉ'ʉ ganʉ́ʉ[2]oo' jilaa'[21] 'e gafo'[3]oo do, womo jo ga'woo[2]oo' 'e Creta do. Joon jo galí[2] 'e fa'í[3] lo.

22 Pe nano tya[2]-'oo' tsʉ jiin'[13] jaain[21] 'naa' jo júuin[2]gɨɨ' fiin'[13] ga'iin[2]mo barco no.

23 Tsʉ ca nʉʉ[21] gajnéi[1] jaain[21] ángel 'in gasii[1]in Dios 'aai[1] jna. Joongɨ jmóo[3]oo la to[2] tyʉ'[2]ʉ.

24 'In ángel do gasɨɨ'[21]ɨ jna: "Jo jmaa[2]'a 'goo'[21]o, Poo[2], tsʉ 'ná[1]-a tyée[1]u'u tyani 'in tyʉ'[2] to[2] nifu tyíin[1] Roma. Tsʉ 'wii'[13] cwáain[1] tyio'o Dios iun'øø'[1]i jileei'[21] 'in téein[2] coon'[13] 'nʉ 'e tsi barco no."

25 'Wii'[13] joon, tsañʉʉ'[1], —jin'[2] Poo[2] do—tya[1]-'oo' tsʉ jo cu'[2]-tsii coon'[13] Dios. Jo'[1]o lɨ́ɨ[2]na jilaa'[21] 'e gasɨɨ'[21] 'in ángel do jna.

26 'Ná[1]-a ixuu'[21]na' nitsaa[2] caai[1] cwoo'[13] tyʉʉn roon[1] ni jmɨɨ[21] —jin'[2] Poo[2].

27 Coon[21] canʉʉ[21] mo gatsín[1] tún[2] semóo[13] 'e gangɨɨ[212]na'a Clauda do gatyalii[21]i'i coon[21] ni jmɨɨ[21] sii[21] Adria. Gajnáa[1] tyí[2] cu' lɨ' lɨ ngalii[21]i'i do. La 'woo[1] tyiianʉ́ʉ[1] 'in tyan[1] barco do galili'[3]i 'e nigatyée[1]en[1]in lɨ' coon[21] cwoo'[13] tyʉʉn[21].

28 Joon gatyaa[1] 'ii'[21] xiiati jiin'[13] 'o'[2] jmɨɨ[21] do. Joon ni'o'[2]o dyadya[1] tsi jnʉ́ʉ[2] metros. Joon mo gatí[2] nifugɨxʉ gatyaa[1] 'ii'[21] tún[1]. Joon ni'o'[2]gɨxʉ jiin'[13] dyíia[2] dyiia[1] metros.

29 Tsʉ 'goo'[21]o wana gatyuin'[2] cuun[212] joon gaxíia[2] tyʉ́n[2] ñi'loo'[3] lɨ caluu barco do. Joon jaan[1] la 'ɨɨ[212] ca jná[2]. Seein[21] fa'í[3].

30 La 'ɨɨ[212] joon 'in tyan[1] barco do 'iin[212]in cwiin[1]o 'e tsi móo[1] do. Joon coon'[13] cwáain[1] la joon gaxíia[2]o móo[1] do tsi jmɨɨ[21]. Jmoo[1]-o lawa'a ixíia[2] ñi'loo' do lɨ' tyani barco do.

31 Joon gajin'[2] Poo[2] gasɨɨ'[21]ɨ 'in tyʉ'[2] to[2] 'láa[2] do:

—Wana 'inlo jo ján[1] tsi barco lo jo lí[2] tiin'[13]naa'.

32 Joon 'in 'láa[2] do gatyʉ'[2]o 'nii[212] mɨ[2] sɨ'nʉʉ[1]ʉ 'e do. Joon gangoo'[13] móo[1] do.

33 Joon la tɨ lɨ jná[2]-a Poo[2] gacwo'[2]o cwáain[1] 'in tsá[2] do 'e dø'[1]xʉ jile'[1]i'. Joon jin'[2]in:

—Ningóo[1] tún[2] semóo[1] 'e 'naa' jo mo gacwúu[1]naa' jon'gɨ mo tyee'[2]ee'.

34 Mɨ́[3]ɨɨ tyaní[3]ii' 'e cøø'[3]xʉʉ' capi'[3] tsʉ 'elo-o 'e tyiin[2]gɨ 'e tiin'[13]moo'. Ce jiin'[13] jaain[21] 'naa' jo 'ee incwuui'[21].

35 Mo ngayuui'[13] gajin'[2] Poo[2] jilaa'[21] 'elo gatɨ́ɨi[2] coon[21] 'iñi'[1]. Joon gacwo'[1]-o 'maai'[13] Dios tyani jileei'[21]. Joon gajmaa[1]a ca 'no'[3]. Joon ga'láa[2] 'wii[212] gagøø'[21]ø.

36 Tsifu joon jileei'[21] gatyaa[1]-tsi. Joon ga'láa[2] 'wii[212] gagø'[21]ø.

37 Joon jee[212] jile'[1]e'e coontya dyíia[1] tyuun[1]moo'o jo ti jna'a 'nɨ[1] cíein[13] tsi barco do.

38 Joon mo ngayuui'[13] gagøø'[21]ø yaai[1]-tsi jile'[1]e'e joon gadya'[2]a trigo tsi jmɨ'ñi'[3]. Coon'[13] 'e la joon jo 'ii[21]gɨ barco do.

Nga'oo'[21]o barco jee[212] too'[13]

39 Mo gajná[2] 'in tyaan[1] barco do jo galicwii[1]i cwoo'[13] do. Pe ganii[21] coon[21] cwáa[1] jmɨɨ[21] jee[212] nitsaa[2]. Joon gasɨ́ɨ[2]i wa'a lí[2] tsatyéein[1] barco do.

40 Joon gatyʉ'[2]ʉ 'nii[212] mɨ[2] tya' ñi'loo'[3] do. Gatʉ́[2]o tsi jmɨɨ[21] do. Ga'ɨ́ɨ[2]o jla'[1] 'mopiin'[12] 'e jmaa'[21]i to[2] 'e jiin'[13] barco do. Joon gasaa[21]o lɨ 'íí[1] tyí[2] 'e 'mɨ'[2] 'íí[1] tyani barco do. Joon 'e barco do ga'láa[2] 'wii[212] gangatyéen[1]mo fu nitsaa[2].

41 Pe mo gatyía[1] fu lɨ seein[21] tún[2] cwáa[1] jmɨɨ[212] do, do-o ganga'oo'[21] 'e barco do jee[212] too'[13]. Líɨ[1] tá[2] gason'[1] jiin'[13] jo lí[2] jøø'[21]gɨ. Joon lɨ' caluu barco do ga'láa[2] 'wii[212] gafíin[1]mo coon'[13] 'e jmɨɨ[21] jnóo[1] do.

42 'In 'láa[2] do la mo 'iin[212]in jnga'[2]mo 'in taai[2] 'nʉñí[3] do la coon[21] jo cwoo[21] cwii[1] 'ido la 'ɨɨ[212] cwa'[2]a tyii'[21].

43 Pe 'in tyʉ'[2] to[2] 'láa[2] do jo 'iin[212]in júuin[2] Poo[2] do. Joon jo gacwoo[1]o júu[3] 'e júuin[2] 'ido. Pe gatyʉ'[2]ʉ to[2] jileei'[21] 'in tɨɨi[21] cwa'[2] tyii'[21] tsataa[2]mo jmɨɨ[21] nifu. Cwotyalíin[2]mo fu cwoo'[13] tyʉʉn[21].

44 Joon 'in catyaai[2]gɨ do gangalíin[2]mo tsíin[1]in ni 'mojiin[21] coon'[13] jilaa'[21] 'no'[3] barco do. Coon'[13] 'e la joon gatiin'[13]mo jilee'[21] 'in tsá[2] do fu cwoo'[13] tyʉʉn[21].

28

Poo[2] taain[1] coon[21] cwoo'[13] sii[21] Malta

1 Mo gatiin'[13]na'a jile'[1]e'e coon'tya galinee[2]e'e 'e cwoo'[13] do nisii[21] Malta.

2 Jileei'[21] 'in niseein[21] do lɨ́ɨ[1] gaunjíi[2]in jna'a. Joon gajmaa'[12]a coon[21] poo[212] jɨ́[2] fee'[1] tsʉ 'wii'[13] lɨ́ɨ[1] cwíi[2]. Joongɨ lɨ́ɨ[1] tsáa[1] jmɨ́[1]. Joon gasɨɨ'[21]ɨ jna'oo'o jile'[1]e'e 'e tsatyée[1]na'a 'e untyaa'[1]na'a yiia'a.

3 Joon Poo[2] gauntɨɨi'[1]xʉ coon[21] poo[212] 'no'[3] cwuu[212] tyʉʉn[21]. Joon la 'ɨɨ[212] gadya'[2]a jee[212] jɨ́[2] do gacwo'ɨ́ɨ[1]ɨ jaain[21] mɨɨ'[21] cwii[1]in 'wii'[13] tyíi[2]. Joon gacuu'[21]u cwoo[21] Poo[2].

4 Mo ganí[2] 'in tsá[2] do 'e 'íí[1]in mɨ́ɨ'[21] do cwoo[21] Poo[2] joon gasɨ́ɨ[2]i jee[212] 'ii:

—Jaain[21] 'in jngaai'[12] tsá[2]-a 'in tsañ~~uu~~'[1] lo. Fiin'[13] ga'ii'[13]mo ni jm~~ɨ~~'ñi'[3] pe 'ii'[21] tya' Dios jo cwo[1]g~~ɨ~~ seein[21].

5 Joon gapiin[2] Poo[2] 'in m~~ii~~'[21] do ni jí[2]. Joon jo 'ee galí~~ii~~[1]i.

6 Jilee'[21]mo s~~ii~~jan[2] 'e iyiian[21] cwoo[21]o l~~ɨ~~ gacuu'[21] m~~ii~~'[21] do s~~ɨ~~ jee[212] cata 'ee ic~~ii~~'[12]i jún[1]mo. Pe l~~ii~~[1] s~~ii~~jáan[1]an. Joon mo ganii[21] jo 'ee lí[2] itsang~~ii~~[2] 'ido gaunsí~~ii~~[2]mo 'e 'ɨ[1]-tsi. Joon ga'láa[2] 'wii[212] faa'[21]a 'e Poo[2] do l~~ii~~[1]i jaain[21] dios.

7 Tyan' co' do-o roon[1]on coon[21] cwoo'[13] 'wó[2] tya' jaain[21] tsañ~~uu~~'[1] sii[21] Publio. 'Ido-o 'in tyiin[2]g~~ɨ~~ 'in seein[21] do. Joon 'ii ga'ii'[21]i jna'a. Joon gaunjíi[2]in jna'a tyú[2] l~~ii~~l~~ɨ~~[1] jee[212] 'n~~ɨ~~[1] jm~~ii~~[212].

8 Galí[2] 'e jmii[21] Publio do niraain[1] tsaa'[13]a. 'Y~~u~~ tyíi[2]in joong~~ɨ~~ siui'[12]i. Poo[2] ngafee'[12]i 'ido. Joon mo ngayuui'[13] gafaa'[21]a júu[3] tyú[2] ga'í~~ii~~[3] cwoo[21]o tya' 'ido. Joon gaun'láa[2]mo.

9 Mo galiñii[1]i jileei'[21] tsatsaa'[13] 'in seein[21]g~~ɨ~~ do gajalíin[2] joon ga'láa[2]mo.

10 Joon l~~ii~~[1] gaun'goo[21] jna'a. Mo ngayuui'[13] joon ngatoo[2]o'o barco xiia'[21]. Joon gacwo'[1]o jna'a jilaa'[21] 'e tyiin[2]g~~ɨ~~ tyii'i l~~ɨ~~ tsaa[21]a'a.

Poo[2] gatyíi[1]a fu Roma

11 Mo gang~~ii~~[2] gaai[21] s~~ii~~'[21] 'e toon[21]o'on do joon ngatoo[2]o'o tsi coon[21] barco 'e gajan[1] la '~~ii~~[212] gang~~ii~~[1]i jiin[21] tya' tyí[2] do. Coon[21] barco 'e nijó[2] fu Alejandría. Jée[1]mo tyani coon[21] li[2] l~~ii~~i[1] dioses 'in sii[21] Cástor coon'[13] Pólux.

12 Joon gatyalii[21]i'i coon[21] fuu[21] t~~ɨ~~' jm~~ii~~[21] sii[21] Siracusa. Do-o gatoon[21]o'on n~~ɨ~~[1] jm~~ii~~[212].

13 Mo ga'woo[2]o'o joon gang~~ii~~[212]na'a tyan' t~~ɨ~~'jm~~ii~~[21] ca gatyalii[21]i'i fu Regio. Mo gajná[2] jm~~ii~~[21] joon ga'í~~ii~~[2] tyí[2] fu l~~ɨ~~' tooin[212] l~~ɨ~~ yooin'[13] ni'[1]. Joon mo gatí[2] tún[2] jm~~ii~~[212]g~~ɨ~~ gatyalii[21]i'i fu Puteoli.

14 Do-o gatsee'[21]na'a 'inl~~ii~~i[13] tsaru'[1]u'. Gas~~ii~~'[21]~~ɨ~~ jna'a 'e joon[2]o'on coon[21] semóo[1] coon'[13]on. Mo ngayuui'[13] joon ga'woo[2]o'o joon ngalii[21]i'i fu Roma.

15 Joon 'in tsá[2] jai'[2] l~~ii~~i[2] néei[1] Roma do niganúu[2]o júu[3] 'e jo'[1]o'o. Joon gajaunjiin'[1]in jna'a t~~ɨ~~ tya'i fu[1] fu l~~ɨ~~ sii[21] Foro de Apio, joong~~ɨ~~ l~~ɨ~~ sii[21] Tres Tabernas. Mo ganí[2] Poo[2] gacwo'[1]o 'maai'[13] Dios joon gatya[2]g~~ɨ~~-tsi.

16 Mo gatyalii[21]i'i Roma do 'in ty~~u~~'[2] to[2] 'láa[2] do gajaan'[21]mo 'in ngalíin[2] 'n~~u~~ñí[3] do tyani fii[212] 'in ty~~u~~'[2] to[2] 'láa[2]. Pe Poo[2] gacwoo[21] coon'[13] jaain[21] 'láa[2] 'in 'aai[1] 'ii.

Poo[2] cwoo[1]o júu[3] fu Roma

17 'N~~ɨ~~[1] jm~~ii~~[212]g~~ɨ~~ gang~~ii~~[1]i 'e gatyei'[2] Poo[2] joon gaty~~u~~'[2]~~u~~ to[2] 'e jalíin[2] tsá[2] Israel 'in tyiin[2]g~~ɨ~~ 'in néei[1] Roma. Joon mo galicaain[21] 'ido gajin'[2]in:

—Tsaru'[1]u', fiin'[13] jo 'ee gó[2] 'e gajmáa[3]aa tya' tsá[2] Israel coon'[13] jilaa'[21] t~~ii~~[2] 'e si'[2] tya' 'l~~ii~~[212] tsacøøi'[13] 'wii'[13] joon gataan'[13]na 'uu[212]uu 'n~~u~~ñí[3] Jerusalén. Joon gajaan'[21]in jna tyani 'in 'oo[1]o to[2] Roma.

18 Mo ngayuui'[13] gaunng~~ii~~[1]~~ɨ~~ jna gali'iin[212]mo lá[1]mo jna ts~~u~~ jiin'[13] coon[21] jo 'ee tsaa[2] tyiia gatsaa'[21]a wa'a ijngaa'[12]i jna.

19 Pe 'in tsá[2] seein[21] Israel do jo 'iin[212]in ján[2] røø[21]. 'Wii'[13] joon gamí[3]~~ii~~ 'e 'in ty~~u~~'[2] to[2] nifu ijmáa[1]a 'ii'[21] tyiia fiin'[13] jo 'ee tsaa[2] sá[2] jmáa[3]aa tya' tsagóo[3]oo.

20 'Wii'[13] joon nigatø'[1]øø 'naa' 'e jøø[3]øø joong~~ɨ~~ fuu[212]uu 'naa'. Máa[1]moo' jna s~~ɨ~~'n~~uu~~[13]na cadena cwóo[3]oo ts~~u~~ 'wii'[13] l~~ii~~[2]na la l~~ii~~i[2] jileei'[21] tsá[2] Israel. L~~ii~~[2]na 'e Dios ijmáa[1]a tiin'[13]na' —jin'[2] Poo[2].

21 Joon 'in tsacøøi'[13] do gajin'[2]in:

—Jna'a jiin'[13] coon[21] jí[2] jo mo 'ii'[13]na'a tya' tsá[2] néei[1] Judea cwáain[1] tyi'i. Jon'g~~ɨ~~ tsa-goo[212]o' néei[1] do wa'a nijalíin[2] faa'[21]a 'laa'[21] tyi'i.

22 'Iin[212]mo jna'a n~~uu~~[21]~~u~~'~~u~~n jilaa'[21] 'e '~~ɨ~~[1]-'o'o. Ts~~u~~ née[2] jna'a 'e la caan[21]mo faa'[21] tsá[2] 'laa'[21] cwáain[1] tya' 'e júu[3] múui[2] lo —gajin'[2]in.

23 La joon gataan[2] coon[21] jm~~ii~~[212] gatyalíin[2] fúui[1] tsá[2] l~~ɨ~~ tyíin[1] Poo[2] do. Joon ca'aa[21] tiin'[13] ca n~~uu~~[21] faa'[21]a Poo[2] cwáain[1] tya' xiiala ty~~u~~'[2] Dios to[2] tsá[2]. Coon'[13] jí[2] tya' Moisés joong~~ɨ~~ coon'[13] jí[2] tya' tsá[2] 'in gacwo[1] júu[3] tyú[2] cal~~ii~~, coon'[13] 'e la joon gatya[1]-tsi tsá[2] do wa'a ja'[2]mo l~~ii~~i[2] Jesus.

24 Joon 'inl~~ii~~i[13] ga'ii'[21]mo jilaa'[21] 'e faa'[21] Poo[2] do. 'Inl~~ii~~i[13]g~~ɨ~~ jo jo'[1] gal~~ii~~i[2].

25 Ga'láa[2] 'wii[212] ngaliin[1]mo ts~~u~~ 'wii'[13] jo røø[21] s~~ii~~[2]~~ɨ~~ jee[212] 'ii. Joon gajin'[2] Poo[2]:

—'E ja'[2]mo gafaa'[21]a 'in Espíritu Tyú[2] tya' Dios mo gacwo'[1]o jaain[21] tsá[2] 'in gafaa'[21] júu[3] tya' Dios cal~~ii~~ 'in sii[21] Isaías 'e júu[3] lo 'e jin'[2]:

26 Ng~~ɨ~~[1] cwosii'[13] 'in tsá[2] no: 'Naa' nuu[2]uun' pe jo 'øøi'[21]-'oo'. 'Naa' jøø[2]øø' pe jo coon[2]oon' cwáain[1].

27 Ts~~u~~ ningali'waa'[21]a-tsi 'in tsá[2] no.
L~~ii~~[1] gó[2] nuu[1]un.
Yaamo jn~~ii~~[1]~~ɨ~~ unníi[1]i la coon'[21] jo jøø[2].
Jo-g~~ɨ~~ nuu[1]un coon'[13] loocwóo[1]o.
Jon'g~~ɨ~~ 'øøi'[21]-tsi.
Jon'g~~ɨ~~ c~~ii~~'[12]~~ɨ~~ coon'[13] jna wa'a un'láa[2]na.

28 Cwoliñí[3]oo' 'e nano tiin'[13] l~~ɨ~~ngoo[1]g~~ɨ~~ icwo'[3]oo tsá[2] 'in jo seein[21] Israel 'e júu[3] lo tya' xiiala untiin'[13] Dios tsá[2]. Joon inuu[1]o.

29 Mo ngayuui'[13] gajin'[2] Poo[2] 'elo 'in tsá[2] Israel do gangalíin[2] s~~ii~~[2]~~ɨ~~ l~~ii~~l~~ɨ~~[1] jee[212] 'ii.

30 Poo[2] do gajaan[1]g~~ɨ~~ tún[2] jiin[21]g~~ɨ~~ coon[21] in~~uu~~ l~~ɨ~~ c~~ii~~'[21] 'laa'[13]. Joon 'ii'[21]mo jileei'[21] 'in tsalíin[2] tsajøøi[212] 'ii.

31 Lí[2]-i cwo'[2]o júu[3] tyú[2] tya[1] doñi'iin xiiala ty~~u~~'[2] Dios to[2] tsá[2]. Joon ga'e'[2]e cwáain[1] tya' Ña'ñ~~u~~'[1]~~u~~' Jesucristo jiin'[13] jo 'iin untyíi[2]ing~~ɨ~~ 'ii.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo 'in néei¹ Roma

Sɨ́ɨ²i Poo² 'e jí² lo tya' tsá² néei¹ Roma

1 Jna-a, Poo², sɨɨ²na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma. Jmóo³oo jiin'¹³ la to² tyʉ'² Jesucristo. Joon Dios Jmii²¹ gatyii'¹³in jna 'e lɨ́ɨ¹na apóstol tya'a. Joon gatø'²ø Dios jna 'e cwóo³oo júu³ tyʉ́² tya'a tya' xiiala itiin'¹³ tsá².

2 Joon ni jí² tya' Dios 'e gajmaa¹a 'in tsá² 'in nigacwo²o júu³ tya' Dios la mo jéei¹, Dios ga'ɨ́ɨ²i júu³ la mo jéei¹ cwáain¹ tya' 'e júu³ tyʉ́² do.

3 Joon 'e júu³ do faa'²¹a cwáain¹ tya' Jóon¹ Dios Jesucristo 'in lɨ́ɨ¹i Ña'ñʉ'¹ʉ'. Joon cwáain¹ tya' 'e gacwéi¹ 'in Jesucristo lo juncwii²¹ galɨ́ɨ¹i jún² tya' 'lɨɨ²¹² røøi¹³ David.

4 Pe joon mo gajiin'¹in jee²¹² 'lɨɨ²¹² gajmaa¹a 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios júu³ 'e Jóon¹ Dios 'ii, 'in lɨ́ɨi¹ to² fee'¹gɨ 'ii.

5 Joon coon'¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyii'i ga'ii'¹³na'a 'e 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ jna'a joon 'e cwoo²¹o'o júu³ tya'a la caain²¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ 'e liseein²¹ 'in jo'¹ líi²in joon jmáa¹a nʉʉ'¹³ʉ.

6 Joon 'naa' lɨ́ɨ¹naa' tsá² 'in niganúu²un 'e júu³ do, joon Dios tø'²ø 'naa' 'e líin²naa' tsá² tya' Jesucristo.

7 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma 'in Dios 'iin²¹²in joon gatø'²ø 'e líin²in tsá² tya'a. Mɨ́³ɨi tyani Dios Ñʉ'¹ʉ' joongɨ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'e cwauncwaa'³i 'naa' joon 'e seen²¹naa' 'e tyʉ́².

'Iin²¹²in Poo² tsafee'¹³i 'in néei¹ Roma

8 Nifu, coon'¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyi' 'iin²¹²na cwóo³oo 'maai'¹³ Dios Jmii²¹ 'wii'¹³ jileei'²¹ 'naa' tsʉ la caain²¹ juncwii²¹ faa'²¹a tsá² xiiala jai'² lɨ́ɨ²naa' Dios.

9 Joon Dios ñi¹o xiiala tɨɨ'¹³-tsii 'naa' coon'¹³ júu³ tyʉ́² tyiia. Joon ce caain²¹-tsii jmóo³oo la to² tyʉ² Dios, cwóo³oo júu³ cwáain¹ tya' Jóon¹on.

10 Mɨ́³ɨi tyani Dios wa'a lí² gó³oo yajøø²na 'naa' coon'¹³ 'e 'yaai¹-tsi Dios tsʉ ningóo¹ 'áai¹ 'e 'iin²¹²na gó³oo.

11 Tsʉ 'iin²¹²na gó³oo wa lí² cwóo³oo 'naa' coon²¹ 'e uncoon'¹³ 'naa' 'e lí² ngɨ́²naa' 'e tyʉ́²gɨ coon'¹³ Dios, joon 'e seen²¹naa' 'e tá²gɨ taain²¹²-'oo' coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa'.

12 Pe fo'³oo 'e lí² tya¹-tsi' la 'oo'²¹ yii-a' coon'¹³ la jai'² lɨ́ɨ²naa' la lɨ́ɨ²i jna'a.

13 Tsaru'¹u', 'iin²¹²na 'e liñí² 'naa' 'e 'láai² naa'¹³ ga'ɨ¹-tsii wa igó³oo yajøø²¹²na 'naa' pe ca nano jo mo galɨ'³ɨi gó³oo. Niga'ɨ¹-tsii gó²oo wa lí² 'íin³ to² júu³ tyiia jee²¹² 'naa' la nigalɨ́² 'íin³ to² lɨ catyiia².

14 Tsʉ jna-a tɨ́ɨ²na fuu²¹²uu jilee'²¹mo tsá², la tsá² néei¹ fuu²¹ sɨ moo'²¹ 'ee, 'in 'øøi'²¹-tsi sɨ jo 'øøi'²¹-tsi 'ee.

15 Joon tsʉ cwáain¹ tyiia nináa¹ tyʉ́² tyiia icwo'³oo 'naa' 'in néei¹ Roma 'e júu³ tyʉ́² tya' Dios tya' xiiala itiin'¹³ tsá².

Untyúi¹ Dios tsá² jiin'¹³ coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²i tsá²

16 Jo fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ²na júu³ tya' Dios 'e jmoo¹o tiin'¹³ tsá² tsʉ 'e júu³ lo 'ii'²¹ tya' Dios 'e jmá¹ tiin'¹³ jileei'²¹ tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi². 'E júu³ lo ijmá¹ tiin'¹³ tsá² Israel nifu pe jmá¹o jon tiin'¹³ tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

17 Joon 'e júu³ lo 'e'²e jna' 'e jmoo¹o Dios tyúi¹ tsá² jiin'¹³ coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨi² tsá². Tsʉ jin'²in ni jí² tya'a: "Jileei'²¹ 'in 'ii'²¹ Dios coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨi² iseen²¹mo coon²¹ tøø²mo."

Tsaa² tya' tsá²

18 Joon née³oo' i'é² Dios, 'in tyíin¹ ñʉ'fú², wúu¹ 'áai¹ 'in 'eei'¹ 'ii joon jmoo¹o 'e gó². Coon'¹³ 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² no jnɨɨ'²¹mo 'e jai'² tya' Dios.

19 Tyʉ́² ñii¹i 'in tsá² no jilaa'²¹ 'e lí² cwii¹in tsá² Dios tsʉ 'ña'a Dios niga'e'² 'ii.

20 Tsʉ lí²-i liñi¹ tsá² 'e jo jnéei¹ tya' Dios coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gajmaa¹a Dios. Ca mo garón¹ juncwii²¹ liñi¹ tsá² tyʉ́² 'e Dios 'ii joon 'oo¹ 'ii'²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon coon'¹³ la joon jo lí² wa jo tsaa² tya' 'ido sá².

21 Xʉfiin'¹³ 'in tsá² do galicwii¹mo Dios la joon jo mo gaun'goo²¹o 'ii 'ido lawa Dios jon'gɨ nigacwo'¹o Dios 'maai'¹³. Xʉjoon lɨ' ga'laa²¹ 'wii²¹² 'ɨ¹-tsi 'e jo 'ee to² 'íi³. Galɨnʉʉ¹gɨ 'e gó² 'e 'øøi'²¹-tsi.

22 Jin'²in 'in tsá² no 'e ñii²¹²-tsi pe coon'¹³ la joon galɨ́ɨ¹i tsá² caa²¹mo.

23 Joon gaunsɨ́ɨ²i 'e 'ya'²gɨ tya' Dios Jmii²¹, 'in jo tyéi¹, tya' dioses jmee¹i tsá² 'in lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨ¹i tsá², 'in tyéi¹. Joon ca dioses tya'a 'in lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨ¹i joo'²¹ tsí² cwáa¹, sɨ mɨɨ'²¹ 'ee, sɨ joo'²¹ ti tyʉ́n² tɨɨ² 'ee, gajmee¹i 'in tsá² do.

24 Tsʉ 'wii'¹³ joon gatʉ́ʉ²mo Dios Jmii²¹ 'ii ilii'¹i 'in tsá² do jmáa¹a jiin'¹³ 'e gó² la tɨ́²-tsi. La joon gajmaa¹a jilaa'²¹ 'e gacwo'¹o tsá² fa'ɨɨ'²¹ coon'¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ 'in catyaai².

25 Gatʉ́ʉ²mo Dios Jmii²¹ 'ii tsʉ 'wii'¹³ jo jo'¹ galɨ́ɨ²i 'e jai'² tya' Dios pe jo'¹o galɨ́ɨ²i 'e júu³ tajuu²¹ do. Joon 'in tsá² do gaun'goo²¹o joon gajmaa¹a nʉʉ'¹³ʉ 'e gajmaa¹a Dios la 'íi¹³ 'e un'goo²¹o Dios Jmii²¹. ¡Jiin'¹³ 'ii-o 'e tɨ́ɨ²i 'e un'goo²¹o tsá² coon²¹ tøø²mo! Amén.

26 Tsʉ 'wii'¹³ joon gatʉ́ʉ²mo Dios Jmii²¹ 'in tsá² do 'e jmáa¹a jiin'¹³ la 'iin²¹²in yaai 'e cwo'¹o tsá² fa'ɨɨ'²¹. Joon ca tsamɨ́² gaunsɨ́ɨ²i 'e jmoo¹o la tɨ́ɨ²i jmáa¹a coon'¹³ tsañʉʉ'¹.

27 La joon jon tsañ~~uu~~'1 gat~~ú~~u2o jmoo1o
la t~~í~~i2i jmáa1a coon'13 tsam~~í~~2 joon suun1mo
tsañ~~uu~~'1 ruu'21i. Joon tsañ~~uu~~'1 jo jmáa1a la
'oo'21 'ii 'e cwo'2o fa'~~ii~~'21 tsá2. Joon moo1
taa212i 'e iní2i wúu1 'wii'13 'e gó2 jmoo1o.

28 Joon ts~~u~~ 'wii'13 jo 'iin212in 'in tsá2 do
licwii1ingi Dios Jmii21, nigat~~ú~~u2mo Dios 'ii 'ilí2
jmáa1a 'e jo t~~í~~i2i jmáa1a.

29 'In tsá2 'in l~~í~~i2i la joon sirøø1i jilaa'21 'e gó2
jmoo1o: 'láa1a coon'13 tsam~~í~~2, joon sóo2-tsi,
joon suun1mo 'e sá2 tya' tsá2 xeei'21. Sirøø1i
'e tsí2 wúu1i 'ido, joon tsá2 'in jngaai'13 tsá2
'ii, joon ngii1 to2 'noo1 mii'13, joongi tajúu3i.
Joongi faa'21a 'e gó2 tya' tsá2, jmaa1a júu3
'atsaa21.

30 Cwo'2o tsaa2 tsá2 xeei'21 'uuin21 joon
'e'1mo Dios, joon ungøø1i tsá2 xeei'21 joon
jmoo1o jloo'3 joon 'gøøi'13 'áai1 júu3 tya'a.
'In tsá2 la 'ii jooin2-tsi jmáa1a 'e gó2 joon jo
jmáa1a n~~uu~~'13~~u~~ tsacøøi'13 tya'a.

31 Tsá2 'in jo 'øøi'21-tsi 'ii, jo untsiin1
júu3 tya'a joon 'wa'2-tsi joon jo ñii1i xi-
iala jmaa1a fee'1-tsi tya' tsá2 xeei'21, jo lii'1i
jmáa1a 'wo2-tsi tya' tsá2 xeei'21.

32 Ty~~ú~~2-~~u~~ ñi1 'in tsá2 lo to2 gaty~~u~~'2 Dios, ñi1o
jon 'e t~~í~~i2i júuin2 'in jmoo1o 'e gó2 lo pe jo 'ee
l~~í~~ii1 'ee jmoo1-o jiin'13 la jmoo1o do. Joon ca
jløøi'3 wa ní2 'iin jmoo1o la do-o jon.

2

Dios jmaa1a 'ii'21 'e la jai'2

1 Ts~~u~~ 'wii'13 joon n~~u-u~~, doñi'iin l~~í~~i1u'u, 'in
jmaa1o 'ii'21 tya' tsá2 xeei'21 jo lí2 wa'a jo
tsaa2 tyi'i sá2. Ts~~u~~ mo jmoo2'o 'ii'21 tya' tsá2
xeei'21 'e piin212 'woo21'o ts~~u~~ jmoo2'o jiin'13 la
jmoo1o 'ido.

2 Pe née3oo' 'e jmoo1o Dios 'ii'21 røø2 mo '~~ii~~2
júu3 tya' 'in gajmaa1a 'e gó2 do.

3 ¿Ti l~~í~~i2u 'e láa2u 'e 'ii'21 ijmáa1a Dios tya'
tsá2? Ts~~u~~ n~~u-u~~ jmoo12'o 'ii'21 tya' 'in tsá2
do 'in jmoo1o 'e gó2 pe jmoo2'o jon jiin'13 la
jmoo1o 'ido.

4 ¿Ti jo tsáai1-'o'o 'e ty~~ú~~2 jmoo1o Dios tyi'
'e 'wo2-tsi 'wii212 tyi'? ¿Ti jo ñi'2'i 'e 'wo2-tsi
Dios 'wii212 tyi'i 'e jmáa1a 'e jaa'21-'o'o coon'13
Dios?

5 'Áai1 'wa'2-'o'o joon jo mo gajoo'21-'o'o
joon coon'13 la joon unfee'1gi'i 'e wúu1
imóo13'o mi t~~í~~2 jmii212 ijmá1 Dios 'ii'21 røø21,

6 mo cón2 Dios tya'a la coon21 nigajmaa1a
tsá2.

7 Pe icwó2 Dios coon21 juncwii21 'e taa'21a
coon21 tøø2mo jileei'21 'in ga'no'2 'e 'ya'2gi
tya'a, joon 'in 'í2 júui3, joon 'in ga'no'2o 'e
taa'21 coon21 tøø2mo coon'13 'e ty~~ú~~2 'e nigaj-
maa1a.

8 Pe 'nii'21-tsi Dios i'e'2e 'ii wúu1 'in 'iin212in
jiin'13 'ña'a, 'in jo jmoo1o n~~uu~~'13~~u~~ la jai'1 jiin'13
jmaa1o n~~uu~~'13~~u~~n tya' jilaa'21 'e gó2.

9 Joon ilisá2 wúu1 joongi fa'í3 tya' 'in
jmoo1o 'e gó2 joon nifu tya' tsá2 Israel pe
ilisá2-a jon tya' tsá2 'in jo seein21 Israel.

10 Pe la joon jon icwo'2 Dios 'in jmoo1o
'e ty~~u~~ 'e 'ya'2gi tya'a coon'13 y~~u~~ júu3i joon
iliseein21 ty~~ú~~2-~~u~~ nifu tya' tsá2 Israel pe la
joon jon ilí2 tya' tsá2 'in jo seein21 Israel.

11 Ts~~u~~ jo jmoo1o Dios coon'21 la jaain21
la jaain21 tsá2, coon21 røø21mo jilee'21mo
tyaníi1i.

12 Jileei'21 'in ga'no'2 tsaa2 jo mo galicwii1i
'e ley tya' Moisés jo ijmá1 Dios 'ii'21 tya'a
coon'13 'e júu3 taa'13 ley do pe jo sineei'13
tsalíin2mo li 'ii21. Pe jileei'21 'in ga'no'2 tsaa2
galicwii1i 'e ley tya' Moisés do ijmá1 Dios
'ii'21 tya'a jiin'13 la jin'2 ley do.

13 Ts~~u~~ 'in tsá2 'in nuu1un 'e ley tya' Moisés
do pe jo jmoo1o, jo untyúi1 Dios 'ii. Untyúi1
Dios jiin'13 'in tsá2 do 'in jmoo1o n~~uu~~'13~~u~~n 'e
ley do.

14 Ts~~u~~ mo jmoo1o 'in tsá2 jo seein21 Israel
jiin'13 la to2 ty~~u~~'2 ley tya' Moisés, x~~u~~fiin'13 jo
cwii1i 'e ley do, 'e l~~í~~2 lawa ley tya' 'ña'a.

15 Joon coon'13 'e jmoo1o do l~~í~~2 lawa
toon1on 'e ley do tsi alma tya'a. Joon mi t~~í~~2
jmii212 ilisá2 'ii'21 tya'a 'e 'i1-tsi 'ña'a icwó1o
tsaa2 si faa'21a 'wii212 tya'a 'ee.

16 Joon jmii212 joon ijmá1 Dios 'ii'21 jilaa'21
'e gajmáa1a tsá2 'uuin21 coon'13 'e gajmaa1a
Jesucristo. Joon 'e 'ii'21 ijmáa1a il~~í~~1 la li 'e júu3
gacwó2 jna tya' xiiala itiin'13 tsá2.

Xiiala l~~í~~i1i tsá2 Israel coon'13 ley tya' Moisés

17 Pe 'n~~u-u~~ fu'2'u tsá2 'e l~~í~~i1u'u tsá2 Is-
rael, joon 'i1-'o'o 'e coon'13 ley tya' Moisés
do iseen21mo'o ty~~ú~~2-~~u~~ joon unjløøi'3 'wo'o
coon'13 Dios tyi'i.

18 Ñí2-'o'o 'e 'yaai1-tsi Dios joon 'e ley do 'e'2
'n~~u~~ tyíi13'i 'e tyiin2gi.

19 Joon coon'13 'e 'øøi'21-'o'o l~~í~~i2u 'e lii'2'i
uncoon'13'on 'in tsá2 'in jo cwii1in Dios tyi'i
ts~~u~~ 'in tsá2 do l~~í~~i1i lawa tsá2 tiui2 jo ñí2 xiiafu
tsalíin2. L~~í~~i2u 'e l~~í~~i1u'u lawa ji2 coo21 tya' tsá2
néei1 li n~~uu~~21.

20 L~~í~~i2u 'e lii'1'i cwo'2'o cwáain1 'in bái1 joon
l~~í~~i1u'u tifo'2 tya' xuui212. Ts~~u~~ 'i1-'o'o 'e coon'13
'e ley do 'oo2'o jilaa'21 'e jai'2 'e 'øøi'21-tsi tsá2.

21 Joon 'n~~u-u~~ 'in 'e'2 tsá2 xeei'21, ¿'ee li'i jo
'e'2'e 'wo'o? 'N~~u-u~~ cwo'2'o júu3 tya' Dios 'e
jo jmá1a tsá2 'uun21, ¿'ee li'i jmaa2'a 'uun21
'wo'o?

22 'N~~u-u~~ foo21'o 'e jo lí2 fee'21i tsá2 tsam~~í~~2
tya' tsá2 xeei'21, ¿'ee li'i jmoo2'o la joon 'wo'o?
N~~u-u~~ gali'e'1mo'o dioses 'in jo jai'2 tya' tsá2,
¿'ee li'i 'úun2'un 'e sá2 cwo'1 tya'a?

23 Unjløøi'3 'wo'o coon'13 ley do pe ifaa'21
tsá2 gó2 tya' Dios ts~~u~~ 'wii'13 jo jmoo2'on la to2
ty~~u~~'2~~u~~ 'e ley do.

24 Ts~~u~~ ni jí2 tya' Dios jin': "'In tsá2 jo seein21
Israel faa'21a gó2 tya' Dios tsaa2 tyi'naa'."

25 'E la ja'²mo 'íi³mo to² 'wa'a lɨ́ɨ¹i tsá² li²
circuncidado. ('øøi'²¹-tsi tsá² 'e li² do 'e
gacwo'²o Dios Abraham mo ga'ɨ́ɨ²ɨ júu³ jai'²
tya'a do. Gatʉʉ¹ʉ loo²¹ yʉ' cúun¹ xuui²¹².)
'Íi³mo to² 'e li² do wa'a jmá¹ tsá² nʉʉ'¹³ʉn
'e ley tya' Moisés do. Pe wa jo jmá¹ tsá²
nʉʉ'¹³ʉn 'e ley do 'e lɨ́¹ lawa jo 'ee galɨ́ɨ¹i 'e li²
do.
26 Joon wana jmoo¹o tsá² jiin'¹³ la to² tyʉ'²
ley do pe jo mo ga'ii'²¹i 'e li do ilíi²in tyani
Dios lawa galɨ́¹ 'e li² do tya'a.
27 Joon 'in nigajmaa¹a nʉʉ'¹³ʉn 'e ley do,
fiin'¹³ jo ga'ii'²¹ɨ 'e li² do, ijmáa¹a 'ii'²¹ tyi'i
'in niga'ii'²¹ 'e li² do pe jo gajmaa²'a nʉʉ'¹³ʉn
fiin'¹³ 'oo²'o 'e ley do toon¹on ni jí².
28 Joon jon' tsá² Israel la jai'² 'ii 'in
niga'ii'²¹i jiin'¹³ 'e li² do ngú¹ taan²¹²in. Joon
'e circuncisión la jai'² jon' jiin'¹³ 'e li² do 'e
jmá¹ tsá² coon'¹³ ngú¹ taain²¹² tsá².
29 'In tsá² 'in lɨ́ɨ¹i tsá² Israel la jai'² lɨ́ɨ¹i la
joon coon'¹³ 'e 'ɨ¹-tsi. Joon 'e circuncisión la
jai'² lɨ la lɨ coon²¹ to² gajmaa¹a 'in Espíritu
Tyʉ́² tya' Dios coon'¹³ 'e 'ɨ¹-tsi tsá² jon'on 'e
loo²¹ itʉ́² tsá² do la to² tyʉ'² ley. Joon 'in lɨ́ɨ¹i
circuncisión la jai' jon' wa' 'ii'²¹ tsá² 'ii pe
Dios 'in 'ii'²¹ 'ii.

3

1 Wana la joon, ¿'ee to² 'e jmaai¹ wa'a lɨ́ɨ¹i
tsá² tsá² Israel sɨ 'ee to² 'íi³ 'ee wa'a lɨ́ɨ¹i tsá²
li² circuncisión?
2 'Áa¹mo 'íi³ to² lɨ́ɨ²na joon tya' 'láai² 'iin'¹³.
Nifu gacwo'¹o Dios 'in tsá² Israel do 'e júu³
tyʉ́² tya'a.
3 ¿'Ee lɨ́ɨ²'u? Wa mo jo gajai'² galɨ́ɨ²i 'inlɨ́ɨi¹³
'in tsá² do, ¿tɨ lɨ́ɨ²'u 'e coon'¹³ la joon jo
iuntsiin¹ Dios 'e júu³ ga'ɨ́ɨ²ɨ do?
4 ¡Jo lí² la joon! Tsʉ Dios ijmáa¹a la jai'²
xʉfiin'¹³ jilee'²¹mo tsá² tajúu³i. Tsʉ ni jí² tya'
Dios jin'²in:
Ijin'²in tsá² 'e jai'² jilaa'²¹ 'e nigafaa'¹³'a,
joon mi jmá¹ tsá² 'ii'²¹ tyi'i icwo'ii¹u'u 'in
tyúi¹.
5 Pe wana tsaa² tyi' jmaa'¹i to² 'e 'ee¹e 'e
jmoo¹o Dios 'ii'²¹ røø²¹, ¿tɨ jon' 'e gó² jmoo¹o
Dios mi 'e'²e jna' wúu¹? ('E fo'³oo jiin'¹³ la
'ɨ¹-tsi tsá².)
6 ¡Jo lí² la joon! Tsʉ wana lí² jmá¹ Dios
'e gó², ¿xiiala lí² jmá¹ 'ii'²¹ tya' tsá² taan²¹²in
juncwii²¹?
7 Joon wana júu³ tajuu²¹ tyiia jmaa'¹i to² 'e
jmoo¹o 'ya'²gɨ 'e jai'² tya' Dios, ¿'ee li' 'óo³gɨɨ
tsaa²?
8 Wa lɨ la joon, ¿'ee lɨ' jo jmoo²¹o' 'e gó² tsʉ
coon'¹³ la joon 'e lifee'¹gɨ 'e tyʉ́? 'Inlɨ́ɨi¹³ 'in
'iin²¹²in jmá¹ 'e gó² tyii'i 'e jin'²o 'e la joon 'é²
jna'a. Pe tɨ́ɨ²mo 'in tsá² do 'ii'²¹i 'e wúu¹ iní².

Jilee'²¹o' røø²na' tsaa²

9 ¿'Ee lɨ́ɨ²u? ¿Tɨ tyúi¹gɨ tyijna' 'e lɨ́ɨ¹na' tsá²
Israel lagɨ 'in catyaai² do? ¡Jo lɨ́ la joon!
Tsʉ røø²na' tsaa² la tsá² Israel lagɨ tsá² 'in jo
seein²¹ Israel. 'E coon'¹³ la joon tyʉ'²ʉ tsaa²
to² jileei'²¹ tsá².
10 Joon ni jí² tya' Dios jin'²in:
Jo 'in seein²¹ 'in tyúi¹ tyani Dios jiin'¹³ jaain²¹
jo seein.
11 Jo 'in seein²¹ 'in 'øøi'²¹-tsi. Jiin'¹³ jaain²¹ jo
seein²¹ 'in 'naa'¹i Dios.
12 Jilee'²¹mo ningalíin² lɨ' caai²¹. Jo 'ee to² 'íin³
jiin'¹³ jaain²¹.
Jo 'in seein²¹ 'in jmá¹a 'e tyʉ́², jiin'¹³ jaain²¹
jo¹ seein²¹.
13 'E júu³ 'e 'woo²¹ 'oo²o lɨ la lɨ 'e jmá¹ 'e 'woo²¹
coon²¹ 'aa¹ tya' 'lɨɨ²¹² 'e sɨnó¹.
Joon coon'¹³ ni sɨɨ'¹³ɨ jmoo¹o júu³ tajuu²¹.
Joon lawa 'ootyíi² tya' mɨɨ'²¹ taa'¹³a 'oo²o.
14 Jmaai'¹³ júu³ 'laa'²¹ coon'¹³ júu³ tsii²¹²
wúu¹i 'yeei'²¹ 'oo²o.
15 Coon'¹³ jon'¹on tí² to² 'iin²¹²in jngaa'¹³i
tsaruu'²¹i.
16 Doñixiia' tsalíin² 'in tsá² do jmai'² mɨɨ'¹³mo
coon'¹³ 'e gó².
17 Joon 'e fu¹ 'e ngɨ́¹ tsá² 'e tyʉ́² jo mo gal-
icwii¹i 'in tsá² do.
18 Jo 'ee 'ɨ¹-tsi wa' un'goo²¹o Dios.
19 Joon né²o' 'e jilaa'²¹ 'e jin'² 'e ley 'e sá² la
mo jéei¹, jin'²o tya' 'in tsá² 'in tɨ́ɨ²ɨ jmá¹ 'e ley
do. Joon coon'¹³ la joon jo lí² faa'²¹gɨ cwáain¹
tya' tsaa² tya'a. Joon coon'¹³ la joon jileei'²¹
tsá² taain²¹² juncwii²¹ tɨ́ɨ²ɨ 'e ilisá² 'ii'²¹ tya'a.
20 Tsʉ Dios jo untyúi¹ jiin'¹³ jaain²¹ tsʉ
'wii'¹³ nigajmaa¹a la to² tyʉ'² ley do. 'E ley do
jmaa'¹i to² jiin'¹³ 'e liné²o' 'e niga'ná²a' tsaa².

Jmaa¹a Dios tiin'¹³ tsá² jiin'¹³ coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²ɨ tsá²

21 Pe nano né²o' xiiala lí² untyúi¹ Dios tsá²
jo 'ee unjíi²i 'e ley do. Joon 'e jí² 'e taa'¹³ ley
do joon 'e jí² gajmaa¹a 'in tsá² gacwó² 'e júu³
tya' Dios la mo jéei¹ faa'²¹o cwáain¹ tya' 'elo.
22 La lo lí² untyúi¹ Dios jileei'²¹ tsá² 'in
jai'² lɨ́ɨ²ɨ. Untyú¹mo Dios jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi²
'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tya'a. Joon
jilee'²¹mo coon²¹ røø²¹ lɨ́ɨ¹i la jaain²¹ la
jaain²¹;
23 tsʉ jilee'²¹mo niga'nóo²o tsaa² joon jiin'¹³
jaain²¹ wa galɨ́ɨ¹i la 'iin²¹²in Dios.
24 Pe Dios untyúi¹ tsá² coon'¹³ 'e fee'¹-tsi, jo
'ee gajmaa¹a tsá², tsʉ jmoo¹o Dios tiin'¹³ tsá²
jiin'¹³ coon'¹³ 'e gajmaa¹a Cristo Jesús 'wii²¹²
tya'a.
25 Joon Dios gacwoo¹i Cristo lawa coon²¹
fa'¹ tya' tsaa² tya' tsá² mo gajúun²in. Joon mo
jai'² lɨ́ɨi² tsá² Cristo 'íi³mo to² 'e fa'¹ do. Joon
coon'¹³ la joon ga'e'²e Dios tsá² 'e xʉfiin'¹³
'wó¹-tsi coon'¹³ 'e tsaa² ga'nóo²o tsá² la mo
jéei¹ røø²¹ 'ii'²¹ tya'a.
26 'E'²e tsá² jon 'e røø²¹ 'ii'²¹ tya' Dios nano
joon røø²¹ 'ii'²¹ tya'a cɨɨin²¹gɨ mi untyúu¹i
tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesús.

27 Wa lí̵[1] la joon, ¿tɨ lí[2] jmoo[21]o' jloo'[3] 'e tyú[1]na'? Jo li'[1]i' la joon. Tsʉ jo mo galɨ'[1]ɨ' 'e tyú[1]na' tsʉ 'wii'[13] gajmoo[21]o' jiin'[13] la to[2] tyʉ'[2] ley do, inlii'[1]o' jmoo[21]o' 'e tyú[1]na' tsʉ 'wii'[13] ja'[2]mo galɨ̵́i[2]na' Jesucristo.

28 Coon'[13] la joon né[2]o' 'e untyúi[1] Dios tsá[2] tsʉ 'wii'[13] 'e jai'[2] lɨ̵́i[2]i tsá[2] jo cwáain[1] cón[2] Dios wa nigajmaa[1]a la to[2] tyʉ'[2] ley.

29 ¿Tɨ lɨ̵́ii[1] Dios Jmii[21] jiin'[13] Dios tya' tsá[2] Israel? ¿Tɨ jon' lɨ̵́i[1]mo jon Dios tya' tsá[2] 'in jo seein[21] Israel? Tyʉ́ né[2]e' 'e 'ii-o lɨ̵́i[1]i Dios tya' tsá[2] 'in jo seein[21] Israel

30 tsʉ jiin'[13] jaan[21]mo Dios seein[21]. Joon untyúi[1] Dios 'in lɨ̵́ii[1] li[2] circuncisión tsʉ 'wii'[13] jai'[2] lɨ̵́i[2]i joon untyʉ́[1]mo jon 'in jo lɨ̵́ii[1] 'e li[2] do tsʉ 'wii'[13] jai'[2] lɨ̵́ii[2].

31 Wa lɨ la joon, ¿tɨ jo jmoo[21]o' coon'[13] 'e jai'[2] lɨ̵́i[2]na' 'e jo 'ee to[2] 'íi[3]gɨ 'e ley do? ¡'Esa la joon! Lɨ' cɨɨ'[13]ɨ jmoo[21]o'. Jmoo[21]o' 'e iuntsiin[1] tsá[2] 'e jin'[2] 'e ley do.

4

Xiiala gauntyúi[1] Dios Abraham

1 ¿'Ee ifá[3]a' cwáain[1] tya' 'lɨɨ[212] tsá[2] feei'[1] tyi' Abraham?

2 Tsʉ wana gauntyúi[1] Dios Jmii[21] Abraham tsʉ 'wii'[13] 'e tyʉ́[2] 'e nigajmaa[1]a lí[2]-i jmáa[1]a Abraham 'e unjløøi'[3] 'ña'a. Pe jo lí[2] unjløøi' 'ña'a tyani Dios.

3 Pe ni jí[2] tya' Dios jin'[2]in: "Ja'[2]mo galɨ̵́i[2]i Abraham Dios, joon coon'[13] la joon gauntyú[1]mo Dios 'ii."

4 Tsʉ mo jmoo[1]o tsá[2] to[2] 'in fii[212] do jo cɨ́[1] 'e 'leei'[13] tsá[2] do lawa' 'e 'yaai[1]-tsi pe lawa'a 'e røø[21]i.

5 Pe wana jai'[2] lɨ̵́ii[2] tsá[2] Dios, 'in untyúu[1]i 'in røøi[21] tsaa[2], joon jo 'ee gajmaa[1]a 'in tsá[2] do, pe coon'[13] 'e jai'[2] lɨ̵́ii[2] 'in tsá[2] do untyú[1]mo Dios Jmii[21] 'ii.

6 Joon 'lɨɨ[212] David gajin'[2]in xiiala jløøi'[3] 'in tsá[2] 'in gauntyúi[1] Dios Jmii[21] jmaai'[13] coon'[13] 'e jai'[2] lɨ̵́ii[2] jo 'e cwáain[1] gacón[2] 'e gajmaa[1]a 'in tsá[2] do.

7 Tsʉ David do gajin'[2]in:

Jløø'[3]mo jileei'[21] 'in nigajmaa[1]a Dios fee'[1]-tsi 'wii'[13] tsaa[2] tya'a. Joon niga'ín[1]mo-tsi 'e niga'láa[2] 'ido.

8 Jløø'[3]mo jon 'in tsá[2] do 'in jo cwáain[1] cón[2] Dios tsaa[2] tya'a.

9 Jo gacwó[2] Dios 'e lijløøi'[3] jiin'[13] 'in tsá[2] 'in niga'ii'[21] 'e li[2] circuncisión do pe nigacwó[2] tya' 'in jo lɨ̵́ii[1] 'e li[2] do jon. Pe gafaa'[13]a' 'e nigauntyúi[1] Dios Abraham tsʉ 'wii'[13] jai'[2] galɨ̵́i[2]i.

10 Pe né[2]o' 'e nigauntyúi[1] Dios Abraham la nʉ'gɨ 'e ga'ii'[21] Abraham 'e li[2] circuncisión do.

11 Joon tsʉ 'wii'[13] gaja'[2]mo galɨ̵́i[2] Abraham Dios gacwo'[1]o Abraham 'e li[2] do 'e lɨ la lɨ coon[21] sello 'e nigauntyúi[1] Dios 'ii xʉfiin'[13] jo galɨ́[1]i 'e li[2] do. Joon coon'[13] la joon galɨ́[1] 'e lɨ́i[2]in Abraham 'in jmii[21] jon tya' jileei'[21] 'in jai'[2] lɨ̵́ii[2] Dios Jmii[21] la jo mo ga'ii'[21]i 'e li[2] circuncisión do. La joon jon lí[2] untyúi[1] Dios 'ii coon'[13] 'e jai'[2] lɨ̵́i[2]i.

12 Lɨ̵́i[1]mo Abraham jmii[21] tsá[2] 'in niga'ii'[21]i 'e li[2] circuncisión do. Pe jon'on tya' 'in tsá[2] do 'in ga'ii'[21]i jiin'[13] 'e li[2] do tya' cuerpo tya'a pe tya' 'in tsá[2] 'in niga'ii'[21] 'e li[2] do la joon jon ja'[2]mo lɨ̵́i[2]i la jai'[2] galɨ̵́ii[2] 'lɨɨ[212] tsafeei'[1] tyi' Abraham la nʉ'gɨ ga'ii'[21]i 'e li[2] circuncisión do.

'Ii'[21]mo tsá[2] 'e júu[3] ga'ɨ̵́i[2]ɨ Dios coon'[13] 'e jai'[2] lɨ̵́i[2]i

13 Joon Dios ga'ɨ̵́i[2]ɨ júu[3] tya' 'lɨɨ[212] Abraham coon'[13] jún[2] tya'a i'ii'[21]mo 'e juncwii[21] lo lawa coon[21] 'e gatɨ̵́i[2]i tya'a. Pe jo ga'ɨ̵́i[2]ɨ Dios 'e júu[3] do tya' Abraham tsʉ 'wii'[13] nigajmaa[1]a Abraham nʉʉ'[13]ʉn 'e ley do, pe ga'ii'[21]mo Dios Abraham 'e tyʉ́[2] tsʉ 'wii'[13] 'e jai'[2] galɨ̵́i[2]i.

14 Joon wana jiin'[13] 'in tsá[2] 'in nigajmaa[1]a nʉʉ'[13]ʉn 'e ley do i'ii'[21]i 'e júu[3] jai'[2] ga'ɨ̵́i[2]ɨ Dios jo 'ee to[2] 'íi[3] 'e jai'[2] lɨ̵́i[2]i tsá[2] joon 'ee júu[3] jai'[2] do 'e ga'ɨ̵́i[2]ɨ Dios Jmii[21] jo 'ee to[2] tí[2].

15 Tsʉ 'e ley do jmoo[1]-o jiin'[13] 'e 'e'[2] Dios tsá[2] wúu[1]; pe mo jo ley sá[2] jo lí[2] 'láa[2] tsá[2] tya' ley.

16 Joon coon'[13] la joon 'ii'[21]mo tsá[2] 'e júu[3] ga'ɨ̵́i[2]ɨ Dios coon'[13] 'e jai'[2] lɨ̵́i[2]i, lawa coon[21] 'e 'yaai[1]-tsi Dios 'e jo jnaa[1] tsá[2]; 'e coon'[13] la joon ilí[2] tya' jileei'[21] jún[2] tya' 'lɨɨ[212] Abraham. 'øøi'[21]-tsi tsá[2] 'e júu[3] jai'[2] do jon' jiin'[13] tya' 'in jmoo[1]o nʉʉ'[13]ʉn 'e ley do, tya'a jon 'in jai'[2] lɨ̵́i[2]i la nigajai'[2] galɨ̵́ii[2] Abraham do, 'in lɨ̵́i[1]i jmɨɨ[21] jileei'[21] 'in jai'[2] lɨ̵́ii[2] tyani Dios 'in jai'[2] galɨ̵́ii[2] 'ii.

17 La gajin'[2] Dios sɨɨ'[21]ɨ Abraham do mo gajin'[2]in: "Gajmé[1]na 'nʉ ilɨ́in[2]un jmii[21] tsá[2] fúui[1]." Joon Dios do cwó[2]o juncwii[21] tya' 'in najúin[1] joon jmáa[1]a lisá[2] lɨ jo 'e mo lisá[2] la mo jéei[1].

18 Jo cu'[2]-tsi Abraham coon'[13] Dios. Joon xʉfiin'[13] nasuun[1]mo 'e liseein[21] yʉʉn[21] tya'a jo'[1]o galɨ̵́i[2]i júu[3] jai'[2] ga'ɨ̵́i[2]ɨ Dios tya'a, joon coon'[13] la joon galɨ̵́i[1]i "jmii[21] tsá[2] fúui[1]", jiin'[13] la gajin'[2] Dios: "Jiin'[13] la tí[2] nʉʉ[1] la joon ilí[2] tí[2] jún[2] tyi'i."

19 Pe xʉfiin'[13] xʉʉ 'ná[1]gɨ tsín[1] coon[21] cíein[13] jiin[21] jo gatʉʉ[21] 'e jai'[2] lɨ̵́i[2]i mo ga'ɨ[1]-tsi xiiati jiin[21] ningóo[1]o 'ña'a coon'[13] tsamɨ́[2] tya'a Sara do 'in nasuun[1]mo 'e caan[21]in yʉʉn[21].

20 Jo gacu'[2]-tsi Abraham do jon'gɨ wa' jo jai'[2] galɨ̵́i[2]i 'e júu[3] jai'[2] 'e ga'ɨ̵́i[2]ɨ Dios tya'a. Jiin'[13] jai'[2]gɨ galɨ̵́i[2]i jo cu'[2]-tsi. Joon gaun'goo[21]o 'ido Dios.

21 Joon jo'1 galɨ̃ɨ2i Abraham 'e lí2 untsiin1
Dios 'e júu3 jai'2 ga'ɨ̃ɨ2ɨ do.
22 Tsʉ 'wii'13 joon gauntyú1mo Dios 'ii
coon'13 'e jai'2 lɨ̃ɨi2.
23 Joon gataan1an Dios ni jí2 'e nigaun-
tyúu1i Abraham jon' jiin'13 'wii'13 tya' Abra-
ham do,
24 pe gataan1o ni jí2 'wii'13 tyijna' jon. Tsʉ
iuntyúu1mo Dios jileei'21 'in jai'2 lɨ̃ɨ2i 'ii, 'in
nigajmaa1a jiin'1 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús jee212 'lɨ̃ɨ212.
25 Tsʉ Dios gacwóo1i Jesús ijúun1in ityí2
tsaa2 tyi' joon gajmaa1a jiin'1 'ido túnˈ 'e lí2
jmaa1a 'e liseen21na' tyʉ́2 tyaníi1i.

5

Wana jai'2 lɨ̃ɨ2na' jo 'e tsaa2 røø21na'

1 Joon la joon tsʉ 'wii'13 nigauntyú1mo Dios
jna' coon'13 'e jai'2 lɨ̃ɨ2na' cwosaan21o' tyʉ́2
tyaníi1i 'wii'13 'e nigajmaa1a Ña'ñʉ'1ʉ' Jesu-
cristo 'wii212 tyi'.
2 Tsʉ coon'13 'e jai'2 galɨ̃ɨ2na' niga'ii'13na'
'e fee'1-tsi Dios 'wii212 tyi' coon'13 'e gaj-
maa1a Cristo tyijna'. Joon jmoo21o' jløø'3na'
sɨ́ján3an' i'ii'13na' 'e 'ya'2gɨ tya' Dios.
3 Pe jon' jiin'13 'elo, pe jmoo21o' jløø'3na'
coon'13 'e wúu1 nee21en' tsʉ nee21o' 'e
nee21en' wúu1 'e 'e'2e jna' 'e jmoo21o' taa'21a'.
4 Joon 'e jmó2o' taa'21a do jmoo1o júu3 'e
nali'1i'. Joon 'e gali'1i' joon tsáa1mo-tsi' 'e lí2
jmá1 Dios 'e júu3 ga'ɨ̃ɨ2ɨ do.
5 Joon jo fa'ɨɨ'21 lɨ̃ɨ1na' coon'13 'e tsáai1-tsi'
tsʉ Dios nigacwo'1o jna' Espíritu Tyʉ́2 tya'a,
joon 'in Espíritu Tyʉ́2 do 'e'2e jna' xiiala
'iin212in Dios tsá2. Joon coon'13 'ii'21 tya' 'in
Espíritu Tyʉ́2 do lí2-i 'iin212mo' tsá2 la 'iin212in
Dios tsá2.
6 Tsʉ la 'ɨɨ212 jo lí2 jmó2na' tiin'13na' yiia', 'in
Cristo do, mo gatɨ́2 'ii'21, gajúun2in 'wii212 tya'
tsá2 gó2.
7 'Áai1 tyan1 to2 wa'a júuin2 tsá2 'wii212
cwáain1 tya' tsá2 xeei'21 xʉfiin'13 'in tyú2mo
'in júuin2 do. Lɨ cón2 jo ngáa1mo wa 'áa1mo
tyúi1 'in 'ná1 júin1 do iliseein21 jaain21 tsá2 'in
lí2 júuin2 cwáain1 tya' 'in tyúi1 do.
8 Pe Dios, tsʉ 'wii'13 'iin212in 'e'2e jna' xiiala
'iin212in jna' gacwoo1o júin1 Cristo 'wii212 tyi'
xʉfiin'13 tsá2 røøɨ21 tsaa2 jna'.
9 Joon nano, nigauntyú1mo Dios jna'
coon'13 'e gajmaa1a Cristo tyi' mo gajúun2in.
Joon coon21 'ii'13gɨ lɨ̃ɨ2na' iláa1i jna' 'e wúu1 lɨ
tséi1 'wii212 tya'a.
10 Tsʉ wana gajmaa1a Dios 'e seen21na'
tyʉ́2 coon'13on la 'ɨɨ212 'eei'2na' 'ii coon'13
no gajúun2in Jóon1on; coon21 'ii'13gɨ lɨ̃ɨ2na'
ijmáa1a tiin'13na' coon'13 'e seen21in tsʉ nano
seen21na' tyʉ́2 coon'13on.
11 Pe jon' jiin'13 'elo, pe jmoo21o' jløø'3na'
coon'13 Dios 'wii'13 'e gajmaa1a Ña'ñʉ'1ʉ'
Jesucristo 'wii212 tyi', tsʉ 'wii'13 Cristo
saan21an' tyʉ́2 coon'13 Dios Jmii21.

Adán coon'13 Cristo

12 Joon ga'í2 tsaa2 juncwii21 'wii'13 'e
ga'láa1a jaain21 tsá2 joon júun2mo tsá2 'wii'13
'e tsaa2 do 'e ga'í2 juncwii21. Joon coon'13 la
joon 'ná1 júun1mo jileei'21 tsá2 tsʉ jilee'21mo
niga'noo1o tsaa2.
13 La nʉ'gɨ 'e lisá2 ley niga'noo1o tsá2 tsaa2
xʉfiin'13 jo gacón2 Dios cwáain1 mo jo ley mo
sá2.
14 Pe ca ga'noo1o Adán do tsaa2 ca
gacwo'1 Dios Moisés 'e ley do gajúun2mo 'in
niga'noo1o tsaa2 xʉfiin'13 jo ga'láa1a la ga'láa1
Adán do. Joon mo 'øøi'21-tsi tsá2 'e gajmaa1a
Adán do coon'13 la jon lí2 'øøi'21-tsi 'ee 'ná1
jmáa1a Cristo, 'in ijó1 cɨin21gɨ.
15 Pe 'e cwó2 Dios tsá2 'yaai1-tsi jo lɨ la lɨ
'e tsaa2 ga'noo1o Adán. Tsʉ coon'13 coon21
tsaa2 do, 'e ga'noo1o jaain21 tsá2, fúu1mo tsá2
gajúin1. Pe 'e nigacwoo1 Dios 'e tiin'13 tsá2,
jo 'ee 'laa'13 tyíin1, 'wii'13 jaain21, Jesucristo,
fee'1gɨ lagɨ 'e tsaa2 do, joon tyʉ́2-ʉ tya' tsá2
fúui1.
16 'E tsaa2 do tya' jaain21 tsá2 jo lɨ la lɨ 'e
jmoo1o Dios tiin'13na'. Tsʉ coon'13 'e coon21
tsaa2 do galisá2 'ii'21 tya' tsá2 fúui1. Pe coon'13
'e jmoo1o Dios tiin'13 tsá2, xʉfiin'13 'láai1 tsaa2
ga'noo1o tsá2 iuntyú1mo Dios 'ii jo 'e 'laa'13
'ná1.
17 Galɨ̃2 ijúun2in tsá2 'wii'13 tya' tsaa2 tya'
jaain21 tsá2. Pe coon21 'ii'13 'lɨ̃ɨ1gɨ tya' 'in
untyúi1 Dios, jo 'ee 'laa'13 'ná1, ilí2 tyʉ'2ʉ to2
'e juncwii21 múui2 'wii212 tya' 'in tsá2 jaain21
'in sii21 Jesucristo.
18 Coon'13 cwáain1 tya' Adán do galisá2 'ii'21
tya' tsá2 fúui1 'wii'13 tsaa2 tya' jaain21 tsá2 do.
Pe cwáain1 tya' Jesucristo do gauntyú1mo
Dios jileei'21 'wii'13 'e tyʉ́2-ʉ gajmaa1a 'in tsá2
jaain21 do.
19 'øøi'21-tsi tsá2, 'e coon'13 'e jo gajmaa1a
nʉʉ'13ʉn jaain21 tsá2, fúu1mo ga'noo1o tsaa2
pe la joon jon 'e gajmaa1a nʉʉ'13ʉn jaain21
tsá2 joon galɨ̃2 'e tyú1mo fúui1 tyani Dios.
20 Joon 'e ley do 'e gajó2 'e lifee'1gɨ tsaa2
tya' tsá2. Pe lɨ ganga'láai1gɨ tsaa2 tya' tsá2 'e
feei'1-tsi Dios galifee'1gɨ jon.
21 Galɨ̃2-ɨ la joon 'e la gajúuin2 tsá2 'wii'13
'e tsaa2 ga'noo1o 'e feei'1-tsi Dios lí2-i jmá1
tsá2 tyʉ́2 tyaníi1i joon cwo'1o jna' coon21
juncwii21 'e taa'21 coon21 tøø2mo 'wii'13
cwáain1 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo.

6

Na'lɨɨ212mo' wa' 'naa21gɨ' tsaa2 pe jiin'1o' coon'13 Cristo

1 ¿'Ee ijmoo21o' jon? ¿Tɨ 'naa21gɨ' tsaa2 'e
coon'13 la joon lí2 'e'1 Dios jna' xiiala fee'1-tsi
tyi'?

2 ¡'Esa la joon! Tsʉ na'lii212mo' wa' 'naa21gi' tsaa2. Joon wa la joon jo lii1gi' sáan13an' 'noo21o' tsaa2.
3 ¿Tɨ jo ñí2 'naa' 'e jile'1e' gasaa21na' jmii21 'e ilicaan21na' coon'13 Cristo Jesús, mo gasaa21na' jmii21 lawa'a 'e gajuun21mo' coon'13on?
4 Lawa ga'á1mo' caan21mo coon'13 Cristo joon na'lii212mo'. Joon coon'13 la joon lí2-i jiin'1i' tún1 'e lisáan13an' coon21 juncwii21 'múui2. Tsʉ coon'13 la joon gajiin'1in Cristo jee212 'lii212 coon'13 'ii'21 'ya'2gɨ tya' Ñʉ'1ʉ'.
5 Tsʉ wana uncaan21na' coon'13 Cristo mo gajúun2in; la joon jon iuncaan21na' coon'13on mo gajiin'1in.
6 Tsʉ nee21o' 'e mo gajúin1 Cristo tsaa'1 crúu13 jna'o' 'e líi1na' lawa mo jéei1 gajúun2mo' jon coon'13on tsaa'1 crúu13 do. Joon coon'13 la joon lí2 'íin2 'e 'líi1na' tsá2 'in ngii1ɨ to2 'noo1o tsaa2. Joon jo líi1gi' tsa'leei'13 jmoo21o' nʉʉ'13ʉ' jiin'13 la to2 tyʉ'2 tsaa2 'e gó2.
7 Tsʉ 'lii212 jo lí2gɨ 'noo1o tsaa2.
8 Wa mo'o gajúun2na' coon'13 Cristo tsáa1mo-tsi' isaan21o' coon'13on,
9 tsʉ nee21o' 'e mo ngayuui'13 gajiin'1 Cristo jee213 'lii212 do coonti jo jmii212 wa'a júuin2gɨ tún1. Jo lí2gɨ tyʉ'2 'mó1 to2 'ii.
10 Tsʉ mo gajúin1 Cristo, cafu gajúun2in cwáain1 tya' tsaa2, pe nano la seen21mo seein21 tya' Dios.
11 La joon jon 'naa' cwolíi1naa' 'e 'lii212naa' wa' 'noo1gii' tsaa2 pe cwoseen21naa' jiin'1iin' tya' Dios sicaan21naa' coon'13 Ña'ñʉ'1ʉ' Cristo Jesús.
12 Tsʉ 'wii'13 joon jo cwo'2naa' yaanaa' 'e tyʉ'2 tsaa2 to2 'naa' 'e jo jmaa2aa' núʉ13ʉʉn' jilaa'21 'e gó2 'e soon21in ngú1 taan212naa'.
13 Jo cwoo2oo' ngú1 taan212naa', jiin'13 xʉ, wa'a 'noo1gii' tsaa2. Li' cii'13ɨ jmaa2aa'. Cwoo2oo' ngú1 taan212naa' Dios lawa tsá2 'in nijúin1 joon gajiin'1in tún1. Cwo'2naa' yaanaa' Dios 'e jmaa2aa' 'e tyú2.
14 Tsʉ 'e tsaa2 do jo lí2gɨ tyʉ'2 to2 'naa'. Joon jo líi1naa' tsá2 'in 'ná2 jmá1 'e ley dó2, pe líi1naa' tsá2 'in ga'ii'21 'e feei'1-tsi tya' Dios.

Júu3 cwáain1 tya' 'in tyʉ'2 to2 jna'

15 ¿'Ee líi2naa'? ¿Tɨ 'naa21gi' tsaa2 tsʉ 'wii'13 líi1na' tsá2 'in jo 'ná2 jmoo21gi' 'e ley do pe líi1na' tsá2 'in niga'ii'21 'e feei'1-tsi tya' Dios? ¡'Esa la joon!
16 Tsʉ tyú2 ñí2 'naa', wa cwó2 tsá2 yaai, 'e jmáa1a to2 tya' jaain21 ñi'fii212 tsá2 'e jmáa1a nʉʉ'13ʉn, líi1i tsá2 tya' 'in ñi'fii212 do. Joon 'ná2 jmáa1a nʉʉ'13ʉn to2 tyʉ'2 'ido. La joon ilí2 wa'a cwo'2 tsá2 yaai 'e líi1i tsá2 'in tyʉ'2 tsaa2 to2 'ii, joon ijúun2in lɨ tyéi1, sɨ cwo'2 tsá2 yaai 'ee21 'e jmáa1a nʉʉ'13ʉn to2 tyʉ'2 Dios 'e seein21 coon21 juncwii21 'e coon21 tsáa1.
17 Pe cwocwó3o' 'maai'13 Dios, xʉfiin'13 galíi1naa' tsá2 'in tyʉ'2 tsaa2 to2 la mo jée1, nigajmaa2aa' núʉ13ʉʉn' la jai'2 'e júu3 tyú2 niga'e'2 tsá2 'naa'.
18 Joon mo galáa2naa' jee212 tsaa2 ga'ii'13naa' 'e jmaa2aa' coon21 juncwii21 coon21 tsáa1.
19 (Joon fuu212uu 'naa' coon'13 júu3 'e síii1 tsá2 'e coon'13 la joon21 lí 'øøi'21-'oo'.) Joon la gacwoo2naa' yaanaa' la mo jéei1 'e jmaa2aa' jilaa'21 'e 'leei'21 tsá2 coon'13 jilaa'21 'e gó2, la joon jon nano, cwoo2naa' yaanaa' jmaa2aa' coon21 juncwii21 coon21 tsáa1 'e líin2naa' coonti tsá2 tya' Dios.
20 La 'ii212 líi1naa' tsá2 'in tyʉ'2 tsaa2 to2 jo mo gajmaa2aa' coon21 juncwii21 coon21 tsáa1.
21 Pe ¿'ee gajmaa2aa' coon'13 'e gajmaa2aa' la mo jéei1 'e la no cwó2 'naa' fa'ii'21? Jiin'13 'e júun2moo'.
22 Pe nano niláa2moo' tsaa2 joon ga'ii'13naa' 'e jmaa2aa' la to2 tyʉ'2 Dios. Joon coon'13 'elo líi1naa' tsá2 tya' Dios, joon lɨ tyéi1 i'ii'13naa' coon21 juncwii21 itaa'21a coon21 tøø2mo.
23 'E 'leei'13 tsá2 'e jnaa'1a mo 'noo1o tsaa2 jiin'13 'e 'ná1 júun2mo. Pe cwo'1o Dios tsá2, jo 'e 'laa'13 tyíin1, coon21 juncwii21 'e taa'21a coon21 tøø2mo sicaain21 coon'13 Ña'ñʉ'1ʉ' Cristo Jesús.

7

Lawa'a icuu'13mo cwoo21o tsá2 coon'13 Jesús mo jai'2 líi2i tsá2 'ii

1 Tsaru'1u', cwii1oo' 'e ley do, joon ñí3oo' 'e 'ná1 jmá1 tsá2 'e ley do jiin'13 la jee212 'e seen21mo tsá2.
2 Lí1 lawa jaain21 tsamí2 'in nicuui'13 cwoo21o. La 'ii212 seein21 'in ñʉʉ'1 tya'a do sicíin1in coon'13 'ido jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley do. Pe wana nijúin1 ñʉʉ'1 tya'a galáa2mo 'in tsamí2 do 'e to2 tyʉ'2 ley do 'e sicaain21 coon'13 'ido.
3 La joon wana tiui2 tsamí2 ñʉʉ'1 tya'a la tyi seein21 ñʉʉ'1 tya'a do, joon cuu'21i cwoo21o coon'13 tsá2 xeei'21 joon 'noo1o tsaa2 lawa 'e cwuu1i coon'13 tsá2 xee'21mo. Pe wana nijúin1 ñʉʉ'1 tya'a, galáa2mo 'in tsamí2 do 'e to2 tyʉ'2 ley do joon lí2-i cuu'21i cwoo21o tún1 jo 'e tsaa2 'noo1o.
4 La joon jon 'naa', tsaru'1u', lawa'a nijún1moo' 'e tyʉ'2gɨ ley to2 'naa' 'in sicaain21 coon'13 Cristo. Joon coon'13 la joon ilisá2 coon21 'e xiia'21 ityʉ'2 to2 'naa'. Joon nano nalíi1naa' tsá2 tya' Cristo 'in nigajiin'1 jee212 'lii212. 'E coon'13 la joon 'e 'íin3na' to2 tya' Dios.
5 Tsʉ la jee212 'e seen21na' 'e 'ná1 jmoo21o' jiin'13 la 'iin212in ngú1 taan212na', 'e ley do 'e jmái1 to2 'e unjnaa1a-tsi 'e gó2 'e 'ɨ1-tsi ngú1 taan212na'. Joon 'elo jmaai1 to2 jiin'13 'e 'ná1 júun2mo'.

6 Pe nano nijúun²mo' 'e lí² tyʉ'²gɨ ley to² jna' la galí¹ la mo jéei¹, joon naláa²mo' 'e lí² jmoo²¹o' la to² tyʉ'² Dios coon'¹³ 'e juncwii²¹ 'múui² 'e gacwó²o Espíritu Tyʉ́² tyijna' jon' wa' jmoo²¹o' la to² tyʉ'² 'e ley tsaai¹ do 'e toon¹on ni mo'jí² do.

'E'² 'e ley do jna' 'ee 'e tsaa²

7 ¿Tɨ lí² faa'¹³a' jon 'e ley do 'e lɨ́¹ tsaa²? ¡'Esa lɨ́² la joon! Pe jo mo galicwii¹na' tsaa² wa jo mo galisá² ley do. Tsʉ wana 'e ley do jo mo gajin'²in: "Jo cwosóon²un 'e sá² tya' tsá² xeei'²¹", jo mo galiñí³ii 'e tsaa² wa'a sóon²in tsá² 'e sá² tya' tsá² xeei'²¹.

8 Joon tsifu mo nú³uun 'e ley do, 'e gó² 'e 'yʉ ngú¹ taan²¹²na ga'láa² 'wii²¹² 'e sóoin² jilaa'²¹ níi² 'e gó² 'e sá². Tsʉ mo jo ley sá² jo cwíi³ jna tsaa².

9 Galisá² coon²¹ sii'¹³ mo jo mo cwíi³ii tsaa² tsʉ jo ley do sá², joon galɨ́ɨ¹na 'e tyú¹moo tyani Dios. Pe mo ngɨ́ɨi²gɨ joon gajó² 'e ley do, joon 'e gó² 'e 'ɨ¹-tsii lawa'a gajiin'¹o tún¹ joon galiñíí³ii xiiala gó² 'e lɨ́ɨ¹na tyani Dios.

10 Joon 'e ley do 'e gacwó² Dios 'e liseen²¹na tyʉ́² tyaníi¹ɨ gaɨi'¹ɨ galiñí³ii 'e seen²¹na 'e jmóo³oo 'e gó²; joon 'e gó² do lawa'a gajmáa³aa coon'²¹ coon'¹³ Dios.

11 Tsʉ 'e gó² 'e 'ɨ¹-tsii gacon'²on jna tóo² coon'¹³ 'e ley do. Galɨ́ɨ²na 'e uncaan²¹na coon'¹³ Dios pe gajmáa³aa coon'²¹.

12 Joon 'e ley do 'e tyʉ́² 'áa¹mo do; joon jilaa'²¹ to² tyʉ'² Dios 'e tyʉ́² 'áa¹mo jon. Jmaai'¹³ 'e røø²¹ tyʉ'² Dios to² 'e jmaai¹ to² tya' tsá².

13 Wana la joon, ¿tɨ gajmaa¹a 'e tyʉ́² do 'e lɨ́ɨ¹na coon'²¹ coon'¹³ Dios? ¡'Esa la joon! 'E gó² 'e 'ɨ¹-tsii do gajmaa¹a 'e lɨ́ɨ¹na coon'²¹ coon'¹³ Dios. Joon coon'¹³ la joon ga'e'²e jna xiiala lɨ́¹ tsaa². 'E tyʉ́² ga'e'²e jna xiiala lɨ́¹ tsaa² 'e coon'¹³ la joon liñí³ii xiiala gó² 'áai¹ lɨ́¹ tsaa² do.

14 Nee²¹o' 'e gacwó²o 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios 'e ley do. Pe ngú¹ taan²¹²na tyʉ'² to² jna joon lɨ́ɨ¹na lawa jaain²¹ tsa'leei'¹³ tya' tsaa² 'in lí² jmá¹ nʉʉ'¹³ʉn jiin'¹³ la to² tyʉ'² tsaa² do.

15 Tsʉ jo 'øøi'²¹-tsii jilaa'²¹ 'e jmóo³oo; jo jmóo³oo jiin'¹³ la 'iin²¹²na xʉjoon jmóo³oo jilaa'²¹ 'e jo tɨ́²-tsiioo.

16 Pe wana jmóo³oo jiin'¹³ la jo tɨ́²-tsii jmóo³oo, coon'¹³ la joon jmóo³oo júu³ 'e tyʉ́² 'e ley do.

17 Joon jon' jna 'e 'in jmoo¹o 'e gó² do pe 'e gó² 'e 'yʉ ngú¹ taan²¹²na.

18 Tsʉ ñí²oo 'e jo 'ee tyʉ́² sá² tyiia jee²¹² ngú¹ taan²¹²na tsʉ 'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyʉ́² pe jo tɨ́ɨ²na.

19 Jo jmáa³aa 'e tyʉ́² 'e 'iin²¹²na xʉjoon jmáa³gɨi 'e gó² 'e jo 'iin²¹²na jmáa³aa.

20 Wana jmóo³oo 'e jo 'iin²¹²na jmáa³aa joon jon' jna-a 'in jmoo¹o 'e do pe 'e gó² 'ɨ¹-tsii 'yʉ ngú¹ taan²¹²na 'e jmoo¹o 'e do.

21 La lo tsangɨ́ɨ²na: mo 'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyʉ́² joon xʉ 'e gó² jmóo³oo joon.

22 Coon'¹³ 'e 'øøi'²¹-tsii tɨ́²-tsii 'e ley tya' Dios,

23 pe li'³i 'e 'yʉ ngú¹ taan²¹²na coon²¹ 'e jnɨɨi'²¹ jo cwó² 'e jmáa³aa jiin'¹³ la 'iin²¹²na. 'E jnɨɨi'²¹ do lɨ la lɨ coon²¹ ley tya' 'e gó² 'e 'yʉ ngú¹ taan²¹²na 'e tyʉ'² to² jna 'e joon jo cwó² láai² jna.

24 ¡Tsá² 'in fúu² 'áai¹ jna! ¿'Iin 'in iláa¹i jna coon'¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na ijmáa¹a ijúun²na?

25 'Ña'a Dios Jmii²¹ lí² láai¹ jna coon'¹³ 'e gajmaa¹a Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'wii²¹² tyi'. ¡Maa'¹³mo Dios! Joon coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²na jmáa³aa 'e ley tya' Dios do tyʉ'²ʉ jna to² pe coon'¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na lɨ́ɨ¹na tsa'leei'¹³ tya' 'e ley tya' 'e gó² 'e 'yʉ ngú¹ taan²¹²na.

8

Xiiala lɨ́¹ 'e juncwii²¹ cwó² Espíritu Tyʉ́² tya' Dios Jmii²¹

1 Joon nano jo jmá¹ Dios 'ii'²¹ tya' jileei'²¹ 'in sɨcaain²¹ coon'¹³ Cristo Jesús, 'in jo ngɨ́¹ to² jmoo¹o 'e 'yaai¹-tsi ngú¹ taain²¹² pe jmoo¹-o 'e 'yaai¹-tsi 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.

2 Joon 'e ley tya' 'in Espíritu Tyʉ́² do 'in gacwo'² jna juncwii²¹ 'e sɨcaan²¹na coon'¹³ Cristo Jesús nigaláai¹ jna tya' 'e ley tya' 'e gó² do joon wa'a 'e 'ná¹ júun²na.

3 Tsʉ Dios gajmaa¹a coon'¹³ Cristo do jilaa'²¹ 'e jo lí² jmáa¹a 'e ley tya' Moisés jiin'¹³ coon²¹ jmɨɨ²¹². Tsʉ 'e ngú¹ taan²¹²na' do gajmaa¹a la wa'a jo 'ee 'ii'²¹ galisá² tya' 'e ley do 'e untsiin¹in. Pe Dios gasii¹in Jóon¹on 'e tsa'íi² ngú¹ taan²¹²na' 'e gacwói¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa'¹ 'e tyí² tsaa² tya' tsá². Joon coon'¹³ la joon gajmaa¹a 'ii'²¹ tya' tsaa² 'e 'yʉ ngú¹ taan²¹²na'.

4 La lo gajmaa¹a 'e coon'¹³ la joon lí² jmoo²¹o' jilaa'²¹ 'e tyʉ́² jiin'¹³ la to² tyʉ'² ley do, jo 'ná² ngɨ́²gɨ to² tyʉ'² 'e ngú¹ taan²¹²na' pe lí² ngɨɨ²¹ɨ' jiin'¹³ la 'iin²¹²in 'in Espíritu Tyʉ² do.

5 Joon 'in tsá² 'in ngɨ́¹ to² jmoo¹o jiin'¹³ la to² tyʉ'² ngú¹ taan²¹²in, cu'²-tsi jiin'¹³ coon'¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in do. Joon 'in ngɨ́¹ to² jmoo¹o jiin'¹³ la 'iin²¹²in Espíritu Tyʉ́² do 'ɨ¹-tsi jiin'¹³ tya' 'in Espíritu do.

6 Joon wa ngɨ́¹ tsá² cu'²-tsi jiin'¹³ coon'¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in jmaai'¹³ jiin'¹³ 'e júun²mo pe wa 'ɨ-tsi tsá² jiin'¹³ tya' 'in Espíritu Tyʉ́² do jmaai'¹³ 'e seen²¹mo tsá² joon sɨ'ɨ́ɨ¹ tyʉ́²-tsi tsá² tyani Dios.

7 Joon jileei'²¹ 'in ngɨ́¹ cu'²-tsi do lawa'a 'e'¹mo Dios tsʉ jo 'iin²¹²in jon'gɨ cwói¹ 'ña'a wa'a tyʉ'²ʉ ley do to² 'ii.

8 Tsʉ 'wii'13 joon, 'in ngí1 to2 jmoo1o jiin'13 la to2 tyʉ'2 ngú1 taan212in jo lí2 jmáa1a la 'yaai1-tsi Dios.

9 Pe 'naa' jo ngí2ɨi' to2 jmoo2oo' jiin'13 'e 'yaai1-tsi ngú1 taan212naa', pe 'e 'yaai1-tsi 'in Espíritu Tyú2 do. Tsʉ 'in Espíritu Tyú2 do 'e 'yuu1mo ngú2 taan212naa'. Joon wana jo 'yuu1i 'in Espíritu Tyú2 do ngú1 taan212in tsá2 jo lɨ́ɨ1i 'in tsá2 do tsá2 tya' Cristo.

10 Pe wana 'yuu1i Cristo ngú1 taan212naa', 'in alma tyi'naa' jiin'1o tsʉ nigauntyú1mo Dios 'naa' xʉfiin'13 ngú1 taan212naa' 'ná1 ijúun2in 'wii'13 tya' tsaa2.

11 Joon wana 'in Espíritu Tyú2 tya' 'in nigajmaa1a jiin'1 Cristo Jesús jee212 'lɨɨ212 'yuu1i jee212 'naa', la joon jon 'in Dios do 'in gajmaa1a jiin'1 Jesús ijmáa1a jiin'1 jon cuerpos tyii' 'e 'ná1 júun2in. Coon'13 'ii'21 tya' Espíritu tya' Dios 'in 'yuu1i jee212 'naa' ijmáa1a jiin'1 'naa'.

12 Tsʉ 'wii'13 joon, tsaru'1u', jo tɨ́ɨ2na' ngí2ɨ' to2 tyʉ'2 ngú1 taan212na'.

13 Tsʉ wana ngí2ɨ' jiin'13 la to2 tyʉ'2 ngú1 taan212naa', 'ná1 júun2naa'; pe wana coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyú2 do jmoo2oo' 'e lawa'a 'e júun2mo ngú1 taan212naa'. Joon jo jmoo21gɨi' la to2 tyʉ'2ʉ 'e coon'13 la joon 'e seen21naa'.

14 Jileei'21 'in 'e'2e 'in Espíritu tya' Dios xiala 'ná1 ngí1 lɨ́ɨ1i jóon1 Dios.

15 Tsʉ 'in Espíritu 'in niga'ii'13naa' jo lɨ́ɨ1i la lɨ́ɨi1 espíritu 'in tyʉ'2 to2 'íi3 'naa', 'in lí2 jmá1 'goo'2oo'. In Espíritu 'in niga'ii'13naa' nigajmee1i jna' jóon1 Dios. Joon coon'13 'in Espíritu do fee'13na' Dios: "Ñʉ'1ʉ'".

16 Joon 'in Espíritu do røø21 sɨ́ɨ1i coon'13 espíritu tyi' 'e lɨ́ɨ1na' jóon1 Dios.

17 Joon ilíin2na' jóon1on i'ii'13na' 'e tɨ́ɨ2na' jiin'13 la júu3 ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios tyijna'. Caan21mo coon'13 Cristo i'ii'13na' 'e tɨ́ɨ2na' do. Tsʉ mo nee21en' wúu1 caan21mo coon'13 Cristo la joon jon i'ii'13na' caan21mo coon'13on 'e 'ya'2gɨ tya'a.

18 Tsʉ lɨ́ɨ2na 'e wúu1 nee21e' nano jo 'ee to2 tí2 mi uncɨ́ɨin2 'e wúu1 do coon'13 'e 'ya'2gɨ ijneei21 tyijna' mi liciin21gɨxʉ.

19 Tsʉ la tøøɨ2 juncwii21 sɨjáan1an 'áa1mo ca mi tɨ́2 'ii'21 icwó'2 Dios jóon1on jilaa'21 'e tɨ́ɨ2i.

20 Tsʉ 'e juncwii21 lo galɨ́1 'e jo 'ee to2 'íi3-in. Galɨ́2-ɨ la joon jon' wa'a gali'iin212in 'e fu juncwii21 la joon, pe tsʉ 'wii'13i la joon gali'iin212in Dios Jmii21. Joon sɨjáan1an ca mi lɨ sɨ́ɨ2i.

21 'E juncwii21 lo sɨjáan1an ca mi láai2 'e gó2 sɨjnɨɨi'13 tya'a joon lí2 'ii'21i 'e 'ya'2gɨ 'e sɨláa2i la sɨláai2 jóon1 Dios.

22 Joon ca jmɨɨ212 no jilaa'21 'e gajmaa1a Dios 'oon2on. 'Oon2on la 'oon2on tsamí2 mi li cuu'21 tya'a iliseein21 jóon1on.

23 Joon jiin'13 'e gajmaa1a Dios do 'oon2on pe jna' jon 'ón2on' xʉfiin'13 niga'ii'13na' 'in Espíritu Tyú2 do lawa coon21 'e tsáai1 tsi' i'ii'13na' jilaa'21. 'Ón2on' 'áai1 joon sɨján3an' ca mi líin1na' jóon1 Dios 'in 'in gacwaan'13in. Joon coon'13 la joon 'e ngú1 taan212na' ilí2 sɨláa2

24 tsʉ natiin'13na' coon'13 'e sɨján3an'. Pe wana jøø2ø tsá2 'e sɨjáan1an joon jo sɨjáan1gɨ. Tsʉ wana 'e jøø2ø tsá2 jo 'ná2 sɨjáan1an.

25 Pe wana jo jøø21ø' 'e sɨján3a' 'ná1 jon2du' coon'21 tún2.

26 Coon'13 la joon jon 'in Espíritu Tyú2 do tya' Dios uncoon'13 jna' coon'13 jilaa'21 wa jo pí3-tsi'. Tsʉ jo né2na' faa'13a' júu3 tyú2 jiin'13 la tɨ́ɨi2 jna'. Pe 'in Espíritu Tyú2 do mɨɨ1ɨ tyani Dios 'wii212 tyi' coon'13 'e saai1-tsi 'e jo lí2 faa'21a coon'13 jmíi1 tya' tsá2.

27 Joon Dios, 'in ñí2 jilaa'21 'e 'ɨ1-tsi tsá2, ñí2o 'e 'iin212in jin'2in 'in Espíritu Tyú2 do tsʉ 'wii'13 'in Espíritu do mɨɨ1ɨ 'wii212 tya' 'in cwii1in Dios jiin'13 la 'ɨ1-tsi Dios.

Li'1i' sɨcaan21na' coon'13 Cristo

28 Tsʉ né2o' 'e jilaa'21 'e tsangɨ́ɨ2na' gajmaa1a Dios 'e sá2 'e tyú2 tya' 'in 'iin212in 'ii, 'e tyú2-ʉ tya' 'in gatø'2 Dios iuntsiin1 jiin'13 la 'iin212in.

29 Tsʉ 'in galicwii1in Dios la mo jéei1, 'ii jon nigatyii'13in Dios ca la mo 'wiin212 wa'a ilíi2in la lɨ́ɨi1 Jóon1on, 'e coon'13 la joon 'in jóon1on do ilíi2in 'in feei'1gɨ jee212 'in ruu'21i fúui1 do.

30 Joon 'in nigatyii'13in Dios ca la mo 'wii212, gatø'1o jon; joon 'in nigatø'2ø, nigauntyú1mo jon; joon 'in nigauntyúi1 Dios, 'ii jon gacwo'1 Dios ilíi2in la lɨ́ɨi1 Jóon1on do.

31 ¿'Ee jon 'e faa'13a' cwáain1 tya' 'elo? Wana 'ɨ1-tsi Dios 'e tyú2 tyi', jo 'ee cwáain1 tyi' wa 'ei'1 tsá2 jna'.

32 Tsʉ wana jo1 gasáai1 Dios Jóon1on pe gajaan'21mo Jóon1on 'wii212 tyijna', ¿tɨ jo cwo'1 Dios jna' jilaa'21 caan21mo coon'13 Jóon1on?

33 ¿'Iin lí2 cwo'2o tsaa2 'in nigatyii'13in Dios? Tsʉ Dios 'in niga'ii'21i 'ii.

34 ¿'Iin lí2 píí2in lɨ 'ii21? Tsʉ Cristo 'in nigajúin1 'wii212 tya'a. Joon 'ii-o gajiin'1in jee212 'lɨɨ212 joon nano tyíin1 lɨ' cwoo21 Dios tsáa1, mɨɨ1ɨ 'wii212 tyi'.

35 ¿'Iin jon lí2 jmáa1a 'e jo 'iin212gɨ Dios jna'? ¿Tɨ lí2 jmáa1a 'e wúu1 né2e' 'e jo 'iin212gɨ Dios jna', sɨ lí2 jmáa1a 'e fa'í3 sáan3an' 'ee 'e jo1 'iin212gɨ Dios jna'? La joon jon wa'a 'øøi1 tsá2 jna', sɨ júun2na'1 'oo2 'ee, sɨ 'ná2 sɨn'1in' 'ee, sɨ toon21on' tóin1 'mó1 'ee, sɨ tɨ lɨ jó1 'mó1 tyi' 'ee. ¿Tɨ li' 'elo jmáa1a 'e jo 'iin212gɨ Dios jna'?

36 La gajin'2 ni jí2 tya' Dios:

'Wii212 tyi'i sáan3an' tóin1 'mó1 la coon21 jmɨɨ212;

joon lɨ́ɨi2 tsá2 'e lɨ́ɨi1 jna' la lɨ́ɨi1 joo'saa'21 'in jngaai'13 tsá2.

37 Pe coon'13 jilaa'21 'elo, jna' lí̈i1na' tsá2 'in
galɨ'2ɨ jo 'ee galí̈2 tya'a. Galɨ'1ɨ' 'wii'13 cwáain1
tya' 'in nigali'iin212in jna'.
38 Joon tsáa1mo-tsii 'e jo sá2 jiin'13 coon21 ilí2
jmáa1a 'e jo 'iin212gɨ Dios jna'; tsʉ wa júun2na'
sɨ seen21na' 'ee jo lí2. Jon' 'in ángeles sɨ 'in
tyʉ'2 to2 'ii 'ee; jon'gɨ 'e 'ii'21 'e sá2 tya'a; 'e
tsangí̈i2na' no sɨ itsangí̈i2na' tsa'oo21, 'yíia1 'ee;
39 jon'gɨ 'e sá2 fu ñii'3 sɨ 'e sá2 fu 'wóo1 'ee
sɨ jee212 coon21 'e catyiia2 'e gajmaa1a Dios
jo lí2 jmáa1a 'e jo 'iin212gɨ Dios jna' lagɨ 'e'2e
jna' 'iin212in jna' mo gasii1in Cristo Jesús
Ña'ñʉ'1ʉ'.

9

Nigatyii'13in Dios tsá2 Israel

1 Mi fo'3oo 'ee fo'3oo jmai'2 'e ja'2mo la tí̈ii2
'in lí̈ii1 tsá2 tya' Cristo. Jo jmóo3 jna júu3
tajuu21 tsʉ 'in Espíritu Tyú2 tya' Dios jmo'2o
jna júu3 coon'13 'e 'ɨ1-tsii 'e ja'2mo júu3 tyiia.
2 'Áa1mo xuui212-tsii joon 'áa1mo cu'2-tsii
tya' tsá2 góo3oo Israel.
3 Joon ca 'iin212na 'e líin2na coon'21 coon'13
Cristo 'e píi2in Dios jna wa'a lí2 'e tyú2 tya'
ruu'21na tsagóo3oo.
4 Tsʉ 'in tsá2 do lí̈ii1 jún2 tya' Israel joon
Dios niga'ii'21mo 'ido lawa jóon1on. Joon ga'í2
Dios jee212 'in tsá2 do 'e cwá2 coon'13 'e 'ya'2gɨ
tya'a joon gajmaa1a júu3 'ee 'iin212in jmáa1a.
'In tsá2 do ga'ii'21i 'e ley tya' Moisés do, joongɨ
xiiala lí2 un'goo21 tsá2 Dios. Ga'ii'21mo jon
jilaa'21 júu3 'e ga'í̈i2ɨ Dios.
5 'In tsá2 lo lí̈ii1 jún2 tya' 'in tsacøøi'13
tyi' nifu, joon cwáain1 tya' 'e ngú1 taain212
tsá2 Cristo gangaa'13in jee212 'in tsá2 do.
Joon Cristo lí̈i1i Dios joon tyʉ'2ʉ to2 jilaa'21.
Cwocwaa'3mo coon21 tøø2mo. Amén.
6 Pe jo mo gaján2 'e júu3 ga'í̈i2ɨ Dios tya' tsá2
Israel wa jo mo gatsín1. Tsʉ jileei'21 'in lí̈ii1
jún2 tya' Israel jo lí̈ii1i la jai'2 tsá2 Israel.
7 Joon jileei'21 jún2 tya' Abraham jo lí̈i1i
jóon1 'in la jai'2 tsʉ Dios nigajin'2in sɨɨ'21ɨ 'ii:
"Jiin'13 coon'13 Isaac do ilisá2 jún2 tyi'i."
8 'øø'21mo-tsi' coon'13 'e júu3 lo 'e galí̈ii1 tsá2
jóon1 Dios jon' wa' cwáain1 tya' tsacøøi'13
tya'a. Xʉjoon, jiin'13 'in tsá2 do 'in 'ii'21 'e júu3
ga'í̈i2ɨ Dios galí̈i1i jún2 tya'a.
9 Tsʉ 'e júu3 ga'í̈i2ɨ Dios tya' Abraham
gajin'2in: "Mi cwá2 'ii'21 joon, góo3oo, joon
iliseein21 jaain21 jóon1 'in Sara do."
10 Jon'on jiin'13 'e no. Tsʉ 'in jóon1on gái1
tya' Rebeca do jaan21mo jmii21 seein21, 'in
'lɨɨ212 tsafeei'13 tyi' Isaac do.
11-13 Pe la jo mo seen21mogɨ 'in xuui212
do jon'gɨ 'e mo gajmaa1a jiin'13xʉ, 'e gó2 sɨ
'e tyú2 'ee, gajin'2in Dios sɨɨ'21ɨ Rebeca do:
"'In xuui212 tyi'i nifu ijmáa1a la to2 tyʉ'2
'in xaai21gɨ do." Coon røø21 faa'21a 'e júu3
lo la gafaa'21a júu3 tya'1 Dios lɨ' lɨ xiia'21 'e
jin'2in: "'Iin212na Jacob, pe 'e'1moo Esaú", jin'2
Dios. Coon'13 la joon galí2 'e tí̈ii2 Dios tyii'13in
doñi'iin tsá2 'in tyii'13in, jiin'13 la ga'ɨ1-tsi joon
jo cwáain1 gacón2 'e gajmaa1a 'in tsá2 do.
14 ¿'Ee faa'13a' cwáain1 tya' 'e júu3 lo? ¿Tɨ
jmoo1o Dios 'e gó2? ¡'Esa la joon!
15 Tsʉ Dios gajin'2in gasɨɨ'21ɨ Moisés: "Il-
ifeei'1-tsii tya' 'in tsá2 'in 'iin212na jmáa3aa
feei'1-tsii tya'a, joon fúu2 ilíi2na 'in tsá2 do 'in
'iin212na líi2na la joon tya'a."
16 Joon coon'13 la joon nee21e' 'e jon' tya' 'in
tsá2 'in 'iin212in sɨ tya' 'in tsá2 'in cwo'2-tsi 'áai1
'ee pe 'ña'a Dios ilifeei'1-tsi.
17 Tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2in la gajin'2 Dios
gasɨɨ'21ɨ 'in røøi13 tya' Egipto: "Gajmée1na
'nʉ røøi13 jiin'13 wa' ilí2 'e'2ee tsá2 'ii'21 tyiia,
joon jiin'13 wa' ilicwii1in tsá2 jna la caain21
ni cwoo'13 juncwii21."
18 La joon ilifeei'1-tsi Dios tya' 'in tsá2 'in
'iin212in jmáa1a feei'1-tsi tya'a joon ijmée1i
'waa'21-tsi 'in tsá2 'in 'iin212in jmée1i la joon.
19 Pe ifo'2 jna: "Wana la joon, ¿'ee lɨ' cwo'2
Dios tsá2 tsaa2? Tsʉ, ¿'iin lí2 jo jmá1a jiin'13 la
'iin212in Dios?"
20 Pe 'nʉ jaain21 tsañʉʉ'1, ¿'iin lí̈i2u wa'a jo
cwo'2 júu3 ruui'21 coon'13 Dios? Jmoo2'o la 'in
jmoo1o coon21 tsʉʉ2 lí1 cwoo'13 'e jin'2 sɨɨ'21ɨ
'in nigajmaa1a: "¿'Ee lɨ' nigajmee13u'un jna la
no?"
21 Tsʉ 'in jmoo1o tsʉʉ2 tí̈i2mo jmá1a jiin'13
la 'iin212in coon'13 'e cwoo'13 do. Li2-i jmáa1a
coon21 tsʉʉ2 'e 'ya'2gɨ coon'13 po'3 cwoo'13 do
sɨ li2-i jmáa1a jon coon21 tsʉʉ2 'e jo1 tyiin2
cuu2 'áai1 coon'13 'e po'3 cwoo'13 do 'ee.
22 ¿'Ee lí2 faa'13a' tya' Dios? Jo lí2 faa'13a'
jiin'13xʉ wa 'iin212in Dios 'e'2e tsá2 xiiala 'e'1i
tsaa2 joon xiiala fee'1 to2 tya'a joon gajmaa1a
taa'21a coon'21 tún2 tya' 'in tí̈ii2 ní2 wúu1 joon
'in 'in'íin2mo.
23 Tsʉ coon'13 la joon gajmaa1a júu3 xiiati
fee'1 'e 'ya'2gɨ tya'a tya' 'in tsá2 do 'in gal-
ifee'1-tsi tya'a. Joon Dios nigatyii'13in 'in tsá2
do la mo jée'1 wa'a 'ii'21i 'e 'ya'2gɨ tya'a do.
24 Joon gatø'2ø Dios jna', joon 'inlí̈ii13 jna'
lí̈i1na' tsá2 Israel joon 'inlí̈ii13gɨ jna' lí̈i1na' tsá2
'in jo seein21 Israel.
25 Jiin'13 la gajin'2 Oseas ni jí2 tya'a mo
gafaa'21a cwáain1 tya' Dios, gajin'1in:

'In tsá2 'in jo mo galí̈ii1 tsá2 tyiia, 'ii iunsíɨ3ii
tsá2 tyiia.

Joon 'in tsá2 'in jo mo gali'iin212na 'ii 'iunsíɨ3ii
'in 'iin212na.

26 Joon 'e cwoo'13 do lɨ gafuu212uu 'in tsá2
do: "Jon'on tsá2 góo3oo 'naa'", cwoo'13
joon ilisii21ii' jóon1 Dios 'in jiin'1.
27 Pe cwáain1 tya' tsá2 Israel, Isaías gajin'2in:
"Xʉfiin'13 'in jún2 tya' tsá2 Israel tí2 la tí2 too'13
taa'13 tsi jmɨ'ñi'3 tí2 jiin'13 coon21 poo212xʉ 'in
tiin'13,

28 tsʉ Ña'ñʉ'1ʉ' iuntsiin1 júu3 tya'a tya' 'e
cwoo'13 lo ce tí2 la jin'2in joon la jmoono
ijmáa1a.”
29 Jiin'13 la gajin'2 'in Isaías do la nʉ'gɨ:
Wa mo'o jo gasái1 Ña'ñʉ'1ʉ', 'in feei'1gɨ, júnˀ tyijna',
joon 'e galíi1na' la líii1 'in tsá2 seein21 Sodoma
coon'13 Gomorra.

Cuu'21ɨ tsá2 Israel jmáa1a la 'iin212in Dios

30 ¿'Ee faa'13a' cwáain1 tya' 'elo? 'In tsá2
'in jo seein21 Israel 'in jo mo ganoo'13on wa'
untyúi1 Dios 'ii tsʉ 'wii'13ɨ 'e jmaa1a, gaun-
tyú1mo Dios 'ii coon'13 'e jai'2 galíii2.
31 Pe tya' 'in tsá2 Israel do, jo mo galí1 wa'a
untsiin1 'e ley do 'e 'ná2 jmáa1a wa'a untyúi1
Dios 'ii.
32 Tsʉ 'in tsá2 Israel do gali'iin212in wa'a
untyúi1 Dios 'ii 'wii'13ɨ 'e jmoo1o do jon'
wa' 'wii'13ɨ 'e jai'2 líi2ɨ. Tsʉ 'wii'13 joon
gatyuun'13in tsaa'2 cuun212 sii21 “cuun212
tyuuin'13 tsá2” 'e líi1ɨ Cristo.
33 Joon jí2 tya' Dios jin'2 cwáain1 tya' 'e
cuun212 do:
Sii'2ɨ fu Sión coon21 cuun212 tyuuin'13 tsá2
joon 'e cuun212 do jmáa1a ciɨ'2 tsá2.
Joon jileei'21 'in jai'2 líii2 'ii jo 'ee tsatyin'2-tsi
coon'13.

10

1 Tsaru'1u', jiin'13 'e 'iin212na 'áai1 joon 'e
júu3 tyú2 'e foo'13na Dios 'wii212 tya' 'in tsá2
Israel ijmáa1a Dios tiin'13 'ii.
2 Tsʉ fo'2oo 'wii212 tya'a 'e 'áa1mo un'goo21o
'in tsá2 Israel do Dios pe jo røø21 ñii1 xiiala lí2
un'goo21o 'a la jai'2 Dios.
3 Jo 'øøi'21-tsi xiiala untyúi1 Dios tsá2 joon
'iin212in wa'a untyúi1 Dios 'ii jiin'13 la 'ɨ1-tsi
yaai. Jo cwéi1 yaai wa' untyúi1 Dios 'ii jiin'13
la 'iin212 Dios.
4 Tsʉ Cristo do líi1ɨ 'in lí1 gatséi1 tya' 'e ley
tya' Moisés do joon untyú1mo Dios jileei'21
'in jai'2 líii2 'ii.
5 Joon mo gafaa'21a Moisés tya' xiiala ilí2
untyúi1 Dios tsá2 coon'13 'e ley do, gataan1an
ni mo'jí2 'e júu3 lo: “'Iin tsá2 'in untsiin1 jiin'13
la to2 tyʉ'2 ley, iliseen21mo coon'13 'edo.”
6 Pe la lo gajin'2in tya' xiiala ilí2 untyúi1
Dios tsá2 coon'13 'e jai'2 líii2 tsá2: “Jo foo'13'o
coon'13 'e 'ɨ1-'o'o: ¿'Iin 'in lí2 so1o fu ñʉ'fú2
wa'a xaa1ɨ Cristo?
7 Jon'gɨ foo'13'o: ¿'Iin 'in lí2 xaa1ɨ fu lɨ 'ii21
wa'a jmáa1a so1o Cristo jee212 'liɨ212?”
8 ¿'Ee jin'2in wa'a la joon? 'E jin'2in: “E júu3
jai'2 lo 'íi1 co' liséen2un, ca tsi nʉ' 'oo'13'o 'íi1
joon lí2 'ɨ1du'-'o'o 'e júu3 lo.” Joon 'e júu3 lo 'e
síi13 jna'a lɨ la lɨ 'e júu3 'ee21e'e cwáain1 tya' 'e
jai'2 líii2 tsá2.
9 Tsʉ wana coon'13 júu3 tyi'i jmoo2'o júu2
'e líii1 Jesús Ña'ñʉ'1ʉ' joon wana jai'2 líi2u
'e nigajmaa1a Dios 'ii jiin'1 jee212 'liɨ212,
itiin'13mo'o.
10 Tsʉ coon'13 'e 'ɨ1-tsi tsá2 ja'2mo líii2 tsá2
wa'a iuntyú1mo Dios 'ii, joon coon'13 júu3
tya'a jmo'2o tsá2 júu3 'e cwii1in Jesucristo
joon coon'13 la joon tiin'13mo 'ii.
11 La jin'2 ni jí2 tya' Dios: “Jileei'21 'in jai'2
líii2 'ii jo tsatyin'2-tsi tya'a.”
12 Tsʉ tyani Dios coon21 røøi21 tsá2 Israel
lagɨ 'in tsá2 catyaai2 ni cwoo'13 juncwii21.
Joon Na'ñʉ'1ʉ' líi1ɨ Ña'ñʉ'1ʉ' tya' jileei'21 tsá2
joon cwoo1 ce gasái1 tya' jileei'21 'in mí1.
13 Tsʉ jin'2in ni jí2 do: “Jileei'21 'in mí1
coon'13 'e sii21 Ña'ñʉ'1ʉ' 'in tiin'13mo 'ii.”
14 Pe, ¿xiiala lí2 mí1 tsá2 wa' mo jo jai'2
galíi2ɨ? Joon, ¿xiiala lí2 jai'2 líi2ɨ tsá2 Cristo wa
jo mo ganúu2un tya'a? Joon, ¿xiiala lí2 nuu1un
tsá2 wa jo 'in mo seein21 wa'a jmaa'13a júu3?
15 Joon, ¿xiiala lí2 jmaa'13a tsá2 júu3 wa'a
jo1 mo sii1in tsá2 'ii? Jiin'13 la nigajin'2 ni jí2
tya' Dios: “¡'Áa1mo 'ya'2gɨ 'e tɨɨ2ɨ tya' 'in tsá2
'in tsacwó2 júu3 tya' xiiala seein21 tsá2 tyú2
coon'13 Dios joon 'in cwó2 'e júu3 tyú2 tya' 'e
tiin'13 tsá2!”
16 Pe jon' jileei'21 jmaa1 nʉʉ'13ʉn 'e júu3
tyú2 do tya' 'e tiin'13 tsá2. La gajin'2 Isaías
ni jí2 tya' Dios: “Ña'ñʉ'1ʉ', ¿'iin galijai'2 galíi2ɨ
júu3 tyii'i?”
17 Tsʉ 'e jai'2 'e nigalíi2ɨ tsá2 galí1 tsʉ 'wii'13ɨ
niganúu2un 'e júu3 do. Joon 'e júu3 nuu1u do
'e júu3 cwáain1 tya' Cristo.
18 Pe unngɨɨ2ɨɨ 'nʉ: ¿Tɨ jo mo nuu1u tsá2
Israel 'e júu3 do? ¡Niganuu1o! Tsʉ ni jí2 tya'
Dios jin'2in:
Niganúu2un tsá2 júu3 tya'a la caain21 ni
cwoo'13 juncwii21.
Joon 'e júu3 síi1ɨ nigatyía1 ca tɨ'3 ni 'wó2.
19 Pe unngɨɨ2gɨɨ 'nʉ: ¿Tɨ jo mo ga'øøi'21-tsi
tsá2 Israel 'e júu3 ninúu2un do? Tsʉ gajin'2
Moisés:
Ijmée1na 'naa' 'e tyíin2-'oo' tya' tsá2 coon21
fuu21 'in líi2naa' 'e jo líin2 'ido tsá2 tyiia;
joon ijmée1na 'naa' 'nii'21-'oo' coon'13 coon
fuu21 'in líi2naa' 'e jo 'øøi'21-tsi 'ido.
20 Joon Isaías do coon21 tsáa1gɨ gajin'2in:
Nigatsee'21ɨ jna 'in tsá2 'in jo mo ga'naai'13
jna;
joon gajné1na tyani 'in tsá2 do 'in jo mo
gamúi1 jna.
21 Joon mo gafaa'21 Isaías do cwáain1 tya'
tsá2 Israel, gajin'2in: “La coon21 jmɨɨ212 'ɨ3ɨɨ
cwóo3oo 'e tø'2øø tsá2 'in jo jmoo1o nʉʉ'13, 'in
tsá2 'in jo tsi tsa'goo21o.”

11

Tsá2 Israel 'in natiin'13

1 Wana la joon, ¿tɨ nigatiui2 Dios tsá2 tya'a
tsá2 Israel? ¡'Esa la joon! Tsʉ jna-a líi1na tsá2

Israel. Joon lɨ́ɨ¹na júnˀ tya' Abraham joon
'lɨɨ²¹² tsafeei'¹ tyiia siiˀ¹ Benjamín.
2 Jo mo gatiuiˀ Dios tsáˀ tya'a 'in nigal-
icwii¹in la mo jéei¹. Tsʉ ñíˀ 'naa' la jin'ˀ ni jíˀ
tya' Dios cwáain¹ tya' Elías mo gafaa'ˀ¹a Elías
júu³ tyúˀ joon gacwoo¹o tsaaˀ tya' tsáˀ Israel.
Elías do gajin'ˀin siɨ'ˀ¹ɨ Dios:
3 "Ña'ñʉ'¹ʉ', nigajngaa'¹³mo 'ino tsáˀ tyi'i
'in cwoo¹o júu³ tyúˀ tyi'i joon nigafiin¹in ni
altar tyi'i. Joon jiin'¹³ jna-a seenˀ¹na joon
'iinˀ¹²in 'ino jngaa'¹³mo jna jon."
4 Pe Dios gañii¹i: "Nigajmá³aa coon'ˀ¹ dyía¹
mil tsáˀ tyiia 'in jo gasii'ˀ¹ 'wojníi¹i tyani 'in
tsáˀ cun'uu'³ siiˀ¹ Baal."
5 La joon jon nano nigasáai¹xʉ Dios coon'¹³
'e feei'¹-tsi tya'a 'inlɨ́ɨi¹³ tsáˀ Israel ilíˀin tsáˀ
tya'a.
6 Joon ga'ii'ˀ¹ Dios 'in tsáˀ do coon'¹³ 'e
feei'¹-tsi tya' 'ido jon' wa ga'ii'ˀ¹i tya' 'e ni-
gajmaa¹a 'ido. Tsʉ wana ga'ii'ˀ¹i Dios 'ido
tya' 'e tyúˀ 'e nigajmaa¹a jo ga'ii'ˀ¹i 'wii'¹³
galifee'¹-tsi tya' 'ido.
7 ¿'Ee ifaˀa' cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsáˀ Is-
rael do gali'iinˀ¹²in wa'a 'ii'ˀ¹ Dios 'ii pe jo
'ee galɨ'ˀɨ pe jiin'¹³ 'in gatyii'¹³in Dios galɨ'¹o.
Joon galibán¹mo 'in catyaaiˀ,
8 jiin'¹³ la gajin'ˀ ni jíˀ tya' Dios: "Dios
jmaa¹a 'e ituunˀmo 'e 'ɨ¹-tsi 'in tsáˀ do;
gacwo'¹o 'ido unníi¹i pe jo jna'ˀa, joongɨ
gacwo'¹o 'ido loocwóo¹o pe jo nuu¹un, joon
la joon lɨ́ɨ ca jmɨɨˀ¹² no."
9 Joon 'lɨɨˀ¹² David gajin'ˀin:
Cwolíˀ 'e tyúˀ seenˀ¹ coon'¹³ 'e gøø'ˀ¹ø
lawa coonˀ¹ ni láˀ, 'e coon'¹³ la joon
ityuun'¹in joon iníˀ wúu¹.
10 Cwolitiuiˀ unníi¹i joon jo jna'ˀgɨ,
cwolíˀ 'e lituu'ˀ¹ moowó¹o coon'¹³ laa²¹² 'e
tyaan¹an coonˀ¹ tøøˀmo.

'In tiin'¹³mo 'in tsáˀ jo seeinˀ¹ Israel

11 Unngɨ́ɨ³ɨɨ 'naa', mo gatyuin'ˀ tsáˀ Israel,
¿tɨ gacɨɨ'¹³i coonti? ¡'Esa la joon! Xʉ lɨ' cɨɨ'¹³ɨ
galɨ́. Tsʉ coon'¹² 'e jo gajmaa¹a nʉʉ'¹³ʉn tsáˀ
Israel do galɨ́ˀ ijmá¹ Dios tiin'¹³ tsáˀ 'in jo
seeinˀ¹ Israel, 'e coon'¹³ la joon ili'iinˀ¹²in
tsáˀ Israel 'e la joon jon.
12 Joon wana galɨ́ˀ 'e tyúˀ tya' tsáˀ taainˀ¹²
juncwiiˀ¹ 'e jo gajmá¹a tsáˀ Israel nʉʉn'¹³ʉn,
joon ga'laa¹a tsáˀ Israel ilisáˀ 'e tyúˀ tya' tsáˀ
'in jo seein' Israel, ¡xiiala fee'¹gɨ ilisáˀ mi 'ii'ˀ¹
Dios 'ii túnˀ¹!
13 Pe 'iinˀ¹²na fuuˀ¹²uu 'naa', 'in jo seeinˀ¹
Israel. Dios gasiiˀ¹in jna 'e cwó³ jna júu³
tyúˀ tya' tsáˀ 'in jo seeinˀ¹ Israel. Joon fee'¹
jmóo³oo toˀ tyiia,
14 'e coon'¹³ la joon ili'iinˀ¹²in 'inlɨ́ɨi¹³
tsagóo³oo jmaa¹a la gajmaaˀ¹a' la joon
itiin'¹³in.
15 Tsʉ wa mo'o gatiuiˀ Dios tsáˀ Israel
joon coon'¹³ joon galiseeinˀ¹ 'in tsáˀ taainˀ¹²
juncwiiˀ¹ tyúˀ tyani Dios, ¿'ee ilíˀ mi 'ii'ˀ¹
Dios 'ii túnˀ¹? 'Ilíˀ 'e iliseenˀ¹mo túnˀ¹ 'in
nijúin¹ do.
16 Tsʉ wana joon'ˀ¹ tsáˀ tya' Dios 'e conˀ
nifu la joon jon nigajoon'ˀ¹o la tøøiˀ conˀ do.
Joon wana tya' Dios 'e jmóo³ tya' coonˀ¹ 'móˀ
la joon jon tya' Dios 'e cwáa¹ tya'a.
17 'E lɨ́¹ la lɨ́ɨi¹ 'inlɨ́ɨi¹³ tsáˀ Israel lɨ́ɨi¹ cwáa¹
tya' 'móˀ olivo nawuun'ˀ¹ joon 'naa' lɨ́ɨ¹naa'
lawa cwáa¹ tya' 'móˀ olivo 'e cwaainˀ¹ jeeˀ¹²
nuuˀ¹ 'e si'láai¹ jeeˀ¹² 'e móˀ olivo 'ee tyúˀ do.
Joon coon'¹³ la joon galí¹ ga'ii'¹³naa' 'e píˀ-tsi
tya' jmóo³ 'e 'móˀ olivo tyúˀ do.
18 Pe jo jmaaˀaa' jløø'³naa' laggɨ 'in tsáˀ
Israel 'in lɨ́ɨi¹ la lɨ́¹ cwáa¹ tya' 'móˀ olivo
'e nasɨwuun'ˀ¹. Wa jmooˀoo' la joon,
cwotii'¹³-'oo' jo 'ii'ˀ¹ 'e jmóo³ do wa pí³-tyii'
pe 'naa' 'ii'¹³naa' wa' pí³ tya' 'e jmóo³ do.
19 Coonˀ¹ jo¹ ngaaˀ¹²mo ifu'ˀ'u jna: "Ja'ˀmo
júu³ tyi'nʉ, pe sɨwuun'ˀ¹ 'e cwáa¹ do 'e lí'
'láa¹na coon'¹³ 'e 'móˀ olivo tyúˀ do."
20 Joon, "tyúˀ-ʉ", fuuˀ¹²uu, pe 'e cwáa¹ olivo
nasɨwuun'ˀ¹ do, nasɨwuun'ˀ¹ tsʉ 'wii'¹³ jo
jai'ˀ mo galɨ́ɨˀi joon 'nʉ ni'láa¹u'u coon'¹³ 'e
'móˀ do jiin'¹³ tsʉ 'wii'¹³ jai'ˀ lɨ́ɨˀu. Tsʉ 'wii'¹³
joon, jo jmooˀ'o jloo'³, jiin'¹³ ngɨ¹'ɨ coon'ˀ¹
túnˀ.
21 Tsʉ wana jo gajmaa¹a Dios feei'¹-tsi tya'
'in tsáˀ 'in lɨ́ɨi¹ la lɨ́¹ cwáa¹ sɨwuun'ˀ¹ tya' 'e
'móˀ tyúˀ do coonˀ¹xʉ jo 'e ijmáa¹a feei'¹-tsi
tyi'i wa'a jo jai'ˀ lɨ́ɨˀu.
22 Cónˀ'on cwáain¹ xiiala feei'¹-tsi Dios
pe cónˀ'on cwáain¹ jon xiiala coonˀ¹ tsáa¹
jmoo¹o Dios. Nigajmaa¹a coonˀ¹ tsáa¹
coon'¹³ 'in nigatyuun'¹³in do, pe fee'¹mo-tsi
tyi'i. Pe 'ná¹ 'ii'¹³gi'ɨ 'e feei'¹-tsi tyi'i tsʉ wana
jo la joon, tsʉ iwiin'ˀ¹ 'nʉ jon.
23 Pe joon wana jai'ˀ líinˀin 'in tsáˀ Israel
do túnˀ¹ ilíˀ 'láai¹ Dios 'ii túnˀ¹ jeeˀ¹² 'móˀ tyúˀ
do. Tsʉ tɨ́ɨˀmo Dios 'láa¹i 'e lɨ́¹ nisɨwuun'ˀ¹un.
24 Tsʉ wana 'nʉ, 'in lɨ́ɨi¹ cwáa¹ 'móˀ olivo
gacwáin¹ jeeˀ¹² nuuˀ¹, ga'láaˀu coon'¹³ 'e
'móˀ olivo 'e tyúˀ la jo tɨ́ɨˀi jmá¹ tsáˀ, ¿tɨ jon'
jogɨ tyánˀ toˀ wa'a 'e 'laa¹i túnˀ¹ cwáa¹ tya' 'e
'móˀ olivo tyúˀ do túnˀ¹, joon la no lɨ́ɨi¹ 'in tsáˀ
Israel do?

Itiin'¹³ tsáˀ Israel lɨ gatsé¹

25 Tsaru'¹u', 'e jo líinˀnaa' tsáˀ ñiiˀ¹²-tsi
yaanaa', 'iinˀ¹²na 'e liñíˀ 'naa' 'e júu³ 'uuinˀ¹
lo: nigalibáin¹ 'in tsáˀ Israel jiin'¹³ ca gatíˀ la
tíˀ 'in tsáˀ jo seeinˀ¹ Israel.
26 Joon mo líˀ la joon jileei'ˀ¹ tsáˀ Israel
itiin'¹³in jiin'¹³ la nigajin'ˀ jíˀ tya' Dios:
'In jmoo¹o láaiˀ tsáˀ ijó¹ fu Sión,
joon ja'woo'¹³o jilaa'ˀ¹ 'e góˀ jeeˀ¹² tsáˀ Is-
rael.
27 Joon, 'elo ilisáˀ júu³ tyiiaˀ¹² isɨ́ɨ¹³na
coon'¹³on, "Icɨ́³ɨɨ jilaa'ˀ¹ tsaaˀ tya'a."
28 Joon cwáain¹ tya' 'e júu³ tya' xiiala
itiin'¹³ tsáˀ 'in tsáˀ Israel do galɨ́ɨi¹ lawa tsáˀ

'in 'ei'1 Dios 'e ilisá2 goon1 fo'2 feei'1 tyii'. Pe 'iin212mogɨ Dios 'ii tsʉ tyii'13in 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tya'a.

29 Tsʉ jilaa'21 'e cwó2 Dios jo tyii21 túnˈ. Joon jo jaa'21-tsi wana nagatø'1ø tsá2.

30 Jo gajmaa2aa' nʉʉ13ʉʉn' tya' Dios la mo jée1, pe niga'ii'13naa' 'e feei'1-tsi Dios tyii' tsʉ 'wii'13 jo gajmaa1a nʉʉ'13ʉn 'in tsá2 Israel do.

31 Joon galí2 'e jo nʉʉ'13ʉn tsá2 Israel 'e coon'13 la joon lí2 jmá1 Dios feei'1-tsi tya'a jiin'13 la nigajmaa1a tyii'.

32 Tsʉ Dios gajmaa1a 'e jo jmáa1a nʉʉ'13ʉn jileei'21 'e coon'13 la joon lí2 jmáa1a feei'1-tsi tya' jileei'21.

33 Lɨɨlɨ1 feei'1-tsi Dios tya' tsá2, joon lɨɨlɨ1 jmɨɨ1-tsi joon 'áa1mo 'øøi'21-tsi. Jiin'13 jaain21 jo lí2 'øøi'21-tsi jilaa'21 'e 'ɨ1-tsi Dios jon'gɨ lí2 'øøi'21-tsi tsá2 'e jmoo1o Dios cwáain1 tya' tsá2.

34 “¿'Iin 'in 'øøi'21-tsi 'e 'ɨ1-tsi Ña'ñʉ'1ʉ'? sɨ ¿'iin ga'e'2e 'ii 'ee?

35 ¿'Iin nigacwo'2 Ña'ñʉ'1ʉ' 'e jmáa1a 'e røø21i Ña'ñʉ'1ʉ' 'ii?

36 Tsʉ jilaa'21 'e sá2 nigacwoo1o Dios joon 'ii gajmaa1a jilaa'21 'e sá2, joon jilaa'21 'e sá2 'e tya'o.” ¡Cwoungoo21o tsá2 Dios coon21 tøø2mo! Amén.

12

'Ná1 cwoi'2 tsá2 yaai Dios

1 Tsʉ 'wii'13 joon tsaru'1u', mí3ɨɨ tyaní2ii' coon'13 'e feei'1-tsi tya' Dios, 'e cwóo13naa' yaanaa' lawa coon21 fa'1 'e jiin'1 tya' Dios. 'E coon'13 la joon lɨɨ1naa' jiin'13 tsá2 tya' Dios tsʉ 'elo 'e tí2-tsi Dios. Tsʉ 'elo 'e tɨɨ2na' jmoo21o' lawa tsá2 'in 'øøi'21-tsi.

2 Joon jo seen21naa' jmaa2aa' jiin'13 la tyʉ'2 to2 'e juncwii21 lo. Unsɨ2naa' 'e 'ɨ1-'oo' 'e coon'13 la joon lí2 unsɨɨ2naa' 'e jmoo2oo'. 'E coon'13 la joon lí2 liñí2ii' 'e 'iin212in Dios 'e tyʉ2-ʉ, joongɨ 'e 'yaai-tsi joongɨ 'e sɨtsiin1.

3 Tsʉ fuu212uu 'naa' jileei'21 'naa' coon'13 'e feei'1-tsi Dios gajmaa1a tyiia: xuun 'ɨ1-'oo' yaanaa' lɨɨ1gɨ la gatɨɨ2naa'. Tyʉ2gɨ wa'a 'ɨ1-'oo' coon'21 túnˈ2, jiin'13 la 'e nigacwo1 Dios 'naa' 'e jai'2 lɨɨ2naa' la jaain21 la jaan21naa'.

4 Tsʉ lawa cuerpo tya' tsá2 'e lí2 'láai2 'ii'13 joon la coon21 'ii'13 jmaa21i to2 pe jo jmoo1o la jmoo1o 'ii'13 catyiia2.

5 La joon lɨɨ1i jna'. 'Láai2 'ii'13 to2 'e jmaai21 jna' la jaain21 la jaan21na'. Joon sɨcaan21na' lawa coon21 cuerpo tya' Cristo. Joon xʉfiin'13 fúu1o' 'e sɨcaan21na' tí2 ca'ii'13 tí2 ca'ii'13 'e lɨɨ1na' coon21 cuerpo.

6 Joon Dios nigacwo'1o jna' 'láai2 'ii'13 to2 ilí2 jmoo21o' la jaain21 la jaan21na'. Nigacwo'1 Dios tsá2 to2 lí2 jmáa1a la jaain21 la jaain21 jiin'13 la 'iin212in. Joon jile'1e' 'ná1 jmoo21o' 'e to2 do gacwo'1 Dios jna' coon'21 túnˈ2. Wana gacwo'1 Dios tsá2 to2 'e jma'2a tsá2 júu3 tyʉ2 tya'a, 'ná1 cwo1 'in tsá2 do júu3 coon'13 jilaa'21 'e jai'2 lɨɨ2i.

7 Joon wana gacwo'1 Dios tsá2 to2 wa'a unjíi2in tsá2 xeei'21, 'ná1 unjíi2in 'in tsá2 do 'e tyʉ2. Joon wana gacwo'1 Dios tsá2 to2 wa'a 'e'2e tsá2 xeei'21, 'ná1 cwo'1-tsi 'ido 'e'2e tsá2.

8 Joon wana gacwo'1 Dios tsá2 to2 wa'a tyá1-tsi tsá2 xeei'21, 'ná1 cwo'1-tsi jmáa1a. Joon wana gacwo'1 Dios tsá2 to2 'e cwo'2o cuu2 tsá2 xeei'21, 'ná1 cwó2 'e cuu2 do 'e coon21 'e 'ɨ1-tsi. 'In tyʉ'2 to2 'ná1 tyʉ'2ʉ to2 coon'21 túnˈ2, joon 'in uncoon'13on 'in seein21 fa'í3 'ná1 jmáa1a 'e jløø'3mo.

'E 'ná1 jmáa1a 'in jai'2 lɨɨ2i Cristo

9 Cwoli'iin212naa' 'a la jai'2 la jaain21 la jaan21naa'. Cwoli'ee'1moo' 'e gó2 joon jmaa2aa' 'e tyʉ2.

10 'Ná1 li'iin212naa' la jaain21 la jaan21naa' jiin'13 la 'iin212in tsá2 la 'oo'21 ruu'21i. 'Ná1 tsáai1-'oo' la jaain21 la jaan21naa' lɨɨ1gɨ lagɨ yaanaa'.

11 Jo cwolíin2naa' tsá2 'in fui'2. Cwoo2oo' pí3 yaanaa' wa'a jmaa2aa' to2 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' ce caain2-'oo'.

12 Jmaa2aa' jløø'3naa' coon'13 'e sɨjaan21aan'. Taa'21 jmaa2aa' mo moo2oo' wúu1. Joon jo cwo'íin2-'oo' wa'a foo21oo' júu3 tyʉ2.

13 Uncoon13on' 'in tsá2 jai'2 lɨɨi2 Cristo 'in seein21 fa'í3 joon 'ii'13moo' 'e tyʉ2-ʉ 'in jafeei'13 'naa'.

14 Mɨ2ii' wa'a uncwaai'3 Dios 'in jmaai'21 'naa'. Mɨ2ii' wa'a uncwaai'3 Dios 'ii, jo mɨ2ii' wa'a jmeei'21 Dios 'ii.

15 Jmaa2aa' jløø'3naa' coon'13 'in tsá2 'in jløøi'3 joon cɨɨ2ii' coon'13 'in tsá2 'in ci'2i.

16 Cwoseen21naa' coon21 'e lɨɨ2naa' la jaain21 la jaan21naa'. Jo jmaa2aa' jloo'3 'naa' pe ngí2ii' coon'13 'in tsá2 'wéi1 do. Jo cwolíin2naa' tsá2 'in lɨɨ1i 'in ñii212-tsi 'áai1.

17 Jo cóon13oon' tyii' 'e gó2 jmoo1o tsá2 tyii' tya' jiin'13 jaain21. Cwoo'13-'oo' wa'a jmaa2aa' jmaai'13 'e tyʉ2 tyani jileei'21 tsá2.

18 Jmaa2aa' xiia'21 jiin'13 lí2 'e seen21naa' tyʉ2 coon'13 jileei'21 tsá2.

19 Tsaru'1u', 'in 'iin212na, jo coon'13naa' tyii' yaanaa' pe cwoo2oo' 'a 'e'2 Dios wúu1 'ña'o 'ido. Tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2in: “Jna-a tɨɨ2na 'e'2e wúu1, jna-a icí3ii tya' 'ino, jin'2 Ña'ñʉ'1ʉ'.”

20 Joon gajin'2in: “Wana un'aai2 'in 'ei'1 'nʉ, cwoo'13xʉ 'e dø'1o. Joon wana unjmúu1i, cwoo'13xʉ 'e 'uun'21un. Tsʉ wana jmoo2'o la joon icwo'2o fa'ii'21 tya' 'in 'ei'1 'nʉ 'e lí1 lawa'a xʉ'2ʉ mɨ'3 jí2 yʉ' tyíi1i.”

21 Jo cwo'1o wa'a lii'21 'e gó2 'nʉ; jmaa2'a 'e lii'1'i 'e gó2 do coon'13 'e tyʉ2.

13

1 Jileei'^{21} tsá^{2} 'ná^{1} jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} tsaa'to^{2}. Tsʉ Dios cwoo^{1}o jilaa'^{21} to^{2} 'e sá^{2} joon Dios siin'^{21}in jileei'^{21} tsaa'to^{2}.

2 Joon jileei'^{21} 'in jo jmoo^{1}o nʉʉ'^{13} ʉn to^{2} tyʉ'^{2} tsaa'to^{2} lawa jo jmoo^{1}o nʉʉ'^{13}ʉn to^{2} tyʉ'^{2} Dios tsʉ Dios gacwo'^{1}o 'in tsaa'to^{2} do 'e to^{2} 'oo^{1}o. Joon 'in jo jmoo^{1}o nʉʉ'^{13} 'ii in'láa^{1}a joon inii^{212} wúu^{1}.

3 Tsʉ 'in tsaa'to^{2} do jo jmaai^{1} to^{2} wa'a toon'^{21}on fo'^{2}-tsi tya' 'in jmoo^{1}o 'e tyʉ́^{2} pe tya' 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2}. ¿Tɨ 'iin^{212}u'u seen^{21}u'un 'e jo fo'^{2} 'íi^{1} tyi'i tyani tsaa'to^{2}? Wa'a 'iin^{212}u'un la joon, jmaa^{2}'a 'e tyʉ́^{2} joon 'in tsaa'to^{2} do ilitsáai^{1}-tsi 'nʉ.

4 Tsʉ 'in tsaa'to^{2} do jmoo^{1}o to^{2} tya' Dios 'e seen^{21}un tyʉ́^{2}. Pe wana jmoo^{2}'o 'e gó^{2} 'ná^{2} líin^{2}u 'e 'goo'^{21}'o. Tsʉ 'íi^{3}mo to^{2} 'e 'oo^{1}o tsaa'to^{2} 'ii'^{21} 'e 'e'^{2}e tsá^{2} wúu^{1}. Joon Dios gacwoo^{1}o 'ido to^{2} 'e 'oo^{1}o wa'a lí^{2} 'e'^{2}e wúu^{1} coon^{21} tsáa^{1} tya' 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2}.

5 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'áa^{1}mo tyiin^{2} wa'a jmaa^{2}'a nʉʉ'^{13}'ʉ to^{2} tyʉ'^{2} tsaa'to^{2}. 'E coon^{13} la joon jon' wa' 'e tyu'^{2}mo'o 'e wúu^{1} do pe jmoo^{2}'o la ñi'^{2}i tíɨ^{2}mo'o jmoo^{2}'o.

6 Joon tsʉ 'wii'^{13} joon cɨ'^{2}ɨɨ' 'laa'^{13} tya' tsaa'to^{2} tsʉ 'in tsaa'to^{2} do jmoo^{1}o to^{2} tya' Dios joon la joon jmoo^{1}o.

7 Cɨ'^{2}ɨɨ' 'e jilaa'^{21} 'e røø^{21}naa'. Wana røø^{21}naa' cuu^{2} 'e 'íi^{3}in tsá^{2}, cɨ'^{2}ɨɨ'. Joon wana røø^{21}naa' cuu^{2} tya' 'laa'^{13} 'e 'nɨɨ^{1}ɨ tsá^{2}, cɨ'^{2}ɨɨ' jon. Jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉ' tya' 'in 'ná^{1} jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉ' joon un'goo^{21}oo' 'in 'ná^{1} un'goo^{21}oo'.

8 Jo cworøø^{21}naa' tya' jiin'^{13} jaain^{21}. Cworøø^{21}naa' jiin'^{13} 'e 'ná^{1} li'iin^{212}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'. Tsʉ 'in 'iin^{212}in 'in catyaai^{2} nigajmaa^{1}o jilaa'^{21} jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} ley do.

9 Tsʉ 'e ley do jin'^{2}in: "Jo foo'^{13}'o tsamɨ́^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}, jo jngaa'^{13}'un tsá^{2}, jo jmaa^{2}'a 'uun^{21}, jo fu'^{2}'u júu^{3} tajuu^{21} jiin'^{13} jaain^{21}, jo jmaa^{2}'a 'iin^{212}'un 'e sá^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}." Pe 'e ley lo, joon coon'^{13} jilaa'^{21} ley catyiia^{2} 'e sɨtsiin^{1} coon'^{13} 'e júu^{3} lo: "Cwoli'iin^{212}mo'o tsagoo^{2}'o jiin'^{13} la 'iin^{212}u'un 'wo'o."

10 'In 'iin^{212}in tsagoo^{1}o jo 'ee 'e gó^{2} jmóo^{1}o tya' 'ido. Joon coon'^{13} la joon 'in 'iin^{212}in tsagoo^{1}o iuntsiin^{1} 'e ley do.

11 Joon, tsʉ 'wii'^{13} ñí^{2}oo' xiiala ngó^{1} tiempo, 'ná^{1} jnaa^{1}-'oo' 'e cwuu^{21}moo' tsʉ tyan'gɨ najó^{2} 'e tiin'^{13}na' lagɨ la mo 'wiin^{212} mo gajai'^{2} galɨ́^{2}na'.

12 Ningó^{1} xʉʉ^{212} niui^{21}gɨ joon na-jatyéen^{1}mo 'e jná^{2} jmɨɨ^{212} tsʉ 'wii'^{13} joon 'ná^{1} tʉʉ^{212}ʉ' 'e jmoo^{21}o' la jmoo^{1}o tsá^{2} lɨ nʉʉ^{21}; joon 'ná^{1} tyíi^{13}i' ñí^{3} la tyan^{1}an 'láa^{2} 'in ngɨ^{1} lɨ jná^{2} joo'^{21}.

13 Cwongɨ́^{2}ɨ' la tɨ́ɨi^{2} ngɨ^{1} 'in ngɨ^{1} mo jmɨɨ^{1}. Jo ngɨ́^{2}ɨ' to^{2} 'íin^{1} jon'gɨ tyá^{2}a' jmɨɨ^{212} lɨ to'^{2}o tsá^{2} mɨɨ'^{13}. Jo ngɨ́^{2}ɨ' to^{2} feei'^{21} tsamɨ́^{2} jon'gɨ ngɨ́^{2}ɨ' to^{2} jmoo^{1}o 'e gó^{2}. Jo 'ná^{2}a' mɨɨ'^{13} jon'gɨ'ɨ 'áa^{3}a' tsiiwúu^{1}.

14 'Ná^{1} cwojmaa^{2}aa' la gajmaa^{1}a Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo joon jo 'ɨ^{1}-'oo' wa' jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la 'yaai^{1}-tsi ngú^{1} taan^{212}naa'.

14

Jo fó'^{2}oo' 'e gó^{2} tya' tsaru'^{1}u'

1 Joon wana seein^{21} tsá^{2} 'in xʉ jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'ii'^{13}naa' 'ido jee^{212} 'naa' pe jo cwo'^{2}o júu^{3} ruu'^{21}naa' tya' cwáain^{1} 'e jo 'ee to^{2} 'íin^{3}.

2 Tsʉ 'inlɨ́ɨi^{13} lɨ́ɨ^{2}i 'e lí^{2} dø'^{2} doñi'ee 'e sá^{2} pe seein^{21}gɨ 'inlɨ́ɨi^{13} 'in xʉ jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} 'in gø'^{2}o jiin'^{13} jon'^{2}.

3 Joon 'in tsá^{2} do 'in lí^{2} dø'^{2} doñi'ee 'e sá^{2} jo tɨ́ɨi^{2} faa'^{21}a 'e gó^{2} tya' 'in tsá^{2} 'in jo gøø'^{21} jilaa'^{21} 'ii'^{13}. La joon jon 'in tsá^{2} do 'in jo gøø'^{21} jilaa'^{21} níi^{3} 'e sá^{2} jo tɨ́ɨi^{2} faa'^{21}a 'e gó^{2} tya' 'in tsá^{2} do 'in gøø'^{21} doñi'ee 'e sá^{2}, tsʉ na'ii'^{21}mo Dios 'ii^{21}.

4 ¿Xiiala cwói^{11} faa'^{21} tsá^{2} 'e gó^{2} tya' jaain^{21} 'in jmoo^{1}o to^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}? Tsʉ cwáain^{1} tya' fii^{212}o 'ido lɨ́^{2} 'ii'^{21} wa jmoo^{1}o 'e tyʉ́^{2} sɨ 'e gó^{2} 'ee. Joon tyʉ́^{2}-ʉ icwo'ɨ́^{1}i tsʉ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' lí^{2} jmáa^{1}a taa'^{21} 'ido.

5 La joon jon seen^{21}mo jon tsá^{2} 'in 'ɨ^{1}-tsi 'e tyiin^{2}gɨ coon^{21} jmɨɨ^{212} lagɨ 'e jmɨɨ^{212} catyiia^{2}, joon seen^{21}mo 'in 'ɨ^{1}-tsi 'e coon^{21} røø^{21} jilaa'^{21} jmɨɨ^{212}. Joon jileei'^{21} 'ná^{1} litsáai^{1}-tsi 'ña'a.

6 'In un'øøi'^{1} coon^{21} jmɨɨ^{212}, un'øøi'^{1} 'e jmɨɨ^{212} do 'e un'goo^{1}o Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. La joon jon jmoo^{1}o 'in jo un'øøi'^{1} jiin'^{13} coon^{21} jmɨɨ^{212}. Jo un'øøi'^{1} jmɨɨ^{212} tsʉ coon'^{13} la joon lɨ́ɨ^{2}i 'e un'goo^{1}o Dios. La joon jmoo^{1}o 'in gøø'^{21} jilaa'^{21} 'ii'^{13}, gøø'^{21}o 'e un'goo^{1}o Dios tsʉ gacwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios. Joon 'in jo gøø'^{21} jilaa'^{21} 'ii'^{13}, jo gøø'^{21}ø 'e un'goo^{1}o Dios joon gacwo'^{1}o 'maai'^{13} Dios.

7 Tsʉ jiin'^{13} jaain^{21} jee^{212} jna' 'e seen^{21}na' jiin'^{13} tyi'yiia' jon'gɨ júun^{2}na' tyi'yiia'.

8 Tsʉ wa' seen^{21}na', seen^{21}mo' tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' joon wana nijúun^{2}na' júun^{2}mo' tya' Na'ñʉ'^{1}ʉ' jon. Joon wa seen^{21}na' sɨ júun^{2}na' 'ee lɨ́ɨ^{1}na' tsá^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

9 Tsʉ Cristo gajúun^{2}in joon gajiin'^{1}o túu^{1} joon coon'^{13} la joon galɨ́ɨ^{1}i Ña'ñʉ'^{1}ʉ' tya' 'in nigajúin^{1} coon'^{13} 'in jiin'^{1}.

10 Pe 'nʉ-ʉ, ¿'ee lɨ'ɨ jmoo^{2}'o 'ii'^{21} tya' ruu'^{21}'u? ¿'Ee lɨ'ɨ jmoo^{2}'o 'e jo tsáai^{1}-'o'o 'ii? Tsʉ jilee'^{21}na' 'ná^{1} tsaa^{21}a' tyani Cristo ilisá^{2} 'ii'^{21} tyi'.

11 Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in:

'Ee la ja'^{2}mo seen^{21}na, jin'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Joon coon'^{13} 'e joon 'e jai'^{2} ijuui'^{21} jileei'^{21} tsá^{2} 'wojníi^{1}i tyaní^{3}ii.

Joon jileei'^{21} icwo'^{2} 'maai'^{13} Dios 'e tyú^{1}mo 'ii.

12 Joon jilee'^{21}na' 'ná^{1} jnii^{212}i' cwáain^{1} tyi' tyani Dios la jaain^{21} la jaan^{21}na'.

Jo jmaa²aa' wa'a tyuuin'² tsaruu'²¹naa' wa' tee'²¹i coon'¹³ tsaa²

13 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo faa'¹³a' 'e gó² tya' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá². Li̵ ci̵i̵'¹³i̵ jmaa²aa' faa'¹³aa' 'laa'²¹, cwo'²-'oo' jo jmaa²aa' jiin'¹³xʉ wa'a tyuuin'² tsaruu'²¹naa' wa'a xuu'²¹i coon'¹³ tsaa².

14 Ñí²oo joon tsáa¹mo-tsii coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús 'e jo 'e sá² jiin'¹³ coon²¹ 'e gøø'²¹ tsá² wa'a jmoo¹o 'leei'²¹ tsá², pe wana 'i̵¹-tsi tsá² 'e 'lee'²¹i 'ña'a, joon 'lee'²¹mo joon.

15 Joon wana coon'¹³ 'e tyé²e' jmoo²¹o' 'e 'leei'²¹ tsaru'¹u' jo ngí²i̵' la 'iin²¹²na' 'ii. Tsʉ 'wii'¹³ joon jo jmoo²¹o' coon'¹³ 'e tyé²e' wa' 'leei'²¹ 'in tsaru'¹u' do tsʉ gajúin¹ Cristo 'wii'¹³ tya'a. Tsʉ wana 'leei'²¹ 'in tsaru'¹u' la joon, niga'leei'²¹mo jiin'¹³ tsʉ 'wii'¹³ nigatyé²e' jiin'¹³ 'e 'iin²¹²mo'.

16 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo cwoo²¹o' coon'¹³ 'e jmoo²¹o' 'e faa'²¹a tsá² 'e gó² tya' 'e sá² 'e tyʉ́² tyi'.

17 Tsʉ 'e tyʉ'² Dios to² tsá² jo lí̵¹ jiin'¹³ coon'¹³ 'e gøø'²¹ tsá² si̵ 'e 'uun'²¹ tsá² 'ee. 'E tyʉ'² Dios to² tsá² lí̵¹ lawa coon²¹ juncwii²¹ tya' tsá² coon²¹ tsáa¹, 'e lí̵¹ 'e seein²¹ tsá² tyʉ́² tyani Dios, joon 'e seein²¹ tsá² jløø'³mo coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.

18 Joon 'in jmoo¹o la joon to² tyʉ'² Cristo, 'e 'yaai¹-tsi Dios tya'a joon ifaa'²¹ tsagoo¹o 'ee tyʉ́² tya'a.

19 Joon la joon cwocwoo'¹³-tsi' 'e jmoo²¹o' jiin'¹³ 'e saan²¹²a' tyʉ́²-ʉ la 'oo'²¹ jna', joon iuncóon¹³on' la jaain²¹ la jaan²¹na' 'e tsáai¹gi̵-tsi' 'e jai'² lí̵i̵²na'.

20 Tyʉ́²gi̵ wa jo jmoo²¹o' 'e jo 'ee to² 'íi³ 'e gajmaa¹a Dios coon'¹³ 'e tyé²e'. Tsʉ né²o' 'e la ja'²mo 'e tyʉ́² jilaa'²¹ 'e gøø'²¹ tsá², jo jmoo¹o 'leei'²¹ tsá² pe 'e gó² jmoo²¹o' wana tyé²e' 'e jmá¹ 'e xuui'²¹ tsaa² tsaru'¹u'.

21 'E tyʉ́²gi̵ wa jo tyʉ́³ʉ' ngú¹, si̵ 'né²e' vino 'ee, si̵ jmoo²¹o', 'ee doñi'ee ijmá¹ tyuuin'¹³ tsaru'¹u' si̵ jmoo²¹o' xuui'²¹ tsaa² 'ee, si̵ jmoo²¹o' 'e xʉgi̵ tsáai¹-tsi 'ido Dios 'ee.

22 Tsʉ 'e jai'² 'e tsáai¹-tsi' la jaain²¹ la jaan²¹na' 'ná¹-a 'e tsáai¹-tsi' tyani Dios. ¡Joon jløø'³mo 'in tsá² jo cwo'²o 'ña'a tsaa² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o!

23 Pe wana 'in gø'² cu'²-tsi 'noo¹o tsaa² coon'¹³ 'e gøø'²¹ø do tsʉ jo mo gøø'²¹ø wa 'e tsáai¹-tsi, joon jilaa'²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'e jo tsáai¹-tsi, 'noo¹o tsaa².

15

Jmaa²'a 'e 'yaai¹-tsi tsaruu'²¹'u jon' 'e 'yaai¹-'o'o 'wo'o

1 Joon jileei'²¹ jna' 'in tsáai¹-tsi lí̵i̵¹gi̵ 'ná¹ uncóon¹³on' coon'²¹ túnˀ 'in tsá² catyaai² 'in xʉgi̵ jai'² lí̵i̵²i, joon jo jmoo²¹o' jiin'¹³ 'e 'yaai¹-tsi' yiia'.

2 La jaan²¹na' 'ná² jmoo²¹o' jiin'¹³ la 'yaai¹-tsi ruu'²¹i 'e sá² 'e tyʉ́² tya'a joon ilitsáai¹gi̵-tsi 'e jai'² lí̵i̵²na'.

3 Tsʉ Cristo jo gajmaa¹a 'e 'yaai¹-tsi 'ña'a, tsʉ ni jí² tya' Dios jin'² xiiala nigalí¹: "Jna-a ga'ii'¹³na 'e júu³ 'laa'²¹ 'e gacwoi'² tsá² 'naa'."

4 Tsʉ jilaa'²¹ 'e gataan¹an tsá² ni jí² tya' Dios la mo jéei¹, gataan¹an i'e'²e jna' 'e coon'¹³ la joon 'e sá² 'e si̵jaan²¹²an' tsʉ 'wii'¹³ 'e júu³ taa'¹³ 'e jí² do ijmá¹a taa'²¹ jna' joon icwo'²o jna' fo'feei'¹ tyi'.

5 Cwocwo'²o Dios 'naa' 'e seen²¹naa' jløø'³naa' coon'¹³ 'in catyaai² do. Joon Dios do lí² cwo'²o 'naa' 'e jmaa²aa' taa'²¹ joon lí² cwo'²o 'naa' fo'feei'¹ tyii'. Cwouncoon'¹³ Dios 'naa' 'e canii²mo 'i̵¹-'oo' coon'¹³ 'in catyaai² do la gajmaa¹a Cristo Jesús,

6 'e coon'¹³ la joon jilee'²¹naa' lí² ungoo²¹oo' coon²¹ caain²¹ Dios, 'in Jmii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

'E júu³ tyʉ́² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel

7 Tsʉ 'wii'¹³ joon 'ii'¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin'¹³ la ga'ii'²¹ Cristo jna' 'e coon'¹³ la joon un'goo¹o tsá² Dios.

8 Tsʉ fuu²¹²uu 'naa' 'e Dios gasiin¹in Cristo gauncoon'¹³on tsá² Israel 'e coon'¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ ga'i̵i̵¹i̵ tya' 'li̵i̵²¹² tsacøøi'¹³ tyi'. Joon coon'¹³ la joon gajmaa¹a Dios júu³ 'e jo cuu'²¹i júu³ tya'a.

9 Gajó² jon Cristo 'e lí² un'goo²¹o tsá² 'in jo seein²¹ Israel Dios tsʉ 'wii'¹³ 'e feei'¹-tsi tya' 'ido. La gajin'² ni jí² tya' Dios:

Tsʉ 'wii'¹³ joon iun'góo³oo 'nʉ jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

Joon i'øø³øø coon²¹ icwó³oo máa¹³u'un.

10 Joon li̵' lí̵² xiia'²¹ jin'² ni jí² do:

Cwojløø'³naa' tsá² jo seein²¹ Israel, coon'¹³ 'in tsá² tya' Dios.

11 Joon li̵' lí̵² xiia'²¹gi̵ jin'²:

Cwoo'¹³ 'naa' 'maai'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' jilee'²¹naa' tsá² taain²¹² ni cwoo'¹³ juncwii²¹.

Joon faa'¹³aa' xiiala feei'¹ 'ii jileei'²¹ tsá².

12 Joon Isaías gataan¹an jí² do jin'²in:

Lawa coon²¹ jmóo³ 'mó² 'e 'yeei'²¹ sʉn'³ tya' la joon inii'¹³ jaain²¹ tsá² jee²¹² jmóo³ Isaí.

Joon ityʉ'²ʉ to² jileei'²¹ tsá² jo seein²¹ Israel.

Joon 'in tsá² do 'in jo seein²¹ Israel 'e jo cu'²-tsi coon'¹³ 'ii.

13 Joon nano mí̵³i̵i̵ tyani Dios, 'in cwo'² jna' 'e si̵jaan²¹²an', mí̵³i̵i̵ wa'a cwo'² Dios 'naa' 'e jløø'³naa' 'áai¹ joon 'e iliseen²¹naa' tyʉ́² coon'¹³ 'ii 'wii'¹³ ja'²mo lí̵i̵²naa' 'ii. Joon mí̵³i̵i̵ 'e coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tya' Dios 'e lí² un'láa²naa' 'e i'øøi'²¹gi̵-'oo' 'e si̵jáan²¹²an' ca gasái¹.

14 Joon 'naa' tsaru'¹u', tsáa¹mo-tsii 'e 'naa' seen²¹naa' 'e tyúmoo', joon 'øø'²¹mo-'oo' jilaa'²¹ joon tí̵i̵²moo' cwoo²oo' tsá² cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

15 Pe, tsaru'1u', tsʉ 'wii'13 'e feei'1-tsi Dios
tyiia 'e fuu212uu 'naa' coon'13 'e jí2 lo coon'13
júu3 coon21 tsáa1, 'e coon'13 la joon jo
'íin2-'oo'.
16 Gajmaa1a Dios feei'1-tsi tyiia 'e jmáa3aa
jiin'13 la to2 tyʉ'2 Jesucristo jee212 tsá2 'in
jo seein21 Israel. Joon 'e to2 jmóo3oo do 'e
cwó3oo 'e júu3 tya' Dios tya' 'e tiin'13 tsá2.
Joon yʉ to2 cwó3oo 'e júu3 lo 'e lí2 líin2in 'in
tsá2 jo seein21 Israel do lawa coon21 fa'1 'in
nigatyii'13in Espíritu Tyʉ́2 'e tɨ1-tsi Dios.
17 Joon tsʉ 'wii'13 lɨ́i1na tsá2 tya' Cristo Jesús
'áa1mo jløø'3na coon'13 'e to2 gajmáa3aa tya'
Dios.
18 Joon fuu212uu 'naa' jiin'13 la gajmaa1a
Cristo 'wii'13 jna wa'a ilí2 jmá1 nʉʉ'13 tsá2
jo seein21 Israel. Joon jilaa'21 'elo galɨ́2 júu3
fo'2oo coon'13 'e gajmáa3aa.
19 Galɨ́2 la joon jon coon'13 'ii'21 tya' li2
joongɨ tya' milagros joongɨ coon'13 'ii'21 tya'
Espíritu Tyʉ́2. Joon coon'13 la joon ni-
gacwó3oo júu3 ce jilaa'21 tya' xiiala itiin'13
tsá2 'wii'13 cwáain1 tya' Cristo. Nigacwó3oo 'e
júu3 lo ca Jerusalén joongɨ la caain21 fuu21 ca
tyía1 fu cwoo'13 lɨ sii21 Ilírico.
20 Joon nigacwo'3-tsii 'e cwó3oo 'e júu3 tyʉ́2
tya' 'e tiin'13 tsá2 lɨ jo mo ganúu2un tsá2
jiin'13 cafu xiiala gajmaa1a Cristo tya' tsá2, 'e
coon'13 la joon jo jmóo3oo to2 lɨ nga'naa1 tsá2
xeei'21 jmoo1o to2 la lo.
21 Pe la jin'2 ni jí2 tya' Dios:
'In jo mo ganúu2un jiin'13 coon21 naa'13
cwáain1 tya' Cristo inúu1un júu3 tya'
'ido.
Joon in'øøi'21-tsi 'in tsá2 do 'in jo mo
ganúu2un cwáain1 tya'a.

'Iin212 Poo2 tsáa1a fu Roma

22 Tsʉ 'wii'13 joon jo galɨ'1ɨɨ yafoo'13na 'naa'
xʉfiin'13 'láai2 naa'13 gali'iin212na góo3oo.
23 Pe nano niga'yee21mo to2 tyiia fu lɨ
taan212na lo. Joon tsʉ 'wii'13 nigali'iin212na ca
la mo jéei1 'áai1 yafoo'13na 'naa',
24 'ɨ1-tsii yafoo'13na 'naa' mi ngɨ́ɨ3na níi3ii
fu lɨ sii21 España. Joon lɨ́ɨ2na wa'a ilí2 un-
coon'13naa' jna 'e fu1 'yuu2na do mi yuui'13 'e
li'yaai1-tsii 'e jøø2na 'naa'.
25 Pe nano ningóo3oo 'yuu2na fu1 níi3ii
Jerusalén 'e nicóon3xʉʉ 'e cwo'3oo 'in ru'1u'
'in néei1 do.
26 Tsʉ 'in tsaru'1u' néei1 lɨ sii21 Macedonia
coon'13 'in néei1 lɨ sii21 Acaya niga'ɨ1-tsi wa'a
'e uncaain21xʉ cuu2 'e síin1in tya' 'in tsaru'1u'
tañíí2 néei1 Jerusalén.
27 Joon 'yaa1mo-tsi 'e gajmaa1a la lo tsʉ
lawa 'e røø2mo 'ido. Tsʉ 'in tsá2 jai'2 lɨ́ɨ2i néei1
Jerusalén do nigajmaa1a coon'21 'e tyʉ́2 tya'a
'e jai'2 lɨ́ɨ2i coon'13 'in tsá2 do 'in jo seein21
Israel do. Joon 'in tsá2 jo seein21 Israel do
cwáain1 tya'o 'ná1 jmáa1a coon'21 'e tyʉ́2 tya'a
coon'13 'in tsá2 Israel do.
28 Joon mo ga'yeei21 'e cwáain1 lo, joon
nijoon'13oo 'e cuu2 do, ijúu3uu fu España do,
joon yafoo'13na 'naa' mi ngɨ́ɨ13na.
29 Joon tsáa1mo-tsii igaa'13na fu lɨ née1naa'
i'ii'13na' coon21 caan21mo 'e cwaai'3 tya' júu3
tya' Cristo do.
30 Tsaru'1u', mɨ́3ɨɨ tyani2ii' coon'13 'e
tsáa1mo-tsi' Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo joongɨ
coon'13 'e 'ii'21 'e cwo'2o Espíritu Tyʉ́2 do jna'
'e 'iin212mo' 'ii, coon'13 joon mɨ́3ɨɨ tyani2ii' 'e
cwoo2oo' pí3 yaanaa' caan21mo coon'13 jna 'e
mɨ2ɨɨ' tyani Dios 'wii212 tyiajna.
31 Mɨ2ɨɨ' tyani Dios wa'a ilá̈a2mo jna
ja'cwoo21 'in jo jai'2 lɨ́ɨi2 néei1 Judea joon wa'a
i'ii'21mo røø21 'in tsaru'1u' néei1 Jerusalén 'e
cuu2 tyáan3aan do.
32 Mɨ2ɨɨ' jon, wa' 'iin212in Dios, icwéi1na ya-
jøø2na 'naa' jløø'3moo joon i'ii'21xʉ 'woo'21oo
jee212 'naa'.
33 Mɨ́3ɨɨ tyani Dios, 'in cwó2 'e seein21 tsá2
tyʉ́2 coon'13, 'e iuncoon'13 'naa'. Amén.

16

Sɨɨ1i Poo2 'aai212 tsá2

1 Fuu212uu 'naa' wa'a 'ii'13naa' coon'21 túnn2
'in tsamí2 ru'1u' Febe. Gauncoon'13 'áai1 'ido
'in tsá2 jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo 'in néei1 fuu21 Cencrea.
2 'Ii'13naa' 'ii coon'13 'e sii21 Ña'ñʉ'1ʉ' la tɨ́i2i
jmá1 tsá2 la 'oo'21 ru'1u' 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo.
Joon 'naa' uncoon'13oon' Febe do coon'13 ji-
laa'21 'e jmaai1 to2 tya'a tsʉ 'in lo nigaun-
coon'13 tsá2 fúui1 'áai1 la joongɨ jon nigaun-
coon'13o jna jon.
3 'Aa212moo' fo'2oo fuu2uu' Priscila coon'13
Aquila 'in nigajmaa1a to2 tya' Cristo Jesús
coon'13 jna.
4 'E tooin2 'mó1 'ii21 tya'a 'e galaai21 jna 'e
fo'2 'e 'ii1 tyiia ijúun2na do. Joon jna cwóo3oo
'maai'13 'ido joon jon' jiin'13 jna cwóo3oo
'maai'13 pe jileei'21 tsaru'1u' 'in jai'2 lɨ́ɨ2i Cristo
'in jo seein21 Israel.
5 'Aa212moo' fo'2oo fuu2uu' jileei'21 tsaru'1u'
'in jai'2 lɨ́ɨi2 'in licaain21 inʉʉ tya' Priscila
coon'13 Aquila do. 'Aa212mo'o fo'2oo jon
Epeneto, jaain21 tsá2 'in 'iin212na 'áai1 joon 'ii
nifu jee212 'in néei1 lɨ sii21 Acaya do ja'2mo
galɨ́ɨi2 Cristo.
6 'Aa212mo'o fo'2oo María 'in nigajmaa1a to2
'áai1 jee212 'naa'.
7 'Aa212moo' fo'2oo fuu2uu' 'in tsagóo3oo An-
drónico coon'13 Junias. Caan21mo táa1i 'ido
coon'13 jna tsi 'nʉñí3 joon tyʉ́2-ʉ cwii1in 'in
tsá2 tya' Cristo 'in lɨ́ɨi1 apóstoles 'ii. Joon jo'1o
galɨ́ɨi2 Cristo la jéei1gɨ jna.
8 'Aa212mo'o fo'2oo fuu2uu' Amplias, 'in lɨ́ɨi1
tsaru'1u' 'in 'iin212na coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2na'
Ña'ñʉ'1ʉ'.

9 'Aa^{212}mo'o fo'^{2}oo Urbano 'in nigajmaa^{1}a to^{2} tya' Cristo Jesús coon'^{13} jna'a, la joon jon Estaquis, 'in tsá^{2} 'in 'iin^{212}na.

10 'Aa^{212}mo'o fo'^{2}oo fuu^{2}uu' Apeles, 'in nigacwo'ɨ́i^{1} tyú^{2} jilaa'^{21} wúu^{1} 'áai^{1} ganii^{21}i wii'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́i^{2}i Cristo. La joon jon 'aa^{212}moo' fo'^{2}oo 'in tsá^{2} néei^{1} inʉʉ tya' Aristóbulo.

11 'Aa^{212}mo'o fuu^{2}uu' 'in tsagóo^{3}oo Herodión. La joon jon fuu^{2}uu' 'in tsá^{2} néei^{1} inʉʉ Narciso 'in jai'^{2} lɨ́i^{2}i Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

12 'Aa^{212}moo' fuu^{2}uu' jon Trifena coon'^{13} Trifosa 'in jmoo^{1}o to^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. 'Aa^{212}mo'o fuu^{2}uu' jon 'in tsamɨ́^{2} ru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na', Pérsida, 'in nigajmaa^{1}a to^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'áai^{1}.

13 'Aa^{212}mo'o fo'^{2}oo fuu^{2}uu' Rufo, 'in tsá^{2} jai'^{2} lɨ́i^{2}i Cristo 'in 'yʉ júu^{3}i 'áai^{1}, coon'^{13} sáa^{3}o 'in nigalɨ́i^{1} lawa sáa^{3}aa jon.

14 'Aa^{212}moo' fo'^{2}oo fuu^{2}uu' jon Asíncrito, coon'^{13} Flegonte, coon'^{13} Hermas, coon'^{13} Patrobas, coon'^{13} Hermes, coon'^{13} jileei'^{21} tsaru'^{1}u' 'in taain^{212} coon'^{13} 'ii.

15 'Aa^{212}moo' fuu^{2}uu' jon Filólogo, coon'^{13} Julia, coon'^{13} Nereo coon'^{13} tsamɨ́^{2} ruu'^{21}i, coon'^{13} Olimpas coon'^{13} jileei'^{21} tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lɨ́i^{2} 'in taain^{212} coon'^{13}.

16 'Aa^{212}naa' la 'oo'^{21} ru'^{1}u' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' cuu^{2}uu' caai^{21} ni^{2} ruu'^{21}naa'. Jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́i^{2} Cristo 'in néei^{1} lo sii^{1}in 'aa^{212}naa'.

17 Tsaru'^{1}u', mɨ́^{3}ɨɨ tyani^{2}ii' 'e cóon^{2}oon' cwáain^{1} 'in tsá^{2} do 'in jmoo^{1}o poo^{212} jee^{212} 'naa' coon'^{13} 'e 'ee^{1}e sɨ jmoo^{1}o tyʉʉin'^{21} tsá^{2} 'ee joon 'noo^{1}o tsá^{2} tsaa^{2}. Tsʉ jilaa'^{21} 'elo lɨ' cɨɨ'^{13}ɨ lɨ́^{1} la niga'e'^{2} tsá^{2} 'naa'. Jmaa^{2}aa' coon'^{21} coon'^{13} 'in tsá^{2} no,

18 tsʉ 'in tsá^{2} no jo jmaa^{1} 'ii'^{21} to^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo. 'In tsá^{2} no jmaa^{1}a 'ii'^{21} to^{2} jiin'^{13} 'e ijmaa'^{21}i to^{2} 'ña'o joon júu^{3} tya'a 'áai^{1} to'^{2} joongɨ 'áai^{1} jloo'^{3} joon coon'^{13} júu^{3} joon cón^{2} tóo^{2} tsá^{2} jo li'^{2}i.

19 Joon jilee'^{21}mo ñí^{2} xiiala jmoo^{2} 'naa' nʉʉ^{13}ʉʉn' joon tsʉ 'wii'^{13} joon jløø'^{3}moo coon'^{13} 'naa'. Joon 'iin^{212}na ilíin^{2}naa' tsá^{2} 'in 'yuui'^{13} 'e jmá^{1} 'e tyú^{2} jon' wa'a 'in jmá^{1} 'e gó^{2}.

20 Joon 'in Dios 'in jmoo^{1}o 'e seein^{21} tsá^{2} tyú^{2} tyaníi^{1}i jmoono idyee'^{13}i 'in 'lɨɨi'^{3} Satanás 'wii^{212} tɨ́ɨ^{13}ɨɨ' in'øø'^{13}naa' 'ii. Cwauncwaai'^{3} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo 'naa'.

21 Sɨɨ^{1}mo jon 'aa^{212}naa' 'in tsá^{2} sii^{21} Timoteo 'in jmoo^{1}o to^{2} coon'^{13} jna. Sɨɨ^{1}mo jon Lucio, coon'^{13} Jasón coon'^{13} Sosípater 'in lɨ́ɨ^{1}i tsagóo^{3}oo.

22 Joon jna-a, Tercio, 'in nigataan^{1}an ni jí^{2} 'e júu^{3} lo sɨ́ɨ^{3}na jon 'aa^{212}naa' lawa tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo jon.

23 'Aa^{212}moo' jon jin'^{2} Gayo, 'in fii^{212} 'nú^{1} lɨ tyíin^{13}na joon cwoo^{1}o 'ido jon 'nʉʉ^{1}ʉ lɨ licaain^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo. La joon jon sii^{1}in Erasto 'aa^{212}mo 'naa'. Erasto do lɨ́ɨ^{1}i 'in naní^{2} cuu^{2} tya' fuu^{21} lo. Joon 'in tsaru'^{1}u' Cuarto sii^{1}in 'aa^{212}moo'.

24 Cwouncwaai'^{3} Dios jileei'^{21} 'naa'. Amén.

Júu^{3} lɨ gatséi^{1}

25 Joon nano cwoun'goo^{21}o' Dios 'in lí^{2} jmá^{1} 'e pí^{3}gɨ-'oo' coon'^{13} 'e júu^{3} tyú^{2} tyiia tya' xiiala itiin'^{13} tsá^{2}. Cwóo^{3} jna 'e júu^{3} lo joongɨ 'e'^{2} jna tsá^{2} cwáain^{1} tya' Jesucristo. Joon 'e júu^{3} tyú^{2} do jmoo^{1}o júu^{3} 'e júu^{3} 'uuin^{21} gasáa^{1}a Dios ca la mo 'wiin^{212} juncwii^{21}.

26 Pe nano coon'^{13} 'e to^{2} tyʉ'^{2} 'in Dios 'in seein^{21} coon^{21} tøø^{2}mo, nigajmaa^{1}a júu^{3} coon'^{13} 'e jí^{2} tya' Dios 'e gajmaa^{1}a 'in tsá^{2} 'in nigacwó^{1} júu^{3} tya' la mo jéei^{1}. Joon 'e júu^{3} 'uuin^{21} do gajmaa^{1}a Dios 'e cwii^{1}i jileei'^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'e coon'^{13} la joon lí^{2} jo'^{1}o líin^{2}in joon lí^{2} jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn.

27 ¡'Ii'^{21}mo Dios 'e un'goo^{21}o tsá^{2} 'ii 'wii'^{13} Jesucristo coon^{21} tøø^{2}mo! Joon jiin'^{13} 'ii-o lɨ́ii^{1} Dios 'in ñii^{212}-tsi. Amén.

Jí² 'lá$_{a}$² 'wii²¹² gasii¹$_{in}$ San Pablo tɨ́ɨ²$_{i}$ 'in tsá² 'in né$_{ei}$¹ Corinto

Poo² gasii²$_{in}$ 'e jí² lo tya' 'in jai'² lɨ́ɨ²$_{i}$ Dios né$_{ei}$¹ Corinto

1 Jna, Poo², 'in sɨɨ¹$_{i}$ 'e jí² lo. Joon lɨ́ɨ¹$_{na}$ apóstol tya' Jesucristo coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Dios 'in gatyii'¹³$_{in}$ jna. Coon²¹ caan²¹$_{mo}$ sii²¹$_{na}$'a 'e jí² lo coon'¹³ ru'¹$_{u}$' sii²¹ Sóstenes.

2 Sɨ́ɨ³$_{na}$ 'e jí² lo tyi'naa' tsaru'¹$_{u}$' 'in cwii¹$_{in}$ Dios né$_{ei}$¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto. Joon líin²$_{moo}$' tsá² tya' Dios tsʉ licaan²¹$_{moo}$' coon'¹³ Cristo Jesús. Joon Dios gatø'²ø 'naa' galɨ́ɨ²$_{naa}$' tsá² tya'a 'in tyúi¹ coon'¹³ jileei'²¹$_{gɨ}$ 'in un'goo²¹$_{o}$ Ña'ñʉ'¹$_{ʉ}$' Jesucristo 'in né$_{ei}$¹ la caain²¹$_{gɨ}$ lɨ xiia'²¹. 'Ii tsá² feei'¹ tya' 'ii joongɨ tyijna' jon.

3 Cwauncwaa'³$_{mo}$ Ñʉ'¹$_{ʉ}$' Dios coon'¹³ Ña'ñʉ'¹$_{ʉ}$' Jesucristo 'naa' joon canii²$_{mo}$ liseen²¹$_{naa}$'.

Galicwaa'³$_{moo}$' 'wii'¹³$_{i}$ Cristo

4 Dios gauncwaai'³ 'naa' joongɨ 'wii'¹³$_{i}$ Cristo Jesús. 'E joon fuu²¹²$_{uu}$ 'maai'¹³ coon²¹ tøø²$_{mo}$.

5 'Wii'¹³$_{i}$ icaan²¹$_{moo}$' coon'¹³ Cristo do; Dios nigacwo'¹$_{o}$ 'naa' 'e tyʉ² 'í¹-'oo', lagɨ jilaa'²¹ 'e foo¹$_{oo}$' joongɨ jilaa'²¹ 'e ñii²$_{ii}$'.

6 Joon jilaa'²¹ júu³ 'e gatyá³$_{aa}$ cwáain¹ tya' Cristo galɨ́¹ ja'²$_{mo}$ jee²¹² 'naa'.

7 'Wii'¹³ joon la lo jo 'ee li'øø$_{i}$²¹ tyii' jilaa'²¹$_{a}$ 'e cwo'² Dios tsá² la 'ɨɨ²¹² ijaan²$_{aan}$' jmɨɨ²¹² mi ijneei²¹ Ña'ñʉ'¹$_{ʉ}$' Jesucristo tún¹.

8 Joon 'ii isaan'²¹$_{in}$ 'naa' tá² ca lɨ tséi¹. La joon jo 'in cwo'¹ 'naa' tsaa² coonti mi ngɨ́ɨ²$_{i}$ 'ii'²¹ jmá¹$_{a}$ Ña'ñʉ'¹$_{ʉ}$' Jesucristo.

9 Dios gatø'²ø 'naa' ilicaan²¹$_{naa}$' coon'¹³ Jóon¹$_{on}$ Jesucristo. Joon 'in Dios do, 'in gatø'²ø 'naa', jo tsacoo'²¹ júu³ tya'a.

'In sɨxé$_{ei}$¹³ jee²¹² 'naa'

10 Tsaru'¹$_{u}$', mɨ́³ɨɨ tyaní²$_{ii}$' coon'¹³ 'e sii²¹ Ña'ñʉ'¹$_{ʉ}$' Jesucristo, sɨ́ɨ¹³$_{naa}$' røø²¹, jo xeei²¹ ruu'²¹$_{naa}$'. Síi¹³$_{moo}$' røø²¹, coon²¹ 'í³-'oo', coon²¹ 'e jmaa²$_{aa}$'.

11 Fo'³$_{oo}$ la joon, tsaru'¹$_{u}$', 'wii'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² inʉʉ tya' Cloé gajin'²$_{o}$ 'e jo cwo'² júu³ ruu'²¹$_{naa}$'.

12 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e 'láa²$_{mo}$ 'ɨ¹-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹$_{naa}$'. 'Inlɨ́ɨi¹³ jin'²$_{in}$: "Tsá² tya' Poo² jna"; 'inlɨ́ɨi¹³$_{gɨ}$ jin'²$_{in}$: "Tsá² tya' Apolos jna"; 'inlɨ́ɨi¹³$_{gɨ}$ jin'²$_{in}$: "Tsá² tya' Tʉ³-$_{ʉ}$ jna"; 'inlɨ́ɨi¹³$_{gɨ}$ jin'²$_{in}$: "Tsá² tya' Cristo jna."

13 ¿'Tɨ lɨ́ɨ²$_{moo}$' 'e 'iin²¹² Cristo wa'a lɨ́ɨ²$_{naa}$' poo²¹² jee²¹² 'naa'? ¿'E wa lɨ́ɨ²$_{naa}$' 'e gasaa²$_{naa}$' jmɨɨ²¹ coon'¹³ 'e sii²¹ Poo²? ¡Jo lɨ́¹ la joon!

14 'Maa'¹³$_{mo}$ Dios jo gasáa¹$_{na}$ jmɨɨ²¹ jiin'¹³ jaain²¹ 'naa', jiin'¹³ 'ña'a Crispo coon'¹³ Gayo.

15 'Wii'¹³ joon jo 'in lí² jin'² coonti 'e gasáa²$_{i}$ jmɨɨ²¹ coon'¹³ 'e sii²¹ jna.

16 Fiin'¹³ nigasáa¹³$_{mo}$gɨɨ jmɨɨ²¹ 'in tsá² inʉʉ tya' Estéfanas pe jo tɨɨ'¹³-tsii gasáai¹³$_{gɨ}$ jmɨɨ²¹ 'in xeei'²¹$_{gɨ}$.

17 Ña'ñʉ'¹$_{ʉ}$' Cristo jo gasii¹$_{in}$ jna wa'a sáa¹³$_{na}$ tsá² jmɨɨ²¹. Gasii¹$_{in}$ jna 'e jmaa'¹³$_{aa}$ tsá² júu³ xiia'la itiin'¹³$_{mo}$ tsá² tyani Dios. Joon gajma'³$_{aa}$ tsá² júu³ coon'¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹, la joon liñí² tsá² xiiala gajúin¹ Fii²¹²$_{i}$' tsaa' crúu¹³ tya'a. Joon coon'¹³ 'e júu³ coon²¹ tsáa¹ do jo tsa'ɨ́ɨ¹ 'wa'a pí³ 'e 'oo¹$_{o}$ 'e júu³ do tya' xiiala itiin'¹³$_{mo}$ tsá² tyani Dios.

Jmɨɨ¹-tsi 'in jai'² lɨ́ɨ²$_{i}$ Cristo

18 Jileei'²¹ 'in ngaliin¹ lɨ gó² jo tsáai¹-tsi 'e júu³ tya' xiiala mo gajúin¹ Fii²¹²$_{i}$' tsaa' crúu¹³ tya'a 'e 'íin² tsaa² tya' tsá². Júu³ tya' tsá² caa²¹$_{mo}$ joon lɨ́ɨ²$_{i}$. Pe tyijna'gɨ', 'in gajmaa¹$_{a}$ Dios tiin'¹³$_{na}$', 'ii'²¹ tya' Dios 'a la joon.

19 Jiin'¹³ la jin'² ni jí² tya' Dios:
Jna-a i'íin¹³$_{na}$ 'e 'ɨ¹-tsi 'in jmɨɨ¹-tsi,
joon 'in tá¹-tsi, ijnɨɨ'¹³$_{na}$ tya'a 'e jo 'yeei²¹ to² tya'a.

20 Wa'a la joon ¿'ee to² 'íi³$_{gɨ}$ 'in jmɨɨ¹-tsi, sɨ tɨfo'² 'ee, sɨ 'in jo cwó² júu³ 'e lɨ juncwii²¹? Jo 'ee to² 'íin²$_{gɨ}$ 'ido tsʉ Dios gajmaa¹$_{a}$ 'e jilaa'²¹ 'e jooin¹-tsi 'ido lawa júu³ tya' tsá² caa²¹$_{mo}$.

21 Ñi¹ Dios 'e jmoo¹$_{o}$, joon jo gacwo¹ Dios 'e ilicwii¹$_{in}$ 'in jmɨɨ¹-tsi 'ii coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jooin²¹-tsi. Pe Dios-gɨ gali'iin²¹²$_{in}$ jmáa¹$_{a}$ tiin'¹³ tsá² coon'¹³ júu³ tyʉ² tya' jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ²$_{i}$ 'ii-o xʉfiin'¹³ 'in catyaai²$_{gɨ}$ lɨ́ɨ²$_{i}$ júu³ tya' tsá² caa²¹²$_{mo}$ lo.

22 'In tsá² Israel mɨɨ¹$_{ɨ}$ coon²¹ milagro joon litsáai¹-tsi. Joon 'in tsá² griego-gɨ jmaai'² 'iin²¹²$_{in}$ lijmɨɨ¹-tsio

23 pe jna'gɨɨ'$_{ɨ}$ tyaa²¹$_{a}$'a júu³ tya' Cristo 'in gateen¹$_{in}$ tsá² tsa' crúu¹³ do-o. Fa'ɨɨ'²¹$_{ɨ}$ 'aa¹$_{a}$ 'in tsá² Israel 'wii'¹³$_{i}$ 'e júu³ lo joon 'in tsá² jo seein²¹ Israel lɨ́ɨ²$_{i}$ júu³ tya' tsá² caa²$_{mo}$ joon.

24 Pe tya' jileei'²¹ 'in gatø'² Dios ilíin²$_{in}$ tsá² tya'a, xʉfiin'¹³ tsá² Israel sɨ jo tsá² Israel 'ee, 'ii'²¹ tya' Dios jmoo¹$_{o}$ Cristo tiin'¹³ tsá² joongɨ 'e jmɨɨ¹-tsi.

25 Wa'a lɨ́ɨ²$_{i}$ tsá² 'e jo jmɨɨ¹-tsi Dios, 'ii 'in jmɨɨ¹$_{gɨ}$-tsi lagɨ 'e jmɨɨ¹-tsi tsá² juncwii²¹. Joongɨ wa'a lɨ́ɨ²$_{i}$ tsá² jo 'oo¹$_{o}$ Dios pí², 'ii 'in 'oo¹$_{gɨ}$ pí² lagɨ tsá² juncwii²¹.

26 'Ii²¹$_{du}$-'oo', tsaru'¹$_{u}$', xiiala lɨ́ɨ¹$_{naa}$' mo gatø'² Dios 'naa', xʉʉ 'naa' lɨ́ɨ¹$_{naa}$' tsá² jmɨɨ¹-tsi tyani tsá² juncwii²¹, joongɨ xʉʉ 'naa' 'oo¹$_{o}$ to², joongɨ xʉʉ lɨ́ɨ¹$_{naa}$' tsá² tyiin².

27 Pe Dios-gɨ gatyii'¹³$_{in}$ 'in tsá² lɨ́ɨ¹$_{i}$ tsá² bái¹ 'e coon'¹³ la joon cwo'¹$_{o}$ fa'ɨɨ'²¹ 'in jmɨɨ¹-tsi. La joon jon gatyii'¹³ Dios 'in tsá² lɨ́ɨ²$_{i}$ tsá² jo pí²-tsi joon coon'¹³ la joon jon cwo'¹$_{o}$ fa'ɨɨ'²¹ 'in pí²-tsi.

28 Joon la joon Dios gatyii'^{13}in 'in lḯ^{1}i tsá^{2} jo tyiin^{2}, 'in jo tsáai^{1}-tsi tsá^{2}, ('in jo to^{2} 'íi^{3} do) 'ii 'in tyá^{2} røø^{21} tya' 'in lḯ^{2}i tyiin^{2}gɨ.

29 La joon jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in lí^{2} jmaa^{1}gɨ jloo'^{3} tyani Dios.

30 Pe 'ña'a Dios nigauncaan^{2}mo 'naa' coon'^{13} Cristo. Joongɨ 'wii'^{13} Cristo do-o galijmɨ^{1}-'oo', 'wii'^{13} 'ii gauntyúu^{1}mo Dios 'naa' la joon ilí^{2} jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2}ʉ joongɨ tiin'^{13}moo' tyaníi^{1}i.

31 Jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: "'Wa'a 'iin^{212} tsá^{2} unjløøi'^{3} yaai 'ná^{1}-a unjløøi'^{3} yaai coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo."

2

Jo'^{1}o lḯ^{2}naa' tsʉ 'wii'^{13} 'ii'^{21} tya' Dios

1 Tsaru'^{1}u', mo gatyáa^{3}aa júu^{3} jai'^{2} tya' Dios jee^{212} 'naa', jo gafo'^{2}oo júu^{3} jmɨɨ^{1}-tsi jon'gɨ júu^{3} taai^{212} 'áai^{1}.

2 Mo gatyáa^{3}aa júu^{3} coon'^{13} 'naa' jo júu^{3} xiia'gɨ gatyáa^{3}aa, gatyáa^{3}oo jmaai'^{2} júu^{3} la mo gangi^{1}ɨ Jesucristo juncwii^{21} joongɨ la mo gajúin^{1} Jesucristo tsaa' crúu^{1} tya'o.

3 Gasiin'^{21}na 'ñii'a 'wéi^{1} coonti-i tyaní^{2}ii', jlée^{3}moo 'goo'^{21}oo wa jo gatyáa^{3}aa la ti jilaa'^{21}a 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do.

4 Jo gauntsáa^{1}na-'oo' coon'^{13} júu^{3} jmɨɨ^{1}-tsi; gauntsáa^{1}moo-'oo' tsʉ 'wii'^{13} ga'e'^{2}e 'e Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios 'naa' joon coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Dios galitsáa^{1}mo-'oo' 'e júu^{3} lo.

5 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'ii'^{21} tya' Dios lija'^{2}mo lḯ^{2}naa' jon' wa'a coon'^{13} júu^{3} jmɨɨ^{1}-tsi tya' tsá^{2}.

Licwii^{1}mo tsá^{2} Dios 'wii'^{13} Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a

6 Pe 'e la ja'^{2}mo, jna'a tyaa^{21}a'a júu^{3} 'e jmɨɨ^{1}-tsi tya' jileei'^{21} 'in tyʉ́^{2} 'øøi'^{21}-tsi 'e jai'^{2} lḯ^{2}i. Pe 'e júu^{3} do tyii'i jo lɨ la lɨ 'e júu^{3} jmɨɨ^{1}-tsi tya' 'in tsá^{2} taan^{212}in juncwii^{21} lo jon'gɨ la lɨ 'e júu^{3} tya' 'in 'oo^{1}o to^{2} 'e juncwii^{21} lo, tsʉ tɨ lɨ tyé^{1}mo 'in tsá^{2} do.

7 La ti júu^{3} faa'^{21}oo'o jmaai'^{2} júu^{3} 'e 'ɨ^{1}-tsi Dios. Júu^{3} 'e Dios ga'e'^{2}e tsá^{2} tya' nano. Ni'ɨɨ^{212}-tsi Dios jée^{1}mo xiiala ijmáa^{13}a tyú^{1}mo tsá^{2} ca nʉ'gɨ ijmaa^{21}o 'e juncwiin^{21} lo.

8 'Wii'^{13} joon jiin'^{13} jaain^{21} 'in 'oo^{1}o to^{2} juncwii^{21} lo jo ga'øøi'^{21}-tsi, tsʉ wa mɨ'ɨ ga'øø'^{21}mogɨ-tsi 'in 'oo^{1}o to^{2} do jo gateen^{1}gɨ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo do tsaa'^{1} crúu^{13} tya'a.

9 Pe jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios:

Tya' 'in tsá^{2} 'in 'iin^{212}in 'ii, nigatyaa^{1} Dios tyʉ́^{2} 'e sá^{2} tya'a coon^{21} 'e jo 'in mo ganí^{2} jogɨ 'in nuu^{1}un jon'gɨ 'in mo 'ɨ^{1}-tsi coonti.

10 Joon jilaa'^{21} 'elo 'ña'a Dios gajmaa^{1}a 'e liné^{3}e' coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'o. Joon 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a do jøø^{2}o ce jilaa'^{21}, ce jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi Dios 'ña'a lí^{2} jøø^{2}ø.

11 Lawa tsá^{2}, jo ñí^{1}i tsá^{2} 'ee 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} la jaain^{21} la jaan^{21}in, yaamo alma tya' tsá^{2} ñii^{1}i 'ee 'ɨ^{1}-tsi. 'Wii'^{13} la joon jiin'^{13} 'ña'a 'in Espíritu tya' Dios ñii^{1}i jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi Dios.

12 Joon jna'o' ga'ii'^{13}mo' 'in Espíritu tya' Dios do, jo'on ga'ii'^{13}na' espíritu tya' tsá^{2} taan^{212}in juncwii^{21} lo. Joon 'wii'^{13} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do-o 'øø'^{21}mo-tsi' jilaa'^{21} 'e gacwo'^{1} Dios jna' 'yaai^{1}-tsi.

13 La joon tyii^{21}a'a 'e júu^{3} 'e gacwo'^{1} Espíritu Tyʉ́^{2} do jna'a tya' 'in niga'ii'^{21} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do.

14 'In jo mo 'ii'^{21} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} do jo 'ii'^{21}i júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios 'e tyaa^{21}a'a tsʉ lḯ^{2}i 'e júu^{3} tya' tsá^{2} caa^{21}mo joon. Jo lii'^{1}i 'øøi'^{21}-tsi 'e júu^{3} tyaa^{21}a'a lo tsʉ jiin'^{13} Espíritu tya' Dios lí^{2} jmá^{1} 'øøi'^{21}-tsi.

15 Pe 'in tsá^{2} 'in niga'ii'^{21}i 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios lí^{2}-i cón^{2} cwáain^{1} ce jilaa'^{21}a. Joon ce jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} 'in jo cwii^{1}in Dios jo lí^{2} 'øøi'^{21}-tsi xiiala 'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} 'in cwii^{1}in.

16 Jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: "¿'Iin niga'øøi'^{21}-tsi 'a 'ɨ^{1}-tsi Dios? ¿'Iin lí^{2} 'e'^{2} Dios?" Pe jna'gɨ' 'ɨ^{1}-tsi' la 'ɨ^{1}-tsi Cristo.

3

Tsa'leei'^{13} tya' Dios jile'^{1}e'

1 Tsaru'^{1}u', jo lí^{2} fú^{2} jna 'naa' lawa tsá^{2} 'in 'oo^{1}o Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios. Gafuu^{212}uu 'naa' lawa tsá^{2} taan^{212}in juncwii^{21}, 'in jo cwii^{1}in Dios. 'Naa' lḯ^{1}naa' lawa xuui^{212} jo mo cwáan^{1}mo. Jo mo gauncwaan^{1}naa' cwáain^{1} tya' Cristo.

2 Jmaai'^{2} júu^{3} jo taa^{2}mo ga'e'^{1}ee 'naa'. Lawa yʉʉn^{21} 'uun'^{21} fi'^{2} jo mo li dø'^{2}ø 'í^{1}, la joon jon jna jo lí^{2} e'^{1}ee 'naa' coon'^{13} júu^{3} taai^{212}. Pe jo mo li'øøi'^{21}-'oo' júu^{3} taai^{212},

3 tsʉ 'ɨ^{1}gɨ-'oo' la 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}. La 'ɨɨ^{212} 'oo^{2}oo' tsiiwúu^{1}, 'noo^{2}oo' mɨɨ'^{13}, joongɨ xeei^{2} ruu'^{21}naa' jmaai'^{2} la 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'ɨ^{1}-'oo' joongɨ jmoo^{2}oo' jmaai'^{2} 'a la jmoo^{1}o tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} lo.

4 Tsʉ wa mo jin'^{2} tsá^{2}: "Tsá^{2} tya' Poo^{2}-o jna", joon 'in lḯii^{13}gɨ jin'^{2}in: "Tsá^{2} tya' Apolos jna", jmoo^{2}oo' la jmoo^{1}o tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}.

5 Pe, ¿'iin 'in Poo^{2} do? ¿'Iingɨ 'in Apolos do? Caníi^{3} lḯ^{2}moo'o tsá^{2} tya' Dios, joon 'wii'^{13} jna'oo'o ja'^{2}mo galḯ^{2}naa' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo. Jmoo^{212} jna'a la jaain^{21} la jaan^{21}na'a jiin'^{13} la to^{2} gatyʉ'^{2} 'ña'a Dios.

6 Lawa coon^{21} 'e jñíi^{2} tsá^{2} lḯ^{2} 'e júu^{3} tya' Dios, joon jna-a gato'^{2}o 'e jún^{2} do, joon Apolos-gɨ ga'ee^{1}e jmɨɨ^{21} pe 'ña'a Dios gajmaa^{1}a gacwáin^{1} 'e jún^{2} do.

7 La joon lḯ^{2}, 'in gajñí^{2} lo coon'^{13} 'in ga'ee^{1}e jmɨɨ^{21} do jo 'ee to^{2} 'íi^{3} jiin'^{13} 'ña'a Dios 'in tyiin^{2}gɨ tsʉ 'ii jmoo^{1}o cwaain^{21} jilaa'^{21}a.

8 'In jñí^{2} jún^{2} do la joon jon 'in 'ee^{1}e jmɨɨ^{21} coon^{21} røø^{21}mo, pe Dios tyí^{2} 'lee'^{13}i la jaain^{21} la jaain^{21} jiin'^{13} la to^{2} gajmaa^{1}o.

9 Pe jna'a caan^{21}mo jmoo^{21}o'o to^{2} tya' Dios joon 'naa'gɨɨ' lɨ́ɨ^{1}naa' lawa coon^{21} tyiia^{21} lɨ jmoo^{1}o Dios to^{2}.

Joongɨ lɨ́ɨ^{2}moo' jon lawa coon^{21} 'nɨ́ɨ^{1} 'e jmoo'^{13} Dios.

10 Joon Dios gajmee^{1}i jna lawa jaain^{21} tɨfuu^{21} 'a jmaa'^{13}aa tɨɨfuu^{21} do joon 'in xee'^{21}mo 'in uncwaan^{21}in 'oo^{21} do. Joon jileei'^{21} 'in uncwaan^{21}in 'oo^{21} ni tɨɨfuu^{21} do 'ná^{1}-a coon^{21} cwáain^{1} xiiala jmáa^{1}a.

11 Joon jiin'^{13} jaain^{21} li jma'^{2}gɨ coon^{21}gɨ tɨɨfuu^{21} xiia', tsɨ 'ña'a Jesucristo lɨ́ɨ^{1}i 'e tɨɨfuu^{21} do.

12 Pe ni do lí^{2}-i uncwaain^{21} tsá^{2} coon'^{13} cwanáa^{1}, sɨ coon'^{13} cwataa^{21} 'ee, sɨ coon'^{13} cuun^{212} 'moo'^{3} 'ee 'e ta'a 'wóo^{2}o. Lí^{2}-i jon uncwaain^{21} tsá^{2} coon'^{13} 'mó^{2}, sɨ coon'^{13} 'nuu^{21} 'ee sɨ coon'^{13} mo'^{2} cwañi'^{1} 'ee 'e jo ta'a 'wóo^{2}o.

13 Joon mi cwá^{2} jmɨɨ^{212} icwée^{2}i Cristo túɨn^{1}, røø^{21} liñí^{2} tsá^{2} 'ee coon'^{13} gajmaa'^{13}a 'e 'nɨ́ɨ^{1} do. Tsɨ 'e jmɨɨ^{212} joon ijó^{1} coon'^{13} jí^{2}ɨ joon coon'^{13} 'e jí^{2} joon iliñi^{1} tsá^{2} 'ee to^{2} nijmaa^{1}a tsá^{2} sɨ 'e tyɨ́ɨ^{2} sɨ 'e gó^{2} 'ee la jaain^{21} la jaain^{21}.

14 Joon wa 'nɨ́ɨ^{1} 'e tyɨ́ɨ^{2} nigajmaa'^{13}a tsá^{2} jo coo^{1}o coon'^{13} 'e jí^{2} do pe 'in i'ii'^{21}mo 'lee'^{13}i.

15 Pe wa'a 'in nigajmaa'^{13}gɨ 'nɨ́ɨ^{1} gó^{2}, 'e coo^{21}-o joon. Joon jilaa'^{21}a i'ín^{2}mo tya'a, jiin'^{13} 'ña'o tiin'^{13}gɨ tyani Dios lawa jaain^{21} 'in galáa^{2}i 'ña'a jee^{212} jí^{2}.

16 ¿'Tɨ jo ñí^{3} 'naa' 'e lɨ́ɨ^{1}naa' lawa cwo'^{1} tya' Dios Jmii^{21} joon 'in Espíritu Tyɨ́ɨ^{2} tya' Dios do tyiin'^{13}mo jee^{212} 'naa'?

17 Joon wa'a 'in 'iin^{212}in xéi^{1} cwo'^{1} tya' Dios, Dios-gɨ 'ín^{2}mo 'ii tsɨ cwo'^{1} tya' Dios 'e cwaa'^{3}mo joon. Pe 'naa' yaamoo' lɨ́ɨ^{1}naa' 'e cwo'^{1} joon.

18 Jo cón^{2}oon' 'naa' tóo^{2} yaanaa', wa' 'in lɨ́ɨi^{2} 'e jmɨɨ^{1}-tsi 'i jiin'^{13} la lɨ́ɨ^{1}i 'in tsá^{2} jmɨɨ^{1}-tsi taain^{212} juncwii^{21} 'ná^{1}-a lín^{2}in lawa jaain^{21} 'in jo 'ee tɨɨ^{21}i coonti joon coon'^{13} la joon lí^{2}-i lín^{2}in jaain^{21} 'in jmɨɨ^{1}-tsi la jai'^{2}.

19 Wa'a tya' Dios 'in lɨ́ɨ^{1}i jmɨɨ^{1}-tsi 'e juncwii^{21} lo lawa tsá^{2} caa^{21}mo 'i. Ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}: "Dios jmoo^{1}o xuui'^{21} yaai 'in tɨɨ^{21}i coon'^{13} yaamo 'e tɨɨ^{21}i do."

20 Jin'^{2}o jon 'e jí^{2} do: "Ña'ñɨ'^{1}ɨ' ñi^{2}o 'e jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi 'in jmɨɨ^{1}-tsi jo 'ee to^{2} 'íi^{3} 'e joon."

21 Tsɨ 'wii'^{13} joon jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} unjløøi'^{3} yaai wa'a lɨ́ɨ^{2}i lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya' tsá^{2}. Pe 'e tɨɨ^{2}i 'naa'a jilaa'^{21} 'e sá^{2}.

22 Poo^{2} sɨ Apolos 'ee, sɨ Tɨ́ɨ^{3} 'ee sɨ juncwii^{21} lo 'ee, sɨ 'e seen^{21}mogɨɨ' 'ee, sɨ 'e najúun^{2}moo' 'ee, sɨ jilaa'^{21} 'e sá^{2} nanó^{2} 'ee, sɨ jilaa'^{21} 'e ilisá^{2} 'ee jilaa'^{21}a tyi'naa'a.

23 Joon 'naa' lɨ́ɨ^{1}naa' jóon^{1}on Cristo, joon 'in Cristo do tya' Dios 'i.

4

To^{2} 'ná^{1} jmaa^{1}a apóstoles

1 'Ɨ^{1}-'oo' jna'a lawa tsá^{2} 'in uncoon'^{13} Cristo, 'in náa^{1} cwoo^{21}o'o 'ná^{1}a 'e'^{2} tsá^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi Dios.

2 La joon wa'a 'ee náa^{1}a cwoo^{21}o tsá^{2} júu^{3} tyɨ́ɨ^{2} tya' Dios 'ná^{1} jmáa^{1}a 'i júu^{3} la tí^{3}i, joon la joon tsáa^{1}mo-tsi tsá^{2} 'ii.

3 Pe jna, xɨɨ cu'^{2}-tsii wa'a 'naa' 'iin^{212}naa' jmaa^{2}aa' 'ii'^{21} tyiia sɨ tyí^{3}aa tyani 'in 'oo^{1}o to^{2} 'ee. Ce jiin'^{13} 'ñii'a jo jmóo^{3}oo 'ii'^{21} tyiia.

4 Joon jon'gɨ 'ñii'a jo ñíi^{3}ii tɨ 'óo^{3}oo tsaa^{2}, 'elo jon' 'øøi'^{21}-tsi wa'a jna 'e jo 'óo^{3}oo tsaa^{2} pe 'ña'a Ña'ñɨ'^{1}ɨ' ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tyiia.

5 Tsɨ 'wii'^{13} la joon, jo cón^{2}oon' cwáain^{1} xiiala seein^{21} 'in xeei'^{21} la nɨ'gɨ itɨ^{2} jmɨɨ^{212} icwée^{2}i Ña'ñɨ'^{1}ɨ' Jesucristo. Ján^{2}duu' cón^{2}oon' cwáain^{1} ca mi cwée^{2}i Ña'ñɨ'^{1}ɨ' Jesucristo, 'ña'-o i'wo'^{2}o lɨ jnee^{2}i la jilaa'^{21} 'e sɨ'mo^{2} lɨ nɨɨ^{21} no. Mi tí^{2} 'e jmɨɨ^{212} joon, joongɨ ijmá^{1}a Ña'ñɨ'^{1}ɨ' Jesucristo iliñí^{2} jileei'^{21} la jilaa'^{21}a 'e ni'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} la jaain^{21} la jaain^{21}. Joon Dios-gɨ ifaa'^{21}-o 'ee 'e tyɨ́ɨ^{2} gajmaa^{1}a tsá^{2} la jaain^{21} la jaain^{21}.

6 Tsaru'^{1}u', tyíi^{3}aa 'e júu^{3} lo cwáain^{1} tya' Apolos coon'^{13} jna 'e tyɨ́ɨ^{2} tyi'naa', tsɨ 'iin^{212}na 'e liñí^{3}oo' jo ngɨɨi^{212}gɨɨ' jiin'^{13} la jin'^{2} jí^{2} tya' Dios. Joon la joon jiin'^{13} jaain^{21} jo unjløøi'^{3} yaai coon'^{13} jaain^{21} tɨfo'^{2}, jo'gɨ ijmáa^{1}a 'e jo tsáai^{1}-tsi 'in jaain^{21}.

7 ¿'Iin 'in jmoo^{1}o tyɨ́ɨ^{2}gɨ tyii' lagɨ 'in catyaai^{2}gɨ? ¿'Ee 'oo^{212}oo', tɨ jon'on Dios gacwoo^{1}o? Joon wana 'ii-o gacwoo^{1}o jilaa'^{21} 'e 'oo^{212}oo', ¿'ee lɨ'^{2} unjløøi'^{3} yaanaa' 'e 'oo^{212}oo' do lawa'a yaanaa' gajmaa^{2}aa' 'e 'oo^{212}oo' do?

8 Nalɨ́ɨ^{1}naa' lawa'a 'e lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} sá^{2} cuu^{2}, 'oo^{2}oo' jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}naa'. Lɨ́ɨ^{1}naa' 'e 'naa'oo' nityɨ^{2}ɨɨ' to^{2} lawa røøi^{13}. Joon jna'gɨɨ'ɨ li' co'o 'lee'^{13}naa' jna'a. 'Áa^{1}mo 'iin^{212}na wa xɨ'ɨ ja'^{2}mo 'e lɨ́ɨ^{1}naa' røøi^{13} joon ca jna'oo'o lí^{2}-i jon tyɨɨ'^{13}ɨ'ɨ to^{2} coon'^{13} 'naa'.

9 Lɨ́ɨ^{2}na la lɨ'ɨ jna'a 'in lɨ́ɨ^{1}i apóstoles ni'i sáa^{1}i Dios jna'a tɨ li tsé^{1}mo. Lɨ́ɨ^{1}na'a lawa 'inlɨ́ɨ^{13} 'in niteen^{1}en ijúun^{2}mo. Nalɨ́ɨ^{1}na'a lawa coon^{21} 'e sá^{2} tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2} jileei'^{21} 'in taain^{212} juncwii^{21} la jileei'^{21} ángeles lagɨ jileei'^{21} tsá^{2} jøø^{2}mo jna'a.

10 Lɨ́ɨ^{2}i tsá^{2} lawa tsá^{2} caa^{21}mo jna'a 'wii'^{13}i cwáain^{1} tya' Cristo joon 'naa'gɨɨ' lɨ́ɨ^{2}naa' 'e lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} jmɨɨ^{1}-tsi cwáain^{1} tya' Cristo. Lɨ́ɨ^{1}na'a tsá^{2} 'wóo^{2}mo la 'ɨɨ^{212} 'naa'gɨɨ' lɨ́ɨ^{2}naa' 'e lɨ́ɨ^{1}naa' tsá^{2} pí^{2}-tsi. Jo tsáai^{1}-tsi tsá^{2} jna'a, pe 'naa'oo' un'goo^{1}o tsá^{2}.

11 Ca nanoo^{212} nili'øø^{1}mo 'e tyee^{2}e'e, nilɨ́^{2} unjmɨɨ^{21}na'a, nilɨ'øø^{1}i si'^{2}ɨ'ɨn, nijmee'^{21}mo tsá^{2} jna'a, jogɨ tyii^{21}i'i sá^{2}.

12 Joongɨ ni'woo'^{21}-oo'o to^{2} jmoo^{1} to^{2}. Joon mo jíi^{2}in tsá^{2} jna'a, jna'gɨɨ'ɨ síi^{13}i'i, "'Ná^{1}

uncwaa'^{3}mo Dios 'naa'.” 'øø^{1}mo tsá^{2} jna'a pe jmoo^{21}o'o taa'^{21}-oo'o.

13 'Lɨɨ'^{3}ɨ faa'^{21} tsá^{2} 'wii^{212} tyii^{21}i'i pe fee'^{1}mo-tsii'i júu^{3} tyaa^{21}a'a coon'^{13}on. Jmaai'^{21} tsá^{2} jna'a lawa tyi^{1} taa'^{13} juncwii^{21}, lagɨ wa 'e ti' co' tsá^{2}a jmaai'^{21} tsá^{2} jna'a ca jmɨɨ^{21} no.

14 Jo jmóo^{3}oo 'e jí^{2} lo wa'a cwo'^{2}oo 'naa' fa'ii'^{21}, jmóo^{3}oo 'e jí^{2} lo lawa' cwo'^{3}oo cwáain^{1} yɨɨn^{21} tyiia 'in 'iin^{212}moo.

15 Xɨɨfiin'^{13} 'naa' 'áa^{1}naa' tɨfo'^{2} tyii' fúui^{1} 'in 'é^{2} cwáain^{1} tya' Cristo, pe jaan^{21}mo 'ñɨ́^{2}ɨɨ' seein^{21} cwáain^{1} tya' mo galija'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}naa' joon jna-a 'i. Tsɨ 'wii'^{13}i 'e júu^{3} tyɨ́ tya' xiiala itiin'^{13} tsá^{2} tyani Dios 'e gatyáa^{3}aa coon'^{13} 'naa' galija'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}naa' Cristo Jesús.

16 Tsɨ 'wii'^{13} joon mɨ́^{3}ɨɨ tyani^{2}ii' tyan^{2}aan' cwáain^{2} xiiala jmóo^{3}oo joon la joon jmaa^{2}aa'.

17 Tsɨ 'wii'^{13} gali'iin^{212}na 'a untii'^{13}duu-'oo' xiiala mo gangɨ́^{3}ɨɨ jee^{212} 'naa' lawa jaain^{21} tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo, 'wii'^{13} joon sɨ́ɨ^{3}na Timoteo, 'in 'iin^{212}na. Lawa yɨɨn^{21} tyiia-oo 'i coon'^{13} to^{2} jmoo^{21}o'o tya' Ña'ñɨ'^{1}ɨ'. Joon, untiin'^{13}in júu^{3} tya'a. 'Ii-o i'e'^{2}e 'naa' la lɨ 'e ga'ée^{3}ee la caain^{21} jee^{212} tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo.

18 'Inlɨ́ɨi^{13} jee^{212} 'naa' gaunjløøi'^{3} yaai, lɨ́ɨ^{2}i 'e jo cwéei^{3}gɨɨ jee 'naa'.

19 Pe 'ɨ^{1}-tsii yíia^{3}oo la jmoono wa icwo^{1} Ña'ñɨ'^{1}ɨ'. Joon iyajøø^{3}oo tɨ 'e ijmá^{2} 'in tsá^{2} unjløøi'^{3} yaai do 'e la lɨ́^{2} 'e faa'^{21}a do. Ya-jøø^{3}øø wa'a cwo'^{1}o Dios wa'^{2} pí^{2} tya' 'ido sɨ jo cwo'^{1}-o 'ee.

20 Tsɨ lɨ tyɨ'^{2} Dios to^{2} tsá^{2} jon' lɨ'ɨ júu^{3} pe coon'^{13} 'ii'^{21} tya'o to^{2} 'e tyɨ'^{2}ɨ tsá^{2}.

21 ¿'Ee 'iin^{212}naa' jmá^{3}aa tyii' mi cwéi^{1}na, tɨ 'e 'e'^{3}ee 'naa' wúu^{1}, owa'a 'iin^{212}naa' jmáa^{3}aa tyɨ́^{2}-tsii, un'née^{3}moo 'naa' 'ee?

5

Coon^{21}on cwáain^{1} 'e ga'láa^{2}a tsá^{2}

1 Niñii^{1}i tsá^{2} 'e jaain^{21} jee^{212} 'naa' tyíin^{1}in coon'^{13}on lawa tsamɨ́^{2} tya'o jaain^{21} tsá^{2} neei'^{13} sáa^{3}a. 'E lo-o coon^{21} 'e gó^{2} lɨɨlɨ^{1} ca jiin'^{13} 'in jo cwii^{1}in Dios jo tɨɨ^{21} jmáa^{1}a.

2 ¡Joon jløø'^{2}mogɨ 'naa'! ¡Pe tyɨ́^{2}gɨ wa'a ngɨ^{2}ii' fa'ii'^{21}! 'In tsá^{2} 'in gajmaa^{1}a 'e gó^{2} lo tyɨ́^{2}gɨ wa'a gajeen'^{21}mo jee^{212} 'naa'.

3 Joon xɨfiin'^{13} jo siin'^{13}na la si'yee^{21}na jee^{212} 'naa' pe 'ɨ́^{3}-tsii 'naa' joon nigajma^{1}oo 'ii'^{21} tya' 'ido 'in gajmaa^{1}a 'e gó^{2} do lawa'a siin'^{13}moo coon'^{13} 'naa'.

4 Uncaan^{21}naa' ruu'^{21}naa' coon'^{13} 'e sii^{21} Ña'ñɨ'^{1}ɨ' Jesucristo. Joon siin'^{13}moo coon'^{13} 'naa' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsii. La joon jon 'ii'^{21} tya' Ña'ñɨ'^{1}ɨ' Jesús uncoon'^{13}on 'naa'.

5 Joon 'ná^{1} tyíi^{13}moo' 'in tsañɨɨ'^{1} ga'láa^{1}a do 'in tyiin'^{13} jee^{212} 'in jo'^{1} lɨ́ɨ^{2} do, jaan'^{13}naa' Satanás, joon coon'^{13} la joon i'íin^{2}mo 'e ngú^{1} taan^{1}in pe itiin'^{13}mo alma tya'a mi jó^{1}o túu^{1} Ña'ñɨ'^{1}ɨ'.

6 Jo lí^{2} unjløøi'^{3} 'naa' yaanaa' coon'^{13} 'e jmoo^{2}oo' lo. ¿Tɨ jo ñii^{2}ii' júu^{3} 'e jin'^{2} tsá^{2}: “Coon'^{13} ca pii'^{3} tyiian'^{3} caai'^{21} tsá^{2} 'e con^{2} do coon'^{13} 'e joon jmoo^{1}o roon^{1}on la tøøi^{2} con^{2} do?”

7 Tɨ́^{2}ɨɨ' jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{2}oo' 'e lɨ la lɨ tyiian'^{3} tsáai^{2} 'e jmoo^{1}o 'láa^{1} tya' tsá^{2}. Joon ilíin^{2}moo' lawa 'iñi'^{1} 'mɨ́^{2}ɨ 'e jo tyiian'^{3} jeei^{1} tsɨ la joon tsai'^{2} lɨ́ɨ^{1}naa'. Tsɨ nigajún^{1}mo Cristo 'ña'a 'wii^{212} tyijna'o'; ngangɨ́^{2}i la ngangɨ́^{2}i joo'saa'^{21} yɨɨn^{21} jngai'^{2} tsá^{2} Israel cuu'^{21}i mo tɨ jmɨɨ^{212} pascua.

8 La joon jmoo'^{13}o' jmɨɨ^{212} pascua tyi' la ti la lɨ́^{1}-ɨ coon'^{13} 'e tsáai^{1}-tsi' joongɨ 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na' 'e lɨ la lɨ 'iñi'^{1} jo jeei^{1} tyiian'^{3}. Jon'on jmoo^{21}o' jmɨɨ^{212} pascua tyi' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{21}o' jon'gɨ' coon'^{13} 'e gó^{2} 'ɨ^{1}-tsi' 'e lɨ la lɨ 'e tyiian'^{3} tsáai^{2} do.

9 Ni jí^{1} tyiia 'láa^{2} 'wii^{212} do gafuu^{212}uu 'naa' jo sɨ́ɨ^{1}naa' røø^{21} coon'^{13} 'in ngɨ^{1} to^{2} 'láa^{1} coon'^{13} tsamɨ́^{2} xeei'^{21} sɨ tsamɨ́^{2} ngɨɨ^{1} to^{2} 'láa^{1} coon'^{13} tsañɨɨ'^{1} xeei'^{21} 'ee.

10 Jo 'øøi'^{21}-tsi 'e fuu^{212}uu 'naa' wa'a tɨ́^{2}naa' coonti tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'in 'láa^{1}, sɨ 'in tsii^{21} cuu^{2} lɨɨlɨ^{1} 'ee, sɨ 'in jmoo^{1}o 'uun^{21} 'ee, sɨ 'in ungoo^{21}o 'in jon'on Dios la jai'^{2} tsɨ 'ná^{1} 'woo^{21}moo' 'a juncwii^{21} lo wa jo 'iin^{212}naa' seen^{21}naa' jee^{212} tsá^{2} la 'ii.

11 'øøi'^{21}-tsi 'e gafoo'^{21}oo do jo 'ná^{1} sɨɨ^{21}naa' røø^{21} coon'^{13} jiin'^{13} jaain^{21} 'in jin'^{2} 'e jai'^{2} lɨɨ^{2}i Cristo pe la 'ɨɨ^{212} joon ngɨ^{1} 'láa^{1}o, sɨ tsii^{21}mogɨ cuu^{2} lɨɨlɨ^{1} 'ee, sɨ ungoo^{21}o 'in jon' Dios la jai'^{2} 'ee, sɨ jmoo^{1}o júu^{3} 'atsaa^{21} 'ee, sɨ ngɨ^{1} to^{2} 'uun'^{21} 'máa^{1} 'áai^{1} 'ee, sɨ 'in jmoo^{1}o 'uun^{21} 'ee^{21}. Jiin'^{13} jo cøø^{21}ø' caain^{21} coon'^{13} 'in la 'i.

12-13 Tsɨ jo tɨɨ^{2}na jmáa^{3}aa 'ii'^{21} tya' 'in jo jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo tsɨ Dios 'in jmá^{1}a 'ii'^{21} tya'a. Pe 'naa'gɨɨ' tɨɨ^{21}naa' jmaa^{2}aa' 'ii'^{21} tya' jileei'^{21} 'in jin'^{2} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo. 'Wii'^{13}i joon tyii^{2}moo' 'in tsá^{2} ga'noo^{1}o tsaa^{2} no jee^{212} 'naa'.

6

'Ná^{1} jmaa^{2}aa' 'ii'^{21} tyii' la 'oo'^{21} jee^{212} yaamoo'

1 Wa mo sá^{2} coon^{21} mɨɨ'^{13} jee^{212} 'naa' joon 'in xeei'gɨ 'ná^{1} nuu^{1}un, ¿'ee lɨ' tá^{2}-'oo' mɨ́^{2}ɨɨ' ilí^{2} 'ii'^{21} tyani 'in jo cwii^{1}in Dios la cwii'^{1}in jna' lagɨ 'e mɨ́^{2}ɨɨ' tyani 'in tsá^{2}-tsi Dios?

2 ¿Tɨ jo ñí^{2}ii' 'e 'naa' 'in tsá^{2}-tsi Dios ij-maa^{2}aa' 'ii'^{21} tya' tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} lo? Joon wana 'naa' ijmaa^{2}aa' 'ii'^{21} tya' tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}, lí^{2} jmaa^{2}aa' jon 'ii'^{21} ji-laa'^{21} cwáain^{1} pi'^{3} 'e sá^{2} jee^{212} 'naa'.

3 ¿Tɨ jo ñí^{2}ii' 'naa' ijmoo^{21}o' 'ii'^{21} ca tya' ángeles tya' Dios? Joon wa' la joon tá^{2}gɨ galɨ^{2} jmoo^{21}o' 'ii'^{21} 'a lɨ^{2} 'e juncwii^{21} lo.

4 Wana 'naa' tí̵i̵1naa' cwaain1 tya' 'e sá2 juncwii21 lo, lí2i mí̵2i̵' ilí2 'ii'21 tyani doñi'iin tsá2 'wói1 jee212 'in jai'2 lí̵i̵2i.
5 Fuu212uu 'naa' la joon, joon i'aa2aa' fa'i̵i̵'21. ¿Ti̵ jo 'in seein21 jiin'13 jaain21 jee212 'naa' 'in lí2 jmá1a 'ii'21 jee212 la 'oo'21 ruu'21naa' 'in jai'2 lí̵i̵2i?
6 ¿Ti̵ 'ná1 ni̵i̵1i tsaruu'21i tyani 'in jmoo1o 'ii'21 'in jo tsá2-tsi Dios?
7 Joon 'e tí̵i̵1naa' la 'oo'21 ruu'21naa' jmoo1o 'e faa'21 tsá2 'laa'21 tya' 'e jai'2 lí̵i̵2naa' tsu̵ jo untiin'13naa' júu3 tyii'. Tyú̵2gi̵ wa'a jo mi̵i̵'13 jmaa2aa' mo nasá2 'ii'21 'e gó2 tyii'. Tyú̵2gi̵ jon wa'a jo mí̵i̵13i̵i̵' 'e ga'uun1un tsá2 tyii'.
8 Pe 'naa'oo' jmoo2oo' 'e gó2gi̵. 'Ii'21 'e gó2 'iin212naa' jmaa2aa', joon ca la 'oo'21 ruu'21naa' 'iin212naa' jmaa2aa' 'uun21.
9-10 ¿Ti̵ ñí2 'naa' 'in jmoo1 'e gó2 jo iti̵i̵2i 'í2i li̵ tyu̵'2 Dios to2? Jo cón2oon' tóo2 yaanaa', jo itsa'í2i li̵ tyu̵'2 Dios to2 jileei'21 'in 'láa1 coon'13 tsamí̵2 'in jon' 'oo212o jon'gi̵ itsa'í2i li̵ tyu̵'2 Dios to2 'in ungoo21o dios tya'a 'in gajmeei1 tsá2, jon'gi̵ 'in fee'1i tsamí̵2 xeei'gi̵. Jon'gi̵ itsa'í2 'in tsañu̵u̵'21 do 'in 'láa1a la 'oo'21 tsañu̵u̵'21, jon'gi̵ 'in jmoo1o 'uun21, jon'gi̵ 'in 'iin212in cuu2 áai1, 'in ngí̵1i̵ to2 'íin1, 'in jmoo1o 'atsaa21, si 'in tyí2i cuu2 tsá2 xeei' 'ee jo itsa'í2 li̵ tyu̵'2 Dios to2.
11 Joon la joon galí̵i̵1i 'inlí̵i̵i13 'naa' pe lawa garun'1o nigajmeei1 Dios 'naa' 'in tyúi1, gatyii'13in Dios 'naa' 'e líin2naa tsá2 tya'a nigauntyuu21mo Dios 'naa' coon'13 'e sii21 Ña'ñu̵'1u̵' Jesús joongi̵ coon'13 'ii'21 tya' 'in Espíritu Tyú̵2 tya' Dios tyi'.

Jmaa1i to2 cuerpo tyii' tya' 'e tyú̵2-u̵

12 Jin'2 tsá2: "Lí2-i jmoo1o tsá2 doñi'ee 'e 'iin212in." Joon jna fuu212uu 'e jo'1o júu3 tya'a pe jilaa'21 'e jmoo1o tsá2 jo jméi1 tya'a. Jo'1o, lí2i jmáa3aa doñi'ee 'e 'iin212na, pe jo cwóo3oo wa'a jiin'13 coon21 tyu̵u̵'13u̵ to2 jna.
13 Ja'2mo júu3 'e jin'2 tsá2: "Jmaa1i to2 'uunñi2 tya' tu'2 tsá2, la joon jon, tu'2 tsá2 jmaa1i to2 tya' 'uunñi2." Pe ji̵ tún2 do iuntyee1mo Dios. Jo gajmaa1a Dios 'e cuerpo tya' tsá2 wa'a 'láa1a coon'13 tsamí̵2. Gajmaa1a Dios 'e cuerpo tya' tsá2 tya' Ña'ñu̵'1u̵', la joon joon Ña'ñu̵'1u̵' tya' cuerpo tya' tsá2.
14 Joon la gajmaa1a Dios jiin'1in Ña'ñu̵'1u̵', la joon jon ijmáa1a jiin'1in' coon21' 'ii'21 tya'a.
15 ¿Ti̵ jo ñí2 'naa' 'e la jaain21 la jaan21naa' lí̵i̵1naa' lawa coon21 ti̵' ca'naa'13i cuerpo tya' Cristo? ¿Wa lí2 la joon, xiiala iliuncaan21naa' 'e ti̵' ca'naai'13 cuerpo tya' Cristo coon'13 jaain21 'yiiacuungó2? ¡Jo lí2 jmoo21o' la joon coonti!
16 ¿'Owa jo ñí2 'naa', mo fee'21i tsá2 jaain21 'yiiacuungó2 líin2mo 'ido lawa coon21 cuerpo coon'13 'in 'yiiacuungó2 do? Jiin'13 la jin'2 ni jí2 tya' Dios, "'In gái1 do ilíin1in lawa jaan21mo."
17 La joon jon, mo uncaan21in tsá2 coon'13 Ña'ñu̵'1u̵' ilíin2in lawa coon21 espíritu coon'13 Ña'ñu̵'1u̵' do.
18 Cwíin1iin' jon jilaa'21 'e 'láa13aa' coon'13 tsamí̵2. Jilaa'21 tsaa2 'e catyiia2 do 'e 'noo1 tsá2 li̵' caluu212 cuerpo tya'a pe mo fee'21i tsá2 tsamí̵2 xeei' 'noo1o tsaa2 li̵' tsi cuerpo tya'a.
19 ¿Ti̵ jo ñí3 'naa', 'e cuerpo tyii' li̵ la li̵ coon21 cwo'1 tya' 'in Espíritu Tyú̵2 'in gacwooi'13 Dios 'naa'? Jo lí̵i̵1naa' tsafii212 yaanaa'
20 tsu̵ Dios galøø21i 'naa' 'e 'moo'3 'áai1. Tsu̵ 'wii'13 joon 'ná1-a ungoo1oo' Dios coon'13 jilaa'21 'e jmoo1o cuerpo tyii'.

7

Júu3 cwáain1 tya' mo cui'2 cwoo21 tsá2

1 No ingí̵i̵3i̵i̵ júu3 tyii' 'e taa'13 jí2 do 'e gasíi2naa' jna. 'Áai1gi̵ tyú̵2 wa'a 'e jo cui'2 cwoo21 tsá2.
2 Pe tsu̵ 'wii'13 'áai1gi̵ 'láa1a tsá2 coon'l3 tsamí̵2, 'áai1gi̵ 'ná1 'aa1i tsá2 tsamí̵2 tya'a la jaain21 la jaain21, la joon jon la jaain21 tsamí̵2 'ná1-a 'aa1i ñu̵u̵'1 tya'a la jaain21.
3 Joon 'in tsañu̵u̵'1 do 'ná1 untiin'13in coon'13 jaan21mo tsamí̵2 tya'a la joon jon tsamí̵2 do 'ná1 untiin'13in coon'13 jaan21mo ñu̵u̵'1 tya'a.
4 'In 'oo212o tsá2 jo lí1 tyu̵'2u̵ to2 cuerpo tya'a 'ña'a, 'e cuerpo tya'a, tya' ñu̵u̵'1 tya'o. La joon jon 'e cuerpo tya' tsañu̵u̵'1 jo lí2 tyu̵'2u̵ to2 cuerpo tya'a 'ña'a pe tya' 'oo212o cuerpo tya'a.
5 Wa'a tsañu̵u̵'1 si̵ 'oo212o 'ee 'iin212in 'e nuu1un Dios coon21 sii'13xu̵, 'ná1-a síin1in røø21 coon'13 'oo212o si̵ ñu̵u̵'1 tya'a 'ee 'e jo cwuu1i caain21 la 'i̵i̵212 fee'1i Dios. Mo gangí̵i̵i2 joon 'ná1-a cwuu1i caain21 tún1 'e coon'13 la joon jo cwo1 'e i'ii1in Satanás joon i'nóo1on tsaa2 'in jo tyu̵'2u̵ to2 'ña'a.
6 Fuu212 'naa' jilaa'21 'elo jon'on tyu̵'1u̵u̵ to2 'naa'.
7 Tsu̵ 'ñii'a 'iin212na wa'a jo cui'2 cwoo21 tsá2 la lí̵i̵1i jna. Pe ñi1oo 'e Dios nigacwo1 xiiala ijmáa1a la jaain21 la jaain21. Seein21 'inlí̵i̵i13 taa'21a jo cuui'12 cwoo21o, seen21gi̵ 'in jo taa'21.
8 Fuu212uu jileei'21 'in jo mo cuui'12 cwoo21o coon'13 jileei'21 'yiia'ní̵i̵2 tyú̵2gi̵ tya'a wa'a jo cuui'12 cwoo21o la lí̵i̵1i jna.
9 Pe tyú̵2gi̵ icui'2 cwoo21o lagi̵ isoon1in cagi̵ 'láa1a. 'Ná1-a cui'2 cwoo21o wa jo lí2 tyu̵'u̵ to2 'ña'a.
10 Pe tya' jileei'21 'in nicui'2 cwoo21o tyu̵'2u̵u̵ to2 'e jo lí2 tu̵u̵21i 'oo212o ñu̵u̵'1 tya'a. Jon'on jna 'in tyu̵'2u̵ to2 lo jiin'13 'ña'a, Ña'ñu̵'1u̵' tyu̵'2u̵ to2 lo.
11 Pe wana gatu̵u̵21i 'oo212o ñu̵u̵'1 tya'a jo lí2 cui'2 cwoo21o coon'13 tsá2 xeei' jiin'13 lí2

licaain^{21} coon'^{13} ñ~~ʉʉ~~'^{1} tya'a. La joon jon tsañ~~ʉʉ~~'^{1} jo lí^{2} t~~ʉʉ~~^{21}i 'oo^{212}o.

12 Fuu^{212}uu 'in catyaai^{2} júu^{3} tyiia jon'on tya' Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~'. Wa jo jai'^{2} lí^{2}i 'oo^{212}o tsañ~~ʉʉ~~'^{1} 'in jai'^{2} lí^{2}i Cristo pe 'iin^{212}in 'in 'oo^{212}o ján^{2} coon'^{13}on jo lí^{2} t~~ʉʉ~~^{21}i 'in tsañ~~ʉʉ~~'^{1} do 'ii.

13 La joon wa jo jai'^{2} lí^{2}i ñ~~ʉʉ~~'^{1} tya' tsamí^{2} 'in jai'^{2} lí^{2}i pe 'iin^{212}in 'in tsañ~~ʉʉ~~'^{1} ján^{2} coon'^{13}on jo lí^{2} t~~ʉʉ~~^{21}i 'in tsamí^{2} do 'ii.

14 Ts~~ʉ~~ 'in tsañ~~ʉʉ~~'^{1} do 'in jo jai' lí^{2}i 'ii'^{21} 'e tyú^{2} tya' Dios 'wii'^{13} ja'^{2}mo lí^{2}i 'oo^{212}o. Joon 'in tsamí^{2} 'in jo jai'^{2} lí^{2}i 'ii'^{21} 'e tyú^{2} tya' Dios 'wii'^{13} ja'^{2}mo lí^{2}i ñ~~ʉʉ~~'^{1} tya'a. Wa jon' la joon 'in xuui^{212} tya'a ilíin^{2}in la lí^{1}i xuui^{212} tya' tsá^{2} 'in jo jo'^{2} lí^{2}i. Pe jo lí^{1}i la joon ts~~ʉ~~ 'ii'^{21}mo 'e tyú^{2} tya' Dios ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} ja'^{2}mo lí^{2}i sáa^{3} jmii^{21}.

15 Pe wana 'in tsañ~~ʉʉ~~'^{1} si 'in tsamí^{2} do 'in jo jai'^{2} lí^{2}i 'iin^{212}in t~~ʉʉ~~^{21}mo 'oo^{212}o si ñ~~ʉʉ~~'^{1} tya'a 'ee cwolí^{2} jmáa^{1}a. Joon mo gangai'^{2} 'in jo jo'^{2} lí^{2}i do joon galáa^{2}mo 'in jai'^{2} lí^{2}i ts~~ʉ~~ gatø'^{2}ø Dios jna' 'e toon^{21}on' fu juncwii^{21} lo 'e tyú^{2}-~~ʉ~~.

16 Ts~~ʉ~~ jo iñii^{212}-tsi 'in tsamí^{2} 'in jai'^{2} lí^{2}i wa'a ijai'^{2} lí^{2}i ñ~~ʉʉ~~'^{1} tya'a 'wii'^{13} 'ii-o. Joon 'in tsañ~~ʉʉ~~'^{1} do 'in jai'^{2} lí^{2}i jo ñii^{1}in ti ijai'^{2} lí^{2}i 'oo^{212}o 'wii'^{13} 'ii-o.

17 Pe la lo-o ty~~ʉ~~'^{3}~~ʉʉ~~ to^{2} jee^{212} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lí^{2}i Cristo, jileei'^{21} 'ná^{1}-a jmáa^{1}a jiin'^{13} la nigacwo'^{1} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' 'ii ijmáa^{1}a, jiin'^{13} la lí^{1}i mo gatø'^{2} Dios 'ii.

18 Wa'a lí^{1}i tsá^{2} circuncidado, 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2}; tsá^{2} seen^{21}in Israel, mo gatø'^{2} Dios 'ii, 'ná^{1}-a lí^{1}gi circuncidado. Pe jo lí^{1}i la joon mo gatø'^{2} Dios 'ii jo 'ná^{1} 'ii'^{21}i 'e li^{2} circuncisión do.

19 Jo tyiin^{2} wa'a ga'ii'^{21}i si jo ga'ii'^{21}i 'ee 'e li^{2} do, jiin'^{13} 'e tyiin^{2} 'e jmoo^{1}o tsá^{2} n~~ʉʉ~~'^{13}~~ʉ~~ 'e to^{2} ty~~ʉ~~'^{2} Dios.

20 Jileei'^{21} tsá^{2} 'ná^{1} jmáa^{1}a jiin'^{13} la 'e gajmaa^{1}a mo gatø'^{2} Dios 'ii.

21 Wana galí^{1}u'u tsa'leei'^{13} tya' tsá^{2} jo jmaa^{21}a cu'^{2}-o'o. Pe wa galí'^{2}'i iláa^{1}u'u 'wo'o cwojmáa^{13}'a.

22 Jileei'^{21} 'in nilí^{1}i esclavo mo gatø'^{2} Dios 'ii lawa'a jaain^{21} 'in niláa^{2}mo lí^{1}i ijmáa^{1}a jilaa'^{21} to^{2} ty~~ʉ~~'^{2} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~'. Joon jileei'^{21} 'in niláa^{2}mo mo gatø'^{2} Dios 'ii lawa esclavo tya' Cristo lí^{1}i no.

23 Dios nigaløø^{2}mo 'naa' (coon'^{13} jmi^{1}i 'øø^{1}i Joon^{1}on) 'e 'moo'^{3} 'áai^{1} ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} joon jo cwo^{2}oo' wa'a jme'^{2}i tsá^{2} 'naa' lawa esclavos tya'a.

24 Joon, tsaru'^{1}u', 'ná^{1}-a jmaa^{2}gii' jiin'^{13} la gajmaa^{2}aa' mo gatø'^{2} Dios 'naa' pe nano lí^{1}naa' tsá^{2} tya' Dios.

25 Jo 'óo^{3}oo júu^{3} gacwo^{1} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' fuu^{212}uu 'in jo mo cui'^{2} cwoo^{21}o pe fuu^{212}oo 'e 'í^{1}-tsii joon lí^{2}-i jo cu'^{2}-tsi tsá^{2} tyiia ts~~ʉ~~ galifee'^{1}mo-tsi Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' tyiia.

26 Ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} taa^{212}mo 'áai^{1} 'e toon^{21}on' fu juncwii^{21} 'i^{1}-tsii wa'a lí^{1}gi tsá^{2} jiin'^{13} la lí^{1}i.

27 Wana seein^{21} tsamí^{2} tyi'i jo 'noo'^{13}'o xiiala itú^{u1}u'u tsamí^{2} tyi'i. Joon wana jo seein^{21} tyi'i jo 'náa^{1}u'u.

28 Pe wa' cu'^{2}mo cwoo^{1}'o jo tsaa^{2} 'noo^{2}'o. La joon jon tya' simí^{2} wa' cu'^{2}mo cwoo^{21}o jo tsaa^{2} 'nóo^{1}o. Pe jileei'^{21} 'in cu'^{2}mo cwoo^{21}o iseein^{21} fa'í^{3} mo taan^{212}in fu juncwii^{21}. Joon cwo'oo cwáain^{1} 'ido 'e jo cui'^{2}gi cwoo^{21}o 'e joon jo tyan^{1}gi 'e fa'í^{3} do.

29 Tsaru'^{1}u', 'elo-o 'iin^{212}na fuu^{212}uu 'naa': Xʉ tiempo sá^{2}gi. Joon nano ca lí^{2} ngoo^{212}gi 'in tsá^{2} 'aa^{1}i 'oo^{212}o 'ná^{1}-a 'i^{1}-tsi cwáain^{1} tya' Dios la 'i^{1}-tsi 'in tsá^{2} 'in jo seein^{21} 'oo^{212}o.

30 La joon jon, 'in tsá^{2} xuui^{212}-tsi 'ná^{1}-a jmáa^{1}a la jmoo^{1}o tsá^{2} 'in jo xuui^{212}-tsi. Joon 'in tsá^{2} jløø'^{3}mo 'ná^{1}-a jmáa^{1}a la jmoo^{1}o tsá^{2} 'in jo jløøi'^{3}. Joon 'in tsá^{2} 'in ló^{1} 'e sá^{2} juncwii^{21} lo 'ná^{1}-a jmáa^{1}a lawa'a jon' tya'o 'e galó^{1} do.

31 Joon 'in tsá^{2} 'in jmai'^{2} to^{2} 'e sá^{2} juncwii^{21} lo 'ná^{1}-a jo lii'^{1}i ty~~ʉ~~'^{2}~~ʉ~~ to^{2} 'e sá^{2} fu juncwii^{21} lo. Ts~~ʉ~~ 'e juncwii^{21} lo jøø^{21}øø' ngoo^{21}o ti li ityeei^{21}.

32 'Iin^{212}na 'e taan^{212}naa' 'e jo cu'^{2}-'oo' coon'^{13} 'e sá^{2} fu juncwii^{21} lo. Joon mo 'ña' tsá^{2}, jo 'oo^{212}o seein^{21}, 'i^{1}-tsi jiin'^{13} 'e sá^{2} tya' Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~', joon 'iin^{212}in jmáa^{1}a jiin'^{13} la 'iin^{212}in 'ii.

33 Pe joon mo naseein^{21} 'oo^{212}o tún^{2} 'i^{1}-tsi. 'Iin^{212}in jmáa^{1}a to^{2} ty~~ʉ~~'^{2} Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~' pe cu'^{2}u-tsi coon'^{13} 'e sá^{2} fu juncwii^{21} joon 'iin^{212}in jmáa^{1}a 'e tyú^{2}-~~ʉ~~ coon'^{13} 'oo^{212}o.

34 La joon jon tsamí^{2} 'in nicui'^{2} cwoo^{21}o. Cu'^{2}u-tsi coon'^{13} 'e sá^{2} fu juncwii^{21} joon 'iin^{212}in jmáa^{1}a tyú^{2}-~~ʉ~~ coon'^{13} ñ~~ʉʉ~~'^{1} tya'a. Pe 'in tsamí^{2} 'in jo seein^{21} ñ~~ʉʉ~~'^{1} tya'a 'í^{1}-tsi jiin'^{13} 'e sá^{2} tya' Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~', joon 'iin^{212}in cwo^{2}i 'ña'a Dios tiin'^{13} la ngú^{1} taan^{1}in lagi alma tya'a.

35 Fuu^{212}uu 'naa' jilaa'^{21} 'elo 'e tyú^{2} tyii' jon'on wa'a 'e tyuu'^{13} 'naa' pe 'iin^{212}na 'e taan^{212}naa' jiin'^{13} la tíi^{2}naa' joon canii^{2}mo 'i^{1}-'oo' cwáain^{1} tya' Ña'ñ~~ʉ~~'^{1}~~ʉ~~'.

36 Wana seein^{21} jamí^{2} tsá^{2} joon 'in jamí^{1}i do ngi^{1} nili'^{2}o joon jmii^{21}i do lí^{2}i 'e tyú^{2}gi wa'a cuu'^{21}i cwoo^{21}o jamí^{1}i do ts~~ʉ~~ 'wii'^{13} naraa^{21}mo. Wa'a seein^{21} 'in mú^{1}i 'ii, lí^{1}-i cu'^{2}mo cwoo^{21}o 'ido jo tsaa^{2} 'nóo^{1}o.

37 Pe wana 'i^{1}-tsi jmii^{21}i 'ido 'e tyú^{2}gi tya' jamí^{1}i 'e jo cu'^{2}mo cwoo^{21}o, joon jo cwóo^{1}i mo múu^{1}i tsá^{2} 'ii, jmoo^{1}o 'ido 'e tyú^{2}.

38 La joon, 'in cwóo^{1}i jamí^{1}i do 'e cu'^{2}mo cwoo^{21}o jmoo^{1}-o 'e tyú^{2} pe 'in jo mo cwóo^{1}i jmoo^{1}-o 'e tyú^{2}gi.

39 Jo cwo^{1} ley wa'a t~~ʉʉ~~^{21}i tsamí^{2} ñ~~ʉʉ~~'^{1} tya'a la 'ii^{212} seein^{21}gi ñ~~ʉʉ~~'^{1} tya'a. Pe wana gajúin^{1}

ñɯɯ'1 tya'a joon tuu2mo 'ña'a 'in tsamí2 do, 'in tsamí2 do lí2-i cu'2mo cwoo21o coon'13 doñi'iin yaa1-tsi wa'a ja'2mo lii2i 'in tsañɯɯ'1 do Cristo.

40 Pe 'i1-tsii 'e jløø'3mogi 'in tsamí2 do wa'a jo cui'2gi cwoo21o túnˈ1. Joon lii2na 'e 'i1-tsii la 'i1-tsi 'in Espíritu Tyú2 tya' Dios.

8

Cwáain1 tya' 'uunñi2 'e tya1a tsá2 lawa fa'1 tyani dios tya'a 'in gajmee1i tsá2

1 Joon nano fuu212uu 'naa' cwáain1 tya' 'e 'uunñi2 'e tya1a tsá2 tyani dios tya'a 'in gajmee1i tsá2 lawa fa'1. 'E la ja'2mo, sá2-a 'e 'øø'21mo-tsi' pe jilaa'21 'e 'øøi'21-tsi' 'e unjløøi'3 yiia'. Pe wana 'nee212na' ru'1u' joon 'e jmoo21o' 'e pí2gi-tsi'.

2 Wa 'i1-tsi tsá2 'e 'øøi'21gi-tsi jo mo galiñii1i la jai'2.

3 Wa mo gali'iin212in tsá2 Dios, joon Dios galicwii1mo 'ido.

4 Tsɯ 'wii'13 joon mi sii13i' cwáain1 tya' 'uunñi2 'e tya1a tsá2 tyani dioses tya'a nee21e' 'e jaan21mo Dios seein21, joon jileei'21 dioses catyaai2gi do 'e un'goo21o tsá2 jon' wa' jai'2 'ido.

5 Tsá2-a gajmee1mo dioses tya'a 'in lii1i la li 'e sá2 fu juncwii21, la joon jon 'e sá2 ni cwoo'13 juncwii21 joongi un'goo21o 'ii. Coon'13 la joon lí2-i 'i1-tsi tsá2 'e fúu1mo dioses seein21 joon fúu1mo fii212i' seein21.

6 Xɯfiin'13 gajmee1mo tsá2 dioses tya'a fúui1 pe tyijna'o' jaan21mo Dios seein21, jiin'13 'ña'a Dios Jmii21. Dios Jmii21 do gajmaa1a jilaa'21 'e sá2 joon 'wii'13 'ii-o toon21on'. Seen21mo jon jaan21mo Ña'ñɯ'1ɯ', joon Jesucristo 'ii. 'Wii'13 'ii-o galisá2 jilaa'21 'e sá2 ca la jeei'21 jna' yiia'.

7 Pe jo jileei'21 'in jai'2 lii2i Cristo ñi1 'e júu3 lo. Joon 'inliii13 'in gatya1a 'uunñi2 tyani dioses tya'a jiin'13 la tiisi'2 la mo jéei1 'i1-tsi gajmaa1a 'e gó2 wa'a dø'1ø 'e 'uunñi2 do tsɯ 'i1gi-tsi 'e ja'2mo seein21 'in dioses gajmeei1 tsá2. Jo mo galitii21i la jai'2 joon 'wéi1gixɯ 'e 'i1-tsi.

8 Jo 'ii'21 Dios tsá2 'wii'13 tya' 'e gø'2 tsá2. Jo lityúi1gi tyani Dios wa'a tyé3e' si gó2gi 'ee wa jo tyé3e'.

9 Pe tii1moo' coon'13 jilaa'21 'e ilí2 jmaa2aa' 'e jo jmaa2aa' 'nóo1o tsaa2 'in tsá2 'in jo mo røø21 'øøi'21-tsi 'e jai'2 lii2i.

10 Tsɯ wa mo'o jaain21 tsá2 'in jo tiii21 'e tyú2 i'nee2mo 'nɯ 'in tiii21 tyú2 'u'2'u cwo'1 li un'goo21o tsá2 dioses tya'a joon wa' dø'2'ø 'uunñi2 tyá1 tsá2 tyani dioses tya'a, ityaa212-tsi 'in tsá2 do idø'2ø jon 'e 'uunñi2 'e gatyá2 tsá2 tyani dioses tya'a 'in jo jai'2.

11 Joon tsɯ 'wii'13 'øø'21mo-'o'o jilaa'21 'elo jo jmá1 'nii'21 tyi'i, pe 'in tsá2 jo tii2i tyú2 do 'iin212in jmáa1a la gajmaa2 'nɯ, la joon i'iin21mo-tsi Cristo. Pe gajún1mo Cristo 'wii212 tya' 'in tsá2 do lagi júin1 'wii212 tyi'i.

12 Tsɯ 'wii'13 joon mo 'laa212'a la no tya' jaain21 tsaru'1u' 'in jo 'øøi'21-tsi tyú2 la 'øøi'21-tsi' 'laa212o'o jon tya' Cristo.

13 Joon wana i'nóo1o tsaa2 'in ruu'21na' tsɯ 'wii'13-i tya' 'e gø'3øø, 'e tyú2gi jo jmii212 cu'3gii ngú1 wa'a la joon jo i'nóo1o 'ido tsaa2.

9

'E tii2i jmaa1a apóstol

1 Jna-a tii2na jmáa3aa jilaa'21 ilí2 jmáa1a jaain21 apóstol tsɯ gamaa21moo Jesús, Ña'ñɯ'1ɯ'. Joon 'naa'-a, ja'2mo lii2naa' Cristo 'wii'13i to2 'e nigajmáa3aa tya' Ña'ñɯ'1ɯ'.

2 'Iin xeei' lí2-i jin'2in 'e jo lii1na apóstol, pe 'naa' 'in née1i Corinto 'in jai'2 lii2i Cristo lii1naa' lawa coon21 sello 'e ja'2mo gatyii'13in Ña'ñɯ'1ɯ' jna 'e lii1na apóstol tya'a.

3 'Elo-o fuu212uu 'in tsá2 'in faa'21 'laa'21 tyiia:

4 Tii2na 'ii'21 jilaa'21 'e cwo'1 tsá2 jna 'e 'né3e' joongi 'e tyé3e',

5 tii2moo jon wa'a 'áa3na tsamí2 'in jai'2 lii2i Cristo la 'áa2i 'in apóstoles catyaai2gi, la jmoo1o 'in ruu'21i Ña'ñɯ'1ɯ' coon'13 Tú3.

6 ¿'Owa' lii2naa' 'e jiin'13 Bernabé coon'13 jna jo tii2na'a tɯɯ21ɯ'1ɯ to2 'e lí2 cwoo21o'o júu3 tyú2 tya' 'e tiin'13 tsá2?

7 ¿'Iin 'láa2 'ná1 tyí2 'e jma'2i to2 tya'a? ¿'Iin jmoo1o to2 jee212 wuunjøø'3 joon jo cuu'21u mi'3 wuunjøø'3 do? ¿'Iin 'aa212i joo'núu3 joon jo 'uun'2un fi'2 tya' 'ido?

8 Jo fuu212uu la joon wa'a jiin'13 'e jooin2-tsi tsá2 tsɯ 'e ley tya' Moisés jin'2in la joon jon.

9 Tsɯ ni jí2 tya' ley do 'e jin'2: "Jo toon'13'on noo'13 ta'i'2i joo'tsáa2 mo 'ø'2ø trigo." Joon jo gajin'2in Dios la joon 'wii'13 'i1-tsi jiin'13 tya' joo'tsáa2.

10 'E gajin'2o 'e iliné3e' xiiala 'ná1 jmoo21o'. 'E tya' 'e tyú2 tyi' 'e ley lo tsɯ 'in tsá2 'in jii1i 'ná1 jii1i 'e sijaan'21 i'ii'21i 'e tii2i tya' 'e garoo21o jiin'13 la 'ii'21i 'in tsá2 'in 'ø'2 do.

11 Joon mo ga'ee'3e'e 'naa' cwáain1 tya' 'e fu1 tyú2 tya' Dios 'e lí2 lawa 'e nigajñii21i'i jún2 tya' júu3 tyú2 tya' Dios jee212 'naa'. Joon nano, ¿ti jo tii2na'a i'ii'13na'a 'e galí2 tyii' 'e lí2 lawa 'e garoo21o?

12 Joon wana tsá2 xeei'21 tii2i 'ii'21i 'lee'13i, jna'gii'i tii2giii'i 'áai1gi.

Joon xɯfiin'13 tii2na'a 'ii'13na'a la joon, jo gajmoo21o'o. Li cii'13-i gajmoo21o'o. Jna'a gata'2-oo'o jilaa'21 'e coon'13 la joon jo jmoo21o'o jíin1 cwáain1 tya' Cristo 'e gacwoo'13o'o 'naa'.

13 Ñí2 'naa' 'e jileei'21 'in jmoo1o to2 'yuui1 cwo'1 fee'1 tya' tsá2 Israel døø'21ø 'e sá2 cwo'1 do. 'øøi'21-tsi tsá2 'e 'in tsá2 'in jun1 'e fa'1

cwo¹ tsá² jun¹ ni altar, 'in tsá² do tɨ́ɨ²i cuu'²¹u
'e ngú¹ tya' 'in joo'núu³ 'in cwói¹ tsá².
14 La joon gatyʉ'¹ʉ to² Ña'ñʉ'¹ʉ' 'e jileei'²¹
'in cwo¹ júu³ tyʉ́² tya' 'e tiin'¹³ tsá² lí²-i 'ii'²¹i
'e 'lee'¹³i 'in tsá² 'in nuu¹un júu³ tyʉ́² tya'a.
15 Pe jiin'¹³ ca fu jo ga'ii'¹³na 'e gatɨ́ɨ²na
jon'gɨ sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'naa' wa'a cwo²oo'
jna no. 'Iin²¹²gɨɨ júun³na 'oo² lagɨ 'e mɨ́³ɨɨ
cuu² tsʉ 'wii'¹³ cwóo³oo 'e júu³ tyʉ́² tya' Dios.
Jløø'³moo cwóo³oo 'e júu³ do 'e 'yaai¹-tsii.
16 Tsʉ jo cwóo³oo 'e júu³ tya' 'e tiin'¹³
tsá² wa'a 'e unjløøi'³ 'ñii'a, tsʉ gatyaa¹o Dios
cwóo³oo. Joon fúu²-u jna wa jo cwóo³oo 'e
júu³ do.
17 Tsʉ 'wii'¹³ joon mo jmóo³oo 'e 'yaai¹-tsii
'e jløø'³moo 'áai¹ pe wa'a jmóo³oo 'e lɨ́² tsai'²
'ná¹ jmáa³aa, 'ná¹ jmáa³oo tyitsaai²¹² tsʉ
gatyaa¹a Dios cwóo³oo.
18 Joon 'e 'lee'¹³na 'e jmoo¹o jløø'³moo 'áai¹
'e cwóo³oo 'e júu³ tyʉ́² tya' 'e tiin'¹³ tsá² jon'gɨ
'e cóon³oon cuu² jiin'¹³ la tɨ́ɨ²na 'ñii'a lawa
jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios.
19 Joon xʉfiin'¹³ lɨ́ɨ¹na 'in tsá² 'in iláa²mo,
jiin'¹³ jaain²¹ lí² tyʉ'² to² jna, pe gajméi¹na
'ñii'a 'e lɨ́ɨ¹na lawa jaain²¹ esclavo tya' jileei'²¹
tsá² 'e coon'¹³ la joon fúu¹mogɨ tsá² ijai'² lɨ́ɨ²i
Cristo 'wii'¹³-i jna.
20 Mo ngɨ́ɨ³ɨɨ jee²¹² tsá² Israel lɨ́ɨ¹na lawa
jaain²¹ tsá² Israel 'e coon'¹³ la joon ijai'² lɨ́ɨ²i
Cristo. Joon xʉfiin'¹³ jo tyʉ'²gɨ jna to² 'e
ley tya' Moisés mo ngɨ́ɨ³ɨɨ jee²¹² 'in jmoo¹o
nʉʉ'¹³ʉ 'e ley do jmoo²oo jon nʉʉ'¹³ʉʉ 'e
coon'¹³ la joon ilí² jai'² lɨ́ɨ²i 'ii Cristo.
21 Joon mo ngɨ́ɨ³ɨɨ jee²¹² tsá² 'in jo jmoo¹o
nʉʉ'¹³ʉ 'e ley tya' Moisés la joon ngɨ́ɨ³ɨɨ 'e
coon'¹³ la joon ilí² jai'² lɨ́ɨ²i 'ii Cristo. Pe
tyʉ'²ʉ-gɨ jna to² 'e ley tya' Dios tsʉ jmóo³oo
nʉʉ'¹³ʉʉ 'e ley tya' Cristo.
22 Mo ngɨ́ɨ³ɨɨ jee²¹² 'in tsá² 'in jo røø²¹
'øøi'²¹-tsi 'e jai'² lɨ́ɨ²i jmóo³oo la jmoo¹o 'e
coon'¹³ la joon ilí² jai'²gɨ lɨ́ɨ²i 'ii Cristo.
Jmóo³oo jiin'¹³ la jmoo¹o coon'¹³ doñi'iin
ngɨ́ɨ³ɨɨ 'e coon'¹³ la joon wa'a ilí² jmáa¹a Dios
tiin'¹³ 'ido.
23 Jmóo³oo jilaa'²¹ 'elo 'wii²¹² tya' 'e júu³
tyʉ́² tya' 'e tiin'¹³ tsá², tsʉ 'iin²¹²na 'ii'¹³na 'e
tyʉ́²-ʉ 'e cwo'²o 'e júu³ tyʉ́² do tsá².
24 Ñí² 'naa' mo cwiin¹in tsá² carrera joon
jileei'²¹ do cwíin¹in pe jaan²¹mo jee²¹² 'in
cwiin¹in do ilii'¹i. Joon juncwii²¹ tyi' lɨ la lɨ
coon²¹ carrera, tsʉ 'wii'¹³ joon cwiin²in' la lɨ
'e ili'¹i'.
25 Joon jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in lii'²¹ mi cwiin¹in
coon²¹ carrera tyʉ'²ʉ to² 'ña'a joon jo jmoo¹o
'e jmoo¹o 'nii'²¹ tya'a. Joon 'in tsá² do jmoo¹o
la joon wa'a ilí² lii'¹i coon²¹ premio lawa
coon²¹ corona lí² mo'² lí³ cwuu²¹ 'e jo ta'²a.
Pe jna'o' tyʉ'²ʉ to² yiia' 'e li'¹i' jon coon²¹
premio. Pe 'e premio do ili'¹i' ita'² coon²
tøø²mo.
26 Joon cwáain¹ tyiia, jo cwíin³iin carrera
tyiia lawa jaain²¹ tsá² tiuui², ñí²oo lɨ ní³ii.
Joon juncwii²¹ tyiia lɨ lawa coon²¹ 'e tɨ́i¹ tsá²
joon jo un'ɨ́ɨ¹³ɨɨ wa' pí² tyiia faa'¹³na tyí².
27 Pe 'e'³ee wúu¹ cuerpo tyiia, joon tyʉ'³ʉʉ
to² 'e jmoo¹o jiin'¹³ la 'iin²¹²na tsʉ jo 'iin²¹²na
'oo²oo fa'ɨɨ'²¹ tyani Dios tsʉ jo gatséi¹ carrera
tyiia 'e tyʉ́² xʉfiin'¹³ niga'e'²ee tsá² xeei' 'e
'ná¹ jmáa¹a.

10

Júu³ cwáain¹ tya' dioses gajmee¹i tsá² 'in jo jai'²

1 'Iin²¹²na 'e iliñí² 'naa', tsaru'¹u', 'e jníi¹
do gajée¹mo jileei'²¹ 'in 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyi'.
La joon jon jileei'²¹ 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyi' do
gangɨ́ɨ²i 'e Mar Rojo do.
2 Joon lawa'a 'e uncaan²¹na' coon'¹³ Cristo
mo saa²¹²na' jmɨɨ²¹, la joon gauncaan²¹in
jileei'²¹ 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyi' coon'¹³ Moisés
mo gajée¹mo 'e jníi¹ do 'ii joon gangɨ́ɨ²i 'e Mar
Rojo do.
3 Joon jileei'²¹ 'ido gagøø'¹ø 'e 'iñi'¹ 'e
gacwo'¹o Dios 'ii.
4 Joon jileei'²¹ 'ido ga'uun'²¹o 'e jmɨɨ²¹
gacwo'¹o Dios 'ii. Tsʉ ga'uun'²¹o 'in tsá² do
'e jmɨɨ²¹ ga'yeei'²¹ tsaa'² cuun²¹² do. Joon lɨ́² 'e
la lɨ́ɨ¹i Cristo 'e cuun²¹² do. Joon ngɨ¹ Cristo
coon'¹³ 'in tsá² do.
5 Xʉfiin'¹³ joon, coon²¹xʉ jo jileei'²¹ 'in
'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyi' do gajuun²¹²mo lɨ taa²i
cwoo'¹³ tyʉʉn²¹ do, tsʉ jo gajmaa¹a la tɨ¹-tsi
Dios.
6 Joon jilaa'²¹ 'elo galɨ́² 'e cwo'¹o jna'
cwáain¹ wa'a jo 'iin²¹²na' jmoo²¹o' 'e gó² la
nigajmaa¹a 'ido.
7 Tsʉ 'wii'¹³ joon jo ungoo²o' 'in dioses 'in
jmee¹i tsá² 'in jo jai'² la nigajmaa¹a 'inlɨ́ɨi¹³ 'in
tsá² do. Tsʉ nigajin'² ni jí² tya' Dios: "'In tsá²
do gacwoo²¹²o gagøø'¹ø joongɨ ga'uun'²¹un,
joon mi yuui'¹³ joon garoon²¹on gajmaa'¹³a
jmɨɨ²¹²."
8 La joon jon jo tseein²¹ wa'a fee'¹³na'
tsamí² xeei' la nigajmaa¹a 'inlɨ́ɨi¹³ 'in tsá² do
joon 'wii'¹³ joon nigajúin¹ dyaai'nɨɨi¹ mil tsá²
jee²¹² coon²¹ jmɨɨ²¹².
9 Jo tseein²¹ jon wa'¹ jo lee'²¹² jna' cwáain¹
xiiala lɨ́ɨ¹i Ña'ñʉ'¹ʉ' wa'a 'wo²-tsi 'áai¹ la niga-
jmaa¹a 'inlɨ́ɨi¹³ jee²¹² 'ii joon mɨɨ'²¹ gacuu'²¹i
joon fúui¹ gajúin¹.
10 Jo tseein²¹gɨ jon wa'a cwoo'¹³o' Dios
tsaa² lagɨ gacwo'¹o 'inlɨ́ɨi¹³ 'in tsá² do Dios
tsaa² joon Dios gasii¹in jaain²¹ ángel tya' 'in
jngaai'¹³ 'ii.
11 Jilaa'²¹ 'elo galɨ́² tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyi'
joon Dios gataan¹an ni jí² tya'a 'e 'e'²e jna' 'in
taan²¹²in juncwii²¹ 'e tɨ lɨ tyéi¹.

12 Tsʉ 'wii'13 joon 'in 'ɨ1-tsi 'e 'øøi'21-tsi tyú2 'ná1 ngɨ1 coon'21 túnˀ wa'a jo xuu'21i tsaa2 tya'a.
13 Joon 'e tsaa2 'ilí2 xuu'21naa' coon21 røø21 coon'13 'e tsaa2 ilí2 xuu'21i jileei'21 tsá2 catyaai2. Pe jo cu'2-'oo' coon'13 Dios tsʉ jo cwo1 wa'a seen21naa' fa'í3 gøøi'13gɨ lagɨ itaa'21aa'. Tsʉ wana sá2 fa'í3 gøøi'13 Dios icwo'2o 'naa' xiiala lí2 'woo21naa' 'e fa'í3 do. Joon la joon itaa'21aa'.
14 Tsʉ 'wii'13 joon tsaru'1u' 'in 'iin212na, jo ngɨɨ21gɨɨ' lɨ siin'1 dioses jmee'1i tsá2 'e un'goo2oo'.
15 Fuu212uu 'naa' lawa tsá2 'in 'øøi'21-'oo', joon 'naa' lí2-i cónˀoon' cwáain1 wa jo'1 sɨ jo jo'1 'ee júu3 tyiia.
16 Mo 'né3e' 'e i'ó1 copa nicwaai'3 'e nigacwoo'13o' 'maai'13 Dios 'e iuncaan2mo' coon'13 jmɨ1 'øøi2 Cristo. La joon jon mo tyé3e' 'e 'iñi1 'e jmoo21o' jmai'3xʉ jee212 jna' 'e iuncaan2mo' coon'13 cuerpo tya' Cristo.
17 Joon xʉfiin'13 fúu1mo', tyé2e' 'e 'iñi'1 coon21 do joon tsʉ 'wii'2 joon lɨɨ1na' coon21 cuerpo tyi'.
18 La nigajmaa1a 'in tsá2 Israel mo gajmaa1a fa'1, mo gagøø'1ø 'e nigacwo1 lawa coon21 fa'1, jaain21mo lɨɨ1i coon'13 'e fa'1 do.
19 Jo 'iin212na fuu212uu 'e 'oo1o 'ii'21 'in dioses jmee1i tsá2 'in jo jai'2, jon'gɨ fuu212uu 'e tyú2gɨ 'e ngú1 'e tyá2 tsá2 tyani dioses tya' lagɨ 'e ngú1 xiia1'.
20 Jiin'13 'e 'iin212na fuu212uu 'naa', 'in tsá2 'in jo cwii1in Dios Jmii21 mo cwo'1o fa'1 dioses tya'a, cwo'1o 'e fa'1 do tya' 'in espíritu gó2 jon' tya' Dios Jmii21. Joon jo 'iin212na uncaan21naa' yaanaa' coon'13 'in espíritu gó2 do.
21 Jo lí2 'uu'13uu' 'e copa tya' Ña'ñʉ'1ʉ' 'e un'goo1oo' 'ii la 'ɨɨ212 un'goo1oo' 'in espíritu gó2 do. Jon'gɨ lí2 cɨɨ'13ɨɨ' 'e tya' Ña'ñʉ'1ʉ la 'ɨɨ212 cɨɨ'13ɨɨ' 'e tya' 'in espíritu gó2 do.
22 ¿Tɨ tyú2gɨ wa'a 'e jmoo21o' 'e tsa'nii'21-tsi tya' coon'13 Ña'ñʉ'1ʉ'? ¿Tɨ 'gøø'13gɨ jna' lagɨ 'ii?

Jo sɨ'ñúu1i 'in jai'2 lɨɨ2i Cristo

23 Ja'2mo, lí2-i jmoo1o tsá2 jilaa'21 doñi'ee 'e 'iin212in pe jon' jilaa'21 'e jméi1 tya'a. Lí2-i jmoo1o tsá2 jilaa'21 'e 'iin212in pe jilaa'21 'e 'iin212in tsá2 jmáa1a jo uncoon'13 wa'a 'e cwii1ingɨ Dios.
24 Ná1-a jmoo1o tsá2 'e tyú1 tya' 'in xeei' jon' 'e tyú2 tya' 'ña'a.
25 Cøø13øø' jilaa'21 'e 'nɨɨ1ɨ lɨ' 'moo'13 jo unngɨɨ2ɨɨ' wa gatyá2 tsá2 tyani dioses tya' 'e lí2 ñí2ɨɨ' wa lí2 cɨɨ13ɨɨ' sɨ jo lí2 'ee.
26 Tsʉ tya' Ña'ñʉ'1ʉ' fu juncwii21 lo coon'13 jilaa'21 'e sá3.
27 Joon wa jin'2 jaain21 tsá2 'in jo jai'2 lɨɨ2i Cristo sɨɨ'21ɨ 'nʉ: "Ja tsaa21a', tsatyé3e'xʉ'." Joon wa'a 'iin212u'un cwoo2u'u, cwotye'2du'u, jo unngɨɨ2'in wa nigatyá2a 'e 'uunñi2 do tyani dioses tya'a.
28 Pe wana gajin'2 tsá2: "Nigatyá2a tsá2 'e 'uunñi2 lo tyani dioses tya'a lawa coon21 fa'1", jo cøø13'ø. Tsʉ wana gatye'2'e 'in jaain21 do 'in jo røø21 'øøi'21-tsi ixuui'21 tsaa2 tya'a tsʉ 'wii'13 gatye'2'e.
29 Fuu212oo 'e 'øøi'21-tsi 'in jaain21 do jon'on 'e 'øøi'21-'o'o.

Pe lí2-i unngɨɨ1ɨ tsá2: "¿'Ee lɨ' 'ná1 jmáa3aa jiin'13 la 'ɨ1-tsi tsá2 xeei' 'in jo 'øøi'21-tsi røø21?
30 Tsʉ wana gacwóo3oo 'maai'13 Dios Jmii21 tya' 'e gø'2øø, ¿'ee lí2 lí2 cwo'1 tsá2 jna tsaa2?"
31 Pe 'naa' wa cøø2øø' sɨ 'uu2uu' 'ee, sɨ doñi'ee ijmáa2aa' 'ee, jmáa2aa' jilaa'21 'e cwo'1 tsá2 'maai'13 Dios.
32 Coon'13 jilaa'21 'e jmoo2oo' jo cwo'1o wa' ixuu'21i jiin'13 jaain21 tsá2 tsaa2 tya'a, wa'a tsá2 Israel, sɨ jo tsá2 Israel 'ee, sɨ 'in jai'2 lɨɨ2i Dios 'ee.
33 Tsʉ jna-a, cwáain1 tyiia, cwo'2-tsii jmáa3aa jilaa'21 'e 'yaai1-tsi tsá2 xeei'. Jo 'noo'13oo jiin'13 'e tyú2 tyiia pe 'e tyú2 tya' tsá2 xeei' 'noo'13oo, 'e coon'13 la joon itiin'13in.

11

1 Joon 'naa', jmaa2aa' la jmóo3oo tsʉ jna-a jmáa3aa la gajmaa1a Cristo.

Xiiala 'ná1 jmáa1a tsamí2 mi licaain2 'in jai'2 lɨɨ2i

2 Tsaru'1u', júu3 tyú2 fuu212uu 'naa' tsʉ coon21 tøø2mo untii'13-'oo' jna, joon jmoo2oo' jiin'13 la tí2 'e júu3 gacwo'2oo 'naa'.
3 Pe 'iin212na 'e li'øø'21mo-'oo' 'e Cristo lɨɨ1i lawa'a mootyi2 tya' jileei'21 tsañʉʉ'1, joon tsañʉʉ'1 do lawa mootyi2 tya' 'oo212o la lɨɨ1i Dios mootyi2 tya' Cristo.
4 Wana jlí2 tsá2 mootyíi1i mi faa'21a júu3 tyú2 sɨ cwoo1o júu3 tyú2 'e gacwo'1 Dios 'ii 'ee jee212 lɨ sɨcaan21in 'in jai'2 lɨɨ2i lawa'a 'e cwoo1o fa'ɨɨ'21 mootyíi1i.
5 Pe wana tsamí2 faa'21a júu3 tyú2, sɨ cwoo1o júu3 gacwo'1o Dios 'ii 'ee joon jo jlí2 mootyíi1i lí2 lawa fa'ɨɨ'21 tya' mootyíi1i. 'E lí2 lawa'a 'e nigasii1i jñú2 mootyíi1i.
6 Wa jo 'iin212in tsamí2 jlí2 mootyíi1i 'ná1-a tyʉ'2ʉ jñú2 tyíi1i. Pe wana fa'ɨɨ'21 lɨɨ2i 'e gawuun'21 tyíi1i sɨ 'e gasii1i 'ee, 'ná1a jlí2 mootyíi1i jon.
7 Jo jméi1 wa'a jlí2 tsá2 mootyíi1i tsʉ la lɨɨ1i Dios lɨɨ1i. Joon 'e 'ya'2gɨ tya' Dios lɨɨ1i tsá2. Pe 'e 'ya'2gɨ tya' tsá2-a lɨɨ1i tsamí2.
8 Joon mo gajmee1i Dios tsá2, gajmée1mo tsamí2 coon'13 ca'naai'13 tsañʉʉ'1 jon'on tsañʉʉ'1 coon'13 ca'naai'13 tsamí2.
9 Gajmee1mo Dios tsamí2 'wii212 tya' tsañʉʉ'1 jon'on tsañʉʉ'1 'wii212 tya' tsamí2.

10 Tsʉ 'wii'13 joon 'ná2 jlí2 tsamí2 mootyíi1i
'e lí1 lawa coon21 li2 'e nʉʉ'13 joongɨ 'wii'13 tya'
ángeles.
11 Pe tyani Dios jo seein21 tsañʉʉ'1 wa jo
seein21 tsamí2 la joon jon jo seein21 tsamí2
wa jo seein21 tsañʉʉ'1.
12 'E la ja'2mo gajmee1i Dios tsamí2 coon'13
ca'naai'13 tsañʉʉ'1 pe ja'2mo jon 'e lɨseein21
tsañʉʉ'1 tya' tsamí2. Joon jilaa'21 'e sa 'wii'13
tya' Dios.
13 'Í2du'-'oo' yaanaa' wa 'e tyʉ́2-ʉ 'e faa'21a
tsamí2 júu3 tyʉ́2 líɨi2 tyíi1i.
14 Tsʉ́ jo cwaa21 cwaan21in jñʉ́2 tsañʉʉ'1
la cwaa21 jñʉ́2 tsamí2, joon fa'ɨɨ'21 líɨi1i wa'a
cwaan21in cwaa21.
15 Pe cwaa21 cwaan21in jñʉ́2 tsamí2 joon
lawa coon21 'e 'ya'2gɨ tya'a tsʉ Dios gacwo'1o
tsamí2 jñʉ́2 cwaa21 'e lí2 lawa coon21 'e jlí2
mootyíi1i.
16 Pe wana 'iin212in tsá2 jo cwo'1o júu3
ruu'21i cwáain1 lo, cwoliñi2'i 'e jon jna'a jon'gɨ
'in jai'2 líɨi2i Dios catyaai2 jo jmoo21o'o la tɨisi'2
lixiia'.

'E gó2 jmoo2oo' cwáain1 tya' 'uunñi2 tya' Ña'ñʉ'1ʉ'

17 'E júu3 lo ifuu212uu 'naa' jon'on júu3
tyʉ́2 tyii', tsʉ ninúu3oo 'e gó2 jmoo2oo' mo
lɨcaan21naa' jon'on 'e tyʉ́2.
18 'E fo'3oo nifu 'e jin'2 tsá2 'e jmoo2oo'
poo212 jee212 'naa' mo lɨcaan21naa' un'goo1oo'
Dios. Joon sá2-a coon21 'e la jai'2 líɨi2na 'e júu3
do.
19 'E la ja'2mo 'ná1-a ilí2 poo212 jee212 'naa' 'e
coon'13 la joon ilí2 ñí2 tsá2 'iin 'in la jai'2 jai'2
líɨi2i Cristo.
20 Joon tsʉ 'wii'13 'e poo212 'e galí2 jee212
'naa' mo lɨcaan21naa' jo cøø13øø' jiin'13 la ti 'e
'uunñi2 tya' Ña'ñʉ'1ʉ'.
21 Tsʉ mi tí2 'ii'21 'e dø' tsá2 do, jée1gɨ
tsalíin2in 'inlíɨi13 joon døø'21ø 'uunñi2 tya'a
'ña'a joon la 'ɨɨ212 joon 'inlíɨi13gɨ gajaan1-o la
un'áa1i do. Joon 'inlíɨi13gɨ galɨ'íin1mo.
22 ¿Tɨ jo 'oo2oo' tyii' lɨ lí2 cøø13øø' joongɨ lɨ
lí2 'uu2uu'? Tsʉ mo jmoo2oo' la joon lawa'a
'e jo tsáai13-'oo' 'in tsá2 catyaai2 'in jai'2 líɨi2i
Dios joon cwoo2oo' fa'ɨɨ'21 'in jo sá2 tya'a. ¿'Ee
ifuu212uu 'naa'? 'E cwáain1 'e júu3 lo jo lí2
fuu212uu 'e tyʉ́2 tyii'.

Xiiala 'ná1 jmaa2aa' cwáain1 tya' 'uunñi2 tya' Ña'ñʉ'1ʉ'

23 Pe Ña'ñʉ'1ʉ' 'ña'a ga'e'2e jna 'e júu3 lo
cwáain1 tya' 'uunñi2 tya'a. 'E nʉʉ21 mo
ga'nɨɨ1i Judas Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús, 'e la nʉʉ21 joon
gason'2 Jesús coon21 'iñi'1.
24 Joon mo ngayuui'13 gacwo'1o 'maai'13
Dios, gajmaa1a 'no'3 'e 'iñi'1 do, joon gajin'2in
sɨɨ'21ɨ tsá2 tya'a: "Tyee'2ee', tsʉ lawa'a 'e
cuerpo tyiia 'e sɨ'no'3 tya' 'e tyʉ́2 tyii'. Joon
mo cøø2øø' untii'13du'-'oo' jna."
25 La joon jon, mo ngayuui'13 gagøø'21ø
'in tsá2 do, gacón2 Jesús coon21 copa vino,
joon gajin'2in: "'E copa lo lí2 lawa coon21
júu3 'múui2 'e tyiin2 'e lí2 coon'13 jmɨ1 'øø1na.
Lacafu 'uu2uu' 'elo untii'13du'-'oo' jna."
26 Joon lacafu cøø2øø' 'e 'iñi'1 lo joon lacafu
'uu2uu' 'e copa 'e 'ó2 vino lo jmóo13oo' júu3 ca
mi cwée1i túnˡ 'e nigajúnˡmo Ña'ñʉ'1ʉ' Jesús
'wii212 tyi'.

Tyá2 tyʉ́2 yaai ilí2 døø'21ø 'e 'uunñi2 tya' Ña'ñʉ'1ʉ'

27 Tsʉ 'wii'13 joon, doñi'iin 'in gøø'21ø 'e
'iñi'1 do sɨ 'un'2un 'e copa tya' Ña'ñʉ'1ʉ' 'ee,
jo tsi tsa'goo1, 'e ga'láa1a coon'13 cuerpo tya'
Ña'ñʉ'1ʉ' la joon jon coon'13 jmɨ1 'øø1i.
28 'E tyiin2 'áai1 jon 'e cón2 tsá2 cwáain1
xiiala líɨi1i 'ña'a la jéei1gɨ idø'2ø 'e 'iñi'1 do sɨ
'un'2un 'e copa 'in 'ó2 vino do 'ee.
29 Tsʉ wana dø'2 tsá2 joongɨ 'un'2 tsá2 'e
lí2 lawa cuerpo tya' Ña'ñʉ'1ʉ' joon jo mo
gacón2 cwáain1 xiiala líɨi1i 'ña'a, gøø'21ø joongɨ
'un'2un lawa coon21 wúu1 'e'2e 'ña'a.
30 Tsʉ 'wii'13 joon seen21mo 'inlíɨi13 tsat-
saa'13 joon 'in wo2 sɨ'ɨɨ13-tsi jee212 'naa' no.
Joon 'inlíɨi13gɨ nijún1mo.
31 Pe wana lee21e' cwáain1 yiia' xiiala
líɨi1na', joon jo 'e tsaa2 lí2 sá2 tyi' 'e icwo'1o
Ña'ñʉ'1ʉ' jna'.
32 Pe mi jmáa1a Ña'ñʉ'1ʉ' 'ii'21 tyi', joon 'e'1e
jna' wúu1, jmoo1o la joon wa'a jo 'ná1 tsaa21a'
lɨ 'ii21 coon'13 'in tsá2 xeei'21 'in taan212in fu
juncwii21 lo.
33 La joon tsaru'1u' mo uncaan21naa' 'e
tyee2ee' 'e 'uunñi2 tya' Ña'ñʉ'1ʉ' jaan2naa' la
jaain21 la jaan21naa'.
34 Joon wa un'aa2naa', tyee'2ee' tyii'. Joon
coon'13 la joon jo i'ná1 'e'2e Dios 'naa' wúu1
tsʉ 'wii'13 'e gó2 jmoo2oo' mo la caan21naa'.
Joon 'e júu3 catyiia2 lí2 unrøø2na mi yajøø3na
'naa'.

12

Cwo1o Espíritu Tyʉ́2 'waa'21 pí3 ijmá1a tsá2 'e gacwoo1o

1 Tsaru'1u', fuu212uu 'naa' no cwáain11 tya'
'e 'waa'21 pí3 'e cwo'1o 'in Espíritu Tyʉ́2 tsá2
ilí2 jmáa1a 'e to2 gacwoo1o la jaain21 la
jaain21.
2 Tyʉ́2-ʉ ñí2 'naa', tsaru'1u', 'e la nʉ'gɨ
galija'2mo galíɨi2naa' Cristo líɨi1naa' tsá2 'in
xeei21-tsi 'e jo'1o galíɨi2naa' dioses tyii' 'in jo
faa'21 gajmee1i tsá2.
3 Tsʉ 'wii'13 joon 'iin212na iliñí2 'naa' 'e
jiin'13 jaain21 jo lí2 faa'21a coon'13 'ii'21 tya'
'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios wa ngajin'2in: "¡Jo
ñíi3ii 'iin21ta no Jesús!" La joon jon jiin'13
jaain21 jo lí2 jin'2: "¡Ña'ñʉ'1-o Jesús!" wa jo

mo gacwoo^{1}o 'ii'^{21} 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios 'ii.

4 'Láai^{2} nii^{2} to^{2} sá^{2} 'e cwoo^{1}o 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios tsá^{2} 'e ijmáa^{1}a, joon cwoo^{1}-o jon 'waa'^{21} pí^{3} 'e iuntsiin^{1}mo. Pe jaan^{21}mo 'in Espíritu Tyú^{2} do.

5 'Láai^{2} 'ii'^{13} 'e sá^{2} ilí^{1} uncoon'^{13} tsá^{2} tsaxeei'^{21} pe jaan^{21}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' seein^{21}.

6 Joon xʉfiin'^{13} jmoo^{1}o tsá^{2} to^{2} tya'a la ca 'ii'^{13}, jaan^{21}mo 'in Dios 'in uncoon'^{13} 'in tsá^{2} do la jaain^{21} la jaain^{21}.

7 Joon 'wii'^{13} jna'o' la jaain^{21} jna', 'in Espíritu Tyú^{2} do 'e'^{2} tsá^{2} 'e 'ii'^{21} tya' Dios 'e jmoo^{1}o 'e tyú^{2} tya' jileei'^{21}.

8 Joon 'wii'^{13} 'in Espíritu Tyú^{2} do cwo'^{1}o Dios 'inlɨ́ɨi^{13} to^{2} wa'a faa'^{21}a júu^{3} 'e 'ɨ^{1}-tsi Dios. Joon 'wii'^{13} Espíritu joon-on cwo'^{1}o Dios 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ to^{2} wa'a faa'^{21}a júu^{3} 'e ñii^{212}-tsi 'áai^{1}.

9 Joon 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ jo'^{1}gɨ lɨ́ɨ^{2}i Dios 'wii'^{13} 'in Espíritu do. Joon 'wii'^{13} 'in Espíritu Tyú^{2} do 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ 'ii'^{21}i 'ii'^{21} ilí^{2} un'láa^{2}i tsatsaa'^{13}.

10 Joon 'inlɨ́ɨi^{13}gɨ 'ii'^{21}i 'ii'^{21} ilí^{2} jmáa^{1}a milagros. Joon tsá^{2} xeei' faa'^{21}o júu^{3} cwo'^{1} 'ii 'wii'^{13} 'in Espíritu do. Joon tya' 'in xeei'gɨ cwo'^{1}o Dios 'ii'^{21} 'e iliñii^{1}i waa'a faa'^{21}a jaain^{21} espíritu 'in jo jai'^{2} sɨ faa'^{21}a 'ee 'in Espíritu jai'^{2} tya' Dios. Joon 'in xeei'gɨ 'ii'^{21}i 'ii'^{21} 'e faa'^{21}a jmíi^{1} xiia' 'e jo 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2}, joon 'in xeei'gɨ 'ii'^{21}i 'ii'^{21} ilí^{2} jmá^{2}a tsá^{2} júu^{3} 'ee 'øøi'^{21}-tsi 'e júu^{3} gafaa'^{21} 'ido.

11 Pe jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o 'in tsá^{2} lo, jmoo^{1}-o 'ii'^{21} tya' 'in jaan^{21}mo Espíritu Tyú^{2} tya' Dios. Joon 'in Espíritu Tyú^{2} do cwo'^{1}o tsá^{2} to^{2} jmáa^{1}a la jaain^{21} la jaain^{21} jiin'^{13} la 'iin^{212}in 'ña'a.

Lawa coon^{21} cuerpo jna'

12 'E cuerpo tya' Cristo lɨ^{2} 'láai^{2} 'ii'^{13} pe coon^{21} cuerpo tya'a sá^{2}; la joon jon jna'o' 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i 'ii, fúu^{1}mo jna' pe lawa coon^{21} cuerpo lɨ́ɨ^{1}na'.

13 Joon mo galijai'^{2} galɨ́ɨ^{2}na' Cristo lawa'a 'e gasaa^{1}mo 'in Espíritu jaain^{21} do jna' jmɨɨ^{21} 'e lɨ́ɨ^{1}na' coon^{21} cuerpo. Xʉfiin'^{13} tsá^{2} Israel jna' sɨ tsá^{2} jo seein^{21} joon 'ee, sɨ tsá^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2} to^{2} 'ee, sɨ tsá^{2} 'in jo tyʉ'^{2} tsá^{2} to^{2} 'ee galɨ́ɨ^{1}na' lawa jaan^{21}na'. Lawa'a 'e nigané^{3}e' tya' jaain^{21} Espíritu.

14 'E cuerpo tya' tsá^{2} lɨ^{2} 'láai^{2} 'ii'^{13} jon'on wa'a ca'ii'^{13}.

15 Joon wa'a lí^{2} jin'^{2} tɨɨ^{2} tsá^{2}: "Jo lɨ́ɨ^{1}na cwoo^{21} tsá^{2} tsʉ 'wii'^{13} joon jo lɨ́ɨ^{1}na 'no'^{3} cuerpo tya' tsá^{2}." Joon xʉfiin'^{13} jin'^{2}in la joon pe lɨ́ɨ^{1}mogɨ 'no'^{3} cuerpo tya' tsá^{2}.

16 Joon wana jin'^{2} loocwo^{2} tsá^{2}: "Jo lɨ́ɨ^{1}na mɨ'^{2} unni^{2} tsá^{2} tsʉ 'wii'^{13} joon jo lɨ́ɨ^{1}na 'no'^{3} cuerpo tya' tsá^{2}." Joon xʉfiin'^{13} jin'^{2}in la joon pe lɨ́ɨ^{1}mogɨ 'no'^{3} cuerpo tya' tsá^{2}.

17 Tsʉ ¿xiiala ilí^{2} nuu^{1} tsá^{2} wa'a cuerpo tya' tsá^{2} lɨ la lɨ jiin'^{13} ca mɨ'^{2} unníi^{1}i? La joon jon wa'a cuerpo tya' tsá^{2} lɨ la lɨ jiin'^{13} unni^{2} tsá^{2} xiiala lí^{2} con^{1} tsá^{2} jmá^{1}.

18 Pe Dios gataan'^{13}-o la ca 'ii'^{13} cuerpo tya' tsá^{2} jiin'^{13} la 'iin^{212}in.

19 Joon wa'a jiin'^{13} ca 'no'^{3} galisá^{2} jo galɨ^{2} coon^{21} cuerpo.

20 Joon la no-o galɨ^{2} xʉfiin'^{13} 'láai^{2} 'ii'^{13} 'e sá^{2} pe galɨ^{2} coon^{21} cuerpo.

21 Joon tsʉ 'wii'^{13} joon 'e unni^{2} tsá^{2} jo lí^{2} jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ cwoo^{21} tsá^{2}: "Jo jmɨɨ^{212} intyéen^{1}na 'nʉ." Jon'gɨ lí^{2} jin'^{2} mootyi^{2} tsá^{2} sɨɨ'^{21}ɨ tɨɨ^{2} tsá^{2}: "Jo jmɨɨ^{212} 'intyéen^{1}na 'nʉ."

22 Jon'on la joon tsʉ 'e 'no'^{3} cuerpo 'e 'wéi^{1}gɨ 'e tyiin^{2}gɨ.

23 Joon 'e 'no' cuerpo-gɨ 'e jo tsáai^{1}-tsi' jlɨɨ^{21}ɨ' coon'^{21} tún^{2}. Joon 'e 'no'^{3} cuerpo 'e jo 'iin^{212}na' jøø^{1} tsá^{2} un'øø'^{21}na' 'e jo jøø^{2} tsá^{2}.

24 Pe jo un'øø'^{21}na' 'e 'no'^{3} cuerpo 'e jo 'e to^{2} 'íin^{3} wa'a jøø^{2} tsá^{2}. Joon Dios gajmaa^{1}a 'e cuerpo tya' tsá^{2} 'e 'no'^{3} xaai^{21}gɨ tsáa^{1}mo-tsi tsá^{2} 'áai^{1}gɨ 'e coon'^{13} la joon la ca 'no' cuerpo 'e unjíi^{2} 'e 'no'^{3} catyiia do.

25 Joon jo lí^{2} 'no'^{3} 'e cuerpo do.

26 Joon wana ca 'no'^{3} cuerpo ní^{1} wúu^{1} lawa'a 'e wúu^{1} la tøøi^{2}. Joon jløø'^{3}mo la tøøi^{2} wa'a ga'ii'^{21} ca 'no' 'e tyú^{2} tya'a.

27 La joon jon 'naa', 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo, lɨ́ɨ^{1}naa' lawa cuerpo tya' Cristo, joon la jaan^{21}naa' lɨ́ɨ^{1}naa' lawa ca 'no'^{3} 'e cuerpo do.

28 Joon Dios cwo^{1} 'inlɨ́ɨi^{13} jee^{212} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo to^{2} 'e 'ná^{1} jmáa^{1}a. 'E nifu gacwo^{1} Dios 'e líin^{2}in 'inlɨ́ɨi^{13} apóstoles; joon 'e tɨ́^{2} tún^{2} 'e cwo'^{1}o tsá^{2} tsá^{2} júu^{3} 'e gacwo'^{1}o Dios 'ii. Joon 'e tɨ^{2} 'nɨ^{1} 'e líin^{2}in tsá^{2} tɨfo'^{2}. Mi yuui'^{13} joon 'in tsá^{2} 'in lí^{2} jmaa^{1}a milagros, joon 'in un'láa^{2}i tsatsaa'^{13}, joon 'in lí^{2} uncoon'^{13} tsá^{2} xeei', joon 'in tɨii^{21} tyú^{2}'^{2}ʉ to^{2} 'in catyaai^{2} do. Gacwo'^{1}o jon 'inlɨ́ɨi^{13} 'e ilí^{2} faa'^{21}a jmíi^{1} xiia'.

29 ¿Tɨ lɨ́ɨ^{1}i jileei'^{21} apóstoles, owa'a lɨ́ɨ^{1}i jileei'^{21} tsá^{2} 'in cwo'^{1}o tsá^{2} júu^{3} 'e gacwo'^{1} Dios 'ii? ¿Tɨ lɨ́ɨ^{1}i jileei'^{21} tɨfo'^{2}? ¿Tɨ jmoo^{1}o jileei'^{21} milagros?

30 ¿Tɨ lí^{2} jileei'^{21} un'láa^{2}i tsatsaa'^{13}? ¿Tɨ lí^{2} faa'^{21}a jileei'^{21} jmíi^{1} xiaa'? ¿Tɨ lí^{2} jmoo^{1}o jileei'^{21} tsá^{2} júu^{3} 'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e jmíi^{1} xiia'^{21} faa'^{21} tsá^{2} do? Tyú^{2}ʉ 'øøi'^{21}-tsi' 'e jon'on la joon.

31 Cwoo'^{13}-'oo' 'e 'ii'^{13}naa' 'e tyú^{2}gɨ cwo'^{1}o Dios tsá^{2} jmáa^{1}a jee^{212} 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i. Pe ifuu^{212}uu 'naa' coon^{21} to^{2} 'e tyú^{2}gɨ 'áai^{1} ijmaa^{2}aa'.

13

To^{2} nifu 'e 'ná^{1} jmá^{1} tsá^{2}

1 Xʉfiin'^{13} lí^{2}-i fuu^{212}uu jilaa'^{21} jmíi^{1} sɨ́^{1}i tsá^{2} joon ca jmíi^{1} tya' ángeles tɨɨ^{2}na pe jo 'iin^{212}na Dios jon'gɨ tsá^{2} xeei' lɨ́ɨ^{1}na jiin'^{13} la lɨ^{2} coon^{21}

ñí[3] 'e pó[2] tsá[2] 'e 'iin[2]in tá[2] sɨ coon[21] mɨ'[2] ñí[3] taliin[2] 'ee 'e to'[2] mɨɨ'[13] 'áai[1].

2 La joon jon, xʉfiin'[13] lí[2]-i fuu[212]uu tsá[2] júu[3] 'e ga'ii'[13]na cwo'[1]o Dios jna, joon 'øøi'[21] jilaa'[21] 'e 'ɨ[1]-tsi Dios 'uun[212]mo, joon ñii[2]oo jilaa'[21], joon xʉfiin'[13] lí[2]-i jan'[2]aan moo'[21] 'e si'[2] do 'áan[3] tya'a coon'[13] 'e jai'[2] lɨɨ[2]na pe jo 'iin[212]na Dios jon'gɨ tsá[2] xeei' jo 'ee to[2] 'íin[3]gɨɨ.

3 Joon xʉfiin'[13] jmóo[3]-oo jmai'[2]xʉ jee[212] tsá[2] jilaa'[21] 'e 'óo[3]oo, joon xʉfiin'[13] cwo'[3]oo ca cuerpo tyiia 'e ijúun[3]na 'wii[212] tya' tsá[2] pe jo 'iin[212]na Dios jon'gɨ tsá[2] xeei' jo 'ee to[2] 'íi[3] tyiia.

4 Tsʉ fee'[1]mo-tsi 'in 'iin[212]in Dios coon'[13] tsá[2] xeei'. 'Wo[2]-tsio jon'on tsii[212] wúu[1]i, jon'gɨ faa'[21]a júu[3] 'gøøi'[13] 'áai[1], jon'gɨ unjløøi'[3] yaai.

5 Jo lɨɨ[1]i tsá[2] 'in faa'[21]a júu[3] 'laa'[21] jon'gɨ 'in jiin'[13] 'ɨ[1]-tsi yaai, jon'gɨ 'in 'nii'[21]-tsi, jon'gɨ 'in 'yʉ[2]-tsi 'in tsá[2] 'in 'iin[212]in Dios coon'[13] tsá[2] xeei'.

6 Joon jo jmoo[1]o jløø'[3]i tsaa[2] tya' 'in xeei', pe jløø'[3]mo coon'[13] jilaa'[21] 'e la jai'[2].

7 'In tsá[2] 'in 'iin[212]in Dios coon'[13] tsá[2] xeei' jmoo[1]o taa'[21] coon'[13] jilaa'[21], joon jo cu'[2]-tsi coon'[13] tsá[2] xeei', 'ɨ[1]-tsi jiin'[13] 'e tyʉ́[2] tya'a, jo tiuu[2]i.

8 Jo 'e ityéi[1] 'e 'iin[212]in tsá[2] Dios coon'[13] tsá[2] xeei'. Pe ijó[1]o coon[21] jmɨɨ[212] 'e jo tyiin[2]gɨ i'ii'[13]naa' júu[3] gacwo'[1] Dios tsá[2] xeei', jon'gɨ tyiin[2]gɨ 'e faa'[21] tsá[2] coon'[13] jmíi[1] xiia', jon'gɨ tyiin[2]gɨ 'e ñi[1] tsá[2].

9 Tsʉ nano jo galicwii[1]na' la tøøi[2], la joon jon jo fuu[212] jna' la jilaa'[21] júu[3] tya' Dios

10 pe mi licwii[1]na' la tøøi[2] ixee[1]mo 'e jo cwii[1]na' no.

11 Mo galí[2] xuu[212]na gafaa'[21]aa la faa'[21]a xuui[212], joon 'øøi'[21]-tsii la 'øøi'[21]-tsi xuui[212] joon ga'í[2]-tsii la 'ɨ[1]-tsi xuui[212], pe mo galí[2] fee'[1]na gatʉ́ʉ[3]ʉʉ jilaa'[21] 'e lí[2] la mo xuu[212]na.

12 La joon nano mi ine[2] jna' jilaa'[21] 'e sá[2] tya' Dios lawa coon[21] 'e icaai'[13], lawa'a 'e jøø[21]ø' coon[21] 'u[2] gó[2]. Pe mi tí[2] jmɨɨ[212] joon ijøø[21]ø' níi[1]i jo 'ee sɨcaai'[13]gɨ. Tsʉ nano jo tsai'[2] cwii[1]na 'ii 'e tyʉ́[2], pe mi tí[2] jmɨɨ[212] joon ilicwii[1]moo jiin'[13] la tí[2], la cwii[1]in Dios jna la no.

13 Jilaa'[21] 'e jai'[2] lɨɨ[2]i tsá[2] coon'[13] jilaa'[21] 'e sɨjéein[13] tsá[2], coon'[13] 'e 'iin[212]in tsá[2] Dios coon'[13] tsá[22] xeei' taa'[21]a coon[21] tøø[2]mo pe 'e tyiin[2]gɨ jee[212] 'e 'nɨ[1] lo 'e 'iin[212]gɨ tsá[2] Dios coon'[13] tsá[2] xeei'.

14

Jmíi[1] xiia' 'e sɨɨ́[1]i tsá[2]

1 Tsʉ 'wii'[13] joon cwoo'[13]-'oo' 'e 'iin[212]naa' Dios coon'[13] tsá[2] xeei'. Joon la 'ɨɨ[212] joon cwoli'iin[212]naa' 'e cwo'[1]o Dios 'naa' coon[21] to[2] jmaa[2]aa' jee[212] 'in jai'[2] lɨɨ[2]i Cristo. Joon 'iin[212]gɨɨ' 'e cwo'[1]o Dios 'naa' 'e to[2] do 'e foo[2]oo' júu[3] tya'a 'e ga'ii'[13]naa' cwo[1] 'ido.

2 Tsʉ 'in tsá[2] 'in faa'[21]a jmíi[1] xiia' sɨɨ'[21]ɨ Dios jon'on tsá[2] tsʉ jo 'øøi'[21]-tsi tsá[2] xeei'. Faa'[21]-o 'ii'[21] tya' 'in Espíritu Tyʉ́[2] pe jmaai'[13] júu[3] 'uun[21]mo.

3 Pe 'in tsá[2] 'in faa'[21]a júu[3] 'e gacwo'[1] Dios 'ii faa'[21]o 'e lí[2] jai'[2]gɨ lɨɨ[2]i tsá[2], sɨ 'e tya[2]-tsi tsá[2] 'ee si'ɨ cwo'[1] tsá[2] fo'feei'[1] 'ee.

4 'In tsá[2] 'in faa'[21]a jmíi[1] xiia' 'e lí[2] jo'[1]gɨ lɨɨ[2]i 'ña'a pe 'in faa'[21]a júu[3] gacwo'[1] Dios 'ii 'e lí[2] jai'[2]gɨ lɨɨ[2]i 'in catyaai[2] 'in jai'[2] lɨɨ[2]i Cristo.

5 'Iin[212]na wa'a lí[2] jileei'[21] 'naa' foo[2]oo' coon'[13] jmíi[1] xiia' pe 'iin[212]mogɨɨ 'áai[1] 'e foo[2]oo' júu[3] gacwo'[1] Dios 'naa'. Tyʉ́[2]gɨ 'e faa'[21] tsá[2] 'e júu[3] joon lagɨ 'e faa'[21] tsá[2] coon'[13] jmíi[1] xiia' 'e jo 'øøi'[21]-tsi tsá[2]. Pe jmée[1]mo to[2] 'e jmíi[1] xiia' do wa'a seein[21] jaain[21] jee[212] do 'in lí[2] jma'[2] tsá[2] júu[3] 'ee 'øøi'[21]-tsi tsá[2] 'e júu[3] xiia' do joon coon'[13] la joon lí[2] fee'[1]gɨ 'e jai'[2] lɨɨ[2]i 'in jai'[2] lɨɨ[2]i Cristo 'in ganúu[2]u.

6 Joon, tsaru'[1]u', jo 'e to[2] 'íi[3] tyii' wa'a cwée[1]na jee[212] 'naa' joon sɨɨ́[3]na 'naa' coon'[13] jmíi[1] xiia' 'e jo 'øø'[21]mo-'oo'. Pe jmaa[1]i to[2] tyii' wa'a cwóo[3]oo coon[21] júu[3] 'e gacwo'[1] Dios jna 'e 'øøi'[21]-tsii, sɨ coon[21] júu[3] jmɨɨ[1]-tsi 'ee, sɨ coon[21] júu[3] ga'ii'[13]na cwo'[1] Dios jna 'ee, sɨ coon[21] júu[3] tya' xiiala 'ná[1] ngɨ[1]ɨ tsá[2] 'ee. Jmaa[1]i to[2] tyii' 'e júu[3] joon.

7 Jiin'[13] la lí[2] lúu[1] 'e xʉʉ[2] tsá[2] sɨ tun[1] 'ee 'e jo 'iin[2]in røø[21]. Wa'a jo 'iin[2]in 'e lúu[1] do jiin'[13] la to[2] tyʉ'[2] solfa jo iliñí[2] tsá[2] 'ee sóoin[1] 'iin[2].

8 La joon jon coon'[13] 'e lúu[1] 'láa[2] 'e xʉʉ[2] tsá[2] lɨ náa[1] 'nii[21], wa'a jo røø[21] 'iin[2]in jo 'e tyʉ́[2] tya[1] 'láa[2] 'e tsalíin[2] jee[212] 'nii[21].

9 La joon lí[2] coon'[13] 'naa', wa'a sɨɨ'[21] tsá[2] 'naa' coon'[13] jmíi[1] 'e jo 'øøi'[21]-'oo', ¿xiiala ilí[2] 'øø'[21]mo-'oo' 'e jin'[2]in? Lawa'a 'e gafaa'[21]o jee[212] tyí[2].

10 'E la ja'[2]mo 'láai[2] jmíi[1] sá[2] 'e sɨɨ́i[1] tsá[2] la 'ui juncwii[21] joon 'in tɨɨi[21] 'e jmíi[1] do 'øø'[21]mo-tsi.

11 Pe wa jo 'øøi'[21]-tsii 'e jmíi[1] fee'[1] tsá[2] jna lawa tsá[2] coon[21] fuu[21] lɨɨ[1]na tya'a la joon jon 'ido tyiajna.

12 Joon, tsʉ 'wii'[13] joon, tsʉ 'wii'[13] 'iin[212]naa' 'áai[1] 'e cwo'[1] 'in Espíritu Tyʉ́[2] tya' Dios 'naa' to[2] jmaa[2]aa' jee[212] 'in jai'[2] lɨɨ[2]i Cristo, cwoo'[13]-'oo' i'ii'[13]naa' 'e tyiin[2]gɨ 'e to[2] do 'e uncoon'[13] 'in tsá[2] xeei' do 'in jai'[2] lɨɨ[2]i Cristo 'e ilí[2] jai'[2]gɨ lɨɨ[2]i.

13 Joon 'in tsá[2] 'in faa'[21]a jee[212] 'naa' coon'[13] jmíi[1] xiia'[21] 'ná[1]-a mí[2] tyani Dios wa'a cwo'[1] Dios 'ii 'ii'[21] ilí[2] jma'[2]a júu[3] 'naa' 'ee 'øøi'[21]-tsi 'e gajin'[2]in do.

14 Wa'a fuu[212]uu coon[21] júu[3] tyʉ́[2] coon'[13] jmíi[1] xiia' 'e jo 'øøi'[21]-tsii jiin'[13] espíritu tyiia 'in faa'[21]a 'e júu[3] tyʉ́[2] do joon jo 'ee to[2] 'íi[3] 'e 'øøi'[21]gɨ-tsii.

15 ¿Wa lí[2] la joon, 'ee 'ná[1] jmáa[3]aa? Ifuu[212]uu júu[3] tyʉ́[2] tyiia coon'[13] espíritu

tyiia pe la joon jon coon'13 'e 'øø'21mo-tsii. I'øø3øø jon coon'13 espíritu tyiia pe i'øø3oo jon coon'13 'e 'øø'21mo-tsii.

16 Tsʉ wa'a jiin'13 coon'13 espíritu tyi'i un'goo1'o Dios 'in tsá2 'in gacwéi1 jee212 'naa' jo i'øøi'21-tsi 'e 'ma2u'un cwo'2'o Dios, joon jo lí2 uncaan21in coon'13 'nʉ coon'13 'e fo'2'o do.

17 Joon xʉfiin'13 'áa1mo tyʉ́2 'e júu3 fo'2'o do jo iuncoon'13 'in tsá2 do wa'a jai'2gɨ ilɨ́i2i.

18 Cwo'3oo 'maai'13 Dios 'e fuu212gɨi lagɨ jileei'21 'naa' coon'13 jmíi1 xiia'.

19 Pe mo nitaan212na jee212 'in jai'2 lɨ́i2i Cristo 'iin212gɨi 'áai1 wa fuu212uu fiin'13 'ñá2 júu3 'e 'øøi'21-tsi 'in tsá2 do 'e 'e'2e 'ido lagɨ dyá2 mil júu3 xiia' 'e jo 'øøi'21-tsi.

20 Tsaru'1u', jo 'ɨ1-'oo' la 'ɨ1-tsi xuui212. Cwoliin1naa' lawa' yʉʉn21 cwáain1 tya' jilaa'21 'e gó2 pe lawa'a tsacøøi'13 'in nii212-tsi coon'13 jilaa'21 'e 'ɨ1-'oo'.

21 Ni jí2 tya' ley 'e jin'2: "Ifuu212uu 'in tsá2 lo coon'13 jmíi1 xiia', coon'13 tsá2 coon21 fuu21 'in faa'21a jmíi1 'e jo 'øøi'21-tsi pe jo icón2 'in tsá2 do cwáain1 tyiia, jin'2in Ña'ñʉ'1ʉ'."

22 Coon'13 la joon ilí2 tɨi21na' 'e 'e jmíi1 xiia' faa'21 tsá2 'ii'21 tya' Espíritu tya' Dios lɨ́2 lawa coon21 li2 tya' 'in jo jai'2 lɨ́i2i Dios. Pe mo faa'21 tsá2 júu3 cwo'1 Dios 'ii 'e lɨ́2 lawa coon21 li2 tya' 'in jai'2 lɨ́i2i Dios jon' tya' 'in jo jai'2 lɨ́i2i.

23 Joon wa foo2oo' jileei'21 'naa' jmai'2 jmíi1 xiia' la 'ɨi212 incaan21naa' joon 'inlɨ́ii13 'in jo ñí1 sɨ jo jai'2 lɨ́i2i 'ee i'ii21i jee212 'naa', ¿tɨ jon' ijin'2 'in tsá2 do: Joon galɨ́2 tsá2 caa21mo 'naa'?

24 Pe wana jileei'21 'naa' foo2oo' jmai'2 júu3 cwo'1 Dios 'naa' joon i'ii21i jee212 'naa' 'in tsá2 'in jo jai'2 lɨ́i2i sɨ 'in jo ñí1 'ee ilí2 tsáa1mo-tsi 'e røø21i tsaa2 joon icón2 'ii'21 tya' 'ña'a.

25 Joon iliñí1 la tí2 jiin'13 la 'ɨ1-tsi mi nuu1un 'e júu3 foo2oo' 'naa' joon isii'1i wonii1i tyani Dios, joon ijin'2in 'e la ja'2mo seein21 Dios jee212 'naa'.

Jmaa2aa' jilaa'21 coon'21 tún2-un

26 La joon, tsaru'1u', mo lɨcaan21naa' jmoo2oo' jilaa'21 'e lijai'2gɨ lɨ́i2i jileei'21 'in jai'2 lɨ́i2i Cristo. La jaan21naa' lí2-i jmáa1a coon21 sóoin1 'e cwo'1o 'maai'13 Dios sɨ coon21 júu3 'e 'e'2e tsá2 'ee, sɨ coon21 júu3 'e gacwo'1 Dios 'e ili'øø'21mo-'oo' 'ee, sɨ lí2-i faa'21a tsá2 coon'13 jmíi1 xiia' 'ee, sɨ lí2-i jma'2 tsá2 júu3 'ee 'øøi'21-tsi 'e júu3 xiia' do 'ee. Pe jilaa'21 'e jmoo2oo' jmai'2 ilijai'2gɨ lɨ́i2naa'.

27 Joon wa'a faa'21 tsá2 coon'13 jmíi1 xiia' 'ná1 faa'21 tsá2 tɨ' ca jaain21 joon jiin'13 gái1 lí2 faa'21a sɨ wa fúui1 'ee gaai21 lí2 faa'21a. Joon 'ná1 liseein21 tsá2 'in lí2 jma'2a júu3 'ee 'øøi'21-tsi 'e jmíi1 xiia' do.

28 Joon wa jo 'in seein21 'in lí2 jmá2 júu3 'e jmíi1 xiia' do 'e tyʉ́2gɨ wa'a ján2 tii2 'ido lɨ sɨcaan21naa' joon fee'1i 'ña'a coon'13 Dios.

29 Joon 'in faa'21a júu3 cwo'1 Dios 'ii jiin'13 gái1 sɨ gaai21 'ee lí2-i faa'21a joon 'in catyaai2gɨ do 'ná1 jmáa1a 'ii'21 wa røø21 sɨ jo røø21 'ee.

30 Joon wa'a faa'21 tsá2 joon la 'ɨi212 joon Dios cwo'1 tsá2 xeei' 'in tyíin1in do coon21 júu3gɨ, 'in faa'21a nifu dogɨ 'ná1 ján2 faa'21a.

31 Joon coon'13 la joon jileei'21 'naa' 'in 'ii'21 júu3 cwo'1 Dios 'naa' lí2-i foo2oo' tɨ' jaain21 tɨ' jaain21 joon jileei'21 ilitɨi21mo joon itya2gɨ-tsi.

32 Lí2-i tyʉ'2 to2 espíritu yaai 'in tsá2 'in gacwo'1 Dios júu3 do.

33 Tsʉ Dios lɨ́i1i Dios 'in jmoo1o coon'21 tún2 jon' wa'a to'2o mɨi'13.

Joon la jmoo1o jileei'21 tsaru'1u' catyaai2 la caain21 lɨ jai'2 lɨ́i2i tsá2

34 jo cwói1 faa'21a tsamɨ́2 jee21 lɨcaain21 tsá2 jai'2 lɨ́i2i Cristo, tsʉ tsaa'13mo la joon. 'Ná1 jmáa1a nʉʉ'13ʉ jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley tya' Dios.

35 Wa 'iin212in litsáai1-tsi 'ná1 unngɨi1i ñʉʉ'1 tya'a mo cwoliin1in tya'a. Tsʉ 'e gó2 wa'a faa'21a tsamɨ́2 jee212 lɨ lɨ caain21 tsá2.

36 Untii'13du'-'oo' 'e júu3 tyʉ́2 tya' Dios jo mo ga'láa2 'wii212 jee212 'naa' jon'gɨ jiin'13 'naa' 'in ga'ii'21i 'e júu3 tyʉ́2 do.

37 Joon wa 'inlɨ́ii13 jee212 'naa' 'ɨ1-tsi 'e ga'ii'21i to2 tyʉ'2 Dios 'e cwoo1o júu3 gacwo'1o Dios 'ii, sɨ 'ɨ1-tsi 'ee 'e faa'21a 'ii'21 tya' Espíritu Tyʉ́2 cwoliñí1o 'e júu3 fuu212uu 'naa' lo lawa' júu3 'e gatyʉ'2 to2 'ña'-o Ña'ñʉ'1ʉ'.

38 Joon wa jo 'iin212in licwii1i 'e júu3 tya' Dios lo joon jo 'ná1 licwii1in tsá2 'ii.

39 Joon, tsaru'1u', cwoo'13-'oo' 'e i'ii'13naa' júu3 'e gacwo'1 Dios 'naa' joon jo tsaai'13 faa'21 tsá2 coon'13 jmíi1 xiia'.

40 Pe coon'13 jilaa'21 'e jmoo2oo', jmoo2oo' jmai'2 'e røø21 joongɨ coon'21 tún2.

15

Mo gajiin'1 Cristo jee212 'lɨi212

1 Joon nano, tsaru'1u', 'iin212na untii'13ii-'oo'naa' tún1 'e júu3 tyʉ́2 tya' 'e tiin'13 tsá2 'e gacwo'3oo 'naa' la mo jéei1. Joon ga'ii'13naa' 'e júu3 tyʉ́2 do joon tá2 taan212naa' coon'13 'e júu3 do.

2 Joon coon'13 'e júu3 tyʉ́2 do gauntiin'13naa' wa'a jo tʉʉ2ʉʉ' 'e júu3 gacwo'3oo 'naa' wa'a jo 'e to2 'íi3gɨ 'e jai'2 galɨ́i2naa'.

3 Tsʉ gacwo'3oo 'naa' 'e júu3 tyiin2gɨ 'e ga'ii'13na. Ga'e'2ee 'naa' 'e gajúin1 Cristo 'wii212 tsaa2 tyijna' jiin'13 la jin'2 ni jí2 tya' Dios.

4 Ga'e'3ee 'naa' jon 'e ga'aa1mo tsá2 'ii pe mo gangɨ́i2i 'ní1 jmɨi212 gajiin'1o tún1 jiin'13 la jin'2 ni jí2 tya' Dios.

5 Joon gajné1mo tyani Tʉ́3 joon mi yuui'13 joon tyani 'in apóstoles tya'a.

6 Joon mo ngayuui'13 joon gajné1mo tyani tsaru'1u' 'in 'ñá2 cíein13 lɨ́i13gɨ 'e coon21 tiempo do. Joon seen21mogɨ fúui1 'in tsá2 do, xʉfiin'13 'inlɨ́ii13 nigajún1mo.

7 Mo ngayuui'^{13} joon gajné^{1}mo tyani Jacobo, joon mo lɨciɨin^{21}gɨ joon tyani jileei'^{21}
apóstoles catyaai^{2}gɨ.
8 Joongɨ lɨ gatséi^{1} gajné^{1}mo tyaní^{3}ii joon
lɨ́ɨ^{1}na lawa jaain^{21} 'in galiseein^{21} 'e gó^{2}.
9 Joon jna-a 'in 'wéi^{1}gɨ la jee^{212} jileei'^{21} 'in
apóstoles do. Ca jo tɨ́ɨ^{2}na wa unsii^{21} tsá^{2} jna
apóstol tsʉ niga'ǿø^{1}moo 'in tsá^{2} 'in gajai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i
Cristo.
10 Pe tsʉ 'wii'^{13} fee'^{1}mo-tsi Dios tyiia lɨ́ɨ^{1}na
jiin'^{13} la lɨ́ɨ^{1}moo. Joon 'e galɨ́^{2} feei'^{1}-tsi tyiia
jo gangó^{1} lɨ caai^{1}, lɨ cɨi'^{13} gajmaa^{1}a tsʉ jna-a
gajmáa^{3}aa to^{2} 'áai^{1}gɨ lagɨ 'in catyaai^{2}gɨ do. Pe
jon'gɨ jna 'in gajmaa^{1}a 'e to^{2} do, 'e feei'^{1}-tsi
Dios 'wii^{212} tyiia gacwo'^{1}o jna pí^{3}.
11 Coon^{21} røø^{21} 'e júu^{3} cwoo'^{13}o'o 'naa' joon
jo 'ee to^{2} 'íi^{3} wa'a jna-a sɨ 'ido 'ee, pe 'naa'gɨi'
laja'^{2}mo galɨ́ɨ^{2}naa' 'e júu^{3} do.

Xiiala ilí^{2} mi jiin'^{1} tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}

12 Pe wana ga'ee'^{13}e'e 'naa' 'e Cristo niga-
jiin'^{1}o jee^{212} 'lɨɨ^{212}, ¿xiiala lí^{2} jin'^{2} 'inlɨ́ɨi^{13} jee^{212}
'naa' 'e jo jiin'^{1}gɨ tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}?
13 Tsʉ wa mo jo ijiin'^{1} tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212} jiin'^{13}
'ña'a Cristo jo mo gajiin'^{1}in jee^{212} 'lɨɨ^{212}.
14 Joon wa jo mo gajiin'^{1}in Cristo jee^{212}
'lɨɨ^{212} 'e júu^{3} tyʉ^{2} do 'e fuu^{21}u'u 'naa' jo 'ee to^{2}
'íi^{3} joon jo 'ee to^{2} 'íi^{3}gɨ 'e nigalijai'^{2} galɨ́ɨ^{2}naa'.
15 Joon wa mo jo gajiin'^{1}in Cristo jee^{212}
'lɨɨ^{212} galɨ́ɨ^{1}na' tsá^{2} tajúu^{3}i cwáain^{1} tya' Dios,
tsʉ nigasii'^{13}oo'o 'e Dios nagaunjiin'^{1}in Cristo
jee^{212} 'lɨɨ^{212}. Joon wa mo'o jo'^{1}o 'e jo jiin'^{1}in
tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212} la joon jon jo gaunjiin'^{1}in
Dios Cristo jee^{212} 'lɨɨ^{212}.
16 Tsʉ wa jo jiin'^{1}gɨ 'lɨɨ^{212} jon'gɨ gajiin'^{1}
Cristo jee^{212} 'lɨɨ^{212}.
17 Joon wa jo mo gajiin'^{1}in Cristo jo 'ee to^{2}
'íi^{3} 'e nigajai'^{2} galɨ́ɨ^{2}naa' 'in Cristo do. Joon
røøi^{21}gɨi' tsaa^{2} tyii'.
18 Joon jo tiin'^{13}mo 'in tsá^{2} 'in najóin^{1} jo'^{1}o
lɨ́ɨ^{2}i Cristo.
19 Joon wa 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na' Cristo jmaa^{1}i to^{2}
tyi' jiin'^{13} mo toon^{212}on' fu juncwii^{21} lo lɨ́ɨ^{2}na'
tsá^{2} 'in fúu^{2}-u 'áai^{1}.
20 Pe 'e la ja'^{2}mo nigajiin'^{1}in Cristo jee^{212}
'lɨɨ^{212} joon lɨ́ɨ^{1}i lawa' 'e 'oofuu^{21} 'e cún^{1} tsá^{2}
nifu 'e garoo^{21}. 'Ii gajiin'^{1}o jéei^{1}gɨ lagɨ jileei'^{21}
'in jiin'^{1}in.
21 Joon la ga'naai^{21} 'wii^{212} 'e júun^{2}in tsá^{2}
'wii^{212} tya' jaain^{21} tsá^{2} la joon jon 'wii^{212} tya'
jaain^{21} tsá^{2} ijiin'^{1}in tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}.
22 Tsʉ jilee'^{21}mo nigajúin^{1} 'wii^{212} 'e gaj-
maa^{1}a Adán do, la joon jon jileei'^{21} lí^{2}-i
jiin'^{1}in 'wii^{212} 'e gajmaa^{1}a Cristo.
23 Joon ijiin'^{1}o la jaain^{21} jiin'^{13} la tɨ́ɨ^{2}i, Cristo
nifu, lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́^{2} 'e 'oofuu^{21} 'e cún tsá^{2} nifu, joon
mo ngayuui'^{13} joon, mi cwee^{1}i Cristo túnɨ^{1}
ijiin'^{1}o jon jileei'^{21} 'in lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya'a.
24 Joon mo ngayuui'^{13} joon ijó^{1} jmɨɨ^{212} lɨ
tséi^{1}, joon Cristo i'íin^{2}in jilaa'^{21} to^{2} coon'^{13}
jilaa'^{21} 'ii'^{21} 'e sá^{2} joon ijon'^{2}-o ja'cwoo^{21}o
Dios Jmii^{21} jilaa'^{21} 'e tyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'ii.
25 Tsʉ Cristo 'ná^{1} tyʉ'^{2} to^{2} jilaa'^{21} ca galɨ'^{2}o
jileei'^{21} 'in 'eei'^{1} 'ii.
26 Joon 'e júuin^{2} tsá^{2} lɨ́^{2} la lɨ́ɨ^{2}i jaain^{21} 'in
'eei'^{1} 'ii. Pe lɨ gatséi^{1} i'íin^{2}in jon Cristo 'e júuin^{2}
tsá^{2}.
27 Tsʉ Dios gacwo'^{1}o Cristo 'e ilí^{2} tyʉ'^{2}ʉ to^{2}
jilaa'^{21} pe mo gajin'^{2} 'e júu^{3} tya' Dios la joon
'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e jo gacwo'^{1}o Dios Cristo wa
tyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'ii, tsʉ 'ii-o gacwo'^{1}o wa'a tyʉ'^{2}ʉ to^{2}
jilaa'^{21}.
28 Joon mo ga'yee^{21}i 'e tyʉ'^{2} Cristo to^{2} ji-
laa'^{21} joon icwóo^{1}i 'ña'a Cristo 'e ityʉ'^{2} Dios
to^{2} 'ii tsʉ 'ii Jóon^{1}on Dios. Joon coon'^{13} la joon
Dios 'e ilí^{2} tyʉ'^{2}ʉ to^{2} la jilaa'^{21}.
29 Joon seen^{21}mo 'inlɨ́ɨi^{13} 'in saai^{21} tsá^{2}
jmɨɨ^{21} tya' 'in najúin^{1}. Pe wa jo ijiin'^{1}in jee^{212}
'lɨɨ^{212} 'in najúin^{1} do, ¿'ee lɨ' saai^{21} 'in tsá^{2} do
jmɨɨ^{21} tya' tsá^{2} xeei'^{21}, tsʉ jo ijiin'^{1}in túnɨ^{1}?
30 Joon, wa jo ijiin'^{1}in tsá^{2} túnɨ^{1}, ¿'ee lɨ'
toon^{212} jna'a tóoin^{1} 'mó^{1} la coon^{21} tøøi^{2}?
31 Tsʉ la coon^{21} jmɨɨ^{212} tsaai'^{13} ilí^{2} júun^{2}na.
Joon ja'^{2}mo júu^{3} tyiia. Joon ja'^{2}mo jon júu^{3}
tyiia 'e 'áa^{1}mo jløø'^{3}na 'e ja'^{2}mo jon lɨ́ɨ^{2}naa'
Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo.
32 Joon ¿'ee gajmee^{1}i tyiia mo gatɨ́ɨ^{1}na
coon'^{13} 'in tsá^{2} née^{1}i Efeso do 'in lɨ́ɨ^{1}i lawa'
joo'^{21} 'liii'^{3} wa jo ijiin'^{1}in tsá^{2} túnɨ^{1} jee^{212}
'lɨɨ^{212}? Wa jo ijiin'^{1}in tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}
'øøi'^{21}mogɨ-tsi 'in tsá^{2} 'in jin'^{2}in: "Cwotyé^{3}e'
joongɨ cwo'né^{3}e' tsʉ tsa'oo^{1}gɨ ijúun^{2}mo'."
33 Jo cwoo^{2}oo' wa'a cón^{2} tsá^{2} 'naa' tóo^{2}. 'E
lɨ́^{2} jiin'^{13} la jin'^{2} tsá^{2}: "Wa'a 'in tyúi^{1} ngɨ́^{1}
coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} un'lɨɨ'^{3}i 'in
tyúi^{1} do."
34 Cwongɨ́^{2}ɨi' túnɨ^{1} coon^{21} fu^{1} coon^{21} tsáa^{1},
ngɨ́^{2}ɨi' coon'^{21} túnɨ^{2} joon jo 'noo^{2}oo' tsaa^{2} tsʉ
'inlɨ́ɨi^{13} jee^{212} 'naa' jo cwii^{1}in Dios. Fuu^{212}uu
'naa' 'e wa'a cwo'^{3}oo 'naa' fa'ɨi'^{21}.

Xiiala lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} mi jiin'^{1}in

35 Pe lí^{2}-i unngɨɨ^{1}ɨ tsá^{2}: "¿Xiiala ijiin'^{1}in tsá^{2}
jee^{212} 'lɨɨ^{212}? ¿Xiiala ilí^{2} cuerpo tya'a?"
36 Lawa'a tsá^{2} caa^{21}mo 'in unngɨɨ^{1}ɨ wa' la
joon. Tsʉ mo jñí^{2} tsá^{2} jún^{2}, 'e jún^{2} do 'e
gajñí^{2} tsá^{2} 'ná^{1} júun^{2}mo wa' icwaan^{21}in 'e
saa'^{21} tya'a do.
37 'E jún^{2} 'e jñí^{2} tsá^{2} jo lɨ la lɨ 'e saa'^{21} inii'^{13}
do. Jiin'^{13} 'e lɨ la lɨ coon^{21} mɨ'^{3} trigo sɨ coon^{21}
mɨ'^{3} xiia' 'ee do.
38 Pe mo ngayuui'^{13} joon gacwo'^{1} Dios 'e
mɨ'^{3} jún^{2} do la lɨ 'e 'iin^{212}in.
39 Joon jo jilaa'^{21} cuerpo 'e jo coon^{21} røøi^{21}
lɨ́^{2}. Ca 'ii'^{13} 'e ngú^{1} taan^{212}in tsá^{2}, joon ca
'ii'^{13}gɨ 'e ngú^{1} taan^{212}in joo'núu^{3} la joon jon
ngú^{1} ton^{1} 'e xiia' lɨ́^{2}, joon ngú^{1} xiia' tya' joo'^{21}
taai^{2} jmɨɨ^{21}.
40 La joon jon sá^{2} cuerpo tya' 'in taan^{212}in
fu ñʉ'fú^{2} la joon jon sá^{2} cuerpo xiia' tya' 'in

taan^{212}in fu juncwii^{21}. Joon 'e 'ya'^{2}gɨ tya' 'e cuerpo sá^{2} fu ñʉ'fú^{2} sɨsɨ́ɨ^{1}mo coon'^{13} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' cuerpo sá^{2} fu juncwii^{21}.

41 'E jná^{2} joo'^{21} tya' ñi'^{1} sɨsɨ́ɨ^{2}mo coon'^{13} 'e jná^{2} joo'^{21} tya' sɨɨ'^{21}, la joon jná^{2} joo'^{21} tya'a sɨsɨ́ɨ^{2}mo coon'^{13} 'e jná^{2} joo'^{21} tya' nʉ́ʉ^{1}. La joon jee^{212} 'in nʉ́ʉ^{1} do jmaai'^{13} tyiin^{2}gɨ 'ii.

42 La joon lɨ́^{2} mo jiin'^{1} tsá^{2} jee^{212} 'lɨɨ^{212}. Ga'aa^{21}mo tsá^{2} ngú^{1} 'e ilí^{2} jgoo'^{21} pe ijiin'^{1}in 'e jo igoo'^{21}gɨ.

43 'Aa^{21}mo 'e jo tsáai^{1}-tsi tsá^{2} pe ijiin'^{1}in coon^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ 'áai^{1}. 'Aa^{21}mo 'e 'wói^{1} pe ijiin'^{1}in 'e 'gøøi'^{13} 'áai^{1}.

44 'Aa^{21}mo tsá^{2} coon^{21} cuerpo 'e sá^{2} fu juncwii^{21} pe ijiin'^{1}in coon^{21} cuerpo 'e sá^{2} fu ñʉfú^{2}. Tsʉ wana sá^{2} cuerpo fu juncwii^{21} lo la joon jon sá^{2} cuerpo fu ñʉ'fú^{2}.

45 Tsʉ la joon jin'^{2} júu^{3} tya' Dios: "'In tsañʉʉ'^{1} nifu, Adán, ga'ii'^{21}mo juncwii^{21} tya'a", pe 'in Adán 'in tɨ gái^{1}, jaain^{21} espíritu 'ii joon 'ii cwoo^{1} juncwii^{21} tya' tsá^{2}.

46 'E cuerpo 'e i'ii'^{13}na' 'e icwo'^{2} Cristo jna' lɨ́^{2} fu ñʉ'fú^{2} jo 'ii'^{13}na' nifu pe ga'ii'^{13}na' nifu coon^{21} cuerpo lɨ́^{2} fu juncwii^{21} lo. Pe cɨɨin^{21}gɨ i'ii'^{13}na' 'e cuerpo jó^{1} fu ñʉ'fú^{2}.

47 'In tsañʉʉ'^{1} nifu galɨ́ɨ^{1}i cwoo'^{13}, pe 'in tɨ gái^{1} do jó^{1} fu ñʉ'fú^{2}.

48 Joon jilaa'^{21} cuerpo tya' tsá^{2} taan^{212}in fu juncwii^{21} lo lɨ la lɨ cuerpo tya' 'in nifu do, lɨ́ɨ^{1}i cwoo'^{13}. Pe 'e cuerpo jó^{1} fu ñʉ'fú^{2} lɨ́ɨ^{1}i la lɨ́ɨ^{1}i 'in tɨ gái^{1} do 'in cwéi^{1} fu ñʉ'fú^{2}.

49 Joon la galɨ́ɨ^{1}na' la galɨ́ɨ^{1}i 'in nifu do, la joon jon ilɨ́ɨ^{1}na' la lɨ́ɨ^{1}i 'in cwéi^{1} fu ñʉ'fú^{2}.

50 Fuu^{212}uu 'naa', tsaru'^{1}u', jo lí^{2} tsa'ii^{21}i lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'e ngú^{1} taan^{212}na' tsʉ 'e jo ta'^{2} jo lí^{2} uncaan^{21}in coon'^{13} 'e ta'^{2} coon^{21} tøø^{2}mo.

51 Pe 'iin^{212}na fuu^{212}uu 'naa' coon^{21} júu^{3} 'uuin^{21}: Jo jilee'^{21}na' ijúun^{2}na' pe jilee'^{21}e' iunsɨɨ^{21}mo'.

52 'E cataa^{212} ilisɨɨ^{21}na', jiin'^{13} coon'^{13} 'e jøø'^{21} unni^{2} tsá^{2} ilisɨɨ^{21}na' mi nʉʉ^{21}ʉ' 'e 'iin^{2} 'e lúu^{1} tya' Dios lɨ tséi^{1}. Tsʉ i'iin^{2}in 'e lúu^{1} do joon iunjiin'^{1}in Dios 'in nijúin^{1} 'e jo júuin^{2}gɨ joon jna'gɨ' ilisɨɨ^{21}na'.

53 Tsʉ 'e ngú^{1} taan^{212}na' no 'e jo taa'^{21} 'ná^{1} lisɨɨ^{21}i coon'^{13} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo. 'E cuerpo tyi' 'e lí^{2} júuin^{2} 'ná^{1} lisɨɨ^{21}i coon'^{13} 'e jo júuin^{2}gɨ.

54 Joon mi lí^{2} jilaa'^{21} 'elo, mi lisɨɨ^{21}i ngú^{1} taan^{212}na' 'e jo taa'^{21} coon'^{13} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo, joon mi lisɨɨ^{21}i cuerpo tyi' ilí^{2} júuin^{2} coon'^{13} 'e jo júuin^{2}gɨ itiin'^{13}in jiin'^{13} la jin'^{2} ni jí^{2} tya' Dios: "Gatsé^{1}mo coonti 'e júuin^{2}gɨ tsá^{2} tsʉ galɨ'^{1}o Dios.

55 Jo 'goo'^{21}gɨ' wa' ijúuin^{2}gɨ' tsʉ jo tyʉ'^{2}gɨ 'mó^{1} jna' to^{2}."

56 Tsʉ la mo jéei^{1} lí^{2}-i tyʉ'^{2}ʉ jna' to^{2} coon'^{13} 'e tsaa^{2} ga'naa^{21} jna' joon 'e ley do ga'e'^{2}o jna' jilaa'^{21} tsaa^{2} 'e ga'naa^{21}a'.

57 Pe cwoo^{21}o' 'maai'^{13} Dios 'e 'wii^{212} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo Dios ga'íin^{2}in tsaa^{2} tyi' joon jo 'ná^{1}gɨ nʉʉ^{21}ʉ' to^{2} tyʉ'^{2} 'mó^{1} ijúun^{2}na'.

58 Joon tsʉ 'wii'^{13} joon, tsaru'^{1}u' tá^{2} taain^{21}-'oo', joon jo tá^{2}ʉʉ' 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa', cwojmaa^{2}gɨɨ' 'e to^{2} gacwo'^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'naa' jmaa^{2}aa' tsʉ ñí^{3} 'naa' 'e jilaa'^{21} 'e jmoo^{2}oo' sɨcaan^{21}naa' coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jon'gɨ 'e ngó^{2} lɨ caai^{21}.

16

Sáa^{13}naa' cuu^{2} tya' tsaru'^{1}u'

1 Joon cwáain^{1} tya' 'e cuu^{2} isaa'^{13} 'naa' tya' 'in tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i, cwojmaa^{2}aa' jiin'^{13} la nigafuu^{212}uu 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i néei^{1} lɨ sii^{21} Galacia.

2 Gafuu^{212}uu 'ido wa'a la coon^{21} jmɨɨ^{212} 'e 'láa^{2} 'wii^{212} semóo^{1} la jaain^{21} 'ná^{1} saa'^{13}xʉ jiin'^{13} la nigajna'^{2}a. Joon coon'^{13} la joon jo 'ná^{1} un'laa^{21}i mi cwé^{1}na.

3 Joon mi cwé^{1}na isɨɨ^{21}na tsá^{2}, 'in gatyii'^{13}naa', 'e tsacoon^{1}on 'e cuu^{2} do fu Jerusalén. Joon icwo'^{3}oo jí^{2} tya' 'in tsá^{2} do 'in tsacoon^{1}on cuu^{2} do tya' 'in tsaru'^{1}u' néei^{1} Jerusalén.

4 Joon wana jméi^{1} tyiia ní^{3}ii jon, joon 'in tsá^{2} do lí^{2} tsalíin^{2}in coon'^{13} jna.

'E 'ɨ^{1}-tsi Poo^{2} lɨ' tsáa^{1}a

5 'Yuu^{2}na fu^{1} ingɨ́^{3}na fu lɨ sii^{21} Macedonia joon mi yuui'^{13} joon icwé^{1}na fu Corinto.

6 Joon coon^{21} jo ngá^{1}mo wa' ijoon^{21}oo coon'^{13} 'naa' coon^{21} sii'^{13}xʉ, sɨ ijoon^{21}oo coon'^{13} 'naa' la tøøi^{2} jiin^{21} cwii'^{21} 'ee. Joon 'naa', ilí^{2} uncoon'^{13}naa' jna fu^{1} 'yuu^{2}na.

7 Tsʉ jo 'iin^{212}na wa'a jiin'^{13} 'e jøø^{3}na 'naa' lɨ ngɨ́^{3}na. Pe 'iin^{212}na jóon^{3}oon coon'^{13} 'naa' coon^{21} sii'^{13}xʉ wa'a cwoo^{1}i Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

8 Pe ijóon^{3}oo lo fu Efeso ca mi ngɨɨi^{2} jmɨɨ^{212} Pentecostés tsʉ

9 xʉfiin'^{13} fúu^{1}mo 'in 'eei'^{1} jna lo pe fee'^{1}gɨ to^{2} sá^{2} tyiia 'e lɨ́^{2} lawa coon^{21} 'e ino^{2}.

10 Joon cwoo'^{13}-'oo' 'e tyʉ́^{2}-ʉ 'í^{1}-tsi Timoteo mi cwee^{1}i tsʉ jmoo^{1}-o jon 'ido to^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jiin'^{13} la jmóo^{3} jna.

11 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo cwoo^{2}oo' wa'a jiin'^{13} jaain^{21} jo tsáai^{1}-tsi 'ii. Jajøø^{212}i jna 'wii'^{13} joon uncoon'^{13}naa' 'ii fu^{1} 'yúu^{1}i coon'^{13} 'e tyʉ́^{2}-ʉ. Joon lo-o sɨjeen^{2}na'a coon'^{13} 'in tsaru'^{1}u' catyaai^{2} 'ii.

12 Joon cwáain^{1} tya' 'in tsaru'^{1}u' Apolos do. 'Áa^{1}mo gamí^{3}ii tyaníi^{1}i wa'a itsajøø^{1}i 'naa' coon'^{13} 'in tsaru'^{1}u' catyaai^{2} pe jo mo gali'iin^{212}in nano. Joon joo^{21}-o mi jøø^{2}i.

'Aa^{212}-o jin'^{2} Poo^{2}

13 Li'^{3} jmaa^{2}aa' joon tá^{1} taain^{212}-'oo' coon'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa'. Jo jmaa^{2}aa' 'goo^{2}oo', ngɨɨ^{2}ii' la tɨ́ii^{2} ngɨ^{1} tsá^{2} 'in uncoon'^{13} Dios 'ii.

14 Joon jilaa'^{21} 'e jmoo^{2}oo', jmoo^{2}oo' tsʉ 'wii'^{13}i 'iin^{212}gɨɨ' 'áai^{1} Dios coon'^{13} tsá^{2}.

15 Joon, tsaru'^{1}u', ñí^{2} 'naa' 'e Estéfanas coon'^{13} 'in tsá^{1} in~~uu~~ tya'a 'ii nifu jai'^{2} galíi^{2}i 'e júu^{3} tyú^{2} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2} jee^{212} 'in néei^{1} fu li sii^{21} Acaya. Joon gacwo'^{2}-tsi gaunjíi^{2}in 'in jai'^{2} líi^{2}i Cristo catyaai^{2}.

16 Ts~~u~~ 'wii'^{13} joon míi^{3}ii tyani^{2}ii' wa'a ij-maa^{2}aa' nú~~u~~^{13}~~uu~~' tsá^{2} la 'ii la joon jon jileei'^{21} 'in uncoon'^{13} joon 'in jmoo^{1}o to^{2} tya' Dios.

17 Galijløø'^{3}moo 'e cwolíin^{2} Estéfanas, coon'^{13} Fortunato, coon'^{13} Acaico. 'In do gajmee^{1}i tyiia 'e jo lí^{2} jméi^{1} 'naa' ts~~u~~ jo toon^{212}o'o coon'^{13} 'naa'.

18 Ts~~u~~ 'in tsá^{2} do gauntyú^{2}-tsii la joon jon 'naa' gauntyuu^{21}-'oo'. 'Ná^{1}-a un'goo^{3}o' tsá^{2} la 'ii.

19 'Aa^{212}moo' fuu^{212}uu jin'^{2} 'in jai'^{2} líi^{2}i Cristo 'in néei^{1} la caain^{21} li sii^{21} Asia. La joon jon jin'^{2} Aquila coon'^{13} Priscila coon'^{13} jileei'^{21} 'in jai'^{2} líi^{2}i Cristo 'in uncaan^{21}in in~~uu~~ tya'a 'e un'goo^{21}o Dios. Jin'^{2}in la 'oo'^{21} ru'^{1}u' coon'^{13} Ña'ñ~~u~~'^{1}~~u~~'.

20 Joon jileei'^{21} 'in jai'^{2} líi^{2}i Cristo néei^{1} lo jin'^{2}in: "'Aa^{212}moo'." Fee'^{13}naa' 'e tyú^{2}-~~u~~ la jaiin^{21} la jaan^{21}naa' la 'oo'^{21} ruu'^{21}naa'.

21 Jna-a, 'in sii^{21} Poo^{2}, jmóo^{3}oo 'e júu^{3} lo coon'^{13} cwóo^{3}oo.

22 Cwoli'ee'^{1}mo Dios jileei'^{21} 'in jo 'iin^{212}in Ña'ñ~~u~~'^{1}~~u~~' Jesucristo. ¡'Ná^{1} jee^{212} jna', Ña'ñ~~u~~'^{1}~~u~~'!

23 Cwouncwaai'^{3} Ña'ñ~~u~~'^{1}~~u~~' Jesucristo 'naa'.

24 Joon cwoliñí^{2}ii' 'e 'iin^{212}na 'naa' 'wii'^{13}i Cristo Jesús. Amén.

Jí² tɨ tún² 'e gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i 'in tsá² 'in néei¹ Corinto

Siin²¹in Poo² 'e jí² lo tya' 'in jai'² lɨ́ɨ²i néei¹ Corinto

1 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' tɨ́ɨ²i 'in tsá² néei¹ Corinto. Joon jna-a, Poo², lɨ́ɨ¹na apóstol tya' Jesucristo to² tyʉ'² Dios Jmii²¹. 'Øøi'²¹-tsi tsá² 'e gatyii'¹³in Dios jna 'e cwo'³oo tsá² júu³ tyʉ́² tya'a. Siin²¹² jna'a caan²¹mo coon'¹³ tsaru'¹u' Timoteo 'e jí² lo tɨ́ɨ²i 'in tsá² jai'² lɨ́ɨ²i Dios 'in néei¹ fuu²¹ Corinto coon'¹³ jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ²i lɨcaain²¹ lɨ sii²¹ Acaya.

2 Cwauncwaa'³i Ñʉ'¹ʉ' Dios coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo jilee'²¹naa' 'e cwoseen²¹naa' tyʉ́²-ʉ.

Ní² Poo² wúu¹

3 Cwoo'¹³ jna'a 'maai'¹³ 'in Dios tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, 'ii Jmii²¹o jon. Joon fee'¹mo-tsi 'wii²¹² tyii'i 'in Jmii²¹ do. Cwo'¹o 'in Dios do jna'a jilaa'²¹ fo'feei'¹ tya'a.

4 Joon Dios do cwo'¹o jna'a jilaa'²¹ fo'feei'¹ coon'¹³ jilaa'²¹ wúu¹ nee²¹e'e 'e coon'¹³ la joon jna'oo'o lí²-i cwóo¹³o'o 'e fo'feei'¹ do 'e gacwo'¹o Dios jna'a tya' tsá² xeei'²¹ 'in seen²¹in fa'í².

5 Tsʉ lagɨ nee²¹e'e 'e wúu¹ 'áai¹ 'e ganí² Cristo la joon jon 'ii'¹³na'a coon²¹ fo'feei'¹ tya'a.

6 Tsʉ 'wii'¹³ joon mo ganee²¹e'e wúu¹ joon gacwo'¹ Dios jna'a fo'feei'¹ coon'¹³ la joon 'e galisá² fo'feei'¹ tyii'i 'e cwóo¹³o'o 'naa'. Joon coon'¹³ 'e fo'feei'¹ 'e ga'ii'¹³na'a joon gacwóo¹³o'o 'naa' jon, coon'¹³ la joon taa'²¹ jmaa²aa' 'e fee'¹-'oo' coon'¹³ 'e wúu¹ i'óo²oo' 'e lɨ la lɨ 'e wúu¹ ganee²¹e'e. Jmoo¹o Dios la joon ilisá² fo'feei'¹ tyii' joon itiin'¹³naa'.

7 Joon jo cu'²-tsii'i coon'¹³ 'naa' tsʉ nee²¹oo'o 'e xʉfiin'¹³ ñí³ 'naa' wúu¹ la ganee²¹e'e la joon jon i'ii'¹³naa' fo'feei'¹ tya' Dios la ga'ii'¹³ jna'a.

8 Tsaru'¹u', 'iin²¹²na'a 'e liñii²¹ 'naa' 'e fa'í³ 'e galiseen²¹na'a coon²¹ lɨ sii²¹ Asia. Tsʉ 'áa¹mo ganee²¹e'e wúu¹ ca jiin'¹³ jo itaa'²¹gɨɨ'ɨ. Joon galɨ́ɨ²na'a 'e jo iwóo¹³o'o 'e jiin'¹i'in.

9 Lɨ́ɨ¹na'a la lɨ́ɨ¹i tsá 'in tɨ lɨ ijúun²mo. Pe coon'¹³ la joon ga'e'²e Dios jna'a xiiala ngɨɨ²¹ɨ'ɨ jo cu'²-tsii'i coon'¹³on. Joon 'in Dios do jmoo¹o jiin'¹in tsá² 'in najúin¹. Dios do ga'e'²e jna'a wa'a ngɨɨ²¹ɨ'ɨ coon'¹³ 'wa'pí³ tya'a jon'gɨ coon'¹³ 'wa'pí³ tyii'i yiia'a.

10 Dios ga'woo¹i jna'a jee²¹² 'e fa'í³ do ijúun²na'a joon ca no nogɨ i'wóo¹i jna'a. Joon jo cu'²-tsii'i wa'a iwói¹gɨ jna'a tsa'oo²¹ 'yíia¹

11 wa'a 'naa'gɨɨ' uncoon'¹³ jna'a coon'¹³ 'e júu³ tyʉ́² tyii'. Joon mi lái¹ Dios jna'a 'wii'¹³ júu³ tyʉ́² 'láai² do 'e gafuu²¹² 'naa' do joon fúu¹mo icwo'² Dios 'maai'¹³.

Cwoo¹ Poo² cwáain¹ 'e jo mo cwée¹i Corinto

12 Jløø'³moo'o 'wii'¹³ 'e 'ɨ¹-tsii'i 'e nigangɨɨ²¹²ɨ'ɨ tyani²ii' 'e tyʉ́²-ʉ joon jo mo tyii¹a'a 'naa' tóo² jiin'¹³xʉ. Gauncoon'¹³ Dios jna'a 'e gajmoo²¹o'o tyani tsá² la joon 'e tyʉ́²-ʉ jon' wa'a 'e jmɨɨ¹-tsii'i.

13 Joon mo gasii²¹²na'a jí² tɨ́ɨ²i 'naa' 'e taa'¹³ jiin'¹³ 'e júu³ tyii'i 'e lí² untsaa'¹³naa' joon lí² 'øø'²¹mo-'oo'. Joon ga'ɨ¹-tsii 'e lí² 'øø'²¹mo-'oo' tyʉ́²-ʉ.

14 Tsʉ nano cwii¹moo' jna'a capii'³ pe 'iin²¹²na 'e ilicwii¹moo' jna'a 'e tyʉ́²gɨ 'e coon'¹³ la joon lí²-i jmaa²aa' jløø'³naa' 'wii'¹³ jna'a, lagɨ ijmoo²¹o'o jløø'³na'a 'wii'¹³ 'naa' mi tí² jmɨɨ²¹² icwée¹i Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

15 Jo'¹o galɨ́ɨ²na jilaa'²¹ 'elo, joon tsʉ 'wii'¹³ joon, ga'ɨ¹-tsii yajøø²na 'naa' nifu 'e coon'¹³ la joon lí²-i jløø'³naa' tún² fu.

16 'E ga'ɨ¹-tsii li gangɨɨ²¹²na lɨ née²naa' mi ní³ii fu lɨ sii²¹ Macedonia. Joon mi gaa'¹³na tún¹ foo'¹³na 'naa'. Joon mi yuui'¹³ joon lí² uncoon'¹³ 'naa' jna fu¹ 'yuu²na fu Judea.

17 ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e túin¹ júu³ tyiia mo ga'ɨ¹-tsii jmóo³oo 'elo pe jo gajmáa³aa? ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e lɨ́ɨ¹na la lɨ́ɨ¹i 'in tsá² taan²¹²in juncwii²¹ 'in jo untiin'¹³ júu³ tya'a? ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' ifuu²¹²uu 'naa': "'E joon ilí²", pe 'ɨ¹-tsii 'e jon'² la joon ilí²; sɨ ifuu²¹²uu 'naa' 'ee: "Jon'² la joon ilí²", pe 'ɨ¹-tsii 'e joon ilí²?

18 'Esa la joon-on, tsʉ Dios jma'²a 'naa' júu³ 'e jo lɨ́ɨ¹na'a tsá² túin¹ júu³ tya'a.

19 Tsʉ Cristo Jesús, 'in Jóon¹ Dios, jo lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨ¹i 'in túin¹ júu³ tya'a, joon Silvano, coon'¹³ Timoteo coon'¹³ jna cwoo¹³o'o 'naa' jiin'¹³ 'e júu³ tya' 'ii. Jmai'² júu³ ja'²mo 'e sá² tya' Cristo.

20 Joon jilaa'²¹ júu³ ga'ɨɨ¹ɨ Dios itiin'¹³in coon'¹³ Cristo. Joon tsʉ 'wii'¹³ joon un'góo³o' Dios mi sɨ́ɨ¹³ɨ'ɨ 'e ja'²mo júu³ tya'a 'wii'¹³i Cristo Jesús.

21 Joon 'in Dios do, 'ii 'in nigajmaa¹a taa'²¹-a jna'a joongɨ taa'²¹ 'naa' jon. Joon 'ii gatyii'¹³in jna'a.

22 Joon lawa sello tya'a gateen¹in jna' 'e lɨ́ɨ¹na' tsá² tya'a joon gasii'²¹i Espíritu Tyʉ́² tya'a tsi jna' 'e lɨ́ɨ¹i lawa coon²¹ 'e sɨjnɨɨi'¹³ 'e i'ii'¹³na' jilaa'²¹ 'e tɨ́ɨ²na'.

23 Pe fuu²¹²uu 'naa' tyani Dios jo mo gacwéi¹na jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto tsʉ jo mo gali'iin²¹²na jmáa³aa 'e gó² coon'¹³ 'naa'.

24 Jo mo gali'iin²¹²na'a tyʉʉ'¹³ʉ'ʉ 'naa' to² 'ee 'ná¹ jai'² lɨ́ɨ²naa', jiin'¹³ gali'iin²¹²na'a 'e lijløø'³mogɨɨ' tsʉ tá² taan²¹²naa' coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa'.

2

1 Joon tsʉ 'wii'13 joon ga'ɨ1-tsii jo góo1gɨi 'e
lɨ́i1na fa'í3 tsʉ 'ná1-a jíi3na 'naa' joon sɨ cwo'3oo
'naa' fa'í3.
2 ¿Xiiala ilí2 jmáa3aa jløø'3na coon'13 'in do
'in jmáa3aa jmaa1a fa'í3 'ido? Coon'13 la joon
jo lí2 jmáa3aa jløø'3na coon'13 'naa'.
3 Tsʉ 'wii'13 joon gajíi3na 'naa' coon'13 'e
jí2 do 'e gasɨ́i3na 'naa' tsʉ jo 'iin212na góo3oo
wa'a jmáa3aa fa'í3 coon'13 'in 'ná1 unjløø'3na
coon'13. Tsʉ lɨ́i2na wa'a ijløø'3na la joon jon
'naa' ijmaa2aa' jløø'3naa'.
4 Joon mo gajmáa3aa 'e jí2 do joon ga'óo3-oo
fa'í3, xuui212-tsii gatoo'21o jmɨi21 uní3ii tsʉ
jo 'iin212na jmáa3aa 'e 'óo2oo' fa'í3 coon'13 'e
jí2 do. Gali'iin212na 'e lí2 ñí2ii' xiiati 'áai1 'e
'iin212na 'naa'.

Jmaa2aa' feei'1-'oo' 'wii212 tya' 'in ga'láa1 do

5 Joon jon'on jiin'13 jna 'in ga'aa1a fa'í3
'wii'13 'e gajmaa1a 'in tsá2 do pe joon
ga'aa2xʉʉ' fa'í3 jon. Gafuu212uu 'naa':
"Ga'aa2xʉʉ' fa'í3" tsʉ jo 'iin212na lifee'1gɨ tsaa2
tya' 'ido.
6 Joon 'e wúu1 ganí2 'in tsá2 do to2
tyʉʉ'21naa' la jee212 fúu1moo', líin2mo 'e wúu1
do.
7 Joon nano 'ná1 jmaa2aa' feei'1-'oo' 'wii212
tya'a, joon 'ná1 cwo2oo' fo'feei1 tya'a 'e
coon'13 la joon jo lí2 xuui212gɨ-tsi.
8 Tsʉ 'wii'13 joon mɨ́3ɨi tyaní2ii' 'iin212moo'
'ido tún1 jiin'13 la nigali'iin212moo'.
9 Joon mo gajmáa3aa 'e jí2 do, gajmáa3-oo
yʉto2 ijøø3na wa'a 'iin212naa' jmaa2aa' jiin'13
la fuu212uu 'naa'.
10 Joon wana jmaa2aa' feei'1-'oo' coon'13
doñi'iin tsá2, jna-a jon feei'1mo-tsii tya'a.
Jmóo3oo feei'1-tsii tya'a, wa'a la jai'2
niga'láa1a tyiia. Jmóo3oo la joon 'wii212 tyii'
tyani Cristo.
11 Jmóo3oo la joon 'e jo lí2 tsa'i2 Satanás
jee212 jna' tsʉ ñé3o' xiiala jmoo1o 'ido.

Mo taan1in Poo2 fu Troas

12 Joon mo gacwéi1na 'e fuu21 Troas 'e
cwó3oo 'e júu3 tyʉ́2 tya' Cristo tya' 'in néei1
do lawa'a ganá1 Dios coon21 fu1 fee'1 tyiia 'e
icwó3oo 'e júu3 tya' Ña'ñʉ'1ʉ'.
13 Pe jo gatsee'21na 'in tsaru'1u' Tito 'e fuu21
do, joon gajmaa1a cu'2u-tsii tsʉ jo gatsee'21na.
Tsʉ 'wii'13 joon ga'ɨ́i3ɨi júu3 'in tsá2 do joon
gangóo3oon fu lɨ sii21 Macedonia.

Lɨ'2o' 'wii'13i Cristo

14 Cwóo13o' 'maai'13 Dios tsʉ coon'13 'ii'21
tya'a ilii'1i' 'in 'lɨii'3 do 'wii'13 Cristo Jesús.
Joon la nii'13 coon21 jmá2 jmafuu21 la
caain21, la joon gajmaa1a Dios 'wii'13 jna'a,
ganii'13 'e júu3 tyʉ́2 tya'a la caain21 lɨ lí2 nuu1
tsá2.
15 Tsʉ, jna'o', lɨ́i1na' lawa coon21 'e lɨ́i1na'
jmafuu21 'e cwo'1o Cristo Dios. Joon 'e jma-
fuu21 do nii'13 la 'o'2 'in tiin'13in tiin'13 la 'in jo
tiin'13in.
16 Joon tya' 'in jo tiin'13 'e jmafuu21 do
lí2 lawa coon21 jmá2 jmaxʉʉ2 'e jngoo'2 tya'
tsá2. Nuu1o pe jo nʉʉ'13ʉ. Pe tya' 'in tsá2
'in tiin'13 'e jmá2 do lɨ lawa coon21 jmafuu21
'e cwo'1 fu juncwii21 tya' tsá2. Joon jiin'13
jna'oo'o lí2 jmá1 jilaa'21 'elo tsʉ jo lɨ́i1na'a la
lɨi1i 'in catyaai21 'in cwo1 júu3 tya' Dios wa'a
lí2 jna'1a cuu2.
17 Lɨ' cɨi'13ɨ jmoo21o'o, tsʉ faa'13a'a 'e
cwáain1 tya' Cristo tyani Dios coon'21 cee
tún2-un lawa tsá2 'in gasii21in Dios.

3

'E júu3 'múui2 'e ga'ɨi1ɨ Dios

1 Mi faa'13 jna'a la no, ¿tɨ lɨ́i2naa' 'e jiin'13
'e untyuu212na'a yiia'a tún1? ¿Sɨ lɨ́i2naa' 'ee 'e
'ná1-a cwoo13o'o 'naa' jí2 'e jin'2 xiiala lɨ́i1na'a,
sɨ 'ná1-a 'ee mɨi21ɨ'ɨ 'naa' 'e cwo2oo' jna'a jí2 la
joon la jmoo1o 'inlɨ́i13?
2 Jo 'ná1 mɨi21ɨ'ɨ la joon tsʉ 'naa'oo' yaanaa'
lɨ́i1naa' lawa coon21 jí2 'e jin'2 xiiala lɨ́i1na'a. Jo
'ná1gɨi'ɨ coon21 jí2 xiia'. Tsʉ mo jøøi2 tsá2 'naa'
cón2 tsá2 cwáain1 xiiala lɨ́i1na'a.
3 Tsʉ 'naa', lɨ́i1naa' lawa coon21 jí2 'e gaj-
maa1a Cristo joon jna'oo'o gajoon'13oo'o tya'
tsá2. Pe jo lɨ́i1naa' coon21 jí2 'e gajmaa1a tsá2
coon'13 'in1 jmɨjní2. Galɨ́i1naa' lawa coon21 jí2
'e gajmaa1a 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios. Joon
'in Dios 'in jiin'1 'ii. Jo galɨ́i1naa' lawa jí2 'e
gataan2an tsá2 tsaa'2 cuun212 pe 'in Espíritu
Tyʉ́2 do gataan2an 'e júu3 do tsi corazones
tyii'.
4 Lí2-i sii'13 jna'a 'naa' la joon tsʉ jo
cu'2-tsii'i coon'13 Dios 'wii'13i Cristo.
5 Jo lí2 jmoo21o'o jiin'13 coon21 yiia'a pe
jmoo21o'o jilaa'21 'ii'21 tya' Dios.
6 Joon Dios do cwo'1o jna'a pí3 wa'a
cwóo13o'o 'e júu3 'múui2 'e ga'ɨi1ɨ. Joon 'e júu3
'múui2 do jo lí2 wa'a jmaa1a tsá2 nʉʉ'13ʉ 'e
júu3 gajmaa1a 'lɨi212 Moisés tsaa'2 cuun212. Pe
'e júu3 'múui2 do lí2 lawa coon21 juncwii21
'múui2 'e cwo'1 'in Espíritu tya' Dios tsá2.
Tsʉ 'e júu3 gacwo1 'lɨi212 Moisés do jmoo1o
júun2na'. Pe 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios do
cwoo1o fu juncwii21 tyi'.
7 Joon 'e ley do 'e gacwo1 'lɨi212 Moisés galí2
tsaa'2 cuun212. Joon mo gacwo'1 'lɨi212 Moisés
tsá2 Israel 'e cuun212 'e taa'13 ley do galí2
lawa coon21 'e 'ya'2gɨ 'áai1. Joon 'e ni2 Moisés
do galijɨi'1mo 'áai1 ca 'in tsá2 Israel do jo lí2
jøø2ø níi1i xʉfiin'13 nigaguui21 'e jɨi'1 do. Pe
wana gacwo1 Dios coon'13 'e 'ya'2gɨ 'áai1 'e ley
do 'e jmoo1o júuin2 tsá2
8 'e fee'1gɨ 'áai1 'e 'ya'2gɨ tya' 'e júu3 'múui2 'e
cwo'1 'in Espíritu Tyʉ́2 jna'.

9 Coon'13 'e 'ya'2gɨ ga'ii'21 tsá2 'e ley do 'e
píin2 tsá2 lɨ 'ii21 pe 'e 'ya'2gɨ 'áa1mo 'e júu3
'múui2 tya' Dios 'e jin'2 'e jo tsaa2 røøi21gɨ'.
10 Tsʉ 'e 'ya'2gɨ tya' 'e ley do jo 'áai1 'ya'2gɨ
mo 'ɨ1-tsi tsá2 tya' 'e 'ya'2gɨ 'áai1gɨ tya' 'e júu3
'múui2 do.
11 Joon wa'a 'ya'2gɨ 'e itaa'21a catá2 'e 'ya'2gɨ
'áa1mo 'e itaa'21a coon21 tøøi2.
12 Joon tsʉ 'wii'13 né3e'e xiiala lɨ́2 júu3 tyii'i
lɨ́2-i faa'13 jna'a jo cu'2-tsii'i.
13 Jo jmoo21o' la gajmaa1a Moisés do tsʉ 'in
Moisés do gajlɨɨ21ɨ níí1i coon'13 coon21 'mɨ'2 'e
coon'13 la joon jo lí2 cón2 'in tsá2 Israel do
cwáain1 'e gaguu1i 'e jɨɨ'1 níí1i. Tsʉ jo taa'21a
'e jɨɨ'1 níí1i do.
14 Pe galɨ́2 tuun21mo 'e 'øøi'21-tsi 'in tsá2
Israel do. Joon ca jmɨɨ212 no mo untsáa1a
tsá2 Israel 'e júu3 tsáai2 gacwo1 Moisés lawa'a
'íi13gɨ 'e 'mɨ'2 do tyaníi1i joon jo 'øøi'21-tsi. Jo
mo gajan'2an 'in tsá2 Israel do 'e 'mɨ'2 do tsʉ
jiin'13 Cristo lí2 jan'2an 'e 'mɨ'2 do.
15 Joon ca jmɨɨ212 no jo 'øøi'21-tsi tsá2 Is-
rael mi untsáa1a 'e jí2 tya' Moisés tsʉ lawa'a
coon21 'e jnɨɨ'13mo 'e 'mɨ'2 do joon jo tsatoo'13
alma tya'a 'e júu3 do.
16 Pe lawa'a coon21 'e gajan'1an 'e 'mɨ'2 do
mo ja'2mo galɨ́ɨ2i Ña'ñʉ'1ʉ'.
17 Joon 'in Ña'ñʉ'1ʉ' do lɨ́ɨ1i Espíritu Tyʉ́2
tya' Dios. Joon jo injnɨɨi'13gɨ 'e 'øøi'21-tsi tsá2
'e 'mɨ'2 do jileei'21 'in 'ii'21i 'in Espíritu Tyʉ́2 do.
18 Joon jo jnɨɨi'13gɨ ní2i' coon'13 'e 'mɨ'2 do pe
lawa coon21 'u1 lɨ́2 ní2i' joon la jɨɨ'1 coon21 'u1
coon'13 'yiiañi'1 la joon jon ní2i' jɨɨ'1 coon'13 'e
'ya'2gɨ tya' Ña'ñʉ'1ʉ'. Joon tɨ'2xʉ tɨ'2xʉ-ʉ isɨ́ɨ13
jna' ilɨ́ɨ1na' la lɨ́ɨ1i. Tsʉ 'e 'ya'2gɨ tya' 'e lí2
tyʉ2gɨ jee212 jna'. Joon 'in Ña'ñʉ'1ʉ' do jmoo1o
jilaa'21 'elo joon 'ii lɨ́ɨ1i Espíritu do.

4

1 Joon Dios gacwo'1 jna'a 'e to2 jmoo21o'o
'wii'13 'wo2-tsio. Joon tsʉ 'wii'13 joon jo
mo gajóon13o'on jiin'13xʉ jmoo21o'o 'e to2 lo
cwóo13o'o 'e júu3 tyʉ́2 do.
2 Pe gatuu212oo'o jilaa'21 'e jmoo1o tsá2
li'ooin21 coon'13 jilaa'21 'e cwo1 tsá2 fa'ii'21.
Joon jo tyiian'13 jna'a tsá2 tóo2 jon'2gɨ
unsɨ́ɨ2na'a 'e júu3 tyʉ́2 tya' Dios. Pe síi13i'i
jileei'21 tsá2 jiin'13 la tí2 'e júu3 jai'2 do. Joon
coon'13 la joon la jaain21 la jaain21 lí2 cón2
cwáain1 tyani Dios xiiala jmoo21o'o sɨ 'e tyʉ́2
sɨ 'e gó2 'ee.
3 'E la ja'2mo 'e sɨjnɨɨi'13 tya' 'inlɨ́ɨi13 'e júu3
tyʉ́2 tyii'i tya' 'e tiin'13 tsá2 pe sɨjnɨɨ'13mo jiin'13
tya' 'in tsá2 'in 'yuui2 fu1 lɨ 'ii21.
4 Joon 'in tsá2 do jo jo'3 lɨ́ɨ2i tsʉ 'wii'13 'in
Satanás, 'in tyʉ'2 to2 juncwii21 lo, gajmee1i
'in tsá2 do lawa'a tsá2 tʉʉ2mo coon'13 'e
'øøi'21-tsi. Joon jo jnée2i xiiala jná2 joo'21 'e
júu3 tyʉ́2 tya' Cristo tyíin1in fu ñʉ'fú2. Joon 'in
Cristo do lɨ́ɨ1i la lɨ́ɨ1i Dios.
5 Joon mi cwóo13o'o 'e júu3 tyʉ́2 do, jo
faa'13a'a cwáain1 tyii'i yiia'a pe faa'13a'a
cwáain1 tya' Jesucristo 'in lɨ́ɨ1i Ña'ñʉ'1ʉ'. Joon
jna'oo'o jiin'13 lɨ́ɨ1na'a tsá2 'in unjíi2in 'naa'
'wii'13 Cristo.
6 Tsʉ Dios do gajin'2in: "Cwojneei21 joo'21
lɨ 'íi1 nʉʉ21." 'Ii jon lawa'a gajmaa1a 'e jná2
joo'21 tsi alma tyi' coon'13 'e 'øøi'21-tsi' 'e
coon'13 la joon liné2e' 'e 'ya'2gɨ tya' Dios 'e
'e'2e Jesucristo jna'.

'Ii'21 tya' Cristo saan21o'

7 Joon 'e júu3 tyʉ́2 tyii'i lo lee21e'e coon'13
cuerpos tyii'i 'e lɨ la lɨ tu'2 cwoo'13 'e 'wó1mo
'áai1 tsʉ coon'13 la joon lí2 ñí2 tsá2 'e 'ii'21 fee'1
tya' Dios jilaa'21 'elo jon' tyijna'a yiia'a.
8 Joon xʉfiin'13 'oo21o'o fa'í3 doñixiia'
tsaa21a'a jo tyʉʉ21ʉ'ʉ 'e fu1 taa2aa'a, joon
xʉfiin'13 'ɨ1-tsii'i 'láai2 'áai1 jo 'goo'21o'o
jmoo21o'o.
9 Joon xʉfiin'13 'øø1mo tsá2 jna'a jo tiuui2gɨ
Dios jna'a. Joon xʉfiin'13 tyʉʉɨ'13 tsá2 jna'a ca
tɨ ni wó2 jo júun2na'a.
10 Joon doñixiia' ngɨɨ21ɨ'ɨ, ngɨɨ21ɨ'ɨ coon21 fu1
lɨ lí2 júun2na'a la gajúin1 Jesús. Joon coon'13
la joon lí2 ñi2 tsá2 'e 'ii'21 tya' Jesús do 'e
uncoon'13 jna'a 'e jo júun2na'a.
11 Joon la 'ɨɨ212 toon21o'on fu juncwii21 lo
ngɨɨ21ɨ'ɨ ijúun2moo'o 'wii'13i Jesús 'e coon'13 la
joon lí2 cón2 tsá2 cwáain1 'e ngɨɨ21ɨ'ɨ 'wii'13
cwáain1 tya' Jesús la 'ɨɨ212 too21o'o cuerpo
tyii'i.
12 Joon ngɨɨ21ɨ'ɨ ijúun2moo'o 'e coon'13 la
joon ilisá2 fu juncwii21 tyii'.
13 Ni jí2 tya' Dios 'e jin'2: "Ja'2mo galɨ́ɨ2na,
tsʉ 'wii'13 joon gafo'3oo." Joon la jai'2 galɨ́ɨ2i
'in tsá2 do la joon jon ja'2mo lɨ́ɨ2na'a joon
faa'13oo'o.
14 Tsʉ né3oo'o 'e Dios gaunjiin'1in Ña'ñʉ'1ʉ'
Jesús jee212 'lɨɨ212 joon né3oo'o jon 'e Dios
do iunjiin'1in jna'a caan21mo coon'13 Jesús.
Joon caan21mo coon'13 'naa' itee2e jna'a fu lɨ
tyíin1in.
15 Joon jilaa'21 'elo galɨ́2 tya' 'e tyʉ́2 tyii',
tsʉ mo gangafuu1i 'in tsá2 do 'in ga'ii'21i 'e
tyʉ́2 'e cwo'1 Dios tsá2 la joon gacwo'1 'láai2gɨ
'maai'13 Dios joon coon'13 la joon untyúi1gɨ
tsá2 Dios.
16 Tsʉ 'wii'13 joon jo tʉʉ21ʉ'ʉ 'e fu1 taa2a'a
jiin'21xʉ. Joon xʉfiin'13 'e ngú1 taan212na'a
ningatsáa2i tɨ' xʉ-ʉ, 'e espíritu tyii'i ningal-
imú2mo la coon21 jmɨɨ212.
17 Tsʉ jo 'ii21 'e wúu1 saan21a'an fu
juncwii21 lo tsʉ jmoono ityeei21. Pe 'e wúu1
saan21a'an lo ijná2 tyijna'a coon21 'e fee'1 'e
tyʉ́2gɨ tyii'i, 'e 'ya'2gɨ 'áai1 'e jo tyéi1.
18 Tsʉ 'wii'13 joon jo cwáain1 lee21e'e
coon'13 'e lí2 jnée2i tsá2 pe lee21e'e cwáain1
coon'13 'e jo jnée2i tsá2. Tsʉ jo taa'21a 'e lí2
jnée2i tsá2 pe taa'21a coon21 tøø2mo 'e jo jnée2i
tsá2.

5

1 Tsʉ né^{3}-oo'o 'e moo^{1} taa^{2}na'a lɨ la lɨ coon^{21} 'nʉ́^{1} 'e jo taa'^{21}. Joon wa'a gaxéi^{1} 'e moo^{1} taa^{2}na'a no nigatyaa^{1}a Dios tyʉ́^{2} coon^{21} 'e 'mɨ́ɨ^{2} fu ñʉ'fú^{2} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo. Joon jo gajmaa^{1} tsá^{2} 'e 'mɨ́ɨ^{2} do.

2 Joon la 'ɨɨ^{212} taa^{2}na'a 'e moo^{1} no 'óon^{2} jna'a tsʉ 'iin^{212}na'a 'áai^{1} 'e tyii'^{13}i'i pe lawa'a sɨn'^{1}ɨ'ɨn 'e 'mɨ́ɨ^{2} do 'e sá^{2} fu ñʉ'fú^{2}.

3 Joon coon'^{13} la joon jo tɨ' rɨngú^{1}na'a tsʉ ityii'^{13}i'i 'e sɨn'^{1}ɨ'ɨn 'mɨ́ɨ^{2} do.

4 Joon la 'ɨɨ^{212} taa^{2}na'a 'e moo^{1} taa^{2}na'a, 'e lɨ́^{2} lawa 'nʉʉ^{21}ʉ'ʉ, 'óon^{2} jna'a joon saan^{21} jna'a fa'í^{3}. Pe jo 'iin^{212}na'a wóo^{13}o'o 'e sɨn'^{1}ɨ'ɨn tsáai^{2} pe 'iin^{212}mogɨɨ'ɨ 'áai^{1} 'e tyii'^{13}i'i 'e sɨn'^{1}ɨ'ɨn 'mɨ́ɨ^{2} do 'e sá^{2} fu ñʉ'fú^{2} 'e coon'^{13} la joon 'e jo taa'^{21} tyii'i iunsɨ́ɨ^{2}moo'o coon'^{13} coon^{21} juncwii^{21} 'mɨ́ɨ^{2}.

5 Joon 'yʉ^{2} to^{2} la joon gajmee^{1}i Dios jna'a joon gacwo'^{1}o jna' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' ilí^{2} tsaa^{21}mo-tsii'i i'ii'^{13}na'a jilaa'^{21} icwo'^{1} Dios tsá^{2}.

6 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo cu'^{2}-tsii'i joon né^{3}oo'o 'e la 'ɨɨ^{212} taa^{2}na'a 'e moo^{1} taa^{2}na'a lo jo toon^{212}o'on coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

7 Joon coon'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na'a ngɨɨ^{21}ɨ'ɨ jon' coon'^{13} 'e nee^{21}e'e.

8 Jo cu'^{2}-tsii'i joon 'iin^{212}mogɨɨ'ɨ 'e tʉʉ^{21}ʉ'ʉ 'e moo^{1} taa^{2}na'a lo joon tsacwoo^{21}o'o coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

9 Tsʉ 'wii'^{13} joon cwo'^{1}-tsii'i jmoo^{21}o'o jiin'^{13} la 'iin^{212}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' xʉfiin'^{13} taa^{2}na'a moo^{1} taa^{2}na'a no sɨ jo taa^{2}na'a 'ee.

10 Joon Cristo ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' jile'^{1}e' joon la jaain^{21} la jaain^{21} i'ii'^{21}i 'e tɨ́ɨ^{2}i tya' 'e gajmaa^{1}a mo táa^{1}i moo^{1} táa^{1}i. I'ii'^{21}i jiin'^{13} la 'e nigajmaa^{1}a sɨ 'e tyʉ́^{2} sɨ 'e gó^{2} 'ee.

Tyʉ́^{2} 'tí^{1} fu juncwii^{21} 'wii'^{13}i Cristo

11 Joon tsʉ 'wii'^{13} né^{3}e'e 'e 'ná^{1} li 'gøøi'^{21} tsá^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' cwo'^{1}-tsii'i 'e liñí^{2} tsá^{2} xiiala lɨ́ɨ^{1}na'a. Pe ñí^{2} Dios xiiala lɨ́ɨ^{1}na'a joon 'ɨ^{1}-tsii 'e 'naa'oo' jon ñí^{2}ii'.

12 Jo faa'^{13}a'a 'naa' 'e untyuu^{21}moo'o yiia'a tyaní^{2}ii'. Pe 'ii^{212} jna'a 'e jløø'^{3}naa' 'wii'^{13} jna'a. Joon coon'^{13} la joon 'e sá^{2} 'e fuu^{212} 'naa' 'in tsá^{2} do 'in unjløøi'^{3} yaai jiin'^{13} coon'^{13} 'e lí^{2} jnee^{1}i tsá^{2} jon' coon'^{13} 'e sá^{2} 'e 'yʉ^{2}-tsi.

13 Joon wa'a 'ɨ^{1}-tsi 'in tsá^{2} do 'e tsá^{2} caa^{212}mo jna'a cwáain^{1} tya' Dios 'e joon, pe wa'a jo caai^{212} jna'a jmai'^{2} 'e tyʉ́^{2} tyii' jmoo^{21}o'o.

14 Joon tsʉ 'wii'^{13} gali'iin^{212}in Cristo jna'a 'ná^{1} untiin'^{13} jna'a jiin'^{13} la to^{2} nʉʉ'^{13}ʉ'ʉ. Joon 'ɨ^{1}-tsii'i 'e gajúin^{1} jaain^{21} tsá^{2} tya' jilee'^{21}mo, joon wana gajúin^{1} 'in jaain^{21} do tya' jilee'^{21}mo joon nijúin^{1} jileei'^{21}.

15 Joon Cristo gajún^{1}mo 'wii^{212} tya' jileei'^{21}. Joon tsʉ 'wii'^{13} gajún^{1}mo Cristo 'wii^{212} tya'a joon gajiin'^{1}o jee^{212} 'lɨɨ^{212} 'e coon'^{13} la joon 'ná^{1} jmá^{1} tsá^{2} taan^{212}in fu juncwii^{21} jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2}ʉ, jo 'ná^{1}gɨ jmáa^{1}a jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} yaai.

16 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo lé^{2}gɨɨ'ɨ cwáain^{1} tya' tsá^{2} la jmoo^{1}o 'in tsá^{2} 'in 'ɨ^{1}-tsi jiin'^{13} 'e sá^{2} fu juncwii^{21} lo. La joon ga'i^{1}-tsii'i tya' Cristo la mo jéei^{1} pe jo 'ɨ^{1}gɨ-tsii'i la joon no.

17 Tsʉ mo licaan^{21}in tsá^{2} coon'^{13} Cristo galɨ́^{2} 'mɨ́ɨ^{2}mo 'ii. Gatsé^{1}mo 'e sɨɨin'^{13} do tsʉ gacwá^{2} 'e 'mɨ́ɨ^{2}.

18 Joon Dios gajmaa^{1}a jilaa'^{21} 'elo. Joon 'in Dios do gajmaa^{1}a 'e saan^{21}an' røø^{21} coon'^{13}on 'wii'^{13}i Cristo. Joon gacwo'^{1}o Dios jna'a to^{2} 'e jmoo^{21}o'o 'e seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2} coon'^{13} Dios.

19 'E 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e 'wii^{212} Cristo jmoo^{1}o Dios 'e seein^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} røø^{21} coon'^{13}on, jo cón^{2}gɨ cwáain^{1} tsaa^{2} 'noo^{1}o tsá^{2}. Joon gatyaa^{1}a Dios cwoo^{21}o'o 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do 'e jmoo^{1}o tsá^{2} røø^{21} coon'^{13} Dios. Joon jna'oo'o 'ná^{1} cwoo'^{13}o'o tsá^{2} xeei'.

20 Tsʉ 'wii'^{13} joon lɨ́ɨ^{1}na'a lawa'a tsá^{2} 'in gasii^{1}in Cristo. Joon lawa 'e mɨ́^{2} Dios tyaní^{2}ii' mi mɨɨ^{21}ɨ'ɨ tyaní^{2}ii'. Joon mɨɨ^{21}ɨ'ɨ tyaní^{2}ii': Cwoseen^{21}naa' røø^{21} coon'^{13} Dios.

21 Jo ga'ngo^{1}o Cristo jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2}. Pe 'wii'^{13}i tyijna' gacwo'^{1} Dios Cristo tsaa^{2} tyi' 'e coon'^{13} la joon lí^{2}-i lisaan^{21} jna' 'in tyúi^{1} la tyúi^{1} Dios.

6

1 Caan^{21}mo jmoo^{21}o'o to^{2} coon'^{13} Dios, joon mɨɨ^{21}ɨ'ɨ tyaní^{2}ii' jo cwóo^{2}oo' wa tsáa^{1}a lɨ' caai^{1} 'e gajmaa^{1}a Dios feei'^{1}-tsi 'wii^{212} tyi'naa'.

2 Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in:

Ganúu^{3}oo júu^{3} tyi'i mo galɨ́^{2} feei'^{1}-tsii;
gauncoon'^{13} jna 'nʉ 'e jmɨɨ^{212} gajmáa^{3}aa tiin'^{13} 'nʉ.

Joon nano sii'^{13}i'i 'naa' jmɨɨ^{212} no-o 'e feei'^{1}-tsi Dios tya' tsá^{2}; 'e jmɨɨ^{212} no-o 'iin^{212}in Dios jmaa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2}.

3 Joon jo jmoo^{21}o'o jín^{1} tya' jiin'^{13} jaain^{21} tsʉ la joon jo lí^{2} faa'^{21} tsá^{2} 'laa'^{21} tya' 'e to^{2} jmoo^{21}o'o.

4 Pe 'iin^{212}moo'o 'ee'^{13}e'e tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmoo^{21}o'o 'e jmoo^{21}o'o jiin'^{13} 'e to^{2} tyʉ'^{2} Dios. Coon'^{13} jilaa'^{21} 'e ngɨɨ^{1}i jna'a 'ee'^{13}e'e tsá^{2}, coon'^{13} jilaa'^{21} wúu^{1} 'e ganee^{21}e'e joongɨ coon'^{13} jilaa'^{21} jmɨɨ^{212} 'aa^{212} tyii'i joongɨ coon'^{13} jilaa'^{21} fa'í^{3} galɨ́^{2} saan^{21}a'an 'ee'^{13}e'e tsá^{2} 'e jmoo^{21}o'o to^{2} tyʉ'^{2} Dios.

5 Nigapó^{2} tsá^{2} moowoo^{21}o'o; joon nigatain'^{2} tsá^{2} jna'a 'nʉñí^{3}; joon gajmee'^{21}mo tsá^{2} jna'a mɨɨ'^{13}. Joon nigajmoo^{21}o'o to^{2} 'ii^{21}. Sá^{2}-a mo jo gacwuu^{2}u'u joon gangɨɨ^{21}na'a 'e jo sá^{2} tye'^{1}e'e.

6 Joon coon'^{13} 'e jmoo^{21}o'o jmai'^{2} 'e tyʉ́^{2}; joon coon'^{13} 'e 'øøi'^{21}-tsii'i 'ee'^{13}e'e tsá^{2} 'e jmoo^{21}o'o to^{2} tya' Dios. 'Ee^{13}e'e jon coon'^{13} 'e 'wó^{2}-tsii'i joongɨ coon'^{13} 'e feei'^{1}-tsii'i joongɨ coon'^{13} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} 'in uncoon'^{13} jna'a.

'Ée^{13}e'e jon coon'^{13} xiiala 'iin^{212}moo'o tsá^{2} xeei' 'e jmoo^{21}o'o tó^{2} tyʉ'^{2} Dios.

7 Joon lini^{1} tsá^{2} 'e jmoo^{21}o'o 'e to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'wii'^{13} coon'^{13} 'e júu^{3} jai'^{2} 'e cwoo'^{13}o'o tsá^{2} joon 'wii'^{13} 'e 'ii'^{21} tya' Dios 'e 'oo^{21}o'o. Joon tsʉ 'wii'^{13} jmoo^{21}o'o jiin'^{13} 'e tyú^{2}-ʉ lawa'a un'gøø'^{13}na'a yiia'a.

8 Sá^{2}mo 'e un'goo^{1} tsá^{2} jna'a, sá^{2}mo jon jo un'goo^{1} tsá^{2} jna'a. Sá^{2}mo 'e faa'^{21} tsá^{2} tyú^{2} tyii'i, sá^{2}mo jon faa'^{21} tsá^{2} 'laa'^{21} tyii'i. 'Inlíii^{13} jin'^{2} 'e tsá^{2} tajuu^{21}mo jna'a, 'inlíii^{13}gɨ jin'^{2} 'e ja'^{2}mo júu^{3} tyaa^{21}a'a.

9 Sá^{2}mo faa'^{21}a lawa'a jo cwii^{1}in jna'a, pe sá^{2}mo jon 'e faa'^{21}a lawa'a cwii^{1}in jna'a. Mo líii^{13} ngii^{21}i'ɨ tóin^{1} 'mó^{1} pe saan^{21}gii'ɨ. Nee^{21}e'e wúu^{1} 'áai^{1} pe jo mo gajúun^{2}na'a.

10 Joon xʉfiin'^{13} toon^{21}o'on fa'í^{3}, toon^{21}o'on 'e jløø'^{3}moo'o jon. Joon xʉfiin'^{13} tañíi^{2}moo'o fúu^{1}mo tsá^{2} 'ii'^{21}i 'láai^{2} 'e jmaai^{1} to^{2} tya'a 'wii^{212} tyii'i. Joon xʉfiin'^{13} jo 'e sá^{2} tyii'i Dios cwo'^{1}o jna'a jilaa'^{21} 'e 'naa^{21}na'a.

11 Tsaru'^{1}u' 'in néei^{1} Corinto, nigafee'^{13}na'a 'naa' coon'^{13} júu^{3} coon^{21} tsáa^{1}. Nigafee'^{13}na'a 'naa' jiin'^{13} la tí^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsii'i.

12 Jløø'^{3}moo'o 'wii'^{13} 'naa' pe 'naa'gii' jo jløø'^{3}naa' coon'^{13} jna'a.

13 Tsʉ 'wii'^{13} joon míi^{3}ii tyaní^{2}ii' lawa jaain^{21} jmii^{21} tsá^{2}, untyuu^{21}-'oo' 'wii^{212} tyiia la galí^{2} tyú^{2}-tsii 'wii^{212} 'naa'.

Taain^{212} Dios jee^{212} jna'

14 Jo uncaan^{21}naa' coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in jo jai'^{2} líi^{2}i tsʉ jo jmee^{1}i tyii'. Jo lí^{2} uncaain^{21} tsá^{2} 'e tyú^{2} coon'^{13} 'e gó^{2}. Jo lí^{2} cai'^{2} tsá^{2} 'yiiañi' coon'^{13} 'e nʉʉ^{21}.

15 Jo lí^{2} jmá^{1} tsá^{2} coon^{21} røøi^{21} Cristo coon'^{13} Satanás. Wa'a la joon, ¿xiiala ilí^{2} uncaain^{21} 'in tsá^{2} jai'^{2} líii coon'^{13} 'in jo jai'^{2} líi^{2}i?

16 ¿Xiiala lí^{2} tsa'í^{2} dioses 'in gajmee^{1}i tsá^{2} lɨ tyʉ'^{2} Dios to^{2}? Pe 'naa' líi^{1}naa' tsá^{2} 'in tyʉ'^{2} Dios, 'in jiin'^{1}, to^{2}. Jiin'^{13} la nigajin'^{2} Dios:

Intaan^{212}na joon ingii^{212}na jee^{212} 'ii; joon ilíi^{1}na Dios tya'a, joon 'in tsá^{2} do ilíin^{2} tsá^{2} tyiia.

17 Tsʉ 'wii'^{13} joon gajin'^{2}o jon Ña'ñʉ'^{1}ʉ':

Jeen'^{13}naa' jee^{212} 'in tsá^{2} do joon siin'^{13}naa' coon'^{21}.

Jo un'lii'^{21}naa' yaanaa' coon'^{13} 'e gó^{2}

18 joon i'ii'^{13}na 'naa' joon ilíi^{1}na lawa jaain^{21} 'Ñú^{2}ʉʉ' joon 'naa'gii' ilíin^{2}naa' lawa xuui^{212} tsañʉʉ'^{1} joon xuui^{212} tsamí^{2} tyiia.

La jon jin'^{2} 'in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'in jmaa^{1}a jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in.

7

1 'E lo-o 'e júu^{3} ga'ii^{1}ɨ Dios tyi', tsaru'^{1}u', 'in 'iin^{212}na. Tsʉ 'wii'^{13} joon 'ná^{1}-a tʉʉ^{212}ʉ' jilaa'^{21} 'e un'liii'^{21} jna', tiin'^{13} la ngú^{1} toon^{212}o' lagɨ espíritu tyi'. Joon tsʉ 'wii'^{13} un'goo^{2}o' Dios 'ná^{1} cwoo'^{13}-tsi' 'e ngii^{21}i' 'e tyú^{2}na' tyaníi^{1}i.

Jløø'^{3}mo Poo^{2} coon'^{13} 'in tsá^{2} néei^{1} Corinto

2 ¡Wa'a núu^{3}duu' júu^{3} tyiia! Jo mo ga'laa^{21}a'a tya' jiin'^{13} jaain^{21} 'naa' jon'gɨ ga'ée^{13}e'e júu^{3} gó^{2} jon'gɨ mo gatyíin^{13}a'an 'naa' tóo^{2} jiin'^{13} jaain^{21}.

3 Joon jo fuu^{212}uu 'naa' wa'a cwo'^{2}oo 'naa' tsaa^{2} tsʉ la mo gafuu^{212}uu 'naa' la jéei^{1} jløø'^{3}moo coon'^{13} 'naa' wa'a saan^{21}gɨ' si júun^{2}mogɨ' caan^{2}mo 'ee.

4 Jo cu'^{2}-tsii coon'^{13} 'naa' joon jløø'^{3}moo 'áai^{1} coon'^{13} 'naa'. Joon xʉfiin'^{13} nee^{21}e'e wúu^{1} jo tʉʉ^{3}ʉʉ 'e fu^{1} 'yuu^{2}na joon jløø'^{3}moo.

5-6 Tsʉ nicwée^{1}i Tito joon coon'^{13} júu^{3} tyaan^{1}an Dios gatyá^{2}-tsii'i 'e unjløø'^{3}na'a 'wii'^{13} 'naa'. Joon xʉfiin'^{13} jo mo ga'ii'^{2} wo'^{1}oo'o ca gatyalii^{21}i'i fu Macedonia, ñí^{2} Dios xiiala tya^{1}-tsi tsá^{2} 'in seen^{21}in fa'í^{3}. Tsʉ doñixiia' ngii^{21}i'ɨ lawa'a coon^{21} 'e injnii^{13}moo'o. Gali'iin^{212}in tsá^{2} jmaa^{1}a 'e gó^{2} tyii'i joon 'ɨ^{1}-tsii'i 'áai^{2}, 'goo'^{21}-oo'o wa' coon^{21} to^{2} tyii'i 'e ngó^{1} lɨ caai^{1}. Pe gatya-tsii'i mo gacwéi^{1} Tito.

7 Gatya^{1}-tsii'i tsʉ 'wii' gacwéi^{1} Tito pe gatya^{1}-tsii'i jon tsʉ 'wii'^{13} jløø'^{3}mo Tito 'wii'^{13} 'naa'. Joon gatyaa^{1}o júu^{3} xiiala 'iin^{212}naa' jøø^{212}naa' jna'a. Gatyaa^{1}o jon júu^{3} xiiala galixuui^{212}-'oo' joongɨ xiiala ga'ɨ^{1}-'oo' 'áai^{1} 'wii^{212} tyiia. Joon mo gatyaa^{1}a 'e júu^{3} lo galijløø'^{3}na 'áai^{1}gɨ.

8 Caan'^{21}moxʉ galíi^{1}na mo galixuu^{212}mo-'oo' 'wii'^{13} 'e jí^{2} do 'e gasii^{2}na 'naa'. Pe jo líii^{1}gii la joon. Tsʉ wana ga'ɨ^{1}-tsii caan'^{21}mo 'wii'^{13} xuu^{212}mo-'oo' coon^{21} sii'^{13}xʉ,

9 pe nano jløø'^{3}moo. Jløø'^{3}moo jon' tsʉ 'wii'^{13} galixuu^{212}mo-'oo' pe jløø'^{3}moo tsʉ 'wii'^{13} gajo'^{2}o-'oo' coon'^{13} 'e galixuu^{212}mo-'oo' do. Joon gajmaa^{2}aa' jiin'^{13} la gali'iin^{212}in Dios tsʉ 'wii'^{13} joon jo gajmee'^{13}na'a 'naa' coon'^{13} 'e xuu^{212}mo-'oo' do.

10 Tsʉ wa'a jmoo^{1}o tsá^{2} la 'iin^{212}in Dios 'wii'^{13} galixuu^{212}mo-tsi itiin'^{13}mo joon jo 'ná^{1} caain'^{21} líi^{2}i. Pe wa'a jmoo^{1} tsá^{2} xuui^{212}-tsi jiin'^{13} la líi^{1}i tsá^{2} taain^{21} fu juncwii^{21}, ijúun^{1}mo jon.

11 Joon tsʉ 'wii'^{13} galixuu^{212}mo-'oo' coon'^{13} 'e jí^{2} do gajmaa^{2}aa' la 'iin^{212}in Dios. ¡Joon jøø^{2}øø' xiiala cwo'íi^{1}i! Ga'ɨ^{1}-'oo' coon'^{21} tún^{2} 'e cwáain^{1} do. Joon gali'iin^{212}naa' jmaa^{2}aa' jna júu^{3} jiin'^{13} la tí^{2}. Gatii^{212} 'nii'^{21}-'oo' 'wii^{212} tyii' yaanaa'. Pe joon gafoo'^{2}moo' jon. Pe mo ngii^{2}i joon gali'iin^{212}naa' jøø^{212}naa' jna joon gali'iin^{212}naa' 'e^{2}ee' wúu^{1} 'in tsá^{2} 'in ga'láa^{1}a do. Coon'^{13} jilaa'^{21} 'elo ga'ee'^{13}oo' jna 'e jo 'e tsaa^{2} tyii' sá^{2}.

12 Joon gasɨɨ21na 'e jí2 do tyii' pe jo gasɨɨ21na
'e jí2 do wa'a 'e 'iin212na uncoon'13 'in tsá2 do
'in ga'láa1 jon'gɨ 'wa'a 'iin212na uncoon'13 'in
ga'láa1 tya'a do. Gasɨɨ21na 'e jí2 do tyii' wa'a
icón2 'naa' cwáain1 xiiati 'e 'ɨ1-tsii'i 'naa' tyani
Dios.
13 Joon gatya1-tsii'i mo ganɨɨɨ21ɨ'ɨ 'e júu3
do.
Gatya1-tsii'i 'e júu3 do pe jløø'3mogɨɨ'ɨ 'áai1
'e tyɨ́2-ɨ 'íí1-tsi Tito, tsɨ jilee'21naa' gaun-
coon'13 'ii tsɨ joon jo cu'2gɨ-tsi tyii'.
14 Tsɨ gafuu212uu Tito 'e tyɨ́2-ɨ tyii' joon
'naa' jo mo gacwóo2oo' fa'ɨɨ'21 tyiia. Pe
gatiin'13 'naa' jilaa'21 júu3 jai'2 'e gafuu212uu
Tito tyii' joon la jai'2 'e júu3 gafuu212uu Tito
tyii' la joon jon júu3 ja'2mo 'e júu3 gafuu212uu
'naa'.
15 Joon 'áa1mo gali'iin212gɨ Tito 'naa'
mo gatɨ'2-tsi xiiala gajmaa2aa' nɨ́ɨɨ13ɨɨ',
joon ga'ii'13naa' 'ii joon 'gøø'21moo' wa'a jo
jmaa2aa' jiin'13 la 'iin212in.
16 Joon nano jløø'3moo 'e jo 'e 'ná1gɨ
ngɨɨ212na cu'2-tsii coon'13 'naa'.

8

Cwó2oo' cuu2 'e 'yaai1-'oo'

1 Joon, tsaru'1u', 'ii212 jna'a jmoo'13o'o júu3
'naa' xiiala lɨ́ɨ1ɨ 'in tsá2 néei1 Macedonia 'in
jai'2 lɨ́ɨ2ɨ Dios, xiiala gauncoon'13 Dios 'ii.
2 'In tsaru'1u' 'in néei1 Macedonia do
ga'aa1a fa'í3 'áai1 joon xɨfiin'13 nii1in wúu1
'áai1 jløø'3mo. Tañíí2mo 'áai1 pe tsɨ 'wii'13
jløø'3mo 'áa1mo gacwo'1o cúu1u tya' 'in
tsaru'1u' néei1 Judea lawa lɨ́ɨ1ɨ tsá2 sá2 cuu2.
3 Joon jmáa3aa júu3 jai'2 'e 'in tsá2 do
gacwo'1o 'yaai1-tsi ce xiia'21 jiin'13 lí2. Pe
'ɨ1-tsii 'e 'in tsá2 gacwo'1o 'láai2gɨ ce xiia'21
jiin'13 lí2.
4 'Áai1 gamɨɨ1ɨ 'in tsá2 do tyanii21ɨ'ɨ wa'a
cwooi212 jna'a 'ido 'e uncoon'13on 'in
tsaru'1u' catyaai2 néei1 Judea.
5 Joon gajmaa1a 'láai2gɨ la ga'ɨ1-tsii'i. Tsɨ
nifu gacwóo1ɨ 'yaai tya' Ña'ñɨ'1ɨ' joon ngɨɨɨ1
joon gacwóo1ɨ 'yaai tyijna'a jiin'13 la 'iin212in
Dios.
6 Joon tsɨ 'wii'13 ga'láa2 Tito 'wii212 la mo
jéei1 'e uncaan21in 'e cuu2 do 'e 'iin212naa'
cwóo2oo' gamɨ́3ɨɨ tyaníɨ1ɨ wa' 'e untiin'13mo 'e
to2 do.
7 'Naa' nigajmaa2aa' jilaa'21 'e tyɨ́2-ɨ.
Ja'2mo lɨ́ɨ2naa' júu3 tya' Dios, joon ñí2 'naa'
'é2ee' 'e júu3 do. Joon røø21 'øøɨ'21-'oo'. 'Áa1mo
'iin212naa' jna'a. Joon nano fee'1gɨ jmaa2aa'
coon'13 'e licaain21 'e cuu2 do.
8 Jo fuu212uu 'naa' 'elo wa'a tyɨ'2ɨɨ 'naa' to2
jiin'13 'iin212na 'e liñii'21 'naa' xiiala jmoo1o
'in tsá2 catyaai2 'in 'yaai1-tsi. Jiin'13 'iin212na
litsáai1-tsii wa'a la ja'2mo 'iin212moo' Dios
coon'13 tsá2.
9 Tsɨ ñii21 'naa' xiiala gajmaa1a Ña'ñɨ'1ɨ'
Jesucristo feei'1-tsi 'wii'13 'naa'. Fu ñɨ'fú2
ga'aa1a jilaa'21, pe tsɨ 'wii'13 gali'iin212in
'ido 'naa' gatɨɨ1ɨ jilaa'21 'e sá2 tya'a joon
galíin2in lawa tsá2 tañíí2mo 'wii'13 'naa'. Joon
tsɨ 'wii'13 galɨ́ɨ1ɨ Cristo lawa'a tsá2 tañíí2mo
'naa'gɨɨ' galɨ́ɨ1naa' lawa'a tsá2 'in 'oo1o jilaa'21.
10 No-o 'e 'ɨ1-tsii 'e tyɨ́2gɨ tyii' cwáain1
tya' 'e cuu2 do. Ningóo1 coon21 jiin21 'e
'naa' nifu ga'láa2 'wii212 uncaain21 'e cuu2
do. Jo gacwó2oo' tyitsaai212 pe 'yaai1-'oo'
gacwó2oo'.
11 Joon nano cwóo2gɨɨ' 'e 'yaai1-'oo' ce
gatséi1 jiin13 la ga'láa2 'wii212. Cwóo2oo' la
jaan21naa' jiin'13 la tí2 'e 'oo2oo'.
12 Tsɨ wa'a tsai'2 'iin212in tsá2 cwo1 pe xɨ-ɨ
'oo1o 'iin212in Dios 'e cwo1 tsá2 'e 'oo1o jon' 'e
jo 'oo1o.
13 Jo 'iin212na 'e uncoon'13 'naa' tsá2 xeei'21
joon 'naa'gɨɨ' tuu2naa' jo 'e sá2 tyii'.
14 Jiin'13 'e 'iin212na 'e lɨ́2 coon21 røø21mo
jee212 jna'. Tsɨ nano 'oo2oo' 'e iuncoon'13
coon'13 jmɨɨ212 'aa212 tya' 'ido pe ijó1 coon21
jmɨɨ212 i'oo1o 'ido 'e iuncoon'13 'naa' coon'13
jmɨɨ212 'aa212 tyii'. Coon'13 la joon ilí2 coon21
røø21ɨ.
15 Jiin'13 la jin'2 ni jí2 tya' Dios: "Joon 'in
'oo1o 'láai2gɨ jo gasái1 tya'a; joon 'in 'oo1o xɨ
jo ga'naai21 tya'a."

Ijaa'2mo Tito tún1

16 Pe cwo'3-oo 'maai'2 Dios tsɨ 'wii'13ɨ Dios
do-o 'ɨ1-tsi Tito 'naa' jiin'13 la 'ɨ1-tsii.
17 Joon mo gafuu212uu Tito wa'a itsajøøɨ212
'naa' ga'ii'21mo júu3 røø21 tsɨ lɨ́ɨ1gɨ 'aa1mo
'naa'. Joon nano itsajøøɨ212 'naa' 'e 'yaai1-tsi
'ña'-o.
18 Joon caan21mo coon'13 Tito siin21na'a
jaain21gɨ tsaru'1u' 'in jileei'21 tsaru'1u'
catyaai2gɨ faa'21 tyɨ́2 tya'a. Faa'21 tsá2 tyɨ́2
tya'a tsɨ røø21 gajmaa1a to2 tya' 'e júu3 tyɨ́2
tya' 'e tiin'13 tsá2.
19 Joon 'in tsá2 jai'2 lɨ́ɨ2ɨ Cristo 'in néei1 lo
gatyii'13in 'in tsaru'1u' no 'e tsáa1a caan21mo
coon'13 jna'a 'e uncoon'13 jna'a la 'ɨɨ212 un-
caan21na'a 'e cuu2 do. Jmoo21o'o la joon tsɨ
'iin212na'a 'e cwo'1 tsá2 'maai'13 Ña'ñɨ'1ɨ' joon
'e 'iin212na'a uncoon'13 jna'a tsá2 xeei'21.
20 Joon coon'13 la joon lí2-i tyuu'13na'a 'e
cwo'1 tsá2 jna'a tsaa2 cwáain1 tya' 'e cuu2 'e
uncaain21 jna' no.
21 Tsɨ cwoo'13-tsii'i jmoo21o'o jilaa'21 'elo 'e
tyɨ́2-ɨ jon'on jiin'13 tyani Ña'ñɨ'1ɨ' pe tyani
jilee'21mo tsá2 jon.
22 Joon, caan21mo coon'13 'ido siin21 jna'a
jaain21gɨ tsaru'1u' 'in ga'e'2 jna'a 'e cwo'2-tsi
tsáa1a joon 'áai1gɨ nano 'e jo cu'2gɨ-tsi coon'13
'naa'.
23 Joon wa'a ungɨɨ1ɨ tsá2 'naa' cwáain1 tya'
Tito, cwosii'13duu' 'e jaain21 'in ngɨ1 coon'13
jna 'ido joon jmaa1a to2 coon'13 jna wa'a

uncoon'13 'naa'. Joon wana ungɨɨ1ɨ tsá2
'naa' cwáain1 tya' 'in tsaru'1u' catyaai2 do
cwosii'13duu' 'e 'in tsá2 jai'2 lɨ́ɨ2i Dios néei1
Macedonia gasiin21 'ii joon jmaa'13a tsá2 júu3
'e 'ya'2gɨ tya' Cristo.
24 Tsʉ 'wii'13 joon mi cwolíin2in 'in tsá2 lo
jee212 'naa' 'é2ee' 'in tsá2 lo xiiala 'iin212naa' 'ii
joongɨ 'ee 'wii212 jløø'3na'a coon'13 'naa'. Joon
iliñí2 jileei'21 'in catyaai2 'in jai'2 lɨ́ɨ2i.

9

Cuu2 gauncaain21 do

1 Joon cwáain1 tya' 'e cuu2 do 'e un-
caan21na' tya' 'in tsá2 tya' Dios néei1 Judea jo
'ná1 fuu212uu 'naa'
2 tsʉ ñíi3oo 'e 'iin212naa' uncóon13oon'.
Jløø'3moo mo fuu212uu 'in tsá2 néei1 lɨ
sii21 Macedonia 'e ningóo1 coon21 jiin21 'e
gali'iin212naa' 'in néei1 Acaya 'e jmoo2oo'.
Joon tsʉ 'wii'13 'iin212naa' jmaa2aa' 'e
'yaai1-'oo' gatya1-tsi 'in tsá2 néei1 Macedonia
'e jmoo1o jon.
3 Jo 'e sɨ'neei'13 isɨ́ɨ3na 'in tsaru'1u' no 'e jo
ngɨ́ɨ1i lɨcaai21 jilaa'21 júu3 tyʉ́2 'e gafuu212uu
tsá2 'wii212 tyi'naa' cwáain1 tya' cuu2 do. Joon
coon'13 la joon lí2-i tyaa2aa' tyʉ́2 'e cuu2 jiin'13
la gafuu212uu 'in tsá2 néei1 Macedonia.
4 Tsʉ wa'a yíi3aa coon'13 'in tsá2 seein21
Macedonia joon jo náa1 tyʉ́2 tyii' mi cwée1na
fa'ɨɨ'21 ilíin2na'a tsʉ jo 'ee galɨ́2 cu'2-tsii'i
coon'13 'naa'. Joon 'naa'gɨɨ' i'oo2oo' fa'ɨɨ'21 jon.
5 Tsʉ 'wii'13 joon galitsáa1mo-tsii 'e tyʉ́2gɨ
wa'a 'e sɨ́ɨ3na 'in tsaru'1u' do tsajøøɨ212 'naa'
jéei1gɨ lagɨ jna. Joon coon'13 la joon lí2-i
uncoon'13 'naa' 'e licaain21 'e cuu2 do jiin'13
la júu3 'ɨɨ21 'naa' la mo jéei1. Joon 'e cuu2 do
'e lɨ́2 lawa'a coon21 'e 'yaai1-'oo' jon' coon21 'e
gatyii21i'i tyitsaa21mo.
6 Untɨɨ'13duu'-'oo' 'e júu3 lo: 'In tsá2 'in jñí2
ca pii'3, ca pii'3-i jon cóon1on mo garoo21o,
pe 'in gajñí2 'láai2gɨ, la joon jon 'láai2gɨ in-
coon1on.
7 Joon la jaain21 'ná1 cwo1 jiin'13 'e
'yaai1-tsi jon' tsʉ 'wii'13 'e 'ɨ1-tsi 'e 'ná1-a jon'gɨ
tyitsaai21 'ee. Tsʉ 'iin212mo Dios 'in cwo'1o
júu3 røø21.
8 Joon Dios lí2-i cwo'1o 'naa' coon21 tøø2mo
jilaa'21 'e jmaa1i to2 tyii' joon jiin'13 tya' 'e
tɨii'21 tyii' yaamoo' pe ilisá2gɨ 'e uncóon13oon'
tsá2 xeei'21.
9 Jiin'13 la jin'2 ni jí2 tya' Dios:
Cwo'1 Dios tsá2 taníí2 'e 'wo2-tsio.
Joon 'e tyʉ́2-tsio taa'21a coon21 tøø21mo.
10 Cwoo1o Dios 'e jún2 'e jñii21i', cwoo1-o jon
'e 'í1 'e tyee2e'. La joon jon icwo'1o 'naa'
jilaa'21 'e jmaa1i to2 tyii' 'e lí2 uncóon13oon'
tsá2 xeei'21 'e cwaiin21 'e to2 tyʉ́2 tyii'.
11 Joon coon'13 la joon ilisá2 tyii' 'e cwó2oo'
'e 'wo2-'oo'. Joon mi joon'13o'o 'e cuu2 do 'e
gauncaan21naa' tya' 'in tsaru'1u' néei1 Judea,
'in tsá2 do icwo'1o 'maai'13 Dios.
12 Tsʉ mi uncoon'13oon' 'in tsá2 tya' Dios do
jon' wa'a uncoon'13oon' 'e jmɨɨ212 'aa212 tya'
'ido pe 'wii'13 'naa' icwo'1o 'maai'13 Dios 'áai1.
13 Joon tsʉ 'wii'13 'e to2 tyʉ́2 do 'e gajmaa2aa'
iun'goo21o tsá2 Dios. Iun'goo21o tsá2 Dios
tsʉ 'wii'13 gauntiin'13naa' júu3 tyii' 'e ja'2mo
lɨ́ɨ2naa' 'e júu3 tyʉ́2 tya' Cristo. Joon iun'goo21o
Dios 'wii'13 'e cuu2 gacwóo13oo' 'ido coon'13
jileei'21 'in catyaai2 do 'e 'wo2-'oo'.
14 Joon 'in tsá2 do cwáain1 tya'-o ifaa'21o
júu3 tyʉ́2 'wii212 tyi'naa' tsʉ 'iin212mo 'naa'.
Tsʉ Dios nigauncoon'13on 'ido coon'13 'e
tyú2moo'.
15 ¡Cwoo21o' 'maai'13 Dios 'wii212 jilaa'21 'elo!
¡Jo 'øøi'21-tsi' jilaa'21 'e gajmaa1a Dios Tyi'!

10

Tyʉ'2 to2 Poo2 lɨ́ɨ1i apóstol

1 Tsʉ né3e' 'e 'wo2-tsi joongɨ 'e feei'1-tsi
Cristo, joon jna, Poo2, 'iin212na foo'13na 'naa'
lagɨ 'e feei'1 Cristo 'naa'. Joon seen21mo tsá2
'in jin'2in 'e tsá2 'wó1mo jna mo taan1na jee212
'naa' pe soo21-tsii mo taan1na lɨ wíin2.
2 Joon seen21mo 'inlɨ́ɨi13 jee212 'naa' 'in
jin'2in 'e jmoo21o'o jilaa'21 la jmoo1o tsá2
taain212 fu juncwii21, 'in jmoo1o jiin'13 la
'iin212in 'yaai. Pe mɨ́3ɨɨ tyani2ii' 'e jmáa2gɨɨ' 'e
tyʉ́2 'e mi yíi3aa jee212 'naa' jo 'ná1 jmáa3aa
soo21-tsii coon'13 'naa' la ijmáa3aa coon'13 'in
catyaai2 do.
3 'E la ja'2mo lɨ́ɨ1na'a tsá2 taain21 fu
juncwii21 pe jo tɨ́ɨi1 jna'a la tɨ́1i tsá2 taain212
fu juncwii21.
4 Tsʉ 'wii'21 'e 'oo21o'o 'ii'21 gøøi'13 tya' Dios
'e joon lii'1oo'o jileei'21 'in 'eei'1 jna'a. Joon 'e
'ii'21 joon jo lɨ la lɨ 'ii'21 'e sá2 fu juncwii21 lo.
5 Joon coon'13 la joon ilii'1i'i jileei'21 'in
coon'21 tsá2 tóo2 coon'13 júu3 jloo'3. Ilii'1i'i jon
jileei'21 'in jo cwo'1 júu3 ruu'21o coon'13 jna'a
cwáain1 tya' xiiala lí2 cwii1in tsá2 Dios. Joon
lii'1i'i jilaa'21 'e 'ɨ1-tsi tsá2 'e jmoo1o jo nʉʉ'13ʉ
to2 tyʉ'2 Cristo.
6 Joon mi ngɨɨ1i 'e jmoo2oo' nʉ́ʉ13ʉʉn' jiin'13
la tɨ́2 to2 tyʉ'2 Cristo 'e tyʉ́2 tyii'i náa1a 'e 'e'2e
wúu1 jileei'21 'in jo jmaa1a nʉʉ'13.
7 'Ná1 cón2oon' cwáain1 coon'21 tún2-un.
Wa'a 'ɨ1-tsi tsá2 'e lɨ́ɨ1i 'e tsá2 tya' Cristo 'ii, 'ná1
tɨ'2-tsi jon 'e lɨ́ɨ1na'a tsá2 tya' Cristo jon.
8 Joon xʉfiin'13 foo'13na 'naa' 'láai2 lagɨ 'e
tɨ́ɨ2na cwáain1 tya' 'e to2 gacwo'1 Cristo jna'a
jo 'e fa'ɨɨ'21 lɨ́ɨ2na, tsʉ Ña'ñʉ'1ʉ' gacwo'1 jna'a
'e to2 do wa'a lí2 uncoon'13 jna'a 'naa' 'e
cwii1mogɨɨ' Dios jon' wa'a 'e xee2na'a 'e jai'2
lɨ́ɨ2naa'.
9 Joon 'e jí2 gasɨ́ɨ3na tɨ́ɨ2i 'naa' jo 'yʉto2 wa'a
ton'2oon' fo'2-'oo'.

10 Pe 'inlı́ii13 jin'2in 'e jmóo3oo 'gøøi'13
coon'13 jí2 tyiia pe mo taan212na jee212 'naa'
lawa'a 'yʉ'goo'21oo joon 'wo2 'áai1 júu3 tyiia.
11 Pe cwoliñí2 'in tsá2 do, 'in tsá2 'in jin'2
la joon, 'e ijmoo21o'o 'gøøi'13 coon'13 jilaa'21
ijmoo21o'o la 'gøøi'13 júu3 tyii'i 'e sii'21na'a lı
wíin2 mi gatyalii21i'i jee212 'naa'.
12 Xuun2 'ı1-'oo' 'e 'ii212na'a jmoo21o'o la
jmoo1o 'in tsá2 'in faa'21a 'e tyʉ́2 tya' yaai,
tsʉ jiin'13 tsá2 caa21mo jmoo1o coon21 røøi21
coon'13 tsá2 xeei'21.
13 Joon ifaa'13a'a 'e tyʉ́2 tyii'i yiia'a jiin'13
tya' 'e to2 'e 'oo21o'o, joon Dios gacwo'1 jna'a
wa'a cwóo13o'o 'e júu3 tyʉ́2 ca jee212 'naa' 'in
néei1 Corinto.
14 Joon tsʉ 'wii'13 jna'oo'o nifu gacwó1 júu3
tyʉ́2 tya' Cristo jee212 'naa' jo faa'13a'a 'láai2gı
lagı 'e tı́i2na'a.
15 Jon'gı faa13a'a 'láai2gı tyii'i yiia'a tya' to2
nigajmaa1a tsá2 xeei'21 lawa'a to2 tyii'i yiia'a.
Pe 'ı1-tsii'i mo nigafee'1 'e jai'1 lı́i2na'a la joon
ilifee'1 to2 tyii'i jee212 'naa'.
16 Joon mi ngii1i joon 'ı1-tsii'i 'e cwoo21o'o
'e júu3 tyʉ́2 tya' 'e tiin'13 tsá2 lı 'ngoo'13 lı
née12naa'. Tsʉ jo 'ii212 jna'a faa'13a'a tyʉ́2 tyii'i
cwáain1 tya' to2 nigajmaa1a tsá2 xeei'21.
17 Joon wa'a 'iin212 tsá2 faa'21a júu3 tyʉ́2
tya'a yaai, cwofaa'21a jilaa'21 'e tyʉ́2 'e gaj-
maa1a Ña'ñʉ'1ʉ' tya'o.
18 Tsʉ jon' 'in tsá2 do 'in faa'21a tyʉ́2 tya'a
yaai 'in 'ii'21 Dios pe 'ii'21mo Dios 'in tsá2 'in
faa'21a Ña'ñʉ'1ʉ' tyʉ́2 tya'a.

11

Un'øøi'1 Poo2 'ña'a

1 ¡Jmaa2aa' feei'1-'oo' 'wii212 tyiia jiin'13 la
nigajmaa2aa' la 'ii212 jmáa3aa caa21na!
2 Tsʉ tsá tyii'21 jna coon'13 'naa' 'wii'13 Dios.
Tsʉ lawa cwo'1 tsá2 júu3 tya'a 'e 'ii'21i 'in
gamúui1 jamı́i1ı la joon jon 'iin212na jmáa3aa
coon'13 'naa' tya' Cristo. 'Iin212na jée1na 'naa'
tyaníi1i lı́i1naa' lawa jaain21 sımı́2 'in tyúi1,
'in jo mo ga'láa1a. Lawa'a jaain21 sımı́2 'in
nacui'2 cwoo21o coon'13 jaan21mo tsañʉʉ'1.
3 Pe 'goo'21-oo 'e nigacon'2 tsá2 'naa' tóo2
la nigacon'2 'in mii'21 do tóo2 Eva coon'13
'e jmii1-tsi tya'a. Canii21mo gali'iin212naa'
Cristo mo 'wiin21 pe 'goo'21-oo 'e la mo
tʉʉ13ʉʉ' 'e jai'2 lı́i2naa' do.
4 Tsʉ 'ii'13naa' júu3 røø21 'in tsá2 jalíin2in
cwo'1 'naa' júu3 tya' jaain21 Jesús 'in siii21gı
lagı 'in Jesús 'in gacwoo'13o'o 'naa'. Joon
jløø'3moo' 'ii'21naa' 'e espíritu 'e jon' 'in
Espíritu Tyʉ́ gacwo'1 Dios 'naa'. Joon 'e júu3
tya' 'in tsá2 do sisii21i lagı 'e júu3 tya' 'e tiin'13
tsá2 'e ganʉʉ21ʉʉ'.
5 Pe lı́i2na 'e jo xáai1gıi jiin'13xʉ lagı 'in tsá2
do 'in 'ı1-tsi 'e lıi1i apóstoles 'in tyiin2gı 'áai1.
6 Joon xʉfiin'13 jo tı́i2na foo'21oo cwú1 la tı́i2i
'ido, 'øø'21mo-tsigii lagı 'ido. Joon coon'13 ji-
laa'21 'e gajmoo21o'o ga'e'2 jna'a 'naa' la joon.
7-8 Joon mo taan212na jee212 'naa' 'in tsá2
jai'2 lı́i2i Cristo 'in néei1 lı xiia' gacwo'1o
jna cuu2 la 'ii212 cwo'3oo 'naa' 'e júu3 tyʉ2.
Coon21 jo ngáa1mo gajmáa3aa 'e gó2-o tyi'naa'
mo gacwo'3oo 'naa' 'e júu3 tyʉ́2 jo 'e 'laa'21
gacón3oon. Gajmée1na 'ñii'a 'in wéi1 tsʉ
gali'iin212na jmáa3aa 'e tyʉ́2 tyii'.
9 Joon mo ga'óo3oo jmii212 'aa212 jiin'13
jaain21 jee212 'naa' ga'íin2in cúu1u 'wii212
tyiia, tsʉ 'in tsaru'1u' 'in néei1 Macedonia
gacwoo1o 'e jmaai1 to2 tyiia. Joon coon'13 la
joon jo gauntyíi2na jiin'13 jaain21 'naa'. Joon
la joon-on ijmáa3gii.
10 Ñí3oo 'e júu3 jai'2 tya' Cristo la joon jon
ñi3oo 'e tı́2-tsii cwó3oo 'e júu3 tyʉ́2 tya' Cristo
jo 'ee 'laa'13 cón3oon. Joon jiin'13 jaan21naa'
'in néei1 Acaya ityuu'13mo jna 'e jmóo3oo la
joon.
11 Joon mo jmóo3oo la joon, ¿tı lı́i1naa' 'e jo
'iin212gii 'naa'? Jo lı́i1naa' la joon tsʉ ñí2 Dios
xiiala 'e 'iin212na 'naa'.
12 Joon ijmáa3gii jiin'13 la nigajmáa3aa.
Joon coon'13 la joon jo lí2 faa'21a tyʉ́2 tya'a
yaai 'in tsá2 do 'in 'iin212in jmáa1a coon21
røøi21 coon'13 jna'a coon'13 'e to2 jmoo21o'o.
13 Tsʉ 'in tsá2 do jo tsei'2 lı́i1i apóstoles,
coon'21 'ido tóo2. Lı' jmoo1-o 'e lı́i1i apóstoles
tya' Cristo.
14 Joon jo 'ná1 jmoo21o' tsa'goo'21-tsi' mi
líin2in la joon, tsʉ 'wii' 'ña'a Satanás jmeei'13
'ña'a 'e lı́i1i lawa jaain21 ángel 'in tyúi1.
15 Joon wana gajmee1i fii212i 'ña'a 'in tsá2
do 'e lı́i1i 'in tyúi1, la joon ijmáa1a tsá2 tya'a.
Pe mo lı tséi1 i'ii'21i 'in tsá2 do jiin'13 la tı́i2i tya'
'e gajmaa1a.

Wúu1 'e ganí21 Poo2

16 Fuu212uu 'naa' tún1: jo lı́i2naa' 'e tsá2
caa21na. Pe wana lı́i2naa' la joon, nuu21duu'
'e júu3 lo 'e faa'21a jaain21 tsá2 caai21 'e tyʉ́2
tya'a 'ña'a.
17 Jo gatyʉ'2 Ña'ñʉ'1ʉ' jna to2 'e fuu212uu
'naa' 'e júu3 lo, jiin'13 'iin212na fuu212uu 'naa'
'e tyʉ́2 tyiia 'ñii'a lawa'a jaain21 tsá2 caa21na.
18 La faa'21a júu3 tyʉ́2 tya'a yaai la joon
ifuu212uu.
19 Tsʉ 'naa' jmaa2aa' 'e 'wo2-'oo' coon'13
jileei'21 tsá2 caai21 tsʉ jmii1-'oo' 'áai1.
20 Joon 'naa' jmaa2aa' 'e 'wo2-'oo' coon'13
jileei'21 'in 'iin212in líin2in fii212 'naa', sı 'in
'iin212in cón2 jilaa'21 'e 'oo2oo' 'ee, sı 'in
'iin212in tyʉ'2 to2 'naa' 'ee, sı jo tsáai1-tsi 'naa'
'ee, sı jnáa1a ní2ii' 'ee. 'Áai1 'wo2-'oo' coon'13
jileei'21 la 'ii.
21 Pe jna'oo'o, jo gatya1-tsii'i jmoo21o'o
jilaa'21 'elo joon tsʉ 'wii'13 joon jo
galıtsáai1-'oo' jna'a.

Joon wana lí² faa'²¹a tsá² xeei'²¹ 'e tyʉ́² tya'a 'ña'a la joon jon lii'¹ii jna, xʉfiin'¹³ lawa'a tsá² caa²¹na ifaa'²¹a.

22 ¿Tɨ faa'²¹a 'in tsá² do jmíi¹ tya' tsá² Israel? Fo'²oo jna jon. ¿Tɨ lɨ́ɨ¹i 'in tsá² do tsá² Israel? Jna jon lɨ́ɨ¹na la joon. ¿Tɨ lɨ́ɨ¹i 'in tsá² do júⁿ² tya' 'lɨɨ²¹² Abrraham? Lɨ́ɨ¹na la joon jon.

23 ¿Tɨ jmoo¹o 'ido to² tyʉ'² Cristo? Jna jmóo³gɨɨ lagɨ 'ido xʉfiin'¹³ lagɨ tsá² caa²¹mo fo'²oo. Nijmáa³aa to² 'ii²¹gɨ lagɨ 'ido, joon gapoo¹i tsá² jna 'láai²gɨ lagɨ 'ido, joon gatain'² tsá² jna 'nʉñí³ 'láai²gɨ lagɨ 'ido, joon 'láai² naa'¹³ coon²¹xʉ-ʉ jo gajún¹na.

24 Joon 'ñá² naa'¹³ gapoo¹i 'in tsá² Israel jna coon'¹³ 'nii²¹² azote. Dyadyá² tsi 'ñʉ́¹ tsi gapoo¹i jna la cafu.

25 Joon 'nɨ¹ naa'¹³ gapoo¹i tsá² jna coon'¹³ sɨɨ². Joon cafu gatyuui'¹³ tsá² jna coon'¹³ cuun²¹². Joon 'nɨ¹ fu gatá² 'e barco do 'e 'yúu³na. Joon cafu 'yúu³na jmɨ'ñi'³ coon²¹ nʉ́u¹ coon²¹ jmɨɨ²¹².

26 Coon²¹ tøø²mo 'yúu³na fu¹ lɨ licón² jmɨɨ²¹ jna, joon lɨ seen²¹in 'uun²¹. Joon 'iin²¹²in tsá² jmee'¹i jna la tsá² góo³oo tiin'¹³ la 'in jo lɨ́ɨ¹i la joon. Joon doñixiia' ngɨ́ɨ³ɨɨ ngɨ́ɨ¹na tói¹ 'mó¹ sɨ 'yúu³na ciudad 'ee, sɨ jee²¹² tyiia²¹ 'ee, sɨ ni jmɨ'ñi'³ 'ee, sɨ jee²¹² tsá² 'e lɨ'² jin'²o 'e jai'² lɨ́ɨ²i 'ee.

27 Ga'woo'²¹oo 'áai¹ joon gamóo³oo wúu¹, 'láai²gɨ fu jo cwúu³na lɨ ngɨ́ɨ³ɨɨ joon tsaun'áa³na joon unjmɨ́ɨ³na tsʉ jo 'e sá² døø'¹³øø. Joon galɨcwocɨ́ɨ³na tsʉ jo 'ee sɨn'³ɨɨn sá².

28 Joon fee'¹gɨ lagɨ jilaa'²¹ 'elo ga'ɨ¹-tsii 'áai¹ tya' jileei'²¹ 'in tsá² jai'² lɨ́ɨ²i Cristo catyaai².

29 La lɨ́ɨ¹i 'ii lɨ́ɨ¹i jna jon, wa'a 'woo¹i, la joon jon 'woo¹i jna jon. Joon wa'a xuu'²¹i tsaa², jna jon 'ɨ¹-tsii 'áai¹ 'wii²¹² tya'a.

30 Tsʉ 'wii'¹³ joon wa fuu²¹²uu 'naa' 'e tyʉ́²ʉ tyiia 'ñii'a ifuu²¹²uu 'naa' jilaa'²¹ 'e 'e'²e 'naa' 'e wa'a jo pí³-tsii.

31 Joon Dios, Jmii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, ñii¹o 'e fuu²¹²uu la jai'². Joon jiin'¹³ 'ii tɨ́ɨ²i wa'a un'goo¹o tsá² 'ii coon²¹ tøø²mo.

32 Joon mo taan²¹²na fuu²¹ Damasco 'in tsaa'to² do to² tyʉ' røøi¹³ Aretas gali'iin²¹²in taain'¹³ jna 'ñʉñí³. Joon gasɨɨ'²¹ɨ 'láa² wa jøø²ø la caain²¹ li ngɨ́ɨ¹i tsá² 'e 'oo²¹ 'e ngó¹ cu'² lɨ'² 'e fuu²¹ do.

33 Pe gaxaa¹mo tsá² jna, yúu³na mɨ'tó², coon²¹ 'ootoo²¹ tsi 'e 'oo² do. Joon galáa²moo la joon.

12

La wa'a 'e gacɨɨ¹o Poo²

1 Jo 'ee to² 'íi³gɨ tyiia wa'a fuu²¹²gɨɨ 'e tyʉ́² tyiia 'ñii'a pe 'ná¹-a fuu²¹²gɨɨ jilaa'²¹ 'e gacɨ́ɨ³ɨɨ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e ga'e'² Ña'ñʉ'¹ʉ' jna.

2 Cwii¹moo jaain²¹ tsá² 'in jai'² lɨ́ɨ²i Cristo. Joon ningóo¹ dyatyʉ́n² jiin²¹ 'e gasaa¹i 'ido fu ñʉ'fú². Gangóo¹ fu coon²¹ lɨ sii²¹ ñʉ'fú² tɨ'² 'nɨ¹. Jo ñíi³ii wa'a gangóo¹ moo¹ taa²i sɨ jo ngóo¹ 'ee. Jiin'¹³ Dios ñii¹i.

3 Pe ñíi³oo 'e gasaa¹i 'in tsá² do fu ñʉ'fú² jiin'¹³ jo ñíi³ii wa'a 'yuu¹i moo¹ taa²i sɨ jo 'yuu¹i 'ee. Jiin'¹³ Dios ñii¹i.

4 Joon fu ñʉ'fú² do ganúu²u júu³ 'uuin²¹ 'áai¹ 'e jiin'¹³ jaain²¹ tsá² tɨ́ɨ²i faa'²¹a.

5 Lí²-i jmáa³aa jløø'na 'nii'a 'wii'¹³ jaain²¹ tsá² la 'ii, pe jo lí² jmáa³aa jløø'³na 'wii'¹³ 'ñii'a. Unjløø'³na 'ñii'a jiin'¹³ wa'a jo pí-tsii.

6 Joon wana fuu²¹²uu 'e tyʉ́² tyiia 'ñii'a jo 'yʉʉ² caa²¹na tsʉ fuu²¹²uu jiin'¹³ la jai'² pe jo fuu²¹²uu la joon. Tsʉ jo 'iin²¹²na wa'a 'ɨ¹-tsi tsá² 'e fee'¹gɨ tyiia lagɨ jøø²ø 'e jmóo³oo sɨ 'e ganúu²uu foo'²¹oo 'ee.

7 Joon xʉfiin'¹³ fee'¹ 'áai¹ jilaa'²¹ 'e ga'e'² Dios jna, jo unjløø'³na 'ñii'a tsʉ Dios gacwo'¹o jna 'e galɨ́ɨ¹na coon²¹ jmoowúu¹ 'e lí² lawa coon²¹ tóon¹ yʉ² ngú³uu. Lawa'a 'e'²e Satanás jna wúu¹.

8 Joon gamɨ́ɨ³ɨɨ 'nɨ¹ naa'¹³ tyani Ña'ñʉ'¹ʉ' wa'a i'láa²na 'e jmoowúu¹ tyánⁿ³aan do.

9 Pe Ña'ñʉ'¹ʉ' gajin'²o sɨɨ'²¹ɨ jna: "Líin²mo tyi'i 'e 'iin²¹²na 'nʉ. Joon mo 'woo²i tsá², joon lí² li'²i tsá² 'e 'ii'²¹ tyiia uncoon'¹³ 'ido." Tsʉ 'wii'¹³ joon unjløø'³na 'e jo pí³ 'oo²oo tsʉ coon'¹³ la joon lí² li'²i tsá² 'e coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Cristo jmóo³oo jilaa'²¹.

10 Unjløø'³na 'e jo pí³ 'oo²oo, unjløø'³na jon mo ungøø²i tsá² jna, coon'¹³ jilaa'²¹ jmɨɨ²¹² 'aa²¹², joongɨ mo 'øøi¹ tsá² jna coon'¹³ jilaa'²¹ fa'í³ ga'oo²oo 'wii²¹² Cristo. Tsʉ mo jo pí³ 'oo²oo 'ñii'a lí² cwo'² Cristo jna pí³.

'I¹-tsi Poo² 'in tsá² jai'² lɨ́ɨ²i Cristo néei¹ Corinto

11 Tyitsaa²¹²mo gafuu²¹²uu 'e tyʉ́² tyiia 'ñii'a tsʉ jo mo faa'¹³naa' la joon. Joon 'naa'oo' 'ná¹ foo'¹³naa' 'e tyʉ́² tyiia, tsʉ jiin'¹³xʉ 'e feei¹gɨ lagɨ jna 'in tsá² do 'in jin'²in 'e lɨ́ɨ¹i apóstoles 'in tyiin²gɨ lagɨ jna, 'in tsá² do 'in lɨ́ɨ¹naa' tsá² tya'a. Joon jo 'ee to² 'íin³ jna.

12 Joon la 'ɨɨ²¹² taan²na jee²¹² 'naa' gajmáa³aa la jmoo¹o apóstoles 'e litsaa²mo-'oo' 'e la ja'²mo lɨ́ɨ¹na apóstol tya' Cristo. Gajmáa³aa milagros, joon gajmáa³aa jon li² 'e ganga'goo²¹-'oo' xʉfiin'¹³ gafaa'²¹ tsá² 'laa'²¹ tyiia.

13 Joon cwáain¹ tyii' jo gajmee¹na 'naa' xaai²¹gɨ lagɨ 'in tsá² jai'² lɨ́ɨ²i Cristo 'in néei¹ lɨ xiia', jiin'¹³ jo mo gacóon³oon 'laa'¹³ tya' jiin'¹³ jaan²¹naa' 'wii'¹³ 'e júu³ tyʉ́² do. ¡Feei'¹ jmáa²-'oo' 'wii²¹² tyiia!

14 Tɨ lí² tɨ 'nɨ¹ naa'¹³ 'e yajøø³na 'naa' joon jo 'iin²¹²na untyíi²na 'naa'. Tsʉ jo 'iin²¹²na 'e 'oo²xʉʉ, jiin'¹³ 'e 'iin²¹²na wa'a 'ii'¹³naa' jna 'e 'yaai¹-'oo'. Tsʉ sáa³ jmii²¹ tsá² 'ná¹

uncaain^{21} cuu^{2} tya' jóon^{1}on jon'on jóon^{1}on tya' sáa^{3} jmii^{21}.

15 Joon 'e 'yaai^{1}-tsii 'in'íin^{3}na jilaa'^{21} 'e 'oo^{2}oo tya' 'e tyú^{2} tyii' joon ca icwo'^{3}oo 'ñii'a tya' 'e tyú^{2} tya' almas tyii' xʉfiin'^{13} lí^{2}na 'e 'láai^{2}gɨ 'e 'iin^{212}na 'naa' 'e xʉgʉ 'iin^{212}naa' jna.

16 Joon xʉfiin'^{13} 'inlíii^{13} jee^{212} 'naa' ñii^{1}o 'e jo gacóon^{3}oon 'laa'^{13} tyi'naa', 'in tsá^{2} do jin'^{2}in 'e tii^{21}na 'áai^{1} joon gacon'^{3}oon 'naa' tóo^{2}.

17 Fee'^{13}naa' jna: ¿Tɨ gacon'^{3}oon 'naa' tóo^{2} 'wii'^{13}i 'in tsá^{2} do 'in gasíin^{3}na jee^{212} 'naa'?

18 Gamí^{3}ii tyani Tito wa'a tsajøø^{212}i 'naa' joon gasíi^{3}na 'in tsaru'^{1}u' catyaai^{21} do. ¿Tɨ gacon'^{2} Tito do 'naa' tóo^{2}? 'E la ja'^{2}mo, 'in tsá^{2} do 'ɨ^{1}-tsi la 'ɨ^{1}-tsii cwáain^{1} tyi'naa' joon jmoo^{1}o la jmóo^{3}oo tyii'.

19 ¿Tɨ lí^{2}naa' 'e un'øø'^{1}na'a yiia'a tyaní^{2}ii'? Jo jmoo^{21}o'o la joon tsʉ tyani Dios fee'^{13}na'a 'naa' joon coon'^{13} 'e sii^{21} Cristo. Joon jilaa'^{21} 'e jmoo^{21}o'o, tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, jmoo^{21}o'o wa'a lí^{2} licwii^{1}mogii' Dios.

20 Tsʉ 'goo'^{21}oo 'e mi yajøø^{212}na 'naa' jo ngɨ^{1} 'naa' jiin'^{13} la 'yaai^{1}-tsii jon'gɨ jmóo^{3}oo jiin'^{13} la 'yaai^{1}-'oo' 'naa'. 'Goo'^{21}oo 'e xee^{21}naa' ruu'^{21}naa', joongɨ 'óo^{2}oo' tsiiwúu^{1}. Seen^{21}mo jee^{212} 'naa' 'in 'nii'^{21}-tsi, joongɨ 'in 'ɨ^{1}-tsi yaai, joongɨ 'in jmoo^{1}o 'atsáa^{1}-a, 'in faa'^{21}a 'e gó^{2} tya' ruu'^{21}i, 'in unjløø'^{3}i yaai, joon 'in to'^{2} mii'^{13}.

21 Joon 'goo'^{21}oo 'e 'áa^{3}aa fa'ii'^{21} tyani Dios 'wii'^{13} 'inlíii^{13} 'naa' mi yajøø^{212}na 'naa' joon 'wii'^{13} 'inlíii^{13} 'naa' cɨ'^{3}oo 'áai^{1} 'wii'^{13} tsaa^{2} ga'naa^{1}a 'naa' la mo jéei^{1}. Joon jo gatúʉ^{2} 'naa' jilaa'^{21} 'e galɨ'lii'^{3}naa', joon jo gatúʉ^{2} 'naa' feei'^{21} tsamí^{2} tsá^{2} xeei'^{21} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2}gɨ 'e gajmaa^{2}aa'.

13

Júu^{3} lɨ gatséɨ^{1}

1 Tɨ lɨ tɨ 'nɨ^{1} naa'^{13} 'e yajøø^{212}na 'naa'. Joon lí^{2}-i 'nii^{1}i tsaruu'^{21}i jiin'^{13} coon'^{13} 'e júu^{3} røø^{21} coon'^{13} tya' gái^{1} gaai^{21} testigo.

2 Joon mo gataan^{212}na jee^{212} 'naa' lɨ tɨ tún^{2} gafuu^{212}uu 'naa' joon fuu^{212}uu 'naa' lɨ wíin^{2} jileei'^{21} 'naa' coon'^{13} 'in tsá^{2} do 'in ga'noo^{1}o tsaa^{2} 'e jo jmáa^{3}gii feei'^{1}-tsii tya' 'in 'noo^{1}o tsaa^{2} mi yíi^{3}aa tún^{1}.

3 Cwoliñii^{2}ii' 'e faa'^{21}a Cristo 'wii^{212} jna, joon jo galii^{1}i Cristo 'e 'wói^{1} jee^{212} 'naa' pe ga'e'^{2} 'naa' 'e 'ii'^{21} tya'a.

4 'E la ja'^{2}mo, gajúun^{2}mo Cristo tsaa' crúu^{1} lawa jaain^{21} tsá^{2} 'wói^{1} pe jiin'^{1}o coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Dios. La joon jon jna'a, lii^{1}na'a tsá^{2} 'wó^{1}mo la 'ii, pe sɨcaan^{21}na'a coon'^{13}on jiin'^{1}i'in jon coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Dios. 'E coon'^{13} la joon lí^{2} uncoon'^{13}na'a 'naa' cwii^{1}naa' Dios.

5 Cón^{2}oon' cwáain^{1} wa'a ngii^{2}ii' jiin'^{13} la jai'^{2} lii^{2}naa'. Cón^{2}oon' cwáain^{1} yaanaa'. Cwoliñii^{1}ii' 'e ngɨ^{1} Jesucristo jee^{212} 'naa' wa' 'e la ja'^{2}mo jai'^{2} lii^{2}naa' 'ii.

6 Joon lii^{2}na 'e liñii^{2} 'naa' 'e ngɨ^{1} Jesucristo coon'^{13} jna'a.

7 Joon mii^{21}i'ɨ tyani Dios 'e jo jmaa^{2}aa' jiin^{13} coon^{21} 'e gó^{2}. Jo mii^{21}i'ɨ la joon wa'a 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} tyú^{2} tyii'ɨ. Jiin'^{13} 'e 'ii^{212} jna'a 'e jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e tyú^{2}. Jo 'ee lí^{1} wa'a 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} 'e jo tseein^{21} to^{2} tyii'ɨ.

8 Tsʉ 'wii'^{13} joon, wa'a jmoo^{2}oo' 'e jai'^{2} jo 'e sá^{2} 'e fee'^{13}na'a 'naa' jiin'^{13} li uncoon'^{13}na'a 'naa' 'e jai'^{2}gɨ lii^{2}naa'.

9 Joon jløø'^{3}moo'o mo lii^{1}na'a tsá^{2} 'wói^{1} pe 'naa'gii' lii^{1}naa' tsá^{2} pí^{3}-tsi joon mii^{21}i'ɨ tyani Dios 'wii'^{13} 'naa' 'e ijmee'^{13}i Dios 'naa' tsá^{2} 'in galityú^{1}mo 'naa'.

10 'Yʉto^{2} joon sii^{3}na 'e jí^{2} lo tii^{2}i 'naa' mo jo taan^{212}na jee^{212} 'naa' 'e jo 'ná^{1}-a jmáa^{3}aa 'gøøi'^{13}gii coon'^{13} 'e to^{2} 'óo^{3}oo mi yíi^{3}aa, tsʉ 'in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' gacwo'^{1}o jna 'e to^{2} do wa'a lí^{2} uncoon'^{13} jna 'naa' 'e licwii^{1}naa' 'ii jon' wa'a 'e xée^{1}na 'e jai'^{2} lii^{2}naa'.

11 Tsee^{2}mo júu^{3} tyiia, tsaru'^{1}u', joon mí^{3}ii tyaní^{2}ii' wa'a 'noo^{2}oo' jiin^{13} 'e tyú^{2}-ʉ, joon nuu^{2}uu' júu^{3} tyiia, canii^{2}mo 'ɨ^{1}-'oo', joon cwoseen^{21}moo' 'e tyú^{2}. Joon 'in Dios 'in 'iin^{212}in jna' joon jmoo^{1}o 'e tyú^{2} sɨ'íi^{13}-tsi' ngɨ^{1} coon'^{13} 'naa'.

12 'Aa^{212}moo' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' coon'^{13} júu^{3} tyú^{2}.

13 Joon 'in tsá^{2} jai'^{2} lii^{2}i Cristo 'in néei^{1} lo jin'^{2}in 'aa^{212}moo'.

14 'E 'ii'^{13}naa' 'e cwa'^{3} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo. Cwoliñi^{2}ii' 'e 'iin^{212}in Dios 'naa' joon 'e ngɨ^{1} 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios jee^{212} 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Galacia

Siin¹in Poo² 'e jí² lo tɨ́ɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo néei¹ Galacia

1 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Joon lɨ́ɨ¹na apóstol, joon jon' tsá² 'in nigatyiin'¹³ jna la joongɨ jon' tsá² 'in nigasiin¹in jna pe Jesucristo coon'¹³ Dios Jmii²¹ nigatyiin'¹³ jna joon 'ii nigasiin¹in jna. Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹a jiin'¹ Jesucristo do jee²¹² 'lɨɨ²¹².

2 Jna, Poo², coon'¹³ 'in tsaru'¹u' catyaai² 'in taain²¹² coon'¹³ jna lo, sii²¹ jna'a 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² Cristo néei¹ coon²¹ lɨ sii²¹ Galacia.

3 Cwauncwaai'³ Dios Jmii²¹ 'naa' joon cwoseen²¹mo 'naa' tyɨ́²-ʉ tyaníi¹i coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

4 Joon Jesucristo do gajaan'²¹mo 'ña'a ijuun¹in 'wii'¹³ tsaa² tyijna' 'e coon'¹³ la joon lí² láa²mo jna' 'e juncwii²¹ gó² lo jiin'¹³ la nigali'iin²¹²in Dios Ñʉ'¹ʉ' tyii' jmáa¹a.

5 ¡Cwoun'goo²¹o tsá² Dios coon²¹ tøø²mo! Amén.

Jo 'e sá¹ júu³ xiia'²¹ wa' lí² jmá¹ tiin'¹³ tsá²

6 Tsa'goo²¹-tsii 'áai¹ tsʉ jmoono nigatiui² 'naa' Dios 'in nitø'²ø 'naa' coon'¹³ 'e nigajmaa¹a Cristo 'wii'¹³ 'naa', joon niga'láa² 'wii²¹² jmaa²aa' nɨ́ʉ¹³ʉʉ' coon²¹ júu³ xiia' wa' lí² jmá¹ tiin'¹³ tsá².

7 Pe jo 'ee júu³ xiia' sá² 'e la jai'² wa' lí² jmáa¹a tiin'¹³ tsá². Pe seen²¹mo 'inlɨ́ɨi¹³ 'in untyíi² 'naa' joon 'iin²¹²in 'in tsá² do unsɨɨ²i 'e júu³ tyɨ́² tya' xiaala jmoo¹o Cristo tiin'¹³ tsá².

8 Pe wana cwo'¹ tsá² 'naa' coon²¹ júu³ tya' 'e tiin'¹³ tsá² 'e sɨsɨ́ɨ²i lagɨ 'e júu³ tya' Cristo 'e ga'ii'¹³ 'naa' 'e gacwóo¹³o'o 'naa', cwojmee'²¹mo Dios 'ii xʉfiin'¹³ jna 'ñii'a sɨ jaain²¹ ángel jó¹ fu ñʉ'fú² 'ee.

9 Joon la nigafo'²oo la mo jée¹ joon nano fo'²oo túnʼ: wana cwo'¹ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² 'naa' júu³ tya' 'e tiin'¹³ tsá² 'e sɨsɨ́ɨi² lagɨ 'e júu³ 'e ga'ii'¹³ 'naa', cwojmee'²¹mo Dios 'ii.

10 Mo fo'²oo la joon, ¿tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e 'iin²¹²na liseen²¹na tyɨ́² coon'¹³ tsá² sɨ coon'¹³ Dios 'ee? ¿Tɨ lɨ́ɨ²naa' 'e jmóo³oo jmaai'¹³ 'e tí²-tsi tsá²? Tsʉ wana jmóo³oo jiin'¹³ 'e tí²-tsi tsá² jo lɨ́ɨ¹na tsá² 'in jmoo¹o jiin'¹³ la to² tyʉ'² Cristo.

Xiiala galɨ² 'e líi²in Poo² apóstol

11 Pe cwoliñí² 'naa', tsáru'¹u', jo gajooin²-tsi tsá² 'e júu³ tyɨ́² tya' 'e tiin'¹³ tsá² 'e cwóo³oo.

12 Jo ga'ii'¹³na 'e júu³ do wa' tya' jiin'¹³ jaain²¹ tsá², jon'gɨ wa' tsá² ga'e'²e jna, pe 'ña'a Jesucristo gajmaa¹a 'e liñí³ii.

13 Joon niganʉʉ² 'naa' xiiala nigajmáa³aa la mo jéei¹ mo gaun'góo³oo Dios coon'¹³ la tɨisi'² tya' tsá² Israel. Ñí³ 'naa' xiaala ga'øø²na coon'¹³ 'e 'gøøi'¹³ tya' 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² Cristo 'in gatyiin'¹³ Dios. Joon gali'iin²¹²na wa' 'íin²na 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo coonti.

14 Joon cwáain¹ tya' 'e tɨisi'² tya' tsá² Israel gacwán¹na lɨ́ɨ¹gɨ lagɨ 'in tsá² góo³oo 'in coon²¹ røø²na coon'¹³, tsʉ jna-a gajmáa³gɨɨ coon'²¹ tún² la tɨisi'² tya' tsacøøi'¹³ tyiia.

15 Pe Dios nigatyiin'¹³ jna la ñʉ'gɨ iliseen²¹na, joon gatø'²ø jna coon'¹³ 'e feei'¹-tsi tyiia. Joon mo galɨ'yaai¹-tsi,

16 gajmaa¹a 'e licwii¹na Jóon¹on, 'e coon'¹³ la joon ilijmaa'¹³aa júu³ tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tya' 'e tiin'¹³ tsá². Joon mo galɨ́ jilaa'²¹ 'elo, jo 'iin gaunngɨ́ɨ³ɨɨ jiin'¹³ jaain²¹,

17 jon'gɨ wa'a gangó³oon Jerusalén wa'a ngajøø²¹²na 'in tsá² do 'in lɨ́ɨi¹ apóstoles la jéei¹gɨ lagɨ jna. Lɨ' cɨɨ'¹³ɨ gajmáa³aa, gangó³oon la jmoono fu coon²¹ lɨ sii²¹ Arabia joon mo ngayuui'¹³ joon gangó³oon fu Damasco túnʼ.

18 Joon mo ningó¹ 'nɨ¹ jiin²¹ gangó³oon fu Jerusalén. Joon galicwii¹na Tɨ́³ joon gataan²¹²na dya'ñá² jmɨɨ²¹² coon'¹³on.

19 Pe jo 'in apóstoles catyaai² do gamáa¹na jiin'¹³ Jacobo 'in ruui'²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ'.

20 Joon tyani Dios fuu²¹²uu 'naa' 'e la jai'² 'e júu³ lo.

21 Mo galɨcɨɨin²¹gɨ joon gangó³oon coon²¹ lɨ sii²¹ Siria coon'¹³ lɨ sii²¹ Cilicia.

22 Joon 'in tsaru'¹u' 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo 'in néei¹ lɨ sii²¹ Judea jo mo gangaa¹i jna jiin'¹³ coon²¹ naa'¹³.

23 Jiin'¹³ nigajmaa¹a 'in tsá² do júu³ jin'²in: “'In tsá² 'in niga'øøi² jna' la mo jéei¹, nano ngɨɨ¹ɨ to² cwo¹ 'e júu³ tyɨ́² 'e jo'² lɨ́ɨ²na' lo. Cwo¹ 'ido 'e júu³ tyɨ́² 'e la mo jéei¹ gali'iin²¹²in wa' 'íin²mo.”

24 Joon gacwo'¹o 'in tsá² do 'maai'¹³ Dios cwáain¹ tyiajna.

2

Ga'ii'²¹ 'in apóstoles catyaai² do Poo²

1 Joon mo gangɨ́ɨi¹gɨ dyatyɨ́² jiin²¹ joon gangó³oon túnʼ Jerusalén coon'¹³ Bernabé. Joon gajée¹moo jon Tito.

2 Gangó³oon tsʉ Dios gajma'²a jna júu³ 'e 'ná¹ ní³ii. Joon fu Jerusalén do ga'e'³ee 'in tsá² do 'e júu³ tyɨ́² 'e nigacwo'²oo 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Pe ga'e'³ee lɨ' coon'²¹ 'in lɨ́ɨi¹ tsacøøi'¹³ jee²¹² 'ii tsʉ jo gali'iin²¹²na wa'a 'e to² 'e nigajmáa³aa sɨ 'e to² ijmáa³aa 'ee ilí² jo 'ee to² tí².

3 Joon 'in Tito do, xʉfiin'¹³ jo lɨ́ɨ¹i tsá² seein²¹ Israel do, jo galɨ́² wa'a 'ii'²¹in 'ido 'e li² circuncisión,

4 xʉfiin'¹³ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² do gali'iin²¹²in wa'a 'ii'²¹in Tito do 'e li² do. Joon 'in tsá² do, 'in

gali'iin^{212}in la joon, jo lí^{1}i tsaru'^{1}u' la jai'^{2}, jiin'^{13}ga'í^{2} jee^{212} jna'a 'uun^{21}mo. Ga'í^{2} 'in tsá^{2} do jee^{212} jna'a wa'a ilí^{2} jøø^{2}ø xiaala galáai^{2} Cristo Jesús jna'a la to^{2} tyɯ'^{2} ley do, joon 'iin^{212}in wa'a lí^{2} 'ñúu^{1}i jna'a coon'^{13} ley do tún^{1}.

5 Pe jiin'^{13} catá^{2} jo gacwóo^{13}o'o wa'a jée^{1}i jna'a, tsɯ gali'iin^{212}moo'o 'e lí^{2} 'e 'oo^{2}gii' 'e júu^{3} jai'^{2} do tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2}.

6 Joon 'in tsacøøi'^{13} do jo gatsaa'^{21}a jiin'^{13} coon^{21} wa'a lí^{2} un'láai^{2} 'e júu^{3} tyiia. Pe cwáain^{1} tyiia jo 'ee tsa'goo^{1}-tsii tya' 'in tsacøøi'^{13} do tsɯ jo jmoo^{1}o Dios 'ii'^{21} coon'^{13} 'e ní^{2} tsá^{2}.

7 Xɯ la wa'a tsa'láai^{2} júu^{3} tyiia, galiñí^{2} 'in tsá^{2} do 'e nigacwo'^{1}o Dios jna 'e to^{2} do wa'a cwo'^{3}oo 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel 'e júu^{3} tyɯ^{2} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2}. Nigacwo'^{1}o Dios jna 'e to^{2} do jiin'^{13} la nigacwo'^{1}o Tɯ^{3} to^{2} wa'a cwo'^{1}o tsá^{2} 'e júu^{3} tyɯ^{2} do tya' tsá^{2} Israel.

8 Tsɯ coon^{21} røø^{21} 'in Dios 'in nigasii^{1}in Tɯ^{3} lii^{1} apóstol jee^{212} tsá^{2} Israel, 'ii jon nigasii^{1}in jna lii^{1}na apóstol jee^{212} tsá^{2} 'in jo seein^{21} Israel.

9 Tsɯ 'wii'^{13} joon, Jacobo, coon'^{13} Tɯ^{3} coon'^{13} Wó^{3}, 'in lii^{1} 'in tyiin^{2}gi jee^{212} 'ii, mo galiñii^{1}i xiiala nigajmaa^{1}a Dios coon'^{13} jna, gason'^{1}on cwóo^{3}oo coon'^{13} cwoo^{21} Bernabé lawa coon^{21} li^{2} 'e røø^{21} sii^{21}i'i coon'^{13}on. Sii^{21}i'i røø^{21} wa'a tsá^{2} jna'a 'e tsajmoo^{21}o'o to^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel la 'ii^{212} tsajmaa^{1}a 'ido to^{2} jee^{212} tsá^{2} Israel do.

10 Gamii^{1}o wa'a jiin'^{13} jo 'íin^{2}-tsii'i 'in tsá^{2} tañíi^{2} do. Joon gacwo'^{2}-tsii nigajmá^{3}aa 'elo.

Mo gajíi^{2}in Poo^{2} Tɯ^{3} fu Antioquía

11 Pe mo gacwéi^{1} Tɯ^{3} fu li taan^{212}na fuu^{21} Antioquía gajíi^{2}na 'ii tyaníi^{1}i tsɯ nigajmaa^{1}a 'e jo tii^{2} jmaa^{1}a.

12 Tsɯ la nifu mo gatyíi^{1}a Antioquía do gagøø'^{21}o caain^{21} coon'^{13} 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel do. La joon gajmaa^{1}a ca mo gatyalíin^{2} 'inlíii^{13} tsá^{2} gasii^{1}in Jacobo. Mo ngayuui'^{13} joon ga'láa^{2} Tɯ^{3} 'wii^{212} jmaa^{1} coon'^{21} 'ña'a, jo gøø'^{21}gi caain^{21} coon'^{13} 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel do tsɯ 'goo'^{21}o Tɯ^{3} nei'^{2} liñi^{1} 'in tsá^{2} coon^{21} poo^{212} 'in jin'^{2}in 'e 'ná^{1} 'ii'^{21} tsá^{2} 'e li^{2} circuncisión do joon jmáa^{1}a jilaa'^{21} tiisi'^{2} tya' tsá^{2} Israel.

13 Joon 'in tsá^{2} Israel catyaai^{2} 'in jai'^{2} lii^{1} Cristo néei^{1} do galí^{2} tún^{2} 'i^{1}-tsi coon'^{13} Tɯ^{3} do joon cagi Bernabé gasii^{2}i røø^{21} coon'^{13} 'ido coon'^{13} 'e gó^{2} jmoo^{1}o.

14 Pe mo gamó^{3}oo xiiala jo nijmoo^{1}o røø^{21} coon'^{13} 'e jai'^{2} tya' 'e júu^{3} tya' 'e tiin'^{13} tsá^{2} gafuu^{212}uu Tɯ^{3} tyani jileei'^{21} tsá^{2} do: "'N~~ɯ-ɯ~~, 'in lii^{1} tsá^{2} Israel, joon nigajmaa^{2}'a la jmoo^{1}o 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel, jon'on la jmoo^{1}o 'in tsá^{2} Israel; ¿xiia li'i 'iin^{212}u'un tyɯ'^{2}'ɯ to^{2} tsá^{2} jo seein^{21} Israel wa'a jmáa^{1}a la jmoo^{1}o tsá^{2} Israel?"

Nijmaa^{1}a Dios tiin'^{13} tsá^{2} Israel tsɯ 'wii'^{13} jo'^{1}o lii^{2}

15 Jna'a lii^{1}na'a tsá^{2} Israel coon'^{13} 'e seen^{21}na'a, jo lii^{1}na'a tsá^{2} 'noo^{1}o tsaa^{2} lagi 'in tsá^{2} catyaai^{2}.

16 Xɯfiin'^{13} joon né^{2}oo'o 'e jo mo gajmeei^{1} Dios tsá^{2} tyúi^{1} tyaníi^{1}i jiin'^{13} jaain^{21} tsɯ 'wii'^{13} nigajmaa^{1}a 'ido jiin'^{13} la to^{2} tyɯ'^{2} ley tya' Moisés. Gajmeei^{1} Dios tsá^{2} tyúi^{1} tsɯ 'wii'^{13} ja'^{2}mo galii^{1} Jesucristo. Tsɯ 'wii'^{13} joon jo'^{1}o galii^{2} jna'a Jesucristo 'e coon'^{13} la joon lí^{2} jmeei^{1} Dios tyú^{1}na'a tsɯ 'wii'^{13} 'e jai'^{2} lii^{2}na'a jon' wa' tsɯ 'wii'^{13} nigajmoo^{21}o'o la to^{2} tyɯ'^{2} ley. Tsɯ jo untyúi^{1} Dios jiin' jaain^{21} tsá^{2} tsɯ 'wii'^{13} 'e nigajmaa^{1}a la to^{2} tyɯ'^{2} ley.

17 Joon jna'a, wa'a 'iin^{212}na'a 'e untyúi^{1} Dios jna'a 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Cristo galí^{2} 'e lii^{1}na'a tsá^{2} 'in røøi^{21} tsaa^{2}. Wana la joon, ¿ti lí^{2} 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e Cristo nigajmaa^{1}a wa'a 'ná^{2} jna'a tsaa^{2}? ¡Esa la joon tsɯ jo lí^{2} jmá^{1} Cristo wa'a 'ná^{2} jna'a tsaa^{2}!

18 Tsɯ wana gajma'^{3}aa tún^{1} 'e ni'íin^{1}na do pe jna-a nigarøø^{21}na tsaa^{2}.

19 Tsɯ najúun^{2}moo cwáain^{1} tya' ley do, joon 'e ley do nigajngaa'^{13}mo jna. Najúun^{2}moo cwáain^{1} tya' ley do yɯ to^{2} 'e liseen^{21}na tya' Dios.

20 Jna ni'lii^{212}moo tsɯ najúun^{2}moo caan^{21}mo coon'^{13} Cristo tsaa'^{1} crúu^{13}. Tsɯ 'wii'^{13} joon jon' jna 'in seein^{21} nano pe Cristo seein^{21} coon'^{13} jna. Joon xɯfiin'^{13} 'e seen^{21}mogii, seen^{21}moo tsɯ 'wii'^{13} 'e jai'^{2} lii^{2}na 'in Jóon^{1} Dios, 'in nigali'iin^{212}in jna joon gajan'^{2}mo 'ña'a 'e júun^{2}in 'wii^{212} tyiia.

21 Joon jo jmáa^{3}aa 'e jo 'ee to^{2} tí^{2} 'e feei'^{1}-tsi Dios tyiia tsɯ wana gajmeei^{1} Dios xɯfiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} 'e tyúi^{1} tsɯ 'wii'^{13} nigajmaa^{1}a la to^{2} tyɯ'^{2} ley jo 'ee to^{2} 'íi^{3} 'e nigajuuin^{2} Cristo wa' la joon.

3

¿Noo 'e gajmaa^{1}a tiin'^{13} 'naa', 'e ley do si 'e júu^{3} jai'^{2} 'e galii^{2}naa' 'ee?

1 ¡Lii^{1} bái^{1} 'naa', tsaru'^{1}u' néei^{1} Galacia! ¿'Iin nigacoon'^{21} 'naa' tóo^{2} 'e jo jmaa^{2}gii' nú~~u~~^{13}~~uu~~n' 'e júu^{3} jai'^{2} do? Tsɯ coon'^{13} 'e júu^{3} nigacwoo^{21}o'o tyi'naa' gasíi^{13}i'i 'naa' coon^{21} júu^{3} coon^{21} tsáa^{1} xiaala gajuin^{1} Jesucristo tsaa'^{1} crúu^{13}.

2 Síi^{13}duu' jna 'e 'iin^{212}na foo^{2}oo': ¿Ti ga'ii'^{13}'naa' 'in Espíritu Tyú^{2} tya' Dios tsɯ 'wii'^{13} gajmaa^{2}aa' jiin'^{13} la to^{2} tyɯ'^{2} ley tya' Moisés si 'wii'^{13} gajai'^{2} galii^{2}naa' 'e júu^{3} gan~~uu~~^{2}~~uu~~n' 'ee?

3 ¿Ti caa^{212}naa' 'e lí^{2} líin^{2}naa' wa lí^{2} tyée^{1}naa' coon'^{13} waa'^{21} pí^{3} tyii' yaanaa' 'e niga'láa^{2} 'wii^{212} jmoo^{2}oo' coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu tya' Dios?

4 ¿Ti jo 'e nigali'íin^{3} to^{2} jilaa'^{21} wúu^{1} 'e nigañí^{2}ii'? ¡Jo cwo'^{1}o Dios wa la joon!

5 Joon mo gacwei'² Dios 'in Espíritu Tyǵ² tya'a tyi'naa' joon gajmaa¹a milagros jee²¹² 'naa', ¿xiia lɨ'ɨ gajmaa¹a la joon, tsʉ 'wii'¹³ nigajmaa²aa' la to tyʉ'² ley sɨ tsʉ 'wii'¹³ jai'² galɨ́ɨ²naa' 'e júu³ niganʉʉ²ʉʉn' do 'ee?

6 Joon ja'²mo galɨ́ɨ²ɨ Abraham Dios joon tsʉ 'wii'¹³ joon ga'ii'²¹mo Dios 'ii 'e tyú¹-i.

7 Joon tsʉ 'wii'¹³ joon cwoliñí² 'naa', 'in jo'² lɨ́ɨ²ɨ Dios la jo'² lɨ́ɨ²ɨ Abraham do, 'i-i lɨ́ɨ¹ɨ la jai'² jún³ tya' Abraham.

8 Joon Dios, ñii¹o jéei¹gɨ, iuntyú¹ɨ tsá² 'in jo seein²¹ Israel coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ² Cristo. Joon Dios gajma'¹a Abraham júu³ 'e júu³ tyǵ² lo, jin'²in: "Iuncwaa'³na jileei'²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'wii'¹³ cwáain¹ tyi'i."

9 La joon iuncwaai'³ Dios 'in jai'² lɨ́ɨ² 'ii caan²¹mo coon'¹³ Abraham, 'in nigajai'² lɨ́ɨ².

10 Joon jileei'²¹ 'in tsáai¹-tsi wa ilí² jmáa¹a ley tya' Moisés ijmá¹ Dios 'ii'²¹ 'ii²¹ tya'a tsʉ ni jí² tya' Dios jin'²in: "Jileei'²¹ 'in jo untsiin¹ jilaa'²¹ 'e toon¹on ni jí² tya' ley ijmá¹ Dios 'ii'²¹ 'ii²¹ tya' 'i."

11 Joon tyǵ² nee²¹e' 'e jo untyú¹ɨ Dios jiin'¹³ jaain²¹ tsʉ 'wii'¹³ nigajmaa¹a jiin'¹³ la to² tyʉ'² ley do; tsʉ ni jí² tya' Dios jin'²in: "'In nigauntyú¹ɨ Dios 'ná² ngɨ́¹ 'e jai'² lɨ́ɨ² Dios."

12 Joon 'e gajmaa¹a tsá² 'e ley tya' Moisés do jo coon²¹ røø²¹ 'e jai'² lɨ́ɨ² Dios tsʉ jin'² ni jí² do: "'In jmoo¹o la to² tyʉ'² ley do, coon'¹³ joon iseein²¹."

13 Joon Cristo nigaláa²mo jna' 'e jmá¹ Dios 'ii'²¹ 'ii²¹ tyi' 'wii'¹³ cwáain¹ tya' ley do tsʉ Dios gajmaa¹a 'ii'²¹ 'ii²¹ tya' Cristo 'wii'¹³ jna', tsʉ ni jí² tya' Dios jin'²: "Ijmá¹ Dios 'ii'²¹ 'ii²¹ tya' jileei'²¹ tsá² 'in táain² tsaa'¹ crúu¹³."

14 La lo galí² 'e lí² uncwaai'³ Dios tsá² jo seein²¹ Israel 'wii'¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús jiin'¹³ la júu³ ga'ii¹ɨ tya' Abraham. La joon lí² 'ii'¹³na' coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²na' 'in Espíritu tya' Dios 'in nigajin'² Dios incwoi'² jna'.

'E ley do coon'¹³ 'e júu³ ga'ii¹ɨ Dios tya' Abraham

15 Tsaru'¹u', fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ cwáain¹ la jmoo¹o tsá²: Mo sɨ́ɨ¹ɨ tsá² coon²¹ júu³ tyiin² sɨ 'ii¹ɨ tsá² coon²¹ júu³ tyiin² 'ee joon tsaa'²¹ tsá² unnicwoo²¹o joon jiin'¹³ jaain²¹ jo lí² wa jo la jai'² jon'gɨ lí² wa'a tsa'láai²gɨ.

16 Joon ga'ii¹ɨ Dios 'e júu³ do tya' Abraham coon'¹³ jún² tya'a. Joon 'e júu³ tya' Dios do jo gajin'²in: "jileei'²¹ jún² tyi'i", wa' 'øøi'²¹-tsi tsá² 'in fúui¹. Pe gajin'²in: "jún² tyi'i"; 'e coon'¹³ la joon 'øøi'²¹-tsi tsá² jaan²¹mo, joon 'in jaain²¹ do lɨ́ɨ¹ɨ Cristo.

17 'E fuu²¹²uu 'naa' lo: Gacwoo¹o Dios 'e ley tya' Moisés tyǵn² cíein¹³ jiin²¹ tsi dyadya¹ jiin²¹ mo gangɨɨ¹ ga'ii¹ɨ 'e júu³ tyíin² do tya' Abraham. Joon 'e ley do jo lilí² wa'a jo tseein²¹gɨ 'e júu³ tyiin²¹ ga'ii¹ɨ Dios tya' Abraham ca la mo jéei¹gɨ.

18 Joon wa mo'o gauntyúi¹ Dios tsá² 'wii'¹³ cwáain¹ tya' ley tya' Moisés, jo mo gauntyúi¹ Dios 'in tsá² do 'wii'¹³ cwáain¹ tya' 'e júu³ ga'ii¹ɨ tya' Abraham do. Pe gacwo'¹o Dios Abraham 'e júu³ tyiin² do 'e 'yaai¹-tsio tsʉ ja'²mo galɨ́ɨ² Abraham 'ii.

19 Wa'a la joon, ¿'ee to² 'íí³ 'e ley tya' Moisés do? 'E ley do gajó² mo lɨ cɨɨin²¹gɨ 'e júu³ tyiin² do i'e'²e tsá² xiaala lí² tsaa². Joon gataa'²¹a 'e ley do ca gajó² 'in "jún²" do 'in gacwo'¹o Dios 'e júu³ tyiin² do. Joon 'in ángeles gacwo'¹o Moisés 'e ley do, joon Moisés do galɨ́ɨ¹ɨ 'in ngɨɨ¹ júu³ tya' Dios.

20 Joon wana 'ii¹ɨ tsá² júu³ tyiin² jiin'¹³ la 'ɨ¹-tsi 'ña'a jo 'néi² 'in ngɨɨi¹ júu³ tya'a. Joon 'in Dios lɨ́ɨ¹ɨ jaan²¹mo.

'Yʉ² to² tya' ley

21 ¿Tɨ lí² jin'² tsá² 'e ley tya' Moisés 'e faa'²¹a lɨ cɨɨ'¹³ lagɨ faa'²¹a 'e júu³ tyiin² ga'ii¹ɨ Dios? ¡Esa lí² la joon! Tsʉ wa mo'o galisá² coon²¹ ley 'e lí² jmée¹ɨ tsá² tyúi¹ coon'¹³ Dios joon i'ii'²¹ Dios tsá² coon'¹³ 'e gajmaa¹a 'e to² tyʉ'² ley lo.

22 Pe jiin'¹³ la gajin'² jí² tya' Dios 'e jilee'²¹mo lɨ́ɨi¹ tsá² 'in jmoo¹o jiin'¹³ la to² tyʉ'² tsaa². 'E coon'¹³ la joon lí²-i 'ii'²¹ jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ²ɨ Jescuristo 'e júu³ tyiin² do 'e ga'ii¹ɨ Dios.

23 Joon la nʉ'gɨ incwéi¹ Cristo ilí² 'e jai'² líin²na' 'ii, la wa'a sɨjnɨ́ɨ'¹³mo' coon'¹³ 'e ley lo. La wa'a nisɨjnɨ́ɨ'¹³mo jna' 'yiia'¹³ joon ca mo gacwéi¹ Cristo.

24 Joon 'e ley do la wa'a niga'aa¹mo jna' ca mo gacwéi¹ Cristo joon ngajée¹³mo jna' tyani Cristo do 'e coon'¹³ la joon lí²-i untyúu¹mo Dios jna' coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²na'.

25 Pe nano nicwé¹mo Cristo 'e lí² jai'² líin²na' 'ii joon la joon jo 'ná²gɨ' 'e ley no 'e 'ái¹gɨ jna'.

26 Tsʉ coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' Cristo Jesús líin²naa' jóon¹ Dios.

27 Joon jileei'²¹ 'naa' 'in gasaai²¹ jmɨɨ²¹ ilicaan²¹naa' coon'¹³ Cristo nigalíin²naa' 'e lɨ́ɨ¹naa' la lɨ́ɨi¹ Cristo.

28 Joon tyani Dios jo lɨ́ɨ¹gɨɨ' tsá² Israel jon'gɨ lɨ́ɨi¹gɨɨ' tsá² jo seein²¹ Israel; jo lɨ́ɨ²gɨɨ' tsá² 'in jmoo¹o to² tyʉ'² tsá² sɨ tsá² 'in jmoo¹o to² la 'iin²¹²in yaai 'ee; jo lɨ́ɨi¹gɨɨ' tsañʉʉ'¹ sɨ tsamɨ́² 'ee, tsʉ jaan²¹mo lɨ́ɨ¹naa' 'in nigauncaain²¹ coon'¹³ Cristo Jesús.

29 Joon wana lɨ́ɨ¹naa' tsá² tya' Cristo lɨ́ɨ¹moo' jon jún² tya' 'lɨɨ²¹² tsafeei'¹ Abraham. Joon i'ii'¹³naa' lawa coon²¹ 'e tɨ́ɨ²moo' 'e júu³ tyiin² do 'e ga'ii¹ɨ Dios tya' Abraham.

4

1 'E 'øøi'²¹-tsi 'e fo'³oo lo: la jee²¹² sɨján² jaain²¹ jóon¹ tsá² i'ii'²¹ tya' 'e itɨ́ɨ²ɨ coon²¹

røø[21] lí[ii1]i la lí[ii1] tsá[2] 'in jmoo[1]o to[2] tyʉ' tsá[2], xʉfiin'[13] 'ii-o lí[ii1]i fii[212] jilaa'[21] 'e sá[2].

2 Tsʉ seen[21]mo tsá[2] 'in 'aai[1] 'ii joon tyʉ'[2]ʉ to[2] 'ii ca tsín[1] jiin[21] jiin'[13] la gajin'[2] jmii[21].

3 La joon jon lí[2] coon'[13] jna', lawa'a 'e xuu[212]mo', joon 'e ley do tyʉ'[2] to[2] jna' joon ga'ɨ[1]-tsi' jiin'[13] 'e sá[2] juncwii[21] lo.

4 Pe mo gatsín[1] jiin[21] jiin'[13] la ga'ɨ[1]-tsi Dios 'ña'a, gasiin[1]in Dios Jóon[1]on 'in gangatyéin[1] jaain[21] tsamí[2]. Joon galí[ii1]i jaain[21] tsá[2] Israel 'in 'ná[2] jmá[1] la to[2] tyʉ'[2] ley.

5 Gajó[2] la joon, joon coon'[13] la joon ilí[2] láai[2] jna' coon'[13] 'e ley 'e tyʉ'[2] to[2] jna' do. 'E coon'[13] la joon lí[2] 'ii'[21]mo Dios jna' lawa jóon[1]o.

6 Joon, tsʉ 'wii'[13] lí[ii1]naa' jóon[1] Dios, gasii[1]in Dios Espíritu tya' Jóon[1]on Jesús 'e tsa'i[2] alma tyi'naa'. Joon 'in Espíritu 'yuui[2] alma tyii' 'oo[1]o, tø'[1]ø Dios Jmii[21] jin'[2]in: "¡Ñʉ'[2]!"

7 Joon tsʉ 'wii'[13] joon jo lí[ii1]gɨ' la lí[ii1] tsá[2] 'in jmoo[1]o la to[2] tyʉ'[2] tsá[2], pe lí[ii1]naa' jóon[1] Dios. Joon wa' lí[ii1]naa' jóon[1] Dios 'wii'[13] cwáain[1] tya' Cristo i'ii'[13] naa' la tí[ii2]i 'ii'[21] jóon[1] Dios.

Cu'[2]-tsi Poo[2] coon'[13] 'in jai'[2] lí[ii2]i 'in néei[1] Galacia

8 Joon la mo jéei[1], mo jo mo galicwii[1]naa' Dios Jmii[21], lí[ii1]naa' tsá[2] 'in jmoo[1]o la to[2] tyʉ'[2] dioses 'in gajmeei[1] tsá[2], 'in jo lí[ii1] dios la jai'[2].

9 Pe la no nigalicwii[1]moo' Dios Jmii[21] owa'a 'e tyú[2]gɨ fo'[2]oo 'ee, nigalicwii[1]mo Dios 'naa'. Wa'a la joon, ¿'ee li'ɨ ciii'[13] yaanaa' jmoo[2]oo' tún[1] 'e jo 'oo[1]o pí[3] wa'a jmá[1]a tiin'[13] 'naa' joon jo 'ee to[2] 'íi? Lí[ii1]naa' la lí[ii1] tsá[2] 'in 'iin[212]in jmá[1] la to[2] tyʉ'[2] 'e jooin[1]-tsi tsá[2] yaai.

10 Jmoo[2]oo' jmii[212] 'áai[1], mo tí[2] jmii[212] tya' sii'[21], si jmii[212] tya' jiin[21] 'ee, si doñi'ee jmii[212] 'ee 'e seen[21]naa' tyú[2] coon'[13] Dios.

11 Cu'[2]-tsii 'e to[2] tyiia 'e gajmáa[3]aa jee[212] 'naa' jo 'e galilíii[13] 'ee.

12 Tsaru'[1]u', mí[3]ii tyaní[2]ii' ilíin[2]naa' tún[1] la lí[ii1] jna tsʉ nigalí[ii1]na la lí[ii1] 'naa'. Jo mo gajmee'[13]naa' jna jiin'[13]xʉ la mo jéei[1] la joon jon nano.

13 Tsʉ ñí[2] 'naa' 'e gacwo'[3]oo 'naa' 'e júu[3] tyú[2] tya' 'e tiin'[13] tsá[2] mo 'wiin[212] tsʉ 'wii'[13] 'e tsaa'[13]oo.

14 Joon jo gali'ee'[1]naa' jna tsʉ 'wii'[13] 'e jmoowúu[1] 'e tyaan[1] lo. Pe ga'ii'[13]moo' jna lawa 'e lí[ii1]na jaain[21] ángel tya' Dios si lawa 'e lí[ii1]na 'ña'a 'ee Cristo Jesús.

15 ¿'Ee galí[2] coon'[13] 'e tyú[2] sáan[2]aan' coon'[13] jna? Lí[2]-i fo'[3]oo 'wii[212] tyi'naa' wu xʉ'ʉ ilí[2] 'wóo[13]oo' mi'[2] unní[2]ii' yaanaa' cwoo[21]oo' jna.

16 Pe nano, ¿ti nigali'ee'[1]naa' jna tsʉ 'wii'[13] nigafuu[212]uu 'naa' 'e júu[3] 'e la jai'[2]?

17 'In tsá[2] 'in 'e'[2] 'naa' no 'áai[1] untyúu[1]i 'naa' pe 'e gó[2] 'ɨ[1]-tsi. Jiin'[13] 'e tyaa[1]-'oo' wa' ituu[2]naa' jna'a. 'E coon'[13] la joon ijmaa[2]aa' nʉʉ[13]ʉʉn' to[2] tyʉ'[2] 'ii.

18 Joon tyú[2]-ʉ wa'a untyúu[1]i tsá[2] tsá[2] xeei'[21] wa'a 'ɨ[1]-tsi tsá[2] jiin'[13] 'e tyú[2]-ʉ, pe 'ná[2] jmáa[1]a la joon coon[21] tøø[2]mo, jon' wa'a jiin'[13] mo ngii[3]ii coon'[13] 'naa'.

19 Lawa xuui[212] tyiia lí[ii1] 'naa', joon 'wii'[13] tyi'naa' 'e móo[3]oo wúu[1] la wúu[1] ni[2] tsamí[2] mo ti lí[2] liseein[21] yʉʉn[21] tya'a. Joon la joon imóo[3]oo wúu[1] ca galí[ii1]naa' tsá[2] 'in jmoo[1]o jiin'[13] la to[2] tyʉ'[2] Cristo.

20 'Áa[1]mo 'iin[212]na wa' mo tyíin[13]na coon'[13] 'naa' nano 'e lí[2] fuu[212]uu 'naa' coon'[13] júu[3] xiia'gɨ tsʉ jo ñí[3]ii 'ee 'í-tsii tyi'naa'.

Xiiala galí[ii1] Agar coon'[13] Sara

21 Sii'[13]du 'naa' jna jileei'[21] 'naa' 'in 'iin[212] 'naa' 'e tyʉ'[2] ley to[2] 'naa': ¿Tɨ jo mo ganúu[13]ʉʉn' la gajin'[2] ley do?

22 Tsʉ 'e ley do jin'[2] 'e galiseein[21] gái[1] yʉʉn[21] tsañʉʉ'[1] tya' Abraham. Joon 'in yʉʉn[21] nifu do galiseein[21] tya' jaain[21] tsamí[2] 'in jmoo[1]o to[2] inʉʉ tya'a. 'In tsamí[2] lo lí[ii1] esclava, 'e 'øøi'[21]-tsi tsá[2] 'in jmoo[1]o la to[2] tyʉ'[2] tsá[2] 'ii. Joon, 'in yʉʉn[21] jaain[21] dogɨ galiseein[21] tya' tsamí[2] tya'a 'in lí[2] jmá[1] jiin'[13] la 'iin[212]in.

23 Joon 'in yʉʉn[21] 'in galiseein[21] tya' 'in tsamí[2] lí[ii1] esclava do galiseein[21] la liseein jileei'[21] yʉʉn[21] catyaai[2]. Pe mo galiseein[21] Isaac, 'in yʉʉn[21] tya' 'in tsamí[2] 'in lí[2] jmá[1] jiin'[13] la 'iin[212]in, gauntsiin[1]mo 'e júu[3] tyiin[2] 'e ga'ii[1]ɨ Dios tya'a.

24 'E cwáain[1] lo lí[1] lawa coon[21] cwáain[1] tya' tsá[2]. La je tún[2] júu[3] tyiin[2] ga'ii[1]ɨ Dios lí[ii1] 'in gái[1] tsamí[2] no. 'In tsamí[2] galisii[21] Agar, 'in lí[ii1] esclava do, lí[ii1] la lɨ 'e júu[3] tyiin[2] ga'ii[1]ɨ Dios yʉ' moo'[21] Sinaí. Joon jileei'[21] 'in jóon[1]on 'in tsamí[2] lo 'in líin[2] esclavos jon.

25 Agar do lí[1]i la lɨ 'e moo'[21] sii[21] Sinaí 'e si'[2] coon[21] lɨ sii[21] Arabia. La lɨ 'e moo'[21] Sinaí la mo jéei[1] la joon lɨ Jerusalén nano tsʉ jileei'[21] 'in tsagoo[1]o 'e fuu[21] do 'ná untsiin[1] jiin'[13] la to[2] tyʉ'[2] ley 'e ga'ii'[21]i yʉ' moo'[21] Sinaí.

26 Pe 'e Jerusalén ná[1] fu ñʉ'fú[2] jo tyʉ'[2] to[2] ley do joon lí[ii1]na' tsagoo[1]o 'e fuu[21] joon.

27 Tsʉ la jin'[2] jí[2] tya' Dios:

Tsamí[2] jo 'in yʉʉn[21] tsatyéein[1], cwounjløøi'[3] 'wo'o. Unjløøi'[3] 'wo'o 'in jo 'in xuui[212] seein[21] tya'a.

'Nʉ 'in jo mo gangó[1] wúu[1] tya' tsamí[2] mo liseein[21] jóon[1]on, 'óo[2]o 'e jløø'[3]u'u.

Tsʉ 'in tsamí[2] 'in jo mo galiseein[21] yʉʉn[21] tya'a, 'ii-i 'in tsafúui[1]gɨ jóon[1]on lagɨ 'in tsamí[2] 'in seein[21] ñʉʉ'[1] tya'.

28 Tsaru'[1]u', jna' lí[ii1]na' la lí[ii1] Isaac tsʉ lí[ii1]na' jóon[1]on jiin'[13] la júu[3] tyiin[2] ga'ii[1]ɨ Dios.

29 'In xuui[212] tya' Agar do galiseein[21] la liseein[21] jileei'[21] xuui[212] catyaai[2]. Joon 'in xuui[212] tya' Agar do ga'øø[1]i 'in xuui[212]

jaain21 do 'in galiseein21 coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyú2. La joon jon lí2 la no. 'In tsá2 'in jmoo1o jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley i'øø1mo jna' 'in jai'2 lí̈ii2 Cristo.

30 Pe ¿'ee jin'2 júu3 tya' Dios? La joon jin'2: "'Wóoi caluu 'in tsamí2 'in lí̈ii1 esclava coon'13 jóon1on tsʉ 'in yʉʉn21 tya' 'in esclava do jo lí2 'ii'21i caain21 'e gatí̈i2i coon'13 'in yʉʉn21 tya' 'in tsamí2 'in lí2 tyʉ'2 to2 do."

31 La joon, tsaru'1u', jo lí̈i1na' xuui212 tya' 'in esclava do 'e tyʉ'2 to2 ley jna' pe lí̈i1na' xuui212 tya' Sara 'in tsamí2 'in lí2 tyʉ'2 to2.

5

Tá2 téein1-'oo' tsʉ nigaláa2mo Cristo 'naa'

1 Tsʉ 'wii'13 joon tá2 téein1-'oo' coon'13 'e galáai2 Cristo jna' joon jo cwéi1gɨ yaanaa' wa' a líin2naa' tsá2 tún1 'in jo lí2 tyʉ'2 to2 yaai. Tsʉ 'e ley do lí2, lawa coon21 'mó2 tsityi2 tya' tsá2, 'e joon jo lí2 cwó2o wa'a tyʉ'2 tsá2 to2 yaai.

2 Nʉʉ2duu', tsʉ jna, Poo2, fuu212uu 'naa', jo 'ee to2 'íi3 Cristo tyii' wa' 'ii'13naa' 'e li2 circuncisión.

3 Tsʉ fuu212uu 'naa' túnˡ 'e doñi'iin 'in 'iin212in 'ii'21 'e li2 do 'ná2 untsiin1 jilaa'21 ley tya' Moisés.

4 Joon jileei'21 'naa' 'in 'iin212in wa'a untyúi1 Dios 'naa' tsʉ 'wii'13 nigajmaa2aa' jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley do nigatíu1moo' Cristo, joon nigajmaa2oo' coon'21 wa'a 'e lí2 feei'1gɨ-tsi Dios tyii'.

5 Pe jna'gɨi'ɨ coon'13 'ii'21 tya' Espíritu sɨjaan21a'an wa'a untyúi1 Dios jna'a tsʉ 'wii'13 jai'2 lí̈i2na'a Cristo.

6 Tsʉ wana sɨcaan21na' coon'13 Cristo Jesús jo 'ee to2 'íi3 wa lí̈i1na' 'e li2 circuncisión do sɨ jo lí̈i1na' 'ee. 'E 'íi3 to2 tyi' 'e li'iin212na' la jaain21 la jaan21na' tsʉ 'wii'13 ja'2mo galí̈i2na' Dios.

7 'Naa', cwolíin2naa' røø21 la mo jéei1. Pe nano, ¿'iin gajmaa1a gajnii'21 'naa' wa jo jmaa2gɨi' nʉʉ13ʉʉn' 'e júu3 la jai'2 lo?

8 Jon'on Dios gajmaa1a 'e joon, lɨ' 'ii-o catø'2ø 'naa'.

9 La 'øøi'21-'oo' no, coon'13 ca pi'3 tyiian'3 do ilí2 iróon2 jilaa'21 con2 do; la joon jon jaain21 tsá2 lí2 uncaain21 tsá2 fúui1 wa'a núu2uun júu3 tya'a.

10 Joon jo cu'2-tsii coon'13 Ña'ñʉ'1ʉ' 'wii'13 'naa' 'e jo unsɨi21naa' 'e 'ɨ1-'oo' jilaa'21 'e niga'e'2ee 'naa'. Pe i'e'2 Dios wúu1 'in untyíin2 'naa', jo 'ee cwáain1 tya'gɨ doñi'iin.

11 Joon 'inlí̈ii13 cwo'1o jna tsaa2 'e 'ee'1 jna tsá2 'e 'ná2 'ii'21 tsá2 'e li2 circuncisión do. Pe jo i'øøi'1gɨ tsá2 Israel jna wa mo'o 'ee21ee 'e 'ná1 'ii'21 tsá2 li2 circuncisión. Pe 'øøi'1gɨ 'ido jna tsʉ 'wii'13 fuu212uu 'ido 'e gajuuin21 Jesús tsaa'2 crúu13 'wii'i tya' tsaa2 tya'a. Joon 'wii'13 joon 'ee'1mo 'ido jna.

12 Pe tya' 'in tsá2 'in ngí1 to2 untyíin2 'naa' tsáai1gɨ-tsii wa' 'wó1mo yaa-i jee212 'naa' coonti.

13 Tsaru'1u', gatø'2 Dios 'naa' 'e seen21naa' sɨláa2naa' 'e tyú2ʉʉ' to2 yaanaa'. Seen21naa' sɨláa2naa' pe jo cwéi1 yaanaa' wa'a jmaa2aa' 'e gó2 'e 'yaai1-tsi ngú1 taan212naa'. Pe cwéi1 yaanaa' wa'a uncóon13on' la jaain21 la jaan21naa' tsʉ 'wii'13 'iin212naa' yaanaa'.

14 Tsʉ wana jmoo2oo' jiin'13 la jin'2 'e júu3 lo: "Cwoli'iin212moo' tsaruu'21naa' jiin'13 la 'iin212naa' yaanaa'", iuntsiin1naa' jilaa'21 ley catyiia2.

15 Pe wana 'eei'1 'naa' joongɨ mɨɨ'13 'naa' la jaain21 la jaan21naa', ¿xiiala iliseen21naa' tyú2 la 'oo'21 yaanaa' 'e la joon?

Xiiala lí̈i1i tsá2 'in jmoo1o jiin'13 la 'yaai1-tsi ngú1 taain212

16 Pe fuu212uu 'naa': Ngí2ii' to2 jmoo2oo' la to2 tyʉ'2 Espíritu tya' Dios joon coon'13 la joon jo jmaa2aa' 'e gó2 jiin'13 la 'yaai1-tsi ngú1 taan212naa'.

17 Tsʉ 'e ngú1 taan212naa' no jo 'iin212in jmá1 'e 'yaai1-tsi Espíritu tya' Dios. La joon jon 'in Espíritu do jo 'iin212in jmá1 'e 'yaai1-tsi 'e ngú1 taan212naa'. 'Aa'1a ngú1 taan212naa' 'in Espíritu do, la joon jon Espíritu 'aa'1o ngú1 taan212naa'. Joon tsʉ 'wii'13 joon jo cwói1 jmaa2aa' jiin'13 la 'iin212naa'.

18 Tsʉ wana cwéi1 'naa' yaanaa' 'e tyʉ'2 Espíritu to2 'naa' jo tyʉ'2gɨ ley to2 'naa'.

19 Joon jo wúui1 liñí2 tsá2 'e 'iin212in ngú1 taan212naa' jmá1, 'iin212in fee'2i tsamí2 tya' tsá2 xeei'21, 'iin212in jmá1 jilaa'21 'e 'leei'21 tsá2, joon 'iin212in jmá1 jilaa'21 'e 'yaai1-tsi 'ña'a.

20 Joon 'e ngú1 taan212naa' 'iin212in un'goo1o jileei'21 dioses tya'a 'in gajmee1i yaai joon tí2-tsi jmáa1a júu3 loo1, 'eei'1 ruu'21i, 'noo1o mɨɨ'13 joon 'iin212in 'e sá2 tya' tsá2 xeei'21. Joon jo wúui1 tí2 'nii'21-tsi, joon jilaa'21 'e jmoo1o jiin'13 tya' 'e yaai. Joon 'iin212in jmáa1a poo212 la 'ii'13 tsá2, sɨ jmáa1a coon21 poo212 tya' 'ña'a 'ee.

21 Joongɨ 'oo1o tsii212 wúu1, joongɨ jngaai'13 tsá2, joongɨ ngɨɨ1ɨ to2 'íin1 joongɨ to'2o mɨɨ'13 mo 'íin1in joongɨ jmoo1o jilaa'21 'e catyiia2 'e lɨ la lo. Joon fuu212uu 'naa' túnˡ la nafo'1oo la mo jéei1 do, 'in jmoo1o la lo jo lí2 wa' tsatáai1 lɨ tyʉ'2 Dios to2 tsá2.

Xiaala lí̈i1i tsá2 'in jmoo1o jiin'13 la 'iin212in Espíritu

22 Pe 'in Espíritu do jmoo1o wa'a li'iin212mo tsaruu'21i joongɨ jmoo1o wa'a jmá1 tsá2 jløø'3i, joongɨ 'e seein21 tyú2 coon'13 Dios la joon jon la 'oo'21 yaai. Coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyú2 do lí2 líin2 tsá2 tsá2 feei'1-tsi, joongɨ tsá2 'wó2-tsi, joongɨ tsá2 'in uncoon'13 tsá2 xeei'21, joongɨ tsá2 'in untiin'13 júu3 tya'a.

23 'In Espíritu do uncoon'^{13} tsá^{2} 'e seein^{21} tyʉ^{2}-tsi joon 'e lí^{2} tyʉ'^{2} to^{2} yaai. Joon jiin'^{13} coon^{21} ley jo sá^{2} wa'a jmaa^{1}a 'ii'^{21} tya' 'in tsá^{2} 'in jmoo^{1}o jilaa'^{21} 'elo.

24 Joon jileei'^{21} 'in lɨ́ɨi^{1} tsá^{2} tya' Cristo Jesús lawa nigatáan^{1}in tsaa'^{1} crúu^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'iin^{212}in ngú^{1} taan^{212}in.

25 Joon wa' seen^{21}na' coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyʉ^{2} do, cwongɨ́^{2}ɨ' jon coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu do.

26 Joon coon'^{13} la joon jo lí^{2} jmée^{1}na' jloo'^{3} yiia' tsʉ wana jmoo^{21}o' jloo'^{3} untyíi^{2}na' la jaain^{21} la jaain^{21} tsá^{2} joongɨ 'oo^{212}o' tsii^{212} wúu^{1}.

6

Uncóon^{13}oon' la jaain^{21} la jaain^{21}

1 Tsaru'^{1}u', wana gajiin^{21}naa' jaain^{21} tsá^{2} 'in nigatøi'^{2} tsaa^{2} tya'a, 'naa', 'in ngɨ^{1}gɨ coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu, 'ná^{2} uncóon^{13}oon' 'ido 'e jiin'^{13}in coon'^{13} Cristo. Joon 'ná^{2} jmaa^{2}aa' 'e 'wó^{2}-'oo' coon'^{13}on. Coon'^{21} tún^{2} 'ná^{2} jmaa^{2}aa' tsʉ coon^{21} jo^{1} ngái^{1} la no wa 'naa'gɨi' gaxuu'^{21} 'naa' tsaa^{2} tyii'.

2 Uncóon^{13}oon' la jaain^{21} la jaain^{21} tsá^{2} 'in 'oo^{1}o fa'í^{3} joon coon'^{13} la joon lí^{2} untsiin^{1}naa' 'e ley tya' Cristo.

3 Tsʉ coon'^{21} tsá^{2} tóo^{2} yaai wa'a liii^{2} tsá^{2} 'e tsá^{2} 'in tyiin^{2} 'ii, pe jon'gɨ 'in tyiin^{2} 'ii.

4 'Ná^{1}-a tyá^{2}a tsá^{2} cwáain^{1} tya'a la jaain^{21} la jaain^{21} xiiala to^{2} nigajmaa^{1}a wa'a cwo'ɨ́ɨ^{1}i 'e tyúu^{1}i cwáain^{1} tya' 'ña'o, jon' wa' cwáain^{1} tya' tsá^{2} xeei'^{21}.

5 'E juncwii^{21} tya' tsá^{2} lɨ la lɨ láa^{1}a joon la jaain^{21} la jaain^{21} tsá^{2} 'ná^{1} cón^{2} láa^{1}a 'ña'a.

6 Joon jileei'^{21} 'in núu^{2}un 'e júu^{1} tyʉ^{2} tya' Dios 'e 'e'^{2}e tsa tɨ́ɨ^{2}i uncoon'^{13} 'in tsá^{2} do 'in 'e'^{2} 'ii coon'^{13} 'e tyʉ^{2} tya'a.

7 Jo cóon^{13}oon' tóo^{2} yaanaa': 'e lɨ́ɨ^{2}naa' 'e lí^{2} unsɨ́ɨi^{2} tsá^{2} 'e to^{2} nigatyʉ'^{2} Dios. Tsʉ 'e jún^{2} 'e jñi^{1} tsá^{2} la joon jon cón^{2} tsá^{2} mi tɨ́^{2} 'e garoo^{21}. (Wa jñi^{1} tsá^{2} cwuu^{21} joon coon^{21} tsá^{2} cwu^{1} tya'a mo garoo^{21}o.)

8 La joon jon wa' jmoo^{1}o tsá^{2} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'iin^{212}in ngú^{1} taan^{212}in, 'e gó^{2} do jon ijmá^{1} júuin^{2} lɨ gatséi^{1}. Pe wana jmoo^{1}o tsá^{2} jiin'^{13} la 'yaai^{1}-tsi Espíritu tya' Dios, 'in Espíritu do ijmáa^{1}a 'e seen^{21}mo 'in tsá^{2} do coon^{21} tøø^{2}mo.

9 Jo cwo'woo^{21}oo' 'e jmoo^{2}oo' 'e tyʉ^{2}; tsʉ wana jmoo^{21}o' taa'^{21}gɨ' ca gatɨ́^{2} 'ii'^{21} 'e garoo^{21} 'e sá^{2} 'e 'lee^{21}e'.

10 Tsʉ 'wii'^{13} joon cwojmoo^{21}o' 'e tyʉ^{2} tya' jileei'^{21} tsá^{2} mi lí^{2}. Cwojmóo^{21}o' la joon 'e tyiin^{2}gɨ nifu tya' tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}i Cristo.

Júu^{3} lɨ tséi^{1}

11 Ñí^{2}duu' xiaala coo'^{13} 'e júu^{3} lo 'e gatón^{3}oon ni mo'jí^{2} lo coon'^{13} cwóo^{3}oo.

12 'In tsá^{2} do 'in 'iin^{212}in wa' 'ii'^{13}naa' 'e li^{2} circuncisión, 'iin^{212}in la joon jiin'^{13} wa' iliseen^{21}in tyʉ^{2} coon'^{13} 'in tsá^{2} Israel catyaai^{2} do, 'e coon'^{13} la joon jo 'e iní^{2}i wúu^{1} 'wii'^{13} tya' 'e júu^{3} tyʉ^{2} do 'e gajuin^{1} Cristo tsaa'^{1} crúu^{13} 'wii'^{13} tyi'.

13 Jon' wa' jiin'^{13} 'in tsá^{2} lɨ́ɨi^{1} li^{2} circuncisión lí^{2} jmáa^{1}a jilaa'^{21} la jin'^{2} ley pe 'iin^{212}in 'e 'ii'^{13}naa' 'e li^{2} do 'e coon'^{13} la joon ijmá^{1} jloo'^{3} 'e to^{2} tyʉ'^{2} 'ii-o ga'ii'^{13}naa' 'e li^{2} do.

14 Pe wa jna, cwáain^{1} tyiia 'ñii'a, jo 'e sá^{2} wa' jmá^{3}aa jloo'^{3} 'ñii'a. Pe wa'a jmá^{3}aa jloo'^{3}, jloo'^{3} jmá^{3}aa tsʉ 'wii'^{13} nigajuin^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo tsaa'^{1} crúu^{13} 'wii^{212} tyiia. Tsʉ 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' 'e crúu^{13} do 'e fu juncwii^{21} lo jo tyʉ'^{2}gɨ to^{2} jna, joon la wa' na'lii^{212}moo tya' 'e fu juncwii^{21} lo.

15 Tsʉ wana sɨcaan^{21}na' coon'^{13} Cristo Jesús jo 'ee to^{2} 'íi^{3} tyi' wana 'ii'^{13}na' 'e li^{2} do sɨ jo mo 'ii'^{13}na' 'ee. Jiin'^{13} 'e 'íi^{3} to^{2} tyi' wa' 'e líin^{3}na' 'in 'múu^{2}mo'.

16 Joon cwoliseein^{21} tyʉ^{2} tyani Dios jileei'^{21} 'in lɨ́ɨi^{1} la joon, joon cwolifee'^{1}mo-tsi Dios tya'a, tsʉ líin^{2} 'ido tsá^{2} tya' Dios 'e la jai'^{2}.

17 Nano tiin'^{13} lɨ ngóo'^{1}gɨ do jo 'iin^{212}na wa'a untyíin^{2} tsá^{2} jna jiin'^{13} jáain^{1}. Tsʉ lí^{2}-i liñí^{2} tsá^{2} 'e lɨ́ɨ^{1}na tsá^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús coon'^{13} 'e li^{2} lɨ sɨcwuu'^{21} tyiia lo.

18 Tsaru'^{1}u', cwoseen^{21}moo' 'e feei'^{1}-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo 'wii^{212} tyii' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-'oo'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Efeso

Siin¹ Poo² 'e jí² lo tya' tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo 'in néei¹ Efeso

1 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Joon lɨ́ɨ¹na jaain²¹ apóstol tya' Jesucristo tsʉ 'wii'¹³ gali'iin²¹² Dios la joon. Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in lɨ́ɨ¹ tsá² tya' Dios 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo Jesús néei¹ Efeso.

2 Mɨ́³ɨɨ tyani Dios 'e wa uncwaa'³mo 'naa' joon wa cwo'¹ Dios Ñʉ'¹ʉ' joongɨ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'naa' 'e seen²¹moo' tyʉ́² tyaníi¹i.

'E gajmaa¹a Dios Jmii²¹ tyijna' 'wii²¹² tya' Cristo

3 Ungoo²¹o' Dios tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'in lɨ́ɨi¹ Jmii²¹, tsʉ 'wii'¹³ sɨcaan²¹mo' coon'¹³ Cristo gauncwaai'³ Dios jna' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e cwai'³ 'e sá² ñʉ'fú² 'e cwo²o Espíritu Tyʉ́².

4 Joon Dios gatyii'¹³in jna' 'wii²¹² tya' Cristo la nʉ'gɨ garón² juncwii²¹. Dios gatyii'¹³in jna' 'e saan²¹an' 'e cwaa'³na' tya'a joon 'e jo tsaa² røøi²¹gɨ'.

5 Joon tsʉ 'wii'¹³ gali'iin²¹² Dios jna' jiin'¹³ la ga'ɨ¹-tsi 'e jmáa¹a tyi' la mo jéei¹, ga'ii'²¹ Dios jna' 'wii'¹³ tya' Cristo 'e lɨin²na' jóon¹on jiin'¹³ la galɨ́² 'yaai¹-tsi 'ña'a.

6 Joon coon'¹³ la joon lí² ñí²i jileei'²¹ xiala 'ya'²gɨ 'e fo'feei'¹ tya'a. Joon coon'¹³ 'e fo'feei'¹ tya'a do gajmaa¹a Dios ilí² 'ii'²¹in jna' coon'¹³ 'e gajmaa¹a Cristo tyijna'.

7 Joon tsʉ 'wii'¹³ gali'iin²¹² Dios jna' 'áai¹, gajmaa¹a Dios tiin'¹³ jna' 'wii'¹³ mo gajúin¹ Jóon¹on, galifee'¹mo-tsi 'wii'¹³ tsaa² tyijna'.

8 Joon Dios niga'e'²e jna' xiiala 'iin²¹²in jna' 'áai¹ mo gacwo'¹o jna' 'e jmɨɨ¹-tsi' joongɨ 'e 'øøi'²¹-tsi' 'áai¹.

9 Joon niga'e'²e jna' 'ee 'e 'iin²¹²in jmáa¹a 'e la 'ɨ¹-tsi 'ña'a 'e jo lí² 'øøi'²¹-tsi tsá².

10 Joon ga'ɨ¹-tsi 'ee ijmáa¹a mo gacwá¹ jmɨɨ²¹² wa'a uncaain²¹ jilaa'²¹ ilí² tyʉ'² Cristo to², la 'e sá² ñʉ'fú², la joon jon 'e sá² ni cwoo'¹³ juncwii²¹.

11 Joon coon'¹³ 'e sɨcaan²¹na' coon'¹³ Cristo ga'ii'²¹ Dios jna' la mo jéei¹ 'e 'ii'¹³na' 'e tɨɨ²¹na' icwó²o 'ii. Joon jilaa'²¹ 'elo røø²¹ galɨ́² jiin'¹³ la 'ɨ¹-tsi Dios joon jmoo¹o Dios jilaa'²¹ 'e 'yaai¹-tsi 'e 'ɨ¹-tsi.

12 Joon la joon, jna'a, 'in nigajai'² lɨ́ɨi² Cristo nifu, lí² lisaan²¹a'an jmoo²¹o'o 'e cwo'¹ tsá² 'maai'¹³ Dios 'wii'¹³ 'e 'ya'²gɨ tya'a.

13 La joon jon 'naa' nigajai'² galɨ́²naa' Cristo mo ganʉʉ²ʉʉn' 'e júu³ jai'² tya'a, 'e júu³ jai'² do tya' xiiala lí² jmáa¹a Dios tiin'¹³naa'. Joon galicaan²¹naa' coon'¹³ Cristo, joon ga'ii'¹³naa' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios, 'in lɨ́ɨi¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e lɨ́ɨ¹naa' tsá² tya' Dios. Joon ga'ɨ́ɨ² Dios júu³ la mo jéei¹ icwoo¹i 'in Espíritu Tyʉ́² tya'a do.

14 Joon 'in Espíritu Tyʉ́² do lɨ́ɨ¹i lawa coon²¹ júu³ tyiin² 'e cwó² Dios ca mi 'ii'¹³naa' 'e tɨɨ²¹naa'. Joon coon'¹³ la joon iun'goo²¹o tsá² 'ii 'wii'¹³ 'e 'ya'²gɨ tya'a.

Mɨ¹ɨ Poo² tyani Dios 'wii²¹² tya' 'in jai'² lɨ́ɨ²¹ Jesús

15 Joon tsʉ 'wii'¹³ joon mo ganú³uun xiiala jai'² lɨ́ɨ²naa' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús joongɨ xiiala 'iin²¹²naa' jileei'²¹ tsá² tya' Dios catyaai²,

16 jo¹ ga'iin²-tsii cwóo³oo 'maai'¹³ Dios 'wii²¹² tyi'naa' coon²¹ tøø²mo, joon mɨ́³ɨɨ tyani Dios 'wii²¹² tyi'naa'.

17 Mɨ́³ɨɨ tyani Dios tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, 'in lɨ́ɨ¹i Jmii²¹ tya' jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ. Mɨ́³ɨɨ tyaníi¹i wa'a cwo'¹ 'naa' ilijmɨɨ¹-'oo'. 'E coon'¹³ la joon lí² 'øøi'²¹-'oo' jilaa'²¹ i'e'²e 'naa' joon licwii¹moo' 'ii 'e tyʉ́²gɨ.

18 Mɨ́³ɨɨ tyani Dios wa'a uncoon'¹³on 'naa' i'øøi'²¹-'oo' jilaa'²¹ 'e sijan² jileei'²¹ 'in tø'² Dios. Mɨ́³ɨɨ jon wa'a iliñí²ii' xiaala 'ya'²gɨ joon xiiala fee'¹ 'e sá² tya' Dios icwo'¹o 'e tɨɨ²i jileei'²¹ tsá² tya'a.

19 Mɨ́³ɨɨ jon wa'a iliñí²ii' xiiala fee'¹ 'e wa'a pí³ tya' Dios 'e jo tyéi¹. Joon 'e wa'a pí³ tya'a do jmoo¹o to² coon'¹³ jna' 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo. Joon 'e wa'a pí³ tya' Dios do ga'e'² Dios jna'

20 mo gajiin'²¹ Dios Cristo jee²¹² 'lɨɨ²¹² joon gajmaa¹a cwó² 'ido lɨ' cwoo²¹o tsáa¹ fu ñʉ'fú².

21 Joon gacwó² 'ido lɨ ñigɨ la jee²¹² jileei'²¹ tsaa'to², coon'¹³ jileei'²¹ 'in 'oo¹o to². Ñigɨ 'ii la jee²¹² jileei'²¹ 'in lí² unsii¹i tsá² jee²¹² 'e juncwii²¹ lo sɨ jee²¹² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'ee.

22 Joon Dios gacwoo¹o wa'a tyʉ'² Cristo to² jilaa'²¹ 'e sá². Joon gacwo'¹o Dios Cristo wa'a iliin¹ mootyi² tya' jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨ²i 'ii.

23 Joon 'in tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo lɨ́ɨ¹i lawa cuerpo tya' Cristo. Joon jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo do lawa'a la tøøi² cuerpo tya' Cristo. Joon Cristo cwáain¹ tya'a unrøø²¹i jileei'²¹ 'ido.

2

'Iin²¹²mo Dios jna' 'wii'¹³ joon gajmaa¹a tiin'¹³jna'

1 Joon xʉfiin'¹³ lɨ́ɨ¹naa' lawa tsá² 'lɨɨi²¹² la mo jée¹ coon'¹³ jilaa'²¹ tsaa² røø²¹naa' joongɨ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e niga'laa²¹² 'naa', pe Dios nigajmeei¹ 'naa' tsá² jiin'²¹ coon²¹ caan²¹mo coon'¹³ Cristo.

2 'Yiia'¹³ joon gajmaa²aa' la jmoo¹o 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ catyaai², joon gajmaa²aa' jiin'¹³ la 'iin²¹²in 'in espíritu gó² 'in tyʉ'² to² lɨ' tya'cwii²¹ lacaain²¹ juncwii²¹. Joon 'in espíritu gó² do tyaa¹-tsi jileei'²¹ 'in jo jmoo¹o nʉʉ'¹³ to² tyʉ'² Dios.

3 La joon lɨ́ɨi¹ jna'a jon la mo jéei¹, ngɨɨ²¹ɨ'ɨ to² jmoo¹o jiin'¹³ la 'ii²¹i'i, jmoo²¹o'o jiin'¹³ la

'yaai^{1}-tsi ngú^{1} taan^{212}na'a joongɨ joon jiin'^{13} la 'i^{1}-tsii'i. Joon galɨ́ii^{1} jna'a tsá^{2} 'in tɨ́ii^{2} 'ii'^{21} 'e wúu^{1} i'é^{2}e Dios, coon^{21} røø^{21} la 'in catyaai^{2} 'in 'e'^{2}e Dios wúu^{1}.

4 Pe jo tyéi^{1} 'e fúu^{2} lɨ́i^{2}i Dios jna' joon gali'iin^{212}mo jna' 'áai^{1},

5 joon xʉfiin'^{13} lawa 'liii^{212} jna' coon'^{13} 'e tsaa^{2} røø^{21}na' gajmeei^{1} Dios jna' tsá^{2} jiin'^{21} coon^{21} caan^{21}mo coon'^{13} Cristo. Tsʉ Dios gajmaa^{1}a 'e tiin'^{13} 'naa' tsʉ 'wii'^{13} 'e feei'^{1}-tsio.

6 Joon Dios gajmaa^{1}a jiin'^{1}i' caan^{21}mo coon'^{13} Cristo Jesús joon gajmaa^{1}a 'e 'yii'^{21}a' caain^{21} coon'^{13}on fu ñʉ'fú^{2}.

7 Joon gajmaa^{1}a Dios la joon 'e lí 'é^{2}e jéei^{1}gɨ xiiala gali'iin^{212}in jna' 'áai^{1} joongɨ xiiala 'wo^{2}-tsi 'áai^{1} tyijna' coon'^{13} 'e gajmaa^{1}a Cristo Jesús tyi'.

8 Joon Dios gajmaa^{1}a tiin'^{13} 'naa' coon'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́i^{2}naa' tsʉ 'wii'^{13} 'iin^{212}mo 'naa'. Joon jo gajmaa^{2} 'naa' 'yaanaa' 'elo, pe Dios nigajmaa^{1}a tyi'naa' 'e jo 'ee 'laa'^{13} tyíin^{1}.

9 Jo jmaa^{1}a Dios tiin'^{13} tsá^{2} tsʉ 'wii'^{13} 'e tyʉ́^{2} 'e nigajmaa^{1}a tsá^{2}, tsʉ coon'^{13} la joon jo lí^{2} jme^{1}i tsá^{2} jloo'^{3} yaai.

10 Tsʉ Dios nigajmee^{1}i jna', gajmee^{1}i jna' sɨcaan^{21}na' coon'^{13} Cristo Jesús yʉ to^{2} 'e jmoo^{21}o' jilaa'^{21} to^{2} 'e tyʉ́^{2} jiin'^{13} la niga'ɨ^{1}-tsi la mo jéei^{1}.

'E tyʉ́^{2} 'e saan^{21}an' 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Cristo

11 Tsʉ 'wii'^{13} joon cwotii'^{13}-'oo' xiiala lɨ́i^{1}naa' la mo jéei^{1}. Jo lɨ́i^{1}naa' tsá^{2} Israel 'in niga'ii'^{21} 'e li^{2} circuncisión 'e jmoo^{1}o tsá^{2} do ngú^{1} taain^{212} tsá^{2}. Joon 'in tsá^{2} 'in lɨ́ii^{1} li^{2} do gaunsii^{1}i 'naa' tsá^{2} 'in jo lɨ́ii^{1} li^{2} circuncisión.

12 'Yiia'^{13} joon jo cwii^{1}naa' Cristo. Jo galɨ́i^{1}naa' tsá^{2} Israel joon jo ñí^{2}ii' 'e júu^{3} ga'ɨ́i^{2}ɨ Dios jon'gɨ 'e júu^{3} tyiin^{2} gajmaa^{1}a Dios coon'^{13} 'in tsá^{2} do. Taan^{212}naa' 'e juncwii^{21} lo jo 'e sá^{2} wa' sɨjaan^{2}aan' joon jo cwii^{1}naa' Dios.

13 Pe nano, sɨcaan^{21}naa' coon'^{13} Cristo Jesús nigangatyéen^{1}naa' coon'^{13} Dios, xʉfiin'^{13} la mo jéei^{1} wíin^{2} taan^{212}naa' coon'^{13}on. Coon'^{13} 'e jmɨ^{1} 'øøi^{2} Cristo Jesús nigangatyéen^{1}naa' coon'^{13} Dios.

14 Joon tsʉ 'wii'^{13} Cristo seen^{21}na' tyʉ́^{2} tyani Dios. Joon Cristo do gajmaa^{1}a wa' iliin^{1}na' tsá^{2} goo^{21}o' la tsá^{2} Israel lagɨ tsá^{2} 'in jo^{1} seein^{21} Israel. Joon gauntyee^{1}e 'e gó^{2} 'ɨ^{1}-tsi' 'e lɨ la lɨ coon^{21} 'oo^{21} cwoo'^{13} 'e si'^{2} jee^{212} tsá^{2} Israel coon'^{13} tsá^{2} 'in jo seein^{21} joon.

15 Joon mo gajúin^{1} Cristo gatséi^{1}mo 'e ley do 'e lɨ́^{1} jmaai'^{13} 'e 'ná^{1} jmaa^{1}a tsá^{2} joon coon'^{13} la joon gajmaa^{1}a coon^{21} fuu^{21} 'múui^{2} jee^{212} je tún^{2} fuu^{21} do. Joon sɨcaan^{21}mo coon'^{13} 'ido 'e fuu^{21} 'múui^{2} do. Joon coon'^{13} la joon gajmaa^{1}a Cristo 'e seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2}-ʉ jee^{212} 'ii.

16 Joon mo gajúin^{1} Cristo tsaa'^{1} crúu^{13} gauntyee^{1}e 'e gó^{2} do jee^{212} 'e tún^{2} 'e fuu^{21} do joon gajmaa^{1}a 'e seein^{21} 'ido tyʉ́^{2} coon'^{13} Dios. Joon coon'^{13} la joon galɨ́i^{1}i jaan^{21}mo.

17 Joon Cristo gajó^{1} joon gajma'^{2}a júu^{3} jileei'^{21} 'e júu^{3} do tya' xiiala seein^{21} tsá^{2} tyʉ́^{2}. Gajma'^{2}a 'naa' júu^{3} 'in seein^{21} wíin^{2} la joon jon 'in seein^{21} tyan'^{1}.

18 Joon tsʉ 'wii'^{13} Cristo 'e lí^{2} tsatyéen^{1}na' coon'^{13} Dios Jmii^{21} sɨ lɨ́i^{1}na' tsá^{2} Israel sɨ jo^{1} lɨ́i^{1}na' 'ee. Jaan^{21}mo Espíritu 'in ngɨ^{1} coon'^{13} jna'.

19 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo liin^{1}gɨi' tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} pe lɨ́i^{1}naa' tsá^{2} goo^{21}o' la lɨ́ii^{1} jileei'^{21} 'in lɨ́ii^{1} tsá^{2} tya' Dios. Lɨ́i^{1}na' tsá^{2} 'in taai^{212} inʉʉ tya' Dios.

20 Joon 'naa' lɨ́i^{1}naa' lawa coon^{21} 'nʉ́^{1} 'e si'^{2} ni coon^{21} tɨifuu^{21}. Joon 'in tsá^{2} apóstoles coon'^{13} 'in gacwoo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} la mo jéei^{1} lɨ́i^{1}i lawa 'e tɨifuu^{21} do. Joon 'ña'a Jesucristo lɨ́i^{1}i lawa 'e cuun^{212} nifu tya' 'e tɨifuu^{21} do.

21 Joon ni Cristo do cwaain^{21} 'e 'nʉ́^{1} do tyʉ́^{2} sɨfúui^{13} ca ga'yeei^{21} coon^{21} cwo'^{1} nacwaai'^{3} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

22 Joon 'naa' 'in sɨcaain^{21} coon'^{13} Cristo uncaan^{21}naa' coon'^{13} jileei'^{21} 'in catyaai^{2} ca galɨ́i^{1}naa' coon^{21} 'nʉ́^{1} lɨ seein^{21} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios.

3

Dios gatyaa^{1}a cwoo^{21} Poo^{2} 'e júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a wa'a cwó^{2}o 'ido tya' tsá^{2} jo seein^{21} Israel

1-2 Tsʉ 'wii'^{13} joon jna-a, Poo^{2}, 'e mɨ́^{3}ii 'wii^{212} tyi'naa', joon 'yuu^{2}na 'nʉñí^{3} 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Cristo Jesús. Joon nanʉʉ^{1}ʉʉ' 'e 'yuu^{2}na 'nʉñí^{3} 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Cristo tsʉ Dios gatyaa^{1}a cwóo^{3}oo 'e júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a wa' cwo'^{3}oo 'naa' 'in jo seein^{21} Israel.

3 Joon nanʉʉ^{1}ʉʉ' xiiala ga'e'^{2} Dios jna 'e júu^{3} 'uuin^{21} tya'a jiin'^{13} la júu^{3} gatoon^{2}xʉʉ ni jí^{2}.

4 Joon mo jøø^{2}øø' 'e jí^{2} lo tsáa^{1}mo-'oo' 'e cwíi^{3}oo 'e júu^{3} 'uuin^{21} tya' Cristo.

5 Joon jo gacwó^{2} Dios wa'a 'e licwii^{1}i 'e júu^{3} 'uuin^{21} do jiin'^{13} jaain^{21} la mo jée^{1}, pe nano niga'e'^{2} Dios 'e júu^{3} 'uuin^{21} do tya' 'in apóstoles 'in gatyii'^{1}in coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in cwo^{1}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a. 'In Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios ga'e'^{2}e 'in tsá^{2} do 'e júu^{3} 'uuin^{21} do.

6 Joon 'e lo-o 'e júu^{3} 'uuin^{21} do: 'e coon'^{13} 'e júu^{3} tyʉ́^{2} tya' xiiala ijmá^{1} Dios tiin'^{13} tsá^{2} 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Cristo Jesús 'in tsá^{2} 'in jo seein^{21} Israel i'ii'^{21} 'e tɨ́ii^{2} coon^{21} røø^{21} coon'^{13} 'in tsá^{2} Israel. Joon iliin^{1} coon^{21} cuerpo tya' Cristo la lɨ́ii^{1} 'in tsá^{2} do. Joon 'e júu^{3} ga'ii^{1}ɨ Dios cwáain^{1} tya' Cristo Jesús tya' tsá^{2} Israel, 'e júu^{3} do tya' tsá^{2} 'in jo seein^{21} Israel jon.

7 Joon xɨfiin'13 jo tíɨ2na 'e liin1na tsá2 tya'a,
Dios gatyii'13in jna joon gatyaa1a cwóo3oo
wa'a cwóo3oo júu3 tyɨ́2 tya'a. Joon jmaai'13
coon'13 'ii'21 tya'a galí1 jilaa'21 'elo.

8 Joon jna-a líɨ1na 'in xaai1gɨ la jee212
jileei'21 tsá2 tya' Dios; pe 'ii-o gacwo'1 jna 'e
to2 lo 'e 'ya'2gɨ wa'a jmaa'13aa júu3 'in tsá2
jo seein21 Israel 'e júu3 tyɨ́2 tya' Cristo, joon
jiin'13 jaain21 jo lí2 'øøi'21-tsi la tí1 xiiala fee'1
'e gajmaa1a Cristo 'wii212 tyi'.

9 Joon gatyaa1a Dios cwóo3oo wa'a
jmaa'13aa jileei'21 tsá2 júu3 'e júu3 'uuin21
ga'ɨ1-tsi Dios ca la mo 'wiin212, joon Dios
gajmaa1a jilaa'21 'e sá2.

10 Galí1 la joon, 'e coon'13 la joon lí2 'é2e
Dios 'in tyɨ'2 to2 coon'13 'in 'oo1o to2 fu ñɨ'fú2,
xiiala gajmaa1a tya' 'in jai'2 líɨi2 'ii2. Joon
coon'13 la joon lí2 liñi1 'ido xiiala jmɨɨ1-tsi
Dios coon'13 jilaa'21 'e sá2.

11 Joon jilaa'21 'elo jiin'13 la ga'ɨ1-tsi Dios ilí2
coon'13 Ña'ñɨ'1ɨ' Jesucristo, joon gali'iin212in
Dios la joon ca la mo 'wiin212 joongɨ coon21
tøø2mo.

12 Joon tsɨ 'wii'13 jai'2 líɨ2na' Jesucristo
lí2-i tsatyéen1na' tyani Dios jo cu'2-tsi' wa' jo
'ii'21in jna'.

13 Tsɨ 'wii'13 joon mí3ɨɨ tyaní2ii' jo
cwoliin1naa' tsá2 'in jo tyaa1-tsi cwáain1 tya'
'e móo3oo wúu1 wii'13 cwáain1 tyi 'naa', tsɨ
coon21 'e 'yɨ́3 júui3 'naa' 'elo.

'Iin212in Cristo tsá2

14 Tsɨ 'wii'13 joon si'3ii wo2jní3ii tyani Jmii21
Ña'ñɨ'1ɨ' Jesucristo,

15 'in cwó2o nombre tya' jileei'21, lagɨ 'in
taai2 ñɨ'fú2, lagɨ 'in taain212 juncwii21.

16 Mí3ɨɨ tyani Jmii21 'e cwoo'13i 'naa' 'in
Espíritu Tyɨ́2 tya'a 'e cwo'2 'naa' wa'a pí3 tsi
alma tyii'.

17 Mí3ɨɨ 'e 'wii'13 'e jai'2 líɨ2naa' i'cwó2
Cristo alma tyii'. Mí3ɨɨ jon 'e tsɨ 'wii'13 tá2
taan212-'oo' coon'13 'e 'iin212naa' Dios coon'13
tsá2.

18 Mí3ɨɨ 'e li'øøi'21-'oo' tyɨ́2 coon'13 'in
catyaai2 'in jai'2 líɨ2i Dios xiiala fee'1 'iin212in
Cristo tsá2 'áai1. 'Iin212na iliñii21ii' xiiala 'ú2
joongɨ xiiala cwaa21 joongɨ xiiala 'o'2 joongɨ
xiiala ñíi1 'e 'iin212in Cristo tsá2.

19 Mí3ɨɨ jon iliñí3 'naa' xiiala 'iin212in Cristo
tsá2 xɨfiin'13 jo lí2 ne2na' la tí1. Mí3ɨɨ tyani
Dios wa'a unrøø1i Dios 'naa' coon'13 'ña'a.

20 Joon nano, cwolí2 jilaa'21 'e 'ya'2gɨ tya'
Dios. Joon coon'13 'e 'ii'21 tya'o 'e taa2 jna' lí2
jmáa1a Dios 'wii'13 tyi' láai2gɨ 'áai1 la la mí2ɨ',
lí2-i jmáa1a Dios tyi' láai2gɨ 'áai1 ce jo lí2 'ɨ1-tsi'
jilaa'21 'e lí2 jmáa1a Dios tyi'.

21 ¡Cwoun'goo1o jileei'21 'in jai'2 líɨi2 'ii 'wii'13
cwáain1 tya' Cristo Jesús! ¡Cwoun'goo1o 'ii
coon21 tøø2mo! Amén.

4

Sɨcaain21 jna' coon'13 Espíritu tya' Dios

1 Joon tsɨ 'wii'13 joon, jna-a, 'in 'yui2 'nɨñí3
'wii'13 cwáain1 tya' Ña'ñɨ'1ɨ', mí3ɨɨ tyanii2ii'
wa' jmaa2aa' la tíɨi2 jmá1a 'in nigatø'2 Dios.

2 Cwoseen21naa' 'e 'wo2-'oo' joongɨ
feei'1-'oo' tya' tsá2 xeei'21. Cwolifee'1mo-'oo'
joongɨ 'í2du'-'oo' la jaain21 la jaan21naa' tsɨ
'wii'13 'nee1naa' la 'oo'21 ruu'21naa'.

3 Cwoo'13-'oo' wa' liseen21naa' tyɨ́2 la 'oo'21
'naa' coon'13 'ii'21 tya' 'in Espíritu Tyɨ́2.

4 Jaan21mo líɨ1naa' 'in jai'1 líɨi2 Cristo, joon
jaan21mo Espíritu tya' Dios seein21, joon
gatø'2 Dios 'naa' 'wa'a canii2mo sɨjá2aan'.

5 Joon jaan21mo Ña'ñɨ'1ɨ' seein21, joon
coon21 'e jai'2 líɨ2na', joon canii2mo jmɨɨ21
saa21na',

6 joon seen21mo jaan21mo Dios 'in líɨi1
Jmii21 jileei'21 'in jai'2 líɨi2 'ii. Joon 'in Dios
do tyɨ'2ɨ to2 jileei'21 'in jai'2 líɨi2 'ii, joon
uncoon'13on jileei'21 'in jai'2 líɨi2 'ii, joon ngɨ1
coon'13 jileei'21 'in jai'2 líɨi2 'ii.

7 Pe Cristo nigacwo'2o jna' la jaan21na'
coon21 to2 jmoo21o' jiin'13 la nigali'iin212in
'ña'a.

8 Tsɨ 'wii'13 joon jin'2in ni jí2 tya'a:
Mo gasoo1o fu yɨ'2 juncwii21 gatøø21o fúui1
'in galɨ1ɨ,
joon gacwo'1o tsá2 'e 'yaai1-tsio.

9 Joon, ¿'e 'øøi'21-tsi tsá2 mo jin'2 'e jí2 do
"gasoo1o fu yɨ'2 juncwii21"? 'øøi'21-tsi tsá2
'e jin'2 'e nifu 'ii-o gajgaai1 fu ni cwoo'13
juncwii21.

10 Joon 'in nigajngaai1 do 'ii-i 'in nigasoo1o
lɨ ñii2gɨ fu ñɨ'fú2 'e coon'13 la joon lí2 unrøø1i
jilaa'21 coon'13 'ña'a.

11 Joon gacwo'1o la jaain21 la jaain21 tsá2
coon21 to2 'e jmáa1a. 'Inlíɨi13 gajmee1i Cristo
apóstoles, 'inlíɨi13gɨ gacwo'1o to2 'e jma'2a tsá2
júu3 tya' Dios, joon seein21gɨ 'in gacwo'1o
wa'a cwoo1o 'e júu3 tyɨ́2 tya' xiiala jmá1 Dios
tiin'13 tsá2. Seen21mo joon tsacøøi'13 'in 'e'2e
'naa'.

12 Gajmaa1o la joon 'e tyaa1a tyɨ́2 jileei'21
'in jai'2 líɨi2 'ii ijmáa1a 'ido to2 tya'a. Gajmaa1o
la joon jon 'e cwo'1o pí3 jileei'21 'in jai'2 líɨi2 'ii.

13 Joon ijmáa1a la joon ca liin1na' jaain21na'
coon'13 'e jai'2 líɨ2na' joongɨ coon'13 'e cwii1na'
'in Jóon1 Dios; ca liin1na' tsá2 'in nicøøi'13
coon'13 'e jai'2 líɨ2na', joon ca liin1na' ce tí1 la
líɨi1 Cristo.

14 Joon jo líɨ1gɨ' la líɨ1 xuui212 'in unsɨi2i
'e 'ɨ1-tsí jmoono tsɨ jo ñii1 joon tsalíin2mo
coon'13 'ido jmoono mo jalíin2 tsá2 'in
jmɨɨ1-tsi 'e'2e 'ido jilaa'21 júu3 xiia'21. Joon
coon'13 júu3 to'2 tya'a coon'21on tóo2 tsá2 'in
jo líɨi1 tsá2 'in nicøøi'13 coon'13 'e jai'2 líɨi2.

15 Pe jna'gɨ' sɨ́ɨ13ɨ' 'e júu3 jai'2 tsʉ 'wii'13 'iin212na' la jaain21 la jaan21na', icwaan21na' coon'13 jilaa'21 'e 'øøi'21-tsi' cwáain1 tya' Cristo. Joon Cristo do lɨ́ɨi1 mootyi2 tya' cuerpo tya'a, joon cuerpo tya'a lɨ́1 jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨ2i 'ii.

16 Joon tsʉ 'wii'13 Cristo 'yuui2 cuerpo tya'a, 'wii'13 'ii tyʉ́2 sɨtaai2 jilaa'21 cuerpo tya'a, joon mo jmoo1o to2 tyʉ́2 jilaa'21 'e cuerpo do icwaan21mo joon ili'iin212mo 'áai1gɨ.

'E juncwii21 'múui2 'e sá2 coon'13 Cristo

17 Tsʉ 'wii'13 joon cwo'3oo 'naa' cwáain1 joon mɨ́3ɨɨ tyaní2ii' coon'13 'e sii21 Ña'ñʉ'1ʉ' 'e jo ngɨɨ1gɨɨ' to2 jmoo2oo' la jmoo1o 'in tsá2 jo cwii1in Dios. 'In tsá2 do ngɨɨ1ɨ 'ɨ1-tsi 'e jo 'e to2 tí1,

18 joon galinʉʉ21 'e 'øøi'21-tsi. Joon tsʉ 'wii'13 'wa'2-tsio tsá2 bán1mo 'ii joon jo 'oo1o 'e juncwii21 'e cwo'1 Dios tsá2.

19 Joon tsʉ 'wii'13 jo li'2gɨ fa'ɨɨ'21 canii2 jmoo1o jilaa'21 'e gó2. Cwo'1-tsi jmoo1o jilaa'21 'e 'leei'21 tsá2.

20 Pe 'naa', jo mo galitɨ́ɨ2naa' jilaa'21 'elo 'e cwáain1 tya' Cristo,

21 wana la jai'2 niganʉʉ2ʉʉn' cwáain1 tya' 'ii, sɨ wana ga'e'2e Cristo 'naa' 'e jai'2 'e sá2 tya' Jesús 'ee.

22 Pe 'naa', lawa tsá2 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo, 'ná1 tʉʉ2ʉʉ' 'e gó2 'e jmaa2aa' 'e najmaa1a 'leei'21 tsá2 la mo jéei1, tsʉ 'e gó2 do 'e tɨ́2-tsi tsá2 jmoo1o coon'21on tsá2 tóo2.

23 Joon cwaun'múu2mo Dios alma tyii' coon'13 'e 'ɨ1-'oo'.

24 Joon cwoliin21naa' tsá2 'in 'múui2 'in gajmeei1 Dios. Joon Dios gajmeei1 'in tsá2 'múui2 do 'e jmáa1a 'e tyʉ́2 joon 'e liin1in tsá2 tya'a la jai'2.

25 Tsʉ 'wii'13 joon jo foo'21gɨɨ' júu3 tajuu21 pe fáa13aa' 'a la jai'2 la jaain21 la jaan21naa' tsʉ jile'1e' lɨ́ɨ1na' lawa jaan21na' coon'13 cuerpo tya' Jesús.

26 Joon wana gatsá2 'nii'21-'oo', jo 'noo2oo' tsaa2; jo cwoo2oo' 'e 'nii'21-'oo' la tøøi2 jmɨɨ212 ce yʉʉi'2 ñi'1.

27 Jo cwoo2oo' jiin'13xʉ wa' lí2 tya' 'in 'lɨɨi'3.

28 Joon 'in gajmoo1o 'uun21 'ná1 tʉ́2o jmáa1a 'uun21 joon 'láa2 'wii212 jmáa1a to2, 'ná1 jmáa1a to2 tyʉ́2 coon'13 cwoo21o 'e coon'13 la joon ilisá2 'e cwo'2o 'in seein21 fa'í3.

29 Joon jo foo2oo' jilaa'21 júu3 'e gó2; fáa13aa' jmai'2 júu3 tyʉ́2 'e lí2 uncoon'13 tsá2 xeei'21. Joon júu3 tyii' ityá1-tsi tsá2 'e ngɨ1 coon'13 Dios.

30 Joon jo cwoo2oo' fa'í3 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios coon'13 'e jmoo2oo' tsʉ Dios gacwoo'13i 'naa' 'in Espíritu Tyʉ́2 tya'a 'e liin1 lawa coon21 sello tyi'naa' 'e liin1naa' tsá2 tya'a ca jmɨɨ212 mi untiin'13in jmáa1a 'e tiin'13 'naa'.

31 Tʉʉ2ʉʉ' 'e 'láai2 'ɨ1-'oo' coon'13 'e 'yá2-'oo', coon'13 'e 'nii'21-'oo' coon'13 jilaa'21 júu3 'laa'21 'e 'oo1o tø2 tsá2, coon'13 jilaa'21 júu3 'e gó2. Tʉʉ2ʉʉ' jilaa'21 'e tsii212-wúu1naa'.

32 Joon liin1naa' tsá2 tyúi1, 'in 'wo2-tsi tya' tsá2 la jaain21 la jaan21naa'. Jmaa2aa' feei'1-'oo' la jaain21 la jaan21naa' jiin'13 la gajmaa1a Dios feei'1-tsi tyii' 'wii'13 cwáain1 tya' Cristo.

5

1 Tsʉ 'wii'13 joon cwoliin1naa' tsá2 'in lɨ́ɨi1 la lɨɨi1 Dios. Cwoliin1naa' lawa xuui212 tya'a 'in 'iin212in.

2 Joon 'iin212naa' 'in catyaai2 jiin'13 la gali'iin212in Cristo jna' joon gajaain'12 'ña'a lawa jaain21 joo'saa'21 xuui212 'in jngaai'13 tsá2 'e cwo'2 tsá2 Dios lawa coon21 fa'1 'wii212 tyijna'. Joon 'yaai1-tsi Dios coon'13 'e fa'1 do.

3 Pe 'naa', tsʉ 'wii'13 lɨ́ɨ2naa' tsá2 tya' Dios jo cwoo2oo' lí2 jiin'13 coon21 naa'13 'e foo'13naa' tsamɨ́2 tya' tsá2 xeei'21, jon'gɨ sɨ́i13naa' la 'oo'21 yaanaa' tya' 'in jmoo1o la no. Jo jmoo2oo' doñi'ee 'e 'leei'21 tsá2.

4 Jo foo2oo' júu3 'e un'leei'21 tsá2 yaai, sɨ júu3 'e jo 'ee to2 tí1 'ee, sɨ júu3 ngɨ́ɨ1 'e gó2 'ee. Pe tyʉ́2gɨ wa'a cwoo2oo' 'maai'13 Dios.

5 Tsʉ nañí3 'naa' 'e jo lí2 tsataai212 tsá2 lɨ tyʉ'2 Cristo coon'13 Dios to2 'in tsá2 'in fee'1i tsamɨ́2 jo mo cui'2 cwoo21o, sɨ jmoo1o 'e 'leei'21 tsá2 'ee, sɨ 'iin212in 'e sá2 tya' tsá2 xeei'21 'ee (tsʉ lawa un'goo1o tsá2 dioses 'in gajmeei1 tsá2 mo 'iin212in 'e sá2 tya' tsá2 xeei'21).

6 Jo cwoo2oo' wa' coon'21 tsá2 'naa' tóo2 coon'13 júu3 'e jo 'ee to2 tí1, tsʉ Dios i'e'2e wúu1 'in tsá2 'in jmoo1o jilaa'21 'e gó2 lo, 'in jo nʉʉ'13ʉ.

7 Tsʉ 'wii'13 joon jo uncaan21naa' coon'13on jiin'13xʉ.

8 La mo jéei1 jo mo galicwii1naa' Dios joon lawa née1naa' lɨ nʉʉ21, pe nano sɨcaan21naa' coon'13 Ña'ñʉ'1ʉ' joon lawa née1naa' lɨ tɨ́1 'yiia21. Tsʉ 'wii'13 joon ngɨɨ2ɨɨ' la tɨ́ɨi2 ngɨ1 tsá2 'in née1i lɨ tɨ́1 'yiia21.

9 Joon 'e 'yiia21 do jmoo1o wa' seein21 tsá2 'in tyúi1, joongɨ wa' jmá1 tsá2 tyʉ́2 coon'13 ruu'21i joongɨ wa' jmá1 tsá2 'e jai'2.

10 Cwoo'13-'oo' 'e cwoliñii2ii' 'ee 'e 'yaai1-tsi Ña'ñʉ'1ʉ'.

11 Joon jo cwotaan2naa' coon'13on 'ido 'in née1 lɨ nʉʉ21 joon jmoo1o 'e jo 'ee to2 tí1. Tyʉ́2gɨ wa'a jmaa2aa' iliñí1 tsá2 'e gó2 jmoo1o 'ido.

12 Tsʉ 'e jmoo1o 'in tsá2 do lɨ 'uuin21 cwoo1o tsá2 fa'ɨɨ'21 wa'a faa'21 tsá2 'ee 'e jmoo1 'ido.

13 Pe mo najǿø2 tsá2 'e gó2 jmoo1o 'in tsá2 do coon'13 'e 'yiia21 tya' Dios do, lí2-i liñi tsá2 tyʉ́2 tsʉ 'e 'yiia21 do jmoo1o 'e ñí1i røø21 'ee lɨ́1.

14 Tsʉ 'wii'13 joon jin'2in ni jí2 tya'a:

'Nʉ, 'in cwúu^{2}i, unjnaa^{2}-'o'o; joon ráan^{2}un jee^{212} 'lii^{212}, joon cwo'^{1} Cristo 'nʉ iseen^{21}u jee^{212} 'yiia^{21} tya'a.

15 Jøø^{2}øø' xiaala ngii^{2}ii' cataain^{21} cataain^{21} coon'^{13} tún^{2} joon jo seen^{21}naa' la seein^{21} 'in tsá^{2} 'in jo ñii^{212}-tsi, lii^{1}naa' tsá^{2} jmii^{1}-tsi.

16 'E cwoo'^{13}-'oo' jmaa^{2}aa' 'e sá^{2} jmoo^{21}o' jee^{212} jmii^{212} no tsʉ 'e gó^{2} jmoo^{1}o 'in catyaai^{2}.

17 ¡Jo cwoliin^{1}naa' tsá^{2} bón^{1}! Cwoo'^{13}-'oo' 'e li'øøi'^{21}-'oo' 'ee 'iin^{212}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jmaa^{2}aa'.

18 Jo ngí^{2}ii' to^{2} 'íin^{1} tsʉ caa^{21}naa' jilaa'^{21} 'e 'oo^{2}oo' coon'^{13} ca juncwii^{21} tyii' 'in ngí^{1} la joon. Pe cwoo^{2}oo' wa'a unrøøi^{21} Dios 'naa' coon'^{13} 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a.

19 Síin^{13}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' coon'^{13} salmos, joongi coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} 'e 'ø^{1} tsá^{2}. Coon'^{13} jilaa'^{21} 'wa' pí^{3} tyii' 'øø^{2}øø' 'e jløø'^{3}moo' joon un'goo^{21}oo' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

20 Joon coon^{21} tøø^{2}mo cwoo^{2}oo' 'maai'^{13} Dios tya' jilaa' coon'^{13} 'e sii^{21} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo.

Xiiala jmoo^{1}o tsá^{2} la 'oo'^{21} ruui'^{21} tsá^{2}

21 Joon tsʉ 'wii'^{13} un'goo^{21}oo' Cristo jmée^{13}naa' yaanaa' tsá^{2} 'in nʉʉ'^{13} la 'oo'^{21} yaanaa' no.

22 Joon 'in tsamí^{2} tya' tsá^{2} 'ná^{1} jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉ to^{2} tyʉ'^{2} nʉʉ'^{1} tya'a 'wii'^{13} 'iin^{212}in jmáa^{1}a 'e 'yaai^{1}-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

23 Tsʉ 'in ñʉʉ'^{1} tya'a do lii^{1}i mootyi^{2} tya' tsamí^{2} tya'a tsʉ la joon lii^{1} Cristo mootyi^{2} tya' 'in jai'^{2} lii^{1} 'ii. Joon Cristo do gajmaa^{1}a tiin'^{13} 'in tsá^{2} jai'^{2} lii^{2} 'ii. Joon 'in tsá^{2} 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii lii^{1}i lawa cuerpo tya'a.

24 Joon la jmoo^{1}o 'in jai'^{2} lii^{2} Cristo nʉʉ'^{13}ʉ to^{2} tyʉ'^{2} Cristo la joon jon tsamí^{2} 'ná^{1} jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉ jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} nʉʉ'^{1} tya'a.

25 Joon 'in tsañʉʉ'^{1} 'ná^{1} 'iin^{212}in 'oo^{212}o la gali'iin^{212}in Cristo 'in tsá^{2} 'in galijai'^{2} lii^{2} 'ii, joon gacwo'^{1}o Cristo juncwii^{21} tya'a 'wii'^{13} 'ii.

26 La lo-o gajmaa^{1}a Cristo 'e gauntyúu^{1}i 'in nijai' lii^{2} 'ii tsaa^{2} tya'a. 'E galityúu^{2}mo coon'^{13} jmii^{21} 'e gasaa^{1}i joongi coon'^{13} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios.

27 Joon coon'^{13} la joon lí^{2} jaain'^{21} Cristo tyani 'ña'a 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii 'in 'ye'^{2}gi 'áai^{1}; jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} jo 'e 'oo^{1}gi jon'gi wa'a 'e gó^{2} catyiia^{2}gi pe jmaai'^{13} 'in tyúu^{1}mo jo 'ee si'naai^{21} tya'a.

28 Joon la joon 'in tsañʉʉ'^{1} 'ná^{1} 'iin^{212}in tsamí^{2} tya'a jiin'^{13} la 'iin^{212}in cuerpo tya'a 'ña'a. Joon 'in 'iin^{212}in tsamí^{2} tya'a la wa'a 'e 'iin^{212}mo 'ña'o.

29 Jiin'^{13} jaain^{21} wa' 'eei'^{1} cuerpo tya' 'ña'a li' jiin'^{13} 'e unjíi^{2}o joongi un'øøi'^{1} 'ña'a. La joon jmoo^{1}o Cristo tya' 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii,

30 tsʉ lawa cuerpo tya'^{1}o 'ii. Joon jna'o' lii^{1}na' 'no'^{3} tya' 'e cuerpo do, tsʉ 'wii'^{13} ngú^{1} taan^{212}in joongi moo^{1} taa^{212}i lii^{1}na' 'in lii^{1} tsá^{2} tya'a.

31 "Tsʉ 'wii'^{13} joon itʉʉ^{2}mo tsañʉʉ'^{1} sáa^{3} jmii^{21} joon iuncaain^{21} coon'^{13} tsamí^{2} tya'a joon 'in gái^{1} do iliin^{1} lawa jaan^{21}mo."

32 Coon^{21} júu^{3} 'uuin^{21} 'áai^{1} 'elo pe fo'^{3}oo 'e faa'^{21}a 'e júu^{3} do cwáain^{1} tya' xiiala lii^{1} Cristo coon'^{13} 'in tsá^{2} 'in jai'^{2} lii^{2} 'ii.

33 Pe fuu^{212}uu 'naa' jon 'e 'ná^{1} 'iin^{212}naa' jilee'^{21}naa' tsamí^{2} tyii' la 'iin^{212}naa' yaanaa', joon 'in tsamí^{2} do 'ná^{1} un'goo^{1}o ñʉʉ'^{1} tya'a.

6

1 Joon 'in xuui^{212}, tsʉ 'wii'^{13} jai'^{2} lii^{2}i, 'ná^{1} jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉ tsacøøi'^{13} tya'a tsʉ la joon 'e tyʉ́^{2}.

2 Joon 'e ley nifu 'e jéei^{1} coon^{21} júu^{3} tyiin^{2} 'e jin'^{2} la lo: "Un'goo^{2}'o ñʉ'^{2}'ʉ coon'^{13} saa^{2}'a

3 'e coon'^{13} la joon 'e seen^{21}un jløø'^{3}mo'o joon wóo^{2} iní^{2}'i fu juncwii^{21} lo."

4 Joon 'naa', 'in lii^{1}naa' tsacøøi'^{13} tya' xuui^{212} jo jmaa^{2}aa' 'e tyá^{2} 'nii'^{21}-tsi xuui^{212} tyii', pe 'e tyʉ́^{2}gi wa'a uncwaan^{21}naa' coon'^{21} tún^{2} joon 'ee^{2}ee' cwáain^{1} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

5 Joon 'naa', 'in jmoo^{1}o to^{2} tya' tsá^{2}, jmaa^{2}aa' nʉʉ^{13}ʉʉ' ñi'fii^{1}ii' 'in taain^{212} juncwii^{21} lo. Joon lawa jmoo^{2}oo' to^{2} tya' Cristo jmoo^{2}oo' to^{2} tya'a coon'^{13} 'e un'goo^{2}oo', canii^{2}mo 'e 'i^{1}-'oo'.

6 Jmaa^{2}aa' to^{2} tʉ'^{2}ʉ la tsa'leei'^{13} tya' Cristo jon' wa' jiin'^{13} li' jøø^{2}naa' 'e seen^{21}naa' tyʉ́^{2} coon'^{13}on. Jmaa^{2}aa' coon'^{13} jilaa'^{21} wa'^{2} pí^{3} tyii' 'e 'iin^{212}in Dios.

7 Jmaa^{2}aa' to^{2} tyii' 'e 'yaai^{1}-'oo' lawa to^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jon' wa' to^{2} tya' tsá^{2}.

8 Tsʉ ñí^{3} 'naa' 'e la jaain^{21} la jaain^{21} i'ii'^{21}i tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jiin'^{13} la 'e tyʉ́^{2} 'e nigajmaa^{1}a si jmoo^{1}o to^{2} tya' tsá^{2} si jmoo^{1}o to^{2} tya'a 'ee.

9 Joon 'naa', 'in lii^{1} ñi'fii^{212} tsá^{2}, coon^{21} røø^{21} jmaa^{2}aa' la jmoo^{1}o 'ido, jo toon^{2}oon' fo'^{1}-tsi. Cwotii'^{13}-'oo' 'e 'in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'in tsá^{2} do tyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'naa' jon. Joon canii^{2}mo lii^{1} tsá^{2} tyaníi^{1}i, jo 'ee siii^{1}i tsá^{2}.

'E cwoo^{1}o 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' 'in jai'^{2} lii^{2} Dios

10 Joon nano tsaru'^{1}u', tá^{2} teen^{1}-'oo' sicaan^{21}naa' coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' joon coon'^{13} jilaa'^{21} 'waa'^{21} pí^{3} tya'a.

11 Joon lawa tyi^{2} 'láa^{2} 'láai^{2} nii^{2} ñí^{3} 'e un'øøi'^{21} yaai la joon jon 'naa' 'ná^{1} cii^{2}ii' lawa ñí^{3} tya' 'láa^{2} 'e cwo'^{1}o Dios 'naa' 'e tá^{2} táain^{1}-'oo' coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3} tajuu^{21} tya' 'in 'liii'^{3}.

12 Tsʉ jo 'e tiii'^{21} jna' coon'^{13} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} pe tiii'^{21} jna' coon'^{13} 'in espíritu gó^{2} 'in tyʉ'^{2} to^{2} tya'cwii^{21}. Tiii'^{21} jna' coon'^{13} 'in tyiin^{2}gi, joongi 'in 'oo^{1}o to^{2} wa'a tyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'e juncwii^{21} lo 'e 'íi^{1} li nʉʉ^{21}.

13 Tsʉ 'wii'13 joon cɨɨ2ɨɨ' ñí3 tya' 'láa2 icwo'2
Dios 'naa' 'e coon'13 la joon tá2 lí2 táain1-'oo'
mi tí1 jmɨɨ212 'e gó2. Joon mo gajmaa2aa'
jilaa'21 'e ilí2, joon tá2 taain1-'oo'.
14 Tá2 téin1-'oo' coon'13 'e jai'2 si'ñúʉ1ʉ
tuu1uu' lawa coon21 loo21 'núʉ1 tu'2u tya'
'láa2. Joon lawa coon21 ñí3 'e toon1on 'láa2 ni
tsí1 jmaa2aa' 'e 'yaai1-tsi Dios coon21 tøø2mo.
15 Joon tyá2aa' tyú2 tyii' 'e cwoo2oo' 'e júu3
tyú2 tya' xiiala seein21 tsá2 tyú2 coon'13 Dios
la tyá2 'láa2 tyú2 mo 'ø'2ø mɨɨ1ɨ.
16 La joon 'e jai'2 cwoliin1naa' 'e lɨ1 lawa
coon21 'mojmó2 'ú2xʉ 'e saan'21a 'láa2 'e 'ɨɨ1ɨ
tyanii1i 'e coon'13 'e joon lí2 dúʉ1ʉ jilaa'21 sɨɨ2
sʉʉn'21 tya' li2 'e coo21 tya' 'in 'liii'3.
17 Joon toon2oon' tyí2ii' lawa coon21 lootyi2
tya' 'láa2 'e nigajmaa1a Dios tiin'13 'naa'. Joon
lawa coon21 ñí3 cwaa21 lɨ1 'e júu3 tyú2 tya'
Dios 'e cwo'1 'in Espíritu Tyú2 'naa'; soon2oon'
tá2.
18 Joon coon'13 jilaa'21 'e jmoo2oo' foo2oo'
júu3 tyú2, mɨ2ɨɨ' tyani Dios coon21 tøø2mo
coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyú2. Joon la joon
líi2ii' jmaa2aa' jo tú2oo'; foo2oo' júu3 tyú2 tya'
jileei'21 'in jai'2 lɨɨi2 Dios.
19 Mɨ2ɨɨ' jon 'wii212 tyiajna 'e cwo'1o Dios
jna jilaa'21 júu3 'e fo'3oo. Mɨ2ɨɨ' 'wii212 tyiajna
'e jo 'goo'21oo ijmaa'13 jna tsá2 júu3 'e júu3
'uuin21 do tya' xiiala jmoo1o Dios tiin'13 tsá2.
20 Joon Dios gasii1in jna wa'a jmáa'13aa tsá2
júu3 'e júu3 tyú2 lo; joon 'wii'13 'e júu3 tyú2 lo
'yuu2na 'nʉñí3 nano. Mɨ2ɨɨ' tyani Dios wa'a
cwo'3 jna tsá2 'e júu3 tyú2 lo jo 'goo'21oo jiin'13
la tɨɨ2na jmáa3aa.

Júu3 lɨ gatséi1

21-22 Sɨɨ3na 'in Tíquico lo jee212 'naa' 'e jma'2a
'naa' júu3 xiiala seen21na, 'e coon'13 la joon lí2
tyá2-'oo'. Joon 'in Tíquico lo jaain21 tsaru'1u'
'in 'iin212na 'áai1 joon nigajmaa1a to2 tya'
Ña'ñʉ'1ʉ' coon'21 tún2. 'Ii ijma'2a 'naa' júu3
xiiala tsangɨ3na joongɨ jilaa'21 'e jmóo3oo.
23 Mɨ3ɨɨ tyani Dios 'wii'13 tya' jileei'21
tsaru'1u' wa'a seein21 'ido tyú2 tyani Dios
joon wa'a cwo'2 Dios Jmii21 coon'13 Na'ñʉ'1ʉ'
Jesucristo 'ii 'e 'iin212mo ruu'21i coon'13 'e jai'2
lɨɨi2.
24 Cwauncwaai'3 Dios jileei'21 tsá2 'in
'iin212in Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo, 'in jo tyéi1 'e
'iin212in 'ido. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Filipos

Poo² taain²¹² 'nɯñí³ joon sii¹in jí² tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo néei¹ fuu²¹ Filipos

1 Poo² coon'¹³ Timoteo sii¹in 'e jí² lo. Jna'oo'o líi²na'a tsá² jmoo¹o to² tyɯ'² Jesucristo. Sii²na'a 'e jí² lo tɨ́ɨi² jilee'²¹naa' 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Filipos. Sii²moo'o 'e jí² lo jon tya' 'in tyɯ'² to² 'naa' coon'¹³ tsá² 'in uncoon'¹³ 'in tyɯ'² to² do. Tsá² tya' Dios 'naa' joon nisɨcaan²¹naa' coon'¹³ Cristo Jesús.

2 Cwouncwaai'³ Dios 'naa' joon cwocwoo¹ Nɯ'¹ɯ' Dios Jmii²¹ coon'¹³ Ña'ñɯ'¹ɯ' Jesucristo 'e seen²¹naa' tyɯ́²-ɯ.

Poo² faa'²¹a júu³ tyɯ́² tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² Ña'ñɯ'¹ɯ'

3 La coon²¹ naa'¹³ mo tɨɨi'¹³-tsii 'naa' cwo'³oo 'maai'¹³ Dios tyiia.

4 Mo fo'³oo júu³ tyɯ́² mɨ́³ɨɨ tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tyii' 'e jløø'³moo.

5 Cwo'³oo 'maai'¹³ Dios 'e ca jmɨɨ²¹² lɨ ga'naai²¹² 'wii²¹² la joon jon ca lɨ no nigajmóo²oo' to² caan²mo coon'¹³ jna'a 'e cwoo²¹o' júu³ tyɯ́² tya' Dios.

6 Cwo'³oo 'maai'¹³ Dios joon ní³oo, jo cu'²-tsii coon'¹³ Dios 'in ga'láa² 'wii²¹² jmoo¹o coon²¹ to² tyɯ́² jee²¹² 'naa', 'ii ijmaa¹gɨ la ngó¹ 'naai'¹³ ca tɨ́² jmɨɨ²¹² mi cwéei¹ Ña'ñɯ'¹ɯ' Jesucristo.

7 'Áa¹mo tyɯ́² 'e 'ɨ¹-tsii la no 'wii'¹³ 'naa' tsɯ 'áa¹mo 'iin²¹²na 'naa' tsɯ 'wii'¹³ niga'ii'¹³mo' ca níi³mo fo'feei'¹ tya' Dios. Joon xɯfiin'¹³ 'úu³na 'nɯñí³ joongɨ xɯfiin'¹³ isiin'¹³na tyani tsaa'to² lɨɨli¹ un'øø'¹moo 'e júu³ tyɯ́² tya' xiiala itiin'¹³ tsá². Siin'³moo 'ñii'a 'e júu³ jai'² 'e júu³ lo.

8 Ñi¹ Dios xiiala 'iin²¹²na jileei'²¹ 'naa' la 'iin²¹²in Jesucristo 'naa'.

9-10 Mi fo'³oo júu³ tyɯ́² mɨ́³ɨɨ tyani Dios 'wii²¹² tyii' 'e ili'iin²¹²gɨɨ' Dios coon'¹³ tsá². Mɨ́³ɨɨ jon icwó² Dios 'e 'øøi'²¹gɨ-'oo' joon 'e lɨjmɨɨ¹gɨ-'oo' 'e liñí²ii' jmaai'¹³ 'e tyɯ́²gɨ. Tsɯ la joon jo 'leei'²¹gɨɨ' tyani tsá². Joon jiin'¹³ coon²¹ jo 'ee tsaa² ñí²gɨɨ' mi cwéei¹ Cristo Jesús.

11 Joongɨ mɨ́³gɨɨ 'e coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Jesucristo ijmaa²aa' jilaa'²¹ 'e tyɯ́² joon coon'¹³ 'e tyɯ́² jmoo²oo' iun'goo¹ tsá² Dios Jmii²¹ joon ifaa'²¹a júu³ tyɯ́² tya' Dios Jmii²¹.

Juncwii²¹ tyiia 'e tya' Jesucristo jon

12 Tsaru'¹u', 'iin²¹²na 'e liñí²ii' 'e jilaa'²¹ 'e ningɨɨ³na gauncoon'¹³on tyiia joongɨ gauncoon'¹³on tya' 'in catyaai² 'e cwoo²¹o'o 'e júu³ tyɯ́² tya' xiiala itiin'¹³ tsá².

13 La joon ce jileei'²¹ 'láa² 'in néei¹ inɯɯ tya' røøi¹³ joon jileei'²¹ 'in catyaai² ñi¹o 'e siin'¹³na 'nɯñí³ 'wiin'¹³ 'iin²¹²na júu³ tya' Cristo.

14 Joon mo galiñi³ tsaru'¹u' 'e 'yúu³na 'nɯñí³ xiia'²¹ jo jilee'²¹mo gatyaa¹-tsi cwo² júu³ tyɯ́² tya' Dios jo 'ee 'goo'²¹o, jo 'ee-gɨ cu'²-tsi coon'¹³ Ña'ñɯ'¹ɯ'.

15 'E ja'²mo, seen²¹mo 'in lɨ́ɨi¹³ 'in cwó¹ júu³ tya' Cristo tsiwúu¹i, 'noo¹o 'mɨɨ'¹³ pe 'in lɨ́ɨi¹³gɨ cwoo¹o júu³ tyɯ́² 'e jløø'³mo.

16-17 'In tsá² do cwoo¹o júu³ tyɯ́² tsɯ 'wii'¹³ 'iin²¹²mo jna. Ñi¹o 'ido 'e Dios gasii¹in jna lo 'e un'øø'¹moo 'e júu³ lo. 'In catyaai²gɨ do cwoo¹o júu³ tyɯ́² tya' Cristo la 'øøi'²¹-tsi yaai 'yɯ to² jmoo¹o móo³gɨɨ wúu¹ tsi 'nɯñí³. Jon' jai'² to² ngɨɨ¹ɨ.

18 Jo ñí³ii 'ee 'e lí² do, jna-a, jløø'³moo ngóo¹ 'naai'¹³ cwoo¹o júu³ tyɯ́² tya' Cristo. Jløø'³moo mo cwoo¹ tsá² júu³ tya' Cristo 'wii'¹³ 'iin²¹²mo Ña'ñɯ'¹ɯ'. Jløø'³moo jon mo cwoo¹ tsá² júu³ tya' Cristo xɯfiin'¹³ jon' jo'² 'iin²¹²in Cristo tsɯ coon'¹³ la joon inúu²u tsá² júu³ tya' Cristo.

Joon ilijløø'³moo

19 tsɯ ñí³oo 'e coon'¹³ júu³ tyɯ́² tyii' joongɨ coon'¹³ 'e uncoon'¹³ icwó² 'in Espíritu Tyɯ́² tya' Dios jna ilaa²¹moo.

20-21 Jiin'¹³ 'e 'iin²¹²na ijaan¹gɨɨ jo cwoli'ɨ'¹ lɨ́ɨi²na, joon lí²-i fo'³oo jo 'e cu'²gɨ-tsii jiin'¹³ la nifo'³oo la joon ifo'³oo túnɨ¹. Iin²¹²na un'góo³oo Jesucristo coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmóo³oo. Jo 'e lɨ́² xɯfiin'¹³ wa'a jin'³iin sɨ najúun³na 'ee. Tsɯ wana táan³na jiin'²¹iin la jiin'²¹ Cristo sɨ ni'lɨ́ɨ³na 'ee 'e nisáa¹mo joon tyiia.

22 Pe wana táa²mogɨɨ juncwii²¹ jmáa³gɨɨ to² la ngóo¹ 'naai'¹³ 'e cwóo³oo júu³ tyɯ́² tya' Dios. Jo ñí³ii 'ee ijmáa³aa,

23 'áai¹ tyáan² to² tyiia la jɨ túnɨ² 'ii'¹³. Coon²¹ lɨ́ɨ²na 'e jmee²¹gɨ tyiia 'e júun³na joon nii'¹³na ninii²¹²ii coon'¹³ Ña'ñɯ'¹ɯ'.

24 Pe coon²¹ 'elo jmee²¹gɨ tyii' 'e taan²¹²mogɨɨ juncwii²¹ lo.

25 Niliñí³mo-tsii itaan²¹²mogɨɨ juncwii²¹ coon'¹³ 'naa' 'e uncoon'¹³oon 'naa' 'e liñí²gɨɨ' 'e taan²¹²naa' 'e jløø'³moo' coon'¹³ júu³ tyɯ́² tya' Cristo.

26 Tsɯ icwaa'¹³moo jee²¹² 'naa' 'e coon'¹³ la joon ingɨ́²ɨɨ' jløø'³moo' coon'¹³ Cristo joon unfeei'¹gɨɨ' Cristo.

27 Cwoo'¹³-'oo' 'e ngɨ́²ɨɨ' jiin'¹³ la tɨ́ɨi² ngɨ́² tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo tsɯ la joon xɯfiin'¹³ yajøø³na 'naa' sɨ wíin² taan²¹²na 'e inúu³oo xiiala ngóo¹ 'naai'¹³ seen²¹naa' tá² taain²¹²-'oo'. Caan²mo ngɨ́²ɨɨ' cwoo¹oo' júu³ tya' 'e tiin'¹³ tsá².

28 Joon jo foo'¹³naa' wana 'in 'iin²¹²in toon'²¹ fo'²-'oo' 'in 'eei'¹ 'naa'. Tsɯ coon'¹³ la joon iliñi¹ 'in 'eei'¹ 'naa' 'e tsalíin² lɨ 'ii²¹

pe 'naa'gɨɨ' cwolíin^{2}naa' fu ñʉfú^{2}. Joon Dios gajmaa^{1}a jilaa'^{21} 'elo.

29 Joon jon' wa'a jiin'^{13} 'e jo'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa' Jesucristo pe Dios cwo'^{1}o 'naa' 'e wúu^{1} móo^{2}oo' 'wii^{212} tya' Jesucristo.

30 Móo^{13}-oo' ngɨɨ^{21}ɨ' jmoo^{21}o' caan^{2}mo. Ñí^{2}oo' jilaa'^{21} wúu^{1} nimoo^{212}oo. Joon la no núu^{2}oo' 'e wúu^{1} móo^{3}oo. Joon 'naa' itsangɨ́^{2}naa' la joon.

2

Xiiala lɨ́ɨ^{1}i Jesucristo mo jó^{1} juncwii^{21} joongɨ jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a

1 In cáan^{2}na' tsʉ 'wii'^{13} ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}na' Jesucristo joon tsʉ 'wii'^{13} 'iin^{212}mo' la jaain^{21} la jaan^{21}na' cwóo^{13}o' pí^{2} yiia', joongɨ cwóo^{13}o' fo'feei'^{1} ru'^{1}u'. Nigajmoo^{21}o' to^{2} caain^{21} coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios. Ningalii^{21}ɨ' 'e fúu^{2} lɨ́ɨ^{2}na'.

2 'Wii'^{13} joon 'naa' jmóo^{2}oo' 'e jløø'^{3}moo 'e naseen^{21}moo' 'e tyʉ́^{2}. In caan^{2}moo' tsʉ 'wii'^{13} 'iin^{212}moo' ruu'^{21}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'. Jløø'^{3}moo wana 'e seen^{21}naa' 'e coon^{21} 'e 'ɨ^{1}-'oo'.

3 Jo jmaa^{2}aa' wa 'iin^{212}naa' 'e sáai^{2} tyii' jon'gɨ 'e jmaa^{2}aa' jloo'^{3}. Jmée^{13}naa' yaanaa' tsá^{2} coon'^{21} tún^{2}. Tyíin^{2}gɨ 'e 'ɨ-'oo' cwáain^{1} tya' 'in catyaai^{2} do lagɨ yaanaa'.

4 Jo jmaa^{2}aa' wa'a jiin'^{13} 'e tyʉ́^{2} tyii' yaanaa', 'ná^{2}-a jmaa^{2}aa' 'e tyʉ́^{2} tyii' ce jilee'^{21}mo.

5 Tyíin^{2}mo 'e 'ɨ^{1}-'oo' la lɨ 'e ga'ɨ^{1}-tsi Cristo Jesús.

6 Tsʉ xʉfiin'^{13} Dios 'ii jo fúu^{2} galɨ́ɨ^{2}i 'ña'a. Jo gajmaa^{1}a jiin'^{13} 'e tɨ́ii^{2} jmáa^{1}a tsʉ 'wii'^{13} Dios 'ii.

7 Joon gatyaa^{1}a caa^{1}mo jilaa'^{21} 'ii'^{21} 'ya'^{2} tya'a, joon ga'íi^{1}i lawa jaain^{21} tsá^{2} tɨ' tsá^{2}. Joon gaunjii^{21}i tsá^{2} seein^{21} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

8 Joon lɨ́ɨ^{1}i jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} joon ga'ii'^{21}mo jo 'ee fa'ɨɨ'^{21} lɨ́ɨ^{2}i 'e ijúuin^{2} tsaa'^{1} crúu^{13}.

9 'Wii'^{13} joon gacwo'^{2}o Dios Jmii^{21} 'ii to^{2} fee'^{1}gɨ la jee^{212} jileei'^{21}. Joon gacwo'^{2}o 'ii 'e sii^{21} Cristo Jesús. Joon 'e sii^{21} do 'e joon 'e tyíin^{2}gɨ la jee^{212} jilaa'^{21}.

10 Tsʉ jiin'^{13} coon^{21} moojni^{2} tsá^{2} jo sá^{2} wa'a jo juui'^{13} tyaníí^{1}i mo núu^{2}uu 'e sii^{21} 'in no Cristo Jesús, xʉfiin'^{13} 'in taain^{212} ñʉ'fú^{2} sɨ 'in taain^{212} juncwii^{21} lo 'ee, sɨ 'in najóin^{1} 'ee.

11 Joon coon'^{13} la joon ijmá^{1} jileei'^{21} tsá^{2} júu^{3} 'e Jesucristo lɨ́ɨ^{1}i Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Coon'^{13} 'e la joon iuntyú^{1}mo Dios Jmii^{21}.

'In jai'^{2} lɨ́ɨ^{2} Jesucristo 'ná^{2} uncoon'^{13} 'in catyaai^{2} ilicwii^{1}mo jon Jesús

12 Tsʉ 'wii'^{13} joon, tsaru'^{1}u', 'in 'iin^{212}na, galinʉʉ'^{13}oo' júu^{3} tya' Dios mo gataan^{212}na jee^{212} 'naa'. Jmaa^{2}gɨɨ' nʉʉ^{13}ʉʉn' la ngóo^{1} 'naai'^{13} xʉfiin'^{13} jo ngɨ́^{3}ɨɨ jee^{212} 'naa'. Cwoo'^{13}-'oo' untiin'^{13}naa' jilaa'^{21} júu^{3} 'e 'iin^{212} Dios lí^{2} jee^{212} 'naa'. Jmaa^{2}aa' coon'^{21} ce tún^{2}. Jmaa^{2}aa' cu'^{2}-'oo' yaanaa'.

13 Tsʉ cwo'^{2}o Dios 'naa' 'e 'iin^{212}naa' jmaa^{2}aa' joongɨ uncoon'^{13}o 'naa' ilí^{2}ii' jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la lɨ́^{2} 'e 'iin^{212} Dios.

14 Jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e 'ná^{2} jmaa^{2}aa' 'e tya'^{3}-'oo' jon'gɨ wa'a 'e jo cwoo^{1}oo' júu^{3} ruu'^{21}naa'.

15 Coon'^{13} la joon jo lí^{2} cwo'^{2} tsá^{2} 'naa' tsaa, jogɨ lí^{2} wa'a jin'^{2} tsá^{2} 'e jo untiin'^{13}naa' 'e jo'^{2}o lɨ́ɨ^{2}naa'. Lɨ' la cɨɨ'^{13}ɨ 'e lɨ́^{2} nogɨ ilíin^{2}naa' jóon^{1} Dios Jmii^{21}. Jo 'in 'leei'^{21}naa' xʉfiin'^{13} taan^{21}naa' jee^{212} tsá^{2} 'lɨɨi'^{3}, tsá^{2} 'in jo tsáa^{1} ngɨ́^{1}. Ijná^{2} joo'^{21} 'naa' jee^{212} 'ii lawa jaain^{21} nʉʉ^{1} 'ii^{21} juncwii^{21} mo nʉʉ^{21}.

16 Ngɨ́^{2}ɨɨ' la ngóo^{1} 'naai'^{13} cwoo^{1}oo' tsá^{2} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios tsʉ joon cwoo^{1}o Dios juncwii^{21} tya' tsá^{2} coon'^{13} 'e júu^{3} no. Tsʉ la joon mi jó^{2} Jesucristo joon jløø'^{3}moo coon'^{13} 'naa'. Jløø'^{3}moo tsʉ ñíí^{3}oo 'e jo tɨ'^{2} gagoo^{212}oo jee^{212} 'naa' jon'gɨ jo tɨ'^{2} to^{2} gajmáa^{3}aa jee^{212} 'naa'.

17 Joon xʉfiin'^{13} 'ná^{2} júun^{3}na 'e uncoon'^{13}oo 'naa' ijmáa^{3}gɨɨ jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} Dios. Joon ilijløø'^{3}moo coon'^{13} 'naa'.

18 Joon la joon 'iin^{212}na 'e jløø'^{3}moo' coon'^{13} jna.

Xiiala lɨ́ɨ^{1}i Timoteo coon'^{13} Epafrodito

19 'Ɨ^{1}-tsii wa'a icwó^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo isɨ́ɨ^{2}na Timoteo 'e jajøø^{2}i 'naa'. Tsʉ joon ilijløø'^{3}moo mi liñí^{3}ii xiiala seen^{21}naa'.

20 Jiin'^{13} 'ii-o 'ɨ^{1}-tsi la lɨ 'e 'ɨ^{1}-tsii cwáain^{1} tyii'. Joon 'e la ja'^{2}mo cu'^{2}-tsii'i xiiala seen^{21}naa' coon'^{13} 'e tyʉ́^{2} tyii'.

21 Jileei'^{21} catyaai^{2} 'noo'^{21}on jiin'^{13} 'e tyʉ́^{2} tya'a yaamo, lɨ́ɨ^{2}i 'e jo 'ee cwáain^{1} tya'o 'e júu^{3} tya' Jesucristo.

22 Pe ñíi^{3}oo xiiala lɨ́ɨ^{1}i Timoteo, tsá^{2} tyʉ́^{2}-tsi 'ii. 'Áa^{1}mo nigauncoon'^{13} jna cwóo^{13}o'o júu^{3} tyʉ́^{2}. Lawa'a yʉʉn^{21} tyiia-oo 'ii.

23 Joon 'ɨ^{1}-tsii isɨ́ɨ^{3}na Timoteo jajøø^{2}i 'naa' mi liñíi^{3}ii xiiala ngóo^{1} seenna.

24 Lɨ́ɨ^{2}na 'e Ña'ñʉ'^{1}ʉ' icwó^{2} wa'a yajøø^{2}na 'naa' la jmoono.

25 Pe la joon jon lɨ́ɨ^{2}na 'ná^{2} sɨ́ɨ^{2}na jon 'in tsaru'^{1}u' Epafrodito 'in gasiin^{1} 'naa' iuncoon'^{13} jna jilaa'^{21} jmaai^{1} to^{2} tyiia. Nigajmoo^{21}o'o to^{2} caain^{21} coon'^{13}on coon'^{13} jilaa'^{21} fa'í^{3} 'e seen^{2}na'a.

26 'Áa^{1}mo gali'iin^{212}in jajøø^{1}i 'naa' tsʉ cu'^{2}-tsi tyii' tsʉ ñi^{1}o 'e ñí^{2}ii' júu^{3} 'e tsaa'^{13}o.

27 'E ja'^{2}mo galitsaa'^{13}a Epafrodito do, la mo júun^{1}mo pe Dios galifeei'^{1}-tsi 'wii^{212} tya'a. Joon jon'gɨ wa'a jiin'^{13} tya' 'ii pe cagɨ 'wii^{212} tyiia 'e jo galifee'^{1}gɨ fa'í^{3}-tsii 'e seen^{2}na.

28 Tsʉ 'wii'^{13} joon isɨ́ɨ^{3}na Epafrodito tsʉ joon lí^{2} jløø'^{3}moo' mi máa^{1}naa' 'ii tún^{1}.

Coon'13 la joon jo cu'2gɨ-tsii tyii' mi liñí3ii 'e taain21 jee212 'naa'.

29 Mi tyíi1a no 'ii'13naa' 'ii 'e jløø'3naa' lawa jaain21 ruu'21moo' 'in jai'2 lɨ́ii2 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo. Joon cwoli'iin212naa' jileei'21 catyaai2 'in lɨ́ii1 la lɨ́ii1 'ino.

30 Coon21 xʉʉ jo gajúun1in 'wii'13 jmoo1o la to2 tyʉ'2 Jesucristo. Ga'ii21 fu1 ngóo1 lɨ 'ii21 fo'2 'áai1 tya'a 'e jmáa1a to2 tyani3ii 'e jo lí2 jmáa2 'naa' yaanaa'.

3

'In la jai'2 jóon1 Dios 'in un'goo21o Dios Jmii21

1 Tsaru'1u', cwoli2du' doñi'ee lɨ́2 jløø'3naa' jmaa2aa' tsʉ tsá2 tya' Ña'ñʉ'1o' 'naa'. Tya jna-a jo 'ee untyíi2 wa'a fo'3oo túnˈ la lɨ́2 'e nifo'3oo ni jí2 'e nisɨ́ii2na tsʉ 'áa1mo tyiin2 tyii'.

2 Un'øøi1 'naa' yaanaa' coon'13 'in tsá2 jmoo1o 'e gó2, 'in jmoo1o li2 sii21 circuncisión tya' tsá2. Jna-a unsii21 'in tsá2 do "tsii21".

3 'In tsá2 do jin'2in 'e coon'13 'e li2 jmoo1o no 'e lɨ́ii1na' jóon1 Dios. Pe jo jo'2 la jin'2in. 'Elo-o 'e júu3 jo'2: 'In tsá2 'in un'goo21 Dios coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios lɨ́ii1 jóon1 Dios. Jna'o' 'in la jai'2 jóon1 Dios Jmii21. Saan21an' 'e jløø'3mo' tsʉ Cristo Jesús galáa2mo jna' joon cu'2u-tsi' coon'13 'e li2 ngɨi1ɨ jma'2ɨ tsá2.

4 Wa lí2 'ɨ1-tsi tsá2 'e jóon1 Dios Jmii21 'wii'13 cwáain1 tya' 'e li2 jmoo1o tsá2 'e joon ce jiin'13 jaain21 jo 'in li'2gɨ la li'3ii jna tsʉ tsai' tsá2 Israel jna.

5 Mo gatɨ́2 jñá2 jmɨi212 'e ngaa'13ii joon galɨ́i1na 'e li2 circuncisión do. Coonti lɨ́i1na júnˈ tsá2 Israel tsʉ 'lɨi212 tsaun'áai1 tyiia sii21 Benjamín joon jileei'13 tsacøøi'13 tyiia 'in ngaa'13ɨ Israel 'i. Ga'øøi'21-tsii ley tya' Moisés la 'øøi'21-tsi tsá2 tya' fariseos.

6 Gajmáa3aa ce caain21-tsii 'e ley do. Joon gasaan'21moo 'in jai'2 lɨ́ii2 Cristo taa'21na 'ii 'nʉñí3. Gajmáa3aa la to2 tyʉ'2 ley tya' Moisés ce jiin'13 jaain21 jo lí2 jmá1 tsaa2 tyiia.

7 Jilaa'21 'elo ca la jéei1 'áa1mo tyíin2 tyiia pe la no jo 'ee tyíin2gɨ coonti tyiia 'wii'13 tya' Jesucristo.

8 Pe jilaa'21 'e la mo i'óo3oo do gatʉ́3ʉʉ lɨ' caa21mo tsʉ 'ɨ1-tsii jo 'ee tyíin2 jiin'13xʉ mo gauncɨii1 la tyíin2 mo galicwii1in tsá2 Jesucristo lawa'a Ña'ñʉ'1ʉ'. Joon 'wii'13 Jesucristo ga'íin2moo jilaa'21 'elo joon jmoo'3-oo cwáain1 lawa tyi1-i tsʉ 'iin212na 'ii'13na jilaa'21a 'e cwo'2 Cristo jna.

9 Joon 'iin212na 'e tye'1 Dios jna 'e licaa21na coon'13 Cristo jon' wa' 'wii'13 jmóo3oo 'e tyʉ́2 jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley do pe tsʉ 'wii'13 Dios gauntyú1mo jna 'wii'13 ja'2mo lɨ́ii2na Jesucristo. Tsʉ tyú1mo tsá2 tyani Dios jiin'13 wii'13 ja'2mo lɨ́ii2 Cristo.

10 Cristo gajiin'1in jee212 'lɨi212 'ii'21 tya' Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios Jmii21. Joon 'iin212na 'e cwo'2o Dios Jmii21 jna jon 'e taan212na juncwii21 coon'13 'ii'21 do 'e gajmaa1a jiin'1in Cristo. 'Iin212na móo3oo wúu1 la ganii21 'ido wúu1. 'Iin212na 'e taan212na juncwii21 'e 'ɨ-tsii la lɨ 'e ga'ɨ1-tsi Jesucristo la mo gajúuin1 cwáain1 tya' tsá2 taain212 ni cwoo'13 juncwii21.

11 'Iin212na jmáa3aa jilaa'21 'elo wa'a li'1ii jon jin'1iin jee212 'lɨi212 la gajiin'21 'ii-o.

'Áa1mo cwo'2-tsi Poo2 untiin'13in jiin'13 la to2 tyʉ'2 Dios

12 Jo 'iin212na fuu212uu 'naa' 'e nigauntiin'13mo Dios jmeei1 jna jiin'13 la 'iin212in, jon'gɨ 'iin212na fuu212uu 'naa' 'e seen2na jiin'13 la 'e fo'3oo nota. Pe jmáa3gɨi la ngóo1 'naai'13 'e ilíin2na la joon. Tsʉ 'wii'13 joon Jesucristo gatø'2ø jna ilíin2na tsá2 tya'a nifu.

13 Tsaru'1u', jo fuu212uu 'naa' wa'a nigauntiin'13na jilaa'21, pe la no ngóo1 'no'2 jmóo3oo 'e 'íin2mo-tsii jilaa'21 'e nijmáa3aa la jéei1 joon cwo'3oo pí3 'ñii'a 'e untiin'13na jilaa'21 'e 'ná2 jmáa3aa nifu.

14 Iin212na untiin'13na joon coon'13 la joon iuntiin'13mo Dios Jmii21 jiin'13 la 'iin212in cwáain1 tyiia 'wii'13 Jesucristo. Joon 'iin212in Cristo cwo'2o jna 'e nii'13na ninii212ii coon'13on ñʉ'fú2.

15 Joon tya' jileei'21 tsá2 'in la jai'2 lɨ́ii2 júu3 tya' Dios joon jmoo1-o tyiin2 'áa1mo 'e 'ɨ1-tsi la no. Joon wana 'ɨ1-'oo' 'e xiia'21 joon Dios ijmáa1a 'øøi'21-'oo' 'elo.

16 Pe 'elo 'áa1mo tyiin2 jmoo21o'. 'Ná2-a 'ɨ1-tsi', la joon jon 'ná2-a ngɨi21ɨ' tyani tsá2 jiin'13 la niga'øøi'21-tsi' júu3 tya' Dios.

17 Tsaru'1u', jmáa2aa' la jmóo3oo, joon tyáan2aan' cwáain1 'in jmoo1o la jmoo21o'o.

18 Nifuu212oo 'naa' 'láai2 naa'13 joongɨ ifo'3oo túnˈ ca 'e la xuui212-tsii 'e fúu1mo 'in jin'2 'e jo'2o lɨ́ii2 júu3 tya' Jesucristo pe jilaa'21 'e jmoo1o la mo 'ee'21mo júu3 tyʉ́2 do 'e jin'2in 'e nijuun1mo Jesucristo tsaa'2 crúu13 'wii212 tyi'.

19 Joon lɨ tséi1 i'íin2mo 'in lɨ́ii1 la joon. Un'goo1-o 'ido wa'a lisá2 jiin'13 'e la 'iin212mo 'e 'íi13 lawa'a 'e un'goo21o Dios. Tsʉ joon 'e jløø'3mo 'e 'íi13 lawa 'e fa'ii'21 lɨ́ii2i. Canii2 'e 'ɨ-tsi jiin'13 'e sá2 ni cwoo'13 juncwii21.

20 Pe 'in 'íi3mo jna 'ñʉ'fú2 joon sɨjáan3o' 'e ñʉ'fú2 ijó2 'in jmá1 tiin'13 jna' 'in sii21o Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo.

21 Coon'13 jilaa'21 'ii'21 'e 'oo1o iunsɨ́ii2mo cuerpos tyi' ijmáa1a lawa cuerpo tya'o 'e 'ya'2gɨ 'áa1mo. Coon'13 'ii'21 joon tyʉ'2o to2 jilaa'21 'e sá2 jmaa1a jiin'13 la 'iin212in.

4

Jløø'3naa' jmáa2aa' tyani Ña'ñʉ'1ʉ'

1 'Wii'13 joon, tsaru'1u' 'in 'iin212na, tá2
siin'2naa' yaanaa' tyani Ña'ñʉ'1ʉ'. 'Áa1mo
'iin212na 'naa' joon 'áa1mo 'iin212na jøø2na
'naa'. 'Naa'oo' jmóo2oo' jløø'3na. Joon
'naa' ilíin2naa' lawa corona tyiia mi cwéei1
Ña'ñʉ'1ʉ'.
2 Mí3ii tyani Evodia, la joon jon tyani
Síntique wa'a cwosíi13mo røø2 lawa ruu'21mo
'in jai'2 líii2 Ña'ñʉ'1ʉ'.
3 Joon 'ñʉ, tsaru'1u' 'in nijmáa3aa to2
caain21 coon'13 lawa cajmuui1 joo'21 'íin1 'in
'ñúui13, mí3ii tyaní2'i uncoon'13'on 'in tsamí2
ru'1u' do. 'Ii gauncoon'13o jna cwoo21o'o
júu3 tʉ́2 tya' Dios tya' 'e tiin'13 tsá2. Coon21
caan21mo gacwoo21o'o 'e júu3 tʉ́2 do coon'13
Clemente coon'13 'in catyaai2 do. Joon Dios
gataan1an ni jí2 tya'a xiiala sii21 jileei'21 'ii.
4 Jmaa2aa' jløø'3naa' tyani Ña'ñʉ'1ʉ' coon21
tøø2mo. Fo'3oo túnˀ, jløø'3naa' jmáa2aa'.
5 Cwolicwii1mo tsá2 'naa' 'e 'wo2-'oo'. Tɨ lɨ
cwée1mo Ña'ñʉ'1ʉ'.
6 Jo jmaa2aa' cu'2-'oo' ce jiin'13xʉ, lɨ' cɨɨ'13ɨ
jmaa2aa', mí2ii' tyani Dios Jmii21 tya' jilaa'21.
Fáa13aa' júu3 tʉ́2, cwóo2oo' 'maai'13 Dios jon.
7 Tsʉ joon icwo'2o Dios 'naa' 'e seen2naa'
tʉ́2 la lɨ 'e seein21 'ña'a. Joon ce jiin'13 jaain21
tsá2 wa ilí2 'øøi'21-tsi jilaa'21 'e tʉ́2 seein21
Dios, tsʉ 'e tʉ́2 do 'e fee'1gɨ 'e jo 'in cwéei1
'øøi'21-tsi. Tsʉ 'e tʉ́2 do iun'øøi'1 almas tyii'
coon'13 jilaa'21 'e 'ɨ1-'oo' tsʉ 'wii'13 jai'2 líi2naa'
Cristo Jesús.

'Í2-'oo' jmai'2 'e tʉ́2

8 Coon21gɨ 'iin212na fuu212uu 'naa', tsaru'1u',
'í2-'oo' jilaa'21 'e jai'2, joongɨ jilaa'21 'e tʉ́2,
coon'13 jilaa'21 'e røø2. Jo 'ɨ1-'oo' coon'13
jilaa'21 'e un'leei'2 tsá2 yaai. 'Í2-'oo' ji-
laa'21 'e 'ya'2gɨ coon'13 jilaa'21 ifaa'21 tsá2 'e
tʉ́2. 'Í2-'oo' jiin'13 'e tʉ́2gɨ coon'13 jilaa'21 'e
cwóo2oo' 'maai'13 Dios.
9 Untii2naa' yaanaa' jilaa' ga'e'3ee 'naa'
joon jmaa2aa'. Jmaa2aa' jilaa'21 jiin'13 la
ganúu2ʉʉ' 'e nifo'3oo coon'13 jilaa'21 'e gañí2ii'
jmóo3oo. La joon 'in Dios 'in cwo'2 'naa' 'e
tʉ́2 seen2naa' ingí1 caain21 coon'13 'naa'.

*'E gacwo1 'in seein21 fuu21 Filipos gaun-
coon'13on Poo2*

10 Jløø'3na 'áa1mo tyani Ña'ñʉ'1ʉ' mo
galiñii2 'e gatɨ'2-'oo' jna túnˀ. Jo 'iin212na
fo'3oo 'e ga'ínˀ-'oo' jna pe jo mo gauntyí2 fu
wa'a 'e uncoon'13 'naa' jna.
11 Jo fuu212uu 'naa' wa' mo 'in tyéen13na
jmii212. Tsʉ nilɨtii21moo xiiala itaan21na
juncwii21 jløø'3moo coon'13 'e xʉ 'e 'óo3oo.
12 Niñí3oo xiiala lɨ mo tañíi2 tsá2 la joon
jon ñí3oo wa'a mo 'óo3oo sáai2xʉ. Nilɨtii21na
xiiala taan21na 'e 'yaai21-tsii 'e røøi2 tu'3uu sɨ
'e un'áa3na 'ee. Jløø'3moo coon21 tøø2mo wa'a
mo 'óo3xʉʉ la joon jon wa'a mo jo 'ee sá2
tyiia.
13 Lí2-i jmáa3aa doñi'ee tsʉ Jesucristo
cwo'2o jna wa'2 pí2 tyiia.
14 Pe 'naa' 'e tʉ́2 gajmáa2aa' tyiia mo gaun-
coon'13oon' jna coon'13 fa'í2 'e seen2na.
15 Joon ñí2oo' 'e jiin'13 'naa' tsá2 seein21
fuu21 Filipos gauncoon'13oon' jna mo
gajú3uu Macedonia nifu, nicwó3oo júu3
tʉ́2 tya' 'e tiin'13 tsá2. Jiin'13 'naa'oo' jee212
jileei'21 'in nijai'2 líii2 Jesucristo gacwóo2oo'
jna 'e jmaai1 to2 tyiia tsʉ 'wii'13 nicwó3oo júu3
tʉ́2 jee212 'naa' 'e ni'ii'13naa'.
16 Tsʉ la 'ii212 'e taan21na fuu21 Tesalónica
gauncoon'13oon' jna cafu líi1gɨ tya' jilaa'21 'e
tyée13na.
17 Jon' wa'a 'ɨ1-tsii jiin'13 'e 'ii'13na, pe jiin'13
'e 'iin212na 'e lɨ'óo2oo' líi1gɨ cwáain1 tyii' tyani
Dios Jmii21.
18 Ni'ii'13moo jilaa'21 ca gasaai2gɨ. Coon'13
'e gasii1naa' coon'13 Epafrodito 'óo3oo 'láai2gɨ.
'E gasii1naa' do tyiia lí1 lawa coon21 fa'1
tyani Dios, lawa sʉ́n2 jmafuu21 'áai1. Joon
'yaai21-tsi Dios 'wii'13 'e gauncoon'13oon' jna.
19 La joon jon Dios tyiia-oo icwo'2o 'naa'
jilaa'21 'e 'náa2aa'. Icwo'2-o 'naa' 'e 'náa2aa'
'wii'13 Jesucristo tsʉ 'áa1mo sá2 tya'a fu ñʉ'fú2
lɨ 'ya'2gɨ 'áai1.
20 ¡Cwoun'goo21o jileei'21 tsá2 seein21
juncwii21 Dios Jmii21 coon21 tøø2mo! Amén.

Júu3 lɨ gatséi1

21 'Aa212mo tsá2 fu'2'u 'e fo'3na coon'13 la
sii21 Jesucristo jileei'21 'in jai'2 líii2 Dios
Jmii21. Jileei'21 tsaru'1u' 'in taain212 coon'13
jna lo sii1mo jon 'aa212moo'.
22 La joon jon sii1mo 'aa212moo' jileei'21 'in
'iin212in Dios Jmii21 'in jmoo1o to2 inʉʉ tya'
tsaa'to2 nifu tyíin1 Roma.
23 Cwouncwaai'3 Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo
jileei'21 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Colosas

Sii¹in Poo² 'e jí² lo tya' tsá² jai'² lɨ́ɨi² Cristo 'in néei¹ Colosas

1-2 Jna-a, Poo², 'in sɨɨ³na 'e jí² lo tyii' 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo 'in néei¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Colosas. Joon lɨ́ɨ¹na apóstol tya' Jesucristo to² tyʉ'² Dios Jmii²¹. Sii²¹na'a 'e jí² lo coon'¹³ tsaru'¹u' Timoteo tyi'naa' 'in tsaru'¹u' 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo. Cwotaan'²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios Jmii²¹ 'naa' cwa'³ joongɨ cwocwo'¹ 'naa' 'e seen²¹naa' 'e tyʉ́².

Faa'²¹ Poo² júu³ tyʉ́² 'wii²¹² tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

3 Coon²¹ tøø²mo cwoo²¹o'o 'maai'¹³ Dios Jmii²¹, 'in Jmii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, la coon²¹ naa'¹³ mo faa²¹a'a júu³ tyʉ́² 'wii²¹² tyii'.

4 Nilinée³e'e júu³ 'e ja'²mo lɨ́ɨ²naa' Cristo Jesús, joongɨ xiiala 'iin²¹²moo' jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² Dios Jmii²¹.

5 'Iin²¹²moo' 'ii tsʉ 'wii' injaan²oo' icwo'² Dios 'naa' i'ii'²¹ 'ido 'naa' fu ñʉ'fú² iní²ii' coon'¹³ Jesús jløø'³naa'. Ca la mo 'láa² 'wii²¹² ganúu²uun' 'e júu³ tyʉ́² tya' 'e tiin'¹³ tsá² ga'ɨ¹-'oo' la joon.

6 Joon 'e júu³ lo 'e cwo¹ tsá² la caain²¹ juncwii²¹. Joon 'ii'²¹mo tsá² 'e júu³ do la ga'ii'¹³naa' la mo ganʉʉ²ʉʉn' joon ja'²mo galɨ́ɨ²naa' 'e jo'¹o 'e 'iin²¹² Dios tsá².

7 La lɨ 'e galɨtɨɨ²¹naa' 'e ga'e¹ ru'¹u' Epafras, 'in 'iin²¹²na', 'in gajmaa¹a to² coon'¹³ jna'. Joon 'ii jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tyʉ'² Cristo 'in cwo'² 'naa' júu³ tyʉ́² joongɨ jo cuu'¹³-'oo' coon'¹³on.

8 Joongɨ 'ii gajma'²a jna'a júu³ xiiala seen²naa' joongɨ xiiala 'iin²¹²naa' Dios coon'¹³ tsá² coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.

9 Tsʉ 'wii'¹³ joon 'e jmɨɨ²¹² mo galiné³e'e xiiala jai'² lɨ́ɨ²naa' jo mo gatʉʉ²¹ʉ'ʉ 'e faa'³a'a júu³ tyʉ́² 'e mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyani Dios Jmii²¹ 'e cwocwo'²o 'naa' 'e liñɨ²ii' jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²in 'e jmaa²aa', joongɨ coon'¹³ tya' Espíritu Tyʉ́² tya'a 'e 'øøi'²¹-'oo', iliñí²ii' 'e tyʉ́², jogɨ jmaa²aa' sóoin² jon'gɨ wa' jo untiin'¹³naa'.

10 Joongɨ mɨɨ²¹ɨ'ɨ 'e jmaa²aa' 'e tyʉ́²-ʉ jiin'¹³ la tɨ́ɨi² la jmoo¹o 'in jai'² lɨ́ɨi² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, jmaa²aa'gɨɨ' coon²¹ tøøi² jiin'¹³ la 'yaai¹-tsi, joon ilicwii²naa' 'áai¹gɨ Dios Jmii²¹.

11 Mɨɨ²¹ɨ'ɨ 'wii²¹² tyii' 'e cwojmaa¹a Dios Jmii²¹ 'e tá²gɨ taain²¹²-'oo' coon'¹³ 'ii'²¹ tya'a 'e 'ya'²gɨ, 'e coon'¹³ la joon 'e taa²¹-'oo' jmaa²aa' coon'¹³ ce tún², joon 'e jløø'³moo'.

12 Cwoo³oo' 'maai'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' 'in nityá² tyʉ́² tyi' i'ii'¹³na' jilaa'²¹ icwo'² Dios jileei'²¹ 'ii injneei²¹ tyani Dios.

13 Joon Dios Jmii²¹ lawa'a ga'wooi¹ jna' 'e juncwii²¹ do lɨ 'íi² nʉʉ²¹ joon gatøø¹ø jna' lɨ jná² joo'²¹ lɨ tyʉ'²ʉ Jóon¹, 'in 'iin²¹²in do to².

14 'In Jóon¹on do gajmaa¹a tiin'¹³ jna', gajúun¹in 'wii²¹² tyi' joon ga'íin² tsaa² 'wii²¹² tyi'.

Seen²na' 'e tyʉ́²-ʉ coon'¹³ Dios Jmii²¹ tsʉ 'wii'¹³ gajúun²mo Jesucristo 'wii²¹² tyi'

15 Jiin'¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² níi²in Dios Jmii²¹. Pe mo gacwéei² Jóon¹on lɨ́ɨ¹i tsá²-a joon ganii²¹mo tsá² 'ii. Joon 'ii-o 'in nifu la jee²¹² jileei'²¹ 'in seein²¹.

16 'Wii'¹³ 'ii-o gajmaa¹a Dios Jmii²¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ joongɨ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sá² yʉ' juncwii²¹. Joon gajmaa¹o jilaa'²¹ 'e jo jnéei² la joon jon 'e jnéei². Jilee'²¹mo ga'ii'²¹ to² 'e tyʉ'² 'ii xʉfiin'¹³ 'in tsaa'to² nifu sɨ 'in tɨ́² tún² 'ee sɨ 'in tɨ́² 'nɨ¹ 'ee. Tsʉ jilaa'²¹ 'e galɨ́² 'wii'¹³ 'ii-o joongɨ 'e tya' 'ii-o.

17 Seen²¹mo Jesucristo ca la jéei¹gɨ la jee²¹² jilaa'²¹ 'e sá². Joon 'wii'¹³ 'ii'²¹ tya' 'ii-o jo xéei².

18 Joongɨ Cristo lɨ́ɨ¹i mootyi² tya' jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii. La to² tyʉ'² mootyi² tsá², tyʉ'²o to² la tøøi² cuerpo tya' tsá², la joon jmoo¹o Jesucristo. Joon 'ii-o cwoo¹o juncwii²¹ tya' la jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii. 'Ii-o 'in tyiin²gɨ nifu la jee²¹² jileei'²¹ 'in nigajiin'¹ jee²¹² 'lɨɨ²¹² 'e jo júuin² tún¹ tsʉ 'wii'¹³ la joon 'ii-o nifu la jee²¹² jilaa'²¹.

19 Tsʉ Dios Jmii²¹ nigali'iin²¹²in wa'a lɨ́ɨ¹i Cristo ce tí² la lɨ́ɨ¹i 'ii 'ña'a.

20 Joon ga'ɨ¹-tsi jon Dios Jmii²¹ 'e 'wii'¹³ tya' Jesucristo 'e seein²¹ tsá² tyʉ́² coon'¹³on. Dios ga'íin² tsaa² tya' jileei'²¹ 'wii'¹³ jmɨ¹ 'øøi² Jesucristo 'e gatuun²¹ mo júun¹in tsaa'¹ crúu¹³. 'Wii'¹³ coon'¹³ 'e joon gajmaa¹a Dios 'e sɨ́ɨ¹i røø²¹ coon'¹³on jileei'²¹ 'in taain²¹² ñʉ'fú² coon'¹³ 'in taain²¹² juncwii²¹.

21 Joon 'naa' la mo jéei¹ jo seen²¹naa' tyʉ́² coon'¹³ Dios. 'Ee'¹moo' Dios 'wii'¹³ jilaa'²¹ 'e gó² jmoo²oo'. Pe la no Dios gajmaa¹a 'e seen²¹naa' røø²¹ coon'¹³on.

22 'Wii'¹³ tya' 'e gajúun¹in cuerpo tya' Cristo. 'E galɨ́² 'elo 'e lawa'a sá² coon²¹ 'e cwo'²o Dios Jmii²¹. Ijaain'²¹ Dios Jmii²¹ 'naa' tyani 'ña'a 'e lɨ́ɨ¹naa' tsá² jon'gɨ un'leei'²¹gɨɨ' yaanaa', jon'gɨ 'e røøi²¹gɨɨ' tsaa².

23 Pe 'elo lano 'ná¹ ngí²ɨɨ' canii²mo jiin'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa'. Lawa coon²¹ jmóo³ 'mó² 'e 'yʉ 'o'² 'áai¹ 'e jo tsajan'² jiin'¹³xʉ la joon jon jo xee²-'oo' jiin'¹³ 'e 'øøi²¹-'oo' tsʉ 'wii'¹³ 'e júu³ tyʉ́² 'e nanuu²uu' itiin'¹³naa'. Joon nigacwoo¹ tsá² 'e júu³ lo la 'uu²¹mo ni cwoo'¹³ juncwii²¹. Joon jna-o, Poo², gauncoon'¹³oo cwóo³oo 'e júu³ tyʉ́² do.

Xiiala jmoo^{1}o Poo^{2} tya' 'in jai'^{2} lʼiii^{2}

24 JIøø'^{3}moo coon'^{13} jilaa'^{21} wúu^{1} 'e móo^{3}oo 'wii^{212} tyii' tsʉ coon'^{13} la joon coon'^{13} cuerpo tyiia li'^{1}ii untiin'^{13}na jilaa'^{21} wúu^{1} 'e 'ná^{1} ní^{2}gɨ Cristo cwáain^{1} tya' 'in jai'^{2} lʼiii^{2} 'ii.

25 Joon Dios Jmii^{21} gatyaa^{1} cwóo^{3}oo icwo'^{3}oo 'naa' 'e júu^{3} tyʉ^{2} do tya' 'e tyʉ^{2} tyii'. Dios Jmii^{21} gatyaa^{1} cwóo^{3}oo júu^{3} tya'a 'e cwóo^{3}oo jiin'^{13} la tí^{2}.

26 Ijmá^{3}aa liñí^{2}ii' 'e júu^{3} 'e la mo tá^{2} 'ín^{3} 'mo^{2}. lʼii^{1}-ɨ 'áai^{1}. Ce jiin'^{13} ángeles jo ñii^{1}i la joon jon tsá^{2} jo ñii^{1}i. Pe la nano Dios gacwoo^{1}o 'e licwii^{1}naa' jiin'^{13} 'in lʼii^{1}i tsá^{2} tya'a.

27 Dios ga'ɨ^{1}-tsi cwo'^{2}o jileei'^{21} 'in jai'^{2} lʼiii^{2} 'ii 'e licwii^{1}i 'e júu^{3} la mo tá^{2} 'ín^{3} 'mo^{2}. Joon 'ya'^{2}gɨ 'áai^{1} joongɨ 'áa^{1}mo tyiin^{2} tyii' jileei'^{21} 'in jon' seein^{21} Israel. Joon 'e júu^{3} 'ooin^{21} do 'e jin'^{2} 'e 'yúu^{1}i tsi Cristo 'in tsá^{2} 'in jai'^{2} lʼiii^{2} 'ii. Joon 'wii'^{13} 'ii do 'øøi'^{21}-'oo' i'ii'^{13}naa' lɨ 'ya'^{2}gɨ icwo'^{2}o 'naa'.

28 Cwoo^{21}o'o júu^{3} tyʉ^{2} tya' Cristo. Joon cwoo^{21}o'o tsá^{2} cwáain^{1} jilee'^{21}mo. Joon 'ee^{1}e'e jilee'^{21}mo tsá^{2} joon cwo'øøi'^{21}-tsi tyʉ^{2}-ʉ. Tsʉ joon la jaain^{21} la jaain^{21} 'ii isaain'^{21}-tsi tyʉ^{2}-ʉ jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a Cristo 'wii^{212} tya'a.

29 'Wii'^{13} joon jmóo^{3}oo to^{2} 'ii^{21} la joon jon jmóo^{3}-oo xiia'^{21} jiin'^{13} li'^{1}ii jiin'^{13} wa'^{2} pí^{2} icwo'^{2} Jesucristo jna.

2

1 Tsʉ 'iin^{212}na 'e liñí^{2}ii' 'e jmóo^{3}oo xiia'^{21} jiin'^{13} li'^{1}ii 'wii'^{13} tyii' joongɨ 'wii'^{13} 'in tsá^{2} néei^{1} Laodicea joongɨ 'wii'^{13} jileei'^{21} 'in jo mo níi^{2} jna 'ñii'a.

2 La joon 'iin^{212}na 'e táain^{1} tá^{2}-tsi alma tya'a joon gauncaain^{21} tsʉ 'wii'^{13} 'iin^{212}in la jaain^{21} la jaain^{21}. 'Iin^{212}na jon 'e 'øøi'^{21}gɨɨ'-'oo' 'e coon'^{13} la joon jo cu'^{2}-'oo' coonti. 'Iin^{212}na jon 'e cwii^{21}moo' Cristo. Joon jo lí^{2} cwii^{1}in tsá^{2} 'ii wa'a jo cwoo^{1} Dios.

3 Tsʉ Dios gacwo'^{1}o Cristo jilaa'^{21} 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmɨɨ^{1}-tsi.

4 'E la fuu^{212}uu 'naa' 'e jo 'in icwotyiian'^{21} 'naa' tóo^{2} coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21}.

5 Xʉfiin'^{13} jo siin'^{13}na 'ñii'a coon'^{13} 'naa' 'áa^{1}mo lʼii^{2}na 'naa'. Joongɨ 'áa^{1}mo jIøø'^{3}na coon'^{13} 'naa' 'e untiin'^{13}moo' joon 'e teen^{1}naa' taa'^{21} jiin'^{13} 'e jai'^{2} lʼii^{2}naa' Cristo.

6 La ni'ii'^{13}naa' Jesucristo la joon jon 'ná^{1} taan^{212}naa' juncwii^{21} 'in caan^{12}naa' coon'^{13}on.

7 'In caan^{21}naa' coon'^{13}o lawa'a coon^{21} 'mó^{2} jéei^{1} jmóo^{3} 'áai^{1} 'e sa'^{2} tá^{2} 'e ilʼi^{1} cwii^{21}naa' Cristo 'áai^{1}gɨ la coon^{21} jmɨɨ^{212}. Jo cwoxeei^{21}-'oo' jiin'^{13} 'e jai'^{2} lʼii^{2}naa' jiin'^{13} la ga'e'^{2} tsá^{2} 'naa'. Coon^{21} tøø^{2}mo cwoo^{2}oo' 'maai'^{21} Dios Jmii^{21}.

'E 'mʼii^{2} 'e juncwii^{21} tya' tsá^{2} mo jai'^{2} lʼiii^{2} Cristo

8 Tʼii^{1}moo', jo cwóoi^{1} yaanaa' 'e caain^{1} 'naa' wíin^{2} 'in tsá^{2} tajuui^{21} 'in tʼiii^{2} júu^{3} 'e jóoin^{2}-tsi tsá^{2}. Joongɨ jo cwo'^{2}o 'ido júu^{3} ruu'^{21}i coon'^{13} 'e júu^{3} 'e jo jai'^{2}. 'In tsá^{2} do jo cwoo^{1}o júu^{3} tya' Cristo. Cwoo^{1}-o jmai'^{2} júu^{3} 'e la tɨisi'^{2} tya' tsá^{2}, jiin'^{13} la 'e 'øøi'^{21}-tsi yaamo.

9 Tsʉ lawa'a Dios Jmii^{21} 'ña'a lʼii^{1}i Jesucristo.

10 Joon 'naa' sɨrøø^{1}naa' coon'^{13} Dios tsʉ 'wii'^{13} 'in caan^{21}naa' coon'^{13} Cristo. Joon 'ii tyʉ'^{2} to^{2} jileei'^{21} 'in 'oo^{1}o to^{2} juncwii^{21} coon^{21}gɨ.

11 Joon 'naa' ga'ii'^{13}naa' 'e li^{2} sii^{21} circuncisión, 'e jmaa^{1}a tsá^{2} júu^{3} 'e tsá^{2} tya' Dios 'naa'. Pe 'e li^{2} ga'ii'^{13}naa' jon' gajmaa^{1}a tsá^{2}. 'E li^{2} 'e nilʼii^{1}naa' 'e Cristo gacoon^{21}-o jilaa'^{21} tsaa^{2} tyii'.

12 Mo gasaa^{21}naa' jmɨɨ^{21} lawa'a 'e gajún^{1}moo' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'ɨ^{1}-'oo' la gajúin^{1} Jesucristo. Joon mo gajmaa^{1}a Dios Jmii^{21} 'ii'^{21} 'e gajiin'^{1}in Jesucristo jee^{212} 'lɨɨ^{212} la joon jon 'naa' gacwo'^{1}o Dios Jmii^{21} 'naa' juncwii^{21} tyii' 'e 'múui^{2} 'wii'^{13} jo'^{1}o galʼii^{2}naa' Jesucristo.

13 'Naa' la mo jéei^{1} lawa'a 'e 'lɨɨ^{212}moo' coon'^{13} tsaa^{2} tyíi^{2} 'e røø^{21}naa', jo li^{2} lʼii^{1}naa'. Pe la nano nicwo'^{1}o Dios 'naa' juncwii^{21} tyii' caan^{21}mo coon'^{13} Cristo. Ga'íin^{2}mo 'ido jilaa'^{21} tsaa^{2} tyii'.

14 Ga'íin^{2} tsaa^{2} tyi' 'e røø^{21}na' tyaníi^{1}i. Coon'^{13} 'e tsaa^{2} tyíi^{2} do 'e la mo tsaa^{21}a' lɨ 'lɨɨ'^{3}. Mo gateein^{1} tsá^{2} Cristo tsaa'^{1} crúu^{13} joon gajúun^{1}in. Joongɨ gatsé^{1}mo 'e tsaa^{2} røø^{21}na' do.

15 Mo gajúuin^{2} Jesucristo tsaa'^{1} crúu^{13} do galɨ'^{1}o 'in 'lɨɨi'^{3} coon'^{13} jileei'^{21} 'in 'oo^{1}o to^{2} tya' 'in 'lɨɨi'^{3}. Joon coon'^{13} la joon Dios ga'e'^{2}o jileei'^{21} 'e feei'^{1}gɨ Cristo lagɨ 'in 'lɨɨi'^{3} do.

Jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} Dios

16 Tsʉ 'wii'^{13} joon jo cwóoi^{1} 'naa' wa'a jmá^{1} tsá^{2} 'ii'^{21} tyii' coon'^{13} 'e 'uu^{2}uu' cøø^{2}øø'. Jon'gɨ cwóoi^{1} 'naa' wa'a jmá^{1} tsá^{2} 'ii'^{21} tyii' coon'^{13} mo tʼí^{2} jmɨɨ^{212} sɨ jmɨɨ^{212} mo 'láa^{2} 'wii^{212} la jaain^{21} sɨɨ'^{21} 'ee, sɨ jmɨɨ^{212} mo 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'ee.

17 Tsʉ 'wii'^{13} jilaa'^{21} 'elo lɨ lawa 'iin'^{3} tya' Cristo, jmaa^{1}a tsá^{2} júu^{3} xiiala ilʼii^{1} Cristo ijó^{1} pe najó^{2}-o joon la no lí^{2}-i licwii^{1}in tsá^{2} 'ña'a Cristo.

18 Jo cwoo^{2}oo' 'e cón^{2} 'in tsá^{2} do 'naa' tóo^{2} 'e jo 'ii'^{13}naa' jilaa'^{21} 'e sá^{2} tyii' coon'^{13} Jesucristo. 'In tsá^{2} do jmaai'^{21} yaai lawa tsá^{2} 'wéi^{1} joon un'goo^{21}o ángeles. Faa'^{21}a 'e jo 'øøi'^{21}-tsi. Joon jIøøi'^{3} 'ña'a coon'^{13} 'e 'ɨ^{1}-tsi xʉfiin'^{13} 'ɨ^{1}-tsi jiin'^{13} la 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} 'in jo cwii^{1}in Dios.

19 Jo ngɨɨ^{1} 'in caain^{21} coon'^{13} Cristo. Pe Cristo do lʼii^{1}i tsafeei'^{1} tya' jileei'^{21} 'in jai'^{2} lʼiii^{2} 'ii. Joon 'ii do cwoo^{1}o jilaa'^{21} 'e ñí^{1} tsá^{2}

cwáain^{1} tya' Dios Jmii^{21}. 'Wii'^{13} 'ii-o sɨcaain^{21} jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} 'ii jiin'^{13} la 'ɨ^{1}-tsi Dios.

20 Mi yuui'^{13} gajúin^{1} Cristo 'in tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} jo lí^{2} tyʉ'^{2}gɨ to^{2} 'ii. La joon jon jna' lawa'a júnmo' jon coon'^{13} Cristo. Joon jo lí^{2}gɨ tyʉ'^{2}ʉ tsá^{2} jna' to^{2}.

21 Jo 'ná^{1} jmoo^{21}o' 'ii'^{21} 'e tyʉ'^{2}ʉ lagɨ jo gø'^{2}ø sɨ jo 'uun'^{21}un 'ee sɨ jo li'^{2}i coon'^{13} cwoo^{21}o 'ee.

22 Tsʉ jilaa'^{21} 'e sá^{2} juncwii^{21} ityé^{1}mo mi yuui'^{13} ijméi^{1} to^{2} tya' tsá^{2}. Joon 'e 'ii'^{21} 'e jmoo^{1}o 'in tsá^{2} do lí^{2} jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} tsá^{2}, joon jiin'^{13} júu^{3} 'e 'e'^{2}e tsá^{2}.

23 'In tsá^{2} jmoo^{1}o 'ii'^{21} lo 'e la mo lɨ́ii^{1} la lɨ́ii^{1}i tsá^{2} 'in cwó^{1}-tsi jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios. Pe jiin'^{13} jmaa'^{21}i yaai tsá^{2} 'wéi^{1} joon 'e'^{1}e wúu^{1} yaai. Jo 'ee to^{2} 'íi^{3} jilaa'^{21} 'elo tsʉ 'in tsá^{2} 'in jmoo^{1}o la joon jmoo^{1}-o jiin'^{13} la 'iin^{212}gɨ 'ña'a.

3

1 La gajúun^{2}naa' coon'^{13} Cristo la joon jon nigajiin'^{1}naa' tún^{1} coon'^{13}on. 'Wii'^{13} joon 'naa^{21}aa' 'e sá^{2} fu ñʉ'fú^{2} lɨ tyíin^{1} Cristo lɨ' cwoo^{21}o Dios Jmii^{21} tsáa^{1}.

2 Cwo'í^{2}-'oo' 'e sá^{2} fu ñʉ'fú^{2} jon' 'e sá^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

3 Gajúun^{2}naa' coon'^{13} Cristo joon nano un'øø'^{21}mo Dios juncwii^{21} tyii' coon'^{13} Cristo.

4 Joon Cristo 'ña'a lɨ́ii^{1}i juncwii^{21} tyi'. Joon mi jnéi^{1} Cristo tún^{1} la joon jon jna' injnéi^{1}mo' coon'^{13}on. Joon 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a ilisá^{2} tyi'.

'E^{2} Poo^{2} tsá^{2} xiiala teein^{212} tsá^{2} juncwii^{21}

5 'Wii'^{13} joon 'ná^{1} joon^{21}on' jmaa^{21}a' jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}na' 'e gó^{2} 'e jmoo^{21}o'. Jo foo'^{13}naa' tsamí^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}, jon'gɨ jmaa^{2}aa' doñi'ee 'e gó^{2}. Jo jmaa^{2}aa' 'e gó^{2} 'e 'iin^{212}naa' jmaa^{2}aa' jon'gɨ 'e gó^{2} 'e 'ɨ^{1}-'oo'. Jo 'iin^{212}gii' 'áai^{1}gɨ lagɨ 'a 'oo^{2}oo' no tsʉ lawa'a un'goo^{2}oo' dioses jmaa^{1}i tsá^{2} wa'a jmoo^{2}oo' la joon.

6 Joon tsʉ 'wii'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} lo i'ee^{1} Dios wúu^{1} jileei'^{21} 'in jo mo jmaa^{1}a nʉʉ'^{13}. Joon 'áa^{1}mo wúu^{1} inii^{2} 'ido.

7 Joon 'naa' gajmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e gó^{2} lo la mo seen^{21}naa' la mo jéei^{1}.

8 Pe nano tʉʉ^{2}ʉʉ' jilaa'^{21} 'e gó^{2} lo: tʉʉ^{2}ʉʉ' 'e 'nii'^{21}-'oo', jo jmaa^{2}gii' 'e 'nii'^{21}-'oo'. Tʉʉ^{2}ʉʉ' jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e tí^{2}-'oo' joon jilaa'^{21} júu^{3} gó^{2} 'e foo'^{21}oo' tya' tsá^{2} xeei'^{21}. Tʉʉ^{2}ʉʉ' jilaa'^{21} júu^{3} 'lii'^{3} 'e sɨ́ii^{1}naa'.

9 Jo fu'^{2}uu' tsá^{2} júu^{3} tajuu^{21} la jaain^{21} la jaan^{21}naa' tsʉ ni gatʉʉ^{2}oo' jilaa'^{21} 'e gó^{2} seen^{21}naa' la mo jéei^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} gajmaa^{2}aa'.

10 Joon niga'ii'^{13}naa' coon^{21} juncwii^{21} 'múui^{2}. Joon la coon^{21} jmii^{212} nigal-icwii^{2}ingii' Dios 'in gacwo'^{1} 'naa' 'e juncwii^{21} 'múui^{2} do. Joon coon'^{13} la joon tɨ'^{2}xʉ-ʉ 'e juncwii^{21} tyii' do lisíii^{2} ca lɨ la lɨ juncwii^{21} tya' Dios Jmii^{21}.

11 Mo ngii^{1} tsá^{2} coon'^{13} 'e juncwii^{21} 'múui^{2} do ca nii^{2}mo tsá^{2} lɨ́ii^{1}i. Jo 'e cwáain^{1} tya' tsá^{2} doñixiia' jalíin^{2}, la joon sáa^{3} jmii^{21} tsá^{2} doñixiia' jalíin^{2}. Jo tyiin^{2} joo'^{21} jiin^{21} gauntsáa^{1} tsá^{2} jí^{2} sɨ 'ee to^{2} tii^{2}i tsá^{2} 'ee. Jiin'^{13} 'e tyiin^{2}mo 'e cwii^{1}in 'ido Jesucristo tsʉ jiin'^{13} 'ii 'in tyiin^{2}gɨ.

12 'Iin^{212}mo Dios 'naa' joon gatyii'^{13}in 'naa' ilíin^{2}naa' tsá^{2} tya'a, 'wii'^{13} joon cwolíi^{2}naa' tsá^{2} 'wo^{2}-tsi, tsá^{2} 'in jmoo^{1}o tyú^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}. Jo jmaa^{2}aa' jloo'^{3} pe cwolíi^{2}naa' tsá^{2} coon'^{21} tún^{1} 'in feei'^{1}-tsi.

13 Jmaa^{2}aa' feei'^{1}-'oo' 'wii'^{13} tya' ruu'^{21}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa'. Joon wana 'e niga'láa^{1} tsá^{2} tyii' jmaa^{2}aa' feei'^{1}-'oo' tya'a tsʉ jiin'^{13} la joon gajmaa^{1}a Cristo tyii'.

14 Pe 'e tyiin^{2}gɨ 'e 'iin^{212}naa' tsaru'^{1}u', tsʉ jiin'^{13} coon'^{13} la joon incaan^{21}naa' joon sɨ́ii^{13}ii' røø^{21}.

15 'Wii'^{13} Cristo seen^{21}naa' tyú^{2} coon'^{13} Dios Jmii^{21} tsʉ 'wii'^{13} joon jmaa^{2}aa' jiin'^{13} la tɨ́i^{2}i jmáa^{1}a 'in seein^{21} tyú^{2} coon'^{13} Dios Jmii^{21}. Tsʉ 'yʉ to^{2} joon gatø'^{2}ø Dios 'naa' 'e canii^{2}mo ilíi^{2}naa'. Joon cwoo^{2}oo' 'maai'^{13} Dios Jmii^{21}.

16 Cwotii'^{13}-'oo' jilaa'^{21} júu^{3} tya' Cristo 'e ganʉʉ^{2}ʉʉ'. Jmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉn' 'e júu^{3} do. 'Ee^{2}ee' 'e júu^{3} do joongɨ tyá^{2}-'oo' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'øøi'^{21}-'oo' 'e gacwo^{2} Dios. 'øø^{2}øø' jilaa'^{21} júu^{3} tyú^{2} salmos coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3} tyú^{2} tii^{21}gii', cwoo^{2}oo' 'maai'^{13} coon'^{13} 'e 'øø^{2}øø' do.

17 Joon jilaa'^{21} 'e jmoo^{2}oo' sɨ fó^{2}oo' 'ee, jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'wii^{212} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesu-cristo. Joon cwoo^{2}oo' 'maai'^{13} Dios Jmii^{21} 'wii'^{13} 'ii-o.

Xiiala 'ná^{1} jmaa^{1}a 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} Jesucristo

18 Joon jileei'^{21} 'naa' tsamí^{2} 'in seein^{21} ñʉʉ'^{1} tya'a jmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉ' coon'^{13} ñʉʉ'^{1} tyii'. Tsʉ coon'^{13} la joon 'ná^{1} jmáa^{1}a 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.

19 Joon 'naa' tsañʉʉ'^{1} 'in seein^{21} tsamí^{2} tya'a cwoli'iin^{212}moo' tsamí^{2} tyii'. Jo jmaa^{2}aa' 'eei'^{1} 'naa'.

20 Jileei'^{21} 'naa' 'in xuui^{212}gii' jmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉ' to^{2} tyʉ'^{2} 'ñú^{2}ʉʉn' coon'^{13} saa^{2}aa' tsʉ 'yaai^{1}-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ' coon'^{13} 'elo.

21 Joon 'naa' 'in lɨ́ii^{1}i tsacøøi'^{13} jo untyíi^{2}naa' xuui^{212} tyii' ce tyá^{2} 'nii'^{21}-tsi tsʉ joon jo tyuui'^{12}-tsi.

22 Jileei'^{21} 'naa' 'in lɨ́ii^{1}i tsa'leei'^{13} jmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉ' to^{2} tyʉ'^{2} ñifii^{2}ii' 'in seein^{21} juncwii^{21} lo. Jmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉ' coon^{21} tøø^{2}mo jon' wa'a jiin'^{13} mo jøø^{2}i 'naa' coon'^{21} liseen^{21}naa' tyú^{2} coon'^{13}on. Pe cwoseen^{21}naa' canii^{2}mo un'goo^{21}oo' Dios Jmii^{21}.

23 Joon doñi'ee 'e jmaa^{2}aa', jmaa^{2}aa' 'e jløø'^{3}moo' lawa to^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jon' to^{2} tya' tsá^{2}.

24 Joon niñí^{2}oo' 'e Ña'ñʉ'^{1}ʉ' icwo'^{2} 'naa' lawa coon^{21} 'e tɨ́i^{2}naa' 'e i'ii'^{13}naa' ñʉ'fú^{2} tsʉ jmoo^{2}oo' to^{2} tya' Cristo 'in lɨ́ii^{1}i Ñi'fii^{2}ii' la jai'^{2}.

25 Joon jileei'21 'in jmoo1o 'e gó2 i'ii'21mo 'e
'lee'13ɨ tya' 'e gó2 gajmaa1a. Joon coon21 'ii'21
'oo1o Dios 'e jmáa1a tya' la jaain21 la jaain21
tsá2.

4

1 La joon 'naa' 'in lɨ́ɨ1naa' ñi'fii212 tsá2 'ná1
jmaa2aa' 'ii'21 røø21 coon'13 tsa'leei'13 tyii'.
Cwotii'13-'oo' 'e seein21 jaain21 Ñi'fii2ii' ñʉ'fú2.
2 Faa2aa' júu3 tyʉ́2 coon21 tøø2mo, lii2ii'
jmaa2aa', cwoo2oo' 'maai'13 Dios Jmii21.
3 Faa2aa' jon júu3 tyʉ́2 'wii'13 tyijna'a 'e
cwo2 Ña'ñʉ'1ʉ' 'e cwoo21o'o júu3 tyʉ́2 tya'a.
Joon 'wii'13 'e júu3 do 'yuu2na 'nʉñí3.
4 Mɨ́2ɨɨ' tyani Dios 'e liñí3ii tyʉ́2 xiiala ilí2
cwóo3oo 'e júu3 do.
5 Ngɨ́2ɨɨ' coon21 tsáa1 tyani 'in jo cwii1in
Ña'ñʉ'1ʉ' Jesucristo. Cwoo'13-'oo' jmaa2aa' 'e
sá2 jmaa2aa'.
6 Síi1naa' coon'13 júu3 coon'21 tún2.
Cwoliñí2ii' xiiala ngɨɨ2ɨɨ' tya' 'in unngɨɨ1ɨ.

Júu3 lɨ tséi1

7 Joon 'in tsaru'1u' Tíquico, 'in 'iin212na'a,
ijma'1a 'naa' júu3 xiiala seen21na. Joon
'in Tíquico do nigauncoon'13o jna 'áai1 joon
coon21 caan21mo gacwoo21o'o júu3 tyʉ́2 tya'
Ña'ñʉ'1ʉ'.
8 'Wii'13 joon sɨ́ɨ2na 'ii isɨɨ'21 'naa' xiiala
seen21na'a joon wa lí2 tyá2-'oo'.
9 Joon tsagoo1oo' Onésimo ingɨ1 coon'13
Tíquico. Tsaa'13-tsi Onésimo Ña'ñʉ'1ʉ' Jesu-
cristo 'áai1 joon 'áa1mo 'iin212moo'o 'ii. Je
waai1 do ijma'2 'naa' júu3 xiiala lɨ lo.
10 Joon 'in Aristarco, 'in taai212 'nʉñí3
coon'13 jna sɨɨ1i 'aa212moo'. La joon jon
sɨɨ1i Marcos, 'in lɨ́ɨ1i ruu'21i Bernabé sɨɨ1i
'aa212naa' jon. Niga'ii'13moo' júu3 cwáain1
tya'a joon wa jafee'13i 'naa' 'ii'13moo' 'ii 'e
tyʉ́2-ʉ.
11 'In Jesús do, 'in sii21o jon Justo, sɨɨ1i 'naa'
jon 'aa212moo'. Jiin'13 'in gaai21 no, jee212 tsá2
Israel 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo, gauncoon'13o jna
cwoo21o'o júu3 tyʉ́2 tya' Dios. Joon gacwo'1o
jna fo'feei'1 'áai1.
12 'In tsagoo1oo' Epafras sɨɨ1i 'aa212moo'.
Tsá2 jmaa1a to2 tyʉ'2 Cristo 'ii joon 'áa1mo
mɨɨ1ɨ tyani Ña'ñʉ'1ʉ' 'wii212 tyii'. Mɨɨ1ɨ tyani
Dios 'e taan212naa' tá2 táain1-'oo' joon 'e
ñii21oo' jilaa'21 'e 'iin212in Dios Jmii21 'e
jmaa2aa'.
13 Tsʉ jna-a jmóo3oo júu3 xiiala cu'2-tsi
Epafras tyii' joongɨ tya' 'in néei1 fuu21
Laodicea coon'13 'in néei1 fuu21 Hierápolis.
14 'In tɨmɨ́1 Lucas, 'in 'iin212na'a, sɨɨ1i
'aa212moo'. La joon jon Demas sɨɨ1i
'aa212moo'.
15 'Aa212mo fuu21uu' 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo 'in
néei1 fuu21 Laodicea. 'Aa212mo'o fuu21uu'
fo'3oo Ninfas coon'13 'in incaain21 inʉʉ tya'a.
16 Mo ngayuui'13 jøø2øø' 'e jí2 lo jee212
'naa' joon sɨ́ɨ1naa' tya' 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo néei1
Laodicea. Jøø2oo' jon 'e jí2 ga'ii'21 'in néei1
Laodicea.
17 Síi13ii' Arquipo: "Tyán2 cwáain1 'e
untiin'13mo'o røø21 jilaa'21 to2 'e gacwo'1
Ña'ñʉ'1ʉ' 'nʉ ijmaa2'a."
18 Jna-a, Poo2, jmóo3oo 'e júu3 lo coon'13
cwóo3oo. Untii'13i-'oo' 'e 'yuu2na 'nʉñí3.
Cwouncwaai'3 Dios Jmii21 'naa'. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹in San Pablo tíii²i tsá² 'in néei¹ Tesalónica

Poo² coon'¹³ 'in ngɨ¹ coon'¹³ sii¹in 'e jí² lo

1 Jna-a, Poo², coon¹³ Silvano coon'¹³ Timoteo jmoo²¹o'o 'e jí² lo 'e sii²¹na'a tyii' 'in jo'¹ líii² Cristo 'in seein²¹ fuu²¹ Tesalónica, jileei'²¹ 'naa' 'in sɨcaain²¹² coon'¹³ Dios Jmii²¹ joongɨ coon'¹³ Jesucristo. 'Iin²¹²moo'o 'e Dios, 'in Ñɯɯ'¹³o', cwouncwaa'³i 'naa'. Joongɨ cwouncwaa'³i Ña'ñɯ'¹ɯ' Jesucristo 'naa' joongɨ 'e cwo¹ 'e seen²¹naa' 'e tyú² juncwii²¹ tyii'.

Xiiala niga'e'²e Poo² tsá² seein²¹ Tesalónica 'e tsáai¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo

2 Coon²¹ tøø²mo cwoo'¹³o'o 'maai'¹³ Dios 'wii²¹² tyii'. Joon mi faa'¹³a'a júu³ tyú² mɨɨ²¹ɨ'ɨ 'wii²¹² tyii'.

3 Tɨɨ'¹³ɨ'ɨ-tsii'i tyani Dios Jmii²¹ xiiala gajmaa²naa' to² wii'¹³ ja'²mo galíii²naa'; joongɨ xiiala gauncóon¹³oon' tsá² 'wii'¹³i 'iin²¹²moo' Dios; joongɨ xiiala nisɨjaan²¹²oo' tá taain²¹²-'oo' 'e untsiin²¹mo Ña'ñɯ'¹ɯ' Jesucristo júu³ tya'a.

4 Tsaru'¹u', 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ 'naa' joon nee²o' 'e nigatyii'¹³in Dios 'naa'.

5 Jna'a mo gacwoo'¹³o'o 'naa' júu³ tyú² tya' 'e tiin'¹³ tsá² jon' wa'a jmaai'² júu³ pe coon'¹³ jilaa'²¹ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios joon jo cu'²-tsii'i wa' líii²naa' 'e jo jo'¹ 'e júu³ do. Tyú²-ɯ ñí³oo' yaanaa' xiiala nigajmoo²¹o'o jee²¹² 'naa' coon'¹³ 'e tyú² tyii'.

6 Joon 'naa' cwáain¹ tyii' gañí³ii' wúu¹ la gamó¹ jna wúu¹ la joon jon ganí² Ña'ñɯ'¹ɯ' Jesucristo wúu¹ 'wii'¹³ júu³ tya' Ña'ñɯ'¹ɯ' Dios Jmii²¹. Joon ga'ii'¹³moo' júu³ tya' Dios coon²¹ 'e jløø'³moo' fiin'¹³ líii¹ wúu¹ nigañii²ii'. 'In Espíritu Tyú² tya' Dios gauncoon'¹³ 'naa' 'e lɨ jløø'³moo'.

7 Coon'¹³ cwáain¹ la joon ga'ee'¹³ee' tsá² 'in jai'² líii² Cristo fu lɨ sii²¹ Macedonia coon'¹³ fu lɨ sii²¹ Acaya xiiala ingí².

8 Jon'gɨ jiin'¹³ joon niganúu²un júu³ tya' Ña'ñɯ'¹ɯ' 'wii'¹³ 'naa' pe la caan²¹mo galiñii¹o xiiala nigalitsáa¹mo-'oo' Dios. Jo 'ná¹ jmó²gii'ɨ júu³.

9 Lɨ' cɨɨ'¹²ɨ galí². Yaamo 'in tsá² do sɨɨ¹i xiiala ga'ii'¹³naa' jna'a coon'¹³ 'e tyú². Gatɯɯ²¹oo' jilaa'²¹ 'e gaun'goo²¹oo' 'e litsáa¹mo-'oo' Dios 'in jiin'¹ joongɨ 'in jai'².

10 Joongɨ tya¹o 'in tsá² do júu³ xiiala sɨjaan²aan' mi jó¹ fu ñɯ'fú² 'in Jóon¹ Dios 'in gajmaa¹ Dios gajiin'¹in jee²¹² 'lii²¹². 'In Jesús do 'ii 'in niláa²mo jna' jilaa'²¹ 'ii'²¹ tya' Dios ijó¹.

2

To² 'e gajmaa¹ Poo² fu Tesalónica

1 Tyú²-ɯ ñí² 'naa', tsaru'¹u', jilaa'²¹ to² gajmoo²¹o'o jee²¹² 'naa' jo tɨ' galí².

2 Ñí²oo' xiiala gaun'lii'²i jna'a fu Filipos, joongɨ jilaa'²¹ wúu¹ 'e niganee²¹e'e pe jo ní³ii 'ee lí² Dios tyii'i gauncoon'¹³on jna'a 'e nigacwoo²o'o 'naa' júu³ tyú² tya' 'e tiin'¹³ tsá² jo 'ee cu'²-tsii'i fiin'¹³ jo cwo'¹ tsá² júu³ ruu'²¹i 'áai¹.

3 Tsɯ jilaa'²¹a 'e faa'¹³a'a jmai'² júu³ ja'²mo. Jo ga'ee'¹³e'e 'naa' 'e un'lee'²¹naa' yaanaa' jon'gɨ tyiin²a'an 'naa' tóo².

4 Jon'on la joon tsɯ Dios nigatyii'¹³in jna'a joon gatyaa¹ cwoo²¹o'o júu³ tyú² tya' 'e tiin'¹³ tsá². Joon jiin'¹³ la joon faa'¹³a'a jon'gɨ wa'a joon¹o'on tyú² coon'¹³ tsá² pe coon'¹³ Dios 'in ñii¹i jilaa'²¹ 'e 'ɨ¹-tsi' sɨ 'e tyú² sɨ 'e gó² 'ee.

5 Tsɯ tyú²-ɯ ñí²ii' xiiala gauntyúi¹ jna'a 'naa' tyaní²ii' jon'gɨ 'naa'¹³a'a cwáain¹ wa'a xiiala jnaa'²a'a cuu² tsɯ Dios tyan¹ cwáain¹ 'elo.

6 Jon'gɨ 'naa'¹³a'a cwáain¹ wa'a un'goo²¹ tsá² jna'a jon' 'naa' tiin'¹³ jon'gɨ tsá² xeei'²¹ 'ee xɯfiin'¹³ 'in tyiin² jna'a coon'¹³ to² 'e 'oo²o'o coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Cristo.

7 Lɨ' cɨɨ'¹²ɨ jmó² jna'a 'e 'wo²-tsiioo'o 'wii'¹³ tyii' lawa jaain²¹ tsamí² 'in jøø² jóon¹on joon 'nee¹mo.

8 Líii¹ li'nee¹na'a 'naa'. Jilaa'²¹ 'e cwoo'¹³o'o 'naa' jon'on jiin'¹³ júu³ tyú² tya' 'e tiin'¹³ tsá² pe ca juncwii²¹ tyiioo'o nicwoo'¹³o'o 'naa' tsɯ líii¹ nigali'iin²¹²na'a 'naa'.

9 'Naa', tsaru'¹u' niñii²¹oo' xiiala jmoo²¹o'o. To²-o jmoo²¹o'o la 'woo¹ tiin'¹³ la jmɨɨ¹. Joon saan²¹ tyii'i tsɯ 'wii'¹³ jo 'iin²¹²na'a 'e untyíi²na'a 'naa' jiin'¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' la 'ɨɨ²¹² cwoo'¹³o'o 'naa' júu³ tyú² tya' Dios.

10 'Naa' jøø²øø' joongɨ jøø² Dios xiiala toon²¹o'on 'e tyú² joongɨ coon²¹ tsáa¹ coon'¹³ 'naa' 'in jai'² líii². Gatoon²¹o'on 'e jo lí² cwo'¹ tsá² jna'a tsaa² ce jiin'¹³ coon²¹.

11 Tyú²-ɯ joongɨ ñii²¹oo' xiiala nigacwoo'¹³o'o 'naa' pí² joongɨ nigacwoo'¹³o'o 'naa' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa' la jmoo¹o jaain²¹ jmii²¹ tsá² coon'¹³ jóon¹on.

12 Niga'ee'¹²e'e 'naa' xiiala 'ná¹ ngɨ'³naa' tyani tsá² tsɯ tsá² tya' Dios 'naa' tsɯ Dios gatø'¹ø 'naa' 'e ní²ii' jee²¹² jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ lɨ tyɯ'² 'ii to².

13 'Wii'¹³ joon coon²¹ tøø²mo cwoo'¹³o'o 'maai'¹³ Dios tsɯ 'naa' mo ganɯɯ²ɯɯn' júu³ tya' Dios 'e gafaa'¹a'a ga'ii'¹³moo' lawa júu³ tya' Dios jon'on ga'ii'¹³naa' lawa júu³ tya' tsá². Joon 'e la ja'²mo 'e júu³ do júu³ tya' Dios 'e cwo'¹o pí² jee²¹² 'naa' 'in jai'² líii².

14 Tsaru'¹u', mo gajmeei'²¹ tsagoo²oo' 'naa' gangɨɨ²¹²naa' la ngangɨɨi¹ 'in tsá² Israel 'in jai'² líii² Dios seein²¹ Judea tsɯ 'in tsá² Judea do 'in nigajai'² líii² Cristo nigajmee'²¹mo tsagoo¹o 'ii.

15 La joon jon 'in tsá² do nigajnga'²mo Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús la nigajngaa'¹²i tsagoo¹o 'in gacwo¹ júu³ tyú̧² tya' Dios ca la mo jéei¹. Joon ga'øø¹mo jna'a. Jo gaun'goo²¹ 'ido Dios joon 'ee'¹mo jileei'²¹ tsá².

16 Jo cwo¹ faa'¹³a'a júu³ tyú̧² tya' Dios tya' 'in jo seein²¹ Israel itiin'¹³in. Cwáain¹ la joon galí² fee'¹gɨ tsaa² tya'a pe la ja'²mo injó¹ wúu¹ tya' Dios jee²¹² 'ii.

'Iin²¹²in Poo² tsafee'¹²i tsá² Tesalónica coon²¹gɨ tún¹

17 Tsaru'¹u', nigaxee²¹na' coon'²¹ sii'¹³xʉ coon'¹³ 'naa' pe fiin'¹³ jo nee²¹na'a 'naa' 'ɨ¹-tsii'i 'naa'. Pe lɨ́ɨ¹ 'yaai¹-tsii'i jajøø²¹²na'a 'naa' tún¹.

18 Ga'í²-tsii'i jaa²¹a'a, joon jna-a, Poo², gali'iin²¹²na yíi³aa 'láai² naa'¹³ pe 'in 'lɨii'³ Satanás gajnii'²¹mo.

19 'E taan²¹²naa' coon'¹³ jna'a ilí² 'e tyú̧² tyii'i mi jó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Najløø'³na'a joongɨ 'yaai¹-tsii'i tsʉ 'wii'¹³ 'naa' taan²¹²naa' do.

20 'E ja'²mo 'wii'¹³ 'naa'oo' ilijløø'³moo'o joon tyú̧²-ʉ sɨ'ɨ́ɨ¹³-tsii'i.

3

1 Joon tsʉ 'wii'¹³ 'ɨ¹-tsi' 'áai¹ 'wii²¹² tyii' nisɨ́ɨ¹ɨ'ɨ wa'a joon²¹oo 'ñii'a jiin'¹³ fu Atenas.

2 Joon sii²¹na'a tsaru'¹u' Timoteo jajøø²¹²i 'naa' tsʉ tsá² tya' Dios 'ii 'in nigajmaa¹a to² coon'¹³ jna'a. 'Ii gauncoon'¹³on jna'a 'e cwoo¹ júu³ tyú̧² tya' xiiala itiin'¹³ Cristo tsá². Joon lí²-i cwo'¹o 'naa' 'e 'øøi'²¹gɨ-'oo' joongɨ 'e tsáai¹gɨ-'oo' Jesús.

3 Joon la joon 'naa' jo cwo'íin²-'oo' 'e cwáain¹ lo 'wii'¹³ fa'í³ 'e sá² tyii' tsʉ ñí³oo' 'e i'øø¹mo tsá² jna' jile'¹e' jiin'¹³ 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo.

4 'Wii'¹³ joon la mo gatoon²¹o'on jee²¹² 'naa' ga'ii²¹i'ɨ júu³ 'naa' 'e i'øøi¹ tsá² jna'. Joon la joon galí² la lɨ 'e ñí²ii'.

5 'Wii'¹³ joon cu'²-tsii 'wii²¹² tyii'. Joon gasɨ́ɨ²na Timoteo jaunngɨɨ²ɨ 'naa' xiiala seen²¹naa' tɨ tsáai¹gɨ-'oo' Cristo. Cu'²-tsii lɨ́ɨ²na wa'a 'in 'lɨɨ'³mo niga'lee'¹²i 'naa' 'e tɨ' nigangó¹ lɨ caa¹mo coon'¹³ jilaa'²¹ to² tyii'i.

6 Pe nano Timoteo nicwa'²mo jaa'¹²i fu Tesalónica. Joon tyíian²o júu³ tyú̧² 'e jo'¹gɨ lɨ́ɨ²naa' joon xiiala 'iin²¹²naa' tsá². Tyaa²¹o júu³ 'e 'áa¹mo tɨɨ'¹³-'oo' 'e jløø'³moo'. Joongɨ 'yaai¹-'oo' 'e jøø²¹²naa' jna'a la joon jon jna'a 'iin²¹²moo'o jøø²¹²na'a 'naa'.

7 'Wii'¹³ joon tsaru'¹u', fiin'¹³ taan²¹²na'a fa'í³ 'áai¹, mo ganʉʉ²¹ʉ'ʉn 'e tsáa¹mogɨ-'oo' Jesús galijløø'³moo'o 'áai¹.

8 Galɨ́² lawa coon²¹ juncwii²¹ 'múui² tyii'i mo galinee²e'e 'e tsáa¹mogɨ-'oo' júu³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'.

9 Lɨɨlɨ¹ cwoo'¹³o'o 'maai'¹³ Dios tyi' tsʉ lɨ́ɨ¹ jløø'³na'a tyani Dios 'wii'¹³ 'naa'.

10 La 'woo¹ jmɨɨ¹ fee'¹³na'a Dios ce caain¹-tsii'i 'e cwocwoo¹ Dios jøø²¹²na'a 'naa'. Coon'¹³ la joon untsiin¹na'a jilaa'²¹ 'e 'ná¹-gɨ litsáai¹-'oo'.

11 'Yaa¹mo-tsii'i 'e 'ña'a Dios Ñʉʉ'²o' coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo iuncoon'¹³o jna'a joon lí²-i jafee'¹³na'a 'naa'.

12 Joon 'iin²¹²na 'e iuncoon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' 'naa' 'e ilií² 'neei¹gɨɨ' ruu'²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon'¹³ jileei'²¹ tsá² xeei'²¹ la 'nee¹na'a 'naa'.

13 Coon'¹³ la joon tá² taain²¹²-'oo' jo tsaa² røøi²¹gɨɨ' tyani Dios, Ñʉ'²o', mi jó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo coon'¹³ jileei'²¹ tsá² tya'a.

4

Xiiala jmoo¹o tsá² 'e 'iin²¹²in Dios

1 La no tsaru'¹u', jmɨɨ²¹ɨ'ɨ tyaní²ii' joongɨ tyaa²¹a'a cwoo¹oo' 'elo coon'¹³ 'e sii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús. Jiin'¹³ la cwáain¹ 'e niga'ee²¹e'e jmaa²aa' la ngóo¹ 'naai'¹³ no. Niga'ee²¹e'e xiiala ngɨ́¹ tsá² 'e 'yaai¹-tsi Dios tya'a. Cwojmaa²gɨɨ' jiin'¹³ la ga'ee'¹³e'e 'naa'.

2 Ñii²¹² 'naa' jilaa'²¹ cwáain¹ 'e gacwoo²o'o 'ii'²¹ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús.

3 Jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'e cwoseen²¹moo' 'e tyiia'¹-'oo' jiin'¹³ 'ii-o joongɨ 'e jo 'nóo³oo' tsaa². Jiin'¹³ jaain²¹ 'naa' jo cwo'laa²¹² 'naa' coon'¹³ tsamɨ́² xeei'²¹ jiin'¹³ la coon'¹³ tsamɨ́² tyiioo'.

4 Jilee'²¹mo cwoliñii¹i 'e lisee²¹mo coon'¹³ tsamɨ́² tya'a 'e tyú̧²-ʉ tyani Dios 'e jo faa'²¹ tsá 'laa'²¹ tya'a.

5 Jo jmaa²aa' la lɨ' 'e jmoo¹o tsá² 'in jo tsáai¹-tsi Dios 'in caa'²¹i tsamɨ́² jiin'¹³ la 'iin²¹²in 'ña'a.

6 Jiin'¹³ jaain²¹ jo 'in cwofeei'¹ 'oo²¹²o tsañʉʉ'²¹ ruu'²¹i la lɨ' 'e jmoo¹o 'in jo tsáai¹-tsi Dios tsʉ Ña'ñʉ'¹ʉ' i'e'²e wúu¹ jileei'²¹ 'in 'láa¹ la joon jiin'¹³ la nigafaa'¹³a'a.

7 Tsʉ Dios nigatø'¹ø jna' 'e toon²¹²on' jmoo²¹o' jmaai'¹³ 'e tyú̧² 'e tyʉ'² 'ido to² jon'on 'e 'laa²¹²a'.

8 La joon jileei'²¹ 'in jo tsáai¹-tsi 'e júu³ lo jon'on tsá² wa'a jo tsáai¹-tsi, Dios 'in jo tsáai¹-tsi 'ido tsʉ Dios nigacwooi¹ jna' 'in Espíritu Tyú̧² tya'a.

9 Jo 'ná¹ jmáa³gɨɨ júu³ 'e li'nee¹naa' tsaruu'²¹naa' tsʉ Dios niga'e'²e 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' 'e un'nee¹naa' yaanaa'.

10 La joon jmaa²aa' jee²¹² jileei'²¹ tsá² jo'¹ lɨ́ɨi² 'in seein²¹ Macedonia. Pe mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyaní²ii' 'e 'áai¹gɨ un'iin²¹²naa' tsaruu'²¹moo'.

11 Cwoo'¹³-'oo' cwoliseen²¹moo' tyú̧²-ʉ cwáain¹ tyii'. Jmaa²aa' to² coon'¹³ cwoo¹oo' jiin'¹³ la lɨ júu³ 'e niga'ii²¹i'ɨ.

12 Cwoseen²¹naa' coon'¹³ la joon tsʉ joon iun'goo²¹o tsá² 'in jo tsáa¹-tsi Dios 'naa'. Joon la joon jo 'ee i'naai²¹ tyii'.

Mi jó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús

13 Tsaru'¹u', jo 'iin²¹²na wa'a jo liñii²ii' xi-
iala mi júuin² tsá². Jo 'ná¹ jmaa²aa' fa'í³ la
jmoo¹o 'in tsá² 'in jo ñii¹i 'e jiin'¹in tsá².

14 Jiin'¹³ la mo lɨ́ɨ²na' gajún¹mo Jesucristo
joongɨ gajiin'¹in túnˡ. Jiin'¹³ la joon jon
tsáai¹-tsi' 'e Dios ijmáa¹a jiin'¹in jileei'²¹ 'in
tsáai¹-tsi 'ii mi júun²in. Joon jalíin²mo coon'¹³
Jesús mi jó¹ túnˡ.

15 'Wii'¹³ joon sii'¹³i'i 'naa' jiin'¹³ cwáain¹
'e ga'e'e¹e Ña'ñʉ'¹ʉ' jna'a 'e jileei¹³ jna'
'in saan²¹²an' ca mi jó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús jo
saa'¹³na' nifugɨ lagɨ 'in nijúinˡ.

16 Joongɨ i'iin² lúu¹ trompeta tya' Dios tá²
lɨɨlɨ¹. Joon 'in Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús lo ixaai¹ fu
ñʉ'fú². Joon coon'¹³ to² tyʉ'² Jesús do i'oo²¹²o
'in arcángel. Joon jileei'²¹ 'in nijúin¹, 'in
tsáai¹-tsi Jesús, 'ii nifu ijiin'¹in túnˡ.

17 Mi yuui'¹³ joongɨ jileei'²¹ jna' 'e
saan²¹o' tsaa²¹a' caan²¹mo jee²¹² jnii¹. Joon
lɨcaan²¹na' coon'¹³ Jesús tya'cwii²¹. Joon la
joon tsaa²¹a' coon'¹³ coon²¹ tøø²mo.

18 'Wii'¹³ joon cwoo²oo' pí² ruu'²¹naa' la
jaain²¹ la jaain²¹ coon'¹³ 'e júu³ lo.

5

1 Tsaru'¹u', jo tyiin²gɨ sɨ́ɨ³na jí² cwáain¹ tya'
jmɨɨ²¹² lɨ gatséi¹ jatyéein¹ 'ii'²¹.

2 Tsʉ niñí³oo' 'e 'ii'²¹ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' ijó¹
'uun²¹mo. Lawa jaain²¹ 'uun²¹ 'in jó¹ mi
'woo¹.

3 Mi jin'² tsá² 'e jilaa'²¹a ninaa¹ røø²¹ jo
'e fo'² sá²gɨ, jmɨɨ²¹² joon ijó¹ 'ii'²¹ la jmoono
'e i'íin² jilaa'²¹ 'e sá². Lawa jmoo²¹ wúu¹
tya' tsamɨ́² tyéein¹ yʉʉn²¹ 'in 'ná¹ liseein²¹
jóon¹on, jo ñi² lɨ' liseein²¹ la joon jon jó¹
jmɨɨ²¹² joon 'e i'íin². Jo lí² tsasúuin¹. La joon
jon ilí² jmɨɨ²¹² mi 'íin² jilaa'²¹ do.

4 Pe 'naa', tsaru'¹u', jo ngɨ́³ 'naa' lɨ nʉʉ²¹ 'e
'ii'¹³moo' 'e jmɨɨ²¹² no jiin'¹³ jo ñii²¹²-'oo' la lɨ́²
mo saain'²¹ 'uun²¹ tsá² jo ñii²¹²-tsi.

5 Tsʉ jilee'²¹mo 'naa' see²¹naa' la tsá² 'in
ngɨ¹ lɨ' jmɨɨ¹. Jo seen²¹naa' la tsá² 'in ngɨ¹ lɨ'
'woo¹ 'in jo tsáa¹-tsi.

6 'Wii'¹³ joon jo 'ná¹ cwuu²¹na' la cwuui²¹
'in catyaai². Cwounjnaa¹-tsi' cwongɨɨ²¹ɨ'
coon'¹³ 'e tyʉ́² mootyii²¹i'.

7 Jileei'²¹ 'in cwuui²¹ lɨ'² 'woo¹ joongɨ 'in
ngɨ¹ to² 'íin¹ lɨ' 'woo¹ jon.

8 Pe jna' 'in 'e saan²¹²an' tsáai¹-tsi'
cwoli'²-tsi' coon²¹ tøø²mo. La toon'²¹ 'láa²
ñí³ nitsí¹ 'e un'øø'¹mo 'ña'a la joon jon jna'
un'øø'¹mo' yiia' mi li'ii²¹²i' tsá² joon jo'¹o
lɨ́ɨ¹na'. Lawa po'³ ñí³ taa'¹³ tyi² 'láa² 'ná¹
tsáa¹mo-tsi' itiin'¹³ Dios tsá².

9 Tsʉ Dios jo gajmaa¹a 'ii'²¹ wa'a nee²¹e'
wúu¹ pe gajmaa¹o 'e tiin'¹³mo' lɨ tyʉ́² 'wii'¹³
cwáain¹ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

10 Jesucristo gajúun²in 'wii'¹³i jna' 'e joon
cwoseen²¹mo' coon'¹³ jiin'¹³ saan²¹an' sɨ
najún¹na' 'ee mi cwéei¹ túnˡ.

11 'Wii'¹³ joon sɨ́ɨ¹³naa' 'e cwáain¹ lo jee²¹²
'naa' 'e cwó²oo' pí² yaanaa' jiin'¹³ la jmoo²oo'
nano.

Poo² cwo'¹o cwáain¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo

12 Jilee'²¹naa', tsaru'¹u', mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyaní²ii' 'e
un'goo²oo' jileei'²¹ 'in jmoo¹o to² tya' Dios
jee²¹² 'naa'. 'Ii tsacóøi'¹³ tyii' joon cwoo¹o
'naa' cwáain¹ xiiala jmaa²aa' coon'¹³ 'ii'²¹ tya'
Ña'ñʉ'¹ʉ'.

13 'Ná¹ un'goo²oo' 'ido joongɨ 'nee¹naa'
coon'¹³ jiin'¹³ to² 'e jmoo¹o. Cwoliseen²¹moo'
canii²mo la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

14 Joon 'ii²¹i'i 'naa' júu³, tsaru'¹u' 'e
cwosii'¹³ii' 'e cwocwo'³-tsi jileei'²¹ 'in jo
'iin²¹²in jmáa¹a to². Cwocwoo²oo' pí² jileei'²¹
'in jo mo tya¹-tsi. Cwouncoon'¹³oon' jileei'²¹
'in tóin¹ 'ɨ¹-tsi. Joon cwolifee'¹mo-'oo' tya'
jilee'²¹mo.

15 Tsáa¹mo-'oo' 'e jo jmaa²aa' 'e gó² tya' 'in
nigajmaa¹a 'e gó² tyii'. Li' cɨɨ'¹²ɨ jmaa²aa'
'e gó², jmaa²aa' coon²¹ tøø²mo 'e tyʉ́²-ʉ la
jaain²¹ la jaan²¹naa' joongɨ coon'¹³ jileei'²¹
tsá² taain²¹² juncwii²¹.

16 Coon²¹ tøø²mo cwolijløø'³moo'.

17 Faa'¹³aa' júu³ tyʉ́² coon²¹ tøø²mo.

18 Coon'¹³ jilaa'²¹ 'e lɨ́¹ cwoo²oo' 'maai'¹³
Dios tsʉ la joon 'iin²¹²in Dios jmaa'²naa' 'in
tsáai¹-tsi Cristo Jesús.

19 Jo jnɨɨ'¹³naa' 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios.

20 Nʉʉ²ʉʉ' jilaa'²¹ júu³ 'e faa'²¹ tsá² tya' 'e
sii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' 'e gacwo¹ Dios.

21 'Í²du'-'oo' jilaa'²¹ júu³ tya'a joon 'ii'¹³naa'
jiin'¹³ 'e tyʉ́²-ʉ do.

22 Jeen'¹³naa' co' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gó².

23 Mɨ́²ɨɨ tyani Dios, 'in jmoo¹o 'ii'²¹ røø²¹, 'e
untyú¹mo 'naa' coonti. Joon mɨ́³ɨɨ jon tyaníi¹i
'e 'aa²mo 'naa' la tøøi², jilaa'²¹ espíritu tyii',
coon'¹³ jilaa'²¹ juncwii²¹ tyii', joongɨ coon'¹³
jilaa'²¹ cuerpo tyii'. Mɨ́³ɨɨ 'e jaan²¹naa' coon'¹³
jiin'¹³ coon²¹ tsaa² ca mi jó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesu-
cristo.

24 Tsaai'² 'in nigatyii'¹³ 'naa' 'ii-i, jon
iuntsiin¹ júu³ tya'a. Jo 'ná¹ jmaa²aa' cu'²-'oo'
coon'¹³on.

Ɨɨ² Poo² júu³

25 Tsaru'¹u', faa'¹³aa' júu³ tyʉ́² 'wii²¹² tyii'i.

26 'Aa²¹²moo' fú²uu' jileei'²¹ ruu'²¹naa' 'in
jo'¹ lɨ́ɨi² júu³ tya' Dios.

27 Tyíi³aa cwoo¹oo' coon'¹³ 'ii'²¹ tya'
Ña'ñʉ'¹ʉ' 'e untsáa¹oo' 'e jí² lo tyani jileei'²¹
tsá² 'in jo'¹ lɨ́ɨi².

28 Cwouncwaa'³mo Jesucristo 'naa'. Amén.

Jí² tɨ tún² 'e gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i tsá² 'in néei¹ Tesalónica

Jí² gasii¹in Poo²

1 Jna-a, Poo², coon'¹³ Silvano coon'¹³ Timoteo jmoo²¹o'o 'e jí² lo 'e sii²¹na'a tyii' 'in jo'¹ lɨ́ɨi² Cristo 'in seein²¹ fu Tesalónica. Jileei'²¹naa' 'in sɨcaain²¹ coon'¹³ Dios Jmii²¹ joongɨ coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

2 Dios cwouncwaa'³i 'naa' joon cwoseen²¹naa' 'e tyʉ́² coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Dios Jmii²¹ coon'¹³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

Dios ijmáa¹o 'ii'²¹ tya' jileei'²¹ 'in røøi²¹ tsaa² mi jó¹ Cristo

3 Tsaru'¹u', 'ná¹ cwoo'¹³o'o 'maai'¹³ Dios coon²¹ tøø²mo 'wii²¹² tyii' jiin'¹³ joon tɨɨ²¹moo'o tsʉ lɨ́ɨ¹ ngalɨfee'¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa'. Joongɨ lɨ́ɨ¹gɨ un'iin²¹²naa' tsaruu'²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

4 Cwáain¹ la joon faa'¹³a'a 'yaai¹-tsii'i 'wii²¹² tyii' jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi² Dios. Faa'¹³a'a xiiala jmaa²aa' taa'²¹ 'e tsáai¹-'oo' Jesús fiin'¹³ moo²oo' wúu¹ 'áai¹ tya' tsagoo²oo' joon seen²¹naa' fa'í³.

5 Jilaa'²¹ 'e la lo-o jmoo¹-o júu³ 'e røø²¹ jmaa¹a Dios 'ii'²¹ tsʉ coon'¹³ wúu¹ 'e moo²oo' cwáain¹ tya' tyʉ'² Dios to² 'e tyá² Dios 'naa' tyʉ́² ingɨɨ²¹²moo' fu ñʉ'fú².

6 Pe 'ii'²¹ røø²¹ jmaa¹a Dios mi 'e'²e wúu¹ 'in niga'e'² 'naa' wúu¹.

7 Joon jileei'²¹ 'naa' 'in gangóo¹ wúu¹ i'ii'²¹ 'woo'²¹o coon'¹³ jna'a mi jó¹ jmɨɨ²¹² ijneei²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús jó¹ fu ñʉ'fú². Ijó¹ coon'¹³ ángeles tya'a 'in jmoo¹o to² tyʉ'²ʉ. Ijó¹ jee²¹² sɨɨ'¹³ jí² jii'¹ 'áai¹.

8 Ijó¹ i'e'²e wúu¹ jileei'²¹ 'in jo cwii¹in Dios joongɨ jileei'²¹ 'in jo nʉʉ'¹²ʉn júu³ tya' 'e tiin'¹³ tsá² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús.

9 Jileei'²¹ 'inlo inii²¹ wúu¹ coon²¹ tøø²mo. I'woo²¹mo tyani Ña'ñʉ'¹ʉ' joon wíin² i'lee'¹²i 'ido 'ii. Jo jøø²gɨ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ 'ii'²¹ tya' Dios.

10 Jo jøø² mi jó¹ Jesús jmɨɨ²¹² mi untyúi¹ tsá² tya'a 'ii joon mi un'goo²¹ jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii. Do-o itaan²¹²naa' tsʉ 'wii'¹³ nigalitsáa¹mo-'oo' júu³ gacwoo²¹o'o.

11 'Wii'¹³ 'elo-o faa'¹³a'a júu³ tyʉ́² 'wii²¹² tyii'. Mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyani Dios 'e untyúu¹i Dios 'naa' tsʉ joon lɨ́ɨ¹naa' tsá² jiin'¹³ la 'iin²¹²in. Faa'¹³oo'o jon júu³ tyʉ́² tyani Dios tyi' 'e cwountiin'¹³mo coon'¹³ 'ii'²¹ tya'a jilaa'²¹ tyʉ́² 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa' coon'¹³ la to² 'e jmoo²oo' 'e tsáa¹mo-'oo'.

12 Coon'¹³ la joon iun'goo²¹o tsá² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'wii'¹³ to² fee'¹ nigajmaa¹a coon'¹³ juncwii²¹ tyii'. Joongɨ niun'goo²¹o 'naa' 'wii'¹³ Dios tyi' coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo galɨfee'¹mo-tsi 'wii²¹² tyii'.

2

Tsá² 'in røøi²¹ tsaa²

1 La joon, tsaru'¹u', cwáain¹ tya' mi jó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo jauncaain²¹ jna', 'e toon²¹²on' coon'¹³on, mɨɨ²¹ɨ'ɨ tyaní²ii'

2 jo unsɨ́ɨ²naa' 'e 'ɨ¹-'oo' 'e jo to² tyan¹. Joon jo cwofee'²¹naa' wa sá² coon²¹ júu³ 'e jin'² 'e gacwá² najó¹ jmɨɨ²¹² tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' xʉfiin'¹³ jin'² tsá² 'e júu³ do siin'¹²in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios sɨ júu³ 'e faa'²¹a tsá² 'e coon'²¹ ganʉʉ²ʉʉn' 'ee. Jon'gɨ cwofee'²¹naa' fiin'¹³ cwá² coon²¹ jí² 'e jin'² tsá² 'e siin²¹²na'a.

3 Jo cwoo²oo' 'in coon'²¹ 'naa' tóo² jiin'¹³ coon²¹ cwáain¹. Tsʉ jéei¹gɨ jmɨɨ²¹² joon itíui² tsá² Dios joongɨ ijnéi¹ tsá² røøi²¹ tsaa² 'in jo tiin'¹³gɨ.

4 'Inlo-o 'in unfee'¹mo 'ña'a lagɨ Dios joon 'in 'aa¹ tya'a jilaa'²¹ 'e un'goo²¹ tsá². Joongɨ 'in tsá² do itsacwaa¹ cagɨ tsi inʉʉ cwo'¹ tya' Dios. Tsacwaa¹ lawa Dios. Joongɨ ijmeei'²¹ 'ña'o lawa Dios.

5 ¿Tɨ jo tɨɨ'¹³-'oo' 'e gafuu²¹²uu 'naa' jilaa'²¹ 'elo mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa'?

6 Joon ñí³oo' 'ee jnɨɨi'² tya'a 'e joon jo lí² cwéi¹ 'ido. Joon jo lí² jneei¹ ce gatɨ́² 'ii'²¹ tya'a.

7 Jilaa'²¹ júu³ 'e gó² tya'a nijmoo¹o to² 'uuin²¹ nano. Joon jiin'¹³ 'e 'ná¹gɨ mi 'e cwéi¹ 'in gó² do 'e ityímo Dios 'in jnɨɨi'²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² no.

8-12 Mi yuui'¹³ la tyii¹i Dios 'in jnɨɨi'²¹ do lawa'a ijné¹mo 'in tsá² gó² do. Ijmáa¹a li² 'áai² joongɨ milagro 'lá̈ai² pe jmai'² júu³ tajuu²¹. Ni'noo'²¹on jilaa'²¹ 'e gó² icoon'²¹on tóo² jileei'²¹ 'in jo tiin'¹³gɨ. Tsʉ jo gali'iin²¹²in 'in tsá² do nuu¹un júu³ tyʉ́² wa'a 'e tiin'¹²in. 'Wii'¹³ joon jmaa¹a Dios 'e 'ii'²¹ 'in tsá² do júu³ gó² 'e lí² tsáai¹-tsi jilaa'²¹ júu³ tajuu²¹. Joon tsaliin¹mo lɨ jo tiin'¹³gɨ tsʉ jo galitsáai¹-tsi júu³ tyʉ́². Joon gatɨ́²gɨ-tsi jilaa'²¹ 'e gó². Pe joon Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús ijngaa'¹²mo 'in gó² do coon'¹³ tyí² 'woo²¹ 'oo²o. Joongɨ iduui¹ coon'¹³ 'e jná² joo'²¹ tya'a mi jó¹.

Gatyii'¹³mo Dios 'naa' 'e tiin'¹³moo'

13 Pe jna'a tɨɨ²¹moo'o cwoo'¹³o'o 'maai'¹³ Dios 'wii²¹² tyii' tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²in Ña'ñʉ'¹ʉ' tsʉ Dios nigatyii'¹³in 'naa' ca la mo 'wiin²¹² 'e tiin'¹³moo'. Joon gajmaa¹o tiin'¹³naa' coon'¹³ Espíritu Tyʉ́² tya'a 'in nigauntyúi¹ 'naa' joongɨ coon'¹³ júu³ tyʉ́² 'e nigalitsáai¹-'oo'.

14 Gatø'¹ø Dios 'naa' 'e ilíi²naa' tsá² tya'a. Coon'¹³ júu³ 'e xiiala tiin'¹³ tsá² 'e gacwoo'¹³o'o 'naa' gatø'²ø Dios 'naa' 'e i'ii'¹³xʉʉ' 'e tyʉ́² 'e cwoo¹o Dios Jmii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

15 La joon 'naa', tsaru'^{1}u', taa'^{21} jmaa^{2}aa' jo cwo'íin^{2}-'oo' jilaa'^{21} cwáain^{1} 'e nigacwoo'^{13}o'o la mo gatoon^{212}o'on coon'^{13} 'naa' joongɨ mo gasiin^{21}na'a jí^{2}.

16-17 Joon mɨ́^{3}ɨɨ tyani Ña'ñɨ'^{1}ɨ' Jesucristo joongɨ tyani Dios Jmii^{21} 'e cwo'^{1}o 'naa' pí^{2} 'e jmaa^{2}aa' jilaa'^{21} 'e tyɨ́^{2}. Tsɨ 'wo^{2}-tsi Dios nigali'iin^{212}mo jna'. Joon gacwo'^{1}o jna' 'e seen^{21}na' tyɨ́^{2}-ɨ coon^{21} tøø^{2}mo. Joon gajma'^{2}a jna' júu^{3} 'e jmáa^{1}a 'e tiin'^{13}naa' 'wii^{212} feei'^{1}-tsio.

3

Faa'^{13}aa' júu^{3} tyɨ́^{2} 'wii^{212} tyii'i

1 Coon^{21}gɨ júu^{3} fuu^{212} 'naa', tsaru'^{1}u', faa'^{13}aa' júu^{3} tyɨ́^{2} 'wii^{212} tyii'i 'e la jmoono ityíi^{1}a júu^{3} tya' Ña'ñɨ'^{1}ɨ' la caain^{21}. Joon i'ii'^{21}mo tsá^{2} 'e júu^{3} do 'yaai^{1}-tsi la galɨ́^{2} jee^{212} 'naa'.

2 Faa'^{13}aa' jon júu^{3} tyɨ́^{2} 'e cwoláa^{2}mo Dios jna'a jee^{212} tsá^{2} 'lɨɨi'^{3} joongɨ soo^{21}-tsi tsɨ jo jileei'^{21} tsá^{2} tsáai^{1}-tsi Jesús.

3 Pe untiin'^{13}mo Ña'ñɨ'^{1}ɨ' júu^{3} tya'a. Joon 'ii icwo'^{1}o 'naa' pí^{2} joon un'øø'^{13}mo 'naa' jilaa'^{21} 'e gó^{2}.

4 Joon tsáa^{1}mo-tsii'i 'e Ña'ñɨ'^{1}ɨ' iuncoon'^{13}on 'naa' 'a jmoo^{2}oo' joongɨ ijmaa^{2}aa' jilaa'^{21} to^{2} 'e tyɨɨ'^{13}ɨ'ɨ 'naa'.

5 Cwouncoon'^{13}on Ña'ñɨ'^{1}ɨ' 'naa' 'e 'øø'^{21}mogɨ-'oo' xiiala 'iin^{212}in Dios Jmii^{21} 'naa' joongɨ xiiala gajmaa^{1}a Cristo taa'^{21}a 'wii^{212} tyii'.

'Ná^{1} jmaa^{1}a tsá^{2} to^{2}

6 Tsaru'^{1}u', tyɨɨ'^{13}ɨ'ɨ 'naa' to^{2} coon'^{13} 'e sii^{21} Ña'ñɨ'^{1}ɨ' Jesucristo coon'^{21} jmaa^{1}aa' yaanaa' jileei'^{21} tsaru'^{1}u' 'in jo 'iin^{212}in jmá^{1} to^{2} joongɨ 'in jo jmoo^{1}o nɨɨ'^{13} júu^{3} 'e nigacwoo^{21}o'o.

7 Tsɨ niñí^{3} 'naa' xiiala cwooi^{1} taain^{212} tsá^{2} 'e jmáa^{1}a la jmó^{2} jna'a. Jo saan^{21}na'a jee^{212} 'naa' wa'a jo jmoo^{21}o'o to^{2}.

8 Jo gatyee^{2}e'e 'uunñi^{2} tya' jiin'^{13} jaain^{21} wa'a jo gatyii^{21}i'i 'laa'^{13}. Tsɨ jmoo^{21}o'o to^{2} 'woo^{1} jmɨɨ^{1} la coon'^{21} jiin'^{13} jaain^{21} jo 'iin cwotyapai'^{1} jee^{212} 'naa'.

9 Fiin'^{13} 'oo^{2}o'o 'ii'^{21} 'e mɨɨ^{21}ɨ'ɨ 'naa' jo gamɨɨ^{21}ɨ'ɨ 'naa'. Gajmoo^{21}o'o to^{2} 'e 'ee'^{13}e'e 'naa' xiiala 'ná^{1} jmaa^{2}aa'.

10 Tsɨ mo gatoon^{212}o'on jee^{212} 'naa' joon gacwoo^{21}o'o 'e 'ii'^{21} lo: “Jileei'^{21} 'in jo 'iin^{212}in jmaa^{1}a to^{2} joon jo dø'^{1}ø.”

11 Tsɨ nee^{2}e'e júu^{3} 'e 'inlɨ́ii^{13} jee^{212} 'naa' seein^{21} jo 'ee to^{2} jmoo^{1}o. Jøø^{2}mo taain^{212} ngɨɨ^{1}ɨ to^{2} jmoo^{1}o 'atsaa^{21}.

12 Tya' tsá^{2} 'in lɨ́ɨ^{1}i la joon tyɨɨ'^{13}ɨ'ɨ to^{2} tyaa^{21}a'a cwoo^{21} coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Ña'ñɨ'^{1}ɨ' Jesucristo 'e cwojmaa^{1}o to^{2} joon dø'^{1}ø jilaa'^{21} 'e jnaa'^{21}a.

13 Tsaru'^{1}u', jo cwo'woo'^{2}oo' 'e jmaa^{2}aa' 'e tyɨ́^{2}.

14 Wana 'iin 'in jo jmoo^{1}o nɨɨ'^{13} jilaa'^{21} 'e faa'^{13}a'a coon'^{13} 'e jí^{2} lo cón^{2}duu' cwáain^{1} 'iin 'i joon jo 'ee cwoliseen^{21}naa' coon'^{13}on la coon'^{21} 'e 'aa^{1}a fa'ɨɨ'^{21}.

15 Joon jo cwoli'ee'^{1}naa' pe cwoo^{2}oo' cwáain^{1} lawa jaain^{21} ruu'^{21}moo'.

Júu^{3} tyɨ́^{2} lɨ gatséi^{1}

16 Joon 'in Ña'ñɨ'^{1}ɨ' 'ña'a, 'in jmoo^{1}o 'e seein^{21} tsá^{2} 'e tyɨ́^{2}, cwocwo'^{1}o 'naa' 'e sɨ'ɨ́^{13}-'oo' 'e tyɨ́^{2}-ɨ coon^{21} tøø^{2}mo la joon jon coon'^{13} jilaa'^{21} itsangɨ́ɨ^{2}naa'. Joon cwotaan^{1}in Ña'ñɨ'^{1}ɨ' jee^{212} 'naa'.

17 Jna-a, Poo^{2} jmóo^{3}oo 'e júu^{3} lo coon'^{13} cwóo^{3}oo. Fo'^{3}oo 'aa^{212}moo'. La joon tɨ́ɨ^{2}na jmóo^{3}oo jilaa'^{21} jí^{2} 'e jmóo^{3}oo.

18 Ña'ñɨ'^{1}ɨ' Jesucristo cwouncwaa'^{3}mo 'naa' jileei'^{21} 'naa'. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i Timoteo

Sii¹in Poo² jí² tya' Timoteo

1 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Lɨɨ¹na tsá² tya' Jesús to² tyʉ'² Dios Jmii²¹ 'in jmoo¹o tiin'¹³na' joongɨ to² tyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. 'Ii-o uncoon'¹³ jna' la ngóo¹ 'naai'¹³.

2 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'i, Timoteo, joon lawa yʉʉn²¹ tyiia 'nʉ tsʉ galija'²mo lɨ́ɨ²u Jesús 'wii'¹³ jna. Cwocwo'¹o Dios Ñʉ'¹ʉ' coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'e jmaa¹a feei'¹-tsi tyi'i coon'¹³ fo'feei'¹ tyi'i joon 'e seen²¹mo'o tyʉ́².

Jo cwo'³'o 'e'²e tsá² xeei'²¹ júu³ tajuu²¹

3 La jéei¹gɨ gangóo³oo lɨ sii²¹ Macedonia gamí³ɨɨ tyani'i 'e jon¹'on fu Efeso, 'e tyʉʉ'¹³'ʉ to² 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² do 'e jo 'e'²e tsá² xeei'²¹ júu³ 'e jo jo'¹.

4 Cwo'³'o cwáain¹ 'in tsá² do 'e jmáa¹a cu'²-tsi coon'¹³ júu³ tya' tsaun'áai¹ joongɨ coon'¹³ jí² 'láai² tya' 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tsʉ 'e júu³ lo jmoo¹o jmai'² 'e jo cwo'¹ tsá² júu³ ruu'²¹i. Jo uncoon'¹³ 'e júu³ do wa'a litsáai¹gɨ-tsi tsá² Dios.

5 'E 'yʉ to² tya' júu³ tyʉ́² tya' Dios 'e 'iin²¹²mo tsaruu'²¹i coon'¹³ 'e tyʉ́²-ʉ, jo tóin¹ júu³ tya'a, joon joo'¹o lɨ́ɨi².

6 Pe 'inlɨ́ɨi¹³ gatʉʉ²¹o 'e júu³ lo joon gali'iin²¹²in nuu¹un júu³ 'e jo tyiin².

7 'Iin²¹²in lii¹in tɨfo'² pe jiin'¹³ yaai jo 'øøi'²¹-tsi 'ee 'e faa'²¹a jon'gɨ 'øø'²¹-tsi 'ee 'ee¹e xʉfiin'¹³ 'ee¹o jo cu'²-tsi.

8 Ne²o' 'e tyʉ́²-ʉ 'e ley gacwo'¹o Dios tsá² wa'a lɨ' jmoo¹o tsá² coon'¹³ jiin'¹³ la 'iin²¹² Dios.

9 Ne²o' 'e ley do jon' tya' 'in jmoo¹o 'e tyʉ́², pe tya' jileei'²¹ 'in jmoo¹o 'e gó², tya' 'in jo 'ee tsaa'²¹gɨ-tsi, tya' 'in jo nʉʉ'¹³ʉn, 'in jo un'goo²¹ Dios, 'in røøi²¹ tsaa². 'E ley do tya' jileei'²¹ 'in ungøøi¹ Dios, 'in faa'²¹a 'laa'²¹ tya' 'e tyʉ́², 'in jngáai'¹³ sáa³ jmii²¹ joongɨ jngaai'¹³ ruu'²¹i.

10 Joongɨ 'e ley do tya' 'in feei'¹ tsamí² joongɨ tya' tsá² 'in tóin¹, 'in 'iin²¹²in tsañʉʉ'¹, joongɨ tya' tsá² 'in ngɨ¹ to² 'uun²¹in tsá². 'E ley do tya' 'in jmoo¹o júu³ tajuu²¹ tya'ni tsaa'to², joongɨ tya' doñi'iin tajuui²¹. 'E ley do tya' jilaa'²¹ 'e sá² 'e faa'²¹a 'laa'²¹ tya' 'e júu³ tyʉ́².

11 Joon 'e júu³ tyʉ́² lo júu³ tya' Dios 'in tyúi¹ joon 'ii gatyaa¹ cwóo³oo.

Cwoo¹-o Poo² 'maai'¹³ Dios 'wii'¹³ fee'¹mo-tsi Dios 'wii²¹² tya'a

12 Joon cwo'¹oo 'maai'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, 'in cwo'¹ jna pí². 'Ii-o nigacoon²¹o cwáain¹ 'e tyú¹na joon nigacwo'¹o jna to² tya'a 'e jmáa³aa.

13 Nigacwo'¹o jna 'e to² lo fiin'¹³ foo'²¹-oo 'laa'²¹ tya'a la mo jéei¹ joon ga'øø²na tsá² tya'a joongɨ gajmee'¹³na pe Dios galɨfee'¹mo-tsi tyiia tsʉ la mo jéei¹ jo tsáai¹-tsii júu³ tyʉ́² joon jo ñí³ii jilaa'²¹ 'e jmóo³oo.

14 Pe cwa'³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' 'áa¹mo galɨfee'¹ coon'¹³ jna joon galili'³oo xiiala 'iin²¹²in Cristo Jesús jna 'e jo'¹o lɨ́ɨ²na.

15 'E júu³ lo 'e la ja'²mo, joon la jilee'²¹mo 'ná¹ litsáai¹-tsi Cristo Jesús nigajó² ni cwoo'¹³ juncwii²¹ 'e jmáa¹a tiin'¹³ jileei'²¹ 'in røøi²¹ tsaa² joon jna-a nifu-gɨ jee²¹² 'ii.

16 'Áa¹mo garøø²¹na tsaa². Joon Jesucristo ga'iin²mo tsaa² tyiia. Joon mo gajmaa¹a Jesucristo feei'¹-tsi tyiia ga'e'²e Dios tsá² 'e lí²-i 'iin² tsaa² tya' tsá² 'in jalíin² cɨɨin²¹gɨ 'in jai'² lɨ́ɨi² 'ii. Joon coon'¹³ la joon itéein² tsá² coon²¹ tøø²mo fu lɨ tyíin¹ Dios Jmii²¹.

17 'Wii'¹³ joon cwofaa²¹a' coon²¹ tøø²mo júu³ tyʉ́² tya' 'in Dios Jmii²¹, 'ii seein²¹ coon²¹ tøø²mo, jo júun²in jon'gɨ lí² jøøi² tsá² 'ii. 'Ii-o jaain²¹ Dios 'in jmɨɨ¹-tsi. 'Ná¹-a un'goo²¹o' 'ii. Joon 'ná¹ cwoo²¹o' jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

18 Yʉʉn²¹ tyiia, Timoteo, tyíi³aa cwoo¹'o 'elo. Cwoo'¹³-'o'o cwojmaa²'a la gafuu²¹²uu 'nʉ coon'²¹ tún² jiin'¹³ la gajin'² tsaru'¹u' la mo jéei¹ 'ii'²¹ tya' Dios. Joon coon'¹³ la joon lí² tyuu'¹³'u jilaa'²¹ júu³ 'e jo jai'².

19 Cwotyán² pí² jilaa'²¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²u. Jmai'² 'e tyʉ́²-ʉ 'ɨ¹-'o'o tsʉ 'inlɨ́ɨi¹³ nigaxee¹mo-tsi 'elo, gatʉʉ²¹o jilaa'²¹ 'e jo'¹ lɨ́ɨi².

20 La joon gangangɨ́ɨi² Himeneo coon'¹³ Alejandro. 'Wii'¹³ joon gacwo'²moo 'in 'lɨɨi'³ Satanás 'ii la coon'²¹ cwountsáa¹a 'e jo faa'²¹a 'laa'²¹ tya' Dios coon'¹³ júu² tya'a.

2

'Ee¹e Poo² xiiala faa'²¹ tsá² júu³ tyʉ́²

1 'E júu³ 'ɨɨ³ɨɨ lo 'e tyiin²gɨ 'e mɨ́¹ tsá² tyani Dios joon faa'²¹a tsá² júu³ tyʉ́², mɨ́¹ tsá² jmɨɨ²¹² 'aa²¹² joon cwo'¹o 'maai'¹³ Dios tya' jileei'²¹ tsá².

2 'Ná¹-a la joon tya' tsaa'to² joongɨ tya' jileei'²¹ 'in 'oo¹o to², la coon'²¹ 'e jo untyíin²gɨ tsá² jna' joon seen²¹na' tyʉ́²-ʉ tyani Dios joongɨ tyani tsaruu'²¹na'. Tsaa²-'oo' Dios, tyú¹naa' coon'¹³ tsá².

3 'Elo-o 'e tyʉ́² joon 'yaa¹mo-tsi Dios Jmii²¹, 'in jmoo¹o tiin'¹³na'.

4 Tsʉ 'ii-o 'iin²¹²in tiin'¹³ jilee'²¹mo joon wa'a cwoliñi¹o 'e júu³ jai'².

5 Jaan²¹mo Dios 'in seein²¹, joon jiin'¹³ 'ña'a Jesucristo, 'in galɨ́ɨ¹i tsañʉʉ'¹, lí² jmáa¹a 'ii'²¹ coon'¹³ Dios la joongɨ coon'¹³ tsá².

6 Tsʉ 'ii-o gacwóoi¹ 'ña'a 'e tyí² jilaa'²¹ tsaa² tya' tsá². Joon mo tí² 'ii'²¹ gajmaa¹a Dios Jmii²¹ júu³.

7 'E júu^{3} ja$^{'2}$mo lo, Dios gatyii$^{'13}$in jna wa'a
nicwóo^{3}oo 'e júu^{3} do. Gatyii$^{'13}$in jna 'e 'e$^{'2}$ee
jileei$^{'21}$ tsá^{2} taain^{212} ni cwoo$^{'13}$ juncwii^{21} xi-
iala gajmaa^{1}a Dios 'ii$^{'21}$ 'e tiin$^{'13}$ tsá^{2} mo jai$^{'2}$
lɨ́ii^{2} tsá^{2} 'e júu^{3} ja$^{'2}$mo 'e fo$^{'3}$oo lo.
8 'Iin^{212}na wa'a 'e faa$^{'21}$a tsañ~~uu~~$^{'1}$ júu^{3} tyɨ́^{2}
doñixiia' téein^{2}. Joon mi faa$^{'21}$a júu^{3} tyɨ́^{2} do
cwoseein^{21} tyɨ́^{2}, ca nii^{2}mo alma tya'a jon'gɨ
'nii$^{'21}$-tsi, jon'gɨ to^{2} tɨ́ii^{1}.
9 La joon tsamɨ́^{2}, 'iin^{212}na 'e cɨ$^{'1}$o sɨin$^{'13}$in 'e
jo suuin^{21} tsañ~~uu~~$^{'1}$ 'ii joon 'e ngɨ^{1} coon$^{'21}$ tún^{2},
jon'gɨ coon$^{'13}$ jmíi^{3} tyíi^{1}i 'in caai$^{'13}$ cwanáa^{13}
sɨ perla 'ee. Jon'gɨ cɨ$^{'1}$ɨ sɨin$^{'13}$in 'e 'moo$^{'3}$ lɨɨli^{1}.
10 Pe jmoo^{1}o jmai$^{'2}$ 'e tyɨ́^{2} tya' jileei$^{'21}$ tsá^{2}
la tɨ́ii^{2} jmá^{1} tsamɨ́^{2} 'in jin$^{'2}$o 'e tsaa$^{'2}$-tsi Dios
Jmii^{21}.
11 Jileei$^{'21}$ tsamɨ́^{2} 'ná^{1}-a jón^{2} tii^{2} jee^{212} lɨ
lɨcaain^{21} tsá^{2} 'in jai$^{'2}$ lɨ́ii^{2} Jesucristo joon 'ná^{1}
n~~uu~~$^{'13}$o.
12 Jna-a jo cwo$^{'1}$oo líin^{2} tsamɨ́^{2} tɨfo$^{'2}$ jon'gɨ
ty~~u~~$^{'2}$~~u~~ to^{2} tsañ~~uu~~$^{'1}$ jiin$^{'13}$ 'e ján^{2} tii^{2}.
13 Ts~~u~~ Dios gajmeei^{1} Adán nifu joon mi
yuui$^{'13}$ joon gajmeei^{1} Eva.
14 'In 'lɨii$^{'3}$ do jo gacon$^{'2}$on Adán tóo^{2} pe
gacon$^{'2}$on 'in tsamɨ́^{2} do tóo^{2} joon 'ii ga'aa^{1}o
tsaa^{2} nifu.
15 X~~u~~fiin$^{'13}$ 'ná^{1} nii^{21} tsamɨ́^{2} wúu^{1} mi
liseein^{21} jóon^{1}on 'wii$^{'13}$ tsaa^{2} tya' Eva jileei$^{'21}$
tsamɨ́^{2} lí^{2}-i tiin$^{'13}$in wana jo$^{'1}$o lɨ́ii^{2} joon
'iin^{212}mo Dios joon un'øø$^{'1}$i yaai 'e ngɨ^{1}
coon$^{'21}$ ce tún^{2}un.

3

Xiiala lɨ́ii^{1}i 'in ty~~u~~$^{'2}$ to^{2} jee^{212} 'in jai$^{'2}$ lɨ́ii^{2}

1 Jo$^{'1}$o 'e júu^{3} lo: wa'a 'iin^{212}in tsá^{2} 'e 'áa^{1}a
coon^{21} to^{2} jee^{212} 'in jai$^{'2}$ lɨ́ii^{2}, 'iin^{212}in 'ido
coon^{21} 'e tyɨ́^{2}-~~u~~.
2 Jileei$^{'21}$ 'in líin^{2} tsacøøi$^{'13}$ jee^{212} 'in jai$^{'2}$
lɨ́ii^{2} 'ná^{1}-a ngɨ^{1} 'e jo lí^{2} cwo$^{'1}$o tsá^{2} 'ido tsaa^{2}.
Lí^{2}-i liseein^{21} jiin$^{'13}$ jaan^{21}mo 'oo^{212}o. 'Ná^{1}-a
ngɨ^{1} coon$^{'21}$ tún^{2}, 'ɨɨ^{1} ja$^{'2}$mo, jmoo^{1}o jmai$^{'2}$ 'e
tyɨ́^{2}-~~u~~. Joon 'in tsá^{2} do 'ná^{1} jmáa^{1}a feei$^{'1}$-tsi
tya' jileei$^{'21}$ 'in tsafeei$^{'13}$ 'ii fu tya'a. 'Ná^{1}-a
jon litɨii^{21} 'e$^{'1}$e tsá^{2}.
3 Jo lí^{2} wa'a ngɨ to^{2} 'íin^{1} jon'gɨ wa'a tíin^{1}in
jon'gɨ wa'a 'iin^{212}in cuu^{2} 'áai^{1} 'e jo mo
gajna$^{'2}$a. Lɨ' cɨɨ$^{'13}$ɨ soo^{21}-tsi 'ná^{1} fee$^{'1}$mo-tsi
tya' jileei$^{'21}$, jo 'noo$^{'1}$o mɨɨ$^{'13}$, jon'gɨ 'iin^{212}in
cuu^{2}.
4 'Ná^{1}-a jon liñii^{1}o xiiala ty~~u~~$^{'2}$~~u~~ to^{2} in~~uu~~
tya'a joongɨ ty~~u~~$^{'2}$~~u~~ to^{2} jóon^{1}on cwolin~~uu~~$^{'13}$~~u~~n
jo to$^{'2}$o mɨɨ$^{'13}$.
5 (Ts~~u~~ wa'a jo ñi^{1} tsá^{2} xiiala ty~~u~~$^{'2}$~~u~~ to^{2} 'in~~uu~~
tya'a xiiala lí^{2} 'áa^{1}i 'in nigalijai$^{'2}$ lɨ́ii^{2} Dios.)
6 Joon jo lí^{2} líin^{2} tsacøøi$^{'13}$ jaain^{21} tsá^{2} 'in
nijai$^{'2}$ lɨ́ii^{2} catá^{2}. Jo cweei^{1} ty~~u~~$^{'2}$~~u~~ to^{2} tsifu
ts~~u~~ wa'a jmaa^{1}a jloo$^{'3}$ joon i'láa^{1} la ga'láa^{1}
Satanás.
7 Joon wa'a ilíin^{2} jaain^{21} tsá^{2} tsacøøi$^{'13}$
jee^{212} 'in jai$^{'2}$ lɨ́ii^{2} 'ná^{1}-a lɨ́ii^{1}i la lɨ́ii^{1}i jaain^{21} tsá^{2}
'in jmoo^{1}o tyɨ́^{2}-~~u~~ jee^{212} tsagoo^{1}o 'in jo jai$^{'2}$
lɨ́ii^{2} Jesucristo. Wana jo la joon icwo$^{'1}$ tsá^{2} 'ii
tsaa^{2} joon ifaa$^{'21}$a tsá^{2} 'laa$^{'21}$ tya' jileei$^{'21}$ 'in
jai$^{'2}$ lɨ́ii^{2} Dios. Joon tee$^{'21}$i nilá^{2} tya' 'in 'lɨii$^{'3}$.

Xiiala lɨ́ii^{1}i 'in uncoon$^{'13}$ tsacøøi$^{'13}$ jee^{212} 'in jai$^{'2}$ lɨ́ii^{2}

8 La joon jon 'in tsá^{2} 'in uncoon$^{'13}$ 'in
tsacøøi$^{'13}$ jee^{212} 'in jai$^{'2}$ lɨ́ii^{2}, 'in sii^{21} diacone-
ses, 'ná^{1}-a ngɨ^{1} coon$^{'21}$ tún^{2}. Jo ngɨ^{1} cwaa^{21}
sɨɨ$^{'13}$ɨ jon'gɨ wa'a ngɨ^{1} to^{2} 'íin^{1} jon'gɨ wa'a
'iin^{212}in cuu^{2} 'e jo mo jna$^{'2}$a.
9 Joon 'ná^{1} ñi^{1}o jo cu$^{'2}$-tsi jilaa$^{'21}$ júu^{3} 'e
gacwo$^{'1}$ Dios jna' 'e jo$^{'1}$ lɨ́^{2}na'. Joon jo 'ɨ^{1}-tsi
'e gó^{2}.
10 La n~~u~~'gɨ ilí^{2} uncoon$^{'13}$ tsá^{2} tsacøøi$^{'13}$ 'ná^{1}
cón^{2} tsá^{2} cwáain^{1} xiiala ngɨ^{1} 'ido joon wana
jo 'ee tsaa^{2} tya'a sá^{2} lí^{2}-i uncoon$^{'13}$on.
11 La joon jon 'oo^{212}o 'ná^{2} ngɨ^{1} coon$^{'21}$
tún^{2}. Jon'on tsamɨ́^{2} 'in sɨɨ$^{'21}$ɨ júu^{3} 'atsaa^{21}. Ca
nii^{2}mo jmáa^{1}a jo 'láa^{1}a jilaa$^{'21}$ 'e jmoo^{1}o.
12 'In tsá^{2} 'in uncoon$^{'13}$ tsacøøi$^{'13}$ do jiin$^{'13}$
jaan^{21}mo 'oo^{212}o iliseein^{21} tya'o. 'Ná^{1}-a ty~~u~~$^{'2}$~~u~~
to^{2} jóon^{1}on tyɨ́^{2}-~~u~~ coon$^{'13}$ jilaa$^{'21}$ in~~uu~~ tya'a.
13 Ts~~u~~ jileei$^{'21}$ 'in untsiin^{1} tyɨ́^{2}-~~u~~ 'e to^{2} 'e
uncoon$^{'13}$on tsacøøi$^{'13}$ do jnaa$^{'21}$a coon^{21} 'e
tyɨ́^{2} tya'a joon lí^{2} faa$^{'21}$a jo cu$^{'2}$-tsi cwáain^{1}
tya' xiiala tsaa$^{'1}$-tsi tsá^{2} Cristo Jesús.

'E ja$^{'2}$mo lɨ́ii^{2}na'

14 Jilaa$^{'21}$ júu^{3} lo gatón^{3}oon ni mo'jí^{2} lo 'e
sɨ́ii^{3}na tyi'i x~~u~~fiin$^{'13}$ 'ɨ^{1}-tsii yíi^{3}aa la jmoono.
15 Pe wa'a la 'ɨɨ^{212}na lí^{2}-i liñí$^{3'1}$i xiiala 'ná^{2}
jmaa^{1}a tsá^{2} jee^{212} 'in jai$^{'2}$ lɨ́ii^{2} 'in líin^{2} lawa
cwo$^{'1}$ tya' Dios 'in jiin$^{'1}$. Joon la cwaain^{21}
'oo^{21} ni tɨɨfuu^{21} cwo^{1} pí^{2}, la joon jon 'in jai$^{'2}$
lɨ́ii^{2} Dios cwo^{1} pí^{2} tya' 'e jai$^{'2}$ tya' Dios.
16 Joon ja$^{'2}$mo. Fee$^{'1}$ 'áa^{1}mo 'e júu^{3} 'uuin^{21}
'e Dios ga'e$^{'2}$e tsá^{2} xiiala seein^{21} tsá^{2} tyɨ́^{2}
tyaníi^{1}i 'e jin$^{'2}$:

Gacwéi Dios lɨ́ii^{1}i tsá^{2}, joon 'in Espíritu Tyɨ́^{2}
ga'ɨɨ^{2} júu^{3} 'e tyú^{1}mo 'ii.
Níi^{2}mo ángeles 'ii.
Joon gacwo$^{'1}$ tsá^{2} jileei$^{'21}$ 'in taain^{212} nic-
woo$^{'13}$ juncwii^{21} júu^{3} tyɨ́^{2} tya'a.
Joon jo$^{'1}$o galɨ́ii^{2} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'ii.
Joon ga'ii$^{'21}$mo Dios 'ii fu ñ~~u~~'fú^{2} tún^{1}.

4

Xiiala lɨ́ii^{1}i 'in tɨ́^{2} 'e júu^{3} jai$^{'2}$ tya' Dios

1 'In Espíritu Tyɨ́^{2} gatyaa^{1} júu^{3} 'a la ti 'e
jee^{212} jmɨɨ^{212} lɨ gatséi^{1} 'inlɨ́ii^{13} it~~uu~~^{21} jiin$^{'13}$ 'e
tsáai^{1}-tsi. Joon iunjíi^{2}o jilaa$^{'21}$ espíritu gó^{2}
incón^{2} 'ii tóo^{2} coon$^{'13}$ jilaa$^{'21}$ júu^{3} tya' 'in 'lɨii$^{'3}$.
2 Inúu^{1}u tsá^{2} 'in faa$^{'21}$a júu^{3} tajuu^{21} lawa
júu^{3} ja$^{'2}$mo, tajuu^{21}mo 'in jo li$^{'3}$gɨ 'e gó^{2}. La jo
li$^{'3}$gɨ tyíi^{2} mo s~~uu~~^{21} tsá^{2} ñí^{3} tyíi^{2} la joon jon 'in
tsá^{2} do jo li$^{'3}$gɨ 'e gó^{2}.
3 Untsaa$^{'13}$mo 'in tsá^{2} do wa'a cui$^{'2}$ cwoo^{21}o
tsá^{2} joon ty~~u~~$^{'2}$~~u~~ to^{2} 'e sá^{2} 'láai^{2} nii^{2} 'uunñi^{2} 'e

jo lí² dø'² tsá². Pe Dios gacwoo¹ jilaa'²¹ 'e lí²-i dø'² tsá². Joon jileei'²¹ 'in jo'¹o líii², 'in ñi¹ júu³ jai'², lí²-i dø'²ø 'yaai¹-tsi wa'a cwo'¹o 'maai'¹³ Dios.

4 Tsʉ tyú²-ʉ jilaa'²¹ 'e gajmaa¹a Dios joon lí²-i dø'² tsá² wa'a 'ii'²¹i coon'¹³ 'maai'¹³ Dios,

5 tsʉ nicwaa'³mo coon'¹³ júu² tya' Dios joongɨ coon'¹³ 'e júu³ tyú² 'e faa'²¹a tsá².

Xiiala líi¹i 'in jmoo¹o to² tyʉ'² Jesucristo

6 Joon wana 'e'²'e 'in jai'² líii² Jesucristo jilaa'²¹ 'elo joon tyú² jmoo²'o, jmoo²'o jiin'¹³ la tíii² jmá¹ tsá² 'in cwoo¹ júu³ tya' Jesucristo. 'Ii cwo¹gɨ pí³ alma tyi'i coon'¹³ júu³ 'e jai'² líii² tsá² joon coon'¹³ júu³ røø²¹ 'e nʉʉ'¹³'ʉn coon'²¹ tún².

7 Jo unjii²'i 'e cwáain¹ tsáai² coon'¹³ cwáain¹ jo ñí²'i tɨ jo'¹. Cwoo'¹³-'o'o jmaa²'a jiin'¹³ la to² tyʉ'² Dios.

8 'E tyiin²moxʉ wa'a 'e yeen²¹ fiin²¹ tsá² yaai pe tyiin²gɨ 'áai¹ 'e cón² tsá² cwáain¹ xi-iala ngɨ¹ tyani Dios. Tsʉ 'e júu³ lo tyan¹ 'ii'²¹ 'e sáan³an' tyú² nano joongɨ lɨ ngó¹gɨ.

9 'E júu³ lo 'e la ja'²mo, joon la jilee'²¹mo 'ná¹ litsáai¹-tsi.

10 Née²o' 'e tyiin²gɨ 'wii'¹³ joon jmoo²¹o' to² 'íi³ joon nee²¹e' wúu¹. Jmoo²¹o' la joon tsʉ nigalitsáa¹mo-tsi' Dios 'in jiin'¹. Ii-o un'øø'²¹i jilee'²¹mo jiin'¹³ 'in tsáai¹-tsi 'ii nifu.

11 Jilaa'²¹ 'elo 'ná¹ tyʉʉ'¹³'ʉ to² joon 'e'²'e tsá².

12 Jo ngɨ'¹'ɨ wa'a jo ungoo¹o tsá² 'nʉ 'wii'¹³ xaai¹gɨ'ɨ. Pe jmee¹u'un 'wo'o lawa coon²¹ li² 'e tyú²-ʉ tyani 'in jai'² líii². Jmeei'² 'wo'o lawa coon²¹ li² 'e tyú²-ʉ coon'¹³ xiiala ngɨ'³'ɨ, joongɨ coon'¹³ jilaa'²¹ júu³ tya'³'a, joongɨ coon'¹³ xiiala 'iin²¹²mo'o tsá², joongɨ coon'¹³ xiiala jo'¹o líi²u Dios, joongɨ coon'¹³ xiiala jmaai'¹³ 'e tyú²-ʉ 'ɨ¹-'o'o. Coon'¹³ jilaa'²¹ 'elo jmee¹u'un 'wo'o lawa coon²¹ li² 'e tyú²-ʉ.

13 Ca mi cwée¹na cwoo'¹³-'o'o fo'²'o júu³ tyú² tya' Dios jiin'¹³ la faa'²¹a ni jí² tya' Dios, faa'¹³'a cwonúu² jileei'²¹ tsá². Cwo'íi² júu³ 'ee 'ná¹ jmáa¹a. Joon 'e'³'e tsá² 'ee 'øøi'²¹-tsi tsá² júu³ tya' Dios. Gacwo'¹ Dios 'nʉ 'ii'²¹ tya'a 'e jmaa²'a to² tya'a.

14 Jo cuu'¹³'u jmaa²'a 'e júu³ gacwo'¹o Dios 'nʉ mo gataan¹an tsacøøi'¹³ cwoo²¹o tyi'i joongɨ gafaa'²¹a 'ii'²¹ tya' Dios.

15 'Í²du'-'o'o jilaa'²¹ 'elo. Cwoo'¹³-'o'o 'e jmaa²'a. Joon liñi¹ tsá² 'e 'øøi'²¹gɨ-'o'o.

16 Høø²'ø 'wo'o coon'²¹ tún² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'e'³'e. Cwojmaa²gɨ'ɨ tsʉ coon'¹³ la joon itiin'¹³mo'o 'wo'o coon'¹³ jileei'²¹ 'in nuu¹un júu³ tyi'i.

5

Xiiala 'ná¹ jmáa¹a Timoteo tyani 'in jai'² líii²

1 Jo jii²¹u'u tsacøøi'¹³ pe mí²'ɨ tyaní¹i lawa 'e 'ñʉ'²o'o. Joon cwo'²'o cwáain¹ simii'²¹ lawa ruu'²¹mo'o.

2 La joon jon tsayuui'¹³ lawa saa²o'o. Joon mi cwo'²'o cwáain¹ 'in simí² jiin'¹³ coon'¹³ 'e tyú²-ʉ 'ɨ¹-'o'o.

3 Unjíi²u'u 'in 'yiia'nii² 'in jo 'in seein²¹ tya'a.

4 Pe wana seein²¹ jóon¹on sɨ tyii²¹a 'ee 'ii 'ná¹ untiin'¹³in jilaa'²¹ 'ee 'e 'ná¹ seein²¹ tsacøøi'¹³ tya'a coon'¹³ la joon ityí¹ jilaa'²¹ 'e røø²¹i tsacøøi'¹³ tya'a tsʉ la joon 'e tyú² joongɨ la joon tí²-tsi Dios.

5 'In 'yiia'nii² 'in jo seein²¹ tya'a 'in tsáai¹-tsi Dios mii¹ɨ tyani Dios joon faa'²¹a júu³ tyú² la 'woo¹ jmii¹.

6 Pe 'in 'yiia'nii² 'in seein²¹ jmai'² unjløøi'³ 'ña'a jo tsaa'¹-tsi Dios, xʉfiin'¹³ jiin'¹o pe líi¹i lawa jaain²¹ 'in najúun²mo.

7 Cwo'i'²'i 'e júu³ lo 'in jai'² líii² 'e jo lí² cwoo¹ tsá² tsaa².

8 Wa jo unjíi²in tsá² tsaruu'²¹i, joon tyiin²mo 'in taai² inʉʉ tya'a, líi¹i lawa jaain²¹ 'in jo untiin'¹³in jilaa'²¹ 'e jin'²in 'e jo'¹ líii². Joon gó²gɨ 'ii lagɨ 'in jo tsaa'¹-tsi Dios.

9 Jo taan¹u'un ni mo'jí² 'in 'yiia'nii¹ 'in jo mo tsín¹ sesenta jiin²¹ joongɨ coon²¹ naa'¹³ 'e gacui'² cwoo²¹o.

10 Lí²-i litaan¹u'un mo'jí² wa'a cwii¹in tsá² 'ii jiin'¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹a. Wa'a ni-gaunjíi²in jóon¹on joongɨ wa'a nigacwoo¹o 'nú¹ lɨ joon¹ tsá². Joongɨ wa'a nigauncoon'¹³o tsaru'¹u'. Joongɨ wa'a nigauncoon'¹³o 'in seein²¹ fa'í³. Joon wa'a gacwoo'²-tsi 'in 'yiia'nii² do 'e jmoo¹o jilaa'²¹ 'e tyú² lí²-i taan¹u'un mo'jí².

11 Pe jo taan¹u'un mo'jí² 'in 'yiia'nii² 'in xuui²¹²gɨ tsʉ 'ii ili'iin²¹²in cui'²-cwoo²¹o tún¹ joon tʉʉ²¹o júu³ tya' Cristo.

12 Joon ilí² tsaa² tya'a tsʉ jo gauntiin'¹³in júu³ gajin'²in nifu.

13 Joon mi licíin²gɨ joon ilijøø²mo joon ingí¹ la tyi 'nú¹. Joon jiin'¹³ 'e jøø¹mo pe ngɨ¹ tyá² júu³ 'atsaa²¹ coon'¹³ tsá². Coon²'on cwáain¹ 'ee seein²¹ tsá² xeei'²¹ siii¹ júu³ 'e jo tíii².

14 Tsʉ 'wii'¹³ la joon 'iin²¹²na 'e cuu'²¹i 'in 'yiia'nii² xuui²¹²gɨ do cwoo²¹o. Joon liseein²¹ jóon¹on. Joon 'ii-o inii²¹ 'nú¹ joon jo cwooi¹ faa'²¹a tsá² 'laa'²¹ tya'a.

15 Tsʉ 'inlíii¹³ 'yiia'nii² gatʉʉ²o júu³ tya' Cristo joon galíi¹i tsá² tya' 'in 'liii'³.

16 Joon wana tsañʉʉ'¹ sɨ tsamí² 'ee seein²¹ inʉʉ tya'a jaain²¹ 'yiia'nii² 'ná¹-a unjíi²in mo 'ido. Jo cwo'³'o unjíi²in 'in jai'² líii² tsʉ jiin'¹³ la joon lí²-i unjíi²in 'in jai'² líii² 'in 'yiia'nii² 'in jo 'in seein²¹ tya'a.

17 Cwoun'goo^{21}gɨ tsá^{2} 'áai^{1}gɨ 'in tsacøøi'^{13} 'in jmoo^{1}o to^{2} tya'a tyú^{2}. Tyiin^{2}gɨ 'in cwó^{2} júu^{3} tyú^{2} joon 'in 'e'^{2}e tsá^{2}.

18 Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in: “Jo toon^{2}oon' noo'^{13} moo'oo^{2}o joo'tsáa^{2} mo 'ø'^{1}ø mi'^{3} trigo mo untyú^{2} tsá^{2}.” Joon jin'^{2}in: “'In jmoo^{1}o to^{2} tɨ́ɨ^{2}mo 'ii'^{21}i 'lee'^{13}i.”

19 Jo unjíi^{2}'in wana seein^{21} jaain^{21} tsá^{2} cwo'^{1}o tsaa^{2} tsacøøi'^{13} tyani^{1}'in. Pe wana tí^{2} gái^{1} gaai^{21} tsá^{2} joon 'ná^{1} nuu^{2}'un júu^{3} tya'a.

20 Jileei'^{21} 'in 'noo^{1}o tsaa^{2} jíi^{2}nu'un tyani jileei'^{21} 'e 'in catyaai^{2} do itoon'^{21}on fo'^{2}-tsi cwoli'goo'^{21}o.

21 Tyíi^{3}aa cwoo^{1}'o 'elo tyani Dios joongɨ tyani Jesucristo coon'^{13} 'in ángeles tya'a 'in nigatyii'^{13}in: Cwojmaa^{2}'a jilaa'^{21} 'elo júu^{3} røø^{21}. 'Ná^{1} jmaa^{2}'a coon^{21} róø^{2}mo tsá^{2}.

22 Jo tyi^{1}u'u jaain^{21} tsañʉʉ'^{1} ilíin^{2} tsaa'to^{2} jee^{212} 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} la jmoono, tsʉ wana ga'láa^{1}a lawa'a ga'i^{1}u'u tsaa^{2} tya'a. Jo un'lii^{2}u'u 'wo'o coon'^{13} cwáain^{1} lo.

23 Lawa mo tsaa'^{13} tuu'^{1}'u joon mo tɨ́^{1} coon^{21} naa' mo lɨ tsaa'^{12}'a 'wo'o jo 'uu'^{12}'u jiin'^{13} jmii^{21} pe 'uu'^{3}xʉ'ʉ vino ijmá^{1} mɨ́^{1} tyi'i.

24 Jilaa'^{21} tsaa^{2} tya'^{1} 'inlɨ́ii^{13} lí^{2}-i jná^{2} nii^{2} la nʉ'gɨ 'e lisá^{2} 'ii'^{21}. Pe tsaa^{2} tya' 'in catyaai^{2} ijná^{2} nii^{2} ciin^{21}gɨxʉ.

25 La joon jon jilaa'^{21} 'e tyú^{2} 'e jmoo^{1}o 'inlɨ́ii^{13} iliñii^{1} tsá^{2} la jmoono. Joon 'e catyiia^{2}gɨ iliñii^{1} tsá^{2} ciin^{21}gɨxʉ.

6

1 Jileei'^{21} tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} Cristo 'in nitaai^{2} tya' ñi'fii^{212}i 'ná^{1}-a un'goo^{21}o ñi'fii^{212}i la coon'^{21} jo cwofaa'^{21}a tsá^{2} 'laa'^{21} tya' 'e sii^{21} Dios coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ee^{21}e'.

2 Joon wana jo'^{1} lɨ́ii^{2} ñi'fii^{212} do Cristo 'in nitaai^{2} tya'a do 'ná^{1} un'goo^{21}gɨ ñi'fii^{212}i. Joon 'ná^{1} jmaa^{1}a to^{2} tyú^{2} tya' ñi'fii^{212}i do tsʉ 'wii'^{13} jo'^{1}o lɨ́ii^{2} Cristo. Joon mo jmoo^{1}o 'in taai^{2} tya'a to^{2} jmoo^{1}o to^{2} tya' jaain^{21} 'in jo'^{1}o lɨ́ii^{2} Dios joon 'iin^{212}mo Dios 'ii. 'E'^{2}du'u joon cwotyaa^{1}-tsi tsá^{2} 'e jmáa^{1}a 'e júu^{3} lo.

'In jai'^{2} lɨ́ii^{2} 'ná^{1} jløø'^{3}mo

3 Joon wana 'e'^{1}e tsá^{2} júu^{3} xii'^{21}a jmoo^{1} 'ido jloo'^{3} 'na'a. Jo røø^{21} sɨ́ɨ^{1}i coon'^{13} júu^{3} tyú^{2} 'e ga'ee^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo, jon'gɨ jo røø^{21} sɨ́ɨ^{1}i coon'^{13} júu^{3} 'e 'e'^{1}e tsá^{2} xiiala ngɨ́^{1} tsá^{2} tyú^{2}-ʉ tyani Dios.

4 Tsá^{2} 'in jo ñii^{1} 'ii coonti. Jiin'^{13} 'iin^{212}in 'ido jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i coon'^{13} jilaa'^{21} 'e sɨ́ɨ^{1}i. Joon jiin'^{13} coon'^{13} 'elo-o lí^{2}-i litɨ́ii^{2} tsá^{2} 'e tsiiwúu^{1}i, jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i, faa'^{21}a tsá^{2} 'laa'^{21} tya' tsá^{2} xeei'^{21}, joon cu'^{2}-tsi tya'a.

5 Tsá^{2} 'in gó^{2} 'ɨ^{1}-tsi 'in 'noo^{1}o mii'^{13} coon^{21} tøø^{2}mo. Tsá^{2} jo ñi^{1} la jai'^{2}. 'In tsá^{2} do 'ɨ^{1}-tsí 'e ijnáa^{1}a cuu^{2} wa'a un'goo^{21}o Dios. Jeen'^{21}mo'o coon'^{13} 'in jmoo^{1}o la joon.

6 Pe wana ngii^{21}ɨ' 'e tyú^{2}-ʉ tyani Dios sá^{2} 'lee'^{13}na' wa ngii^{21}ɨ' 'yaai^{1}-tsi'.

7 Tsʉ jo 'ee lée^{3}e' coonti 'e juncwii^{21} lo, la joon jon jo 'ee lí^{2} lee^{21}e' jiin'^{13} coon^{21} mi júun^{2}na'.

8 Joon wana 'oo^{21}o' sɨn'^{1}in' joongɨ 'e tyée^{3}e' cwojmoo^{21}o' jløø'^{3}mo'.

9 Jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in lisá^{2} cuu^{2} tya'a jo itaa'^{21}a tya'a joon 'ii^{21}o lawa coon^{21} sí^{2} tya' 'in 'lɨii'^{3}. Jilaa'^{21} 'e súun^{2}in ijmáa^{1}a 'nii'^{21} tya' 'in 'iin^{212}in joon ipíin^{2} 'ña'a lɨ jo tiin'^{13} tsá^{2}.

10 Suun^{21}un tsá^{2} cuu^{2} 'wii'^{13} joon jó^{1} jilaa'^{21} 'e gó^{2} tya'a. Joon 'inlɨ́ii^{13} nigasuun^{2}mo, nigatʉʉ^{21}o júu^{3} tyú^{2} tya' Dios joon lɨ́ɨ^{1} wúu^{1} niganii^{21} juncwii^{21} tya'a.

Cwojmaa^{2}o'o la ngóo^{1} 'naai'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}u

11 Pe 'nʉ-ʉ, tsʉ 'wii'^{13} tsá^{2} tya' Dios 'nʉ, tú^{2} jilaa'^{21} 'e gó^{2} lo, joon cwocwoo'^{13}-'o'o 'e jmaa^{2}'a 'e tyú^{2}. Jmaa^{2}'a to^{2} tyʉ'^{2} Dios. Jo'^{1}gɨ cwolíi^{2}un. Cwoli'iin^{212}mogɨ'ɨ Dios coon'^{13} tsá^{2}. Jmaa^{2}'a taa'^{21}-'o'o. 'Wo^{2}-'o'o jmaa^{2}'a tya' tsá^{2}.

12 Cwocwoo'^{13}-'o'o ce caai^{21}-'o'o ngɨ́^{2}'ɨ la nigangɨ^{1} 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} Cristo. Cwoo'^{13}-'o'o 'e ngɨ́^{2}'ɨ coon'^{13} Dios 'e seen^{21}mo'o coon'^{13}on coon^{21} tøø^{2}mo, tsʉ la joon gatø'^{1}ø Dios 'nʉ. Joon tyani tsá^{2} fúui^{1} niga'i^{1}'i júu^{3} jilaa'^{21} 'e nigajmaa^{1}a Dios 'wii^{212} tyi'i.

13 Joon nano 'ɨ'^{3}ii 'nʉ júu^{3} tyani Dios 'in cwo^{1} juncwii^{21} tya' jileei'^{21} 'in seein^{21} joongɨ tyani Jesucristo 'in gajmaa^{1}a júu^{3} jai'^{2} 'e tyú^{2}-ʉ tyani Poncio Pilato.

14 Jo cuu'^{13}u'un jmaa^{2}'a jilaa'^{21} to^{2} gacwo'^{1}o Dios 'nʉ 'e jo lí^{2} faa'^{21}a tsá^{2} 'laa'^{21} jiin'^{13} coon^{21} ca mi tyʉ'^{2} Dios Jmii^{21} to^{2} 'e jneei^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo.

15 Tsʉ mi tyíia^{1} 'ii'^{21} tya' Dios Jmii^{21} ijmáa^{1}a lí^{2} jilaa'^{21} 'elo. Jiin'^{13} Dios Jmii^{21} lí^{2} líi^{2}in tsaa'to^{2} 'in feei'^{1}gɨ. Joon 'in cwaa'^{3}mo 'ii. Joon 'ii-o lɨ́ɨ^{1}i róøi^{13} 'in feei'^{2}gɨ la jee^{212} jileei'^{21} róøi^{13} catyaai^{2}gɨ do. La joon jon 'ii-o tsaa'to^{2} 'in feei'^{1}gɨ la jee^{212} jileei'^{21} tsaa'to^{2}.

16 Jiin'^{13} 'ii-o lí^{2} cwo'^{1} tsá^{2} 'e seein^{21} tsá^{2} coon^{21} tøø^{2}mo tsʉ jo tyéi^{1} 'ii. Joon táan^{1}in lɨ jná^{2} joo'^{21} lɨilɨ^{1}. Joon jo lí^{2} tsá^{2} tsatyéen^{1}in. Joon jo mo nigalɨjøø^{2}i tsá^{2} 'ii jon'gɨ lí^{2} jøø^{2}i tsá^{2} 'ii. Cwoun'goo^{21}o tsá^{2} 'ii ce jileei'^{21}. Cwolisá^{2} 'ii'^{21} tya'a coon^{21} tøø^{2}mo. Amén.

17 Cwotyá^{3}'a-tsi 'in sá^{2} cuu^{2} juncwii^{21} lo 'e jo unjløøi'^{3} 'ña'a jon'gɨ ngɨ^{1} cu'^{2}-tsi cúu^{1}u pe ngɨ^{1}o jo cu'^{2}-tsi tya' Dios 'in jiin'^{1}. 'Ii-o cwo'^{1}o jna' jilaa'^{21} 'e jløø'^{3}na'.

18 Cwotyá^{3}'a-tsi 'ido 'e jmáa^{1}a 'e tyú^{2}. Joon cwoliseein^{21} 'e tyú^{2}-ʉ coon'^{13} jilaa'^{21} tyú^{2} 'e jmoo^{1}o. 'Ná^{1}-a tyaa^{1} 'ido tyú^{2} tya'a 'e cwo'^{1}o tsá^{2} 'e 'oo^{1}-o joon uncoon'^{13}on 'ii 'in tyéein^{13} jmii^{212}.

19 'E tyú^{2} 'e jmoo^{1}o do 'e lɨ́^{2} lawa tsá^{2} jñi^{1} cwuu^{21}, 'iin^{2}in uncwu^{2} mi jñí^{2} do, pe joon mo roo^{21} joon coon^{21} tsá^{2} 'láai^{2}gɨ lagɨ

ga'iin² mo gajñii¹i do. Coon'¹³ la joon ilisá² juncwii²¹ tya'a 'e jo'¹.

Tyaa¹ Poo² cwoo²¹o Timoteo 'e cwo'¹gɨ tsá² júu³ tyɨ́²

20 Timoteo, un'øøi'¹ jilaa'²¹ 'e gatyaa¹ Dios cwoo¹'o. Jo núu³'un júu³ 'e jo tseein²¹ jon'gɨ 'e jo to² 'íi³in coon'¹³ jilaa'²¹ júu³ 'e jin'² tsá² 'e 'áai¹gɨ jo'¹, pe jon' jo'¹ 'e júu³ joon.

21 Joon 'inlɨ́ii¹³ niganúu²o 'e júu³ do joon jo gauntiin'¹³in 'e júu³ jo'¹ tya' Dios.

Cwouncwaai'³ Dios 'nɨ. Amén.

Jí² tɨ tún² 'e gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i Timoteo

Sii¹in Poo² 'e jí² lo tya' Timoteo

1 Jna-a, Poo², joon lɨ́ɨ¹na jaain²¹ apóstol tya' Jesucristo. Dios gasii¹in jna yaai¹-tsi 'e jmáa³aa júu³ 'e Dios cwoo¹o juncwii²¹ 'múui² tya' tsá² 'wii'¹³ Cristo Jesús.

2 Sɨ́ɨ²na 'e jí² lo tyi'i, Timoteo. 'Iin²¹²na 'nɨ lawa yɨɨn²¹ tyiia. Cwocwo'¹o Dios Jmii²¹ coon'¹³ Ña'ñɨ'¹ɨ' Cristo Jesús 'e jmaa¹a fo'feei'¹ tyi'i coon'¹³ feei'¹-tsi tyi'i joon 'e seen²¹mo'o tyɨ́².

'Ɨɨ² Poo² Timoteo júu³ 'e cwo² júu³ tyɨ́²

3 Untii'¹³oo 'nɨ coon²¹ tøø²mo coon'¹³ júu³ tyɨ́² tyiia 'e fo'³oo la 'woo¹ la jmɨɨ¹. Cwo'³oo 'maai'¹³ Dios 'in un'góo³oo la gaun'goo²¹o 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³ tyiia joon jo con'² jna tsá² tóo².

4 Tɨɨ'¹³-tsii jmɨɨ²¹ gatoo'²¹ unní²'in joon lɨ́ɨ¹ 'iin²¹²na jøø²¹²na 'nɨ la coon'²¹ lijløøi'³xɨɨ.

5 Tii'¹³-tsii jon xiiala jai'² lɨ́ɨ²u la jai'² galɨ́ɨi² sɨ'yíi¹²'a Loida nifu la joon jon saa²'a Eunice.

6 'Wii'¹³ joon 'ɨ́ɨ²ɨɨ júu³ 'nɨ 'e cwojmaa²gɨ'ɨ jiin'¹³ 'ii'²¹ 'e 'oo²'o 'e gacwo'¹ Dios 'nɨ mo gatóon³oon cwóo³oo tyi'i.

7 Tsɨ 'in Espíritu 'in cweei'¹³ Dios jna' jo jmoo²¹o' 'go'¹o' pe cwo'¹-o jna' pí³ joon 'e 'iin²¹²mo' tsá² joon 'e 'øøi'²¹-tsi' tyɨ́².

8 Tsɨ 'wii'¹³ joon jo fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ²u 'e røø²¹u'u cwáain¹ tya' Ña'ñɨ'¹ɨ' jon'gɨ fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ²u 'wii'¹³ tyiia tsɨ siin'¹³na 'nɨñí³ 'wii'¹³ jmóo³oo to² tyɨ'² Jesús. Pe nee²¹e' wúu¹ coon'¹³ jna caáain¹ tya' júu³ tyɨ́² tya' Dios coon'¹³ pí³ cwoo¹ Dios.

9 'Ii-i gajmaa¹a tiin'¹³ jna' joon gatø'²ø jna' 'e ngɨɨ²¹ɨ' tyɨ́²-ɨ tyanií¹i. Gatø'²ø jna' jon'on 'wii'¹³ jilaa'²¹ tyɨ́² 'e jmoo²¹o' pe galɨ́²-ɨ jiin'¹³ la 'iin²¹²mo coon'¹³ jilaa'²¹ 'e feei'¹-tsi tyi' 'e gajmaa¹a cwáain¹ tya' Jesús 'wii²¹² tyi' la nɨ'gɨ garón¹ juncwii²¹.

10 Pe la no-o gajmaa¹a liñi¹ tsá² jilaa'²¹ 'elo mo gajnéi¹ Jesucristo, 'in jmaa¹a tiin'¹³ jna'. 'Ii-o gauntyee²¹mo 'e júun²in tsá². Joon coon'¹³ júu³ tyɨ́² tya'a gacwo'¹o tsá² juncwii²¹ 'e jo tyéi¹.

11 Joon Dios gatyii'¹³in jna lawa tsá² tya'a 'e nicwóo³oo joon ni'e'³ee tsá² 'in jon' seein²¹ Israel 'e júu³ tyɨ́² do.

12 Joon tsɨ 'wii'¹³ joon móo³oo wúu¹ pe jo 'óo³oo fa'ɨɨ'²¹ tsɨ cwii¹moo 'iin 'in jai'² lɨ́ɨ²na joon jo'¹o lɨ́ɨ²na 'e 'ii-o lí² 'má¹ ca mi tɨ́² jmɨɨ²¹² joon jilaa'²¹ 'e gatyaa¹ cwóo³oo.

13 Cwosaain'²¹-'o'o jilaa'²¹ júu³ røø²¹ 'e ganɨɨ²'ɨn fo'³oo. Joon cwoseen²¹mo'o jo'¹o lɨ́ɨ²u joon 'iin²¹²mo'o Dios coon'¹³ tsá² 'wii'¹³ sɨcaan²¹mo'o coon'¹³ Cristo Jesús.

14 Coon'¹³ 'e uncoon'¹³ Espíritu Tyɨ́² 'in seein²¹ jee²¹² jna' un'øøi'²¹ jilaa'²¹ júu³ 'e tyiin² 'e gatyaa²¹²aa cwoo¹'o.

15 Niñii²¹²o'o jileei'²¹ 'in néei¹ lɨ sii²¹ Asia gatɨ́ɨ²mo jna. Joon Figelo coon'¹³ Hermógenes jee²¹² 'ii.

16 Cwouncwaa'³i Ña'ñɨ'¹ɨ' tsá² inɨɨ tya' Onesíforo tsɨ 'láa²mo naa' Onesíforo do nija-coon²¹ fo'feei'¹ tyiia. Joon jo ga'aa¹a fa'ɨɨ'²¹ 'e 'yuu²na 'nɨñí³.

17 Pe mo nateein¹ fu Roma ga'naa'¹²i jna coon'²¹ tún² ca gatsee'²¹i jna.

18 Cwolifee'¹mo-tsi Ña'ñɨ'¹ɨ' tya' 'ii mi tɨ́² jmɨɨ²¹² joon. Tyɨ́²-ɨ nii²¹²o'o xiiala unjíi²in jna mo taan²¹²na fu Efeso do.

2

Xiiala Ɨ́ɨ¹i tsá² 'láa² tya' Jesucristo

1 Joon 'nɨ-ɨ, yɨɨn²¹ tyiia, 'ii'¹³mo'o 'e un-coon'¹³ Dios 'nɨ 'wii'¹³ sɨcáan²un coon'¹³ Cristo Jesús.

2 Joon jilaa'²¹ júu³ 'e ganɨɨ²'ɨn 'e gafo'³oo foo'²¹'o tyani tsá² fúui¹, tya'²'a cwoo²¹o 'in jo cu'²-'o'o coon'¹³, tsañɨɨ'¹ 'in tɨɨi²¹ 'e'¹e tsá² xeei'²¹. Joon 'ii-o jon lí²-i 'e'¹e tsá² xeei'²¹ 'e júu³ do.

3 Joon 'nɨ-ɨ lawa jaain²¹ 'láa² 'in tyúi¹ 'in jmoo¹o to² tyɨ² Jesucristo jmoo²'o taa'²¹a ji-laa'²¹ wúu¹ 'e moo²'o.

4 Tsɨ 'in jmoo¹o 'nii²¹ to² tyɨ'² fii²¹²i jo ngɨɨ¹ cu'²-tsi coon'¹³ jilaa'²¹ jmaa'²¹i to² tya'a 'e coon'¹³ la joon jløø'³mo fii²¹²i 'in gatyii'¹³in 'e lɨ́ɨ¹i 'láa² tya'a.

5 Coon²¹ røø²¹ jon wa'a coo¹o tsá². Cwo'²-tsi pe jo lí² 'ii'²¹i 'e galɨ'¹ɨ la jo røø²¹ coo¹o la to² tyɨ'²ɨ.

6 Joon 'in jmoo¹o to² 'ii²¹ jee²¹² tyiia²¹ tɨ́ɨ²i dø'¹ø 'e lisá² nifu.

7 Cwo'ii²¹du'-'o'o 'e fo'³oo lo joon icwo'²o Ña'ñɨ'²ɨ' 'e 'øøi'²¹-'o'o jilaa'²¹a.

8 Cwotii'¹³gɨ-'o'o 'e Jesucristo jún² tya' 'lɨɨ²¹² David 'ii joon gaunjiin'¹in Dios 'ii jee²¹² 'lɨɨ²¹² jiin'¹³ la júu³ tyɨ́² cwóo³oo.

9 Joon 'wii'¹³ tya' júu³ tyɨ́² joon móo³oo wúu¹ lawa tsá² gó² ca gaton'²on ñí³ cadena cwóo³oo. Pe júu³ tya' Dios jo lí² 'nɨɨ¹ tsá² coon'¹³ cadena.

10 Tsɨ 'wii'¹³ joon jmóo³oo ta'¹oo coon'¹² jilaa'²¹ 'wii²¹² tya' 'in gatyii'¹³in Dios 'e 'ii-o lí² 'ii'²¹i itiin'¹³mo 'wii'¹³ Cristo Jesús. Lí²-i 'ii²¹o jon lɨ 'ya'²gɨ 'e jo tyéi¹.

11 Tsɨ júu³ ja'²mo lo:

Gajúun²mo' coon'¹³ Cristo la joon jon itoon²¹on' coon'¹³ 'ii.

12 Joon wana nee²¹e' wúu¹ la joon jon ityɨɨ²¹ɨ' to² coon'¹³. Wana faa'¹³a' 'e jo cwii¹na' 'ii la joon jon 'ii ijin'²in 'e jo cwii¹in jna'.

13 Wana cuu'¹³na' 'a jo'¹o lɨ́ɨ²na' 'ii pe 'ii coonti jo cuu'¹i untiin'¹³mo júu³ tya'a.

Xiiala jmoo¹o tsá² 'e 'yaai¹-tsi Dios

14 Cwountii'¹³-tsi tsá² jilaa'²¹ júu³ lo, cwoo'¹²'o cwáain¹ 'ii tyani Dios 'e jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i coon'¹³ júu³ 'e jo 'ee to² 'íi³in. 'E júu³ do i'iin²mo 'in tsá² 'in ganúu²un.

15 Cwoo'¹³-'o'o jmaa²'a jilaa'²¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi'i la joon lii¹u tsa'leei'¹³ tya'a 'e jo fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ²u. Jmaa'¹³ tsá² júu³ røø²¹ jiin'¹³ la tí² 'e lɨ́² júu³ tya' Dios.

16 Pe tɯɯ²¹ júu³ 'e faa'²¹ tsá² 'in jo ñi¹, júu³ 'e jo 'e to² 'íi³in. 'In tsá² tyaa¹ júu³ do un'láai²gɨ jiin'¹³ 'e gó² jmoo¹o tyani Dios.

17 Joon júu³ tya'o inii'² lawa jmoowúu¹. Joon Himeneo coon'¹³ Fileto lɨ́ɨ¹i la joon.

18 'Ii-o gajmaa¹a 'e gó² cwáain¹ tya' júu³ jo'¹ tsɯ jin'²in 'e nasuun²mo 'e jiin'¹in tsá². Joon 'wii'¹³ júu³ tajuu²¹ tya' 'in tsá² do ga'iin²mo-tsi 'inlɨ́ɨi¹³ 'e jo'¹o lɨ́ɨi².

19 Pe jo lí² lisɨ́ɨi² júu³ tya' Dios, 'e lɨ lawa coon²¹ po'xá¹ 'e jo jøø'²¹. Joon júu³ tya' Dios jin': "Cwii¹mo Ña'ñɯ'¹ɯ' jileei'²¹ tsá² tya'a." Jin'²o jon: "Tɯɯ²¹ jilaa'²¹ 'e gó² jileei'²¹ 'naa' 'in jin'² 'e cwii¹mo Cristo."

20 Pe coon²¹ tsi inɯɯ lɨ sá² cuu² jon'on jmai'² wúun¹ lɨ́² cwanáa¹ sɨ cwataa²¹ 'ee pe sá²-a jon wúun¹ lɨ́² 'mó² coon'¹³ cwoo'¹³ jon. Sá²-a tya' mo ti² jmɨɨ²¹² joon sá²-a jon tya' lɨ to'² tsá² tyi¹.

21 La joon jon wana tɯɯ²¹ tsá² 'e gó² ilíi²in lawa coon²¹ wúun¹ tya' mo tí² jmɨɨ²¹², máa¹ coon'²¹ jmaa'²¹i to² tya' fii²¹²i. Natyaa¹ tyɯ² tya' doñi'ee to² tyú².

22 Tɯɯ²¹o'o jilaa'²¹ 'e gó² tí²-tsi sɨmii'²¹ jmáa¹a pe 'nɯ-ɯ coon'¹³ jileei'²¹ 'in mí¹ tyani Ña'ñɯ'¹ɯ' jo'¹o cwolín²naa'. 'Ná¹-a cwoo'¹³-'oo' ngɨɨ²ɨɨ' tyani Dios 'e tyú²-u, cwoo'¹³-'oo' 'e jo'¹o líin²naa' joon 'e 'iin²¹²naa' Dios coon'¹³ tsá² joon 'e taan²¹²naa' tyú²-ɯ.

23 Pe tú²'ɯ jilaa'²¹ júu³ 'e jo tseein²¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e unngɨɨ¹ɨ tsá² 'in jo ñi¹ tsɯ ñii²¹o'o 'e júu³ do jmoo¹o 'e jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i.

24 Joon 'in jmoo¹o to² tyɯ'² Ña'ñɯ'¹ɯ' jo lí² ngɨ¹ to² jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹i pe 'ná¹ 'e tɨ́ɨ²mo 'e 'e'¹e tsá². Jmáa¹a jmai'² 'e 'wo²-tsio tya' jileei'²¹ tsá².

25 'Ná¹-a 'e'¹'e coon'²¹ tún²-un 'in jo jai'² lɨ́ɨi² la jo'¹o lɨ́ɨ²u wa coon²¹ jo ngáa¹mo icwoo¹o Dios ijaa'²¹a-tsi joon i'øøi'²¹-tsi ilicwii¹i 'e júu³ jai'² do.

26 Joon iláa¹mo 'ña'a coon'¹³ júu³ tajuu²¹ tya' 'in'lɨɨi'³ 'in gacon'² 'ii tóo² 'e jmoo¹o la 'iin²¹²in.

3

Xiiala ilíin² tsá² jee²¹² jmɨɨ²¹² lɨ tséi¹

1 Cwolinii²¹o'o ca jmɨɨ²¹² lɨ gatséi¹ ijó¹ jiin²¹ 'e 'íi¹ fo'².

2 Tsɯ tsá² jo 'iin²¹²mo wa' tsá² xeei'²¹, jiin'¹³ i'iin²¹²in cuu² joon jloo'³ 'oo²¹o. Jmaai¹ jloo'³ 'ña'a joon faa'²¹a 'laa'²¹ tya' Dios. Joon jo nɯɯ'¹³ɯn to² tyɯ'² sáa³ jmɨɨ²¹, jo cwo'¹o 'maai'¹³ jiin'¹³ jaain²¹ joon jo jmoo¹o 'e 'yaai¹-tsi Dios.

3 'Waa'²¹-tsi 'in tsá² do. Tsá² 'in jo cwéi¹-tsi joon 'in faa'²¹a 'e gó² tya' tsá². Tyɯ'²ɯ to² yaai 'ido jo un'goo²¹o tsá². Líi²in 'ido lawa joo'²¹ 'lɨɨi'³ joon 'ee'¹mo jilaa'²¹ 'e tyú².

4 Tsá² 'in 'nɨɨi¹ tsá² 'ii joon jmoo¹o jiin'¹³ la 'ɨ¹-tsi, joon 'in tsá² do tsafeei'¹ jmaai'²¹ 'ña'a. Nitya¹-tsi coonti 'noo¹o juncwii²¹ tya'a jo 'naai'²¹gɨ Dios.

5 Lɨ́ɨ¹i lawa tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Dios pe jo cwó² tyɯ'² Dios to² 'ii.

Cwotɯɯ²¹ jileei'²¹ 'in lɨ́ɨ¹i la joon.

6 Tsɯ 'in lɨ́ɨ¹i la joon tsataai² waa²¹²mo inɯɯ tya' tsá² joon icoon'²¹ tóo² tsamí² jøøi² 'in røøi²¹ tsaa² 'in gatɯɯ²¹ júu³ tyú² 'wii'¹³ tya' jilaa'²¹ 'e suuin²¹.

7 Nuu¹o júu³ tya' doñi'iin pe jo lɨtoon¹ galiñii¹ la jai'².

8 La gajmaa¹a tsaláai¹ 'in sii²¹ Janes coon'¹³ Jambres mo ngauntyíi²in Moisés, la joon jon jmoo¹o 'in tsá² 'in 'ee'¹ 'e júu³ la jai'² lo. Tsá² 'in jo gauntiin'¹³ 'e júu³ tya' Dios 'ii. Joon cwáain¹ tya' júu³ tya' Dios 'e joon 'in xee²¹²mo-tsi júu³ tya'a.

9 Pe jo linii'¹² júu³ tya'a tsɯ coon'¹³ 'e gó² jmoo¹o iliñi¹ tsá² la gango¹ 'in tsá² gái¹ 'in ngauntyíi²in Moisés do.

Tyaa¹ Poo² cwoo²¹o Timoteo 'ee 'ná¹ jmáa¹a

10 Ñii²¹o'o jilaa'²¹ 'e niga'ee²¹²ee joon nigajøø²'ø jiin'¹³ la taan²¹²na juncwii²¹ tyiia. Nigacoon²'on cwáain¹ 'e 'iin²¹²na jmáa³aa. Nii²¹o'o xiiala jai'² lɨ́ɨ²na Dios Jmii²¹. Ñii²¹o'o jon 'e 'wo²-tsii joon xiiala 'iin²¹²na Dios coon'¹³ tsá². Joon ñii²¹o'o 'e fee'¹mo-tsii.

11 Nañii²¹o'o xiiala 'øøi¹ tsá² jna coon'¹³ jilaa'²¹ wúu¹ 'e gamóo³oo fu Antioguía joon fu Iconio coon'¹³ Listra. Ñii²¹o'o jilaa'²¹ wúu¹ 'e galɨ́² tyiia pe Ña'ñɯ'¹ɯ' gatiin'¹³mo jna jee²¹² jilaa'²¹.

12 Joon tsei'² jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in jmáa¹a la to² tyɯ'² Cristo Jesús inee'²¹ wúu¹ tya' tsá².

13 Pe tsá² gó² coon'¹³ 'in tajuui²¹ do iun'láai¹gɨ jilaa'²¹ 'e gó² jmoo¹o, coon'²¹on tsá² tóo² joon icoon²¹on 'ii tsá² tóo².

14 Pe 'nɯ-ɯ, jo tú²'ɯ jilaa'²¹ 'e nigauntsaa'¹²'a, jilaa'²¹ 'e nigalitsáa¹mo-'o'o la jai'², tsɯ cwii¹mo'o 'iin 'e'¹e 'nɯ 'elo.

15 Joon ca mo xuu²¹²mo'o galiñí³'i júu³ tyú² 'e ga'e'¹e 'nɯ xiiala tiin'¹³ Dios tsá² mo jo'¹o lɨ́ɨ²u Cristo Jesús.

16 Dios gacwo'¹o tsá² jilaa'²¹ júu³ tyú² tya'a. Gacwo'¹o tsá² júu³ tyú² tya'a 'e jmaa'²¹i to² 'e'¹e joon 'e jmoo¹o júu³ xiiala 'noo'²¹on tsá² tsaa² joon jmáa¹a røø²¹ 'e 'øøi'²¹-tsi tsá² joon 'e'¹e tsá² xiiala lí² jmáa¹a 'e tyú²-ɯ tyani Dios.

17 Gacwoo^{1}o Dios júu^{3} tya'a 'e jileei'^{21} tsá^{2} tya'a lí^{2} tyá^{2} tyʉ́^{2} tya'a jmáa^{1}a doñi'ee 'e tyʉ́^{2}.

4

1 Tyíi^{3}aa cwoo$^{1'}$o tyani Dios joongɨ tyani Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo 'in ijó^{1} jajmaa^{1} 'ii'^{21} tya' tsá^{2} jiin'^{1} joongɨ tya' 'in nijúin^{1} mi jó^{1} tyʉ'^{2}ʉ to^{2}.

2 Cwó^{3} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Cwó^{3}-'o'o cwo$^{2'}$o júu^{3} wa'a 'iin^{212}in tsá^{2} nuu^{1}un 'yaai^{1}-tsi sɨ jo 'iin^{212}in 'ee. Cwojmaa'^{13} tsá^{2} júu^{3} 'e jo cwo'naa^{1} tsá^{2} tsaa^{2}. Mɨ$^{2'}$ɨ tyaníi^{1}i cwojaa'^{21}a-tsi. Tyá$^{2'}$a-tsi 'in jai'^{2} líin. Cwolifeei'^{1}-'o'o coon'^{13} tsá^{2} joon 'e'$^{3'}$e coon'^{21} tún^{2}-un.

3 Tsʉ ijoo^{21}-o coon'^{21} sii'^{13} mo jo 'ii'^{21} tsá^{2} júu^{3} røø^{21} joon i'iin^{212}in nuu^{1}un jiin'^{13} júu^{3} 'e la tɨ́^{2}-tsi. Joon itøø'^{1}ø tɨfo'^{2} tya'a 'in fúui^{1} 'in unti^{2} loocwóo^{1}o coon'^{13} júu^{3} 'e 'iin^{212}in nuu^{1}un.

4 Joon itʉʉ^{21}o júu^{3} jai'^{2} nuu^{1}un joon inúu^{1}un jiin'^{13} júu^{3} 'e tsaai^{21}.

5 Pe jmaa$^{2'}$a coon'^{21} tún^{2}. Taa'$^{21'}$a jmaa$^{2'}$a coon'^{13} jilaa'^{21} wúu^{1} mó$^{2'}$o. Cwojmá$^{2'}$a to^{2} la jmoo^{1}o tsá^{2} 'in cwo^{1} júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Cwountii^{1}u'u jilaa'^{21} to^{2} 'e cwoo^{1}o Dios jmaa$^{2'}$a.

6 Tsʉ nanáa^{1} tyʉ́^{2} tyiia 'e ijúun^{3}na 'wii^{212} tya' júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Tɨ lɨ tɨ́^{2} 'ii'^{21} 'e nii'^{13}moo.

7 Joon gacwo'^{3}-tsii jmáa^{3}aa to^{2} cwoo^{1}o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' joon nano gatsée^{1}mo tyiia joon cwáain^{1} tya' 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na' jo ga'laa^{21}aa.

8 Joon nano gasaa^{1}a Dios coon^{21} corona tyiia icwo'^{2}o jna tsʉ gajmáa^{3}oo to^{2} tyʉ'^{2}ʉ,. Joon Ña'ñʉ'^{1}ʉ', 'in jmoo^{1}o 'ii'^{21} røø^{21}, icwo'^{1}o jna mi tɨ́^{2} jmɨɨ^{212} joon. Jon'on jiin'^{13} jna icwo'^{2}o pe icwoo^{21}-o corona tya' jileei'^{21} 'in ján^{1} 'yaai^{1}-tsi mi cwée^{1}i.

Jmaa^{1}o Poo^{2} júu^{3} xiiala ngóo^{1} seein^{21}

9 Cwó^{3}-'o'o na^{1} la jmoono.

10 Tsʉ gatʉʉ^{21}mo Demas jna tsʉ gali'iin^{212}gɨ 'e sá^{2} juncwii^{21} joon gangóo^{1}o fu Tesalónica. Joon gangóo^{1}-o jon Crescente fu lɨ sii^{21} Galacia. Tito-gɨ gangó^{1} lɨ sii^{21} Dalmacia.

11 Jiin'^{13} Lucas taain^{212}gɨ coon'^{13} jna lo. Cwo'nei'^{2}du' Marcos joon ñijee^{1}o. Tsʉ jmee'^{13}na 'ii to^{2} tyiia 'e uncoon'^{13}on jna.

12 Nigasɨ́ɨ^{3}na Tíquico fu Efeso.

13 Mi ñí$^{3'}$i no cón$^{3'}$on 'mɨ'jnʉ́^{2} yʉʉ^{2} lúu^{3}uu 'e gasáa^{3}aa fu inʉʉ tya' Carpo 'in tyíin^{1} Troas. 'Nó$^{2'}$on cón$^{3'}$on jon 'e jí^{2} 'e gasáa^{3}aa pe tyiin^{2}gɨ 'e mo'jí^{2} tyiia do, 'nó$^{2'}$on joon cón$^{3'}$on.

14 'In tɨñí^{3} 'in sii^{21} Alejandro nigajmaa^{1}a 'e gó^{2} tyiia 'áai^{1}. Intyii^{21}o tya'a Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jilaa'^{21} 'e gó^{2} nigajmaa^{1}a do.

15 Un'øøi'^{21} 'wo'o tya' 'ii tsʉ nigali'aa'^{21}o júu^{3} tyi'.

16 La mo nifu siin'^{13}na tyani tsaa'to^{2} jiin'^{13} jaain^{21} jo 'in gauncoon'^{13}o jna. Jilee'^{21}mo gatíui^{2} jna. Mɨ́^{3}ɨɨ tyani Dios 'e jo cwo^{2} Dios tsaa^{2} tya' 'ido.

17 Pe joon Ña'ñʉ'^{1}ʉ' gauncoon'^{13}on jna joon gacwo'^{1}o jna pí^{3} 'e coon'^{13} la joon gacwó^{3} jna jilaa'^{21} júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a. Joon ganúu^{2}un 'in tsá^{2} jo seein^{21} Israel. Gatyíi^{2}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' jna 'e tóin^{1} 'mó^{1}.

18 Joon ityi^{2}mo Dios jna jee^{212} jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{1}o tsá^{2} tyiia. Joon iun'øø'^{21}i jna ca tye'^{2}na ñʉ'fú^{2} lɨ tyʉ'^{2} 'ii to^{2}. ¡Cwoun'goo^{21}o tsá^{2} 'ii^{21} 'e jo tyéi^{1}! Amén.

Júu^{3} lɨ tséi^{1}

19 'Aa^{212}mo'o fu'^{3}uu fo'^{2}o Prisca coon'^{13} Aquila coon'^{13} tsá^{2} taai^{2} inʉʉ tya' Onesíforo.

20 Gajaan^{1}ta Erasto fu Corinto joon gasáa^{3}na tsaa'^{13}a Trófimo fu Mileto.

21 Cwó^{3}-'o'o ñí^{2}u'u la nʉ'gɨ itɨ́^{2} jiin^{21} cwíi^{2}. Sɨ́ɨ^{3}na 'aa^{212}mo'o fu'^{2}u Eubulo coon'^{13} Pudente coon'^{13} Lino coon'^{13} Claudia coon'^{13} jileei'^{21} tsaru'^{1}u' 'in jai'^{2} lɨ́ɨi^{2}.

22 Cwocwoo^{1}o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo wa'^{2}a pí^{3} tyi'i 'e siin'^{13}mo coon'^{13} 'nʉ. Cwouncwaai'^{3} Dios 'naa' jileei'^{21} 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i Tito

Poo² sii¹in 'e jí² lo tya' Tito

1-2 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Joon jna jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o jilaa'²¹ to² tyʉ'² Dios. Joon jna jaain²¹ apóstol 'in gatyii'¹³in Jesucristo 'in cwoo¹o júu³ tya'a 'e uncoon'¹³on 'e jai'²gɨ lɨ́ɨi² 'in gatyii'¹³in Dios joon iliñii²¹o la jai'² xiiala ngɨ¹ tsá² tyʉ́² tyani Dios ca mi 'ii'²¹ɨ coon²¹ juncwii²¹ icwo'² Dios 'ii. Ga'ɨ́ɨ² júu³ Dios, la nʉ'gɨ ga'láa² 'wii²¹² 'e juncwii²¹ toon²¹on' lo, icwoo¹o coon²¹ juncwii²¹ 'e jo tyéi¹. Joon Dios jo lí² faa'²¹a júu³ tajuu²¹.

3 Joon mo gatyía¹ 'ii'²¹ tya' júu³ tya'a gajmaa¹a 'e liñii¹ tsá² coon'¹³ júu³ tyʉ́² 'e gatyaa¹ cwóo³oo. Joon Dios 'ña'a, 'in jmoo¹o tiin'¹³na', gatyʉ'²ʉ to² la joon.

4 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'i, Tito. Líi²un lawa yʉʉ²¹ tyiia coon'¹³ jilaa'²¹ 'e tsáai¹-tsi'. Cwouncwaai'³ Dios 'nʉ joon cwocwoo¹o Dios Jmii²¹ coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin'¹³na', 'e tyʉ́²-ʉ seen²¹un.

To² 'ná¹ jmaa¹ Tito fu Creta

5 Mo gatʉʉ²na 'nʉ fu Creta, gatʉʉ²na 'nʉ 'e unrøø²¹'ø 'e 'ná¹-a lí² røø²¹. Gatyʉ'³ʉʉ 'nʉ to² 'e 'naa¹u'u tsacøøi'¹³ jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo la coon²¹ fuu²¹.

6 'In tsá² 'in ilíin² tsacøøi'¹³ do 'ná¹-a seein²¹ jo lí² faa'²¹a tsá² 'laa'²¹ tya'a joon jiin'¹³ jaan²¹mo 'oo²¹o iliseein²¹ tya'a. Joon wa'a jóon¹on tsaa'¹-tsi Dios joongɨ wa'a jmoo¹o nʉʉ'¹²ʉ, jo to'¹o jóon¹on do mɨɨ'¹³, joon lí²-i líin²in 'in tsá² do tsacøøi'¹³ jee²¹² 'in jai'² lɨ́ɨi².

7 Tsʉ 'in tsaa'to² do lawa'a tsa'lee'¹³ tya' Dios 'ii joon 'ná¹-a ngɨ¹ 'e jo lí² cwo'¹o tsá² jiin'¹³ coon²¹ tsaa². Jo lí² líin²in tsaa'to² 'in jmoo¹o jiin'¹³ la 'iin²¹²in, jon'gɨ 'in 'nii'²¹-tsi, jon'gɨ 'in ngɨ¹ to² 'ín¹, jon'gɨ 'in ngɨ¹ to² tɨ́ɨi¹, jon'gɨ 'in 'iin²¹²in líin² tsaa'to² 'e jna'²a cuu².

8 Pe 'ná¹-a 'ii'²¹mo tsá² inʉʉ tya'a 'yaai¹-tsi, 'ná¹-a 'iin²¹²in jilaa'²¹ 'e tyʉ́². 'In tsaa'to² do 'ná¹ 'øø'²¹-tsi 'áai¹, joon jmoo¹o jilaa'²¹ 'ii'²¹ røø²¹, joon ngɨ¹ tyʉ́²-ʉ tyani Dios. Joon 'in tsá² do 'ná¹ jmáa¹a jilaa'²¹ to² tyʉ'² Dios. Joon 'in tsá² do 'ná¹-a lí² tyʉ'²ʉ to² juncwii²¹ tya'a yaai.

9 'In 'iin²¹²in líin²in tsaa'to² 'ná¹-a saain'²¹-tsi 'e júu³ 'e jo caai¹ 'e ga'e'¹ tsá² tya' Dios 'ii. Joon coon'¹³ júu³ tyʉ́² la joon lí²-i tyia'¹-tsi tsá² júu³ tya' Dios. Joon lí²-i lii'¹ɨ 'in jo cwo'¹o júu³ ruu'²¹ɨ coon'¹³.

10 Lɨ́ɨ¹ fúui¹ tsá² seein²¹ 'in jo nʉʉ'¹³ʉn júu³ røø²¹. Joon 'in tsá² Israel nifu jee²¹² 'ii. Sɨ́ɨ¹ɨ 'in tsá² do jmai'² júu³ 'e jo 'e to² tí² coon'²¹on tsá² tóo².

11 'Ná¹-a tyuu'¹²'u 'e faa'²¹ 'ido. Tsʉ 'ii-o siuin²¹ tsá² cuu² joon coon'²¹on tsá² tóo² jileei'²¹ 'in taai² inʉʉ, 'e'¹e júu³ 'e jo tɨ́ɨi² 'e'¹e.

12 Tsú jaain²¹ tsagoo¹o 'in jmoo¹ júu³ jee²¹² 'ii gajin'²in 'e tsá² néei¹ lɨ sii²¹ Creta do coon²¹ tøø²mo faa'²¹a júu³ tajuu²¹. Lɨ́ɨ¹ɨ lawa joo'²¹ 'lɨɨi'³. Tsá² jló² tu'²u, 'iin²¹²in dø'¹ø 'áai¹ pe fu'²mo jmáa¹a to².

13 Joon júu³ tya' 'in tsañʉʉ'¹ do júu³ ja'²mo. 'Wii'¹³ joon cwo'²'o cwáan¹mo 'in tsá² néei¹ Creta do coon'¹³ júu³ 'gøøi'¹³. Coon'¹³ la joon ingɨ́¹ coon²¹ tsáa¹ coon'¹³ 'e jai'² lɨ́ɨi².

14 Jo ilinʉʉ'¹²ʉn júu³ 'un'áai¹ 'e júuin²-tsi tsá² seein²¹ Israel 'e jo 'ee to² tí² jon'gɨ ilinʉʉ'¹²ʉn to² tyʉ'² tsá² 'in nigatʉʉ²¹ júu³ jai'² tya' Dios.

15 Tya' jileei'²¹ 'in tyúi¹ tyani Dios 'e tyʉ́²-ʉ jilaa'²¹. Pe tya' tsá² 'in sɨ'leei'²¹, 'in jo jai'² lɨ́ɨi² Dios, jiin'¹³ coon²¹ 'e tyʉ́²-ʉ tya'a jo sá². Tsʉ ca-gɨ 'ɨ¹-tsi joongɨ coon'¹³ 'e 'øøi'²¹-tsi galɨ́² sɨ'leei'²¹.

16 Jin'²in 'e tsei'² cwii¹in Dios pe coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o jo røø¹ɨ. 'Ee'¹mo Dios 'ii. Joon 'in tsá² do jo nʉʉ'¹²ʉn joon jiin'¹³ coon²¹ to² tyʉ́²-ʉ tya'a jo 'ii'²¹ɨ Dios.

2

Júu³ røø²¹ 'e 'ná¹ 'e'¹'e

1 Pe 'nuu²'un 'e'³'e tsá² júu³ tyʉ́² tya' Dios jiin'¹³ la tí².

2 'E'³'e tsá² nicøøi'¹³ 'e ngɨ¹ coon'²¹ tún², 'e jo 'uun'²¹un máa¹ 'áai¹, jon'gɨ 'e gø'¹ø 'áai¹. 'Ná¹ 'ɨ¹ɨ ja'²mo joon 'ɨ¹-tsi 'e jmáa¹a coon'²¹ tún². Joon cwo'²'o caáin¹ 'e 'øøi'²¹-tsi jilaa'²¹ 'e jo'¹o lɨ́ɨi², joon 'e'³'e cwolijo'¹o lɨ́ɨi² la ngóo¹ 'naai'¹³ xʉfiin'¹³ nii²¹ wúu¹ 'wii'¹³ júu³ tyʉ́².

3 La joon jon tsayuui'¹ 'e'³'e 'e ngɨ¹ tyani tsá² la tɨ́ɨi² ngɨ¹ 'in taain²¹² tyʉ́² tyani Dios. 'E'³'e 'e jo jmáa¹a júu³ 'atsaa² jon'gɨ 'e ngɨ¹ to² 'ín¹. Pe i'é³ jilaa'²¹ 'e tyʉ́²-ʉ.

4 Coon'¹³ la joon i'e'¹e 'in tsamɨ́² xuui²¹²gɨ 'e ngɨ¹ 'ido coon'²¹ tún², joon ili'iin²¹²in ñʉʉ'¹ tya'a coon'¹³ jóon¹on.

5 Joon 'e'³'e jon 'in tsamɨ́² xuui²¹²gɨ 'e 'ɨɨ¹ jai'² joon jo sooin²¹ tsá². Pe unjii²ɨ inʉʉ tya'a, joon ilíin² tsamɨ́² tyúi¹ 'in nʉʉ'¹³ to² tyʉ'² ñʉʉ'¹ tya'a. Coon'¹³ la joon jo lí² faa'²¹a tsá² 'laa'²¹ tya' júu³ tya' Dios.

6 La joon jon cwo'²'o cwáain¹ tsañʉʉ'¹ xuui²¹²gɨ 'e ngɨ¹ coon'²¹ tún².

7 Jmeei² 'wo'o lawa coon²¹ li² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e tyʉ́²-ʉ 'e jmoo²'o. Jo caa¹u'u jilaa'²¹ 'e 'e'³'e coon'¹³ 'e gó². Pe 'e'³'e xiiala jo'¹ cwolii²u 'nʉ. Jo'¹o lɨ́ɨ²u jilaa'²¹ 'e 'e'³'e.

8 Fo'²'o jmai'² júu³ 'e tyʉ́²-ʉ 'e jo lí² cwo'¹ tsá² 'nʉ tsaa². Joon coon'¹³ la joon lí² fa'ɨɨ'²¹ lɨ́ɨ²ɨ jileei'²¹ 'in 'eei'¹ 'nʉ tsʉ jiin'¹³ coon²¹ júu³ 'laa'²¹ jo lí² faa'²¹a tyi'i.

9 Cwocwoo'^{12}'o cwáain^{1} 'in taai^{2} coon^{21} lɨ taai^{2} 'e jmáa^{1}a nɯɯ'^{12}ɯn to^{2} tyɯ'^{2} ñi'fii^{212}i 'e taain^{212} 'yaai^{1}-tsi. 'Ná^{1}-a cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i coon'^{13} ñi'fii^{212} do.

10 Jo jmáa^{1}a 'uun^{21} pe coon'^{13} jilaa'^{21} lí^{2}-i ngɨ^{1} ñi'fii^{212}i jo cu'^{2}-tsi coon'^{13}on. Cwocwoo'^{12}'o cwáain^{1} 'e ngɨ^{1} 'ido tyani tsá^{2} isiuin^{21} tsá^{2} júu^{3} tya' Dios 'in jmoo^{1}o tiin'^{13}na'.

11 Tsɯ Dios nigajma'^{1}a júu^{3} jileei'^{21} tsá^{2} 'e feei'^{1}-tsi tya' tsá^{2} joon 'iin^{212}in jmáa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2}.

12 'E júu^{3} do 'e'^{1}e jna' 'e 'ná^{1} tɯ́^{2}ɯ' jilaa'^{21} 'e jo 'yaai^{1}-tsi Dios coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e suun^{21}na' 'e sá^{2} juncwii^{21}. 'Ná^{1}-a toon^{21}on' coon^{21} tún^{2}, ngɨɨ^{21}ɨ' coon^{21} fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} joon jmoo^{21}o' 'e 'yaai^{1}-tsi Dios la 'ɨɨ^{212} toon^{21}on' juncwii^{21} lo.

13 Sɨjaan^{21}an' mi tyéi^{1} júu^{3} 'ya'^{2}gɨ ga'ɨ́ɨ^{2} Dios. Ga'ɨ́ɨ^{2} Dios, 'in feei'^{1}, ijnée^{1}i coon'^{13} jilaa'^{21} 'ii'^{21} tya'a, coon'^{13} Jesucristo 'in jmoo^{1}o tiin'^{13}na'.

14 'Ii-o gacwói^{1} 'ña'a 'wii'^{13} jna' 'e 'wóo^{1}i jna' jee^{212} jilaa'^{21} 'e gó^{2}. Joon iuntyúu^{1}i jna' ilíin^{2}na' tsá^{2} tya'a 'in 'iin^{212}in jmá^{1} jilaa'^{21} 'e tyɯ́^{2} ce caain^{21}-tsi.

15 Coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} 'e 'oo^{21}o'o lawa tsá^{2} tya' Dios cwo'e'^{2}'e tsá^{2} cwo'ii^{21} júu^{3} tya' tsá^{2} joon jmaa'^{13}'a júu^{3} jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{1}o. Jo cwo'^{2}'o 'e jøøi^{2} tsá^{2} 'nɯ wói^{1}.

3

Jilaa'^{21} to^{2} 'ná^{1} jmá^{1} 'in jai'^{2} lɨ́ɨɨ^{2}

1 Cwountii'^{13}-tsi tsá^{2} 'e jo cwo'naa^{1} mɨɨ'^{13} tya' tsaa'to^{2} pe 'e cwolinɯɯ'^{13}o júu^{3} tya' tsaa'to^{2}. Joon 'ná^{1}-a náa^{1} tyɯ́^{2} tya'a jmáa^{1}a jmai'^{2} 'e tyɯ́^{2}-ɯ.

2 Joon jo cwofaa'^{21}a 'laa'^{21} tya' jiin'^{13} jaain^{21}. Cwosii'^{12}'i tsá^{2} 'e jo 'noo'^{1}o mɨɨ'^{13} pe cwotaan^{21}mo 'wo^{2}-tsio, jmáa^{1}a jmai'^{2} 'e tyɯ́^{2}-ɯ tya' jileei'^{21} tsá^{2}.

3 Tsɯ la joon jon jna' la mo jéei^{1} jo née^{2}e' seein^{21} Dios, jo jmoo^{21}o' nɯɯ'^{13}ɯn'. Joon jo leein^{1}-tsi' 'e gó^{2} jmoo^{21}o', gapii^{21}i' lɨ wíin^{2} tɨ'xɯɯ fu^{1} tya' Dios. Galisaan^{21}an' 'e soo^{21}-tsi'. Tsiwúu^{1}na' joon 'ee'^{1}mo tsá^{2} jna' joon jna'o' 'ee'^{3}mo' la jaain^{21} la jaan^{21}na'.

4 Lɨ́ɨɨ^{1} jna' la joon mo gajmaa^{1}a Dios, 'in jmaa^{1}a tiin'^{13}na', ilinée^{2}e' jilaa'^{21} 'e tyɯ́^{2}-tsi tya'a coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in Dios tsá^{2}.

5 Joon gajmaa^{1}a Dios tiin'^{13}mo' tsɯ 'wii'^{13} fee'^{1}mo-tsi tyi' jon'on tsɯ 'wii'^{13} 'e tyɯ́^{2}-ɯ nigajmoo^{21}o' tsɯ 'wii'^{13} tyú^{2}-umo'. Gajmaa^{1}a tiin'^{13}mo' mo gacwo'^{1}o jna' coon^{21} juncwii^{21} 'múui^{2} 'wii'^{13} tya' Espíritu Tyɯ́^{2} tya'a 'in gacwo'^{1}o jna' 'e juncwii^{21} 'múui^{2} do. Joon mi 'ii'^{13}na' 'e juncwii^{21} 'múui^{2} do Dios garuun'^{13}mo jna'

6 joon 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' 'in jmaa^{1} tiin'^{13}na', 'in sii^{21} Jesucristo, Dios gacwoo'^{12}i jna' lɨ́ɨ^{1}gɨ 'in Espíritu Tyɯ́^{2} tya'a.

7 Coon'^{13} la joon lí^{2}-i 'ɨ́ɨ^{2} Dios, 'in feei'^{1}-tsi, júu^{3} 'e tyú^{2}-mo' joon 'ii'^{13}mo' juncwii^{21} 'e jo tyéi^{1} 'e sɨjaan^{21}an'.

8 Júu^{3} ja'^{2}mo 'e júu^{3} lo joon 'iin^{212}na 'e jo cwo'^{2}'o cuu'^{21}i jmáa^{1}a 'in jai'^{2} lɨ́ɨɨ^{2} Dios jilaa'^{21} 'elo. Coon'^{13} la joon icwó^{1}-tsi jmáa^{1}a 'e tyɯ́^{2}-ɯ. Tyɯ́^{2}-ɯ 'e júu^{3} lo joon jmaai^{1} to^{2} tya' jileei'^{21} tsá^{2}.

9 Tɯ^{2} jilaa'^{21} júu^{3} 'e tyá^{1} tsá^{2} 'e jo 'e to^{2} tí^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} cwáain^{1} tsaai^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13}. Tɯ^{2} jon jilaa'^{21} júu^{3} 'e sɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} jo cwo'^{1}o júu^{3} ruu'^{21}i tya' ley tya' Moisés tsɯ jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in, jo jmaai^{1} to^{2} tya' jiin'^{13} jaain^{21}.

10 Wa 'e'^{1}e tsá^{2} júu^{3} xiia', joon jmoo'^{13}o poo^{212} jee^{212} 'in jai'^{2} lɨ́ɨɨ^{2}, joon wana jo nɯɯ'^{12}ɯn mi tɨ́^{2} tún^{2} naa'^{13} cwo'^{2}'o cwáain^{1} joon tɯ́ɯ^{1}mo'o 'ido.

11 Tsɯ cwoliñi^{2}o'o 'e 'in tsá^{2} do nigatɯɯ^{1} la jai'^{2} joon jmoo^{1}o 'ii'^{21} 'ña'a coon'^{13} tsaa^{2} 'e 'noo^{1}o.

'E 'ná^{1} jmá^{1} Tito

12 Sɨ́ɨ^{3}na Artemas sɨ Tíquico 'ee fu lɨ tyiin^{1}u'un. Mi cwaa'^{1}i cwo'^{2}-'o'o jiin'^{1}in' lɨ' fuu^{21} Nicópolis tsɯ niga'ɨ^{1}-tsii 'e taan^{212}na do la tøøi^{2} jiin^{21} cwíi^{2}.

13 Cwouncoon'^{13} Zenas, 'in tɨ́ɨi^{2} ley, coon'^{13} Apolos jilaa'^{21} 'e 'ná^{1} tya'i fu^{1} 'e jo sɨ'naai^{21}.

14 La joon jon jileei'^{21} tsá^{2} tyi' 'ná^{1} litɨ́ɨi^{2} jmáa^{1}a to^{2} tyɯ́^{2}-ɯ ilisá^{2} jilaa'^{21} 'e jmee'^{21}i to^{2} joon lí^{2}-i uncoon'^{13} tsá^{2} xeei'^{21}.

Júu^{3} 'e tséi^{1}

15 Joon jileei'^{21} 'in taain^{212} coon'^{13} jna lo sii^{212}na'a 'aa^{212}mo'o. Joongɨ 'aa^{212}mo'o fu'^{2}'u tsaruu'^{21}u' 'in jai'^{2} lɨ́ɨɨ^{2} Jesucristo 'in 'iin^{212}in jna'a. Cwouncwaai'^{3} Dios 'naa' jilee'^{21}naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tɨ́ɨ²i Filemón

Sɨɨ¹i Poo² jí² tya' Filemón

1 Jna-a, Poo², sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'i, Filemón, 'in jmoo¹o to² coon'¹³ jna'. Sɨɨ¹mo jon ru'¹u' Timoteo. Jna-a, Poo², 'yuu²na 'nɨɨñí³ 'wii'¹³ cwóo³oo júu³ tyɨ́² tya' Cristo Jesús.

2 Sɨ́ɨ³na jon 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai'² lɨ́ɨi² júu³ tya' Jesucristo 'in uncaain²¹ inɨɨɨ tyi'i joongɨ tya' ru'¹u' Yá² Apia coon'¹³ Arquipo 'in jmoo¹o to² coon'¹³ jna'.

3 Cwocwo'¹o Dios Jmii²¹ coon'¹³ Ña'ñɨɨ'¹ɨ' Jesucristo fo'feei'¹ 'naa' joon 'e ñii²oo' 'e jløø'³mo Dios Jmii²¹ coon'¹³ 'naa'.

Xiiala 'iin²¹²in Filemón tsá²

4 Coon²¹ tøø²mo cwo'³oo 'maai'¹³ Dios Jmii²¹ joon mɨ́³ɨi tyaníi¹i 'wii²¹² tyi'i

5 tsɨ nanúu³oo xiiala 'iin²¹²mo'o Ña'ñɨɨ'¹ɨ' Jesús joon xiiala tsáa¹mo-'o'o 'ii joongɨ xiiala 'iin²¹²mo'o jileei'²¹ 'in tsáa¹-tsi Jesucristo.

6 Mɨ́³ɨi tyani Dios 'e jilaa'²¹ 'e tyɨ́² jmoo²'o wii'¹³ ja'²mo lɨ́ɨi²u Jesucristo ilí² 'e'²e tsá² ji-laa'²¹ 'e tyɨ́² ngóo¹ 'naai'¹³ jmoo¹o Dios tyi', joon

7 fúu¹mo tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² nigatya'²a-tsi joon 'iin²¹²mo'o jilee'²¹e'e tsɨ 'wii'¹³ joon 'áa¹mo jløø'³na joon tyáa³-tsii 'wii'¹³ 'nɨ tsaru'¹u'.

Poo² mɨɨ¹ɨ tyani Filemón 'wii²¹² tya' Onésimo

8 'Wii'¹³ joon jmaa²'a feei'²¹-'o'o 'wii'¹³ tyiia. Jo 'iin²¹²na tyɨ'³ɨɨ to² tyi'i la tɨɨ²moo tyɨ'³ɨɨ to² tsɨ lɨ́ɨ¹na apóstol tya' Jesucristo.

9 Pe jna-a, Poo², 'iin²¹²na mɨ́³ɨi tyani'i 'e jmaa²'a feei'¹-'o'o 'wii²¹² tyiia tsɨ 'wii'¹³ 'iin²¹²mo'o jna. Jna-a nayɨɨɨ'¹³na joon 'yuu²¹²na 'nɨɨñí³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús.

10 Mɨ́³ɨi tyani'i cwáain¹ tya' Onésimo 'in lɨ́ɨi¹ lawa'a xuui²¹² tyiia tsɨ 'wii'¹³ jo'¹o galɨ́ɨi² Jesucristo la 'ɨɨ²¹² 'yuu²¹²na 'nɨɨñí³.

11 Tsá² 'in galée¹³u'u 'ii joon jo 'ee to² gali'íin³ tyi'i tsɨ gacwiin¹o. Pe nano-o 'íin³ 'ido to² tyi'i la joon jon 'íi³mo to² tyiia.

12 Sɨ́ɨ³na Onésimo fu tyi'i túnˡ. 'Áa¹mo fúu² lɨ́ɨ²na lawa'a 'ñiia'o jmá²'a feei'¹-'o'o 'wii²¹² tya'a, 'ii'¹³mo'o. Waxɨ'ɨ lɨ jo lɨ́ɨ¹i tsá² tyi'i.

13 'Iin²¹²na ijánˡ² Onésimo lo la 'ɨɨ²¹² 'yuu²¹²na 'nɨɨñí³ cwáain¹ tya' júu³ tyɨ́² tya' Dios. Joon coon'¹³ la joon lí² unjíi²in jna cwáain¹ tyi'i.

14 Pe jo 'iin²¹²na jmáa³aa jiin'¹³ coon²¹ wana jo cwo'²'o júu³ tyi'i. Tsɨ jo 'iin²¹²na ijmaa²'a coon²¹ 'e tyɨ́² tyiia tyitsáai¹ pe 'iin²¹²na 'e 'yaai¹-'o'o.

15 Gacwo'ɨ́ɨ¹o Onésimo tyi'i joon no gaa'¹³mo tún¹ joon no 'ii'¹³mo'o jo cwo'ɨɨ¹gɨ.

16 Pe la no jo lí² jmaa'¹³gɨ'ɨ cwáain¹ 'e galée¹³u'u tsɨ ni ja'³mo lɨ́ɨi² Jesucristo. 'Ii'¹³mo'o 'ii lawa'a tsaruu'²¹mo'o 'in 'née²mo'o. 'Iin²¹²moo 'ii 'áai¹ pe 'nɨ ili'iin²¹²u'un 'i 'áai¹gɨ tsɨ tsá² tyi-o'o 'ii. Joongɨ ja'²mo lɨ́ɨ²i Ña'ñɨ'¹ɨ'.

17 Pe joon wana 'ɨ¹-'o'o la 'ɨ¹-tsii la 'oo'²¹² jna' tsá² cwoo²¹o' júu³ tyɨ́² tya' Jesucristo 'ii'¹³mo'o 'ino lawa jna.

18 Joon wana na'laa¹a tyi'i sɨ røøi¹ tyi'i 'ee, jna-a icɨ́ɨ³ɨi cwáain¹ tya'a.

19 Júu³ tyiia 'e gataan¹ Onésimo ni jí². Jna-a, Poo², 'in gatóon³oon 'e la fo'³oo icɨ́ɨ³ɨi tyi'i wana røø¹i tyi'i. Pe jo fuu²¹²uu 'nɨ xiiati røø²'u tyiia xɨfiin'¹³ jna-a cwoo'¹³oo 'nɨ júu³ tyɨ́² tya' Dios.

20 Tsaru'¹u', jmaa²'a coon²¹ 'e tyɨ́² tyiia tsɨ jo'¹o lɨ́ɨ²na' Ña'ñɨ'¹ɨ'. Cwo'²'o jna pí² tsɨ ru'¹u' coon'¹³ Cristo. Jmaa²'a 'e fo'³oo lo tsɨ 'wii'¹³ ru'¹o' coon'¹³ Cristo coon'¹³ la joon ijløø'³na.

21 Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tsɨ tsáai¹-tsi 'e jo'on jmaa²'a nɨɨɨ'¹³'ɨn pe ijmaa²'a 'láai¹gɨ la gamɨ́³ɨi.

22 Mɨ́³ɨi jon 'e tya'²'a tyɨ́² lɨ jóon³oon. Lɨ́ɨ²na icwo¹ Dios 'e yajøø³na 'naa' tsɨ 'wii'¹³ júu³ tyɨ́² 'e gafaa²aa' 'wii²¹² tyiia.

Júu³ lɨ tséi¹

23 Sɨ́ɨ¹i jon Epafras 'aa²¹²mo'o. 'Ii 'yuui¹ 'nɨɨñí³ coon'¹³ jna jon 'wii'¹³ tya' cwáain¹ tya' Cristo Jesús. 'Aa²¹²mo'o jon jin'²

24 Marcos coon'¹³ Aristarco coon'¹³ Demas coon'¹³ Lucas 'in taain²¹² jmoo¹o to² coon'¹³on.

25 Cwouncwaai'³ Ña'ñɨ'¹ɨ' Jesucristo 'naa'. Amén.

Jí³ tɨ́ɨ²i Tsá² faa'²¹ Jmíi¹ Hebreo

Lɨ gatséi¹ gafee'²¹i Jóon¹ Dios tsá² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹

1 Ca la jéei¹ Dios gafee'²¹i 'lɨɨ²¹² tsacøøi'¹³
tyi' 'láai² naa' joongɨ 'láai² 'ii'¹³ jiin'¹³ la
'øøi'²¹-tsi coon'¹³ 'in tsá² 'in gacwo'¹o júu³
tyʉ́² tya'a.
2 Joon nano nagatséi¹ nigafee'²¹i Dios
jna' coon'¹³ Jóon¹on. Joon Dios gajmaa¹a
juncwii²¹ coon'¹³ Jóon¹on. Joon nigatyaa¹a
cwoo²¹o Jóon¹on jilaa'²¹ 'e sá² juncwii²¹.
3 'E 'ya'²gɨ tya' Jóon¹on lɨ la lɨ 'e 'ya'²gɨ tya'
Dios Jmii²¹ tsʉ la lɨ́ii¹ Dios Jmii²¹ la joon jon
lɨ́ii¹ Jóon¹on. Joon coon'¹³ júu³ 'gøøi'¹³ tya'a
jmoo¹o 'e jo tyéi¹ jilaa'²¹ 'e sá². Joon mo
ngayuui'¹³ gauntyúu¹i jna' joon gacwó²o lɨ'
caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹ 'in tyíin¹ ñʉ'fú².

Feei'¹gɨ Jóon¹ Dios lagɨ ángeles tya'a

4 Nigalɨ́² 'e feei'¹gɨ Jóon¹ Dios lagɨ ángeles
tya' Dios. Joon ga'ii'²¹mo 'e gatɨ́ii² 'e tyiin²gɨ
lagɨ 'in ángeles do.
5 Tsʉ jiin'¹³ cafu jo gasɨɨ'²¹ɨ Dios Jmii²¹
jiin'¹³ jaain²¹ ángel jin'²in:
'Nʉ-ʉ yʉʉn²¹ tyiia;
joon nano nigacwo'¹o 'nʉ juncwii²¹ tyi'i.
Jon'gɨ gasɨɨ'²¹ɨ jiin'¹³ jaain²¹ ángel:
Jna-a ilíin²na Ñʉ'²'ʉ,
joon 'nʉ-ʉ ilíin²un yʉʉn²¹ tyiia.
6 Joon mo gacwó¹i Jóon¹on 'in nifu ni cwoo'¹³
juncwii²¹ gajin'² Dios Jmii²¹:
Cwoun'goo²¹o jileei'²¹ ángeles tyiia 'ii.
7 Cwáain¹ tya' ángeles do gajin'²in:
Dios jmoo¹o lɨ́ii¹ ángeles tya'a la lí² tyí²,
joon 'in jmoo¹o la to² tyʉ'²ʉ lɨ́ii¹ la lɨ́¹ jɨ́² 'e
coo²¹.
8 Pe cwáain¹ tya' Jóon¹on gajin'²in:
'Nʉ-ʉ, Dios, ityʉ'²'ʉ to² coon²¹ tøø²mo.
Joon coon²¹ tsáa² tyʉ'²'ʉ to².
9 'Nʉ-ʉ, 'iin²¹²mo'o 'e jmoo¹ tsá² la to² tyʉ'²
Dios joon jo¹ tɨ́²-'o'o² 'e gó².
Tsʉ 'wii'¹³ joon Dios Jmii²¹, 'in lɨ́ii¹ Dios
tyi'i, nigajmaa¹a 'e jløø'³mo'o lagɨ 'in
catyaai².
10 Jin'²o jon Dios Jmii²¹ sɨɨ'²¹ɨ Jóon¹on:
'Nʉ-ʉ, mo ga'láa² 'wii²¹², Ña'ñʉ'¹ʉ', najmaa²'a
ni cwoo'¹³ juncwii²¹ joon coon'¹³
cwoo¹'o gajmaa²'a juncwii²¹.
11 Ityee¹mo jilaa'²¹ 'e sá² pe 'nʉ-ʉ coon²¹
tøø²mo iseen²¹mo'o røø²¹.
Jilaa'²¹ 'e sá² ilitsáai² lawa 'mi'² 'e tsáai².
12 Joon ijuu'¹³'u jilaa'²¹ 'e sá² lawa sɨin'³ tsá²,
joon ilisɨ́ɨ²mo.
Pe, 'nʉ-ʉ, jo lisɨ́ɨ²u jiin'¹³xʉ,
joongɨ juncwii²¹ tyi'i jo tyéi¹.
13 Ce jiin'¹³ cafu jo gasɨɨ'²¹ɨ Dios Jmii²¹ jiin'¹³
jaain²¹ ángel tya'a:
Ni²'i lɨ' cwóo³oo tsáa¹, ca mi tyée²na 'in 'eei'¹
'nʉ.
14 Jileei'²¹ ángeles lɨ́ii¹ la lɨ́ii¹ espíritus 'in
jmoo¹o la to² tyʉ'² Dios Jmii²¹. Joon isii²¹in
'ii 'e tsauncoon'¹³on jileei'²¹ 'in jmaa¹a Dios
tiin'¹³.

2

'Ná¹ nʉʉ²¹ʉ' coon'²¹ tún²gɨ júu³ tya' Dios

1 Tsʉ 'wii'¹³ joon 'ná² nʉʉ²¹ʉn' coon'²¹
tún²gɨ jilaa'²¹ 'e júu³ 'e niganʉʉ²¹ʉn' la coon'²¹
jo lɨ sɨɨ²¹na' fu¹ xiia'²¹.
2 Tsʉ wa gajaan¹ la joon jilaa'²¹ júu³ tyʉ́²
'e galisá² ca la mo jéei¹ 'e gacwó² ángel, joon
jileei'²¹ 'in ga'noo¹o tsaa² jo galinʉʉ'¹³ʉn 'e
júu³ tyʉ́² do joon ganí²i wúu¹ jiin'¹³ la tɨ́ii².
3 ¿Xiiala ililaa²¹²na' yiia' wana jo jmoo²¹o'
nʉʉ¹³ʉn' 'e júu³ 'gøøi'¹³ 'áai¹ lo tya' 'e tiin'¹³
tsá²? Tsʉ ga'láa² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo 'wii²¹²
'ɨɨ² 'e júu³ lo tya' 'e tiin'¹³ tsá² nifu joon 'in
ganúu² júu³ tya'a galitsáa¹mo-tsi 'e la ja'²mo
'e júu³ do joon 'ii gacwo'¹o jna' 'e júu³ do.
4 Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹a júu³ 'e ja'²mo
'e júu³ do coon'¹³ li² joongɨ coon'¹³ milagros
coo'¹³ 'áai¹ 'e nigajmaa¹a. Joon jiin'¹³ la
'iin²¹²in gacwoo¹o Espíritu Tyʉ́² tya'a tya' tsá²
'e coon'¹³ la joon liñí¹ tsá² 'e ja'²mo 'e júu³ do.

Galíin¹in Jesucristo lawa tsá² taain²¹² juncwii²¹

5 Jo mo gajmaa¹ Dios Jmii²¹ wa'a ángeles
tyʉ'²ʉ to² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'e faa²a' nano.
6 Lɨ' cɨɨ'¹³ gajmaa¹a tsʉ ni jí² tya' Dios
seein²¹ jaain²¹ 'in gajin'²in:
Dios Jmii²¹, ¿xiiala lɨ́ii¹ tsá² taain²¹ juncwii²¹
'e tɨ'²-'o'o 'ii?
¿Xiiala lɨ́ii¹ tsá² icu'²-'o'o coon'¹³on?
7 Tsʉ gajmée¹mo'o 'ido 'wéei¹gɨ lagɨ ángeles
coon²¹ sii'¹³xʉ,
joon gacwo'²'o 'ii 'e 'ya'²gɨ tyi'i.
Joon gacwo'²'o 'ii 'e tyʉ'²ʉ to² jilaa'²¹ 'e nigaj-
maa²'a.
8 Jilaa'²¹a gasii'²¹'i 'wii²¹² tɨɨ²ɨ.
La joon jilaa'²¹ 'e ganá¹ 'wii²¹² tɨɨ² tsá².
Jiin'¹³xʉ 'e sá² 'e jo¹ tyʉ'² tsá² to². Pe xʉfiin'¹³
joon lé²du' cwáain¹ 'e jo jilaa'²¹a jmoo¹o
nʉʉ'¹³ʉn.
9 Pe né²mo' Jesús 'in Dios Jmii²¹ gajmeei¹
'wéei¹gɨ lagɨ ángeles coon²¹ sii'¹³xʉ joon tsʉ
'wii'¹³ 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ jna' gajúin¹ Jesús
'wii²¹² tya' jileei'²¹ tsá² joon nano Dios Jmii²¹
nigacwo'¹o Jesús 'e jilaa'²¹ 'ya'²gɨ tya'a tsʉ
'wii'¹³ 'e wúu¹ 'e nigangoo¹on 'e joon mo 'yʉ
júu³.
10 Jilaa'²¹ 'e sá¹ tya' Dios Jmii²¹ joon 'ii
gajmaa¹a jilaa'²¹ 'e sá². Joon Dios 'iin²¹²in
'e jmáa¹a coon'²¹ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya'a jee²¹²
jileei'²¹ jóon¹on fúui¹. Tsʉ 'wii'¹³ joon coon'¹³
'e wúu¹ gangoo¹on Jesucristo, 'in gajmaa¹a

tiin'13 tsá2 do, gauntsiin1in Dios Jmii21 jilaa'21 'e 'ná2 jmaa1a 'in Jesucristo do.
11 'Wii'13 joon Jesucristo do lí2-i uncaain21 tsá2 coon'13 Dios Jmii21, joon 'ii Jmii21 'in Jesucristo do, 'ii jon Jmii21 tsá2 'in sɨcaain21 coon'13 Dios 'wii'13 Jesús do. Tsʉ 'wii'13 joon 'in Jóon1 Dios do jo 'oo1o fa'ɨɨ'21 wa'a sɨɨ'21ɨ tsá2, "ru'1u'".
12 Tsʉ ni jí2 tya' Dios jin'2in:
Ifuu212uu cwáain1 tyi'1i tyani tsaruu'21na,
joon i'øø3øø coon'13 'in sɨcaain21 iun'goo21o 'Ñʉ2.
13 Jin' 'e jí2 lo jon:
Tsáa1mo-tsii Dios.
Joon gajin'2o jon:
Lo siin'13na coon'13 yʉʉn21 'in gacwo'2i Dios jna.
14 'In jóon1 tsá2 coon21 inʉʉ tya'a coon21gɨ ngú1 taain1 joon coon21gɨ jmɨ1 'øø1i coon'13 'ido. La joon jon Jesús galɨ́2 ngú1 taain1 la lɨ́1 ngú1 taain1 tsá2 la joon jon jmɨ1 'øø1i 'e joon la joon ilijúun2in la júin1 tsá2. Joon mo gajúun2in gatsé1mo 'ii'21 tya' 'in jngaai'13 tsá2, 'øøi'21-tsi tsá2 'in 'lɨɨ'3mo.
15 Joon coon'13 la joon galáa2mo jileei'21 'in 'goo'21 injúun2in la jee212 taan212in juncwii21 lo tsʉ lawa 'in sɨ'nuu1mo 'in lɨ́ɨ1i la joon.
16 Tsʉ 'e la ja'2mo jo gajó2 Jesús iuncoon'13 ángeles, gajó2 jauncoon'13 'in jún2 tya' 'lɨɨ212 Abraham.
17 Joon 'ná2 líi2in Jesús la lɨ́ɨ1i ruu'21i coon'13 jilaa'21 'e coon'13 la joon lí2 jmaa1a to2 lawa untsá2 'in tyiin2gɨ nifu tyani Dios, ilíin1in untsá2 'in tyúi1 joongɨ 'in 'wóo1-tsi. Joon mo gajúin1 Jesús 'e lɨ́1 lawa coon21 fa'1 'e gatyí2i jilaa'21 tsaa2 tya' tsá2.
18 Joon tsʉ 'wii'13 gangoo1 Jesús wúu1 'é2e 'in 'lɨii'3, 'wii'13 joon lí2-i uncoon'13 Jesús jileei'21 tsá2 'in 'e'2e 'in 'lɨii'3 wúu1 nano.

3

Tyiin2gɨ Jesús lagɨ 'lɨɨ212 Moisés

1 La joon tsaru'1u' 'in nicwaai'3, 'in nigatø'1 Dios 'e líi2in tsá2 tya'a, tyaan1duu' cwáain1 coon'21 tún2 Cristo Jesús. Joon lɨ́ɨ2na' 'e Dios gasii1in Cristo Jesús do joon 'ii ilíi2in untsá2 'in tyiin2gɨ nifu tyi'.
2 Joon Jesús, 'in gatyii'13in Dios 'e jmáa1a 'e to2 no, galinʉʉ'13ʉn jilaa'21 la galɨ́2 nʉʉ'13ʉn Moisés jilaa'21 jee212 'in tsaa'1-tsi Dios.
3 'In jmoo'13o coon21 'nú1 'yʉ2gɨ júu3i lagɨ 'e 'nʉ́1 do. La joon jon Jesucristo lɨ́ɨ2i 'e 'yʉ2gɨ júu3i lagɨ Moisés.
4 La coon21 'nú1 tsá2 'ná1 jma'2a tsá2; pe Dios gajmaa1a jilaa'21 'e sá2.
5 La joon Moisés lawa jaain21 tsa'leei'13 'in tyúi1 gajmaa1 nʉʉ'13ʉn jee212 'in tsaa'1-tsi Dios 'in lɨ́ɨ1i lawa coon21 'nú1. Joon 'e to2 tya' Moisés 'e faa'21a 'e 'noogɨ ijin'2in Dios mi licɨɨin21.
6 Pe Cristo, Jóon1 Dios Jmii21 'ii, gajmaa1a nʉʉ'13ʉn jee212 jna' 'in tsaa'1-tsi Dios. Joon lɨ́ɨ1na' 'nú1 tya' Dios wana jmoo21o' taa'21a' joongɨ tsáa1mo-tsi' ca lityéi1. Joon wa'a jmoo21o' la joon jløø'3na' coon'13 'e 'øøi'21-tsi'.

Lí2-i 'ii'21 'woo'21 tsá2 tya' Dios

7 Wii'13 joon la gajin'2 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios ni jí2 tya' Dios:
Nano, wana núu2uun' 'e jin'2 Dios.
8 Jo cwoli'waa'21-'oo' la galɨ'waa'21-tsi 'in gali'ee'1i Dios joon gacón2 cwáain1 xiiala lɨ́ɨ1i Dios coon21 lɨ jo 'iin tsá2 seein21.
9 Tsʉ do-o galitsáai1-tsi 'lɨɨ212 tsacøøi'13 tyi' xiiala lɨ́ɨ1na.
Xʉfiin'13 tunló1 jiin21gɨ ngó1o 'e ganii21i jilaa'21 'e ni gajmáa3aa.
10 Joon tsʉ 'wii'13 joon gatsá2 'nii'21-tsii tya' 'in tsá2 do.
Joon gafuu212uu: "Tɨ́2gɨ-tsi 'in tsá2 do ngɨ́1 lɨ' caai21.
Jo 'iin212in liñii1i fu1 tyiia."
11 Joon tsʉ 'wii'13 joon gatɨ́2 'nii'21-tsii tya'a joon ga'ɨ́ɨ3ɨɨ júu 'e jo lí2 'ii'21 'woo'21o coon'13 jna.
12 Tsaru'1u', un'øø'21naa' yaanaa' 'e coon21 jo ngáa1mo jaain21 jee212 'naa' jo tsáai1gɨ-tsi Dios joon coon'13 'e gó2 do tɨ' xʉʉ itsawíin2mo caai21 Dios 'in jiin'1.
13 Lɨ cɨɨ'13ɨ jmaa2aa'. Jmaa2aa' tyaa1-'oo' la jaain21 la jaan21naa' la coon21 jmɨɨ212 la 'ɨɨ212 'e lí2 jin'2gɨ tsá2, "nano". 'E coon'13 la joon jo 'e coon'21 tsaa2 'naa' tóo2 jiin'13 jaain21 'e li'waa'21-'oo'.
14 Tsʉ wana tá2 taain212-tsi' coon'13 'e tsáai1-tsi' ca la mo 'wiin212 ca lɨ gatséi1 coon'13 la joon 'i'ii'13na' caain21 coon'13 Cristo jilaa'21 'e 'ya'2gɨ tya'a.
15 Tsʉ la joon jin'2in:
Nano, wana nuu2uun' 'e jin'2 Dios,
jo cwoli'waa'21-'oo' la galɨ'waa'21-tsi 'in gali'ee'1i Dios.
16 ¿'Iingɨ 'in niganúu2un júu3 tya'1 Dios joon mi yuui'13 joon gali'ee'1mo Dios? 'Ii 'i 'in niga'wooi1 Moisés fu lɨ sii21 Egipto.
17 ¿'Iingɨ 'in gajmaa1a Dios 'nii'21-tsi 'wii212 tya'a ce tséin1 tunló1 jiin21? Gatsá2 'nii'21-tsi Dios tya' 'in tsá2 do 'in ga'noo'1o tsaa2, 'in nigajúin1 jee212 cwoo'13 tyʉʉn21 do.
18 Joon, ¿'iingɨ ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios júu3 'e jo i'ii'21 'woo'21 coon'13? Ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios 'e júu3 do tya' 'in tsá2 'in jo gajmaa1a nʉʉ'13ʉn júu3 tya'a.
19 Né2o' 'e 'in tsá2 do jo galɨ'2ɨ gangatáa2i tsʉ 'wii'13 jo gajo'1 galɨ́ɨ2i.

4

1 La joon jon jna' 'ná1 jmoo21o' coon'21 túu2 la 'ɨɨ212 sá2gɨ júu3 tya' Dios 'e lí2 tsataai212 tsa'ii'1i 'woo'21 coon'13 Dios 'e coon21

jo ngaa^{1}mo 'inlɨ́ɨi^{13} jee^{212} jna' jo li'^{1}i 'e tsataai^{212}.

2 Tsʉ la joon jon jna' niganʉ́^{3}o' 'e júu^{3} tya' xiiala 'e tiin'^{13} tsá^{2} la ganúu^{2}un 'in tsá^{2} do. Pe 'in tsá^{2} do jo 'ee to^{2} 'í^{3}in 'e ganúu^{2}un 'e júu^{3} do tsʉ mo ganúu^{2}un jo jo'^{1} galɨ́ɨ^{2}i.

3 Pe jna' 'in jai'^{2} nigalɨ́ɨ^{2}na' itsatóo^{3}o' lɨ 'ii'^{21} 'woo^{21}o'. Gajin'^{2} Dios cwáain^{1} tya' 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} do:

Joon tsʉ 'wii'^{13} joon gatsá^{2} 'nii'^{21}-tsii tya'a joon ga'ɨ́ɨ^{3}ɨɨ júu^{3}

'e jo i'ii'^{21} 'woo'^{21} coon'^{13} jna.

Xʉfiin'^{13} ga'yée^{2}mo to^{2} tya' Dios ca mo garoon^{1}on juncwii^{21}.

4 Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}in cwáain^{1} tya' jmɨɨ^{212} lɨ gatí^{2} dyía^{1}:

Jmɨɨ^{212} lɨ gatí^{2} dyía^{1} ga'ii'^{21} 'woo'^{21} Dios coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} tya'a.

5 La joon jon ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in:

Jo i'ii'^{21} 'woo'^{21} 'in tsá^{2} do coon'^{13} jna.

6 Pe 'inlɨ́ɨi^{13} 'ná^{1}gɨ itsataai^{2} 'in 'ii'^{21}i 'woo'^{21} do. Joon 'in tsá^{2} 'in ganúu^{2}un 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do nifú^{2} jo gangataai^{2} lɨ 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsʉ jo galinʉʉ'^{13}ʉn.

7 Tsʉ 'wii'^{13} joon nigafaa'^{21}a Dios coon^{21} jmɨɨ^{212} jée^{1}gɨ, 'e jmɨɨ^{212} no. Tsʉ David gafaa'^{21}a cwáain^{1} tya' Dios mi lɨciɨin^{21} ga'weei^{21} tsá^{2} Israel Egipto do. Joon gataan^{1}an ni jí^{2} tya' Dios:

Nano, wana nuu^{2}uun' 'e jin'^{2} Dios, jo cwoli'waa'^{21}-'oo'.

8 Tsʉ wana gacwó^{1} Josué 'e 'ii'^{21} 'woo'^{21} 'in tsá^{2} Israel do jo 'e faa'^{21}gɨ Dios coon^{21} jmɨɨ^{212} jéei^{1}gɨ tún^{1}.

9 Sá^{2} jon coon^{21} mo 'ii'^{21} 'woo'^{21} tsá^{2} 'e nacwaai'^{3} tya' tsá^{2} tya' Dios;

10 tsʉ 'in 'ii'^{21} 'woo'^{21} coon'^{13} Dios, 'ii'^{21} 'woo'^{21} coon'^{13} to^{2} tya'a jiin'^{13} lagɨ 'ii'^{21} 'woo'^{21} Dios coon'^{13} to^{2} tya'a 'ña'a.

11 Jna' jon 'ná^{1} cwoo'^{13}-tsi' wa tsatóo^{3}o' 'e 'ii'^{21} 'woo^{21}o' joon jo jmá^{1} jiin'^{13} jaain^{21} lagɨ gajmaa^{1}a 'in jo gajai'^{2} lɨ́ɨi^{2}.

12 Tsʉ júu^{3} tya' Dios lɨ́^{1} lawa 'e jiin'^{1}in joon 'áa^{1}mo 'gøøi'^{13}. Joon lɨ la lɨ coon^{21} ñí^{3} 'e 'má^{1} 'áai^{1} la je tún^{2} taain^{21}. Joon mo núu^{2}un tsá^{2} 'e júu^{3} lo lawa 'e jmoo^{1}o júu^{3} 'in tsá^{2} do 'e 'ɨ^{1}-tsi joon 'e 'øøi'^{21}-tsi. Jo cwói^{1} wa'a cón^{2}on 'ña'a tóo^{2}.

13 Jo 'e sá^{1} jiin'^{13} coon^{21} 'e gajmaa^{1}a Dios 'e lí^{2} 'mé^{1}i 'ña'a tyani Dios. Tsʉ tyaníi^{1}i jo sá^{2} jiin'^{13} coon^{21} wa'a sɨjlɨ́ɨi^{13} wa'a jo jnee^{1}i. Joon 'ii 'in jni^{1}i jilaa'^{21} cwáain^{1} tyi'.

Jesús lɨ́ɨ^{1}i untsá^{2} 'in tyiin^{2}gɨ nifu

14 Jesús, 'in Jóon^{1} Dios, lɨ́ɨ^{1}i untsá^{2} 'in tyiin^{2}gɨ nifu tyi' joon 'ii niga'í^{2}i tyani Dios Jmii^{21}. Tsʉ 'wii'^{13} joon 'ná^{1} seen^{21}na' tá^{2} taain^{212}-tsi' coon'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}na'.

15 Joon 'in untsá^{2} 'in tyíin^{2}gɨ nifu tyi' lí^{2} feei'^{1}-tsi 'wii^{212} tyi' coon'^{13} fa'í^{3} 'e sáan^{3}an' tsʉ la jilaa'^{21} 'e galɨ́^{1} tyi' la joon galɨ́^{1} tya'a, pe jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} jo 'ee ga'noo^{1}on.

16 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'ná^{1} tsatyéen^{1}na' jo cu'^{2}-tsi' tyani Dios 'in 'iin^{212}in jna' 'e 'ii'^{13}na' 'e feei'^{1}-tsi tyi' joon 'e uncoon'^{13}on jna' coon'^{13} fo'feei'^{1} tya'a mo sɨtyéen^{1}na' jmɨɨ^{212}.

5

1 Dios gatyii'^{13}in jee^{212} tsá^{2} jileei'^{21} untsá^{2} 'in tyiin^{2}gɨ nifu joon gacwo'^{1}o to^{2} 'e faa'^{21}a cwáain^{1} tya' tsá^{2} tyaníi^{1}i, joon icwo'^{2}o fa'^{1} joon jngaa'^{13}i joo'^{21} 'wii'^{13} tsaa^{2} tya' tsá^{2}.

2 Joon tsʉ 'wii'^{13} 'in untsá^{2} do seein^{21} fa'í^{3} la seein^{21} jileei'^{21} tsá^{2} catyaai^{2} lí^{2}-i jmaa^{1}a 'wó^{2}o-tsi coon'^{13} 'in jo ñi^{1}i joongɨ coon'^{13} 'in nigawíin^{2}.

3 Joon tsʉ 'wii'^{13} seein^{21} fa'í^{3} 'in untsá^{2} do la seein^{21} 'in catyaai^{2}, 'noo^{1}o tsaa^{2}, joon 'ná^{1} jngaa'^{13}i joo'^{21} 'wii'^{13} tsaa^{2} tya'a 'ña'a jiin'^{13} la jngaa'^{13}i joo'^{21} 'wii'^{13} tsaa^{2} tya' 'in catyaai^{2}.

4 Jiin'^{13} jaain^{21} jo lí^{2} jméi^{2} 'ña'a 'e líi^{2}in untsá^{2} 'in tyiin^{2}gɨ nifu. Jiin'^{13} Dios lí^{2} tøø'^{21} tsá^{2} 'e jmaa^{1}a 'e to^{2} joon. Jiin'^{13} Dios lí^{2} cwoo^{1} to^{2} joon la gajmaa^{1}a coon'^{13} Aarón.

5 La joon galɨ́^{2} coon'^{13} Cristo, jo gajméi^{1} 'ña'a untsá^{2} 'in tyiin^{2}gɨ nifu do pe Dios Jmii^{21} gacwo'^{1}o 'ii 'e to^{2} joon. Joon gajin'^{2} Dios sɨɨ'^{21}ɨ 'ii:

'Nʉ-ʉ yʉʉn^{21} tyiia;

joon nano nigacwo'^{1}o 'nʉ juncwii^{21} tyi'i.

6 Joon lɨ xiia' ni jí^{2} tya' Dios 'e jin'^{2}in:

'Nʉ-ʉ jaain^{21} untsá^{2} coon^{21} tøø^{2}mo,

lawa untsá^{2} Melquisedec lɨ́ɨ^{1}u'u.

7 Joon mo gateein^{1} Jesús ni cwoo'^{13} juncwii^{21} gafaa'^{21}a júu^{3} tyʉ́^{2} joon gamɨɨ^{1}ɨ tyani Dios Jmii^{21} coon'^{13} júu^{3} tá^{2} lɨ^{1} joongɨ gatoo'^{21} jmɨɨ^{21} unníi^{1}i. Joon Dios, 'in lí^{2} jmáa^{1}a 'e jo júun^{2}in, ganúu^{2}o júu^{3} tyʉ́^{2} tya'a tsʉ 'wii'^{13} tsáa^{1}-tsi.

8 Joon xʉfiin'^{13} Jóon^{1} Dios Jesús galitɨ́ɨ^{2}mo 'e jmáa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn to^{2} tyʉ'^{2} Dios coon'^{13} jilaa'^{21} wúu^{1} 'e gangoo^{1}o.

9 Joon mo ga'yeei^{21} røø^{21} jilaa'^{21} 'e 'ná^{1} jmáa^{1}a galɨ́ɨ^{1}i 'in jmá^{1}a tiin'^{13} tsá^{2} coon^{21} tøø^{2}mo jileei'^{21} 'in jmá^{1}a nʉʉ'^{13}.

10 Tsʉ Dios Jmii^{21} gajméi^{1} 'ii untsá^{2} 'in tyiin^{2}gɨ nifu jiin'^{13} la galɨ́ɨ^{1}i Melquisedec.

Wúu^{1}moxʉ 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2}

11 Sá^{2}gɨ 'áai^{1} 'e fuu^{212}uu 'e cwáain^{1} tya' 'e júu^{3} lo pe wúu^{1}mo lí^{1} 'áai^{1} tsʉ jo 'iin^{212}naa' 'e 'øøi'^{21}-'oo'.

12 Jiin'^{13} la wóo^{2} ningóo^{1} 'naa' tɨ́ɨ^{2}naa' líi^{2}naa' tɨfo'^{2} tya' 'e júu^{3} lo pe xʉ 'naa' 'ná^{1} 'naa' 'in sɨɨ'^{21}naa' xiia'gɨ tún^{2} 'e júu^{3} jo wúui^{1} tya' Dios 'e nʉʉ^{2}ʉʉn' nifu. Nigajmaa^{2}aa' 'wo^{2} sɨ'ɨ́ɨ^{1}-'oo' coon'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa'. Lawa yʉʉn^{21} cuu'^{21} tʉʉ'^{21} 'naa' coon'^{13} 'e jai'^{2} lɨ́ɨ^{2}naa' jo lí^{2} cøø^{2}øø' 'í^{1} tyʉ́^{2}.

13 Joon jileei'21 'in 'uun'21 fi'2 lɨ́ɨ1i lawa yʉʉn21 joon jo ñi1 xiiala 'øøi'21-tsi 'e júu3 tya' 'in ngɨ́1 coon21 tsáa1.

14 Pe 'uunñi2 tyʉ́2 tya' tsacøøi'13 'in nili'3 tsʉ nigalitɨ́ɨ2i 'e jmáa1a 'ii'21 røø21 coon'13 'e tyʉ́2, coon'13 'e gó2.

6

1 Moo21o' nifugɨ jon ilíi2na' tsacøøi'13 coon'13 'e jai'2 lɨ́ɨ2na'. Mo jée1gɨxʉ' 'e júu3 nifu tya' 'e jai'2 lɨ́ɨ2na'. Jo faa'3gɨ' 'e joo'21-tsi' jmoo21o' 'e to2 do 'e jo 'ee to2 'íi3in. Jo faa'3gɨ' 'e 'ná1 litsaa'1-tsi tsá2 Dios.

2 Jon'gɨ faa'3 tya' 'e saai21 tsá2 jmɨɨ21 sɨ 'e toon1 tsá2 cwoo21 tya' tsá2 'ee. Jon'gɨ faa'3a' tya' mi jiin'1in tsá2 jee212 'lɨɨ212 sɨ mi lisá2 'ii'21 lɨ tyéi1 'ee.

3 Moo21o' nifugɨ wa'a cwó2o Dios la jon.

4-6 Jo lí2 tsatyéein1gɨ tsá2 túnˀ tyani Dios doñi'iin 'in niga'ii'21 'e júu3 tya' Dios joon gatʉʉ2o túnˀ. Tsʉ 'in nigatí2-tsi 'e tyʉ́2 'e cwo'2o Dios tsá2 joon niga'ii'21mo Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios joon gali'iin212in 'e júu3 tyʉ́2 tya' Dios joon gangóo1o 'e 'ii'21 tya' 'e juncwii21 ijó1 wana tʉʉ2o 'e júu3 do lawa'a 'e 'ña'a gataain1 'in Jóon1 Dios tsaa'1 crúu13 do, ungøø1ni 'ido jee212 tsá2 fúui1.

7 'In 'ii'21 'e júu3 do coon'21 túnˀ lɨ́ɨ1i la lɨ́1 cwoo'13 'wó2 mo tsáa1 jmɨ́1 ni do tɨ́2 coon'13 naa'13. Joon cwo'2xʉ 'e jmaai1 to2 tya'a 'in gajɨ́ɨ2ɨ do. Nacwaa'3mo 'e 'wó2 do tya' Dios.

8 Pe wana gacwo'1o 'e 'wó2 do jiin'13 'motóon1 sɨ toonñíí1 'ee jo 'ee to2 'íi3in 'e 'wó2 do joon tí2 lijmaa1 Dios 'ii'21 tya'a joon lɨ tyéi1 ijún1o 'e 'wó2 do la joon jon ilí2 tya' tsá2 'in jo 'ii'21 'e júu3 ló2.

Sɨjan3an' tá2 taain1-tsi' 'e 'ii'13na' 'e cwo'2o Dios jna'

9 Xʉfiin'13 foo'2na la joon, tsaru'1u', pe lɨ́ɨ2na jo tsangɨ́ɨ2i 'naa' la joon. Tsáai1gɨ-tsii itsangɨ́ɨ2 'naa' 'e tyʉ́2-ʉ jiin'13 la cwó2 Dios tsangɨ́ɨ2 'in nigajmaa1a tiin'13.

10 Tsʉ 'in tyú1mo Dios 'e jo 'íin2-tsi jilaa'21 'e nigajmaa2aa', jon'gɨ 'íin2-tsi xiiala gali'iin212naa' 'in tsaru'1u' catyaai2 joon gauncoon'13 'naa' 'ii 'wii212 tya'a. Joon jmoo2gɨɨ 'elo.

11 Pe 'iin212na jmaa2aa' la jaan21naa' ca lɨtyéi1 'e cwó2-'oo' 'e 'ii'13naa' 'e sɨján2aan' jiin'13 la cwó2-'oo' 'iin212naa' 'in tsaru'1u'.

12 Jo 'iin212na wa' fu'2uu 'naa' pe 'iin212na 'e jmaa2aa' jiin'13 la jmoo1o 'in tsá2 'in 'ii'21i 'e tɨ́ɨ2i jiin'13 la júu3 ga'ɨ́ɨ2 Dios. 'In tsá2 do 'ii'21i 'e tɨ́ɨ2i tsʉ 'wii'13 jo'1o lɨ́ɨ2i joon tá2 taain212-tsi.

13 Joon mo ga'ɨ́ɨ2 Dios júu3 tya' Abraham ga'éi1 'ña'a coon'13 'ido tsʉ jo 'in seein21gɨ 'in feei'1gɨ lagɨ 'ii.

14 Gajin'2in sɨɨ'21ɨ Abraham: "'E la ja'2mo iuncwaa'3na 'nʉ, joon lɨ́ɨ1 fúui1 tyíi1a incwoo'13na 'nʉ."

15 Joon coon'21 túnˀ gasɨjaan1an Abraham 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2 Dios tya'a joon coon'13 la joon ga'ii'21mo 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2 Dios tya'a.

16 Mo 'éi1 tsá2 Dios tsʉ feei'1gɨ 'ido lagɨ 'ii. Pe jo ñí1i tsá2 'e jin'2gɨ mo 'éi1 tsá2 Dios.

17 Tsʉ 'wii'13 joon ga'éi1 'ña'a Dios 'e jai'2 'e júu3 'ɨ́ɨ2 do. Tsʉ gali'iin212in iliñi1i tsá2 'e 'iin212in untsín1 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2 do jo sɨsɨ́ɨ2 jiin'13xʉ. Joon ga'ɨ́ɨ2 Dios 'e júu3 do tya' tsá2 'in 'ii'21 'e tɨ́ɨ2i tya' júu3 do.

18 Joon coon'13 la joon nee21o' 'e sá2 túnˀ júu3 'e jo lí2 lasɨ́ɨ2, 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2 Dios joon 'e ga'éi1 'ña'a. Jee212 'e túnˀ júu3 lo jo lí2 jmaa1a Dios júu3 tajuu21. Joon coon'13 'e túnˀ júu3 do Dios nigacwo'1o jna' coon21 fo'feei'1 tya'a. Dios nigacwoo1 fo'feei'1 tya'a lo tyijna' 'in ningatóo3o' ja'cwoo21o 'e tá2 taain1-tsi' 'e 'ii'13na' 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2 tyi'.

19 Joon 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2 Dios tyi' 'e sɨjaan2an' lɨ la lɨ coon21 ñi'loo'3 tya' barco 'e pí2 tsá2 tsi jmɨɨ21 mo 'iin212 tsá2 ján1 tii2 'e barco do. Tii2 sɨ'ɨ́ɨ1 alma tyi' coon'13 júu3 do jo lí2 tsawíin2 la lɨ 'e barco do. Joon 'e júu3 tyi' lɨ la lɨ ñi'loo'3 do tyʉ́2 sɨtyiin'13 lɨ' caluu 'mɨ'2 'íi1 inʉʉ cwo'1 fee'1 sɨ'2 ñʉ'fú2.

20 Joon ga'í2 Jesús lɨ' caluu lɨ 'íi1 'mɨ'2 do nifu 'e ná1 'wii212 tyi' tsʉ galɨ́ɨ1i untsá2 'in tyiin2gɨ nifu coon21 tøøi2 la galɨ́ɨ1i Melquisedec.

7

Jesús lɨ́ɨ1i ca'ii'13mo untsá2 coon'13 Melquisedec

1 Joon 'in Melquisedec do lɨ́ɨ1i røøi13 tya' coon21 fuu21 sii21 Salem, joon galɨ́ɨ1i untsá2 tya' Dios 'in ñii1gɨ. Joon mo gajai'2 Abraham fu lɨ gali'2ɨ 'in røøi13 catyaai2 do gacwo'ɨ́ɨ1 Melquisedec ngafee'13 ni 'ido joon gauncwaa'3 ni 'ido.

2 Joon Abraham do gacwo'1o 'ido ca'ii'13 jee212 dyá2 'ii'21 tya' jilaa'21 'e galɨ'1ɨ coon'13 'nii21 do. 'In Melquisedec 'øøi'21-tsi tsá2 'e sii21 nifu, "røøi13 'in jmoo1o 'ii'21 røø21"; pe joon 'e sii21 'ii jon, "røøi13 tya' 'e jmoo1o tyʉ́2 'íi1-tsi tsá2". Tsʉ 'in Melquisedec do lɨ́ɨ1i røøi13 tya' Salem, 'e 'øøi'21-tsi tsá2, "'e jmoo1o tyʉ́2 'íi1-tsi tsá2".

3 Joon jo 'in sáa3, jmii21 seein21 tya'a jon'gɨ tsacøøi'13 tya'a seein21. Jo 'e júu3 sá2 mo galiseein21 jon'gɨ tya' mo júun2in. Joon la joon 'e lí2 lɨ́ɨ1i Jóon1 Dios, untsá2-a 'ii coon21 tøø2mo.

4 'Í2du'-'oo' xiiala galɨ́ɨ1 Melquisedec do jaain21 tsafeei'1 'e gacwo'1 'lɨɨ212 tsafeei'1 tyi' Abraham 'ii ca'ii'13 jee212 dyá2 'ii'21 tya' jilaa'21 'e galɨ'1ɨ tya' 'in røøi13 catyaai2 do.

5 Joon 'in júnˀ tya' Leví, 'in galɨ́iiˀ untsáˀ, 'náˀ 'iiˀˀ¹i ca'iiˀ¹³ jeeˀ¹² dyáˀ 'iiˀˀ¹ tya' tsaruuˀˀ¹i do jiinˀ¹³ la toˀ tyʉˀ ley tya' Moisés xʉfiinˀ¹³ jileeiˀˀ¹ 'ido la 'ooˀˀ¹ júnˀ tya' Abraham 'ii.

6 Pe Melquisedec fiinˀ¹³ jon' tyiiaˀ¹² Leví ga'iiˀˀ¹mo ca'iiˀ¹³ jeeˀ¹² dyáˀ 'iiˀˀ¹gɨ jiinˀ¹³ 'e nigajnaˀ²a Abraham 'in ga'iiˀˀ¹i 'e júuˀ³ ga'ɨ́ɨˀ²ɨ Dios, joon mo ngayuuiˀ¹³ joon gauncwaaiˀ³ Melquisedec Abraham do.

7 Joon jileeˀˀ¹mo ñiˀ¹i 'e feeiˀ¹gɨ 'ii 'in uncwaaiˀ³ tsáˀ lagɨ 'in nicwaaiˀ³ do.

8 Joon la 'ooˀˀ¹ jna' 'in tsañʉʉˀ¹ 'in 'iiˀˀ¹ 'e ca'iiˀ¹³ jeeˀ¹² dyáˀ 'iiˀˀ¹ 'e cwóˀ²o tsáˀ jmaiˀ² tsañʉʉˀ¹ 'in júunˀ²mo 'i. Pe faaˀˀ¹a ni jíˀ tya' Dios cwáain¹ tya' Melquisedec 'e seenˀˀ¹mo 'i coonˀˀ¹ tøøˀˀ¹mo.

9 Abraham gacwóˀ²o Melquisedec ca'iiˀ¹³ jeeˀ¹² dyáˀ 'iiˀˀ¹ 'e gajnaˀ²a do. Joon xʉfiinˀ¹³ jo mo galiseeinˀˀ¹gɨ Leví coonˀ¹³ jileeiˀˀ¹ untsáˀ 'in lɨ́ɨˀ¹i júnˀ tya'a 'in 'iiˀˀ¹ 'e ca'iiˀ¹³ jeeˀ¹² dyáˀ 'iiˀˀ¹ 'e ciˀ tsaruuˀˀ¹i lawa'a gacwoˀ¹o jon Melquisedec 'e ca'iiˀ¹³ jeeˀ¹² dyáˀ 'iiˀˀ¹ do tsʉ

10 Líˀ-i 'øøˀˀ¹-tsi tsáˀ 'e 'in tsáˀ do táaˀ¹i tsi cuerpo tya' 'lɨɨˀ¹² tsafeeiˀ¹ Abraham, jeeˀ¹² júnˀ tya'a, mo gacwo'ɨɨˀ¹ɨ Melquisedec ngafeeiˀ¹³ 'ii. Joon mo gatyíˀ Abraham gatyíˀ-i jon júnˀ tya'a.

11 Wana líˀ líiˀ²in tsáˀ Israel tsáˀ tyúˀ¹i tyani Dios coonˀ¹³ 'e toˀ jmooˀ¹o 'in untsáˀ 'in lɨ́ɨiˀ¹ júnˀ tya' Leví jo 'néiˀ²gɨ jaainˀˀ¹ untsáˀ 'in lɨ́ɨˀ¹i la lɨ́ɨiˀ¹ Melquisedec. ('Iin tsáˀ Israel do ga'iiˀˀ¹mo 'e ley do 'wiiˀ¹³ 'in untsáˀ do.) Ilíinˀ²mo untsáˀ 'in lɨ́ɨiˀ¹ júnˀ tya' Aarón.

12 Tsʉ wana gaunsɨ́ɨˀ²i tsáˀ 'in líˀ líiˀ²in untsáˀ tya'a 'náˀ-a jon unsɨ́ɨˀ²i ley tya'a.

13 Joon Ña'ñʉˀ¹ʉ' Jesús lɨ́ɨˀ¹i júnˀ tya' Judá. Joon jiinˀ¹³ jaainˀˀ¹ jeeˀ¹² júnˀ tya' Judá do galɨ́ɨiˀ¹ untsáˀ coonˀ¹³ 'e ley do.

14 Joon ñiˀ¹i tsáˀ 'e Ña'ñʉˀ¹ʉ' lɨ́ɨˀ¹i júnˀ tya' Judá. Joon Moisés jo gajinˀ²in jiinˀ¹³xʉ wa' iliseeinˀˀ¹ untsáˀ jeeˀ¹² júnˀ tya' Judá do.

15 Joon 'áaiˀ¹gɨ liñiˀ¹i tsáˀ 'e galisɨ́ɨˀ²i 'e ley do tsʉ 'in untsáˀ 'múuiˀ do-o lɨ́ɨˀ¹i la galɨ́ˀ¹i Melquisedec.

16 Joon jo galɨ́ɨˀ¹i untsáˀ tsʉ 'wiiˀ¹³ coonˀˀ¹ ley gajinˀ² 'e jiinˀ¹³ júnˀ tya' Leví líˀ líiˀ²in untsáˀ. Pe galɨ́ɨˀ¹i Jesús untsáˀ tsʉ 'wiiˀ¹³ 'iiˀˀ¹ tya' coonˀˀ¹ juncwiiˀˀ¹ tya'a 'e jo tyéiˀ¹.

17 Tsʉ la lo-o jinˀ² Dios Jmiiˀˀ¹ 'wiiˀ¹² tya'a:

'Ñʉ-ʉ lɨ́ɨˀ²u'u jaainˀˀ¹ untsáˀ coonˀˀ¹ tøøˀ²mo,
coonˀˀ¹ untsáˀ lɨ́ɨˀ²u'u la lɨˀ 'e galɨ́ɨiˀ¹ Melquisedec.

18 Joon coonˀ¹³ la joon 'e ley do 'e galisáˀ la mo jéeiˀ¹ ga'ínˀ¹mo tsʉ jo 'gøøiˀ¹³ joon jo 'ee toˀ galiˀíinˀ³.

19 Tsʉ 'e ley tya' Moisés do jo líˀ jmaaˀ¹a 'e tyʉˀ tyani Dios jiinˀ¹³xʉ. Joon cwáain¹³ tya' 'e ley do sáˀ coonˀˀ¹ 'e 'ɨɨˀ¹³-tsi' 'e tyúˀ²gɨ, joon coonˀ¹³ 'e joon itsatyéenˀ¹na' coonˀ¹³ Dios.

20 Joon Dios ga'eiˀ¹ 'ña'a ilíiˀ²in 'ido untsáˀ.

21 'In untsáˀ catyaaiˀ gangatáaˀ¹i toˀ untsáˀ pe jo ga'éeˀ¹i Dios 'ña'a wa' jmáˀ¹ 'ido untsáˀ. Pe 'in untsáˀ do ga'íˀ²i toˀ tya' tsʉ 'wiiˀ¹³ ga'eiˀ¹ Dios 'ña'a tsʉ ni jíˀ tya' Dios gajinˀ¹in:

'E ni ga'éeˀ¹i Dios 'ña'a, joon jo gaunsɨ́ɨˀ²igɨ 'e najinˀ²in:

"'Ñʉ-ʉ lɨ́ɨˀ¹u'u jaainˀˀ¹ untsáˀ coon ˀˀ¹ tøøˀ²mo,
ca 'iiˀ¹³mo untsáˀ lɨ́ɨˀ¹u'u coonˀ¹³ Melquisedec."

22 Joon mo ga'íˀ²i Jesús toˀ tya' untsáˀ gajmaaˀ¹a Dios júuˀ³ 'e tyúˀ²gɨ 'e júuˀ³ 'múuiˀ ga'ɨ́ɨˀ²ɨ do tya' xiiala ijmáaˀ¹a tiinˀ¹³ tsáˀ lagɨ 'e júuˀ³ ga'ɨ́ɨˀ² nifu.

23 Gangafúuˀ¹mo 'in untsáˀ catyaaiˀ do tsʉ mo gajúunˀ²in jo líˀ jmáˀ¹gɨ toˀ tya'a.

24 Pe Jesús do jo gajúunˀ¹in wa'a 'náˀ cwoˀ²o tsáˀ xeeiˀˀ¹ toˀ tya'a 'e líiˀ²in untsáˀ.

25 Tsʉ 'wiiˀ¹³ joon 'in Jesus do líˀ-i jmáaˀ¹a tiinˀ¹³ jileeiˀˀ¹ 'in tsatyéeinˀ¹ coonˀ¹³ Dios 'wiiˀ¹³ 'ii tsʉ seenˀˀ¹mo Jesús coonˀˀ¹ tøøˀ²mo joon mɨ́ˀ¹ɨ tyani Dios Jmiiˀˀ¹ 'wiiˀ¹² tya' tsáˀ.

26 Coonˀ¹³ la joon Jesus galɨ́ɨˀ¹i untsáˀ 'in tyiinˀ²gɨ nifu 'in 'néiˀ¹na'. Joon jiinˀ¹³ la 'ɨˀ¹-tsi Dios Jmiiˀˀ¹ la joon jon 'ɨˀ¹-tsi 'ii, jo jmooˀ¹o 'e góˀ² jon'gɨ 'nooˀ¹o tsaaˀ. Jo taainˀ¹²gɨ lagɨ coonˀ¹³ 'in røøiˀˀ¹ tsaaˀ joon Dios gasaaiˀˀ¹ 'ii ñíiˀ¹gɨ lagɨ tya'cwiiˀˀ¹.

27 Joon jo lɨ́ɨˀ¹i la lɨ́ɨiˀ¹ 'in untsáˀ 'in tyiinˀ²gɨ nifu catyaaiˀ do 'in 'náˀ jngaaiˀ¹³ jooˀˀ¹ la coonˀˀ¹ jmɨɨˀ¹² 'wiiˀ¹³ tsaaˀ tya' tsáˀ. 'Náˀ jngaaiˀ¹³ 'ido jooˀˀ¹ tya' tsaaˀ tya' 'ña'a nifu joon mo ngayuuiˀ¹³ joon líˀ jngaaiˀ¹³ jooˀˀ¹ tya' tsaaˀ tya' tsáˀ catyaaiˀ. Pe mo gacwóiˀ¹ 'ña'a Jesús coonˀˀ¹ naaˀ¹³ gacwóiˀ¹ 'ña'a tya' tsaaˀ tya' jileeiˀˀ¹ coonti.

28 'E ley tya' Moisés gatyiiˀ¹³in tsáˀ, 'in jo líˀ cwoˀ² píˀ³ yaai wa' jmáaˀ¹a la 'iinˀ¹²in Dios, ilíiˀ²in untsáˀ 'in tyiinˀ²gɨ nifu pe mo ngayuuiˀ¹³ 'e ley do Dios, coonˀ¹³ 'e júuˀ³ ga'eiˀ¹ 'ña'a, gatyiiˀ¹³in Jóonˀ¹on ilíiˀ²in untsáˀ 'in tyiinˀ²gɨ nifu. Joon la joon jiinˀ¹³ coonˀˀ¹ tsaaˀ jo líˀ sáˀ tya'a coonˀˀ¹ tøøˀ²mo.

8

Jesús lɨ́ɨˀ¹i 'in faaˀˀ¹a 'wiiˀ¹² tya' tsáˀ coonˀ¹³ júuˀ³ 'múuiˀ ga'ɨ́ɨˀ² Dios

1 Jilaaˀˀ¹ 'e tyiinˀ²gɨ 'e sɨ́ɨˀ¹³ɨ' lo 'e 'in untsáˀ 'in tyiinˀ²gɨ nifu tyi' lɨ́ɨˀ¹i untsáˀ la galɨ́ɨiˀ¹ Melquisedec do joon gacwóˀ²o lɨ' cwooˀˀ¹o Dios Jmiiˀˀ¹ tsáaˀ¹ 'in tyíinˀ¹ ñʉ'fúˀ².

2 Joon do-o lɨ́ɨˀ¹i toˀ untsáˀ tsi inúʉ cwoˀ¹ feeˀ¹ siˀ² do 'e gajmaaˀ¹³ Ña'ñʉˀ¹o' jon' gajmaaˀ¹³a tsáˀ.

3 Nigatyiiˀ¹³in Dios Jmiiˀˀ¹ jileeiˀˀ¹ untsáˀ 'in tyiinˀ²gɨ nifu wa icwoˀ²o faˀ¹ joon jngaaiˀ¹³ jooˀˀ¹ 'wiiˀ¹² tya' tsáˀ tsʉ 'wiiˀ¹³ joon 'náˀ lisáˀ coonˀˀ¹ 'e cwoˀ¹ Jesucristo Dios Jmiiˀˀ¹.

4 Joon wana taain^{212}gɨ Jesús juncwii^{21} jo
lí^{2} wa'a ilíí^{2}in untsá tsʉ seen^{21}mo untsá^{2} fu
juncwii^{21} 'in cwo'^{1} fa'^{1} Dios jiin'^{13} la ley tyʉ'^{2}
Moisés.
5 Pe 'in untsá^{2} do cwoo^{1}o fa'^{1} 'e lɨ la lɨ
'iin'^{3} tya' fa'^{1} la jai'^{2} 'e sá^{2} ñʉ'fú^{2}. Nee^{21}o'
'e lɨ la lɨ jiin'^{13} 'e sá^{2} ñʉ'fú^{2} tsʉ mo gajin'^{2}in
Dios sɨɨ'^{21} Moisés xiiala 'ná jmáa^{1}a 'e 'nʉ́^{1}
'mɨ'^{2} santuario do gajin'^{2}in: "Cón^{2}du' cwáain^{1}
jiin'^{13} la niga'e'^{2}ee 'nʉ ni moo'^{21} do joon la
joon jmaa'^{13}a."
6 Pe Cristo, 'in lɨ́ɨ^{1}i untsá^{2} tyi' ga'í^{2}i coon^{21}
to^{2} tyʉ́^{2}gɨ lagɨ 'e tsáai^{2} do tsʉ tyʉ́^{2}gɨ 'e júu^{3}
ga'ɨ́ɨ^{2} Dios tyi' joon coon'^{13} 'e júu^{3} tyʉ́^{2}gɨ do
faa'^{21}a Cristo 'wii^{212} tyi'.
7 Tsʉ wa mo'o jo 'ee 'ná^{1}gɨ 'e júu^{3} nifu 'e
ga'ɨ́ɨ^{2} Dios joon jo 'ee 'ná^{1}gɨ 'e júu^{3} 'e ga'ɨ́ɨ^{2}
Dios lɨ gatɨ́^{2} tún^{2}.
8 Pe Dios tsee'^{1}i 'in ga'ii'^{21} 'e júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2} nifu
jo galɨ́^{2} tyúu^{1}i coon'^{13} 'e joon tsʉ ni jí^{2} tya'a
gajin'^{2}in:
Jin'^{2}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ': Ijó^{2} coon^{21} jmɨɨ^{212} mi sɨ́ɨ^{3}na
coon^{21} júu^{3} 'múui^{2} coon'^{13} tsá^{2} Israel
joongɨ coon'^{13} tsá^{2} tya' Judá.
9 Jo ilɨ́^{1} la lɨ júu^{3} gasɨ́ɨ^{3}na coon'^{13} 'lɨɨ^{212}
tsacøøi'^{13} tya'a 'e jmɨɨ^{212} mo ga-
son'^{3}oon cwoo^{21}o joon ga'wóo^{2}na
cwoo'^{13} lɨ sii^{21} Egipto.
Tsʉ jo gauntsíin^{1} 'in tsá^{2} do 'e júu^{3} tyiia.
Joon tsʉ 'wii'^{13} joon jo gaunjíi^{2}na 'in tsá^{2} do,
jin'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.
10 'E júu^{3} 'múui^{2} isɨ́ɨ^{3}na coon'^{13} 'in tsá^{2} Israel
mo gangɨ́ɨ^{1} jmɨɨ^{212} joon 'e lɨ la lɨ 'elo,
jin'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ': 'E júu^{3} 'e sɨ́ɨ^{3}na tya' 'in
tsá^{2} do 'e lɨ́^{1} lawa'a 'e 'ɨ^{1}-tsi yaamo
jiin'^{13} la 'ɨ^{1}-tsii.
Lawa'a 'e tóon^{3}oon júu^{3} tyiia tsi alma tya'a.
Joon jna-a ilíi^{2}na Dios tya'a joon 'ii-gɨ ilíi^{2}in
tsá^{2} tyiia.
11 Joon jo 'ná^{1} 'e'^{2}gɨ la jaain^{21} la jaain^{21} xiiala
licwii^{1}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ'.
Jo 'ná^{1} 'e'^{2}gɨ tsagoo^{1}o jon'gɨ tsaruu'^{21}i.
Tsʉ jilee'^{21}mo inlicwii^{1}in jna. La 'in pi'^{3} la 'in
cøøi'^{13} jee^{212} 'ii inlicwii^{1}in jna.
12 Joon ilifeei'^{1}-tsii tya' jilaa'^{21} 'e gó^{2} tya'a,
Joon jo tɨ'^{3}gɨ-tsii tsaa^{2} niga'noo^{1}o.
13 Joon mo fee'^{21}i Dios tsá^{2} cwáain^{1} tya'
coon^{21} júu^{3} 'múui^{2} ijmáa^{1}a tya'a lawa'a 'e
jmoo^{1}o júu^{3} 'e nitsáa^{2}mo 'e júu^{3} gajmaa^{1}a
nifu do. Joon 'e júu^{3} nitsáai^{2} nisɨɨn'^{13}mo joon
tɨ li tyé^{1}mo.

9

Cwáain^{1} tya' 'e cwo'^{1} si'^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} coon'^{13} 'e cwo'^{1} si'^{2} ñʉ'fú^{2}

1 Joon júu^{3} 'e sá^{2} nifu do gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} xiiala
iun'goo^{21}o tsá^{2} Dios pe tsi coon^{21} inʉʉ cwo'^{1}
si'^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
2 Joon 'e cwo'^{1} si'^{2} do lɨ la lɨ coon^{21} 'nʉ́^{1} 'mɨ'^{2}
lí^{1} tún^{2} 'ii'^{13} tsi do. Joon gaunsii^{21} tsá^{2} 'e tsi lɨ
tsataai^{2} untsá^{2} nifu do, lɨ nacwaai'^{3}. Joon tsi
do si'^{2} coon^{21} candelero coon'^{13} coon^{21} mesa
lɨ náa^{1} 'iñi'^{1} nacwaai'^{3}.
3 Joon lɨ' caluu 'e 'mɨ'^{2} 'íi^{1} tsi do gaunsii^{21}
tsá^{2}, lɨ nacwaai'^{3} 'áai^{1}gɨ.
4 Joon tsi do-o si'^{2} coon^{21} altar lɨ jun^{1}
untsá^{2} fuu^{212} sán^{2}. Si'^{2}i jon inʉʉ lɨ tí^{2} tún^{2}
do coon^{21} cwóo^{1} toon^{212} cwanáa^{13} la caain^{21}
tsaa'^{1} dó^{2}. Joon 'e cwóo^{1} do gaunsii^{21} tsá^{2},
cwóo^{1} tya' júu^{3} ga'ɨ́ɨ^{2} Dios. Joon tsi cwóo^{1} do
si'^{2}i coon^{21} tsʉʉ^{2} si 'ó^{1}o maná. Tsi joon 'yʉ
coon^{21} 'mo'ú^{2} tya' Aarón 'e ganii'^{13}. Tsi joon
jon taa'^{13} 'e cuu^{212} 'e toon^{212}on júu^{3} tyaa'^{13}
júu^{3} 'e ga'ɨ́ɨ^{2} Dios mo nifu.
5 Joon ni cwóo^{1} do téein^{2} 'in gái^{1} querubines tsí^{2} cwáa^{1} 'in lɨ́ɨ^{1}i la lí^{1} 'e 'ya'^{2}gɨ tya'
Dios. Joon si'ɨ́ɨ^{1} cwáa^{1}a ni cwóo^{1} do lɨ cwo'^{1}o
untsá^{2} fa'^{1} tya' tsaa^{2} tya' tsá^{2}. Pe jo fuu^{212}gɨɨ
'naa' 'láai^{2} 'e júu^{3} lo.
6 Joon mo ga'yee^{21}i ganá^{1} tyʉ́^{2} jilaa'^{21} joon
la joon gangataa^{2}i untsá^{2} la coon^{21} jmɨɨ^{212}
inʉʉ cwo'^{1} 'nʉ́^{1} 'mɨ'^{2} nifu do 'e un'goo^{21}o Dios
jiin'^{13} la tɨɨsi'^{2}.
7 Pe jiin'^{13} 'in untsá^{2} 'in tyiin^{2}gɨ nifu lí^{2}
tsa'í^{2}i coon^{21} naa'^{13} la coon^{21} jiin^{21} lɨ tsi
lɨ gatɨ́^{2} tún^{2} do. Joon mi tsa'í^{1}i do 'ná^{1}
nityaan^{1}an jmɨ^{1} tya' joo'^{21} 'e lɨ́^{1} lawa coon^{21}
fa'^{1} tya' tsaa^{2} tya' 'ña'a joongɨ tya' tsaa^{2} tya'
tsá^{2} catyaai^{2} do.
8 Joon coon'^{13} 'ii'^{21} tya' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'
Dios lí^{2}-i 'øøi'^{21}-tsi' 'e la 'ɨɨ^{212} jmaai^{21}gɨ to^{2} 'e
cwo'^{1} 'nʉ́^{1} 'mɨ'^{2} gasi'^{2} nifu do 'e un'goo^{21}o tsá^{2}
Dios sɨjnɨɨ'^{13}mo tsi do. Lɨ cwaai'^{3}gɨ 'áai^{1} do.
9 Joon jilaa'^{21} 'elo lawa coon^{21} cwáan^{1}mo
tya' nano. Tsʉ jilaa'^{21} fa'^{1} 'e gacwó^{2} tsá^{2}
'yiia'^{13} joon coon'^{13} jileei'^{21} joo'^{21} 'in gajn-
gaai'^{13} tsá^{2} 'e cwoo'^{13}i Dios 'wii'^{13} tsaa^{2} tya'
tsá^{2} jo lilí^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} 'e tyʉ́^{2} la joon.
10 Jilaa'^{21} 'elo jmaai^{1} to^{2} jiin'^{13} coon'^{13} 'e
gøø'^{21}ø tsá^{2} joon coon'^{13} 'e 'uun'^{21}un tsá^{2}
joongɨ coon'^{13} xiiala lo'^{2} tsá^{2}. Jmaai'^{2} 'e sá^{2}
lɨ caluu tsá^{2} 'elo joon jmaai^{1} to^{2} jiin'^{13} ca mi
unsɨ́ɨ^{2}i Dios jilaa'^{21} 'elo.
11 Pe nijó^{2} Cristo joon nano lɨ́ɨ^{1}i untsá^{2} 'in
tyiin^{2}gɨ nifu tya' jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2}gɨ 'e nigajó^{2}.
Joon 'e cwo'^{1} lɨ lɨ́ɨ^{1}i untsá^{2} 'e tyʉ́^{2}gɨ joon jo 'e
sɨ'ná^{2}i. Jon' gajmaa'^{13}a tsá^{2} 'e cwo'^{1} do. Joon
'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e jo si'^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
12 Cristo nigangɨ́ɨ^{1}i lɨ cwaai'^{3} 'áai^{1} joon jon'
coon'^{13} jmɨ^{1} 'øø^{1}i joo'saa'^{21} sɨ joo'xuui^{212} 'ee
pe coon'^{13} jmɨ^{1} 'øø^{1}i 'ña'o. Joon coon'^{13} la
joon ga'í^{2} Cristo lɨ cwaai'^{3} 'áai^{1} ñʉ'fú^{2} coon^{21}
naa'^{13} tya' jileei'^{21} tsá^{2} joon la joon gajmaa^{1}a
itiin'^{13} tsá^{2} coon^{21} tøø^{2}mo.
13 'E la ja'^{2}mo mo xee^{1}i untsá^{2} 'e jmɨ^{1}
tya' joo'tsáa^{1} coon'^{13} jmɨ^{1} tya' chivo joongɨ
coon'^{13} fó^{2} tya' joo'^{21} 'in júun^{2}in ni altar tya'

'in sɨ'leei'21 lí2-i jmáa1a tyúi1 'ido pe jmaai'2 lɨ' caluu-u.

14 Joon wana la joon fee'1gɨ 'ii'21 sá2 tya' jmɨ1 'øø1i Cristo 'in gacwói1 'ña'a Dios jo 'ee sɨ'lee'21i coon'13 'ii'21 tya' Espíritu Tyú2 tya' Dios 'in seein21 coon21 tøø2mo. Joon 'e jmɨ1 'øø1i untyúi1 jna' coon'13 'e 'ɨ1-tsi'. Iuntyúi1 jna' coon'13 jilaa'21 to2 'e jo 'ee to2 'íi3in ilí2 jmoo21o' la to2 tyʉ'2 Dios 'in jiin'1.

15 Tsʉ coon'13 la joon 'in Jesucristo galɨ́i1i 'in lí2 faa'21a 'wii212 tyi' coon'13 'e júu3 'múui2 do. Joon coon'13 la joon lí2-i 'ii'21 'in nigatǿ2ø Dios 'e gatɨ́i2i 'e ta'2a coon21 tøø2mo jiin'13 la júu3 ga'ɨ́i2 Dios. Tsʉ Cristo gajúun2in gatyí2 jilaa'21 tsaa2 'e ga'noo1o tsá2 'in seein21 la jee212 tyʉ'2gɨ to2 'e ley tya' Moisés do.

16 Tsʉ mo naroon1on coon21 jí2 tya' tyíia3 tya' tsá2 ce 'ná1 júun2in 'in tsá2 'in gajmaa1a 'e jí2 do joongɨ ilí2 jmaa1a coon'21 'e la jin'2 jí2 do.

17 Jo 'ee to2 'íi3in 'e jí2 do la jee212 seein21gɨ 'in gajmaa1a 'e jí2 do. 'Íi3mo to2 'e jí2 do mi yuui'13 júun2in 'in gajmaa1a.

18 Tsʉ 'wii'13 joon 'e júu3 nifu do gali'íi3mo to2 mo ngayuui'13 gatoon1on jmɨ1 'øø1i joo'núu3.

19 Tsʉ Moisés do gajma'2a júu3 jileei'21 'in tsá2 do jilaa'21 júu3 tya' ley joon mo ngayuui'13 joon gauncwii'1i capoo212 jnú2 joo'saa'21 yúun2 coon'13 coon21 nii212 sɨɨ2 sii21 hisopo. Gauncwii'1i 'e do coon'13 jmɨ1 joo'xuui21 coon'13 jmɨ1 chivo sɨcaai'21 jmɨɨ21 joon gaxee1i 'e jmɨ1 do ni jí2 tya' ley do joongɨ jileei'21 'in tsá2 do.

20 Joon gajin'2in: "'E jmɨ1 lo jmoo1o jai'2 'e júu3 'e ni'ɨ́i2 Dios tyi'naa'."

21 Joon gaxee1i Moisés 'e jmɨ1 do ni 'e cwo'1 'nú1 'mɨ'2 joongɨ ni jilaa'21 'e jmaai'2 to2 inʉʉ cwo'1 do.

22 Coon'13 'e ley do jilaa'21 'e 'ná1 lityú2 jiin'13 coon'13 jmɨ1. Joon wa jo tʉʉn21 jmɨ1 jo lí1 'íin2 tsaa2 tya' tsá2.

Mo gajúuin1 Cristo gatyí2i tsaa2 tya' tsá2

23 Tsʉ la joon 'e tyiin2 'e li tyú2 coon'21 jmɨ1 'øøi2 joo'21 'e cwo'1 'e si'2 ni cwoo'13 juncwii21 'e lɨ la lɨ 'e cwo'1 si'2 ñʉ'fú2. Pe 'e cwo'1 si'2 ñʉ'fú2 'ná1 jmɨ1 'e tyiin2gɨ lagɨ jmɨ1 tya' joo'21.

24 Tsʉ Cristo jo ga'í2i 'e cwo'1 'e gajmaa'13 tsá2 'e jiin'13 lɨ la lɨ 'e cwo'1 'e jai'2. Pe Cristo ga'í2i fu ñʉ'fú2 joon nano siin'13in mɨɨ1ɨ tyani Dios Jmii21 'wii212 tyi'.

25 Pe Cristo jo gacwói1 'ña'a 'láai2 naa'13 la jmoo1o 'in untsá2 'in tyiin2gɨ nifu tya' tsá2 Israel tsataa212i lɨ nacwaai'3 'áai1gɨ coon21 naa'13 la coon21 jiin21 'e cwo'1o fa'1 'e lɨ́1 jmɨ1 pe jon' jmɨ1 'øø2i 'ña'a 'e jmɨ1 do.

26 Wa gajmaa1a Cristo la jmoo1o 'in untsá2 do 'e 'ná2 júun2in 'láai2 naa'13 ca la mo garoon1on juncwii21. Pe nano mi tɨ́2 lityéi1 coon21 naa'13 gajnéi1 Cristo 'e cwoi1 'ña'a lawa coon21 fa'1 'e 'íin2 jilaa'21 'ii'21 tya' tsaa2.

27 La joon jilee'21mo tsá2 'ná1 júuin2 coon21 naa'13 joon mi yuui'13 joon ilisá2 'ii'21 tya'a.

28 La joon Cristo jon gacwói1 'ña'a coon21 naa'13 lawa coon21 fa'1 'e tyí2i tsaa2 tya' tsá2 fúui1. Joon ijnéi1 túnʉ1 jon' wa' tyí2i tsaa2 tya' tsá2 pe 'e jmáa1a tiin'13 jileei'21 'in sɨjéein1 'ii.

10

1 'E ley tya' Moisés jo lɨ la lɨ 'e tyú2 ijó1, 'e lɨ́i1 jiin'13 la lɨ́1 'iin'3 tya' 'e joon.

2 Tsʉ 'e ley do coon'13 'e fa'1 'e cwó2o tsa2 la coon21 jiin21 jo lí2 untyúu2i 'in tsá2 'in ningatyéein1 coon'13 Dios 'wii212 'e fa'1 do. Tsʉ wana lí2 untyúu2i 'e ley do tsá2 'e ján2an 'in tsá2 do cwoo1o 'e fa'1 do tsʉ jo li'3gɨ røø2i tsaa2 mo ngayuui'13 ga'íin2 tsaa2 tyá'a.

3 Pe 'e fa'1 'e cwó1o 'in untsá2 do 'e jmoo1o 'e tɨɨ'13-tsi tsá2 'e tsaa2 niga'noo1on la coon21 jiin21.

4 Tsʉ 'e jmɨ1 tya' joo'21 joongɨ tya' chivo jo jmɨɨ212 wa'a lí2 'íin2 tsaa2 tya' tsá2 coon'13 'e joon.

5 Tsʉ 'wii'13 joon mo ga'í2i Cristo ni cwoo'13 juncwii21 gajin'2in sɨɨ'21ɨ Dios Jmii21:

Jo 'iin212u'un wa'a jngaai'13 tsá2 joo'21 'e cwo'1 'nʉ fa'1,
pe nigatyaa1 'nʉ tyú2 coon21 cuerpo tyiajna 'e cwo'3oo 'nʉ.

6 Jo tɨ1-'o'o 'in joo'núu3 'in júuin2 tsá2 'e lɨ́1 fa'1 jon'gɨ tɨ1-'o'o 'e fa'1 'e cwo'1 tsá2 'nʉ wa' tyii'1 tsaa2 tya'a.

7 Joon gafuu212uu: "Jna-a goo212oo ijmáa3aa jiin'13 la tɨ1-'o'o, Dios tyiia,
jiin'13 la jin'2 ni jí2 cwáain1 tyiia."

8 Nifu jin'2 'e júu3 do 'e jo 'iin212 Dios jon'gɨ tɨ1-tsi Dios jileei'21 joo'núu3 jngaai'13 tsá2 'e cwó2 tsá2 lawa coon21 fa'1 jon'gɨ 'e fa'1 'e juun1 do wa' tyí2 tsaa2 tya' tsá2 jiin'13 la to2 tyʉ'2 ley.

9 Joon mo ngayuui'13 joon gajin'2in: "Jna-a goo212oo ijmáa3aa jiin'13 la tɨ1-'o'o, Dios tyiia." 'E 'øøi'21-tsi tsá2 jin'2 'e nisuun2mo 'e fa'1 'e gacwó2 tsá2 nifu joon la joon i'í2i fa'1 lɨ gatɨ́2 túnʉ2.

10 Joon Dios gajmee1i jna' tsá2 tya'a tsʉ Jesucristo gajmaa1a jiin'13 la tɨ1-tsi Dios mo gacwói1 'ña'a lawa coon21 fa'1 coon21 naa'13 tya' jileei'21.

11 Jileei'21 untsá2 tya' tsá2 Israel jmoo1o to2 tya'a la coon21 jmɨɨ212 joon cwoo1o 'láai2 naa'13 'e fa'1 ruui'21 'e fa'1 gacwoo1o la mo jéei1 xʉfiin'13 'e fa'1 'e cwoo1o do jo lí2 tyí2 tsaa2 tya' tsá2.

12 Pe Jesucristo gacwoo1o coon21 fa'1 tya' tsaa2 tya' tsá2 'e taa'21 coon21 tøø2mo, joon mo ngayuui'13 joon gacwó2o lɨ' cwoo21 Dios Jmii21 tsáa1.

13 Do-o tyíin1in sijáan13an ca mi tyéi1 Dios 'in 'ei'1 'ii 'wii212 tɨɨ2ɨ.

14 Tsʉ coon'13 'e coon21 fa'1 do gauntyúu2i
Cristo jileei'21 'in líi2in tsá2 tya' Dios coon21
tøø2mo.
15 Joon 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios røø21 jon
faa'21a tsʉ gajin'2in nifu:
16 'E júu3 'múui2 ijmáa3aa coon'13 'ido mi
ngíii2 jmii212 joon ilí la lí 'elo, jin'2
Ña'ñʉ'1ʉ':
Itóon3oon júu3 tyiia tsi alma tya'a,
joon i'i1-tsi la 'i1-tsii jna.
17 Joon mo ngayuui'13 joon gajin'2 'in Espíritu
do:
Jiin'13 coon21 naa'13 'e ti'1gi-tsii tsaa2 tya'a
jon'gi 'e gó2 'e nigajmaa1a.
18 Joon coon'13 la joon mo ga'íin2 tsaa2 tya'a
jo 'ná1gi cwoo1o tsá2 fa'1 tya' tsaa2 tya'a.

'Ná1-a tsatyéen1na' coon'13 Dios

19 Tsʉ 'wii'13 joon, tsaru'1u', lí2-i tsatóo3o'
jo cu'2-tsi' li nacwaai'3 'áai1gi 'wii'13 cwáain1
tya' jmi1 'øø2i Jesucristo. Lí2-i tsaa21a' 'e
fu1 'múui2 joongi 'e jiin'1 'e ganá1 Jesucristo,
coon21 fu1 'e ngó1o li' caluu li 'íi1 'mi'2 do.
20 Ganá1 Jesucristo 'e fu1 do mo ga'giii1i 'e
'mi'2 'íi1 do 'e 'øøi'21-tsi tsá2 cuerpo tya'o mo
gajúun2in.
21 Joon Jesús líii1i untsá2 tsafeei'1 tyi' tsi
inʉʉ cwo'1 tya' Dios.
22 Joon tsʉ 'wii'13 joon 'ná1-a tsatyéen1na'
coon'13 Dios 'e jo tóin1 'øøi'21-tsi' joon jo
cu'2-tsi' 'e tsáai1-tsi' tsʉ Jesús do nigauntyúu2i
jna' coon'13 'e 'i1-tsi' 'e coon'13 joon li'3gi
jna' 'e røø2na' tsaa2, joon cuerpo tyi' sijgii1i
coon'13 jmii21 tyʉ́2.
23 Cwoseen21mo' tá2 taain212-tsi' coon'13 'e
jai'2 líi2na' tsʉ Dios Jmii21 iuntsíin2in 'e júu3
ga'íi2i tyijna'.
24 Joon cwo'øøi'21-tsi' xiiala lí2 cwóo3o'
cwáain1 la jaain21 la jaan21na' 'e 'ii212mo
ruu'21i joon jmaa1a 'e tyʉ́2.
25 Jo jmoo21o' la jmoo1o 'inlíii13 'in jo un-
caain21 coon'13 jna' 'e ungoo21o' Dios. Pe
'ná1-a tyá2a'-tsi' la jaain21 la jaan21na'. Joon
'e tyiin2gi jmoo21o' la joon mi nee2e' 'e ni-
jatyéein1 jmii212 mi jó1 Ña'ñʉ'1ʉ'.
26 Tsʉ wana 'naa'1gi' tsaa2 jiin'13 la
'yaai1-tsi' mi yuui'13 licwii21i' 'e júu3 jai'2 do
jo 'e fa'1 sá2gi wa' lí2 tyí2gi tsaa2 tyi'.
27 Jiin'13 'e sá2gi tyi' 'e sijaan3an' 'e jmá1a
Dios 'ii'21 tyi' joon 'e jí2 ico1 i'íin2in jileei'21 'in
'ei'1 Dios.
28 Wa naseein21 jaain21 'in jo jmoo1o
nʉʉ'13ʉn to2 tyʉ'2 ley tya' Moisés joon wana
galiseein21 gái1 gaai21 'in jmoo1o júu3 jai'2
xiiala niga'láa1 'in tsá2 do 'ná2 júun2in 'ido jo
lí2 fúu2 líi2in tsá2 'ii.
29 Wana lí2 la joon coon'13 'in 'láa1 coon'13
ley tya' Moisés, ¿'ee líi2naa' 'e tii2i ilí2 tya' 'in
'øøi'21 Jóon1 Dios joon jo tsáai1-tsi jmi1 'øø2i
'e gatúun2un 'e jmoo1o jai'2 'e júu3 ga'íi2 Dios,
tsʉ coon'13 'e jmi1 do galityúu1mo tsá2? ¿'Ee
líi2naa' ilí2 tya' 'in ungøø1i 'in Espíritu Tyʉ́2
tya' Dios 'in 'iin212in 'ii?
30 Tsʉ né2o' 'in nigajin'2: "Jna-a icóon2oon
tyiia; joongi jna joon incíii3ii." Gajin'2o jon:
"Ña'ñʉ'1ʉ' ijmáa1a 'ii'21 tya' tsá2 tya'a."
31 ¡'Áa1mo wúu1 wa'a xuui'21 tsá2 jac-
woo21o Dios 'in jiin'1!
32 Pe cwotii'13du'-'oo' xiiala gañí2ii' wúu1
la mo jée1 mo ngayuui'13 ga'ii'13naa' 'e júu3
jai'2 'e gajmaa2aa' taa1aa' coon'13 jilaa'21 fa'í3
'e galiseen21naa'.
33 'Inlíii13 'naa' gajíin2in tsá2 'naa' joongi
gajmeei'21 tsá2 'naa' tyani tsá2. Joon 'inlíii13gi
'naa' líi1naa' 'in seein21 tyʉ́2 coon'13 'in ga'e'2
tsá2 wúu1 do.
34 'Naa', fúu2 galíi1naa' 'in tsá2 taai2 'nʉñí3.
Joon gajmaa2aa' jløø'3naa' mo ga'wo'2 tsá2 'e
sá2 tyii', tsʉ ñí2 'naa' 'e fu ñʉ'fú2 'e sá2 'e tyʉ́2gi
tyii' 'e ta'2a coon21 tøø2mo.
35 Tsʉ 'wii'13 joon jo tʉ́2 'naa' 'e jo 'goo2oo'
tsʉ 'áai1gi fee'1 'e jnaa1 tsá2 'in jo cu'2-tsi.
36 Tsʉ 'naa' 'ná1-a taan212naa' tá2 táain2-'oo'
'e jmaa2aa' la 'iin212 Dios joon wa i'ii'13naa' 'e
júu3 ni'íi2i.
37 Tsʉ ni jí2 tya' Dios gajin'2in:
La jmoo no-o ijó1 'in 'ná1 ijó1 joon jo 'áai1
li'iii212gi.
38 Pe 'in seein21 tyʉ́2 coon'13 Dios 'ná1
liseein21 'e jai'2gi líi2i,
tsʉ 'in tʉ́2 'e jai'2 líi2i jo iti'2gi-tsi Dios 'ii.
39 Pe jna' jo líi1na' la líi1i tsá2 'in tʉ́2 'e jai'2 líi2i
joon i'íin2mo. Tsʉ jna'o' líi1na' la líi1i tsá2 'in
jai'2 líi2i, 'in jmóo1 tiin'13 alma tya'a.

11

Xiiala nigajmaa1a 'in jai'2 galíi2i Dios

1 Wana jai'2 líi2na' jo cu'2-tsi' 'e 'ii'13na' 'e
sijáan3an' jogi cu'2-tsi' 'e la jai'2 'e jo jøø2ø'.
2 'Ii'21mo Dios 'liii212 tsacøøi'13 tyi' coon'13 'e
jai'2 galíi2i.
3 Coon'13 'e jai'2 líi2na' né2o' 'e Dios gaj-
maa1a juncwii21 coon'13 júu3 tya'a joon 'e
jøø2ø' lano jon' galí2 coon'13 'e sá2 la mo jéei1.
4 Coon'13 'e jai'2 galíii2 Abel gacwoo1o Dios
coon21 fa'1 tyʉ́2gi lagi 'e fa'1 gacwoo1o Caín.
Joon gajmaa1a Dios júu3 'e tyú2mo Abel joon
ga'ii'21mo Dios fa'1 'e gacwoo1o. Joon xʉfiin'13
nijúun1mo Abel fee'21mogi jna' coon'13 'e jai'2
galíi2i.
5 Coon'13 'e jai'2 galíii2 Enoc gangaa'13i 'e
juncwii21 'e sá2 li' cataain21 jo gajúun2in.
Joon jo tyéi1gi tsá2 'ii tsʉ gatøø21o Dios 'ii.
Joon jin'2 ni jí2 tya' Dios cwáain1 tya' 'ido 'e la
nʉ'gi gatøø21 Dios 'ii jløø'3mo Dios tya' 'ido.
6 Jo li'2 Dios jløø'3i tya' tsá2 wa jo jai'2
líi2i tsá2 júu3 tya'a tsʉ wana 'iin212in tsá2
tsatyéen1in coon'13 Dios 'ná1 'e jai'2 líi2i 'e
seein21 Dios joon ityí2 Dios tya' 'in 'naai'1 'ii.

7 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Noé gajmaa1a
nɯɯ'13ʉn tya' Dios mo gajmaa1a Dios 'ii
júu3 'ee ilí2 'e jo mo galí2 jøø2ø. Gajmaa1a
Noé nɯɯ'13ʉn joon gajmaa1a coon21 barco 'e
jmáa1a tiin'13 familia tya'a. Joon coon'13 la
joon gajmaa1a Noé júu3 'e gó2 'in tsá2 taain212
juncwii21 joon ga'ii'21mo Dios 'ii coon'13 'e
jai'2 'e galɨ́ɨi2i.

8 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Abraham gajmaa1a
nɯɯ'13ʉn joon ga'woo2i goo1o mo gatø'2 Dios
'ii. Joon ngalíin2 coon21 cwoo'13 icwo'2 Dios
'ii 'e lɨ́1 lawa coon21 'e gatɨ́ɨ2i. Joon ga'woo2i
goo1o do jiin'13 jo ñi1 xiiafu tsalíin2.

9 Tsʉ coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Abraham
gatéein2 'e cwoo'13 do 'e gajin'2 Dios 'e cwó2o
'e cwoo'13 do tya'a. Lɨ́ɨ1i la lɨɨi1 tsá2 coon21
fuu21 gasii'21i coon21 'nɯ́1 'mɨ'2 gatéein2 do. La
joon gajmaa1a jóon1on Isaac coon'13 tyii212a
Jacob tsʉ 'ii jon ga'ii'21mo 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2 Dios
do.

10 Tsʉ Abraham gasɨjáan1an 'e fuu21 do 'e
si'2 coon21 ni tɨɨfuu21 'e gajmaa'13a Dios.

11 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Sara, xʉfiin'13
nasuun21mo tsatyeein1 yɯɯn21, gacaan21mo
yɯɯn21. Joon galiseein21 yɯɯn21 tsañɯɯ'1
tya'a tsʉ 'wii'13 jo'1o galɨ́ɨ2i iuntsiin1in Dios 'e
júu3 ga'ɨ́ɨ2ɨ tya' 'ii.

12 Joon coon'13 la joon Abraham xʉfiin'13
tɨ́2 lijúun2mo galiseein21 jún2 tya'a fúui1 'in tí2
la tí2 nɯ́ɯ1 'ii'13in tsaa'21 juncwii21 joongɨ la tí2
too'13 taa'13 tɨ' jmɨ'ñi'3 'in tɨ́2 jún2 tya'a. Jo lii'1i
tsá2 un'íi2in.

13 Joon 'in tsañɯɯ'1 no jo ga'ii'21i la nʉ'gɨ
ijúun2in 'e júu3 ga'ɨ́ɨ2ɨ Dios tya'a. Pe tsʉ 'wii'13
jai'2 galɨ́ɨ2i lawa sá2 coon21 'e gangóo1 'wíin2
joon tsʉ 'wii'13 ja'2mo lɨ́ɨ2i ga'ɨ1-tsi jløø'3mo
'áai1. Joon coon'13 la joon gajmaa1a 'in tsá2
do júu3 'e lɨ́ɨ1i tsá2 coon21 fuu21 lɨ taan212in 'e
juncwii21 lo, la coon'21 ingɨ́ɨ1i 'e juncwii21 lo.

14 Joon 'in jmoo1o la joon jmoo1o júu3 'e
'noo'1o coon21 goo1o lɨ xiia'.

15 Tsʉ wana 'ɨ1-tsi tsá2 tsalíin2mo 'e fuu21
ga'woo2i do tún1 li'1o tsalíin2 tún1.

16 Pe 'in tsá2 do gali'iin212in coon21 goo1o
'e tyɯ́2gɨ, 'øøi'21-tsi tsá2 'e goo1o 'e sá2 ñʉ'fú2.
Tsʉ 'wii'13 joon jo fa'ɨɨ'21 lɨ́ɨ2i Dios wa unsii21
'in tsá2 do 'ii: "Dios tyi'." Tsʉ Dios nigatyaa1
tyɯ́2 coon21 fuu21 tya' 'in tsá2 do.

17 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Abraham,
ngajée1i jóon1on, 'in sii21 Isaac, fu yʉ' moo'21
ijngaa'13i icwo'2o Dios fa'1 mo gali'iin212in
Dios liñi1 xiiala 'ɨ1-tsi Abraham. Nigatyaa1
Abraham tyɯ́2 'e cwóo1i 'in jóon1on camuui'13
do fa'1a xʉfiin'13 nigajin'2 Dios sɨɨ'21ɨ Abra-
ham:

18 "Coon'13 Isaac 'e tsafúu1i jún2 tyi'i jiin'13
la júu3 ga'ɨ́ɨ3ɨɨ."

19 Tsʉ ñi1 Abraham lí2 jmáa1a Dios jiin'1in
tsá2 'in nijúin1. Joon lí2-i 'øøi'21-tsi tsá2 'e
lawa 'ii'21mo Abraham jóon1on tún1 gajiin'1in
jee212 'lɨɨ212.

20 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Isaac ga'ɨ́ɨ2ɨ
júu3 tya' Jacob coon'13 Esaú 'e iuncwaai'3
Dios 'ii.

21 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Jacob mo tɨ́2
lijúun2in ga'ɨ́ɨ2ɨ júu3 tya' xuui212 tya' José 'e
iuncwaai'3 Dios 'ii. Joon ga'uu1i mootyíi1i yʉ'
'mo'ú2 tya'a joon gacwo'1o 'maai'13 Dios.

22 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 José, mo tɨ́2
lijúun2in, gatyʉ'2ʉ to2 tsagoo1o 'ee 'ná1 jmáa1a
coon'13 'moo1 táa1i, tsʉ jin'2in José 'e tsá2
Israel 'in 'wóo2mo Egipto mi licɨ́ɨin2gɨ.

23 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 saa2 jmii21 Moisés
ga'mée1i gaai21 sɨɨ'21 mo licɨ́ɨin2 gangaa'13i
Moisés. Tsʉ galili'2o 'e xuui212 'yei'2gɨ 'áai1 do.
Joon jo 'goo'21o xʉfiin'13 nigatyʉ'2 røøi13 to2
wa'a júuin2 jileei'21 xuui212 tsañɯɯ'1.

24 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Moisés mo
galɨ́ɨ1i tsañɯɯ'1 jo gali'iin212gɨ 'e lɨ́ɨi1gɨ jóon1
jamɨ́-ɨ røøi13 do.

25 Gatɨ́1gɨ-tsi 'e ní1i wúu1 coon'13 tsagoo1o
'in lɨ́ɨ1i tsá2 tya' Dios lagɨ wa'a ngɨ́1 'e jløø'3i
coon'13 tsaa2 coon'21 si'2xʉ.

26 Galɨ́ɨi2gɨ 'e tyɯ́2gɨ wa'a coon21on fa'ɨɨ'21
tya' Cristo lagɨ 'oo1o jilaa'21 'e sá2 fu Egipto,
tsʉ 'iin212gɨ 'e 'lee'13i icwo'2 Dios 'ii.

27 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Moisés gacwo'ɨɨ1o
cwoo'13 Egipto do jo 'ee 'goo'1o xʉfiin'13
'nii'21-tsi røøi13 tya'a. Gajmaa1a ta'2a coon'13
'e ga'ɨ1-tsi lawa gangaai1 Dios 'in jo nee1in
tsá2.

28 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Moisés gajmaa1a
'e jmɨɨ212 pascua nifu joon gatyʉ'2ʉ to2 wa'a
xee1i tsá2 jmɨ1 jiin2 taan1an caai1 'ooca'nɯ́1.
'E coon'13 la joon 'in ángel 'in gasii21in Dios
ijngaa'13i 'in jóon1 tsá2 nifu tya' tsá2 Egipto
jo jngaa'13i 'in xuui212 tsañɯɯ'1 liseein21 nifu
tya' tsá2 Israel.

29 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 'in tsá2 Israel
do gangɨɨ1i ni cwoo'13 tyɯɯn21 lɨ ná1 'e jmɨ'ñi'3
sii21 Mar Rojo. Joon mo gali'iin212in 'láa2
Egipto jmaa1a la joon gajgoo'21o jmɨɨ21.

30 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 tsá2 Israel do
gacɨɨ'21mo 'e 'oo2 'e si'2 cu' lɨ' Jericó. Mo
ngayuui'13 gangɨɨ1ɨ tsá2 Israel dyía1 jmɨɨ212
cu' lɨ' lɨ lí2 'oo do gacɨɨ'21mo 'edo.

31 Joon coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 Rahab, 'in
yiiatsangó1 do, jo gajúun2in coon'13 'in tsá2
jo nɯɯ'13ʉn do tsʉ ga'ii'21mo tyɯ́2-ʉ Rahab 'in
tsá2 Israel 'in tyalíin2 'e fuu21 do 'e jøø2ø.

32 ¿'Ee 'ná2 fuu212gɨɨ 'naa'? Tsʉ jo cwooi1
wa'a 'e fuu212gɨɨ 'áai1 'naa' cwáain1 tya'
Gedeón coon'13 Barac, coon'13 Sansón,
coon'13 Jefté, coon'13 David, coon'13 Samuel,
coon'13 'in tsá2 'in nigacwoo1o júu3 tyɯ́2 tya'
Dios la mo jéei1.

33 Coon'13 'e jai'2 galɨ́ɨi2 'ino gali'1ɨ røøi13
catyaai2 joon gatyʉ'2ʉ to2 coon21 røø21. Joon

gauncoon'^{13} Dios 'ii jiin'^{13} la júu^{3} niga'íi^{2}i. Joon gajnii^{1}i moo'oo^{21} 'yiia'^{1}

34 joon gadyʉʉ^{1}ʉ jí^{2} 'e coo^{21} 'áai^{1}. Coon'^{13} 'e jai'^{2} galíii^{2} galáa^{2}mo ijúun^{1}in coon'^{13} ñí^{3}. In jo píin^{3} galíi^{1}i tsá^{2} pí^{3}-tsi joongi gatyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'láa^{2} fúui^{1} wa'a lii'^{1}i 'in jmaa^{1}a 'nii^{21} coon'^{13}.

35 'In líii^{13} tsamí^{2} ga'ii'^{21}mo tún^{1} jiin'^{1} 'in nijúuin^{1} tya'a coon'^{13} 'e jai'^{2} galíii^{2}.

Joongi 'in catyaai^{2}gi tsʉ 'wii'^{13} 'e jai'^{2} galíii^{2} 'ido gajmee'^{21}mo tsá^{2} 'ii. Jo ga'ii'^{21}i 'e láa^{2}ni 'ido wa'a tú^{2} 'ido 'e jai'^{2} líi^{2}i. Jo gaunsíi^{2}i 'ido 'e jai'^{2} líi^{2}i tsʉ 'iin^{212}in 'ii'^{21}i coon^{21} juncwii^{21} tya'a 'e tyú^{2}gi ñu'fú^{2}.

36 Joon 'in catyaai^{2}gi gaungøø^{1}i tsá^{2} 'ii, joongi gapoo^{2}i 'ido. Joon cagi ñí^{3} gato'^{2}o luu^{212} tii^{2} 'ido joongi gata'^{2} ni 'ido 'nuñí^{3}.

37 Joon gajngaa'^{13} ni 'ido coon'^{13} cuun^{212} joon seein^{21}gi 'in gatʉʉ^{21} coon'^{13} sierra gajmaa^{1}a tún^{2} 'no'^{3} 'ido. Joon seein^{21}gi 'in ga'e'^{2}e wúu^{1} gajøø^{2}ni 'ido xiiala líii^{2} 'ido. Seein^{21} 'inlíii^{13} gajúuin^{1} coon'^{13} ñí^{3}i. Seen^{21}mo 'inlíii^{13} gangii^{1}i cataain^{212} cataain^{212} jlii^{1}i jiin'^{13} coon'^{13} loo^{21} tya' joo'saa'^{21} si loo^{21} chivo 'ee. Nitañíí^{2}mo 'ido 'áai^{1} joon nigangoo^{1}on wúu^{1} joon nigajmaa^{1}a tsá^{2} 'e gó^{2} tya'a 'áai^{1}.

38 'In tsá^{2} lo ngí^{2}i la caain^{21} li jo 'in tsá^{2} seein^{21} joongi li' moo'^{21} joon tsataa^{212}i too^{21} xá^{1} si too^{21} nʉ' 'wó^{2} 'ee. Joon tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'in 'ei'^{1} Dios jo tíi^{2}i licwii^{1}in 'in tsá^{2} tyúi^{1} lo.

39 Joon 'in tsá^{2} lo xʉfiin'^{13} ga'ii'^{21}mo Dios 'ii tsʉ 'wii'^{13} 'e jai'^{2} galíii^{2} jo ga'ii'^{21}i iuntsiin^{21} 'e júu^{3} ga'íi^{2} Dios;

40 tsʉ Dios niganí^{2}i coon^{21} 'e tyú^{2}gi tyi', 'e 'in tsá^{2} lo jo i'ii'^{21}i 'e júu^{3} ga'íi^{2} Dios tya'a ca mi toon^{21}on' sicaan^{21}na' coon'^{13} 'ii.

12

Jøø^{2}na' Jesús

1 Tsʉ 'wii'^{13} joon mi nee^{212}na' 'in tsá^{2} lo 'in 'e'^{2} jna' xiiala jai'^{2} galíii^{2} tʉʉ^{212} jna' li' caai^{21} jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o jín^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} tsaa^{2} 'e jmoo^{1}o jnúui^{13} jna' joon 'ná^{1} cwoo'^{13}-tsi' ngii^{21}i' 'e fu^{1} cwo'^{1} Dios jna' ngii^{21}i'.

2 Cwojøø^{2}na' jiin'^{13} Jesús 'in cwo'^{2}o jna' 'e jai'^{2} líi^{2}na', 'ii jon iuntsíin^{2} 'e jai'^{2} líi^{2}na'. Tsʉ 'ii-o, tsʉ 'wii'^{13} ñi^{1}o 'e jløøi'^{3} 'e ilisá^{2} tya'a mo gangíii^{1} ganí^{2}i wúu^{1} tsaa'^{1} crúu^{13}, jo 'ee cwáain^{1} gacón^{2} wa'a sá^{2} fa'ii'^{21} 'in júuin^{2} la joon. Joon gacwaa^{21}a li' cwoo^{21}o tsáa^{1} li tyíin^{1} Dios li siii^{212} tya'a.

3 Untii'^{13}du'-'oo' xiiala líi^{1}i Jesús mo ganí^{2}i wúu^{1} 'áai^{1} jacwoo^{21}o tsá^{2} røø^{2}i tsaa^{2} joon jo 'wóo^{2}oo', joon jo tyá^{1}a-'oo' líí^{2}naa'.

4 Tsʉ 'naa' jo mo gatiin^{2}naa' coon'^{13} tsaa^{2} ca júun^{2}moo'.

5 ¿Ti niga'íin^{2}mo-'oo' 'e júu^{3} cwáain^{1} ni-gacwo'^{1} Dios jileei'^{21} jóon^{1} 'in jai'^{2} líi^{2}i 'ii? Gajin'^{2} Dios ni jí^{2} tya'a:

Yʉʉn^{21} tyiia, jo jmaa^{2}'a 'e jo tsáai^{1}gi-'o'o mi 'e'^{2}e Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'nʉ wúu^{1} 'e ilijmaa^{2}'a nʉʉ'^{13}'ʉn,

jon'gi wa jo tya^{1}-'o'o mi tyʉ'^{2} Dios to^{2} 'nʉ jmaa^{2}'a nʉʉ'^{13}'ʉ.

6 Taa'^{21} jmaa^{2}aa' mo 'e'^{2}e Dios 'naa' wúu^{1} tsʉ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' cwo'^{2}o cwáain^{13} jiin'^{13} 'in 'iin^{212}in.

Joon 'e'^{2}e wúu^{1} jiin'^{13} 'in niga'ii'^{21}i ilíi^{2}in jóon^{1}on.

7 Dios jmoo^{1}o lawa jóon^{1}on 'naa' mo 'e'^{2}e wúu^{1} 'naa' 'e jmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉn' to^{2} tyʉ'^{2}ʉ. Jo jóon^{1} tsá^{2} seein^{21} wa' jo tyʉ'^{2} jmii^{21} to^{2} 'e jmaa^{1}a nʉʉ'^{13}ʉn.

8 Joon wana jo 'e'^{2}e Dios 'naa' wúu^{1} 'e jmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉn' la jmoo^{1}o Dios tya' jileei'^{21} jóon^{1} catyaai^{2} do jo líi^{1}naa' jóon^{1}on 'in la jai'^{2}, jiin'^{13} líi^{1}naa' jóon^{1} tsá^{2}.

9 La joon jon mo líi^{1}na' xuui^{212} gatyʉ'^{2}ʉ ñʉ'^{1}ʉ' to^{2} jna' joon gaun'goo^{21}o' 'ii. ¿Ti jon tyú^{2}gi wa jmoo^{21}o' núʉ^{13}ʉn' to^{2} tyʉ'^{2}ʉ Ñʉ'^{1}ʉ' 'in tyíin^{1} ñʉ'fú^{2} 'e coon'^{13} la joon liseein^{21}mo' coon'^{13}on?

10 Mo toon^{21}on' juncwii^{21} gatyʉ'^{2}ʉ ñʉ'^{1}ʉ' to^{2} tyi' coon'^{21} catá^{2} jiin^{13} la líi^{2}i 'e tyú^{2}-ʉ. Pe Dios tyʉ'^{2}ʉ jna' to^{2} jmaai'^{13} 'e tyú^{2} tyi' 'e líi^{2}na' 'e tyú^{1}na' la tyúi^{1} 'ii.

11 'E la ja'^{2}mo jiin'^{13} coon^{21} wúu^{1} 'e 'e'^{2}e Dios jna' jo tí^{2}-tsi' mo nee^{21}e' 'e wúu^{1} do tsʉ wúu^{1} líi^{2}na'. Pe mo gangíi^{1}gi joon tya' 'in galitíi^{2}i coon'^{13} 'e wúu^{1} gangoo^{1}o do gali'íin^{3}mo to^{2} tya' juncwii^{21} coon^{21} tsáa^{1} tya'a 'e seein^{21} coontun.

Tsaa'^{13}mo wa'a jo jmoo^{21}o' núʉ^{13}ʉn' júu^{3} tya' Dios

12 Tsʉ 'wii'^{13} joon sáa^{13}aa' cwóo^{2}oo' 'e 'í^{1} 'infá^{2} 'e jmaa^{2}aa' la to^{2} tyʉ'^{2} Dios joon cwoo^{2}oo' pí^{3} moojní^{2}ii' 'e ngí^{2}ii' li 'iin^{212}in Dios.

13 'Naa^{2}aa' 'e fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} 'e 'in tsá^{2} 'in 'í^{1} túin^{2}-tsi ilí^{2} coon^{21} 'e 'i^{1}-tsi 'e jo tsawíin^{2} coon'^{13} Dios.

14 Cwoo'^{13}-'oo' 'e seen^{21}naa' tyú^{2} coon'^{13} jileej'^{21} tsá^{2}. Cwoo'^{13}-'oo' 'e ngí^{2}ii' jiin'^{13} la 'iin^{212}in Dios tsʉ jiin'^{13} coon'^{13} la joon lí^{2} máa^{13}naa' Dios.

15 Tii^{2}moo' tsʉ 'nei'^{2} jo 'ii'^{13}naa' jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in Dios jmáa^{1}a tyii'. Tii^{2}moo' wa'a líi^{1}naa' lawa coon^{21} 'mó^{2} 'ootyi'^{1} coon'^{13} 'e 'i^{1}-'oo' joon coon'^{13} la joon fúu^{1}mo 'in'leei'^{21}.

16 Un'øø'^{13}naa' yaanaa' 'e jo foo'^{13}naa' tsamí^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21} si jo tsáai^{1}-'oo' 'e cwaai'^{3} 'ee la gajmaa^{1}a Esaú. Tsʉ Esaú do ga'nii^{1}i 'e tíi^{2}i 'wii'^{13} 'e galiseein^{21} nifu. Ga'ii'^{21}i jiin'^{13} coon^{21} wúun^{1} 'uunñi^{2} tya' 'e tíi^{2}i do.

17 Joon ñí² 'naa' mo licɨɨin²¹gɨ mo
gali'iin²¹²in Esaú 'e uncwaai'³ jmii²¹ 'ii pe jo
júu³ joongɨ wa'a uncwaai'³gɨ jmii²¹ 'ii. Joon
jo gatsaa'²¹gɨ xiiala unsɨ́ɨi²gɨ 'e nigajmaa¹a
do xɨfiin'¹³ tyi'¹gɨ 'áai¹.
18 Tsɨ 'naa' jo mo gangatyéen¹naa', la gaj-
maa¹a 'in tsá² Israel do, coon²¹ moo'²¹ 'e jo
li lii'²¹ tsá². 'E moo'²¹ do gacóo¹o coon'¹³ jí²,
ga'ɨɨ²¹ nɨɨ²¹ joongɨ ga'ɨ́ɨ²i tyí².
19 Joon jo ganɨɨ²ɨɨn' 'e lúu¹ gaxɨ́u²ɨ do sɨ 'e
júu³ tya' Dios 'e ganúu²un 'in tsá² do gafaa'²¹
Dios 'ee. Joon 'in tsá² do 'in ganúu²un 'e júu³
tya' Dios do gamɨɨ¹ɨ tyani Moisés 'e jo faa'²¹gɨ
'e júu³ do 'laai²gɨ.
20 (Tsɨ jo ta'² 'in tsá² do 'e to² gatyɨ'² 'e
júu³ do: "Wana jaain²¹ joo'núu³ soo¹o 'e
moo'²¹ do 'ná¹ jngaa'¹³mo tsá² 'ii, tyuui'² tsá²
'ii cuun²¹² sɨ 'yá²a tsá² 'mosɨɨn'²¹ tya'a 'ee."
21 Joon 'áai¹ fo'² jnee¹i ca 'ña'a Moisés
gajin'²in: "Jlee¹na 'goo'²¹-oo.")
22 Pe 'naa'gɨɨ' lɨ' cɨɨ'¹ɨ tyii'. Ningatyéen¹moo'
coon²¹ moo'²¹ sii²¹ Sión lɨ náa¹ fuu²¹ tya' Dios
'in jiin'¹. 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e fuu²¹ Jerusalén 'e
náa¹ ñɨ'fú² lɨ sɨcaain²¹ ángeles fúui¹
23 'e un'goo²¹o Dios 'e jløø'³mo.
Ningatyéen¹naa' lɨ sɨcaain²¹ 'in jóon¹ Dios
'in toon¹on jí² 'e náa¹ ñɨ'fú², joongɨ Dios 'in
jmoo¹o 'ii'²¹ tya' jileei'²¹. Ningatyéen¹naa'
almas tya' 'in tsá² 'in gauntyúi¹ Dios joongɨ
24 Jesús 'in faa'²¹a 'wii²¹² tyi' coon'¹³ 'e júu³
'múui² ga'ɨ́ɨ² Dios tyi'. Ningatyéen¹naa' 'e jmɨ¹
tya' Jesús gaxée²i jna' 'e faa'²¹a jmo'²o jna'
júu³ tya' 'e tyú²gɨ lagɨ jmɨ¹ tya' Abel do.
25 Tsɨ 'wii'¹³ joon 'aa²¹²naa' yaanaa' wa'a
jo 'ii'¹³gɨɨ' 'in fee'²¹naa' no. Tsɨ wana jo
galáai² 'in tsá² do 'in gafee'²¹i Dios ni cwoo'¹³
juncwii²¹ lo, xɨfoo'² jna'gɨ' 'e laa¹na' wa jo
'ii'¹³na' 'in gafee'²¹i jna' fu ñɨ'fú².
26 'E júu³ tya' Dios do yiia'¹³ joon gajmaa¹a
jle¹e ni cwoo'¹³ ni 'wó²; pe nano jin'² Dios:
"Coon²¹ naa'¹³gɨ ijmáa³aa jlé¹ jon' wa' jiin'¹³
ni 'wó² pe ijlé²e jon ñɨ'fú²."
27 Joon mo gajin'²in, "coon²¹ naa'¹³gɨ",
'øøi'¹³-tsi tsá² ityí²i jilaa'²¹ 'e sá² ilí² jlé¹ 'e
gajmaa¹a Dios joon jiin'¹³ coon²¹ isaai¹gɨ 'e jo
jlé¹gɨ.
28 Joon cwo'²o Dios jna' 'e tsatoo³o' lɨ tyɨ'²
to² joon jo 'ee sá² lí² jiin'¹³xɨ lɨ tyɨ'² 'ii
to². Tsɨ 'wii'¹³ joon cwoo³o' 'maai'¹³ joon
un'goo²¹o' Dios coon'¹³ jilaa'²¹ 'e tsáai¹-tsi'
joongɨ ligøø'¹mo' 'ii jiin'¹³ la tɨ́ɨ²i.
29 Tsɨ Dios tyi' lɨ́ɨ¹i la lí¹ coon²¹ jí² 'e coo²¹
jilaa'²¹ 'e gó².

13

Xiiala jmoo¹o tsá² la tɨ́²-tsi Dios

1 Jo tɨɨ²ɨɨ' 'e 'iin²¹²naa' la jaain²¹ la
jaan²¹naa' lawa ruu'²¹moo'.
2 Jo cwo'íin²-'oo' 'e 'ii'¹³naa' tsá² xeei'²¹
inɨɨ tyii' tsɨ coon'¹³ la joon 'inlɨ́ɨi¹³ tsá²
niga'ii'²¹mo ángeles inɨɨ tya'a xɨfiin'¹³ jo
ñii¹in.
3 Untii'¹³du'-'oo' 'in tsá² taai²¹² 'nɨñí³
lawa'a taa²moo' coon'¹³on jon. Un-
tii'¹³du'-'oo' 'in tsá² 'in gajmeei'²¹ tsá² tsɨ
'naa'oo' jon lɨ́ɨ¹naa' tsá² sá² moo¹ taai².
4 Un'goo²¹oo' 'e cui'² cwoo²¹ tsá² joon 'e
tyú²-ɨ 'e jmá²a tsá² 'ee jmáa¹a jiin'¹³ coon'¹³
'oo²¹²o tsɨ ijmáa¹a Dios 'ii'²¹ tya' tsá² wana
'lá²a tsá² la jo mo cui'² cwoo²¹o joongɨ tya' 'in
'lá²a coon'¹³ tsamí² tya' tsá² xeei'²¹.
5 Jo cwo'ii'²¹-'oo' cuu² 'áai¹³ joon jmaa²aa'
jløø'³naa' coon'¹³ 'e sá² tyii' tsɨ Dios gajin'²in:
"Jiin'¹³ coon²¹ naa'¹³ icuu'¹³na tyii' joon
jiin'¹³ coon²¹ jmɨɨ²¹² wa'a tɨɨ²na 'naa'."
6 La joon jna', 'in jai'² lɨ́ɨ²i Cristo, lí²-i fáa³a'
jo cu'²-tsi':
Ña'ñɨ'¹ɨ' 'in uncoon'¹³ jna.
Jo 'goo'²¹oo jiin'¹³xɨ 'e gó² lí² jmá²a tsá² tyiia.
7 Untii'¹³du'-'oo' 'in tyɨ'² to² jee²¹² 'naa', 'in
cwo'¹ 'naa' 'e júu³ tya' Dios. 'I²du'-'oo' xiiala
ngɨ́¹ 'in tsá² do joon tsáa²mo-'oo' la tsáai¹-tsi
'ido.
8 'In Jesucristo do coon²¹ lɨ́ɨ¹i tyíia² joongɨ
jmɨɨ²¹² no joongɨ coon²¹ tøø²mo jo sɨsɨ́ɨi²
coonti.
9 Jo cwó² 'naa' wa'a cón² tsá² 'naa' tóo²
coon'¹³ 'láai² nii² júu³ 'e sɨsɨ́ɨ²i. Tsɨ tyú²gɨ wa'a
pí²-tsi' tsɨ 'wii'¹³ 'iin²¹mo Dios jna' lagɨ tyɨ'²
'in tsá² do to² 'e tyee³e', tsɨ 'e to² tyɨ'² 'in tsá²
do jo mo gauncoon'¹³ jiin'¹³ jaain²¹ tsá².
10 Pe jna' 'oo²¹o' coon²¹ fa'¹ 'e xiia'²¹ 'e jo
tɨ́ɨ²i døø'²¹ø 'in untsá² 'in gajmaa¹a to² tsi
inɨɨ cwo'¹ tsáai² do.
11 'In untsá² 'in tyiin²gɨ nifu tya' tsá² Is-
rael gacón² jmɨ¹ tya' joo'²¹ 'in nijúin¹ inɨɨ lɨ
nicwaai'³gɨ 'áai¹ lawa coon²¹ fa'¹ tya' tsaa²
tya' tsá². Pe moo¹ taai² 'in joo'²¹ nijúin¹ do
gajúun² lɨ caluu lɨ taai² tsá².
12 La joon jon Jesús gajúun²mo lɨ caluu jon
ilí² tyí² tsaa² tya' tsá² coon'¹³ jmɨ¹ 'øø²i 'ña'a.
13 Moo²¹o' jon lɨ caluu fuu²¹ tya' tsá²² Is-
rael. Tsajøø²¹²na' Jesús, cwolí² cwofaa'²¹a
tsá² gó² tyi' la gafaa'²¹a tsá² gó² tya'a.
14 Tsɨ juncwii²¹ lo jo 'oo²¹o' coon²¹ goo²¹o'
'e taa'²¹a coon²¹ tøøi² pe naa²¹a' coon²¹ fuu²¹
ijó¹ mi licɨɨin²¹gɨ.
15 Tsɨ 'wii'¹³ joon 'ná¹-a un'goo²¹o' Dios
Jmii²¹ coon²¹ tøø²mo 'wii'¹³ 'e gajmaa¹a Jesu-
cristo 'wii²¹² tyi'. Joon 'e fa'¹ 'e 'ná¹ cwó²o' lɨ
la lɨ 'e júu³ fáa¹³a' mo un'goo²¹o' 'ii.
16 Joon jo un'íin²-'oo' 'e jmaa²aa' 'e tyú²
jon'gɨ un'íin²-'oo' 'e uncoon'¹³oon' 'in tsá²
sɨityéein¹ jmɨɨ²¹² coon²¹ 'e sá² tyii' tsɨ 'elo 'e
fa'¹ 'e tɨ́²-tsi Dios.
17 Jmaa²aa' núɨ¹³ɨɨn' 'in tyɨ'² to² 'naa',
jmaa²aa' jiin'¹³ la jin'²in. Tsɨ 'in tsá² no 'áai²
almas tyii' joon ñi¹o 'e 'ná¹ joon'¹²on cwáain¹
coon'¹³ Dios. Cwóo²-'oo' 'e jogɨ tyaan²¹ to² 'e

to² tya' 'in tsá² do, joon lí² lɨ́ɨ¹i to² jløø'³mo. Tsʉ la joon ilí² tyʉ́²gɨ tyi'naa'.

18 Fáa¹³aa' júu³ tyʉ́² 'wii²¹² tyii'i tsʉ ca níi³mo 'e saan²¹a'an, 'iin²¹²moo'o jmoo²¹o'o 'e tyʉ́² coon'²¹ jilaa'²¹.

19 Cwomɨ́²ɨɨ' tyani Dios 'wii²¹² tyiia wa'a cwó² Dios 'e 'yaa'¹³na la jmoono.

Júu³ lɨ tséi¹

20-21 Mɨɨ²¹ɨ'ɨ 'wii²¹² tyii' tyani Dios, 'in jmaa¹a 'e tyʉ́² seen²¹na', 'e uncoon'¹³on 'naa' 'e naná² tyʉ́² 'naa' 'e jmaa²aa' jilaa'²¹ 'e tyʉ́² jiin'¹³ la 'iin²¹²in. Joon 'in Dios Jmii²¹ do gajmaa¹a jiin'¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo jee²¹² 'lɨɨ²¹². Joon Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨi¹ jaain²¹ 'in 'aa¹i joo'saa'²¹ 'in feei'¹gɨ. Joon coon'¹³ jmɨ¹ 'øø²i gajmaa¹a jai'² 'e júu³ ga'ɨ́ɨ² Dios. Joon 'e júu³ do itaa'²¹ coon²¹ tøø²mo. Mɨɨ²¹ɨ'ɨ jon wa'a jmá²a Dios jee²¹² 'naa' jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²in coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Jesucristo. ¡Cwolí² jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya' Cristo coon²¹ tøø²mo! Amén.

22 Tsaru'¹u' mɨ́ɨ³ɨɨ tyaní²ii' 'e nuu²uun' coontun 'e júu³ cwáain¹xʉ 'e nigafo'²oo lo.

23 Jmóo³oo júu³ 'e tsaru'¹u' Timoteo nisɨláa²mo joon wa jo li'ɨɨ²¹²i yatée³oo mi gó²oo yajøø²na 'naa'.

24 'Aa²¹²moo' fo'²oo fú²uu' 'in tyʉ'² to² 'naa' coon'¹³ jileei'²¹gɨ tsaru'¹u' 'in jai'² lɨ́ɨ²i. 'In tsaru'¹u' 'in néei¹ Italia sɨ́ɨ²i jon 'aa²¹²i 'naa'.

25 Cwouncwaai'³ Dios Jmii²¹ jileei'²¹ 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in Santiago tɨ́ɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

Sɨ́ɨ¹i Santiago 'e jí² lo tya' tsá² Israel

1 Jna-a, Santiago, sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Joon jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tyʉ'² Dios joongɨ to² tyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tya' tsá² góo³oo 'in taai² jee²¹² tsá² seein²¹ lɨ xiia'²¹. Joon jna'o' lɨ́ɨ¹na' jún² tya' 'in dyatúin² jóon¹on 'lɨɨ²¹² Israel.

Uncoon'¹³ Dios tsá² 'e liñii²¹²-tsi

2 Jilee'²¹naa', tsaru'¹u', 'ná¹ jmaa²aa' jløø'³naa' mi moo²oo' doñi'ee fa'í³.

3 Tsʉ nee²o' 'e 'ee¹e' tsá² 'e la ja'²mo lɨ́ɨ²na' jú³ tya' Dios wa lɨ́² itaa'²¹-tsi' coon'¹³ jilaa'²¹ fa'í³ 'e sá² tyi'.

4 'Wii'¹³ joon cwolijai'²gɨ lɨ́ɨ²naa' wana 'ee fa'í³ seen²¹naa', jo cu'²-'oo'. Joon coon'¹³ la joon icwo'¹o Dios pí³ 'naa' itaa'²¹-'oo' doñi'ee fa'í³.

5 Wana seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in jo ñii¹i 'ee jmáa¹a seein²¹ fa'í³ cwomɨɨ¹ɨ 'ido tyani Dios tsʉ cwoo¹-o Dios tya' jileei'²¹ tsá² 'in mɨ́¹. Cwoo²¹-o láai²gɨ lagɨ gamɨ́¹ do joon jo jíi²in-gɨ.

6 Pe tyiin²mo 'áai¹ 'e jo'¹o lɨ́ɨi² tsá² 'e cwoo¹ Dios jilaa'²¹ 'e mɨ́¹ tsá², lɨ mɨ́¹ tsá² 'e jo cu'²-tsio. Tsʉ wana mɨɨ¹ɨ tsá² cu'²-tsi lɨ́ɨ¹i la lɨ́² jmɨ'ñi'³ jnóo¹o coon²¹ tøø²mo.

7 Tsʉ jileei'²¹ 'in lɨ́ɨ¹i la joon jo cwo'ɨ¹-tsi wa'a i'ii'²¹i tya' Dios.

8 Tsʉ jaain²¹ tsá² 'in túin² 'ɨ¹-tsi jo lí² jmaa¹a canii².

9 'In tsá² tañíi² jee²¹² tsaru'¹u' 'ná¹-a unjløø'³mo yaai wa 'ee fa'í³ seein²¹ tsʉ Dios nigajmee¹i 'ii 'e galɨ́ɨ¹i jóon¹ Dios.

10 Joon 'in sá² cuu² jee²¹² tsaru'¹u' 'ná¹-a jmáa¹a jløø'³i tsʉ galili'³i jo cweei²¹ cu'²-tsi coon'¹³ cúu¹u tsʉ tsáa¹mo-tsi Dios. Tsʉ cuu²o tsá² lɨ la lɨ lí³, jo wóo² taa'²¹a. Mi 'yee'²¹ ñi'¹ joon lityíi² 'áai¹,

11 joon lityʉʉn²¹ 'mó² lí³ do joon xʉʉ'²¹ʉ lí³ tya'a joon tyée¹mo 'e 'ya'²gɨ tya'a. La joon lɨ́ɨ¹i 'in sá² cuu² tsʉ joon ityé¹mo la 'ɨɨ²¹² ló¹ 'nɨ́ɨ¹i.

Tyaa¹ Santiago júu³ xiiala taain²¹² tsá² juncwii²¹ jløø'³mo fiin'¹³ níi¹i wúu¹

12 Jløø'³mo 'áai¹ 'in tsañʉʉ'¹ 'in jmoo²o taa'²¹a mo seein²¹ fa'í³ joon jo joo'²¹-tsi. Tsʉ 'wii'¹³ la joon jo gatʉʉ¹ʉ júu³ tya' Dios i'ii'²¹mo coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e taa'²¹ coon²¹ tøø²mo 'e Dios Jmii²¹ ga'ɨ́ɨ² júu³ icwo¹ tya' jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in 'ii.

13 Pe wa 'inlɨ́ɨi¹³ 'ɨ¹-tsi jmaa¹a 'e gó² wa mo seein²¹ fa'í³ jo cwo'ɨ¹-tsi 'e Dios gajmaa¹a 'e 'ɨ¹-tsi 'e gó² do. Tsʉ Dios jo 'ɨ¹-tsi jmáa¹a 'e gó² jon'gɨ jmoo¹o 'e 'ɨ¹-tsi tsá² 'e gó².

14 'ɨ¹-tsi tsá² jmáa¹a 'e gó² tsʉ 'wii'¹³ jiin'¹³ la joon tɨ́²-tsi jmáa¹a.

15 Joon tsʉ 'wii'¹³i tɨ́²-tsi jmáa¹a 'e gó² 'e joon 'e 'ɨ¹-tsi jmáa¹a 'e gó² joon mi yuui'¹³ joon 'nóo¹o tsaa². Joon 'e tsaa² do jmoo¹o 'e tʉʉ²mo 'in tsá² do Dios joon tsalíin² lɨ 'iin²¹²mo.

16 Ru'¹u' 'in 'iin²¹²na, jo coon²¹oon' tóo² yaanaa'.

17 Jilaa'²¹ 'e tyʉ́² 'e 'ii'¹³na' jó² fu ñʉ'fú². Dios cwo'¹o jna' jilaa'²¹ 'e tyʉ́², 'ii gajmeei¹ ñi'¹ coon'¹³ sɨɨ'²¹ coon'¹³ jileei'²¹ nʉ́ʉ¹. Joon jo lɨsɨ́ɨi² Dios la coon²¹ jmɨɨ²¹² la lɨsɨ́ɨi² ñi'¹ coon'¹³ 'in catyaai².

18 Joon 'ii gacwo'¹o jna' 'e lɨí²na' jóon¹on tsʉ la joon 'iin²¹²in. La joon gajmaa¹a mo jo'¹o galɨ́ɨ²na' júu³ jai'² tya'a. Joon jna' nifu la jee²¹² jileei'²¹ 'in jai'² lɨ́ɨi² la jéei¹. Joon jløø'³mo Dios 'wii²¹² jna'.

Cwáain¹ 'e tyʉ́²-ʉ 'e 'iin²¹²in Dios

19 'Wii'¹³ joon, tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na, cwotyaa²aa' tyʉ́² tyii' nuu²uu' la jmoono la jaain²¹ la jaan²¹naa' pe jo cwéei¹ fo'²oo' jon'gɨ jmaa²aa' 'nii'²¹-'oo' ce tyíi².

20 Tsʉ jo jmoo¹o tsá² jilaa'²¹ tyʉ́² 'e tɨ́²-tsi Dios mo 'nii'²¹-tsi.

21 'Wii'¹³ joon tʉʉ²ʉʉ' jilaa'²¹ 'e 'leei'²¹ tsá² coon'²¹ jilaa'²¹ 'e gó² joon cwo'ii'¹³naa' coon'²¹ ce tún¹ 'e júu³ ganʉʉ²ʉʉn'. Tsʉ coon'¹³ 'e júu³ do itiin'¹³naa'.

22 Pe cwojmaa²aa' jon' wa' jiin'¹³ nuu²uun' la to² tyʉ'² júu³ do joon jo coon'²¹ tóo² yaanaa'.

23 Tsʉ 'in tsá² 'in nuu¹o 'e júu³ do pe jo nʉʉ'¹³ʉn lɨ́ɨ¹i lawa jaain²¹ tsá² 'in jøø²i 'ña'a tsi coon²¹ 'u¹.

24 Coon²¹ cata jøø²i 'ña'a joon cwo'ɨ́ɨ¹ɨ ngóo¹-o joon tsifu 'íin²mo-tsi xiiala 'ɨɨ¹ɨ do.

25 Pe jileei'²¹ 'in jo 'ín¹-tsi jilaa'²¹ 'e nuu¹un joon coon²¹o cwáain¹³ jiin'¹³ la to² tyʉ'² júu³ tya' Dios 'e jmoo¹o láai² tsá² joon jo tʉʉ¹ʉ jmoo¹o to² tyʉ́². 'A jløø'³mo lɨ́ɨ¹i coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o.

26 Wana 'inlɨ́ɨi¹³ lɨ́ɨ¹i 'e jmoo¹o la to² tyʉ'² Dios pe jo lí² tyʉ'²ʉ to² nisɨɨ'¹²ɨ 'e faa'²¹a, coon'²¹ 'ña'a tóo². Jo 'ee to² 'íi³in jilaa'²¹ 'e jo'² lɨ́ɨi².

27 Wa'a 'iin²¹²naa' jmáa²aa' jilaa'²¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios Jmii²¹ 'e 'ná¹-a uncoon'¹³oon' xuui²¹² tsa'nɨ́ɨ² coon'¹³ 'yiia'nɨ́ɨ² jilaa'²¹ fa'í³ 'e sá² tya'a. Joon jo un'laai'¹ yaanaa' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gó² 'e jmoo¹o tsá².

2

Jo tseein²¹ wa'a jmoo¹o tsá² jmai'² tyíin¹ jee²¹² tsá²

1 Ru'^{1}u', 'in tsáai^{1}-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo 'in
'yei'^{2}gɨ 'áai^{1}, jo jmaa^{2}aa' jmai'^{2} tyíin^{1} tsá^{2}.
2 Wana taa^{2}i jee^{212} 'naa' lɨ sɨcaan^{21}naa' gái^{1}
tsá^{2}, jaain^{21} tsá^{2} 'yʉ ñí^{3} cwanáa^{1} unnii^{212}
cwoo^{21}o joon tyi'^{2}i sɨin'^{13}ɨn 'e tyʉ́^{2}. Joon 'in
jaain^{21}gɨ tyi'^{2}i sɨin'^{13}ɨn 'e gó^{2}.
3-4 Jo unjíin^{2}gɨɨ' coon^{21} 'ii'^{13}gɨ 'in tyi'^{2}i sɨin'^{3}
tyʉ́^{2} lagɨ 'in tyi'^{2}i sɨin'^{3} 'e gó^{2}. Wa fuu^{2}uu' 'in
tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do: "Ní^{2}ta'a lo lɨ tyʉ́^{2}", joon wa
fuu^{2}uu' 'in tañíi^{2}in do: "Jaan^{2} lo", sɨ fuu^{2}uu'
'ee: "Ní^{2}, ni 'wó^{2} lo", un'goo^{21}gɨɨ' 'in jaain^{21}
do lagɨ 'in tañíi^{2}in. Joon wa jmaa^{2}aa' la joon
jmaa^{2}aa' jmai'^{2} tyíin^{1} tsá^{2}. Joon jo jmaa^{2}aa'
'ii'^{21} røø^{21}.
5 Ru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, nuu^{2}uu' 'e fo'^{3}oo lo:
Dios nigatyii'^{13}in 'in tsá^{2} tañíi^{2}in taain^{212}
juncwii^{21} lo ilíi^{2}in lawa'a tsá^{2} sá^{2} cuu^{2}
coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jo'^{1} lɨɨ́i^{2}. Joon i'ii'^{21}mo lawa
coon^{21} 'e gatɨɨ́^{2}i 'e tsataa^{2}i lɨ tyʉ'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ'
Dios Jmii^{21} to^{2} la júu^{3} ga'ɨɨ́^{2} Dios Jmii^{21} ilí^{2}
tya' jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in 'ii.
6 Pe 'naa'gɨɨ' laa'a 'ee'^{1}moo' 'in tsá^{2}
tañíi^{2}in do pe tsáa^{1}mo-'oo' 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2}
'in tyʉ'^{2}ʉ to^{2} 'naa'. 'In tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do, 'ii 'in
jée^{1}i 'naa' tyani tsaa'to^{2}, ¿ja jo'^{1}?
7 Joon 'ii 'in faa'^{21}a 'laa'^{21} tya' Jesucristo.
Joon 'naa' jo'^{1}o lɨɨ́^{2}naa' Jesucristo.
8 Wana la jai'^{2} iuntiin'^{13}naa' jiin'^{13} la to^{2}
tyʉ'^{2} Jesucristo 'ná^{1}-a un'nee^{212}naa' jileei'^{21}
tsá^{2} coon^{21} røø^{21}, la 'in 'oo^{1}o cuu^{2} tiin'^{13} lagɨ
tsá^{2} tañíi^{2}in. Tsʉ ni jí^{2} tya' Dios jin'^{2}: "Jmaa^{2}'a
'iin^{212}u'un tsaruu'^{21}'u lawa'a 'woo^{21}'o."
9 Pe wana jo tsáai^{1}-'oo' la jaain^{21} la jaain^{21}
tsá^{2} 'e ga'naa^{2}aa' tsaa^{2} joon gaun'lee'^{21}mo
yaanaa' tyani Dios.
10 Tsʉ wana gajmaa^{1}a tsá^{2} jilaa'^{21} to^{2}
'e tyʉ'^{2} Dios pe fiin'^{13} coon^{21} naa'^{13} tsaa^{2}
ijmáa^{1}a 'lee'^{21}i ga'láa^{1}a 'ɨɨ^{1} lawa'a jo 'ee
jmaa^{1}a jiin'^{13} coon^{21} to^{2} tyʉ'^{2} Dios.
11 Tsʉ Dios gajin'^{2}in: "Jo foo'^{13}'o tsamɨ́^{2}
tya' tsá^{2} xeei'^{21}." Jin'^{2}o jon: "Jo jnga^{1}u'un
tsá^{2}." Joon jiin'^{13} jo foo'^{13}'o tsamɨ́^{2} tya' tsá^{2}
xeei'^{21} pe wana gajnga^{1}u'un tsá^{2} ga'laa^{212}'a
tya' Dios, jo galinʉʉ'^{13}'ʉn 'ii'^{21} tya'a.
12 'Wii'^{13} joon ngɨɨ^{2}ɨɨ', fo'^{2}oo' la jmoo^{1}o tsá^{2}
'in galáai^{2} Dios 'e jo ngɨɨ^{1}gɨ 'noo^{1}o tsaa^{2}. Tsʉ
coon'^{13} la joon ijmá^{1} Dios 'ii'^{21} tyii'.
13 Tsʉ jileei'^{21} 'in jo mo jmaa^{1}a feei'^{1}-tsi
'wii^{212} tya' tsá^{2} xeei'^{21} la joon jon jo fee'^{1}-tsi
Dios tya'a mi jmáa^{1}a Dios 'ii'^{21} tya'a. Pe 'in ni-
gajmaa^{1}a feei'^{1}-tsi ijmaa^{21} jon Dios feei'^{1}-tsi
'wii^{212} tya' 'in tsá^{2} no mi tɨ́^{2} 'ii'^{21} tya'a.

'In jin'^{2} 'e ja'^{2}mo lɨɨ́i^{2} Dios 'ná^{1} jmáa^{1}a jon 'e tyʉ́^{2}-ʉ

14 Tsaru'^{1}u', jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in wa'a jin'^{2} tsá^{2}
'e tsáa^{1}-tsi Dios joongɨ jiin'^{13} coon^{21} 'e tyʉ́^{2} jo
jmoo^{1}o. ¿Tɨ lɨɨ́^{2}naa' itiin'^{13}in 'in tsá^{2} do?
15-16 'I^{1}du'-'oo'. Wa jaain^{21} tsá^{2} sɨɨ'^{21}ɨ
tsaru'^{1}u' 'in sɨtyéein^{1} jmɨɨ^{212} sɨin'^{13}ɨn joongɨ
'íi^{1}i, lɨ' jin'^{2}o: "Cøø'^{2}xʉ'ʉ tyʉ́^{2}-ʉ joon jo li'^{2}'i
cwíi^{2}." "Áai^{1}du' jmaa^{2}." Pe joon jo 'ee
gacwo'^{1}o 'ido jiin'^{13}xʉ. Coonti jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in
júu^{3} tya'a.
17 La joon lɨ́^{2} coon'^{13} tsá^{2} 'in jin'^{2} 'e ja'^{2}mo
lɨɨ́i^{2} júu^{3} tya' Dios joon jo jmoo^{1}o 'e tyʉ́^{2} la
jmoo^{1}o 'in jai'^{2} lɨɨ́i^{2}. Jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in 'e jin'^{2}in
'e jai'^{2} lɨɨ́i^{2} júu^{3} tya' Dios.
18 La cun' jo ngáa^{1}mo isɨɨ'^{21} tsá^{2}: "Líin^{2}mo
jiin'^{13} 'e jai'^{2} lɨɨ́^{2}na Dios, jo 'ná^{1} jmáa^{3}aa 'e tyʉ́^{2}
'e tiin'^{13}na. Pe 'nʉ-ʉ fo'^{2}'o 'e 'ná^{1} jmá^{1} tsá^{2}
'e tyʉ́^{2}-ʉ" jon. Joon ifo'^{2}oo 'in jaain^{21}: 'E'^{3}du'
jna 'e jai'^{2} lɨɨ́^{2}u xʉfiin'^{13} jo jmoo^{2}'o 'e tyʉ́^{2} joon
jna-a i'e'^{2}oo 'nʉ 'e jai'^{2} lɨɨ́^{2}na coon'^{13} jilaa'^{21} 'e
tyʉ́^{2} jmóo^{3}oo.
19 'Nʉ-ʉ, ja'^{2}mo lɨɨ́^{2}u 'e jaan^{21}mo Dios
seein^{21} joon tyʉ́^{2}-ʉ la joon pe ca jilee'^{21} 'in
'lɨɨi'^{3} lɨɨ́^{2}i la joon, joon jlee^{1}in 'goo'^{21}o.
20 ¿Tɨ jo 'øøi'^{21}-'o'o 'e jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in jilaa'^{21}
'e jai'^{2} lɨɨ́i^{2} tsá^{2} wa mo jo tyaa^{1}-tsi 'ii 'e jmáa^{1}a
'e tyʉ́^{2}? La lɨɨ́^{1}i tsá^{2} caa^{212}mo lɨɨ́^{1}i.
21 Tyʉ́^{2} ñí^{2}'i 'e Dios ga'ɨɨ́^{2} júu^{3} 'e 'lɨɨ^{212}
tsafeei'^{1} tyi' Abraham jaain^{21} tsá^{2} tyú^{1}mo.
Joon Dios ga'ii'^{21}mo 'e gajmaa^{1}a 'lɨɨ^{212}
tsafeei'^{1} tyi' Abraham mo gacwoo^{1}i lawa
coon^{21} fa'^{1} 'in jóon^{1}on do 'in sii^{21} Isaac.
22 Liñí^{2}'i 'e coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a
Abraham do ga'e'^{1}o xiiala jai'^{2} lɨɨ́i^{2}. Joon
coon'^{13} la joon gauntsiin^{1} jilaa'^{21} 'e jai'^{2} lɨɨ́i^{2}
coon'^{13} 'e gajmaa^{1}a do.
23 Coon'^{13} la joon gatsín^{1} la gajin'^{2} jí^{2}
tya' Dios: "Ja'^{2}mo galɨɨ́i^{2} Abraham ijmáa^{1}a
Dios jiin'^{13} la gajin'^{2}in, joon tsʉ 'wii'^{13} ja'^{2}mo
galɨɨ́^{2}i, ga'ɨɨ́^{2} Dios júu^{3} 'e jo 'ee tsaa^{2} røøi^{21}gɨ.
Joon 'e jí^{2} tya' Dios jin'^{2}in 'e Abraham do
galiseein^{21} tyʉ́^{2} coon'^{13} Dios."
24 Joon coon'^{13} la joon liñí^{2}ii' 'e Dios 'ɨɨ́^{2} júu^{3}
'e tyʉ́^{2}mo tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o jon'on
jiin'^{13} coon'^{13} 'e jai'^{2} lɨɨ́i^{2}.
25 La joon galɨ́^{2} coon'^{13} Rahab, jaain^{21}
'yiiatsangó^{1}, tsʉ Dios ga'ɨɨ́^{2} júu^{3} 'e jo 'ee
tsaa^{2} røøi^{21}gɨ Rahab do coon'^{13} 'e gajmaa^{1}a
cwáain^{1} tya' 'in tsá^{2} do 'in gasii^{1}in Josué.
Gaunjíi^{2}in Rahab do joon gauncoon'^{13}o
gacwo'ɨɨ́^{1}ɨ 'ido lɨ' la xii'^{21}a.
26 Ñí^{2}oo' wa jo 'yʉgɨ alma tyi' cuerpo tyi' 'in
'lɨɨ^{212}mo', la joon jon wa jo jmoo^{1}o tsá^{2} 'e tyʉ́^{2}
jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in jilaa'^{21} 'e jai'^{2} lɨɨ́i^{2}. Jo tsacwaa^{1}a
coon'^{13} Dios coon^{21} tøøi^{2}.

3

Jo moo^{1} jée^{i1} unnisɨɨ'^{13} tsá^{2}

1 Tsaru'^{1}u', jo cwoo'^{13}-'oo' 'e líí^{2}in 'naa'
tɨfo'^{2} fúui^{1} 'e 'ee^{2}ee' júu^{3} tyʉ́^{2} tya' Dios. Tsʉ ñí^{2}
'naa' 'e jileei'^{21} 'in 'e'^{2} tsá^{2} fee'^{1}gɨ tsaa^{2} tya'a
ilisá^{2} wana jo untiin'^{12}in júu^{3} tya'a 'a 'ee^{1} do.
2 Joon jile'^{1}e' lɨ' un'lee'^{21}na' 'áai^{1} joon wana
jo un'laai'^{3} tsá^{2} yaai coon'^{13} jilaa'^{21} 'e faa'^{21}a
jo un'leei'^{3} 'ña'a coonti. Tsʉ wana lí^{2} cwo'^{1}

tsá² cwáain¹ yaai 'e faa'²¹a jmai'² 'e tyú²-ʉ, joon jmóo¹o jiin'¹³ 'e tyú²-ʉ jon.

3 Taan¹an' 'nii²¹² ní¹ cwa² 'e jmáa¹a nʉʉ'¹²ʉn joon coon'¹³ la joon tyʉ'¹ʉ' to² la tøøi² cwa² do.

4 Cón²duu' cwáain¹ xiia la tyʉ'² tsá² to² coon²¹ barco fee'¹. Fiin'¹³ fee'¹ 'áai¹ 'e barco do joon 'gøøi'¹³ 'áai¹ 'e tyí² 'e 'la'²a 'in tyan¹ barco do tyaan¹ ngóo¹-o xiiali' 'iin²¹²in coon'¹³ coon²¹ 'mó² pi'³ li jiin¹in.

5 La joon lí² jon unnisii'¹³ tsá², pi'³ 'áai¹ pe lí² jmáa¹a coon²¹ 'e fee'¹. Coon²¹ moo'²¹ fee'¹ lí² jún¹ tsá² coon'¹³ coon²¹ jí² pi'³.

6 Joon la lí² coon²¹ jí² pi'³ lí² unnisii'¹³ tsá². Unnisii'¹³ tsá² jo moo¹ jéei¹, yíia¹³ cataain²¹ cataan²¹mo joon coon'¹³ la joon un'leei'²¹ tsá² yaai. Joon coon'¹³ 'ii'²¹ tya' li 'in 'lii'³mo jmoo¹o unnisii'¹³ tsá² 'e 'wii²¹² mii'¹³ seein²¹ tsá² ngoo¹ la li ngóo¹ jí² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jo to² tí².

7 Lí²-i un'wó¹ tsá² tsi jileei'²¹ joo'nuu²¹. Nigaun'wó¹ tsá² tsi jileei'²¹ joo'²¹ tsí³ cwáa¹ coon'¹³ mii'²¹ coon'¹³ joo'²¹ taai² jmi'ñi'³.

8 Pe jiin'¹³ jaain²¹ jo mo lí² tyʉ'²ʉ to² unnisii'¹³i. Jo tii² 'yʉ unnisii'¹³ tsá² 'e jmoo¹o 'e gó². Joon 'e faa'²¹a tsá² lí² lawa 'ootyíi².

9 Coon'¹³ unnisii'¹³i' un'goo²¹o' Ña'ñʉ'¹ʉ' Dios Jmii²¹ joon coon'¹³ unnisii'¹³i' do faa'¹³a' júu³ 'laa'²¹ tya' tsá². Joon lawa faa'¹³a' 'laa'²¹ tya' Dios tsʉ Dios gajmeei¹ tsá² 'e líi¹i la líi¹i 'ii-o.

10 Coon²¹ moo'oo²¹ tsá² 'yeei'²¹ júu³ tyú² joongi júu³ 'laa'²¹. Tsaru'¹u', jo tseein²¹ 'e faa'²¹a tsá² ji tún² 'ii'¹³.

11 Cón²duu' cwáain¹. Jo ja lí² 'yeei'²¹ jmii²¹ tyú² coon²¹ li 'yeei'²¹ jmii²¹ ñii²¹.

12 Tsaru'¹u', coon²¹ 'mó² cwaríi³ coon'²¹ li' líi²naa', ¿ti lí² 'í¹ poo'²¹? Owa coon²¹ wuunjøø'³ 'ee, ¿ti lí² 'í¹ mi'³ cwaríi³ 'ee? Coon'¹³ la joon jo lí² 'yeei'²¹ jmii²¹ tyú² li 'yeei'²¹ jmii²¹ ñii²¹.

Cwo'¹o Dios tsá² jilaa'²¹ 'e tyú² 'e 'i¹-tsi

13 Wana seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa', jaain²¹ 'in 'øøi'²¹-tsi 'áai¹, 'ná¹ jmaa¹a 'ido 'e tyú² joon jo jmaa¹a jloo'³. 'Ná¹ ngi¹ 'ido 'wo²-tsi la tíii² ngi¹ 'in jmii¹-tsi. Tsʉ 'in 'øøi'²¹-tsi la jai'² jo jmoo¹o jloo'³.

14 Pe jo foo²oo' 'e 'øøi'²¹-'oo' 'áai¹ wana tsiiwúu¹naa' jon'gi wana 'iin²¹²naa' jmee²¹²naa' yaanaa' tsacøøi'¹³. Tsʉ 'in 'øøi'²¹-tsi la jai'² jo jmoo¹o la joon.

15 Dios jo gacwoo¹ wa'a 'áa¹a tsá² tsiiwúu¹. Joon 'in 'øøi'²¹-tsi la joon líi¹i lawa tsá² 'in jo cwii¹in Dios. Jmoo¹-o jiin'¹³ la 'iin²¹²in. Jmoo¹o jiin'¹³ la 'iin²¹²in 'in 'lii'³mo.

16 Tsʉ mo jmoo¹o tsá² feei'¹ 'ña'a joon jmoo¹o tsá² mii'¹³i jee²¹² yaai jo 'ii'²¹ ilisá² jee²¹² 'ii joon ilisá² jilaa'²¹ 'e gó².

17 Dios cwo'¹o tsá² jiin'¹³ 'e tyú²-ʉ 'e 'øøi'²¹-tsi. Joon jileei'²¹ 'in 'øøi'²¹-tsi la joon jo un'leei'²¹ yaai jee²¹² tsá², joon jmáa¹a 'e jo to'²o tsá² mii'¹³i. Jmáa¹a jon inuu¹un 'ee faa'²¹a tsá² joon fee'¹mo-tsi. Tyú²-ʉ jmaa¹a tya' jileei'²¹ tsá². Jo lí² tún² júu³, jmai'² coon'²¹ tún²-un jmoo¹o.

18 'In jmoo¹o 'ii'²¹ røø²¹ jee²¹² tsá² iuncoon'¹³ tsá² xeei'²¹ 'e jmáa¹a 'e tyú².

4

'In jai'² líii² Dios jo lí² jmáa¹a la jmoo¹o 'in jo cwii¹in Dios

1 Ifuu²¹²uu 'naa' 'e li' liili¹ 'nii²¹ 'naa' joon jmoo²oo' mii'¹³naa' jee²¹² yaanaa'. Jmoo²oo' la joon tsʉ 'wii'¹³ jilaa'²¹ 'e gó² 'e 'iin²¹²naa'. Joon jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmoo¹o lawa 'nii²¹ jee²¹² yaai.

2 'Iin²¹²naa' coon²¹ 'e tyii' pe jo lí² 'e li'¹oo' joon 'wii'¹³ joon 'iin²¹²naa' jngaa'¹³naa' ruu'²¹naa'. 'Wii'¹³ 'oo²oo' tsiiwúu¹ tya' 'e 'oo¹o tsá² xeei'²¹ tíi¹³naa' joon 'noo²oo' mii'¹³ tsʉ jo lii²ii' tyaa²aa' tyú². Jo 'ii'¹³naa' jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²naa' tsʉ jo mí²ii' tyani Dios.

3 Joon wa mo gamí²ii' jo ñii²naa' tsʉ míi¹³ii' jiin'¹³ 'e 'yaai¹-'oo'. Mí²ii' jiin'¹³ jilaa'²¹ 'e suun²¹naa'.

4 ¡'Naa' líi¹naa' tsá² 'in ngatiui² Dios! ¿Ti jo ñí² 'naa' 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ 'ee'¹mo Dios? Jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in liseein²¹ tyú² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sá² juncwii²¹ 'ee'¹mo Dios.

5 ¿Ti 'i¹-'oo' 'e jo 'ee to² tí² 'e jin'² jí² tya' Dios mo jin'²in: "'Áai¹ súun²in tsá² jilaa'²¹ 'e sá² juncwii²¹"?

6 Pe Dios gauncoon'¹³gi tsá² 'áai¹. La jin'² jí² tya'a: 'Ee'¹mo Dios jileei'²¹ 'in jmoo¹o jloo'³ pe uncoon'¹³o 'in tsá² 'wéi¹.

7 Cwoo'¹³-'oo' jon 'e tyʉ'² Dios to² 'naa'. Jo jmaa²aa' núʉ¹³ʉʉn' jiin'¹³ la 'iin²¹²in 'in 'liii'³. Tyuu'¹³naa' to² 'e tyʉ'² 'in 'liii'³, jo jmaa²aa'. Joon ijaan'²o 'in 'liii'³ do.

8 Mí²ii' 'e uncoon'¹³ Dios 'naa' tsʉ uncoon'¹³o. Jo jmaa²¹gii' 'e gó² pe jmai'² 'e tyú² jilee'²¹ 'naa' 'in jmoo¹o 'e gó². Joon jileei'²¹ 'naa' 'in jo 'iin²¹²in jmá¹ la to² tyʉ'² Dios 'láa² 'wii²¹² jmáa¹a.

9 Cain'² cwolíi²naa' 'wii'¹³ tya' tsaa² tyii'. Seen²¹naa' xuui²¹²-'oo' joon cii²ii' 'wii²¹² tyii'. Joon jilee'²¹ 'naa' 'in ngíi¹³ii' 'ná¹-a cii²ii'. Joon 'e jløø'³moo' cwolí² jiin'¹³ 'e xuui²¹²-'oo'.

10 Cwo'wo²-'oo' yaanaa' tyani Ña'ñʉ'¹ʉ' joon isaa'²¹i 'naa' jløø'³mo 'wii²¹² tyii'.

Jo 'níii¹³ 'naa' tsaru'¹u'

11 Tsaru'¹u', jo foo²oo' 'laa'²¹ tya' tsaruu'²¹naa' tsʉ jileei'²¹ 'in faa'²¹a 'laa'²¹ tya' ruu'²¹i faa'²¹a 'laa'²¹ jon tya' to² tyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Tsʉ 'ii gatyʉ'¹o to² 'e 'ná¹-a 'iin²¹²in tsá² ruu'²¹i. Jo cwéi¹ tyii' jiin'¹³ 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa', 'ná¹ jmaa²aa' jilaa'²¹ to² tyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

12 Jiin'^{13} Dios lí^{2} tyʉ'^{2} to^{2} tsá^{2}. Jiin'^{13} 'ii-o jon ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' tsá^{2}. Jiin'^{13} 'ii lí^{2} jmáa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2} si̵ untyée^{1}i 'ee. Joon, ¿'iin^{212}naa' 'e 'nı́i^{13} 'naa' tsaru'^{1}u'?

Jo ñí^{3} 'naa' 'ee ilí^{2} tsa'oo^{21} yíia^{1}

13 N~~uu~~^{2}duu' jileei'^{21} 'naa' 'in jin'^{2} la lo: "Tsa'oo^{21} yíia^{1} ní^{3}ii 'e fuu^{21} náa^{1} do joon taan^{212}na coon^{21} jiin^{21} loo^{212}x~~uu~~ 'e 'nı́i^{3}ii joon jnaa'^{13}x~~uu~~ cuu^{2}."

14 Pe coonti jo ní^{2}ii' 'ee ilí^{2} tsa'oo^{21} yíia^{1}. Ts~~u~~, ¿'ee lí^{2} juncwii^{21} tya' tsá^{2}? 'E juncwii^{21} tya' tsá^{2} li̵ la li̵ coon^{21} jnıí^{1} fu taa'^{21} ni 'wó^{2}. Taa'^{21} catá^{2} joon jeen'^{21}mo tún^{1}.

15 Tyú^{2}gi̵ wa'a foo^{2}oo': "Wa cwoo^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' toon^{21}o'o lo joon jmoo^{21}o'o 'elo si̵ 'edo 'ee."

16 Pe 'naa' jmoo^{2}oo' jloo'^{3} ts~~u~~ lı́i^{2}naa' 'e yaamoo' tyʉ'^{2}~~uu~~' to^{2} juncwii^{21} tyii'. Joon 'áai^{1} gó^{2} la jmoo^{2}oo' do.

17 Ts~~u~~ jileei'^{21} 'in ñi^{1} 'e tyú^{2} pe jo jmoo^{1}o, 'noo^{1} 'ido tsaa^{2} la joon.

5

Jo tiin'^{13} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} coon'^{13} cuu^{2}u

1 ¡N~~uu~~^{2}duu' coon'^{21} tún^{1} jileei'^{21} 'naa' tsá^{2} sá^{2} cuu^{2}! 'Ná^{1} tyii'^{2}-'oo' joongi̵ 'ná^{1} 'oo^{2}oo' li̵ xuui^{212}-'oo' tya' jilaa'^{21} wúu^{1} imoo^{2}oo'.

2 Jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in jilaa'^{21} 'e sá^{2} tyii'. Joon lawa'a 'e joo'^{13} cuu'^{21}u si̵in'^{13} tyú^{2} tyii'.

3 Lawa'a 'e 'yiia^{21} soo'^{3} tya' jilaa'^{21} cwanáa^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} cwataa^{21} tyii'. Joon ts~~u~~ 'wii'^{13} jo líin^{2}-tsi cuu^{2} 'e gasáa^{1}naa' do joonityée^{1}moo' coon'^{13} cuu^{2}uu' ts~~u~~ jee^{212} catá^{2} ijmáa^{1}a Dios 'ii'^{21} tya' tsá^{2}.

4 Gatí^{2} loocwoo^{1}o Dios júu^{3} tya' tsá^{2} 'in nijmaa^{1}a to^{2} tya' tsá^{2} sá^{2} cuu^{2}. In tsa'leei'^{13} do gajmaa^{1}a to^{2} jee^{212} tyiia^{21} pe 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} jo gatyí^{1} 'leei'^{13} tya' 'in tsá^{2} jmaa^{1}a to^{2} tya'a. Joon Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya' 'in tsá^{2} 'in 'oo^{1}o cuu^{2} do.

5 Gateen^{1}in juncwii^{21} coon'^{13} jmai'^{2} 'e tyú^{2}-~~u~~ 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do. Gagøø'^{21}o tyú^{2}-~~u~~ lawa joo'^{21} núu^{3} 'e tı́^{2} li júuin^{2}. Joon gatí^{2} jm~~ii~~^{212} tya'a.

6 Ni'n~~ii~~i^{1} 'in tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} do tsá^{2} tyúi^{1} coon'^{13} jmai'^{2} júu^{3} tajuu^{21}. Joon nigajngaa'^{12}mo 'ido. Joon 'in tyúi^{1} do jo lí^{2} un'øøi'^{13} 'ña'a.

Taa'^{21} jmaa^{2}aa' ca mi jó^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo

7 Ts~~u~~ 'wii'^{13} joon, tsaru'^{1}u', tá^{2} téein^{1}-'oo' ca mi jó^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo. Ñí^{2}oo' 'e jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o to^{2} ni cwoo'^{13} 'wó^{2} 'ná^{1}-a si̵já̵an^{1}an coon'^{21} tún^{2} ce garoo^{21}o 'e gajñii^{21}i. Si̵jaan^{1}o ca mi ngı́i^{1} jmı́^{1} jó^{1} nifu. 'Ná^{1}-a si̵jaan^{1}o jon jmı́^{1} jó^{1} li̵ tséi^{1}. Ngii^{2} joongi̵ roo^{21} 'e nijñii^{21}i.

8 La joon 'ná^{1}-a si̵jaan^{2}aan' coon'^{21} ce tún^{2} wa'a jo cwowíin^{2}naa' ts~~u~~ tı́^{2} lí^{2} jó^{1} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo.

9 Tsaru'^{1}u', jo jmaa^{1}aa' tsaa^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}, joon jo i'náa^{1} lisá^{2} 'ii'^{21} tyii', ts~~u~~ Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo, 'in jmoo^{1}o 'ii'^{21} intı́^{2} lí^{2} jó^{1}.

10 Tsaru'^{1}u', coon^{21}duu' cwáain^{1} xiiala ngóo^{1} 'in gafaa'^{21}a cwáain^{1} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Gangóo^{1}-o wúu^{1} tya'a pe tsá^{2} 'in ngi̵^{1} coon'^{21} tún^{1} 'ii.

11 Joon ñí^{2}oo' 'e jløø'^{3}mo 'in nigajmaa^{1}a taa'^{21} do. Nan~~uu~~^{2}oo' xiiala gajmaa^{1}a Job taa'^{21}a. Joon ñí^{2}oo' 'e tyú^{2} gajmaa^{1}a Ña'ñʉ'^{1}ʉ' tya'a mi yuui'^{13} ganii^{21} wúu^{1}. 'Áa^{1}mo feei'^{1}-tsi Ña'ñʉ'^{1}ʉ' tyi', 'wo^{2}-tsi 'ii.

12 Pe nifu, tsaru'^{1}u', jo 'ée^{13}naa' Dios jon'gi̵ 'ée^{13}naa' ni 'wó^{2}. Tyú^{2}gi̵ tyii' wa jo 'ée^{13}naa' coonti. Mo foo^{2}oo': "Joon^{2}", foo^{2}oo' iliñi^{1} tsá^{2} 'e ja'^{2}mo júu^{3} tyii'. La joon jon mi foo^{2}oo': "Ún^{2}." Joon coon'^{13} la joon jo ijmáa^{1}a Dios 'ii'^{21} tyii'.

13 Wa seein^{21} 'in 'oo^{1}o fa'í^{3} jee^{212} 'naa' cwofaa'^{21}a júu^{3} tyú^{2}. Wa seein^{21} 'in jløø'^{3}mo cwo'øø^{1}ø coon^{21} júu^{3} tyú^{2} 'e untyúu^{1}i Dios.

14 Wa seein^{21} 'inlı́ii^{13} tsatsaa'^{13} jee^{212} 'naa' cwote'^{2}e 'in tsatsaa'^{13} do 'in tsacøøi'^{13} jee^{212} 'in jai'^{2} lı́i^{2} 'e faa'^{21}a 'ido 'wii^{212} tya'a joon 'e suun^{1}un aceite tya'a la lı́^{2} 'e gatyʉ'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' to^{2}.

15 Joon ts~~u~~ 'wii'^{13} ja'^{2}mo lı́i^{2}i i'láa^{2}mo. Joon Ña'ñʉ'^{1}ʉ' ijmá^{1} isiin'^{13}mo. Joon wana niga'noo^{1}o tsaa^{2} joon 'íi^{2}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' tsaa^{2} tya'a.

16 'Wii'^{13} joon jmaa^{2}aa' 'naa' júu^{3} la jaain^{21} la jaan^{21}naa' tsaa^{2} ga'noo^{2}oo', joon foo^{2}oo' júu^{3} tyú^{2} 'wii^{212} tya'a la jaain^{21} la jaan^{21}naa'. Coon'^{13} la joon iun'láa^{2}moo'. 'E júu^{3} tyú^{2} 'e faa'^{21}a jaain^{21} tsá^{2} 'in jo røøi^{21}gi̵ tsaa^{2} tyani Dios lí^{2} jmáa^{1}a coon^{21} 'e fee'^{1}.

17 'In 'lı́i^{212} tsagoo^{21}o' Elías, 'in gafaa'^{21}a cwáain^{1} tya' Dios cal~~ii~~, lı́i^{1}i la lı́i^{1}i jna' joon mo gam~~ii~~^{1}i tyani Dios 'e jo tsá^{2} jmı́^{1} jo gangó^{1} jmı́^{1} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} 'ni^{1} jiin^{21} tsi ca'no'^{3}.

18 Joon mo ngayuui'^{13} joon gafaa'^{21}a júu^{3} tyú^{2} joon gangó^{1} jmı́^{1} tún^{1} joon garoo^{21} 'e jñii^{21} tsá^{2} tún^{1}.

19-20 Tsaru'^{1}u', wana t~~uu~~^{21} la jai'^{2} jaain^{21} jee^{212} 'naa' joon 'in xeei'^{21}gi̵ uncoon'^{13}o 'e jaa'^{21}a-tsi cwoliñí^{2} 'naa', 'in gajmaa^{1}a la joon galáa^{2}mo jaain^{21} 'in røøi^{21} tsaa^{2} fu^{1} gó^{2}. Joon gauntiin'^{13}mo 'in tsá^{2} røøi^{21} tsaa^{2} do 'e jo tsáa^{1}a li̵ 'lı́i'^{3}. Joon 'láa^{2}mo tsaa^{2} tya' tsá^{2} ga'ín^{1}.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹in San Pedro tɨ́ɨɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨɨ² Jesucristo

Sii¹in Tʉ́³ 'e jí² lo tya' 'in taain²¹² lɨ xiia'²¹

1 Jna-a, Tʉ́³, 'in lɨ́ɨ¹i apóstol tya' Jesucristo, sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tya' jileei'²¹, 'in gatyii'¹³in Dios 'in taain²¹² lɨ xiia'²¹, 'in taain²¹² la caain²¹ lɨ sii²¹ Ponto, Galacia, Capadocia, Asia coon'¹³ Bitinia.

2 Sɨ́ɨ³na tya' 'in nigatyii'¹³in Dios Jmii²¹ jiin'¹³ la niga'ɨ¹-tsi la mo jéei¹. Joon niga'ɨ¹-tsi Dios 'e jmée¹i 'naa' tsá² tya'a cwáain¹ tya' Espíritu tya'a 'e linʉ́ʉ¹³ʉʉn' joon 'e untyúui¹ 'naa' coon'¹³ jmɨ¹ 'øø¹i Jesucristo. Cwocwo'²gɨ Dios 'naa' fo'² feei'¹ tyii' joon 'e seen²¹naa' tyʉ́²-ʉ.

'In jai'² lɨ́ɨɨ² Cristo 'ɨ¹-tsi icwaa¹ coon'¹³ 'ii fu ñʉ'fʉ́²

3 Cwocwoo²¹o' 'maai'¹³ Dios Jmii²¹, 'ii Jmii²¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Joon tsʉ 'wii'¹³ feei'¹-tsi tyi' 'áai¹ gacwoo¹o 'e galiseen²¹na' tún¹ 'e sɨjaan²¹an' 'e tyʉ́² mo gajmaa¹a jiin'¹ Jesucristo jee²¹² 'lɨɨ²¹².

4 Joon coon'¹³ la joon 'ii'¹³moo' coon²¹ tyíia³ 'e jo tyéi¹ tyii' 'e niga'maa¹ Dios tyii' fu ñʉ'fʉ́². Joon 'e tyíia³ do jo lí² li'leei'²¹ jon'gɨ lɨ tsáai².

5 Sɨ'mo'²o tya' jileei'²¹ 'naa' 'in un'øøɨ'¹ Dios tsʉ 'wii'¹³ ja'²mo lɨ́ɨ²naa'. Iun'øøɨ'¹ Dios 'naa' ca mi 'ii'¹³naa' 'e tiin'¹³naa'. Nanáa¹ tyʉ́² joon i'ee¹ Dios mi tɨ́² jiin²¹ lɨ tséi¹.

6 'Wii'¹³ joon jmaa²aa' jløø'³naa' xʉfiin'¹³ moo²oo' wúu¹ coon²¹ sii'¹³ coon'¹³ 'láai² nii² fa'í³.

7 Joon 'e fa'í³ 'e seen²¹naa' nano lɨ la lɨ coon²¹ jí² 'e untyʉ́² tsá² cwanáa¹ coon'¹³. Joon 'e jai'² 'e lɨ́ɨ²naa' tyiin²gɨ lagɨ cwanáa¹ 'e tyéi¹. Pe coon'¹³ 'e fa'í³ do iuntyʉ́² Dios jilaa'²¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa'. Joon mi cwo'ɨ́ɨ¹naa' tyʉ́²-ʉ jilaa'²¹ 'e fa'í³ do 'in Jesucristo, mi jó¹ tún¹, icwo'²o 'naa' 'e tyú¹-unaa'. Joon 'ii'¹³naa' 'e 'ya'²gɨ tya'a joon iun'goo²¹o tsá² 'naa' la un'goo²¹o tsá² 'ii.

8 Fiin'¹³ jo mo ñii² 'naa' Jesucristo 'iin²¹²moo' 'ii joon jløø'³moo' 'e jiin'¹³ jo ñí²ii' xiiala foo²oo' jløø'³moo'. Joon røøi² jilaa'²¹ 'e jløø'³naa' lɨ́ɨ²naa' 'e 'ya'²gɨ 'e sá² ñʉ'fʉ́².

9 Joon jløø'³naa' tsʉ 'wii'¹³ i'ii'¹³naa' 'e tiin'¹³naa' 'wii'¹³ galijai'² galɨ́ɨ²naa'.

10 Joon 'in tsá² 'in gacwo'¹ júu³ tyʉ́² tya' Dios ca lɨɨ²¹² gafaa'²¹o tya' xiiala itiin'¹³naa' Dios. Joon gacwo'²-tsi 'ido untsáa¹a joon gamɨɨ¹ɨ xiiala ilí².

11 Ga'naa'²¹i 'iin tsá² si 'ee jiin²¹ 'ee 'e faa'²¹a 'in Espíritu tya' Cristo mo gajmaa¹a júu³ 'e 'ná¹ nii²¹² Cristo wúu¹ joon i'ii'²¹i 'e 'ya'²gɨ tya'a.

12 Pe Dios gajma'²a júu³ 'in tsá² do 'e jon'on tya' 'ii 'e júu³ do pe tyijna'o'. Joon 'in cwo¹ júu³ tyʉ́² nano coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² 'in Dios gasii¹in fu ñʉ'fʉ́², 'ii-i jma'²a 'naa' júu³ 'e cwáain¹ do. Joon 'in ángeles 'iin²¹²in 'áai¹ litsáai¹-tsi 'e cwáain¹ do.

Gatø'¹ø Dios 'e seein²¹ tyú¹-u mo 'in jai'² lɨ́ɨɨ² 'ii

13 'Wii'¹³ joon tyaa¹aa' tyʉ́² tyii', 'í¹du'-'oo'. Coon'²¹ tún² seen²¹naa'. Cwolii²¹oo'. Cwoli-jløø'³moo' jilaa'²¹ fo'feei'¹-tsi i'ii'¹³naa' mi jnéi¹ Jesucristo.

14 Jmaa²aa' la jmoo¹o xuui²¹² 'in nʉʉ'¹³. Jon'on seen²¹naa' jmaa²aa' jilaa'²¹ 'e gó² 'ii²¹²naa' la gajmaa²aa' la nʉ'gɨ ilicwii¹naa' Dios.

15 Pe seen²¹naa' la seein²¹ 'in nigatø'² 'naa'. Joon tyú¹mo 'ii coonti.

16 Tsʉ ni jí² tya'a 'e jin'²: "Cwoli'ee'¹moo' jilaa'²¹ 'e gó² tsʉ jna 'aa'¹oo jilaa'²¹ 'e gó²."

17 Joon 'ná¹-a ngɨɨ²ɨɨ' tsa'goo'²¹-'oo' la 'ɨɨ²¹² taan²¹²naa' juncwii²¹ lo wana foo²oo' Dios: "Ñʉ'¹ʉ'", tsʉ 'ii jmoo¹o 'ii'²¹ røø² tya' tsá² la jaain²¹ la jaain²¹ tsá².

18 Ñí² 'naa' 'e Dios gatyí² 'e láa²moo' jee²¹² coon²¹ juncwii²¹ 'e jo 'e to² 'íi³in 'e gacwo'¹ tsacøøi'¹³ tyi'naa'. Joon jo gatyí¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e tyéi¹ 'e la lí² cwataa²¹ sɨ cwanáa¹ 'ee.

19 Gatyii²¹o coon'¹³ jmɨ¹ 'øø¹i Cristo 'e tyiin² 'áai¹. Gatuun²¹ jmɨ¹ 'øøi¹ la tuun²¹ jmɨ¹ 'øøi¹ jaain²¹ joo'saa'²¹ xuui²¹²'e jo 'ee lɨ́ɨ¹i coonti 'e cwoo¹ tsá² lawa coon²¹ fa'¹.

20 Nigasɨ́ɨ²mo Dios røø² coon'¹³ Jesucristo 'ee ijmáa¹a coon'¹³ Jesucristo la nʉ'gɨ ijmáa¹a juncwii²¹ joon 'wii²¹² tyi'naa' gajmaa¹a liñí² 'naa' jee²¹² jiin²¹ lɨ tséi¹.

21 Coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gajmaa¹a Cristo jo cu'²gɨ-'oo' coon'¹³ Dios tsʉ Dios do gajmaa¹a jiin'¹ 'ido jee²¹² 'lɨɨ²¹² joon gacwoo²¹ ji-laa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya'a 'e jo cu'²-'oo' coon'¹³on coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sɨjaan²aan' 'e cwo'²o jna'.

22 Joon tsʉ 'wii'¹³ niganʉʉ²ʉʉn' 'e júu³ jai'² tya' Dios nigalityú¹naa' 'e li'iin²¹²naa' 'in tsaru'¹u' la jai'² cwoli'iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' ce caain²¹-'oo' 'e gauntyú¹ Dios.

23 Galiseen²¹naa' tún² 'ii'²¹ tya' júu³ tyʉ́² tya' Dios 'e lɨ la lɨ jún² 'e jo tyéi¹ nii'¹³. Galiseen²¹naa' tún² 'ii'²¹ tya' Dios jon' tya' sáa³ jmii²¹ tsá² 'in júin¹. Joon coon'¹³ júu³ tyʉ́² tya' Dios do cwoo¹o Dios juncwii²¹ tyii' joon 'e juncwii²¹ do jo tyéi¹.

24 La gajin'² jí² do:

Jileei'²¹ tsá² lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨ¹i ñii²¹,
joon jilaa'²¹ 'ya'²gɨ tya'a lɨ la lɨ lí³ tya' ñii²¹ do.
Lityʉʉn²¹ ñii²¹ do joon xʉʉ'²¹ lí³ tya'a.

25 Pe júu³ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' taa'²¹a coon²¹ tøø²mo.

Joon nigacwo'^{1} tsá^{2} 'naa' 'e júu^{3} tyú^{2} do tya' xiiala jmaa^{1} Dios tiin'^{13}naa'.

2

1 'Wii'^{13} joon tú^{1} 'naa' jilaa'^{21} nii^{2} tsii^{212} wúu^{1} 'naa' 'e lí^{2}naa' joon jo cón^{2} 'naa' tsá^{2} tóo^{2}, jo cwolíin^{2}naa' tajuu^{21} joon jo suun^{21}naa' 'e sá^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}. Tú^{1} 'naa' jilaa'^{21} júu^{3} 'atsaa^{21}.

2 La lí^{1}i yʉʉn^{21} 'in 'iin^{212}in cuu'^{21} tʉʉ'^{21} 'e lí^{2} cwaain^{21} coon'^{13} la joon joon 'naa' cwoli'iin^{212}moo' 'e júu^{3} tya' Dios 'e jo lí^{2} caai'^{21} 'e coon'^{13} la joon 'e li ñí^{3}gɨ' xiiala itiin'^{13}naa' Dios.

3 Tsʉ nigalitsáa^{1}mo-'oo' 'e la ja'^{2}mo jmoo^{1}o Ña'ñʉ'^{1}ʉ' tyú^{2} tyii'.

Lɨ́^{1}i Cristo lawa coon^{21} cuun^{212} 'e jiin'^{1}in

4 Ñityéen^{1}naa' jon coon'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús icwo^{2} 'naa' juncwii^{21} tyii'. 'Ii lɨ́^{1}i lawa coon^{21} cuun^{212} 'e nigapii^{21} tsá^{2} co' lawa 'e jo tseein^{21}. Pe tyani Dios lɨ́^{1}i lawa coon^{21} cuun^{212} 'e gatyii'^{12}i joon 'áa^{1}mo tyiin^{2}.

5 Joon 'naa' cwolí^{2}naa' lawa cuun^{212} 'e jiin'^{1} 'e lí^{2}-i jmaa'^{13}a Dios coon^{21} cwo'^{1} li cwaa^{21} 'in Espíritu Tyú^{2} tya'a. Joon coon'^{13} la joon liseein^{21} coon^{21} poo^{212} untsá^{2} 'in jmoo^{1}o jiin'^{13} to^{2} tyʉ'^{2} Dios Jmii^{21}. 'Ii'^{21} tya' Jesucristo cwo'^{1} 'ido fa'^{1} joon jiin'^{13} 'ii-o lí^{2} cwo'^{2} Dios fa'^{1} jiin'^{13} 'e lí^{2} 'ii'^{21}in Dios. Joon 'e fa'^{1} do lawa'a 'e faa'^{21}o jilaa'^{21} júu^{3} tyú^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} to^{2} tyʉ'^{2} 'e jmoo^{2}oo'.

6 Tsʉ ni jí^{2} tyú^{2} tya'a Dios 'e jin'^{2}:

Jna-a isáa^{13}na fuu^{21} Sión jaain^{21} tsá^{2} 'in nityii'^{13}na ilíin^{2} lawa coon^{21} cuun^{212} tyú^{2} 'e toon'^{21} tsá^{2} nifu mo jmoo'^{12}o 'nú^{1}.

Joon tyiin^{2}mo 'ii.

Joon jilee'^{21} 'in jai'^{2} lɨ́i^{2} 'ii jo 'e i'oo^{1}o fa'ii'^{21} tya'a, pe iun'goo^{21} tsá^{2} 'ii.

7 Tsʉ joon tya' jileei'^{21} 'naa' 'in jai'^{2} lɨ́i^{2} 'ii 'áa^{1}mo 'yei'^{2}gɨ 'ii tyii', pe tya' jilee'^{21} 'in jo jai'^{2} lɨ́i^{2} 'ii pe li lí^{1} 'ii'^{21} tyʉ'^{2}o to^{2} la mo ngóo^{1} 'naa'^{13}mo. Ingɨ́^{2}mo 'ii jmáa^{1}a la lí^{2} 'e jin'^{2} ni jí^{2}:

'E cuun^{212} 'e gapí^{2} 'in tsá^{2} jmoo'^{13} 'nú^{1} li co'^{2} jo 'ee to^{2} 'íi^{3}in joon galɨ́^{1}mo la li 'e cuun^{212} nifu.

8 Galí^{2} jiin'^{13} la gajin'^{2} 'e jí^{2} do:

Ilí^{2} lawa cuun^{212} 'e tyuuin'^{13} tsá^{2} 'e jmoo^{1}o ciii'^{13} tsá^{2}.

Cii'^{13}mo 'in tsá^{2} do tsʉ jo jmoo^{1}o nʉʉ'^{12}ʉn júu^{3} tya' Dios. Tsʉ la joon gatyʉ'^{2} Dios to^{2} itsangɨ́ii^{2} jileei'^{21} 'in jo nʉʉ'^{13}.

Xiiala lɨ́^{1}i 'in gatyii'^{13}in Dios

9 Pe 'naa', Dios gatyii'^{13}in 'naa' 'e lɨ́^{1}naa' tsá^{2} tya'a. Gatyiin'^{13}in 'naa' 'e lɨ́^{1}naa' coon^{21} poo^{212} untsá^{2} 'in jmoo^{1}o jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} Dios. Lɨ́^{1}naa' tsá^{2} tya' Dios 'in lí^{2} jmáa^{13}aa' tsá^{2} júu^{3} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Dios 'in nigatø'^{1} 'naa' 'e 'woo^{21}naa' li nʉʉ^{21} 'e cwotaan^{212}naa' li jná^{2} joo'^{21} tya'a.

10 'Naa', la mo jéei^{1} jo 'ee fuu^{21} li goo^{2}oo' pe nano lɨ́^{1}naa' lawa'a tsagoo^{1}o 'in tyʉ'^{2} Dios to^{2}. La mo jéei^{1} jo mo galí^{2} 'e 'ii'^{13}naa' fo'fee'^{1} tya' Dios pe nano niga'ii'^{13}moo'.

Xiiala 'ná^{1} jmoo^{1}o 'in jai'^{2} lɨ́i^{2} Dios

11 Tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, lɨ́^{1}naa' tsá^{2} coon^{21} fuu^{21} 'in cwá^{2} juncwii^{21} lo cata. Mí^{3}ii tyaní^{2}ii' cwoján^{1} caai^{21} jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e 'iin^{212}in tsá^{2} jmáa^{1}a tsʉ jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in tsá^{2} jmaa^{1}a ixé^{1}mo alma tya' tsá^{2}.

12 Ngii^{2}ii' 'e tyú^{2} coon^{21} tøø^{2}mo tyani 'in jo cwii^{1}in Dios tsʉ wa mo faa'^{21}a 'ido 'laa'^{21} tyii' 'e lɨ́^{1}naa' tsá^{2} gó^{2} inii^{21}o jilaa'^{21} tyú^{2} 'e gajmaa^{1}aa' joon ifaa'^{21}a tyú^{2} tya' Dios mi ti jmii^{212} ifee'^{21}i Dios 'ii.

13 Cwojmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉn' 'in 'oo^{1}o to^{2} 'e jo lí^{2} faa'^{21}a tsá^{2} 'laa'^{21} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Cwojmaa^{2}aa' núʉn^{13}ʉʉ' to^{2} tyʉ'^{2} 'in tsaa'to^{2} tyii' 'in fee'^{1}gɨ si jmoo^{21} joon jaain^{21} tsá^{2} 'oo^{1}o to^{2} 'ee

14 'in tsaa'to^{2} do gasii^{2}in i'e'^{1}e wúu^{1} jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o 'e gó^{2} joon tyaa^{1}-tsi jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o 'e tyú^{2}.

15 'Iin^{212}mo Dios 'e coon'^{13} jilaa'^{21} tyú^{2} 'e jmoo^{2}oo' ilí^{2} jmoo^{2}oo' ján^{1} tii^{2} jileei'^{21} 'in tuuin^{212} jo 'øøi'^{21}-tsi.

16 Ngii^{2}ii' lawa tsá^{2} 'in galáai^{2} Jesús, 'in jo 'ná^{1}-a jmá^{1} jilaa'^{21} tiisi'^{2} tya' tsá^{2} pe jo jmaa^{2}aa' 'e gó^{2} joon mi yuui'^{13} joon foo^{2}oo': "Jmoo^{2}o' jiin'^{13} to^{2} tyʉ'^{2} Dios tsʉ naláa^{2}mo jna'." Jmaa^{2}aa' la tíii^{2} jmá^{1} tsá^{2} 'in tyʉ'^{2} Dios to^{2}.

17 Un'goo^{21}oo' jileei'^{21} tsá^{2}. Cwoli'iin^{212}moo' jilee'^{21} tsá^{2} 'in jai'^{2} lɨ́ii^{2} Cristo. Cwoli'gøø'^{21}moo' Dios, joon un'goo^{21}oo' 'in tsaa'to^{2} nifu.

'E'^{1}e Cristo jna' xiiala jmoo^{21}o' taa'^{21} mi moo^{21}o' wúu^{1}

18 'Naa', tsá^{2} jmoo^{1}o to^{2} inʉʉ tsá^{2}, cwojmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉn' to^{2} tyʉ'^{2} ñifii^{1}ii' coon^{21} tún' 'e tsáai^{1}-'oo'. Cwojmaa^{2}aa' núʉ^{13}ʉʉn' 'in tyúi^{1} la joon jon 'in soo^{1}-tsi.

19 'Yaai^{1}-tsi Dios tya' tsá^{2} 'in nii^{212} wúu^{1} 'e jo tíii^{2} jo 'nii'^{21}-tsi tsʉ 'iin^{212}in jmáa^{1}a la 'iin^{212}in Dios.

20 Pe wana jmoo^{1}o tsá^{2} 'e gó^{2} joon 'e'^{2}e tsá^{2} 'ii wúu^{1} tya' 'e gó^{2} gajmaa^{1}a, ¿'ee to^{2} 'íi^{3}in wa nii^{212} wúu^{1} joon jo 'nii'^{21}-tsi? Pe wana gajmaa^{1}a tsá^{2} coon^{21} 'e tyú^{2}-ʉ joon jo 'nii'^{21}-tsi mo 'e'^{2}e tsá^{2} 'ii wúu^{1} tya' 'e tyú^{2} gajmaa^{1}a, 'yaai^{1}-tsi Dios tya'a.

21 Tsʉ 'wii'^{13} joon gatø'^{1}ø Dios 'naa' tsʉ Cristo gajmaa^{1}a lawa coon^{21} li^{2} tyii' mo ganii^{212} wúu^{1} 'wii^{212} tyii' 'e 'ná^{1}-a jmaa^{2}aa' la gajmaa^{1}a.

22 Jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} jo ga'noo^{1}o, jon'gɨ jiin'^{13} jaain^{21} tsá^{2} jo gacon'^{2}on tóo^{2}.

23 Joon mo gajíi²in tsá² 'ii jo gañii¹in
jiin'¹³xʉ. Joon mo ga'e'²e tsá² 'ii wúu¹ jo
gaton'¹on fo'¹-tsi 'in tsá² 'in ga'e'²e 'ii wúu¹ pe
'e 'íi¹³ la 'e ñii¹i gatyaa¹a cwoo²¹o Dios jilaa'²¹
tsʉ Dios 'in jmoo¹o 'ii'²¹ røø²¹.
24 Cristo mo gateein¹ tsá² 'ii tsaa' crúu¹³
'ña'o gatyí¹ tsaa² tyi' coon'¹³ wúu¹ 'e ganii²¹
do. Joon gajmaa¹a la joon 'e jo tyʉ'²gɨ tsaa²
jna' to² pe 'e ilisáan³an' 'e tyʉ́². Tsʉ naláa²moo'
coon'¹³ jilaa'²¹ wúu¹ 'e ganii²¹.
25 Tsʉ galɨ́ɨ¹naa' lawa joo'saa'²¹ 'in ni-
gatuui¹ pe nano nigacɨɨ'¹³oo' tya' 'in 'aai²¹
'naa', tya' 'in un'øøi'¹ 'naa' 'e itiin'¹³naa'.

3

Xiiala 'ná¹ jmá¹ 'in nicui'² cwoo²¹o

1 Coon'¹³ la joon jon 'naa', tsamɨ́² 'in
seein²¹ nʉʉ'¹ tya'a, 'ná¹-a jmaa²aa' núʉ¹³ʉʉn'
'e coon'¹³ la joon wa seein²¹ 'inlɨ́ɨi¹³ nʉʉ'¹ tyii'
'in jo jo'¹ lɨ́ɨi² júu³ tya' Dios jo 'ná¹ foo²oo' pe
jiin'¹³ coon'¹³ 'e tyʉ́² jmaa²aa' ilítsáa¹mo-tsi
'in ñʉʉ'¹ tyii' do.
2 Ñʉʉ'¹ tyii' icoon²¹ cwáain¹ xiiala ngɨɨ²ɨɨ'
coon'²¹ túnⁿ² joongɨ xiiala un'goo²¹oo'.
3 Jo cu'²-'oo' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmaa²aa'
'e 'yei'²gɨɨ' lagɨ xiiala tyá² tsamɨ́² tyʉ́² tyíi¹i
coon'¹³ jilaa'²¹ cwanáa¹ joongɨ coon'¹³ 'mɨ'² 'e
tyí² tsá² 'ee.
4 Pe cwoseen²¹naa' coon'²¹ túnⁿ² 'e tyú¹naa'
lɨ tsi, 'e seen²¹naa' wo²-'oo' joongɨ jo cu'²-'oo'
tsʉ jo tyéi¹ jilaa'²¹ 'elo. Joon tyani Dios 'áa¹mo
tyiinⁿ² 'e seein²¹ tsá² la joon.
5 Tsʉ la joon lɨ́ɨ¹i 'in tsamɨ́² 'in seein²¹ calɨɨ²,
'in lɨ́ɨ¹i tsamɨ́² tya' tsacøøi'¹³ tyi', gatsaa'¹-tsi
Dios joon gajmaa¹a nʉʉ'¹²ʉn to² tyʉ'² ñʉʉ'¹
tya'a 'e jméi¹ 'ña'a 'yei'²gɨ.
6 La joon gajmaa¹a Sara, gajmaa¹a
nʉʉ'¹²ʉn ñʉʉ'¹ tya'a Abraham, joon gajin'²
Sara: "Ñʉʉ'¹ tyiia no." Joon líinⁿ²naa' jamɨ́ɨ¹ɨ
Sara wa'a jmoo¹oo' 'e tyʉ́² joon jo jmaa²aa'
'goo'²¹-'oo'.
7 La joon jon 'naa' tsá² seein²¹ tsamɨ́² tya'a,
cwotaan²¹²naa' coon'¹³ tsamɨ́² tyii' lawa 'in
'øøi'²¹-tsi. Tsáa¹mo-'oo' tsamɨ́² tyii' jiin'¹³ la
gatɨ́ɨi². Tsáai¹-'oo' 'ido jon'on wa' 'wii'¹³ 'e
tsaai'¹³gɨ lagɨ 'naa' pe tsʉ 'wii'¹³ niga'ii'²¹ɨ
fo'feei'¹ tya' Dios la ga'ii'¹³naa'. Joon coon'¹³
la joon jo sɨjnɨɨi'¹³ júu³ tyʉ́² tyii'.

Xiiala 'ná¹ jmá¹ 'in nii²¹ wúu¹

8 Coon²¹gɨ júu³ fuu²¹²uu 'naa' jileei'²¹ 'naa'.
Canii²mo 'ɨ¹-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.
Fúu² cwolíin²naa' ruu'²¹naa' la jaain²¹ la
jaan²¹naa'. Cwo'iin²¹²moo' tsá² xeei'²¹ lawa
tsaruu'²¹moo'. Cwoseen²¹naa' wo²-'oo' la
joongɨ tsá² jo jmoo¹o feei'¹ 'ña'a.
9 Jo jmaa²aa' 'e gó² tya' tsá² 'in jmoo¹o 'e gó²
tyii', la joon jon jo jíi²¹²naa' tsá² 'in jíi²in 'naa'.
Lɨ' cɨɨ'¹²ɨ jmaa¹aa' la jmaa¹a 'ido. Mɨ́²ɨɨ' tyani
Dios 'wii²¹² tya'a joongɨ foo²oo' 'e tyʉ́² tya'a,
tsʉ Dios gatø'¹ø 'naa' 'e 'ii'¹³ 'naa' jilaa'²¹ 'e
tyʉ́² tya'a.
10 Jin'² jí² tya'a:
Jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in liseein²¹ 'yaai¹-tsi coon'¹³
juncwii²¹ tya'a,
joon táa¹i tyʉ́²-ʉ la coon²¹ jmɨɨ²¹²;
'ná¹-a cwoun'øø'¹²i sɨɨ'¹²ɨ 'e jo cwofaa'²¹ 'e
gó²,
la joon jon loosɨɨ²¹²ɨ 'e jo cwoo²¹ faa'²¹a júu³
tajuu²¹.
11 'Ná¹-a cwotʉʉ²¹ jilaa'²¹ 'e gó²,
joon cwocwo'²-tsi 'e seein²¹ tyʉ́² coon'¹³
jileei'²¹ tsá².
Joon cwocwo'²gɨ-tsi.
12 Tsʉ un'øø'²¹i Ña'nʉ'¹ʉ' 'in tsá² tyúi¹,
joon nuu¹o júu³ tyʉ́² tya' 'in tsá² tyúi¹ do,
pe 'nii'²¹-tsio tya' jileei'²¹ 'in jmoo¹o 'e gó².
13 Jo 'in seein²¹ jiin'¹³ jaain²¹ 'in lí² jmeei'²¹
'naa' wa cwo'²-'oo' jmoo²oo' 'e tyʉ́².
14 Tsʉ xʉfiin'¹³ 'e'² tsá² 'naa' wúu¹ tya'
'e tyʉ́² gajmaa²aa' jløø'³moo'. Jo foo'¹³moo'
coon'¹³ jilaa'²¹ fo'² toon'²¹-'oo', jo cu'²-'oo'
lɨ́ɨ²naa'.
15 Caai¹ jeen'¹³naa' jilaa'²¹ 'e gó² tsʉ Jesu-
cristo jo 'ee to² sá² jmeei¹ 'e gó² joon nanaa²¹
tyʉ́² tyii' jmáa¹³aa' tsá² júu³ jileei'²¹ tsá² 'in
'iin²¹²in linii²¹ 'e lɨ' 'e ijeen²naa' Jesucristo. Jo
foo²oo' coon'¹³ júu³ jloo'³ pe sɨ́ɨ¹³naa' coon'¹³
'e un'goo²¹oo' Dios Jmii²¹.
16 Cwoñí²ii' 'e jmai'² 'e tyʉ́²-ʉ 'e nigaj-
maa²aa' 'e 'áa¹a fa'ii'²¹ jileei'²¹ 'in faa'²¹a 'e gó²
tyii' lawa tsá² gó²; 'in faa'²¹a júu³ tajuu²¹ tya'
'e tyʉ́² jmoo²oo' 'e lɨ́ɨ¹naa' tsá² tya' Cristo.
17 Tsʉ tyʉ́²gɨ tyii' wa'a 'iin²¹²in Dios la joon
'e moo²oo' wúu¹ tya' 'e tyʉ́² gajmaa²aa' lagɨ
ñí²ii' wúu¹ tya' coon²¹ 'e gó² 'e nigajmaa²aa'.
18 La joon galɨ́² tya' Cristo mo gajúin¹
gatyii¹ tya' tsaa² tya' tsá² coonti. In tsá² tyúi¹
do gajúun²in 'wii²¹² tya' tsá² gó² 'e lí² 'ii'²¹
Dios jna'. Gajnga'²mo tsá² ngú¹ taan¹in pe
gajiin'¹o túnⁿ¹ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tya' Dios
Jmii²¹.
19 Joon alma tya'o ngacwoo¹ júu³ tya' Dios
tya' 'in alma tya' tsá² 'in taai²¹² sɨjnɨ́ɨi¹³.
20 'Ii calɨɨ jo mo gajmaa¹a nʉʉ'¹³ʉn la 'ɨɨ²¹²
gajmaa¹a Noé 'e barco tya'a. Jee²¹² jiin²¹
joon fee'¹mo-tsi Dios tya'a. Pe coon'¹³ barco
do xʉʉ gatiin'¹³ coon'¹³ jmɨɨ²¹ do, tí² jiin'¹³
jñéei².
21 La joon jon jna' mo sáa¹na' jmɨɨ²¹ nano
lawa'a 'e tiin'¹³mo' coon'¹³ jmɨɨ²¹ do. Mo
saai²¹ tsá² jmɨɨ²¹ 'e jmɨɨ²¹ do jon'on wa'
jan'² 'la² toon²¹ caluu pe lawa coon²¹ li² 'e
nigamɨ'² 'in tsá² do Dios 'e unsɨ́ɨi² Dios 'e gó²
'e 'ɨ¹-tsi 'wii²¹² nigajiin'¹ Jesucristo.
22 Joon 'in Jesucristo do naganga'²mo fu
ñʉ'fú² joon gacwoo²¹ lɨ' caai¹ Dios Jmii²¹ lɨ
tsáa¹. Joon 'ii-o tyʉ'²ʉ to² jileei'²¹ ángeles
coon'¹³ jileei'²¹ 'in 'oo¹o to² coon'¹³ jilee'²¹ 'in
tyʉ'² to².

4

Jmoo²ᵒᵒ' to² tyii' coon'¹³ waa'²¹ pí² 'e nic-woo¹ Dios Jmii²¹

1 'Wii'¹³ joon, la mo ganí³ Cristo wúu¹ 'wii²¹² tyii' coon'¹³ moo¹ táa¹ᵢ, la joon jon 'naa' 'ná¹ náa¹ tyʉ́² tyii' moo²ᵒᵒ' wúu¹. Tsʉ jileei'²¹ 'in niganí³ wúu¹ coon'¹³ moo¹ táa¹ᵢ nigatʉʉ²¹ᵒ jilaa'²¹ tsaa².

2 Joon taan²¹²ᵐᵒ jon la tøøi² 'e seein²¹ jiin'¹³ la 'yaai¹-tsi Dios joon jo 'iin²¹²ᵍᵢ jmáa¹ᵃ jilaa'²¹ 'e nigatyuui'¹³ Dios 'e la jmoo¹ tsá² catyaai² seein²¹ juncwii²¹.

3 Tsʉ líin²ᵐᵒ jiin'¹³ la nagajmaa²ᵃᵃ' la mo jéei¹ 'e jmaa²ᵃᵃ' la tí²-tsi tsá² jmoo¹ᵒ 'in jo cwii¹ᵢⁿ Dios. Tsʉ 'ii yʉní¹ᵢ jmáa¹ᵃ jilaa'²¹ 'e gó². Suun¹ᵢⁿ jilaa'²¹ 'e gó², ngᵢ¹ to² 'íin¹, tí²-tsi tsáa¹ᵃ lᵢ náa¹ jmii²¹² 'un'²ᵘⁿ máa¹. Joon un'goo²¹ᵒ tsá² jileei'²¹ dioses 'in jo jai'² 'e jo tíii².

4 Joon tsa'goo²¹-tsi 'áai¹ 'in tsá² do mo jo sᵢcaan²¹ⁿᵃᵃ' coon'¹³ 'e jmaa²ᵃᵃ' 'e gó² do coon'¹³ᵒⁿ. Joon faa'²¹ᵃ 'laa'²¹ tyii'.

5 Pe 'in tsá² do ingᵢ́¹ coon'²¹ tya'a tyani 'in niganáa¹ tyʉ́² tya'a ijmáa¹ᵃ 'ii'²¹ tya' 'in jiin'¹ lagᵢ 'in najúuin².

6 Tsʉ 'wii'¹³ joon ganúu²ᵘⁿ 'in tsá² najúuin² júu³ tya' Dios 'e xʉfiin'¹³ najuun²¹ᵐᵒ ngú¹ taan¹ᵢⁿ la júuin² jileei'²¹ tsá², joon jiin'¹ᵒ túnˡ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyʉ́² tya' Dios. Coon'¹³ la joon jiin'¹ coon²¹ tøø²ᵐᵒ la jiin'¹ Dios.

7 Nijatyéen¹ᵐᵒ 'ii'²¹ tya' jilaa'²¹ 'e sá², 'wii'¹³ joon cwongii²ii' coon'²¹ túnˡ 'e cwo'²-'oo' foo²ᵒᵒ' júu³ tyʉ́².

8 Joon tyiin²ᵍᵢ la jee²¹² jilaa'²¹ jo tʉ́² 'naa' 'e 'iin²¹²ⁿᵃᵃ' la jaain²¹ la jaan²¹ⁿᵃᵃ' tsʉ coon'¹³ la joon fee'¹ᵐᵒ-tsi' tya' 'e 'láa²ᵐᵒ tsaa² tya' tsá² xeei'²¹.

9 'Ii'¹³ⁿᵃᵃ' tsá² xeei'²¹ inʉʉ tyii' 'yaai¹-'oo'.

10 Joon la joon la jaain²¹ la jaan²¹ⁿᵃᵃ' un-coon'¹³ ruu'²¹ⁿᵃᵃ' jiin'¹³ la 'ii'²¹ tya' Dios 'e gacwo'¹ Dios la jaain²¹ la jaain²¹. Cwolíi²ⁿᵃᵃ' lawa 'in náa¹ ni 'in tyúi¹ tya' jilaa'²¹ nii² 'e tyʉ́²-ʉ cwo'²ᵒ Dios tsá².

11 Mo cwoo¹ tsá² júu³ tyʉ́², cwo faa'²¹ lawa jaain²¹ 'in faa'²¹ júu³ tyʉ́² tya' Dios. Joon wana unjíin² tsá² tsá² xeei'²¹ cwojmaa¹ᵃ coon'¹³ 'ii'²¹ 'e cwo'¹ Dios 'ii. Tsʉ coon'¹³ la joon jilaa'²¹ 'e jmaa²ᵃᵃ' 'ii'²¹ tya' Jesucristo ijmáa¹ᵃ feei'¹ᵍᵢ Dios. Joon tíii²ᵐᵒ Cristo ji-laa'²¹ 'ya'²ᵍᵢ coon'¹³ jilaa'²¹ to² coon²¹ tøø²ᵐᵒ. Amén.

'In jai'² líii² Cristo 'ná¹ nii²¹ wúu¹ coon'²¹ ce túnˡ

12 Tsaru'¹ᵘ' 'in 'iin²¹²ⁿᵃ, mo moo²ᵒᵒ' wúu¹ Dios jøøi² du 'naa' wana taa'²¹-'oo', 'wii'¹³ joon 'ɨ¹-'oo' wa'a 'e tsa'goo²¹-'oo' 'áai¹.

13 Li' jmaa²ᵃᵃ' jløø'³ᵐᵒᵒ' tsʉ coon'¹³ la joon moo²ᵒᵒ' coon²¹ sii'¹³ wúu¹ la ganí² Cristo wúu¹. La joon jon ijmaa²ᵃᵃ' jløø'³ᵐᵒᵒ' 'áai¹ mi jne¹ᵢ 'e 'ya'²ᵍᵢ tya' Cristo.

14 Wana faa'²¹ tsá² 'laa'²¹ tyii' 'wii'¹³ jo'¹ᵒ líii²ⁿᵃᵃ' Cristo, tsá² jløø'³ᵐᵒ 'naa' tsʉ 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios 'in ngᵢ¹ coon'¹³ 'naa'. Joon 'in 'yei'²ᵍᵢ 'áa¹ᵐᵒ 'ii la 'yei'²ᵍᵢ Dios Jmii²¹ 'ña'ᵒ. 'In tsá² do faa'²¹ 'laa' tya' 'in Espíritu Tyʉ́² do pe 'naa' un'goo²¹ᵒᵒ' 'i. Joon jo 'iin²¹²ⁿᵃ wa'a moo²ᵒᵒ' 'naa' wúu¹ jiin'¹³ jaan²¹ⁿᵃᵃ' coon'¹³ 'e gó² nijmaa²ᵃᵃ'.

15 Tsʉ 'wii'¹³ joon 'iin²¹²ⁿᵃ 'e jo jngaa'¹²ⁿᵃᵃ' tsá², jon'gᵢ jmaa²ᵃᵃ' 'uun²¹, jon'gᵢ 'noo²ᵒᵒ' mii'¹³, jon'gᵢ jmaa²ᵃᵃ' doñi'ee 'e gó².

16 Pe wana ní³ tsá² wúu¹ tsʉ 'wii'¹³ jo'¹ᵒ líii² Cristo jo cwo'aa¹ᵃ fa'ii'²¹, pe cwo'¹ᵒ 'maai'¹³ Dios tsʉ tsá² tya' Cristo 'ii.

17 Tsʉ gatí² jiin²¹ 'e 'láa² 'wii²¹² jmáa¹ᵃ Dios 'ii'²¹. Joon i'láa² 'wii²¹² coon'¹³ 'in jai'² líii² 'ii. Joon wa i'láa² 'wii²¹² coon'¹³ jna' 'in jai'² líii² 'ii, ¿'ee ilí² coon'¹³ 'in 'in jo mo galinʉʉ'¹²ʉⁿ júu³ tyʉ́² tya' Dios?

18 Wa coon²¹ˣʉ-ʉ itiin'¹³ 'in tsá² tyúi¹ tyani Dios, 'ee ilí² coon'¹³ 'in tsá² 'in jo tsaa'¹-tsi Dios joon 'noo¹ᵒ tsaa².

19 Tsʉ 'wii'¹³ joon jileei'²¹ 'in ní³ wúu¹ la gali'iin²¹²ⁿ Dios 'ná¹-a jmaa²ᵍᵢ 'e tyʉ́² la ngóo¹ 'naai'¹³ joon tyaa'²¹ᵃ cwoo²¹ᵒ Dios alma tya'a. Dios gajmee¹ᵢ 'ii joon jo cuu'²¹ᵢ Dios júu³ tya'a.

5

Cwoo¹ Tʉ́³ cwáain¹ 'in jai'² líii² Jesucristo

1 Tsʉ joon 'íi³ii júu³ tya' tsacøøi'¹³ jee²¹² 'naa' joon jna-a jon jaain²¹ jee²¹² 'ii. Joon gamóo³-oo mo gangóo¹ Cristo wúu¹ joon sᵢcaan²¹ⁿᵃ coon'¹³ᵒⁿ 'e 'ii'¹³ⁿᵃ'a 'e 'ya'²ᵍᵢ tya'a 'e tí² li jnéi¹.

2-3 'íi³ jna júu³ 'e 'áa¹ⁿᵃᵃ' 'in tsá² do 'in jai'² líii² Dios 'in líi²ⁿᵃᵃ' tsacøøi'¹³ tya'a lawa 'in 'áai¹ joo'saa'²¹. 'Ii'¹³ⁿᵃᵃ' to² 'yaai¹-'oo' tsʉ la joon 'iin²¹²ⁿ Dios. 'Ii'¹³ⁿᵃᵃ' to² do jon'on wa'a jnaa²ᵃᵃ' cuu² pe ce caain²¹-'oo'. Jo tyʉʉ²ʉʉ' 'i to² 'ii²¹ 'in líi¹ᵢ tsá² tyii' pe jmaa²ᵃᵃ' lawa coon²¹ li² tyʉ́² tyaníi¹ᵢ.

4 Joon mi jnéi¹ 'in tyʉ'² to² nifu i'ii'¹³ⁿᵃᵃ' coon²¹ corona 'ya'²ᵍᵢ 'e jo lifin'³ la lᵢ corona líi¹ mo'³.

5 La joon jileei'²¹ 'in xuui²¹²ᵍᵢ cwotyaa¹ yá² júu³ tya' tsacøøi'¹³. Joon 'ná¹ ungoo²ᵒᵒ' tsaruu'²¹ⁿᵃᵃ' la jaain²¹ la jaan²¹ⁿᵃᵃ' joon un-coon'¹³ᵒᵒ', tsʉ jin'² ni jí² tya' Dios: 'Nii'²¹-tsi Dios coon'¹³ 'in jmoo¹ᵒ jloo'³ yaai, pe uncoon'¹³ᵒ 'in 'wéi¹.

6 Cwói¹ yaanaa' 'e tyʉ'² Dios to² 'naa' tsʉ 'gøø'¹³ᵐᵒ 'áai¹ 'ii joon la joon mi tí² jiin²¹ tya'a ijméei¹ 'naa' tsafeei'¹.

7 Tyaa²ᵃᵃ' cwoo²¹ᵒ Dios jilaa'²¹ 'e ifee'¹ⁿᵃᵃ' tsʉ 'ii-o cu'²-tsi 'wii²¹² tyii'.

8 Cwongí²ii' coon'²¹ túnˡ, li'² jmaa²ᵃᵃ' tsʉ 'in 'liii'³ 'naa'²¹ᵢ tsá² 'e 'iin²¹²ⁱⁿ untyée¹ᵐᵒ. 'Iin²¹²ⁱⁿ jmáa¹ᵃ 'e 'íin²ᵐᵒ-tsi tsá² Jesucristo.

Joon lawa 'yiia'tíi^{3} 'in ngɨ^{1} to^{2} 'oo^{1}o, la joon jon 'in 'lɨii'^{3} ngɨ^{1} 'naa'^{21}i 'in tsá^{2} do.

9 Tíɨ^{1}moo' coon'^{13}on, taa'^{21} jmaa^{2}aa' coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jai'^{2} líɨ^{2}naa'. Cwoliñí^{2}ii' 'e jileei'^{21} 'in jai'^{2} líɨi^{2} la caain^{21} juncwii^{21} nii^{21} wúu^{1} la joon.

10 Pe mi lɨ cɨɨin^{21} 'e niganii^{21} wúu^{1} coon^{21} sii'^{13} Dios 'ña'a ijmée^{1}i 'naa' 'múui^{2}. Ijmée^{1}i 'naa' 'e tá^{2} taain^{212}-'oo' joon icwo'^{2} 'naa' pí^{2}. Joon seen^{21}naa' tá^{2} coon'^{13} 'e jai'^{2} líɨ^{2}naa'. Joon Dios do cwo'^{1} 'naa' jilaa'^{21} fo'feei'^{1} joon 'ii do gatø'^{1}ø 'naa' coon'^{13} 'e gajmaa^{1}a Cristo tyii' 'e 'ii'^{13}naa' 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a 'e jo tyéi^{1}.

11 Cwolí^{2} tya'a jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ joongɨ jilaa'^{21} 'ii'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo. Amén.

Júu^{3} lɨ tséi^{1}

12 'In tsaru'^{1}u' sii^{21} Silvano gatoon^{212} júu^{3} 'e jí^{2} lo. Joon cwáain^{1} tyiia 'ii jaain^{21} tsá^{2} 'in tsáa^{1}-tsi. Coon'^{13} 'e jí^{2}xʉ lo gamɨ́^{3}ɨɨ tyaní^{2}ii' joon jmóo^{3}oo 'naa' júu^{3} 'e faa'^{21} 'e jí^{2}xʉ lo la jai'^{2} xiiala 'iin^{212}in Dios tsá^{2}. Tá^{2} téein^{2}-'oo' 'e júu^{3} lo.

13 'In tsá^{2} catyaai^{2} 'in jai'^{2} líɨi^{2} Cristo 'in taain^{212} Babilonia lo, 'in gatyii'^{13}in Dios jon, sɨɨ^{1}i 'aa^{212}moo'. La joon jon jin'^{2} Marcos 'in líɨi^{1} lawa yʉʉn^{21} tyiia.

14 Fee'^{13}naa' ruu'^{21}naa' la jaain^{21} la jaan^{21}naa' coon'^{13} coon^{21} 'e tyʉ́^{2}-ʉ.

Cwoseen^{21}naa' tyʉ́^{2} jileei'^{21} 'naa' 'in jai'^{2} líɨi^{2} Cristo. Amén.

Jí² tɨ tún² 'e gasii¹in San Pedro tɨ́ɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

Sii¹in Tɨ́³ 'e jí² lo tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesús

1 Jna-a, Simón Pedro, sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Joon jmóo³oo la to² tyʉ'² Jesucristo joon 'ii gasii¹in jna 'e lɨ́ɨ¹na apóstol tya'a. Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in jai'² lɨ́ɨi² la jai'² lɨ́ɨ³na. Joon 'áa¹mo 'ya'²gɨ 'e jai'² lɨ́ɨ²na'. Joon tsʉ 'wii'¹³ 'in tyú¹mo Dios coon'¹³ Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin'¹³na', ga'ii'¹³na' 'e júu³ 'e jai'² lɨ́ɨ²na'. Joon fee'¹mo-tsi tya' jilee'²¹ tsá².

2 Cwocwo'²gɨ Dios 'naa' fo'fee'¹ tya'a joon cwoseen²¹naa' tyʉ́² tsʉ nigalicwii¹moo' Dios coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús.

Xiiala 'ná¹ ngɨ¹ tsá² 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

3 Joon tsʉ 'wii'¹³ nigalicwii¹mo' Dios, 'ii gacwo'¹o jna' waa'²¹ pí² tya'a jilaa'²¹ 'e jmái¹ to² tyi' joongi 'e seen²¹mo' tyʉ́² tyani jileei'²¹ tsá² 'wii'¹³ tya' 'in gatø'¹ø jna' ga'ii'¹³mo' jilaa'²¹ 'elo. Joon gatø'¹ø jna' coon'¹³ jilaa'²¹ 'ya'²gɨ tya'a joon coon'¹³ 'e tyúu¹i.

4 Joon coon'¹³ la joon nigacwo'¹o jna' júu³ 'e fee'¹ joongi 'e tyiin². Joon coon'¹³ júu³ ga'ɨ́ɨ² do galɨ́ɨ¹naa' la lɨ́ɨ¹i Dios. Galáa²moo' jilaa'²¹ 'e gó² 'e sá² juncwii²¹. Joon 'áai¹ sá² 'e gó² juncwii²¹ 'wii'¹³ 'e gó² ɨ¹-tsi tsá².

5 'Wii'¹³ joon cwo'²-'oo' 'e un'láa¹naa' 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' coon'¹³ 'e ngɨ́²ɨɨ' tyʉ́². La joon jon un'láa¹naa' 'e ngɨ́²ɨɨ' tyʉ́² coon'¹³ 'e ñí³-'oo'.

6 Un'láa¹naa' jon 'e ñí³-'oo' coon'¹³ 'e tyʉʉ²ʉʉ' to² yaanaa'. La joon jon un'láa¹naa' 'e tyʉʉ²ʉʉ' to² yaanaa' coon'¹³ 'e jmoo²oo' taa'²¹a. Un'láai¹gɨɨ' 'e jmoo²oo' taa'²¹a coon'¹³ 'e un'goo²¹gɨɨ' Dios.

7 Un'láai¹gɨɨ' 'e un'goo²¹gɨɨ' Dios coon'¹³ 'e 'iin²¹²naa' tsaru'¹u'. Un'láai¹gɨɨ' 'e 'iin²¹²naa' tsaru'¹u' coon'¹³ 'e 'iin²¹²gɨɨ'²¹ Dios coon'¹³ jileei'²¹ tsá².

8 Wana jmoo²oo' jilaa'²¹ 'elo joon un'láai¹gɨɨ' jmaa²aa' ili'íi³mo to² 'e galicwii²naa' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Jo tsa'ɨ́ɨ¹ juncwii²¹ tyii'.

9 Joon 'in jo jmoo¹o la joon lɨ́ɨ¹i lawa tsá² tiui² 'in jo jnaa'²¹ wíin². Ga'íi²mo-tsi 'e Dios ga'íi²mo tsaa² tya'a la mo jéei¹.

10 'Wii'¹³ joon, tsaru'¹u', cwoo'¹³-'oo' litsáai¹-'oo' 'e gatø'¹ø Dios 'naa' joon gatyii'¹³in 'naa'. Joon wana jmoo²oo' la joon jo jmɨɨ²¹² xuu'²¹naa'.

11 Coon'¹³ la joon icwo¹ Dios ingɨɨ¹naa' jløø'³moo' lɨ tyʉ'² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucrist to² coon²¹ tøø²mo. 'Ii jmoo¹o tiin'¹³na'.

12 'Wii'¹³ joon xʉfiin'¹³ ñí³oo' jilaa'²¹ 'e jai'² lɨ́ɨ²naa' joon nasan'²aan' tá² 'iin²¹²mogɨ untii'¹³i-'oo' jilaa'²¹ 'elo.

13 Laa'¹³ lɨ́ɨ²na 'e tyʉ́²-ʉ 'e untii'¹³i-'oo' 'elo la jee²¹² seen²na

14 tsʉ ñí³oo 'e tɨ́² lɨ jó¹ 'mó¹ tyiia jiin'¹³ la júu³ ga'ɨ́ɨ² Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo.

15 Pe cwo'³-tsii jmáa³aa jilaa'²¹ ilí² itɨɨ'²-'oo' coon²¹ tøø²mo jilaa'²¹ 'elo mi yuui'¹³ júun²na.

'In ganí² jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya' Jesucristo

16 Jo ga'e'¹ee 'naa' júu³ 'e juuin¹-tsi tsá² 'e jo jo'¹ mo gafo'³oo cwáain¹ tya' 'ii'²¹ tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' joon xiiala mi jó¹ tún¹ tsʉ coon'¹³ unní³oo'o ganée²na'a Ña'ñʉ'¹ʉ' coon'¹³ jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ tya'a.

17 Ganée²moo'o mo gauntyúu¹i Dios Jmii²¹ 'ii coon'¹³ 'e 'ya'²gɨ mo gafaa'²¹a coon júu³ jó¹ fu ñʉ'fú² 'e jin'²: "'In lo-o yʉʉn²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na. Joon jløø'³moo 'wii²¹² tya'a."

18 Jna'a ganʉʉ²¹oo'o 'e júu³ do 'e jó¹ fu ñʉ'fú² tsʉ toon²¹oo'o coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' yʉʉ'¹³ 'e moo'²¹ 'e cwaai'³ do.

19 Gamoo²¹oo'o jilaa'²¹ 'elo pe sá² goon²¹ 'e jmoo¹o 'e tsáai¹gɨ-tsi'. Tsáai¹gɨ-tsi' coon'¹³ 'e jí² gajmaa¹a 'in gacwoo¹ júu³ tya' Dios calɨɨ. Joon jmaa²aa' 'e tyʉ́² wa'a nuu²uun' coon²¹ tún² 'e júu³ do tsʉ 'e júu³ do lɨ́² lawa coon²¹ jɨ́² jná² joo'²¹ lɨ nʉʉ²¹. Coon²oon' cwáain¹ 'e júu³ do ca ga'øøi'²¹-'oo' tyʉ́²-ʉ. Joon jilaa'²¹ 'e 'øøi'²¹-'oo' ilíi²in lawa 'nʉʉ¹ 'áa³ 'in 'yeei²¹ mo 'aa²¹ jmoo¹ jná² joo'²¹ tyii'. Tɨ́² lɨ 'yee²¹ ñi'¹ 'e jmá¹ jnée² tyʉ́².

20 Cwoliñí³ 'naa' 'e wa'a 'ña'a tsá² jo lí² 'øøi'²¹-tsi 'e jí² do 'e nigajmaa¹a 'in gacwó² júu³ tya' Dios calɨɨ.

21 Tsʉ 'in Espíritu Tyʉ́² tya' Dios gacwoo¹o 'in tsá² tya' Dios do 'ee 'e faa'²¹a. Jo gafaa'²¹a 'in tsá² do 'ña'a.

2

Seen²¹mo tsá² 'in tɨ́²-tsi júu³ tajuu²¹

1 La galiseein²¹ tɨfo'² tajuui²¹ jee²¹² 'in tsá² Israel calɨɨ la joon jon iliseein²¹ tɨfo'² tajuui²¹ jee²¹² 'naa'. Joon 'uun²¹mo 'in tɨfo'² do i'e² júu³ 'e tsaai'¹³. Ca gali'e'²mo Ña'ñʉ'¹ʉ' 'in gatyí² tsaa² tya'a. Joon coon'¹³ la joon 'e'²e wúu¹ yaai. La jmoono i'íin²mo coonti.

2 Joon fúu¹mo itsalíin² coon'¹³on la fu¹ gó² 'yuui². Joon 'wii²¹² tya' 'ii-o ifaa'²¹a tsá² 'laa'²¹ tya' 'e fu¹ la jai'².

3 Joon tsʉ 'wii'¹³ 'iin²¹²in 'in tɨfo'² do cuu² 'áai¹ coon'²¹on 'naa' tóo² 'e jnaa¹a cuu². Pe ningóo¹xʉ 'e náa¹ tyʉ́² 'ii'²¹ tya'a. Nisɨjaan²¹o fu táa¹i.

4 Tsʉ Dios jo ga'íin² tsaa² tya' 'in ángeles do 'in ga'láa¹ tya'a, gadyee'¹²i lɨ 'ii²¹. Gataa'¹²i too²¹ lɨ nʉʉ²¹ ca gatí² 'ii'²¹ ɨ'íin²mo.

5 Jon'gɨ ga'íin² Dios tsaa² tya' 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ calɨɨ. Gasii¹in jmɨ¹ joon

gaunrøøi^{21} coon'^{13} jmɨɨ^{21} 'e juncwii^{21} lo lɨ taain^{212} tsá^{2} 'in jo 'iin^{212}in un'goo^{21}o 'ii. Jiin'^{13} Noé do coon'^{13} 'in dyái^{1} tsá^{2} catyaai^{2} do jo gajúun^{2}in. Jaain^{21} tsá^{2} 'in cwo^{1} júu^{3} xiiala seein^{21} tsá^{2} tyú^{2} tyani Dios lɨɨ^{1}i 'in Noé do.

6 Gatyʉ'^{2}o jon Dios to^{2} 'a 'íin^{2} fuu^{21} Sodoma coon'^{13} Gomorra. Gasíi^{1}in coon^{21} jí^{2} gacoo^{2}o ca galɨ^{1} fó^{2} coonti. Galɨɨ^{1}i 'in tsá^{2} do lawa coon^{21} li^{2} tya' 'in tsá^{2} gó^{2} 'in liseein^{21} ciiin^{21}giXʉ.

7 Pe gatiin'^{13}mo Dios jaain^{21} tsá^{2} sii^{21} Lot jee^{212} 'in tsá^{2} gó^{2} ga'ín^{1}. Gali'a'^{1}o Lot do jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmaa^{1}a 'in tsá^{2} do.

8 Tsá^{2} tyú^{1}mo 'in Lot do. Joon gacwó^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} fuu^{21} do galixuui^{212}-tsi 'wii'^{13} tya' jilaa'^{21} jøø^{2}ø joon nuu^{1}un 'e gó^{2} jmoo^{1}o 'in tsá^{2} do.

9 Ñii^{1}i Dios xiiala láa^{1}i 'in tsaa'^{1}-tsi 'ii jee^{212} 'in gó^{2}. Ñii^{1}o jon xiiala 'mée^{1}i 'in gó^{2} ca tɨ^{2} 'ii'^{21} tya'a 'e nii^{212} wúu^{1}.

10 I'e'^{1}e Dios wúu^{1} nifugɨ 'in ngɨ^{1} to^{2} jmoo^{1}o jiin'^{13} 'e gó^{2} 'e 'ɨ^{1}-tsi coon'^{13} 'in 'eei'^{1} 'in 'oo^{1}o to^{2} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. 'In tsá^{2} lo jo tsí^{1} tsá^{2} 'gó^{2}, jmoo^{1}o jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2}ʉ 'ña'a. Jo 'goo'^{21}o coonti, faa'^{21}a 'laa'^{21} tya' 'in tɨɨ^{2}i un'goo^{21}o.

11 Joon ca 'in ángeles jo cwoo^{1}o tsaa^{2} tya' 'in 'oo^{1}o to^{2} do pe cøøi'^{13}gɨ 'i lagɨ 'in tsá^{2} gó^{2} do joon 'oo^{1}gɨ 'ii'^{21}.

12 'In tsá^{2} do líi^{2}in lawa joo'nuu^{21} 'in jo 'øøi'^{21}-tsi. Jmaai^{21} to^{2} jiin'^{13} 'e saan'^{21}mo tsá^{2} joon jngaa'^{13}mo tsá^{2} 'ii. Faa'^{21}a 'in tsá^{2} do 'laa'^{21} tya' jilaa'^{21} 'e jo 'øøi'^{21}-tsi. Joon coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{1}o ijúun^{2}mo la júin^{1} joo'nuu^{21}.

13 I'ii'^{21}mo 'e gatɨɨ^{2}i 'ii'^{21}i 'wii^{212} 'e gó^{2} jmoo^{1}o. Tí^{2}-tsi jmoo^{1}o la 'woo^{1} jmɨɨ^{1} jiin'^{13} la 'iin^{212}in. Coon'^{21}on 'naa' la 'ɨɨ^{212} taan^{212}naa' jmoo^{2}oo' jmɨɨ^{212}. Faa'^{21}a tsá^{2} 'láai^{2} tyii' 'wii'^{13} 'e 'lɨɨ'^{3} jmoo^{1}o 'ii.

14 'In tsá^{2} do jo lí^{2} jøø^{2}i tsamɨ^{2} jmai'^{2} 'iin^{212}in 'láa^{1}a coon'^{13}on. Jo 'ii'^{21} 'woo'^{21}o jmai'^{2} 'noo^{1}o tsaa^{2}. Tɨɨ^{2}mo caain^{21} 'in tsá^{2} tóin^{2}-tsi. Jmai'^{2} 'ɨ^{1}-tsi 'iin^{212}in 'e sá^{2} tya' tsá^{2} xeei'^{21}. Tsá^{2} 'lɨɨ'^{3}mo 'ii joon 'ee'^{1}mo Dios 'ii.

15 Nigatʉʉ^{21}o 'in tsá^{2} do 'e fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} joon ga'í^{2} fu^{1} gó^{2}. Jmoo^{1}-o la gajmaa^{1}a Balaam, jóon^{1}o Beor. Tsʉ 'in Balaam do gali'iin^{212}in jmáa^{1}a 'e gó^{2} 'e jnaa'^{21}xʉ cuu^{2}.

16 Pe jaain^{21} bu'^{3} gajíi^{2}in 'ii coon'^{13} jmíi^{1} tya' tsá^{2} 'wii'^{13} tsaa^{2} tya'a. Joon gatyu'^{2}mo 'e gó^{2} jmoo^{1}o.

17 'In tsá^{2}gó^{2} do lɨɨ^{1}i lawa lɨ sá^{2} jmɨɨ^{21} cwii'^{21} 'e galityʉʉn^{21}. Jmoo^{1}-o 'e lawa'a faa'^{21}o júu^{3} tyú^{2} tya' Dios pe jon' la joon. Lawa jníi^{1} tyʉʉn^{21} lɨɨ^{1}i 'ido, roon^{1}on coon'^{13} tyí^{2} 'e jníi^{1} do pe jo jmɨ^{1} jéei^{1}. Joon Dios ga'mée^{1}i coon^{21} lɨ nʉʉ^{21}gɨ 'áai^{1} tya'a.

18 'In tsá^{2} do faa'^{21}a júu^{3} 'gøøi'^{13} pe 'e jo 'ee to^{2} 'íin^{3} coonti 'e faa'^{21}a do. Joon coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ɨ^{1}-tsi tsá^{2} coon'^{21}on tóo^{2} 'in tsá^{2} nigaláai^{2} no-o tá^{2} jee^{212} 'in tsá^{2} jo ñii^{1}i la jai'^{2}.

19 Jin'^{2} 'in tsá^{2} do 'e lí^{2} láai^{2} tsá^{2} xeei'^{21} pe 'ii-o lɨɨ^{1}i tsá^{2} 'leei'^{13} tya' 'in gó^{2}. Tsʉ doñi'ee ngɨ^{1} tsá^{2} to^{2} jmoo^{1}o 'e 'iin^{212}in coon'^{13} 'e joon 'ii'^{21}mo 'e tɨɨ^{2}i.

20 Wana galáai^{2} jaain^{21} tsá^{2} jee^{212} jilaa'^{21} 'e gó^{2} sá^{2} juncwii^{21} tsʉ 'wii'^{13} galicwii^{1}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo, 'in jmoo^{1}o tiin'^{13} tsá^{2}, joon mi yuui'^{13} joon wa'a gatʉʉ^{21}o 'e fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} joon 'í^{2}o tún^{1} fu^{1} gó^{2} joon xʉjoon gó^{2}gɨ tya'a lagɨ mo 'wiin^{212}.

21 Tyú^{2}gɨ tya'a wa'a jo galicwii^{1}i 'e fu^{1} coon^{21} tsáa^{1} wa' jee^{212} catá^{2} ciɨ'^{12}ɨ joon tʉʉ^{1}ʉ júu^{3} tya' Dios 'e naga'ii'^{21}i.

22 Galí^{2}-ɨ tya'a la gajin'^{2} júu^{3} tya' tsá^{2} 'e jin'^{2}: “No-o gacɨɨ'^{12}ɨ 'in tsii^{21} gagø'^{1}ø 'e nañʉʉ^{21} do tún^{1}. Joon 'in ñí^{1} 'in nalaa'^{21}i tyú^{2} gacɨɨ'^{12}ɨ tún^{1} jee^{212} jiin^{1}.”

3

Xiiala ilí^{2} mi jó^{1} Ña'ñʉ^{1}ʉ' tún^{1}

1-2 Tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, tí^{2} tún^{2} 'e jí^{2} lo 'e sɨɨ^{3}na tyi'naa'. Coon'^{13} jɨ tún^{2} jí^{2} do gali'iin^{212}na tyáa^{3}-'oo' 'e 'ɨ^{1}du'-'oo' coon'^{21} tún^{2} jilaa'^{21} júu^{3} gacwoo^{1}o 'in gafaa'^{21}a júu^{3} tya' Dios la mo jéei^{1} coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3} tyii'i. Joon 'in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'in jmáa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2} gasii^{1}in jna'a tsacwoo^{21}oo'o júu^{3} tyú^{2} tya'a.

3 Cwoliñí^{2}ii' nifu 'e mo tí^{2} lɨ tyéi^{1} juncwii^{21} iliseein^{21} tsá^{2} 'in ungɨɨ^{1}i jilaa'^{21} 'e cwaai'^{3} joon ngɨ^{1} to^{2} jmoo^{1}o jiin'^{13} la 'iin^{212}in.

4 Iunngɨɨ^{1}ɨ 'naa': “¿'Ee lɨ'ɨ jo mo cwéi^{1} Cristo la lɨ 'e gajin'^{2}in? Tsʉ ca la mo júun^{1}in tsacøøi'^{13} tyi' lɨɨ^{2}gɨ ca la mo la lí^{2} la mo garóon^{1} juncwii^{21}.”

5 'In tsá^{2} do jo 'iin^{212}in coon^{21} cwáain^{1} 'e gajmaa^{1}a Dios 'e juncwii^{21} lo coon'^{13} júu^{3} tya'a. La joon jon to^{2} tyʉ'^{2} Dios ga'yee'^{21} cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} jee^{212} jmɨɨ^{21} 'e roon^{1}on tún^{2} tsa'^{2} jmɨɨ^{21}.

6 Joon 'e juncwii^{21} sá^{2} yiia'^{13} joon ga'íin^{2}mo Dios coon'^{13} jmɨɨ^{21} 'e gajlɨ^{1}. Joon gajin'^{2}o Dios 'e la no jo ityéi^{1} ce ijún^{2} coon'^{13} jí^{2} ijó^{1}.

7 Mi tí^{2} jmɨɨ^{212} i'íin^{2} juncwii^{21} 'e jí^{2} do icaa^{1}i 'in tsá^{2} jo tsaa'^{1}-tsi Dios.

8 Pe, tsaru'^{1}u', jo cwo'íin^{2}-'oo' 'e coon^{21} jmɨɨ^{212} lɨ la lɨ coon^{21} mil jiin^{21} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ', la joon jon coon^{21} mil jiin^{21} lɨ la lɨ coon^{21} jmɨɨ^{212}.

9 Jo li'ɨɨ^{212} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' iuntsiin^{21} júu^{3} tya'a la 'ɨ^{1}-tsi 'inlɨɨ^{13}. Jo mo jó^{2} tsʉ 'wii'^{13} feei'^{1}-tsi Dios tyi'. Jo 'iin^{212}in Ña'ñʉ'^{1}ʉ' 'e i'íin^{2} jiin'^{13} jaain^{21} pe 'iin^{212}in 'e ijaa'^{21}a-tsi jilee'^{21}mo.

10 La jó^{1} jaain^{21} 'uun^{21} mo 'woo^{1}, la joon ijó^{1} jmɨɨ^{212} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ'. Joon coon'^{13} coon^{21} i'iin^{2} tá^{2} lɨ^{1} idyuu^{2}mo la tøøi^{2} juncwii^{21}. Joon coon'^{13} coon^{21} 'e tyíi^{2} 'áai^{1} ilí^{2} jmɨɨ^{21} jilaa'^{21}.

Ijún^{1} juncwii^{21} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gajmaa^{1}a tsá^{2}.

11 Ñí^{2}-i 'naa' xiiala ityéi^{1} jilaa'^{21} 'e sá^{2} 'wii'^{13} joon cwoo'^{13}-'oo' cwoseen^{21}naa' tyú^{2}-ʉ tyani tsá^{2} joongɨ tyani Dios.

12 Sɨjaan^{2}aan' 'e jmɨɨ^{212} do jløø'^{3}moo'. Jmaa^{2}aa' 'e lí^{2} jó^{1} jmɨɨ^{212} do la jmoono. Joon xʉfiin'^{13} idyuu^{21}mo juncwii^{21} coon'^{13} jɨ́^{2} do joon jilaa'^{21} ilí^{2} jmɨɨ^{21} coon'^{13} 'e tyíi^{2} 'áai^{1},

13 jna'o' sɨjáan^{2}o' coon^{21} juncwii^{21} 'múui^{2} coon'^{13} coon^{21} po'^{3} juncwii^{21} lɨ sá^{2} jmai'^{2} 'e tyú^{2}-ʉ jiin'^{13} la ga'ɨ́ɨ^{2} Dios júu^{3}.

14 'Wii'^{13} sɨjaan^{2}aan' jilaa'^{21} 'elo fuu^{212}uu 'naa', 'in 'iin^{212}na: Cwoo'^{13}-'oo' 'e seen^{21}naa' tyú^{2}-ʉ mi jiin'^{1}in Dios 'naa' 'e jo sá^{2} jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} cwo'^{1}o Dios 'naa' joon 'yaai^{1}-tsi 'wii^{212} tyii'.

15 Joon cwotii'^{13}-'oo' wa jogɨ mo ijó^{1} 'wii'^{13} cwo^{2}gɨ ilí^{2} tiin'^{13}gɨ tsá^{2}. Jiin'^{13} la gajin'^{2} jí^{2} gasii^{1}in tsaru'^{1}u' Poo^{2} 'in 'iin^{212}na'. Tsʉ Dios gacwoo^{1}o 'e jmɨɨ^{1}-tsi 'áai^{1}.

16 Coon'^{13} jilaa'^{21} jí^{2} tya'a faa'^{21}a 'e cwáain^{1} lo fiin'^{13} wúui^{1} 'áai^{1} 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2}. Joon 'in jo mo gauntsáa^{1} jí^{2} caan^{21}mo coon'^{13} 'in tói^{1}-tsi 'e jai'^{2} lɨ́ɨi^{2} sɨ́ɨi^{2} 'e faa'^{21}a jí^{2} tya' Poo^{2} do la sɨsɨ́ɨi^{2} 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} jí^{2} tya' Dios 'e catyiia^{2}. Joon coon'^{13} la joon 'íin^{2}mo 'ña'a.

17 'Wii'^{13} joon, tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, ñíi^{2} 'naa' jéei^{1}gɨ jilaa'^{21} 'elo joon un'øø'^{13}naa' yaanaa' 'e jo coon'^{21} 'in tsá^{2} gó^{2} do 'naa' tóo^{2} coon'^{13} júu^{3} tajuu^{21} tya'a joon jo xuu'^{21}naa' 'e jai'^{2} lɨ́ɨi^{2}naa'.

18 Pe cwolicwii^{1}gɨɨ' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo 'in gajmaa^{1}a tiin'^{13}naa'. Joon cwoli'øøi'^{21}gɨ-'oo' fo'feei'^{1} tya'a. Cwolí^{2} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a ca nano la joon jon coon^{21} tøø^{2}mo. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹in San Juan tí�i² 'in jai'² líсi² Jesucristo

Júu³ tya' juncwii²¹ 'e cwo'¹ Dios tsá²

1 Jmoo²¹o'o 'e jí² lo cwáain¹ tya' 'in tyán¹ júu³ tya' Dios jacoon¹ jee²¹² jna' ca la jée¹gi la mo 'wiin²¹² seen²¹mo 'ii. Nanuu²oo'o júu³ tya'a joon nanee²¹²moo'o coon'¹³ unnii²¹i'i joon gajøø²moo'o, gasaan'¹³a'a tya'a coon'¹³ cwoo²¹o'o.

2 Joon gajnéi¹ 'e juncwii²¹ no jee²¹² jna'a joon gaee²¹e'e jmoo²¹o'o júu³ joon 'ee¹³e'e 'naa' 'e juncwii²¹ no 'e jo tyéi¹ do. E juncwii²¹ no gateen¹ coon'¹³ Ñu'¹u' joon gajnée¹i jee²¹² jna'a.

3 Jmoo²¹o'o 'naa' júu³ jilaa'²¹ 'e ganee²¹e'e joongi ganuu²¹u'u 'e ilisicaan²¹naa' coon'¹³ jna'a. Joon jna'oo'o 'e la ja'²mo sicaan²¹moo'o coon'¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon'¹³ jóon¹on Jesucristo.

4 'Wii'¹³ joon siin²¹ jna'a 'e jí² lo tyii' itsíin²mo 'e jløø'³moo'.

Dios jmoo¹o jná² joo'²¹ li taain²¹² tsá² juncwii²¹

5 'E júu³ lo ga'ee¹ Jesucristo jna'a, joon jmoo²¹o'o 'naa' júu³: Dios 'in² tyúi¹gi liílí¹ joon ñi¹o jilaa'²¹, ce jiin'¹³xu 'e gó² jo sá² tya'a.

6 Wa jin'² tsá² 'e sicaain²¹ coon'¹³ Dios joon ngii¹ to² gó², tajuu²¹mo 'ii coon'¹³ jilaa'²¹ 'e faa'²¹a joongi jilaa'²¹ 'e jmoo¹o.

7 Pe wana ngii²¹i' jmai'² 'e tyú²-u la ngi¹ Dios 'in tyúi¹ sicaan²¹na' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Joon iuntyúu¹i jna' jilaa'²¹ tsaa² tyi' coon'¹³ 'e jmi¹ øø²¹i 'e gatuun²un tya' Jóon¹ Dios 'in sii²¹ Jesucristo.

8 Wa faa¹³a' 'e jo 'e tsaa² 'óo³o' tyiin²an' tóo² yiia', líi²na' tajuu²¹.

9 Pe wana røø²¹²na' tsaa² tyi' tyani Dios, i'íin²mo Dios tsaa² tyi' jiin'¹³ la nifo'²o. Joon iuntyúi¹ jna' jilaa'²¹ 'e 'laa²¹a' tsu 'ii'²¹ røø² jmoo¹ Dios.

10 Wana faa'¹³a' 'e jo mo ga'naa²¹a' tsaa² cwóo¹³o' Dios tsaa² 'e tajuu²¹mo 'i. Joon jo mo ga'ii'¹³na' júu³ tya' Dios 'e jai'² to².

2

Jesucristo, 'in faa'²¹a 'wii²¹² tyi'

1 Síi³na 'e jí² lo tyi'naa' yuun²¹ tyiia 'e jo 'noo²oo' tsaa². Pe wana gatøøi'¹ tsá² tsaa² tya'a seein²¹ jaain²¹ sii²¹ Jesucristo 'in lí² faa'²¹a 'wii²¹² tya'a tyani Dios Jmii²¹.

2 Joon 'in Jesucristo jo ga'noo¹o jiin'¹³ coon²¹ tsaa². Joon coon'¹³ la joon 'in Jesús do gatyii¹ jilaa'²¹ tsaa² tyi' mo najúun²in. Joon coon'¹³ la joon gauntyú²-tsi Dios 'wii²¹² tyi'. Joon jon' jiin'¹³ tsaa² tyi' gatyí², gatyí² jon tsaa² tya' jilee'²¹ tsá² 'in taain²¹² juncwii²¹.

3 Wana nuu²¹u' júu³ tyú² tya' Dios nee²¹o' 'e galicwii¹mo' 'ii.

4 Pe wana jin'² tsá²: "Cwíi³moo 'ii", joon jo jmoo¹o nuu'¹³u, tajuu²¹mo 'ii.

5 'In jmoo¹o nuu'¹³ júu³ tya' Dios 'e la ja'²mo 'iin²¹²in 'ido Dios jiin'¹³ la lí² 'e 'iin²¹² Dios. Joon coon'¹³ la joon linee³e' 'e licaan²¹mo' coon'¹³ Dios.

6 Joon 'in jin'² 'e sicaain²¹ coon'¹³ Dios tíii² ngi¹ la gangii¹ Jesucristo.

'E júu³ 'múui² tyu'²u to²

7 Tsaru'¹u', jo 'múui² 'e to² tyu'³uu no. Ca la mo 'wiin²¹² ganuu²uu'. Coon²¹ røø²¹ lí¹ 'e to² tyu'³uu no la lí¹ 'e niganuu²uu' la mo jéei¹.

8 Pe Jesús gasii'²¹ jna' 'e 'míi²mo 'e júu³ lo 'e to² tyu'³uu no. Jesús do ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹a 'elo joon ga'ii'¹³naa' 'e jmaa²aa'. La mo jéei¹ la jo mo licwii¹na' Jesucristo lawa'a ngii²¹i' li nuu²¹. Pe ti li ngii²¹mo 'e nuu²¹ no. Na'láa² 'wii²¹² jná² joo'²¹ li saan³an' tsu 'wii'¹³ galicwii¹mo' Jesucristo.

9 Joon wana jin'² tsá² 'e ngi¹ li jná² joo'²¹ tya' Dios joon 'ee'¹mo ruu'²¹i ngii¹o li nuu²¹gi.

10 Tsu 'in 'iin²¹²in ruu'²¹i ngii¹ li jná² joo'²¹ tya' Dios joon ce jiin'¹³ coon²¹ jo 'ee sóon³in.

11 Pe 'in tsá² 'in 'ee'¹ ruu'²¹i seein²¹ 'e ngi¹ li nuu²¹. Joon jo jnaa² jøø²ø xiia'fu tsaa¹a. Lawa'a tsá² tiui² líi¹i.

12 Síi³na 'e jí² lo tyii', yuun²¹ tyiia, tsu niga'íin²mo Dios tsaa² tyii' 'wii'¹³ tya' Jesucristo nityí² tya'a.

13 Síi³na 'e jí² lo tyii' tsacøøi'¹³ tsu nigalicwii¹moo' 'in gaseein²¹ mo 'láa² 'wii²¹² juncwii²¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sá². Síi³na 'e jí² lo tyii' simii'²¹ tsu nigali'²oo' 'in 'liii'³ do.

Joon gasíi³na 'e jí² lo tyii', yuun²¹ tyiia tsu nigalicwii¹moo' Dios Jmii²¹.

14 Joon gasíi³na 'e jí² lo tyii' tsacøøi'¹³ tsu nigalicwii¹moo' 'in seein²¹ mo 'láa² 'wii²¹² jilaa'²¹ 'e sá² juncwii²¹. Joon gasíi³na 'e jí² lo tyii' simii'²¹ tsu 'wii'¹³ pii²¹-'oo' joon ga'ii'¹³moo' júu³ tya' Dios. Joon gali'²oo' 'in 'liii'³ do.

15 Jo jmaa²aa' 'e 'iin²¹²naa' 'e juncwii²¹ lo jon'gi jmaa²aa' 'iin²¹²naa' jilaa'²¹ 'e sá² juncwii²¹. Tsu wana jmoo²oo' 'e 'iin²¹²naa' juncwii²¹ jo i'iin²¹²naa' Dios Jmii²¹.

16 Tsu jilaa'²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² coon'¹³ jilaa'²¹ 'e suun²¹in tsá² coon'¹³ unníi¹i coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o jloo'³ tya'a jon' tya' Dios Jmii²¹ 'e la joon, 'e tya' juncwii²¹ jilaa'²¹ 'e la joon. Jiin'¹³ juncwii²¹ lo-o taain²¹ tsá² 'e la joon. Jo cwo²gi Dios Jmii²¹ 'e la joon.

17 Ti li tyé¹mo juncwii²¹ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e gó² 'e jmoo¹o tsá² 'e jo 'e to² ti². Pe jileei'²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu'² Dios seen²mo coon²¹ tøø²mo.

Xiiala lí¹ júu³ jai'² joongɨ xiiala lí¹ júu³ tajuu²¹

18 Yɯɯn²¹ tyiia, tyan'² 'áa¹mo nijó¹ i'íin² juncwii²¹. Joon nanúɯ²oo' 'e ijó¹ 'in 'eei'¹ Cristo joon seen²mo fúui¹ 'in 'eei'¹ Cristo nano, 'wii'¹³ joon nee²¹e' 'e tɨ lɨ tyéi¹ juncwii²¹.

19 'In tsá² do ga'wóo²i jee²¹² jna' pe jon' tsá² tyi' 'ii. Tsɯ wana galíin² tsá² tyi' la jai'² jo ga'wóo²i jee²¹² jna'. Pe la lo-o galí² iliñi¹ tsá² tyú² 'e jileei'²¹ 'in ngɨ¹ coon'¹³ jna' jon' jileei'²¹ líɨ¹i tsá² tyi'.

20 Pe Dios nigacwo'¹o 'naa' 'in Espíritu tyú² tya'a 'wii'¹³ joon ñii²¹²oo' jilaa'²¹.

21 'E síɨ³na 'e jí² lo tyii' 'wii'¹³ ñí³ 'naa' jilaa'²¹ 'e la jai'² jon' wa'a jo mo cwii¹ii'. Ñí³oo' jon 'e jiin'¹³ coon²¹ júu³ tajuu²¹ jo 'ee la jai'².

22 Joon wana 'in jin'² 'e jo jo'² gatyii'¹³in Dios Jmii²¹ Jesus 'in tyán¹ júu³ tya'a sii²¹ Cristo, tajuu²¹mo 'in jin'² la joon. 'In no 'in 'eei'¹ Cristo. Jileei'²¹ 'in la 'í jo røø²i Dios Jmii²¹ coon'¹³ Jóon¹on.

23 Jilee'²¹ 'in jo røø¹i Jóon¹ Dios jo cwii¹in jon Dios Jmii²¹. Pe wana jin'² tsá² Jóon¹ Dios Jmii²¹ Jesús, 'in no cwii¹mo jon Dios Jmii²¹.

24 'Wii'¹³ joon cwotii'¹³-'oo' 'e ganɯɯ²ɯɯ' ca la mo 'wiin²¹². Joon wana jo tɯɯ²ɯɯ' 'e júu³ do 'e ganɯɯ²ɯɯ' ca la mo 'wiin²¹² ijoon²oon' lɨcaan²¹naa' coon'¹³ Jóon¹ Dios joongɨ coon'¹³ Dios Jmii²¹.

25 Joon Jesucristo ga'íɨ² jna' júu³ 'e icwo'¹o jna' coon²¹ juncwii²¹ itoon²¹on' coon'¹³ Dios coon²¹ tøø²mo.

26 Jmoo'¹³oo'o 'naa' júu³ coon'¹³ jí² lo cwáain¹ tya' 'in 'iin²¹²in cón² 'naa' tóo².

27 Pe Jesucristo gacwo'¹ 'naa' Espíritu Tyú² tya'a joon jo 'ná¹ jiin'¹³ jaain²¹ 'e'²e 'naa' tsɯ 'ña'o 'in Espíritu do i'e'²e 'naa'. Joon jilaa'²¹ 'e 'e'²e 'naa' jmai'² 'e ja'²mo jiin'¹³ coon²¹ 'e tajuu²¹. Cwoseen²¹naa' sɨcaan²¹naa' coon'¹³on la ga'e'²e 'in Espíritu Tyú² do 'naa'.

28 Joon nano, yɯɯn²¹ tyiia, cwoseen²mogɨi' sɨcaan²¹naa' coon'¹³ Cristo. Coon'¹³ la joon jo cu'²-tsi' mi jnéi¹ 'ido túnˡ. Joon mi jó¹ jo fa'ɨɨ'²¹ líɨ²naa' tyaníi¹i.

29 Tyú²-ɯ ñí³oo' 'e jmai'² 'e røø²¹ jmoo¹o Jesucristo. Cwoliñí³oo' jon 'e jilee'²¹ 'in jmoo¹o røø²¹ jóon¹ Dios 'ii.

3

'In líɨ¹i jóon¹ Dios

1 Cwo'ii²du'-'oo' xiiala 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ jna' 'e gaunsii²¹ jna' 'e jóon¹ Dios jna'. Joon la joon líɨ¹na'. 'Wii'¹³ joon 'in jo cwii¹in Dios taain²¹² juncwii²¹ jo cwii¹in jna' jon tsɯ jo mo galicwii¹in Dios.

2 Tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na, la no líɨ¹na' jóon¹ Dios joon jo galinee²¹e' 'ee ilíin²na' pe nee²¹o' 'e mi jnéi¹ Jesucristo ilíin²mo' la líɨ¹i tsɯ inee²¹mo' jiin'¹³ la líɨ¹i.

3 Joon jilee'²¹ 'in jéein¹ 'ii untyúi¹ yaai tsɯ tyú¹mo Jesucristo.

4 Jileei'²¹ 'in 'noo¹o tsaa² jo untiin'¹³in júu³ tya' Dios. La joon líɨ¹ tsaa² mo jo untiin'¹³ tsá² júu³ tya' Dios.

5 Ñí³oo' 'e Jesucristo nicweei¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ 'e tyii²¹ tsaa² tyi'. Joon jo mo ga'noo¹o 'ido jiin'¹³ coon²¹ tsaa².

6 La joon jon jilee'²¹ 'in sɨcaain²¹ coon'¹³on, jo ngɨ¹ to² 'noo¹o tsaa². Tsɯ jilee'²¹ 'in ngɨ¹ to² 'noo¹o tsaa² jo mo ní² tiin'¹³ jo mo licwii¹in Jesucristo.

7 Yɯɯn²¹ tyiia, jo cwoo²oo' 'e cón² tsá² 'naa' tóo²: 'In jmoo¹o 'e tyú², 'in tyú¹mo 'i la tyúi¹ Jesucristo.

8 La joon jon jileei'²¹ 'in ngɨ¹ to² 'noo¹o tsaa² 'in 'lɨɨ'³mo 'i. Tsɯ la mo 'wiin²¹² ga'noo¹o 'in 'lɨɨi'³ do tsaa². Joon najó¹ 'in Jóon¹ Dios jaxée¹i 'e nigajmaa¹a 'in 'lɨɨi'³ do.

9 Jiin'¹³ jaain²¹ jóon¹ Dios jo ngɨ¹ to² 'noo¹o tsaa² tsɯ Dios nigacwo'¹o 'in tsá² do coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Jo lí² 'noo¹gɨ tsaa² tsɯ jóon¹ Dios 'ii.

10 Lí²-i licwii¹mo' 'iin jóon¹ Dios joongɨ 'iin jóon¹ 'in 'lɨɨi'³ tsɯ jilee'²¹ 'in jo jmoo¹o 'e tyú² jon'gɨ 'iin²¹²in ruu'²¹i jo líɨ¹i jóon¹ Dios.

Ili'nee²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'

11 Tsɯ joon 'e júu³ niganɯɯ²ɯɯ' ca la mo 'wiin²¹² líɨ¹ 'elo: Cwoli'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na'.

12 Jo jmoo²¹o' la gajmaa¹a Caín, 'in líɨi¹ jóon¹ 'in 'lɨɨi'³ joon gajngaa'¹²mo ruu'²¹i. ¿'Ee 'wii²¹² gajngaa'¹³i? Gajnga'²mo 'wii'¹³ 'in ruu'²¹i do gajmaa¹a 'e tyú² joon 'ii-gɨ gajmaa¹a 'e gó².

13 Tsaru'¹u', jo jmaa²aa' tsa'goo²¹-'oo' 'e 'eei'¹ 'naa' 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios, 'in tɨ²-tsi jiin'¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo.

14 Née³o' 'e ca la mo jéei¹ jo 'in caan²¹na' coon'¹³ Dios pe la no galɨcaan²¹mo' coon'¹³ Dios tsɯ 'iin²¹²mo' 'in ru'¹u' catyaai² do. 'In jo 'iin²¹²in ruu'²¹i jo mo lɨcaain²¹ coon'¹³ Dios.

15 Jilee'²¹ 'in 'ee'¹ ruu'²¹i lawa'a 'in jngaai'¹² tsá² 'ii. Joon ñí³oo' 'e jiin'¹³ jaain²¹ 'in jngaai'¹² tsá² jo téen²in juncwii²¹ tya' Dios coon²¹ tøøi².

16 Nee²¹o' 'e gacwo¹ Jesucristo juncwii²¹ tya'a 'wii'¹³ tyi'. Joon coon'¹³ la joon galitsáa¹mo-tsi' xiiala 'ná¹ 'e 'iin²¹²mo' Dios coon'¹³ tsá² xeei'²¹. La gacwo¹ 'ii juncwii²¹ tya'a la joon jon jna' 'ná¹ cwoo²¹o' juncwii²¹ tyi' tya' tsaru'¹u'.

17 Wa jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o jilaa'²¹ 'e jmaa'²i to² tya'a jøø²i jaain²¹ tsaruu'²¹i 'in sɨtyéein¹ jmɨɨ²¹² joon jo jmoo¹o feei'¹-tsi 'wii²¹² tya' 'ido jo ñí³ii xiiala cwéi¹ jin'² 'in tsá² do: "'Iin²¹²moo Dios."

18 Yɯɯn²¹ tyiia, jo to² 'íi³ wa'a jiin'¹³ fáa³a': "'Iin²¹²mo' Dios coon'¹³ tsá²." Tyú²gɨ wa'a

'ee^{2}e' tsá^{2} 'e 'e la ja'^{2}mo 'iin^{212}mo' Dios coon'^{13} tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e jmoo^{21}o'.

'E jo cu'^{2}-tsi' tyani Dios Jmii^{21}

19 Joon wa ngɨɨ^{21}ɨ' la joon cwoo'^{13}na' cwáain^{1} yiia' 'e jo nitajuui^{21} jna'. Joon cwoo'^{13}na' cwáain^{1} yiia' 'e jo nitajuui^{21} jna' tyani Dios.

20 Wana cwóo^{13}o' tsaa^{2} yiia' nee^{21}o' 'e feei'^{1}gɨ Dios lagɨ jna' joon ñi^{1} Dios jilaa'^{21}.

21 La joon, tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, wa'a jo cwóo^{13}o' tsaa^{2} yiia' lí^{2}-i seen^{2}na' jo cu'^{2}-tsi' tyani Dios.

22 Joon icwo'^{1}o Dios jna' jilaa'^{21} 'e mɨɨ^{21}ɨ' tsʉ jmoo^{21}o' nʉʉ^{13}ʉ' to^{2} tyʉ'^{2}ʉ coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'yaai^{1}-tsi tyi'.

23 Joon to^{2} tyʉ'^{2}ʉ 'e ja'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}na' Jóon^{1}on Jesucristo joon tyʉ'^{2}ʉ jna' jon to^{2} 'e 'iin^{212}mo' la jaain^{21} la jaan^{21}na' jiin'^{13} la nigajin'^{2}in.

24 Jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2}ʉ téen^{1}in sɨcaain^{21} coon'^{13} Dios la joon jon téen^{1}in Dios sɨcaain^{21} coon'^{13} 'ii. Joon linee^{21}e' 'e téen^{1}in Dios sɨcaain^{1} coon'^{13} jna' 'wii'^{13} 'in Esíritu Tyʉ́^{2} tya'a 'in gacwei'^{2} jna'.

4

Xiiala lɨ́ɨ^{1}i 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios joongɨ xiiala lɨ́ɨ^{1}i 'in sii^{21} anticristo

1 Tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, jo jai'^{2} cwolíin^{21}naa' jileei'^{21} 'in jin'^{2} 'e faa'^{21}o cwáain^{1} tya' Dios. Cóon^{2}oon' cwáain^{1} coon'^{13} ce tún^{2} 'ee 'e faa'^{21}a 'ido. Nuu^{2}uu' wana faa'^{21}a cwáain^{1} tya' Dios owa jo faa'^{21}a 'ee. Røø^{2}mo cwoo'^{13} juncwii^{21} coon'^{13} 'in tsá^{2} tajuui^{21} 'in jin'^{2}in 'e faa'^{21}o cwáain^{1} tya' Dios pe jo jo'^{2}.

2 Pe 'naa' cwii^{1}moo' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios. Joon jilee'^{21} 'in jin'^{2} 'e Jesucristo najó^{3} lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} faa'^{21}o 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios.

3 Joon jilee'^{21} 'in jin'^{2} 'e jo mo jó^{1} Jesucristo 'e lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} jo faa'^{21}a 'ii'^{21} tya' Dios. Joon 'in jin'^{2} la joon 'ee'^{1}mo Jesucristo. Joon 'in tsá^{2} 'in jin'^{2} la joon seen^{2}mo fu juncwii^{21} nano jiin'^{13} la nanúu^{2}uu' ijalíin^{2}.

4 Yʉʉn^{21} tyiia, lɨ́ɨ^{1}naa' jóon^{1} Dios joon galɨɨ'^{2}oo' 'in tajuui^{21} do tsʉ 'in feei'^{1}gɨ 'in cwo'^{1} 'naa' pí^{3} lagɨ 'in cwo'^{1} pí^{3} 'in catyaai^{21} do xʉfiin'^{13} tyʉ'^{2} 'ido to^{2} juncwii^{21}.

5 'In tsá^{2} tajuui^{21} do faa'^{21}o jmai'^{2} tya' 'e sá^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} tsʉ tɨɨ^{21} jmai' 'e sá^{2} juncwii^{21} lo. Joon lɨ́ɨ^{1} tɨ́^{2}-tsi tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} núu^{2}un júu^{3} tya'a.

6 Pe jileei'^{21} jna' lɨin^{2}na' jóon^{1} Dios. Joon jileei'^{21} 'in cwii^{1}in Dios núu^{2}o 'e faa'^{13}a' joon 'in jo núu^{2}un 'e faa'^{13}a' do jo lɨ́ɨ^{1}i tsá^{2} tya' Dios. Joon coon'^{13} la joon lí^{2} tsáa^{1}mo-tsi' 'iin faa'^{21} la jai'^{2} joongɨ 'iin faa'^{21} júu^{3} tajuu^{21}.

'Iin^{212}mo Dios jna' 'áa^{1}mo

7 Tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, cwoli'iin^{212}mo' la jaain^{21} la jaan^{21}na'. Dios jmaa^{1}a 'ii'^{21} 'e li'iin^{212}na' la jaain^{21} la jaan^{21}na'. Joon jileei'^{21} 'in 'iin^{212}in Dios joon 'iin^{212}mo jon tsá^{2} lɨ́ɨ^{1}mo jóon^{1} Dios joon cwii^{1}mo Dios.

8 'In jo 'iin^{212}in Dios la joon jon jo 'iin^{212} tsá^{2} jon'gɨ Dios mo licwii^{1}in tsá^{2} tsʉ jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o Dios Jmii^{21} 'e 'e'^{2}e tsá^{2} 'e 'iin^{212}mo Dios Jmii^{21} tsá^{2}.

9 Jaan^{21}mo Jóon^{1} Dios 'in seein^{21} joon gasii^{1}in Dios 'i fu juncwii^{21} 'e 'wii^{212} 'ii lí^{2} cwo'^{1} jna' coon^{21} juncwii^{21} 'múui^{2}. Coon'^{13} la joon ga'e'^{2}e Dios jna' xiiala 'iin^{212}in jna'.

10 Gali'iin^{212}mo Dios Jmii^{21} jilaa'^{21} 'e gaj-maa^{1}a. Joon gasii^{1}in Jóon^{1}on fu juncwii^{21} lawa coon^{21} fa'^{1} 'e jatyíi^{1}i jilaa'^{21} tsaa^{2} tyi' 'e jo jmaa^{1}gɨ Dios Jmii^{21} 'nii'^{21}-tsi tyi'. Gajmaa^{1} Dios Jmii^{21} la joon 'wii'^{13} 'iin^{212}mo jna' jon' wa'a jna' 'ná^{1} 'e li'iin^{212}na' 'ii.

11 Tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, wana nagali'iin^{212} Dios jna' la joon jon jna' 'ná^{1}-a li 'iin^{212}mo' tsaru'^{1}u'.

12 Jiin'^{13} jaain^{21} jo mo ganii^{2}in Dios pe wana 'iin^{212}mo' la jaain^{21} la jaan^{21}na' ngɨɨ^{1} Dios coon'^{13} jna' joon coon'^{13} la joon untsiin^{21} jna' 'e 'iin^{212}mo Dios jna'.

13 Gacwo'^{1}o Dios Jmii^{21} jna' 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya'a, 'wii'^{13} joon tsáa^{1}mo-tsi' 'e ngɨɨ^{21}ɨ' sɨcaan^{21}na' coon'^{13} Dios 'e joon ngɨɨ^{1} 'ido jon coon'^{13} jna'.

14 Joon niganee^{21}e' joon jmoo^{21}o' júu^{3} 'e Dios Jmii^{21} gasii^{1}in Jóon^{1}on 'e jmaa^{1}a tiin'^{13} tsá^{2} taain^{212} fu juncwii^{21}.

15 Joon doñi'iin ijin'^{2} 'e Jesús lɨ́ɨ^{1}i Jóon^{1} Dios Jmii^{21} ngɨɨ^{1} Dios caain^{21} coon'^{13} 'i la joon jon ngɨ^{1} 'ii caain^{21} coon'^{13} Dios.

16 Galinee^{2}o' joon galija'^{2}mo lɨ́ɨ^{2}na' 'e 'iin^{212} Dios Jmii^{21} jna'. Jilaa'^{21} 'e jmoo^{1}o Dios 'e 'e'^{2}e tsá^{2} 'e 'iin^{212}mo Dios Jmii^{21} tsá^{2} joon jileei'^{21} 'in ngɨ^{1} 'née^{2}i tsaruu'^{21}i ngɨɨ^{1} 'i coon'^{13} Dios joon Dios ngɨɨ^{1}o jon coon'^{13} 'i.

17 Coon'^{13} la joon untii'^{13} jna' 'e 'iin^{212}mo' Dios coon'^{13} tsá^{2} 'e jo cu'^{2}-tsi' mi cwá^{1} jmɨɨ^{212} lɨ tséi^{1} mi jmáa^{1}a Dios Jmii^{21} 'ii'^{21} tsʉ la lɨ́ɨ^{1}i Jesucristo lɨ́ɨ^{1}na' toon^{21}on' juncwii^{21} lo.

18 Jo 'goo'^{21}o tsá^{2} mo 'iin^{212}in la jai'^{2} Dios coon'^{13} tsá^{2}. Mo 'iin^{212}in tsá^{2} Dios coon'^{13} tsá^{2} xeei'^{21} la jai'^{2} jo cwoo^{1}i li'goo'^{21}o. Tsʉ mo jmoo^{1}o tsá^{2} 'goo'^{21}o ní^{3} tsá^{2} wúu^{1} coon'^{13} 'e jmoo^{1}o 'goo'^{21}o. Joon 'in jmoo^{1}o 'goo'^{21}o jo mo gaun'yee^{21}i 'e 'iin^{212}in Dios la jai'^{2}.

19 Jna'o' 'iin^{212}mo' Dios coon'^{13} tsá^{2} tsʉ 'wii'^{13} nigali'iin^{212}mo Dios jna' jéei^{1}gɨ.

20 Wana jin'^{2} tsá^{2}: "'Iin^{212}moo Dios", pe joon 'ee'^{1}mo ruu'^{21}i, tajuu^{21}mo 'ii. Tsʉ jo ñí^{3}ii xiiala cwoí^{1} 'e jin'^{2}in 'e 'iin^{212}in Dios 'in jo mo nii^{1}i pe 'ee'^{1}mo ruu'^{21}i 'in niganí^{2}.

21 Dios nigatyʉ'^{2}ʉ jna' to^{2}: Jilee'^{21} 'in 'iin^{212} Dios 'ná^{1}-a jon 'iin^{212}in ruu'^{21}i.

5

'E nilɨ'^{1}o' jilaa'^{21} 'e gó^{2}

1 Jileei'21 'in jai'2 lí̵i2 'e Jesús lí̵i1i Cristo,
('øøi'21-tsi tsá2 jaain21 'in Dios gasii1in jaj-
maa1a tiin'13 tsá2) jaain21 jóon1 Dios 'ii. Joon
wa'a 'iin212in tsá2 jmii21 xuui212 i'iin212mo jon
'in xuui212 do.
2 Wana 'iin212na' Dios joon jmoo21o' ji-
laa'21 to2 tyʉ'2ʉ coon'13 la joon tsáa1mo-tsi' 'e
'iin212mo' jon jileei'21 'in tsaru'1u' 'in lí̵i1i jóon1
Dios.
3 'Iin212mo tsá2 Dios jiin'13 mo jmoo1o tsá2
nʉʉ'13ʉn jilaa'21 to2 tyʉ'2ʉ joon jo 'áai1 'ii21 to2
tyʉ'2ʉ,
4 tsʉ jilee'21 'in lí̵i1i jóon1 Dios galɨ'1o
'naai212 jilaa'21 'e gó2 jmoo1o tsá2 taain212
juncwii21. Joon lɨi'13o' 'naai212 jilaa'21 'e gó2
'e jmoo1o tsá2 'in 'eei'1 jna' 'wii'13 galija'2mo
lí̵i2na' Jesús.
5 Joon jiin'13 'in nigaja'2mo lí̵i2 'e Jesús lí̵i1
Jóon1 Dios lí2-i lii'1i 'naai212 'e gó2 'e jmoo1o
tsá2.

'E júu3 ja'2mo ga'ɨɨ1 Dios Jmii21 'wii212 tya'
Jóon1on

6 Gasaai1 Wó3 'in Jesús do jmɨɨ21. Joon
coon'13 jmɨɨ21 'e gasaai1 Wó3 do joon coon'13
jmɨ1 'e tuun21 tya'a mo júun2in je tún2 do gaj-
maa1a júu3 'e la ja'2mo najó3 Jesucristo. Jon'
wa' jiin'13 jmɨɨ21 do pe coon'13 jmɨɨ21 joongɨ
coon'13 jmɨ1 do. La joon jon 'in Espíritu
Tyʉ́2 tya' Dios jmaa1a júu3 joon 'in ja'2mo 'in
Espíritu Tyʉ́2 do.
7-8 Joon ni cwoo'13 juncwii21 'nɨ1 'ii'13 'in
'elo jmoo'13 júu3. Joon 'e 'láa2 'wii212 'in
Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios Jmii21, joon tí2 tún2
jmɨɨ21 joon tí2 'nɨ1 jmɨ1 'øø2i. Joon jee212 'nɨ1
do røø21 júu3 jmoo'13.
9 Wa 'ii'13mo' lawa 'e jai'2 júu3 jmoo1o tsá2,
'e tyiin2gɨ 'e 'ii'13mo' júu3 gajmaa1a Dios tsʉ
feei'1gɨ Dios lagɨ tsá2. Joon 'e júu3 gajmaa1a
Dios jmo'2o jna' júu3 cwáain1 tya' Jóon1on.
10 Joon jileei'21 'in jai'2 lɨi2i Jóon1 Dios ñi1o
yaai 'e ja'2mo 'e júu3 ga'ɨɨ2 Dios cwáain1 tya'a.
Pe jileei'21 'in jo jai'2 lí̵i2 Dios sáa1i Dios lawa
jaain21 tsá2 tajuui21 tsʉ jo mo ga'ii'21i júu3
ga'ɨɨ2 Dios cwáain1 tya' Jóon1on.
11 Joon 'e júu3 jai'2 ga'ɨɨ2 Dios cwáain1 tya'
Jóon1on jin'2 'e Dios nigacwo'1 jna' coon21
juncwii21 'múui2 'e taa'21 coon21 tøø2mo.
'Wii'13 tya' Jóon1on gacwo'1 Dios jna' 'e
juncwii21 'múui2 do.
12 Joon jilee'21 'in ngɨ1 sɨcaain21 coon'13
Jóon1 Dios niga'ii'21mo 'e juncwii21 'muui21
do. Pe jileei'21 'in jo jai'2 lí̵i2 Jóon1 Dios jo mo
ga'ii'21 'e juncwii21 do.

Júu3 tyʉ́2 lɨ gatséi1

13 Nigasɨɨ1na 'e jí2 lo tyii' 'in jai'2 lí̵i2 Jóon1
Dios 'e litsáa1mo-'oo' 'e niga'ii'13mo' coon21
juncwii21 'múui2 'e jo tyéi1.
14 Jo cu'2-tsi' coon'13 Dios tsʉ nee2o' wa mo
mɨɨ21ɨ' 'e 'yaai1-tsi Dios itɨ2 júu3 tyi'.
15 Joon nee2o' wa ganúu2uun Dios júu3 tyʉ́2
tyi' nee2o' jon 'e ga'ii'13mo' 'e gamɨɨ21ɨ'.
16 Wa nali'3i' 'e 'noo1o jaain21 ru'1u' tsaa2 'e
jmoo1 jo júun2in tsá2 'ná1-a faa'13a' júu3 tyʉ́2
'wii212 tya'a. Joon i'íin1mo Dios tsaa2 tya'a wa
jo ga'noo1o tsaa2 'e jmoo1o júun2in tsá2. Sá2-a
tsaa2 'e jmá1 júun2in tsá2 joon jo 'ná1 faa'13a'
júu3 tyʉ́2 tya'a 'e joon.
17 Jilaa'21 'e gó2 jmoo1o tsá2 lí2 tsaa2 tyani
Dios pe sá2-a coon21 tsaa2 'e jo júun2in tsá2.
18 'Nee2o' 'e jileei'21 tsá2 'in lɨi1i jóon1 Dios jo
ngɨ1 to2 'noo1o tsaa2 tsʉ un'øø'1mo Jóon1 Dios
'ii. Joon jo lii'21i 'in 'lɨɨi'3 'ii.
19 Nee2o' 'e líin2na' jóon1 Dios joon tyʉ'2ʉ
'in 'lɨɨi'3 to1 jilee'21 'in catyaai2, 'in jo cwii1in
Dios.
20 Nee2o' jon 'e najó3 Jóon1 Dios. Joon
'ii-o nagacwo'1 jna' 'e licwii1mo' Dios 'in jai'2.
Joon toon21on' sɨcaan21na' coon'13 'in jai'2 do.
'Iin 'in Jóon1 Dios Jesucristo. Joon Jesucristo
Dios 'in jai'2 joon 'oo1-o coon21 juncwii21 'e
cwo'1 Dios tsá2 'e jo tyéi1.
21 Yʉʉn21 tyiia, un'øøi'21 yaanaa' coon'13
jilee'21 dioses 'in gajmeei1 tsá2 'in jo jai'2.
Amén.

Jí² tɨ̨ túⁿ² 'e gasii¹in San Juan

Ngó¹ túⁿ² jí² sɨ̨ɨ¹i Wó³

1 Tsá² fee'¹mo jna joon sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'i
Yá³ coon'¹³ yʉʉⁿ²¹ tyi'i 'in gatyii'¹³in Dios. 'E
la ja'²mo 'iin²¹²moo 'naa'. Joon jon' jna 'in
'iin²¹²na 'naa' pe jilee'²¹mo 'in ñi¹ 'e la ja'²mo
seein²¹ Dios.

2 'Iin²¹²moo 'naa' 'wii²¹² 'e júu³ ja'²mo 'e
lɨ́ɨ²na' joon ilí² la joon coon²¹ tøø²mo.

3 Cwojmaa¹a Dios feei'¹-tsi tyi'. Joon
cwocwo'¹o Dios fo'feei'¹ tyi' 'e saan²¹an'
tyʉ́²-ʉ. Wana mo li'iin²¹²na' la jai'² i'ii'¹³mo'
jilaa'²¹ 'elo tya' Dios Jmii²¹ joon tya' Ña'ñʉ'¹ʉ'
'in Jóon¹ Dios.

4 Galijløø'³moo 'e tsee'²¹moo 'inlɨ́ɨi¹³ xuui²¹²
tyi'i 'in jmoo¹o nʉʉ'¹³ʉ júu³ jai'² tya' Dios
jiin'¹³ la gatyʉ'²ʉ Dios Jmii²¹ jna' to².

5 Mɨ́ɨ³ɨ tyani'i, Yá³, 'e jmaa²'a la to² tyʉ'²
Dios coon'¹² júu³ tya'a. Joon jo 'múui² 'e júu³
do tsʉ ca la mo 'wiin²¹² ninee² jna' to² tyʉ'²ʉ
'e 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'.

6 Joon 'iin²¹²mo' Dios coon'¹³ tsá² mo
jmoo²¹o' la to² tyʉ'²ʉ. Joon 'e to² tyʉ'² Dios do
'e ganʉʉ²'ʉ ca la mo 'wiin²¹² 'e un'iin²¹²u'un
Dios coon'¹³ tsaru'¹u'.

Xiiala lɨ́ɨ¹i 'in con'² tsá² tóo²

7 Tsʉ fúu¹mo 'in con'² tsá² tóo² ningalíin²
la caain²¹ juncwii²¹. 'In tsá² do jo røø¹i 'e
nigajó¹ Jesucristo juncwii²¹ lɨ́ɨ¹i tsá². 'In jin'²
la joon con'²on tsá² tóo² joon 'ee'¹mo Cristo
Ña'ñʉ'¹ʉ'.

8 Un'øø'²¹naa' yaanaa' 'e jo caa¹naa' 'e nij-
moo²¹o'o jee²¹² 'naa'. Joon coon'¹³ la joon jo
caa²naa' jiin'¹³xʉ icwo'² Dios 'naa'.

9 Jilee'²¹ 'in lɨ́ɨi² 'e 'øøi'²¹gɨ-tsi la júu³ ga'e¹
Cristo joon jo jmoo¹gɨ 'e júu³ do jo ngɨɨ¹gɨ
coon'¹³ Dios. Pe 'in jmoo¹o 'e júu³ do ngɨɨ¹o
coon'¹³ Dios Jmii²¹ joongɨ coon'¹³ Jóon¹ Dios
Jmii²¹.

10 Wa jalíin² tsá² fu tyii' 'in jo 'e¹ 'e júu³ do jo
'ii'¹³naa' tsi inʉʉ jon'gɨ fuu²uu': "'Aa²¹²mo'o."

11 Tsʉ wana jin'² tsá²: "'Aa²¹²mo'o", lawa'a
røø² sɨ́ɨ¹i tsá² coon'¹³ 'e gó² jmoo¹o 'ido.

Júu³ lɨ tséi¹

12 Sá²gɨ 'e fo'³oo pe jo 'iin²¹²na tóon³oon
ni mo'jí² coon'¹³ 'in¹. Pe 'ɨ¹-tsii yaa'¹³na
yafoo'¹³na 'naa' ñii'a 'e coon'¹³ la joon itsín¹
'e jløø'³mo'.

13 'In jóon¹ ruu'²¹'u tsamɨ́² no, 'in gatyii'¹²in
Dios jon sɨ́ɨ¹i: "'Aa²¹²mo'o." Amén.

Jí² tɨ 'nɨ¹ 'e gasii¹in San Juan

Faa'²¹a tsá² tyʉ́² tya' Gayo

1 Tsá² fee'¹mo jna joon sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyi'i,
Gayo, 'in tyʉ́² seen²¹na coon'¹³. 'E la ja'²mo
'iin²¹²moo 'nʉ.
2 Ru'¹u' 'in 'iin²¹²na, mɨ́³ɨɨ tyani Dios 'e
'yee¹mo tyʉ́² jilaa'²¹ 'e jmoo²'o joon 'e tyʉ́²
liseen²un jiin'¹³ la tyʉ́² seen²un tyani Dios.
3 Galijløø'³moo mo gajalíin² 'inlɨ́ɨi¹³
tsaru'¹u' joon gajmaa¹a júu³ xiiala ngɨ́²'ɨ
coon²¹ tsáa¹ joon xiiala jmaa²'a 'e la jai'².
4 Jo 'e sá²gɨ 'e jløø'³na coon²¹ 'ii'¹³gɨ la mo
ganúu³uun 'e ngɨɨ¹ yʉʉn²¹ tyiia coon'¹³ 'e jo'¹
lɨ́ɨi².
5 Ru'¹u' 'in 'iin²¹²na, tyʉ́²-ʉ jmoo²'o mo un-
jii²'i 'in tsaru'¹u' jalíin² coon fuu²¹.
6 Joon 'in tsá² do nigamaa¹ júu³
tyani jilee'²¹ 'in taai² sɨcaain²¹ xiiala
nigali'iin²¹²mo'o 'ii. Jmaa²gɨ'ɨ 'e tyʉ́²
uncoon'¹³'on 'in tsá² do fu¹ taai² jiin'¹³ la
tɨ́ɨ²i 'in jmoo¹o to² tyʉ'² Dios.
7 'In tsá² do ningalíin²mo to² tyʉ'² Jesu-
cristo joon jo 'ii'²¹i jiin'¹³xʉ tya' 'in jo cwii¹in
Dios.
8 'Wii'¹³ joon 'ná¹-a uncoon'¹³on' 'in tsá² do
joon coon'¹³ la joon jmoo²¹o' to² caan²¹mo
coon'¹³ 'in cwo¹ júu³ tyʉ́².

'E gó² jmoo¹o Diótrefes

9 Gasɨ́ɨ²na coon²¹ jí² tya' 'in catyaai² 'in
jai'² lɨ́ɨi² taai² do. Pe jo 'ii'²¹i to² tyʉ'³ʉʉ 'in
Diótrefes tsʉ 'iin²¹²in líin² tsafee'¹mo jee²¹² 'in
tsá² do.
10 'Wii'¹³ joon mi yaa'¹³na iuntii'¹³ii-tsi
Diótrefes do jilaa'²¹ 'e nigajmaa¹a joon ji-
laa'²¹ júu³ 'atsaa²¹ 'e gafaa'²¹a tyii'i. Joon
jo leein²¹-tsi 'in Diótrefes do 'e faa'²¹a pe
jo ga'ii'²¹in 'in tsaru'¹u' cwolíin². Joon
gatyuu'¹²mo tya' 'in catyaai² 'in 'iin²¹²in
'ii'²¹in 'in tsá² do. Joon jileei'²¹ 'in ga'ii'²¹in 'in
tsá² do ga'wóo²mo Diótrefes 'ii jee²¹² 'in jai'²
lɨ́ɨi².
11 Ru'¹u' 'in 'iin²¹²na, jo jmaa²'a 'e gó²,
jmaa²'a jmai'² 'e tyʉ́² tsʉ 'in jmoo¹o 'e tyʉ́²
líin² jóon¹ Dios joon 'in ngɨ¹ to² jmoo¹o 'e gó²
jo mo galicwii¹in Dios.

'E tyʉ́² jmoo¹o Demetrio

12 Jilee'²¹mo faa'²¹a tyʉ́² tya' Demetrio.
Joon jilaa'²¹ 'e jmoo¹o jmai'² 'e tyʉ́² la joon.
Joon jna'oo'o sii²¹i'i 'naa' 'e jmai'² 'e tyʉ́²
jmoo¹o joon ñí³oo' 'e ja'²mo júu³ tyii'i.

Júu³ lɨ tséi¹

13 Sá² 'láai² 'e 'iin²¹²na fo'³oo pe jo 'iin²¹²na
tóon³oon ni mo'jí² coon'¹³ 'in¹.
14 'ɨ¹-tsii yaa'¹³na la jmoono joon mi
cwaa'¹na sɨ́ɨ¹³ɨ' coon²¹ caan²¹mo.
15 Cwoseen²mo'o 'e tyʉ́². Jilee'²¹ 'in seein²¹
lo 'in seen²un tyʉ́² coon'¹³ sii¹in: 'Aa²¹²mo'o.
'Aa²¹²mo'o jin'² Wó³ fu'²'u la jaain²¹ la jaain²¹
'in seein²¹ tyʉ́² coon'¹³ jna'a.

Jí² gasii¹in San Judas tɨ́ɨ²i 'in jai'² lɨ́ɨi² Jesucristo

Sɨɨ¹i Judas jí² tya' 'in gatø'² Dios

1 Jna-a Judas sɨ́ɨ³na 'e jí² lo. Jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o jilaa'²¹ to² tyʉ'² Jesucristo, joon ruu'²¹na Jacobo. Sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' 'in gatø'¹ Dios Jmii²¹ 'e nuu²uu' júu³ tya'a. 'Iin²¹²mo Dios 'naa' joon un'øø'¹¹i 'naa' 'wii'¹³ Jesucristo.

2 Cwocwo'¹o Dios fo'feei'¹-tsi tyii' joon 'e ñí²oo' 'e jløø'³mo Dios Jmii²¹ coon'¹³ 'naa', joon 'iin²¹²mo Dios 'naa'.

La no-o jmoo¹o 'in 'ee¹ júu³ tajuu²¹

3 Tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na, 'áa¹mo gali'iin²¹²na sɨ́ɨ³na coon²¹ jí² tyii' cwáain¹ tya' to² jmoo¹o Dios 'wii²¹² tyi'. Pe la no-o sɨtyée¹na jmɨɨ²¹² wa'a sɨ́ɨ³na 'e jí² lo tyii' 'e mɨ́³ɨɨ tyaní²ii' 'e jmaa²aa' taa'²¹a 'wii²¹² tya' júu³ 'e tsáa¹mo-'oo', júu³ gacwoo¹ Dios tsá² tya'a coonti.

4 Tsʉ 'inlɨ́ɨi¹³ tsá² jee²¹² 'naa' jin'² 'e jai'² lɨ́ɨ²i Cristo pe tsá² tajuu²¹mo 'ii. 'Uun²¹mo 'e'²e tsá² júu³ 'e jo jo'¹. Tsá² gó² 'ino. 'In tsá² tajuui²¹ no jin'²in 'e tsʉ 'wii'¹³ feei'¹-tsi Dios 'wii²¹² tya' tsaa² tya' tsá² lí²-i jmá¹ tsá² doñi'ee 'e gó² 'e 'iin²¹²in. Joon coon'¹³ la joon jmoo¹o jo tsáai¹-tsi 'in jaan²¹mo Fii²¹i' Dios Jmii²¹ coon'¹³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo. Joon gajin'² jí² tya' Dios calɨɨ 'ee ilí² tya' 'in tsá² tajúui²¹ no.

5 Xʉfiin'¹³ tyʉ́² ñí²oo' 'e gajmaa¹a Ña'ñʉ'¹ʉ' 'iin²¹²na untii'¹³i-'oo' xiiala ga'ín¹ Ña'ñʉ'¹ʉ' joon gauntyée¹mo 'in jo jai'² galɨ́ɨi² jee²¹² tsá² Israel xʉfiin'¹³ gatyíi¹³mo jileei'²¹ lɨ sii²¹ Egipto do.

6 Cwotii'¹³-'oo' jon xiiala gatain'¹ Dios Jmii²¹ 'in ángeles do tya'a 'nʉñí³ tsʉ 'wii'¹³ gatʉʉ¹ʉ 'án³ tya'o. Do-o taain²¹² lɨ nʉʉ²¹ sɨ'máa¹i ca tɨ́² jmɨɨ²¹² ilisá² 'ii'²¹ tya'a.

7 La joon lɨ́² coon'¹³ 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Sodoma coon'¹³ Gomorra coon'¹³ fuu²¹ náa¹ co'. Gatʉʉ¹o 'in tsá² do 'e tɨ́ɨi² jmáa¹a tsá² coon'¹³ tsamí² joon gajmaa¹a coon'¹³ 'in tún²mo. 'E joon lawa coon²¹ li² tya' Dios Jmii²¹ lɨ́ɨ¹i 'in tsá² do tya' jilee'²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Gajuun²¹ Dios fuu²¹ goo¹o 'ido joon ní² 'in tsá² do wúu¹ coon'¹³ jí² 'e coo²¹ coon²¹ tøø²mo.

8 La joon lɨ́ɨ¹i 'in tsá² tajuui²¹ no 'e tyaa¹ júu³ 'e gacɨɨ¹ 'e li'¹o jmaa¹a 'e gó². Tyaa¹ 'in tsá² do júu³ 'e lí² un'leei'²¹ tsá² yaai coon'¹³ tsamí² sɨ coon'¹³ 'in túin¹ 'ee. Tyaa¹o júu³ 'e lí² 'ee'¹mo tsá² 'in 'oo¹o to² joon faa'²¹a 'laa' tya' ángeles tya' Dios.

9 Pe jiin'¹³ Miguel, 'in ángel 'in feei'¹gɨ tya' Dios, jo gajíi²in 'in 'lɨii'³ mo jo gacwo'¹ júu³ ruu'²¹i coon'¹³ 'in 'lɨii'³ cwáain¹ tya' moo¹ taai² 'lɨi²¹² Moisés. Lɨ' jiin'¹³ 'e faa'²¹o: "Cwo'e'²e Ña'ñʉ'¹ʉ' 'nʉ." Tsʉ 'in 'lɨii'³ do lɨ́ɨi¹ 'ɨɨ'¹³ nifu tya' Dios la mo jéei¹.

10 Pe 'in tsá² tajuui²¹ no faa'²¹a 'laa'²¹ tya' 'e jo ñi¹i. Joon coon'¹³ jilaa'²¹ 'e jmoo¹o la jmoo¹o joo'núu³ 'in jmoo¹o jiin'¹³ la 'iin²¹²in joon un'lee'²¹mo tɨ lɨ 'lɨi'³. Lɨ 'lɨi'³ tsalíin².

11 Fúu² 'áa¹mo 'ido tsʉ ningalíin² la fu¹ gangó¹ Caín 'in gajmaa¹a jiin'¹³ la 'iin²¹²in. Joon gatʉʉ²o 'e fu¹ tyʉ́² la gatʉʉ²¹ Balaam 'e jnaa²¹a cuu². Joon ityée¹mo Dios 'ii la gatséi¹ Coré 'wii²¹² tya' ga'noo¹o mɨɨ'¹³ tya' 'in tyʉ'² to².

12 Joon 'in tsá² tajuui²¹ no jalíin² gø'²ø jo 'ee un'goo²¹ 'e cwo² Dios. Joon un'lɨɨ'²ɨ lɨ sɨcaan²¹naa' cøø²øø' jmɨɨ²¹² mo untii'¹³-tsi ruu'²¹i ijó¹ Ña'ñʉ'¹ʉ'. Lɨ́ɨ¹i 'in tsá² do la lɨ́¹ jní¹ tyʉʉn²¹. Jmai'² tyí² 'e jní¹ do jo jmɨ́¹ jéei¹. La joon jon júu³ tya' 'ino, jmai'² tyí² taa'¹³ jo 'ee to² 'íin³ tya' jiin'¹³ jaain²¹. 'Ino lɨ́ɨ¹i la lɨ́¹ 'mó² 'oofuu²¹ 'e mo tɨ́² jiin²¹ tya'a jo cwo¹ 'oofuu²¹. Joon gasø'¹ tsá² la tyan¹ jmóo³ joon lityʉʉn²¹ coonti.

13 Jmoo¹o 'ino la jmoo¹o jmɨ'ñi'³ 'e jnóo¹on tɨ'² la ngóo¹ 'naai'¹³ jo ján². Lɨ́¹ jon¹ 'lɨɨ'³ coonti. 'Inlɨ́ɨi¹³ tyaa¹ cwoo²¹o 'in tajuui²¹ do juncwii²¹ tya'a 'e lɨ́ɨ²i coon'¹³ la joon tiin'¹³in tyani Dios pe jon' la joon. Joon Dios ipii¹in 'ii lɨ nʉʉ²¹ coonti.

14 La gajin'² 'lɨi²¹² Enoc tya' 'in tsá² tajuui²¹ no. 'In Enoc do 'in galiseein²¹ (tɨ' dyía²) cɨɨn²¹gɨ lagɨ 'lɨi²¹² Adán. Joon coon'¹³ 'ii'²¹ tya' Dios gajin'²in: "Gamáa¹na Ña'ñʉ'¹ʉ' joon ijó¹ coon'¹³ 'ɨɨ'¹³ tya'a fúui¹ 'áa¹mo.

15 Joon ijmáa¹a 'ii'²¹ røø²¹ tya' jileei'²¹ 'in nigajmaa¹a 'e gó², jo tsaa'²-tsi Dios, joon ni gafaa'²¹a 'laa'²¹ tya' Dios Jmii²¹." Jiin'¹³ 'eno-o júu³ gatyaa¹ Enoc do.

16 Tsá² jo 'ee tɨ́²-tsi 'in tsá² tajuui²¹ no, jmai'² to² cwoo¹ tsaa². Jiin'¹³ ngɨ¹ to² 'noo'¹o jiin'¹³ 'e 'iin²¹²in. Tyaa¹ júu³ 'e jmoo¹o jloo'³ joon faa'²¹a 'e tyʉ́² tya' tsá² 'iin²¹²in wa'a 'ee icwoo¹ tsá² 'ii.

'Ɨɨ¹ Judas júu³ 'e 'ná¹ jmáa¹a 'in jai'² lɨ́ɨi²

17 Pe 'naa', tsaru'¹u' 'in 'iin²¹²na, cwotii'¹³-'oo' la gajin'² 'in apóstoles tya' Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo ca la mo jéei¹:

18 "Mi tɨ́² jiin²¹ 'e tɨ lɨtyéi¹ juncwii²¹ iliseein²¹ tsá² 'in ungøøi¹ 'naa' jilaa'²¹ 'e tsáai¹-'oo' joon ingɨ¹ to² jmoo¹o jiin'¹³ 'e gó² 'e tɨ́²-tsi. Jo jmoo¹o la to² tyʉ' Dios." Jin'² apóstoles do.

19 'In tsá² no jmoo'¹³ poo²¹² jee²¹² 'naa', tɨ́²-tsí 'e jmoo¹o jilaa'²¹ 'e gó² sá² juncwii²¹ joon jo mo 'í² Espíritu Tyʉ́² tya' Dios almas tya'a.

20 Pe 'naa', tsaru'^{1}u' 'in 'iin^{212}na, tá^{2} táain^{1}-'oo' coon'^{13} jilaa'^{21} júu^{3} 'e tsáai^{1}-'oo' 'e gacwoo^{1} Dios. Joon jmaai'^{13} júu^{3} 'e tyʉ́^{2}-ʉ tya' Dios. Fáa^{13}aa' júu^{3} tyʉ́^{2} coon'^{13} 'ii'^{21} tya' Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios.

21 Cwoliseen^{2}naa' 'e li'iin^{212}mo Dios 'naa', joon sɨjaan^{21}oo' 'e jmɨɨ^{212} mi cwo'^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo jna' coon'^{13} 'e fee'^{1}-tsi coon^{21} juncwii^{21} 'e jo tyéi^{1}.

22 'In jo mo galitsáai^{1}-tsi tyʉ́^{2} cwotyáa^{2}aa'-tsi.

23 'Inlɨ́ɨi^{13}gɨ tyíi^{2}naa' jee^{212} jɨ́^{2} 'e itiin'^{13}mo. Jmaa^{2}aa' feei'^{1}-'oo' 'wii^{212} tya' 'inlɨ́ɨi^{13}. Pe cwo'ee'^{1}moo' 'e gó^{2} 'e nigajmaa^{1}a 'ino.

'Ɨi^{1} Judas júu^{3} 'e un'goo^{21} tsá^{2} Dios Jmii^{21}

24-25 Pe Dios lí^{2}-i un'øø'^{21}i 'naa' 'e jo xuu'^{21}naa' tsaa^{2} tyii'. 'Ii-o lí^{2} tø'^{1}ø 'naa' lɨ tyíin^{1}in lɨ 'ya'^{2}gɨ tya'a jløø'^{3}moo' 'áai^{1} coon'^{13} jiin'^{13} coon^{21} tsaa^{2} tyii'. Cwolí^{2} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' 'in Dios 'in jmɨɨ^{1}-tsi. Jaan^{21}mo 'ii. Cwolí^{2} feei'^{1}gɨ 'ii joon jiin'^{13} 'ii tɨ́ɨi^{2} to^{2}, jiin'^{13} 'ii-o lí^{2} jmaa^{1}a 'ii'^{21} 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesucristo. Cwolí^{2} tya'a jilaa'^{21} ca la mo 'wiin^{212}, ca nano, ca la tøø^{2}mo. Amén.

El Apocalipsis

Júu³ gajmaa'¹³a Jesucristo

1 'E jí² lo taa'¹³ júu³ 'e gacwo'¹ Dios Jmii²¹ Jesucristo 'e cwo'²o tsá² jmoo¹o to² tya'a iliñi¹i 'ee ilí² la jmoono. Joon coon'¹³ jaain²¹ ángel tya'a Jesucristo gajmaa¹a 'e liñi¹i jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tya'a sii²¹ Juan 'e júu³ lo.

2 Joon 'in Wó³ do gajin'²o la jai'² jilaa'²¹ 'e ganii²¹² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹ joongɨ júu³ tya' Jesucristo.

3 Jløø'³mo jileei'²¹ 'in jøø²ø 'e jí² lo joon jløø'³mo jon jileei'²¹ 'in núu²un mo untsaa² tsá² 'e jí² lo 'e gacwó² Dios wa mo jmoo¹ tsá² nɯɯ'¹³ɯn tsɯ tɨ lɨ tí² ityéi¹ 'e júu³ lo.

Sɨɨ¹i Wó³ jí¹ tya' dyía¹ poo²¹² tsá² jai'² lɨɨi² Cristo

4 Jna-a, Wó³, jmóo³oo 'e jí² lo tya' 'in dyía¹ poo²¹² tsá² jai'² lɨɨi² Cristo néei¹ lɨ sii²¹ Asia. Cwouncwaai'³ Dios Jmii²¹ 'naa' 'e seen²¹naa' tyɯ² coon'¹³on. Tsɯ seen²¹mo Dios nano, seein²¹ calɨɨ jon, joon ijó¹. 'Ii'¹³naa' cwa'³ jon tya' dyái¹ espíritu 'in téein² tyani lɨ sɨlɨɨ²¹² lɨ tyíin¹ Dios Jmii²¹.

5 'Ii'¹³naa' cwa'³ jon tya' Jesucristo 'in ga'ɨɨ¹ júu³ 'e jai'². 'Ii nifu gajiin'¹ jee²¹² 'lɨɨ²¹² joon tyɯ'²ɯ to² jileei'²¹ røøi¹³ taain²¹² fu juncwii²¹. 'Iin²¹²mo Cristo jna' joon gatyii¹o tsaa² tyi' coon'¹³ jmɨ¹ 'øø¹i.

6 Cristo do nigajmee¹i jna' 'e lɨɨ¹na' røøi¹³ joongɨ untsá² tya'a 'e jmoo²¹o' to² tyɯ'² Dios Jmii²¹. Cwolí² tya'a jilaa'²¹ 'e 'ya'²gɨ la joon jon jilaa'²¹ 'ii'²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

7 ¡Jøø²øø', ijó¹ Cristo jee²¹² jníi¹! Joon jileei'²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ijøø²i 'ii. Ca 'in gajmee'²¹i 'ii ijøø²i 'ii. Joon jileei'²¹ tsá² ityi'²i xuui²¹²-tsi mi nii¹in. Ja'²mo, la joon ilí².

8 "Jna-a 'in nifu, la joon jon lɨ tyéi¹. La lɨ¹ letras A coon'¹³ Z lɨɨ¹na", jin¹³ Ña'ñɯ'¹ɯ' 'in seein²¹ nano, 'in seein²¹ la mo 'wiin²¹² joongɨ ijó¹. 'Ii 'in feei'²¹gɨ la jee²¹² jileei'²¹.

Wó³ jøø²i Cristo

9 Jna-a, Wó³, 'in lɨɨ¹i ruu'²¹naa'. Jna 'in caan²¹moo coon'¹³ 'naa' jilaa'²¹ wúu¹ 'e nee²¹e'. Tyɯ'² Dios to² jna' la 'oo'²¹ tsaru'¹u' joon gauncoon'¹³on Jesucristo jna' 'e seen²¹na' 'e feei'¹-tsi'. 'Yuu²na 'nɯñí³ coon²¹ lɨ sii²¹ Patmos. Patmos do coon²¹ cwoo'¹³ tyɯ́ɯn² roon¹ tún² tsa'¹ ni jmɨ'ñi'¹. 'Uu²¹²uu 'nɯñí³ tsɯ 'wii'¹³ nigacwó²oo júu³ tyɯ² tya' Dios joon gafo'¹oo 'wii'¹³ tya' Jesucristo.

10 Galɨ² coon²¹ jmɨɨ²¹² mo 'ii'²¹ 'woo'²¹ tsá² gatyɯ'² 'in Espíritu Tyɯ² tya' Dios jna to² joon ganú³uun lɨ' caluu jna coon²¹ júu³ 'e faa'²¹a tá², 'e lí² la 'iin² coon²¹ trompeta,

11 'e jin'² sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Táan¹ ni jí² jilaa'²¹ 'e jøø²'ø joon sɨɨ²¹u'u tya' 'in tsá² dyía¹ poo²¹² 'in jai'² lɨɨi² Cristo 'in néei¹ lɨ sii²¹ Asia; ca fuu²¹ lɨ sii²¹ Efeso, coon'¹³ fuu²¹ Esmirna, coon'¹³ fuu²¹ Pérgamo, coon'¹³ fuu²¹ Tiatira, coon'¹³ fuu²¹ Sardis, coon'¹³ fuu²¹ Filadelfia, coon'¹³ fuu²¹ Laodicea.

12 Joon gajíin¹³na 'ñii'a 'e jøø³øø 'iin 'in gafee'²¹ jna do joon gamoo²¹oo dyía¹ candeleros 'e lí¹ cwanáa¹.

13 Joon túu² tsa'¹ jee²¹² candeleros do siin'¹³ jaain²¹ tsá² 'in lɨɨi¹ la lɨɨ¹i 'in Ruu'²¹i Tsá². Joon tyi'²i sɨɨn'¹³in cwaa²¹ 'e 'íi¹ ca luutɨɨ²ɨ. Joongɨ lawa coon²¹ loo²¹ lí¹ jmai'² cwanáa¹ 'nɯ́ɯ¹ɯ nitsíi¹i.

14 Joon jnɯtyíi¹i taa²¹ la taa²¹ jnɯ́² joo'saa'²¹ taai²¹ joongɨ la lɨ¹ 'moo²¹. Joon unníi¹i lɨ la lɨ jɨ² coo²¹.

15 Joon tɨɨ²ɨ lɨ la lɨ ñí³ bronce tyɯ² 'e coo²¹ ni jɨ². Joon jmíi¹ tya'a 'íin² lawa lɨ 'yɯ jmɨɨ²¹² 'láai¹ 'áai¹.

16 Joon seen'¹³in dyái¹ nɯ́ɯ¹ cwoo²¹o tsáa¹. Joon tsi nɯ' 'oo²¹²o 'yeei'²¹ coon²¹ espada 'e 'má¹ 'áai¹ la je tún² taain²¹². Joon níi¹i jɨɨ'¹ la jɨɨ'¹ ñi'¹ mo tyíi² 'yiia²¹.

17 Mo gajøø³na 'ii tsifu gacɨɨ'²¹na 'wii²¹² tɨɨ²ɨ lawa'a gajuun²¹moo. Pe 'ii do tyaa¹a cwoo²¹o tsáa¹ tyiia joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Jo foo'¹³'o. Jna-a 'in nifu, la joon jon lɨ tyéi¹.

18 Jna-a 'in seen²¹moo, gajúun¹na pe nano seen²¹moo coon²¹ tøø²mo. Jna-a tyɯ'²ɯ to² mi júun²in tsá² joongɨ lɨ tsalíin²in mi yuui'¹³ júun²in.

19 Táan² ni jí² jilaa'²¹ 'e niñíi²'i, jilaa'²¹ 'e sá, coon'¹³ 'e ilí² mi licɨɨin²¹gɨ.

20 'Elo 'øøi'²¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' 'in dyái¹ nɯ́ɯ¹ 'in gañíi¹³u'u lɨ' cwóo³oo tsáa¹ joongɨ 'e dyía¹ candelero lí¹ cwanáa¹. 'In dyái¹ nɯ́ɯ¹ do 'in lɨɨ¹i lawa 'in dyái¹ tsá² cwoo¹ júu³ tya' Dios jee²¹² 'e dyía¹ poo²¹² tsá² jai'² lɨɨi² Cristo do. Joon 'e dyía¹ candelero lí¹ lawa 'e dyía¹ poo²¹² tsá² jai'² lɨɨ²i Cristo.

2

Júu³ tya' tsá² néei¹ Efeso

1 Jin'² in ángel do:

—Táan¹ ni jí² 'e júu³ lo 'e sɨɨ²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tya' Dios jee²¹² 'in jai'² lɨɨi² Cristo néei¹ Efeso: "La joon jin'² 'in seen'¹³in 'in dyái¹ nɯ́ɯ¹ do coon'¹³ cwoo²¹o tsáa¹ joon ngɨɨ¹o jee²¹² 'e dyía¹ candelero lí¹ cwanáa¹ do.

2 Ñí³oo jilaa'²¹ 'e jmoo²oo', coon'¹³ jilaa'²¹ to² wúu¹ 'e jmoo²oo' joongɨ xiiala feei'¹-'oo'. Ñí³oo 'e jo taa²aa' coon'¹³ 'in gó². Ñí³oo xiiala nilatsáai¹-'oo' 'in jin'² 'e lɨɨi¹ apóstoles tya' Cristo pe jo lɨɨ¹i la joon. Joon gataan'¹³moo' 'e tajúu³mo.

3 Nigalifee'1mo-'oo', joon gañí2ii' wúu1 joongɨ gajmaa2aa' to2 'wii'13 cwáain1 tyiia jiin'13 jo 'ee ga'ii'21 'woo2oo'.
4 Pe ñí3oo coon21 'e gó2 tyii': jo 'iin212gɨɨ' jna la 'ii212naa' jna mo 'wiin212.
5 Tsʉ 'wii'13 joon untii'13-'oo' xiiala lɨ́ɨ1naa' la mo jéei1. Cwojaa'21-'oo' joon jmaa2aa' la gajmaa2aa' mo 'wiin212 do. Wa'a jo jmaa2aa' incwéei1moo la jmoono joon ityíi3oo candelero tyii' 'áa3 tya'.
6 Pe coon21 'e tyʉ́2 sá2 tyii', 'aa'21-'oo' 'e jmoo1o 'in tsá2 coon21 poo212 sii21 nicolaitas, joon 'aa'1oo jon to2 jmoo1o.
7 Jileei'21 'in núu2un, cwonʉʉ21ʉn 'ee 'e jin'2 'in Espíritu tyʉ́2 tya' Dios tya' tsá2 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo: Tya' jileei'21 'in lii'1 icwóo3oo 'e cu'2u 'e 'oofuu21 tya' 'e 'mó2 si'2 túnʼ2 tsa'2 lɨ sá2 'mó2 tya' Dios. Joon 'e 'mó2 do sii21: 'mó2 'e cwoo1o fu juncwii21 tya' tsá2."

Júu3 tya' tsá2 néei1 Esmirna

8 'Táan1 jon ni jí2 'e júu3 lo 'e sɨɨ21u'u tya' 'in cwoo1o júu3 tyʉ́2 tya' Dios jee212 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo néei1 Esmirna: "La joon jin'2 'in seein21 mo ga'láa2 'wii212, seen21mo lɨ tyéi1 jon, 'in nigajúin1 joon gajiin'1o túnʼ1:
9 Ñí3oo jilaa'21 'e jmoo2oo', coon'13 jilaa'21 wúu1 seen21naa', joongɨ 'e tañíi2moo'. Pe coon'13 fo'feei'1 tya' Dios 'e galityú1moo' tyaníi1i. Ñí3oo jon xiiala faa'21 'laa'21 tyii' 'in tsá3 'in jin'2o 'e tsá2 Israel 'ii pe jo jo'1 tsʉ tsá2 tya' Satanás 'ii.
10 Jo jmaa2aa' 'goo2oo' wúu1 imoo2oo' tsʉ 'in 'lɨɨi'3 itaa'21i 'inlɨ́ɨi13 'naa' 'nʉñí3, 'iin212in litsáai1-tsi xiiala lɨ́ɨ2naa'. Joon imoo2oo' wúu1 ce tséin1 dyá2 jmɨɨ212. Pe jmaa2aa' tá2-'oo' 'e jai'2 lɨ́ɨ2naa' ca mi júun2naa' joon icwo'3oo 'naa' lawa coon21 corona tyii' 'e seen21naa' coon'13 Dios Jmii21 coon21 tøø2mo.
11 Jileei'21 'in núu2un, cwonʉʉ21ʉn 'e jin'2 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios tya' tsá2 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo: Tya' jileei'21 'in lii'1 jo wúu1 iní2i mi jmá1 Dios 'ii'21 tya' tsá2."

Júu3 tya' tsá2 néei1 Pérgamo

12 'Táan1 ni jí2 'e júu3 lo 'e sɨɨ21u'u tya' 'in cwoo1o júu3 tyʉ́2 tya' Dios jee212 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo néei1 Pérgamo: "La joon jin'2 'in tsá2 do 'in 'yeei'21 'oo212o coon21 ñí3 espada 'e 'má1 la je túnʼ2 taain212:
13 Ñí3oo jilaa'21 'e jmoo2oo'. Joon xʉfiin'13 née1naa' lɨ tyʉ'2 Satanás to2 jo mo tʉʉ2ʉʉ' cwáain1 tyiia. Jo mo tʉʉ2ʉʉ' 'e jo'1o lɨ́ɨ2naa' jna. Jogɨ gatʉʉ2ʉʉ' júu3 tyiia mo gajúin1 jaain21 tsá2 tyiia jee212 'naa' 'in sii21 Antipas. 'Ii gajúin1 'wii'13i gafaa'21a júu3 tyiia. Fuu21 goo2oo' lɨ tyíin1 Satanás gajún1mo 'ido.
14 Pe sá2gɨ coon21 túnʼ2 júu3 'e gó2 tyii': seein21 'inlɨ́ɨi13 jee212 'naa' 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo néei1 Pérgamo do 'in jo 'iin212in tʉ́2 jilaa'21 júu3 'e ga'ee1 Balaam, 'in gacwo'1 cwáain1 Balac. Coon'13 júu3 ga'ee1 Balaam do joon ga'noo1o tsaa2 'in tsá2 Israel do mo gagøø'21ø 'uunñi2 'e gatyaa21 tsá2 tyani tsá2 cun'uu'21 joon ga'láa1a coon'13 tsamí2 tya' 'in xeei'21.
15 Seen21mo jon 'inlɨ́ɨi13 tsá2 'in jo 'iin212in tʉ́2 júu3 'ee1 tsá2 coon21 poo212 'in sii21 nicolaitas. Joon 'aa'1oo 'e júu3 do 'e 'ee1 'in tsá2 do.
16 Tsʉ 'wii'13 joon cwojaa'21-'oo' la jmoono tsʉ igóo3oo jmáa3aa 'nii21 coon'13 'in tsá2 do coon'13 'e ñí3 espada 'yeei'21 moo'óo3oo.
17 Jileei'21 'in núu2un, cwonʉʉ21ʉn 'ee 'e jin'2 'in Espíritu Tyʉ́2 tya' Dios tya' tsá2 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo: Tya' jileei'21 'in lii'1 icwóo3oo maná 'e dø'2ø 'e jó1 fu ñʉ'fú2. Cwóo3oo jon coon21 cuun212 taa21 'e toon1 coon21 nombre 'mɨ́ɨ2 tya'a. Joon jiin'13 'in ga'ii'21 'e cuun212 do iliñi1i xiiala sii21 do."

Júu3 tya' tsá2 néei1 Tiatira

18 'Táan1 ni jí2 jon 'e júu3 lo 'e sɨɨ21u'u tya' 'in cwoo1o júu3 tyʉ́2 tya' Dios jee212 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo néei1 Tiatira: "La joon jin'2 'in Jóon1 Dios Jmii21, 'in 'oo212o 'unni2 'e lɨ la lɨ jí2 coo21 joon tɨɨ2i lɨ la lɨ ñí3 bronce 'e jɨɨ'1:
19 Ñí3oo jilaa'21 'e jmoo2oo'. Ñí3oo jon xiiala 'née1moo' tsá2, xiiala tsáai1-'oo' jna joongɨ xiiala uncoon'13naa' tsá2 'e fee'1mo-'oo'. 'Áai1gɨ nijmoo2oo' 'e tyʉ́2 nano lagɨ mo 'wiin212.
20 Pe coon21 'e gó2 'e sá2 tyi'naa': 'Naa' jmoo2oo' taa'21 coon'13 'in tsamí2 do sii21 Jezabel, 'in jin'2 'e faa'21a cwáain1 tya' Dios. Pe jmai'2 'e coon'21on tsá2 tyiia tóo2 coon'13 júu3 'e 'ee1 do. Joon tsʉ 'wii'13 'e júu3 'e'2e 'ido tsá2 tyiia 'láa1o coon'13 tsamí2 tya' tsá2 xeei'21 joon cøø'21ø 'uunñi2 tyaa1 tsá2 tyani dioses tya'a 'in gajmee1i tsá2.
21 Nigacwóo3oo 'áai1 wa'a jaa'21-tsi 'in tsamí2 do 'e gó2 jmoo1o coon'13 tsañʉʉ'1 pe jo mo gali'iin212in.
22 Ijó1 coon21 jmoowúu1 'gɨɨ'12 tya'a isɨ́ɨ3na 'e tyii1a 'e jo lí2 róon2gɨ. Joon wa jo jaa'21-tsi tsá2 'in ga'láa1 coon'13on joon wa jo tʉʉ2 'in tsá2 do 'e gó2 ga'e'2e 'in tsamí2 do 'ii i'e'3ee wúu1 'áa1mo.
23 Joon ijngaa'3moo jóon1on 'in tsamí2 do. 'E coon'13 la joon ilicón2 cwáain1 jileei'21 'in jai'2 lɨ́ɨi2 Cristo 'e ñíi2oo ce jilaa'21 'e 'ɨ1-tsi tsá2 coonti coon'13 jilaa'21 'e 'øøi'21-tsi. Joon icwo'3oo 'naa' la jaain21 la jaan21naa' jiin'13 la 'e nigajmaa1a.
24 Pe tya' 'in catyaai2 'in néei1 Tiatira 'in jo mo galii'1i 'e júu3 ga'é2 'in tsamí2 do jo cwo'3gɨɨ 'naa' to2 jmaa2aa'. Jin'2 tsá2 'e júu3 'é2 'in tsamí2 do 'e júu3 jmɨɨ1gɨ-tsi 'áai1, pe 'e jo'1o 'e gajooin1-tsi Satanás 'e júu3 do.
25 Fuu212uu 'naa' un'øø'13naa' 'e ni2oo' ca mi cwéi1na juncwii21.
26 Joon 'in lii'1 joongɨ 'in jmoo1o jilaa'21 'e 'iin212na 'e jmáa1a icwo'3oo 'ii 'ii'21 ityʉ'2ʉ to2

tsá² taain²¹² juncwii²¹ la gacwo'¹ Ñʉ'³ʉʉ jna 'ii'²¹ ityʉ'³ʉʉ to².

27 Joon ityʉ'²ʉ to² coon'¹³ coon²¹ 'ii'¹³ lí¹ ñí³ joon wa jo nʉʉ'¹³ tsá² ifíin¹in tsá² lawa coon²¹ tsʉʉ² cwoo'¹³.

28 Icwóo³moo joon núu¹ 'áa³ mo 'aa²¹.

29 Jileei'²¹ 'in núu²un, cwonʉʉ²¹ʉn 'ee 'e jin'² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' tsá² 'in jai'² líii² Cristo."

3

Júu³ tya' tsá² néei¹ Sardis

1 'Táan¹ jon ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tya' Dios jee²¹² 'in jai'² líii² Cristo néei¹ Sardis: "La joon jin'²in 'in 'áa¹i 'in dyái¹ espíritus tya' Dios joongi 'in dyái¹ núu¹: Ñí³oo jilaa'²¹ 'e jmoo²oo'. 'Áai¹ taa'¹³ júui³ 'naa' 'e seen²¹naa' 'e jiin²iin' pe jiin'¹³ 'e 'i¹-tsi tsá².

2 'Wii'¹³ joon unjnaa²¹-'oo'. Cwóo¹³oo' pí² yaanaa' jilaa'²¹ 'e jai'² líi²naa' tsʉ ti li túu³moo 'naa'. Tsʉ nicón³oo cwáain¹ 'e jo mo 'yeei²¹ to² tyii' tyani Dios tyiia.

3 'Untii'¹³-'oo' jilaa'²¹ júu³ tyú² 'e ga'e'² tsá² 'naa', joon jmaa²aa', joon cwojaa'²¹-'oo'. Joon wana jo unjnaa²¹-'oo', igóo³oo tyii' lawa jaain²¹ 'uun²¹ jiin'¹³ jo ñí²ii' 'ee 'ii'²¹ igóo³oo.

4 Xʉfiin'¹³ la joon, seen²¹mo 'inlíii¹³ fuu²¹ Sardis do 'in jo mo gaun'lii'³ siin'¹³in. Joon 'ii ingí¹ coon'¹³ jna tyi'²i siin'³ taa²¹ tsʉ la joon gatii²¹i.

5 Joon jileei'²¹ 'in lii'¹i ici'²i siin'³ taa²¹ joon jo 'íin¹³na 'e sii²¹ 'ii jee²¹³ 'e jí² tya' juncwii²¹ tya' tsá². Ifo'³oo 'e cwii¹moo 'in tsá² do tyani Dios Jmii²¹ coon'¹³ ángeles tya'a.

6 Jileei'²¹ 'in núu²un, cwonʉʉ²¹ʉn 'ee 'e jin'² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai'² líii² Cristo."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Filadelfia

7 'Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai'² líii² Cristo néei¹ Filadelfia: "La joon jin'² 'in tyúi¹, 'in jmoo¹o jmai'² 'e la jai'². Joon jiin'¹³ 'ii-o 'oo¹o 'e jonñí³ tya' 'lii²¹² róói¹³ David joon mi ná² jiin'¹³ jaain²¹ jo lii'¹ 'e jní², joon la joon mi jní² jiin'¹³ jaain²¹ jo lii'¹gi ná².

8 Ñí³oo jilaa'²¹ 'e jmoo²oo'. Joon gasii'²¹ii tyaní²ii' coon²¹ 'ooca'nú¹ 'e sinó² 'e lí² cwo²oo' júu³ tyú² tya' Dios joon jiin'¹³ jaain²¹ jo lí² jní². Joon xʉfiin'¹³ jo 'oo²oo' wa' pí³ 'áai¹ nigaunjii²¹oo' júu³ tyiia. Joon jo mo gafáa¹³aa' 'e jo cwii¹naa' jna.

9 La joon 'in tsá² tajúui³ 'in jin'² tsá² Israel 'ii pe jo jo'², ijuu'²¹i moojníi¹i tyaní²ii' to² tyʉ'² jna. Joon coon'¹³ la joon 'in tsá² do líi¹i tsá² tya' Satanás iliñi¹i 'e gali'iin²¹²na 'naa'.

10 Joon tsʉ 'wii'¹³ nigajmaa²aa' nʉʉ'¹³oo' to² tyʉ'³ʉʉ 'e seen²¹naa' tá² taain²¹²-'oo', jna iun'øø'¹na 'naa' mi jó¹ wúu¹ juncwii²¹ 'e coon²¹ cwáain¹ xiiala líi¹i jileei'²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.

11 Joon góo³oo la jmoono, un'øøi'¹ 'e sá² tyii' joon jo 'in tyii¹ jiin'¹³ jaain²¹ corona tyii'.

12 Joon tya' jileei'²¹ 'in lii'¹ ijmée³na lawa tsacøøi'¹³ jee²¹² 'in jai'² líii² Dios tyiia. Joon jo jmii²¹² i'wooi¹gi. Joon itóon³oon tya'a xiiala sii²¹ Dios tyiia joon ilíi²in tsagoo¹o coon²¹ fuu²¹ 'múui² tya' Dios tyiia 'e sii²¹ Jerusalén ixaai¹ fu ñʉ'fú². Itóon³oo jon tya'a 'e 'múui² 'e sii²¹ jna.

13 Jileei'²¹ 'in núu²un, cwonʉʉ²¹ʉn 'ee 'e jin'² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai'² líii²i Cristo."

Júu³ tya' tsá² néei¹ Laodicea

14 'Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai'² líi'²i Cristo néei¹ Laodicea: "La joon jin'² 'in jmoo¹o jmai'² 'e la jai'², 'in jin'²in júu³ la jai'², 'in gajmaa¹a jilaa'²¹ 'e sá² to² tyʉ'² Dios Jmii²¹.

15 Ñí³oo jilaa'²¹ 'e jmoo²oo'. Ñí³oo 'e jo tyá³-'oo' 'áai¹ júu³ tyiia, jogi ni tú²ʉʉ'. 'Áai¹gi 'iin²¹²na wa'a 'e tyá³-'oo' 'áai¹ si 'e tú²ʉʉ' coonti 'ee júu³ tyiia.

16 Pe tsʉ 'wii'¹³ líi¹naa' lawa jmii²¹ tyíia², tún¹mo 'e 'í¹-'oo', jo tyá³-'oo' júu³ tyiia jogi ni tú²ʉʉ', ijeen'¹³na 'naa' lawa mo ñúu¹ tsá² mo jo jmá² ti nʉ' 'oo² tsá².

17 'Naa' 'e foo²oo' 'e tsá² sá² cuu² 'naa', jo 'e tyú² seen²¹naa' juncwii²¹, 'e jo 'ee i'naai²¹ jilaa'²¹ 'e jmaa'¹³ 'naa' to². Jo mo li lii²ii' 'e tsá² 'in nifúu² 'naa', fa'í²-i seen²¹naa', tañíi²moo', joongi túu²moo' jo siin'¹iin' tyíi¹³ii'.

18 Tsʉ 'wii'¹³ joon wana 'iin²¹²naa liseein²¹naa' tyú² cwo'³oo 'naa' cwáain¹ 'e coon'¹³ jna-a ló²oo' cwanáa¹ 'e taa'²¹ coon²¹ tøø²mo 'e galí² tyú² coon'¹³ jí² joon la joon ilíin²naa' 'in sá² cuu² la jai'². Cwoláa¹³aa' jon siin'¹iin' taa²¹ cii²ii' joon jo ti' ringúi¹gi 'naa'. Cwoláa¹³aa' jon 'oomí¹ tó²oo' unní²ii' joon lí² jøø²øø' 'e tyú².

19 Tsʉ jileei'²¹ 'in 'iin²¹²na cwo'³oo cwáain¹, joon taa'²¹na fu¹ røø²¹ tsʉ 'wii'¹³ joon cwoo'¹³-'oo' jmaa²aa' júu³ tyiia joongi cwojaa'²¹-'oo'.

20 Núu²duu', alma tyii' li lawa coon²¹ 'nú¹, joon siin'¹³na 'ooca'nú¹ do tøø³øø, joon wana seein²¹ 'in núu²un 'e tøø³øø do, joon wana ná² 'e 'ooca'nú¹ tya'a do i'úu³uu fu inʉʉ joon idøø'¹³øø coon'¹³ 'ii la joon jon 'ii idø'²o coon'¹³ jna.

21 Joon tya' jileei'²¹ 'in lii'¹i icwóo³oo cwaa¹ 'ido coon'¹³ jna li tyʉ'³ʉʉ to² jiin'¹³ la gali'³ii joon ganí³ii coon'¹³ Ñʉ'³ʉʉ li tyʉ'² 'ido to².

22 Jileei'²¹ 'in núu²un, cwonʉʉ²¹ʉn 'ee 'e jin'² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai'² líii² Cristo."

4

Gamóo^{3}oo un'goo^{21}o 'in néei^{1} ñʉ'fú^{2} Dios

1 Mo ngayuui'^{13} galí^{2} jilaa'^{21} 'elo gajóø^{3}øø joon gamóo^{3}oo lawa coon^{21} 'ooca'nʉ́^{1} 'e sɨnó^{2} fu ñʉ'fú^{2}. Joon 'e júu^{3} ganúu^{3}uun la mo 'wiin^{212} 'e 'íin^{2} la 'íin^{2} trompeta 'e gajin'^{2}in sɨi'^{21}ɨ jna:

—Wúu^{2} fu lo joon i'e'^{3}ee 'nʉ jilaa'^{21} 'e 'ná^{2} lí^{2} mi yuui'^{13} jilaa'^{21} 'elo.

2 Joon tsifu gasaa'^{21}i 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios jna joon gamóo^{3}oo si'^{2} fu nʉ'fú^{2} coon^{21} lɨ sɨlɨi^{212}. Joon tyíin^{1}mo jaain^{21} 'in tyíin^{1} lɨ tyíin^{1} tsafeei'^{1} lɨ sɨlɨi^{212} do.

3 Joon 'in tyíin^{1} do jɨɨi'^{1} la jɨi'^{1} cuun^{212} sii^{21} jaspe sɨ cuun^{212} cornalina 'ee. Joon la caain^{21} co' lɨ sɨlɨi^{212} do si'^{2} coon^{21} cuuntuu'^{21} 'e jɨi'^{1} la jɨi'^{1} cuun^{212} esmeralda.

4 Joon gamáa^{3}na dyiiatyuun^{1}in tsacøøi'^{13} co' lɨ sɨlɨi^{212} do. Joon 'in tsacøøi'^{13} do née^{1}i yʉ lɨ sɨlɨi^{212} tya'a joon tyi'^{2}i 'mɨ'^{2} taa^{21} joon coronas lí^{1} cwanáa^{1} taa'^{13} tyíi^{1}i.

5 Joon lɨ sɨlɨi^{212} do 'yeei'^{21} jí^{2} cwaain'ñá^{3} joon 'íin^{2} lɨɨlɨ^{1} joon tyiia'^{21} cwaain'ñá^{3}. Joon tyani lɨ sɨlɨi^{212} do coo^{1}o dyía^{1} po'^{3} jí^{2}. Joon 'e po'^{3} jí^{2} do lɨ́i^{1}i dyía^{1} espíritus tya' Dios do.

6 Joon tyani lɨ sɨlɨi^{212} do náa^{1}gon tyíia^{1} 'e lɨ la lɨ sɨ́^{3} 'e jɨi'^{1} 'áai^{1}.

Joon jee^{212} lɨ sɨlɨi^{212} do la joon jon lacaain^{21} caai^{21} taain^{212} tyúuin^{2} joo'^{21} jiin'^{1}. Joon unni^{2} tya' 'in joo'^{21} do jneei^{1} lɨ lɨ' tyaníi^{1}i la joon jnee^{1}i unníi^{1}i lɨ' caluu jon.

7 'In joo'^{21} jiin'^{1} nifu do lɨ́i^{1}i la lɨ́i^{1}i 'yiia'^{2} león. Joon 'in lɨ gatɨ́^{2} gái^{1} do lɨ́ii^{1} la lɨ́i^{1}i jaain^{21} joo'tsáa^{2}. Joon lɨ gatɨ́^{2} gaai^{21} do joon tyaan^{1} coon^{21} ni^{2} la lɨ ni^{2} tsañʉʉ'^{1}. 'In gatɨ́^{2} tyúuin^{2} do lɨ́i^{1}i la lɨ́i^{1}i mɨɨ^{21} 'in 'ɨ^{2}ɨ yʉ' do.

8 Joon la jaain^{21} 'in joo'^{21} jiin'^{1} do tsí^{2} jnʉ́ʉ^{2} cwáa^{1}a. Joon tsí^{2} unníi^{1}i la 'uu^{21}mo lɨ' caluu la joon jon lɨ' nʉ' cwáa^{1}a. Joon 'in joo'^{21} jiin'^{1} do jo joon^{1}on faa'^{21}a la 'woo^{1} jmɨɨ^{1}. Jin'^{2}in:

'In tyú^{1}mo 'ii. 'In tyú^{1}mo 'ii.

'In tyú^{1}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} 'in lii'^{1} jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in.

'Ii-o 'in gatéein^{2} la mo jéei^{1}, la joon jon seen^{21}mo nano, joon ijó^{1}-o tún^{1}.

9 Joon la cafu mo un'goo^{1}o 'in joo'^{21} jiin'^{1} do Dios 'in seein^{21} coon^{21} tøø^{2}mo 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨi^{212} do, gaunfee'^{1}i joon gacwoo^{1}o 'maai'^{13} 'ii.

10 La cafu jmoo^{1}o 'in joo'^{21} jiin'^{1} lo la joon 'in dyiiatyúuin^{2} tsacøøi'^{13} do gasii'^{21}i wojníi^{1}i tyani 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨi^{212} do joon gaun'goo^{1}o 'in seein^{21} coon^{21} tøø^{2}mo do. Joon gasii'^{21}i coronas tya'a tyani lɨ sɨlɨi^{212} do joon gajin'^{2}in:

11 Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios tyii'i, jiin'^{13} 'nʉ ~~-ʉ~~ tɨ́i^{2}u wa'a 'i^{2}u'u 'e 'ya'^{2}gɨ,

joongɨ 'e un'goo^{1} tsá^{2} 'nʉ coon'^{13} to^{2} 'oo^{21}o'o.

Tsʉ 'nʉ ~~-ʉ~~ gajmaa^{2}'a jilaa'^{21} 'e sá^{2} joon tsʉ 'wii'^{13} gali'iin^{212}mo'o la joon galisá^{2} 'e sá^{2}, joon sá^{2}gɨ ca nano.

5

'E jí^{2} taa'^{13} sellos lí^{1} cera coon'^{13} Cordero do

1 Joon gamóo^{3}oo 'e san'^{2} 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨi^{212} do lɨ cwoo^{21}o tsáa^{1} coon^{21} jí^{2} 'e sɨpéi^{1} sɨseen'^{13} dyía^{1} sellos táa^{1} coon'^{13} cera. Joon 'e jí^{2} do taa'^{13} júu^{3} la jɨ tún^{2} taain^{212}.

2 Joon gamáa^{1}na jaain^{21} ángel 'in 'gøøi'^{13} 'áai^{1}. Joon 'in ángel do gaunngɨɨ^{1}ɨ coon'^{13} júu^{3} tá^{2}:

—¿'Iin 'in tɨ́ii^{2} iná^{2} 'e jí^{2} lo joon ifíin^{1}in 'e sellos tya'a?

3 Pe jo gatsee'^{21}i jiin'^{13} jaain^{21} 'in lí^{2} ná^{2} jon'gɨ 'in lí^{2} jøø^{2} 'edo. Jo gatsee'^{21}i fu ñʉ'fú^{2} jon'gɨ fu juncwii^{21} jon'gɨ lɨ nʉ' 'wó^{2}.

4 Joon gacɨ'^{1}oo 'áai^{1} tsʉ 'wii'^{13} jo gatsei'^{2} jiin'^{13} jaain^{21} 'in tɨ́ii^{2}i ná^{2} jon'gɨ 'in jøø^{2} 'e jí^{2} do.

5 Joon gajin'^{2} jaain^{21} jee^{212} 'in tsacøøi'^{13} do sɨi'^{21}ɨ jna:

—Jo cɨɨ'^{21}gɨ'ɨ, tsʉ no-o siin'^{13} jaain^{21} jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsacøøi'^{13} Judá, joon lawa jaain^{21} 'Yiia'^{2} León 'ii. Jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} røøi^{13} David 'ii joon tsʉ 'wii'^{13} galɨ'^{1}o gatɨ́ii^{2} ná^{2} 'e jí^{2} do joon lí^{2} fíin^{1}in 'e dyía^{1} sellos tya'a.

6 Joon gajøø^{3}øø, joon gamáa^{1}na sin'^{2} do Jesús 'in gateein^{2} tsá^{2} tsaa'^{1} crúu^{1} do 'in lɨ́ii^{1} la lɨ́ii^{1} jaain^{21} joo'saa'^{21} xuui^{212} 'e jngaai'^{13} tsá^{2} tya' tsaa^{2} tya' tsá^{2} 'in sii^{21} coon'^{13} juuñi'^{1}, Cordero. Joon Jesús do siin'^{13}in jee^{212} lɨ sɨlɨi^{212} do joon jee^{212} 'in tyúuin^{2} joo'^{21} jiin'^{1} do joon jee^{212} 'in tsacøøi'^{13} do. Tyaan^{1}o li^{2} lɨ sɨcwuu'^{1} mo gajngaai'^{13} tsá^{2} 'ii lɨ́ii^{1} lawa coon^{21} fa'^{2}. Joon tsí^{2} dyía^{1} moofí^{3} tya'a joon sá^{2} dyía^{1} unníi^{1}i. Joon 'e dyía^{1} unníi^{1}i do 'e lí^{1} dyía^{1} espíritus tya' Dios 'in gasii^{1}in la 'úui^{1} cwoo'^{13} juncwii^{21}.

7 Joon 'in Jesús do ngóo^{1} son'^{2}o 'e jí^{2} 'e san'^{2}a 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨi^{212} do cwoo^{21}o tsáa^{1}.

8 Joon mo gason'^{2}on 'e jí^{2} do joon 'in tyúuin^{2} joo'^{21} jiin'^{1} do coon'^{13} 'in dyiiatyúuin^{2} tsacøøi'^{13} do gasii'^{21}i wojníi^{1}i tyani lɨ sin'^{2} Jesús do. Joon jileei'^{21} 'in tsacøøi'^{13} do san'^{2}an jmai'^{2} coon^{21} tuntuu'^{21}. Joon san'^{2}an jmai'^{2} coon^{21} tsʉʉ^{2} pi'^{3} lɨ jmai'^{2} cwanáa^{1} 'e taa'^{13} fuusʉ́n^{2}. Joon lawa júu^{3} tyʉ́^{2} tya' tsá^{2} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios 'e fuusʉ́n^{2} do.

9 Joon ga'øø^{1}ø 'in tsacøøi'^{13} do coon^{21} canto 'mɨ́i^{2} 'e jin'^{2}:

Tɨ́i^{2}mo'o cón^{2}'on 'e jí^{2} sɨpéi^{1} do joon 'e fiin^{1}u'u sellos tya'a,

tsʉ gajngaa'^{12}mo tsá^{2} 'nʉ joon coon'^{13} jmɨ^{1} 'øø^{1}u'u galee^{1}u'u jna'a cwáain^{1} tya' Dios Jmii^{21}. Joon jna'oo'o lɨ́i^{1}na'a jún^{2} tya' jileei'^{21} nii^{2} tsá^{2} taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.

Foo'^{13}oo'o jilaa'^{21} jmíi^{1} 'e sá^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
Tsá^{2} 'in jalíin^{2} jilaa'^{21} fuu^{21} pi'^{2} joongɨ jilaa'^{21} naciones lɨ́ii^{1} jna'a.
10 Joon gajmée^{1}u'u 'e líi^{2}na'a lawa róøi^{1} joongɨ untsá^{2} tya' Dios tyi'.
Joon ityʉ'^{2}oo'o to^{2} ni cwoo'^{13} juncwii^{21}.
11 Joon gajøø^{3}øø joon ganúu^{3}uun faa'^{21}a ángeles fúui^{1} 'in taain^{212} cu' lɨ' lɨ sɨlɨi^{212} do joon lɨ taain^{212} 'in joo'^{21} jiin'^{1} do coon'^{13} 'in tsacøøi'^{13} do. Fúui^{1} 'áa^{1}mo 'in taai^{2} do, millones coon'^{13} millones.
12 Joon faa'^{21}a coon'^{13} júu^{3} tá^{2} lɨilɨ^{1} jin'^{2}in:
Tɨ́i^{2}mo 'in joo'saa'^{21} xuui^{212} do 'in gajngaai'^{13} tsá^{2} 'e 'ii'^{21}ɨ jilaa'^{21} to^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e tyiin^{2} lɨilɨ^{1}.
Tɨ́i^{2}mo 'øøi'^{21}-tsi jilaa'^{21} 'e jmɨi^{1}-tsi joongɨ wa' pí^{2} tya'a.
Tɨ́i^{2}mo jon 'e un'goo^{1}o tsá^{2} 'ii, cwo'^{1}o tsá^{2} 'ii jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ø^{1} tsá^{2}.
13 Joon ganúu^{3}oo faa'^{21}a jileei'^{21} 'in taain^{212} fu ñʉ'fú^{2} coon'^{13} 'in taain^{212} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} coon'^{13} 'in taain^{212} lɨ' cwoo'^{13} nʉ' coon'^{13} 'in taain^{212} nʉ' jmɨ'ñi'^{3} coon'^{13} jileei'^{21} 'in taain^{212} do gajin'^{2}in:
Cwolí^{2} tya' 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨi^{212} do jilaa'^{21} 'e 'ø^{1} tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e un'goo^{1} tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ coon'^{13} jilaa'^{21} 'ii'^{21} 'e sá^{2}. Cwolí^{2} jon tya' 'in joo'saa'^{21} xuui^{212} do jilaa'^{21}-a coon^{21} tøø^{2}mo.
14 Joon 'in tyúuin^{2} joo'^{21} jiin'^{1} do gajin'^{2}in:
—Amén, 'e 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} cwolí^{2} la joon.
Joon 'in dyiiatyúuin^{2} tsacøøi'^{13} do gasii'^{21}ɨ wojníi^{1}i joon gaun'goo^{1}o 'in seein^{21} coon^{21} tøøi^{2} do.

6

Mo gafiin^{1}in 'e dyía^{1} sellos do

1 Joon gamóo^{3}oo mo gafiin^{1}in Jesús, 'in lɨ́ii^{1} 'in joo'saa'^{21} xuui^{212} do, gafiin^{1}in 'e sello nifu jee^{212} dyía^{1} do. Joon ganúu^{3}uun lawa'a ga'oon^{1}on cwáain^{1} 'ñá^{3} faa'^{21} jaain^{21} joo'^{21} jiin'^{1} do joon jin'^{2}in:
—¡Na^{1}, ñijøø^{2}du'!
2 Joon gajøø^{3}oo joon gamáa^{13}na jaain^{21} cwa^{2} taai^{21}. Joon 'in tsá^{2} tyíin^{1} cwa^{2} do san'^{1}an coon^{21} arco. Joon ga'ii'^{21}ɨ coon corona joon cwo'ɨ́i^{1}i galɨ'^{1}o joon la joon ilii'^{1}gɨ.
3 Joon mo gana^{1} 'in joo'saa'^{21} xuui^{212} do 'e sello lɨ tɨ́^{2} tún^{2} ganúu^{3}uun jin'^{2} 'in joo'^{21} jiin'^{1} lɨ tɨ́^{2} gái^{1}:
—¡Na^{1}, ñijøø^{2}du'!
4 Joon gacwo'ɨ́i^{1}i jaain^{21}gɨ cwa^{2} yúuin^{2}. Joon ga'ii'^{21}ɨ 'in tyíin^{1} cwa^{2} do coon^{21} ñí^{3} espada fee'^{1} joon ga'ii'^{21}ɨ joon júu^{3} 'e jmá^{1} tsá^{2} 'eei'^{1} ruu'^{21}ɨ joongɨ ca ijngai'^{2} ruu'^{21}ɨ la jaain^{21} la jaain^{21}.
5 Joon mo gafiin^{1}in Jesús, 'in lɨ́ii^{1} 'in joo'saa'^{21} xuui^{212} do, 'e sello lɨ tɨ́^{2} 'nɨ^{1} ganúu^{3}uun jin'^{2} 'in joo'^{21} jiin'^{1} lɨ tɨ́^{2} gaai^{21}:
—¡Na^{1}, ñijøø^{2}du'!
Joon gajøø^{3}øø joon gamáa^{13}na jaain^{21}gɨ cwa^{2} laa'^{21}. Joon 'in tyíin^{1} cwa^{2} do san'^{1}an coon^{21} cwaa'^{13} 'ii'^{21}.
6 Joon ganúu^{3}uun coon^{21} júu^{3} jee^{212} 'in tyúui^{2} joo'^{21} jiin'^{1} do 'e jin'^{2}in:
—Coon^{21} cwaa'^{13} mɨ'^{3} trigo tyíin^{1} 'e jnaa'^{2} tsá^{2} jee^{212} coon^{21} jmɨi^{212} la joon jon 'nɨ^{1} cwaa'^{13} mɨ'^{3} cebada tyíin^{1} 'e jnaa'^{2} tsá^{2} jee^{212} coon^{21} jmɨi^{212}. Pe aceite jo sá^{2} jon'on jmɨ'^{3} mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} jo sá^{2}.
7 Joon mo gafiin^{1} Jesús 'e sello lɨ tɨ́^{2} tyʉ́n^{2} núu^{3}uun jin'^{2} 'in joo'^{21} jiin'^{1} lɨ tɨ́^{2} tyúuin^{2}:
—¡Na^{1}, ñijøø^{2}du'!
8 Joon gajøø^{3}øø joon gamáa^{3}na jaain^{21}gɨ cwa^{2} néei^{2}. Joon 'in tyíin^{1} cwa^{2} do sii^{21} 'Mó^{1}, joon caluu-u jó^{2} jaain^{21} 'in tyʉ'^{2} to^{2} lɨ taai^{2} 'lɨi^{212}. Joon ga'ii'^{21} 'ido 'e tyʉ'^{2}ʉ to^{2} catyuui'^{13} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} ijngaa'^{13}ɨ coon'^{13} 'nii^{21} joongɨ coon'^{13} 'oo^{2} joon coon'^{13} jmoowúu^{1} joongɨ coon'^{13} joo'^{21} 'lɨii'^{3} taain^{212} juncwii^{21}.
9 Mo gafiin^{1} Jesús 'e sello lɨ tɨ́^{2} 'ñá^{2} gamáa^{13}na nʉ' altar 'in almas tya' tsá^{2} 'in najúin^{1} 'wii'^{13} cwáain^{1} tya' júu^{3} tyʉ^{2} tya' Dios Jmii^{21}. Nigajngaa'^{13}mo tsá^{2} 'ii 'wii'^{13}ɨ jin'^{2}in 'e jai'^{2} lɨ́i^{2}i Jesús.
10 Joon jin'^{2} 'in almas do coon'^{13} júu^{3} tá^{2}:
—Ña'ñʉ'^{1}ʉ', ¿lɨigɨ ijmaa^{2}'a 'ii'^{21} tyii'ɨ? Tsʉ jiin'^{13} cafu jo mo cuu'^{13}'u 'e jmoo^{2}'o jiin'^{13} la júu^{3} 'ɨi^{2}'ɨ. ¿Lɨigɨ ijmaa^{2}'a 'ii'^{21} tyii'i icoon'^{13} tyii'i tya' 'in gajngaai'^{12} jna'a 'in taain^{212} juncwii^{21}?
11 Joon jilee'^{21}mo 'ido ga'ii'^{21}ɨ jmai'^{2} sɨin'^{3}ɨn taa^{21} joongɨ coon^{21} júu^{3} jin'^{2}in sɨi'^{21}ɨ 'ii:
—Jaan^{1}duu' cata ce tsíin^{2} júuin^{2} jileei'^{21} tsaruu'^{21}naa' 'in jmoo^{1}o to^{2} tyʉ'^{2} Cristo la nigajún^{2}naa'.
12 Joon mo gafiin^{1} Jesús 'e sello do lɨ tɨ́^{2} jnʉ́ʉ^{2} gajøø^{3}øø joon gajøø'^{21} 'wó^{2} lɨilɨ^{1}. Joon ñi'^{1} coonti galiniuui^{21}. Joon sɨi'^{21} do galɨ́i^{1} lawa jmɨ^{1} coonti.
13 Joon nʉ́ʉ^{1}gɨ gaxuu'^{21}ɨ ni cwoo'^{13} juncwii^{21} la xuu'^{21} mɨ'^{3} cwarí^{3} røø'^{21} mo 'ɨ́i^{2}ɨ tyí^{2} tá^{2}.
14 Joon juncwii^{21} gatsʉ'^{2}ʉ, galɨ^{2} lawa mo'jí^{2} gapé^{1}mo. Joon jilaa'^{21} moo'^{21} coon'^{13} jilaa'^{21} cwoo'^{13} tyʉʉn^{21} roon^{1} ni jmɨ'ñi'^{3} galisɨ́i^{2}mo 'aan^{2} tya'a.
15 Joon 'in róøi^{13} coon'^{13} tsatyiin^{2} coon'^{13} 'in sá^{2} cuu^{2} coon'^{13} 'in tyʉ'^{2} to^{2} 'láa^{2} coon'^{13} 'in 'oo^{1}o to^{2} cáan^{2}mo coon'^{13} tsá^{2} tañí^{2} coon'^{13} 'in jmoo^{1} to^{3} tya' tsá^{2} xeei'^{21} ga'mee'^{21}mo yaai tsi too^{21} xá^{2} joongɨ jee^{212} 'loo^{212} tsa'^{1} moo'^{21}.
16 Joon gajin'^{2}in sɨi'^{21}ɨ 'e moo'^{21} coon'^{13} 'loo^{212} do:

—Jlɨɨi^{212} jna'a, joon 'mé^{1}u'u jna'a 'e jo nii^{1}i jna'a 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} do. Un'øøi$^{'13}$ jna'a coon$^{'13}$ 'e wúu^{1} i'e$^{'2}$ Jesús jna'a.

17 Tsʉ nigacwaa^{21} 'e jmɨɨ^{212} i'e^{1} Dios wúu^{1} joon, ¿'iin lí^{2} taa$^{'21}$?

7

Tyii$^{'13}$in Dios 144,000 tsá^{2} Israel

1 Mi yuu$^{'13}$ lo gamáa^{1}na tyúuin^{2} ángeles 'in téein^{2} jɨ tyún^{2} tyuui$^{'13}$ juncwii^{21}. Joon 'in ángeles do jo cwó^{2} wa'a 'í^{1} tyí^{2} la caain^{21}. Jo cwó^{2} 'í^{1} tyí^{2} jon'gɨ ni cwoo$^{'13}$ 'wó^{2} jon'gɨ ni jmɨ'ñi$^{'3}$ jon'gɨ jee^{212} jiin$^{'13}$ coon^{21} 'mó^{2}.

2 Gamáa^{1}na jaain^{21}gɨ ángel 'in jó^{2} lɨ lɨ' 'yeei$^{'21}$ ñi$^{'1}$ joon san$^{'1}$ 'ido coon^{21} sello tya' Dios Jmii^{21} 'in jiin$^{'1}$. Joon 'in ángel do gatø$^{'2}$ø 'in ángeles tyúuin^{2} do 'in lí^{2} jmá^{1} 'nii$^{'21}$ tya' cwoo$^{'13}$ 'wó^{2} coon$^{'13}$ jmɨ'ñi$^{'3}$. Gajin$^{'2}$in sɨɨ$^{'21}$ɨ 'in ángeles tyúuin^{2} do:

3 —Jo 'laa^{212}aa' tya' cwoo$^{'13}$ 'wó^{2} jon'gɨ tya' jmɨ'ñi$^{'3}$ jon'gɨ tya' 'mó^{2} ca galí^{2} tsaa^{21}a'a sello tya'tyi^{2} tya' tsá^{2} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ$^{'2}$ Dios Ñʉ$^{'1}$ʉ'.

4 Joon ganúu^{3}uun jøøi'ti seein^{21} 'in ga'ii$^{'21}$ 'e sello do tya'tyíi^{1}i. Joon gatí^{2} coon^{21} cíein^{13} mil tsi tunló^{1} tsigɨ tyún^{2} mil tsá^{2} la jee^{212} coon'tya. Jileei$^{'21}$ 'in tsá^{2} do jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsacøøi$^{'13}$ tsá^{2} Israel.

5 Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Judá ga'ii$^{'21}$i 'e sello do. Joon dyatun^{1} milgɨ jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Rubén ga'ii$^{'21}$i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Gad ga'ii$^{'21}$i 'e sello do.

6 Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Aser ga'ii$^{'21}$i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Neftalí ga'ii$^{'21}$i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Manasés ga'ii$^{'21}$i 'e sello do.

7 Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Simeón ga'ii$^{'21}$i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Leví ga'ii$^{'21}$i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Isacar ga'ii$^{'21}$i 'e sello do.

8 Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Zabulón ga'ii$^{'21}$i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ José ga'ii$^{'21}$i 'e sello do. Dyatun^{1} mil jún^{2} tya' 'lɨɨ^{212} tsafeei$^{'1}$ Benjamín ga'ii$^{'21}$i 'e sello do.

Gamáa^{1}na tsá^{2} fúui^{1} 'in tyi$^{'2}$ 'mɨ$^{'2}$ taa^{21}

9 Mo ngayuui$^{'13}$ joon gamáa^{1}na tsá^{2} fúui^{1} lɨ́ɨ^{1} 'in téein^{2} tyani lɨ sɨlɨɨ^{212} do joongɨ tyani Jesús. 'In tsá^{2} fúui^{1} do jalíin^{2} la 'ui juncwii^{21}. Lɨ́ɨ^{1}mo jilaa$^{'21}$ 'nii^{21} tsá^{2}, faa$^{'21}$o jilaa$^{'21}$ 'nii^{21} jmíi^{1} 'e sá^{2}. Jalíin^{2} la caain^{21} fuu^{21}. Joon 'áai^{1} fúui^{1} ca jo lí^{2} un'íi^{2}in tsá^{2} 'ii. Joon 'in tsá^{2} fúui^{1} do tyi$^{'2}$i 'mɨ$^{'2}$ taa^{21} joon san$^{'2}$an jmai$^{'2}$ coon^{21} nii^{212} moo^{21} untyiia^{2}.

10 Joon 'in tsá^{2} do 'oo^{1}o tá^{2} lɨ́ɨ^{1} joon jin$^{'2}$in: Ña'ñʉ$^{'1}$ʉ' Dios Jmii^{21}, 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212}, coon$^{'13}$ Jesús gacwoo^{1}o 'e gatiin$^{'13}$na'a.

11 Joon téein^{2} 'in ángeles la caain^{21} co' lɨ téein^{2} 'in tsacøøi$^{'13}$ coon$^{'13}$ 'in tyúuin^{2} joo$^{'21}$ jiin$^{'1}$ lɨ sɨlɨɨ^{212} do. Joon 'in ángeles do gatsaa$^{'21}$a níi^{1}i niwó^{2} tyani lɨ sɨlɨɨ^{212} do joon gaun'goo^{21}o Dios Jmii^{21}.

12 Joon gajin$^{'2}$in:

¡Amén! Cwolí^{2} jilaa$^{'21}$ 'e 'ø^{1} tsá^{2} tya' Dios Ñʉ$^{'1}$ʉ'.

Cwolí^{2} tya'a jon 'e 'ya$^{'2}$gɨ coon$^{'13}$ jilaa$^{'21}$ 'e 'í^{1}-tsi tsá^{2}.

Cwocwó^{2} tsá^{2} 'maa$^{'13}$i coon$^{'13}$ jilaa$^{'21}$ 'e un'goo^{21}o tsá^{2} 'ii.

Cwolí^{2} jilaa$^{'21}$ 'ii$^{'21}$ 'e sá^{2} coon$^{'13}$ jilaa$^{'21}$ wa' pí^{2} tya'a coon^{21} tøø^{2}mo. Amén.

13 Joon jaain^{21} jee^{212} 'in tsacøøi$^{'13}$ do gaunngɨɨ^{1}ɨ sɨɨ$^{'21}$ɨ jna:

—¿'Iin 'in no 'in tyi$^{'2}$ 'mɨ$^{'2}$ taa^{21}? ¿Xiiafu jalíin^{2}?

14 Joon gangɨ́ɨ^{3}ɨin:

—Ñí^{2}o'o, tsañʉʉ$^{'1}$.

Joon gajin$^{'2}$in sɨɨ$^{'21}$ɨ jna:

—'In no 'in niganii^{212} wúu^{1} 'áai^{1} joon nigaruun$^{'1}$un sɨɨn$^{'3}$ɨn 'e lí^{2} taa^{21} coon$^{'13}$ jmɨ^{1} 'øøi^{2} Jesús.

15 Tsʉ 'wii$^{'13}$ joon táan^{1}in tyani lɨ sɨlɨɨ^{212} tya' Dios Jmii^{21} joon jmoo^{1}o la 'woo^{1} jmɨɨ^{1} la to^{2} tyʉ$^{'2}$ʉ inʉʉ cwo$^{'1}$ tya'a. Joon 'in tyíin^{1}in lɨ sɨlɨɨ^{212} do 'áai^{1} un'øøi$^{'13}$ 'ii.

16 Joon jo inii^{212}gɨ wúu^{1} wa'a tyá^{2} un'áa^{1}i jon'gɨ unjmúui^{2}gɨ. Jon'gɨ nii^{212}gɨ wúu^{1} tya' 'yiia^{21} jon'gɨ li$^{'2}$gɨ tyíi^{2} 'yiia^{21}.

17 Tsʉ Jesús, 'in siin$^{'12}$ tuntsa' lɨ sɨlɨɨ^{212} do, 'in 'á^{1} 'ii lawa'a joo'saa$^{'21}$ tya'a. Joon itsajée^{1}i lɨ náa^{1} jmɨɨ^{21} 'e cwó^{1}o juncwii^{21} tya' tsá^{2}. Joon Dios Jmii^{21} iuntyʉʉn^{21} jmɨɨ^{21} 'e gatoo$^{'21}$ unníi^{1}i.

8

Fiin^{1} Jesús 'e sello lɨ tí^{2} dyía^{1}

1 Joon mo gafiin^{1} Jesús 'e sello do lɨ tí^{2} dyía^{1} ga'íɨ^{2} tii^{2} coon$^{'21}$ tsa$^{'2}$ hora fu ñʉ'fú^{2}.

2 Joon gamáa^{1}na 'in dyái^{1} ángeles 'in téen^{2}in tyani Dios Jmii^{21} joon ga'ii$^{'21}$i la jaain^{21} la jaain^{21} coon^{21} trompeta.

3 Joon gacwéi^{1} jaain^{21}gɨ ángel joon gajmaa^{1}a siin$^{'12}$in nʉ' altar do. San$^{'2}$ 'ido coon^{21} ñí^{3} cwanáa^{1} 'e taa$^{'13}$ fuu^{212} sʉ́n^{2}. Joon ga'ii$^{'21}$i fuu^{212} sʉ́n^{2} 'láai^{2} 'e jún^{2} tyani Dios Jmii^{21}. Joon la jee^{212} gajún^{2} 'e fuu^{212} sʉ́n^{2} do ni altar lí^{1} cwanáa^{1} 'e si$^{'2}$ tyani lɨ sɨlɨɨ^{212} do gajma'^{2} 'in ángel do júu^{3} Dios cwáain^{1} tya' 'e júu^{3} tyʉ́^{2} 'e gafaa$^{'21}$a 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ$^{'2}$ Dios do.

4 Joon 'e júu^{3} tyʉ́^{2} do gasoo^{1}o caan^{21}mo coon$^{'13}$ unñi^{2} tya' fuu^{212} sʉ́n^{2} do fu lɨ tyíin^{1} Dios Jmii^{21}.

5 Joon 'in ángel do gaunrøøi^{1} coon$^{'13}$ jɨ́^{2} coo^{1} ni altar do 'e ñí^{3} tya' fuu^{212} sʉ́n^{2} joon gapí^{2} ni cwoo$^{'13}$ juncwii^{21}. Joon ganii^{21} tá^{2}, ga'oon^{1}on cwaainñá^{3}, galí^{2} jɨ́^{2} 'áai^{1} joon gajøø$^{'21}$ 'wó^{2} mo gatoo$^{'21}$ ñí^{3} do ni 'wó^{2}.

Mo ga'iin² trompeta do

6 Joon 'in dyái¹ ángeles do gatyaa¹ tyú² 'e xʉʉ¹ʉ lúu¹ tya'a.

7 Joon 'in ángel nifu gaxʉʉ¹ʉ lúu¹ tya'a joon tsifu gaxʉʉ'²¹ tsí¹ coon'¹³ jɨ́² sɨcaai'¹³ jmɨ¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹. Joon catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ cwoo'¹³ juncwii²¹ gacoo²o caan²¹mo gacoo²o coon'¹³ catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ jilaa'²¹ 'mó² la joon jon nuu²¹ røø'²¹.

8 Joon 'in ángel lɨ tí² gái¹ gaxʉʉ¹ʉ lúu¹ tya'a joon gaxʉʉ'²¹ ni jmɨ'ñɨ'³ lawa coon²¹ moo'²¹ fee'¹ 'e coo²¹ jɨ́². Joon catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ 'e jmɨ'ñɨ'³ galí² jmɨ¹.

9 Joon catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ jileei'²¹ joo'²¹ táai² nʉ' jmɨ'ñɨ'³ gajúun²mo. La joon jon barco gafíin²mo.

10 Joon 'in ángel lɨ tí² gaai²¹ gaxʉʉ¹ʉ lúu¹ tya'a joon jaain²¹ núu¹ feei'¹ lɨ́ɨ¹i lawa coon jɨ́² taa²¹ gatøø'²¹i fu yʉ' juncwii²¹. Gatøø'²¹i jee²¹² catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ ni jmɨɨ²¹ coon'¹³ lɨ 'yá² jmɨɨ²¹.

11 Joon 'in núu¹ do sii²¹ 'Oo²¹ Tyi'¹. Joon catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ jmɨɨ²¹ galityi'¹. Joon fúu¹mo tsá² gajúin¹ 'wii'¹³ galityi'¹ jmɨɨ²¹ do.

12 Joon 'in ángel lɨ tí² tyúuin² gaxʉʉ¹ʉ lúu¹ tya'a joon galɨniuu¹i catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ ñi'¹ la joon jon catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ sɨɨ'²¹ coon'¹³ núu¹ galɨniuu¹i. Joon catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ jmɨɨ²¹² jo gatí² 'yiia²¹ la joon jon lɨ 'woo jo jná² joo'²¹gɨ sɨɨ'²¹.

13 Joon gamáa¹na jaain²¹ ángel 'in 'ɨɨ¹i tuntsa'¹ ñʉ'fú². Joon ganúu³uun jin'²in:

—¡'Áai¹ fúu² lɨ́ɨ¹na 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ mi xʉʉ¹ʉ 'in gaai²¹ ángeles catyaai²¹² do lúu¹ tya'a!

9

1 Joon 'in ángel lɨ tí² 'ñéei² gaxʉʉ¹ʉ lúu¹ tya'a. Joon gamáa¹na jaain²¹ 'in lɨ́ɨ¹ núu¹ 'in gatøøi'²¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹ joon ga'ii'²¹i jonñí³ tya' too²¹ tyí² lɨ sityú².

2 Joon ganá¹ 'ido 'e too²¹ tyí² lɨ sityú² joon ga'yeei'²¹ 'unñi² lawa lɨ 'yeei'²¹ 'unñi² tya' too²¹ horno fee'¹. Joon galɨnʉʉ²¹ ñi'¹ coon'¹³ tyí² 'wii'¹³ 'e 'unñi² do-o.

3 Joon jee²¹² 'unñi² do ga'weei¹ sɨnii'²¹ 'in gangɨ¹ ni cwoo'¹³ juncwii²¹. Joon ga'ii'²¹i to² i'ɨɨ'²¹i tsá² la 'ɨɨ'²¹ tɨcún³ taain²¹² juncwii²¹.

4 Pe ga'ii'²¹i to² 'e jo lí² 'láa¹a tya' nuu²¹ sá² juncwii²¹ jon'gɨ tya' jilaa'²¹ 'e røø'²¹ jon'gɨ 'mó² jiin'¹³ 'in tsá² 'in jo mo ga'ii'²¹i 'e sello do tya' Dios Jmii²¹ tya'tyíi¹i lí² jmee'²¹i 'i.

5 Pe jo cwéei¹ jngaa'¹³i 'in tsá² do jiin'¹³ lɨ' i'e'¹e tsá² wúu¹ la lɨ mo 'ɨɨ'²¹ tɨcún³ tya' tsá². I'e'¹e wúu¹ tsá² ce tsín¹ 'ñéei² sɨɨ'²¹.

6 Joon jee²¹² 'e jmɨɨ²¹² joon ijúuin¹-tsi tsá² xiiala ijúun²in pe jo ityii'²¹a. Joon xʉfiin'¹³ 'iin²¹²in júun²in pe 'in 'mó¹ tya'a intsawíin²mo.

7 Joon 'in sɨnii'²¹ do lɨ́ɨ¹i la lɨ́ɨi¹ cwa² 'in nigatyaa¹ tsá² tyú² tya' 'nii²¹. Joon yʉ' tyíi¹i si'² lawa coon²¹ corona lí¹ cwanáa¹. Joon níi¹i lɨ la lɨ ni² tsañʉʉ'¹.

8 Tyán² 'in sɨnii'²¹ do jñʉtyi² tsamí² joon tsí² moojóon¹on la lɨ moojóon¹ 'yiia'² león.

9 Tyí² cuerpo tya' sɨnii'²¹ do ñí³ joon mo 'ɨɨ¹i joon 'iin² cwáa¹a la 'iin² mo cwiin¹in cwa² fúui¹ jnʉʉ¹ʉ care' tsalíin²in lɨ náa¹ 'nii²¹.

10 Joon 'in sɨnii'²¹ do tyaan¹ moocúun¹ tɨcún³. Lí²-i 'ɨ'¹ɨ coon'¹³ moocúun¹ do. Joon nʉʉ'¹³ʉn to² 'ñéei² sɨɨ'²¹ wa'a jmee'²¹i tsá².

11 Joon seein²¹ jaain²¹ 'in tyʉ'² to² 'in sɨnii'²¹ do, 'in ángel tya' lɨ sityú² tyʉ'² to² 'ii. Joon 'in ángel do sii²¹ Abadón coon'¹³ jmíi¹ tsá² Israel joon coon'¹³ jmíi¹ griego sii²¹ Apolión. 'E 'øøi'²¹-tsi tsá² Apolión do 'in 'íin² jilaa'²¹ 'e sá².

12 Coon'¹³ la joon gangɨ́ɨ¹i coon²¹ fa'í³ pe tún²gɨ fa'í³ ijó¹.

13 Joon 'in ángel lɨ tí² jnúui² gaxʉʉ¹ʉ lúu¹ tya'a. Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ jó² fu ni altar lí¹ cwanáa¹ 'e tsí³ tyún² moofí³, coon²¹ la coon²¹ tyʉʉ'¹³ altar do. 'E altar do si'²i tyani Dios Jmii²¹.

14 Joon 'e júu³ ganúu³uun do tya' ángel lɨ tí² jñúui² 'in san'² lúu¹ joon jin'²in 'e júu³ do:

—Láa²-i 'in ángeles tyúuin² 'in táai² sɨ'núui¹³ tyan'² jmɨɨ²¹ fee'¹ sii²¹ Eufrates.

15 La joon galáai² 'in ángeles tyúun² do 'e tsajngaa'¹³i catyuu'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ tsá². Joon tya' jmɨɨ²¹² joon nigatyaa¹ 'in ángeles do tyú² tya'a 'e jngaa'¹³i tsá². Joon sijáan¹an hora, jmɨɨ²¹², sɨɨ'²¹, jiin²¹ 'e laai²¹.

16 Joon ganúu³oo jøøi'¹³ 'láa² tya'a seein²¹ 'in néei¹ cwa² joon tí² tún² cíein¹³ millones.

17 Gamáa¹na 'in cwa² do lawa'a 'e cí³oo joon 'in néei¹ cwa² do toon²¹²o ñí³ ni tsí¹ joon 'yʉ' 'in¹ yúun² coon'¹³ røø'²¹ coon'¹³ náa². Joon po'tyi² cwa² do lɨ la lɨ po'tyi² león. Joon 'yeei'²¹ jɨ́² moo'oo²¹²o coon'¹³ unñí¹ coon'¹³ azufre.

18 Joon catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ tsá² 'in gajúuin¹ coon'¹³ 'e 'nɨ¹ 'ii'¹³ 'e ga'yeei'²¹ 'oo²¹² cwa² do.

19 'In cwa² do jmáa¹a 'nii'²¹ tya' tsá² jiin'¹³ coon'¹³ 'oo²¹²o joon coon'¹³ moocúun¹un tsʉ moocúun¹un lɨ la lɨ́ɨi¹ mɨɨ'²¹ tsí³ po'tyíi¹i joon coon'¹³ joon jmoo¹o 'nii'²¹ tya' tsá².

20 Pe 'in tsá² catyáai² 'in jo mo júin¹ mo gangóo¹ wúu¹ tya' cwa² do jo gajoo'²¹-tsi 'e gó² jmoo¹o. Jo gajoo'²¹-tsi un'goo²¹o jileei'²¹ espíritu gó² jon'gɨ gajoo'²¹-tsi 'e jo un'goo²¹o dioses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² 'e lí¹ cwanáa¹ sɨ cwataa²¹ 'ee sɨ ñí³ yúun² 'ee sɨ cuun²¹² 'ee sɨ 'mó² 'ee. Tsá²-a gajmee¹i 'i, joon jo lí² jøø²ø jon'gɨ lí² núu²un jon'gɨ lí² ngí¹ tɨ́ɨ¹i.

21 La joon jon 'in tsá² do jo gatyui'²-tsi 'e jo jngaa'¹³i tsá², jo gatú²ʉ 'e jmoo¹o 'e loo¹o la joon jo gatú²ʉ fee'²¹i tsamí² tya' tsá² xeei'²¹. Jo gatú²ʉ jmoo¹o 'uun²¹.

10

Gamáa¹na ángel 'in san'²an coon²¹ jí² pi'³

1 Joon gamáa¹na jaain²¹gɨ ángel 'in 'gøøi'¹³ 'in gajgáa¹i fu ñʉ'fú². Tyíin¹³in jníi¹ joon coon²¹ cuuntuu'²¹ tsí³ yʉ' tyíi¹i. Joon níi¹i jɨɨ'¹ la jɨɨi'¹ ñi'¹. Joon tyʉʉ¹ʉ silí²-ɨ jí².

2 Joon san'²an coon²¹ jí² pi'³ sɨnii'¹³ joon gasi'²i tɨɨ² lɨ' tsáa¹ ni jmɨ'ñi'³ joon tɨɨ² lɨ' tooin²¹² gasi'²i cwoo'¹³ tyʉʉn²¹.

3 Joon ga'oo¹o tá² lɨɨlɨ¹ la 'oon¹on 'yiia'² león. Joon mo ga'oo¹o 'in ángel do joon ga'oon¹on cwaain'ñá³ dyía¹ naa'¹³ lawa 'e gafaa'²¹o.

4 Joon mo ngayuui'¹³ ga'oon¹on cwaain'ñá³ dyía¹ naa'¹³ do itóon³oon ni mo'jí² júu³ tya'a pe ganúu³uun coon²¹ júu³ jó² fu nʉ'fú² jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—'Ma'² 'e júu³ 'uuin²¹ ganʉʉ²'ʉn mo ga'oon¹on cwaain'ñá³ dyía¹ naa'¹³ do. Jo toon'¹³'on ni mo'jí².

5 Joon 'in ángel 'in gamáa¹na siin'¹²in ni jmɨ'ñi'³ coon'¹³ cwoo'¹³ tyʉʉn²¹ gasaa'¹³a cwoo²¹o tsáa¹ fu ñʉ'fú².

6 Joon ga'ée¹³mo Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo 'in gajmaa¹a ñʉ'fú² coon'¹³ po'³ juncwii²¹ coon'¹³ jmɨ'ñi'³ coon'¹³ jilaa'²¹ 'e sá². Ga'ée¹mo, gajin'²in:

—Jo 'ee lɨ'ɨɨi²¹²gɨ;

7 tsʉ mi tí² 'ii'²¹ ixʉʉ¹ʉ ángel do lɨ tí² dyái¹ joon itsé¹mo júu³ 'úuin² tya' Dios 'e gacwo'²o Dios tsá² tya'a 'in gacwoo¹o júu³ tyʉ́² tya'a calɨɨ.

8 Joon 'e júu³ ganúu³uun jó² fu ñʉ'fú² gajin'²in gasɨɨ'²¹ɨ jna tún¹:

—Cwotyán² 'e jí² san'² 'in ángel siin'¹²in ni jmɨ'ñi'³ coon'¹³ cwoo'¹³ tyʉʉn²¹.

9 Joon gangó³oo lɨ siin'¹²in 'in ángel do joon gamí³ɨɨ 'e jí² pi'³ 'e san'²an. Joon gacwo'¹o jna. Joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Jun'³ 'e jí² lo, joon fíin¹³'in joon nɨɨ'¹³'ɨn joon iliróo² nʉ' 'óo¹³'o la róo² to'² pe mi tisɨɨ'¹³ nʉ' tuu'¹'u ilityi'¹.

10 Joon gacón³oon 'e jí² pi'³ san'²an ángel do joon gafíin³iin, ganɨɨ'²¹ɨɨn. Joon nʉ' 'óo³oo galiróo² la róo² to'² pe mo ngayuui'¹³ ganɨɨ'²¹ɨɨ galityi'¹i nʉ' tu'³uu.

11 Tsifu gajin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—'Ná¹ cwocwo'²'o júu³ tyʉ́² tya' Dios cwáain¹ tya' tsá² fúui¹ la joon cwáain¹ tya' naciones xiia'²¹. Joon la caain²¹ lɨ faa'²¹ tsá² jmíi¹ xiia'²¹ joon tyani røøi¹³ 'ná² cwo'²'o júu³ tya' Dios.

11

Gamóo³oo 'ee ilí² tya' gái¹ tsá² 'in cwoo¹o júu³ tya' Dios

1 Joon gacwo'¹o jna ca'no' tó² 'e tya¹ tsá² 'ii'²¹ joon jin'²in sɨɨ'²¹ɨ jna:

—Ráan²u, tya¹ 'ii'²¹ tya' inʉʉ cwo'¹ fee'¹ tya' Dios jmii²¹ coon'¹³ ni altar. Un'íí²in jɨɨi'ti taai² un'goo²¹o Dios inʉʉ cwo'¹ do.

2 Pe jo tya¹ 'ii'²¹ 'in'yíia² cwo'¹ tsʉ tya' tsá² seein²¹ lɨ wíin² 'in jo lɨ́ɨi¹ tsá² Israel. Joon 'in tsá² seein²¹ wíin² do i'láa¹a tya' 'e fuu²¹ lɨ cwai'³ lo ce tsín¹ tunláɨ¹ sɨɨ'²¹ tsi gái¹.

3 Jna-a isɨ́ɨ³na gái¹ tsá² tyiia 'in faa'²¹a cwáain¹ tyiia ce tsín¹ 'nɨ¹ jiin²¹ tsi ca'no'. Joon 'in tsá² gái¹ do ityi'²i 'mɨ'² lɨ́¹ tyiia²¹².

4 Joon 'in gái¹ tsá² tyiia do lɨ́ɨi¹ tún² 'mó² olivo joongɨ lɨ́ɨi¹ tún² ñí³ taa'¹³ cera 'e táan² tyani Dios Jmii²¹ 'in tyʉ'² to² juncwii²¹.

5 Joon wa 'iin²¹²in tsá² 'lá¹ tya' 'in gái¹ tsá² do i'yei'² jí² moo'oo²¹²o, joon injúun¹in coonti jileei'²¹ 'in 'eei'¹ 'ii. Joon coon'¹³ la joon ijúun¹in jileei'²¹ 'in 'iin²¹²in 'lá¹ tya'a.

6 Joon 'in tsá² gái¹ do lí²-i tyʉ'²ʉ to² wa'a jo jó² jmɨ́¹ la 'ɨɨ²¹² ifaa'²¹a cwáain¹ tya' Dios la joon lí²-i tyʉ'²ʉ to² lijmɨ¹ jmɨɨ²¹. Joon doñi'ee 'ii'²¹ 'iin²¹²in lí²-i 'e'¹e tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'láai² 'ii'¹³ jmoowúu¹.

7 Pe mo gatsín¹ cwoo¹o 'in gái¹ tsá² do júu³ tya' Dios 'in joo'²¹ 'lɨɨi'³ 'in gacwo'ɨ́ɨ¹ɨ lɨ sɨtyʉ́² do itéen¹in coon'¹³ 'in gái¹ do joon ilii'¹i 'ido ijngaa'¹³mo 'in 'lɨɨi'³ 'in tsá² gái¹ do.

8 Joon 'in gái¹ 'lɨɨ²¹² do ityiia²¹ jee²¹² 'nʉ́¹ fuu²¹ fee'²¹ lɨ gateen¹in Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesús tsaa'¹ crúu¹³ tya'a. Mo lɨ́ɨi¹³ unsii²¹ tsá² 'e fuu²¹ do Sodoma sɨ Egipto 'ee mo 'iin²¹²in jmaa¹a júu³ 'e gó² gajmaa¹a 'in tsá² néei¹ do tya' Jesús.

9 Joon jee²¹² 'nɨ jmɨɨ²¹² tsi catyaai¹ ñi'¹ 'in tsá² seein²¹ la caain²¹ juncwii²¹, 'in faa'²¹a jilaa'²¹ nii² jmíi¹, 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ coon'¹³ jilaa'²¹ nii² tsá² ijøø²i 'in gái¹ 'lɨɨ²¹² do tsʉ jo cwoo¹i wa'a tsa'áai¹³ tsá² 'ii.

10 Joon 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ ijmáa¹a jløø'³i 'e gajúin¹ 'in tsá² gái¹ do 'in cwoo¹o júu³ tyʉ́² tya' Dios Jmii²¹. Jløø'³mo 'áai¹ ca gacwo'¹o ruu'²¹i 'e 'yaai¹-tsi la jaain²¹ la jaain²¹. Tsʉ 'in gái¹ tsá² do gauntyíí²in tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon'¹³ júu³ tyʉ́² gacwoo¹o.

11 Pe mo gatsín¹ 'nɨ¹ jmɨɨ²¹² tsi catyaai¹ ñi'¹ gaunjiin'²¹in Dios tún¹ 'in tsá² gái¹ nijúin¹ do joon jmaa¹a teen¹in. Joon gafoo'¹³mo jileei'²¹ 'in gango¹.

12 Joon tsifu ganúu²un 'in tsá² gái¹ do coon²¹ júu³ tá² jó² fu ñʉ'fú² 'e jin'²in:

—Ñilíin²naa' fu yʉ' lo.

Joon gasóo²o jee²¹² coon²¹ jníi¹ fu yʉ' ñʉ'fú² la nii²¹²i 'in 'eei'¹ 'ii.

13 Tsifu joon gajøø'²¹gon 'wó² lí¹ joon catyuui'¹³ jee²¹² dyá² tsa'² 'e fuu²¹ do ga'ín² joon dyía¹ mil tsá² gajúin¹ mo gajøø'²¹ 'wó² do. Joon 'in tsá² catyáai² do 'in gasáai¹ 'e fuu²¹ do gafoo'¹³mo joongɨ gaun'goo²¹o Dios Jmii²¹ 'in tyíin¹ ñʉ'fú².

14 Coon'¹³ la joon gangíi¹ fa'í³ lɨ tí² tún² pe jo la 'ɨɨ²¹² jó¹ fa'í³ lɨ tí² 'nɨ¹.

Xᵾᵾ¹ᵾ ángel lúu¹ tya'a lɨ tɨ́² dyá¹-i

15 Joon gaxᵾᵾ¹ᵾ 'in ángel lɨ tɨ́² dyái¹ lúu¹
tya'a. Joon gafaa'²¹a júu³ tá² jó² fu ñᵾ'fú² 'e
jin'²in:
Jilaa'²¹ to² sá² juncwii²¹ galɨ́²-ɨ ilí² tya'
Ña'ñᵾ'¹ᵾ' Dios coon'¹³ 'in gasii¹in Dios
'in gajmaa¹a tiin'¹³ tsá² 'in sii²¹ Cristo;
joon 'ii 'in tyᵾ'²ᵾ to² coon²¹ tøø²mo.
16 Joon 'in dyiiatyúuin² tsacøøi'¹³ 'in néei¹
lɨ sɨlɨɨ²¹² tya'a tyani Dios Jmii²¹ gajmaa¹a
'in tuu'²¹i jun'²un ni 'wó² 'e un'goo²¹o Dios
Jmii²¹.
17 Joon gajin'²in:
Cwóo¹³o'o 'nᵾ 'má¹u'u, Ña'ñᵾ'¹ᵾ' Dios tyii'i, 'in
lí² jmá¹ jilaa'²¹ 'e 'iin²¹²in.
Seen²¹mo'o ca la mo jée¹, joon seen²¹mo'o la
no, joon iñi'³'i.
Cwóo¹³o'o 'má¹u'u tsᵾ niga'ú²'u to² fee'¹ tyi'i.
Joon 'láa² 'wii²¹² tyᵾ'²'ᵾ to².
18 Tsá² taain²¹² juncwii²¹ nigajmaa¹a
'nii'²¹-tsi tyi'i
pe la no gatɨ́² 'ii'²¹ 'e jo ta'²gɨ'ɨ 'e la jmoo¹o tsá².
Nigatɨ́² 'ii'²¹ ijmaa²'a 'ii'²¹ tya' 'e gó² 'e nigaj-
maa¹a 'in nigajúin¹.
Joon icwo'²'o tsá² tyi'i 'in gafaa'²¹a cwáain¹
tyi'i 'e tɨ́ɨ²i.
Joon jileei'²¹ 'in tsaa'¹-tsi 'nᵾ, jileei'²¹ 'in
un'goo²¹o 'nᵾ i'ii'²¹i 'e tɨ́ɨ² la tsá² feei'¹
tiin'¹³ la tsá² 'wéi¹.
Joon i'ɨ́in¹u'u 'in 'láa¹ juncwii²¹.
19 Joon ganó¹ cwo'¹ fee'¹ tya' Dios Jmii²¹ 'e
si' ñᵾ'fú². Joon gamóo³oo cwóo¹ taa'¹³ júu³
ga'ɨɨ¹ Dios coon'¹³ tsá² tya'a tsi inᵾᵾ cwo'¹ do.
Joon galɨ́² jɨ́² cwaain'ñá³, ganii²¹, gatyiia'²¹
cwaain'ñá³, joon gajøø'²¹ 'wó² joon gaxᵾᵾ'²¹
tsí¹ lɨɨli¹.

12

'In tsamɨ́² coon'¹³ 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³

1 Joon galɨ́² coon²¹ li² 'e fee'¹ 'áai¹ fu yᵾ'
ñᵾ'fú²: lawa jaain²¹ tsamɨ́² tyi'²i 'mɨ'² 'e lɨ la
lɨ́ɨi¹ ñi'¹ joon 'wii²¹² tɨ́ɨ¹ɨ 'ɨí¹ sɨɨ'²¹. Joon 'ú² tyíi¹i
si'² coon²¹ corona taain²¹² dyatuuin¹ núᵾ¹.
2 Joon 'in tsamɨ́² do tyéen¹in yᵾᵾn²¹. Joon
'oo¹o coon'¹³ wúu¹ 'e nii²¹i mo galiseein²¹
yᵾᵾn²¹ do.
3 Joon coon²¹gɨ li² galɨ́² tún² fu yᵾ' ñᵾ'fú²:
lawa jaain²¹ mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ yúuin² 'in sá² dyía¹
po'tyi². Joon tsí³ dyá² moofí³ joon jmai'²
coon²¹ corona taa'¹³ tyíi¹i.
4 Joon gaunraan'¹³in catyuui'¹³ lɨ́ɨ¹gɨ
núᵾ¹ sɨ'ɨ́ɨ¹³ ñᵾ'fú² coon'¹³ moocúun¹un joon
gadyee'¹³i fu ni cwoo'¹³ juncwii²¹. Joon 'in
mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do gajaan¹an tyani 'in tsamɨ́² 'in
tɨ lí² liseein²¹ yᵾᵾn²¹ tya'a icuu'²¹i tsifu mi
liseein²¹ yᵾᵾn²¹ tya' 'ido.
5 Jooon galiseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañᵾᵾ'¹
tya' 'in tsamɨ́² do. Joon 'in xuui²¹² do ityᵾ'²ᵾ
to² 'ii jilaa'²¹ naciones sá² juncwii²¹ coon'¹³
coon²¹ 'ɨɨ'¹³ 'e lɨ́¹ ñí³. Joon tsifu-u gasaa'²¹i
Dios yᵾᵾn²¹ tya' tsamɨ́² do fu lɨ tyíin¹in lɨ
sɨlɨɨ²¹² do.
6 Joon 'in tsamɨ́² do gacwiin¹o fu coon²¹ lɨ
jo 'in tsá² taain²¹². Do-o nigatya¹ Dios tyú²
tya'a ilicwo'¹ 'ido 'e dø'¹ø ce tsín¹ 'nɨ¹ jiin²¹
tsi ca'no'.
7 Mo ngayuui'¹³ joon ganá¹ 'nii²¹ fu ñᵾ'fú².
Joon 'in ángel 'in tyiin²gɨ sii Miguel coon'¹³
ángeles tya'a catyáai² gatéen¹in coon'¹³ 'in
mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³. Joon 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do coon'¹³ 'ɨɨ'¹³
tya'a gatéen¹in coon'¹³ 'in ángeles tyúi¹
8 pe jo galɨ'² 'in 'lɨɨi'³. Joon jo lɨsá² 'áan³ tya'a
fu ñᵾ'fú².
9 Joon coon'¹³ la joon ga'wóo²i 'in mɨɨ'²¹
'lɨɨi'³ do fu ñᵾ'fú². 'In mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do sii²¹o
jon 'in 'lɨɨi'³; sii²¹o jon Satanás. Ca la mo
'wiin²¹² gacón² 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do tsá² taain²¹²
juncwii²¹ tóo². Joon gapíi²in Dios 'in mɨɨ'²¹
'lɨɨi'³ do ni cwoo'¹³ juncwii²¹ coon'¹³ 'ɨɨ'¹³
tya'a.
10 Joon ganúu³uun coon júu³ tá² jó² fu
ñᵾ'fú² 'e jin'²in:
—Nigatɨ́² 'ii'²¹ ijmá² Dios tiin'¹³ tsá². Tɨ lɨ
liñii¹ tsá² Dios 'in fee'¹mo 'ii. Ityᵾ'²ᵾ Dios tyi'
to². Gatɨ́² 'ii'²¹ i'ii'²¹i Cristo to² tya'a. Tsᵾ Dios
gatyii¹i fu ñᵾ'fú² 'in niga'nɨɨ¹i la 'woo¹ jmɨɨ¹
tyani Dios 'in jai'² lɨ́ɨi² Cristo.
11 Joon galɨ'²ɨ 'ido coon'¹³ jmɨ¹ gatún³un
tya' Jesús 'in lɨ́ɨi¹ Cordero tya'a. Galɨ'²o joon
'wii'¹³ júu³ tya'a 'e nigajin'²in xiiala gajmaa¹a
Jesús tiin'¹³ tsá². Joon jo 'goo'²¹o wa'a júuin²
'wii'¹³ júu³ tyú² tya'a.
12 'Wii'¹³ joon jmaa²aa' jløø'³naa' jileei'²¹
'naa' 'in néei¹ ñᵾ'fú². Pe fúu² 'naa' 'in taain²¹²
ni cwoo'¹³ juncwii²¹ coon'¹³ 'in taain²¹² nᵾ'
jmɨ'ñi'³ tsᵾ 'in 'lɨɨi'³ gajgaai¹ jee²¹² 'naa' joon
tyíi²in 'áai¹ tsᵾ ñi¹o 'e jo wóo² lí² jmáa¹a 'e
'iin²¹²in jmáa¹a.
13 Joon mo galili'²i 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do 'e ni-
gapíi²in Dios 'ii fu juncwii²¹ joon nga'øø¹³mo
'in tsamɨ́² do 'in galiseein²¹ xuui²¹² tsañᵾᵾ'¹
tya'a.
14 Pe Dios gacwoo¹o ga'yá³ cwáa¹ mɨɨ²¹
feei'¹ tya' 'in tsamɨ́² do joon ili'ɨ́ɨ¹i fu lɨ jo 'iin
tsá² seein²¹ lɨ sá² 'áan³ tya'a. Lí² cwó² Dios
'nɨ¹ jiin²¹ tsi ca'no' 'e dø'¹ø 'in tsamɨ́² do. Do-o
táain² wíin² lɨ jo ngɨ́¹ 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do.
15 Joon 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do gaxᵾᵾ¹ᵾ gajmaa¹a
lawa coon²¹ jmɨɨ²¹ fee'¹ 'yeei'²¹ 'oo²¹²o wa
ilicaain²¹ 'in tsamɨ́² do coon'¹³ jmɨɨ²¹ 'yeei'²¹
'oo²¹²o.
16 Pe ni cwoo'¹³ 'wó² gauncoon'¹³o 'in
tsamɨ́² do joon ga'gɨɨ'²¹ ni 'wó² do joon do-o
gayᵾᵾn'²¹ jmɨɨ²¹ 'e gaxᵾᵾ¹ᵾ 'in mɨɨ'²¹ 'lɨɨi'³ do.
17 Mo galɨ́² la joon, joon 'in mɨɨ'²¹ do
lɨɨlɨ¹gɨ tyíi²in tya' 'in tsamɨ́² do joon gangóo¹
ngatíin¹in coon'¹³ 'in jún² tya' 'in tsamɨ́² do 'in
catyáai²gɨ. Joon 'in jún² tya' 'in tsamɨ́² do lɨ́ɨ¹i

tsá^{2} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ$'^{2}$ Dios, 'in jmoo^{1}o júu^{3} jilaa$'^{21}$ 'e nigajmaa^{1}a Jesucristo 'wii^{212} tya'a.

13

Máa^{1}na gái^{1} joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$

1 Joon gajmáa^{3}aa siin$'^{13}$na ni tsáa^{2} tɨ$'^{2}$ jmɨ'ñi$'^{3}$ joon gamáa^{1}na jaain^{21} joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ 'in ga'yeei$'^{21}$ jmɨ'ñi$'^{3}$ do. Joon 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do tí^{2} dyía^{1} mootyi^{2} joon tsí^{2} dyá^{2} moofí^{3}. Taa$'^{13}$ jmai$'^{2}$ coon^{21} corona la coon^{21} moofí^{3}. Joon la coon^{21} mootyi^{2} do toon^{212} coon^{21} e gó^{2} faa$'^{21}$ tya' Dios.

2 Joon lɨ́i^{1}i la lɨ́ii^{1} 'yiia$'^{2}$ tíi^{3} 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do joon lɨ tɨ́i^{1}ɨ la lɨ tɨi^{2} oso. Joon 'oo^{212}o lɨ la lɨ 'oo^{212} 'yiia$'^{2}$ león. Joon 'in mɨi$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do gacwo$'^{1}$ 'ido wa'a pí^{2} tya'a coon$'^{13}$ 'áan^{3} tya'a. Gacwó^{2} 'ido jon to^{2} fee$'^{1}$.

3 Joon coon^{21} mootyi^{2} tya' 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do sɨcwuu$'^{21}$ ca la lɨ' ijúun^{2}in. Pe 'e mootyi^{2} do lɨ sɨcwuu$'^{21}$ do ga'loo^{1}o. Joon ganga'goo^{21}-tsi jileei$'^{21}$ tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}.

4 Joon gaun'goo^{21}o tsá^{2} 'in mɨi$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do tsʉ 'ii-o gacwo$'^{1}$o 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do to^{2} 'e 'oo^{1}o. Un'goo^{21} tsá^{2} jon 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do jin$'^{2}$in:

—Jo 'in seein^{21} la lɨ́i^{1}i 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ no. Joon, ¿'iin lí^{2} tín^{2} coon$'^{13}$ 'ii?

5 Joon ga'yeei$'^{21}$ 'oo^{212}o júu^{3} jloo$'^{3}$ joongɨ júu^{3} gó^{2} tya' Dios. Joon ga'ii$'^{21}$i to^{2} tya'a ca tsín^{1} 'nɨ jiin^{21} tsi ca'no'.

6 Joon 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do gafaa$'^{21}$a 'laa$'^{21}$ tya' Dios joongɨ faa$'^{21}$a 'laa$'^{21}$ tya' 'e sii^{21} Dios. Faa$'^{21}$a 'laa$'^{21}$ jon tya' lɨ tyíin^{1} Dios coon$'^{13}$ jileei$'^{21}$ 'in taain^{212} nʉ'fú^{2}.

7 Joon gacwóo^{1}i 'e jmá^{1} 'nii^{21} tya' 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ$'^{2}$ Dios ca galɨ$'^{2}$o. Ga'ii$'^{21}$i 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do 'e lí^{2} tyʉ$'^{2}$ʉ to^{2} jilaa$'^{21}$ nii^{2} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} coon$'^{13}$ jilaa$'^{21}$ fuu^{21} coon$'^{13}$ jileei$'^{21}$ 'in faa$'^{21}$a jmíi^{1} xiia' fu la 'úi^{3} juncwii^{21}.

8 Joon jileei$'^{21}$ tsá^{2} 'in jo taain^{212} ni jí^{2} tya' Jesús 'ii 'in gaun'goo^{21}o 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do; ca la mo 'wiin^{212} garóon^{1} juncwii^{21} jo taain^{212} 'in tsá^{2} do ni jí^{2} do lɨ taain^{212} jileei$'^{21}$ 'in cwo$'^{1}$o Jesús juncwii^{21} 'múui^{2} tya'a. Joon lɨ́i^{1}i 'in Jesús do Cordero 'in najúin^{1}.

9 Joon wana tsí^{3} tsá^{2} loocwóo^{1}o, cwonʉʉ^{1}ʉn.

10 Wana 'in tsá^{2} tsajéei^{1} tsá^{2} 'nʉñí^{3}, 'nʉñí^{3}-i jon itsajéei^{1} tsá^{2} 'ii. La joon jon wana jngaai$'^{13}$ tsá^{2} tsá^{2} coon$'^{13}$ ñijlɨ́^{2}-ɨ, coon$'^{13}$ ñijlɨ́^{2}-ɨ joon ijngai$'^{2}$ tsá^{2} 'ii. Tsʉ 'wii$'^{13}$ joon 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ$'^{2}$ Dios 'ná^{2} taain^{212} tá^{2}-tsi joon jai$'^{2}$ lɨ́i^{2}i.

11 Mo ngayuui$'^{13}$ joon gamáa^{1}na jaain^{21}gɨ joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ 'in ga'yeei$'^{21}$ ni 'wó^{2}. Tsí^{3} tún^{2} moofí^{3} la tsí^{3} moofí^{3} joo'saa$'^{21}$ xuui^{212}. Pe faa$'^{21}$a 'ido la faa$'^{21}$ 'in mɨi$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do.

12 'Oo^{212}o jilaa$'^{21}$ to^{2} tya' 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ nifu. Joon 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ lɨ tɨ́^{2} gái^{1} gajmaa^{1}a gaun'goo^{21}o tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ nifu 'in ga'loo^{1} coon^{21} mootyíi^{1}i lɨ sɨcwuu$'^{21}$ la lɨ' ijúun^{2}in.

13 Joon 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ lɨ tɨ́^{2} gái^{1} do gajmaa^{1}a li^{2} fee$'^{1}$ 'áai^{1}. Ca gajmaa^{1}a jalí^{2} jí^{2} yʉ' juncwii^{21} joon gaxuu$'^{21}$ fu ni 'wó^{2} la jøø^{2} tsá^{2} gajmaa^{1}a 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{21}$ do.

14 Joon coon$'^{13}$ li^{2} 'e gajmaa^{1}a 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ lɨ tɨ́^{2} gái^{1} do tyani 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ nifu gacón$'^{2}$on tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} tóo^{2}. Joon 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ lɨ tɨ́^{2} gái^{1} do gatyʉ$'^{2}$ʉ to^{2} tsá^{2} wa'a jméi^{2} 'ido jaain^{21} 'in lɨ́ii^{1} la lɨ́ii^{1} 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ sɨcwuu$'^{21}$ coon$'^{13}$ ñí^{3} pe jiin$'^{21}$o.

15 Joon 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ lɨ tɨ́^{2} gái^{1} do gajmaa^{1}a jiin$'^{1}$ 'in gajmee^{1}in tsá^{2} 'in lɨ́ii^{1}i la lɨ́ii^{1} 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ nifu. Ga'láa^{2} 'wii^{212} gafaa$'^{21}$a 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ gajmee^{1}in tsá^{2}. Joon gajngaa$'^{13}$i jileei$'^{21}$ 'in jo gaun'goo^{21}o 'ii.

16 Joon gatyʉ$'^{2}$ʉ to^{2} 'e líin^{2}in tsá^{2} li^{2} cwoo^{21}o tsáa^{1} sɨ tya'tyi^{2} 'ee. Jilee$'^{21}$mo xʉfiin$'^{13}$ tsá^{2} 'wéei^{1} sɨ tsá^{2} tyiin^{2} 'ee, sɨ tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} sɨ tsá^{2} tañíi^{2} 'ee, sɨ tsá^{2} jmoo^{1}o to^{2} 'ña'a sɨ tsá^{2} jmoo^{1}o to^{2} tya' tsá^{2} xeei$'^{21}$ 'ná^{2} líin^{2}in 'e li^{2} do.

17 Tsʉ wana jo tyaan^{1} tsá^{2} 'e li^{2} do sɨ nombre tya' 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do jo lí^{2} ló^{3} tsá^{2} 'ee 'nɨ́ɨ^{1}in joon jo lí^{2} 'nɨ́ɨ^{1}in tsá^{2} 'e 'nɨɨ^{1}i.

18 'E li^{2} do lɨ la lɨ coon^{21} número. Jon wana jmɨɨ^{1}-tsi tsá^{2} lí^{2}-i un'í^{2} tsá^{2} 'e número tya' 'in joo$'^{21}$ 'lɨɨi$'^{3}$ do tsʉ número tya' tsañʉʉ$'^{1}$ do. 'E número do tí^{2} seisciento sesenta y seis.

14

Núu^{3}uun 'øø^{1}ø 'in 144,000 tsá^{2}

1 Mo ngayuui$'^{13}$ joon gajøø^{3}øø joon gamáa^{1}na Jesús, 'in lɨ́ii^{1} Cordero, siin$'^{13}$in ni moo$'^{21}$ sii^{21} Sión. Joon téein^{2} coon$'^{13}$on coon^{21} cíein^{13} mil tsi tunlo^{1} tyún^{2} mil tsá^{2}. Joon 'in tsá^{2} tyaan^{1}an tya'tyíi^{1}i 'e sii^{21} Cordero coon$'^{13}$ 'e sii^{21} Jmii^{21}.

2 Joon ganúu^{3}uun 'e 'iin^{2} 'e jó^{2} fu ñʉ'fú^{2}, 'iin^{2} la 'iin^{2} lɨ 'yʉ jmɨɨ^{21} 'láai^{1} lɨ^{1}. 'Iin^{2} lawa mo 'oon^{1}on cwaain'ñá^{3} tá^{2} lɨ^{1}. Fúu^{13}mo tɨ^{1} téein^{2} poo$'^{21}$o tuntuu$'^{21}$ tya'a.

3 Joon 'øø^{1}ø coon^{21} canto 'múui^{2} tyani lɨ sɨlɨɨ^{212} lɨ tyíin^{1} Dios joongɨ tyani 'in tyúuin^{2} joo$'^{21}$ jiin$'^{1}$ coon$'^{13}$ 'in tsacøøi$'^{13}$ do. Joon jiin$'^{13}$ jaain^{21} jo lí^{2} litɨ́ii^{2} 'e canto do jiin$'^{13}$ 'in coon^{21} cíein^{13} mil tsi tunlo^{1} tyún^{2} mil tsá^{2} do lí^{2} litɨ́ii^{2} 'e canto do. 'In tsá^{2} do 'in nigajmaa^{1}a Dios tiin$'^{13}$in jee^{212} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}.

4 'Ido 'in jo 'ee niga'láa^{1} coon$'^{13}$ tsamɨ́^{2}. Jmai$'^{2}$ 'in tyún^{1}mo 'ii, joon ngɨɨ^{1}o coon$'^{13}$ Jesús doñixiia' fu tsalíin^{2}mo. Gauntiin$'^{13}$ Jesús 'ii jee^{212} tsá^{2} 'e líin^{2}in lawa coon^{21} fa$'^{1}$ tya' Dios Jmii^{21} nifu joongɨ tya' 'in Cordero do.

5 Jiin$'^{13}$ coon^{21} júu^{3} tajuu^{21} jo gasɨɨi^{1} 'ido. Joon jiin$'^{13}$ coon^{21} tsaa^{2} jo røøi^{21} tyani Dios.

Júu^{3} ga'ɨɨ^{1}ɨ gaai^{21} ángeles

6 Joon gamáa^{1}na jaain^{21}gɨ ángel 'in ga'øøi^{2}
tuntsa$^{'1}$ ñʉ'fú^{2}. Joon 'in ángel do tyaan^{1}an
júu^{3} 'e taa'^{21} coon^{21} tøø^{2}mo tya' xiiala tiin$^{'13}$
tsá^{2} juncwii^{21}. Jajmaa$^{'13}$a tsá^{2} júu^{3} jileei$^{'21}$
tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}; jilaa$^{'21}$ nii^{2} tsá^{2} 'in
faa$^{'21}$a jilaa$^{'21}$ nii^{2} jmíi^{1}, 'in néei^{1} la coon^{21}
fuu^{21}.

7 Joon jin'^{2} 'in ángel do coon'^{13} coon^{21} júu^{3}
tá^{2}:

—Cwo'gøø'^{21}moo' Dios. Jøø^{2}oo' 'in feei'^{1}
'áa^{1}mo 'i-i joon nigatɨ^{2} 'ii'^{21} ijmáa^{1}a 'ii'^{21} tya'
tsá^{2}. Cwoun'goo^{2}oo' 'in nigajmaa^{1}a ñʉfú^{2}
coon'^{13} ni cwoo'^{13} juncwii^{21} coon'^{13} jmɨ'ñi'^{3}
coon'^{13} lɨ 'yá^{2} jmɨɨ^{21}.

8 Joon mo ngayuui'^{13} gafaa'^{21}a 'in ángel do
jaain^{21}gɨ ángel gafaa'^{21}a jin'^{2}in:

—Jøø^{2}øø', tyaan^{2}aan' cwáain^{1}. 'In tsá^{2} néei^{1}
Babilonia, 'e fuu^{21} fee'^{1} lɨ^{1}, niga'aa^{1}a fa'ɨɨ'^{21}
'áai^{1} tsʉ niga'e'^{2}e tsá^{2} néei^{1} la caain^{21} fuu^{21} 'e
ungoo^{21}o dioses 'in jo la jai'^{2}.

9-10 Joon jaain^{21}gɨ ángel gacwéei^{1} joon gatɨ^{2}
gaai^{21}. Joon gafaa'^{21}a coon'^{13} júu^{3} tá^{2} jin'^{2}in:

—Jileei'^{21} 'in un'goo^{21}o 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do
i'e'^{2}e Dios Jmii^{21} 'ii wúu^{1} 'áai^{1}. La joon jon
inii^{21} wúu^{1} jileei'^{21} 'in un'goo^{21}o 'in gajmeei^{1}
tsá^{2} 'in lɨɨ^{1}i la lɨɨi^{1} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do sɨ líin^{2}in 'e
li^{2} do tya'tyi^{2} sɨ cwoo^{21} 'ee. Joon mi tɨ^{2} joon
jo feei'^{1}gɨ-tsi Dios coon'^{13} 'in tsá^{2} do, jmai'^{2}
'e 'nii'^{21}-tsi. Joon inii^{21} wúu^{1} 'áai^{1} coon'^{13} jɨ^{2}
coon'^{13} azufre. Tyani ángeles tya' Dios joongɨ
tyani Jesús, 'in sii^{21}o jon Cordero, inii^{21} 'ido
wúu^{1}.

11 Joon 'e wúu^{1} inii^{21} do 'e lɨ la lɨ coon^{21}
unñi^{2} 'e soo^{1}o coon^{21} tøø^{2}mo. Jo sá^{2} wa'a 'ii'^{21}
'woo'^{21} tya'a 'in gaun'goo^{21}o 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3}
do sɨ gaun'goo^{21}o 'in gajmeei^{1} tsá^{2} 'in lɨɨ^{1}i la
lɨɨi^{1} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do 'ee. La 'woo^{1} jmɨɨ^{1} jo
sá^{2} wa'a 'ii'^{21} 'woo'^{21}o tya'a 'in lɨɨ^{1}i li^{2} tya' 'in
joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do.

12 Tsʉ 'wii'^{13} joon 'ná^{1}-a jmáa^{1}a taa'^{21}-a
jileei'^{21} 'in tsaa'^{2}-tsi Dios Jmii^{21}, jileei'^{21} 'in
jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios joon ja'mo lɨɨi^{2} Jesús.

13 Joon ganúu^{3}uun coon^{21} júu^{3} jó^{2} fu ñʉ'fú^{2}
'e jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jna:

—Taan^{1} ni mo'jí^{2} 'e júu^{3} lo: "Jløø'^{3}mo
jileei'^{21} 'in jai'^{2} lɨɨi^{2} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Jesús mi júun^{2}in.
Jløø'^{3}mo nano la joon lɨ ngóo^{1}gɨ." "Jo'^{1}o",
jin'^{2}in 'in Espíritu Tyʉ́^{2} tya' Dios tsʉ i'ii'^{21}
'woo'^{21}o tsá^{2} to^{2} tya'a joon jilaa'^{21} to^{2} tya'a 'e
gajmaa^{1}a jo 'íin^{2}-tsi Dios.

Mo gacóon^{1} ángeles 'e garoo^{21} fu juncwii^{21}

14 Joon gajøø^{3}øø joon gamóo^{3}oo coon^{21}
jníi^{1} taa^{21} joon ni jníi^{1} do tyíin^{1} jaain^{21} 'in lɨɨ^{1}i
la lɨɨi^{1} jóon^{1} tsañʉʉ'^{1}. 'Yʉ goon corona tyíi^{1}i
joon san'^{2}an coon^{21} ñijlɨ^{2}-ɨ tuu'^{21} 'e 'má^{1}.

15 Joon gacwo'ɨɨ^{1} jaain^{21}gɨ ángel inʉʉ cwo'^{1}
fee'^{1} si'^{2} ñʉ'fú^{2} do, joon 'in ángel do gajin'^{2}in
coon'^{13} júu^{3} tá^{2} sɨɨ'^{21}ɨ 'in ángel tyíin^{1} ni jníi^{1}
do:

—Tyiin'^{13} ñijlɨ^{2}-ɨ tuu'^{21} tyi'i joon cóon^{13}'on
'e garoo^{21} tyi'i tsʉ gatɨ^{2} 'ii'^{21} 'e galityʉ́^{2}-ʉ 'e
garoo^{21} juncwii^{21}.

16 Joon 'in tyíin^{1} ni jníi^{1} do 'e gatyiin'^{21}in
ñijlɨ^{2}-ɨ tuu'^{21} tya'a juncwii^{21} joon gacóon^{1}on
'e garoo^{21} juncwii^{21}.

17 Joon jaain^{21}gɨ ángel gacwo'ɨɨ^{1} 'e cwo'^{1} si'^{2}
ñʉ'fú^{2} do. Saan'^{21}an jon coon^{21} ñijlɨ^{2}-ɨ tuu'^{21}
'e 'má^{1}.

18 Joon gacwo'ɨɨ^{1} jaain^{21}gɨ ángel ni altar 'in
tyʉ'^{2} to^{2} jɨ^{2}. Joon gafaa'^{21}a coon'^{13} júu^{3} tá^{2}
gasɨɨ'^{21}ɨ 'in ángel do 'in saan'^{21}an ñijlɨ^{2}-ɨ tuu'^{21}
'e 'má^{1} jin'^{2}in:

—Tyiin'^{13} ñijlɨ^{2}-ɨ tuu'^{21} tyi'i 'e 'má^{1}.
Tyíin^{2}'an 'e cwaain'^{21} mɨ'^{3} wuunjøø'^{3} 'e
garoo^{21} tyi'i 'e sá^{2} juncwii^{21} tsʉ gafuu^{2}u.

19 Joon 'in ángel do gatyiin'^{21}in ñijlɨ^{2}-ɨ tuu'^{21}
tya'a fu juncwii^{21}. Joon gacoon^{21}o mɨ'^{3}
wuunjøø'^{3} 'e sá^{2} juncwii^{21} joon gato'^{2}o tsi
coon^{21} liníui^{1}. 'E 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} i'e'^{2}e Dios tsá^{2}
wúu^{1} 'áai^{1}.

20 Joon ganíui^{1} 'e mɨ'^{3} do lɨ' co' fuu^{21} do.
Joon lawa jmɨ^{1} gatoon^{21} lɨ ganíui^{2} 'e mɨ'^{3} do.
Joon galɨ^{2} jmɨ^{1} do lawa'a lɨ ngóo^{1} jmɨɨ^{21} tɨ'^{2}
cwó^{2} 'nɨ^{1} cíein^{13} kilómeters gangóo^{1} jmɨ^{1} do lɨ
náa^{1} fuu^{21} do. Joon 'o'^{2} 'e jmɨ^{1} do jiin'^{13} la ñíi^{2}
'íi^{1} 'oo^{212} cwa^{2} mo 'yʉ freno 'oo^{212}o.

15

Lawa dyái^{1} ángeles 'in tyán^{1} fa'í^{3} lɨ gatséi^{1} tya' tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}

1 Joon gamóo^{3}oo coongɨ li^{2} fee'^{1} fu ñʉ'fú^{2}.
'Áai^{1} tsa'goo^{21}-tsi tsá^{2} 'wii'^{13} 'e li^{2} do.
Gamáa^{3}na dyái^{1} ángeles 'in tyán^{1} fa'í^{3} lɨ
gatséi^{1} tya' tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}. Joon
coon'^{13} 'e dyía^{1} fa'í^{3} do gajeen'^{21}mo 'nii'^{21}-tsi
Dios.

2 Joon gamóo^{3}oo lawa coon^{21} jmɨ'ñi'^{3} la lɨ
sɨ^{3} sɨcaai'^{13} jɨ^{2}. Joon téein^{2} ni jmɨ'ñi'^{3} do 'in jo
galɨ'^{1}ɨ 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do tya'a. Jo gaun'goo^{21}o
'in tsá^{2} téein^{2} do 'in nigajmeei^{1} tsá^{2} 'in lɨɨ^{1}i
la lɨɨi^{1} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do jon'gɨ ga'ii'^{21}i li^{2} tya'
'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do. Joon 'in tsá^{2} do téein^{2} ni
jmɨ'ñi'^{3} do san'^{2}an tuntuu'^{21} 'e gacwo'^{2} Dios
'ii.

3 Joon ga'øø^{1}ø 'in tsá^{2} do coon^{21} canto
tya' 'lɨɨ^{212} Moisés 'in gajmaa^{1}a la to^{2} tyʉ'^{2}
Dios joongɨ ga'øø^{1}ø canto tya' Jesús, 'in lɨɨi^{1}
Cordero, 'e jin'^{2}in:

Fee'^{1} joon 'ya'^{2}gɨ jilaa'^{21} 'e gajmaa^{2}'a,
Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios.
Jiin'^{13} 'nʉ-ʉ lí^{2} jmaa^{2}'a jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}u'un.
Coon^{21} tsáa^{1} joongɨ 'e la jai'^{2} 'e fu^{1} tyi'i.
Røøi^{13} tya' tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'nʉ.
4 Jiin'^{13} jaain^{21} jo seein^{21} wa'a jo 'gɨɨ'^{21}i 'nʉ,
Ña'ñʉ'^{2}ʉ',
jilee'^{21}mo iunfee'^{1}i 'nʉ.
Jiin'^{13} 'nʉ-ʉ 'in tyú^{1}mo.

Joon jileei'[21] tsá[2] taain[212] juncwii[21] jalíin[2] un'goo[21]o 'nʉ.
Nigacón[2]o cwáain[1] 'e røø[21] jilaa'[21] 'e jmoo[2]'o.
5 Mo ngayuui'[13] joon gajøø[3]øø joon gamóo[3]oo ganó[2] 'e cwo'[1] si'[2] ñʉ'fú[2] lɨ sɨ'mó[2] 'e cuun[212] toon[212] ley do.
6 Joon ga'wooi[21] dyái[1] ángeles 'e cwo'[1] do. Joon 'in dyái[1] ángeles do tyaan[1]an dyía[1] nii[2] fa'í[3]. Joon tyi'[2]i 'in ángeles do sɨɨn'[3]in taa[21] jɨɨ'[1] lí[1] 'mɨ'[2] sii[21] lino. Joon sɨ'ñúʉ[1] nitsí[1] 'e lí[1] jmai'[2] cwanáa[1].
7 Joon jaain[21] jee[212] 'in joo'[21] jiin'[1] do gacwo'[1]o jmai'[2] coon[21] 'ú[1] pi'[3] lí[1] cwanáa[1] 'in ángeles dyái[1] do. Joon røøi[21] tya' jilaa'[21] wúu[1] i'e'[2]e Dios tsá[2] 'e 'ú[1] pi'[3] do. Joon Dios do seein[21] coon[21] tøø[2]mo.
8 Joon 'e cwo'[1] do garøi[1] coon'[13] 'e 'ya'[2]gɨ la joon coon'[13] to[2] 'e 'oo[1]o Dios. Lawa unñi[2] 'e garøi[1] 'e cwo'[1] do. Joon jiin'[13] jaain[21] jo lí[2] tsataai[2] inʉʉ cwo'[1] do ca mo gatséi[1] 'e dyía[1] fa'í[3] tyaan[1]an 'in dyái[1] ángeles do.

16

Lawa 'ú[1] pi'[3] tyaan[1]an fa'í[3]

1 Joon ganúu[3]uun coon[21] júu[3] tá[2] jó[2] fu inʉʉ cwo'[1] joon gajin'[2]in sɨɨ'[21]ɨ 'in dyái[1] ángeles do:
—Cwolíin[2]naa', cwo'íi[1]naa' 'e fa'í[3] tya' Dios 'e taa'[13] 'ú[1] pi'[3] tyii' ni cwoo'[13] juncwii[21].
2 Joon 'in ángel nifu nga'íi[1]in 'ú[1] pi'[3] tya'a ni cwoo'[13] juncwii[21] joon ga'yée[2]i juu[21] 'lɨɨ'[3] tya' jileei'[21] 'in niga'ii'[21]i li[2] tya' 'in joo'[21] 'lɨɨi'[3] do sɨ 'in nigaun'goo[21]o 'ee 'in gajmee[1]i tsá[2] 'in lɨɨ[1]i la lɨɨi[1] 'in joo'[21] 'lɨɨi'[3] do.
3 Joon 'in ángel lɨ tí[2] gái[1] nga'íi[1]in 'ú[3] pi'[3] tya'a ni jmɨ'ñi'[3] joon jmɨ'ñi'[3] galí[1] la lɨ jmɨ[1] tya' 'lɨɨ[212]. Joon gajún[1]mo jileei'[21] joo'[21] táai[2] jmɨ'ñi'[3].
4 Joon 'in ángel lɨ tí[2] gaai[21] nga'íi[1]in 'ú[1] pi'[3] tya'a ni jmɨɨ[21] coon'[13] ni lɨ 'yá[2] jmɨɨ[21] joon galí[1] jmɨ[1].
5 Joon ganúu[3]uun 'in ángel tya' jmɨɨ[21] do jin'[2]in:
—Røø[21] 'ii'[21] gajmaa[2]'a, Ña'ñʉ'[1]ʉ' Dios, 'in tyúi[1]. Seen[21]mo'o la mojéei[1], joon seen[21]mo'o la no. Røø[21] 'ii'[21] gajmaa[2]'a tya' tsá[2]
6 tsʉ 'in tsá[2] do nigatʉʉn[1]ʉn jmɨ[1] 'øøi[2] 'in jai'[2] lɨɨi[2] 'nʉ, 'in gafaa'[21]a 'wii[212] tyi'i, tsʉ gatyʉ'[2]'ʉ to[2] 'e 'uun'[21] 'in tsá[2] do jmɨ[1] jiin'[13] la gatɨɨi[2].
7 Ganúu[3]oo jon júu[3] jó[2] fu ni altar do 'e gajin'[2]in:
—'E ja'[1]mo nigajmaa[2]'a 'ii'[21] røø[21] joongɨ coon[21] tsáa[1], Ña'ñʉ'[1]ʉ' Dios. Jiin'[13] 'nʉ-ʉ lí[2] jmaa[2]'a ce jilaa'[21] 'e 'iin[212]u'un.
8 Joon 'in ángel lɨ tí[2] tyúuin[2] nga'íi[1]in 'ú[1] pi'[3] tya'a lɨ 'íi[1]in ñi'[1]. Joon gacwo'[1]o ñi'[1] do ilí[2] júun[1]in tsá[2] coon'[13] jɨ[2] tya'a.
9 Joon gacáa[2]mo tsá[2] coon'[13] jɨ[2] do. Pe 'in tsá[2] do jo gajoo'[21]-tsi wa'a gatsaa'[1]-tsi Dios 'in tyʉ'[2] to[2] fa'í[3] do. Xʉ lɨ' joon gafaa'[21]gɨ 'laa'[21] tya' Dios.
10 Joon 'in ángel lɨ tí[2] 'ñéei[2] nga'íi[1]in 'ú[1] pi'[3] tya'a lɨ tyíin[1]in 'in tyʉ'[2]ʉ to[2] 'in joo'[21] 'lɨɨi'[3] do joon lɨ tyʉ'[2] 'ido to[2] galɨnʉʉ[21]. Joon 'in tsá[2] taai[212] do gacuu'[21]u nisɨɨ'[12]ɨ coon'[13] wúu[1] 'e ní[2] do.
11 Pe coon'[13] 'elo jo gajoo'[21]-tsi 'e unsɨɨ[2]i 'e jmoo[1]o 'e gó[2] tya'a, xʉjoon faa'[21]gɨ 'laa'[21] tya' Dios Jmii[21] tyíin[1] ñʉ'fú[2] 'wii'[13] nigangoo[1]o wúu[1] 'yee[21]i juu[21] 'lɨɨ'[3] do.
12 Joon 'in ángel lɨ tí[2] jnúui[2] nga'íi[1]in 'ú[1] pi'[3] tya'a ni coon[21] jmɨɨ[21] fee'[1] sii[21] Eufrates joon galityʉʉn[21] jmɨɨ[21] do, gauntyí[2] fu[1] ijalíin[2] røøi[13] 'in néei[1] lɨ 'yeei[21] ñi'[1].
13 Joon gamáa[3]na gaai[21] espíritu gó[2] 'in lɨɨi[1] la lɨɨi[1] je'cwa[2] ga'wóo[2]i moo'oo[2] mɨɨ'[21] 'lɨɨi'[3] coon'[13] moo'oo[2] 'in joo'[21] 'lɨɨi'[3] coon'[13] moo'oo[2] 'in jin'[2] 'e faa'[21]o júu[3] tya' Dios Jmii[21] pe jo jo'[1].
14 Joon 'in espíritu do lɨɨi[1] 'ɨɨ'[13] tya' 'in 'lɨɨi'[3] joon lí[2]-i jmáa[1]a jilaa'[21] li[2] 'e tsa'goo[21]-tsi tsá[2]. Joon 'in tsalíin[2]mo tsauncaain[21] jileei'[21] røøi[13] 'in néei[1] juncwii[21]. Iuncaain[21] 'in røøi[13] do itéen[1]in 'e jmaa[1] 'nii[21] mi tɨ[2] jmɨɨ[212] fee'[1] tya' Dios Jmii[21] 'in li' jilaa'[21] 'e 'iin[212]in.
15 Joon jin'[2] Dios: "Janúu[2]uun', igó[3]oo 'e 'uuin[21] lawa jaain[21] 'uun[21]. Joon jløø'[3]mo 'in jo cwuu[21]i joon 'in tyi'[2]o sɨɨn'[3], 'in nanáa[1] tyú[2] tya'a. Tsʉ la joon jo tí[2] ringúu[1]i ngɨ[2] 'e jøø[2]i tsá[2] xeei'[21] 'ii, jo i'aa[1]a fa'ɨɨ'[21]."
16 Joon 'in espíritu gó[2] do iuncaain[21] 'in røøi[13] do fu coon[21] lɨ sii[21] Armagedón coon'[13] jmíi[1] hebreo.
17 Joon 'in ángel lɨ tí[2] dyái[1] ga'íi[1]in 'ú[1] pi'[3] tya'a tya'cwii[21]. Joon gacwo'ɨɨ[1] inʉʉ cwo'[1] si'[2] ñʉ'fú[2] coon[21] júu[3] tá[2], jó[2] fu lɨ si'[2] lɨ sɨlɨɨ[212] do, 'e jin'[2]in:
—Nasɨ'yee[21]mo jilaa'[21]-a.
18 Joon galɨ[2] jɨ[2] cwaain'ñá[3] 'áai[1], ga'oon[1]on cwaain'ñá[3] joon ga'íi[2]i tá[2] lɨɨlɨ[1]. Joon gajøø'[21] 'wó[2] lɨɨlɨ[1] jiin'[13] coon[21] naa'[13] jo mo gajøø'[21] 'wó[2] la do la jee[212] taain[212] tsá[2] juncwii[21].
19 Joon 'e fuu[21] fee'[1] do gajlɨ'[2], galɨ[2] 'nɨ[1] 'ii'[13]. Joon ga'ín[1] lacaain[21] fuu[21] catyiia[2]. Joon gatɨ'[2]-tsi Dios Jmii[21] 'in tsá[2] néei[1] fuu[21] Babilonia 'a 'e'[1]e wúu[1] jiin'[13] la nigatyʉ'[2]ʉ to[2] mo gatí[2] 'nii'[21]-tsi tya' 'in tsá[2] do.
20 Joon jilaa'[21] cwoo'[13] tyʉʉn[21] roon[1] ni jmɨɨ[21] gayuun'[2]mo joon jilaa'[21] moo'[21] jo sá[2]gɨ.
21 Joon gaxʉʉ'[21] tsí[1] coo'[13] 'áai[1] jee[212] tsá[2]. Ca tunló[1] kilos la ca mɨ'[3] 'ii'[21] 'e tsí[2] do xʉʉ'[21] fu yʉ'. Joon 'in tsá[2] do gafaa'[21]a 'laa'[21] tya' Dios Jmii[21] 'wii'[13] tya' tsí[1] gaxʉʉ'[21] do tsʉ lɨɨ[1] gangoo[1]on wúu[1] 'wii'[13] 'e tsí[1] do.

17

'In 'yiiatsangó[1] feei'[1]

1 Joon gamáa^{3}na jaain^{21} jee^{212} 'in dyái^{1} ángeles do 'in san'^{2} 'ú^{1} pi'^{3} do. Joon 'ii gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jna:

—Ná^{2} fu lo, tsʉ i'e'^{3}ee 'nʉ xiiala i'e'^{1}e Dios wúu^{1} 'in 'yiiatsangó^{1} feei'^{1} 'in tyíin^{1} ni jmɨ'ñi'^{3}.

2 Joon 'in róøi^{13} taain^{212} juncwii^{21} nigangɨɨ^{1}ɨ nigajmaa^{1}a 'e gó^{2} coon'^{13} 'ido. Joon 'in taain^{212} juncwii^{21} lawa gali'íin^{1}mo coon'^{13} 'e gó^{2} tya'a la mo 'un'^{2} tsá^{2} vino.

3 Joon lawa'a 'e cɨɨ^{3}oo 'in ángel do gatøø^{1}ø jna fu coon^{21} lɨ jo 'iin tsá^{2} taain^{212}. Joon gamáa^{3}na jaain^{21} tsamɨ́^{2} tyíin^{1}in jaain^{21} joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} yúuin^{2}. Joon 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do tsí^{3} dyía^{1} mootyíi^{1}i joon tsí^{3} dyá^{2} moofí^{3}. Joon la tøøi^{2} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do toon^{212} 'e faa'^{21} 'laa'^{21} tya' Dios Jmii^{21}.

4 Joon 'in tsamɨ́^{2} 'in tyíin^{1}in 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do tyi'^{2}i 'mɨ'^{2} 'nʉʉ'^{2} júuin^{2} coon'^{13} 'e yúʉn^{2}. Joon sɨxéei^{13} cwanáa^{1} coon'^{13} cuun^{212} 'e tyiin^{2} 'áai^{1} coon'^{13} perlas. Joon san'^{2}an coon^{21} copa lɨ́^{1} cwanáa^{1} sɨrøøi^{21} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e un'leei'^{21} tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} jmoo^{1} 'in 'yiiatsangó^{1} do.

5 Joon toon^{1}on tya'tyíi^{1}i coon^{21} júu^{3} 'uuin^{21} 'e jin'^{2}: “Babilonia 'in feei'^{1}. Sáa^{3}o jileei'^{21} 'yiiatsangó^{1} 'ino. Sáa^{3}o jon jilaa'^{21} 'e gó^{2} 'e sá^{2} juncwii^{21} 'ino.”

6 Joon gacón^{3}oon cwáain^{1} 'e 'íin^{1}mo 'in tsamɨ́^{2} do coon'^{13} jmɨ^{1} tya' tsá^{2} tsaa'^{1}-tsi Dios joon coon'^{13} jmɨ^{1} tya' 'in gajngai'^{2} tsá^{2} tsʉ 'wii'^{13} jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Jesús. Joon lɨ́ɨ^{1} nga'goo^{21}-tsii mo gamáa^{3}na 'in tsamɨ́^{2} do.

7 Joon jin'^{2}in 'in ángel do sɨɨ'^{21}ɨ jna:

—¿'Ee lɨ' tsa'goo^{21}-'o'o 'áai^{1}? Jmaa'^{13}aa 'nʉ júu^{3} 'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} júu^{3} 'uuin^{21} tya' 'in tsamɨ́^{2} do joongɨ 'ee 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} lɨ tyíin^{1}in tsamɨ́^{2} do. 'In joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do tsí^{3} dyía^{1} mootyi^{2} coon'^{13} dya moofí^{3}.

8 'In joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do 'in gañíi^{1}u'un 'in seein^{21} ca la jéei^{1} pe jo seein^{21}gɨ nano tɨ lɨ cwo'ɨ́ɨ^{1} too^{21} tyí^{2} lɨ sá^{2} tyʉ́^{2} 'e nʉ'gɨ in'íin^{2} coonti. Joon 'in tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} 'in tsa'goo^{21}-tsi mi ní^{2} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do 'in seein^{21} ca la jéei^{1} pe jo seein^{21}gɨ nano pe coon^{21} mi cwé^{1}mo tún^{1} juncwii^{21}. 'In tsá^{2} 'in ninga'goo^{21}-tsi do jo taain^{212} ni jí^{2} lɨ taain^{212} jileei'^{21} 'in cwo'^{1}o Jesús juncwii^{21} 'múui^{2} tya'a. Ca la mo rón^{1} juncwii^{21} jo taain^{212} 'in tsá^{2} do 'e jí^{2} do.

9 ''Elo li^{2} wa 'in 'iin^{212}in 'øøi'^{21}-tsi: Tún^{2} nii^{2} 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e dyía^{1} mootyi^{2} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do. Lɨ la lɨ dyía^{1} po'^{3} tɨɨ'^{21} lɨ tyíin^{1}in 'in tsamɨ́^{2} do.

10 La joon jon lawa dyái^{1} róøi^{13}. Nigaxuu'^{21}mo 'ñéei^{2} róøi^{13} do, joon jaain^{21} tyʉ'^{2} to^{2} nano, joon jaain^{21}gɨ róøi^{13} do tɨ lí^{2} jó^{1}. Joon mi cwée^{1}i coon^{21} sii'^{13}xʉ itaa'^{21}a.

11 Joon 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do 'in seein^{21} ca la jéei^{1} pe jo seein^{21}gɨ nano 'ii lɨ tɨ́^{2} jñéei^{2} róøi^{13} xʉfiin'^{13} jaain^{21} jee^{212} 'in dyái^{1} róøi^{13} 'ido. Joon itsaa^{21}o fu lɨ 'ii^{21}.

12 'Joon 'øøi'^{21}-tsi tsá^{2} 'e dyá^{2} moofí^{3} 'e gañí^{2}'i lɨ la lɨ́ɨ^{1} dyéi^{2} róøi^{13} 'in jo mo ga'ii'^{21}gɨ to^{2} tya'a. Pe i'ii'^{21}mo to^{2} tya'a caan^{21}mo coon'^{13} 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do. Jee^{212} coon^{21} hora ityʉ'^{2}ʉ to^{2}.

13 Canii^{2}mo 'øøi'^{21}-tsi 'in dyéi^{2} róøi^{13} do. Joon icwo'^{1}o to^{2} 'oo^{1}o coon'^{13} 'ii'^{21} tya'a 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do.

14 Joon itéen^{1}in coon'^{13} Jesús, 'in lɨ́ɨi^{1} Cordero, pe Jesús do ilii'^{21}i tsʉ feei'^{1}gɨ 'ii la jee^{212} jileei'^{21}. 'Ii lɨ́ɨi^{1} róøi^{13} 'in feei'^{1}gɨ la jee^{212} jileei'^{21} róøi^{13}. Joon jileei'^{21} 'in ngɨ^{1} coon'^{13}on nigatø'^{1}o joon gatyii'^{12}in Dios 'ii. Joon jo tiuu^{2}i 'ido 'ii.

15 Joon gajin'^{2} 'in ángel do sɨɨ'^{21}ɨ jna:

—'E jmɨ'ñi'^{3} gañii^{2}'in lɨ tyíin^{1} 'in 'yiiatsangó^{1} lɨ la lɨ jilaa'^{21} fuu^{21} coon'^{13} jileei'^{21} tsá^{2} coon'^{13} jilaa'^{21} jmíi^{1} 'e sá^{2} juncwii^{21} coon'^{13} jilaa'^{21} nacíoon^{13}mo.

16 Joon 'in dyéi^{2} róøi^{13} do 'in lɨ́ɨi^{1} la lɨ moofí^{3} tya' 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do ili'ee'^{21}i 'in 'yiiatsangó^{1} do. Joon itiuu^{2}mo 'ido 'ii tɨ ringúu^{1}i. Joon icuu'^{1}mo 'ido 'ii joon ijúun^{2}in coonti.

17 Tsʉ Dios gajmeei^{1} 'in róøi^{13} do 'e jmáa^{1}a jiin'^{13} la 'iin^{212}in. Tsʉ 'wii'^{13} joon røø^{21} gasɨ́ɨ^{2}i jee^{212} 'ii joon gacwo'^{1}o 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} tya'a ca tsín^{1} jilaa'^{21} júu^{3} ga'ɨɨ^{2}ɨ Dios Jmii^{21}.

18 Joon 'in tsamɨ́^{2} 'in ní^{1}u'u lɨ́ɨi^{1} a lɨ 'e fuu^{21} fee'^{1} 'in tyʉ'^{2} to^{2} jileei'^{21} róøi^{13} taain^{212} juncwii^{21}.

18

Mo ga'ín^{1} fuu^{21} Babilonia

1 Mo ngayuui'^{13} joon gamáa^{3}na jaain^{21}gɨ ángel 'in gajngái^{1} fu ñʉ'fú^{2} joon fee'^{1} to^{2} 'oo^{1}o. Joon ni cwoo'^{13} juncwii^{21} jná^{2} joo'^{21} coon'^{13} 'e 'ya'^{2}gɨ tya'a.

2 Joon coon'^{13} coon^{21} júu^{3} tá^{2} lɨ́ɨ^{1} ga'oo^{1}o jin'^{2}in:

—Niga'íin^{2}mo Babilonia 'e fuu^{21} fee'^{1} do. Niga'íin^{2}mo joon galɨ́^{1} coon^{21} lɨ taain^{212} 'in 'lɨɨi'^{3}. Do-o itéen^{1}in jileei'^{21} espíritu gó^{2}. Lawa coon^{21} tyʉʉ^{21} taain^{212} ton^{1} 'lɨɨi'^{3}, 'in 'eei'^{21} tsá^{2} galɨ́^{2} 'e fuu^{21} do.

3 Joon lawa gali'íin^{1}mo tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} coon'^{13} 'e gó^{2} 'láa^{1}a 'in 'yiiatsangó^{1} do. Joon 'in røøi^{13} taain^{212} juncwii^{21} gatɨ^{2}-tsi ngɨ^{1} coon'^{13} 'ido. Joon 'in 'nɨɨ^{1}ɨ 'e ló^{1} tsá^{2} galisá^{2} cuu^{2} tya'a coon'^{13} jilaa'^{21} 'e gó^{2} tɨ'^{2}-tsi.

4 Joon ganúu^{3}uu coongɨ júu^{3} jó^{2} fu ñʉ'fú^{2} 'e jin':

—'Woo^{21}naa' 'e fuu^{21} lo jilee'^{21}naa' 'in lɨ́ɨi^{1} tsá^{2} tyiia 'e jo 'ii'^{13}naa' tsaa^{2} tya' 'ido jon'gɨ iliseein^{21}naa' fa'í^{3} la fa'í^{3} iseein^{21} 'ido.

5 Tsʉ tsaa^{2} tya'o galifee'^{1} 'áai^{1} ca gatyalii^{212} tsaa^{2} tya'a fu ñʉ'fú^{2} joon gati'^{1}-tsi Dios jilaa'^{21} 'e gó^{2} nigajmaa^{1}a.

6 Cwóo^{13}oo' wúu^{1} 'ido jiin'^{13} la nigacwo'^{1}o
'in xeei'^{21}. Cwotyí^{2}ii' 'in tsamí^{2} do tún^{2}
'iin'^{13}gɨ jiin'^{13} la nigajmaa^{1}a. Cwó^{2}oo' 'e
'uu'^{21}u 'in tsamí^{2} do tún^{2} 'iin'^{13}gɨ 'e gó^{2} la
gacwo'^{1}o 'ido tsá^{2} xeei'^{21}.

7 'Áa^{1}mo fee'^{1}i gajmei'^{1} 'ña'a joon 'áa^{1}mo
tyʉ́^{2} seein^{21} jin'^{2}in: “Lo-o tyíin^{1}na lɨ́ɨ^{1}na
'yiia^{212} røøi^{13}. Jo lɨ́ɨ^{1}na 'yiia'nɨ́ɨ^{2} joon jo 'ee
wúu^{1} imóo^{3}oo.”

8 'Áai^{1} tyʉ́^{2} galiseein^{21} pe joon 'ii'^{21} la joon
jon iní^{2} wúu^{1}. Tsʉ 'wii'^{13} joon coon^{21} jmɨɨ^{212}
mi jó^{1} fa'í^{3} tya'a iní^{2} 'oo^{2} ijó^{1}, ilixuui^{212}-tsi
'áai^{1} joon ijuun^{21}mo, joon caa^{1}i coonti ce
líin^{2}in fó^{2} coonti. Tsʉ feei'^{1} 'áa^{1}mo Ña'ñʉ'^{1}ʉ'
Dios Jmii^{21} 'in gajmaa^{1}a 'ii'^{21} tya'a.

9 Joon jileei'^{21} røøi^{13} 'in gangɨ^{1} jmoo^{1} jløø'^{3}i
coon'^{13} 'ido ityi'^{1}o, ilixuui^{212}-tsi mi jøø^{2}ø
roon^{1}on unñi^{2} lɨ caa^{21}i 'in tsamí^{2} do.

10 Wíin^{2} téein^{2} tsʉ 'wii'^{13} 'goo'^{21}-o ní^{2} 'in
tsamí^{2} do wúu^{1} joon jin'^{2}in:

—¡'Áai^{1} tyafo'^{2} fúu^{2} 'nʉ, Babilonia, coon^{21}
fuu^{21} fee'^{1} joon coon^{21} fuu^{21} tyiin^{2}! Pe jmɨɨ^{212}
nano gacwá^{1} imoo'^{13}'o wúu^{1}.

11 La joon jon 'in téein^{2} 'nɨɨ^{1}ɨ 'e ló^{1} tsá^{2} tyi'^{1}o
jon ilixuui^{212}-tsi tsʉ jo 'in seein^{21} ló^{1}gɨ laa^{212}
tya'a 'e ningatyaan^{1}an.

12 Ningatyaan^{1}o cwanáa^{1} coon'^{13} cwataa^{21}
coon'^{13} cuun^{212} 'e tyiin^{2} 'áai^{1}. Ningatyaan^{1}an
'mɨ'^{2} tyʉ́^{2} 'e lɨ́^{1} lino coon'^{13} 'mɨ'^{2} wuu'^{21} nʉʉ'^{1}
yúuin^{2} coon'^{13} yʉʉn^{2}. Ningatyaan^{1} 'ido ji-
laa'^{21} 'mó^{2} jmafuu^{21} coon'^{13} jilaa'^{21} 'e lɨ́^{1}
moojon^{2} elefante coon'^{13} 'mó^{2} 'e tyiin^{2} 'áai^{1}.
Joongɨ ningatyaan^{1}an 'in tsá^{2} 'nɨɨ^{1} do ñiyʉʉn^{2}
coon'^{13} ñí^{3} coon'^{13} cuun^{212} marmol.

13 Ningatyaan^{1}o jon canela coon'^{13} 'oo^{21}
tya' 'uunñi^{2} tya' tsá^{2} coon'^{13} fuu^{212} sʉ́n^{1}
coon'^{13} mirra coon'^{13} jmɨɨ^{21} jmafuu^{21} coon'^{13}
vino coon'^{13} aceite coon'^{13} fuu^{212} 'iñi'^{1} 'e
tyʉ́^{2} coon'^{13} trigo. La joon jon jée^{1}i joo'^{21}
coon'^{13} joo'saa'^{21} coon'^{13} cwa^{2} coon'^{13} care'^{2}
jñʉ́^{2} cwa^{2}. Joon ca tsá^{2} 'in sɨ'nɨɨi^{212} jmoo^{1}o to^{2}
tya' tsá^{2} jée^{1}i.

14 Joon ijin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ 'e fuu^{21} do:

—Joon 'e 'oofuu^{1} 'e gasíin^{1}u'un ca la mo
jéei^{1} gangalii^{1}i. Gangalii^{1} jon jilaa'^{21} 'e tyʉ́^{2}
'e ti^{2}-'o'o coon'^{13} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ joon jo
tyiia'^{21}gɨ.

15 Joon wíin^{2} itéen^{1}in 'in ga'nɨɨ^{1}ɨ jilaa'^{21} 'e
ló^{1} 'ido joon galɨ́ɨi^{1} tsá^{2} sá^{2} cuu^{2} 'wii'^{13} ji-
laa'^{21} 'e galó^{1} 'ido. Wíin^{2} itéen^{1}in tsʉ 'wii'^{13}
'goo'^{21}o coon'^{13} jilaa'^{21} wúu^{1} ní^{2} 'in tsamí^{2} do.
Itéen^{1}in cɨɨ'^{21}o xuui^{212}-tsi.

16 Jin'^{2}in:

—'Áai^{1} fúu^{2} 'e fuu^{21} 'ya'^{2}gɨ do tsʉ galɨ́ɨi^{1} la
lɨ́ɨi^{1} jaain^{21} tsamí^{2} 'yei'^{2}gɨ 'in tyi'^{2} 'mɨ'^{2} tyʉ́^{2}
lɨ́^{1} lino nʉʉ'^{21} yúuin^{2} joongɨ yʉʉn^{2}. Sɨxée^{1}i
cwanáa^{1} coon'^{13} cuun^{212} tyiin^{2} coon'^{13} per-
las.

17 Joon jee^{212} catá^{2} ga'ín^{1} jilaa'^{21} 'e sá^{2}
tya'a.

Joon wíin^{2} taain^{212} jileei'^{21} tsá^{2} tyʉ'^{2} to^{2}
barcos coon'^{13} 'in táai^{2} barcos coon'^{13} 'in
jmoo^{1}o to^{2} tsi barcos do. Jileei'^{21} 'in jmoo^{1}o
to^{2} ni jmɨ'ñi'^{3} táan^{1}in wíin^{2}.

18 Joon mo gajøø^{2}ø roon^{1} unñi^{2} có^{2} 'e fuu^{21}
do joon ga'oo^{1}o tá^{2} jin'^{2}in:

—Jo 'e fuu^{21} sá^{2}gɨ 'e 'ya'^{2}gɨ lagɨ 'e fuu^{21} do.

19 Joon ga'ee^{1}e cwoo'^{13} jee^{212} tyíi^{1}i gatyi'^{2}
xuui^{212}-tsi 'áai^{1} joon 'oo^{1}o jin'^{2}in:

—'Áai^{1} fúu^{2} 'e fuu^{21} 'ya'^{2}gɨ do. 'Áai^{1} galisá^{2}
cuu^{2} tya' 'in jmoo^{1}o to^{2} ni jmɨ'ñi'^{3} coon'^{13}
cuu^{2} ga'íin^{2}in 'e fuu^{21} do. Pe jee^{212} coon^{21}
catá^{2}-a ga'ín^{1} 'e fuu^{21} do.

20 Pe jmaa^{2}aa' jløø'^{3}naa' 'in táai^{2} ñʉ'fú^{2}
coon'^{13} 'naa' 'in lɨ́ɨi^{1} apóstoles coon'^{13} jileei'^{21}
'naa' 'in faa'^{21}a cwáain^{1} tya' Dios coon'^{13}
jileei'^{21} 'in tsaa'^{1}-tsi 'ii. Tsʉ mo gacóon^{1}o
tya'a, 'ii'^{21} røø^{21} jmaa^{1}a Dios tyi'naa'.

21 Joon jaain^{21} ángel 'in píin^{2} 'áai^{1} gasaa'^{13}a
coon^{21} cuun^{212} 'e lɨ́^{1} lawa coon^{21} too^{1} fee'^{1}
joon gapí^{2} 'in ángel do 'e cuun^{21} do tsi jmɨ'ñi'^{3}
jin'^{2}in:

—La gapí^{3}ii 'e cuun^{212} do tsi jmɨ'ñi'^{3} la joon
jon i'iin^{2}in Babilonia, coon^{21} fuu^{21} 'ya'^{2}gɨ.
Joon jo ní^{2}gɨ tsá^{2} 'ii.

22 Jo jmɨɨ^{212} núu^{2}gɨ tsá^{2} 'íin^{2} sóoin^{13} jee^{212}
'nʉ́^{1} tya'a. Jo núu^{2}gɨ tsá^{2} sóoin^{13} tuntuu'^{21}
jon'gɨ tya' flauta sɨ lúu^{1} xʉʉ^{1}ʉ tsá^{2} 'ee. Jon'gɨ
seein^{21}gɨ tsá^{2} tɨ́ɨi^{2} 'láai^{2} nii^{2} to^{2}. Jon'gɨ itsii^{1}gɨ
tsamí^{2} coon'^{13} too^{1}.

23 Jo 'ee jí^{2} coo^{1}gɨ, jiin'^{13} coon^{21} jee^{212} 'nʉ́^{1}
jon'gɨ inúu^{2}gɨ tsá^{2} júu^{3} 'e náa^{1} 'goo^{21} lɨ cuui'^{2}
cwoo^{21} tsá^{2}. Ijon'^{2}on tii^{2} xʉfiin'^{13} la mo jéei^{1}
'in tsá^{2} tyi'i 'in 'nɨɨ^{1} 'e ló^{1} feei'^{1}gɨ 'áai^{1} 'ii la
jee^{212} jileei'^{21} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} joon 'in
tsalaai^{1} tyi'i gacon'^{2}on tóo^{2} 'in tsá^{2} catyaai^{2}
do.

24 Tsʉ tsaa^{2} tya' 'e fuu^{21} do jilaa'^{21} jmɨ^{1} 'e
gatúun^{2}un tya' 'in gafaa'^{21} 'wii^{212} tya' Dios
coon'^{13} 'in tsaa'^{1}-tsi 'ii coon'^{13} jileei'^{21} 'in
najóin^{1}.

19

1 Mo ngayuui'^{13} joon ganúu^{3}uun júu^{3} tya'
tsá^{2} fúui^{1} 'in táai^{1} ñʉ'fú^{2} 'e jin'^{2}in:

¡Aleluya! Nigajmaa^{1}a Dios tiin'^{13} tsá^{2}.

Cwolí^{2} jilaa'^{21} 'e 'ya'^{2}gɨ tya' Dios Jmii^{21} la joon
jon jilaa'^{21} 'ii'^{21} tya' Dios tyi'.

2 Nigajmaa^{1} Dios 'ii'^{21} røø^{21} joon coon^{21} tsáa^{1}
mo gajmaa^{1}a 'ii'^{21} 'ii^{21} tya' 'in 'yiiat-
sangó^{1} 'in gajmaa^{1} un'leei'^{21} tsá^{2} yaai
coon'^{13} 'e gó^{2} gajmaa^{1}a.

Tsʉ Dios jmaa^{1}a tyí^{2} 'in 'yiia^{212} do jilaa'^{21}
'e røø^{2}i tya' 'e gó^{2} gajmaa^{1}a tya' 'in
tsaa'^{1}-tsi Dios, 'in najngaa'^{13}i.

3 Joon gajin'^{2}o jon:

—¡Aleluya! Jiin'^{13} catá^{2} jo jón^{2}gɨ róon^{2} unñi^{2}
tya' fuu^{21} do.

4 Joon 'in dyiiatyúuin^{2} tsacøøi'^{13} coon'^{13} 'in tyúuin^{2} joo'^{21} jiin'^{1} do gatyíia^{2} ca tɨ ni 'wó^{2} un'goo^{1}o Dios Jmii^{21} 'in tyíin^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} tya'a, joon gajin'^{2}in:

—¡Amén! ¡Aleluya!

5 Joon coon^{21} júu^{3} gajó^{1} lɨ sɨlɨɨ^{212} do 'e jin'^{2}in:

Cwoun'goo^{2}oo' Dios tyi' jileei'^{21} 'naa' 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2}ʉ,

jileei'^{21} 'naa' 'in 'gøøi'^{21} 'ii la 'in 'wói^{2} tiin'^{13} la 'in tyiin^{2}.

Coon^{21} mi tí^{2} jmɨɨ^{212} fu ñʉ'fú^{2}

6 Joon ganúu^{3}uun coon^{21} lawa 'e faa'^{21} tsá^{2} fúui^{1} lɨɨlɨ^{1}, joongɨ lawa lɨ na'yú^{3} jmɨɨ^{21} 'láai^{2} lɨ^{1}. Joongɨ lawa lɨ ni'oon^{1}on cwaain'ñá^{3}. Gajin'^{2}o 'e júu^{3} do:

¡Aleluya! Tsʉ niga'ii'^{21}i Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios tyi', 'in lí^{2} jmá^{2} jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in, to^{2} tya'a.

7 Cwojmaa^{2}aa' jløø'^{3}naa' joon cwoun'goo^{2}oo' 'ii

tsʉ nigatí^{2} 'ii'^{21} 'e iuncaain^{21} Jesús, 'in lɨ́ɨi^{1} Cordero, jileei'^{21} tsá^{2} 'in tsaa'^{1}-tsi 'ii icwá^{2} coon'^{13}on.

Joon ijmáa^{1}a jmɨɨ^{212} lawa lɨ cui'^{2} cwoo^{21} tsá^{2}.

Joon jileei'^{21} 'in iuncaain^{21} coon'^{13}on nigatyaa^{1} tyú^{2} tya'a la jmoo^{1}o tsamí^{2} mo tɨ lɨ cui'^{2} cwoo^{21}o.

8 Nityi'^{1}i 'mɨ'^{2} taa^{21} lɨ lino tyú^{2}, tyú^{2} nasiin'^{13}in joon jɨɨ'^{1} sɨɨn'^{13}ɨn.

Tsʉ 'e 'mɨ'^{2} lino do 'e lɨ la lɨ jilaa'^{21} 'e tyú^{2} 'e nigajmaa^{1}a 'in jmoo^{1}o la to^{2} tyʉ'^{2} Dios.

9 Joon 'in ángel do gajin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jna:

—Táan^{1} mo'jí^{2} 'e júu^{3} lo: "Jløø'^{3}mo jileei'^{21} 'in gatø'^{2}ø Dios itsalíin^{2} lɨ galí^{2} jmɨɨ^{212} icui'^{2} cwoo^{21} 'in sii^{21} Cordero do."

Gajin'^{2}o jon sɨɨ'^{21}ɨ jna:

—'E júu^{3} lo júu^{3} tya' Dios 'e la jai'^{2}.

10 Joon gasi'^{3}ii 'wojní^{3}ii tyani ángel do iun'góo^{3}oo 'ii^{21}. Pe jin'^{2}o sɨɨ'^{21}ɨ jna:

—Jo jmoo^{2}'o la no, tsʉ jmóo^{3}oo jiin'^{13} la to^{2} tyʉ'^{2} Dios jiin'^{13} la jmoo^{2} 'nʉ coon'^{13} 'in tsaruu'^{21}u' catyaai^{2} 'in jo gatú^{2} júu^{3} tya' Jesús. Ungoo^{2}'o jaan^{21}mo, jiin'^{13} Ña'ñʉ'^{1}ʉ' Dios Jmii^{21} ungoo^{2}'o.

Tsʉ 'in faa'^{21}a cwáain^{1} tya' Dios Jmii^{21} jmo'^{2}o tsá^{2} júu^{3} jilaa'^{21} júu^{3} gafaa'^{21}a Jesús.

'In tsá^{2} 'in tyíin^{1}in jaain^{21} cwa^{2} taai^{21}

11 Joon gamóo^{3}oo sɨno^{2} fu ñʉ'fú^{2}. Joon gajnéi^{1} jaain^{21} cwa^{2} taai^{21} joon 'in tyíin^{1} moo'wó^{1} sii^{21} 'in jo tú^{2} júu^{3} tya'a, sii^{21}o jon 'in Jai'^{2}. Joon coon^{21} tsáa^{1} jmaa^{1}a 'ii'^{21} mi jmáa^{1}a 'ii'^{21} la joon jon mi jmáa^{1}a 'nii^{21}.

12 Joon lawa jí^{2} 'e coo^{21} lí^{1} unníi^{1}i. Joon tyíi^{1}i taa'^{13} coronas 'láai^{2}. Joon toon^{1}on 'e sii^{21} 'ii pe jiin'^{13} 'ña'o ñii^{1}i.

13 Joon tyi'^{2}i 'mɨ'^{2} 'yʉ jmɨ^{1} joon 'e sii 'ii: Júu^{3} tya' Dios.

14 Joon caluu ngalíin^{2} 'láa^{2} tya' ñʉ'fú^{2} 'in tyi'^{2} 'mɨ'^{2} lí^{1} lino tyú^{2}, joon néei^{1} cwa^{2} taai^{21}. Joon taa^{21} sɨɨn'^{13}ɨn jo téein^{2} 'la^{2}.

15 Joon 'yeei'^{21} 'oo^{2}o 'in tsá^{2} do coon^{21} ñí^{3} espada 'e 'má^{1} 'áai^{1}. Joon coon'^{13} 'e ñí^{3} do iuncwuu'^{21}i tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21}. Joon ityʉ'^{2}ʉ to^{2} tsá^{2} coon'^{13} sɨɨ^{2} lí^{1} ñí^{3}. Joon la niui^{2} tsá^{2} mɨ'^{2} wuunjøø'^{3} tʉʉn^{1}ʉn jmɨ'^{3} tya'a, jiin'^{13} coon^{21} wa'a jo ganiui^{2}, la joon jon jiin'^{13} jaain^{21} jo láai^{2} 'e wúu^{1} tya' Dios ijó^{1} tsʉ 'nii'^{21}-tsi Dios, 'in jmoo^{1}o jilaa'^{21} 'e 'iin^{212}in. Joon 'in tyíin^{1} cwa^{2} taai^{21} do ijmáa^{1}a 'ii'^{21} cwáain^{1} tya' Dios Jmii^{21}.

16 Joon toon^{21}on sɨɨn'^{13}ɨn 'e sii^{21} 'ii: Røøi^{13} 'in feei'^{1}gɨ la jee^{212} jileei'^{21} røøi^{13} joon 'in Tyiin^{2}gɨ jee^{212} jileei'^{21} 'in seein^{21}. Joon^{21} jon 'e sii^{21} do tsaa'^{13} tyúʉ^{1}ʉ.

17 Joon gamáa^{3}na jaain^{21} ángel siin'^{12}in jee^{212} 'yiia^{21} 'in ga'oo^{1}o jin'^{2}in sɨɨ'^{21}ɨ jileei'^{21} joo'^{21} tsí^{3} cwáa^{1}a 'in 'ɨɨ^{1}ɨ yʉ' juncwii^{21}:

—Ñilíin^{2}naa'. Cwolicaan^{21}naa' tya' coon^{21} 'e cwo'^{1} Dios 'naa' 'e cøø^{2}øø'.

18 Tɨ lɨ lisá^{2} ngú^{1} cøø^{2}øø', ngú^{1} tya' røøi^{13}, joon ngú^{1} tya' fii^{212} 'láa^{2} joon tya' tsá^{2} 'gøøi'^{13}. Sá^{2} jon ngú^{1} tya' cwa^{2} joon tya' tsá^{2} néei^{1} cwa^{2}. Ilisá^{2} ngú^{1} tya' jileei'^{21} tsá^{2} xʉfiin'^{13} tsa'leei'^{13} sɨ tsá^{2} fii^{212} 'ee, sɨ tsá^{2} 'wói^{1} 'ee, sɨ tsá^{2} tyiin^{2} 'ee.

19 Joon gamáa^{3}na 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} caan^{21}mo coon'^{13} røøi^{13} taain^{212} juncwii^{21} coon'^{13} 'láa^{2} tya'a sɨcaain^{21} itéen^{1}in coon'^{13} 'in tyíin^{1} cwa^{2} taai^{21} do coon'^{13} 'láa^{2} tya'a.

20 Joon nigataan'^{13}mo 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do. Nigataan'^{13}mo jon 'in nijin'^{2} 'e faa'^{21}o júu^{3} tya' Dios Jmii^{21} pe jo jo'^{1}. 'Ii nigajmaa^{1}a milagros fee'^{1} jee^{212} tsá^{2} joon gacón^{2}o tóo^{2} 'in niga'ii'^{21} 'e li^{2} tya' 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} coon'^{13} 'in gaun'goo^{21}o 'in gajmee^{1}i tsá^{2} 'in lɨ́ɨi^{1} la lɨɨ^{1}i 'in joo'^{21} 'lɨɨi'^{3} do coon'^{13} milagro fee'^{1} do. Joon 'in tyíin^{1} cwa^{2} taai^{21} do gadyee'^{13}i je waa^{21}mo do la jiin'^{1}in tsi tyíia^{1} lɨ jí^{2} 'e coo^{21} coon'^{13} azufre.

21 Joon gajngaa'^{13}mo 'in tsá^{2} tyíin^{1} cwa^{2} taai^{21} do 'in catyaai^{2} coon'^{13} ñí^{3} 'yeei'^{21} 'oo^{2}o. Joon tyú^{2}-ʉ gagøø'^{21} 'in joo'^{21} tsí^{3} cwáa^{1} do ngú^{1} tya' 'in najúin^{1} do.

20

Sɨ'ñuu^{1}mo Satanás

1 Joon gamáa^{3}na jaain^{21} ángel gajgái^{1} fu ñʉ'fú^{2} joon saan'^{21} coon^{21} joonñí^{3} tya' too^{21} tyí^{2} lɨ sɨtyú^{2}. San'^{2}o jon coon^{21} cadena mɨ^{2}.

2 Joon 'in ángel do gataan'^{13}in 'in mɨɨ'^{21} 'lɨɨi'^{3} do, 'in mɨɨ'^{21} seein^{21} calɨɨ 'in sii^{21}o jon 'in 'lɨɨi'^{3}, sii^{21}o jon Satanás. Joon ga'ñuu^{1}in ce tséin^{1} coon^{21} mil jiin^{21}.

3 Joon gapii^{1}in 'ido tsi too^{21} tyí^{2} lɨ sɨtyú^{2} do. Joon gajnii^{2}mo 'ido tsi too^{21} do, gatsaa'^{21}a sello lí^{1} cera jní^{2} 'oo^{2} too^{21} do. Joon coon'^{13} la joon jo lí^{2} cón^{2}gɨ tóo^{2} tsá^{2} taain^{212} juncwii^{21} ce tséi^{1} coon^{21} mil jiin^{21}. Pe mi tséi^{1} coon^{21} mil jiin^{21} do joon iláa^{1}mo 'ido coon^{21} sii'^{13}xʉ.

4 Joon gamóo3oo lɨ sɨlɨɨ212 lɨ née1i 'in niga'ii'21i to2 'e jmoo1o 'ii'21 tya' tsá2. Gamáa3moo jon 'in almas tya' tsá2 'in najúin1, 'in gatʉ1 luu212u tsʉ 'wii'13 jin'2in 'e ja'2mo lɨ́ɨi2 Jesús joongɨ 'wii'13 júu3 tyʉ́2 tya' Dios Jmii21. 'In tsá2 do jo mo gaun'goo21o 'in joo'21 'lɨɨi'3 do, jon'gɨ gaun'goo21o 'in tsá2 do 'in gajmee1i tsá2 'in lɨ́ɨi1 la lɨ́ɨ1i 'in joo'21 'lɨɨi'3 do. Jo mo ga'ii'21i 'in tsá2 do 'e li2 tya'a tya'tyíi1i sɨ cwoo21o 'ee. Joon gamáa3na 'in tsá2 do jiin'1in joon tyʉ'2ʉ to2 caan21mo coon'13 Jesús ce tséin1 coon21 mil jiin21.

5 Pe 'in 'lɨɨ212 najóin1 catyaai2 do jo ijiin'1in tún1 ca mi tséin1 coon21 mil jiin21 do. Joon 'e no-o nifu 'e gajiin'1 tsá2 tún1.

6 ¡Jløø'3mo joon nicwa'3mo 'in nigajiin'1in nifugɨ do! Jo júun2in tún2 naa'13 pe ilíin2in untsá2 tya' Dios Jmii21 joongɨ tya' Cristo. Coon'13 'ii ityʉ'2ʉ to2 coon21 mil jiin21.

7 Joon mo gatséi1 coon21 mil jiin21 joon ilaa1mo Satanás lɨ 'yuui212 sɨjnɨ́ɨ1i.

8 Joon tsatyiin1an tsá2 tóo2 la caain21 juncwii21, tsatyiin1an tóo2 Gog coon'13 Magog joon iuncaain21 jileei'21 'láa2 tya'a itéen1in. Joon ti la ti too'13 sá2 nʉ' jmɨ'ñi'3.

9 Joon ngalíin2in la 'ui juncwii21 joon ngataai2 cu'lɨ' lɨ néei1 'in tsaa'1-tsi Dios Jmii21 joon cu'lɨ' 'e fuu21 do 'e 'iin212in Dios 'áai1. Pe Dios Jmii21 gadya'2a jí2 fu yʉ' juncwii21 'e coon'13 joon iuntyee1mo 'in tsá2 do.

10 Joon 'in 'lɨɨi'3, 'in gacon'2on 'in tsá2 do tóo2, gangadyeei'13 Dios 'ii tsi coon21 tyíia1 lí1 jí2 caai'13 azufre lɨ niga'í2 'in joo'21 'lɨɨi'3 coon'13 'in nigajin'2in 'e faa'21a júu3 tyʉ́2 tya' Dios pe jo jo'1. Joon do-o inii21 wúu1 la 'woo1 jmɨɨ1 coon21 tøø2mo.

Lɨ taai212 tsá2 tyani coon21 lɨ sɨlɨɨ212 taa21

11 Joon gamóo3oo coon21 lɨ sɨlɨɨ212 taa21 fee'1 'áai1. Gamáa3na jon 'in tyíin1 ni lɨ sɨlɨɨ212 do. Joon tyani 'in tyíin1 ni lɨ sɨlɨɨ212 do jo ta'2gɨ ni 'wó2 jon'gɨ ñʉ'fú2, yʉʉn'13mo coonti tsʉ jo galisá2 'áan3 tya'a.

12 Joon gamáa3na 'in najúin1 'in cøøi'13 tiin'13 'in pi'3 teen1in tyani Dios Jmii21. Joon 'e jí2 do roon1on sɨnii'13 joon ganá1 coongɨ jí2 lɨ taain212 jileei'21 'in cwo'1o Jesús juncwii21 'múui2 tya'a. Joon gajmaa1a 'ii'21 tya' 'in najóin1 do jiin'13 la nigajmaa1a jiin'13 la taa'13 'e jí2 do.

13 Galisá2 'ii'21 tya' jilee'21mo jiin'13 la nigajmaa1a. Galisá2 'ii'21 tya' 'in najóin1 tsi jmɨ'ñi'3 la joon jon galisá2 'ii'21 tya' 'in najóin1 la mo jéei1 coon'13 taain212 lɨ taai2 'lɨɨ212.

14 Joon 'mó1 coon'13 lɨ taai2 'in najóin1 ga'í2 tsi tyíia1 lí1 jí2. Joon mi 'í2 tsá2 'e tyíia1 do 'e lawa'a 'e najóin1 tún2 naa'13.

15 Joon fu do-o ipii1in Dios jileei'21 'in jo taain212 'e jí2 do lɨ taain212 jileei'21 'in cwo'1o Jesús juncwii21 'múui2 tya'a.

21

Mi lisá2 ñʉ'fú2 'múui2 coon'13 ni cwoo'13 juncwii21 'múui2

1 Joon gamóo3oo coon21 ñʉ'fú2 'múui2 coon'13 coon21 ni cwoo'13 juncwii21 'múui2 tsʉ nitsé2mo 'e ñʉ'fú2 nifu coon'13 ni cwoo'13 juncwii21 nifu. Joon jo 'ee jmɨ'ñi'3 sá2gɨ.

2 Joon jna-a, Wó3, gamóo3oo gajgo1o coon21 fuu21 nicwaai'3 'e sii21 Jerusalén 'múui2. Gajgo1o fu ñʉ'fú2 lɨ tyíin1 Dios Jmii21. 'Ya'2gɨ 'áai1 'e fuu21 do lawa jaain21 sɨmɨ́2 ninaa1 tyʉ́2 sɨɨn'13ɨn 'ya'2gɨ icui'2 cwoo21o.

3 Joon ganúu3uun coon21 júu3 tá2 jó2 fu ñʉ'fú2 'e jin'2:

—Jøø2du', taan1mo Dios Jmii21 jee211 tsá2. Joon itéein1 caan21mo coon'13. Joon ilíi2in tsá2 tya' Dios Jmii21 'in tsá2 taain212 juncwii21 joon Dios Jmii21 'ña'a itéein1 jee212 tsá2, ilíi2in Dios tya' 'in tsá2 do.

4 Joon Dios Jmii21 iuntyʉʉn1ʉn jilaa'21 jmɨɨ21 tuun21un unni2 tsá2. Joon jo 'ee21 júin1gɨ tsá2 jon'gɨ tyi'2gɨ tsá2 jon'gɨ xuui212gɨ-tsi jon'gɨ ní2gɨ wúu1 tya'a 'e cuu'1 tya'a tsʉ jilaa'21 'e sá2 la mo jéei13 ningɨ́ɨ2mo.

5 Joon 'in tyíin1 lɨ sɨlɨɨ212 do gajin'2in:

—Jøø2'ø, jmóo3oo 'e 'múui2 jilaa'21 'e sá2.

Jin'2o jon sɨɨ'21ɨ jna:

—Táan1 ni mo'jí2 'e júu3 lo tsʉ 'e júu3 lo júu3 la ja'2mo joon jo Lí2 'náai2.

6 Joongɨ jin'2in sɨɨ'21ɨ jna:

—Nasɨ'yee21mo jilaa'21a. Jna-a 'in nifu la joon jon lɨ tyéi1. Lawa letra A lɨ́ɨ1na la joon jon letra Z. Joon wa seein21 tsá2 'in unjmuui2, jna icwóo3oo jmɨɨ21 tya' lɨ 'ya2 jmɨɨ21 icwo2 juncwii21 tya' tsá2 'e jo 'ee cɨ́in1 coonti.

7 Joon jileei'21 'in lii'1 i'ii'21i jilaa'21 'elo lawa'a tya'o. Joon jna-a ilíi2na Dios Jmii21 tya'a joon 'ii ilíi2in yʉʉn21 tyiia.

8 Pe tsalíin2 'in catyaai2 tsi tyíia1 lí1 jí2 caai'13 azufre. Tsalíin2mo jileei'21 'in 'goo'21 coon'13 'in jo jo'2 lɨ́ɨi2. Tsalíin2mo jon jileei'21 'in nigalɨ'lɨɨi'3 coon'13 'in nigajngaai'13 tsá2 coon'13 'in niga'láa1 coon'13 tsamɨ́2 coon'13 tsañʉʉ'1. Tsalíin2mo jon jileei'21 tsalaai1 coon'13 jileei'21 'in nigaun'goo21o dioses 'in gajméei1 tsá2 coon'13 jileei'21 'in cón2 tsá2 tóo2. Jileei'21 'in lɨ́ɨi1 la lɨ́ɨi1 'ino itsalíin2 'e tyíia1 do lí1 jí2 caai'13 azufre. Joon lɨ gatɨ́2 tún2 naa'13 júun2in.

'E fuu21 Jerusalén 'múui2

9 Joon gacwéi1 jaain21 ángel jee212 dyái1 ángeles do 'in san'1 dyía1 'ú1 pi'3 røøi21 taa'13 dyía1 'ii'21 fa'í3 lɨ gatséi1. Joon jin'2in sɨɨ'21ɨ jna:

—Na1 coon'13 jna. I'e'3ee 'ñʉ 'e fuu21 lɨ icwá2 jileei'21 'in nigatyii'13in Jesús, 'in lɨ́ɨi1 Cordero do.

10 Joon lawa 'e cɨ́ɨ3oo ngajée1i 'in ángel do jna coon21 yʉ' moo'21 fee'1 ñíi1 'áai1. Joon

ga'e'1e jna 'e fuu21 nicwaai'3 Jerusalén 'e gajgó2 fu ñʉ'fú2 lɨ tyíin1 Dios Jmii21.
11 Joon 'e fuu21 do jná2 joo'21 coon'13 jilaa'21 'e 'ya'2gɨ tya' Dios Jmii21. Jɨi'1 'e fuu21 do la jɨi' cuun212 'e 'moo'3 'áai1. La jɨi'1 cuun212 jaspe jɨi'1 joon jneei1 la jneei1 cuun212 jɨi'1 cristal.
12 Joon ce cu'lɨ' si'2gon 'oo21 fee'1 ñíi1. Joon 'e 'oo21 do jée1i dyatun1 'oo2 lɨ tsataai212 tsá2. Joon teen1in jmai'2 jaain21 ángel la coon21 'oo2 lɨ tsataai212 tsá2. Joon 'e jnɨ'oo2 do taa'13 'e sii21 jɨ dyatun1 poo212 tsá2 seein21 Israel.
13 Joon sá2 'nɨ1 'oo2 lɨ tsataai212 tsá2 lɨ' caai1 lɨ 'yéei2 ñi'1. Sá2 jon 'nɨ1 'oo2 lɨ tsataai212 tsá2 lɨ' caai1 tooin212 lɨ 'yéei2 ñi'1. Sá2 jon 'nɨ1 'oo2 lɨ tsataai212 tsá2 lɨ' caai1 tsáa1 lɨ 'yéei2 ñi'1. Sá2 jon 'nɨ1 'oo2 lɨ tsataai212 tsá2 lɨ' caai1 lɨ yooin'13 ñi'1.
14 Joon 'e 'oo21 tya' fuu21 do si'2 ni dyatun1 po'3 cuun212 'e lɨ́1 lawa tɨifuu21. Joon 'e tɨifuu21 do taa'13 'e sii21 jɨ dyatuuin1 apóstoles tya' Jesús.
15 Joon 'in ángel do 'in gafee'21i jna san'2an coon21 sɨi2 lɨ́1 cwanáa1 ityiia21 'ii'21 tya' 'e fuu21 do. Ityiia21 'ii'21 jilaa'21 fuu21 do coon'13 'oo2 lɨ tsataai212 tsá2 coon'13 'e 'oo21 do.
16 'E fuu21 do lɨ́1 tyún2 tyuui'13 joon coon21 røø21 cwaa21 la coon'13 lɨ 'ú2. Joon mo gatyaa1 'ido 'ii'21 gatɨ́2 túnˀ mil tsi túnˀ cíein13 kilómetros. Joon coon21 røø21 cwaa21 la coon'13 lɨ' 'ú2 la coon'13 lɨ' ñíi1.
17 Joon gatyaa1 'ido 'ii'21 tya' 'e 'oo21 do lɨ' ñíi1 joon gatɨ́2 coon21 cíein13 tsi tunlo1 tyʉ́n2 lɨ́2. 'In ángel do gatyaa1 'ii'21 coon'13 lɨ́2 tya' cwáa1 tsañʉʉ'1.
18 Joon 'e 'oo21 do lɨ́1 jmai'2 jaspe. Joon 'e fuu21 do lɨ́1 jmai'2 cwanáa1 'e lɨ la lɨ sɨ́3 jɨi'1.
19 Joon tɨifuu21 do taa'13 jilaa'21 nii2 cuun212 'moo'3. 'E tɨifuu21 nifú2 taa'13 cuun212 jaspe, 'e tɨifuu21 lɨ tɨ́2 túnˀ taa'13 cuun212 zafiro, 'e tɨ́2 'nɨ1 taa'13 cuun212 ágate, 'e tɨ́2 tyʉ́n2 taa'13 cuun212 esmeralda,
20 'e tɨ́2 'ñá2 taa'13 cuun212 ónice, 'e tɨ́2 jnʉ́ʉ2 taa'13 cuun212 cornalina, 'e tɨ́2 dyía1 taa'13 cuun212 crisólito, 'e tɨ́2 jñá2 taa'13 cuun212 berilo, 'e tɨ́2 ñʉ́2 taa'13 cuun212 topacio, 'e tɨ́2 dyá2 taa'13 cuun212 crisoprasa, 'e tɨ́2 dyacoon21 taa'13 cuun212 jacinto, joon 'e tɨ́2 dyatun1 taa'13 cuun212 amatista. La coon21 fúui1 tɨifuu21 do taa'13 cuun212 xiia'21.
21 Joon 'e dyatun1 jnɨ'oo2 do lɨ́1 jmai'2 perla, coon21 perla la coon21 jnɨ'oo21 do. Joon 'e fu1 tyiin2gɨ 'e ngó1 jee212 'nʉ́1 do lɨ́1 jmai'2 cwanáa1 'e lɨ la lɨ sɨ́3 jɨi'1.
22 Joon jiin'13 coon21 cwo'1 jo gamóo3oo si'2 tsi fuu21 do tsʉ Ña'ñʉ'1ʉ' Dios Jmii21, 'in lii'1 jilaa'21 'e 'iin212, coon'13 Jesús 'in lɨ́ii1 Cordero lɨ́i1i lawa cwo'1 tya'a.
23 Joon 'e fuu21 do jo 'néi2gɨ ñi'1 'e cwó2 'yiia21 jon'gɨ sɨi'21 tsʉ jná2 joo'21 tya' Dios Jmii21 coon'13 'in Cordero do cwoo1o 'yiia21 tya'a.
24 Joon ingɨ1 jileei'21 'in nigateei'13 jee212 lɨ jná2 joo'21 'e fuu21 do. Joon jileei'21 røøi13 taain212 juncwii21 icwó2 'e fuu21 do jilaa'21 'e 'ya'2gɨ tya'a coon'13 jilaa'21 yʉjúui3.
25 Joon 'e 'oo2 lɨ tsataai212 tsá2 jo sɨjnɨ1 lɨ' jmɨi1 joon jo 'ee nʉʉ21 ilisá2 tya' 'e fuu21 do.
26 Joon 'e fuu21 do i'áa1a jilaa'21 'e 'ya'2gɨ coon'13 jilaa'21 'yʉjúui3 tya' tsá2 taain212 juncwii21.
27 Joon jiin'13 jaain21 'in røøi21 tsaa2 itsatáa1i 'e fuu21 do. Jon'gɨ itsatáa1i 'in jmoo1o 'e loo1 owa 'in cónˀ tsá2 tóo2 'ee. Jiin'13 'in taan212in ni jí2 tya' Cordero, 'e jí2 taain212 jileei'21 'in cwo'1o Jesús juncwii21 'múui2 tya'a 'itsatáa1i 'e fuu21 do.

22

1 Joon 'in ángel do ga'e'2e jna coon21 jmɨi21 fee'1 pii1, jmɨi21 ilicwó2 juncwii21 tya' tsá2 'e 'yeei'21 lɨ silɨi212 tya' Dios coon'13 'in Cordero do. Pii1 'e jmɨi1 do 'e lɨ la lɨ cuun212 jɨi'1 cristal.
2 Joon 'e 'mó2 'e cwó2 juncwii21 tya' tsá2 gacwaain21 tuntsa' jee212 'e fu1 tyiin2gɨ tya' fuu21 do. La joon jon je túnˀ taain21 'e jmɨi21 fee'1 do gacwaain21 'e 'mó2 do. Joon dyatun1 naa'13 la coon21 jiin21 cwoo1 'oofuu21 tya'a. Joon 'e mo'3 tya' 'e 'mó2 do 'íi3mo to2 tya' 'e 'láai2 tsá2 taain212 juncwii21.
3 Joon fu 'e fuu21 do jo 'e sá2gɨ wa'a jo tɨ́2-tsi Dios, tsʉ do-o si'2 lɨ silɨi212 tya' Dios Jmii21 coon'13 'in Cordero joon 'in jmoo1o la to2 tyʉ'2ʉ iun'goo21o 'ii.
4 Joon iní2 níi1i, joon tya'tyi2 toon1on 'e sii21 'ii21.
5 Joon jo nʉʉ21gɨ do. Joon 'in néei1 do jo jí2 'ná1 son'2gɨ jon'gɨ 'yiia21 tya' ñi'1 'ná1 tsʉ Ña'ñʉ'1ʉ' Dios Jmii21 icwó2 jná2 joo'21 tya' 'in tsá2 do. Joon ityʉ'2ʉ to2 coon21 tøø2mo.

Tɨ li jó1 Jesucristo

6 Joon 'in ángel do jin'2in sɨi'21ɨ jna:
—'E ja'2mo 'e júu3 lo joon jo 'nái2. Ña'ñʉ'1ʉ' Dios Jmii21 gasii1in ángel tya'a ja'e'2e tsá2 tya'a jilaa'21 ilí2 la jmoono. 'I-i Dios tya' 'in tsá2 'in gacwó1 júu3 tyʉ́2 tya' Dios calɨi.
7 —¡Jmoono igó3oo! —jin'2 Jesús.
¡Jløø'3mo jileei'21 'in jmoo1o nʉʉ'13ʉn 'e júu3 tya' Dios Jmii21 taa'13 'e jí2 lo!
8 Joon jna-a, Wó3, ganúu3uun joon gamóo3oo jilaa'21 'elo. Joon mo ngayuui'13 núu3uun joongɨ gamóo3oo gasii'21ii wojní3ii tyani 'in ángel 'in ga'e'2e jna 'iin212na iun'góo3oo 'ii.
9 Pe 'ii gajin'2in sɨi'21ɨ jna:
—Jo jmoo2'o la no. Tsʉ jmóo3oo jiin'13 la to2 tyʉ'2 Dios Jmii21 jiin'13 la jmóo2 'nʉ coon'13 'in catyaai2 tsaru'1u' 'in faa'21a cwáain1 tya' Dios coon'13 jileei'21 'in jmoo1o jiin'13 la jin'2 ni jí2 lo. Cwoun'goo2'o jiin'13 Dios.
10 Jin'2o jon sɨi'21ɨ jna:

—Jo 'ma'²'a 'uuin²¹ 'e júu³ tya' Dios Jmii²¹ 'e taa'¹³ 'e jí² do tsʉ tɨ lɨ tyé¹mo jiin'¹³ la jin'² ni jí² do.

11 La 'ɨɨ²¹² joon 'in jmoo¹o 'e gó² ijmá¹gɨ 'e gó². Joon 'in ni'leei'²¹ joon lɨ' un'leei'²¹gɨ 'ña'a joon 'in tyúi¹ ijmá¹gɨ 'e tyʉ́² joon 'in tsaa'¹-tsi Dios ityiia'¹gɨ-tsi Dios.

12 —Ja'²mo —jin'² Jesús—, igóo³oo la jmoono, joon tyáan³aan 'e cwo'³oo tsá² jiin'¹³ la nigajmaa¹a.

13 Jna-a 'in nifu jna-a jon lɨ tyeei²¹. Jna-a lɨ ga'láa² 'wii²¹² coon'¹³ lɨ gatséi¹. Lɨ́ɨ¹na letra A, lɨ́ɨ¹na jon letra Z —jin'² Jesús.

14 'JlØØ'³mo jileei'²¹ 'in ron'² sɨɨn'¹³ɨn coon'¹³ la joon 'e tɨ́ɨ²i 'e cuu'²¹u 'oofuu²¹ tya' 'e 'mó² 'e cwó² juncwii²¹ tya' tsá². La joon lí² tsatáa¹i 'e 'oo² lɨ tsataai²¹² tsá² 'e fuu²¹ do.

15 Pe caluu ijan² 'in jo jo'¹ lɨ́ɨi² coon'¹³ 'in tɨ́ɨi² júu³ loo¹. Ijan² caluu jon 'in 'laa¹a coon'¹³ tsamɨ́² coon'¹³ tsañʉʉ'¹. La joon jon 'in jn-gaai'¹³ tsá² coon'¹³ 'in un'goo²¹o dioses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² jo lí² tsatáa¹i. Jo lí² tsatáa¹i jon 'in tɨ́²-tsi júu³ tajuu²¹ joon 'in cón² tsá² tóo² —gajin'² Jesús.

Jin'²o jon:

16 —Jna-a, Jesús, gasɨ́ɨ²na ángeles tyiia ijmáa¹a júu³ jilaa'²¹ 'elo tya' 'in jai'² lɨ́ɨi² jna. Jna-a lɨ́ɨ¹na jmóo³ tya' 'lɨɨ²¹² róØi¹³ David, lɨ́ɨ¹moo jon jún² tya'a. Lɨ́ɨ¹na jon 'in nʉ́ʉ¹ 'in 'ɨ́ɨ²ɨ mo 'aa²¹.

17 'In Espíritu Tyʉ́² tya' Dios Jmii²¹ jin'²in, la joon jin'²in 'in tsá² 'in lɨ́ɨi¹ lawa'a tsamɨ́² tya' 'in Cordero do:

—¡Na¹!

Joon jileei'²¹ 'in núu²un júu³ tya'a jin'²in:

—¡Na¹!

Ñilíin²naa' jilee'²¹naa' 'in unjmɨ́ɨ¹i. Ñilíin²naa' jilee'²¹naa' 'in 'iin²¹²in 'uun'²¹ jmɨɨ²¹ 'e cwoo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e jo 'e 'laa'¹³ tyíin¹.

18 Joon la joon fuu²¹²uu 'naa' jilee'²¹naa' 'in ganúu²un júu³ taa'¹³ 'e jí² lo: Wana seein²¹ 'in un'láai² 'e jí² lo iun'láai² Dios Jmii²¹ tya'a jilaa'²¹ fa'í³ 'e taa'¹³ jí² lo.

19 Joon wana tyii'² tsá² júu³ 'ee taa'¹³ jí² lo Dios Jmii²¹ ityí¹ 'e sii²¹ 'ii 'e jí² taain²¹² jileei'²¹ 'in cwo'¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon jo lí² tsatáai² 'e fuu²¹ do nicwaai'³. Jo 'ii'²¹i 'e tyʉ́² taa'¹³ 'e jí² lo tya'a.

20 Joon 'in jmá¹ júu³ la joon jin'²in:

—'E la ja'²mo, la jmoono igóo³oo —jin'² Jesús.

—Amén. ¡Na¹, Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo! —jin'² 'in catyaai².

21 Cwouncwaai'³ Ña'ñʉ'¹ʉ' Jesucristo jilee'²¹naa'. Amén.